

Dossier biomassalobby & bomenkap

Belangenverstrengeling politiek en directeuren Staatsbosbeheer

EDSP eco

21 juli 2024 (concept v1.0)

Dit rapport onderzoekt de invloed van de biomassalobby en de politieke en economische belangen die bosbeheer en energiebeleid beïnvloeden. Het analyseert beleidsdocumenten, financiële stromen en besluitvormingsprocessen rondom biomassa en houtkap. Op basis van meer dan 1500 bronnen worden verbanden blootgelegd tussen publieke instanties, bedrijven en lobbygroepen. De bevindingen tonen hoe subsidies en regelgeving ecologische en klimatologische impact negeren en economische belangen vooropstellen. Daarnaast wordt onderzocht hoe vervuilende bedrijven certificeringssystemen opzetten om omstreden praktijken te legitimeren en welke invloed overheidsbeleid hierbij heeft.

Dit onderzoeksrapport is op vrijwillige basis tot stand gekomen, zonder enige financiële of andere voordelen, en is uitsluitend bedoeld ter ondersteuning van de doelstellingen van De Klimaatcoalitie, De Bomenbond en de Federatie tegen biomassacentrales & ontbossing.

"In het algemeen is met natuurbescherming geen droog brood te verdienen. Met het vernietigen van natuur wel."
Maarten Brabers – Directeur Staatsbosbeheer (1994)

Colofon

Op 21 juli 2024 hebben we een eerste conceptversie (v.09) van dit rapport online beschikbaar gesteld en een groot aantal betrokken en geïnteresseerde organisaties de kans gegeven om aanvullingen, commentaar, correcties of wederhoor aan te leveren voor de definitieve versie van het rapport die we op 1 oktober 2024 wilden publiceren ter gelegenheid van het 125 jarige bestaan van Staatsbosbeheer.

Van de 43 betrokken overheids- en controlerende instanties die we om een reactie of wederhoor vroegen, hebben 30 organisaties gereageerd. Van de 49 bedrijven die we aangeschreven hebben, stuurden 11 daarvan een reactie. Van de 17 betrokken natuur-, milieu- en/of klimaatorganisaties die we het rapport hebben toegestuurd, reageerden er 8 en van de 10 bij de biomassalobby betrokken Universiteiten reageerden er 4.

Omdat we graag een waarheidsgetrouw rapport willen opleveren verlengen we de reactieperiode waardoor ook de organisaties die nog niet gereageerd hebben, uitgebreid de tijd krijgen om wederhoor aan te leveren zodat we die nog kunnen meenemen in de eerste definitieve versie (v1.1). In het online reactie formulier kunnen organisaties een reactie op de concept- of straks de definitieve versies van dit rapport aanleveren. We zouden het op prijs stellen als u de conceptversies van dit rapport niet deelt met derden. Nadat wij de reacties ontvangen en verwerkt hebben, stellen wij een definitieve versie beschikbaar die voor publicatie bedoeld is. Informatie uit de definitieve versie (v1.1) van dit onderzoeksrapport mag ten behoeve van de gezondheid, de natuur en het klimaat worden gereproduceerd en/of openbaar worden gemaakt op welke manier dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wij zijn niet neutraal of onbevooroordeeld en zijn open over onze opvattingen en morele overtuigingen achter onze interpretaties van de beschikbare informatie en aangeleverde aanvullingen, commentaar, correcties en wederhoor. De weergave van de bevindingen, de conclusies die we trekken en de aanbevelingen die we geven zijn zonder invloed van buitenaf of binnenuit tot stand gekomen en we hebben onze uiterste best gedaan om de informatie waarheidsgetrouw te presenteren. De onderzoekers- en schrijvers van dit rapport zijn de medeoprichters van stichting EDSP ECO, de Klimaatcoalitie, de Federatie tegen Biomassacentrales & Ontbossing en de Bomenbond.

Stichting EDSP ECO is een non-profit onderzoeks- en projectenbureau die een omgeving creëert ter ondersteuning van organisaties wereldwijd die zich bezig houden met acties om de planeet te beschermen, armoede tegen te gaan en het welzijn te vergroten. Wij bieden ondersteuning in de vorm van het bouwen en beheren van websites, het uitvoeren van uitgebreid onderzoek, het opzetten en aanbieden van digitale campagnes, het verbinden van belanghebbenden, het geven van toespraken en interviews, en het ontwikkelen en implementeren van natuur en klimaatvriendelijke oplossingen.

De Klimaatcoalitie

De Federatie tegen Biomassacentrales & Ontbossing

DE BOMEN BOND
KAPPEN MET I KAPPEN

Contactinformatie

Adres
EDSP ECO
Kraanspoor 50
1033 SE Amsterdam
Netherlands

Auteurs
Jeroen Spaander
Marloes van de Pol

Contact info
W edsp.nl/eco
E contact@edsp.nl
T +31 (0) 6 2888 3999

Voorwoord

Dit onderzoeksrapport maakt onderdeel uit van een uitgebreide studie naar de betaalde biomassalobby activiteiten in Nederland, de EU en wereldwijd. Het volledige onderzoek bestaat uit de volgende zes delen die gepubliceerd worden via de website: lobby-facts.the-fab.org

Deel 1: Energiemaatschappijen
Deel 2: Politiek en ambtenaren
Deel 3: Wetenschappers
Deel 4: Consultants en lobbyisten
Deel 5: Certificering en subsidies
Deel 6: Banken en investeerders

In deel één van ons onderzoek hebben we gekeken naar de rol van de energiemaatschappijen en hebben we o.a. de volgende vervuilende bedrijven onderzocht: Uniper (E-ON), Vattenfall (Nuon), RWE (Essent), Veolia en ENGIE (GDF SUEZ / Electrabel). Uit het onderzoek bleek dat RWE (Essent) verantwoordelijk is voor de globalisering van de biomassahandel.

In deel drie van het onderzoek hebben we aan de hand van een uitgebreide documentaire en het bijbehorende onderzoeksrapport aangetoond dat wetenschappers betaald worden door schadelijke bedrijven zoals RWE (Essent) die daardoor miljarden binnen kunnen halen aan subsidies en/of schadeclaims van ons belastinggeld. We hebben laten zien dat wetenschappers de politiek ingaan en daar de belangen van hun eigen onderneming of die van die schadelijke bedrijven voorrang geven in de beleidsvorming. In deel drie hebben we de betrokkenen van RWE (Essent) en het Copernicus Instituut (UU) bij het opzetten van de duurzaamheidsprogramma's en de duurzaamheidscertificering voor de biomassaketen besproken.

Dit rapport maakt onderdeel uit van deel twee van ons onderzoek waarin we de betrokkenheid en belangen van de politiek en ambtenaren behandelen en in perspectief plaatsen van onze overige onderzoeken. In 2020 hebben we een lijst gepubliceerd met de top 400 betrokkenen bij de betaalde biomassalobby in Nederland. Er zullen nog meerdere rapporten volgen waarin we ook de overige betrokkenen en organisaties behandelen. Uit de lijst hebben we o.a. een selectie gemaakt van bij Staatsbosbeheer betrokken personen die onder de categorie 'politiek of ambtenaar' vallen.

Dit onderzoeksrapport bestaat uit 400 pagina's en is gebaseerd op meer dan 1500 documenten, nieuwsberichten en oude versies van online webpagina's van o.a. Staatsbosbeheer, betaalde lobbybedrijven, de belangen- en brancheorganisaties en overheidsinstanties waarvan een groot deel niet meer via een zoekmachine maar enkel nog terug te vinden is via de diverse internetarchieven zoals de 'Wayback Machine'.

Bij het vergelijken van de verschillende versies van dezelfde website door de jaren heen vertellen de wijzigingen een verhaal. Teksten die veranderd zijn of links, knoppen, presentaties en rapporten die opeens niet meer terug te vinden zijn geven een mogelijke aanwijzing naar misleiding of het achterhouden van informatie om een negatief verhaal en consequenties voor de desbetreffende organisatie of persoon te voorkomen.

Dit uitgebreide rapport is bedoeld als naslagwerk voor natuur- en klimaatorganisaties en actiegroepen die meer willen weten over de behandelde onderwerpen ter onderbouwing van de acties en rechtszaken. Uit de aangeleverde bewijsvoering blijkt moedwillige nalatigheid en corruptie. De organisaties binnen de biomassalobby worden geleid door mensen die de grenzen hebben overschreden, met dodelijke gevolgen. Wij vinden dat strafrechtelijke vervolging gerechtvaardigd is. Een parlementair onderzoek zou een logische eerste stap zijn.

In het rapport is er soms sprake van herhaling van teksten doordat deze informatie dan in verschillende contexten belangrijk is. Omdat wij niet verwachten dat veel mensen 400 pagina's gaan lezen, raden wij dus aan het hoofdrapport als naslagwerk te gebruiken. Om een snel beeld te krijgen van ons onderzoek raden wij de samenvatting aan. Wanneer je over een onderwerp in de samenvatting meer wilt weten of wilt weten hoe wij onze uitspraken onderbouwen en welke bronnen wij gebruikt hebben dan kun je de volledige informatie in het uitgebreide rapport vinden.

Vooraf aan het rapport geven wij eerst een inleiding, samenvatting, conclusies en aanbevelingen.

Inleiding

Volledige titel	Afkorting	Jaar
Nationaal Milieubeleidsplan 1	(NMP1)	1989
Nationaal Milieubeleidsplan +	(NMP+)	1990
Nationaal Milieubeleidsplan 2	(NMP2)	1993
Nationaal Milieubeleidsplan 3	(NMP3)	1998
Nationaal Milieubeleidsplan 4	(NMP4)	2001

Omstreeks 1970 werd voor het eerst milieubeleid geformuleerd in Nederland naar aanleiding van zorgen over milieuverontreiniging zoals lucht- en watervervuiling en bodemverontreiniging. In 1972 publiceerde 'De Club van Rome' het rapport 'The Limits to Growth' waarin een duidelijk verband gelegd werd tussen economische groei en de gevolgen hiervan voor het milieu. In 1988 publiceerde het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) nog een belangrijk rapport Zorgen voor Morgen, (Nationale milieuverkenning 1985-2010) waarin Ed Nijpels, de toenmalig minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) de koers voor het milieu- en klimaatbeleid van de jaren negentig uitzette. Hierin werd ook het verbranden van biomassa als groen energiesysteem geïntroduceerd. In mei 1989 werd het eerste Nationaal Milieubeleidsplan (NMP1) gepubliceerd.

Eind jaren tachtig, begin jaren negentig werd naar aanleiding van het milieubeleid de eerste CO2-belasting geïntroduceerd (Regulerende Energie Belasting, REB) wat aanleiding was voor energiemaatschappijen om naar een minder belaste en belastende methode van energieopwekking te kijken. Na de ramp met de kerncentrale van Chernobyl in 1986 was kernenergie geen gewenste optie in Nederland en hebben de energiemaatschappijen zoals RWE (EPZ/Essent), NUON (Vattenfall), Uniper (E-ON), ENGIE (GDF Suez/Electrabel) en Eneco voor de goedkoopste en makkelijkste manier gekozen: om de bestaande kolencentrales om te bouwen van kolenstook naar biomassa(bij)stook. In o.a. de jaarverslagen van Essent (RWE) is te lezen dat dit een financiële keuze betrof.

Om de aanvoer van houtige biomassa te garanderen en betaalbaar te houden hebben de energiemaatschappijen hun zeer uitgebreide lobbynetwerk ingezet waarmee ze o.a. voor de miljarden aan biomassasubsidies gezorgd hebben en aangestuurd hebben om van Staatsbosbeheer een biomassaleverancier met meerdere biomassa BV's te maken. Om in aanmerking te komen voor de biomassasubsidies heeft energiemaatschappij Essent (RWE) o.a. het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht en SKAL (Peterson Control Union Certifications) betaald om de meerdere door Essent (RWE) bedachte biomassacertificeringen te legitimeren. Ministers (lobbyisten) die in hun eerdere functies, nevenfuncties en/of latere functies door Essent (RWE) betaald werden hebben vervolgens die waardeloze biomassacertificeringen- en subsidies bij onze Tweede Kamer er doorheen gedrukt. Meerdere directeuren van Staatsbosbeheer hebben hier zeer actief aan meegewerkt en zijn zelf ook onderdeel van het uitgebreide lobbynetwerk van Essent (RWE) en de betaalde biomassalobby.

Eind vorige eeuw is Staatsbosbeheer omgevormd tot een meer zelfstandig instituut met BV's en stichtingen om inkomen te generen. Aansluitend is Staatsbosbeheer sinds eind jaren negentig de leverancier van houtige biomassa voor de energiecentrales van o.a. Essent (RWE), NUON (Vattenfall) en Eneco geworden. Sinds 2014 heeft Staatsbosbeheer de opdracht om als maatschappelijke onderneming de inkomsten uit de markt jaarlijks te laten groeien. Die laatste wijziging is vooraf gegaan met het installeren van de huidige Staatsbosbeheer directeur Sylvo Thijsen die afkomstig was van de Grontmij (tegenwoordig Sweco) een biomassalobbyorganisatie die al een belang had in Bio Enerco BV, de tweede biomassa BV van Staatsbosbeheer. Sinds het aanstellen van Sylvo Thijsen is de biomassaoogst verdrievoudigd. Bij het verzelfstandigen van Staatsbosbeheer is de wettelijke verplichting opgenomen om periodiek een evaluatie uit te laten voeren om de voortgang te monitoren zodat de verantwoordelijke minister zou kunnen bijsturen. Uit ons onderzoek blijkt dat de evaluaties van Staatsbosbeheer gebaseerd zijn op gegevens die aangeleverd worden door biomassalobbyorganisaties die o.a. betaald worden door de energiemaatschappijen waardoor belangrijke informatie niet opgenomen wordt en de resultaten van die evaluaties niet betrouwbaar zijn. Hierdoor vinden er geen of nauwelijks correcties plaats door de minister op het beleid van Staatsbosbeheer.

Naar aanleiding van de evaluatierapporten of klachten uit de maatschappij over het functioneren van Staatsbosbeheer en de grootschalige vernietiging van natuur en de schade aan het milieu hebben partijen in de Tweede Kamer vragen gesteld aan de verantwoordelijke ministers. Uit de verslaglegging van de beantwoording van de vragen blijkt dat meerdere ministers over verschillende onderwerpen misleidend of onjuist geantwoord hebben waardoor er geen correctie heeft kunnen plaatsvinden door de politiek.

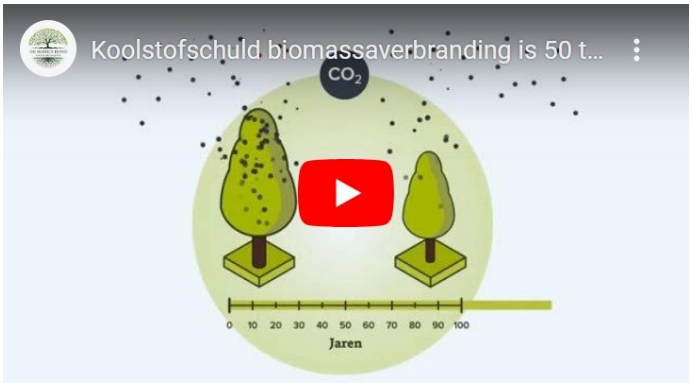
Uit een enorme hoeveelheid wetenschappelijke rapporten van een groot aantal natuur- en milieuorganisaties blijkt dat het huidige biomassabeleid funest is voor de gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee onze toekomst. Desondanks worden er elk jaar miljarden van ons belastinggeld aan uitgegeven terwijl die subsidies bedoeld waren voor echt duurzame oplossingen. Onderaan het volledige rapport zetten we uitgebreid en zeer goed onderbouwd de grote hoeveelheid aan schadelijke gevolgen van het biomassabeleid uiteen.

Bronnen:
1972-00-00-theclubofrome-the-limits-to-growth-report
1988-00-00-gov-nl-rivm-rapport-zorgen-voor-morgen-nationale-milieuverkenning-1985-2010
2001-06-00-gov-nl-minvrom-nota-een-wereld-en-een-wil-nationaal-milieubeleidsplan-4
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-1-de-energiemaatschappijen
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-rwe-essent-en-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut

Wij richten ons in dit rapport met name op Staatsbosbeheer maar bespreken ook de betrokkenheid van een lange lijst aan bedrijven, lobbyorganisaties, ministers, bestuurders en ambtenaren van andere ministeries. Het doel van dit rapport is om te laten zien welke rol Staatsbosbeheer en de politiek de afgelopen drie decennia heeft gespeeld in het bedenken en opzetten van de biomassahandel met hout uit Nederlandse bossen voor de bio-energiesector. Het gaat hierbij om houtige biomassa voor het genereren van elektriciteit, warmte en biobrandstoffen.

Om dit te laten zien bespreken wij de volgende onderwerpen:

- De belangenverstrengeling van politiek, ambtenaren en bedrijven,
- De banden tussen Staatsbosbeheer en de belangen- en lobbyorganisaties, bedrijven die biomassa leveren, verwerken en vervoeren en de energiebedrijven die (houtige) biomassa gebruiken om energie of brandstof op te wekken.
- De financiën van Staatsbosbeheer,
- De belangenverstrengeling van biomassa BV's en stichtingen van Staatsbosbeheer,
- Het natuurbeheer, kapbeleid en natuurherstelbeleid en de gevolg van de grote mate van belangenverstrengeling,
- Het planten van productiebos met donaties van burgers,
- De handel in CO2-compensatiecertificaten,
- De complete geschiedenis van Staatsbosbeheer in verband met de biomassalobby, markt en politiek,
- Het subsidiestelsel voor natuurbeheer en het gebrek aan controle op de subsidie-eisen,
- Belangenverstrengeling bij certificering van duurzaam bosbeheer en duurzame biomassa door de uitvoerende certificeringsinstanties en het ontbreken van controle op de certificeringseisen,
- De problemen rondom certificering en labeling van groene energie op de consumentenmarkt.

Video met uitleg over de koolstofschuld van biomassaverbranding

Documentaire over de betaalde biomassalobby

Samenvatting

Dit rapport laat de grootschalige belangenverstrengeling zien in de gehele biomassa- en energiesector. Van bosbeheerders, tot energiebedrijven en van overheden tot advies- en lobbybureaus: er is een relatief klein netwerk van mensen dat al vóór de eeuwwisseling samenwerkte en plannen maakten en in gang hebben gezet om een succesvolle wereldwijde biomassahandel op te zetten waar miljarden aan verdiend wordt ten koste van onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst van onze kinderen.

Definitie biomassalobby

In dit onderzoeksrapport verwijzen we naar organisaties of personen als biomassalobbyorganisatie of biomassalobbyisten indien de desbetreffende organisatie of persoon betaald of onbetaald de belangen behartigt van organisaties die een financieel belang hebben in de biomassaketen.

Wikipedia gebruikt de volgende definitie voor lobbyen: Lobbyen is een vorm van belangenbehartiging , waarbij op rechtmatige wijze wordt geprobeerd wetgevers of overheidsfunctionarissen, zoals regelgevende instanties of de rechterlijke macht, rechtstreeks te beïnvloeden. Lobbyen houdt direct, persoonlijk contact in en wordt uitgevoerd door verschillende entiteiten, waaronder individuen die optreden als kiezers of burgers; bedrijven die hun zakelijke belangen nastreven; non-profitorganisaties en NGO's via belangenbehartigingsgroepen om hun missies te bereiken; en wetgevers of overheidsfunctionarissen die elkaar beïnvloeden in wetgevende aangelegenheden.

Lobbyen of bepaalde praktijken die overeenkomsten vertonen met lobbyen worden soms aangeduid als overheidsrelaties of overheidszaken en soms als wetgevende relaties of wetgevende zaken. Het is ook een industrie die bekend staat onder veel van de eerder genoemde namen en die bijna volledig overlapt met de publieke zakenindustrie . Lobbyisten kunnen in verschillende categorieën vallen: amateurlobbyisten, professionele lobbyisten die lobbyen als bedrijf of beroep; en ondersteunend personeel voor overheidsrelaties dat namens professionele lobbyisten werkt, maar mogelijk niet actief betrokken is bij directe beïnvloeding of persoonlijke ontmoetingen met beoogde personen in de mate die vereist is voor registratie als lobbyist, en die binnen dezelfde professionele kringen opereert als geregistreerde lobbyisten. Professionele lobbyisten zijn mensen die proberen wetgeving, regelgeving of andere overheidsbeslissingen, acties of beleid te beïnvloeden namens een groep of individu die hen inhuurt. Non-profitorganisaties, of ze nu professionele of amateur-lobbyisten zijn, kunnen ook lobbyen als vrijwilligerswerk of als een klein onderdeel van hun normale baan.

Een van de manieren om te beoordelen of een organisatie valt onder onze definitie is door te kijken naar het aantal lobbyisten dat ze inzetten om het Europese Parlement te beïnvloeden. Om een permanente toegangspas voor het Europees Parlement te verkrijgen, moeten lobbyisten lid zijn van het EU-transparantieregister. Deze lobbypas is populair omdat het lobbyisten in staat stelt zonder uitnodiging door het Parlement te lopen, Europarlementariërs en hun assistenten in gangen of bars te benaderen, en op hun kantoordeur te kloppen. Geregistreerde bedrijven en brancheorganisaties met een EP-pas (1118 organisaties in 2020) melden in totaal 3042 EP-pashouders. Meer dan 10% van die organisaties is verbonden aan de betaalde biomassalobby. De Europese LobbyFacts-database vermeldde in 2020 dat meer dan 120 organisaties betrokken zijn bij de betaalde biomassalobby in Europese instellingen, waar een totaalbedrag van tussen de 33 en 39 miljoen euro per jaar aan uitgegeven wordt. Zo blijkt uit deel 1 van ons biomassalobbyonderzoek (2020), dat de top 5 Nederlandse biomassa stokende energiemaatschappijen jaarlijks minimaal vijf en een half miljoen euro besteden aan alleen al de biomassalobby gericht op het Europese Parlement en daarvoor 29 fulltime lobbyisten aan het werk hebben.

Voorbeelden van Nederlandse energiemaatschappijen die betrokken zijn bij de biomassalobby gericht op de EU zijn:

Uniper (E-ON) besteedt, volgens de lobbymonitor, bijna een half miljoen euro per jaar aan lobbyactiviteiten in de Europese Unie en heeft 3 fulltime lobbyisten aan het werk. Daarbovenop komen de kosten voor de extra lobbyisten en lobbyactiviteiten in Nederland.

Vattenfall (Nuon) besteedt, volgens de lobbymonitor, bijna een miljoen euro per jaar aan lobbyactiviteiten in de Europese Unie en heeft 4 fulltime lobbyisten aan het werk. Daarbovenop komen de kosten voor de extra lobbyisten en lobbyactiviteiten in Nederland.

RWE (Essent) besteedt minstens een miljoen euro per jaar aan lobbyactiviteiten in de Europese Unie en heeft 5 fulltime lobbyisten aan het werk. De Nederlandse directeuren van RWE behoren tot de meest actieve pro-biomassalobbyisten in Nederland, zitten in verschillende pro-biomassa lobbycommissies en initiatieven en financieren pro-biomassarapporten.

Veolia besteedt bijna een miljoen euro per jaar aan lobbyactiviteiten in de Europese Unie en heeft 6 fulltime lobbyisten aan het werk. Daarbovenop komen de kosten voor de extra lobbyisten en lobbyactiviteiten in Nederland.

ENGIE (GDF SUEZ / Electrabel) besteedt meer dan twee miljoen euro per jaar aan lobbyactiviteiten alleen in de Europese Unie en heeft 11 fulltime lobbyisten aan het werk. Daarbovenop komen de kosten voor de extra lobbyisten en lobbyactiviteiten in Nederland.

Bron: 2019-11-04-lobbyfacts-organizations-registered-as-paid-pro-biomass-lobby-in-european-institutions

Sinds 2013 publiceerde de 'Groep van Staten tegen Corruptie' (GRECO) onderdeel van de Europese Raad, meerdere uitgebreide rapporten waarin heel duidelijk wordt aangegeven dat de Nederlandse volksvertegenwoordigers in de Eerste en Tweede Kamer te weinig regels kennen om de integriteit goed te bewaken en waarin een groot aantal aanbevelingen zijn opgenomen om de integriteit te kunnen waarborgen, waaronder een voorstel voor een register waarin alle lobbyisten opgenomen zouden moeten worden (zoals ook voor het Europese Parlement van toepassing is) die de Nederlandse Senaat bezoeken én het openbaren van het salaris dat in nevenfuncties van de Kamerleden wordt verdiend. Ook in de meest recente rapporten van GRECO is te lezen dat lobbyisten grotendeels vrij spel hebben en er geen regels bestaan om te voorkomen dat ex-kabinetsleden aan de slag gaan in de sector waarover zij vlak daarvoor de scepter zwaaiden.

Een van de belangrijkste redenen waarom wij dit rapport hebben uitgebracht, is het ontbreken van een Nederlands lobbyregister dat inzichtelijk maakt welke vervuilende bedrijven betaalde invloed uitoefenen op het Nederlandse beleid en wie in de politiek baat heeft bij het bevoordelen van deze bedrijven ten koste van de gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst van onze kinderen. Uit de aangeleverde bewijsvoering blijkt bovendien moedwillige nalatigheid en corruptie. De organisaties binnen de biomassalobby worden geleid door mensen die de grenzen hebben overschreden, met dodelijke gevolgen. Wij vinden dat strafrechtelijke vervolging gerechtvaardigd is. Een parlementair onderzoek zou een logische eerste stap zijn. Ons rapport dient als onderbouwing voor zowel de rechtszaken als het parlementair onderzoek. In het hoofdstuk 'Politiek & ambtenaren' komen de rapporten van GRECO uitgebreid aan bod.

Afgezien van het feit dat de energiemaatschappijen een groot aantal betaalde lobbyisten in dienst hebben om hun belangen in de biomassaketen zeker te stellen zijn een groot aantal van de medewerkers van die energiemaatschappijen zelf ook biomassalobbyist gericht op de Nederlandse ambtenarij, de politiek en wetenschap. Zo zijn bijvoorbeeld de directeuren van RWE (Essent) verantwoordelijk voor het betalen, opzetten en beheren van een groot aantal biomassalobby-initiatieven in Nederland en Europa en betalen via die lobbyinitiatieven een nog veel groter aantal BV's van mensen die werkzaam zijn in de politiek of ambtenarij, de wetenschap, adviesbureaus of die verantwoordelijk zijn voor bijvoorbeeld de subsidies, de certificeringen of de controle van de biomassasector en het bosbeheer.

Zo waarschuwde het Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) al sinds 2005 dat wetenschappers in Nederland zich laten betalen en beïnvloeden door vervuilende bedrijven wat ten koste zou gaan van de integriteit en de geloofwaardigheid van de opgeleverde onderzoeken. Op 16 januari 2015 beschuldigde de KNAW de wetenschappers van het Copernicus Instituut (UU) van betaalde belangenverstrengeling wat invloed zou hebben op de kwaliteit van hun onderzoeksresultaten. De wetenschappers van het Copernicus Instituut (UU) zijn volgens het KNAW "doorgaans zelfverklaarde experts op het gebied van biobrandstof en hebben allerlei banden met stakeholders wat het voor hen moeilijk maakt om alleen de wetenschap te laten spreken."

De waarschuwing van het KNAW omtrent de betaalde lobby van de Universiteit Utrecht betreft hier specifiek de volgende wetenschappers: Wim Turkenburg, Kornelis Blok, André Faaij, Ad van Wijk, Ernst Worrel, Martin Junginger, Marc Londo en Jacqueline Cramer. Follow the Money (FTW) publiceerde al 48 onderzoeksrapporten onder het kopje "Wetenschap op bestelling".

Naast de energiemaatschappijen zijn er nog veel meer lobbyinitiatieven die bijvoorbeeld de biomassabelangen behartigen van de biomassa leverende bedrijven zoals Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en overige boseigenaren in Nederland maar ook bijvoorbeeld de organisaties die de biomassaverbrandingsovens en ketels leveren, hebben hun eigen betaalde lobbyorganisatie. Personen of organisaties die deel uitmaken en/of een financieel belang hebben in de biomassaketen zijn ten behoeve van ons onderzoek onderverdeeld in de volgende categorieën. Onder elke categorie vallen meerdere onderzoeksrapporten waarin we de desbetreffende organisaties en hun connecties met de andere delen van ons onderzoek behandelen:

Deel 1: Energiemaatschappijen
Deel 2: Politiek en ambtenaren
Deel 3: Wetenschappers
Deel 4: Consultants en lobbyisten
Deel 5: Certificering en subsidies
Deel 6: Banken en investeerders

O.a. de volgende organisaties en initiatieven vallen onder onze definitie van de betaalde biomassalobby:

Adviescommissie Duurzame Biomassa voor Energie toepassingen (ADBE)	BIOmass skills for Net Zero (BIOZE)	EUBCE	Platform Bio-Energie (PBE) (tegenwoordig Platform Bio-Economy)
Agro & Chemie	Biomass Policies	EUBIA	Platform Duurzame Grondstoffen
Algemene Vereniging Inlands Hout (AVIH)	Biobased Solution Nederland (BBSN)	EUBIONET	Platform Groene Grondstoffen
European Biomass Association (AEBIOM tegenwoordig Bioenergy Europe)	Biomass Trade Centers	FSC Nederland	Platform Hout in Nederland (PHN)
Bioenergie Cluster Oost-Nederland (BEON)	BioTrade2020Plus	ERA-NET Bioenergy	Peterson Control Union (SKAL)
BioBased Economy (TKI-BBE)	Biomassa Upstream Stuurgroep (BUS) (Probos en Shell)	Green Gold Label (GGL) opgericht door RWE Essent	Probos (voorheen stichting Bos en Hout)
Biobased Circular Business-platform (BCB)	BioWKK	IEA Bioenergy	Projectbureau Duurzame Energie
Biobased Industries Consortium (BIC)	Branche Vereniging Organische Reststoffen (BVOR)	Interdepartementaal Programma Biobased Economy (IPBBE)	S2Biom
Bio-Energie Realisatie Koepel (BERK)	CE-Delft	Natuur & Milieu	Sustainable Biomass Program (SBP) voorheen International Wood Pellet Buyers (IWPB)
Biofuels Bioproducts & Biorefining (Biofpr)	Centre for International Energy Policy (CIEP) Clingendael	Navigant (voorheen Ecofys)	TNO/ECN
Biograce	Copernicus Instituut (UU)	Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE)	Utrecht Sustainability Institute (USI)
BiologikNL	De Gemeynt	PELLCERT	Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE) voorheen Bosschap
Biomass 2040	DIA-CORE	Pellets @ las	

Biomassalobby van de politiek en de wetenschap

Uit ons onderzoek blijkt dat sinds eind vorige eeuw grote energiemaatschappijen zoals RWE (Essent), Uniper (E-ON), Vattenfall (NUON), Engie (GDFSUEZ/Electrabel), Eneco en Veolia (Ennatuurlijk) in samenwerking met overige organisaties met een belang in de biomassaketen, een groot aantal lobbyinitiatieven opgestart hebben zoals o.a. het 'International Wood Pellet Buyers' (IWPB) initiatief, tegenwoordig het Sustainable Biomass Program (SBP) en het Platform Bio-energie (PBE) waarmee ze op nationaal en Europees niveau het beleid bepalen en waaraan Staatsbosbeheer met meerdere van die initiatieven mee doet.

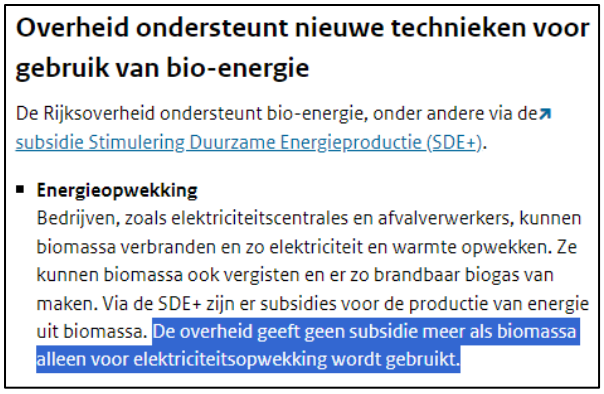
Zoals we in dit onderzoeksrapport uitvoerig aantonen worden een groot aantal wetenschappers, ministers, Kamerleden, ambtenaren en natuur- en milieuorganisaties direct of indirect betaald om er voor te zorgen dat die bedrijven op verschillende manieren kunnen blijven profiteren van houtkap en biomassaverbranding. Dankzij de wijdverspreide belangenverstrengelingen en de zeer geraffineerde betaalde lobbyactiviteiten is het voor volksvertegenwoordigers ondoenlijk om weloverwogen keuzes te maken.

Het Ministerie van Klimaat en Groene Groei en het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur reageerden op ons verzoek om wederhoor en gaven aan zich niet te herkennen in het beeld dat 'ambtenaren direct of indirect worden betaald om er voor te zorgen dat die bedrijven op verschillende manieren kunnen blijven profiteren van houtkap en biomassaverbranding' en verwezen naar beleid voor ambtenaren om te voorkomen dat er (schijn van) belangenverstrengeling ontstaat, zoals onder meer beschreven in de Gedragscode Integriteit Rijk en voor bewindslieden de Gedragscode Integriteit Bewindspersonen en het Blauwe boek.

In dit rapport laten we zien hoe in het verleden de overheid al vele malen gewaarschuwd is voor integriteitsproblemen met nevenfuncties en onafhankelijkheid en dat bestaande gedragscodes tekortschieten en aanbevelingen voor aanscherpingen van deze gedragscodes niet of nauwelijks worden geïmplementeerd.

Dezelfde wetenschappers, ministers en ambtenaren die bij de betaalde biomassalobby betrokken zijn om de houtkap en het verbranden van houtige biomassa mogelijk te maken, waren ook verantwoordelijk voor de rapporten en beleidsstukken waarin beweerd werd dat palmolie voor bijstook in de energiecentrales van o.a. Essent (RWE) en GDF Suez (ENGIE) op een duurzame manier kon worden gewonnen. Meerdere van deze rapporten en beleidsstukken verschenen nadat de regering probeerde de SDE-subsidies voor palmolie te beëindigen vanwege de enorme ontbossing en schade aan de natuur en het klimaat die de productie van palmolie veroorzaakte in Indonesië en Maleisië. Het resultaat was nog massalere ontbossing met desastreuze gevolgen.

Naast de betaalde lobby om palmolie en houtige biomassa te promoten richten de wetenschappers van het Copernicus Instituut (UU) en de bij de biomassalobby betrokken ambtenaren en ministers zich op biogas/groengas (o.a. gemaakt van bomen) en Carbon Capture & Storage (CCS/BECCS). Het afvangen en opslaan van CO2 onder de grond zou de oplossing voor onze klimaatproblemen zijn maar zorgt er enkel voor dat dezelfde schadelijke bedrijven door kunnen blijven gaan met het uitstoten van CO2, terwijl er minder SDE-subsidie overblijft voor echt duurzame klimaatoplossingen. Uit een groot aantal wetenschappelijke onderzoeksrapporten blijkt dat Carbon Capture & Storage in combinatie met biomassa stook (CCS/BECCS) juist contraproductief is als klimaatoplossing.

Overheid ondersteunt nieuwe technieken voor gebruik van bio-energie

De Rijksoverheid ondersteunt bio-energie, onder andere via de subsidie Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+).

- **Energieopwekking**
  Bedrijven, zoals elektriciteitscentrales en afvalverwerkers, kunnen biomassa verbranden en zo elektriciteit en warmte opwekken. Ze kunnen biomassa ook vergisten en er zo brandbaar biogas van maken. Via de SDE+ zijn er subsidies voor de productie van energie uit biomassa. De overheid geeft geen subsidie meer als biomassa alleen voor elektriciteitsopwekking wordt gebruikt.

Dezelfde partijen houden zich ook bezig met het uitrollen van warmtenetten in zoveel mogelijk grote steden in Nederland. Het mes snijdt hier aan twee kanten voor de energiemaatschappijen. Ten eerste worden er geen nieuwe SDE-subsidies afgegeven voor enkel het produceren van elektra doormiddel van biomassa stook, maar als er warmte voor het verwarmen van b.v. een warmtenet of kassen geproduceerd wordt in combinatie met elektriciteitsopwekking dan worden er nog wel subsidies verstrekt. Daarom hebben energiemaatschappijen grote belangen om aan het warmtenet te mogen leveren.

Ten tweede maken ze de inwoners en daarmee de politiek afhankelijk van die warmtenetten waardoor ze meer mogelijkheden hebben om hun eigen belangen te behartigen door voor henzelf gunstig beleid af te dwingen. Denk aan bijvoorbeeld het nog meer oprekken van de duurzaamheidseisen voor houtige biomassa met als reden dat ze anders niet in de warmtetoevoer kunnen voorzien voor de huizen en bedrijven die aan het warmtenet gekoppeld zijn.

Biomassalobby Staatsbosbeheer

In ons onderzoeksrapport beschrijven we de complete geschiedenis van de rol van Staatsbosbeheer in het opzetten en grootschalig uitbreiden van de biomassahandel, chronologisch gerangschikt van 1984 tot 2024. Daarin laten we zien dat Staatsbosbeheer al drie decennia zeer actief en bepalend bezig is om samen met de energiemaatschappijen en andere organisaties met een financieel belang, de biomassa-oogst en handel vorm te geven. Staatsbosbeheer voert hier niet simpelweg een democratische opdracht van de overheid uit, zoals Sylvo Thijsen, de huidige directeur Staatsbosbeheer (2013 tot 2025) in 2020 suggereerde:

> "Punt is wel dat dit niet door iemand van Staatsbosbeheer bedacht is, maar een plan waar een groot besluitvormingsproces aan vooraf is gegaan. (...) Wij voeren beleid uit. En dat is wat anders dan een particuliere organisatie die bomen laat staan omdat mensen dat nu eenmaal mooi vinden. Wat wij doen, is het resultaat van democratische beleidsvorming."

In dit onderzoeksrapport tonen wij aan dat Sylvo Thijsen, die naast directeur Staatsbosbeheer o.a. bestuurslid en/of vicevoorzitter van biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN), en Raad van het Bestuur en biomassalobbyist van Grontmij (Sweco) was, hier niet de waarheid spreekt. Staatsbosbeheer is wel degelijk vanaf eind vorige eeuw zeer intensief betrokken bij het bedenken, opstellen en uitvoeren van het beleid om de 'Biobased Economy' (BBE) te realiseren. Medewerkers van Staatsbosbeheer maken zeer actief deel uit van de betaalde biomassalobby die het biomassabeleid in Nederland op de agenda hebben gezet en mogelijk hebben gemaakt.

De directeuren van Staatsbosbeheer en van de biomassa BV's van Staatsbosbeheer, zoals Zwier van Olst en Henk Wanningen en bijvoorbeeld de directeur van heel Staatsbosbeheer, Sylvo Thijsen, hebben daar de afgelopen 30 jaar een zeer grote bijdrage aan geleverd waarbij zij aantoonbaar de belangen van de vervuilende bedrijven hebben laten voorgaan.

Medewerkers van Staatsbosbeheer hebben met toestemming van de overheid biomassa BV's (Energiehout BV en Bio-Enerco BV) opgericht om het hout dat Staatsbosbeheer levert te verkopen als houtige biomassa voor biomassacentrales.

De directeuren van deze BV's werden geleverd door Staatsbosbeheer, die tevens vele nevenfuncties hebben bij organisaties die een financieel belang hebben in de biomassasector. We lichten de volgende drie directeuren eruit:

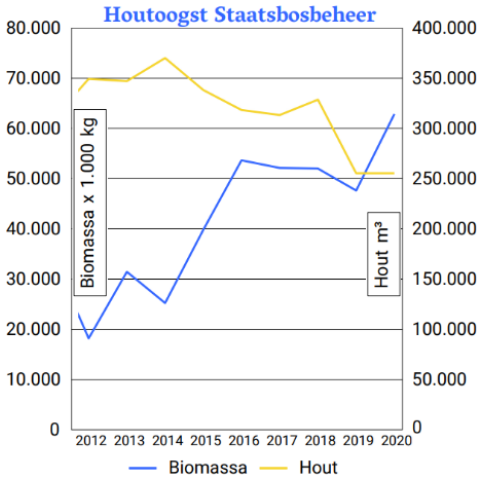
- **Sylvo Thijsen** Directeur Staatsbosbeheer (2013 tot 2025), o.a. bestuurslid en/of vicevoorzitter van biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN), en Raad van Bestuurslid en biomassalobbyist van de Grontmij (Sweco).

- **Zwier van Olst** Directeur van Staatsbosbeheer Projecten BV (sinds 2001), Hoofd Staatsbosbeheer Buitenzaken en directeur Energiehout BV (Biogrondstoffen BV), de biomassa BV van Staatsbosbeheer en medeoprichter en bestuurslid van FSC-Nederland (sinds 1999).

- **Henk Wanningen** Senior Hoofd Productgroep Biomassa & Klimaat van Staatsbosbeheer, Directeur Bio-Enerco BV de biomassa BV van Staatsbosbeheer (sinds 2002), Sr. Business Developer van Energiehout BV, de tweede Biomassa BV van Staatsbosbeheer, (oud) bestuurslid FSC-Nederland, vertegenwoordiger biomassalobbyorganisatie Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap), voorzitter Platform Bio-energie (PBE/NL-BEA) en deelnemer adviesraad 'Green Gold Label' (GGL) biomassa-certificeringslabel van RWE Essent.

Meerdere directeuren van Staatsbosbeheer en de biomassa BV's van Staatsbosbeheer hebben het voortouw genomen om decennialang miljardenwinsten mogelijk te maken voor de gehele biomassa- en energiesector door middel van het afzwakken en uithollen van de certificeringseisen, het voorstellen en mogelijk maken van regelgeving voor natuursubsidies ten behoeve van het kappen van bomen, de duurzaamheidssubsidies voor het verbranden van bomen, het opzetten van initiatieven waarmee door middel van donaties van burgers en via betalingen van grote vervuilende bedrijven productiebossen voor biomassa aangeplant werden en een handel in CO2-compensatiecertificaten op te zetten waardoor de vervuilende bedrijven doormiddel van die CO2-compensatiecertificaten de CO2-uitstoot kunnen greenwashen die vrijkomt bij het verbranden van houtige biomassa die Staatsbosbeheer levert waarbij meer CO2-uitstoot vrijkomt vergeleken bij het verbranden van steenkool en waarbij veel meer giftige stoffen vrijkomen zoals NOx, SO2, HCL, HF, (ultra)fijnstof, ammoniak, metalen en dioxinen/furanen die schadelijk zijn voor de gezondheid en de natuur. En dan hebben Staatsbosbeheer en een groot aantal andere betrokken organisaties ook nog het lef om te doen alsof ze bomen kappen om de natuur te verbeteren en dit een middel is tegen klimaatverandering. Wij vinden dit crimineel gedrag.

Verdrievoudiging van de biomassaoogst

In 1998 heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in de concrete doel- en taakstelling en randvoorwaarden opgenomen dat Staatsbosbeheer 300.000 m3 rondhout mag oogsten per jaar en dat dit op een duurzame wijze dient te gebeuren waarbij het totale areaal aan bos gelijk dient te blijven. Uit onderzoek van 7 december 2020 van de Universiteit Wageningen blijkt dat Nederland elk jaar tussen de 1500-3500 hectare (netto) aan bosoppervlakte verliest. Hierbij hoeft een groot deel niet gecompenseerd te worden vanwege allerlei ontheffingen en vrijstellingen waarbij in hetzelfde onderzoeksrapport Staatsbosbeheer werd aangesproken als één van de verantwoordelijke organisaties.

Uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer van 2 december 2022 naar het functioneren van Staatsbosbeheer blijkt dat de hoeveelheid geoogste biomassa sinds 2012 verdrievoudigd is en dat die hoeveelheid biomassa additioneel is op de gemiddelde oogst van 300.000 m3 rondhout per jaar. De afbeelding hierboven komt uit het rapport van de Algemene Rekenkamer.

Bron: 2022-12-02-gov-nl-algemene-rekenkamer-bosbeheer-in-beeld-staatsbosbeheer-en-de-bossenstrategie

De Algemene rekenkamer schreef in het rapport bij de afbeelding (zie onderaan op de vorige pagina) dat de houtoogst afnam (de gele lijn) en de biomassaoogst (blauwe lijn) toenam. Staatsbosbeheer beweert stelselmatig dat houtige biomassa een restproduct zou zijn van de houtoogst. Indien dit het geval zou zijn dan zou je verwachten dat indien de (rond)houtoogst afneemt per definitie ook de biomassaoogst zou afnemen.

Er is dus een verschil tussen (rondhout) houtoogst en biomassa-houtoogst. Staatsbosbeheer zegt stelselmatig dat ze niet meer hout zijn gaan oogsten en verwijzen daarbij naar de standaard (rondhout) houtoogst van 300.000 m3 per jaar. Door de oogstgetallen te splitsen wekken ze de suggestie dat ze niet méér bomen zijn gaan kappen vanwege de vraag naar biomassa die ze mede zelf gecreëerd hebben. Ze noemen daarbij alleen de getallen van de rondhoutoogst en laten de getallen van de biomassaoogst volledig achterwege, terwijl er door beide vormen van oogst bos verdwijnt.

In dit rapport tonen we zeer duidelijk aan dat het oogsten van meer houtige biomassa t.b.v. de verbranding in biomassacentrales een doel op zich is geworden waarbij Staatsbosbeheer sinds eind vorige eeuw samenwerkt met vervuilende bedrijven zoals Shell, Vattenfall (NUON), Essent (RWE) en Eneco en betaalde biomassalobbyorganisaties zoals bijvoorbeeld Probos, Ecofys BV en Grontmij (Sweco) om dit destructieve op winst beluste beleid mogelijk te maken.

Voorheen gaf Staatsbosbeheer nog wel duidelijk uitleg op de eigen website (ondertussen zijn die pagina's van Staatsbosbeheer enkel nog in de Wayback machine en nu in ons rapport te vinden) hoeveel biomassa er geoogst werd. Zo was op 18 februari 2021 te lezen dat Staatsbosbeheer in 2018 bijna 50.000 ton biomassa geoogst had en ze via de Biomassa BV zelfs 103.000 ton biomassa geleverd hadden aan vervuilende bedrijven zoals Vattenfall (NUON), Veolia en de stadsverwarming Ede, Purmerend en Eneco in Utrecht.

> In 2018 kwam er 49.000 ton houtsnippers vrij uit het beheer van de terreinen van Staatsbosbeheer. Dochterbedrijf Energiehout BV verkocht circa 103.000 ton houtsnippers. De rest kocht Energiehout BV in bij andere terreinbeheerders zoals Natuurmonumenten, Rijkswaterstaat en andere beheerders van natuur en landschap. Opbrengst hiervan was 6 miljoen euro.
>
> Energiehout BV levert aan Stadsverwarming Purmerend, Stadsverwarming Ede, Vattenfall in Lelystad en Eneco in Utrecht. Bio Enerco BV levert houtsnippers van Energiehout BV aan Vattenfall in Lelystad en Veolia in Arnhem die een bedrijventerrein van warmte voorziet [en tevens de backup is van het Arnhemse warmtenet van Vattenfall].
>
> Bron: 2021-02-18-staatsbosbeheer-dossiers-biomassa-feiten-en-cijfers-over-biomassa

Uit klachten van de AVIH hout branche- en biomassalobbyorganisatie blijkt dat Staatsbosbeheer steeds meer hout van derden opkoopt en verkoopt waardoor de cijfers die aangeleverd worden voor de evaluaties een vertekent beeld geven van de hoeveelheid hout en biomassa die Staatsbosbeheer daadwerkelijk verhandelt. Uit ons rapport blijkt ook dat veel van de cijfers die Staatsbosbeheer presenteert aan de politiek en overheid afkomstig zijn van organisaties die tot de betaalde biomassalobby behoren en zelf een financieel belang hebben bij de data die ze aanleveren.

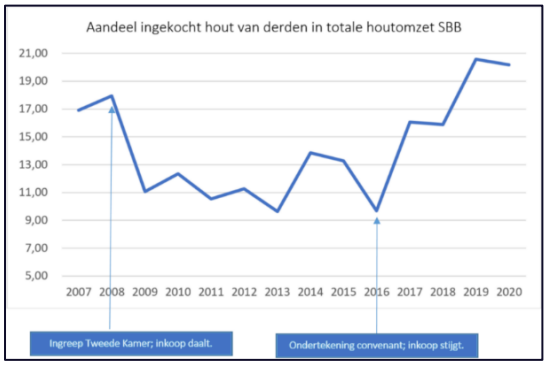
In dit rapport tonen we aan dat de verantwoordelijke ministers door de jaren heen Kamervragen onjuist beantwoord hebben door o.a. aan te geven dat Staatsbosbeheer niet meer hout is gaan oogsten, waarbij de minister verwijst naar de standaard 300.000 m3 jaarlijkse houtoogst. De biomassaoogst is echter verdrievoudigd maar dit wordt achterwege gelaten. Staatsbosbeheer leverde op 9 augustus 2024 wederhoor aan en gaf de volgende reactie op ons onderzoeksrapport:

> Of we het nut van natuurlijke grondstoffen voor de circulaire economie te veel aanjagen, is een subjectieve vraag. Als je ertegen bent en wantrouwen koestert, kan het antwoord "ja" zijn, maar wij zijn ervan overtuigd dat we binnen ons wettelijk kader handelen door de maatschappelijke beweging naar een meer circulaire economie met een lagere ecologische footprint te bevorderen door de meerwaarde daarbij van onze (rest)producten zichtbaar te maken en daar actief allianties over aan te gaan.

Uit ons onderzoek blijkt dat Staatsbosbeheer zich o.a. niet houdt aan de wettelijke herplantverplichting en daarmee voor een groot deel verantwoordelijk is voor het jaarlijkse verlies van 1500 tot 3500 hectare (netto) aan bosoppervlakte.

Bronnen:
2021-02-18-staatsbosbeheer-dossiers-biomassa-feiten-en-cijfers-over-biomassa
2022-12-02-gov-nl-algemene-rekenkamer-bosbeheer-in-beeld-staatsbosbeheer-en-de-bossenstrategie
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor.pdf

Verdubbeling inkoop hout van derden

In het addendum van 15 juli 2015 op het convenant 'Staatsbosbeheer een maatschappelijke onderneming' is opgenomen dat Staatsbosbeheer zoveel mogelijk eigen inkomsten dient te genereren, die bovendien jaarlijks moeten groeien. Met dit convenant in de hand, heeft Staatsbosbeheer een groot aantal winstgevende activiteiten geïnitieerd waaronder het in- en verkopen van hout en biomassa van derden. In 2019 en 2020 (zie grafiek) schroefde Staatsbosbeheer de handel in ingekocht hout stevig op, oplopend tot maar liefst 20% van de omzet.

Op 31 augustus 2022 heeft de AVIH als brancheorganisatie van bosbeheerders en houthandelaren, voor de tweede keer een klacht ingediend met betrekking tot de marktverstoring en concurrentievervalsing door Staatsbosbeheer waarin o.a. te lezen valt dat Staatsbosbeheer de inkoop van rondhout verdubbeld heeft en daarmee de markt verstoort en andere handelaren benadeelt. Ook geven ze nogmaals aan dat de geldstromen van Staatsbosbeheer niet transparant zijn en de garantie dat overheidssubsidie niet gebruikt wordt voor commerciële activiteiten, ontbreekt. Uit de klacht blijkt dat de marktverstoring ingrijpender is dan 15 jaar geleden toen de AVIH de eerste klacht indiende. De constatering dat er geen afdoende toezicht op het beleid en gedrag van Staatbosbeheer is, wordt bevestigd in het evaluatierapport van 2 december 2022 van de Algemene Rekenkamer. Staatsbosbeheer reageerde op ons onderzoeksrapport en zei hierover:

> Of we door inkoop van hout of biomassa bij derden (al dan niet om aan onze leveringsverplichtingen te kunnen voldoen) als publieke organisatie de markt verstoren, is een terechte vraag die door anderen beantwoord moet worden (en beantwoord is). Wij houden ons aan de wet en de kaders die de minister hierover meegeeft.

Nr. 1 & 2 grootste bedreigingen EU-bossen is houtkap & bio-energie

In 2024 schreef het World Resources Instituut (WRI) over de enorme toename van verlies aan Europees bos:

- Het oppervlakte Europees bos met bomen hoger dan 15 meter is in 20 jaar met 2,25 miljoen hectare afgenomen.
- De helft van het hout dat uit de Europese bossen verdwijnt wordt gebruikt voor bio-energie.

Trouw schreef over het rapport:

- De afname van het aantal oude bomen is slecht voor het klimaat omdat oude bomen meer CO2 opnemen dat jonge bomen.
- Er wordt teveel gekapt, oude bomen verdwijnen en jonge bomen krijgen geen kans om oud te worden.
- In Scandinavië daalde het aantal volwassen bomen in 20 jaar met 20%.

Op 15 oktober 2024 trokken 225 natuurorganisaties aan de bel en lanceerden de actie “Hands off the EU deforestation regulation!”. In het persbericht van Greenpeace was te lezen dat er elk jaar in de Europese Unie ontbossing plaats vindt van een gebied dat veertien keer zo groot is als Parijs met een CO2-uitstoot die gelijk staat aan die van 188 miljoen langeafstandsvluchten.

Bronnen:
2024-10-15-greenpeace-225-global-groups-say-hands-off-the-eu-deforestation-regulation-eudr
2024-10-15-cso-statement-hands-off-the-eu-deforestation-regulation-eudr

Houtkap zonder compensatie, toezicht en transparantie

In 2012 publiceerde Probos (betaalde biomassalobby), in opdracht van de AVIH (biomassa- en houtbranche- en lobbyorganisatie), het onderzoeksrapport '[Bosomvorming zonder compensatie]'. In dat rapport van Probos werd o.a. verwezen naar een onderzoeksrapport van de Universiteit Wageningen uit 2005 waarin het kapbeleid en het gebrek aan transparantie van Staatsbosbeheer bekritiseerd werd, waarbij werd aangegeven dat Staatsbosbeheer geen informatie beschikbaar stelde over eventuele herplant en de schadelijke effecten op koolstofopslag en biodiversiteit benoemd werden. In dat onderzoeksrapport van Probos (2012) werd ook kritisch gereageerd op het gebrek aan onderbouwing van de claims dat er meer bos bij zou komen. Ze gaven aan dat concrete en betrouwbare gegevens hierover ontbraken, evenals over de jaarlijkse bosaanplant en -omvorming. Hierdoor bleven de gevolgen van het kapbeleid ondoorzichtig en problematisch.

Uit het onderzoeksrapport van eind 2020 van de Universiteit Wageningen bleek, in tegenstelling tot wat de minister beweerde, dat er nog altijd weinig ervaring, kennis of advies is met Klimaatslim bos-en natuurbeheer en dat we in Nederland elk jaar tussen de 1500 en 3500 hectare aan bos kwijt raken:

> Met klimaatslim bos- en natuurbeheer is weinig ervaring, terwijl juist door de breedte van de set van maatregelen dit ook lastig aan te pakken lijkt, de resultaten lang op zich laten wachten en de monitoring lastig is. Er is niet één soort advies. Nederland ontbost door diverse oorzaken. Netto verliezen we 1500-3500 hectare per jaar. Dit is een flinke emissie.
>
> Bron: 2020-12-07-edu-nl-wur-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland

Op 30 november 2021 publiceerde de universiteit Wageningen een nieuwsbericht waarin werd vermeld dat het bosoppervlak in de Nederland de afgelopen vier jaar wederom met 1925 hectare was afgenomen en waarbij ze aangaven dat er in vijftig jaar tijd niet eerder zo weinig nieuw bos was aangeplant. Desondanks zei de minister dat het bosareaal groeide. In het nieuwsbericht is o.a. het volgende te lezen:

> Bij een netto-afname van de bosoppervlakte wordt er meer bos weggehaald dan er nieuw bos aangeplant wordt. Ondanks dat er de afgelopen jaren minder bos is verdwenen, komt er nog maar weinig bos bij. De snelheid waarmee nieuw bos aangeplant wordt, ligt zelfs op het laagste punt in de afgelopen vijftig jaar. "Die relatief hoge dynamiek in het bos op sommige plekken in Nederland, heeft ook een consequentie voor de bijdrage van het bos aan klimaatmitigatie," aldus Schelhaas. "In oud bos ligt veel meer koolstof opgeslagen dan in jong bos. Het kost tientallen jaren om die koolstof weer opnieuw te binden. Het helpt dus niet mee als er oud bos wordt weggehaald en minder jong bos wordt aangeplant."
>
> Bron: 2021-11-30-edu-nl-wur-weer-minder-bos-bosoppervlakte-in-nederland-is-in-de-afgelopen-vier-jaar-met-1925-hectare-afgenomen

Ook uit het evaluatierapport van 2 december 2022 van de Algemene Rekenkamer blijkt dat Staatsbosbeheer gebrekkig informatie aanlevert waardoor Provincies en de minister hun rol slechts beperkt kunnen vervullen en onvoldoende informatie hebben om goed toezicht te kunnen houden op Staatsbosbeheer en dat de bestaande regelgeving geen garantie biedt voor duurzaam bosbeheer.

Uit ons onderzoeksrapport waarin we chronologisch de volledige geschiedenis en biomassalobbyactiviteiten van Staatsbosbeheer hebben uiteengezet blijkt dat Staatsbosbeheer in al die jaren niet geneigd is geweest om betrouwbare gegevens aan te leveren en gezien de belangen die ze behartigen van grote schadelijke en vervuilende bedrijven zijn wij tot de conclusie gekomen dat dit een bewuste keuze is om het biomassabeleid te verhullen.

Hele bomen verdwijnen in biomassacentrales

In de afgelopen jaren hebben bosbeheerders, ministers, gedeputeerden en wethouders ons wijs proberen te maken dat er echt geen hele bomen de biomassacentrale in gaan want er zou cascadering plaatsvinden (cascadering = waardevolle toepassingen van hout krijgen voorrang). Bovendien zou het hout van hele bomen veel te duur zijn om in te zetten als biomassa. We geven hieronder citaten uit teksten van de overheid en organisaties uit de biomassaketen die duidelijk aantonen dat er hele bomen worden gebruikt voor de productie van houtige biomassa.

In 2014 en in 2015 publiceren de overkoepelende biomassalobbyorganisatie de VBNE (waar o.a. Staatsbosbeheer aan deelneemt) en Branche Vereniging Organische Reststoffen (BVOR) meerdere rapporten die uiteenzetten welke eisen er gesteld worden aan de kwaliteit van houtige biomassa voor energiecentrales. In de documenten worden geen eisen vermeld ten aanzien van duurzaamheid, FSC-certificering of biodiversiteit. Het gaat enkel om de kwaliteit van de houtige biomassa ten behoeve van de biomassahandel en verbranding waarbij hele bomen met een doorsnede van 10 cm of meer de voorkeur hebben. De meeste bomen zijn dikker dan de minimale 10 cm doorsnede, valt in de documentatie te lezen. Bladeren, naalden en schors zijn ongewenst volgens de eisen die gesteld worden aan de houtige biomassa voor energiecentrales. Dit terwijl de stelling is dat er alleen snoeiafval gebruikt zou worden voor de verbranding in biomassacentrales. Hieronder geven we meerdere voorbeelden van wat er aan eisen vermeld worden in de documentatie van de organisaties die onderdeel vormen van de biomassaketen waaruit blijkt dat er vooral hele bomen verdwijnen in de biomassacentrales:

> In de praktijk blijkt dat bij met name kleinere bio-energie installaties (beneden één MW) regelmatig houtchips worden gebruikt die niet voldoen aan de door de ketelleverancier opgegeven specificaties. Hierdoor ontstaan mechanische problemen, problemen met het energetisch rendement en/of verhoogde emissies. (…)
>
> Wanneer men spreekt over verontreinigingen in houtbrandstoffen onderscheidt men macro verontreinigingen en micro verontreinigingen. Macro-verontreinigingen zijn niet-hout delen die zijn mee verkleind en gepelletiseerd, dan wel op een andere manier tussen het materiaal terecht zijn gekomen. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om ander organisch materiaal dat met snoeihout is mee vrijgekomen en gechipt (naalden, bladeren, grasachtig materiaal)

Bron: 2014-12-24-bvor-houtchips-als-brandstof

Eigenschap	Eenheid	A1	A2	B1	B2
Herkomst en bron EN 14961-1		1.1.1.hele bomen zonder wortel 1.1.3. stamhout	1.1.1.hele bomen zonder wortel 1.1.3. stamhout	1.1 Bos, plantages en ander maagdelijk hout	1.2 Bij producten en residuen van de houtbewer-kende industrie

Tabel 4.2 Klassenindeling en specificaties van houtchips conform EN 14961-4 [15].

ENplus-A1	ENplus-A2	EN-B
Stamhout	Hele bomen, echter zonderwortels Stamhout	Hout uit bossen en plantages, en ander vers hout

Tabel 4.3 ENplus kwaliteitsklassen pellets – toegestane grondstoffen.

Voor de productie van houtpellets is een schoon, droog uitgangsmateriaal nodig. Dat betekent dat het gebruikte hout vrij moet zijn van verontreinigingen zoals spijkers, zand, bladeren, naalden en schors. [] Daarnaast kan men pellets ook rechtstreeks uit rondhout [rondhout = rechte ronde stukken hout, zoals een boomstam] produceren. Dit vraagt extra bewerkingstappen, namelijk het ontbasten en het verkleinen van het rondhout.

Bovendien dient men te vermijden dat bij de oogst van het hout veel aanhangende grond- of zanddeeltjes worden meegevoerd. Naast grond-/zanddeeltjes dient ook het meevoeren van veel blad en/of naalden te worden voorkomen.

Bron: 2015-06-20-bvor-houtpellets-als-brandstof

Op 20 juni 2015 publiceert de AVIH (biomassalobby) een artikel in tijdschrift Bosbouw:

Kees Boon, voorzitter van de AVIH noemt het leveren van chips voor energie een interessante markt voor bosexploitanten en aannemers. “Het is al lang geen restproduct meer. Zeker met de SDE-subsidieregelingen (Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie), die nu ook voor warmteprojecten geldt[]

Bron: 2015-09-22-avih-bosbouw-artikel-rudi-van-hedel-grontmij-sweco-vagroen-van-werven-staatsbosbeheer-biomassalobby

In 2016 publiceert de VBNE (biomassalobbyorganisatie waar o.a. Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten onderdeel van uit maken, met als vicevoorzitter/plv. voorzitter de huidige directeur Staatsbosbeheer Sylvo Thijsen, met Harrie Hekhuis, de programmadirecteur Bos & Klimaat van Staatsbosbeheer als bestuurslid en vertegenwoordiger o.a. Henk Wanningen, directeur van Bio Enerco, de biomassa BV van Staatsbosbeheer) het Praktijkadvies oogsten van houtige biomassa waar o.a. het volgende in te lezen is:

Van hout warmte maken is niet de meest hoogwaardige toepassing van hout. Er wordt gekeken of hout ook gebruikt kan worden in bijvoorbeeld de chemische industrie. Maar in de praktijk wordt hout toch vooral geoogst als rondhout en als tak- en tophout voor biomassa. Om een goede kwaliteit houtchips te maken die bruikbaar is in kachels, worden er een aantal eisen gesteld aan het productieproces. (…) Vervuiling van chips met groene delen zoals blad en naalden zorgt naast extra as ook voor meer chloor, natrium en kalium. Chloor zorgt voor extra corrosie, terwijl meer natrium en kalium zorgen voor extra afzetting in ketel en leidingen. Groene chips kunnen niet afgeleverd worden. [groene chips bestaan uit hout gemengd met blad en naalden]

Veolia benadrukt dat de te gebruiken brandstof bestaat uit schoon hout. Het betreft zogenaamde wood chips, die direct afkomstig zijn uit de bosbouw en het betreft materiaal dat wordt gekweekt met het doel om het in te zetten als biobrandstof. Veolia heeft een leveringscontract afgesloten met een gecertificeerde instantie die handelt onder de naam Bio-enerco.
Bio Enerco BV is sinds 1999 leverancier van biomassa. Bio Enerco BV is een joint venture van Energiehout BV (Staatsbosbeheer) en Van Werven Biomassa BV. [en Vagroen de dochteronderneming van Grontmij/Sweco]

Energiehout BV levert aan Stadsverwarming Purmerend, Stadsverwarming Ede, Vattenfall in Lelystad en Eneco in Utrecht. Bio Enerco BV levert houtsnippers van Energiehout BV aan Vattenfall in Lelystad en Veolia in Arnhem die een bedrijventerrein van warmte voorziet [en tevens de backup is van het Arnhemse warmtenet van Vattenfall].

Bronnen:
2016-00-00-vbne-staatsbosbeheer-praktijkadvies-oogsten-van-houtige-biomassa
2016-07-21-veolia-ipkw-arnhem-biomassa-centrale-toelichting-ketel-14
2019-02-08-energiehout-bv-staatsbosbeheer-biomassa-voor-verbranding-tbv-energieopwek
2019-06-29-bio-enerco-over-bio-enerco-bv
2019-09-18-veolia-reactie-op-bezwaarschriften-omgevingsvergunning-bijgebouw-en-overige-benodigdheden-biomassacentrale-ipkw
2019-09-30-arnhemspeil-reactie-op-dreigbrief-veolia-aan-150-plus-arnhemmers-die-bezwaar-aantekenden-tegen-de-vergunning-bmc
2021-02-18-staatsbosbeheer-dossiers-biomassa-feiten-en-cijfers-over-biomassa

Op 12 oktober 2017 publiceert het Ministerie van Infrastructuur en Milieu in een rapport genaamd 'Handreiking onbehandeld hout' de definitie voor 'onbehandeld hout' o.a. t.b.v. energieopwekking in een biomassacentrales. In het rapport wordt aangegeven dat het gaat om onbehandeld hout dat vrijkomt bij:

1. velling of snoei van bomen, in de vorm van boomstammen en andere houtige delen van bomen, met uitzondering van boomstobben, of in de vorm van ter plaatse gesnipperd hout:

2. De partij hout bestaat uit stamhout van meer dan 10 cm doorsnede of ter plaatse van de velling of snoei versnipperd hout. Toelichting:

Dit criterium is gebaseerd op het praktijkgegeven dat dit de twee gangbare vormen zijn van hout verkregen bij velling of snoei dat een bestemming krijgt als grondstof voor de houtverwerkende industrie, als bodembedekker of als brandstof.

De norm van 10 cm is bedoeld als handvat voor globale visuele beoordeling; *in de praktijk is stamhout doorgaans duidelijk dikker en is het verrichten van diktemetingen voor controle niet nodig.* Bij twijfel (van de handhaver) is de bewijslast aan de houder.

3. De partij hout bevat niet meer dan 5 gewichtsprocent aan:

- takken dunner dan 10 cm, bladeren, naalden of gras;
- aanhangende grond;
- hout dat is aangetast door rot, schimmel of ziekte;
- de partij bevat geen andere materialen, zoals metaal, kunststof, papier en stenen.

Bron: 2017-10-12-gov-nl-minienm-handreiking-onbehandeld-hout

Bron: 2019-02-08-energiehout-bv-staatsbosbeheer-biomassa-voor-verbranding-tbv-energieopwek

De Nederlandse overheid vermeldt in het verificatieprotocol voor duurzame biomassa (2019) duidelijk dat 3 van de 4 categorieën biomassa die voor subsidie in aanmerking komen hele bomen bevatten naast de takken, het tophout en de primaire resten:

Het verificatieprotocol heeft betrekking op de volgende categorieën vaste biomassa die voor subsidie in aanmerking kunnen komen:

Categorie 1: Houtige biomassa uit bosbeheereenheden: Hieronder vallen takken, tophout, bomen (…)

Categorie 2: Houtige biomassa uit bosbeheereenheden < 500 hectare: Hieronder vallen takken, tophout, bomen (…)

Categorie 3: Reststromen uit natuur- en landschapsbeheer: Dit zijn biomassarestproducten - takken, tophout, bomen (…)

Bron: 2019-02-26-rvo-sde-verificatieprotocol-duurzaamheid-vaste-biomassa-voor-energietoepassingen

Ook bedrijven die de bomenharvester- en hakselaarmachines en diensten leveren voor o.a. Staatsbosbeheer maken er geen geheim van dat ze volledige bomen verwerken tot biomassa. Zo is bijvoorbeeld in deze presentatie van Borgman Beheer Advies BV in houtige biomassa te lezen dat ze zowel de hele-boom-methode toepassen naast dat ze gebruik maken van de top- en takhout van gevelde bomen.

Biomassa BV Van Werven (partner van Staatsbosbeheer) vertelt dat er een half miljoen euro subsidie verleend werd voor een biomassaharvester die meteen in het bos bomen tot 90 centimer doorsnede kon versnipperen:

> Een pronkstuk noemt Van Werven een mobiele versnippermachine, die twee miljoen aan investeringen kostte. We kregen liefst vijf ton subsidie in het kader van het CO2-reductieplan. De chipper is een soort grote tractor met een bunker voor 20 kuub snippers.[] Bomen, tot 90 centimeter dikte toe, worden van top tot teen aangepakt. Ook van boomstronken maken we snippers; we reinigen ze eerst en ontdoen ze van zand en klei.
>
> Bron: 2011-03-25-gov-nl-minez-bosschap-platform-hout-in-nederland-phn-bvor-werkprogramma-schone-en-zuinige-agrosectoren

Ook het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL biomassalobby via de overheid) geeft toe dat tophout en takken achterblijven in het bos waaruit duidelijk blijkt dat de houtige biomassa die verbrand wordt in de biomassacentales van stamhout van bomen gemaakt wordt.

Via de volgende link hebben we meerdere video's beschikbaar gesteld die laten zien hoe het versnipperen van hele bomen in zijn werk gaat. De video laat shredders uit binnen- en buitenland zien. Nederland importeert een zeer groot deel van de benodigde biomassa dus daarom zijn ook de video's uit andere landen relevant: biomassa-van-hele-bomen.bomenbond.org

Staatsbosbeheer reageerde op ons verzoek om wederhoor met o.a. de hieronder staande reactie op ons rapport. Uit ons onderzoek blijkt dat er wel degelijk al meerdere decennia en duidelijke opdracht ligt om onder het mom van natuurbeheer meer houtige biomassa voor energieproductie uit de bossen van Staatsbosbeheer te onttrekken.

> Of je biomassa nou wel of niet gebruikt in de energiemix om de CO2-uitstoot te verminderen, in alle gevallen is het voor Staatsbosbeheer een restproduct dat vrijkomt uit natuurbeheer. Binnen onze wettelijke taken kunnen we die reststromen ter beschikking stellen aan de circulaire economie. We leveren geen enkele houtsnipper aan de grote kolencentrales. Daar worden namelijk pellets verstookt. Staatsbosbeheer levert enkel verse houtsnippers aan kleinschalige biomassa warme(kracht) centrales.

Stichtingen verkopen CO2-certificaten en stimuleren greenwashing

De volgende stichtingen zijn een initiatief van en/of (mede)opgericht door Staatsbosbeheer: Buitenfonds, Nationale Boomfeestdag , Natuurwijs, Nationaal Bossenfonds en Nationale Koolstofmarkt. De stichtingen van Staatbosbeheer verzamelen o.a. donaties om bomen te planten. De stichting Nationale Koolstofmarkt wordt betaald om de CO2-compensatiecertificaten toe te kennen aan Staatsbosbeheer voor het aanplanten van bos en vervolgens verkoopt Staatsbosbeheer via stichting Buitenfonds CO2-compensatiecertificaten aan bedrijven die hier reclame mee kunnen maken. Zo kunnen die bedrijven onverminderd doorgaan met CO2-uitstoten terwijl zij de politiek en hun klanten doen geloven dat zij de CO2-uitstoot compenseren. Ook neemt Staatsbosbeheer donaties aan van vervuilende bedrijven zoals Shell en BP die daar ook reclame mee maken. De schrijvers van dit onderzoeksrapport en o.a. Greenpeace, en de overige organisaties van de Klimaatcoalitie en zelfs de Jongerenraad van Staatsbosbeheer noemen dit greenwashing. Andere stichtingen en organisaties die CO2-certificaten verkopen en nauwe banden hebben met Staatsbosbeheer, de energiesector en de biomassasector zijn: Trees for All , Trees for Travel, FACE en Face the Future BV.

Stichtingen gebruiken donaties om bomen te planten voor biomassa

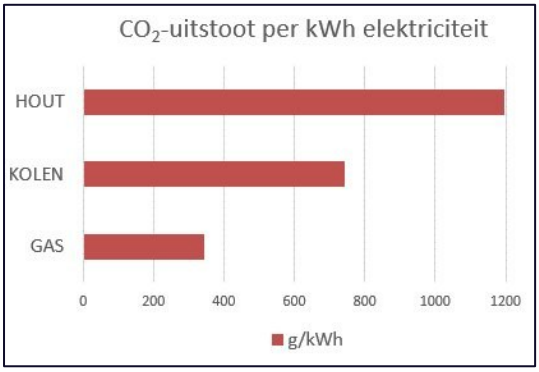
Trees for All ondertekent in 2016 samen met stichtingen Nationale Boomfeestdag en Nationaal Bossenfonds en een groot aantal bedrijven het Actieplan Bos en Hout. De stichtingen, die donaties ontvangen van inwoners van Nederland, hebben door middel van dit actieplan afgesproken om mee te werken aan het verhogen van houtproductie en bomenkap o.a. ten behoeve van de productie van biomassa voor het opwekken van bio-energie. Dit kan enerzijds betekenen dat zij herplanten op de kaalgekapte grond van bossen die geoogst zijn om van dat hout biomassa te maken, en anderzijds kan het betekenen dat de nieuwe bomen die zij aanplanten op termijn ook weer worden omgekapt om van het hout biomassa te maken. Op de websites van de stichtingen zijn zij hierover niet transparant en lijken de projecten echt alleen maar gericht op herstel van natuur en biodiversiteit. Uiteraard zullen met (een deel van) de projecten ook gunstige effecten worden bereikt voor de natuur en de biodiversiteit maar zij hebben óók dit actieplan voor meer biomassaproductie ondertekend. Maar Trees for All, Trees for Travel, FACE en Face the Future hebben nauwe banden met de energiesector en biomassasector en Nationale Boomfeestdag en Nationaal Bossenfonds zijn opgericht door Staatsbosbeheer waardoor de belangen van Staatsbosbeheer en die bedrijven invloed hebben op de activiteiten van de stichtingen.

Trees for All en Trees for Travel hebben als doel om bomen te planten en daarmee CO2-uitstoot en bomenkap te compenseren (zie statutenwijziging februari 2013). Hiermee legitimeren en greenwashen zij in onze ogen de bomenkap die vooraf gaat aan het bosherstel. Daarnaast vinden wij het geen vreemde gedachte dat je als donateur de aanname doet dat door jouw bijdrage er méér natuur bijkomt, in plaats van vervanging van omgekapte bomen door partners van de stichting waar je aan doneert. Je zou als donateur het gevoel kunnen hebben dat de stichtingen natuur herstellen waar grote vervuilende miljardenbedrijven deze eerst hebben laten kappen om geld te kunnen verdienen en dat de stichtingen dat net zo erg vinden als jij. Echter, doordat de stichtingen opgericht zijn door of nauwe banden hebben met de organisaties die de bomenkap veroorzaken is het dus niet zo dat bosherstel inhoudt dat zij bomen planten waar ooit buiten de invloed van de stichtingen om bomen zijn weggehaald. De stichtingen planten doodleuk bomen op o.a. plekken waarvan ze wisten dat die plekken bedoeld waren om bomen te kappen door de organisaties waar ze mee samenwerken. Ze hebben namelijk samen met deze organisaties het Actieplan Bos en Hout ondertekend om o.a. méér hout voor biomassa uit het bos te kunnen halen.

In het jaarverslag van Trees for All van 28 juni 2018 staat: veel van deze bossen worden op dit moment geheel of gedeeltelijk gekapt. In het jaarverslag staat dat dit gaat om kap door Essentaksterfte in monocultuur aangelegde essenbossen. Essentaksterfte komt inderdaad voor maar niet iedereen is het erover eens dat alle Essen die ziek zijn meteen omgekapt moeten worden. Het is belangrijk om dit in de juiste context te plaatsen. Essenbomen zijn heel geschikt voor houtproductie omdat het sterk hout is en snel groeit. Daarnaast is er in heel Nederland sprake van grootschalig kappen van bos, zoals we in dit rapport laten zien. In dit rapport laten we ook zien dat dit volledig volgens een zeer uitgebreid plan gebeurd en niet steeds toevallig door een onverwacht onvermijdelijk probleem zoals door een ziekte komt, en dat deze grootschalige kap nodig is om te kunnen voorzien in de grootschalige behoefte aan biomassa voor bio-energie.

We laten ook zien dat er in Nederland speciale biomassahubs zijn met bossen die bedoeld zijn voor de biomassa productie. Desondanks is het onze ervaring dat bosbeheerders en houthandelaren zoals Staatsbosbeheer als verklaring voor het kappen van bomen zelden of nooit erkennen dat het hout bedoeld is voor biomassa, maar andere redenen aanvoeren voor de kap zoals ziekten, invasieve exotenbestrijding, Natura-2000-doelen, biodiversiteit, droogte of stikstofoverschot. Deze redenen kúnnen zich uiteraard afspelen in ons land maar tegelijkertijd laat dit rapport ook zien dat er sprake is van een vooropgezet plan om de houtproductie voor biomassa zo groot mogelijk te maken, bedacht en uitgevoerd door bosbeheerders en de houtsector zoals Staatsbosbeheer, de energiesector, belangenorganisaties en door energiemaatschappijen betaalde wetenschappers, ambtenaren en politici om daarmee miljarden te kunnen verdienen via de (inter)nationale biomassahandel.

De CO2 die vrijkomt bij het verbranden van biomassa telt niet mee

In 2023 verscheen het rapport 'Klimaat en energieverkenning 2022' van het PBL (biomassalobby via de overheid) met wederom een grote inzet op biomassa. Hierin staat dat een toename van biomassagebruik nodig is voor geavanceerde biobrandstoffen (zoals kerosine), groengas en hoge temperatuur toepassingen in de industrie. Er staat ook in dat de CO2-uitstoot van biomassa 'aan de schoorsteen' niet hoeft worden meegenomen in de nationale emissietotalen. De reden dat de emissies niet meetellen is omdat deze officieel in het land waar het hout vandaan komt in de boekhouding zou moeten worden opgenomen. Het meetellen in het land van oorsprong gebeurt in de praktijk echter niet of nauwelijks.

Zo zou de CO2-uitstoot bijvoorbeeld meegeteld moeten worden bij het overzicht per biomassa leverend land als zijnde verdwenen bos maar veel landen zoals ook Nederland doen net alsof er geen bos verdwijnt door bijvoorbeeld het verdwenen bos niet te vermelden in de overzichten of het houtkappen op te hangen aan Natura2000 herstelwerkzaamheden en daarbij ten onrechte net te doen alsof het hier om een verplichting van de EU gaat waar ze geen enkel invloed op hebben. Een andere methode die veelvuldig wordt toegepast om kaalkap te verdoezelen is om kleine boompjes te herplanten op de plek waar eerst een bos stond om vervolgens net te doen alsof het bos niet verdwenen is door te beweren dat die kleine boompjes evenveel vastgelegde CO2 voorstelt als de gekapte bomen.
Nog een methode die ook in Nederland veelvuldig wordt toegepast om toch heel veel bomen te kappen voor de productie van houtige biomassa zonder deze mee te hoeven tellen als bosverlies, heet 'Dunning van het bos'. Gigantische boom harvesters rijden dwars door het bos waarbij ze links en rechts grote bomen kappen ten koste van de biodiversiteit en tegelijkertijd de bosbodems verwoesten waardoor nog meer CO2-opslag capaciteit verloren gaat.

De laatste onderzoeksresultaten tonen aan dat we de biodiversiteit kunnen herstellen door te stoppen met houtkap en bosbeheer en dat de nr. 1 & 2 van de grootste bedreigingen van EU-bossen houtkap & bio-energie is. Tijdens alle stappen in de biomassaketen is er sprake van veel meer emissies die vrijkomen tijdens het kappen, vervoeren, drogen, verwerken, verschepen en verbranden van houtige biomassa vergeleken met de CO2 die tijdens de groei van een boom binnen 50 tot 100+ jaar tijd aan CO2 is opgeslagen.

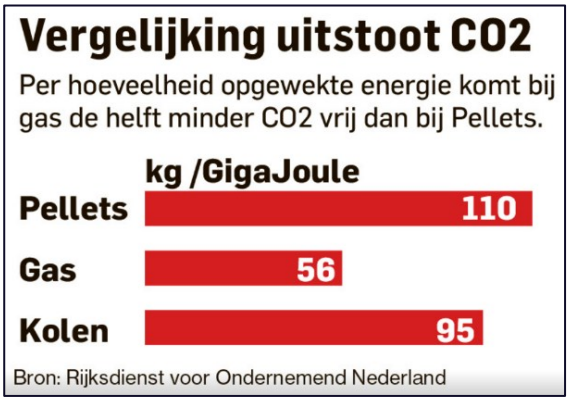
Het is ook goed om te weten dat bij fossiele brandstoffen niet het land van herkomst maar het land dat de brandstof gebruikt, de uitstoot mee moet tellen in zijn boekhouding. Het verschil in de rekenmethode tussen biobrandstof een fossiele brandstof is een boekhoudkundige truc. Het PBL vernoemt namelijk wel de vermeden emissies van biomassa in hun rapportages terwijl de realiteit is dat die emissies per direct in de atmosfeer belanden. Op papier is dat gunstig, in het echt is die CO2 die voorheen opgesloten zat in een boom, na het kappen en verbranden wel gewoon uit de schoorsteen gekomen, terwijl een nieuwe boom er minimaal 50 tot meer dan 100 jaar over doet om dezelfde hoeveelheid CO2 weer vast te leggen. Als je die boom had laten staan dan had hij al die tijd juist veel meer CO2 opgenomen dan dat een eventueel nieuw aangeplante boom had gedaan. In de praktijk verdwijnt er elk jaar juist heel veel bos en uit alle onderzoeksrapporten die we in dit stuk behandelen blijkt dat het deel wat wel nieuw aangeplant wordt er nog meerdere decennia over doet voordat het een significante hoeveelheid CO2 gaat vastleggen.

Het PBL verwijst ter onderbouwing van het niet meetellen van de emissies naar een opiniestuk van Tinus Pulles.
In het opiniestuk van Tinus Pullus wordt echter ook besproken dat de rekenmethode uit 1996 om de CO2-uitstoot van biomassa te tellen in het land waar het hout vandaan komt verouderd is en niet passend is voor een wereldwijd biomassasysteem op grote schaal. Er wordt aanbevolen om dezelfde rekenmethode te gaan gebruiken zoals ook bij fossiele brandstoffen wordt toegepast. Als dat gebeurt dan vervalt in onze ogen het volledige duurzaamheidsargument van biomassa-energie en komt deze onder dezelfde vervuilende noemer als fossiele energie. Er zouden dan ook geen duurzaamheidssubsidies meer verspild hoeven worden aan biomassa. Het duurzaamheidsargument van biomassa bestaat dus ook alleen op papier.

Korte koolstofcyclus als excuus om biomassa duurzaam te noemen

Rijksorganisaties die geïnfiltreerd zijn door de betaalde biomassalobby, zoals de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), en het Planbureau voor de Leefbaarheid (PBL) noemen het gebruik van biomassa CO2-neutraal en geven daar de volgende onderbouwing voor:

- **Lange koolstofcyclus (RVO):** Bij het gebruik van fossiele brandstoffen is de koolstof miljoenen jaren geleden vastgelegd in de diepere aardlagen. Die brengen we door verbranding in de atmosfeer.
- **Korte koolstofcyclus (RVO):** Bij soorten die snel groeien, kan de CO2 na *enkele jaren* alweer opgenomen zijn. Dan is de cirkel in *enkele jaren* dus rond.

Biomassagebruik valt dus volgens hen onder de korte koolstofcyclus en zou daardoor CO2-neutraal zijn. Er kleven nogal wat bezwaren aan deze redenering:

- De beredenering bevat een drogreden in de vorm van een vals dilemma. In deze stelling moet er volgens het RVO gekozen worden tussen twee opties terwijl de realiteit is dat er voor een veilige en gezonde toekomst geen ruimte is voor het verbranden van fossiele brandstof en ook niet voor het verbranden van biomassa.
- Het duurt volgens de wetenschap niet *'enkele jaren'* maar *'50 tot meer dan 100 jaar'* voordat een nieuwe boom de vrijgekomen CO2 uit het verbrande hout weer heeft opgenomen en volgens de wetenschap en de rechter hebben we juist nog maar enkele jaren om een einde te maken aan onze CO2-uitstoot en moet er juist CO2 uit de atmosfeer onttrokken worden om een levensgevaarlijke klimaatcrisis te voorkomen. De koolstofcyclus van 50 tot meer dan 100 jaar voor het verbranden van bomen verergert het probleem alleen maar aanzienlijk.
- Er komt in het hele proces van bomen kappen tot aan het verbranden veel meer CO2 vrij dan de bomen in hun leven hebben opgenomen door uitstoot van de werkzaamheden in het proces en de effecten van die werkzaamheden op de bosbodem.
- Er worden vaak geen nieuwe bomen geplant om de gekapte bomen te compenseren.
- Nieuw en beheerd bos neemt veel minder CO2 op dan oud onbeheerd bos.
- Ook de CO2 die het omgekapte bos nog had opgenomen als het wel was blijven staan, wordt niet gecompenseerd.
- Er zit nu zoveel CO2 in de lucht dat alle bomen op aarde die hoeveelheid al niet meer kunnen opnemen. Elke boom die je kapt en verbrandt draagt juist bij aan het verergeren van een levensgevaarlijke klimaatcrisis.
- Door gebruik van biomassa voor bio-energie blijft er steeds minder bos over om alle CO2 weer op te nemen.

De wereld zit al met een gigantisch CO2-overschot in de lucht en met biomassaverbranding komt er nog veel meer CO2 bij én de wereld heeft o.a. door bio-energie steeds minder bos om alle CO2 op te nemen die we uitstoten. Daardoor hebben we nu grote zorgen over een ernstige klimaatverandering waarvan de hoogste rechter van Nederland heeft gezegd dat de mensen die nu leven een grote kans hebben om te overlijden aan de gevolgen van de klimaatverandering. Dus niet alleen je (klein)kinderen, maar jij en je partner ook. Ook zijn er doelen vastgesteld voor landen om de CO2-uitstoot te verminderen en uiteindelijk moet er zelfs netto CO2 uit de lucht gehaald worden in 2050. We hebben dus geen 100 jaar de tijd. En door middel van ons biomassabeleid houden we niet alleen onszelf en andere landen voor de gek, we zijn zelfs op grote schaal een het valsspelen door de CO2 niet mee te tellen en maken de situatie alleen maar erger.

Duurzaamheidscertificering voor bosbeheer- en biomassa is bedrog

Uit ons onderzoeksrapport blijkt dat er sprake is van ernstige belangenverstrengeling bij organisaties die verantwoordelijk zijn voor de certificering labels voor duurzaam bosbeheer of duurzame biomassa. Zo is FSC-Nederland mede opgericht door een directeur van Staatsbosbeheer op hetzelfde adres als de Biomassa BV van Staatsbosbeheer waar hij ook de directeur van is. De directeur van de tweede Biomassa BV van Staatsbosbeheer zat net als die eerste directeur van Staatsbosbeer in het bestuur van FSC-Nederland. Door zelf FSC-Nederland op te richten kon Staatsbosbeheer invloed uitoefenen op de FSC-eisen die hen niet uitkwamen ten aanzien van het door hen gewenste biomassabeleid, waardoor de FSC-certificering toch zonder veel moeite en kosten kon worden toegekend.

In het hoofdstuk Bos- en biomassacertificering hebben we zeer uitgebreid onderbouwd dat er veel mis is met de Nederlandse FSC-certificering voor duurzaam bosbeheer en de controle op het nakomen van de FSC-certificeringseisen. We hebben daarnaast aangetoond dat door de verantwoordelijke provincies (via BIJ12/SNL certificering) geen veldcontrole uitgevoerd wordt of het bosbeheer voldoet aan de eisen van de subsidie voor SNL-natuurbeheer- en herstel. De provincies gaan ervan uit dat de controles goed geregeld zijn via andere controlerende instanties en vertrouwen op de beheerders van de groepscertificering terwijl blijkt dat die controle of aan de FSC-eisen voldaan wordt (waar het SNL systeem o.a. op vertrouwt) doordrongen zijn van de belangenverstrengelingen en niet of nauwelijks wordt uitgevoerd. Het toekennen van de FSC- en SNL-groepscertificering aan een grote groep organisaties gebeurd ook voornamelijk op basis van goed vertrouwen terwijl dat vertrouwen nergens op gebaseerd lijkt te zijn gezien het jaarlijkse verlies aan bosoppervlak en het verlies aan biodiversiteit.

Staatsbosbeheer was ook betrokken bij de totstandkoming van de certificering voor duurzame biomassaketens: o.a. het Better Biomass (NTA 8080) label, het Green Gold Label (GGL) en het Sustainable Biomass Partnership/Program (SBP). Deze labels zijn bedacht, opgericht en betaald door bedrijven en organisaties met een financieel belang bij de certificering van hout voor biomassa. RWE Essent heeft daarin de afgelopen drie decennia een zeer bepalende en betalende rol gehad. De eisen voor het beschermen van de natuur en het klimaat leggen het telkens weer af tegen de financiële voordelen die men op het oog heeft.

Ook hebben we uitgebreid stilgestaan bij de belangenverstrengeling van de organisaties en personen die de keuringen voor genoemde certificeringen zouden moeten uitvoeren. We kijken daarbij naar de verstrengelde belangen van o.a. SKAL/Peterson Control Union Certifications, SGS, Certiq en de Raad van Accreditatie (RVA).

De organisaties die verantwoordelijk zijn voor het toekennen van groenlabels- en certificaten voor energiebedrijven die energie verkopen op de consumenten- en zakelijke markt hebben nauwe banden met organisaties die betrokken zijn bij o.a. de biomassasector of hebben zelf belangen in de biomassaketen. Staatsbosbeheer is betrokken bij het opzetten van een Nationale Koolstofmarkt waarmee organisaties van Staatsbosbeheer CO2-certificaten verkopen voor nieuw aangeplant bos aan vervuilende energiemaatschappijen die daarmee hun CO2-uitstoot mogen compenseren die vrij is gekomen bij o.a. het verbranden van houtige biomassa uit het bos. Staatsbosbeheer werkt zo op meerdere manieren mee aan het greenwashen en gebruikt daarvoor stichtingen die opgericht zijn door medewerkers van Staatsbosbeheer zoals Buitenfonds, Nationale Boomfeestdag en Natuurwijs.

Staatsbosbeheer heeft aantoonbaar de afgelopen decennia veel te veel bos gekapt wat nog lang niet gecompenseerd is met herplant terwijl er een wettelijke herplantplicht geldt. Naast dat het volgens de wetenschappers minimaal vijftig tot meer dan honderd jaar duurt voordat een nieuwe boom de CO2 weer heeft opgenomen die vrij is gekomen bij het kappen en verbranden van een boom, neemt het bos dat eventueel wel opnieuw aangeplant is in vergelijking met het bos dat gekapt is (en nog door had kunnen groeien als het niet gekapt was) aanzienlijk minder CO2 op.

Meer biodiversiteit door te stoppen met houtkap en bosbeheer

Op 18 juni 2024 publiceerden onderzoekscentrum B-WARE, EIS Kenniscentrum Insecten en Sovon de onderzoeksresultaten in Nature Today over de effecten van veertig jaar 'niets doen' in bossen. Uit het onderzoek kwam o.a. naar voren dat het stoppen van houtkap en bosbeheer een belangrijke maatregel is om de biodiversiteit te herstellen.

- Minder dan 1% (340 hectare) van de Nederlandse bossen is ouder dan 220 jaar oud.
- Het overgrote deel van de Nederlandse bossen wordt (sterk) beheerd.
- In beheerde bossen is dood hout vrijwel afwezig.
- In bosreservaten is lokaal tussen de 142 en de 295 kubieke meter per hectare staand en liggend dood hout aanwezig. Dit is zeven tot twintig keer meer dan gemiddeld in een Nederlands bos. De toename in variatie van structuur en de aanwezigheid van dood en afstervend hout maken de bossen gevarieerder en soortenrijker.
- Het belang van afstervend en dood hout en van variatie in de leeftijd van bomen staan voor biodiversiteit buiten kijf.
- Er vindt weinig onderzoek of monitoring plaats naar de ecologische effecten van het stoppen van houtoogst.
- Typische broedvogels van oude bossen bleken 15 tot 40% meer voor te komen in reservaten dan in de beheerde percelen.
- In de bosreservaten zijn o.a. meer mierensoorten, grotere dichtheden van mieren en meer zeldzame kevers.

Conclusies

Van nature was heel Nederland bedekt met loofbossen. Vanaf de vroege middeleeuwen werd daar o.a. voor de scheepsbouw zo fors de bijl in gezet, dat er rond 1850 nog maar 2% bos over was, terwijl de oorspronkelijke bosbodems door eeuwenlange overexploitatie ernstig verarmden. Aan het einde van de 19de eeuw gingen delen van Nederland hierdoor gebukt onder dreigende zandverstuivingen. Om die reden is op 21 juli 1899 Staatsbosbeheer opgericht. Er werd geïnvesteerd in de aanleg van nieuw bos, vooral op de zandgronden. *Stop het stuiven*: Met die simpele opdracht toog Staatsbosbeheer aan de slag om de stuifzanden te beteugelen. Een welhaast onmogelijke onderneming gezien de schraalheid van de bodem. Tot de eeuwwisseling was ons bos en daarmee de humuslaag van de bosbodems aan het herstellen dankzij het nieuwe beleid. Sinds de eeuwwisseling zijn organisaties zoals Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten op grote schaal aan het kappen geslagen om in de grote vraag naar biomassa te kunnen voorzien die ze mede zelf gecreëerd hebben. Dit gebeurde ondanks dat er een zeer groot aantal onderzoeksrapporten gepubliceerd zijn waarin de conclusie getrokken werd dat het nieuwe kapbeleid zeer schadelijk is voor de biodiversiteit en het klimaat.

Meerdere organisaties reageerden op ons verzoek om wederhoor op dit onderzoeksrapport en gaven aan dat zij niet kappen om de energiecentrales draaiende te houden en stellen dat de houtige biomassa een restproduct betreft. Zo verzocht Natuurmonumenten ons om de link naar het standpunt van Natuurmomenten op te nemen. Wij zijn echter van mening dat het een vertekend beeld geeft als men biomassa een restproduct noemt, terwijl het gaat om gigantische hoeveelheden hout met als doel om te verbranden als bio-energie. Uit de meerdere onderzoeksrapporten die we als bron hebben gebruikt blijkt dat er in Nederland niet genoeg hout is om alle biomassacentrales te voorzien van biomassa. Staatsbosbeheer geeft in de jaarverslagen aan dat ze niet aan de biomassa leveringsverplichtingen kunnen voldoen waardoor er grootschalige import van biomassa plaatsvindt om ervoor te zorgen dat Staatsbosbeheer zich aan de contracten kan houden die ze afgesloten hebben met de vervuilende bedrijven.

Uit de rapporten van Staatsbosbeheer blijkt ook dat ze o.a. op grote schaal biomassa inkopen bij o.a. Natuurmonumenten en uit ons onderzoek blijkt dat meerdere hooggeplaatste medewerkers van Natuurmonumenten betrokken zijn bij de betaalde biomassalobby. We laten in dit rapport zien dat er decennia lang door vele partijen plannen en afspraken zijn gemaakt om de biomassaoogst- en handel grootschalig uit te breiden om de vervuilende industrie te kunnen voorzien in de energiebehoefte.

De uitspraak dat het een restproduct betreft wekt de indruk dat het om hout gaat waar ze verder niks mee kunnen of dat het een klein beetje hout is dat per ongeluk over blijft nadat het grootste deel van het hout een nuttige toepassing heeft gekregen. Maar de enorme hoeveelheden biomassaoogst, de uitgebreide plannen en afspraken en de enorme vraag naar biomassa door de vele biomassacentrales in ons land schetsen geen beeld van een restproduct. Als we kijken naar de oogst van Staatsbosbeheer in het figuur van de Algemene Rekenkamer in de samenvatting van ons onderzoeksrapport dan zien we dat de houtoogst afnam maar dat de biomassaoogst verdrievoudigde. Als biomassaoogst een restproduct van de houtoogst zou zijn, dan zouden wij verwachten dat er minder biomassaoogst is als er minder houtoogst is.

Daarnaast is in het verleden vaak ontkent dat er hele bomen gebruikt worden voor biomassa en dat het alleen om resthout zou gaan. Daarmee wordt de suggestie gewekt dat het zou gaan om de takken waar houtproducenten niks mee kunnen. Maar we laten in dit rapport duidelijk zien dat hele bomen de standaard zijn voor productie van biomassa. Dat zijn dan wellicht bomen die nergens anders voor gebruikt kunnen worden en daardoor aangemerkt worden als restproduct maar het blijven hele bomen en je kan die ook laten staan voor de natuur in plaats van ze te verbranden!

Bovendien laten we zien dat er speciale energiebossen zijn aangelegd in Nederland. Dat hout wordt dus speciaal gekweekt voor de energiecentrales. In onze ogen is het vooral voor de bühne om biomassa een restproduct te noemen zoals (o.a.) Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer dat doen. Zij benadrukken dus dat alle biomassa die zij leveren een restproduct is en dat zij geen bomen kappen speciaal voor biomassa. Het komt bijvoorbeeld vrij bij herstel van ecosystemen. We bespreken dit soort herstel in ons rapport. Het kan bijvoorbeeld gaan om de omvorming naar heide, waar vanuit Europa subsidie voor gegeven wordt. De enorme schaal waarop er overal heide moet en waarbij dan dus toevallig resthout voor biomassa vrijkomt, in combinatie met de toegenomen vraag naar biomassa, waar een uitgebreid plan voor opgesteld is door dezelfde betrokken organisaties, is voor ons echter zorgwekkend en een reden om te twijfelen of natuurherstel hier nog wel het echte doel is bij de desbetreffende natuurbeheerders. Uit ons onderzoeksrapport blijkt namelijk dat er wel degelijk de keuze ligt bij organisaties zoals Staatsbosbeheer, de provincie of het Rijk om zelf te bepalen waar en hoeveel van die natuur wordt omgevormd. Zo geven we in het onderzoeksrapport een voorbeeld waarbij Staatsbosbeheer eerst Natura-2000 subsidies heeft ontvangen voor het omvormen en beheren van gebieden voor weidevogels om vervolgens voor te stellen om die gebieden alsnog te gaan gebruiken om daar bos op aan te planten omdat Staatsbosbeheer niet genoeg ruimte heeft om aan de wettelijke herplantplicht van gekapt bos te voldoen.

De biomassa- en energiesector verdienen miljarden ten koste van onze gezondheid, de natuur en het klimaat, dankzij de zeer geraffineerde betaalde biomassalobbyactiviteiten van een relatief klein aantal mensen in de politiek, overheid, wetenschap en de natuur- & milieuorganisaties en een zeer groot aantal mensen die er naar staan te kijken zonder in te grijpen. Elk onderdeel in de biomassaketen, van certificering, oogst, productie, handel, vervoer, verbranding tot het verkrijgen van subsidies, toekennen van duurzaamheidscertificaten en de controle op de certificeringseisen is doordrongen van belangenverstrengelingen. Het is een schok voor ons dat deze manier van handelen legaal is.

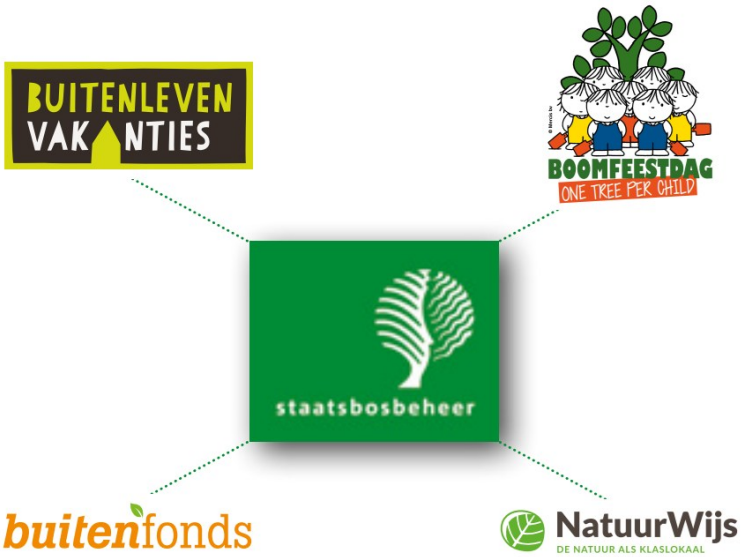
We hebben in het begin van dit rapport uitgelegd dat o.a. het KNAW en GRECO waarschuwen voor de ernstige belangenverstrengeling in Nederland. Het is dus niet zo dat wij hier iets nieuws vertellen, politici en ambtenaren weten dat het er zo aan toe gaat en zijn vaak zelf onderdeel van het probleem. Er wordt bij organisaties geen geheim gemaakt van dubbele belangen en ook bij de overheid wordt er niet opgekeken van bijvoorbeeld een certificeringsinstantie die opgericht is door partijen die belang hebben bij de certificering of de subsidies die daaraan gekoppeld zijn. Ook laat de overheid zich informeren over belangrijke onderwerpen door ‘experts’ die een financieel belang hebben bij het onderwerp waarover zij adviseren. Deze grote mate van belangenverstrengeling blijkt in de Nederlandse overheid en het bedrijfsleven heel normaal te zijn. Wanneer wij hen waarschuwen voor de belangenverstrengeling dan krijgen wij geen reactie, of we krijgen te horen dat het niks uitmaakt welk belang iemand heeft bij wat hij of zij zegt.

Stichting Nationale Boomfeestdag en Stichting Buitenfonds

Boomfeestdag, Buitenfonds en NatuurWijs zijn drie 'labels' van Staatsbosbeheer.

Bron: 2022-05-17-natuurwijs-staatsbosbeheer-jaarverslag-2021

Staatsbosbeheer kapt onze bossen o.a. voor biomassaproductie die verstookt wordt in de biomassacentrales waarbij meer CO2 vrijkomt dan bij de stook van kolen. Staatsbosbeheer ontvangt naast de inkomsten voor hout en biomassa ook SNL-subsidies voor dat kappen van bos. Opa en oma mogen vervolgens een nieuwe boom betalen via stichting Buitenfonds en de (klein)kinderen mogen die nieuwe boom aanplanten via stichting Nationale Boomfeestdag. Staatsbosbeheer krijgt daarvoor via stichting Nationale Koolstofmarkt tegen betaling via stichting Buitenfonds CO2-compensatiecertificaten voor het aanplanten van die nieuwe boom. Een aantal overige bij de biomassalobby betrokken bedrijven zoals (Peterson) Control Union Certifications, Probos en Borgman Beheer Advies BV verdienen hier ook aan.

Vervolgens verdient Staatsbosbeheer aan de verkoop van die CO2-certificaten aan de vervuilende energiebedrijven die met die certificaten de CO2-uitstoot compenseren die vrijkomt bij het verbranden van o.a. de houtige biomassa die Staatsbosbeheer levert. Naast veel meer CO2 komen er bij het verbranden van houtige biomassa ook giftige en schadelijke stoffen vrij zoals NOx, SO2, HCL, HF, (ultra)fijnstof, ammoniak, metalen en dioxinen/furanen die niet vrijkomen indien je bijvoorbeeld gas verbrand.

> Staatsbosbeheer: "We slagen er steeds beter in om meer eigen inkomsten te generen. [] Dat doen we onder andere via het Buitenfonds, met Buitenleven vakantiewoningen, Natuurwijs en Stichting Nationale Boomfeestdag."
>
> Bron: 2020-03-13-staatsbosbeheer-ondernemingsplan-2020-2025-samenvatting

Volgens de wetenschap die niet betaald wordt door Shell of RWE (Essent) hebben we nog maar een paar jaar om niet alleen te stoppen met de CO2-uitstoot maar moet er ook juist CO2 uit de atmosfeer onttrokken worden en draagt dit op winst gedreven biomassabeleid bij aan zeer gevaarlijke klimaatopwarming met desastreuze gevolgen voor onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee een leefbare toekomst. Dit moet stoppen!

Aanbevelingen

Stimuleer en borg essentiële leidende principes voor de politiek, overheid, wetenschap, bedrijven en de natuur- & milieuorganisaties. Wanneer principes zoals eerlijkheid, zorgvuldigheid, transparantie, onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid niet leidend zijn, bedreigt dit de kwaliteit en de betrouwbaarheid en daarmee de gezondheid, de natuur, het klimaat en de toekomst van ons allemaal.

Betrouwbaarheid

Directe of indirecte financiële belangenverstrengeling gaat ten koste van de onafhankelijkheid en is één van de hoofdoorzaken van integriteitschendingen die onrechtvaardigheid veroorzaken. Als je betaald wordt door een organisatie dan is de kans groot dat je keuzes maakt die niet tegen de belangen in gaan van die organisatie waardoor de kans ook groot is dat je keuzes die beter zouden zijn geweest voor het algemeen belang, buiten beschouwing laat.

Transparantie en afrekenbaarheid zijn essentieel voor het stimuleren van de principes voor betrouwbaar bestuur. Betaalmuren die de toegang tot informatie over integriteitsschendingen blokkeren zijn een gevaar voor onze democratie. We kunnen niet van onze medeburgers verwachten dat ze onbetaald maanden aan stuk diepgravend onderzoek uitvoeren naar de lobbypraktijken binnen de politiek, ambtenarij, wetenschap, het bedrijfsleven en de natuur- & milieuorganisaties. Integriteitsschendingen zouden publiekelijk inzichtelijk moeten zijn en er zou afgerekend moeten worden met diegenen die verantwoordelijk zijn voor die integriteitsschendingen.

Naast het voorstellen van een parlementaire enquête met betrekking tot dit onderwerp willen we de volgende aanbevelingen, gedragscodes en adviezen van derden onder de aandacht brengen met het verzoek om hiermee ook daadwerkelijk aan de slag te gaan:

- Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW): Gedragscode integriteit wetenschap
- Groep van Staten tegen Corruptie (GRECO): Aanbevelingen integriteit politiek
- Wageningen Universiteit: Transparantieadvies kap- en herplantbeleid
- Algemene Rekenkamer: Transparantieadvies informatiebeleid
- Mobilisation for the Environment: Uitnodiging kabinet lijst met achtnemingen
- Extinction Rebellion: Eisen rechtvaardigheid, eerlijkheid en actie
- Stop Ecocide: Wetvoorstel strafbaarstelling Ecocide
- Urgenda: Uitspraak Klimaatzaak m.b.t. zorgplicht

Actie om te stoppen

De reden dat dit land zoveel problemen heeft, is omdat bestaande afspraken en wet- en regelgeving om die problemen te voorkomen niet worden nagekomen. De reden dat die afspraken en regelgeving niet worden nagekomen is omdat een aantal mensen met financiële belangen en daardoor invloed, niet willen stoppen met in de context van dit rapport het kappen van bomen en het uitstoten van vervuilende stoffen. Die mensen met belangen blijven methodes bedenken om de politiek ervan te overtuigen dat ze door kunnen gaan met wat ze doen maar ondertussen maken ze hiermee een veilige en leefbare toekomst voor ons en onze (klein)kinderen onmogelijk.

Daarom pleiten wij voor het per direct aanzienlijk beperken van de uitstoot van schadelijke stoffen en broeikasgassen zoals bijvoorbeeld koolstofdioxide, (ultra)fijnstof, methaan en stikstof (etc.) en het instellen van een kapverbod (met uitzondering van het voorkomen van ongevallen). Wij vinden net zoals Marjan Minnesma van Urgenda en Professor Dr. Ir. David Smeulders dat het op korte termijn beter is om voor energieopwekking gas te gebruiken dan biomassa omdat hier aanzienlijk minder CO2 en schadelijke stoffen bij vrijkomen dan bij het verbranden van biomassa en kolen.

Tijdens een interview met het NRC op 3 maart 2020 gaf Sylvo Thijsen, de huidige directeur Staatsbosbeheer (2013 tot 2025) en o.a. bestuurslid en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter van biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN), en Raad van Bestuurslid en biomassalobbyist van de Grontmij (tegenwoordig Sweco) aan dat ondanks de bezuinigingen van staatssecretaris Bleker van tien jaar eerder waarbij de organisatie van 1.000 naar 800 mensen had moeten krimpen, er niemand was ontslagen en er in 2020 zelfs 1.300 mensen werken. Ons voorstel is om ten eerste waar mogelijk alle contracten en onderhandelingen te beëindigen die meer houtkap of biomassaoogst zouden betekenen. Ten tweede, sluit de BV's van Staatsbosbeheer. Ten derde, vervang de directie met integer personeel en ontsla externe adviseurs. Ten vierde, breng het aantal medewerkers zonder gedwongen ontslagen terug naar het minimale niveau en ten vijfde, draai de Wet verzelfstandiging Staatsbosbeheer terug.

De wetenschap is duidelijk, om een levensgevaarlijke klimaatchaos en de biodiversiteitscrisis te voorkomen dient niet alleen de uitstoot drastisch te worden verminderd, maar dient ook actief grote hoeveelheden koolstof uit de atmosfeer verwijderd te worden door bossen te behouden en aan te planten. Maar om effectief te zijn, moeten we enkele ongemakkelijke waarheden onder ogen zien over hoeveel schade er al is aangericht en nog steeds wordt toegebracht aan onze bossen. We moeten bereid zijn om open te staan voor veranderende culturele normen en keihard de confrontatie aan durven gaan met de partijen die financieel belang hebben bij het aanrichten van schade aan onze leefomgeving, de toekomst en die van de generaties na ons.

Inhoudsopgave

Colofon 2
Contactinformatie 2
Voorwoord 3
Inleiding 4
Samenvatting 6
Definitie biomassalobby 6
Biomassalobby van de politiek en de wetenschap 9
Biomassalobby Staatsbosbeheer 10
Verdrievoudiging van de biomassaoogst 11
Verdubbeling inkoop hout van derden 13
Nr. 1 & 2 grootste bedreigingen EU-bossen is houtkap & bio-energie 13
Houtkap zonder compensatie, toezicht en transparantie 14
Hele bomen verdwijnen in biomassacentrales 15
Stichtingen verkopen CO2-certificaten en stimuleren greenwashing 19
Stichtingen gebruiken donaties om bomen te planten voor biomassa 19
De CO2 die vrijkomt bij het verbranden van biomassa telt niet mee 20
Korte koolstofcyclus als excuus om biomassa duurzaam te noemen 21
Duurzaamheidscertificering voor bosbeheer- en biomassa is bedrog 22
Meer biodiversiteit door te stoppen met houtkap en bosbeheer 23
Conclusies 23
Aanbevelingen 26
Inhoudsopgave 28
Politiek & ambtenaren 35
Ministers betrokken bij de betaalde pro-biomassalobby 37
Wetenschap op bestelling 40
Wetenschap & Essent (EPZ / RWE) 41
Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht 42
Minister Jacqueline Cramer 48

Reactie voormalig minister Cramer 66
Geschiedenis van Staatsbosbeheer 69
Financiële malaise bij Staatsbosbeheer 70
Salarissen directeuren Staatsbosbeheer 71
Salaris voormalige directeur SBB Chris Kalden 71
Salaris(sen) huidige directeur SBB Sylvo Thijsen 72
Inkomsten Staatsbosbeheer 78
Verdienmodel 79
Marktverstoring, concurrentievervalsing en ongeoorloofde staatssteun 80
Biomassa BV's van Staatsbosbeheer 86
KVK informatie Staatsbosbeheer BV's en Stichtingen 87
FSC-Nederland is gevestigd op het adres van Energiehout biomassa BV Staatsbosbeheer 88
Nationaal Groenfonds 93
Stichtingen van Staatsbosbeheer en andere bedrijven 95
Buitenfonds 95
Nationale Koolstofmarkt 110
Nationale Boomfeestdag 129
Nationaal Bossenfonds 136
Nederland plant bomen 136
Natuurwijs 139
Subsidies Staatsbosbeheer 142
Subsidiestelsel Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en EU-subsidies 143
Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) 145
SNL-subsidie is gebaseerd op vertrouwen, certificaten zonder waarde en groepscertificering 146
Geschiedenis biomassalobby Staatsbosbeheer 153
Kritiek oud-directeur Staatsbosbeheer 153
Directeuren van Staatsbosbeheer 154
1986-2000: Het Meerjarenplan Bosbouw, Natuur- en Bosbeleidsplan 154
1997: Wet verzelfstandiging Staatsbosbeheer en wijziging Boswet 159

1997-1999: SBB voortrekker op gebied van biomassa in Nederland 162
1997-2003: Weigering FSC-certificering voor energiehoutplantage SBB 164
1999: Staatsbosbeheer richt FSC-Nederland op 167
1999: Actieplan Hout 2000 170
2000: Nota Natuur voor mensen, mensen voor natuur 171
2000: Staatsbosbeheer levert biomassa voor centrale van Essent in Cuijk 172
2000: Marsroute-project energie uit afval en biomassa 172
2002: Wetsvoorstel Marijke Vos – groen of rood label voor hout 173
2003: Biomass Action Plan – working together on bio-energy 174
2003-2005: SBB oriëntatie afzet houtige biomassa voor bio-energie 177
2004: Shell, Cargill, Nedalco, Vattenfall, Essent betrokken bij biomassa 178
2004: Visie op houtoogst 179
Minister Cees Veerman 181
2005: Meer houtkap dankzij Gedragscode Bosbeheer van biomassalobby 183
2005: Probos en Staatsbosbeheer biomassalobbypresentatie 184
2006: Natura 2000 doelen 186
2006: Het Groene Energieplan 187
2007: Programma Schoon en Zuinig – Nieuwe energie voor het klimaat 188
2008: Intentieverklaring biomassa uit bos, natuur, landschap & keten 190
Minister Annemarie Jorritsma 191
Minister Gerda Verburg 192
Biomassalobbybureau Ecofys, Platform Hout Nederland (PHN) en Probos 196
Sylvo Thijsen directeur SBB, bestuurslid en lobbyist PHN en Grontmij (Sweco) 196
2008: Wijziging Boswet t.b.v. verhoging biomassaoogst 198
2008: Convenant Schone en Zuinige Agrosectoren 199
2008-2012: SBB visie & ambities voor Bio-Enerco & Energiehout biomassa BV 201
2011-2012: Staatsecretaris Henk Bleker 205
2011: Werkprogramma meer biomassaoogst uit bos en landschap 210
Minister Ed Nijpels 211
Minister Loek Hermans 216

Minister Maria van der Hoeven 218
2011: Nieuwe Natuurwet leidt tot ontbossing 218
2011: SBB aankondiging meer boskap voor biomassaverkoop 219
2011: EU - Energy Roadmap 2050 a Bioeconomy for Europe 2012 220
Marcel van Dun – woordvoerder Staatsbosbeheer en Eneco 220
2012: Bosomvorming zonder compensatie en schuiven met bos 224
2012: SBB voorstel privatisering Landgoed NL BV, natuur in uitverkoop 226
2012: SBB perverse prikkels om overmatig bomen te kappen 227
2012: SBB opnieuw aankondiging meer boskap voor biomassaverkoop 227
2013: Convenant Energieakkoord voor duurzame groei 228
2013: Staatsbosbeheer - Grontmij(Sweco) - Van Werven - BioEnerco BV 230
2013: Bosschap en NVBE gaan over in VBNE 233
2013: Natuurpact decentralisatie natuurbeleid Rijk naar provincies 238
2014: Provinciale Natuurbeheerplannen 240
2014: Actieprogramma 2020 meer inzet houtige biomassa 241
2014: Biobased Economy Houtconvenant voor meer biomassa 242
2014: SBB en de Biobased Economy (BBE) van RWE Essent 243
2014: RWE/Essent MVO biomassalobby verslag 2012 244
2014: Bosbeheer en bos- en houtsector in de bio-economie 244
2014: Oogstadvies: biomassa van hele bomen 245
2014-2015: SBB convenant een maatschappelijke onderneming 249
2015: Biomassa- Carbon Capture & Storage en Groengaslobby 250
2015: Convenant Duurzaamheid Biomassa 251
2016: SBB Bosvisie - groeiende toekomst 253
2016: Actieplan Bos en Hout 254
2016-2017: Afschaffing Boswet & invoer Wet Natuurbescherming 256
2017: 5.400 hectare Nederlands bos verdwenen 262
2018: CIEP - PBL - ECN – TNO - RWE - GGL - FSC - SBB biomassalobby 264
Pieter Boot PBL hoofd Klimaat, Lucht, Energie & biomassalobbyist ECN/TNO/CIEP ... 265
Paul Koutstaal lobbyist ECN/TNO, Nationale Koolstofmarkt, plv. afdelingshoofd PBL 268

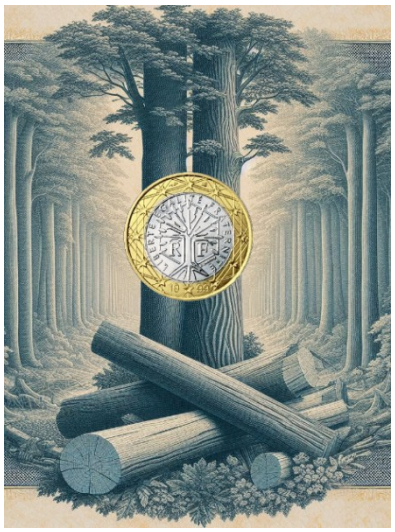
Bart Strengers PBL senior beleidsonderzoeker biomassa 270
2018: Beschikbaarheid Nederlandse verse houtige biomassa 2030-2050 272
2019: SBB stop de moord op ons bos 275
2019: SBB presentatie Biomassa Businesscase 276
2019: Klimaatakkoord Nederland 278
2019: SBB Energiehout & Bio Enerco BV - Biomassale Kaalkap 279
2019: Tweede Kamervragen Bomen stoken in centrales? Waanzin! 284
2020: SBB, Energiehout BV & Bio Enerco BV - Belangenverstrengeling 286
2020: Europese Bossenstrategie – 3 miljard bomenplan 291
2020: Landelijke Bossenstrategie 291
2020: Routekaart Nationale Biogrondstoffen 293
2020: Rondetafel biomassa – 2 miljard m3 groen biomassagas in 2030 297
2020: Duurzaam bosbeheer en biomassa certificering is schijnvertoning 297
2021: Emissies biomassa tellen niet mee 299
2021: SBB grootschalige kap van Natura 2000 bossen 301
2021: Greenpeace - exit convenant duurzaamheid biomassa leugen 302
2022: Drie-miljard-bomendoel Europa wordt niet gehaald 303
2022: Tweede Kamervragen complete boomverbranding voor biomassa 304
2022: Meer kaalkap door gedragscode bosbeheer dankzij VBNE-lobby 306
VBNE bestuur 308
Rechtszaak Gedragscode bosbeheer 312
2022: SBB evaluatie Algemene Rekenkamer 315
2023-2025: Laatste stand van zaken 318
Begroting en doelen ministerie Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit 318
Minister beantwoord vragen van Tweede Kamer niet waarheidsgetrouw 319
WNF – Living Planet Report Nederland 326
Tweede Kamer – Rondetafelgesprek Biomassa 327
Tweede Kamer – aanvullend klimaatpakket biomassa & CO2-opvang 329
Europese Natuurherstelwet en de Nieuwe EU-Bossenstrategie 331
Biobased Economy (BBE) Biomassa Lobby 333

Brandbrief Bezorgde Ambtenaren 334
Europese Rekenkamer en WNF – kritiek op Bio-energiebeleid EU 334
Landelijk Meldpunt Bomenkap 335
Klimaatplan 2024, INEK & het CO2-neutrale biomassasprookje 335
Jetten overweegt toch biomassasubsidie miljarden dankzij PBL biomassalobby 339
Europese subsidies & vrijstellingen biomassa 28 miljard euro per jaar 342
Meer biodiversiteit door te stoppen met houtkap en bosbeheer 342
Nr. 1 & 2 grootste bedreigingen EU-bossen is houtkap & bio-energie 343
Vacature directeur Staatsbosbeheer 344
Shell & BP schorten biobrandstoffenfabrieken op 345
Wetenschappelijke Klimaatraad (WKR) biomassa- en BECCS lobbyadvies 345
Biomassa in verdrukking - energiecentrales RWE kunnen niet zonder 348
21 juli 2024: 125-jarig bestaan Staatsbosbeheer 349
Kabinet laat VN hangen – geen actieplan voor herstel biodiversiteit 350
Uitspraak rechtszaak tegen VBNE Gedragscode Bosbeheer 350
Wederhoor Staatsbosbeheer 353
Bos & biomassacertificering 359
FSC certificering 360
FSC-groepscertificering 363
FSC-certificering Staatsbosbeheer 369
FSC-auditrapporten Staatsbosbeheer 370
FSC-certificaat eisen afgezwakt, zonder normen en op basis van vertrouwen 372
Better Biomass (NTA 8080) certificering 378
Green Gold Label (GGL) certificering 380
Sustainable Biomass Partnership/Program (SBP) 382
Bos- & biomassacertificeringsinstanties 387
SKAL / Peterson Control Union Certifications 387
Johan Maris directeur [Peterson] Control Union Holding Certifications/SKAL 387
Peterson Bulk Logistics = Peterson Control Union = Control Union Certifications = SKAL 387

SKAL / Control Union FSC-certificering voor Staatsbosbeheer 391
SGS certificeringsinstantie 405
Certiq certificeringsinstantie 407
Groene labels voor energiebedrijven 408
Echt groen energie advies 409
Gevaar voor gezondheid, natuur & klimaat 412
Gezondheid 412
Natuur 416
Impact van houtoogst op de biodiversiteit 416
Impact van houtoogst op de bosbodems 419
Klimaat 422
Energietransitie 423
Impact van houtoogst op het klimaat 423
Nawoord 428
Bedankt & steun ons 432
Bronnen & overige rapporten 435

Politiek & ambtenaren

In 1992 wees wijlen oud-minister Ien Dales als eerste op het probleem dat zij 'machtsbederf' noemde en dat breder is dan duidelijke gevallen van fraude en corruptie: "*Machtsbederf draagt het element van ontbinding, verval en vervaging van normen an sich.*"

Halverwege 2013 publiceerde de 'Groep van Staten tegen Corruptie' (GRECO) onderdeel van de Europese Raad, een uitgebreid rapport waarin werd aangegeven dat de Nederlandse volksvertegenwoordigers in de Eerste en Tweede Kamer te weinig regels kenden om de integriteit goed te bewaken; Er werd teveel aan de fracties van politieke partijen zelf overgelaten. 'Politici bepalen zelf of sprake is van belangenverstrengeling', concludeerde de Europese integriteitswaakhond en voegde daar aan toe dat er zelfs nooit gedebatteerd werd over het thema integriteit.

GRECO deed daarom een aantal aanbevelingen waaronder een register waarin alle lobbyisten staan die de Senaat bezoeken én het openbaren van het salaris dat in nevenfuncties van de Kamerleden wordt verdiend.

In mei 2014, ruim een jaar na het rapport van GRECO, oordeelde een speciale commissie van senatoren dat het opgeven van inkomsten niet nodig was omdat het lobbyen meestal niet op de werkvloer van de Kamer zelf zou plaatsvinden en werd het voorstel voor openbare salarisregistratie van tafel geveegd.

"De Eerste Kamer hangt uit het lood en ze helt vervaarlijk voorover", stelde Wim Voermans, hoogleraar staats- en bestuursrecht aan de Universiteit Leiden, na inzage van de onderzoeksresultaten uit een FTM-onderzoek uit 2018:

> Je niet vertegenwoordigd te weten door zo'n scheef samengestelde Kamer van de volksvertegenwoordiging voedt sentimenten van vervreemding en frustratie bij kiezers,' zegt Voermans. 'Mijn stemt telt toch niet, er verandert toch niets, mijn belang telt niet': dat soort gevoelens. En het is nog waar ook. De Eerste Kamer moet goed uitkijken geen Regentenkamer te worden. Als dat te ver doorschiet, zal de Nederlandse politieke democratie daar een hoge prijs voor betalen.
>
> Bron: ftm.nl/artikelen/senatorendatabase

Ook in het rapport van 22 februari 2019 constateert GRECO dat Nederland nog steeds een zwakke plek in haar democratie heeft. Een echte strategie om corruptie te voorkomen ontbreekt; van politici wordt verwacht dat ze zelf goed weten wat mag en wat niet. Lobbyisten hebben grotendeels vrij spel en er bestaan geen regels om te voorkomen dat ex-kabinetsleden aan de slag gaan in de sector waarover zij vlak daarvoor de scepter zwaaiden.

In het rapport van 9 juli 2023 vraagt integriteitswaakhond GRECO nogmaals aandacht voor aanscherping van de integriteitsregels om te voorkomen dat Nederland terecht komt in de slechtste van alle werelden bij integriteitschendingen:

> Wegkijken, relativeren en een doofpotcultuur. Dat schaadt het vertrouwen in de politiek en leidt ertoe dat zij die niet integer handelen overal mee wegkomen.
>
> Bron: 2023-07-09-greco-navelingsrapport-nederland-vijfde-evaluatieronde-en-aanbevelingen-voorkoming-van-corruptie-en-bevordering-van-integriteit

De strekking van het GRECO rapport van 2023 en in het verslag van juli 2025 is dat negen van de aanbevelingen uit de vorige evaluaties nog maar deels of helemaal niet waren geïmplementeerd en dat de voornaamste aanbeveling was om het contact tussen ministers, staatssecretarissen en lobbyisten aan banden te leggen.

Beide rapporten concluderen dat Nederland stappen moet maken in de transparantie van de lobby. Zowel de GRECO als de EU Commissie beoordelen de transparantie over de lobby als onvoldoende. De overheid heeft de afgelopen jaren steken laten vallen en daardoor haken veel burgers af, is ook één van de conclusies van de commissie die onlangs onderzoek heeft gedaan naar de democratische rechtsorde (2023) oftewel hoe de overheid omgaat met burgers. "Het is niet te laat, maar we kunnen zo niet doorgaan", schrijven de onderzoekers. Burgers worden zelfs zo erg benadeeld dat beloftes uit de grondwet niet waar worden gemaakt. Deze problemen zorgen voor veel frustratie in de samenleving en dat heeft volgens de onderzoekers grote gevolgen.

Het vertrouwen in de politiek en de overheid is in tijden niet zo laag geweest, bleek uit onderzoek voorafgaande aan de Tweede Kamerverkiezingen. De verkiezingsuitslag bevestigt de onderzoeksresultaten. De rechts-radicale partij PVV is met voorsprong de grootste partij van Nederland geworden. Het is de grootste politieke omwenteling in Nederland sinds de Tweede Wereldoorlog, volgens buitenlandse media. De sluipmoordenaar van het vertrouwen in de overheid is de normvervaging bij diezelfde overheid en de politiek.

Op 15 september 2025 publiceerde Follow the Money (FTM) een artikel over het onderzoeksrapport "*Is de Nederlandse overheid bestand tegen corruptie? De naïviteit voorbij: "Wat je niet wil zien blijft voor je verborgen.*" Uit het artikel en het onderzoeksrapport bleek dat het ministerie van Justitie en Veiligheid een kritisch rapport over corruptie bij de overheid begroef waaruit bleek dat Nederland kwetsbaar is voor corruptie en dat Den Haag er te weinig tegen doet. Nederland daalt al jaren op de Corruption Perception Index van Transparency International. Dat wijst erop dat corruptie hier toeneemt. Volgens experts is het rapport weggemoffeld omdat het harde noten kraakt over de trage politieke en ambtelijke aanpak van corruptie. Het artikel & rapport bevatten o.a. de volgende conclusies en bevindingen:

> De overheid beschermt haar ambtenaren niet goed genoeg; de Nederlandse overheid is onvoldoende weerbaar tegen kwade invloeden van buitenaf. Er is geen specifiek weerbaarheidsbeleid. De naïviteit over de gevaren van corruptie is te groot, er is geen samenhangend overheidsbreed anti-corruptiebeleid, kennis over corruptie ontbreekt en Nederland investeert te weinig in de preventie en opsporing ervan.
>
> De laatste conclusie is weggelakt door het ministerie van Justitie en Veiligheid. Er stond: 'Bestuurlijke verantwoordelijkheid is onvoldoende en leiderschap schiet tekort.' Tussen de weggelakte stukken in het rapport is nog wel te lezen dat de 'noodzakelijke bestuurlijke verantwoordelijkheid mist'.
>
> Dat is harde kritiek op de top van het ministerie van Justitie en in het bijzonder op het directoraat-generaal Ondermijning (DGO), dat zich bezighoudt met 'ondermijnende' misdaad, zoals corruptie. En die kritiek mocht blijkbaar niet volledig leesbaar zijn, zelfs niet toen het rapport met een beroep op de Woo werd vrijgegeven.
>
> Er is veel meer corruptie dan we dachten, dat is al sinds de jaren negentig uit onderzoek bekend en het wordt niet integraal aangepakt.
>
> Bron: 2025-09-15-ftm-ministerie-hield-kritisch-rapport-over-corruptie-onder-de-pet

Bronnen:
2005-06-00-edu-nl-vu-rapport-corruptie-in-het-nederlandse-bestuur-omvang-aard-en-afdoening
2013-07-18-greco-corruption-prevention-in-respect-of-members-of-parliament-judges-and-prosecutors-in-the-netherlands
2014-05-13-gov-nl-eerste-kamer-verslag-van-de-tijdelijke-commissie-greco-rapport
2019-02-22-greco-preventing-corruption-and-promoting-integrity-in-central-governments-and-law-enforcement-agencies-in-the-netherlands
2023-03-08-klimaatcoalitie-brandbrief-kamermeerderheid-voor-ondermijning-rechtsstaat
2023-05-09-cbs-minste-vertrouwen-in-de-tweede-kamer-in-10-jaar-tijd
2023-07-09-greco-navelingsrapport-nederland-vijfde-evaluatieronde-en-aanbevelingen-voorkoming-corruptie-en-bevordering-van-integriteit
2023-10-17-gov-nl-minbzk-brief-tweedekamer-tweede-nalevingsverslag-greco-vijfdeevaluatieronde-en-evaluatie-uncac
2023-10-20-transparency-greco-navelingsrapport-nederland-vijfde-evaluatieronde-contact-met-lobbyisten-moet-aan-banden-gelegd
2023-10-27-vwdr-adviescommissie-eindrapport-koester-de-democratie
2025-06-29-jus-nl-om-aanpak-corruptie
2025-07-11-greco-en-eu-commissie-beoordelen-transparantie-lobby-als-onvoldoende
2025-09-15-ftm-ministerie-hield-kritisch-rapport-over-corruptie-onder-de-pet

Ministers betrokken bij de betaalde pro-biomassalobby

In dit onderzoeksrapport worden de belangen en betrokkenheid van de ministers in de lijst hieronder besproken.
In een vervolgrapport zullen we deze lijst nog uitbreiden. In 2020 stonden er 400 betrokkenen met belangen op onze lijst verbonden aan de betaalde pro-biomassalobby. Begin 2024 zijn er al meer dan 500 betrokkenen bekend. Die nieuwe lijst zal later worden gepubliceerd. Natuurmonumenten gaf in hun reactie op ons rapport aan dat zij het relevant vinden de jaartallen toe te voegen want veel functies die worden genoemd vervulden ze niet tegelijkertijd en dat maakt uit als je het over belangenverstrengeling hebt. Wij erkennen dat wij de jaartallen niet hebben toegevoegd en dat het niet in alle gevallen zo is dat iemand alle functies tegelijkertijd naast elkaar uitvoert, en in andere gevallen is wel sprake van overlap. De kans op belangenverstrengeling is natuurlijk groot als iemand tegelijkertijd meerdere functies bekleed met dezelfde belangen, waarbij die persoon ook nog invloed heeft op het beleid aangaande die belangen. Maar wij vinden opvolgende functies met dezelfde belangen ook zorgwekkend als het bij zoveel mensen die politieke functies bekleden voorkomt. Wanneer iemand eerst bij een bedrijf/organisatie werkt en daarna bij de overheid het beleid voor het werk van dat bedrijf/die organisatie kan bepalen of beïnvloeden dan is er een groot risico op bevoordeling van het bedrijf/de organisatie waar men eerst werkte. Een ook andersom zien wij een probleem als politici eerst beleid bepalen of beïnvloeden voor bedrijven/organisaties en zij daarna bij diezelfde bedrijven/organisaties aan de slag mogen.

- **Minister Annemarie Jorritsma** (VWS & EZ), fractievoorzitter VVD Eerste Kamer der Staten-Generaal, voorzitter VNG en Bosschap (voorganger van de VBNE) en belangenbehartiger voor de Biobased Economy (TKI-BBE) biomassalobby.

- **Minister Annette ter Kuile** (LNV), voorzitter Federatie Particulier Grondbezit (FPG)

- **Minister Cees Veerman** (EZ & LNV 2002-2007), Raad van Bestuur van Wageningen Universiteit (1997-2002), voorzitter van Natuurmonumenten (2007-2011), voorzitter van de Raad van Commissarissen van de Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V. (Postcode Loterij is onderdeel van deze holding en zij zijn donateur Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer) en voorzitter van de Biobased Economy (TKI-BBE) biomassalobby.

- **Minister Ed Nijpels** (EZ), voorzitter Bosschap (voorganger van de VBNE) en van stichting FACE (CO2-uitstoot compensatie project Energiebedrijven), van het Wereld Natuur Fonds (WNF), het Klimaatberaad, de Raad voor Accreditatie (RvA) en SER-lid hoofd uitvoering Energieakkoord, behartiger van de belangen van de biomassalobby.

- **Minister Eric Wiebes** (VROM & EZ), Consultant Shell, McKinsey, OC&C.

- **Minister Frans Timmermans** (BZ), Executive Vice President for the European Green Deal.

- **Minister Gerda Verburg** (LNV), voorzitter commissie voor Europese Zaken, woordvoerster energiebeleid en belangenbehartiger voor de Biobased Economy (TKI-BBE) biomassalobby.

- **Minister Henk Bleker** (EZ/ EL&I/LNV), staatssecretaris Economische Zaken, belangenbehartiger voor de Biobased Economy (TKI-BBE) biomassalobby.

- **Minister Jacqueline Cramer** (VROM), directeur van het Utrecht Sustainability Institute (USI) en van Cramer Milieuadvies BV, commissaris Shell, kroonlid SER, voorzitter Cramer Commissie (Biomassa-advies overheid en politiek), raad van advies Wereld Natuur Fonds (WNF), voorzitter Cramer Commissie (haar eigen commissie voor biomassa-advies aan de overheid en politiek), voorzitter Milieudefensie, voorzitter van de 'Green Gold Label (GGL)' biomassa-certificeringslabel van RWE Essent en voorzitter Commissie van Deskundigen Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK).

- **Minister Loek Hermans** (OCW), voorzitter biomassalobbyorganisaties Greenport Holland en Platform Hout Nederland (PHN).

- **Minister Maria van der Hoeven** (OCW & EZ), directeur Internationaal Energie Agentschap (IEA), lid Raad van Commissarissen TOTAL SA en Global Commission on Geopolitics of Energy Transformation.

- **Minister (President) Mark Rutte** (AZ), manager en directeur Unilever, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en fractievoorzitter VVD.

- **Minister Piet Bukman** (LNV), voorzitter Food & Agricultural Trade Policy Council (IPC) biomassalobby EU en US.

Bron: 2020-03-16-edsp-eco-lijst-top-400-betrokkenen-bij-de-betaalde-pro-biomassalobby-in-nederland-inbreng-pbl-onderzoek

Ambtenaren betrokken bij de betaalde pro-biomassalobby

In dit onderzoek naar de betaalde pro-biomassalobby worden de belangen en betrokkenheid van de volgende ambtenaren besproken (in een vervolgrapport zullen we deze lijst nog uitbreiden):

- **Bart Strengers** Ministerie IenW, Biomassa expert PBL. Werkt al minimaal sinds 2004 samen met de betaalde biomassalobby-wetenschappers van het Copernicus Instituut (UU) aan verschillende door o.a. RWE Essent betaalde biomassalobbyrapporten en aanbevelingen voor de overheid en politiek en is hier niet transparant in.

- **Cees Vriesman** Directeur Staatsbosbeheer (2001 – 2007) , directeur Ministerie VROM (1984 – 2001), Raad van Toezicht van de Probos Biomassa Upstream Stuurgroep (BUS) biomassalobbyorganisatie.

- **Chris Kalden** Directeur Staatsbosbeheer (2007 – 2013), secretaris-generaal Ministerie LNV (2002 – 2007).

- **Debbie Kamphuis** Directeur Strategie & Bestuur Staatsbosbeheer (2007 – heden), bestuursvoorzitter stichting Natuurwijs en bestuurslid stichting Buitenfonds en de Nationale Boomfeestdag.

- **Harrie Hekhuis** Staatsbosbeheer programmadirecteur Bos & Klimaat, bestuurslid Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en bestuurslid Stichting Vakblad Natuur Bos Landschap (VNBL).

- **Henk Wanningen** Senior Hoofd Productgroep Biomassa & Klimaat van Staatsbosbeheer, Directeur Bio-Enerco BV de biomassa BV van Staatsbosbeheer (sinds 2002), Sr. Business Developer van Energiehout BV, de tweede Biomassa BV van Staatsbosbeheer, (oud) bestuurslid FSC-Nederland, vertegenwoordiger Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap), voorzitter Platform Bio-energie (PBE/NL-BEA) en deelnemer adviesraad 'Green Gold Label' (GGL) biomassa-certificeringslabel van RWE Essent.

- **Herman Wijffels** Directeur Verwerking en Afzet van Agrarische Producten bij Ministerie LNV (1969-1977), voorzitter van Natuurmonumenten, van de Sociaal-Economische Raad (SER), de Wereldbank en meerdere Commissies die betrekking hebben op dit onderzoeksrapport, informateur formatie van het vierde kabinet-Balkenende en senior adviseur Utrecht Sustainability Institute (USI).

- **Johan Maris** Ministerie BZK/LNV EU subsidie-expert, SKAL/(Peterson) Control Union Certification directeur en verantwoordelijk voor de FSC-certificering van Staatsbosbeheer, 'Green Gold Label' (GGL) biomassa-certificeringslabel van RWE Essent en International Wood Pellet Buyers (IWPB) adviseur.

- **Kees Kwant** Ministerie EZK, missiedirecteur en senior expert Bioenergy en Biobased Economy (begonnen bij DSM).

- **Maarten Brabers** Directeur Staatsbosbeheer (1993 – 2001), directeur Juridische Zaken en plaatsvervangend secretaris-generaal Ministerie LNV.

- **Marcel van Dun** Woordvoerder Staatsbosbeheer (2016 – nu) en woordvoerder van de biomassalobby van energiemaatschappij Eneco (2010 – 2015)

- **Paul Koutstaal** Programma Manager ECN(TNO biomassalobby), Programmamanager Energievoorziening en plaatsvervangend afdelingshoofd bij Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en Commissie van Deskundigen van de Stichting Nationale Koolstofmarkt (CO2-compensatie certificaten t.b.v. greenwashing organisaties zoals RWE/Essent).

- **Pieter Boot** Ministerie EZK, directeur Energie Strategie, directeur Duurzaam Energiebeleid en Technologie Internationaal Energieagentschap, personeelslid Clingendael International Energy Programme (CIEP) (biomassa)lobby en ECN biomassalobby, hoofd afdeling Klimaat, Lucht en Energie, bij biomassalobby organisatie Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en nu adviseur van het PBL.

- **Ronald Zwart** Ministerie VROM, Policy Coördinator Biotechnology, Rotterdam Biomass Commodities Network (RBCN), BCBP, BioWKK, IEA Bioenergy, Dovre Group, Good Fuels, BioEconomy Expert Group, CKade, Sweco, Platform Bio-energie (PBE), RWE Essent.

- **Sylvo Thijsen** Huidige directeur Staatsbosbeheer (2013 tot 2025), o.a. bestuurslid en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter van biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN), en Raad van bestuurslid en biomassalobbyist van de Grontmij (tegenwoordig Sweco).

- **Zwier van Olst** Directeur van Staatsbosbeheer Projecten BV, tot 2013 Hoofd Staatsbosbeheer Buitenzaken. Directeur Energiehout BV (heet nu: Biogrondstoffen BV), de biomassa BV van Staatsbosbeheer en oprichter en bestuurslid FSC-Nederland.

Wetenschap op bestelling

Wetenschap is mensenwerk en bij het voortbrengen en toepassen van wetenschap kunnen veel zaken mis gaan. Mede naar aanleiding van Kamervragen heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen in 2005 aan de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW) gevraagd haar te adviseren over waarborging van de wetenschappelijke onafhankelijkheid van onderzoek dat door onderzoekers in de publieke sector in opdracht van derden wordt verricht.

De bevinding van de KNAW was dat opdrachtgevers vaak in werelden leven met doelstellingen en waarden en normen (bedrijfsleven, politiek, belangengroepen, enzovoort) die sterk verschillen van die welk de onderzoekers en de wetenschap dienen te hanteren. De druk om eigen doelstellingen te laten overheersen kan bij opdrachtgevers hoog zijn, wat zich in ongunstige gevallen kan vertalen naar druk op de onderzoekers. Publicaties en informele gesprekken suggereren dat ontsporingen optreden: de opzet van onderzoek, de gegevensverzameling en de interpretatie worden soms aangepast om een voor de opdrachtgever gunstige uitkomst te verkrijgen, en de publicatie van die uitkomst wordt soms verhinderd, vertraagd of aangepast aan de wensen van de opdrachtgever. Dit geldt zowel voor onderzoekopdrachten van overheden en belangengroepen als voor industriële opdrachtgevers.
De aanbevelingen van de KNAW om te voorkomen dat bij onafhankelijk onderzoek de opzet, uitvoering, interpretatie en publicatie van het onderzoek niet oneigenlijk beïnvloed wordt door belangen van de opdrachtgever zijn echter niet opgevolgd, met desastreuze gevolgen.

Op 31 augustus 2018 publiceerde de KNAW de 'Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit' waarin enkele belangrijke elementen ten opzichte van de vorige versie zijn opgenomen:

> Voor het goed functioneren van wetenschap is wetenschappelijke integriteit van essentieel belang. Dit geldt voor alle disciplines. Wetenschappelijk onderzoek ontleent zijn status immers aan het feit dat het gaat om een normatief gereguleerd proces, waarbij die normativiteit deels methodologisch en deels ethisch van aard is en gearticuleerd kan worden in een aantal leidende principes: eerlijkheid, zorgvuldigheid, transparantie, onafhankelijkheid, verantwoordelijkheid.
>
> Wanneer deze principes niet leidend zijn, bedreigt dit zowel de kwaliteit als de betrouwbaarheid van de wetenschap. Dat kan leiden tot directe schade, bijvoorbeeld aan de omgeving of patiënten, en kan het publieke vertrouwen in de wetenschap en het vertrouwen tussen wetenschappers onderling aantasten. Het is daarom van groot belang dat de principes van goede en integere wetenschapsbeoefening en de daaruit voortvloeiende normen voor goede onderzoekspraktijken helder geformuleerd zijn en breed onderwezen, gekend en toegepast worden.
>
> - De nieuwe gedragscode is zo geschreven dat deze van toepassing kan zijn op zowel het publieke als het publiek-private wetenschappelijk onderzoek in Nederland.
> - In de gedragscode wordt nadrukkelijk ruimte geboden voor samenwerking en multidisciplinariteit: de code houdt rekening met de verschillen tussen (onderzoeks-) instellingen. De gedragscode definieert vijf principes van wetenschappelijke integriteit, 61 normen voor goede onderzoekspraktijken en zorgplichten voor de instellingen.
> - De zorgplichten voor de instellingen zijn nieuw in deze gedragscode. Hiermee tonen de onderzoeksorganisaties dat zij verantwoordelijk zijn voor het creëren van een werkomgeving waarbinnen goede onderzoekspraktijken worden bevorderd en geborgd.
> - Bovendien maakt de nieuwe gedragscode wetenschappelijke integriteit onderscheid tussen schendingen van de wetenschappelijke integriteit, bedenkelijk gedrag en lichte tekortkomingen.
> - In het laatste hoofdstuk staat beschreven hoe een instelling om moet gaan met potentiële schendingen van de wetenschappelijke integriteit.

- De code laat aan de ene kant ruimte aan de instellingen om tot een gebalanceerd oordeel te komen over potentiële schendingen van de wetenschappelijke integriteit, maar noemt de wegingscriteria die daarbij een rol spelen expliciet.

Om onafhankelijkheid van onderzoek te garanderen zouden er geen financiële prikkels moeten zijn die invloed kunnen hebben op de conclusies van het onderzoek. Maar in de praktijk is het nou eenmaal zo dat activiteiten betaald moeten worden. De realiteit van het onderzoeksveld is nou dat wetenschappers van universiteiten de overheid en bedrijven nodig hebben voor het doen van de onderzoeken. Als voorbeeld: wetenschappers gaan niet op eigen initiatief een energiecentrale bouwen en daar allerlei hypotheses op los laten zonder dat daar vraag naar is uit de markt of overheid en zonder financiële ondersteuning uit de markt of overheid. De vraag (opdracht) komt logischerwijs van hen. Echter je moet als wetenschapper wel heel sterk in je schoenen staan om met eerlijke en of volledige onderzoeksresultaten te komen als deze nadelig zijn voor het bedrijf (of overheid) dat miljarden heeft geïnvesteerd. Om toch objectief onderzoek te kunnen doen stelt het KNAW een gedragscode voor die de objectiviteit zou moeten waarborgen.

Binnen de argumentatieleer en het Kritisch Denken bestaat de afspraak dat een argument gebaseerd op een onterechte autoriteit per definitie geen waarde heeft. We noemen het dan een drogreden: een argument dat wellicht mooi klinkt maar niet kan worden meegenomen in een serieuze discussie. Bij een argumentatie is het belangrijk om te beoordelen of er sprake is van een geldige en waardevolle bron. De bron dient een autoriteit te zijn. Voorwaarde voor een geldig beroep op autoriteit is o.a. dat de autoriteit objectief is. Om die reden is verwijzen naar je eigen autoriteit doorgaans niet gerechtigd en ook financieel belang geeft een negatieve uitwerking op de objectiviteit. In het voorgaande was te lezen dat van beide gevallen sprake is. Dat dit nadelig is voor de objectiviteit zal voor wetenschappelijk opgeleide onderzoekers geen nieuwe informatie zijn. Ondanks de nieuwe gedragscode heeft Follow The Money (FTM) met betrekking tot het dossier 'Wetenschap op bestelling' de afgelopen acht jaar al 48 artikelen gepubliceerd. De gedragscode wordt dus vaak niet opgevolgd.

Bronnen:
2005-09-00-knaw-wetenschap-op-bestelling-over-de-omgang-tussen-wetenschappelijk-onderzoekers-en-hun-opdrachtgevers
2015-01-16-tudelft-knaw-wil-maatschappelijk-debat-over-biomassa-niet-schuwen
2018-08-31-knaw-nederlandse-gedragscode-wetenschappelijke-integriteit
ftm.nl/dossier/wetenschap-op-bestelling

Wetenschap & Essent (EPZ / RWE)

Meerdere universiteiten in Nederland zijn al vanaf een vroeg stadium betrokken bij de eerste onderzoeken naar het potentieel van het verbranden van houtige biomassa voor energieproductie. Universiteit Twente heeft sinds 1980 een groot programma op het gebied van houtvergassing en een vergasser die de principes uit dit onderzoek gebruikt, is vervolgens ontworpen en daadwerkelijk op de markt gebracht.

Bijstook verbranding met stoomzijdige integratie
Meestook biomassakorrels Maasvlakte / EZH
Meestook zuiveringsslib Borssele / EPZ
Bijstook sloophout Amer / EPZ
Bijstook biomassa vacuüm pyrolyse Utrecht / Ecosun
Mee-/bijstookconcept
Directe meestook
Indirecte meestook
Bijstook vergassing: FW Bijstook vergassing: Lurgi
Bijstook langzame pyrolyse: - schone biomassa - niet-schone biomassa Bijstook snelle pyrolyse
Bijstook HTU
Bijstook verbranding met stoomzijdige integratie
Gerealiseerde biomassaconversieplants
- Biomassa/WKK Lelystad - Biomassa/WKK Cuijk - Bijstook sloophout STEG Klazinaveen / Essent - Afvalhout vergassing gas-ketel Hengelo / HoSt

Het onderzoek van de universiteit Twente heeft als basis gediend voor o.a. de eerste biomassacentrales van Essent RWE ('Amer Wood Gasifier' en 'Cuijk stand alone combustion') waarvoor Staatsbosbeheer de houtige biomassa leverde. Cuijk was destijds de grootste houtverbrandingscentrale in Europa o.a. gefinancierd en financieel mogelijk gemaakt met toeslagen op de energielevering via het 'Milieu Actie Plan' (MAP) en de REB-terugsluizing (Regulerende Energiebelasting) en/of afdrachtkorting. In een onderzoeksrapport van het ECN van november 2000 is een overzicht opgenomen (zie het plaatje hiernaast) waarin de verschillende biomassa(bijstook)projecten van dat moment zijn opgenomen waar meerdere universiteiten bij betrokken waren. In een volgende versie van deel 3: (Wetenschappers) van het onderzoek naar de betaalde pro-biomassalobby komen ook de betrokkenen van universiteiten zoals de Universiteit Twente en Wageningen aan bod maar in dit rapport bespreken we nogmaals de rol van het Copernicus Instituut van de Universiteit van Utrecht.

Bronnen:
1997-09-29-gov-nl-tweede-kamer-regels-met-betrekking-tot-de-productie-het-transport-en-de-levering-van-elektriciteit
2000-04-12-spru-the-implications-of-tradable-green-certificates-for-the-uk
2000-11-00-ecn-mee-bijstookpotentieel-biomassa-in-kolencentrales-en-aardgas-gestookte-installaties
2000-12-00-ecofys-biomassalobby-effectiviteit-energiesubsidies
2001-07-00-gov-nl-minez-cpb-economische-effecten-van-verhoging-en-verbreding-van-de-regulerende-energiebelasting-reb
2002-03-06-gov-nl-minez-cpb-en-rivm-economie-energie-en-milieu-een-verkenning-tot-2010
2002-12-18-gov-nl-minez-wijziging-regeling-groencertificaten-elektriciteitswet-1998
2003-06-06-gov-nl-minez-wijziging-regeling-groencertificaten-elektriciteitswet-1998
2005-09-00-knaw-wetenschap-op-bestelling-over-de-omgang-tussen-wetenschappelijk-onderzoekers-en-hun-opdrachtgevers
2008-06-07-gov-nl-minlnv-rlg-energie-van-eigen-bodem
2000-03-05-rwe-essent-jaarverslag-1999
2001-04-26-rwe-essent-jaarverslag-2000
2012-04-02-rwe-essent-mvo-verslag-cr-report-2011
2013-09-23-ecn-ea-bioenergy-task-33-biomasslobby-report-on-biomass-gasification-in-the-netherlands
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-rwe-essent-en-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut

Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht

Het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht is opgezet onder leiding van Klaas van Egmond en Margreeth de Boer, en werd opgericht in 2001. Wim Turkenburg was vanaf de oprichting wetenschappelijk directeur van dit instituut en was daarnaast de drijvende kracht achter de oprichting van het Utrecht Centrum voor Energieonderzoek (UCE) waar hij ook de wetenschappelijk directeur van was. De vorming van UCE had als doel om meer samenwerking te realiseren in de Utrechtse regio, en een beter beroep te doen op onderzoeksgelden. Klaas van Egmond was verantwoordelijk voor de oprichting van het Utrecht Centrum voor Aarde en Duurzaamheid (UCAD) waarvan Jacqueline Cramer begin 2011 de directeur werd en wie vervolgens het UCE en UCAD samenvoegde tot het Utrecht Sustainability Institute (USI).

Een archieffoto (2012) van het team (energie)onderzoekers van het Copernicus Instituut, waaronder de hoogleraren Wim Turkenburg, Ad van Wijk, Kornelis Blok, Andre Faaij, Marko Hekkert, Angele Reinders, Jeroen van der Sluijs en Martin Junginger.

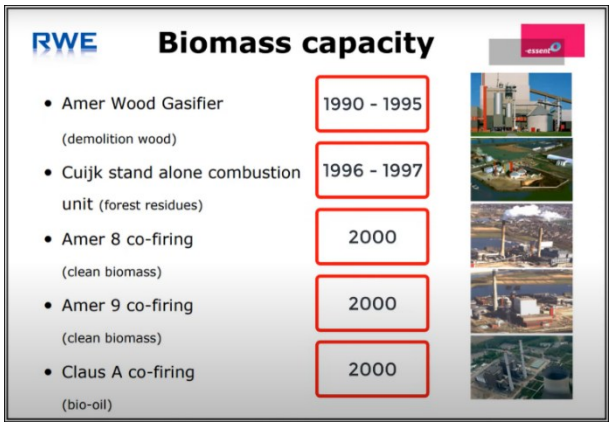
Op 22 november 1991 organiseerde de Universiteit van Utrecht het symposium ‘Energie in de toekomst: een brandende kwestie’. Tijdens het symposium gaven meerdere wetenschappers hun visie over hoe de energietransitie er uit moest komen te zien en werden de verwachtingen voor de komende dertig jaar uiteen gezet waarbij ook de inzet van houtige biomassa als energiebron besproken werd:

Een nieuwere vorm van het gebruik van biomassa is de winning van energie uit energiegewassen en afval. Een groot scala aan technieken bestaat om hieruit energie te winnen. Aan het gebruik van energiegewassen en afval kleven ook bezwaren. Het verbouwen van energiegewassen is in competitie met landgebruik voor voedselproductie. Alleen in speciale gevallen, wanneer overtollig agrarisch land beschikbaar is, hetgeen het geval is in verschillende geïndustrialiseerde landen, kan het verbouwen van energiegewassen zinvol zijn.

De lijst van sprekers tijdens het symposium bevatte o.a. wetenschappers zoals Wim Turkenburg, Kornelis Blok, Ernst Worrell en Ad van Wijk die niet veel later de oprichters, toekomstige directeuren en medewerkers van de miljoenen bedrijven Ecofys BV, Econcern, Evelop, Ecostream en Ecoventures zouden worden. Samen met André Faaij en Martin Junginger die ook van het Copernicus Instituut (UU) zijn hebben ze de door RWE Essent betaalde FAIR Biotrade project onderzoeksrapporten opgeleverd die de wereldwijde handel in biomassa mogelijk zouden maken.

Via Ecofys BV (tegenwoordig Guidehouse/Navigant) wordt volgens de EU-Lobbyfacts Database vervolgens minimaal twee miljoen euro per jaar betaald om o.a. de biomassahandel van RWE Essent, en Eneco te promoten op Europees niveau. Sinds 2016 maakte Ecofys BV onderdeel uit van Navigant met een omzet van 740 miljoen euro per jaar, met als klanten de grootste energiebedrijven ter wereld. Navigant betaalt meer dan een miljoen euro per jaar o.a. aan de Europese lobby voor het verbranden van houtige biomassa en daar zijn de kosten voor de lobby in Nederland nog niet in meegenomen. Ecofys BV wordt in dit rapport wel besproken maar komt nog uitgebreider aan bod in deel 4 Consultants en lobbyisten van ons onderzoek waarbij ook de invloed van energiemaatschappij Eneco uitgebreid aan bod komt.

Peter-Paul Schouwenberg is samen met een aantal andere RWE Essent directeuren de drijvende kracht achter zowel de Nederlandse als internationale biomassahandel en lobby. Sinds 1990 heeft Essent (RWE) een aanvang gemaakt met twee grote biomassaprojecten (Amer en Cuijk) en sinds de eeuwwisseling is Essent (RWE) ook begonnen met de bijstook van houtige biomassa in de kolencentrales. Hiervoor ontvangen zij miljarden aan subsidies en kortingen betaald van ons belastinggeld terwijl dat geld aan echt duurzame oplossingen besteed zou moeten worden.

Eind vorige eeuw zijn door Essent (RWE) betaalde biomassalobbyorganisaties zoals Ecofys BV, het Copernicus Instituut (UU) en het ECN aan de slag gegaan om onderzoeksrapporten op te leveren die een mondiale handel in biomassa mogelijk zou maken voor de verbranding in de energiecentrales. Zo wordt eerst het GAVE en vervolgens het GRAIN programma opgestart die vervolgens over gaan in het FAIR biotrade project.

The Netherlands
Andre Faaij and Martin Junginger
Copernicus Institute for Sustainable Development,
Utrecht University
Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht, The Netherlands
Phone: +31-30-2537643 Fax: +31-30-2537601
E-mail: a.faaij@chem.uu.nl

Peter-Paul Schouwenberg
Essent Energy Trading
Statenlaan 8, 5223 LA 's-Hertogenbosch,
The Netherlands
Phone: +31-73-8531733 Fax: +31-73-8531578
E-mail: peter-paul.schouwenberg@essent.nl

Biofuel trade, introduction by Andre Faaij

Faaij carried out initial studies on the topic in study for EU ALTENER called Biotrade, which was finished in 1998. His work on the topic was continued in 2000 within the Dutch GAVE programme, in which transportation was emphasized. Table of contents of this GRAIN study was distributed.

In 2001 Essent and the University Utrecht agreed for a work, which is still on going. The work includes LCA for imported fuels used in Essent Power plants, workshop with stakeholders (customers, public etc), and certification-related issues (inventory of systems, among others).

An extension for the work to Essent called "Fair biotrade" was agreed after the IEA meeting at den Bosch last summer. It is a two-year programme partly funded by Novem with total of about 4 man-years of work. Important topics in the work are:

- Resources in countries, where biofuels are available in reasonable terms. These include Amercosur (Brazil, Uruguay, Paraguay, Argentina) and Eastern Europe. Scenario type of assessment will be developed (i.1. land use dynamics etc.),

and many sorts of aspects will be taken into consideration (nature values, local economics and other issues). This will be partly based on existing global models by IIASA etc.
- Trade chains (techno-economics) are preliminarily presented in the report "Long distance…", which was distributed to participants. In this work pellet production appeared rather competitive against many biofuel alternatives.
- Certification & quantification, which will bet he most complicated part of the work.

Overall, it is now important for Essent to communicate the propagated routes to the stakeholders.

A reliable supply of biomass and a reliable demand for bio energy is vital to develop stable market activities, aimed at bio-energy trade. Task 40, a task under the IEA Bio-energy Agreement (see www.ieabioenergy.com), will contribute to the development of sustainable biomass markets on short and on long term and on different scale levels (from regional to global). The future vision of this task on global biomass trade is that it develops over time into a real "commodity market"

Taskleaders are Andre Faaij from University Utrecht, Copernicus Institute and Peter-Paul Schouwenberg from Essent.

Bronnen:
2001-07-00-uu-uce-ecofys-ecn-rivm-grain-global-restrictions-on-biomass-availability-for-import-to-the-netherlands
2001-10-03-bioenergytrade-iea-bioenergy-essent-uu-copernicus-institute-tno-ecn-workshop-policies-practices-and-rnd
2002-03-21-bioenergytrade-iea-bioenergy-essent-uu-copernicus-institute-biomasslobby-minutes-working-group-task-35
2002-07-03-bioenergytrade-iea-bioenergy-essent-uu-copernicus-institute-biomasslobby-minutes-working-group-task-35
2002-12-18-bioenergytrade-iea-bioenergy-essent-uu-copernicus-institute-biomasslobby-minutes-working-group-task-35
2006-03-07-bioenergytrade-task-40-securing-supply-and-demand
2006-06-25-bioenergytrade-what-is-new
2007-03-03-bioenergytrade-copernicus-institute-the-netherlands
2007-03-03-bioenergytrade-essent-the-netherlands

Wanneer in 2001 door de overheid wordt aangekondigd dat zij, met aardgasbaten, een forse injectie wil geven aan het versterken van de kennisinfrastructuur in Nederland, ziet Wim Turkenburg hierin kansen voor NW&S, UCE en het Copernicus Instituut dat dan net is opgericht. Zo ontstaat het idee een groot nationaal schoon fossiel programma op te tuigen. Aan het programma nemen naast UCE, liefst negentien organisaties deel: energiebedrijven (Shell, Gasterra, EBN, NAM), universiteiten (drie afdelingen van de Universiteit Utrecht, Universiteit Leiden, Universiteit Twente, TU Delft), onderzoeksinstellingen (KEMA, ECN, twee afdelingen van TNO), adviesbureaus (Ecofys BV [Navigant], Geochemie Research BV) en milieuorganisaties (Stichting Natuur en Milieu (onderdeel van de biomassa- en BECCS-lobby van het Copernicus Instituut), Greenpeace, Wereld Natuurfonds). Het schoon fossiel programma vormt de basis voor de verdere samenwerking in de biomassalobby van het Copernicus Instituut (UU) en is tot op heden actief.

In een presentatie van Essent is te lezen dat het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht (UU) in 2002 in samenwerking met het certificeringsbedrijf SKAL (nu Peterson Control Union Certifications) en Essent (RWE) het FAIR Biotrade project opgestart heeft om het Green Gold Label (GGL) biomassacertificeringslabel geschikt te maken voor de wereldwijde handel van biomassa. Op verschillende biomassalobbydocumenten en rapporten van het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht zijn de logo's van RWE/Essent naast het logo van de Universiteit Utrecht geplaatst en boven een aantal van de rapporten staat dat de financiële bijdrage van Essent het onderzoek mogelijk heeft gemaakt.

Bron: (zip-bestand met meerdere rapporten): iea-bioenergy-task-40.zip

In januari 2003 publiceert de FAIR Biomass Trade projectgroep de eerste onderzoeksrapporten voor het Essent (RWE) Green Gold Label (GGL) en in januari en in maart 2004 nog een aantal. Deze worden begin 2005 opgevolgd door nog een onderzoek en later dat jaar door nog een uitgebreider onderzoek in samenwerkingsverband van het Copernicus Instituut, de Universiteit Wageningen, ECN, KEMA en Alterra. Deze onderzoeksrapporten vormden de basis voor de de Cramer- criteria in 2006 die de huidige grootschalige wereldwijde biomassaproductie en -handel mogelijk maken.

In het onderzoeksrapport 'Roadmap duurzame biomassa import' van december 2006 heeft André Faaij (Copernicus Insituut UU) een uitspraak van Johan Maris opgenomen. Hij is de directeur van het certificerings- en auditbureau SKAL/Peterson Control Union Certifications die ook in 2003 de laatste hand gelegd heeft aan de FSC-audit- en certificeringsrapporten voor alle regio's van Staatsbosbeheer. Johan Maris komt later in ons onderzoeksrapport uitgebreid aan bod. In de uitspraak wordt uitgelegd hoe het certificerings- en auditbureau samen met Essent (RWE) de Green Gold Label certificering ontwikkeld heeft:

> The largest Dutch user of biomass, Essent [RWE], has developed the biomass certification system Green Gold Label (GGL) in cooperation with Peterson Bulk Logistics and Control Union Certifications. This development started in 2002. Beside Electrabel and Essent [RWE], also various other energy companies in Europe (Fortum in Nordic countries, Eneco in the Netherlands, others) are currently considering or developing a biomass certification system.
>
> Bron: 2006-12-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomasslobby-roadmap-duurzame-biomassa-import-nl

In april 2008 stelt de Universiteit Utrecht (UU) een verslag op met de geschiedenis van twintig jaar van de sectie Natuurwetenschap en Samenleving (NW&S) waarin een citaat is opgenomen van de door Essent (RWE) betaalde wetenschapper André Faaij. Uit het citaat van Faaij valt op te maken dat zijn collega Jacqueline Cramer minister (2007-2010) werd en vervolgens de door Essent (RWE) betaalde onderzoeksrapporten van het Copernicus Instituut (UU) er bij de politiek en overheid doorheen gedrukt heeft. Jacqueline Cramer deed de politiek geloven dat ze een onafhankelijke voorzitter van de 'Commissie Cramer' was terwijl zij vóór haar ministerschap bij het Copernicus Instituut (UU) werkte (2005-2007), dat pro-biomassarapporten uitbracht die betaald zijn door Essent (RWE). Tijdens haar ministerschap heeft ze draagvlak gecreëerd voor de plannen van Essent (RWE) voor de bouw van de nieuwste biomassacentrales en op basis van de onderzoeksrapporten van het Copernicus Instituut de politiek overtuigd. Nkees faberá haar ministerschap werd zij vervolgens verantwoordelijk voor het Green Gold Label (GGL) van Essent (RWE).

André Faaij maakte o.a. deel uit van de Commissie Cramer die verantwoordelijk was voor het opstellen van de duurzaamheidseisen voor biomassa en het advies aan de Tweede Kamer. Hij maakte ook onderdeel uit van het bestuur van de 'Green Gold Label' (GGL)-organisatie van Essent (RWE). Het citaat van André Faaij uit 2008 over de samenwerking met zijn collega Cramer en Essent (RWE) was als volgt:

> Nederland heeft een leidende positie in dit veld, mede omdat het initiatief heeft genomen tot het Cramer 'raamwerk' met duurzaamheideisen voor biomassa. De commissie stond onder voorzitterschap van een collega in het Copernicus Instituut, Jacqueline Cramer, thans minister van VROM, wat heel prettig werken was. Onze groep heeft zonder meer de fundering voor het werk gelegd.
>
> Wij hebben nog vóór het instellen van de [Cramer] commissie bekeken wat voor criteria moesten worden ontwikkeld, waar kon worden aangesloten bij bestaande conventies of certificering, en hoe een traject richting concrete indicatoren en implementatie kon worden opgezet. (…) Een ander highlight op dit vlak, sinds 2004, is ons leiderschap met Essent [RWE] van een werkgroep van het International Energy Agency op het gebied van duurzame internationale handel in biomassa.
>
> Bron: 2008-04-00-uu-utrecht-university-twintig-jaar-nwens-natuurwetenschap-en-samenleving-verschil-maken

Op 16 januari 2015 beschuldigt het Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) de wetenschappers van het Copernicus Instituut (UU) van belangenverstrengeling die invloed heeft op de kwaliteit van hun onderzoeksresultaten:

> Er zijn in Nederland op het gebied van biobrandstof een paar – meestal zelfverklaarde – experts, waar [André] Faaij ook bij hoort. Die hebben allerlei banden met stakeholders. Voor iemand als Faaij is het moeilijk om alleen maar de wetenschap te laten spreken.
>
> Bron: 2015-01-16-tudelft-knaw-wil-maatschappelijk-debat-over-biomassa-niet-schuwen

Op 26 januari 2015 stuurt de door Essent (RWE) betaalde wetenschapper Wim Turkenburg een boze brief naar het Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) nadat hij en zijn collega's o.a. van belangenverstrengeling beschuldigd zijn, waarin hij het volgende aangeeft:

> Het eerste raamwerk om te komen tot duurzaamheidscriteria voor de ontwikkeling en toepassing van biobrandstoffen is ontwikkeld door 'het clubje in Utrecht' [Copernicus Instituut] onder leiding van collega André Faaij, geënt op een paper van mij uit 1996 (…) Ze vormden het fundament van de latere zogenaamde 'Cramer criteria' voor duurzame biomassa.
>
> Bron: 2015-01-26-turkenburg-brief-aan-de-kwnaw-visiedocument-biobrandstof-en-hout-als-energiebronnen

- We zien in het bovenstaande dat het KNAW de wetenschappers van het Copernicus Instituut (UU) publiekelijk beschuldigen van belangenverstrengeling. Uit het citaat van André Faaij en de reactie van Wim Turkenburg en de bevindingen uit ons onderzoeksrapport blijkt inderdaad die zeer uitgebreide financiële belangenverstrengeling waarbij o.a. duidelijk wordt dat RWE/Essent betaalde voor de FAIR/GGL-onderzoeksrapporten en lobby-activiteiten. Deze rapporten vormden de basis voor de Cramer criteria voor biomassa. Deze Cramer criteria werden vervolgens als 'onafhankelijk' advies aan de politiek en de maatschappij gepresenteerd, door de Cramercommissie waar o.a. het Copernicus Instituut aan deelnam en Jacqueline Cramer was ook nog een collega van Faaij en Turkenburg bij het Copernicus Instituut die vervolgens vanuit het USI verantwoordelijk werd voor het FAIR/GGL project betaald door Essent (RWE), voorzitter werd van de Green Gold Label (GGL) organisatie van Essent (RWE) en voorzitter Commissie van Deskundigen Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK). Zie het hoofdstuk: Minister Jacqueline Cramer

Op 30 augustus 2024 reageerde de Universiteit Utrecht op ons verzoek om wederhoor. Uit de reactie konden we opmaken dat diegene die verantwoordelijk was voor het wederhoor enkel de samenvatting gelezen had van ons onderzoeksrapport. T.a.v. de nevenfuncties van hoogleraren en de leerstoelen die gefinancierd worden door vervuilende bedrijven werd verwezen naar deze webpagina: https://www.uu.nl/organisatie/bestuur-en-organisatie/hoogleraren.

Volgens de Universiteit Utrecht worden op dit moment geen leerstoelen betaald door Essent. Er werd echter geen uitleg gegeven dat in het verleden de opdrachten wel grotendeels door Essent betaald werden en dat vervolgens Essent is overgegaan in RWE. Ook werd geen uitleg gegeven dat er meerdere wetenschappers van het Copernicus Instituut via hun eigen (privé)bedrijfje rechtstreeks door de desbetreffende schadelijke bedrijven betaald worden/werden. De universiteit gaf ook aan dat het voor komt dat wetenschappelijk onderzoek door een partij buiten de universiteit wordt gefinancierd. Deze samenwerkingen zou worden getoetst. De Universiteit Utrecht hanteert de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit. Daarnaast zijn er uitgangspunten geformuleerd om de wetenschappelijke onafhankelijkheid te borgen als er wordt samengewerkt met derden. Zo moet de probleemstelling wetenschappelijk meerwaarde hebben, niet alleen met het oog op het specifieke belang van de opdrachtgever. De gebruikte methode moet wetenschappelijk verantwoord zijn en op de onderzoeksresultaten heeft de opdrachtgever geen invloed. Verder worden onderzoeksresultaten in peer-reviewde publicaties gedeeld, ook als deze resultaten de opdrachtgever onwelgevallig zouden zijn. Als onderzoek samen met partijen van buiten de universiteit wordt gedaan of wordt gefinancierd door een organisatie buiten de universiteit, dan is het gebruikelijk om dit te vermelden. De onderzoeksrapporten van de Universiteit Utrecht zouden aantonen dat de desbetreffende wetenschappers hier transparant over zijn geweest zoals de eerder genoemde gedragscodes voorschrijven.

De Universiteit Utrecht zegt zich ook te realiseren dat het essentieel is om scherp te zijn en blijven op wetenschappelijke integriteit en sloten af met de zin; "Als er – ondanks de gedragscodes die hiervoor zijn en de bijbehorende toetsing - zorgen zijn rondom een onderzoek of onderzoeker kan de Commissie Wetenschappelijke Integriteit hier onderzoek naar doen." De volledige wederhoor van de Universiteit Utrecht vind u hier: 2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Meerdere wetenschappers die bij het Copernicus Instituut (UU) werkzaam zijn (geweest) worden niet alleen betaald via de Universiteit Utrecht die weer betaald wordt door bedrijven die schadelijk zijn voor de gezondheid, de natuur en het klimaat maar worden ook nog eens rechtstreeks betaald via de privébedrijfjes van die wetenschappers door dezelfde vervuilende industrie. Een aantal voorbeelden die in ons onderzoeksrapport terug komen zijn Wim Turkenburg, Kornelis Blok en Jacqueline Cramer.

De retorica leert ons het belang van ethos. Wie iets zegt en waarom iemand iets zegt heeft een grote weerslag op wat iemand zegt. Een kritische blik op niet alleen de inhoud maar ook op de persoon is daarom van groot belang bij het beoordelen van argumenten. Het feit dat we nu met de hele wereld in deze klimaatcrisis zitten toont dat belang duidelijk aan. In de omgang met de natuur en ook in het ontwikkelen van klimaatoplossingen wint keer op keer de stem van het geld in plaats van de stem van de gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee ieders toekomst.

Wij hebben geen enkel vertrouwen in de Commissie Wetenschappelijke Integriteit van de Universiteit Utrecht. Het betreft hier namelijk geen nieuwe klacht t.a.v. het Copernicus Instituut (UU) maar een klacht die o.a. het Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) al sinds het begin van de eeuw heeft geuit en telkens is blijven herhalen en die al bijna tien jaar lang specifiek gericht is op deze wetenschappers van het Copernicus Instituut (UU) zonder dat daar actie op is ondernomen door de Universiteit Utrecht. De financiele belangen zijn daarvoor blijkbaar te groot.

Wij vinden het ethisch onverantwoord en verwerpelijk dat een wetenschapper verbonden aan het Copernicus Instituut, dat zich presenteert als een onafhankelijk instituut voor duurzame ontwikkeling, zich bezighoudt met op grote schaal betaalde greenwashing voor een organisatie als RWE Essent die zich aantoonbaar schuldig maakt aan het veroorzaken van schade aan onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee onze toekomst.

Bronnen:

1992-12-00-edu-nl-uu-energie-in-de-toekomst-een-brandende-kwestie
2005-02-07-edu-nl-uu-copernicus-instituut-overzicht-medewerkers
2005-02-07-edu-nl-uu-copernicus-instituut-biomassalobby-overzicht-wim-turkenburg-functies-nevenfuncties-en-studenten
2005-02-07-edu-nl-uu-copernicus-instituut-biomassalobby-overzicht-kornelis-blok-cv-en-publicaties
2005-04-22-edu-nl-uu-copernicus-instituut-biomassalobby-overzicht-andre-faaij-cv-functies-en-publicaties
2005-06-00-university-utrecht-copernicus-institute-iea-bioenergy-task40-sustainable-international-bio-energy-trade
2005-06-22-ieabioenergy-rwe-essent-co-firing-in-the-netherlands-the-need-for-a-secure-supply
2006-08-30-greenpeace-criteria-cramer-houden-foute-biomassa-niet-tegen
2006-12-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomasslobby-roadmap-duurzame-biomassa-import-nl
2007-04-23-gov-nl-rvo-toetsingskader-voor-duurzame-biomassa
2007-07-05-bnnvara-cramers-aanpak-voor-schone-en-sociale-biomassa-onder-vuur
2008-04-00-uu-utrecht-university-twintig-jaar-nwens-natuurwetenschap-en-samenleving-verschil-maken
2009-11-01-gov-nl-minez-monitoring-voortgang-sectorakkoord-energie-2008-2012-convenant-schoon-en-zuinig
2009-11-04-rwe-essent-biomass-conference-2009-mastering-biomass
2010-03-19-gov-nl-minlnv-minez-evaluatie-convenant-schoon-en-zuinig
2011-09-14-varia-energetica-het-afscheid-van-de-universiteit-utrecht
2012-04-02-rwe-essent-mvo-verslag-cr-report-2011
2012-11-06-usi-utrecht-sustainability-institute-annual-report-2012
2013-05-15-gov-nl-rvo-universiteiten-en-sociale-innovatie
2013-09-23-ecn-ea-bioenergy-task-33-biomasslobby-report-on-biomass-gasification-in-the-netherlands
2014-06-03-bezinningsgroepenergie-denktank-energie-en-milieu-essaybundel-40-jarig-jubileum
2014-07-10-cato2-integrated-cato2-knowledge-prepares-for-the-next-step-in-co2-capture-and-storage
2014-10-08-volkskrant-biobrandstof-in-nederland-in-de-knel-door-milieubeweging-zegt-door-rwe-betaalde-biomassalobby-ecn-en-andre-faaij
2015-01-28-uu-utrecht-university-copernicus-institute-of-sustainable-development-partners
2016-11-17-universiteit-utrecht-martin-junginger-probiomassalobby-raadsvoorstel-houtenenergiestation
2017-09-26-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-noodzaak-status-en-potentie-van-ccus
2019-06-26-utrecht-university-copernicus-institute-ccus-developments-in-the-north-sea-region
2019-10-12-sbp-sustainable-biomass-program-standards-committee
2019-10-30-utrecht-university-copernicus-instituut-martin-junginger
2019-11-22-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-wetenschappers-martin-junginger

2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-rwe-essent-en-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut
2020-10-21-rwe-essent-green-gold-label-ggl-peter-paul-schouwenberg-andre-faaij-kees-boon-jeroen-oorschot-alessia-capurso-paul-bins
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Minister Jacqueline Cramer

In deze paragraaf bespreken we de belangenverstrengeling en lobbyactiviteiten van Jacqueline Cramer, o.a. wetenschapper bij het door RWE Essent betaalde Copernicus Instituut (UU), minister van VROM, directeur van haar eigen consultancybedrijf 'Cramer Milieuadvies BV' en van het Utrecht Sustainability Institute (USI), commissaris Shell, kroonlid SER, voorzitter Cramer Commissie (haar eigen commissie voor biomassa-advies aan de overheid en politiek), voorzitter Milieudefensie, voorzitter van de 'Green Gold Label' (GGL) biomassalobbyorganisatie van Essent (RWE) en voorzitter van de adviesraad van de Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) verantwoordelijk voor de betaalde uitgifte van CO2-compensatiecertificaten waarmee vervuilende bedrijven zoals RWE (Essent) hun CO2-uitstoot kunnen greenwashen. We hebben hieronder op chronologische volgorde een overzicht gegeven.

1989 - 1999

Vanaf 1989 werkte Cramer als senior onderzoeker bij het studiecentrum voor technologie en beleid van TNO-STB, de beleidsadviestak van het onderzoeksinstituut TNO waar tegenwoordig ook het ECN onderdeel van uitmaakt en waar André Faaij, de door RWE Essent betaalde wetenschapper van het Copernicus Instituut, nu de directeur Wetenschap & Technologie van is.

Het TNO is volgens de website van de Nederlandse organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek een onafhankelijke not-for-profit onderzoeksorganisatie maar heeft als klanten de grootste en meest vervuilende bedrijven van Nederland zoals bijvoorbeeld RWE (voorheen Essent), Eneco (nu ook Essent), NUON (Vattenfall) en Shell.

Wetenschappers die werkzaam zijn via/voor het TNO/ECN, krijgen vaak ook direct betaald via hun eigen consultancybedrijfjes of werken bijvoorbeeld als ambtenaar bij het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). Het TNO was toen Jacqueline Cramer daar nog werkzaam was al druk bezig met biomassa- en CO2-afvang projecten.

Bronnen:
1997-01-00-tno-mep-the-availability-of-biomass-for-energy-extraction
1998-03-16-tno-mep-biomass-energy-research-and-process-innovation-general-information
1998-03-16-tno-mep-biomasster-institute-of-environmental-sciences-energy-research-and-process-innovation
1998-03-16-tno-mep-energy-recovery-from-biomass-in-apeldoorn
1998-03-16-tno-mep-information-centre-biomass
1998-03-16-tno-mep-research-into-the-feasibility-of-energy-generation-by-gasification-of-biomass
1998-03-16-tno-mep-the-development-of-a-logistical-model-for-the-benefit-of-the-biomass-supply-chain
1998-03-30-tno-mep-draw-up-a-programme-of-requirements-of-a-dynamic-model-for-biomass-gasification
1998-03-30-tno-mep-market-survey-of-thermal-energy-conversion-from-biomass
1998-04-21-tno-mep-biomasster-first-step-towards-the-classification-of-biomass-with-model-type-approach
1998-04-21-tno-mep-the-availability-of-biomass-for-energy-extraction
1999-01-82-tno-mep-current-overview-of-small-scale-combustion-of-wood-residues-in-the-netherlands
1999-07-07-tno-mep-participation-in-the-iea-working-group-biomass-combustion
1999-11-15-gov-nl-energierapport-1999
2009-04-08-cato-ccs-catching-carbon-to-clear-the-skies
2024-09-29-wikipedia-profiel-prof-dr-jacqueline-cramer

1999

In 1999 verliet Cramer het TNO (tegenwoordig ook ECN) en startte haar eigen zelfstandig adviesbureau "Cramer Milieuadvies BV"/"Sustainable Entrepreneurship BV". Dit bureau adviseerde het bedrijfsleven op het gebied van

duurzaam ondernemen onder andere in het kader van het Nationaal Initiatief Duurzaam Ondernemen (NIDO). In 1999 werd Cramer ook benoemd tot kroonlid van de Sociaal-Economische Raad (SER), wat zij bleef tot 2007. Daarnaast zat ze in een groot aantal raden, besturen, projectgroepen en adviescolleges in het bedrijfsleven, bij de overheid en het onderwijs.

Bron: 2024-09-29-wikipedia-profiel-prof-dr-jacqueline-cramer

Het RIVM organiseerde op 7 oktober 1999 een openbaar symposium voor beleidsvoorbereiders, vakpers en andere belangstellenden met als onderwerp de modellen die gebruikt werden voor de Milieubalans 99 waarbij Jacqueline Cramer de voorzitter was. Een van de sprekers op het symposium is Wim Turkenburg, de door Essent RWE betaalde wetenschapper van het Copernicus Instituut (UU) die specifiek aandacht vraagt voor de emissiefactor voor kolen en de rapportage over de koolstofvastlegging in biomassa. Wim Turkenburg komt vervolgens een jaar later in de Raad van Toezicht van het ECN (waarvan André Faaij directeur Wetenschap & Technologie is, tegenwoordig onderdeel van TNO).

Bron: 1999-10-07-rivm-milieubalans-in-evenwicht-symposiumverslag

V.l.n.r. drs. R.J.M. Maas, dr. J.A. Hoekstra, prof. dr. W.C. Turkenburg en dr. J van der Kooij.

2003

Van 2003 tot 2006 vervulde Jacqueline Cramer diverse ad-hoc SER Commissies en was ze de Programma-manager NIDO-programma 'Duurzaam ondernemen in internationale context', bij het Nationaal Initiatief Duurzame Ontwikkeling (NIDO). Onderdeel van dat programma was de biomassacentrale van Essent (RWE) in Cuijk waarvoor Staatsbosbeheer de biomassa leverde en bijvoorbeeld NUON (Vattenfall) en de AVR-bedrijven holding (afval en biomassaverbranding), Shell International en Royal Haskoning. Zo valt in het NIDO programma o.a. te lezen:

> Prof. dr. Jacqueline Cramer, hoogleraar milieumanagement aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en programmamanager bij het Nationaal Initiatief Duurzame Ontwikkeling (NIDO)
>
> Essent is een van de Nederlandse energieproducenten die reeds met biomassa elektriciteit opwekt. In de gemeente Cuijk in Noord-Brabant heeft het bedrijf voor de productie van Groene Stroom een bio-energiecentrale gebouwd. De centrale is in oktober 2000 in gebruik genomen en levert aan 60.000 huishoudens stroom. In deze centrale wordt schoon en onbehandeld hout verwerkt, afkomstig van het dunnen en snoeien van bossen en plantsoenen. Het wordt verzameld door Staatsbosbeheer en gemeenten.
>
> Binnen het kader van de energietransitie van het ministerie van Economische zaken is het deelproject Biomassa een belangrijk, complex en vernieuwend onderdeel naast de andere deelprojecten Duurzaam Rijnmond, Nieuw Gas en Modernisering Energieketens. Het project ‘transitie biomassa’ richt zich op het in gang zetten van een maatschappelijk proces dat zal leiden tot een ‘bio-based-economy’ rond het jaar 2040.

Hiermee wordt bedoeld dat de energiesector (elektriciteit en warmte), de transportsector en de chemie voor een belangrijk deel biomassa als grondstof gebruiken in plaats van de huidige fossiele brandstoffen. In 2002 is met participatie van 200 actoren uit de industrie, overheid, milieubeweging en kennisinstellingen een opmaat voor de transitie tot stand gebracht.

In 2003 wordt dit met de volgende stappen uitgewerkt met als resultaat een aantal biotransitie-experimenten in 2004: - Een gedragen visie (van industrie, overheid, NGO's en kennisinstellingen samen) op de rol van biomassa voor energie, transport en chemie in Nederland voor de middellange en lange termijn (2020 en 2040).
- Kiezen en uitwerken van een beperkt aantal transitiepaden passend in de visie.
- Opstellen longlist van potentiële transitie-experimenten die de transitie kunnen starten.
- Opstellen van een businessplan voor een handelsmarkt voor biomassa.
- Afspraken maken hoe de grootschalige toepassing van biomassa duurzaam kan zijn.

1) Nationale strategie voor duurzame ontwikkeling: Verkenning van het rijksoverheidsbeleid, januari 2002.
2) Nationale strategie voor duurzame ontwikkeling: Maatschappelijke verkenning, juni 2002.
3) Notitie 'Duurzame Daadkracht', 29 november 2002.
4) Regeerakkoord, mei 2003.

Bron: 2003-07-18-gov-nl-vrom-actieprogramma-duurzame-ontwikkeling-nationale-deel

Bronnen:
2003-07-18-gov-nl-vrom-actieprogramma-duurzame-ontwikkeling-nationale-deel
2024-09-29-parlement-profiel-prof-dr-jacqueline-cramer

2005

Jacqueline Cramer maakte sinds 1 augustus 2005 (tot 22 februari 2007) onderdeel uit van de betaalde biomassalobby organisatie het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht als hoogleraar duurzaam ondernemen. Ze was de voorzitter van de projectgroep 'Duurzame productie van biomassa' die de Cramer Criteria voor biomassa opstelde.

Bronnen:
2009-03-04-trouw-jacqueline-cramer-sinds-2005-hoogleraar-duurzaam-ondernemen-copernicus-instituut-universiteit-utrecht
2024-09-29-parlement-profiel-prof-dr-jacqueline-cramer

2006

September 2006 publiceren de door Essent (RWE) betaalde wetenschappers van het Copernicus Instituut (UU) het International Bio-energy trade (IEA Bioenergy) task 40 statusrapport voor Nederland waarin o.a. valt te lezen dat in januari 2006 de samenwerking met Jacqueline Cramer opgestart is om een projectgroep te vormen ten behoeve van het opstellen van de duurzaamheidscriteria voor biomassa:

The Dutch government has expressed its intention to incorporate sustainability criteria for biomass in relevant policy instruments. In the short term this regards the arrangement Environmental Quality Electricity Production (MEP) Thus, a project group was established in January 2006 by the Interdepartmental Programme Management Energy Transition to develop a system for biomass sustainability criteria for the Netherlands. (J. Cramer, E. Wissema, E. Lammers and others 2006)

Bron: 2006-09-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-paid-biomasslobby-iea-bioenergy-task-40-country-report-for-the-netherlands

In het eindrapport 'Criteria voor duurzame biomassa productie' met het advies voor de Tweede Kamer van 14 juli 2006 staat dat Jacqueline Cramer het proces geleid heeft als 'onafhankelijk' voorzitter. Wij zien echter een groot belangenconflict aangezien Cramer afkomstig was van het Copernicus Instituut (UU) waar de pro-biomassarapporten vandaan kwamen, die voortvloeiden uit een betaalde samenwerking met RWE/Essent. Zowel het Copernicus Instituut (UU) werd betaald als ook de eigen bedrijven van wetenschappers die werkzaam waren voor het Copernicus Instituut.

Als onafhankelijk voorzitter heeft Jacqueline Cramer, hoogleraar duurzaam ondernemen aan de Universiteit Utrecht, het proces geleid en gezorgd voor inhoudelijke afstemming. De projectgroep is gestart met het opstellen van een visie op duurzaamheid en het formuleren van de uitgangspunten voor de uitwerking van duurzaamheidcriteria en -indicatoren. Vervolgens zijn, met inhoudelijke ondersteuning van experts van Ecofys [BV], het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht en CE, de duurzaamheidcriteria en -indicatoren geformuleerd.

Bron: 2006-07-14-gov-nl-rvo-cramer-criteria-voor-duurzame-biomassa-productie-eindrapport-van-de-projectgroep-duurzame-productie-van-biomassa

Op 30 augustus 2006 publiceren Greenpeace en Milieudefensie een reactie op de Cramer criteria voor biomassa:

De vandaag gepresenteerde criteria voor duurzame biomassa zijn tandeloos. Dat zeggen Milieudefensie en Greenpeace in een reactie op het rapport van de commissie Cramer. Onder het motto van duurzame energie gaat het tropisch regenwoud straks alsnog in rook op, mét subsidie van de overheid.

De commissie Cramer heeft te slappe criteria geformuleerd en de controle op foute biomassa niet goed uitgewerkt. Het rapport concludeert dat meestal niet te achterhalen is waar biomassa zoals palmolie en soja precies vandaan komt. De commissie vindt toch dat deze biomassa door de overheid als 'duurzaam' aangemerkt kan worden. Een onbegrijpelijke en onverantwoorde redenering. Het is belachelijk dat foute biomassa kan doorgaan voor duurzame energie en dat hiervoor subsidies worden gegeven, aldus Donald Pols, campagneleider Klimaat en Energie van Milieudefensie.

Bron: 2006-08-30-greenpeace-criteria-cramer-houden-foute-biomassa-niet-tegen

2007

Op 5 juli 2007 vallen meerdere Tweede Kamer partijen over de Cramercriteria voor houtige biomassa en kraakten de voorgestelde richtlijn af als te vrijblijvend en eisten hardere garanties en voorwaarden aan de toekomstige subsidies die Cramer van plan was te geven voor de productie van biomassa. De leden van de Tweede Kamer drongen aan op meer controle en sancties om de duurzaamheid te garanderen.

Cramer legde alle kritiek naast zich neer. Volgens haar zou het bedrijfsleven ervoor beducht zijn om 'foute' biomassa te gebruiken en om publiekelijk te schande te worden gemaakt. Dit zou in haar optiek genoeg motivatie zijn voor bedrijven om mee te werken aan duurzame criteria. Ze sprak ook van een eerste stap. Cramer wilde samen met de producenten ervoor zorgen dat de criteria "praktisch uitvoerbaar" zouden zijn. Daarna kunnen we gaan controleren, gaf ze aan.

PvdA-milieuminister Jacqueline Cramer slaagde er woensdag in de Tweede Kamer niet in partijgenoot en fractiewoordvoerder Diederik Samsom te overtuigen. Haar voorstel bijvoorbeeld dat bedrijven vanaf volgend jaar verplicht zijn te rapporteren over de duurzaamheid van de gebruikte biomassa (en biobrandstoffen) kraakte hij af als te vrijblijvend. Hij wil hardere garanties en voorwaarden aan de toekomstige subsidies die Cramer geeft voor de productie van zulke biologische grondstoffen.

CDA-collega Liesbeth Spies vreest een 'holle' rapportageverplichting. Zij drong aan op controle en sancties. Hoe strenger we zijn, hoe groter de kans op duurzame biomassa en biobrandstoffen, aldus Spies.

GroenLinkser Wijnand Duyvendak had ook zulke kritiek op deze vorm van duurzaamheidsrapportage. ,,Met een onvoldoende ga je toch over.''

SP-Kamerlid Paulus Jansen pleitte, als enige, voor een stop op de import van biomassa uit ontwikkelingslanden, de belangrijkste leveranciers daarvan. Hij sprak van een kaalslag ten koste van de bevolking in die landen. ,,Duurzame, handhaafbare criteria bestaan niet.''

Volgens Cramer zal het bedrijfsleven ervoor beducht zijn om 'foute' biomassa te gebruiken en om publiekelijk te schande te worden gemaakt. Daarom zullen bedrijven in haar optiek willen meewerken aan duurzame criteria. Ze sprak ook van

een eerste stap. Cramer wil samen met de producenten ervoor zorgen dat de criteria ,,praktisch uitvoerbaar'' zijn. ,,Daarna kunnen we controleren.'

Bron: 2007-07-05-bnnvara-nieuws-cramers-aanpak-voor-schone-en-sociale-biomassa-onder-vuur

Op 18 september 2007 presenteerde minister Jacqueline Cramer samen met o.a. de biomassalobbyisten minister Maria van der Hoeven, minister Gerda Verburg en staatssecretaris Frans Timmermans het werkprogramma Schoon en Zuinig: 'Nieuwe energie voor het klimaat' (met beleid opgesteld door o.a. de ECN/MNP biomassalobby) aan de Tweede Kamer.

Groen gas is in opmars. Gas uit onder meer covergisting (mest en agrarische reststromen) wordt opgewerkt naar aardgaskwaliteit en gewoon in het gasnet opgenomen. Ook de vergassingstechniek is nu zo ver ontwikkeld dat uit duurzaam geproduceerde biomassa gas van aardgaskwaliteit kan worden gemaakt.

De regeling die indertijd in het leven is geroepen voor energie in ontwikkelingslanden bleek zeer behulpzaam voor duurzame productie van biomassa die tevens de ontwikkelingslanden economisch verder hielp. De Nederlandse landbouw produceert ook wel biomassa, maar niet zozeer voor de bulkmarkt van de biobrandstoff en als wel voor meer specialistische markten in de chemie, waar de marges veel hoger zijn. Met de hoge arbeids- en grondkosten in Nederland is dat een logische keuze.

Er wordt zo snel mogelijk naar de situatie gewerkt dat alleen biomassa wordt ingezet, die aan duurzaamheidscriteria voldoet. Vooruitlopend op veranderingen in het Europese emissiehandelssysteem worden afspraken gemaakt met de elektriciteitsproducenten. De energiesector is bereid zich sterk in te spannen om de transitie naar een duurzame energiehuishouding te versnellen. De benutting van restwarmte en CO2-afvang en ondergrondse opslag (Carbon Capture and Storage) spelen daarbij een grote rol.

Via het sluiten van convenanten worden afspraken gemaakt over het afvangen en opslaan van CO2 in de bodem. Schone fossiele brandstoff en kunnen zodoende als overgangstechnologie naar een duurzame energievoorziening ingezet worden. Ook zetten de exploitanten in op extra bijstook van biomassa of zelfs het vervroegd sluiten van oude weinig effi ciënte kolencentrales die tot het eigen productiepark behoren. Nieuwe kolencentrales moeten nu al capture ready gebouwd worden. De bouw van deze schone en zuinige kolencentrales leidt tot vermindering van import van veelal vervuilende brandstoffen, zoals bruinkool en import van kernenergie.

Biomassa is de andere grote hernieuwbare energieoptie, met name voor toepassing in het verkeer (zie sector verkeer en vervoer) en voor energieopwekking. Er is nog een aanzienlijk potentieel, zowel in de centrale elektriciteitsopwekking als in meer kleinschalige decentrale (warmte) toepassingen. Ook in de chemie kan vervanging van fossiele door groene grondstoff en een belangrijke rol gaan spelen. Er komt dit najaar een visie van de overheid op biobased economy, waarbij de mogelijkheden tot een vergrote inzet van biomassa in hun onderlinge samen hang worden bekeken. Deze visie volgt op het Energietransitieplatform Groene Grondstoffen. [leden van het Platform Groene Grondstoffen zijn o.a. het Copernicus Instituut (UU) vertegenwoordigd door André Faaij (betaald door RWE/Essent), Shell, DSM, Natuur & Milieu, Unilever, EuropaBIo en AVEBE].

Het kabinet streeft ernaar dat in 2020 ruim 50 PJ/ jaar (3 Mton CO2-reductie/jaar) aan extra primaire energie besparing wordt gerealiseerd met WKK [Warmte Kracht Koppel / Biomassastook].

Bronnen:
2007-09-10-gov-nl-minlnv-werkprogramma-schoon-en-zuinig-nieuwe-energie-voor-het-klimaat
2007-09-18-gov-nl-tweede-kamer-werkprogramma-schoon-en-zuinig-nieuwe-energie-voor-het-klimaat
2007-09-18-gov-nl-tweede-kamer-werkprogramma-schoon-en-zuinig-nieuwe-energie-voor-het-klimaat-uitgewerkt-door-ecn-mnp
2007-10-19-gov-nl-tweede-kamer-correctie-werkprogramma-schoon-en-zuinig-50pj-3mton-co2-reductie-in-2020-wkk-biomassa

Jacqueline Cramer heeft in augustus 2024 o.a. de volgende reactie gegeven als wederhoor op het voorgaande stuk:

> Ik heb in die tijd inderdaad het rapport Duurzame productie van biomassa (2006) in ontvangst genomen en met de Tweede Kamer besproken. Ik stond destijds en sta nog steeds achter de daarin opgestelde duurzaamheids-criteria. In het rapport stond nadrukkelijk vermeld dat nadere uitwerking van deze criteria noodzakelijk was. In de beleidspraktijk op NL en EU niveau zijn deze criteria echter verwaterd, of niet toegepast conform ons rapport. Het rapport heeft dus niet het ongewenste resultaat opgeleverd. [vermoedelijk is deze dubbele ontkenning een schrijffout en moet daar staan 'het rapport heeft dus niet het gewenste resultaat opgeleverd.']
>
> Bron: 2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Wij vinden het opmerkelijk dat Jacqueline Cramer in haar wederhoor op ons onderzoeksrapport aangeeft dat ze in 2006 het rapport '*in ontvangst genomen*' heeft. Het lijkt er voor ons op dat ze hiermee haar rol probeert te bagatelliseren. In het [DPB, 2006] J. Cramer, et al., Criteria voor Duurzame Biomassa Productie; Eindrapport van de Projectgroep Duurzame Productie van Biomassa, Ministerie van Economische Zaken, Den Haag, 14 Juli 2006, staat duidelijk het volgende vermeld:

> Als onafhankelijk voorzitter heeft Jacqueline Cramer, hoogleraar duurzaam ondernemen aan de Universiteit Utrecht, het proces geleid en gezorgd voor inhoudelijke afstemming.

Jacqueline Cramer geeft in haar wederhoor aan dat het falen van het biomassabeleid veroorzaakt zou zijn doordat 'in de beleidspraktijk op NL en EU niveau de criteria verwaterd, of niet toegepast conform ons rapport zijn.' Echter, ze is van tevoren zeer uitgebreid gewaarschuwd door zowel de natuurorganisaties als de Tweede Kamer fracties dat de duurzaamheidscriteria te slap waren en niet gehandhaafd konden worden. Hier heeft ze niets mee gedaan en heeft vervolgens de gok genomen dat het allemaal wel goed zou komen ten koste van onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst:

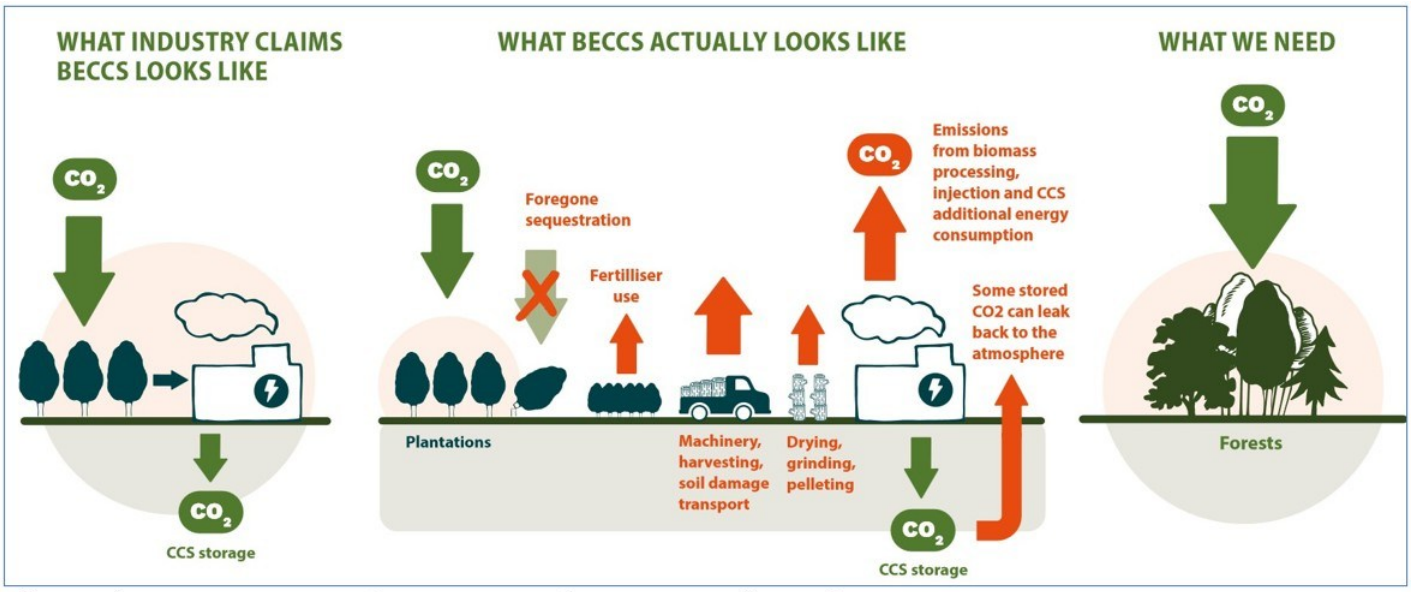
> Volgens Cramer zal het bedrijfsleven ervoor beducht zijn om 'foute' biomassa te gebruiken en om publiekelijk te schande te worden gemaakt. Daarom zullen bedrijven in haar optiek willen meewerken aan duurzame criteria. Ze sprak ook van een eerste stap. Cramer wil samen met de producenten ervoor zorgen dat de criteria ,,praktisch uitvoerbaar'' zijn. ,,Daarna kunnen we controleren.'

Dankzij o.a. minister Jacqueline Cramer werden vervolgens in 2007 ook de plannen van Essent (RWE) voor de nieuwste biomassacentrales door onze regering goedgekeurd ondanks veel bezwaren van partijen in de Tweede Kamer:

> Minister van Milieu Jacqueline Cramer (PvdA) houdt vast aan de bouw van vier kolencentrales. Dat bleek vandaag tijdens een debat in de Tweede Kamer, waar kritisch werd gereageerd op haar voornemen.
>
> GroenLinks wil de bouw van de centrales voorkomen.
>
> Het CDA en VVD wilden eveneens opheldering van de minister. De bouw van nieuwe centrales lijkt haaks te staan op het ambitieuze klimaatbeleid van het kabinet, zei Helma Neppérus (VVD).
>
> Cramer zei begrip te hebben voor de zorgen van de Kamer. Maar de bouw van nieuwe centrales is onvermijdelijk. De overgang naar een duurzame economie is niet mogelijk zonder op korte termijn kolencentrales te bouwen.
> De bewindsvrouw verweet de Kamer een gebrek aan begrip voor dit dilemma. "Voor elektriciteit hebben we kolen, gas of kernenergie nodig. Een alternatief is er niet." De nieuwe kolencentrales moeten voldoen aan de nieuwste milieueisen, zei Cramer. Het worden de 'schoonste centrales ter wereld', met mogelijkheid tot het opslaan van CO2 en het bijstoken van biomassa.
>
> Bron: 2007-07-03-trouw-minister-cramer-houdt-vast-aan-bouw-kolencentrales

17 jaar na de niet nagekomen beloftes van minister Jacqueline Cramer schermt RWE/Essent nog altijd met de optie van CO2-afvang op basis van biomassaverbranding (BECCS) en heeft onlangs een vergunning aangevraagd om volledig over te stappen op het verbranden van biomassa i.p.v. kolen terwijl al jaren bekend is dat bij het toepassen van BECCS en het verbranden van houtige biomassa juist meer CO2 uitgestoten wordt naast alle schade aan de natuur en onze gezondheid. Volgens een artikel van stichting leefmilieu van 1 januari 2024 spant RWE (Essent) hiermee het paard achter de wagen en geeft o.a. het volgende aan:

> Uit vele studies blijkt dat BECCS een valse belofte is en desastreus voor klimaat en biodiversiteit. De technologie is onbewezen, peperduur, stoot CO2 uit en is zeer schadelijk voor bossen en natuur. RWE wil in de kolencentrale Eemshaven jaarlijks 6 miljoen ton biomassa verbranden, en in de kolencentrale Amercentrale jaarlijks 2.5 miljoen ton. In totaal 8.5 miljoen ton. Uitgaande van hout als biomassa zou het gehele Nederlandse bos in ruim 4 jaar zijn kaalgekapt en opgestookt. Wetenschappers geven aan dat de zogenaamde 'klimaatmaatregel BECCS' juist CO2 uitstoot in plaats van afvangt. Bij BECCS ziet de energiesector met opzet een aantal grote CO2-emissies over het hoofd. Daardoor wordt biomassaverbranding met CO2-afvang en opslag volledig ten onrechte CO2-negatief genoemd. BECCS is een poging van energiebedrijven om hun kolen- en energiecentrales op biomassa te blijven stoken, en daarvoor subsidies op te strijken.

Schematische weergave CO2-uitstoot bij BECCS - *Bron: fern, 2022, Six problems with BECCS*

2008

April 2008 opent minister Jacqueline Cramer het CATO CO2-afvang project van de E.ON kolencentrale in Rotterdam. Het CATO Carbon Capture en Storage (CCS) project met de naam ROAD werd rond 2010 stilgelegd en in 2017 definitief afgeblazen vanwege diverse redenen, waaronder hoge kosten, technische uitdagingen en een gebrek aan voldoende beleidsmatige en publieke steun voor dergelijke technologieën in Nederland. Ook was er toenemende bezorgdheid over de lange termijnopslag van CO2 en de economische haalbaarheid van grootschalige implementatie van CCS. Het betrof een project waar o.a. de collega's van Jacqueline Cramer van het TNO en het Copernicus Instituut (UU) bij betrokken waren:

> In April 2008 Minister Cramer officially opened the CATO CO2 Catcher at the site of the E.ON coal power station in Rotterdam Rijnmond. The Catcher is a pilot plant designed for capturing CO2 from the flue gases produced during electricity production. Participants to the CATO programme:
>
> **Companies**
> - Shell (SIEP) and Global Solutions
> - NAM (Nederlandse Aardolie Maatschappij)
> - KEMA through which the six Dutch electricity generating companies participated:
>
> **Research institutions**
> - ECN
> - TNO
>
> **Universities**

- Delta,
- Electrabel,
- E.ON,
- Essent,
- Nuon
- Reliant

• NV Nederlandse Gasunie
• Ecofys BV
• EBN (Energie Beheer Nederland)
• Geochem

• Delft University of Technology
• Leiden University
• University of Twente (Department of Chemical Technology)
• Utrecht University (Copernicus Institute)
• UCE (Utrecht Centre for Energy Research)

Environmental organisations
• Stichting Natuur & Milieu
• Greenpeace Netherlands
• WNF Netherlands

Bron: 2009-04-08-cato-ccs-catching-carbon-to-clear-the-skies

Op 31 maart 2008 publiceerde Greenpeace al een fabeltjescourant over het ROAD CO2-afvang project van E.ON en de nieuwe kolencentrale die een paar honderd meter verderop geplant stond zonder CO2-afvang:

> Onder hooggespannen verwachtingen start milieuminister Cramer een piepkleine pilot. Op donderdag 3 april wordt in E.ONs oude kolencentrale CO2-afvang getest. Een paar honderd meter verderop wil E.ON een nieuwe kolencentrale bouwen. Zonder – verrassing! – afvang.
>
> Bron: 2008-03-31-greenpeace-de-fabeltjescourant-e-on-gelooft-zelf-niet-in-co2-opslag-onder-de-grond

Op 2 augustus 2016 pleitte Pieter Boot PBL hoofd Klimaat, Lucht en Energie en biomassalobbyist in zijn column die gepubliceerd was op de website van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), voor het openhouden van o.a. de kolen/biomassacentrales van E. ON (nu Uniper), GDF Suez (nu Engie) en Essent (nu RWE) en met de inzet van BE/CCS. Pieter Boot was sinds 2009 terwijl hij werkzaam was voor de ECN (verantwoordelijk voor het schrijven van door o.a. de industrie betaalde biomassaonderzoeksrapporten), tien jaar lang het hoofd Klimaat, Lucht en Energie van het PBL en daarnaast ook gelijktijdig biomassalobbyist van de biomassalobbyorganisatie Clingendael International Energy Programme (CIEP):

> **Hebben we kolencentrales nodig voor ondergrondse CO2- opslag (CCS)?**
> Er zijn nauwelijks mondiale energiescenario's die 'ruim beneden de 2 graden' blijven zonder gebruik te maken van negatieve emissies, in het bijzonder van biomassa en CCS (bio-CCS)/[BECCS]. In de praktijk is daar echter geen enkele ervaring mee. Nederland is het enige EU-land dat nog een mogelijk CO2-project voor elektriciteitsproductie klaar heeft staan [Rotterdam Opslag en Afvang Demonstratieproject] (ROAD) en we zouden Europa en de toekomst van negatieve emissies een grote dienst bewijzen door dat uit te proberen.
>
> Sluiting van kolencentrales lijkt onontkoombaar, maar het liefst afgestemd met de buurlanden en op een manier die de optie van bio-CCS [BECCS] overeind houdt. [waarmee hij aangeeft dat de kolencentrales van RWE over moeten schakelen op het verbranden van houtige biomassa in combinatie met Carbon Capture and Storage (BE/CCS]
>
> Bron: 2016-08-02-pbl-biomassalobby-column-pieter-boot-kolencentrales-ja-of-nee

In 2017 werd het ROAD-project definitief afgeblazen door de betrokken energiemaatschappijen en in 2019 zijn de projectplannen van het ROAD-project weer opgepakt en omgedoopt tot Porthos (een acroniem voor Port of Rotterdam CO2 Transport Hub and Offshore Storage), door het Havenbedrijf Rotterdam N.V., Energie Beheer Nederland (EBN B.V.) en de Nederlandse Gasunie die vervolgens meteen al 2 miljard euro SDE-subsidie ontvingen van de overheid wat direct ten koste ging van de SDE-subsidies die bedoeld waren voor echt duurzame oplossingen zoals ultra-diepe geothermie. De minister bleek achteraf ook nog eens de Tweede Kamer verkeerd ingelicht te hebben en was 'vergeten' te vertellen dat het voor de CO2-opslag te gebruiken gasveld nog niet leeg was. Zijn reactie luidde:

> De opslagvergunning waar Porthos gebruik van maakt is in 2011 afgegeven voor het CCS-project ROAD wat destijds werd ontwikkeld in de haven van Rotterdam. Ten tijde van deze verlening was de verwachting dat het veld veel eerder uit

productie zou zijn. Indien bij toekomstige CO2-opslagvergunningen er sprake is van niet-gewonnen aardgas zal ik hier transparanter in zijn en dit kenbaar maken.

Verder geeft u aan dat het parlement niet op de hoogte was van de samenhang van de verstrekte garantieregeling aan Porthos en gascompensatieafspraken tussen Porthos en haar klanten. Die afspraken zie ik als privaatrechtelijke afspraken, die een projectrisico afdekken waar de staat geen rol in heeft. Bij het verstrekken van de garantie is uitgesproken naar Porthos dat alle nog openstaande risico's opgelost moesten zijn. Daarmee was er wat mij betreft geen inhoudelijke samenhang.

Bron: 2024-03-26-gov-nl-minezk-reactie-minister-op-rapport-opslag-co2-onder-de-noordzee-van-de-algemene-rekenkamer

Op 23 september 2008 kwam Jacqueline Cramer in opspraak toen ze weigerde antwoord te geven in de Tweede Kamer op vragen over sjoemel-groene-stroomcertificaten (zie hoofdstuk Groene labels voor energiebedrijven):

Cramer kwam in opspraak op 23 september 2008. Tijdens het vragenuurtje weigerde ze herhaaldelijk antwoord te geven op een specifieke vraag over groene stroom van onder meer kamerlid Jos Hessels. Cramer antwoordde dat minister Maria van der Hoeven van Economische Zaken hierover op dat moment in Brussel onderhandelde en dat Cramer daarom het antwoord nog niet kon geven.

Bron: 2008-09-23-wikipedia-jacqueline-cramer

Op 8 december 2008 publiceerde Trouw een artikel waarin Essent (RWE) en Shell aankondigden nieuwe kolen- en biomassaverbrandingsinstallaties te willen bouwen met CO2-afvang (BECCS). In het artikel was o.a. het volgende te lezen:

De bouw van zo'n moderne centrale door Essent en Shell geeft volgens milieuminister Jacqueline Cramer de mogelijkheid om een oude, vervuilender centrale te sluiten. Zij is er wel blij mee, omdat ze goed passen bij het klimaatbeleid van het kabinet, zei haar woordvoerder verder. Cramer steunt de ontwikkeling van CCS-technologie. CCS staat voor afvang en opslag proefprojecten voor de opslag van CO2. Nederland heeft volgens haar alles mee om CCS tot een goed product te ontwikkelen. De milieubeweging vreest echter dat deze technologie de deur wijd openzet voor nieuwe kolencentrales.

Bron: 2008-12-08-trouw-essent-en-shell-samen-in-elektriciteitscentrale

In 2020, als het water haar letterlijk aan de lippen staat, zal Jacqueline Cramer, de huidige minister van Milieu, nog altijd glimlachend verkondigen: die klimaatdoelen, die halen we wel. Vorige week toonde de minister zich in de Tweede Kamer grenzeloos optimistisch over het klimaat. Alle politieke partijen vielen over haar heen, maar tot extra maatregelen kwam het niet. Zelfs nieuwe kolencentrales krijgen van dit kabinet nog altijd ruim baan.

De Tweede Kamer besprak het klimaatbeleid van minister Cramer. Zoals het er nu voorstaat, haalt Nederland amper de helft van de voorgenomen 30 procent CO2-besparing in 2020. Vrijwel alle politieke partijen vroegen om extra maatregelen om het klimaat te redden. De minister vond de voorstellen echter voorbarig. "Wij halen de doelen wel", herhaalde ze keer op keer, terwijl planbureaus haar duidelijk het tegendeel voorrekenen. Ze wacht liever op nog een evaluatie, die pas in het voorjaar van 2010 verschijnt, en zal dan wellicht pas met ingang van 2011 iets ondernemen.

Makkelijke maatregelen liggen echter voor het oprapen. Cramer kan huiseigenaren verplichten hun woningen te isoleren. Bedrijven zouden alle energiebesparende maatregelen moeten nemen die zich in zeven jaar kunnen terugverdienen.

Cramer meent daarentegen dat geen van deze maatregelen haast heeft, hoe makkelijk ze ook zijn in te voeren. Ze wacht liever op een nieuw jaar en een nieuw vernietigend rapport. Een jaar waarin oude woningen niet geïsoleerd hoeven worden, waarin bedrijven energie mogen blijven verspillen, en waarin kolencentrales geen strobreed in de weg wordt gelegd. De afgelopen maanden sloegen de energiebedrijven RWE en Electrabel de eerste palen in de grond voor hun nieuwe kolencentrales. NUON en E.ON waren daar eerder al aan begonnen. Deze centrales gaan meer CO2 uitstoten dan alle Nederlandse auto's bij elkaar.

Dat valt niet te compenseren met een sloopregeling voor oude auto's of met het isoleren van oude huizen. Als deze vier CO2-monsters worden afgebouwd, kan Cramer het klimaatbeleid wel op haar buik schrijven.

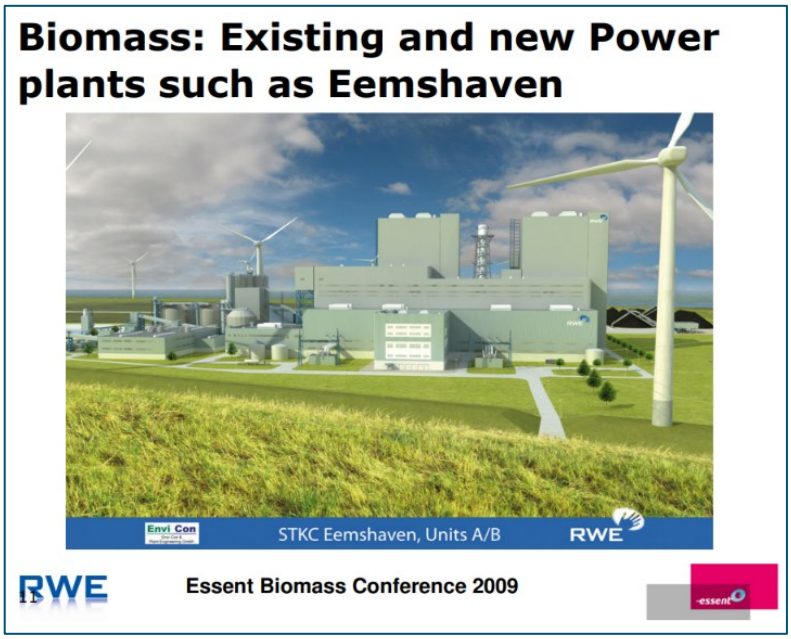
Bron: 2009-06-24-ed-cramer-laat-kansen-liggen-nieuwe-kolencentrales-krijgen-groen-licht

Ook Essent (RWE) heeft zich al een decennia niet aan de belofte gehouden om CO2-afvang te realiseren bij de nieuwe kolen- en biomassacentrales die o.a. dankzij minister Jacqueline Cramer en de biomassa- en CO2-afvanglobby van alle hierboven bij het CATO-project genoemde organisaties gebouwd werden.

Bronnen:
2002-02-00-tno-mep-actief-in-co2-capture-network-afvang-en-opslag-co2-biedt-duidelijk-perspectieven
2008-03-31-greenpeace-de-fabeltjescourant-e-on-gelooft-zelf-niet-in-co2-opslag-onder-de-grond
2008-09-23-wikipedia-jacqueline-cramer
2008-12-08-trouw-essent-en-shell-samen-in-elektriciteitscentrale
2009-04-08-cato-ccs-catching-carbon-to-clear-the-skies
2009-06-24-ed-cramer-laat-kansen-liggen-nieuwe-kolencentrales-krijgen-groen-licht
2009-11-01-gov-nl-minez-monitoring-voortgang-sectorakkoord-energie-2008-2012-convenant-schoon-en-zuinig
2010-03-19-gov-nl-minlnv-minez-evaluatie-convenant-schoon-en-zuinig
2014-07-10-cato2-integrated-cato2-knowledge-prepares-for-the-next-step-in-co2-capture-and-storage
2015-04-09-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-climate-change-and-our-future-energy-system
2015-06-18-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-should-we-pave-the-way-for-co2-recycling
2015-10-29-wim-turkenburg-climate-change-and-our-future-energy-system-carbon-budget-and-carbon-capture-and-storage-ccs
2017-06-27-gov-nl-minez-brief-minister-kamp-aan-tweede-kamer-stand-van-zaken-ccs-project-road
2017-09-26-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-noodzaak-status-en-potentie-van-ccus
2019-06-26-utrecht-university-copernicus-institute-ccus-developments-in-the-north-sea-region
2019-10-22-gov-nl-minez-rvo-status-rotterdam-opslag-en-afvang-demonstratieproject-road-project
2024-03-26-gov-nl-minezk-reactie-minister-op-rapport-opslag-co2-onder-de-noordzee-van-de-algemene-rekenkamer
ftm.nl/artikelen/wie-profiteert-van-porthos

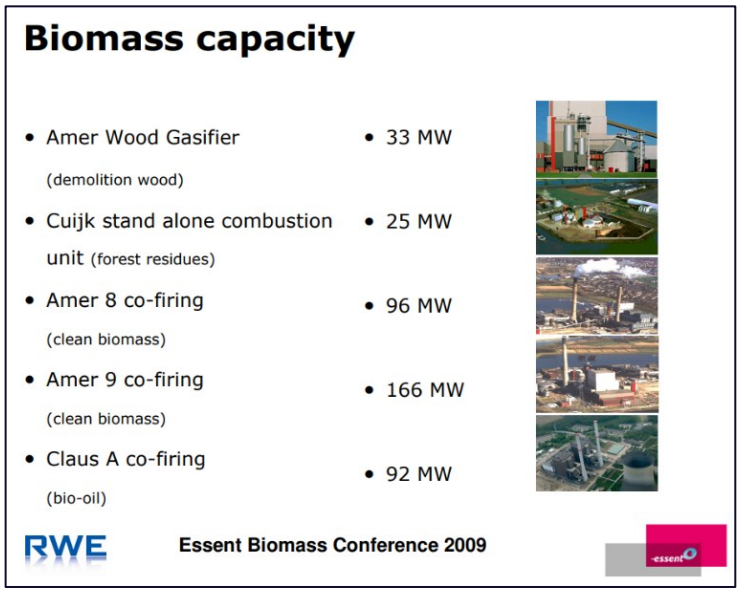
2009

Op 4 november 2009 presenteert RWE/Essent een presentatie tijdens de Essent Biomass Conference 2009 waarin o.a. de plannen voor de biomassacentrale in de Eemshaven gepresenteerd wordt. Uit de presentatie blijkt dat RWE/Essent al jaren bezig is met de voorbereidingsplannen om de grootste biomassacentrale van Europa te bouwen in Groningen. Alle betrokken partijen zullen nog jaren volhouden dat ze niet wisten dat vanaf dag één het plan was om over te stappen van kolen naar biomassa en dat de politiek of de natuurorganisaties hierom gevraagd zouden hebben. In werkelijkheid betaald RWE/Essent al sinds de eeuwwisseling lobbyisten, wetenschappers en mensen in de politiek om deze centrale werkelijkheid te maken.

In de presentatie is o.a het volgende te lezen:

- Coal will be needed for decades.
- Technological point of view: combination of coal and biomass is very attractive.
- Co-firing coal and biomass will remain an attractive option for decades.
- Essent is preparing further extension of co-firing biomass.
- We can only realise this ambition on the basis of a stable governmental (or EU) support system.
- Essent can meet its share in NL and BE renewable targets provided government compensation is available for large-scale biomass co-firing.
- To reach the Dutch biomass cofiring target of approximately 11 TWh/year, all existing and announced new coal plants have to cofire higher percentages than currently planned or existent.

- Essent has several biomass options in the pipeline. Biomass is a cheaper alternative to off-shore wind.
- Essent can produce 5,8 TWh renewable power with biomass in the Netherlands if SDE is provided.
- Without SDE the production of renewable power with biomass will be reduced to zero in 2016.
- Large-scale biomass cofiring is a critical component of Essent's strategy to reach the European Union and Dutch renewable ambitions.
- Biomass co-firing essential to meet renewable energy targets.
- Biomass co-firing is and will by far remain one of the most cost effective forms of renewable energy.
- ECN concludes that without a sufficient stimulation system co-firing will no longer take place.
- Cumulative € 18.1 billion will be required to meet 2020 target of 35% renewable energy.
- With your help Making biomass a global commodity.
- Like Amsterdam/Rotterdam/Antwerpen is the standard for European coal (and TTF for European gas), we should in Holland establish the standard for European biomass.

Bron: 2009-11-04-rwe-essent-biomass-conference-presentation-eemshaven-new-biomass-plant-is-essential

2010

Per 1 oktober 2010 keerde Cramer terug als hoogleraar in Utrecht. Zij werd hoogleraar Duurzaam Innoveren aan de faculteit Geowetenschappen van de Universiteit Utrecht en richtte in 2011 het Utrecht Sustainability Institute (USI) op waarvan zij directeur werd. Sinds 2015 is zij strategisch adviseur bij dit instituut en adviseert daarnaast vanuit haar Cramer Milieuadvies BV.

Bron: 2024-09-29-parlement-profiel-prof-dr-jacqueline-cramer

2011

Op 16 juni 2011 presenteren Jacqueline Cramer en Herman Wijffels het Utrecht Sustainability Instituut (USI). In het nieuwsartikel is o.a. het volgende te lezen:

> Het USI is een initiatief van de Universiteit Utrecht samen met TNO en Deltares. De volgende kennisinstellingen hebben zich hierbij aangesloten: Hogeschool Utrecht (faculteit Natuur en Techniek), KNMI, KWR Watercycle Research Institute, ECN, KEMA en Ecofys. In totaal bundelen zo'n 1500 onderzoekers hun krachten. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en het RIVM zijn eveneens betrokken bij het initiatief. Tevens heeft een kernteam van bedrijven zich aan het initiatief verbonden, waaronder Van Gansewinkel, Eneco, Stedin, IBM, KPN, Movares, Rabobank, Wavin en Vebego.
>
> Bron: 2011-06-15-duurzaamondernemen-herman-wijffels-en-jacqueline-cramer-presenteren-utrecht-sustainablity-institute

Op 29 november 2010 is in een artikel van het blad Energievastgoed te lezen dat Jacqueline Cramer directeur is van het UCAD wat een samenwerkingsverband van de Universiteit Utrecht (UU), TNO, Deltares, KNMI en KWR Watercycle Research Institute, waaraan ook het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL – lees ook ons hoofdstuk 2018: CIEP - PBL - ECN - RWE - GGL - FSC - SBB biomassalobby) en het RIVM meewerken:

> Een belangrijk doel van het UCAD om de aanwezige kennis te vermarkten en samen te werken met private (industriële) partners en overheden, in binnen- en buitenland.
>
> Bron: 2010-11-29-energievastgoed-cramer-directeur-utrecht-centrum-voor-aarde-en-duurzaamheid

2012

In het MVO rapport 2012 van Essent (RWE) is te lezen hoe Jacqueline Cramer verantwoordelijk was voor het opstellen van de duurzaamheidscriteria voor biomassa vanuit de overheid en vervolgens in het bestuur kwam van de Green Gold Label (GGL) certificering biomassalobbyorganisaties van Essent (RWE). In het rapport is ook te lezen dat de Natuurorganisaties aangaven zich zorgen te maken over de gevolgen van het oogsten, verwerken, vervoeren en verbranden van houtige biomassa voor het klimaat en de natuur en dat Essent (RWE) vervolgens de Universiteit Utrecht (UU/het Copernicus Instituut) 'onafhankelijk' onderzoek heeft laten doen om aan te tonen dat er 80% CO2-reductie bereikt zou worden bij het gebruik van houtige biomassa ten opzichte van kolen. Zowel Jacqueline Cramer is niet onafhankelijk aangezien zij van het Copernicus Instituut (UU) afkomstig is, een biomassalobbyorganisatie die al sinds de eeuwwisseling door Essent (RWE) betaald wordt om onderzoeksrapporten op te leveren om o.a. de Green Gold Label (GGL) biomassalobby van Essent (RWE) mogelijk te maken. Daarnaast wordt niet alleen het Copernicus Instituut (UU) betaald maar werden ook de wetenschappers die werkzaam zijn bij het Copernicus Instituut (UU) rechtstreeks of indirect door Essent (RWE) betaald via hun eigen bedrijfjes:

> Het Green Gold Label is ondergebracht bij de Stichting Green Gold Label [GGL - biomassacertificering opgezet en betaald door Essent/RWE]. In 2012 trad prof. dr. Jacqueline Cramer, bekend als voorzitter van de overheidscommissie die standaarden voor biomassa opstelde, aan als voorzitter van deze stichting.
>
> In de afgelopen jaren hebben wetenschappers en ngo's zorgen geuit dat het gebruik van biomassa misschien toch niet tot grote CO2-reducties leidt. Dat zou onder andere komen door emissies als gevolg van het vervoer van houtpellets vanuit Amerika naar Europa. Ook maken ze zich zorgen dat de CO2-reducties niet snel genoeg gerealiseerd worden om een zinnig antwoord te zijn op het klimaatprobleem. Het duurt immers lang voordat bomen terug groeien en de CO2 weer uit de lucht halen.
>
> Om meer inzicht te krijgen in deze problematiek heeft Essent de Universiteit van Utrecht [UU – Copernicus Instituut door Essent/RWE betaalde biomassalobby] opdracht gegeven onafhankelijk onderzoek te doen in de twee belangrijkste regio's waar onze houtpellets vandaan komen: Georgia in het zuidoosten van de Verenigde Staten en British Columbia in het westen van Canada. In het onderzoek werd ook het gebruik van de pellets in efficiënte Europese centrales als vervanger van kolen meegenomen. De resultaten van dit onderzoek bevestigen onze eerdere conclusie dat er wel degelijk een grote CO2-reductie wordt bereikt van circa 80% ten opzichte van kolen.
>
> Bron: 2014-06-10-rwe-essent-mvo-verslag-essent-2012

Op 27 januari 2012 is in het bio-journaal te lezen dat Jacqueline Cramer voormalig minister van VROM, op verzoek van Essent (RWE) het voorzitterschap van de 'Green Gold Label' (GGL) biomassacertificeringslabel-organisatie heeft aanvaard.

Het label dat bepaalt of biomassa duurzaam is, wordt volledig betaald door Essent (RWE). In het nieuwsartikel is het volgende te lezen:

> Het [Green Gold] Label (GGL), dat al biomassa bij meer dan 15 bedrijven in 9 landen heeft gecertificeerd, werd tot nu toe volledig door Essent [RWE] gefinancierd.
>
> Bron: 2012-01-27-biojournaal-jacqueline-cramer-voorzitter-green-gold-label

April 2012 publiceert het tijdschrift Milieu Biobased Economy een uitgebreid artikel waarin meerdere biomassalobby-organisaties zichzelf promoten en waarin een hoofdstuk door Jacqueline Cramer gevuld wordt, waarin ze o.a. het volgende aangeeft:

> Het bleek politiek mogelijk overeenstemming te krijgen in Nederland over het eindrapport van de commissie Cramer en over wettelijke verankering van de criteria in de biobrandstoffen richtlijn. Consensus bereiken op EU-niveau ging lastiger. Het vergde in Brussel flink wat lobbywerk om alle 27 landen mee te krijgen.
>
> Zo is bijvoorbeeld Essent/RWE samen met een aantal andere grote energiebedrijven begonnen haar eigen Green Gold Label [GGL] om te zetten in een algemeen geaccepteerd certificeringinstrument.
>
> Bron: 2012-04-00-milieu-biobased-economy-schone-groei-geeft-rotterdamse-haven-lucht

Uit de aantekeningen van 30 mei 2012 is te lezen dat Jacqueline Cramer de 'speciale gast' was tijdens het 'Initiative Wood Pellet Buyers' (IWPB)-overleg waar de volledige top van het wereldwijde biomassahandel- en lobbyorganisatie aanwezig was:

Robert Hamilton	ABTC	**Mieke van de Wal**	Control Union
Michael Schytz	Dong Energy	**Koen Jongste**	Control Union
Rasmus Skov	Dong Energy	**Leonora Beyhl**	Vattenfall
Tonny Sørensen	Dong Energy	**Bart Dehue**	Vattenfall/Nuon
Nigel Burdett	Drax Power Limited	**Rob Marcus**	Vattenfall/Nuon
Deborah Keedy	Drax Power Limited	**Christian Rakos**	EPC
Ben Goh	E.ON UK	**Seth Ginther**	USIPA
Volker Türk	E.ON Germany	**Gordon Murray**	WPAC
Johan Mertens	GDF-Suez	**Robert Tarcon**	WPAC
Yves Ryckmans	Laborelec	**Betina Jahn**	SGS
Peter-Paul Schouwenberg	RWE/Essent	**Bruno Widmer**	SGS
Angela Hahlbrock	RWE Germany	**Jacqueline Cramer**	USI Utrecht

Special guest: Ms. Jacqueline Cramer
- Worked 20 years in industry on CSR and strategic environmental management in companies and product chains
- Part-time professor since 1990 in sustainability and innovation
- Chairman of Cramer Commission
- Minister of Environment and Spatial Planning
- Director of Utrecht Sustainability Institute

In de verslaglegging van het IWPB-overleg is te lezen dat er biomassalobby-activiteiten en meerdere nog op te leveren onderzoeksrapporten zijn besproken die bedoeld zijn om de Europese Commissie te beïnvloeden. Er wordt bijvoorbeeld een onderzoeksrapport in de maak genaamd 'Carbon Dept Study' van het European Pellet Council (EPC), besproken dat als tegengewicht moet dienen voor het feit dat bij het verbranden van houtige biomassa meer CO2 vrijkomt vergeleken bij het verbranden van kolen.

Wat opvalt bij het bespreken van het 'Carbon Dept Study'-project is de toevoeging dat de Europese Commissie in hun communicatie zal verwijzen naar de resultaten van die studie zodra die in september beschikbaar komen. Het lijkt er op alsof ze al maanden vooruit kunnen bepalen dat de Europese Commissie naar de resultaten van een onderzoek gaat verwijzen terwijl het onderzoek zelf nog in de maak is:

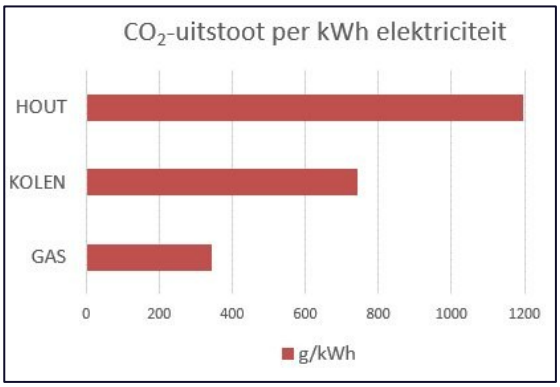
> Content: The focus of the study is Canada, SE of USA, Europe, Russia, Brazil. It started in May and will be finalized in September. The communication of the European Commission will reference to the findings.

Participants: AEBIOM (European Biomass Association) EPC (European Pellet Council) USIPA (US Industrial Pellet Producers Ass.) WPAC (Wood Pellet Association of Canada) DRAX, EON, GDF SUEZ, RWE, VATTENFALL Danish Energy Association

In de verslaglegging van het overleg wordt ook verwezen naar het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht en gevraagd of het instituut kan assisteren bij het 'Carbon Dept Study'-onderzoeksproject omdat RWE (Essent) een zelfde soort opdracht ook al eerder had belegd bij het Copernicus instituut (UU):

> Contact should be established between this project and Copernicus Institute Utrecht, since RWE [Essent] has given an assignment to Copernicus for a similar study. Canadian and US researchers will also be involved.

De Cramer Criteria zijn op 11 maart 2009 geformaliseerd als de NTA8080:2009 (Better Biomass) duurzaamheidscriteria voor biomassa voor energiedoeleinden. Uit de verslaglegging van het IWPB-overleg van 30 mei 2012 blijkt dat er nog grote onduidelijkheid bestaat over de wijze waarop de duurzaamheid van biomassa daadwerkelijk aangetoond kan worden. Meer dan drie jaar na het vaststellen en publiceren van de duurzaamheidscriteria en certificeringseisen kunnen de betrokkenen bij het opstellen van die criteria en eisen nog altijd geen methode aanleveren om de duurzaamheid daadwerkelijk aan te tonen.

Jacqueline Cramer schreef in haar wederhoor als reactie op ons onderzoeksrapport o.a. het volgende:

> Er is toen gesproken over mijn mogelijke rol als voorzitter van een onafhankelijke klankbordgroep die in het kader van het Initiative of Wood Pellet Buyers (IWPB) advies zou moeten geven over strategische zaken en de ontwikkeling van een multi-stakeholder consultatieproces. Die rol heb ik vervolgens op me genomen van 2013 –2015 (sinds 2014 Sustainable Biomass Partnership genoemd). Die rol vloeide voort uit het verzoek van Essent/RWE in 2012 om de Stichting Green Gold Label (GGL) te adviseren. GGL heeft zich al snel aangesloten bij het Initiative Wood Pellet Buyers (IWPB).
>
> De klankbord groep kreeg de taak om commentaar te leveren op de Draft Standards of the SBP Biomass Assurance Framework. De klankbordgroep bestond uit de volgende leden:
>
> 1. Jacqueline Cramer*, chair (Utrecht Sustainability Insitute, USI, The Netherlands)
> 2. Nadine Block* (Sustainable Forestry Initiative, SFI, USA)
> 3. Pierre-Yves Cornélis* (Commission Wallonne Pour l'Énergie, CWAPE, Belgium)
> 4. Rebecca Cowburn (Dept. of Energy and Climate Change, UK)
> 5. Andre Faaij (Energy Academy, Netherlands) [door RWE betaalde biomassalobbyist van het Copernicus Instituut]
> 6. Jeannette Hofman-Zuter* (Netherlands Normalization Agency, NEN, Netherlands)
> 7. John Hontelez* (Forest Stewardship Council, FSC-Belgium, Belgium)
> 8. Lars Martin Jensen (Danish Energy Agency, Denmark)
> 9. Jimmy Loodts (Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt, VREG, Belgium)
> 10. Sarah Price (PEFC International), represented by Kees Boon* (PEFC Netherlands)
> 11. Giulio Volpi (European Commission, Directorate General for Energy)
> 12. Sander de Vries* (Utrecht Sustainability Institute, USI, secretary)
>
> Na 1.5 jaar functioneren, heeft de klankbordgroep de leden van de SBP schriftelijk laten weten dat zij twijfelde aan de meerwaarde van hun inbreng. Met de kritische opmerkingen van de klankbordgroep was te weinig gedaan, stelde de klankbordgroep. Veel van de moeilijke onderwerpen werden uitgesteld of ter zijde geschoven. Tevens vond de klankbordgroep de besluitvormingsstructuur van het proces niet transparant. Dit standpunt heb ik namens de klankbord groep naar voren gebracht tijdens een SBP bijeenkomst op 30 oktober 2014 in London. Kort daarna werd de samenwerking beëindigd.

Als reactie op het wederhoor hebben we Jacqueline Cramer gevraagd om de documentatie t.a.v. de twijfels die ze geuit heeft namens de klankbordgroep ter onderbouwing. Zodra we een reactie ontvangen op ons verzoek zullen we dit rapport hieromtrent bijwerken.

Het volledige wederhoor van Jacqueline Cramer is op de volgende locatie te lezen: 2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Op 6 november 2012 publiceert het Utrecht Sustainability Institute (USI) het jaarverslag waarin te lezen is dat voormalig minister Jacqueline Cramer de directeur van het USI en Herman Wijffels haar Senior Adviseur is en dat ze samenwerken met o.a. Ecofys BV, Eneco, Stedin en RWE/Essent. In het verslag is ook het volgende te lezen:

> Resources project management
> d. Green Gold Label (GGL): GGL ambieert het leidende en breed geaccepteerde multistakeholder certificeringsprogramma voor duurzame biomassa in Europa te worden. USI speelt i.s.m. de UU/IMEW een rol. De mogelijkheden worden afgetast om GGL te transformeren naar een van Essent/RWE onafhankelijk Label. Daarnaast wordt bezien of kan worden aangesloten bij het Initiative Wood Pellet Buyers (IWPB). Contactpersonen: J. Cramer en S. de Vries
>
> Outside activities
> J.M. Cramer, Voorzitter van de Stichting Green Gold Label [GGL], [RWE] Essent, 2012 – heden

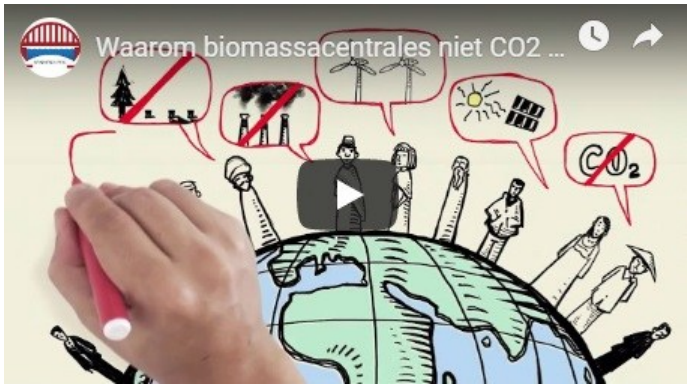

Uit het PBL rapport 'Klimaat en energieverkenning 2022' van 28 maart 2023 blijkt dat het gebruik van biomassa voor energieopwekking tussen 2000 en 2020 fors is toegenomen. Sinds het begin van de eeuw, zijn de biomassahandelaren en grote energiecentrales grootschalig overgestapt op het oogsten en verbranden van houtige biomassa maar uit het verslag van het IWPB-overleg blijkt dat ze op 20 mei 2012 nog aan een onderzoek aan het werken zijn om het verschil aan CO2-uitstoot bij het verbranden van hout en kolen aan te tonen. In 2012 zijn ze dus al minimaal 15 jaar bezig met het oogsten en verbranden van biomassa maar zijn zij nog steeds op zoek naar argumenten om te verhullen dat er meer CO2 vrijkomt bij houtverbranding dan bij kolenverbranding.

Volgens het PBL-rapport dienen ook in 2023 de duurzaamheidseisen en de controle op het naleven nog altijd aangescherpt te worden. Meer dan 25 jaar na de eerste proefopstellingen is de duurzaamheidsgarantie van biomassa nog altijd niet gegarandeerd.

Hofbar uitzending: hoe slecht zijn biomassacentrales voor je gezondheid?

Animatievideo: biomassacentrales zijn slecht voor ons & niet CO2-neutraal

De Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW) wijst al in 2015 op de belangenverstrengelingen tussen de wetenschappers van het Copernicus Instituut (UU) en de energiebedrijven zoals RWE/Essent. De KNAW gaf aan dat meerdere leden van het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht deel uitmaakt van een kleine groep

zelfbenoemde experts die allerlei banden hebben met stakeholders, waardoor ze het moeilijk hebben om de wetenschap te laten spreken.

Als reactie op ons onderzoeksrapport lobbyfeiten onderzoek deel 3: RWE/Essent en de wetenschappers van het Copernicus Instituut (UU) gaf Jacqueline Cramer aan dat ze nog steeds achter de duurzaamheidscriteria stond zoals die in 2006 zijn opgesteld maar dat ze in de praktijk steeds verder verwateren of niet worden toegepast. Over het Copernicus Instituut (UU) kon ze geen uitspraken doen omdat ze daar geen contact meer mee heeft.

2017

Op 29 januari 2017 publiceerde 'Duurzaam Nieuws' een artikel genaamd "Hoe verkwanselen van principes beleid werd" waarin Jacqueline Cramer een hoofdrol speelde. Zo was in het artikel o.a. het volgende te lezen:

Blockade of the Essent coal-fired power plant in 2016 by Greenpeace.

> Minister Henk Kamp heeft onlangs tegen de wil van een Kamermeerderheid in, besloten om de drie nieuwe kolencentrales nog minstens zeven jaar open te houden. Hij denkt nog steeds dat er geen duurzame alternatieven zijn en vreest dat de uitbaters EOn en RWE de kosten voor de nieuwste centrales op de Maasvlakte en in de Eemshaven een schadeclaim van 5 miljard op de regering zullen willen verhalen als ze zouden worden gedwongen om te stoppen.
>
> Daarmee bevestigd hij de dubieuze visie van de VVD in de keus tussen economie en ecologie, namelijk dat het verlies van een leefbare planeet nu eenmaal de prijs is die we moeten betalen om de economie te redden. Maar pas op, minister Kamp is echt niet de enige Nederlandse politicus die dol is op steenkool.
>
> Daarvoor ga ik even terug in de tijd met een paar citaten uit 2007: "Als de elektriciteitscentrales er al komen, dan moeten ze voldoen aan de strengste voorwaarden zoals de opslag van CO2…." "De klassieke broeikasgaskanonnen komen er niet" "Voor elektriciteit hebben we kolen, gas of kernenergie nodig. Een alternatief is er niet" "Het worden de schoonste centrales ter wereld met mogelijkheden tot het opslaan van CO2 en bijstook van biomassa" "Tegen die tijd zullen de emissierechten zo hoog zijn dat de centrales er om economische redenen alles aan zullen doen om de CO2 uitstoot te verminderen" De eerste twee citaten zijn van Diederik Samsom de laatste drie van destijds milieuminister Jacqueline Cramer. Beide van de PvdA en met een duidelijke visie op een duurzame toekomst.
>
> Maar soms kun je beter geen toekomstvisie hebben dan een verkeerde. Nog erger is het als je vooraf wel een visie verkondigt maar die te grabbel gooit zodra je in een regering met de VVD zit. Nu tien jaar later weten we dat het afvangen en opslaan van CO2 er, ondanks enorme subsidies voor onderzoek, niet is gekomen. Deze zogenaamde Carbon Capture and Storage (CCS) blijkt veel te duur en de opslag in de bodem stuit op veel protest vanuit de bevolking.
>
> Het bijstoken van biomassa is er daarentegen wel gekomen. Daarvoor was en is echter tussen 1 en 4 miljard per jaar aan subsidie nodig en als dat tot 2023 doorgaat loopt dat bedrag wellicht op tot 20 miljard. Deze subsidie kost de staat overigens niks want het wordt sinds 2013 door u en mij betaald via de toeslag groene stroom. Het berekenen van deze biomassa-bijstook als een bijdrage aan de CO2 reductiedoelstellingen is overigens behoorlijk omstreden, en een meerderheid van de tweede kamer is van mening dat deze subsidie zou moeten stoppen en dat de toeslag groene stroom alleen gebruikt mag worden voor het subsidiëren van echt duurzame stroom.
>
> De PvdA kopstukken van 2007 zeggen nu dat ze nooit vooraf hadden kunnen bedenken dat CCS een fiasco zou worden en dat ze niet hebben kunnen voorzien dat duurzame energie zo snel en zo veel goedkoper zou worden. Eén middagje bijles bij een paar techneuten en economen had hen in 2007 al tot een andere conclusie kunnen brengen, maar dat was niet eens nodig. Sinds 2007 hebben vele professoren die er verstand van hebben meerdere malen publiekelijk via grote advertenties

in de dagbladen laten weten dat CCS technisch en economisch nooit op die termijn haalbaar zou worden en dat kolencentrales veel te schadelijk zijn voor mens en milieu om die nog een gehele levensduur van 40 jaar te laten draaien. Dat er geen alternatief zou bestaan om de benodigde ca 26 miljard kWh elektriciteit op te wekken die de nieuwste drie centrales nu produceren, was ook niet waar.

In plaats van doorgaan met de subsidie voor bijstook van biomassa zou het ook heel wat logischer en rechtvaardiger zijn geweest als de minister en andere overheden per 1 januari 2017 de centrales volgens de afspraak zouden hebben gedwongen om CCS toe te passen op straffe van een dwangsom ter waarde van 35 € per ton CO2 uitstoot. Dat zou de staat dan nog eens ca € 1,3 miljard per jaar gaan opleveren. Samen met de uitgespaarde subsidie op het bijstoken van biomassa maakt dat 3,3 miljard per jaar en dat is meer dan genoeg om de investeringslasten voor de benodigde windturbines op zee te betalen.

Bron: 2017-01-29-duurzaamnieuws-hoe-het-verkwanselen-van-principes-beleid-werd

Jacqueline Cramer werd in 2017 (tot 2020) voorzitter van de Commissie van Deskundigen Green Deal Nationale Koolstofmarkt en vanaf 2019 veranderde die naam in Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) waarvan de founding partners en deelnemers een groot aantal organisaties zijn die onderdeel uitmaken van de 'Biomassalobby BV Nederland' zoals Staatsbosbeheer, Essent (RWE), Natuur & Milieu, Van Werven BV (die o.a. samen met Staatsbosbeheer een Biomassa BV heeft), FSC-Nederland, Trees for All, South Pole, Greenchoice en de Climate Neutral Group. De stichting hield zich onder andere bezig met het betaald genereren van CO2-compensatiecertificatie via de website www.nationaleco2markt.nl voor organisaties zoals Staatsbosbeheer die vervolgens via de stichting Buitenfonds (van Staatsbosbeheer) die CO2-certificaten aan vervuilende energiebedrijven zoals Shell, Essent (RWE) of Greenchoice kan verkopen die daarna vervolgens kunnen claimen dat ze CO2-neutraal of groen zijn omdat ze hun CO2-uitstoot compenseren. Het SNK omschrijft hun doel als volgt:

De Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) ondersteunt de vrijwillige, nationale koolstofmarkt door plannen te beoordelen en certificaten uit te geven voor geverifieerde emissiereductie. SNK komt voort uit de Green Deal Nationale Koolstofmarkt, die in mei 2017 werd ondertekend door het Rijk, bedrijven, lokale initiatieven en natuur- en milieuorganisaties.
Voorbeelden van projecten die via de koolstofcertificaten van SNK worden gestimuleerd zijn, bijv.:

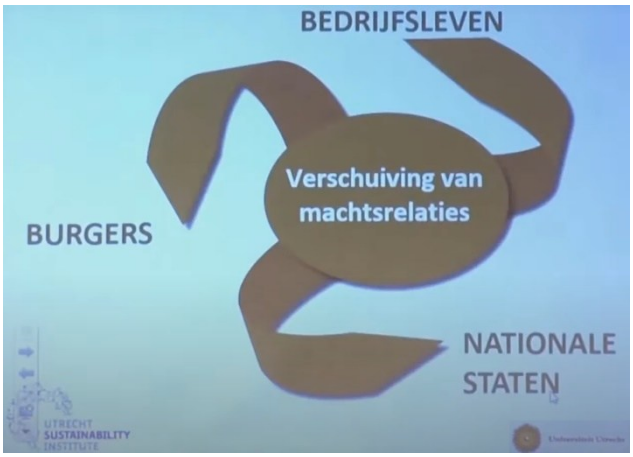
- Het verhogen van de grondwaterstand in veenweidegebieden om veenoxidatie en daarmee uitstoot van broeikasgassen te voorkomen.
- Benutten van warmte van rioolwater voor verwarming van nutsgebouwen.
- Bescherming van kwelders voor koolstofopslag ('blue carbon').
- Recycling van cellulose uit rioolslib.
- Het uitstrooien van olivijn op schouwpaden langs het spoor om CO2 uit de lucht te halen.
- Vermindering van de methaanuitstoot bij runderen d.m.v. toedienen van voedingssupplementen
- Revitaliseren of aanplant van bossen.

Uit de beleidsdoorlichting van 10 augustus 2018 die in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is opgesteld, blijkt dat de plannen van de Nationale Koolstofmarkt (SNK) onhaalbaar waren en dat het ministerie daarom geen zelfstandig programma wilde opstarten maar omdat "de wil bij de stakeholders dermate groot was" besloten is om vanuit de overheid toch een "Green Deal" te sluiten. In het hoofdstuk Nationale Koolstofmarkt zullen we hier uitgebreid over uitweiden. Wij beschouwen de werkzaamheden van de Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) als het op grote schaal betaald greenwashen van vervuilende activiteiten van bedrijven wat ten koste gaat van de gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst van ons allemaal.

2020 – 2024

Op 16 maart 2020 publiceerden we het 'Lobbyfeiten onderzoek deel 3: RWE/Essent en de wetenschappers van het Copernicus (UU)' rapport als inbreng voor het onderzoek van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) naar de beschikbaarheid van duurzame biomassa en de toepassingsmogelijkheden daarvan in Nederland. In dat onderzoeksrapport hebben we de bijdrage van Jacqueline Cramer al kort besproken.

In 2021 publiceerden we de documentaire Miljardenclaim & biomassalobby van RWE/Essent en in 2024 de documentaire Stop de biomassalobby waarin de bijdrage van Jacqueline Cramer aan de biomassalobby wederom besproken werd. Een fragment die in beide documentaires voorkomt betreft de uitleg van Jacqueline Cramer hoe ze destijds het bedrijfsleven in een machtige positie gebracht hebben met de opdracht om te bepalen hoe het geregeld moest worden en dat wij als burgers de taak kregen om het bedrijfsleven op de hielen te zitten om signalen af te geven die het bedrijfsleven konden schaden indien de bedrijven over scheef zouden gaan.

> De bedrijven die toen al geïnteresseerd waren zagen dat ze daar ook kansen mee konden pakken, kostenreductie speelde een rol maar het was soms ook vergroting van je marktaandeel en je reputatie. Dat heeft een enorme verschuiving teweeggebracht in de verhouding tussen het bedrijfsleven, de nationale overheden en de burgers. Het bedrijfsleven werd eigenlijk veel meer in de positie gebracht; jullie moeten bepalen hoe jullie zaken regelen, overheden stellen dan wel de randvoorwaarden en het bedrijfsleven heeft ook veel meer macht en wordt daarbij ook op de hielen gezeten door de burgers die ongewild allerlei signalen kunnen afgeven die het bedrijfsleven kan schaden.
>
> Bron: documentaire Stop de biomassalobby

De natuur- en klimaat organisatie geven al decennia lang te kennen dat de bedrijven zich nergens wat van aantrekken en heel doelbewust onze gezondheid, de natuur en het klimaat opofferen voor financieel gewin. Ook Klaas van Egmond de senior adviseur van het Utrecht Sustainability Institute (USI) waar Jacqueline Cramer de oprichter en directeur van was gaf op 12 september 2018 te kennen dat deze vervuilende bedrijven de benodigde veranderingen proberen tegen te houden en zich stelselmatig niet houden aan de beloftes.

> Op 12 september 2018 trok Klaas van Egmond zelf aan de bel en stelde dat de grote bedrijven teveel macht hadden en dat ze die misbruikten met een funeste uitwerking voor het majeure vraagstuk van onze tijd, het klimaatprobleem. Beloften van de grote bedrijven zouden stelselmatig niet nagekomen worden en betrokkenen die de problemen wel willen aanpakken (zoals destijds met de palmolieplantages) worden teruggefloten door de aandeelhouders die winsten willen blijven maken. Van Egmond beschuldigde de bedrijven dat ze de hoognodige veranderingen bewust probeerden te vertragen.
>
> Bron: 2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-rwe-essent-en-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut

Wijzelf zijn net als een groot aantal andere deelnemende organisaties van bijvoorbeeld 'De Federatie tegen Biomassacentrales & ontbossing', de 'Nederlandse Bomenbond' of die van 'de Klimaatcoalitie' al jarenlang onbetaald en zonder resultaat aan het vechten voor de gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst van onze kinderen.

Marloes (een van de auteurs van dit rapport) heeft zelfs een goed betaalde baan als docent bij de Hogeschool Utrecht opgegeven om zich volledig in te kunnen zetten voor dit doel. We vinden het dan ook schokkend om te lezen dat Jacqueline Cramer niet alleen meegewerkt heeft aan het Ruttebeleid om schadelijke bedrijven meer macht te geven maar vervolgens ook verantwoordelijk was voor het stopzetten van subsidies voor de natuur-en klimaatorganisaties die tegen het destructieve beleid van de overheid en die vervuilende bedrijven wilden procederen om ervoor te zorgen dat die zich aan de wet zouden houden. Zo is in een nieuwsartikel van BNNVARA van 28 mei 2009 het volgende citaat van Jacqueline Cramer te lezen:

> Ten eerste stelt zij dat kosten voor gerechtelijke procedures niet meer kunnen worden opgevoerd als subsidiale kosten. Organisaties hebben ,,het volste recht'' om zich te verzetten tegen democratisch genomen besluiten, maar het is de vraag of

> deze procedures met overheidsgeld bekostigd moeten worden. ,,Ik acht dit een kwetsbare schakel tussen overheid en milieubeweging.''
>
> Bron: 2009-05-28-bnnvara-steun-voor-cramer-voor-aanpassing-milieusubsidies

Jacqueline Cramer vond het dus een goed idee om vervuilende bedrijven meer macht te geven, ze miljarden aan SDE-subsidies te verstrekken voor vervuilende activiteiten en ons als burger op te zadelen met een onbetaalde baan om de controlerende taak van die vervuilende bedrijven op ons te nemen waarbij we ook nog eens zelf de rechtszaken mogen betalen om ervoor te zorgen dat de overheid en die vervuilende bedrijven zich aan de wet houden. Burgers zijn door de overheid helemaal niet op de hoogte gebracht dat zij die controlerende taak nu hebben en dat de overheid die taak dus niet meer uitvoert. En de overheid wil subsidies weghalen bij natuurorganisaties die rechtszaken aanspannen, terwijl de overheid wel subsidies geeft aan bedrijven om meer geld te verdienen, te vervuilen en de natuur te vernietigen. Zie ook:

> ,,We wisten niet zoveel van politiek, maar die kennis hebben we heel snel opgedaan. We zijn in de afgelopen jaren heel erg teleurgesteld geraakt in de gemeenteraad, maar ook in de provincie. Vaak kregen we het gevoel dat we alleen stonden", zegt Marloes. ,,En de rechterlijke macht. We hebben tegenover een rechter gezeten die ons een beetje uitlachte omdat we geen advocaat hadden om onze zaak te bepleiten. We hebben bijna al ons geld ingezet om de strijd met bedrijven als Veolia aan te gaan. Wie denkt zo'n man dat hij is dat hij ons kan uitlachen", zegt Jeroen fel.
>
> Bron: 2022-10-04-gelderlander-milieuactivisten-marloes-en-jeroen-spaander-zeggen-arnhem-vaarwel-maar-ze-zijn-nog-niet-van-ons-af

Ook vandaag de dag worden de natuur- en klimaatorganisaties volop tegengewerkt door de belangenbehartigers van vervuilende bedrijven vanuit de politiek. Zo moesten we op 8 maart 2023 een brandbrief sturen naar de Tweede Kamer toen een groot aantal rechtse politieke partijen de gang naar de rechter wilden blokkeren voor de natuurorganisaties.

Jacqueline Cramer heeft zichzelf sinds 1999 door een groot aantal schadelijke bedrijven zoals Shell en RWE(Essent) direct (via haar eigen BV) of indirect (via de organisaties die haar opdrachten betaalden) laten betalen terwijl ze die bedrijven heeft geholpen om zichzelf als 'groen' te profileren (greenwashing) terwijl die schadelijke bedrijven mede dankzij haar politieke inzet en steun o.a. de meest vervuilende energiecentrales ter wereld gebouwd hebben. Dit heeft ze gedaan ondanks dat zowel de politiek als de milieu-, natuur- en klimaatorganisaties haar veelvuldig gewaarschuwd hadden voor de gevolgen die nu stuk voor stuk zijn uitgekomen. Wij vragen ons af of Jacqueline Cramer beseft wat ze in samenwerking met de Biomassalobby BV van Nederland veroorzaakt heeft en of ze zich hiervoor schaamt.

Reactie voormalig minister Cramer

Als reactie op onze eerste delen van dit onderzoek uit 2019/2020: lobbyfeiten onderzoek deel 3: RWE/Essent en de wetenschappers van het Copernicus Instituut (UU) gaf Jacqueline Cramer aan dat ze nog steeds achter de duurzaamheidscriteria stond zoals die in 2006 zijn opgesteld maar dat ze in de praktijk steeds verder verwateren of niet worden toegepast. Over het Copernicus Instituut (UU) kon ze geen uitspraken doen omdat ze daar geen contact meer mee heeft. Jacqueline Cramer gaf in augustus 2024 o.a. de volgende reactie als wederhoor op dit Staatsbosbeheer biomassalobby-onderzoeksrapport:

> Ik heb de rol als onafhankelijk voorzitter van de projectgroep 'Duurzame productie van biomassa' op me genomen uit bezorgdheid over de mogelijke risico's die kleven aan grootschalig gebruik van biomassa. De projectgroep bestond uit 14 leden en was breed samengesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van de Ministeries EZ en Buza, diverse bedrijven uit de keten, Rabobank, Senter Novem, NGO's en prof.dr. André Faaij (Copernicus Instituut). Inhoudelijke bijdragen kwamen van diverse onderzoeksinstituten: Ecofys, CE en Copernicus Instituut.
>
> Ik was inderdaad deeltijdhoogleraar aan het Copernicus Instituut; mijn hoofdfunctie was directeur van het Utrecht Sustainability Institute (USI). Ik heb mij op geen enkele wijze laten beïnvloeden door de inbreng van mijn collega's. Ik was erop gericht om in de projectgroep overeenstemming te krijgen over een zo gedegen mogelijke set van duurzaamheidscriteria om negatieve risico's van gebruik van biomassa te voorkomen. Er zaten in de projectgroep mensen

met verstand van zaken die de inbreng van de wetenschappers kritisch wogen. Dus was er geen sprake van een dominantie van het Copernicus Instituut die – zoals de tekst suggereert – de criteria zou hebben bepaald.

De zes geformuleerde duurzaamheidscriteria dekten alle mogelijke negatieve risico's, waren zorgvuldig onderbouwd en werden breed gedragen, met uitzondering van enkele kritische groepen (waaronder Greenpeace en Milieudefensie). In het rapport van de projectgroep 'Criteria voor duurzame biomassa productie' staat vermeld dat deze duurzaamheidscriteria ingepast moesten worden in politieke en beleidsmatige kaders op nationaal, Europees en mondiaal niveau. Bij de tot standkoming van het rapport zijn allerlei partijen geconsulteerd. Tijdens het proces is ook een werkconferentie gehouden op 15 juni 2006 in Ede. De resultaten van de werkconferentie zijn verwerkt in het rapport van de projectgroep.

In het rapport stond nadrukkelijk vermeld dat nadere uitwerking van deze criteria noodzakelijk was. In de beleidspraktijk op NL en EU niveau zijn deze criteria echter verwaterd, of niet toegepast conform ons rapport. Het rapport heeft dus niet het ongewenste resultaat opgeleverd.

Bron: 2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Documentaire biomassalobby.klimaatcoalitie.org

Bronnen:
1997-01-00-tno-mep-the-availability-of-biomass-for-energy-extraction
1998-03-16-tno-mep-biomass-energy-research-and-process-innovation-general-information
1998-03-16-tno-mep-biomasster-institute-of-environmental-sciences-energy-research-and-process-innovation
1998-03-16-tno-mep-energy-recovery-from-biomass-in-apeldoorn
1998-03-16-tno-mep-information-centre-biomass
1998-03-16-tno-mep-research-into-the-feasibility-of-energy-generation-by-gasification-of-biomass
1998-03-16-tno-mep-the-development-of-a-logistical-model-for-the-benefit-of-the-biomass-supply-chain
1998-03-30-tno-mep-draw-up-a-programme-of-requirements-of-a-dynamic-model-for-biomass-gasification
1998-03-30-tno-mep-market-survey-of-thermal-energy-conversion-from-biomass
1998-04-21-tno-mep-biomasster-first-step-towards-the-classification-of-biomass-with-model-type-approach
1998-04-21-tno-mep-the-availability-of-biomass-for-energy-extraction
1999-01-82-tno-mep-current-overview-of-small-scale-combustion-of-wood-residues-in-the-netherlands
1999-07-07-tno-mep-participation-in-the-iea-working-group-biomass-combustion

2001-07-00-uu-uce-ecofys-ecn-rivm-grain-global-restrictions-on-biomass-availability-for-import-to-the-netherlands
2001-10-03-bioenergytrade-iea-bioenergy-essent-uu-copernicus-institute-tno-ecn-workshop-policies-practices-and-rnd
2002-03-21-bioenergytrade-iea-bioenergy-essent-uu-copernicus-institute-biomasslobby-minutes-working-group-task-35
2002-07-03-bioenergytrade-iea-bioenergy-essent-uu-copernicus-institute-biomasslobby-minutes-working-group-task-35
2002-12-18-bioenergytrade-iea-bioenergy-essent-uu-copernicus-institute-biomasslobby-minutes-working-group-task-35
2003-07-18-gov-nl-vrom-actieprogramma-duurzame-ontwikkeling-nationale-deel
2006-03-07-bioenergytrade-task-40-securing-supply-and-demand
2006-06-25-bioenergytrade-what-is-new
2006-07-14-gov-nl-rvo-cramer-criteria-voor-duurzame-biomassa-productie-eindrapport-van-de-projectgroep-duurzame-biomassa
2006-08-30-greenpeace-criteria-cramer-houden-foute-biomassa-niet-tegen
2007-03-03-bioenergytrade-copernicus-institute-the-netherlands
2007-03-03-bioenergytrade-essent-the-netherlands
2007-07-03-trouw-minister-cramer-houdt-vast-aan-bouw-kolencentrales
2007-07-05-bnnvara-cramers-aanpak-voor-schone-en-sociale-biomassa-onder-vuur
2007-09-10-gov-nl-minlnv-werkprogramma-schoon-en-zuinig-nieuwe-energie-voor-het-klimaat
2007-09-18-gov-nl-tweede-kamer-werkprogramma-schoon-en-zuinig-nieuwe-energie-voor-het-klimaat
2007-09-18-gov-nl-tweede-kamer-werkprogramma-schoon-en-zuinig-nieuwe-energie-voor-het-klimaat-uitgewerkt-door-ecn-mnp
2007-10-19-gov-nl-tweede-kamer-correctie-werkprogramma-schoon-en-zuinig-50pj-3mton-co2-reductie-in-2020-wkk-biomassa
2008-03-31-greenpeace-de-fabeltjescourant-e-on-gelooft-zelf-niet-in-co2-opslag-onder-de-grond
2008-06-10-gov-nl-minlnv-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2008-12-03-gov-minlnv-minvrom-minez-minfin-biomassalobby-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2009-03-11-energieplus-cramer-criteria-voor-duurzame-biomassa-geformaliseerd
2009-04-08-cato-ccs-catching-carbon-to-clear-the-skies
2012-01-27-biojournaal-jacqueline-cramer-voorzitter-green-gold-label
2012-05-30-iwpb-initiative-wood-pellets-buyers-meeting-minutes-schiphol
2012-11-06-usi-utrecht-sustainability-institute-annual-report-2012
2012-12-13-nrc-het-bos-blijft-gratis-maar-moet-staatsbosbeheer-wel-geld-opleveren
2013-12-06-gov-nl-minez-handboek-duurzaamheidscertificatie-van-biogas
2014-02-00-rvo-kwaliteitsborging-van-houtige-biomassa-buitenlandervaringen
2015-12-04-volkskrant-minister-jacqueline-cramer-ik-heb-geen-kolencentrales-gebouwd
2016-03-09-nvdb-commissie-corbey-advies-duurzaamheidscriteria-biomassa-post-2020
2017-01-29-duurzaamnieuws-hoe-het-verkwanselen-van-principes-beleid-werd
2017-06-27-gov-nl-minez-brief-minister-kamp-aan-tweede-kamer-stand-van-zaken-ccs-project-road
2017-12-13-greendeals-pilot-nationale-koolstofmarkt-factsheet
2018-08-10-cedelft-betaalde-biomassalobby-beleidsdoorlichting-artikel-19-klimaat
2018-09-00-fern-six-problems-with-beccs
2019-12-09-edsp-eco-reactie-jacqueline-cramer-op-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoeksrapport-rwe-essent-en-copernicus-instituut
2019-12-24-jin-koolstofcertificaten-en-stichting-nationale-koolstofmarkt-snk
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-rwe-essent-en-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut
2020-10-21-rwe-essent-green-gold-label-ggl-peter-paul-schouwenberg-andre-faaij-kees-boon-jeroen-oorschot-alessia-capurso-paul-bins
2021-01-07-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-paul-koutstaal-van-pbl-vervangt-jacqueline-cramer-als-voorzitter
2021-01-11-usi-afgeronde-projecten-sustainable-biomass-partnership-sbp-iwpb-jacqueline-cramer-voorzitter-klankbordgroep
2021-04-04-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-jaarverslag-2020-opgesteld-door-gert-jan-nabuurs-van-edu-nl-wur
2022-03-08-fern-six-problems-with-beccs
2023-02-22-gov-nl-minez-rvo-verificatieprotocol-duurzaamheid-biomassa-aantonen-van-red2-duurzaamheid-voor-sde-en-eu-ets
2023-03-28-gov-nl-minienw-pbl-klimaat-en-energieverkenning-2022
2023-03-08-klimaatcoalitie-brandbrief-kamermeerderheid-voor-ondermijning-rechtsstaat
2024-01-01-leefmilieu-onzalig-plan-ombouw-rwe-kolencentrales-naar-biomassa-met-co2-afvang-en-opslag
2024-02-01-energeia-meer-scheepvaart-naar-eemshaven-door-toekomstige-biomassacentrale-rwe
2024-09-29-wikipedia-profiel-prof-dr-jacqueline-cramer

Geschiedenis van Staatsbosbeheer

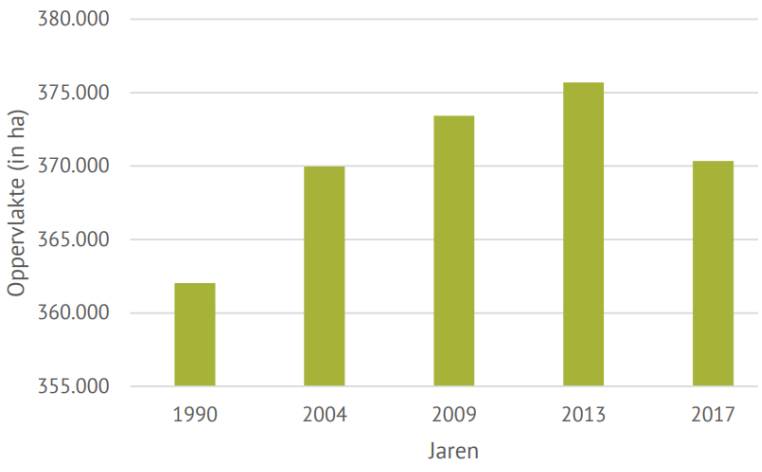
"Stop het stuiven". Met die simpele opdracht toog Staatsbosbeheer een eeuw geleden aan de slag om de stuifzanden bij Kootwijk en de Schoorlse en Texelse Duinen te beteugelen (foto 1). Een welhaast onmogelijke onderneming, gezien de schraalheid van de bodem. Met de bossen rond Breda en het Haagse Bos kreeg Staatsbosbeheer bij de oprichting 13.316 hectare toegewezen. Nu, honderd jaar later, heeft Staatsbosbeheer ruim 220.000 hectare onder zijn hoede en mag zich daarmee de grootste natuurbeheerder van Nederland noemen.

Van nature was heel Nederland bedekt door loofbossen. Vanaf de vroege middeleeuwen werd daar o.a. voor de scheepsbouw zo fors de bijl in gezet, dat er rond 1850 nog maar 2% bos over was, terwijl de oorspronkelijke bosbodems door eeuwenlange overexploitatie ernstig verarmden. Aan het einde van de 19de eeuw gingen delen van Nederland gebukt onder dreigende zandverstuivingen. De woeste gronden in het duingebied en op de Veluwe leverden geen direct nut op en het was lastig voor lokale overheden om met de verstuivingen om te gaan.

De wens van de overheid was om deze problematiek op nationaal niveau op te lossen, door de woeste gronden te ontginnen en er landbouwgebied of productiebos van te maken. Om die reden is op 21 juli 1899 Staatsbosbeheer opgericht. Er werd geïnvesteerd in de aanleg van nieuw bos, vooral op de zandgronden, vanuit het oogpunt van houtproductie en ten behoeve van de jacht. Die bossen werden na verloop van tijd weer gekapt en opnieuw aangelegd. Zo ontstond in ons land een bosbouwcultuur van kaalkappen en her aanleggen.

Staatsbosbeheer in vogelvlucht

In de periode 1921 – 1925 was Staatsbosbeheer kort aangewezen als Staatsbosbedrijf. Hierdoor kreeg de organisatie meer financiële verantwoordelijkheid. De hoop was dat Staatsbosbeheer op deze manier een beter rendement kon behalen, maar met het takenpakket van die tijd pakte dat niet goed uit. Staatsbosbeheer kwam weer in beheer van de overheid, maar de financiële zelfstandigheid was sterker dan daarvoor. Met de komst van de Natuurschoonwet (1928) kwam voor het eerst een formeel kader voor de natuurbeschermende rol van Staatsbosbeheer.

Bosoppervlakte in Nederland

Staatsbosbeheer werd halverwege vorige eeuw de Nederlandse dienst voor bosbouw. De opbrengsten voor hout namen echter sterk af, en de werkzaamheden van Staatsbosbeheer werden steeds minder rendabel. Het Nederlandse bos als productiebos was enkel nog te bekostigen met structurele subsidies en de aangelegde bossen bestonden hoofdzakelijk uit eenvormige percelen met grove dennen. Vanwege hun eenvormigheid waren deze bossen kwetsbaar voor stormen en plagen.

De stormen die in 1972 en 1973 de bossen in Nederland teisterden brachten bosbeheerders dat besef bij. Dit resulteerde in de tachtiger jaren van de vorige eeuw in een omslag in het bosbeheer. Uiteindelijk ging hierdoor het roer om bij Staatsbosbeheer: het was tijd voor een meer natuurlijke omgang met het bos. Het nieuwe beleid wierp zijn vruchten af en er werd een aanzienlijke groei van het aantal hectaren bos in Nederland gerealiseerd.

Die groei ging in 2012 abrupt over in grootschalige ontbossing toen het nieuwe vlaktekap- en biomassabeleid werd ingevoerd door Staatsbosbeheer. In dit onderzoeksrapport tonen we aan dat dit nieuwe beleid zorgvuldig voorbereid en uitgevoerd is door een relatief klein aantal personen die hiermee de belangen van de industrie en hun eigenbelang behartigden ten koste van onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee een veilige toekomst.

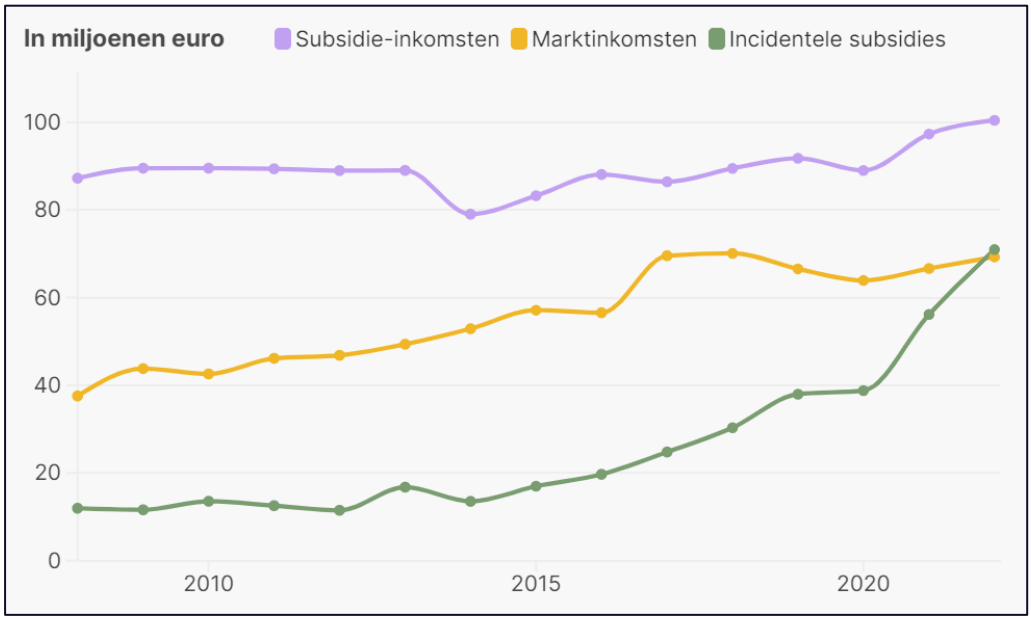
Bronnen:
2001-00-00-probos-biomassalobby-nederlands-houtgebruik-in-beeld
2004-11-23-gov-nl-minlnv-brochure-het-belang-van-bos-over-het-nederlandse-bosbeleid
2018-11-09-ecorys-evaluatie-staatsbosbeheer
2019-11-13-probos-biomassalobby-stand-van-zaken-bos-in-nederland
2020-12-02-natuuralert-ecologische-effecten-van-vlaktekap-op-de-kwaliteit-van-bosecosystemen

Financiële malaise bij Staatsbosbeheer

Op 12 december 2023 publiceerde Follow The Money (FTM) het artikel ‘Ondanks sleutelrol in de stikstofcrisis zit Staatsbosbeheer in geldnood door structureel te lage subsidie’ waarin ze aangaven dat er de afgelopen vijf jaar 14 miljoen euro verlies is geleden ondanks dat het inkomen aan subsidies en marktinkomsten flink was gestegen.

> Staatsbosbeheer trekt aan de bel: de organisatie zit krap bij kas maar moet ook natuurherstelmaatregelen in 110 Natura 2000-gebieden gaan uitvoeren. Bovendien komt de reguliere zorg voor de natuur in het gedrang, waarschuwt directeur Sylvo Thijsen [de huidige directeur Staatsbosbeheer (2013 tot 2025), o.a. bestuurslid en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter van biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN), en Raad van Bestuurslid en biomassalobbyist van de Grontmij (tegenwoordig Sweco)]. De inkomsten van Staatsbosbeheer lopen al jaren op, maar de uitgaven stijgen even hard mee. Onder de streep draait de overheidsorganisatie daarom al enkele jaren verlies en daalt het eigen vermogen flink. Er is geen financiële buffer meer.
>
> Staatsbosbeheer verwacht de komende jaren wel een stijgende omzet uit incidentele projecten, vooral vanwege de stikstofcrisis. De organisatie beheert 110 van de 139 Natura 2000-gebieden die kampen met stikstof. Demissionair stikstofminister Christianne van der Wal heeft geld beschikbaar voor natuurherstelmaatregelen, die Staatsbosbeheer veelal zal realiseren. Maar dat geld is alleen voor de uitvoering en niet voor de meestijgende kosten van de organisatie. Administratie, juristen, communicatie; de hele overhead.
>
> Al jaren komt er steeds minder hout en biomassa uit de natuurgebieden van Staatsbosbeheer. In 2022 daalde de opbrengst van hout en biomassa met maar liefst 16,5 procent ten opzichte van het jaar ervoor. Thijsen maakt zich daar zorgen over. ‘Biomassa en hout zijn een te onzekere inkomstenbron. ‘We hebben een wettelijke taak om te zorgen voor de natuur, maar we hebben echt te weinig geld om ons werk goed te blijven doen,’ zegt Thijsen.
>
> Bron: https://www.ftm.nl/artikelen/financiele-malaise-bij-staatsbosbeheer

In dit onderzoeksrapport leggen we in de volgende hoofdstukken uit waarom het verhaal van Sylvo Thijsen, de huidige directeur Staatsbosbeheer (2013 tot 2025), o.a. bestuurslid en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter van biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN), en Raad van Bestuurslid en biomassalobbyist van de Grontmij (tegenwoordig Sweco) niet correct en misleidend is en wat de aanleiding en oplossing is voor deze ongewenste en niet houdbare situatie.

Overzicht: Follow The Money (FTM) Brondata: Staatsbosbeheer

Salarissen directeuren Staatsbosbeheer

Salaris voormalige directeur SBB Chris Kalden

April 2008 publiceert de Universiteit Utrecht de geschiedenis van 20 jaar Sectie Natuurwetenschap en Samenleving waarin o.a. Wim Turkenburg, Kornelis Blok en André Faaij uitgebreid opscheppen over de manier hoe ze hun biomassalobbyactiviteiten uitvoeren en de maatschappij en de overheid beïnvloeden. Ook Chris Kalden komt hierin aan bod:

Foto Kennis van de overheid

> Veel van onze afgestudeerden en gepromoveerden komen terecht in de consultancy, zoals bij Ecofys (Navigant), en bij de overheid. Er zijn mensen terechtgekomen bij NGO's, overheden, bureaus, en bedrijven. (…) Een van onze studenten is directeur van Staatsbosbeheer geworden en een ander directeur van Natuurmonumenten.

Op 17 februari 2011 werd staatssecretaris Bleker op het matje geroepen om een antwoord te geven op de vragen van de Tweede Kamer m.b.t. het salaris van de Chris Kalden, directeur van Staatsbosbeheer die ver boven de Balkenendenorm lag. Dit was o.a. zijn reactie:

> Veel natuurorganisaties, waaronder Natuurmonumenten en de 12 Landschappen, zijn lid van de VFI-brancheorganisatie van goede doelen. Deze leden onderschrijven de code van goed bestuur van goede doelen, zoals destijds is opgesteld. Deze code schrijft onder andere voor dat de norm van beloning voor directeuren is afgeleid van het beloningsgebouw van de Rijksoverheid. Bovendien dienen deze beloningen in de jaarverslagen te worden vermeld.
>
> Staatsbosbeheer is als overheidsorganisatie geen lid van de VFI-branche organisatie voor goede doelen. De beloning van de directeur Staatsbosbeheer wordt ook in het jaarverslag van de organisatie vermeld. In het jaarverslag 2009 staat dat de beloning van de directeur inclusief het werkgeversdeel van de pensioenlast € 191 022,– is.

Directieleden	Periode in 2009	Periodieke beloning		Pensioenlast		Totaal	
		2009	2008	2009	2008	2009	2008
Dhr. Drs. C.J. Kalden	01/01 t/m 31/12	167.262	161.509	23.760	22.340	191.022	183.849

Bron: Staatsbosbeheer jaarstukken 2009

Salaris(sen) huidige directeur SBB Sylvo Thijsen

Foto Universiteit Wageningen

De huidige Staatsbosbeheer directeur Sylvo Thijsen begon in 1984 zijn carrière bij het internationale advies- en ingenieursbureau Grontmij (nu Sweco Nederland). Na diverse managementfuncties bij verschillende bedrijven binnen de groep trad hij in 1995 toe tot de landelijke directie van de Grontmij (Sweco). Van 2001-2012 was hij lid van de Raad van Bestuur, waarvan hij bijna negen jaar als voorzitter.

Vanaf 1 april 2013 is Sylvo Thijsen directeur Staatsbosbeheer geworden. Sylvio Thijsen heeft naast zijn baan als directeur Staatsbosbeheer ook nog een aantal nevenfuncties zoals o.a. het voorzitterschap van de Raad van Advies Environmental Sciences Group Wageningen University & Research, voorzitter Raad van Commissarissen KuiperCompagnons,
voorzitter Raad van Toezicht Stichting Graaf Carel van Lynden (Keukenhof), voorzitter Raad van Commissarissen ATKB, Lid raad van advies Het Nationale Park De Hoge Veluwe, Lid van bestuur Stichting Fauna Beheereenheid Kroondomein Het Loo, waarbij meerdere van die organisaties biomassabelangen vertegenwoordigen/behartigen.

We hebben geen inzicht verkregen in de hoogte van de salarissen die Sylvo Thijsen voor die nevenfuncties ontvangt. Uit andere bronnen zoals de delegate list van de Europese CEO Conference 2010 vernemen we dat hij ook een bestuurslid is/was van het Platform Hout in Nederland (PHN) één van de grootste betaalde pro-biomassalobbyorganisaties van Nederland die in dit onderzoeksrapport uitgebreid aan bod komt. Volgens het Grontmij jaarverslag 2010 is/was Sylvo Thijsen tevens voorzitter Commissie Overheidsaanbestedingen VNO-NCW en lid van de Raad van Toezicht van CUR-net en Utrechts Landschap en de voorzitter van de Commissie voor Economische en Juridische Zaken van Nederlandse Vereniging van Raadgevende Ingenieurs (ONRI).

Sylvo Thijsen, Grontmij
Born in Holland in 1959, Sylvo joined Grontmij in 1984. Having worked at different divisions in the Netherlands, Belgium and Germany he became chairman of Grontmij's executive board in 2003. Sylvo has also served as managing director of Grontmij Advies & Techniek, a member of the VROM council (Ministry of Housing, Planning and Environmental Management), a board member at PHN, a platform for the Dutch wood and paper industry, and he was member of the advisory board of the environmental sciences group at Wageningen University.

Bron: 2010-11-03-eu-ceo-conference-association-for-consultancy-and-engineering-delegate-list

Uit de jaarverslagen van Staatsbosbeheer blijkt dat ook Sylvo Thijsen als directeur Staatsbosbeheer een hoger salaris ontving dan de Balkenendenorm en ver boven de Wet Normering Topinkomens (WNT) bezoldigingsmaxima zat en dat er vanaf 2019 een afbouwregeling van toepassing was:

> Op de bezoldiging van de heer S. Thijsen is het overgangsrecht op basis van artikel 7.3 WNT van toepassing. Daarin is opgenomen dat vanaf 01 januari 2019 een stapsgewijze afbouw zal plaatsvinden tot maximaal 100 % van het bezoldigingsmaximum op 1 januari 2022.

2017	2018	2018	2019	2020
€ 181,000	€ 187,000	€ 189,000	€ 194,000	€ 201,000

Bron: https://www.topinkomens.nl/documenten/regelingen/2023/11/27/overzicht-bezoldigingsmaxima-2024

Gegevens 2020	
bedragen x € 1	S. Thijsen
Functiegegevens	Directeur Staatsbosbeheer
Bezoldiging	
Bezoldiging	215.987

Bron: **2020**-staatsbosbeheer-jaarverslag **2019** = €212.054 **2018** = €218.073 **2017** = €213,764 **2016** = €210,116 **2015** = €204,753 **2014** = €203,406

Op 9 augustus 2024 reageert Marcel van Dun, de woordvoerder van Staatsbosbeheer op ons verzoek om wederhoor op het Staatsbosbeheer Biomassalobby onderzoeksrapport. In zijn reactie gaf hij o.a. het volgende aan.

> Zo ontgaat ons de bedoeling van het noemen van de bezoldiging van de directeur van Staatsbosbeheer. Deze passages dragen niet bij aan een maatschappelijk debat over bovenstaande drie vraagstukken, waar we graag open en transparant het debat over voeren voor zover beleidsvorming onze taak is.
>
> Bron: 2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Eén van de reden waarom we het van belang vinden om de bezoldiging van de directeur van Staatbosbeheer te laten zien in combinatie met de nevenfuncties die hij bekleedt bij verschillende bedrijven is, omdat die functies conflicteren met de verantwoordelijkheden die hij heeft als directeur van Staatbosbeheer. Er is voldoende bewijs dat hij, in plaats van zijn verantwoordelijkheden voor Staatsbosbeheer na te komen, de belangen van de bedrijven behartigt waar hij een bestuursfunctie bekleedt.

Wij vinden het daarnaast niet te verkopen dat er zo'n buitensporig salaris betaald wordt voor een directeur terwijl er gesteld wordt dat het financieel slecht gaat met Staatsbosbeheer. In plaats van te bezuinigen zoals de vorige directeur Chris Kalden in 2012 aankondigde en van de 1000 werknemers in te krimpen naar 800 (zie hoofdstuk 2012: SBB opnieuw aankondiging meer boskap voor biomassaverkoop) heeft Sylvo Thijsen het tegenovergestelde gedaan en vervolgens de natuur en het klimaat in de uitverkoop gedaan door onze bossen te kappen om deze als biomassa te kunnen verkopen.

Tijdens een interview in 2020 geeft Sylvo Thijsen, de huidige directeur Staatsbosbeheer, aan dat Staatsbosbeheer ondertussen gegroeid is van 1000 naar meer dan 1300 medewerkers i.p.v. aangekondigde krimp naar 800 medewerkers om de bezuinigingen op te kunnen vangen. Hieronder geven we een voorbeeld waarom we van mening zijn dat Sylvo Thijsen de belangen van de industrie vertegenwoordigd i.p.v. die van Staatsbosbeheer en onze belangen als inwoners van Nederland. In de rest van het onderzoeksrapport geven we er nog meerdere.

Op 25 augustus 2013 is op de website van Energiehout BV (de biomassa BV van Staatsbosbeheer waar Zwier van Olst de directeur en Henk Wanningen de Senior Business Developer van is) te lezen dat destijds (1999) ten behoeve van de verkoop van biomassa aan de warmte-kracht-centrale van Nuon in Lelystad samen met Biomassa van Werven Energie, van der Wiel Infra & Milieu en Vagroen Biomassa (100% dochter van Grontmij/Sweco), de joint-venture BioEnerco B.V. (de tweede Biomassa BV van Staatsbosbeheer waar Henk Wanningen de directeur van is) opgericht is. Zie ook hoofdstuk 2008-2012: SBB visie & ambities voor Bio-Enerco & Energiehout biomassa BV

Energiehout B.V. is een 100% deelneming van Staatsbosbeheer Projecten B.V. en daarmee onderdeel van Staatsbosbeheer. De onderneming is opgericht om biomassa producten die vrijkomen bij het beheer van de bossen en natuurterreinen van Staatsbosbeheer te vermarkten. Om deze doelstelling te realiseren gaat zij zoveel mogelijk langlopende overeenkomsten aan met afnemers.

Ten behoeve van de verkoop van biomassa aan de warmte-kracht-centrale van Nuon in Lelystad is samen met Biomassa van Werven Energie, van der Wiel Infra & Milieu en Vagroen Biomassa, de joint-venture BioEnerco B.V. opgericht. Deze verkoopactiviteiten worden verzorgd door directeur Zwier van Olst. Het kantoor is gevestigd in een apparte vleugel van het Staatsbosbeheer kantoor in Deventer.

In het project van Vagroen (Grontmij tegenwoordig Sweco) en Stichting Probos [biomassalobby] zijn de inzichten van een tiental experts uit de energie- en houtketen bijeengebracht.

Op basis van het ingezette klimaatbeleid van de Rijksoverheid, resulterend in meer bij- en meestook van houtige biomassa in energiecentrales, wordt verwacht dat het gebruik van energiepellets de komende jaren sterk stijgt.

Cross-sectorale samenwerking is noodzaak om te komen tot een biobased economy. Dit gaat zeker ook op voor de mogelijkheden voor innovatie met voorwaartse ketenontwikkeling op het raakvlak van energie- en houtketens.

Voor de levering van de chips zijn afspraken gemaakt met Vagroen (100 % dochter van Grontmij tegenwoordig Sweco). Vagroen werkt op zijn beurt weer samen met verschillende bosbouwbedrijven.

Rudi van Hedel, projectmanager Biomassa, Energie & Installaties bij Grontmij (r) en Kees Boon, voorzitter van de AVIH, bij de nieuwe verbrandingsinstallaties bij Sportcentrum De Koploper in Lelystad.

Als inkoper van chips is Grontmij [tegenwoordig Sweco] gebaat bij partijen die begrijpen hoe het verhaal in elkaar zit. “We hebben met Vagroen, Van Werven en Zweverink uitstekende partners voor dit project. Deze bosaannemers begrijpen wat onze vraag is. Omdat wij verantwoordelijk zijn voor de installatie en de bijbehorende prestatie hebben wij belang bij betrouwbare relaties waarmee we langdurig zaken kunnen doen.

Kees Boon, voorzitter van de AVIH noemt het leveren van chips voor energie een interessante markt voor bosexploitanten en aannemers. “Het is al lang geen restproduct meer. Zeker met de SDE-subsidieregelingen (Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie), die nu ook voor warmteprojecten geldt[]

Bronnen:
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-van-werven-bv-van-der-wiel-bv-vagroen-biomassa-bioenerco-bv-nuon
2013-10-11-biobasedeconomy-vagroen-grontmij-sweco-biomassa-bv-probos-biomassalobby-project-energie-en-houtketens
2015-09-22-avih-bosbouw-artikel-rudi-van-hedel-grontmij-sweco-vagroen-van-werven-staatsbosbeheer-kwaliteit-biomassa

De huidige directeur van Staatsbosbeheer Sylvo Thijsen was voordat hij de directeur van Staatsbosbeheer werd de CEO van Grontmij (nu Sweco). Hij is tevens bestuurslid en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter van de biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN). Op 29 april 2008 was Sylvo Thijs namens Platform Hout in Nederland (PHN) en Grontmij (tegenwoordig Sweco) op het 'Biomassa Forum'. Zie hoofdstuk Sylvo Thijsen directeur SBB, bestuurslid en lobbyist PHN en Grontmij (Sweco)

Het doel van de Biomassa Forumbijeenkomst was de eerste uitwerking van de 'Intentieverklaring biomassa uit natuur, bos, landschap en de houtketen', die deze organisaties in februari 2008 met elkaar ondertekenden. In deze intentieverklaring spraken de drie organisaties af zich sterk te maken voor het leveren van zoveel restproducten uit bos, natuur, landschap en de houtketen, dat daar 32 PetaJoules aan duurzame energie mee geleverd kon worden.

Om de doelen uit de intentieverklaring om te zetten in concrete resultaten, is tijdens het Biomassa Forum in kaart gebracht welke organisaties een rol spelen of zouden moeten spelen, welke kansen er zijn op de korte en de langere termijn en welke belemmeringen op dat moment nog bestonden om de ambities tot een succes te kunnen maken.

Laatste spreker was Sylvo Thijsen, voorzitter van de Raad van Bestuur van de Grontmij (nu Sweco Nederland). Thijsen legde in zijn inleiding de nadruk op de ketenbenadering. Alleen in een uitstekende samenwerking tussen alle partners van de keten (biomassaproducenten, vervoerders, afnemers, etc.) kunnen de duurzame energiedoelen worden behaald. Ketenintegratie leidt tot een hoog rendement en tot meer efficiency.

Thijsen liet een aantal voorbeelden zien van energiecentrales in het buitenland. Daarbij bepalen de technologie en de logistiek welke techniek wordt gekozen. Met andere woorden: veel van de in het buitenland draaiende energiecentrales zijn niet (zoals de meeste Nederlandse centrales) afhankelijk van 'schoon' hout.

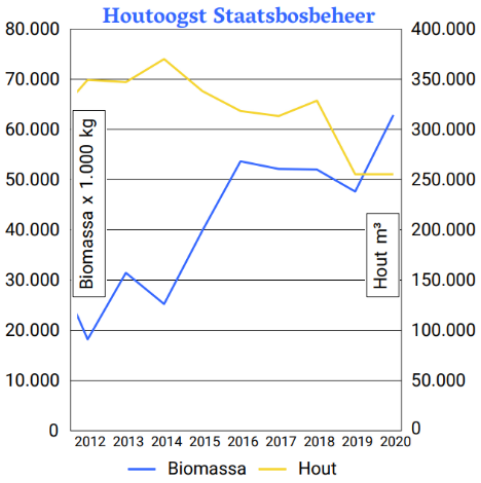
Met diverse voorbeelden toonde Thijsen dat biomassa, evenals biomassatechniek, belangrijke exportproducten kunnen zijn. Thijsen pleitte verder voor het opzetten van een goed monitoringssysteem op het gebied van biomassa. Op dit moment is er (zowel in Nederland als in andere landen) grote onwetendheid op dit gebied.

Niemand weet precies waar hoeveel biomassa groeit, wordt geoogst en wordt benut. Dat maakt het onmogelijk een goede nulmeting te doen en biedt ook onvoldoende kansen voor tussentijdse bijsturing. Wel kunnen we op basis van de huidige schattingen aannemen dat Nederland zijn biomassa op dit moment voor 95% moet importeren.

Sterker nog: een groot deel van de in Nederland aanwezige restproducten benutten we niet zelf, maar exporteren we naar andere landen. Door de aanleg van meer bos en vooral ook meer beplantingen kunnen we toewerken naar een verdrievoudiging van de huidige hoeveelheid binnenlandse biomassa. We moeten in Nederland leren energie-inclusief te denken en te ontwerpen.

Minister Annemarie Jorritsma, voorzitter van het Bosschap schetste vervolgens de manier waarop de initiatief nemende partijen de komende maanden zullen gebruiken om tot uitwerking van alle aanbevelingen te komen. De tijd is er rijp voor, aldus Jorritsma. We moeten nu onze kansen grijpen en van biomassa een Nederlands succesverhaal gaan maken.

Sylvo Thijsen werd vervolgens in 2013 zowel de directeur van Staatsbosbeheer als ook o.a. bestuurslid en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter van de biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN) naast nog een aantal nevenfuncties zoals o.a. het voorzitterschap van de Raad van Advies Environmental Sciences Group Wageningen University & Research. Voorzitter Raad van Commissarissen KuiperCompagnons. Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Graaf Carel van Lynden (Keukenhof). Voorzitter Raad van Commissarissen ATKB, Lid raad van advies Het Nationale Park De Hoge Veluwe, Lid van bestuur Stichting Fauna Beheereenheid Kroondomein Het Loo, waarbij meerdere van die organisaties biomassabelangen vertegenwoordigen/behartigen.

Tijdens zijn bewind is de biomassaoogst van Staatsbosbeheer gigantisch in omvang toegenomen. Daarnaast is ook de samenwerking met schadelijke en vervuilende bedrijven aanzienlijk toegenomen. Gezien onze bevindingen in het onderzoeksrapport zijn we van mening dat het heel bewust beleid is geweest met als doel om de biomassaoogst op te schalen ten bate van het bedrijfsleven en ten koste van onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst van onze kinderen.

In het hoofdstuk Salaris(sen) huidige directeur SBB Sylvo Thijsen hebben we laten zien dat Sylvo Thijsen toen hij nog de CEO was van Grontmij (tegenwoordig Sweco) een bezoldiging (jaarsalaris in combinatie met de waardeafhankelijke variabele beloning, die gebaseerd is op de gemiddelde waardeontwikkeling van het aandeel Grontmij) van meer dan een half miljoen euro ontving. Bij vertrek bij Grontmijn (Sweco) kreeg hij meer dan een miljoen euro mee als afscheidsbonus. Daarnaast had Sylvo Thijsen nog een flink aantal participaties en certificaten van aandelen Grontmij.

In thousands of euro	Period remunerations		Pension contributions		Variable remunerations			
					Result dependent part		Accrued Value-dependent part	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
S. Thijsen (CEO)	418	418	75	75	-	230	125	111

In thousands of euro	2009
S. Thijsen (CEO)	332

Bron: 2010-03-10-grontmij-sweco-annual-report-2009

Op 31 december 2010 had de heer Thijsen 3.590 participaties Grontmij in bezit (2009: 3.361) en 4.273 (2009: 3.000) certificaten van aandelen Grontmij.

Bron: 2011-06-01-grontmij-sweco-verkort-jaarverslag-2010

The total 2011 remuneration of the individual members of the Executive Board (*EUR thousands*)	Base salary	Pension contribution	Total
Sylvo Thijsen (until 9 March 2012)	428	75	**503**
Accrued costs for payment notice period, severance and other costs			
Sylvo Thijsen, notice period	143	37	**180**
Sylvo Thijsen, severance payment*	780	64	**844**

Bron: 2012-05-09-grontmij-kempenenco-investmentbanking-sweco-arcadis-fugro-dhv-ballastnedam-wsatkins-plc-wsp-poyrygroup-sylvo-thijsen-notice-severance-payment

Uit de jaarverslagen van Staatsbosbeheer blijkt dat Sylvo Thijsen als directeur Staatsbosbeheer een hoger salaris ontving dan de Balkenendenorm en ver boven de Wet Normering Topinkomens (WNT) bezoldigingsmaxima zat maar desondanks meer dan gehalveerd was met zijn salaris vergeleken met dat van de Grontmij. Naast zijn functie als directeur Staatsbosbeheer heeft hij ook nog een aantal nevenfuncties bij organisaties die allemaal een belang hadden in de biomassaketen waarvoor hij voor een aantal een onkostenvergoeding ontving.

In ons Staatsbosbeheer biomassalobby onderzoeksrapport wordt Grontmij (Sweco) zijdelings benoemd. Het volledige onderzoek bestaat uit de volgende zes delen die gepubliceerd worden via de website: lobby-facts.the-fab.org

Deel 1: Energiemaatschappijen
Deel 2: Politiek en ambtenaren
Deel 3: Wetenschappers
Deel 4: Consultants en lobbyisten
Deel 5: Certificering en subsidies
Deel 6: Banken en investeerders

In deel 4 van ons onderzoek (Consultants en lobbyisten) komen Grontmij, Sweco en Sylvo Thijsen uitgebreid aan bod.

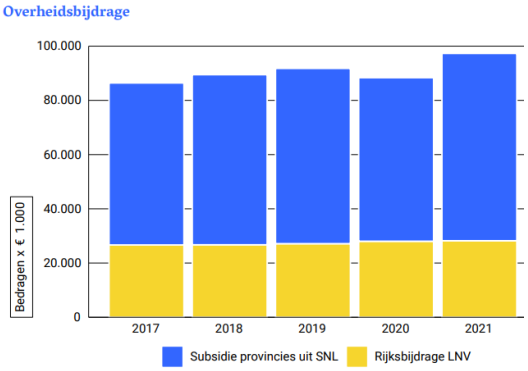
Bronnen:

2008-02-14-gov-nl-minlnv-bosschap-platform-hout-nederland-intentieverklaring-biomassa-uit-bos-natuur-landschap-en-de-houtketen
2008-04-00-uu-utrecht-university-twintig-jaar-nwens-natuurwetenschap-en-samenleving-verschil-maken
2008-05-19-bosschap-het-platform-hout-in-nederland-en-minlnv-brainstorm-sessie-biomassa-uit-het-bos
2008-12-05-biomassactueel-forum-jaargang-1-nummer-1
2010-03-10-grontmij-sweco-annual-report-2009
2010-11-03-eu-ceo-conference-association-for-consultancy-and-engineering-delegate-list
2011-02-17-gov-nl-tweede-kamer-vragen-over-salaris-chris-kalden-directeur-staatsbosbeheer-ver-boven-balkenendenorm
2011-06-01-grontmij-sweco-verkort-jaarverslag-2010
2012-03-09-gov-uk-ci-officers-sylvo-thijsen-sweco-uk-holding-grontmij-director-resigned
2012-03-09-grontmij-termination-of-appointment-of-director-or-corporate-director-sylvo-thijsen
2012-03-21-ch-grontmij-now-sweco-resignaton-details-director-sylvo-thijsen
2012-05-09-grontmij-kempenenco-investmentbanking-sweco-etc-sylvo-thijsen-notice-severance-payment
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-van-werven-bv-van-der-wiel-bv-vagroen-biomassa-bioenerco-bv-nuon
2013-10-11-biobasedeconomy-vagroen-grontmij-sweco-biomassa-bv-probos-biomassalobby-project-energie-en-houtketens
2015-06-01-nos-grontmij-overgenomen-voor-354-miljoen-door-sweco
2015-09-22-avih-bosbouw-artikel-rudi-van-hedel-grontmij-sweco-vagroen-van-werven-staatsbosbeheer-biomassalobby
2015-10-22-sweco-investor-relations-archive-the-offer-for-grontmij
2015-10-00-vanlanschotkempen-investment-banking-corporate-finance-transactions-2015-grontmij-sweco-october
2016-07-01-edu-nl-wur-probos-platform-hout-in-nederland-phn-opgeheven-ivm-lobby-biobased-economy-mission-accomplished
2016-09-07-edu-nl-wur-sylvo-thijsen-nevenfunctie-voorzitter-raad-van-advies-environmental-sciences-group-wur
2016-09-14-avih-persbericht-grontmij-sweco-biomassalobby-video-nederlandse-bossen-leveren-biomassa-voor-duurzame-energie
2016-11-02-probos-biomassalobby-platformhout-in-nederland-phn-per-1-juli-2016-opgeheven-gaat-over-in-vbne
2019-06-29-bio-enerco-over-bio-enerco-bv
2024-02-05-bioenergyinternational-biomasslobby-sweco-to-support-gasunies-energy-infrastructure-transition
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Inkomsten Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer ontvangt een rijksbijdrage voor de personeelskosten, huisvestingskosten en andere organisatiekosten van het Rijk die niet kunnen worden verhaald op andere opdrachtgevers en voor aanvullende rijksopdrachten.

Daarnaast ontvangt Staatsbosbeheer een bijdrage van de provincies via het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL). De Rijksbijdrage van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en de SNL bijdragen van provincies vertoonden een vrij stabiel verloop (zie afbeelding naast de tekst) de afgelopen jaren.

Bron: 2022-12-02-gov-nl-algemene-rekenkamer-bosbeheer-in-beeld-staatsbosbeheer-en-de-bossenstrategie

Naast de bijdragen en subsidies van het rijk en de provincies heeft Staatsbosbeheer ook inkomsten uit de eigen ondernemingen en stichtingen. Zo wordt er jaarlijks een flink percentage van de omzet binnengehaald door middel van o.a. de handel in biomassa en rondhout.

Het ministerie van LNV publiceerde in 1993 het 'Bosbeleidsplan' waarin de inzet van energiehout als energiebron besproken werd en vermeld werd dat als dit een vanuit milieu- en economisch oogpunt haalbare optie zou blijken dat de toepassing van energiehout als energiebron een factor van betekenis zou worden op de inlandse houtmarkt.

Rijksuitgaven voor het bosbeleid in de planperiode 1994-1998 (in mln)

		1994	1995	1996	1997	1998
Staatsbosbeheer	b)	29.7	29.6	29.5	29.3	29.1

Bron: 1993-12-17-gov-nl-minlnv-bosbeleidsplan

In de verantwoording jaarverslag 2007 van Staatsbosbeheer is te lezen dat in de jaren 2002 tot en met 2007 de bedrijfsopbrengsten geleidelijk zijn gestegen terwijl de bijdrage van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) nagenoeg gelijk bleef. SBB Directeur Chris Kalden legt in de toelichting van het jaarverslag uit dat de stijgende lijn wordt veroorzaakt door de verhoogde omzet t.a.v. [biomassa- en] houtverkoop, minder uitbesteden van werkzaamheden en een vermindering van personeel.

Tijdens een interview in 2020 geeft Sylvo Thijsen, de huidige directeur Staatsbosbeheer (2013 tot 2025), o.a. bestuurslid en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter van biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN), en Raad van Bestuurslid en biomassalobbyist van de Grontmij (tegenwoordig Sweco) aan dat Staatsbosbeheer ondertussen gegroeid is van 1000 naar meer dan 1300 medewerkers i.p.v. aangekondigde krimp naar 800 medewerkers om de bezuinigingen op te kunnen vangen. In onze aanbevelingen benoemen we het beëindigen van de houtkap (afgezien van die benodigd is om gevaarlijke situaties te voorkomen) zodat we het verdwenen areaal aan bossen en de natuur de kans geven om zich te herstellen. Met deze herstelmaatregel kunnen we ook met veel minder Staatsbosbeheermedewerkers af en zouden we geen duurbetaalde directie en adviseurs meer nodig hebben.

BEZUINIGINGEN EN DECENTRALISATIE

Tien jaar geleden voerde toenmalig staatssecretaris Bleker (Natuur, CDA) grote bezuinigingen door op Staatsbosbeheer: budgetten voor aankoop van natuur verdwenen, vergoedingen voor beheer werden met een kwart verlaagd, de organisatie zou van 1.000 naar 800 mensen moeten inkrimpen. Maar er werd niemand ontslagen. Er werken nu zelfs 1.300 mensen.

Bron: 2020-03-03-nrc-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-zegt-we-moeten-leren-omgaan-met-die-heftige-confrontaties

In het jaarverslag 2007 van Staatsbosbeheer is een overzicht opgenomen waaruit blijkt dat ze in de periode 2002 tot en met 2007 het aantal Staatsbosbeheermedewerkers aanzienlijk verkleind hebben terwijl de eigen omzet in diezelfde periode gegroeid is. Sinds 2007 is het personeelsbestand met een derde gegroeid tot 1300 in 2020 maar gezien de schade aan de natuur en het klimaat die Staatsbosbeheer veroorzaakt heeft dankzij het nieuwe beleid, lijkt het ons raadzaam om de verzelfstandiging en de bijbehorende opdracht tot jaarlijkse groei weer terug te draaien en de organisatie weer terug te brengen onder het toezicht van de overheid i.p.v. de op financieel gewin beluste directeuren die nu de leiding hebben.

Meerjarenoverzicht van 2002-2007

bedragen x € 1.000	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Bedrijfsopbrengsten	**117.895**	**122.967**	**128.332**	**133.628**	**135.861**	**138.613**
› LNV-bijdrage	77.868	79.277	83.491	84.466	80.413	84.654
› eigen omzet	32.500	36.944	35.290	36.619	36.985	45.471
› overige subsidiebijdragen	5.809	5.241	8.239	11.021	16.502	5.565
› rentebaten	1.718	1.505	1.312	1.522	1.961	2.923
Personeel in fte	**982**	**949**	**947**	**937**	**914**	**910**

Bron: 2008-06-02-staatsbosbeheer-verantwoording-jaarverslag-2007

Verdienmodel

In de ondernemingsplannen van Staatsbosbeheer wordt sinds 2015 het 'vernieuwde' verdienmodel uitgedragen:

> Staatsbosbeheer is als 'groen nutsbedrijf' expert in het duurzaam benutten van producten en diensten uit de natuur zoals hout en biomassa. (...) Door het convenant 'Staatsbosbeheer, een maatschappelijke onderneming' [2014] krijgt Staatsbosbeheer de mogelijkheid om de eigen inkomsten te vergroten. Ondernemen is niet nieuw voor Staatsbosbeheer: momenteel wordt 47% van de inkomsten van Staatsbosbeheer zelf verdiend.
>
> Staatsbosbeheer zoekt, binnen de ruimte die de kaders van de Wet verzelfstandiging Staatsbosbeheer bieden, naar mogelijkheden voor verdere exploitatie door private partijen van de terreinen die we beheren. (...) Door meer eigen inkomsten te genereren, samen met ondernemers en samenleving op marktconforme wijze, wordt er gestreefd naar kostenneutrale exploitatie van Staatsbosbeheer.

	Bedragen x € 1.000.000	2020	2021	2022	2023	2024	2025
[13.B]	Subsidie Provincies uit SNL	62,3	62,3	62,3	62,3	62,3	62,3
[17]	Omzet houtverkoop en biomassa	25,4	25,4	25,4	25,4	25,4	25,4

Bron: 2020-03-09-staatsbosbeheer-ondernemingsplan-2020-2025

	2015 b)	Doelstelling 2020
Oogsten van biomassa (m^3) a)	46.427	70.000

Bron: 2023-04-11-ecorys-evaluatie-staatsbosbeheer

Uit de ramingen in de ondernemingsplannen, de jaarverslagen en de evaluatieverslagen blijkt dat een groot deel van de inkomsten van Staatsbosbeheer komen uit de biomassa en houtverkoop en de SNL-subsidies. Uit de verslagen blijkt ook de doelstelling om de biomassaoogst uit te breiden. In de hoofdstukken hieronder geven we uitgebreid uitleg hoe Staatsbosbeheer bij de grootschalige kap van Natura-2000 gebieden verdient aan zowel de biomassahandel als de subsidies voor het omvormen van natuurwaarde bos naar heide en stuifzandgebieden.

Marktverstoring, concurrentievervalsing en ongeoorloofde staatssteun

Op 19 oktober 2004 trekt de belangenorganisatie Algemene Vereniging Inlands Hout (AVIH) aan de bel en stuurt een lijst met klachten, vragen en advies naar Minister Cees Veerman (LNV) en de Tweede Kamer waarin ze Staatsbosbeheer beschuldigen van ongeoorloofde staatssteun, marktverstoring en concurrentievervalsing. In de klacht tonen ze aan dat Staatsbosbeheer biomassa verkoopt in Duitsland en stellen ze de biomassa BV's ter discussie:

Firma

Staatsbosbeheer - National Forest Service (NL)

Firmenprofil

Management von Forst- und Naturschutzgebieten (250.000 ha).
Ziele:
- Instandhaltung, Wiederherstellung und Entwicklung von Wald, Naturerbe, Landschaft und kulturhistorischen Werten,
- Förderung von Freizeitaktivitäten im Freien,
- Produktion umweltfreundlicher erneuerbarer Stoffe, z.B. Holz und Biomasse.

Was wir bieten

Verschiedene Biomassearten:
- Holzhackschnitzel: Forst,
- Holzhackschnitzel: Sägewerk,
- Biomasse: Ballungsgebiete und Landschaftspflege,
- gemischte Biomasse.

Kooperationswunsch

- Unternehmen und Abnehmer in Deutschland und Dänemark, die saubere Biomasse suchen,
- Energieunternehmen und/oder Betreiber von Biokraftanlagen in Deutschland und Dänemark, die saubere Biomasse verbrauchen.

> Door SBB worden geen cijfers gepresenteerd van de afzonderlijke BV's: de hoeveelheden hout, chips en biomassa blijven ongewis. (...) Wat is er waar van het krantenbericht (Stromen – 8 mei 2004) dat SBB 110.000 ton hout en houtresten zal leveren aan een biomassacentrale in Almere en dat haalt uit de bossen van SBB in een straal van 80 km rond Almere? (...) 'Het is maar zo weinig wat SBB bijkoopt' gaat voorbij aan de marktpositie die SBB èn BV's daarenboven in de biomassamarkt innemen.
>
> Die NMa toetsing is niet bekend / openbaar. De NMa heeft een klacht van de brancheorganisatie (d.d. 17-04-01) niet in behandeling genomen. De formeel juridische grondslag van de klacht was misbruik economische machtspositie. De NMa stelde vast dat het Ministerie van LNV goedkeuring had gegeven aan SBB's handelwijze middels de verklaring van geen bezwaar van Staatssecretaris Faber (d.d. 6 juni 2000). En: fiscale ongelijkheid valt buiten de beoordelingskaders van de NMa. De NMa heeft op deze formele gronden afgezien van beoordeling (brief d.d. 24-09-01).
>
> De Duitse mededingingsautoriteit (Bundeskartellamt) heeft reeds geoordeeld dat de Staat in de verschillende Länder niet meer namens particulier en gemeentelijk bosbezit het houtaanbod mag vermarkten. Strikte scheiding is geboden.
>
> Eerdere ervaring met SBB inzake houden aan 'gedragsregels markt en overheid' (Memorie van Toelichting bij de Wet Verzelfstandiging SBB) zijn niet geruststellend. Regels hadden geen rechtskracht en noch SBB noch Minister hebben zich eraan gehouden: niet bij SBB 's eigen verandering van verkoop en niet bij het verlenen van toestemming om BV's op te richten.
>
> Het is inherent aan deze situatie dat bepaalde ondernemers blij zijn met de handelwijze van SBB en andere, de meerderheid, juist niet. Dat geeft precies aan wat het probleem is: verstoorde concurrentieverhoudingen als gevolg van SBB 's doen en laten. Van de overkoepelende brancheorganisatie mag dan voldoende sectorvisie op de materie worden verwacht zonder zich te verbinden aan het lot van individuele leden-ondernemers die ofwel juist blij ofwel juist ongelukkig met de situatie zijn. Juist daarom zijn: 'marktconformiteit' / 'level playing field' / 'houden bij de kerntaak' / 'eigen bos en eigen hout' de sleutelbegrippen waarlangs SBB 's handelen moet worden getoetst om terug te keren naar (meer) normale marktverhoudingen.
>
> De vraag is of de Minister tevoren is geïnformeerd over de door Staatsbosbeheer Projecten BV opgerichte dochter BV – Energiehout BV en of / en hoe hij zich ervan heeft vergewist dat die oprichting valt binnen de door Faber [de voorzitter van Platform Hout Nederland (PHN)] afgegeven verklaring van geen bezwaar (punt 1 van de brief).
>
> - Waarom werd geen separate procedure gevolgd? (punt 1 van de brief)

• Is er afzonderlijk toestemming gegeven voor het voortduren van de minderheidsdeelneming in Bio-Enerco BV (punt 5 van de brief) waarin een ambtenaar van SBB de directeur is?

Op 19 februari 2005 publiceert het Vakblad Natuur Bos Landschap (VNBL) een artikel waarin Cees Vriesman de toenmalige directeur van Staatsbosbeheer en lid van de Raad van Toezicht van de Probos Biomassa Upstream Stuurgroep (BUS) biomassalobbyorganisatie, reageert op de klachten uit de markt over ongeoorloofde staatssteun, marktverstoring, concurrentievervalsing en de BV's van Staatsbosbeheer:

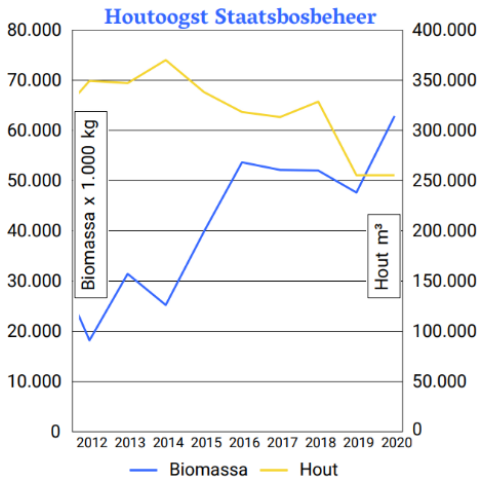

> Staatsbosbeheer is en blijft een overheidsorganisatie en bedrijven die vergelijkbare commerciële activiteiten uitvoeren, kunnen de dupe worden als Staatsbosbeheer 'met staatssteun' datzelfde gaat doen als marktpartij. Eind vorig jaar woedde de discussie nog in de Tweede Kamer toen de Nederlandse houthandel bij minister Veerman protesteerde tegen Staatsbosbeheer die zich onheus op de houtmarkt begaf.
>
> Zo heeft Staatsbosbeheer leveringscontracten gesloten voor de afzet van hout. Toen er tijdelijk onvoldoende hout uit het eigen bos kwam, maar Staatsbosbeheer zich wel aan de contracten wilde houden, kocht Staatsbosbeheer hout op de markt in bij derden. Dat schoot de handelaren in het verkeerde keelgat: oneerlijk handel. Bovendien werd de werkwijze van Staatsbosbeheer volgens diezelfde critici onvoldoende transparant voor een overheidsorganisatie en was met name de manier waarop Staatsbosbeheer diverse activiteiten in BV's onderbracht ondoorzichtig.
>
> [SBB directeur] Vriesman over deze zaak: baalden die handelaren. Wij handelen nu zelf en we moeten soms bijkopen om aan onze contracten met afnemers te voldoen. Maar ja, wat moet ik daarmee? Wij verdienen er aan maar tegelijkertijd is het zo dat die handelaren die nu protesteren ook op onze contracten mogen leveren. Dat moeten ze niet vergeten. Maar in zijn algemeenheid zal de concurrentie natuurlijk wel een punt van discussie blijven.
>
> Wij doen het dagelijks beheer voor een aantal gemeenten. Dat zijn gemeenten met eigendommen die naast die van ons liggen. Uit efficiencyoverwegingen is het dan slim dat wij dat beheer erbij nemen, dan gaat het in een moeite door. Dat zal voor niemand problemen opleveren. Een andere zaak wordt het als zo'n gemeentelijk terrein niet direct grenst aan een van onze terreinen. Als we onszelf dan laten inhuren door een gemeente. Ja dan zij we echt bezig met concurrentievervalsing. Maar u voelt wel aan dat die grens niet keihard is. Daar zal in de praktijk dan ook de nodige discussie over komen, en dat moet dan maar. Die discussie moet de grenzen van onze mogelijkheden dan maar duidelijk maken. Maar rest de vraag, kun je met moutainbikeroutes, huisjesverhuur, bezoekerscentra en meer toeristen langs de kust nu echt zoveel miljoenen verdienen? Nee, daar word je nooit echt rijk van.

Op 11 april 2022 beantwoordt minister van der Wal-Zeggelink (Natuur en Stikstof) vragen vanuit de Tweede Kamer over de investeringen van meer dan een miljoen euro in een nieuw, grootschalige houtzagerij voor Staatsbosbeheer in Delfzijl en biomassahandelaar 'Wood Trading & Technologies' (WTT) waarbij verwezen wordt naar de motie Graus, waarin de regering wordt verzocht erop toe te zien dat Staatsbosbeheer geen concurrentie- en marktverstorende activiteiten ontplooit. In de reactie geeft de minister o.a. het volgende aan:

> Staatsbosbeheer wordt gevraagd daar waar mogelijk bijdragen te leveren aan de ontwikkeling van een biobased en circulaire economie. Bij de ontwikkeling van een biobased economie en ketens voor duurzame houtbouw is het hebben van binnenlandse verwerking op grotere schaal noodzakelijk. In Nederland [dus samen met alle andere organisaties die bomen kappen] wordt anno 2021 jaarlijks gemiddeld zo'n 660.000 m3 hout geoogst. Staatsbosbeheer oogst in 2022 naar verwachting rond de 170.000 m3. Staatsbosbeheer is weliswaar de grootste Nederlandse boseigenaar, maar biedt slechts 25–30% van het totale houtvolume afkomstig uit Nederlandse bossen aan.

De minister laat achterwege dat Staatsbosbeheer al sinds het einde van vorige eeuw gemiddeld 300.000m3 rondhout oogst (zie afbeelding hiernaast) per jaar en dat daar de verdrievoudigde biomassaoogst nog bovenop komt. In 1998 heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in de concrete doel- en taakstelling en randvoorwaarden voor Staatsbosbeheer opgenomen dat Staatsbosbeheer 300.000m3 rondhout mag oogsten per jaar en dat dit op een duurzame wijze dient te gebeuren waarbij het totale areaal aan bos gelijk dient te blijven.

Uit onderzoek van 7 december 2020 van de universiteit Wageningen blijkt dat Nederland elk jaar tussen de 1500-3500 hectare (netto) aan bosoppervlakte verliest. Hierbij hoeft een groot deel niet gecompenseerd te worden vanwege allerlei ontheffingen en vrijstellingen.

Bron: 2022-12-02-gov-nl-algemene-rekenkamer-bosbeheer-in-beeld-staatsbosbeheer-en-de-bossenstrategie

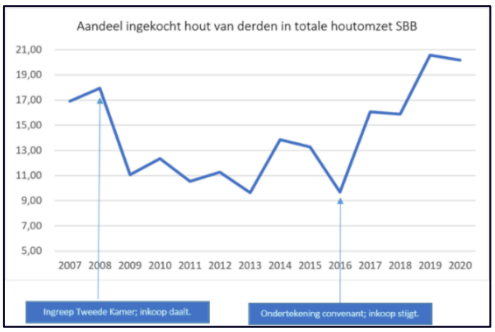
Uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer van 2 december 2022 naar het functioneren van Staatsbosbeheer blijkt dat de hoeveelheid geoogste biomassa (gemeten in kg) sinds 2012 verdrievoudigd is en additioneel is op de oogst van rondhout/stamhout (gemeten in m3).

De Algemene rekenkamer schreef in hun rapport bij deze afbeelding hierboven dat de houtoogst afnam (de gele lijn) en de biomassaoogst (blauwe lijn) toenam. Staatsbosbeheer beweert stelselmatig dat houtige biomassa een restproduct zou zijn van de rondhoutoogst. Indien dit het geval zou zijn dan zou je verwachten dat indien de rondhout oogst afneemt per definitie ook de biomassaoogst zou afnemen.

Er is dus een verschil tussen (rondhout) houtoogst en biomassa-houtoogst. Staatsbosbeheer zegt stelselmatig dat ze niet meer hout zijn gaan oogsten en verwijzen daarbij naar de standaard (rondhout) houtoogst (300.000 m3 per jaar). Door de oogstgetallen te splitsen wekken ze de suggestie dat ze niet méér bomen zijn gaan kappen vanwege de vraag naar biomassa die ze mede zelf gecreëerd hebben. Ze noemen daarbij alleen de getallen van de rondhoutoogst en laten de getallen van de biomassaoogst volledig achterwege, terwijl er door beide vormen van oogst bos verdwijnt.

De gemiddeld 300.000 m3 (toegestane) rondhoutoogst en meer dan 60 miljoen kilo extra biomassaoogst (*1) per jaar lijkt er in de praktijk voor te zorgen dat het areaal aan bos kleiner wordt en ten koste gaat van de duurzaamheid.

*1) 60 miljoen kilo biomassa is gelijk aan ongeveer tussen de 100.000 en 180.000 m3 extra houtoogst. Het gewicht of volume van biomassa kan op 2 manieren bepaald worden:
1. door te kijken naar de dichtheden die zijn vast gelegd in de 'Allometric Biomass and Carbon Factor Database' van het IPCC (2003) tijdens de conversie van gewicht in ton droge stof (ds) naar volume.
2. Door het biomassa-praktijkadvies te volgen van de VNBE (voorheen Bosschap) waarbij één ton biomassa gelijk staat aan ongeveer drie m3 houtchips).

In het jaarmagazine Staatsbosbeheer 2022 is te lezen dat er in 2021 255.364 m3 rondhout en 63.000 ton biomassa is geoogst. Dit komt dus overeen met de grafie linksboven en die 63.000 ton biomassa komt dus bovenop de hoeveelheid m3 aan rondhout. Uit de klachten van de AVIH brancheorganisatie blijkt dat Staatsbosbeheer steeds meer hout van derden opkoopt en verkoopt waardoor de cijfers die aangeleverd worden voor de evaluaties een vertekent beeld geven van de hoeveelheid hout en biomassa die Staatsbosbeheer daadwerkelijk verhandeld.

In het addendum van 15 juli 2015 op het convenant 'Staatsbosbeheer een maatschappelijke onderneming' is opgenomen dat Staatsbosbeheer zoveel mogelijk eigen inkomsten dient te genereren die jaarlijks moeten groeien. Met dit convenant in de hand, schroefde Staatsbosbeheer de handel in ingekocht hout stevig op, oplopend tot maar liefst 20% van de omzet in 2019 en 2020 (zie grafiek).

De marktverstoring is ingrijpender dan 15 jaar geleden, terwijl de noodzaak voor Staatsbosbeheer om winst uit de houthandel te halen is afgenomen door toenemende projectinkomsten (stijging van € 13,5 miljoen in 2014 naar € 38,7 miljoen in 2020).

In dit rapport tonen we meerdere keren zeer duidelijk aan dat het oogsten van meer houtige biomassa t.b.v. de verbranding in biomassacentrales een doel op zich is geworden waarbij Staatsbosbeheer sinds eind vorige eeuw samenwerkt met vervuilende bedrijven zoals Shell, Vattenfall (NUON) en Essent (RWE) en betaalde biomassalobbyorganisaties zoals bijvoorbeeld Probos om dit destructieve op winst beluste beleid mogelijk te maken.

Op 14 april 2022 bespreekt het algemeen bestuur van Groningen Seaport (SGP) het voorstel voor de verkoop van de grond voor de nieuwe zagerij en biomassahandelaar WTT waarin o.a. het volgende te lezen is:

Omdat SBB niet zelfstandig een investering kan doen in een industriële houtzagerij heeft het 'Wood Trading & Technologies' A.G. (hierna: WTT) bereid gevonden deze investering in Nederland te doen. SBB zal een deel van het benodigde rondhout aanleveren uit de Nederlandse bossen. Een locatie in Delfzijl is in dat kader om verschillende redenen ideaal:

• wel bos, maar geen grote zagerij in de omgeving;

• nabijheid van afnemers in de houtverwerkende industrie en te midden van partners die duurzame elektriciteit en warmte kunnen leveren

De vestiging van de houtzagerij kan een enorme boost geven aan de propositie van Chemport Europe met betrekking tot de inzet van biomassa voor groene chemie en biedt mogelijkheden voor ketenintegratie op het gebied van warmte-uitkoppeling.

De vestiging van de houtzagerij biedt mogelijkheden voor ketenintegratie op het gebied van warmte-uitkoppeling. (...) Ook zijn er mogelijkheden om, indien de houtzagerij een eigen biomassa stoomketel wil plaatsen, overtollige warmte uit te koppelen naar omliggende bedrijven via het stoomdistributienetwerk van GSP.

Bron: WTT overzicht biomassapartners

In de vragen van de Provinciale Staten van de provincie Groningen van 7 april 2022 wordt er gevraagd of er een relatie is tussen de aanwezigheid van de biomassacentrales van 'Golden Raand Eneco' en/of de 'RWE Eems-biomassacentrale' en mogelijke vestiging van de nieuwe zagerij 'Wood Trading & Technologies' (WTT) voor Staatsbosbeheer. In de reactie op de vragen geven de Gedeputeerde Staten van Groningen aan dat ze zich niet bewust zijn van een koppeling met de centrale van 'Golden Raand Eneco' maar geven geen antwoord op de vraag of er een relatie is met RWE Eemshaven.

In de bovenstaande fragmenten uit het voorstel van het algemeen bestuur van Groningen Seaport (GSP) die de grond verkocht heeft aan 'Wood Trading & Technologies' (WTT) voor de zagerij voor Staatsbosbeheer blijkt dat de locatie voor de zagerij ideaal zou zijn omdat de biomassarestanten beschikbaar gesteld zouden kunnen worden aan de partners zoals de biomassacentrale van RWE die elektriciteit en warmte leveren. Warmte voor bijvoorbeeld het warmtenet van RWE Essent en partners. Ook lijkt het er op dat Staatsbosbeheer de komende tijd flink gaat kappen in de Groningse bossen.

newenergycoalition.org/en/partners

Uit de brief van RWE Essent van 18 november 2011 aan het ministerie van EZ en LNV en de vergunningaanvraag van 18 april 2018 t.b.v. de verdubbeling van de biomassabijstook in de RWE-Eemscentrale blijkt dat RWE samen met de betrokken partijen uitgebreid aan het werken is aan de uitrol van de warmtenetten op basis van o.a. industriële restwarmte:

> In bovengenoemde regio's wordt inmiddels uitgebreid gewerkt aan de uitrol van warmtenetten op basis van onder andere industriële restwarmte. De realisatie van een warmtenet tussen de Eemsdelta en de stad Groningen is afgelopen periode aan een eerste haalbaarheidsonderzoek onderworpen. Hieruit blijkt dat een dergelijk project onder voorwaarden haalbaar is. Betrokken partijen (waaronder ook RWE) treffen momenteel voorbereidingen om het project naar een volgende onderzoeksfase te brengen en het uiteindelijk te realiseren.

Uit de stukken van RWE (Essent) blijkt ook dat ze een warmtenet beogen zoals in Gelderland (Rijnmond) en Amsterdam. Er zijn een aantal belangrijke redenen waarom ze graag warmte aan het warmtenet leveren.

De Eemscentrale heeft in 2018 een vergunningaanvraag ingediend voor een verdubbeling van bijstook van biomassa in hun energiecentrale maar de SDE-subsidies die verstrekt worden voor de bijstook van biomassa zijn niet van toepassing op centrales die alleen elektriciteit opwekken. Vandaar dat RWE (Essent) (en de overige leveranciers zoals Uniper (E-ON), Vattenfall (Nuon), Veolia (EnNatuurlijk), ENGIE (GDF SUEZ/Electrabel) en Eneco) naast elektriciteit opwekken ook warmte willen leveren.

De tweede reden om iedereen zoveel mogelijk aan een warmtenet te koppelen waarvoor zij de warmte leveren is de afhankelijkheid (lock-in) die ze daarmee creëren. Het wordt heel moeilijk onderhandelen vanuit het Rijk of de provincie zodra een groot deel van de provincie afhankelijk is van die warmtevoorziening. Het is naast de verstoring in machtsverhoudingen de vraag of het juist in deze tijd nog een goed idee is om afhankelijk te zijn van een paar grote energiemaatschappijen voor alle warmte in de regio.

Op 31 augustus 2022 heeft AVIH, de brancheorganisatie van bosbeheerders en houthandelaren, voor de tweede keer een klacht ingediend met betrekking tot marktverstoring en concurrentievervalsing door Staatsbosbeheer waarin o.a. te lezen valt dat Staatsbosbeheer de inkoop van rondhout verdubbeld heeft en daarmee de markt verstoort en andere handelaren benadeelt. Ook geven ze nogmaals aan dat de geldstromen van Staatsbosbeheer niet transparant zijn en de garantie dat overheidssubsidie niet gebruikt wordt voor commerciële activiteiten ontbreekt en leggen ze uit dat Staatsbosbeheer stelselmatig tegen de wensen en moties van de Tweede Kamer ingaat.

Hieronder een greep uit de lijst met beschuldigingen:

> • De motie Mastwijk (CDA) / Snijder-Hazelhoff (VVD) verzocht de Regering om de handel in hout en biomassa door SBB te beperken tot de verkoop van uitsluitend eigen houtproductie;
>
> • De motie Graus (PVV) verzocht de Regering om er op toe te zien dat Staatsbosbeheer geen concurrentie- en marktverstorende activiteiten ontplooit;
>
> • De motie Snijder-Hazelhoff (VVD) verzocht de Regering om de wetgeving aan te passen zodat SBB zich in de toekomst als beheeruitvoerende organisatie zou gedragen.
>
> Daarop bracht SBB het percentage inkoop van hout terug van 17,9% (2008) naar 9,6% (2013) op de totale omzet uit houtverkoop. Overigens bleef SBB wel hout van derden inkopen, ondanks de motie van de Kamer. In 2014 nam de inkoop van hout door SBB weer sterk toe. SBB wees als oorzaak een bezuiniging op de Rijkssubsidie aan (van € 89 mln. in 2013 naar € 79 mln. in 2014). Daarom sloot SBB in 2016 met het ministerie van EZ/LNV een convenant waarin werd beschreven dat "Staatsbosbeheer de inkomsten uit de markt moet vergroten en moet streven naar een jaarlijkse groei van het aandeel van deze inkomsten".

Met dit convenant in de hand, schroefde SBB de handel in ingekocht hout weer stevig op, oplopend tot maar liefst 20% van de omzet in 2019 en 2020 (zie grafiek op pagina 3). De marktverstoring is dus nog ingrijpender dan 15 jaar geleden, terwijl de noodzaak voor SBB om winst uit de houthandel te halen is afgenomen door toenemende projectinkomsten (stijging van € 13,5 miljoen in 2014 naar € 38,7 miljoen in 2020).

AVIH pleit voor de volgende maatregelen:

- Verander de Wet Markt en Overheid zodat die ook geldt voor economische activiteiten van SBB. Daarvoor moet niet langer bepalend zijn of activiteiten onder de wettelijke taak vallen. Onafhankelijk toezicht door ACM of de rechter is onmisbaar voor naleving van deze regels.
- Bovendien verruimt het convenant met de Ministers van LNV en EZK de "wettelijke taak". De beide ministers zouden Staatsbosbeheer daarom moeten bewegen tot meer terughoudendheid waar het gaat om de inkoop van hout. Inperking van het convenant en modernisering van de Wet Verzelfstandiging Staatsbosbeheer is daartoe het geëigende middel.
- In lijn met de motie Mastwijk/Snijder-Hazelhoff zou de verkoop van hout door SBB beperkt moeten worden tot hout uit de eigen gebieden, en zou de inkoop van hout bij derden uitgesloten moeten worden. In lijn met de motie Graus is een verbod op concurrentie en marktverstorende activiteiten noodzakelijk.
- SBB zou transparanter moeten zijn over haar kosten, baten en toerekening van de geldstromen: zo ontstaat controle op de vraag of de overheidssubsidie niet ook indirect wordt aangewend voor de inkoop van volumes hout. Ook hier is toezicht door ACM via de Wet M&O gewenst.
- Onafhankelijk toezicht is noodzakelijk. Op dit moment oordeelt de Raad van Toezicht van SBB zelf, of de marktwerkzaamheden van SBB zijn toegestaan.[7] Desondanks blijken marktverstoring en groei van het commerciële marktaandeel mogelijk. Dat toezicht is dus ineffectief.

Met dit "overheidsondernemen" verstoort SBB de markt: zij beheerst het volume aan rondhout in de markt, kaapt met haar gedrag een substantieel deel van de markt weg en drijft de prijzen van rondhout op, waardoor private inkopers niet mee kunnen en zelfs de markt moeten verlaten.

Tot slot zijn de geldstromen niet transparant; de garantie dat overheidssubsidie niet gebruikt wordt voor commerciële activiteiten, ontbreekt.

Er is geen afdoende toezicht op het gedrag van SBB op de houtmarkt. Evenmin is er toereikende rechtsbescherming omdat de Wet Markt en Overheid niet geldt als de activiteiten onder de "wettelijke taak" worden gebracht.

De oplossing is het terugdringen van de speelruimte die SBB krijgt. Dat kan door modernisering van de toepasselijke wetgeving, het onder de Wet Markt en Overheid brengen van de economische marktactiviteiten van SBB, aanscherping van het convenant met het Rijk en verbetering van het toezicht op SBB.

De constatering dat er geen afdoende toezicht op het beleid en gedrag van Staatbosbeheer is wordt bevestigd in het evaluatierapport van 2 december 2022 van de Algemene Rekenkamer.

Bronnen:

1999-00-00-staatsbosbeheer-concrete-taakstelling-en-randvoorwaarden-minlnv-is-een-houtoogst-van-300-000-m3-per-jaar
2000-06-06-gov-nl-minlnv-verklaring-van-geen-bezwaar-voor-de-oprichting-van-staatsbosbeheer-projecten-bv
2004-10-15-probos-biomassalobby-symposium-presentatie-staatsbosbeheer-directeur-zwier-van-olst-300-000-m3-houtoogst
2004-10-19-backoffice-c-marktverstoring-door-staatsbosbeheer
2005-04-12-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-grootschalige-biomassawerf-bij-groningen-seaports
2005-04-20-gov-nl-minez-onderzoek-naar-de-problematiek-markt-en-overheid
2005-09-06-edu-nl-wur-vnbl-staatsbosbeheer-wil-nog-veel-meer-geld-uit-de-markt-halen
2007-06-28-gov-nl-besluit-vaststelling-beleidsterrein-natuur-en-landschapsbeheer-vanaf-1998-staatsbosbeheer-300-000-m3-houtoogst-pj
2011-04-13-gov-nl-minez-staatssecretaris-bleker-brief-tweede-kamer-rechtszaken-staatsbosbeheer-oneerlijke-concurrentie-dossier-biomassa
2011-11-18-rwe-essent-brief-aan-minez-minlnv-eemshavencentrale-rwe-nuon-groningen-seaport-e-pact-en-biomassastook-ccs-warmtenet
2013-09-08-vbne-bosschap-biomassa-praktijkadvies-1-ton-biomassa-is-ca-3-kuub-houtchips
2013-11-28-staatsbosbeheer-verslag-prestatie-output-300-000-m3-rondhout-oogst-per-jaar
2014-12-04-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming
2014-12-04-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming-samenvatting
2015-07-15-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming-2014-addendum
2018-01-24-vnbl-staatsbosbeheer-produceert-jaarlijks-zo-n-300-000-m3-rondhout-bijna-de-helft-van-de-totale-660-000-m3-oogst-in-nederland
2018-04-18-dnv-gl-rwe-eemshavencentrale-aanvraag-revisievergunning-wabo-verhogen-aandeel-biomassabijstook-van-800-naar-1600-kton-pj
2018-07-16-epv-staatsbosbeheer-directeur-zwier-van-olst-we-moeten-zagerijen-zekerheid-bieden
2019-03-26-gov-nl-tweede-kamer-beantwoording-vragen-zware-kritiek-van-oud-directeur-staatsbosbeheer-op-houtkap-300-000-m3-rondhout
2019-06-28-gov-nl-tweede-kamer-beantwoording-vragen-staatsbosbeheer-wil-duidelijker-bosbeleid-houtkap-300-000-m3-rondhout-per-jaar
2020-03-13-staatsbosbeheer-ondernemingsplan-2020-2025-gemiddeld-300-000-m3-houtoogst-per-jaar
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-1-de-energiemaatschappijen
2020-12-07-edu-nl-wur-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland
2020-12-18-probos-biomassalobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland
2021-12-20-staatsbosbeheer-oogst-de-laatste-jaren-zo-n-300-000-m3-rondhout-samenwerking-heijmans
2022-03-30-wtt-industry-references-references-trade-partners-wood-biomass-and-biomass-pellets
2022-04-07-gov-nl-prov-groningen-beantwoording-statenvragen-pvdd-over-vestiging-van-de-houtzagerij-in-delfzijl-wood-trading-technologies
2022-04-11-gov-nl-minlnv-tweede-kamer-vragen-antwoord-minister-van-der-wal-zeggelink-industriele-houtzagerij-staatsbosbeheer-delftzijl
2022-04-14-gsp-voorstel-aan-algemeen-bestuur-verkoop-terrein-aan-nieuwe-zagerij-voor-staatsbosbeheer-wood-trading-and-technologies-wtt
2022-04-29-groningenseaports-vergadering-van-aandeelhouders-verkoop-terrein-aan-wood-trading-and-technologies-zagerij-staatsbosbeheer
2022-08-31-avih-position-paper-marktverstoring-door-staatsbosbeheer
2024-02-05-bioenergyinternational-biomasslobby-sweco-to-support-gasunies-energy-infrastructure-transition.pdf
2024-03-14-houtwereld-staatsbosbeheer-wil-grote-zagerij-in-nederland

Biomassa BV's van Staatsbosbeheer

Volgens de jaarverslagen van Staatsbosbeheer wordt op 12 januari 2000 voor de eerste keer een verklaring van geen bezwaar afgegeven voor het oprichten van een eigen onderneming (BV) en volgens het overheidsonderzoeksrapport van 2007 naar de onregelmatigheden bij de biomassa BV's van Staatsbosbeheer is de eerste verklaring van geen bezwaar voor de oprichting en deelname aan die BV's op 6 juni 2000 afgegeven. De verklaringen van geen bezwaar dato 10 december 2001 en 5 maart 2003 (kenmerken TRC2001/12136 en TRC2003/1773) benoemd in het onderzoeksrapport van 30 maart 2007 hebben we niet terug kunnen vinden.

Sinds 2006 wordt in de jaarverslagen '**Staatsbosbeheer Projecten BV**' (opgericht in 2001) benoemd en uitgelegd dat die BV fungeert als houdstermaatschappij van biomassa '**Energiehout BV**' (opgericht op 2 april 2001) en tegenwoordig '**Biogrondstoffen B.V.**' geheten). De directeur van 'Staatsbosbeheer Projecten BV' en 'Energiehout BV (Biogrondstoffen BV) is Zwier van Olst en Henk Wanningen is de Sales, Account & Business Development Manager.

Op 4 december 2014 werd de opvolgende verklaring van geen bezwaar ondertekend naar aanleiding van het convenant 'Staatsbosbeheer een maatschappelijke onderneming', waarbij de toestemming van de minister om Stichtingen en BV's op te richten pas wordt bevestigd en vastgelegd in het addendum van 15 juli 2015.

'Energiehout BV (Biogrondstoffen BV) neemt voor 25% deel in de biomassa BV 'Bio Enerco BV' (opgericht op 18 april 2002). In het jaarverslag en op zijn Linkedin profiel is te lezen dat Henk Wanningen de directeur is van 'Bio Enerco BV.' In het onderzoek van 30 maart 2007 naar het functioneren en de geconstateerde onregelmatigheden bij de biomassa BV's van Staatsbosbeheer is te lezen dat de 'Bio Enerco BV' voorheen de naam 'Biomassa B.V.' droeg en op de website is te lezen dat ze sinds 1999 biomassa leveren. Vattenfall legt in een persbericht van 16 november 2015 uit dat Bio Enerco BV al sinds 1999 zou bestaan.

Handelsnaam Adres	KvK-nummer Vestiging
Biomassa B.V. Postbus 193, 5580AD Waalre **Rechtspersoon is ontbonden of verplaatst**	16024959 Rechtspersoon
Biomassa B.V. Postbus 193, 5580AD Waalre **Rechtspersoon is ontbonden of verplaatst**	16024959 Rechtspersoon
Biomassa B.V. Boeket 2, 6031PR Nederweert **Vestiging is opgeheven of verplaatst**	16024959 Hoofdvestiging

In de geschiedenis van de KVK-registratie is dit niet terug te zien. Er bestond wel een 'Biomassa B.V.' KVK-registratie maar die lijkt niet gekoppeld te zijn geweest aan Staatsbosbeheer.

> Jaarverslag 2007: Bio Enerco BV heeft als doel het op rendabele wijze in- en verkopen van biomassa. Bio Enerco is een 25%-deelneming van Energiehout BV. De directeur van Bio-Enerco is dhr. Henk Wanningen.

Bron: 2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-website

KVK informatie Staatsbosbeheer BV's en Stichtingen

Indien je de KVK-geschiedenis van de BV's en Stichtingen van Staatsbosbeheer bekijkt dan zie je het volgende:

Staatsbosbeheer Projecten BV
Adres: Binnensingel 3 7411PL Deventer is adres van Staatsbosbeheer Buitenzaken en Buitenleven Vakanties
Directeur: Zwier van Olst

Biogrondstoffen B.V. (voorheen Energiehout BV)
Adres: Binnensingel 3 7411PL Deventer (Staatsbosbeheer Projecten, Buitenzaken en Buitenleven Vakanties)
Directeur: Zwier van Olst (sinds 02-04-2001)

Energiehout B.V. (hernoemt naar Biogrondstoffen BV)
Adres: Princenhof Park 1, 3972NG Driebergen-Rijsenburg (ook adres FSC-NL & Nationale Boomfeestdag) Fonds
Directeur: Zwier van Olst(sinds 02-04-2001)

Bio Enerco B.V. [voorheen Biomassa BV]
Adres nieuw: De Meerpaal 11, 9206AJ Drachten - adres van 'Van der Wiel Biomassa' de Energiehout B.V. beheerder
Adres oud: Verlengde Looweg 7, 8096 RR, Oldebroek – is ook het adres van "Van Werven Biomassa B.V."
Bestuurder: Henk (Hendrik) Wanningen (sinds 18-04-2002)

FSC-Nederland (voorheen Stichting Goed Hout!)
Adres: Princenhof Park 1, 3972NG Driebergen-Rijsenburg ook adres Biomassa 'Energiehout B.V.' SBB
Oprichter: Zwier van Olst (30-08-1999)
Bestuurslid: Henk/Hendrik Wanningen (sinds 07-04-2009)

Volgens de website van Bio Enerco BV (voorheen Biomassa BV) is deze Biomassa BV van Staatsbosbeheer al sinds 1999 leverancier van biomassa en levert o.a. wood chips, biomassa direct afkomstig uit de bosbouw gekweekt met het dxoel om in te zetten als biobrandstof wat verkocht wordt aan bijvoorbeeld de Stadsverwarming Purmerend, Stadsverwarming Ede, Vattenfall in Lelystad en Eneco in Utrecht. Bio Enerco BV levert houtsnippers van Energiehout BV aan Vattenfall in Lelystad en Veolia in Arnhem.

> Veolia benadrukt dat de te gebruiken brandstof bestaat uit schoon hout. Het betreft zogenaamde wood chips, die direct afkomstig zijn uit de bosbouw en het betreft materiaal dat wordt gekweekt met het doel om het in te zetten als biobrandstof. Veolia heeft een leveringscontract afgesloten met een gecertificeerde instantie die handelt onder de naam Bio Enerco BV.
>
> Bio Enerco BV is sinds 1999 leverancier van biomassa. We werken als partner van projectontwikkelaars en exploitanten van installaties waarmee duurzame energie wordt opgewekt. Bio Enerco BV is een joint venture van Energiehout BV (Staatsbosbeheer) en Van Werven Biomassa BV.
>
> Energiehout BV levert aan Stadsverwarming Purmerend, Stadsverwarming Ede, Vattenfall in Lelystad en Eneco in Utrecht. Bio Enerco BV levert houtsnippers van Energiehout BV aan Vattenfall in Lelystad en Veolia in Arnhem die een bedrijventerrein van warmte voorziet [en tevens de backup is van het Arnhemse warmtenet van Vattenfall].
>
> Bronnen:
> 2016-07-21-veolia-ipkw-arnhem-biomassa-centrale-toelichting-ketel-14
> 2019-02-08-energiehout-bv-staatsbosbeheer-biomassa-voor-verbranding-tbv-energieopwek
> 2019-06-29-bio-enerco-over-bio-enerco-bv
> 2021-02-18-staatsbosbeheer-dossiers-biomassa-feiten-en-cijfers-over-biomassa

Bron: 2019-02-08-energiehout-bv-staatsbosbeheer-biomassa-voor-verbranding-tbv-energieopwek

FSC-Nederland is gevestigd op het adres van Energiehout biomassa BV Staatsbosbeheer

In de FSC-presentatie van het Sociaal Geografisch Bureau (SGB) van de bijeenkomst 'Duurzaam Bouwen met FSC-hout van 15 juni 2005' is te lezen dat FSC-Nederland de verkorte naam is van 'Stichting Goed Hout!'. FSC Nederland was bij oprichting op hetzelfde adres gevestigd is als Energiehout BV, de biomassa BV van Staatsbosbeheer en het Nationale Boomfeestdag Fonds. Directeur van Energiehout BV Zwier van Olst is naast bestuurslid zelfs één van de oprichters van stichting FSC-Nederland.

De oprichting van stichting Goed Hout! en FSC-Nederland vindt op hetzelfde tijdstip plaats als dat Zwier van Olst, de directeur Staatsbosbeheer en bestuurslid FSC-Nederland, de FSC-certificering voor Staatsbosbeheer aan het regelen is in samenwerking met Johan Maris directeur [Peterson] Control Union Holding Certifications/SKAL

FSC©

FOREST STEWARDSHIP COUNCIL
FSC Nederland

Princenhof Park 1 • Postbus 118 • 3970 AC Driebergen
Tel: +31(0)30 692 6398 • Fax: +31(0)30 692 2978 • www.fscnl.org • email: info@fscnl.org

FSC Nederland is de verkorte naam van Stichting Goed Hout!
K.v.K. nummer 30158761, Triodosbank 212488260 tnv Stichting Goed Hout!

FSC Nederland is een werkgroep van FSC -Forest Stewardship Council. FSC-SECR-0010

De oprichting van stichting Goed Hout! en FSC-Nederland vindt op hetzelfde tijdstip plaats als dat Zwier van Olst, de directeur van biomassabedrijf Energiehout BV van Staatsbosbeheer en bestuurslid FSC-Nederland, de FSC-certificering voor Staatsbosbeheer aan het regelen is in samenwerking met Johan Maris van Peterson Control Union Certifications /SKAL. Zie hoofdstuk: 1997-2003: Weigering FSC-certificering voor energiehoutplantage SBB

Uittreksel Handelsregister
Kamer van Koophandel®

KvK-nummer 30158761

Pagina 1 (van 2)

Rechtspersoon

RSIN	808511361
Rechtsvorm	Stichting
Statutaire naam	Stichting Goed Hout & Goed Papier!
Ook genoemd	FSC Nederland
Statutaire zetel	Gemeente Utrecht
Bezoekadres	Wilhelminapark 37, 3581NJ Utrecht
Telefoonnummer	0302767220
Internetadres	www.fsc.nl
E-mailadres	info@fsc.nl
Datum akte van oprichting	30-08-1999

In het hoofdstuk 'Bos & Biomassa certificeringsinstanties' behandelen we uitgebreid de verschillende certificeringen en de belangenverstrengeling van de verschillende directeuren van Staatsbosbeheer en laten we zien dat Johan Maris, een voormalig EU-regelgeving subsidie-expertambtenaar van het ministerie van BZK & LNV eind 1999 eerst Hoofdinspecties en vervolgens de directeur wordt van het certificerings- en auditbedrijf Peterson Control Union Certifications /SKAL en diezelfde Johan Maris in 2003 de laatste hand legt aan de FSC-certificaten voor alle Staatsbosbeheerregio's terwijl hij ook mede verantwoordelijk is voor het opstellen en goedkeuren van het 'Green Gold Label' (GGL) biomassacertificeringslabel van RWE Essent en onderdeel uitmaakt van de 'International Wood Pellet Buyers' (IWPB) lobby- en handelsorganisatie.

FSC-Nederland is Stichting Goed Hout! opgericht door o.a. SBB directeur Zwier van Olst

FSC Nederland is mede-opgericht door Zwier van Olst. Van Olst was van 1998 tot 2013 Hoofd Staatsbosbeheer Buitenzaken BV. In 2001 werd hij directeur van Staatsbosbeheer Projecten BV en Energiehout BV (Nu Biogrondstoffen BV). Energiehout BV is een 100% deelneming van Staatsbosbeheer Projecten BV en leverancier van biomassa voor warmte- en warmte/krachtcentrales. Zwier van Olst is ook nog directeur van Buitenleven Vakanties, een joint venture voor vakantiewoningen van onder andere Staatsbosbeheer.

Handelsregisterhistorie

30 30158761 FSC Nederland telnr: 0302767220
Wilhelminapark 37 3581NJ Utrecht

Statutaire naam	Stichting Goed Hout !
Datum ingang	30-08-1999
Naam	van Olst, Zwier / 4
Infunctietreding	30-08-1999
Titel	Penningmeester
Naam	Wanningen, Hendrik / 28
Infunctietreding	07-04-2009
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd

Henk Wanningen, senior hoofd productgroep biomassa van Staatsbosbeheer, manager bij Biogrondstoffen BV en directeur van Bio Enerco, is het tweede bestuurslid van FSC Nederland. Bio Enerco BV is een joint venture van vier bedrijven: BioGrondstoffen BV (Staatsbosbeheer), Van Werven Biomassa BV, BKgroen en Van den Broek BV**.** Wanningen wordt pas in 2009 bestuurslid van het FSC-Nederland maar uit een interview uit 2002 blijkt dat hij al veel eerder betrokken is.

Handelsregisterhistorie

30 30158761 FSC Nederland telnr: 0302767220
Wilhelminapark 37 3581NJ Utrecht

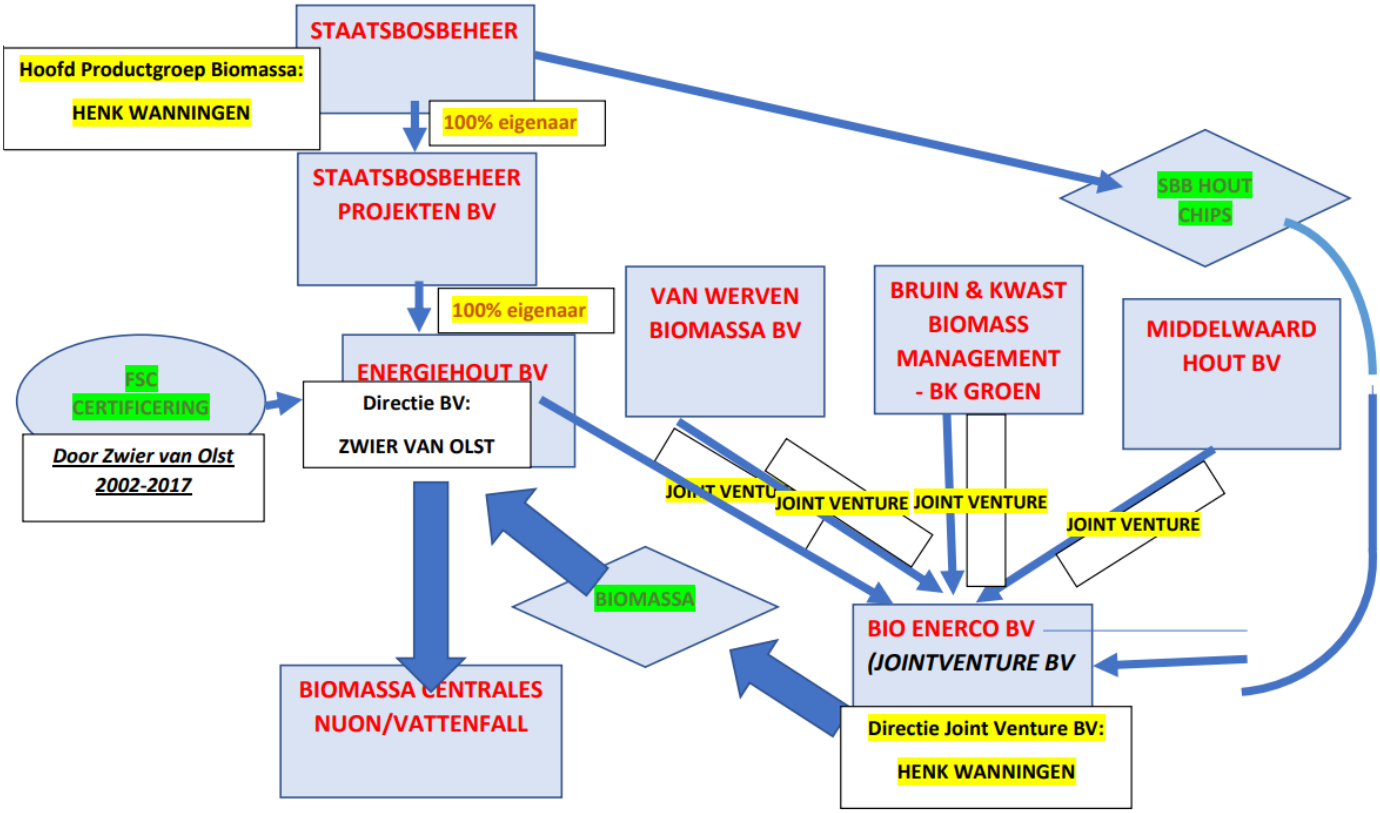
Statutaire naam	Stichting Goed Hout !
Datum ingang	30-08-1999
Naam	van Olst, Zwier / 4
Infunctietreding	30-08-1999
Titel	Penningmeester
Naam	Wanningen, Hendrik / 28
Infunctietreding	07-04-2009
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd

FSC

FOREST STEWARDSHIP COUNCIL
FSC Nederland

FSC Nederland, postbus 118, 3970 AC Driebergen
Tel.: 030-6926398 Fax: 030-6922978.
E-mail: info@fscnl.org Website: www.fscnl.org
FSC-nummer: FSC-SECR-0010

FSC Nederland is de verkorte naam van Stichting Goed Hout!
Deze brochure is gedrukt op Fastprint FSC. Minimaal 30% van de vezel, gebruikt in de productie van het papier waarop deze brochure is gedrukt, is afkomstig uit verantwoord beheerde bossen die onafhankelijk gecertificeerd zijn volgens de regels van de Forest Stewardship Council.
FSC Trademark © 1996 Forest Stewardship Council A.C. SKAL-COC-801343

Bron: https://gelderland.stateninformatie.nl/document/9029085/1/Bijlage_10

Op 21 augustus 2024 reageerde Wyke Smit, de directeur van FSC-Nederland op ons verzoek om wederhoor. Onderdeel van haar reactie was het verzoek om aan te geven dat Staatsbosbeheer mede-oprichter was van FSC-Nederland, dat het klopt dat bij oprichting FSC Nederland een aantal jaar gebruik mocht maken van kantoorruimte bij Staatsbosbeheer en dat ze in 2005 verhuisd zijn naar een andere locatie. Ze verzocht ons ook duidelijk aan te geven wie er allemaal betrokken waren bij de oprichting inclusief de datum van in- en uitreding, om aan te geven dat sinds 2017 er geen directeuren van biomassa BV's van Staatsbosbeheer meer in het bestuur zitten en ze vroeg zich af of de Biomassa BV van Staatsbosbeheer (Energiehout BV) al was opgericht in de tijd dat FSC-Nederland op hetzelfde adres was ingeschreven. We hebben hieronder eerst de link naar het KvK document van de oprichting van FSC-Nederland inclusief alle betrokkenen en de in- en uittreding beschikbaar gesteld, daaronder de link naar het KvK document van de biomassa BV van Staatsbosbeheer (Energiehout BV) waarbij de oprichtingsdatum een half jaar na de oprichting van FSC-Nederland was op hetzelfde adres geregistreerd als FSC-Nederland en Staatsbosbeheer en daaronder hebben we de link naar de volledige wederhoor van Wyke Smit geplaatst: 2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Bronnen:
https://gelderland.stateninformatie.nl/document/9029085/1/Bijlage_10
1999-08-30-fsc-nederland-goed-hout-kvk-30158761-oprichter-staatsbosbeheer-biomassa-bvs-zwier-van-olst-en-bestuur-henk-wanningen
1999-12-21-reformatorisch-dagblad-bomen-kappen-met-beleid
2000-02-03-fsc-nl-standaard-voor-de-certificering-van-goed-bosbeheer
2000-10-12-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-biomassa-energiehout-bv-staatsbosbeheer-deelnemers
2001-04-02-kvk-staatsbosbeheer-energiehout-bv-en-biogrondstoffen-bv-handelsregisterhistorie-directeur-zwier-van-olst
2001-01-23-fsc-nl-contact-princenhofpark-1-driebergen-is-zelfde-adres-energiehout-bv-staatsbosbeheer
2001-04-29-fsc-nl-contactpersoon-is-goedhout-is-zelfde-adres-als-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer
2003-00-00-staatsbosbeheer-vijf-jaar-certificering-van-experiment-tot-routine
2004-08-11-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-energiehoutbv-staatsbosbeheer-adres-driebergen-fsc-secr-0010-skal-coc-81343
2004-11-08-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-how-to-get-more-wood-from-the-dutch-forests
2005-07-11-sgb-fsc-presentaties-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-als-energiehout-bv-staatsbosbeheer
2006-05-19-gov-nl-tweede-kamer-brief-minlnv-evaluatie-staatsbosbeheer
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-website
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-doelgroep
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-van-werven-bv-van-der-wiel-bv-vagroen-biomassa-bioenerco-bv-nuon
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-contactpersonen-zwier-van-olst-hendrik-jan-ter-weeme-en-jochem-beijer

2013-10-11-biobasedeconomy-vagroen-grontmij-sweco-biomassa-bv-probos-biomassalobby-project-energie-en-houtketens
2014-12-04-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming
2014-12-04-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming-samenvatting
2015-07-15-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming-2014-addendum
2015-09-22-avih-bosbouw-artikel-rudi-van-hedel-grontmij-sweco-vagroen-van-werven-staatsbosbeheer-kwaliteit-biomassa
2020-04-22-staatsbosbeheer-dossier-biomassa-veelgestelde-vragen-organisaties-bio-enerco-energiehout-bv
2024-01-09-kvk-fsc-nederland-stichting-goed-hout-en-papier-uittreksel-handelsregister-30158761

Op het oude vestigingsterrein van 'Energiehout B.V.' (Princenhof Park Driebergen-Rijsenburg) zijn ook de VBNE en het voormalige NVBE gevestigd (voorheen het Bosschap) waar Staatsbosbeheer onderdeel van uitmaakt en waar Staatsbosbeheer Biomassa BV directeur en adviseur Henk Wanningen de vertegenwoordig van was, Sylvo Thijsen, de huidige directeur van Staatsbosbeheer de vicevoorzitter/plv. voorzitter van was en waar Harrie Hekhuis, de programmadirecteur Bos & Klimaat van Staatsbosbeheer bestuurslid is. Dit is belangrijke informatie om bepaalde stukken uit dit rapport in de juiste context te kunnen plaatsen.

> **Vereniging van Bos- en NatuurterreinEigenaren (VBNE)**
> Adres: Princenhof Park 7, 3972NG Driebergen-Rijsenburg
>
> **Nederlandse Vereniging van BosEigenaren (NVBE)**
> Adres: Princenhof Park 7, 3972NG Driebergen-Rijsenburg

Op 19 mei 2006 geeft Minister Cees Veerman (LNV) de volgende uitleg aan de Tweede Kamer over het detacheren van Staatsbosbeheermedewerkers aan de biomassa BV's:

> Op 10 december 2001 is door mijn ambtsvoorganger instemming verleend voor de door Staatsbosbeheer voorgestelde constructie, namelijk de overgang van personeel van Staatsbosbeheer naar de holding Staatsbosbeheer Projecten BV. Vanuit de holding kunnen de medewerkers gedetacheerd worden bij de bv's. De arbeidsvoorwaarden voor deze personeelsleden zullen volgens Staatsbosbeheer zoveel als mogelijk gelijk zijn aan die in het huidige arbeidsvoorwaardenpakket.
>
> Benoeming en verantwoording directeuren: Over de benoeming van de directeuren van de holding en de dochter bv's ben ik niet vooraf geraadpleegd. Dat is ook niet nodig; dat is een verantwoordelijkheid van de algemene vergadering van aandeelhouders.

Naar aanleiding van klachten uit de houtmarkt (2004) over het functioneren van de biomassa BV's van Staatsbosbeheer en de vragen vanuit de Tweede Kamer over deze klachten heeft de minister van LNV een onderzoek laten uitvoeren waaruit een aantal onrechtmatigheden naar boven kwamen (2007):

> De houtactiviteiten voor de energiemarkt zijn ondergebracht in de door SBB opgerichte besloten vennootschappen naar burgerlijk recht (BV's) waarvan SBB de aandeelhouder is. Dit betreffen SBB Projecten B.V. en Energiehout B.V. In het hiervoor opgenomen schema zijn deze BV´s begrepen in Projecten B.V. Deze besloten vennootschappen zijn op 21 maart 2001 en 6 april 2001 opgericht, nadat door de Staatsecretaris van LNV op 6 juni 2000 een "verklaring van geen bezwaar" (*6) is afgegeven. Voorts is door Energiehout B.V. in 2002 een belang van 25% in het aandelenkapitaal van Bio Enerco B.V. verworven.
>
> (*6) Dit betreft de verklaring van geen bezwaar van de staatsecretaris van LNV gelet op het bepaalde in art. 3, lid 6 van de Wet verzelfstandiging Staatsbosbeheer. Betreffende verklaring is specifiek afgegeven in verband met de oprichting door SBB van Staatsbosbeheer Projecten B.V. Op 1 februari 2001 is door de staatsecretaris van LNV aangegeven dat voor de oprichting van Energiehout B.V. en de participatie van deze vennootschap in Bio Enerco B.V. (destijds geheten Biomassa B.V.) geen separate verklaring van geen bezwaar benodigd is.
>
> Naar wij hebben begrepen is met LNV inmiddels afgesproken dat met ingang van de jaarrekening 2006 de resultaten van deze vennootschappen worden meegeconsolideerd. Dat betekent tevens dat deze ook in de vergelijkende cijfers over 2005 worden opgenomen;
>
> De werkzaamheden voor derden binnen Energiehout B.V., hebben, naar onze mening, gedurende de onderzoeksperiode op basis van het volumecriterium "de overhand" gehad. Op grond van de voorwaarden had dit aan het ministerie van LNV gemeld behoren te worden, teneinde daarvoor afzonderlijk toestemming te verkrijgen.

> Overigens merken wij in dit verband op dat het onderbrengen van houtmarktactiviteiten in besloten vennootschappen in de huidige organisatorische opzet en de huidige verdeling van managementtaken binnen SBB niet aantoonbaar leidt tot een grotere mate van transparantie, danwel tot een (additionele) waarborg voor het niet oneigenlijk aanwenden van publieke middelen. Naar wij hebben vernomen, onderzoekt SBB op dit moment op welke wijze zij de gewenste transparantie het meest kan waarborgen.

In het rapport werden o.a. de volgende aanbevelingen gegeven om de onrechtmatigheden te corrigeren:

> Teneinde onduidelijkheid omtrent het bindende karakter van de door de minister van LNV genoemde gedragslijnen te voorkomen, achten wij het gewenst dat dergelijke gedragslijnen tussen het ministerie van LNV en SBB schriftelijk worden vastgelegd.
>
> Opstellen van een interne gedragslijn binnen SBB met betrekking tot het beleid inzake inkopen en het zichtbaar maken van de naleving daarvan.
>
> Overwegen om scheiding aan te brengen in de personele invulling van het management van de business unit Dienstverlening respectievelijk de productgroep Hout en de besloten vennootschappen waarin SBB participeert, teneinde meer te waarborgen dat tussen partijen op zakelijke grondslagen wordt gehandeld.

Wat los van de onregelmatigheden en het advies om dit te corrigeren in dit bovenstaande verhaal opvalt is dat pas op zijn vroegst op 12 januari of 6 juni 2000 toestemming is gegeven om eigen ondernemingen op te richten en pas op 1 februari 2001, door de staatsecretaris van het ministerie van LNV is aangegeven dat er voor de oprichting van Energiehout B.V. en de participatie van deze vennootschap in Bio Enerco B.V. (destijds geheten Biomassa B.V.) geen separate verklaring van geen bezwaar benodigd is terwijl op de website van Bio Enerco B.V. en in het persbericht van Vattenfall van 16 november 2015 te lezen is dat 'Bio Enerco BV' al sinds 1999 leverancier van biomassa is.

Sinds 2014 is in de jaarverslagen van Staatsbosbeheer te lezen dat Energiehout BV voor 25% deelnemer is van Bio Enerco BV.

Bron: https://web.archive.org/web/20130816055220/http://bio-enerco.com/index.html

Bronnen:
2000-06-06-gov-nl-minlnv-verklaring-van-geen-bezwaar-voor-de-oprichting-van-staatsbosbeheer-projecten-bv
2004-10-19-backoffice-c-marktverstoring-door-staatsbosbeheer
2004-11-08-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-how-to-get-more-wood-from-the-dutch-forests

2005-09-06-edu-nl-wur-vnbl-staatsbosbeheer-wil-nog-veel-meer-geld-uit-de-markt-halen
2006-05-19-gov-nl-minlnv-brief-aan-tweede-kamer-evaluatie-staatsbosbeheer
2007-03-30-gov-nl-minlnv-rapport-uitkomsten-onderzoek-houtmarktactiviteiten-staatsbosbeheer
2008-06-02-staatsbosbeheer-verantwoording-jaarverslag-2007
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-website
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-doelgroep
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-van-werven-bv-van-der-wiel-bv-vagroen-biomassa-bioenerco-bv-nuon
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-contactpersonen-zwier-van-olst-hendrik-jan-ter-weeme-en-jochem-beijer
2013-09-25-vbne-vereniging-van-bos-en-natuureigenaren-vervangt-nederlandse-vereniging-van-boseigenaren-nvbe-en-bosschap
2013-10-11-biobasedeconomy-vagroen-grontmij-sweco-biomassa-bv-probos-biomassalobby-project-energie-en-houtketens
2015-09-04-staatsbosbeheer-ondernemingsplan-2015-2020
2015-09-22-avih-bosbouw-artikel-rudi-van-hedel-grontmij-sweco-vagroen-van-werven-staatsbosbeheer-kwaliteit-biomassa
2016-10-24-vbne-voorheen-bosschap-werkplan-2017
2018-11-09-ecorys-evaluatie-staatsbosbeheer
2020-03-09-staatsbosbeheer-ondernemingsplan-2020-2025
2020-04-22-staatsbosbeheer-dossier-biomassa-veelgestelde-vragen-organisaties-bio-enerco-energiehout-bv
2020-06-26-gov-nl-minez-rvo-routekaart-nationale-biogrondstoffen-naar-een-groter-aanbod-en-betere-benutting
2022-08-31-avih-position-paper-marktverstoring-door-staatsbosbeheer
2023-04-11-ecorys-evaluatie-staatsbosbeheer
2024-04-10-gov-nl-eerste-kamer-verslag-reactie-minister-op-vragen-over-evaluatie-staatsbosbeheer

Nationaal Groenfonds

Het Nationaal Groenfonds werd in 1994 opgericht om de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) te ondersteunen. Het is gebaseerd op het principe van een revolverend fonds, waarin het uitgeleende geld weer terugkomt, zodat het opnieuw beschikbaar komt voor nieuwe leningen. Dit is een manier van financieren en een alternatief voor het traditionele subsidiëren. Door aflossing (en eventueel rentebetaling) komt het uitgeleende geld weer terug in het fonds. De minister van LNV is verantwoordelijk voor de jaarlijkse storting in het Groenfonds ten behoeve van de provincies.

Medio 2013 maakten het Rijk en de provincies afspraken in 'het Natuurpact'. Daarin zetten zij samen de hoofdlijnen voor een nieuw natuurbeleid uit. De EHS dopen zij om tot Natuurnetwerk Nederland (NNN), omdat de naam 'Ecologische Hoofdstructuur' weinig tot de verbeelding spreekt. De doelstelling van de EHS was én is om de oppervlakte natuur in Nederland te vergroten en de kwaliteit van natuurgebieden te verbeteren. De doelstellingen van Natuurnetwerk Nederland en EHS zijn gelijk gebleven, de verantwoordelijkheid ervoor is verschoven van Rijk naar provincies en de tijdshorizon is 'opgerekt' van 2018 naar 2027.

Van 2014 tot 2023 wordt Minister Cees Veerman voorzitter van het Nationaal Groenfonds, waarmee hij de verantwoordelijkheid kreeg om de miljoenen uit het fonds te verdelen en verantwoordelijk is voor de financiering van een groot aantal biomassaprojecten.

Het Nationaal Groenfonds is naast financier ook beheerder en kassier van publieke en private middelen voor natuur en landschap. Het Groenfonds zorgt voor snel betalingsverkeer en transparante informatievoorziening naar zowel overheden als particulieren. Staatsbosbeheer is één van de gebruikers van het Groenfonds om projecten te financieren.

> Het Nationaal Groenfonds is een zgn. niet-geïntegreerd fonds, waarvoor Staatsbosbeheer een separate rekening aanhoudt. De verwerking van af te handelen transacties, alsmede de opstelling van verantwoordingsinformatie en de jaarrekening met de bijbehorende accountantsverklaring wordt volledig uitgevoerd onder regie van de directie van het Groenfonds.

> In de recent gepresenteerde Rijksnatuurvisie wordt de centrale stelling geponeerd dat natuur en economie van elkaar kunnen profiteren (...) Rijk en provincies financieren het natuurbeleid hoofdzakelijk via een subsidiestelsel. Daarvoor is door de bezuinigingen van de afgelopen jaren steeds minder geld beschikbaar. Het Planbureau voor de Leefomgeving heeft becijferd dat ons land op dit moment zelfs veel te weinig geld inzet om aan de internationale afspraken te voldoen.

Natuurlijk zal niet iedereen meteen enthousiast zijn voor het idee dat er geleend moet worden, in plaats van de hand ophouden voor subsidiegeld. Maar het roer moet ook in deze zin om, teneinde het behoud van de natuur in ons land betaalbaar te houden. Nationaal Groenfonds wil de financiering van natuur en landschap faciliteren, overheidsbeleid ondersteunen en private geldbronnen aanboren. Wij bundelen publieke en private geldstromen en leggen daarbij de verbinding tussen ecologie en economie.

Ten slotte heeft 38% van de leningportefeuille betrekking op projecten die het verdienvermogen van het natuurbeheer versterken en waarbij natuurontwikkeling samen gaat met een rendabele economische ontwikkeling zoals natuurbegraven, landgoedontwikkeling of duurzame energie. Zo verstrekte het Groenfonds onder meer financieringen die gericht zijn op het verwerken van biomassa (...) Speerpunten voor 2014 zijn biomassa uit natuur (...) Voor 2015 ligt hierbij onze focus op (...) opwekking van duurzame energie (biomassa)

CO_2-RECHTEN

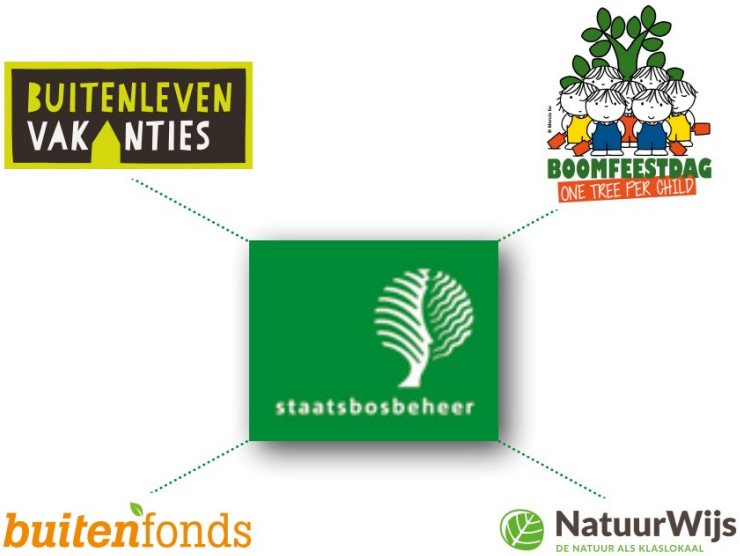
In het kader van het Bosklimaatfonds heeft het Groenfonds de CO_2-rechten verworven die 2.521 hectare bos in een periode van 50 jaar oplevert, gerekend vanaf 2001. Deze CO_2-rechten zijn niet gewaardeerd, omdat de waarde hoofdzakelijk bepaald wordt door toekomstige regelgeving met betrekking tot verhandelbare emissierechten. Er heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden over de waardering van de emissierechten uit aangelegd bos.

Bronnen:

2008-06-02-staatsbosbeheer-verantwoording-jaarverslag-2007
2014-07-03-nationaal-groenfonds-jaarverslag-2013
2014-12-18-boerderij-cees-veerman-nieuwe-voorzitter-nationaal-groenfonds
2015-05-29-nationaal-groenfonds-jaarverslag-2014
2016-11-09-nvde-biomassalobby-nationaal-groenfonds-financiert-biomassacentrale-in-ede
2017-05-22-groenfonds-biomassacentrale-becc-winst-natuur-en-milieu
2017-10-03-agrochemie-cees-veerman-nieuwe-voorzitter-raad-van-toezicht-tki-bbe-bio-based-economy
2017-10-27-tki-bbe-biomassa-het-nieuwe-goud-brief-cees-veerman-namens-bio-based-economy-lobby-aan-minezk-min-wiebes
2018-05-29-nationaal-groenfonds-investeren-in-bioenergie
2018-11-15-groenfonds-biomassacentrale-primco-lelystad-warmte-voor-vattenfall-nuon-ennatuurlijk-veolia
2020-03-09-staatsbosbeheer-ondernemingsplan-2020-2025
2023-03-09-gov-nl-minezk-beantwoording-vragen-miljoenen-overheidsgeld-op-het-spel-biomassacentrale-gelderland
2023-09-21-fd-groendfonds-fors-verlies-op-overheidsleningen-aan-biomassacentrale-duiven

Stichtingen van Staatsbosbeheer en andere bedrijven

In de paragrafen hieronder bespreken we de belangenverstrengeling en de financiële belangen van Staatsbosbeheer en alle betrokken bedrijven en stichtingen. Heb je geen zin om het hele verhaal te lezen? Hieronder de strekking van het verhaal:

> Staatsbosbeheer: "We slagen er steeds beter in om meer eigen inkomsten te generen."
>
> "Dat doen we onder andere via het Buitenfonds, met Buitenleven vakantiewoningen, Natuurwijs en Stichting Nationale Boomfeestdag."

Bron: 2020-03-13-staatsbosbeheer-ondernemingsplan-2020-2025-samenvatting

Staatsbosbeheer kapt onze bossen o.a. voor biomassaproductie die verstookt wordt in de biomassacentrales waarbij meer CO2 vrijkomt dan bij de stook van kolen. Staatsbosbeheer ontvangt naast de inkomsten voor hout en biomassa ook SNL-subsidies voor dat kappen van bos. Opa en oma mogen vervolgens een nieuwe boom betalen via stichting Buitenfonds en de (klein)kinderen mogen die nieuwe boom aanplanten via stichting Nationale Boomfeestdag. Staatsbosbeheer krijgt vervolgens via stichting Nationale Koolstofmarkt tegen betaling via stichting Buitenfonds CO2-certificaten voor het aanplanten van die nieuwe boom. Een aantal overige bij de biomassalobby betrokken bedrijven zoals (Peterson) Control Union Certifications, Probos en bijvoorbeeld Borgman Beheer Advies BV verdienen hier ook aan. Vervolgens verdient Staatsbosbeheer aan de verkoop van die CO2-certificaten aan de vervuilende energiebedrijven die met die certificaten de CO2-uitstoot compenseren die vrijkomt bij het verbranden van de houtige biomassa van Staatsbosbeheer. Naast veel meer CO2 komt er bij het verbranden van houtige biomassa ook giftige stoffen vrij zoals NOx, SO2, HCL, HF, (ultra)fijnstof, ammoniak, metalen en dioxinen/furanen die niet vrijkomen indien je bijvoorbeeld gas verbrand. In alle fasen wordt er geld verdiend aan het kappen en verbranden van bomen uit de bossen van Staatsbosbeheer. Dit gaat ten koste van de gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst van ons en onze (klein)kinderen. Dit moet stoppen!

Stichting Nationale Boomfeestdag en Stichting Buitenfonds

Boomfeestdag, Buitenfonds en NatuurWijs zijn drie 'labels' van Staatsbosbeheer.

Bron: 2022-05-17-natuurwijs-staatsbosbeheer-jaarverslag-2021

Buitenfonds

Staatsbosbeheer heeft in meerdere documenten en nieuwsartikelen aangegeven dat meerdere stichtingen van Staatsbosbeheer waaronder stichting Buitenfonds betrokken zijn bij de handel in CO2-compensatiecertificaten.

Uit de beleidsdoorlichting van 10 augustus 2018 die in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is opgesteld, blijkt dat de plannen van de stichting Nationale Koolstofmarkt onhaalbaar waren en dat het ministerie daarom geen zelfstandig programma wilde opstarten maar omdat "de wil bij de stakeholders dermate groot was" besloten is om vanuit de overheid een "Green Deal" te sluiten met het private initiatief.

> Hoewel deze Green Deal pas in 2017 is gesloten, is voorafgaand aan de Green Deal haalbaarheidsonderzoek gedaan naar een dergelijke koolstofmarkt. Omdat uit de studies bleek dat de plannen onhaalbaar bleek, maar de wil bij stakeholders

dermate groot was, is besloten geen zelfstandig programma vanuit het ministerie te starten, maar wel een Green Deal te sluiten.

Bronnen:
2018-08-10-cedelft-betaalde-biomassalobby-beleidsdoorlichting-artikel-19-klimaat
2022-11-11-edu-nl-ru-de-lulucf-verordening-en-koolstofcertificaten-van-twee-walletjes-eten

"Opa, ik werk nu ook aan het bos"

Shell is op weg naar duurzaamheid. Uiterlijk in 2050 wil het bedrijf netto geen broeikas-gassen meer uitstoten. Onderdeel van de strategie om daar te komen zijn natuurlijke klimaatoplossingen, zoals het planten van bomen. De samenwerking met Staatsbosbeheer en het Buitenfonds sluit hierbij aan, aldus Floor Oosterlee, partnershipmanager bij Shell.

Bron: 2020-07-13-buitenfonds-stichting-staatsbosbeheer-jaarverslag-2019

Op 9 maart 2020 publiceerde Staatsbosbeheer het ondernemingsplan 2020-2025 waarin o.a. het volgende was opgenomen:

Staatsbosbeheer steunt actief de ontwikkeling van een C02 -certificeringsmethodologie, binnen het kader van de Green Deal Pilot Nationale Koolstofmarkt of een andere toekomstige standaard voor toepassing in Nederland.

Bron: 2020-03-09-staatsbosbeheer-ondernemingsplan-2020-2025

Op 11 november 2021 publiceerde Staatsbosbeheer op de eigen website een artikel met de naam CO2-certificaten voor financiering nieuw bos en een dag later publiceerde de Stentor een identiek nieuwsartikel waarin o.a. het volgende te lezen is:

Staatsbosbeheer, Buitenfonds en Koolstofmarkt

Naast het betrokken bedrijf spelen drie instellingen een rol bij dit CO2-bos.

Staatsbosbeheer wil met het bos de biodiversiteit (door veel verschillende soorten bomen is het beter bestand tegen klimaatverandering) en recreatie een slinger geven. Bovendien zorgt zo'n bos voor hout voor toekomstige generaties.

Buitenfonds is de 'steunstichting' van Staatsbosbeheer. Zij werft geld voor projecten van de natuurgebieden van Staatsbosbeheer en is in dit geval verantwoordelijk voor de overdracht van de CO2-certificaten.

Stichting Nationale Koolstofmarkt heeft de koolstofcertificaten van dit bos toegekend. De stichting houdt toezicht op de binnenlandse handel van die certificaten, die het voor zowel (kleine) bedrijven als particulieren mogelijk maken een steentje bij te dragen aan het klimaat.

Staatsbosbeheer, Buitenfonds en Koolstofmarkt
Naast het betrokken bedrijf spelen drie instellingen een rol bij dit CO2-bos.

Buitenfonds is de 'steunstichting' van Staatsbosbeheer.
Zij werft geld voor projecten van de natuurgebieden van Staatsbosbeheer en is in dit geval verantwoordelijk voor de overdracht van de CO2-certificaten.

Stichting Nationale Koolstofmarkt heeft de koolstofcertificaten van dit bos toegekend.
De stichting houdt toezicht op de binnenlandse handel van die certificaten, die het voor zowel (kleine) bedrijven als particulieren mogelijk maken een steentje bij te dragen aan het klimaat.

Bronnen:
2021-11-22-staatsbosbeheer-co2-certificaten-voor-financiering-nieuw-bos
2021-11-23-stentor-steenwijkerland-geen-parijs-of-tokyo-maar-steenwijkerwold-6-vragen-en-5-antwoorden-over-het-co2-bos

Op 18 december 2021 publiceert RTV Oost een artikel over een primeur van Buitenfonds waarin Frank van Hedel, voorheen de senior project developer and marketing of biomass in the biobased economy van Staatsbosbeheer en nu de zakelijk accountmanager van stichting Buitenfonds, uitlegt hoe Staatsbosbeheer bedrijven de optie biedt om CO2-uitstoot te compenseren en daarvoor CO2-certificaten verkoopt die stichting Nationale Koolstofmarkt verstrekt als betaalde dienst en die Staatsbosbeheer via de stichting Buitenfonds verkoopt aan vervuilende bedrijven. Stichting Nationale Koolstofmarkt is opgericht in samenwerking met een aantal bedrijven zoals Greenchoice, 'Face The Future BV' en 'Trees For All' en Staatsbosbeheer. In het artikel van RTV Oost is o.a. het volgende te lezen:

Buitenfonds: samen sterk

Buitenfonds is een zelfstandige stichting die samenwerkt met bedrijven en particulieren om groene wensen te realiseren in de natuur van Staatsbosbeheer.

Strategisch manager Greenchoice
RUBEN VEEFKIND

> Om klimaatverandering tegen te gaan moet er minder CO2 de lucht in, en hebben we meer bos nodig om het op te slaan. Staatsbosbeheer wil wel meer bos aanplanten, maar heeft niet het geld om dat op grote schaal te doen. Door de CO2- rechten te verkopen heeft Staatsbosbeheer geld voor het planten en onderhouden van bos, en kan een bedrijf officieel aantonen dat het zijn CO2-uitstoot compenseert.
>
> Als je als bedrijf zegt: 'wij planten bomen om onze uitstoot te compenseren', dan klinkt dat mooi, maar dat kun je niet controleren. Met een CO2-bos van het Buitenfonds krijg je certificaten waarmee je dat ook echt kan aantonen.

Op de website van Staatsbosbeheer is op de versie van 1 juni 2019 de deal met Shell en Stichting Buitenfonds uitgelegd. Op de pagina is te lezen dat 'het partnerschap met Shell past in de aanpak van Staatsbosbeheer om samen met partners te werken aan een duurzaam en klimaatbestendig Nederland' met een knop die verwijst naar 'Meer over Biobased Economy'.

Duurzaam en klimaatbestendig Nederland

Het partnerschap met Shell past in de aanpak van Staatsbosbeheer om samen met partners te werken aan een duurzaam en klimaatbestendig Nederland.

Meer over Biobased Economy

Op dezelfde webpagina van Staatsbosbeheer maar dan de laatste versie van 20 januari 2024 is de knop 'Meer over Biobased Economy' verdwenen. De tekst over de samenwerking en de investering in de 'onafhankelijke' stichting Buitenfonds is nog wel te lezen:

> Shell en Staatsbosbeheer gaan in Nederland de komende 12 jaar samenwerken. Om te beginnen investeert Shell € 17,4 miljoen in Buitenfonds, een onafhankelijke stichting die geld werft voor waardevolle projecten in de natuurgebieden van Staatsbosbeheer. Zo kunnen bedrijven en particulieren investeren in de Nederlandse natuur. Shell wil bijdragen aan de versnelde transitie naar hernieuwbare energie in Nederland. De samenwerking met Staatsbosbeheer sluit daarop aan.

Op 8 februari 2022 komen Greenpeace en Extinction Rebellion in actie tegen de 'schaamteloze greenwashpraktijken' van Staatsbosbeheer.

> Actievoerders van Greenpeace hebben dinsdagochtend voor het hoofdkantoor van Staatsbosbeheer in Amersfoort een boom geplant, om die vervolgens met olie te overgieten. Met deze actie vroeg Greenpeace aandacht voor 'De Vieze Verkiezing'. 'Samen planten we bomen', een samenwerking tussen Shell en Staatsbosbeheer, won de weinig eervolle titel uit ruim 1500 inzendingen.

Op 14 november 2022 publiceerde de jongerenraad van Staatsbosbeheer een position paper met een vernietigend advies over de samenwerking van Staatsbosbeheer met Shell:

> Ook de komende jaren houdt Shell zich nog hoofdzakelijk bezig met het winnen van olie en gas', staat in hun verklaring, waarmee Shell actief 'de klimaatcrisis alleen maar erger maakt'. Hiermee draagt Shell niet bij aan de oplossing van de klimaatcrisis, het maakt deze alleen maar erger. Wij beschouwen de samenwerking daarom als greenwashing. Als vertegenwoordigers van de generatie die zal moeten leven met de gevolgen van de klimaatcrisis spreken wij ons dan ook uit tegen de samenwerking met Shell.

Bronnen:
2013-04-25-buitenfonds-stichting-staatsbosbeheer-kvk-57806160-directeur-sylvo-thijsen-raad-van-toezicht
2015-12-10-buitenfonds-stichting-staatsbosbeheer-anbi-en-kvk-gegevens
2016-03-23-buitenfonds-stichting-staatsbosbeheer-jaarverslag-2015
2019-06-01-staatsbosbeheer-en-shell-zeggen-dat-ze-5-miljoen-bomen-gaan-aanplanten-voor-de-bio-based-economy
2019-10-20-buitenfonds-initiatief-van-staatsbosbeheer-zakelijke-investeerders-shell-greenchoice-microsoft
2020-05-29-staatsbosbeheer-over-staatsbosbeheer-dossiers-biobased-economy
2020-07-13-buitenfonds-stichting-staatsbosbeheer-jaarverslag-2019
2021-11-22-staatsbosbeheer-co2-certificaten-voor-financiering-nieuw-bos
2021-11-23-stentor-steenwijkerland-geen-parijs-of-tokyo-maar-steenwijkerwold-6-vragen-en-5-antwoorden-over-het-co2-bos
2021-12-08-rtvoost-in-steenwijkerwold-bedrijven-compenseren-via-staatsbosbeheer-co2-uitstoot-in-een-klimaatbestendig-bos
2021-12-14-eneco-blijft-duurzaamste-stroomleverancier-van-de-grote-energiebedrijven-dankzij-betaalde-lobby-natuur-en-milieu
2021-12-14-vnbl-staatsbosbeheer-levert-certificering-van-koolstofvastlegging-door-nieuw-bos-green-deal-snk-nationale-koolstofmarkt
2022-02-08-ad-greenpeace-komt-in-actie-bij-staatsbosbeheer-in-amersfoort-schaamteloze-samenwerking-met-shell
2022-09-28-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-dag-geen-social-media-omdat-xr-einde-eist-aan-greenwashing-praktijken-shell
2022-11-14-staatsbosbeheer-position-paper-van-staatsbosbeheer-jongerenraad-stop-samenwerking-staatsbosbeheer-en-shell
2024-01-23-frank-van-hedel-minlnv-staatsbosbeheer-senior-project-developer-marketing-of-biomass-in-biobased-economy-buitenfonds

Bron: https://www.boomfeestdag.nl/toolkit-boomfeestdag

Volgens de statutenwijziging in 2013 van stichting Trees For All is het vestigingsadres Oude Kraan 72 in Arnhem. Op datzelfde adres was ook Stichting Nationaal Bossenfonds ingeschreven en Natuur en Milieufederatie Gelderland (Natuur & Milieu).

Sjaak de Ligt, de directeur van stichting 'Trees for All' heeft ook voor stichting FACE gewerkt en is medeoprichter van stichting Nationaal Bossenfonds'in samenwerking met Staatsbosbeheer. Hij is daarnaast een 'Consultant Biobased Economy' voor meerdere organisaties.

Op 2 december 1994 publiceerde Trouw een artikel over minister Ed Nijpels (minister VROM, voorzitter Bosschap, de voorganger van de VBNE biomassalobbyorganisatie en voorzitter van stichting FACE die verantwoordelijk zijn voor het CO2-uitstoot-compensatieproject van de Energiebedrijven waar stichting 'Trees For All' mee samenwerkt).

In het artikel spreekt Maarten Brabers de toenmalige directeur van Staatsbosbeheer de profetische woorden uit: *"In het algemeen is met natuurbescherming geen droog brood te verdienen. Met het vernietigen van natuur wel."*

> Volgens Nijpels moeten organisaties vaker contact zoeken met bedrijven en omgekeerd en hield een pleidooi voor een pact tussen bedrijven en natuurbeschermers. Maarten Brabers de directeur van Staatsbosbeheer waarschuwde wel voor overspannen verwachtingen: In het algemeen is met natuurbescherming geen droog brood te verdienen. Met het vernietigen van natuur wel.

In 2003 publiceert het Nederlandse Bosbouw tijdschrift een artikel over stichting 'Trees For All' waarin duidelijk wordt dat het ministerie van VROM, Staatsbosbeheer en o.a. NUON via stichting 'Trees for Travel' en FACE in Oeganda en Ecuador CO2-compensatieprojecten zijn gestart:

> Moet er toch worden gevlogen, dan moet de CO2 zo snel mogelijk weer uit de atmosfeer worden gehaald. Aanleg van nieuw bos is daar een zeer effectief middel voor. 'Trees for Travel' biedt die mogelijkheid sinds 2001 voor zowel zakelijke als voor vakantiereizen. Inmiddels is op deze wijze al circa 300 hectare bos gerealiseerd in Ecuador en Oeganda. Het ministerie van VROM, Staatbosbeheer en Nuon zijn enkele van de bekendste deelnemers (dwz gebruikers).

Op 9 december 2005 publiceert de "World Rainforest Movement' (WRM) een verslag over het project van FACE in Oeganda waaruit blijkt dat terwijl er meer dan 50 mensen vermoord waren tijdens het project, het project FSC-certificatie mocht ontvangen en zowel stichting FACE als de FSC-eisencontrolerende instantie positief waren over het project.

> The FACE Foundation (Forests Absorbing Carbon dioxide Emissions) was set up in 1990 by the Dutch electricity generating board with the aim of planting trees to absorb and store carbon, supposedly to compensate for the greenhouse gas emissions from a new power station to be built in the Netherlands.
>
> Local council officials told Byakola that most of the jobs are only during the planting period and employ very few people. The project has taken away what little local communities had, they said. Byakola reports that forest materials required for cultural functions and firewood are hard to find. People have stopped preparing certain foods like beans that take a long time to cook. Villagers can no longer graze their goats and cows in the forest. As a result, areas near the forest are subject to overgrazing and vulnerable to soil erosion.
>
> In the same month that FSC issued its certificate, March 2002, several hundred families were camped in a trading centre after UWA had evicted them from their homes and land in Mount Elgon National Park. Although they had lived on Mount Elgon for over 40 years, to UWA's armed park rangers they were squatters without land rights. Rangers destroyed houses and crops.

UWA park rangers receive para-military training in preparation for their duties. David Wakikona, Member of Parliament for Manjiya County told New Vision in June 2004, "The boundaries were made unilaterally, displacing over 10,000 people. The wildlife people who operate there are very militarised, and have killed over fifty people. People feel that the Government favours animals more than the people."

Denis Slieker

Op 3 maart 2007 publiceert de Volkskrant een artikel over stichting 'Trees For All', 'Trees For Travel' en stichting FACE waaruit de verschillende belangenverstrengelingen blijken. Een journalistiek onderzoeksrapport van Jurgen Sweegers van 25 september 2015 onthult hoe het verhaal vervolgt via de 'Face For Future BV':

> Het compenseren van een reis naar New York kost bij Trees for Travel 34 euro, bij Klimaatneutraal (alias Greenseat) ruim 41 euro. Het verschil is dat de eerste een stichting is, en de tweede een bedrijf. 'We zijn formeel een BV, maar streven niet naar winst', verweert directeur Denis Slieker van Klimaatneutraal zich.

> Trees for Travel en Klimaatneutraal hebben zelf geen bomen. Daarvoor stappen ze bijvoorbeeld naar de Stichting FACE (Forests Absorbing Carbon dioxide Emission) die in nieuwe bossen investeert, en waarvan Klimaatneutraal-directeur Denis Slieker ook directeur is.

Verduurzaamd Hout Nederland
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Stichting Bos en Hout Support
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Algemene Vereniging Inlands Hout
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

European Wood Preservative Manufacturers Group
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

PEFC Nederland
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Stichting Kwaliteit Bos-, Natuur- en Landschaps
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Stichting Vakblad Natuur Bos Landschap
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Koninklijke Nederlandse Bosbouwvereniging
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Face the Future B.V.
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

Stichting Forest Forever Fund
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

Van Bommel FAUNAWERK
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

TreeInvent
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

Face Forests B.V.
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

Borgman Beheer Advies
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

Stichting Probos
Hollandseweg 7 J, 6706KN Wageningen

Denis Slieker was in 2011 bij Greenchoice aan komen waaien. Hij was directeur van Climate Neutral Group en oprichter van onder meer Face The Future BV; dat zijn bedrijven die CO2-compensatie aanbieden voor vervuilende activiteiten als het verbruiken van energie. Greenchoice was zelf één van die bedrijven die CO2-compensatie aanbod voor het verbruik van gas door de klanten. Voor klanten die van Greenchoice gas afnamen werd ieder jaar 10 hectare bos aangelegd, zo stond er op de website van Greenchoice.

Het ging op een bepaald moment slecht met Face The Future BV. Het bedrijf, waar vijf mensen werkten, trok toen in bij Greenchoice, dat 50% van de aandelen in handen kreeg. Greenchoice kon de activiteiten van Face-the-future goed inpassen. Slieker werd in april 2011 voor 50% van de tijd team-leider Business Development van Greenchoice en voor 50% van de tijd bleef hij directeur van Face The Future.

Michiel Rexwinkel (oprichter Greenchoice) had zelf ook een CO2-compensatiebedrijf opgezet: '**Forest For Ever**'. Dat bedrijfje was in handen van zijn vader. Het richtte zich op de aankoop van bossen in Brazilië, in het Amazone-gebied.

Op 1 januari 2012 wordt Denis Slieker directeur business development van Greenchoice. Volgens Michiel Rexwinkel werd hij echter operationeel directeur. Denis Slieker ruimde in mei 2013 zijn bureau op en vertrok naar Qurrent, (...) Daar kwam mogelijk bij dat hem de grond te heet onder de voeten werd door de verdachtmakingen van Rexwinkel over 'verdwenen miljoenen'. [Augustus 2018 werd duidelijk dat Greenchoice concurrent Qurrent zou overnemen. In juli 2018 werd Denis Slieker de Director Energy Solutions van Vattenfall t.b.v. o.a. warmtenetten]

Volgens de KVK-gegevens van Forest For Ever is het inschrijfadres Hollandseweg 7 in Wageningen. Op dat adres is een groot deel van de biomassalobby BV's Nederland gevestigd o.a. Probos en de voorganger stichting Bos & Hout, Borgman Beheer Advies en TreeInvent, AVIH, EWPMG, VHN, PEFC-NL, de KBNL, het VNBL, de KNB en ook Face The Future BV en Face Forests BV en Forest Forever Fund en tevens van Bommel Faunawerk van Frans van Bommel die ecologisch advies levert aan o.a. BIJ12 en een groot aantal provincies en gemeenten en SBNL adviseur was voor agrariërs en particuliere grondeigenaren over natuurbeheer en subsidieregelingen (Programma Beheer). Zie het hoofdstuk SNL subsidies.

Op 20 maart 2008 publiceert belangenorganisatie het Bosschap een artikel over de voordracht van Ed Nijpels als voorzitter waarin o.a. benoemd wordt dat hij de voorzitter van Stichting FACE (Forests Absorbing Carbondioxide Emissions) was. In het artikel benoemd Ed Nijpels ook een wetsvoorstel die bedoeld is om de werkingssfeer van het Bosschap uit te breiden o.a. om groene biomassa voor energie te promoten:

> Het is belangrijk dat juist alle aspecten rondom het beheren van onze waardevolle bos- en natuurgebieden continu onder de aandacht worden gebracht van onze politiek en de samenleving. En met de huidige aandacht voor klimaat en energie, zoals groene biomassa, is die uitdaging des te interessanter. Het proces van de verbreding van de werkingssfeer van het Bosschap naar bos en natuur past daar prima in. Ik verwacht dat het kabinet snel instemt met het wetsvoorstel hierover!

Op 6 juni 2012 blijkt uit een rechtszaak tussen Face The Future BV en de Nederlandse Staat dat de Face The Future BV in oktober 2009 alle activa en passiva van stichting FACE (Forests Absorbing Carbondioxide Emissions) gekocht en overgenomen heeft. Face The Future BV klaagde de Nederlandse Staat aan omdat die de verwachting zou hebben gewekt dat Face the Future BV zou kunnen blijven handelen in CO2-credits zonder gehinderd te worden door dubbeltelling.

De Nederlandse Staat zou de werkwijze van Stichting FACE mede geformuleerd hebben en de mogelijkheid geschapen hebben van financiering van bosuitbreiding in de vorm van verkoop van CO2-certificaten en heeft het verdienmodel van stichting FACE / 'Face The Future BV' hierop ingericht voorafgaand aan de ondertekening van het Kyotoprotocol.

Op 12 februari 2013 vindt er een wijziging in de statuten van stichting Trees For All plaats. In de statuten is o.a. de volgende paragraaf opgenomen. Onderstaande tekst laat zien dat het Trees for All en Trees for Travel als hoofddoel heeft om CO2-uitstoot van fossiele brandstoffen en bomenkap te compenseren. Uit de rest van de hoofdstuk blijkt zij zich ook bezig houden met de verkoop van CO2-certificaten die zij dankzij de aanplant kunnen verkopen aan vervuilende bedrijven.

> De milieugevolgen ten gevolge van het gebruik van fossiele brandstoffen en het kappen van bossen te compenseren door te investeren in duurzame ontwikkeling met aandacht voor mens, natuur en economie, waarbij als extra resultante aantoonbaar minder fossiele brandstoffen worden gebruikt en minder broeikasgassen worden uitgestoten of meer broeikasgassen worden vastgelegd dan voor de start van de investering in de duurzame ontwikkeling. Zij tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door het uitvoeren van het 'Trees for Travel' en 'Trees for All' programma.

Op 1 juli 2014 vind het hoger beroep plaats tussen Face The Future BV en de Nederlandse Staat over het meetellen van de credits van de door Face The Future BV gecompenseerde bossen in de Kyoto-rapportage, waardoor Face The Future BV deze credits niet of moeilijker zou kunnen verkopen. Op 23 juni 2015 is de daadwerkelijke uitspraak in het hoger beroep tussen Face The Future BV en de Nederlandse Staat. In de uitspraak die in het voordeel van de Nederlandse Staat uitvalt, is het volgende te lezen:

> Stichting Face werd in 1990 opgericht door 'N.V. Samenwerkende elektriciteitsproductiebedrijven' (hierna: SEP), een vennootschap waarvan de aandelen in handen waren van de Nederlandse elektriciteitsproductiebedrijven. SEP wenste door middel van Stichting Face de door haar veroorzaakte uitstoot van kooldioxide te compenseren.
>
> SEP is vanaf de oprichting van Stichting Face tot 7 februari 2001 vertegenwoordigd geweest in het bestuur van de stichting. Vanaf de oprichting van Stichting Face tot oktober 2009 hebben ook vertegenwoordigers van de Staat deel uitgemaakt van het bestuur van Stichting Face.

Stichting Face heeft in de periode 1992-2002 1.339 hectare bos in Nederland laten aanplanten (hierna: de Face-bossen), teneinde daarmee in de atmosfeer voorkomende CO2 vast te leggen.

Vanaf 1998 (standpunt FTF) dan wel 2001 (standpunt Staat) tot 2007 heeft Stichting Face haar activiteiten mede gefinancierd door de verkoop van CO2-credits in de vorm van zogenoemde Verified Emission Reductions ('VER's'). Dit werkt aldus. Voor elke ton CO2 die in de Face-bossen is opgenomen, kan telkens één CO2-credit worden aangevraagd bij een (erkende) certificerende instantie.

Bij verkoop van een CO2-credit wordt deze afgeschreven van het tegoed van de verkoper bij de bewaarder en bijgeschreven bij het tegoed van de koper. In 2008 heeft Stichting Face voor de laatste maal een certificering verkregen voor de CO2-opname in de op haar initiatief aangelegde bossen in de periode tot en met 31 december 2007.

Stichting Face heeft op deze wijze CO2-credits verkocht aan organisaties die op vrijwillige basis een extra bijdrage willen leveren aan het tegengaan van klimaatverandering door hun CO2- uitstoot te compenseren. De certificering werd telkens verricht door SGS Climate Change Program ('SGS'). Stichting Face heeft haar CO2-credits laten verifiëren volgens de Verified Carbon Standard ('VCS'), volgens FTF de meest gebruikte en gangbare standaard. De hiervoor beschreven handel in CO2-credits vindt plaats op de zogenoemde vrijwillige markt, die niet van overheidswege is gereguleerd.

Eind jaren negentig kwam een eind aan de betrokkenheid van de overheid bij de elektriciteitsproductie. Vanaf 2001 is SEP niet meer betrokken bij de Stichting Face. In 2009 is de 'Face The Future BV' opgericht. In oktober 2009 heeft 'Face The Future BV' de activa en passiva van Stichting Face overgenomen en de activiteiten van Stichting Face voortgezet.

Op grond van art. 3 lid 3 Kyoto Protocol is Nederland verplicht jaarlijks een rapport, het National Inventory Report ('NIR') uit te brengen over de in Nederland in totaal gerealiseerde emissiereductie, waarin ook de emissiereductie die als gevolg van particuliere initiatieven is gerealiseerd, moet worden meegeteld.

In artikel 33 van de Annex bij Decision 13/CMP.1 van de Marrakech Akkoorden is evenwel bepaald dat een verdragspartij ervoor mag kiezen een deel van de bereikte emissiereductie niet mee te tellen, namelijk door het annuleren van Assigned Amount Units ('AAU's'), specifieke emissie-eenheden die elk één ton CO2-equivalent vertegenwoordigen.

De Staat heeft er niet voor gekozen de AAU's die verband houden met de Face-bossen niet mee te tellen in zijn NIR-rapportage. Indien de Staat dit alsnog zou doen zou dit er niet meer toe kunnen leiden dat de CO2-credits verband houdende met de Face-bossen alsnog volgens de VCS-standaard zouden kunnen worden gecertificeerd, want daartoe is de termijn inmiddels verstreken.

Als gevolg van het feit dat de Staat de emissiereductie die gerealiseerd is door de Face-bossen, in zijn rapportage op grond van het Kyoto-Protocol heeft meegerekend, kon Stichting Face en kan FTF na 2007 de CO2-reductie niet langer volgens de VCS-standaard laten verifiëren. Die standaard stelt namelijk, teneinde dubbeltelling te voorkomen, als eis dat de gerealiseerde emissiereductie niet ook door andere partijen, zoals door de nationale overheid in het kader van de NIRrapportage, wordt meegeteld.

Nederland was verplicht om de emissie van broeikasgassen in de periode 2008-2012 met 6% te reduceren ten opzichte van het basisjaar 1990 en de uitstoot over deze periode (ten opzichte van het basisjaar) is 6,4% lager. Van die 6,4% bedraagt het aandeel van de Face-bossen 0,177%. Voor het halen van de doelstelling in de periode 2008-2012 heeft de Staat in totaal ca. 47,3 miljoen emissierechten aangekocht, dat is 4,7% van het totale aantal emissierechten voor Nederland in de periode 2008-2012.

Bron: 2024-01-21-facethefuturebv-services-projectdevelopment-clients-probos-biomasslobby

Op 12 september 2014 publiceert de biomassalobbyorganisatie Probos het rapport 'Nederlands bosbeheer en bos- en houtsector in de bio-economie' ter ondersteuning van het 'Actieplan Bos en Hout' die door zowel Staatsbosbeheer, stichting 'Trees For All', stichting Boomfeestdag als stichting Nationale Bossenfonds ondertekend wordt. In het rapport is o.a. het volgende opgenomen:

Nederland heeft een grote bio-economieambitie die voor een groot deel gebaseerd is op houtige biomassa. Deze studie is uitgevoerd als ondersteuning voor het opstellen van een 'Actieplan Bos en Hout'.

Tabel 4.3 ENplus kwaliteitsklassen pellets – toegestane grondstoffen.

ENplus-A1	ENplus-A2	EN-B
Stamhout	Hele bomen Stamhout	Hout uit bossen en plantages, en ander vers hout

Nederland stevent af op een zeer ambitieuze bio-economie. Deze zal grotendeels gebaseerd zijn op houtige biomassa. Het houtgebruik in Nederland gaat daardoor stijgen naar ruim 2 m3 per inwoner in 2030. De biomassavisie2030 verwacht een extra vraag door Nederland van ~30 miljoen m3 /j. Deze toename komt door beleidsdoelen op het gebied van hernieuwbare energie, ambities voor de ontwikkeling van een biobased economie en ambities voor meer gebruik van duurzame materialen. Andere landen hebben soortgelijke ambities, waardoor de vraag naar houtige biomassa wereldwijd enorm zal stijgen.

Het Europese bos is nu belangrijk voor de houtvoorziening van Nederland voor ongeveer 80% van onze consumptie. In Europa kan de totale houtoogst toenemen van de huidige 520 miljoen m3 tot 600-650 miljoen m3.

Bij de huidige doelstellingen is het onmogelijk om zo veel producten te gebruiken dat er alleen afval nodig is voor energieopwekking. Directe verbranding van primaire houtige biomassa lijkt onontkoombaar. De extra import van zo'n 6 miljoen ton ds geeft een aanlevering van 2.4 miljoen ton ds naar energie.

Door een toename van de vraag naar bio-energie zal het Europese bos intensiever benut gaan worden. Verhoogde oogst lijkt dus wel mogelijk gegeven de belemmeringen die in de studies zijn meegenomen, maar zal echter niet zonder meer voldoende zijn om aan de stijgende vraag te voldoen. Verder zullen alternatieve biomassabronnen in toenemende mate nodig zijn. Import zal een grotere rol spelen dan nu het geval is. Indien een oogstverhoging in Europa gewenst is, zal een integrale aanpak nodig zijn.

De verhoogde vraag naar bio-energie zal gevolgen hebben voor de biodiversiteit, zowel in bossen (meer bos waar oogst plaatsvindt, intensiever beheer, mogelijk meer extractie van tak- en tophout) als daarbuiten (meer vraag naar land voor short rotation coppice). Wat verlies je aan dood hout bij een intensivering van beheer en een hogere extractie van biomassa? Verkerk et al. (2011) lieten zien dat bij een hogere extractie er een duidelijk verlies is aan dood hout. Onder een bio-energiescenario bedroeg het verlies aan dood hout algauw 10%, met uitschieters tot 25% (Figuur 37).

Bron: 2016-09-12-edu-nl-wur-probos-nederlands-bosbeheer-en-bos-en-houtsector-in-de-bio-economie-scenarios-tot-2030-in-een-internationaal-bio-economie-perspectief

In het hoofdstuk Natuur onderbouwen we uitgebreid de impact van houtoogst op de biodiversiteit en de impact op de vitaliteit van de bosbodems.

Op 19 oktober 2016 wordt het 'Actieplan Bos en Hout' gepubliceerd waarin te lezen is dat een groot aantal organisaties waaronder stichting 'Trees For All', Biobased Solution Nederland, Platform Bio-Energie (PBE waar Peter-Paul Schouwenberg van RWE Essent voor verantwoordelijk is) en Staatsbosbeheer, het Nationale Bossenfonds, Boomfeestdag, BVOR, de VBNE (biomassalobbyorganisatie waar de huidige Staatsbosbeheer Sylvo Thijsen de vicevoorzitter/plv. voorzitter was, Harrie Hekhuis, de programmadirecteur Bos & Klimaat van Staatsbosbeheer bestuurslid is en Henk Wanningen de directeur en senior adviseur van de Biomassa BV's van Staatsbosbeheer de biomassabelangen vertegenwoordigde - voorheen Bosschap) en o.a. biomassalobbyorganisatie Probos het 'Actieplan bos en hout' steunen. In het actieplan is het volgende opgenomen:

Regionale biomassahubs

> De bijbehorende actielijnen zijn: uitbreiding van het bosareaal (25%); productiever (50%) en duurzamer bosbeheer; inrichten van tien regionale biomassahubs; de ontwikkeling van een gereedschapskist voor Climate Smart Forestry.
>
> Doel: tien regionale biomassahubs. Lokale ketens van landschapsonderhoud kunnen een onbenut potentieel aan houtige biomassa ontsluiten en met hub-vorming kan dit op de lokale markt worden gebracht. Hiervoor is samenwerking tussen eigenaren, beheerders, dienstverleners en afnemers nodig.
>
> Het beoogde resultaat is dat meer hout en biomassa beschikbaar komt voor lokale projecten, onder andere voor hoge temperatuur warmtevraag, kleinschalig blok/stadsverwarming, bijverwarming van zwembaden en stallen, en bioraffinage. Hiermee kan regionaal hout op kleine schaal een functie vervullen voor de energievoorziening op momenten dat andere technieken tekortschieten. Het potentieel is groot.
>
> De nieuwe aanleg zou zich als volgt kunnen verhouden:(...) 20.000 hectare energiebossen en -landschappen.
>
> Door nu ook aandacht te richten op productiever bosbeheer, kan de jaarlijkse oogst verhoogd worden van 1,2 miljoen m3 naar 1,8 miljoen m3, Dat betekent 50% meer hout.
>
> Het gebruik van hout als biomassa voor energieopwekking is het onderwerp van een complexe discussie. Naast het potentieel van zon en wind zal bio-energie nog jarenlang een belangrijke factor in een duurzame energiemix zijn.
>
> Bron: 2016-10-19-biomassalobby-bv-biobased-economy-nederland-actieplan-bos-en-hout

Op 26 oktober 2016 ondertekent Henk Mirck namens stichting Trees For All de intentieovereenkomst Actieplan Bos en Hout samen met o.a. Platform Bio-Energie (PBE waar Peter-Paul Schouwenberg van RWE Essent voor verantwoordelijk is), Staatsbosbeheer, de VBNE (voorheen Bosschap) waar Staatsbosbeheer Sylvo Thijsen de vicevoorzitter/plaatsvervangend voorzitter van was en Staatsbosbeheer directeur Klimaat en biodiversiteit Harrie Hekhuis in het bestuur zit en die ook vertegenwoordigd wordt door Henk Wanningen de Senior Hoofd Productgroep Biomassa & Klimaat van Staatsbosbeheer, Directeur Bio-Enerco BV de biomassa BV van Staatsbosbeheer (sinds 2002), Sr. Business Developer van Energiehout BV, de tweede Biomassa BV van Staatsbosbeheer, en daarnaast Stichting Nationale Boomfeestdag van Staatsbosbeheer, de AVIH, de BVOR, de NEPV, de Unie van Bosgroepen en biomassalobbyorganisatie Probos samen met de rest van Biomassalobby BV NL.

Op 25 juni 2018 is in het jaarverslag van stichting Trees For All een paragraaf opgenomen over de samenwerking in het Nationale BossenFonds (NBF) waaruit blijkt dat Staatsbosbeheer niet in staat is om 10 hectare grond aan te leveren voor de aanplant van nieuw bos, zelfs als opa en oma €7,50 per nieuw aan te planten boom willen betalen voor de aanleg van dat nieuw bos.

> In 2007 zijn we het herstel van het regenwoud in het noordoosten van Sabah, Maleisië in Danum Valley gaan ondersteunen. In de jaren zestig tot tachtig van de vorige eeuw is het gebied door ongecontroleerde houtkap gedegradeerd en er moest worden ingegrepen om natuurlijk bosherstel te realiseren. Onze contractpartner in dit project is 'Face The Future [BV]' die de monitoring verzorgt. (…)
>
> Stichting Nationaal Bossenfonds (NBF) bestaat uit een samenwerking van Staatsbosbeheer (SBB), Trees for All en Stichting Nationale Boomfeestdag (SNB = ook Staatsbosbeheer) en heeft als doelstelling om jaarlijks 10 hectare nieuw bos te realiseren in Nederland.
>
> SBB levert de gronden en Trees For All werft de fondsen en voert het secretariaat. Inmiddels is gebleken dat het aanleveren van grond door SBB voor nieuwe natuur niet eenvoudig is en de ten doel gestelde aantal hectares niet ieder jaar worden gehaald.
>
> Trees For All was eind 2017 dagvoorzitter van de werkconferentie van 'Actieplan Bos en Hout'.
>
> Veel van deze bossen worden op dit moment geheel of gedeeltelijk gekapt. Voor een substantieel deel van het areaal wil SBB gedeeltelijke herplant realiseren met diverse inheemse bomen, zodat er snel weer robuuste bossen met meer natuurwaarde ontstaan. SBB heeft ons gevraagd om bij te dragen aan dit herstel. Het gaat om 24 hectare essenbossen die in de aankomende drie plantseizoenen worden hersteld (van 2018/2019 tot en met 2020/2021).

Op 3 maart 2019 bezocht een delegatie van CEO's, die het REDD+ Business Initiative en FSC-Nederland vertegenwoordigden de Executive Vice President van de Europese Commissie Frans Timmermans. Het REDD+ Business Initiative heeft o.a. Essent (RWE), Eneco en Greenchoice als deelnemers en werkt samen met 'Face The Future BV'. Volgens het artikel was de lobbyboodschap aan Frans Timmermans het onderstaande. De nadruk ligt op het creëren van een economische waarde en certificering is een randvoorwaarde voor de businesscase van de vervuilende en houtige biomassastokende bedrijven zoals RWE (Essent), Eneco en Greenchoice. We laten hieronder eerst een kleine selectie zien van een groot aantal rapporten die elk jaar weer uitkomen over de REDD+ connectie met het kappen van bomen voor bio-energie en laten vervolgens zien waarom het problematisch is dat er een Nederlandse coalitie REDD+ Business

Initiative (RBI) is gevormd waar meerdere vervuilende biomassastokende energiebedrijven onderdeel van maken in combinatie met bijvoorbeeld FSC-Nederland die dit initatief greenwashed en zich samen met die biomassalobby bezig houdt gericht op de EU om het door die vervuilende bedrijven gewenste beleid te realiseren.

One of the drivers of oil palm plantation expansion is the demand for bioenergy in Europe. The Indonesian government is fond of REDD, not least because it hopes to gain millions of dollars worth of funding through REDD. Countries in the North are also keen to fund REDD in Indonesia, not least because it allows them to greenwash continued oil extraction. Norway's StatoilHydro, for example, is developing oil projects in Indonesia. Meanwhile, Norway's Ambassador to Indonesia, Eivind Homme can claim that "Norway is financing the UN REDD program, one of the pilot projects on climate change, in Indonesia."

Indonesia was the first country in the world to establish legislation on REDD investments. Yet earlier this year, the same Indonesian government decided to allow the expansion of oil palm plantations on peatlands. To grow palm oil or pulpwood tree plantations on peatland the land has to be cleared and drained, which releases millions of tons of CO2 into the atmosphere. The authorities also allow pulp companies to log native forests and turn a blind eye when they use illegal timber. Will REDD address this destruction? Not if progress so far is anything to go by.

In Guyana, President Bharrat Jagdeo assures industry that his Low Carbon Development Strategy will not affect logging companies, mining companies or plans for road building through forested areas. In Papua New Guinea, the government is doing little or nothing to address the destruction caused by industrial logging or oil palm plantations, while allowing a series of companies to sign dubious forest carbon trading deals with villagers for future REDD projects.

Unless REDD addresses the destruction caused by logging and plantations (whether for bioenergy, oil palm or pulpwood) it will fail to halt deforestation. And as long as the UN definition of forests fails to differentiate between forests and plantations, there is no chance of this happening.

Bron: 2009-08-30-wrm-destroying-with-one-hand-taking-with-the-other-biomass-redd-and-forests

Bio-energy and CCS (BECCS)

REDD+ enhances carbon storage, but also unlocks potentials for ~~credibly carbon-neutral~~ bioenergy.
Bioenergy + CCS = ~~negative~~ emissions
Synergies between REDD+ and BECCS schemes generating ~~cobenefits~~
Importance of bioenergy: over 30% and increasing
The project will have a broader impact by helping to generate national capacity for improved and integrated land use planning, design policies for the agriculture, forestry, nature conservation and bioenergy sectors in an economy-wide and globally consistent way.
Rural development (vis-à-vis focus on biofuels from palm oil plantations)

Bron: 2013-06-13-iiasa-reddplus-bio-energy-and-beccs

REDD+BECCS Connection

A growing movement of environmental and indigenous peoples' organisations and governments are rejecting REDD+ mechanisms entirely, saying they are based on the marketisation or commodification of forests, rather than respect for forest peoples. Such moves, they argue, will not do anything to curb forest loss.

Bron: 2014-01-21-fern-misleading-numbers-the-case-for-separating-land-and-fossil-based-carbon-emissions-summary

With proper incentives and oversight, sustainably managed forests theoretically could provide wood and fiber on an ongoing and renewable basis for biomassbased energy []

For REDD+, dealing with carbon emissions is only part of the climate issue. When sustainably produced biomass is used as bioenergy, it can result in lower life cycle greenhouse gas emissions than those emitted by fossil fuels. This implies that biomass would replace fossil fuels []

Further interest is being directed to the increasing demand for biomass for energy purposes. Forest biomass for energy represents a renewable energy source only when it is sustainably produced, with harvest matched to the rate of growth of the trees. Residues from forestry and agriculture are already broadly used as energy source in combined heat and power (CHP) plants. In this sense REDD+ plays an important role as an enabler for the use of sustainably produced biomass for energy []

Bron: 2014-03-13-unep-how-reddplus-can-support-a-green-economy

Moving on to emissions from deforestation and forest degradation in developing countries, the review highlights a yearly EU support of EUR 25 million to initiatives piloting REDD+ in Asia, Africa and Latin America, which as seen from the social movement's perspective is money given to a destructive initiative that in most cases does more harm than good. Again, there is no mentioning of EU renewable energy policies driving land-use changes including forest destruction.

In practice, large forest companies under the guise of 'afforestation' can justify land-grabbing for the production of timber, paper and bioenergy. This has paved the way for investment in bioenergy plantations in the South – giving revenue both through the emission-trading system and through the sale of biomass for bioenergy.

Bron: 2016-02-04-iss-bioenergy-in-the-eu-contradictions-driving-excess-and-unequal-land-use-for-industrial-biomass-production

The limited biomass availability – with respect to their goals to develop a bioeconomy – in some European countries such as Germany and the United Kingdom, implies that they already have to import biomass to meet their demand. Further growth in demand, e.g. to meet ambitious renewable energy targets, could intensify this situation.[]

This should be accompanied by supporting international programmes such as Reducing Emissions through Avoiding Deforestation and Degradation (REDD+) and restoration activities under The Bonn Challenge (IUCN, 2011). Successfully implementing these programmes will be part of a solution to meet the future biomass needs of an environmentally sound global bioeconomy – together with global trade of sustainable biomass []

This should be accompanied by supporting international programmes such as Reducing Emissions through Avoiding Deforestation and Degradation (REDD+) and restoration activities under The Bonn Challenge (IUCN, 2011). Successfully implementing these programmes will be part of a solution to meet the future biomass needs of an environmentally sound global bioeconomy – together with global trade of sustainable biomass.

Bron: 2017-12-19-efi-reddplus-biomasslobby-towards-a-sustainable-european-forest-based-bioeconomy

Our message was that the emphasis in this Communication on deforestation-free supply chains is important, but needs to be complemented with instruments that give the still standing forests an economic value, like REDD+ and FSC-certification. This is essential for building a sound business case for the conservation and sustainable use of forests.

Bron:
2019-03-03-rbi-redd-plus-business-and-fsc-nederland-lobby-delegation-executive-vice-president-eu-commission-frans-timmermans

Het gesprek met de vicevoorzitter van de Europese Commissie en initiator van de EU Green Deal vond plaats op initiatief van FSC Nederland en het REDD+ Business Initiative (RBI). Ook aanwezig waren vertegenwoordigers van MVO Nederland, Dekker Hout, Greenchoice, Essent, IUCN, ASN Bank, en Tarkett.

Bron:
2021-05-12-fsc-nl-jaarverslag-2020-in-gesprek-met-frans-timmermans-redd-plus-business-initiative-rbi-en-oa-greenchoice-en-essent

Bron: 2024-01-20-rbi-redd-plus-business-initiative-members

Uit onderzoeksdata van CE-Delft blijkt dat Greenchoice en Eneco voor een aanzienlijk deel van hun energieopwekking gebruik maken van het verbranden van afval en biomassa terwijl ze zich naar de buitenwereld presenteren als 100% groene stroomleverancier. Eneco is op 24 november 2011 gestart met de bouw van de Groningse biomassacentrale Eneco Bio Golden Raand, destijds de grootste biomassacentrale van de Benelux. In 2013 is de biomassacentrale in gebruik genomen. Eneco is 30% aandeelhouder van Greenchoice. Eneco en Greenchoice hebben grote financiële belangen bij de biomassalobbyactiviteiten die we in dit onderzoeksrapport beschrijven.

Elektriciteitsleverancier			Greenchoice B.V.
Holding/bestuurder (naam + aandeelpercentage)			Energieconcurrent (70% en Eneco 30%)
Type bedrijf			Leverancier en producent elektriciteit
	%	Welke certificering	Type biomassa en overige opmerkingen
Afvalverbranding in AVI's	100%	NTA8080	NTA8080
Biomassa	46.0%		

Bron: 2021-03-03-cedelft-greenchoice-elektriciteitsleveranciers-in-kaart-update-2021

Liesbeth Gort (She/Her)
Co-founder and CEO Treevive | Sustainability professional | Social entrepreneur

Co-founder and CEO Treevive
Treevive · Full-time
Nov 2021 - Present · 3 yrs

November 2021 richtte de vorige directeur van FSC-Nederland, Liesbeth Gort haar bedrijf Treevive op wat onderdeel is van het REDD+ Business Initative waar Eneco, Essent (RWE) en Greenchoice deel van uitmaken en bedoeld is voor investeringsklare boslandschapsprojecten met toegang tot investeringskapitaal en de internationale koolstofmarkt om de handel in hoogwaardige koolstofkredieten te ontsluiten.

> we bring together seed capital and skills to transform ideas into investment-ready forest landscape projects with access to investment capital and the international carbon market to unlock trade in quality forest carbon credits.

Bronnen:
2024-10-10-reddplusbusiness-carbon-credits-leden
2024-10-10-liesbeth-gort-co-founder-and-ceo-carbon-credits-market-treevive-and-director-fsc-nederland-linkedin-profiel

The REDD+ Business Initiative is a coalition of businesses that are striving to protect the world's tropical forests via the Voluntary Carbon Market. "One of the strengths of the network is that it connects actors across the value chain in order to promote the common goal. We are therefore grateful that Treevive – as developer of high-quality REDD+ projects – is an active member".

redd+ business initiative

Erik van Zadelhoff
REDD+ Business Initiative

Bron: https://treevive.earth/partners

Bronnen:
1994-12-02-trouw-pleidooi-nijpels-voor-pact-tussen-bedrijven-en-natuurbeschermers
1999-08-30-fsc-nederland-kvk-30158761-oprichter-staatsbosbeheer-directeur-biomassa-bvs-zwier-van-olst-en-bestuur-henk-wanningen
2005-12-09-wrm-face-foundation-carbon-conflict-and-fsc-certification
2007-03-03-volkskrant-bomen-voor-tickets-trees-for-all-face-forests-absorbing-carbon-dioxide-emission
2008-03-20-bosschap-ed-nijpels-voorgedragen-als-voorzitter-met-aandacht-voor-klimaat-energie-en-biomassa-dutch
2009-08-30-wrm-destroying-with-one-hand-taking-with-the-other-biomass-redd-and-forests
2011-09-02-nationaal-bossenfonds-kvk-53783697-mede-opgericht-door-sjaak-de-ligt-face-the-future-bv-directeur-trees-for-all
2011-11-24-eneco-slaat-eerste-paal-voor-grootste-biomassacentrale-van-de-benelux
2012-06-06-face-forests-absorbing-carbondioxide-emissions-face-for-futures-bv-uitspraak-rechtbank-ongerechtvaardigde-verrijking
2013-02-12-trees-for-all-stichting-statuten-wijziging
2013-06-13-iiasa-reddplus-bio-energy-and-beccs
2014-01-21-fern-misleading-numbers-the-case-for-separating-land-and-fossil-based-carbon-emissions-summary
2014-03-13-unep-how-reddplus-can-support-a-green-economy
2014-07-01-face-forests-absorbing-carbondioxide-emissions-face-for-futures-bv-uitspraak-rechtbank-ongerechtvaardigde-verrijking
2015-06-23-face-forests-absorbing-carbondioxide-emissions-face-for-futures-bv-uitspraak-rechtbank-ongerechtvaardigde-verrijking
2016-02-04-iss-bioenergy-in-the-eu-contradictions-driving-excess-and-unequal-land-use-for-industrial-biomass-production
2016-09-12-edu-nl-wur-probos-nederlands-bosbeheer-en-bos-en-houtsector-in-de-bio-economie-internationaal-bio-economie-perspectief
2016-10-19-biomassalobby-bv-biobased-economy-nederland-actieplan-bos-en-hout
2016-10-24-duurzaamondernemen-henk-mirck-nieuwe-bestuursvoorzitter-stichting-trees-for-all-biomassalobby
2017-05-26-gov-nl-minienm-biomassalobby-convenant-intentieovereenkomst-actieplan-bos-en-hout
2017-12-19-efi-reddplus-biomasslobby-towards-a-sustainable-european-forest-based-bioeconomy
2018-06-25-trees-for-all-jaarverslag-2017

2019-03-03-rbi-redd-plus-business-and-fsc-nederland-lobby-delegation-executive-vice-president-eu-commission-frans-timmermans
2021-03-03-cedelft-greenchoice-elektriciteitsleveranciers-in-kaart-update-2021.xlsx
2021-05-12-fsc-nl-jaarverslag-2020-in-gesprek-met-frans-timmermans-redd-plus-business-initiative-rbi-en-oa-greenchoice-en-essent
2024-01-20-rbi-redd-plus-business-initiative-members
2024-01-21-facethefuturebv-services-projectdevelopment-clients-probos-biomasslobby
2024-01-23-sjaak-de-ligt-minlnv-biomassa-expert-en-projectuitvoerder-sep-stichting-face-en-face-the-future-bv-directeur-trees-for-all
2024-10-10-liesbeth-gort-co-founder-and-ceo-carbon-credits-market-treevive-and-director-fsc-nederland-linkedin-profiel
2024-10-10-reddplusbusiness-carbon-credits-leden
2024-10-21-csl-brief-aan-minister-hermans-verzoek-zuivere-implementatie-red3-en-beeindiging-subsidies-biomassa-en-beccs
2024-10-30-ftm-co2-compensatie-van-shell-en-andere-bedrijven-zeer-waarschijnlijk-waardeloos

Nationale Koolstofmarkt

Volgens de website van Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) is de stichting op 24 december 2019 opgericht. Volgens de KvK is de SNK op 1 maart 2020 opgericht door o.a. Joris Hogenboom (Natuur & Milieu) en zijn de founding partners en deelnemers een groot aantal organisaties die onderdeel uitmaken van de 'Biomassalobby BV Nederland' zoals Staatsbosbeheer, Essent (RWE), Natuur & Milieu, Van Werven BV (die o.a. samen met Staatsbosbeheer een Biomassa BV heeft), FSC-Nederland, Trees for All, South Pole, Greenchoice en de Climate Neutral Group. Het doel van de stichting is o.a. om via de website www.nationaleco2markt.nl tegen betaling CO2-compensatiecertificaten aan te maken waarmee vervuilende bedrijven vrijwillig door middel van betaling hun CO2-uitstoot compenseren.

De CO2-compensatiecertificaten worden tegen betaling gegenereerd door de Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) voor organisaties zoals Staatsbosbeheer voor bijvoorbeeld het klimaatslim beheren van bestaand bos (waarbij de houtige biomassa verkocht mag worden aan de energiemaatschappijen) en het aanplanten van 'nieuw' bos via o.a. stichting Trees for All of Face the Future BV. Vervuilende bedrijven zoals Essent, Eneco, Greenchoice en RWE kunnen dankzij die CO2-compensatiecertificaten vervolgens beweren dat ze CO2-neutraal zijn terwijl ze in werkelijkheid verantwoordelijk zijn voor een gigantische hoeveelheid CO2-uitstoot die vrijkomt bij het kappen, vervoeren en verbranden van houtige biomassa.

Stichting Nationale Koolstofmarkt beweert op hun website dat ze onafhankelijk zijn en dat de methoden en regels die ze hanteren voor het toekennen van de CO2-compensatiecertificaten door een onafhankelijke commissie van deskundigen zijn beoordeeld. Tijdens ons onderzoek hebben we echter vastgesteld dat een deel van de bestuursleden, de founding partners, de deelnemende organisaties als ook de commissie van deskundigen niet onafhankelijk zijn. Ze hebben belangen en zijn betrokken bij de biomassalobby- en of handel en de organisaties die betrokken zijn bij Stichting Nationale Koolstofmarkt verdienen op meerdere manieren aan dit concept. Wij beschouwen deze manier van werken als het op grootschalige wijze betaald 'Greenwashen' van organisaties die schade veroorzaken aan onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst. Onder de afbeelding noemen we de personen waar wij het over hebben en hun andere functies die zorgen voor belangen in de biomassasector.

Naam: **Stichting Nationale Koolstofmarkt**
Vestigingsadres 3: Schaaksport 111, Groningen [hier is adviesbureau JIN van Catrinus Jepma (RWE/Essent lobby) gevestigd]
Vestigingsadres 2: Crosestein 4018, Zeist [hier is Jan-Pieter Peijs Projecten Staatsbosbeheer BV Business developer gevestigd]
Vestigingsadres 1: Ubbo Emmiussingel 19, Groningen [hier was adviesbureau JIN van Catrinus Jepma (RWE/Essent lobby) gevestigd]
Internetadres: www.nationaleco2markt.nl
KvK-nummer: 76727734

De bestuurs- en werkgroepleden waren/zijn o.a:

- Arjen Struijk — Climate Neutral Group (biomassalobby)
- Arjan Alkema — FSC-Nederland (biomassalobby)
- Alex Ouwehand — Directeur Natuur en Milieufederatie (biomassalobby)
- Gerard Adema — Natuur & Milieufederatie (biomassalobby)
- Gijs Kuneman — Bosgroepen (biomassalobby)
- Hans Warmenhoven — EBN BV en voorheen De Gemeynt (biomassalobby)
- Jan-Pieter Peijs — Staatsbosbeheer BV's Business Developer (biomassalobby)
- Joris Hogenboom — Natuur & Milieufederatie (biomassalobby)
- Mylène Zambon — Southpole (CO2-certificaten)

Founding partners en deelnemers zijn o.a:

- Staatsbosbeheer
- FSC-Nederland
- Essent (RWE)
- Trees For All
- Greenchoice
- South Pole
- Climate Neutral Group
- De Natuur en Milieufederaties (Natuur & Milieu)
- Van Werven BV (**o.a.** partner van Bio Enerco BV en van Energiehout BV/Biogrondstoffen BV Staatsbosbeheer)

De Commissie van Deskundigen is het adviesorgaan van de Green Deal/SNK en bestond in 2019 uit:

- Jacqueline Cramer (voorzitter Commissie van Deskundigen) [ze was o.a. ook de voorzitter van de 'Green Gold Label' (GGL) biomassa organisatie van RWE/Essent]
- Elfrieke van Galen
- Catrinus Jepma [is een lobbyist voor RWE/Essent die zich o.a. bezig houdt met biogas en CCS-onderzoek voor RWE]

Overige betrokken zijn o.a:

- Gert-Jan Nabuurs — Biomassalobbyist van Wageningen Universiteit (Over de WUR publiceren we later nog een rapport)

Uit de beleidsdoorlichting van 10 augustus 2018 die in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is opgesteld, blijkt dat de plannen van de Nationale Koolstofmarkt onhaalbaar waren en dat het ministerie daarom geen zelfstandig programma wilde opstarten maar omdat "de wil bij de stakeholders dermate groot was" besloten is om vanuit de overheid een "Green Deal" te sluiten twee medewerkers van staats initiatief.

> Hoewel deze Green Deal pas in 2017 is gesloten, is voorafgaand aan de Green Deal haalbaarheidsonderzoek gedaan naar een dergelijke koolstofmarkt. Omdat uit de studies bleek dat de plannen onhaalbaar bleek, maar de wil bij stakeholders dermate groot was, is besloten geen zelfstandig programma vanuit het ministerie te starten, maar wel een Green Deal te sluiten.

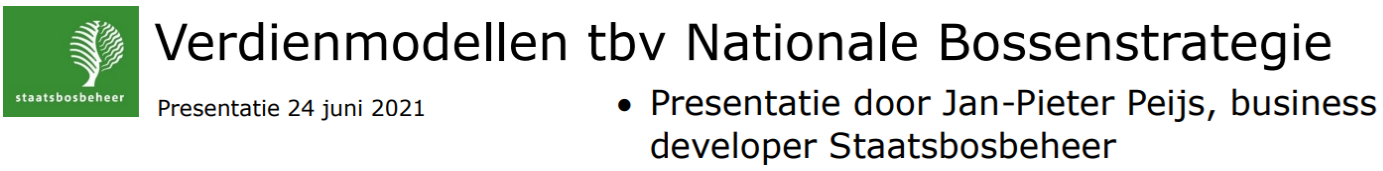
Bronnen:
2022-11-11-edu-nl-ru-de-lulucf-verordening-en-koolstofcertificaten-van-twee-walletjes-eten
2018-08-10-cedelft-betaalde-biomassalobby-beleidsdoorlichting-artikel-19-klimaat

Op 27 maart 2023 wordt Kornelis Blok (hij werkte vanuit het Copernicus Instituut (UU) mee aan de door RWE/Essent betaalde Green Gold Label (GGL) biomassacertificering en was tot 2019 de directeur van Ecofys BV) door het Science Based Targets instituut (SBTi) aangesteld als het hoofd van de 'Technical Council' waarmee de Nederlandse Biomassalobby BV voet aan de grond en de benodigde invloed krijgt om hun plannen voor een Nationale Koolstofmarkt in werking te zetten.

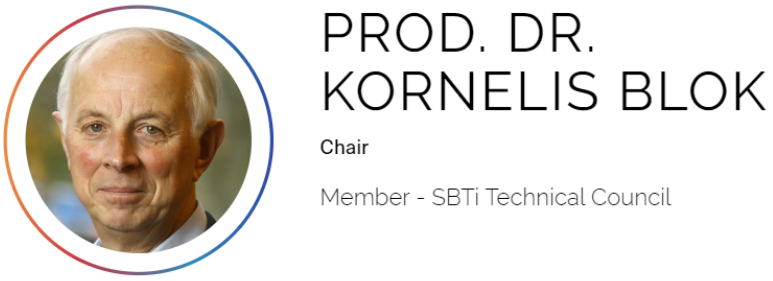
Op 6 juni 2024 publiceert Follow The Money (FTM) een onderzoeksrapport over het SBTi onder het dossier Groene Beloften, Gouden Business met de naam Invloedrijk klimaatkeurmerk zet de deur voor afkopen van uitstoot wagenwijd open, waarin ze uiteenzetten wat het resultaat is. In het artikel van FTM is o.a. te lezen dat er druk is uitgeoefend op het SBTi om hun standpunt over CO2-compensatiemaatregelen te versoepelen door mensen met belangen in de CO2-kredietenmarkt en dat medewerkers van het SBTi geschokt zijn door de beslissing van het SBTi-bestuur omdat de versoepeling niet is overlegd met de rest van de organisatie.

Bron: 2021-06-24-staatsbosbeheer-presentatie-business-developer-jan-pieter-peijs-verdienmodellen-tbv-nationale-bossenstrategie-snk

Bron: 2021-06-24-staatsbosbeheer-presentatie-business-developer-jan-pieter-peijs-verdienmodellen-tbv-nationale-bossenstrategie-snk

Bron: 2023-03-27-sciencebasedtargets-independent-body-to-strengthen-technical-decision-making-chaired-by-kornelis-blok-co2-credits

Op 12 april 2023 geeft Jos Cozijnsen van de 'Climate Neutral Group', medeoprichter van de Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) een presentatie waarin o.a. de plannen voor de Nationale Koolstofmarkt en de SBTi zijn opgenomen. De benoemde klanten die betalen voor de geboden CO2-compensatie van Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) zijn onder andere Equinor, Shell, EasyJet, Delta, Arla, Microsoft, Air France, KLM, JetBlue, Google en Netflix.

6.CO2-markt als deel klimaatbeleid

1. Verplicht: 50% van EU CO2-emissies (elektriciteit/industrie) onderdeel van EU Emissions Trading System (ETS):
   - afnemend CO2-budget om CO2-doelstellingen te halen
2. Vrijwillig: niet-ETS-sectoren kunnen caredits ontvangen voor extra reducties in projecten of gebruiken als compensatie
   1. Door ngo ondersteunde Gold Standard: draagt ook bij aan doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, geverifieerd door derden
   2. VCS biedt naast koolstofvalidatie van Climate, Community and Biodiversity Standards (CCB): door derden geverifieerd
   3. Nederlandse Nationale Koolstofmarkt (SNK), beginsysteem
   4. Kan helpen bij het ondersteunen van een business case voor
   5. Compensaties dienen als aanvaardbare maatregel ter aanvulling van bedrijfsreductie, aanvullende middel voor Science Based Targets (SBTi)
   6. Toenemend gebruik van compensaties Equinor, Shell, EasyJet, Delta, Arla, Microsoft, Air France, KLM, JetBlue, Google, Netflix

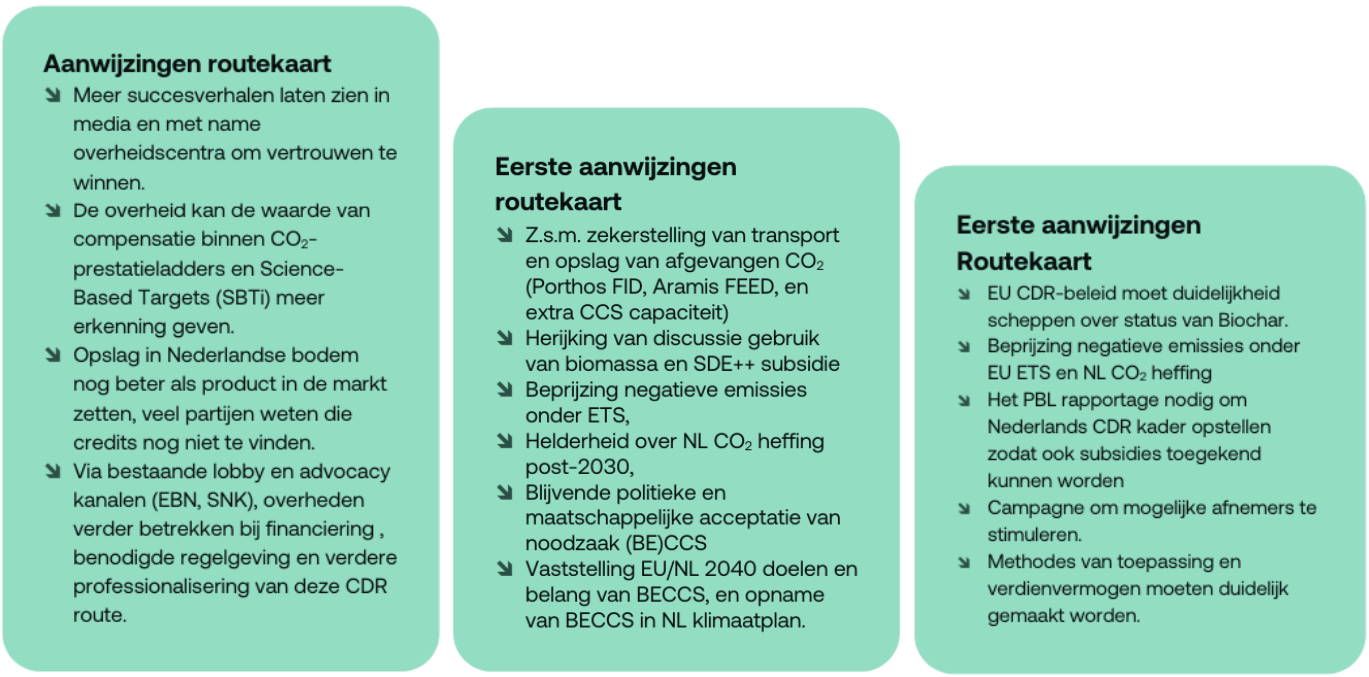
Bron: 2023-04-12-climateneutralgroup-presentatie-jos-cozijnsen-lunchen-met-nieuwe-energie-de-werking-van-de-co2-markt

Op 1 november 2023 wordt het werkconferentierapport van de Sinkit Biomassa, (BE)CCS, DACS,- en Nationale Koolstofmarktlobby gepubliceerd waarin o.a. wordt uiteengezet wat er nog voor nodig is om de plannen van de Nederlandse biomassalobby te laten slagen. In het rapport staan o.a. de volgende acties en eisen opgenomen. In de opsomming zien we ook dat Stichting Nationale Koolstofmarkt fungeert als lobbykanaal en dat het PBL opdracht krijgt een rapport op te stellen:

- De overheid kan de waarde van compensatie binnen CO2-prestatieladders en Science Based Targets (SBTi) meer erkenning geven.
- Via bestaande *lobby en advocacy kanalen* (EBN, *SNK*), overheden verder betrekken bij financiering , benodigde regelgeving en verdere professionalisering van deze CDR route.
- EU CDR-beleid moet duidelijkheid scheppen (…).
- Beprijzing negatieve emissies onder EU ETS en NL CO2 heffing.
- *PBL (Planbureau voor de Leefomgeving) rapportage nodig om Nederlands CDR kader opstellen zodat ook subsidies toegekend kunnen worden.*
- Z.s.m. zekerstelling van transport en opslag van afgevangen CO2 (Porthos FID, Aramis FEED, en extra CCS capaciteit).
- Herijking van discussie gebruik van biomassa en SDE++ subsidie.
- Beprijzing negatieve emissies onder ETS.
- Helderheid over NL CO2 heffing post-2030.
- Blijvende politieke en maatschappelijke acceptatie van noodzaak (BE)CCS.
- Vaststelling EU/NL 2040 doelen en belang van BECCS, en opname van BECCS in NL klimaatplan.

Deelnemende partijen zijn o.a. [biomassalobby Nederland]:

- AEB
- AVR
- Bellona
- Bio Energy Netherlands
- BP
- Climate Neutral Group
- Darel
- Natuur & Milieu
- Rabobank
- RWE
- Universiteit Utrecht
- Vereniging Afvalbedrijven

Bron: 2023-11-01-sinkit-biomassa-beccs-daccs-nationale-koolstofmarkt-lobby-bv-nl-carbon-removal-werkconferentie-rapport

Op 20 april 2024 publiceert Follow The Money (FTM) een onderzoeksrapport onder het dossier 'Groene Beloften, Gouden Business' met de naam 'De Rabobank belooft 'een betere wereld' met dubieuze CO2-compensatie' In het artikel van FTM is o.a. het volgende te lezen:

- Sinds eind 2020 verkoopt de Rabobank carbon credits. Met deze waardepapieren compenseren klanten als Microsoft hun CO2-uitstoot.
- De ambities van de Rabobank als 'carbon bank' waren groot. De bank wilde 15 tot 20 miljoen boeren inschakelen om 4 miljard bomen te planten. Hierdoor moest in 2025 een half procent van de jaarlijkse wereldwijde CO2-uitstoot worden opgenomen.
- Met het geld dat hiervoor betaald wordt, zouden inmiddels honderdduizenden boeren in het mondiale zuiden bomen hebben aangeplant. Maar wanneer wordt ingezoomd op Rabobanks grootste project, blijkt dat de bank niet voldoet aan de meest basale kwaliteitseisen voor carbon credits.
- De meeste partijen op de markt, waaronder de kopers, verkopers, en marktstandaarden, hebben profijt van de verkoop van carbon credits. Maar de meeste kredieten zijn van slechte kwaliteit en representeren helemaal geen CO2-reducties.
- De Rabobank erkent 'dat er een algemeen potentieel risico van dubbeltelling in de koolstofmarkt bestaat. Nieuwe projectinitiatieven en gegenereerde carbon credits worden vooralsnog niet centraal geregistreerd

Op 24 april 2024 is in een nieuwsartikel van NU.nl te lezen dat Marko Hekkert (directeur PBL en voormalig directeur Copernicus Instituut) twaalfhonderd pagina's aan onderzoeken presenteert en o.a. het volgende te kennen geeft:

> Het PBL wilde doorrekenen of dat überhaupt wel kan voor 2050, zoals de klimaatwet voorschrijft. En dan ook nog zonder grote aanpassingen aan onze economie, dus mét veel lucht- en scheepvaart, zonder de zware industrie te verbannen en zonder een gigantische krimp van de veestapel. Conclusie: het kan.
>
> Controversiëlere opties zijn nodig: grootschalige productie van biobrandstoffen en opslag van CO2 onder de Noordzee. Als je een of twee van die dingen wil weglaten, dan is het gewoon niet meer mogelijk", zegt Hekkert. Zijn boodschap: we hebben geen tijd meer om te ruziën over deze technieken.
>
> In 2050 zal er jaarlijks tussen de 20 miljoen en 50 miljoen ton CO2 per jaar onder de Noordzee moeten verdwijnen, denkt het PBL. Voor het overgrote deel is dat geen CO2 uit de verbranding van fossiele brandstoffen, zoals olie en gas, maar uit biomassa.

Op 30 april 2024 publiceert NU.nl nog een artikel waarin te lezen is dat demissionair klimaatminister Rob Jetten op basis van de door de biomassalobby betaalde PBL rapporten toch overweegt om subsidies te verstrekken voor de omstreden biomassacentrales.

> Nederland moet in de komende decennia miljoenen tonnen CO2 uit de lucht gaan halen, concludeerde het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) vorige week in een rapport. Met zulke 'negatieve emissies' kan de resterende uitstoot in 2050 worden gecompenseerd, om toch klimaatneutraal te worden.
>
> De Duitse energiereus RWE hoopt zijn kolencentrales in de Eemshaven en in Geertruidenberg een tweede leven te geven door volledig over te schakelen op biomassa. Als daarbij de CO2-uitstoot wordt afgevangen en permanent opgeslagen, telt dat mee als de negatieve emissies die volgens het PBL zo nodig zijn.
>
> Dit keer hoopt RWE de CO2 via een pijpleiding onder de Noordzee te brengen, of per schip af te voeren naar een ander land dat het broeikasgas wil opslaan.
>
> Demissionair klimaatminister Rob Jetten gaat mogelijk subsidie verlenen aan de opslag van CO2 uit omgebouwde kolencentrales die alleen nog maar biomassa verbranden.

Op 6 juni 2024 publiceert Follow The Money (FTM) een onderzoeksrapport over het SBTi onder het dossier 'Groene Beloften, Gouden Business' met de naam 'Invloedrijk klimaatkeurmerk zet de deur voor afkopen van uitstoot wagenwijd open' waarin ze exact uiteenzetten wat het resultaat is van deze schandalige betaalde greenwashing acties uitgevoerd door o.a. Staatsbosbeheer, RWE, de Universiteit Utrecht, stichting Natuur & Milieu en de rest van de deelnemers van Biomassalobby BV Nederland. In het artikel van FTM is o.a. de volgende samenvatting te lezen:

> - Het bestuur van het Science Based Target initiative (SBTi), het invloedrijkste keurmerk voor klimaatdoelen van bedrijven, heeft laten weten dat bedrijven die op relatief korte termijn naar 'nul uitstoot' willen, hun CO2-uitstoot ook mogen compenseren.
> - Medewerkers van het SBTi zijn geschokt door de beslissing van het bestuur, die niet is overlegd met de rest van de organisatie. Er werd nog volop onderzoek gedaan naar de effectiviteit van CO2-kredieten en vergelijkbare compensatiemaatregelen.
> - De wetenschappelijke consensus is dat klimaatverandering vooral door de uitstoot van broeikasgassen wordt veroorzaakt, en dat die dus echt omlaag moet. Het SBTi wilde daarom altijd voorkomen dat bedrijven hun uitstoot zouden compenseren in plaats van daadwerkelijk terug te dringen.
> - Mensen met belangen in de CO2-kredietenmarkt hebben druk uitgeoefend op het SBTi om hun standpunt over compensatiemaatregelen te versoepelen.

Op 16 augustus 2024 reageerde Wytze van der Gaast de managing director van de Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) en teven een mederwerker van het adviesbureau JIN Climate and Sustainability, op ons verzoek om wederhoor. Naar aanleiding van zijn reactie hebben we een aantal wijzigingen doorgevoerd en hieronder met een aantal voorbeelden nog beter onderbouwd hoe Stichting Nationale Koolstofmarkt betrokken is bij de Biomassa- BE/CCS en Groengaslobby.

Volgens de website van JIN Climate and Sustainability is de Stichting Nationale Koolstofmarkt gevestigd op het adres van JIN Climate and Sustainability, op de Ubbo Emmiussingel 19, 9711 BB te Groningen en is de directie en secretariaat: Wytze van der Gaast, JIN Climate & Sustainability. In de Commissie van Deskundigen zit/zat o.a. Catrinus Jepma (ook JIN) en Jacqueline Cramer (voorzitter) die we uitvoerig besproken hebben in zowel het onderzoeksrapport als het wederhoor document.

Op de website van JIN Climate and Sustainability is ook te lezen dat JIN de coordinator is van het Sustainable Biomass project BIOTEAM en in de documentatie over de Stichting Nationale Koolstofmarkt is meerdere keren opgenomen dat het aanplanten- oogsten en verbranden van houtige biomassa onderdeel uitmaakt van de plannen van de deelnemers aan de Stichting Nationale Koolstofmarkt.

Bronnen:
2013-11-01-jin-jiq-magazine-on-climate-and-sustainability-carbon-markets-bioteam-bioenergy-and-technologies-eu
2014-10-30-jin-jiq-magazine-on-climate-and-sustainability-apraise-copernicus-institute-uu-biomasslobby
2014-11-19-jin-a-level-playing-field-for-the-european-biogas-and-biomethane-co2-credits-market-presentation
2015-01-22-jin-jiq-magazine-on-climate-and-sustainability-copernicus-institute-uu-biomasslobby
2015-03-09-jin-a-level-playing-field-for-the-european-biogas-and-biomethane-markets
2016-02-16-jin-bioteam-final-workshop-on-biogas-brussels
2016-10-18-jin-a-level-playing-field-for-the-european-biogas-and-biomethane-co2-credits-market-presentation
2018-01-31-jin-ecn-transrisk-project-oil-sands-biogas-and-renewable-energy
2018-02-16-probos-biomassalobby-gereedschapskist-klimaatslim-bosbeheer
2018-04-13-greendeal-nl-pilot-national-carbon-markt-presentatie
2019-08-23-gov-nl-minezk-zienswijze-deelnemers-green-deal-pilot-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-certificaten
2020-12-07-edu-nl-wur-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland
2021-06-03-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-biomassalobby-klimaatslim-beheer-van-bestaande-bossen
2021-06-03-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-facethefuturebv-probos-methode-vaststelling-emissiereductie-co2-eq-klimaatslim
2024-02-20-wytze-van-der-gaast-professor-hanze-directeur-stichting-nationale-koolstofmarkt-onderzoeker-adviesbureau-jin-linkedin-profiel
2024-10-12-jin-groen-gas-project
2024-10-12-groengasproject-eu-de-partners

Op 7 november 2015 publiceert JIN op hun website informatie over het Bio-Based Economy (BBE) and Bioenergy programma waarin staat vermeld dat JIN het project BIOTEAM coordineert.

> With respect to bio-based energy production and consumption, JIN coordinates the project BIOTEAM (http://sustainablebiomass.eu) to:
> - Learn from stakeholders what are desired bioenergy pathways (e.g. within categories liquids, solids and gases) for achieving Member States' sustainability priorities.
> - Assess the sustainability of a wide range of bioenergy pathways.
> - Analyise and understand market system dynamics (with the assistance of stakeholders) to identify inefficiencies and barriers to enable the market to pick up the desired pathways.
> - Support public and private stakeholders in making the changesin their decision making towards the desired pathways by conducting policy assessments and fomrulating policy recommendations that could contribute to the adjustment in government bio-energy policy making and in private stakeholders decisions in Member States.

Op 16 februari 2018 publiceert biomassalobbyorganisatie Probos het document Gereedschapkist Klimaatslim Bosbeheer waarin ze de plannen met o.a. de Nationale Koolstofmarkt toelichten en ook de koppeling is opgenomen naar het onderzoek van Probos en Borgman Beheer Advies BV in opdracht van RVO naar het landelijke biomassapotentieel uit bos en landschappelijke beplantingen.

> Er zijn al diverse private partijen (bedrijven), zoals Greenchoice, die bereid zijn om te investeren in koolstofvastlegging van bossen en beplantingen door het financieren van bosaanleg of aanplant van duurzamere boomsoorten. Ook is er een Green Deal Nationale Koolstofmarkt die uitgewerkt wordt en hier misschien een rol in kan spelen.
>
> Met het oog op het vereiste rendement zijn naast de houtopbrengsten ook nieuwe inkomstenbronnen nodig, zoals een vergoeding voor de CO2- vastlegging, hogere biomassaprijzen, vergoeding recreatieve diensten etc.
>
> Voor het selecteren van kansrijke gebieden of casussen voor bosaanleg kunnen diverse criteria worden gehanteerd, bijvoorbeeld: Gebieden waar plannen spelen voor kleine biomassacentrales of nieuwe houtverwerkende bedrijven die van grondstoffen moeten worden voorzien; Daarin ligt een directe relatie met lopend onderzoek van Probos en Borgman Beheer Advies in opdracht van RVO naar het landelijke biomassapotentieel uit bos en landschappelijke beplantingen.
>
> Voor de regionale casestudie Overijssel/Gelderland wordt een assessment gedaan van de huidige socio-economische, technische en omgevings factoren die relevant zijn voor de verbetering van de potentiële hout- en biomassastromen, en optimalisatie van de keten. Tevens wordt geïdentificeerd welke barrières en kansen er in dit gebied zijn voor een

verbeterde hout- en biomassamobilisatie. De gegevens die bij deze assessment worden verzameld, worden gebruikt voor de modellering van potentiële hout- en biomassavoorraden en mobilisatie in het Alterramodel EFISCENSpace.

Potentiële maatregelen • Aanplant. Energiebossen, vooral van exoten, leiden tot een hoge vervanging van fossiele brandstoffen door biomassa en zijn relatief effectief. Bij productiebossen en multifunctionele bossen komt het effect in de eerste 40 jaar vooral door vastlegging in opstanden en vervanging van 'fossiel-intensieve' materialen.

Bronnen:
2015-11-07-jin-bio-based-economy-and-bioenergy
2017-09-01-jin-stichting-nationale-koolstofmarkt-snk-moves-from-ubbo-emmiussingel-19-to-schaaksport-111-groningen
2018-02-16-probos-biomassalobby-gereedschapskist-klimaatslim-bosbeheer
2019-12-24-jin-koolstofcertificaten-en-stichting-nationale-koolstofmarkt-snk

Op 31 januari 2020 publiceert biomassalobbyorganisatie Probos een artikel op de website van Probos waarin wordt uitgelegd dat Probos en Face the Future een methodedocument op zullen stellen voor Staatsbosbeheer waarmee de CO2-emissiereductie van bosaanleg projecten kan worden vastgesteld en er CO2-certificaten kunnen worden uitgegeven binnen de Green Deal Nationale Koolstofmarkt (GDNK).

Staatsbosbeheer verkent de opties voor financiering van bosaanleg door middel van Carbon Credits. Daarom wil Staatsbosbeheer binnen de Green Deal Nationale Koolstofmarkt (GDNK) een methode opstellen waarmee de CO2-emissiereductie van bosaanleg projecten kan worden vastgesteld en er CO2-certificaten kunnen worden uitgegeven voor deze projecten. Probos en Face the Future stellen in opdracht van Staatsbosbeheer een methodedocument op waarmee projecten kunnen worden getoetst op additionaliteit en aan de hand waarvan de baseline en emissiereductie van een project kan worden vastgesteld.

Bronnen:
2020-01-31-probos-face-the-future-uitwerken-methode-carbon-credits-bosaanleg-co2-certificaten-staatsbosbeheer
2020-12-18-probos-face-the-future-methode-vaststelling-van-emissiereductie-co2-aanleg-nieuw-bos
2021-06-02-snk-probos-face-the-future-methode-vaststelling-van-emissiereductie-co2-aanleg-nieuw-bos-staatsbosbeheer

Op 7 december 2020 publiceert de WUR een onderzoeksrapport met de naam ‘Twee jaar ervaring met klimaatslim bos en natuurbeheer waarbij een groot aantal van de deelnemers betrokken zijn bij de Stichting Nationale Koolstofmarkt en bij de activiteiten van de Biomassalobby BV Nederland. In het rapport is o.a. het volgende te lezen.

1 Wageningen Environmental Research	9 Natuurmonumenten	16 Zilverberg Advies
2 Wageningen University	10 Instituut Maatschappelijk Innovatie	17 Stichting Hout Research
3 Stichting Probos	11 Natuurverdubbelaars	18 Koninklijke Vereniging Van Nederlandse
4 Face the Future	12 Vereniging voor Bos- en	Houtondernemingen
5 Staatsbosbeheer	Natuurterreineigenaren	19 Centrum Hout
6 Bosgroep Midden Nederland	13 Trees for All	20 Borgman Beheer Advies
7 Arboribus Silva	14 Rombouts Agro-Ecologie	21 Stichting Nationale Boomfeestdag
8 JIN Climate and Sustainability	15 Stichting Voedselbosbouw	22 ZLTO

Bas Lerink[1], Mart-Jan Schelhaas[1], Sandra Clerkx[1], Paul Copini[1], Jeroen Veraart[1], Jan den Ouden[2], Ute Sass-Klaassen[2], Fred Kistenkas[2], Bart Kruijt[2], Martijn Boosten[3], Jasprina Kremers[3], Anne Reichgelt[3], Joyce Penninkhof[3], Jan Oldenburger[3], Martijn Snoep[4], Harrie Hekhuis[5], Casper de Groot[5], Gerard Koopmans[6], Dennis Lindenbergh[6], Wouter Delforterie[6], Vincent Lokin[7], Wytze van der Gaast[8], Paul Vertegaal[9], Guido Enthoven[10], Daan Groot[11], Mark Brunsveld[12], Simone Groenendijk[13], Piet Rombouts[14], Marc Buiter[15], Irma Corten[16], Rene Klaassen[17], Eric de Munck[18], Paul van den Heuvel[19], David Borgman[20], Peter Derksen[21], Ton van Korven[22], Gert-Jan Nabuurs[1]

De pilots binnen het thema landschap waren gericht op het aanleggen van landschapselementen en het beter benutten van vrijkomende biomassa uit landschapsonderhoud.

Binnen dit project zijn vier agroforestry-concepten (biomassateelt, notenteelt, fruitteelt en populierenteelt) uitgewerkt, inclusief CO2-impact en kosten-batenanalyses.

Afbeelding 13 Ontwerp biomassa-aanplant op biolgoisch pleemveebedrijf Knook-de Visser in Lelystad.

Pilots in de klimaatenveloppen van 2018 en 2019 gerelateerd aan landscahp zijn daarom enerzijds gericht op aanplant van nieuwe elementen en anderzijds op duurzame benutting van biomassa,

In totaal is mede door dit project ruim 5 ha aanplant gerealiseer, onder meer door het aanplanten van houtwallen en -singels op agrarische percelen en door biomassateelt met elzen in een waterretentiebekken in Zundert. Er wordt zeer waarschijnlijk dit najaar nog een aanplant van 3,5 ha wilg gerealiseerd op het Greentech Park in Boxtel, in het kader van biomassateelt.

De complexiteit van deze situatie en van het krachtenveld (partijen en beleid) maakt het niet eenvoudig om tot efficiente en klimaatslimme landschapsketens te komen waar duurzame productie, optimale CO2-vastlegging en gebruik van biomassa samenkomen.

De pilots zijn uitgevoerd in de regio's Twente en Zuid-Limburg. In Twente zijn de kenmerken van een biomassa-inzamelsysteem in de gemeente Wierden in kaart gebracht. De gemeente Wierden heeft een biomassa-inzamelsysteem dat al zeven jaar wordt toegepast. De essentie van het inzamelsysteem is dat particuliere eigenaren de gemeente kunnen vragen om hun biomassa te chippen en af te voeren.

In Zuid-Limburg is geexperimenteerd met het gestructureerd inzamelen en met het innovatief toepassen van vrijkomende biomassa uit landschapsonderhoud voor bodemverbetering, zoals een biomeiler in Voerendaal en Bokashi in Vijlen (Afbeelding 17). Voor het gestructureerd inzamelen is gebruikgemaakt van een beheerapplicatie voor de aansturing van landschapbeheer, een zogenaamd 'virtueel biomassaplein'. Het bedrijf Roosevelt biomassa fungeert hierbij als 'fysiek biomassaplein'.

Biomassa uit landschapselementen biedt perspectief in sommige delen van Nederland. Het vormen van de cooperaties en het tot stand brengen van de logistiek (met de juiste vraag en aanbod) blijft een uitdaging. De pilots met betrekking tot dit thema dragen bij aan het ontwikkelen van regionale biomassamarkten. Deze markten zullen in de toekomst een belangrijke rol spelen, nu er steeds meer hoogwaardige toepassingen ontwikkeld worden voor relatief laagwaardige biomassastromen (waartoe biomassa uit landschap vaak behoort).

Bron: 2020-12-07-edu-nl-wur-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland

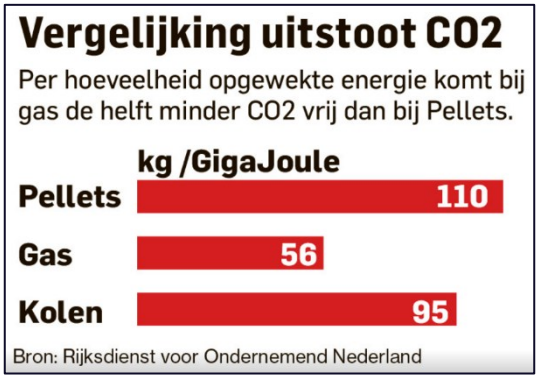
Op 30 oktober 2023 publiceert BioGrowth Development B.V. het SNK Methodedocument voor bermvegetatie en stam-en tophout document van Stichting Nationale Koolstofmarkt voor Rijkswaterstaat. Als bronnen voor het berekenen van de 'vermeden' CO2-uitstoot bij houtige biomassa vergeleken bij het verbranden van gas worden zeer oude en vage bronnen gebruikt.

Bij verbranding van de door bomen vastgelegde biogene C in geoogste componenten – elk jaar leggen bomen tijdens het groeiseizoen een hoeveelheid CO2 vast via het fotosyntheseproces – komt een equivalente hoeveelheid CO2 vrij door oxidatie van C tot CO2. De netto broeikasgasbalans is dan in principe een nuloperatie (Groeneveld en Brinkmann 2015). Door geoogste houtige biomassa aan te wenden als grondstof voor biomaterialen wordt evenwel een biobrandstofstroom afgeleid die het potentieel heeft om aardgas te vervangen in warmte-opwekking.

In bijlage 4 is berekend dat er per geoogste ton stam- of tophout (met een vochtgehalte van 50%) die in een hoogrenderende biomassaketel wordt verbrand voor warmte-opwekking, een fossiele uitstoot van 8,8 kg CO2 afkomstig van aardgasverbranding kan worden vermeden. Dit betekent dat er per ton DS stam- of tophout die niet ingezet wordt als biobrandstof een fossiele emissie van 17,6 kg CO2 als opportuniteitskost afgetrokken moet worden van eventuele

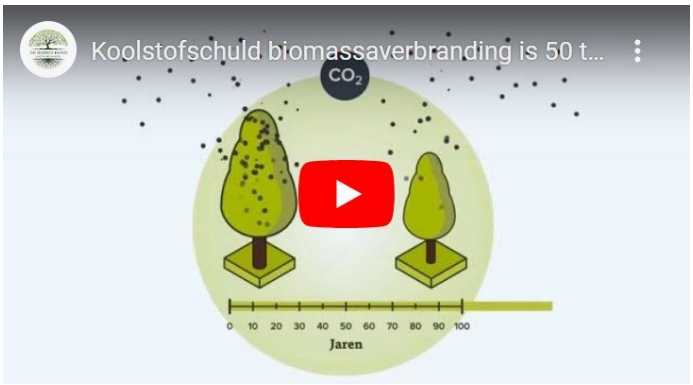
emissiereductiewinsten. Energieverbruik en CO2-uitstoot verbonden met het voorbereiden van hout en schors voor biobrandstofdoeleinden – verchippen en/of vermalen – worden gelijk beschouwd als de voorbereidingstappen van de houtproducttoepassingen. Ze genereren m.a.w. geen extra emissies.

Bron: 2023-08-04-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-methodedocument-co2-certificering-bermvegetatie-en-houtstromen-rws

In het stuk hierboven zie je de biomassalobbyisten die onderdeel uitmaken van de Stichting Nationale Koolstofmarkt in actie. Bij het verbranden van houtige biomassa komt volgens de wetenschap veel meer CO2 vrij dan bij het verbranden van gas. Zelfs de wetenschappers die betaald worden door de vervuilende energie geven meestal nog toe dat je beter kan cascaderen door houtige biomassa aan te wenden als grondstof voor biomaterialen maar de organisatie van het methodedocument voor de SNK draait het om door te zeggen dat je stam- of tophout beter kunt verbranden in een energiecentrale en als je dat niet zou doen dat er per ton DS stam- of tophout die niet ingezet wordt als biobrandstof een fossiele emissie van 17,6 kg CO2 als opportuniteitskost afgetrokken moet worden van eventuele emissiereductiewinsten. En volgens de schrijvers zou het energieverbruik en de CO2-uitstoot verbonden met het voorbereiden van hout en schors voor biobrandstofdoeleinden – verchippen en/of vermalen – gelijk beschouwd moeten worden als de voorbereidingstappen van de houtproducttoepassingen waarbij geen extra emissies gegeneerd zouden worden.

Indien je enkel bomen kapt voor de houtproductie en alle takken en tophout tijdens het oogsten achterlaat in het bos dan heb je naast het zagen van de harvester en het vervoeren van het stamhout niet het energieverbruik van het shredden en het extra vervoer van de houtige biomassa. Daarnaast zorg dat ook voor minder schade aan de bosbodem waardoor er minder CO2 vrij komt. Indien je er toch voor kiest om het tophout en de takken mee te nemen om daar biomassa van te maken dan dien je daar ook het energieverbruik voor die werkzaamheden in de CO2-uitstoot berekeningen mee te nemen.

Video met uitleg over de koolstofschuld van biomassaverbranding

Hieronder nog een keer de feiten op een rij;

- Het duurt volgens de wetenschap niet *'enkele jaren'* maar *50 tot meer dan 100 jaar* voordat een nieuwe boom de vrijgekomen CO2 uit het verbrande hout weer heeft opgenomen (zie ook de video hierboven van het PBL) en volgens de wetenschap en de rechter hebben we nog maar enkele jaren om een einde te maken aan onze CO2-uitstoot en moet er juist CO2 uit de atmosfeer onttrokken worden om een levensgevaarlijke klimaatcrisis te voorkomen. De koolstofcyclus van 50 tot meer dan 100 jaar voor het verbranden van bomen verergert het probleem alleen maar aanzienlijk.
- Er komt in het hele proces van bomen kappen tot aan het verbranden veel meer CO2 vrij dan de bomen in hun leven hebben opgenomen door uitstoot van de werkzaamheden in het proces en de effecten van die werkzaamheden op de bosbodem.
- Er worden vaak geen nieuwe bomen geplant om de gekapte bomen te compenseren.
- Nieuw en beheerd bos neemt veel minder CO2 op dan oud onbeheerd bos.
- Ook de CO2 die het omgekapte bos nog had opgenomen als het wel was blijven staan, wordt niet gecompenseerd.
- Er zit nu zoveel CO2 in de lucht dat alle bomen op aarde die hoeveelheid al niet meer kunnen opnemen. Elke boom die je kapt en verbrandt draagt juist bij aan het verergeren van een levensgevaarlijke klimaatcrisis.
- Door gebruik van biomassa voor bio-energie blijft er steeds minder bos over om alle CO2 weer op te nemen.

We hebben in het hoofdstuk Gevaar voor gezondheid, natuur & klimaat onder Klimaat een groot aantal onderzoeksrapporten en nieuwsberichten toegevoegd waaruit het bovenstaande blijkt. Hieronder leggen we nog duidelijker het verband tussen de Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) en de Biomassa- BE/CCS en Groengaslobby.

Probos (biomassalobby), Borgman Beheer Advies (biomassa) BV, Face the Future (CO2-compensatiecertificaten) BV zijn in samenwerking met de Stichting Nationale Koolstofmarkt (deelnemers zijn o.a. vervuilende bedrijven zoals Essent, Greenchoice en Shell) begonnen met het verstrekken van CO2-compensatiecertificaten waarmee de meest vervuilende bedrijven van Nederland hun CO2-uitstoot kunnen greenwashen. De verificator van Stichting Nationale Koolstofmarkt is o.a. [Peterson] Control Union Certifications. Ook die komt uitgebreid voor in ons onderzoeksrapport.

stichting Nationale Koolstofmarkt

Validatierapport

Projectnaam:	ARK Groene Woud
Projectnummer:	SNK-C-3
Indiener:	Face the Future namens ARK Natuurontwikkeling. In samenwerking met Borgman Beheer Advies en Stichting Probos

Bron 2024-07-17-nationaleco2markt-register-co2-compensatie-certificaten-face-the-future-borgman-beheer-advies-bv-en-probos

Project id	Aantal certificaten	Certificaten batch*		Maatregel / product	Status emissiereductie**	Verificator	jaar verificatie	Document	Bemiddelaar	Certificaathouder	Handelsstatus certificaat***
SNK-C-3	2664	SNK-C3-1	SNK-C3-2664	Nieuw bos	Gevalideerd	n.n.b.	n.n.b.	Validatierapport	Face the Future i.s.m. Borgman Beheer Advies en Probos	ARK Natuurontwikkeling	Beschikbaar
SNK-C-4	52	SNK-C4-1	SNK-C4-52	Nieuw bos	Gevalideerd	n.n.b.	n.n.b.	Validatierapport	Crops Advies ism Probos	Den Dunnen (Lage Zwaluwe)	Beschikbaar
SNK-C-4	30	SNK-C4-53	SNK-C4-82	Nieuw bos	Gevalideerd	n.n.b.	n.n.b.	Validatierapport	Crops Advies ism Probos	Daas (Diessen)	Beschikbaar
SNK-C-4	64	SNK-C4-83	SNK-C4-146	Nieuw bos	Gevalideerd	n.n.b.	n.n.b.	Validatierapport	Crops Advies ism Probos	Van Zelderen (De Rips)	Beschikbaar
SNK-C-4	32	SNK-C4-147	SNK-C4-178	Nieuw bos	Gevalideerd	n.n.b.	n.n.b.	Validatierapport	Crops Advies ism Probos	Aarts (Sprundel)	Beschikbaar
SNK-C-4	18	SNK-C4-179	SNK-C4-196	Nieuw bos	Gevalideerd	n.n.b.	n.n.b.	Validatierapport	Crops Advies ism Probos	Nijk (Almen)	Beschikbaar

Bron: 2024-07-17-nationaleco2markt-register-co2-compensatie-certificaten-face-the-future-borgman-beheer-advies-bv-en-probos

Bronnen:
2020-02-10-edu-nl-wur-probos-borgman-beheer-advies-bv-biomassalobby-face-the-future-bv-klimaatbos-co2-compensatie-concept
2020-12-07-probos-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland
2024-07-05-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-validatierapport-face-the-future-bv-ark-groene-woud-borgman-beheer-advies-en-probos
2024-07-17-nationaleco2markt-register-co2-compensatie-certificaten-face-the-future-borgman-beheer-advies-bv-en-probos

In het jaarverslag (2023) en op de website van Probos (biomassalobby) wordt uitgelegd dat Borgman Beheer Advies (biomassa) BV en Probos betrokken zijn bij de bosinventarisatie van zowel Staatsbosbeheer als andere boseigenaren. Borgman Beheer Advies BV is ook betrokken bij de audits/controles voor de FSC-certificering voor duurzame biomassa en bosbeheer. Borgman Beheer Advies BV levert ook de harvesters voor het oogsten van houtige biomassa en levert daar naast nog meer diensten in de biomassaketen. Ze zijn nu ook betrokken bij het uitgeven van de CO2-compensatie certificaten. Dit zijn allemaal financiele belangenverstrengelingen die ten koste gaan van de natuur, onze gezondheid en het klimaat. En dit is nog maar één van de vele voorbeelden die we hebben aangedragen ten aanzien van die belangen verstrengelingen in Biomassa- Carbon Capture & Storage (BE/CCS), Groengas en CO2-certificaten lobbyland.

> Voor Staatsbosbeheer en andere boseigenaren analyseert Probos bosinventarisatiedata op individueel perceelniveau (SyHi's = systeem voor houtmeetkundige inventarisatie). Borgman Beheer Advies doet hiervoor de veldinventarisaties. In 2023 is 8.105 ha bos geïnventariseerd en geanalyseerd. Probos verkent hoe SyHi is om te buigen naar SyBi (systeem voor bosinventarisatie), waarbij álle aspecten van het bos worden meegenomen en dus niet alleen de houtvoorraad en -oogst.
>
> De uitvoering staat onder leiding van het onderzoeksinstituut Wageningen Environmental Research in samenwerking met Stichting Probos, Borgman Beheer Advies en Bureau van Nierop.
>
> Bronnen:
> 2024-03-26-probos-biomassalobby-jaarverslag-2023
> 2024-03-26-probos-biomassalobby-nederlandse-bosinventarisaties-in-samenwerking-met-borgman-beheer-advies

Op 3 juni 2021 publiceert Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) een rapport waarin de 'CO2-emissiereductie' van 'Klimaatslim beheer van bestaande bossen' wordt uitgelegd. Hierin wordt ook aangegeven dat het verbranden van de houtige biomassa niet meegerekend hoeft te worden in de emissies. Het rapport is o.a. geschreven door biomassalobbyorganisaties Probos en Bureau Silve. Hier zie je de biomassalobby in actie. Bureau Silve is namelijk een jaar

eerder (op 1 juli 2020) overgenomen door Probos en biomassaketenbedrijf Borgman Beheer Advies terwijl die twee biomassalobbyorganisaties het doen voorkomen alsof het rapport ondersteund wordt door een derde en onafhankelijke organisatie.

> Jop de Klein en Henny Schoonderwoerd (Silve) 'dragen het stokje over' aan David Borgman (BBA), Mark van Benthem en Jan Oldenburger (Probos) [betaalde biomassalobby]. Voor Henny Schoonderwoerd en Jop de Klein is het na 30 jaar tijd om het stokje over te dragen aan de jongere generatie. Hun adviesbureau Silve houdt zich bezig met veel aspecten van bosbeheer, maar is vooral bekend vanwege haar unieke expertise gericht op het ontwikkelen en uitvoeren van bosinventarisaties. In Stichting Probos en Borgman Beheer Advies (BBA) hebben zij hun opvolgers gevonden. Per 1 juli 2020 geven zij met veel vertrouwen het stokje aan hen over. Probos zet vooral de activiteiten rond databeheer en analyse voort. De uitvoering en verwerking van inventarisaties gaat over naar Borgman Beheer Advies BV.
>
> Bronnen:
> 2020-06-06-probos-en-borgman-beheer-advies-biomassalobby-zetten-per-1-juli-2020-activiteiten-bureau-silve-voort
> 2021-06-03-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-biomassalobby-klimaatslim-beheer-van-bestaande-bossen

David Borgman is waarschijnlijk de zoon van George Borgman die (ook) eigenaar en directeur is van Borgman Beheer en Advies Forestry Consultants - Wood- and Biomasschains, en directeur van Tree Invent BV, Biomassachain manager van Coöperatie Biomassalland en secretaris van de Stichting Kwaliteit Bos-, Natuur- en Landschapswerk (SKBNL) van de AVIHY en VBNE (voorheen Bosschap) biomassalobby.

> As a consultant I work on sustainable forest management and the organization of wood- and woody biomasschains. Activities include: day-to-day forest management, forest inventory, wood and biomass logistics, forestry-data management, determining harvesting potentials, designing biobased businesscases and much more.
>
> Port of Rotterdam (through Wageningen University) Project manager Academic Consultancy Project (WUR) – Project Manager (4 members) Analysis of European wood pellet market (bioenergy). Analysis of potential supply and demand, and the potential for the Port of Rotterdam as a central wood pellet hub.
>
> Coöperatie Biomassalland U.A. Chain Manager Biomassalland. As a chain manager I am co-responsible for the day-to-day management of the Cooperative Biomassalland. Op 13 oktober 2014 hebben de bosaannemers (AVIH) en boseigenaren (VBNE) gezamenlijk de Stichting Kwaliteit Bos-, Natuur- en Landschapswerk [SKBNL] opgericht.
>
> In het bestuur van SKBNL hebben twee vertegenwoordigers vanuit de opdrachtgevers zitting en twee vanuit de opdrachtnemers van boswerk. Vanuit de opdrachtgevers/VBNE zijn Maarten Willemen (Staatsbosbeheer) en Evelien Verbij (VBNE) bestuursleden. Vanuit de opdrachtnemers/AVIH zijn dit David Borgman en Richard Wigink.
>
> Bronnen:
> 2015-03-31-vbne-opvolger-bosschap-biomassalobby-eerste-jaarverslag-de-opbouw
> 2019-10-08-david-borgman-directeur-at-borgman-beheer-advies-forestry-consultants-linkedin-profiel

Bron: 2009-01-00-probos-borgman-biomassastroomlijn-de-logistieke-keten-van-houtige-biomassa-uit-bos-natuur-en-landschap-in-nederland

Verduurzaamd Hout Nederland
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Stichting Bos en Hout Support
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Algemene Vereniging Inlands Hout
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

European Wood Preservative Manufacturers Group
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

PEFC Nederland
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Stichting Kwaliteit Bos-, Natuur- en Landschaps
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Stichting Vakblad Natuur Bos Landschap
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Koninklijke Nederlandse Bosbouwvereniging
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Face the Future B.V.
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

Stichting Forest Forever Fund
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

Van Bommel FAUNAWERK
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

TreeInvent
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

Face Forests B.V.
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

Borgman Beheer Advies
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

Stichting Probos
Hollandseweg 7 J, 6706KN Wageningen

George Borgman, destijds het hoofd bos- en park beheer van de gemeente Arnhem is een grote speler binnen de Nederlandse biomassaketen en via zijn Borgman Beheer Advies Biomassa BV is hij verantwoordelijk voor grootschalige biomassaproductie op basis van o.a. hele bomen. Zie het hoofdstuk: 2014: Oogstadvies: biomassa van hele bomen voor meer informatie over de BBA Biomassa BV.

George Borgman heeft een eigen BV die de bomenharvester- en hakselaarmachines en diensten levert voor o.a. Staatsbosbeheer en maakt er geen geheim van dat ze volledige bomen verwerken tot biomassa. Zo is bijvoorbeeld in deze presentatie van 'Borgman Beheer Advies in houtige biomassa' te lezen dat ze zowel de hele-boom-methode (zonder stobbe) toepassen naast dat ze gebruik maken van de top- en takhout van gevelde bomen.

Volgens de KVK gegevens van Borgman Beheer Advies is het bedrijf ingeschreven op de Hollandseweg 7 in Wageningen. Op dat adres is een groot deel van de biomassalobby BV's van Nederland gevestigd o.a. Probos en de voorganger stichting Bos & Hout, en TreeInvent, AVIH, EWPMG, VHN, PEFC-NL, de KBNL, het VNBL, de KNB en ook Face The Future BV en Face Forests BV en Forest Forever Fund en tevens van Bommel Faunawerk van Frans van Bommel die ecologisch advies levert aan o.a. BIJ12 en een groot aantal provincies en gemeenten en SBNL adviseur was voor agrariërs en particuliere grondeigenaren over natuurbeheer en subsidieregelingen (Programma Beheer). Zie het hoofdstuk SNL subsidies.

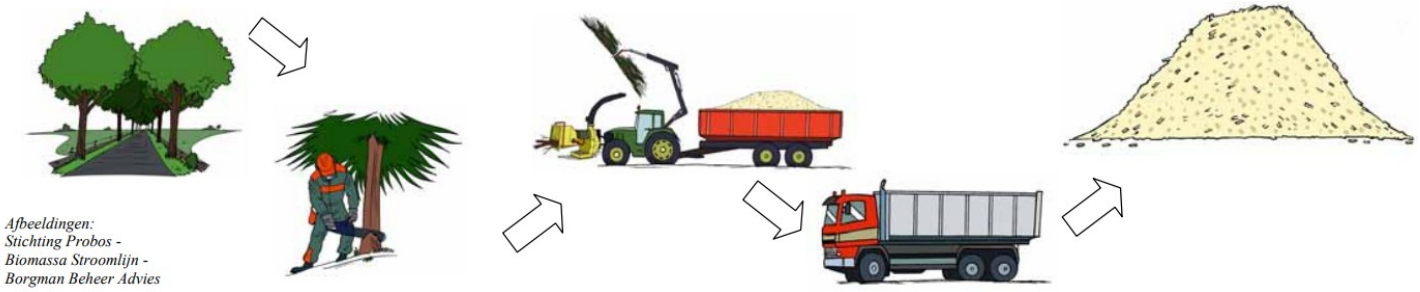
Bron: 2019-10-09-jeroen-oorschot-borgman-beheer-advies-forestry-consultants-linkedin-profiel

Jeroen Oorschot is een medewerker van Borgman Beheer en Advies (BBA) die eerst FSC-lead auditor was voor de Control Union Certifications (CUC/SKAL) en was vervolgens terwijl hij voor BBA werkte ook bestuurslid van de Green Gold Label (GGL) certificeringsorganisatie van RWE Essent. Daarnaast was hij via BBA onderdeel van Bioenergy Cluster East Nederland (BEON biomassalobby) en oprichter van initiatieven zoals Coöperatie biomassalland en Energiebos.nl en werkt samen met Face the Future BV en Probos (biomassalobby) aan een CO2-compensatie credits voorstel.

> Jeroen Oorschot joined Borgman Beheer Advies in Wageningen (2007), as project manager. Jeroen is a senior advisor on matters such as forest management, forest exploitation, tree safety, forest and timber certification and legislation. On behalf of Borgman Beheer Advies he was a long-term member of the Bioenergy Cluster East Netherlands and with his colleagues he co-founded biomass initiatives such as the Coöperatie Biomassalland and Energiebos.nl. Since 2010 he is also a trained lead auditor (ISO).
>
> De partners van energiebos.nl zijn Advin BV, Borgman Beheer en Advies BV, Europe's Energy Point BV en Face the Future BV
>
> Bronnen:
> 2012-11-17-probos-borgman-beheer-en-advies-bv-biomassa-stroomlijn-groen-goud-uit-landschapsonderhoud
> 2014-09-06-energiebos-partners-advin-bv-borgman-beheer-en-advies-bv-europe-s-energy-point-bv-face-the-future-bv
> 2019-10-09-jeroen-oorschot-borgman-beheer-advies-forestry-consultants-linkedin-profiel

2019-11-01-beon-probos-btg-borgman-beheer-advies-biomassalobby-actieplan-biomassa-en-landschapsonderhoud-in-overijssel
2020-02-10-edu-nl-wur-probos-borgman-beheer-advies-bv-biomassalobby-face-the-future-bv-klimaatbos-co2-compensatie-concept
2020-10-21-rwe-essent-green-gold-label-international-certification-programme-for-sustainable-biomass-website
2020-12-07-probos-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland

Dit zijn weer meerdere duidelijke voorbeelden van belangenverstrengeling t.a.v. de Stichting Nationale Koolstofmarkt waarbij een groot aantal organisaties van de Biomassa BV Nederland betrokken zijn.

Bron: 2009-01-00-probos-borgman-biomassastroomlijn-de-logistieke-keten-van-houtige-biomassa-uit-bos-natuur-en-landschap-in-nederland

Wij zijn geen voorstander van greenwashing en carbon credits en zolang de Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) blijft samenwerken met biomassalobbyorganisaties zoals Probos (zie toelichting/onderbouwing in onze reactie bovenaan) om vervuilende bedrijven zoals Shell te helpen hun dodelijke CO2-uitstoot te greenwashen op basis van SNK CO2-certificaten die betaald verstrekt worden aan een organisatie zoals Staatsbosbeheer voor het aanplanten van bossen op locaties waar al bos stond en wat gekapt en verbrand is in de biomassacentrales en waarvoor al een wettelijke herplantplicht bestond, zullen we ook duidelijk blijven verkondigen dat SNK zich bezig houdt met het greenwashen van schadelijke bedrijven.

Probos en Face the Future hebben in opdracht van Staatsbosbeheer en Shell een concept-methodedocument opgesteld voor het vaststellen van de CO2-emissiereductie bij het revitaliseren van door essentaksterfte aangetaste essenbossen in het kader van de Green Deal Nationale Koolstofmarkt (thans: Stichting Nationale Koolstofmarkt, SNK).

Na overleg tussen de CvD en Staatsbosbeheer in juni 2020 lijkt omvorming van essenopstanden onder bepaalde randvoorwaarden mogelijk toch additionele CO2-credits te kunnen opleveren, mits duidelijk wordt aangetoond dat hiermee geen invulling wordt gegeven aan een bestaande wettelijke verplichting. Hiervoor is het van belang dat meer inzicht wordt verschaft in de wijze waarop de herplantplicht uit de Wet natuurbescherming voor teniet gegane essenopstanden in de praktijk precies wordt toegepast door het bevoegd gezag (de provincies). Cruciaal hierbij is de vraag wat het bevoegd gezag in de praktijk beschouwd als het teniet gaan van houtopstanden en vanaf wanneer (bijv. minimum percentage kroonbedekking) men de herplantplicht oplegt en handhaaft. Staatsbosbeheer en Shell hebben Probos gevraagd om dit nader te onderzoeken en te onderbouwen.

Bron:
2023-04-07-snk-nationale-koolstofmarkt-co2-emisssiereductie-methode-probos-face-the-future-voor-staatsbosbeheer-en-shell
2023-04-14-verbiedfossielereclame-jongeren-staatsbosbeheer-tegen-samenwerking-met-shell-dit-is-greenwashing

PlatformCO2neutraal: hét platform voor regionale en betrouwbare CO_2-compensatie Biedt CO_2-certificaten aan Voor burgers, bedrijven en overheden Die vrijwillig hun CO_2-uitstoot willen compenseren. Met getoetste SNK-methoden.
Bron: 2021-07-31-platformco2neutraal-over-ons

Door de CO2- rechten te verkopen heeft Staatsbosbeheer geld voor het planten en onderhouden van bos, en kan een bedrijf officieel aantonen dat het zijn CO2-uitstoot compenseert.

Als je als bedrijf zegt: 'wij planten bomen om onze uitstoot te compenseren', dan klinkt dat mooi, maar dat kun je niet controleren. Met een CO2-bos van het Buitenfonds krijg je certificaten waarmee je dat ook echt kan aantonen.

Bron: 2021-12-08-rtvoost-in-steenwijkerwold-bedrijven-compenseren-via-staatsbosbeheer-co2-uitstoot-in-een-klimaatbestendig-bos

SNK is een systeem voor certificering van CO2-emissiereductie via Nederlandse projecten. Deze certificaten zijn bestemd voor organisaties die zich vrijwillig inspannen om bij te dragen aan emissiereductie in Nederland. SNK borgt dat de emissiereducties additioneel zijn aan beleid en gecontroleerd door onafhankelijke deskundigen. [Peterson Control Union Certifications is niet onafhankelijk, lees ons onderzoeksrapport!]

Bron: 2024-10-12-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-systeem-voor-certificering-co2-emissiereductie

https://nationaleco2markt.nl

We hebben hieronder voor de duidelijkheid nogmaals de reactie van het Rijk geplaatst. Uit de beleidsdoorlichting bleken de plannen van de Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) onhaalbaar maar omdat 'de wil bij de stakeholders dermate groot was' is toch besloten om vanuit de overheid een "Green Deal" te sluiten. Wij vinden dit bizar.

Uit de beleidsdoorlichting van 10 augustus 2018 die in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is opgesteld blijkt dat de plannen van de Nationale Koolstofmarkt (SNK) onhaalbaar waren en dat het ministerie daarom geen zelfstandig programma wilde opstarten maar omdat "de wil bij de stakeholders dermate groot was" besloten is om vanuit de overheid toch een "Green Deal" te sluiten. In het hoofdstuk Nationale Koolstofmarkt zullen we hier uitgebreid over uitweiden. Wij beschouwen de werkzaamheden van de Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) als het op grote schaal betaald greenwashen van vervuilende activiteiten van bedrijven wat ten koste gaat van de gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst van ons allemaal.

Bron: 2018-08-10-cedelft-betaalde-biomassalobby-beleidsdoorlichting-artikel-19-klimaat

Volgens de documentatie en website van de Stichting Nationale Koolstofmarkt is het opstellen van een methodedocument niet het enige wat de SNK doet en waar ze voor betaald krijgen. We hebben hieronder de tarieven van SNK weergegeven. Zoals we in onze reacties hierboven meerdere malen hebben aangetoond blijkt het opstellen van de methodedocumenten op fictie gebaseerd wat ten koste gaat van onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee onze toekomst.

Item	Tarief (euro)	Toelichting
Proces vaststelling methodedocument SNK	5.250	Eenmalig per methodedocument; de indiener wordt automatisch Deelnemer SNK.Tarief dekt: proces van begeleiding in werkgroepen, bespreking Commissie van Deskundigen, organiseren publieke inspraak, redactie voor opname in Rulebook en het validatiemodel o.b.v. methodedocument à €2000.
Registratie project bij SNK	525	5 Eenmalig per project
Aanmaken en onderhoud rekening in register SNK	525	Per jaar
Aanmaak certificaat in register (klein project)	0,26	Per certificaat per keer. N.a.v. validatie projectplan en/of verificatie van emissiereducties. Dit geldt voor projecten met minder dan 2000 tCO2-eq. koolstofvastlegging of emissiereductie per jaar.
Validatie projectplan	1.750	De vergoeding aan Validator voor validatie van projectplannen bedraagt €1.750 per projectplan. In dit bedrag is inbegrepen een eerste validatie van het projectplan, indien nodig gevolgd door een tweede ronde voor het valideren van verbeterpunten. Indien nog meer validatieronden nodig zijn, worden deze door validator uitgevoerd tegen een vergoeding van €125 per uur
Overboeken certificaat binnen register t.b.v. handel (klein project)	0,26	Per certificaat per keer. Overboeking vindt plaats bij verhandeling van certificaat tussen partijen. Dit geldt voor

		projecten met minder dan 2000 tCO2-eq. koolstofvastlegging of emissiereductie per jaar
Afboeken certificaat (klein project)	0,26	Per certificaat per keer. Koper is eindgebruiker t.b.v. claim klimaatcompensatie; het certificaat is na afboeken niet meer beschikbaar voor de handel. Dit geldt voor projecten met minder dan 2000 tCO2-eq. koolstofvastlegging of emissiereductie per jaar.
Aanmaak certificaat in register (groot project)	0,53	Per certificaat per keer. N.a.v. validatie projectplan en/of verificatie van emissiereducties. Dit geldt voor projecten met 2000 of meer tCO2-eq. koolstofvastlegging of emissiereductie per jaar.
Overboeken certificaat binnen register t.b.v. handel (groot project)	0,53	Per certificaat per keer. Overboeking vindt plaats bij verhandeling van certificaat tussen partijen. Dit geldt voor projecten met 2000 of meer tCO2-eq. koolstofvastlegging of emissiereductie per jaar.
Afboeken certificaat (groot project)	0,53	Per certificaat per keer. Koper is eindgebruiker t.b.v. claim klimaatcompensatie; het certificaat is na afboeken niet meer beschikbaar voor de handel. Dit geldt voor projecten met 2000 of meer tCO2-eq. koolstofvastlegging of emissiereductie per jaar.

Bron: 2024-01-01-nationaleco2markt-tarieven-stichting-nationale-koolstofmarkt

Wytze van der Gaast, de managing directeur van de Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) en medewerker van adviesbureau JIN waar het SNK gevestigd is, verzocht ons ook om een onderbouwing van onze stelling dat zijn collega Catrinus Jepma (oprichter JIN en lid SNK Commissie van Deskundigen adviesraad) betrokken is bij de Biomassa- BE/CCS en Groengaslobby van o.a. RWE (Essent). Hieronder hebben we een overzicht gegeven van een aantal bronnen waaruit blijkt dat Catrinus Jepma betrokken is bij de Biomassa- BE/CCS en Groengaslobby en dat meerdere onafhankelijke journalistieke organisaties diepgravend onderzoek hebben verricht en tot de conclusie zijn gekomen dat Catrinus Jepma betrokken is bij de lobby van vervuilende bedrijven zoals Gasunie, Gasterra, Gazprom, Shell en RWE (Essent). Zie onze Definitie biomassalobby

> De Rijksuniversiteit Groningen (RUG) gaat voor RWE een breed onderzoek doen naar de toepassing van CO2-afvang, -transport en -opslag (CCS). Het onderzoek maakt deel uit van een opdracht van een miljoen euro, waarvoor de RUG ook energieopwekking uit biomassa gaat onderzoeken.
>
> De RUG heeft zich met het Energy Delta Research Centre door het binnenhalen van deze opdracht op de energiekaart gezet. Veel universiteiten willen vooraan staan op het gebied van energie. Het Energy Delta Research Centre werd in 2004 opgericht onder leiding van hoogleraar energie en duurzaamheid Catrinus Jepma
>
> Bron: 2009-05-01-groningen-economie-edu-nl-rug-haalt-ccs-onderzoek-rwe-binnen-via-energy-delta-research-centre-catrinus-jepma
>
> Voor Nuon, Essent, Delta wordt in bijlage 2 bij het sectorakkoord energiesector de investeringsbereidheid en programma's weergegeven (inclusief korte financiële paragraaf)
>
> Het contract voor de eerste onderzoeken die de Rijksuniversiteit Groningen voor RWE gaat uitvoeren is getekend. Zij gaven zo het startsein aan twee onderzoeken, die ongeveer vier jaar in beslag gaan nemen. In deze periode worden economische en juridische aspecten van CCS onderzocht. Dit staat voor Carbon Capture and Storage en houdt in het afvangen, transporteren en opslaan van CO2. De onderzoekers zijn promovendi Marijn Holwerda en Dominic Hauck. Marijn Holwerda van de Juridische Faculteit zal zich in zijn onderzoek gaan richten op de juridische aspecten van grensoverschrijdende projecten en samenwerkingsverbanden op het gebied van afvang, transport en opslag van CO2. Zo zal de toepasbaarheid van bestaande internationale richtlijnen versus nationale wetten in kaart worden gebracht.
>
> Dominic Hauck van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde zal in zijn onderzoek ingaan op meerdere infrastructurele aspecten van CCS. Onderwerp van studie is hier een optimale infrastructuur, rekening houdend met aspecten als veiligheid, leveringszekerheid, marktefficiency, internationale samenwerking en kostenbeheersing.

Noord-Nederland wordt in dit onderzoek nadrukkelijk betrokken, inclusief grensoverschrijdende samenwerking en de juridische, economische en infrastructurele effecten. Beide onderzoeken maken onderdeel uit van de overeenkomst van één miljoen euro die in maart 2008 is gesloten tussen de Rijksuniversiteit Groningen en RWE.

Deze overeenkomst richt zich op twee onderwerpen: de techniek van het afvangen en opslaan van CO2 en de toepassing van biomassa bij de opwekking van energie. Het universitaire Energy Delta Research Centre (EDReC) voert dit onderzoek uit.

RWE is partner in stichting CCS Noord Nederland in oprichting.
RWE en E.ON worden leading industrial partner in CATO2, een nationaal onderzoeksprogramma voor CCS.

Naar aanleiding van succesvolle proeven met de torrefactie-test-reactor door Topell, waar RWE aandeelhouder in is, wordt nu gewerkt aan de realisatiefase van een grootschalig demoproject.

EON en Electrabel/GDF Suez hebben een letter of coöperation getekend met het Rotterdam Climate Initiative met als doel het CCS concept in de regio Rotterdam verder uit te werken en te concretiseren.

Electrabel/GDF Suez maakt onderdeel uit van GDF Suez. Electrabel/GDF Suez doet veel onderzoek via Laborelec; een technisch competentie centrum waarbinnen innovatie vooropstaat. Zo is er onder andere een project dat probeert de energie-efficiëntie te verhogen bij het meestoken van biomassa.

Nieuwe kolencentrales van RWE (Eemshaven), E.ON (Maasvlakte) en Electrabel/GDF Suez (Maasvlakte) zullen tot de schoonste in Europa behoren.

Een voorbeeld betreft het Energieconvenant Groningen, dat een samenwerkingsverband is van de provincie Groningen met Nuon, Gasunie, GasTerra, Gemeente Groningen, Rabobank, Waterbedrijf Groningen en Essent.

Electrabel/GDF Suez, EPZ, Essent, E.on en Nuon nemen deel aan BIOPEC. In BIOPEC stellen zo´n 20 bedrijven, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen gezamenlijk criteria op voor de duurzame productie en distributie van biomassa.

Electrabel/GDF Suez heeft een convenant gesloten met de milieu beweging over welke biomassa stromen in de centrale in Nijmegen ingezet worden. Essent test een reeks nieuwe soorten biomassa, zoals koffieschillen, ricehusks en bagasse. Essent heeft veel ervaring in het gebruik van verschillende soorten biomassa voor meestoken op kolencentrales.

RWE werkt met Topell, waar RWE aandeelhouder van is, aan de bouw van een grootschalig demonstratieproject voor de productie van tweede generatie biomassa. Inmiddels zijn de vergunningen voor dit project verkregen.

Essent verricht onderzoek naar het meestoken van tweede generatie biobrandstoffen op de Amercentrale. Of na het doen van tests daadwerkelijk op grotere schaal meegestookt gaat worden hang af van perspectieven op stimulering. Essent onderzoekt tevens meestoken van biocoal (torrified wood) op de Amercentrale.

Essent heeft substantieel geïnvesteerd in het meestoken van biomassa bij Amer & Claus (uitrusting van de centrale als inclusief alle logistieke voorzieningen voor aanvoer van biomassa). De Amercentrale is voorzien van een vergasser, mondiaal nog altijd een van de weinige werkende grootschalige vergassingsinstallaties voor biomassa EPZ zet een substantieel aandeel biomassa in als regulier onderdeel van de bedrijfsvoering van de centrale Borselle. Onlangs is hierbij een recordpercentage (ca. 25% op massabasis gevestigd). Grootschalige revisie van de kolencentrale ten behoeve van bijstook is uitgevoerd.

Wetenschap op bestelling

Over de omgang tussen wetenschappelijk onderzoekers en hun opdrachtgevers

KNAW-werkgroep opdrachtonderzoek

De geplande nieuwe kolen-centrale van RWE in de Eemshaven, de reeds in aanbouw zijnde centrale van E.ON op de Maasvlakte en de geplande centrale van Electrabel/GDF Suez op de Maasvlakte, worden allen “capture ready”gebouwd en voorbereid op CCS.
Eneco, Essent, Nuon, Electrabel/GDF Suez, GDF Suez E&P en E.ON zijn partners in het onderzoeksprogramma CATO 1 EN CATO 2, RWE is partner in CATO2. Binnen deze programma’s wordt gewerkt aan het doorontwikkelen van technologieën op het gebied van CCS die kunnen worden toegepast op de schaal van een energiecentrale. RWE en E.ON worden leading industrial partner in CATO2. E.ON, RWE en Electrabel investeren samen miljoenen per jaar in CATO.

RWE werkt aan een samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen in het kader van onderzoek naar CCS. Er zullen twee AIO-plaatsen komen voor een periode van 4 jaar voor het uitvoeren van juridisch en economisch onderzoek ten aanzien van CCS. In januari 2009 is de publieksversie van het plan van aanpak CCS in Noord-Nederland gepubliceerd. Dit is in samenwerking met alle industriepartners in noord Nederland, waaronder RWE en NUON, en de provincies tot stand gekomen. Dit is een volgende stap in de CCS ontwikkeling noord Nederland.

Projectgroep Groen Gas:Voorlopige aanvullende voorwaarden (12 februari 2009) gereed; nog afstemmen met de overheid. Overzicht met onderzoeks- en demoprojecten gereed. Definitieve aanvullende voorwaarden invoeders in 2011 gereed.

Bronnen:
2009-11-01-gov-nl-minez-monitoring-voortgang-sectorakkoord-energie-2008-2012-convenant-schoon-en-zuinig
2010-03-19-gov-nl-minlnv-minez-evaluatie-convenant-schoon-en-zuinig

De ondergrondse opslag van CO2 in Noord-Nederland is onontkoombaar en de risico's zijn verwaarloosbaar klein. Dat stelde RUG-hoogleraar Catrinus Jepma, directeur van het Energy Delta Research Centre, zaterdag in het radioprogramma Cassata. Noord-Nederland is momenteel nadrukkelijk in beeld als proeftuin voor het afvangen en ondergronds opslaan van CO2. Volgens Jepma heeft Nederland de opslag dringend nodig om de periode naar voldoende alternatieve energievoorziening te overbruggen. Nederland kan zijn CO2-besparingsdoelen niet halen zonder ondergrondse CO2-opslag.

Duidelijkheid moet er volgens Hoekstra snel komen, anders loop het klimaatprobleem voor eeuwig uit de hand, maar als je alle kolencentrales sluit is opslag niet nodig. Volgens de federaties van Drenthe en Groningen moeten niet eerst de nieuwe kolencentrales van Nuon en RWE in de Eemshaven gebouwd worden, omdat die het probleem van de CO2 uitstoot alleen maar groter maken.

Bron: 2010-09-18-rtv-drenthe-volgens-rwe-lobbyist-edu-nl-rug-hoogleraar-catrinus-jepma-co2-opslag-onontkoombaar

In his thesis, Hauck takes a closer look at the reasons that have been suggested to explain why application of CCS has remained limited. Among the obstacles mentioned, low carbon price levels, uncertainty in gas and carbon price developments and local environmental activism against CCS, play an outstanding role.
Supervisors: prof. dr. C.J. Jepma

Bron: 2014-06-02-edu-nl-rug-rwe-essent-paid-research-biomass-and-carbon-capture-and-storage-ccs

Nevenfuncties van hoogleraren leiden tot belangenverstrengeling - versie inclusief bronnen. Dit is de geannoteerde versie van ons verhaal over ondernemende professoren. Een volledige literatuurlijst is te vinden op onderzoeksredactie.nl.

De ivoren toren hebben ze verlaten. Maar wat voeren Nederlandse hoogleraren buiten de campus uit? De Onderzoeksredactie vond hen in een mijnenveld van belangen. Ze houden veel nevenactiviteiten buiten beeld, passen onderzoeksvragen aan, schaven conclusies bij. Het professoraat is een merk geworden, de hoogleraar een geldgenerator.

Dan betreedt Catrinus Jepma het podium om 'een wetenschappelijk perspectief op de gaskwestie' te bieden, aldus de dagvoorzitter. Jepma – 61 jaar, kaal hoofd, ernstige uitstraling – is aan de Rijksuniversiteit Groningen (rug) verbonden als hoogleraar energie en duurzaamheid. Aan die twee begrippen geeft hij een specifieke invulling. Hij spreekt positief over gas en bekritiseert structurele exploitatiesubsidies op wind- en zonneenergie. Het publiek, met daarin veel mannen in krijtstreep, reageert enthousiast en gaat na afloop tevreden aan de borrel in de kasteeltuin met een vioolensemble op het bordes.

De econoom Jepma is geen traditionele hoogleraar. De afgelopen vijf jaar is zegge en schrijve één wetenschappelijk artikel van hem verschenen. Zijn publicatielijst telt slechts negen peer reviewed artikelen over energie en duurzaamheid.[2] In Groningen doet hij alleen 'passief onderzoek' (zoals hij het begeleiden van promovendi noemt) en verzorgt hij geen onderwijsprogramma. Dat hoeft hij ook niet. Jepma is 'honorair hoogleraar' met een nul-aanstelling. Hij werkt onder meer voor het Energy Delta Institute, een business school voor de energiesector die wordt (mede)gefinancierd door Gasunie, Gasterra, Gazprom en Shell.[3] De rug huurt hem een dag per week in als wetenschappelijk directeur van het Energy Delta Gas Research (EDGaR), een instituut waarin de universiteit samenwerkt met grote gasbedrijven, de TU Delft en het ministerie van Economische Zaken.[4]

In gesprek met De Onderzoeksredactie noemt hij zichzelf een cash cow voor de universiteit. Door hem de titel hoogleraar energie en duurzaamheid te geven, lukt het de rug volgens hem beter om geld voor gasonderzoek naar zich toe te trekken. Hij schat dat de universiteit jaarlijks een halve ton verdient aan de promovendi die hij aflevert en het veelvoudige binnenhaalt aan onderzoeksmiddelen. 'Een win-winsituatie!'[5] Jepma ziet het als zijn taak 'de Nederlandse gasindustrie een betere positie in de wereld te geven'. Zijn hoogleraarstitel komt hem daarbij goed van pas: 'Die doet het altijd goed bij zulke optredens, die heeft een associatie met absolute kwaliteit en onafhankelijkheid.'[6]

Bron: 2014-11-26-groene-amsterdammer-nevenfuncties-van-hoogleraar-catrinus-jepma-leidt-tot-belangenverstrengeling

De overige bronnen die we hieronder hebben toegevoegd (en in de directory 'Catrinus Jepma' klaar staan om opgevoerd te worden) bewaren we voor een vervolg op het biomassalobbyonderzoek deel 3: Wetenschappers

Bronnen:
2009-05-01-groningen-economie-edu-nl-rug-haalt-ccs-onderzoek-rwe-binnen-via-energy-delta-research-centre-van-catrinus-jepma
2009-11-01-gov-nl-minez-monitoring-voortgang-sectorakkoord-energie-2008-2012-convenant-schoon-en-zuinig
2010-03-19-gov-nl-minlnv-minez-evaluatie-convenant-schoon-en-zuinig
2010-09-18-rtv-drenthe-volgens-rwe-lobbyist-edu-nl-rug-hoogleraar-catrinus-jepma-co2-opslag-onontkoombaar
2014-06-02-edu-nl-rug-rwe-essent-paid-research-biomass-and-carbon-capture-and-storage-ccs
2014-11-26-groene-amsterdammer-nevenfuncties-van-hoogleraar-catrinus-jepma-leidt-tot-belangenverstrengeling
2016-02-04-edu-nl-rug-co2-emissions-trading-in-the-eu-models-and-policy-applications-ets-ccs-supervisor-jepma-catrinus
2017-05-08-ukrant-edu-nl-rug-onderzoek-naar-belangenverstrengeling-rien-herber-en-catrinus-jepma-rug-rwe-gasterra-en-shell
2017-05-10-dag-edu-nl-rug-integrity-investigation-rien-herber-and-catrinus-jepma-rwe-gasterra-shell-gazprom-exxonmobil-part-1
2017-05-08-dag-edu-nl-rug-integrity-investigation-rien-herber-and-catrinus-jepma-rwe-gasterra-shell-gazprom-exxonmobil-part-2
2023-10-03-jin-bio-based-economy-and-bioenergy-biomassalobby-adviesbureau-van-catrinus-jepma-edu-nl-rug
2024-01-23-jin-adviesbureau-catrinus-jepma-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-green-deal-koolstofcertificaten-klimaat-eu-ets-co2
2024-10-30-ftm-co2-compensatie-van-shell-en-andere-bedrijven-zeer-waarschijnlijk-waardeloos

Nationale Boomfeestdag

Op de website van de Nationale Boomfeestdag van 25 mei 2001 is te lezen dat de stichting gehuisvest is op hetzelfde adres als Energiehout BV, de biomassa BV van Staatsbosbeheer en stichting FSC-Nederland en Zwier van Olst de directeur, oprichter en bestuurslid van was.

Volgens de KVK-gegevens was het initiële vestigingsadres van stichting 'Fondsvorming Nationale Boomfeestdag' ook gelijk aan die van Energiehout BV, de Biomassa BV van Staatsbosbeheer en FSC-Nederland. Deze stichting is in 1998 opgeheven.

(Fondsvorming) Nationale Boomfeestdag KVK:

Adres:	Princenhof Park 1, Driebergen-Rijsenburg
Directeur:	De stichting Fondsvorming Nationale Boomfeestdag is op 15 juli 1998 opgeheven. De stichting Nationale Boomfeestdag zelf heeft volgens het KVK-overzicht geen bestuursleden meer.

Energiehout B.V. (hernoemd naar Biogrondstoffen BV) KVK:

Adres:	Princenhof Park 1, Driebergen-Rijsenburg
Directeur:	Zwier van Olst (sinds 02-04-2001)

FSC-Nederland (Stichting Goed Hout!) KVK:

Adres 1:	Princenhof Park 1, Driebergen-Rijsenburg
Adres 2:	Wilhelminapark 37, Utrecht
Oprichter:	Zwier van Olst (30-08-1999)
Bestuurslid:	[Henk] Hendrik Wanningen (sinds 07-04-2009)

De stichting Nationale Boomfeestdag staat volgens het KVK-uittreksel tegenwoordig ingeschreven op hetzelfde adres waar ook Staatsbosbeheer ingeschreven staat en de stichting heeft geen bestuursleden meer:

Handelsnaam Adres	KvK-nummer Vestiging
Stichting Nationale Boomfeestdag Hart van Brabantlaan 16, 5038JL Tilburg	41183223 Rechtspersoon
Staatsbosbeheer Hart van Brabantlaan 16, 5038JL Tilburg	30263544 Nevenvestiging

Stichting Nationale Boomfeestdag is een samenwerking aangegaan met Trees for Travel voor de oprichting van het Nationaal Bossenfonds waarbij heel duidelijk aangegeven was dat de projecten van Trees for Travel gefinancierd worden door bedrijven, overheden en particulieren die hun CO2-uitstoot van broeikasgassen willen compenseren. Zo is op 20 november 2011 in de presentatie het volgende te lezen:

> Even voorstellen Het Nationaal Bossenfonds is een stichting met een onbezoldigd bestuur die is voortgekomen uit een samenwerking tussen Staatsbosbeheer, Nationale Boomfeestdag en Trees for Travel.
>
> Het Nationaal Bossenfonds werft de donaties bij bedrijven en particulieren. De terreinen worden aangedragen door Staatsbosbeheer en na selectie van geschikte terreinen zorgt het fonds ervoor dat de ontvangen bijdrages worden besteed en dat de aanplant wordt uitgevoerd. De organisatie is ondergebracht bij Trees for Travel, tot het moment dat het Nationaal Bossenfonds zelfstandig verder kan gaan.

De projecten van Trees for Travel worden gefinancierd door bedrijven, overheden en particulieren die hun uitstoot van broeikasgassen weer om willen zetten in zuurstof. Dit is ook bekend als CO2-compensatie. Naast standaard gecertificeerde CO2-compensatie biedt Trees for Travel ook de mogelijkheid om bomen te doneren.

Het bestuur wordt gevormd door:
Voorzitter: Ad van Hees, regiohoofd Staatsbosbeheer
Secretaris: Sjaak de Ligt, directeur Trees for Travel
Penningmeester: Peter Derksen, directeur Nationale Boomfeestdag.

Bronnen:
2011-11-20-nationaalbossenfonds-staatsbosbeheer-boomfeestdag-ook-staatsbosbeheer-en-trees-for-travel-trees-for-all-face
2016-09-08-samenvoorgroen-arriva-trees-for-all
2018-06-25-trees-for-all-jaarverslag-2017
2019-01-28-healthofnature-goede-doelen-nationaal-bossenfonds
2019-04-09-activityinternational-co2-compensatie-je-vliegreis-compenseren-een-groen-idee

Op 18 november 2020 publiceert Trouw een artikel over de Bossenstrategie waarin een opvallende afspraak is opgenomen dat elk kind in zijn of haar tijd op de basisschool een boom zal planten.

Dit initiatief van de stichting Nationale Boomfeestdag (voorheen Boomplantdag) werd al door tientallen gemeenten gesteund en wordt nu overgenomen door het Rijk en de provincies.

Op de website van Staatsbosbeheer is o.a. het volgende te lezen over de Nationale boomfeestdag:

Naast onze reguliere activiteiten voor kinderen organiseren we ook samen met andere organisaties natuurprojecten.

De Boomfeestdag is een goed voorbeeld van zo'n samenwerking. Jaarlijks planten kinderen uit groep 6 (9-10 jaar) op de tweede woensdag in maart 200.000 bomen, struiken en bosplantsoen langs straten en pleinen, in parken en bossen.

Op 14 augustus 2024 reageerde Marleen van de Ham, de directeur namens de stichting Nationale Boomfeestdag op ons verzoek om wederhoor. De wederhoor van de Nationale Boomfeestdag en onze reactie daarop is in dit document te lezen: 2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

De wederhoor betrof voornamelijk een poging om aan te geven dat de stichting Nationale Boomfeestdag een onafhankelijke stichting zou zijn en niets te maken zou hebben met de biomassa- en CO2-certificatenlobby van Staatsbosbeheer en dat de stichting Nationale Boomfeestdag niets te maken zou hebben met Trees for All.
Ze gaf o.a het volgende aan in haar reactie:

Staatsbosbeheer oefent via de huidige benoeming van één lid in de Raad van Toezicht van Stichting Nationale Boomfeestdag geen invloed uit op de activiteiten van Stichting Nationale Boomfeestdag. Zou hiertoe in een louter theoretisch geval wel een poging toe worden ondernomen, dan is statutair vastgelegd dat Staatsbosbeheer slechts één van de minimaal drie en maximaal zeven zetels mag innemen. Daarmee kan Staatsbosbeheer in geen geval een meerderheidsstandpunt afdwingen.

Op de website van de stichting Nationale Boomfeestdag is het volgende te lezen: In 1953 sloeg de FAO, de Internationale Organisatie van de Verenigde Naties voor Landbouw en Voedsel, alarm over de wereldwijde ontbossing. Dit leidde tot het aannemen van een resolutie die opriep tot een jaarlijks 'World Festival of Trees'. Nederland reageerde hierop door het Landelijk Comité Boomplantdag op te richten. Dit comité, onder leiding van Staatsbosbeheer[]

Staatsbosbeheer directeur Strategie & Bestuur Debbie Kamphuis is zowel bestuurslid van de stichting Nationale Boomfeestdag en stichting Buitenfonds en is ook de bestuursvoorzitter van stichting Natuurwijs (allemaal opgericht door mensen van Staatsbosbeheer en/of op dezelfde adressen als Staatsbosbeheer) en zit samen met Zwier van Olst (directeur Staatsbosbeheer Biomassa BV) in de directie van Staatsbosbeheer. Debbie Kamphuis zit namens de directie van Staatsbosbeheer ook aan tafel met bijvoorbeeld de directeur van Evert den Boer van Greenchoice en het PBL waarbij afspraken gemaakt worden m.b.t. biomassa en Carbon Capture & Storage (CCS), organisaties en onderwerpen die uitgebreid behandeld worden in ons onderzoeksrapport.

Nicole Olland, is ook bestuurslid van de stichting Nationale Boomfeestdag en is vanuit de Unie van Bosgroepen samen met Liesbeth Gort de vorige directeur van FSC Nederland bij CO_2-uitstoot compensatie projecten van VolkerInfra Schiphol en KWS van VolkerWessels betrokken. (zie toelichting m.b.t. greenwashing van vervuilende bedrijven in ons onderzoeksrapport).

De directeur van de stichting Nationale Boomfeestdag is Marleen van den Ham (zie nr. 1 van 5 medewerkers hieronder) die ook eerst tien jaar senior beleidsmedewerker van het ministerie van LNV is geweest en destijds verantwoordelijk was voor het dossier 'biomassa uit natuur, bos landschap en de houtketen', en op dit moment al meer dan zes jaar Programmamanager bij Staatsbosbeheer is.

Angela Knook, de projectleider van de stichting Nationale Boomfeestdag (3 van 5) was meer dan negen jaar werkzaam bij Staatsbosbeheer.

Frank van Hedel, de accountmanager (5 van 5) van de stichting Nationale Boomfeestdag is een senior project manager bij Staatsbosbeheer en is bijna negen jaar lang verantwoordelijk geweest voor de 'development and marketing of biomass in the biobased economy' als 'Medewerker Biomassa en Klimaat bij Staatsbosbeheer' en is nu verantwoordelijk voor het stimuleren van ontwikkeling van CO2-certificaten (Carbon Credits) bij Staatsbosbeheer (een onderwerp wat zeer uitgebreid terug komt in ons onderzoeksrapport).

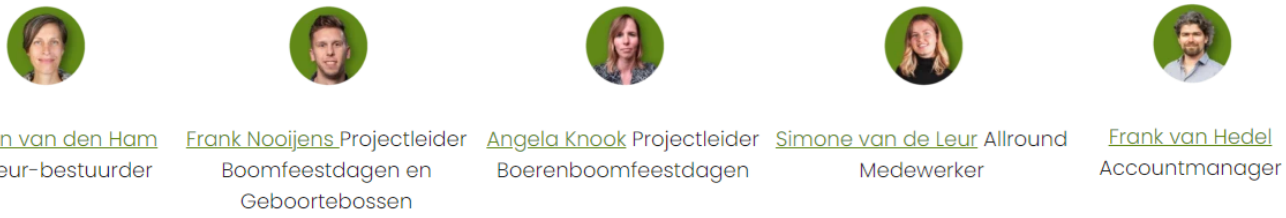
In de accountantsverklaring van 7 juli 2021 van stichting Boomfeestdag is o.a. het volgende te lezen:

> In het komende boekjaar is er sprake van diverse ambities. Op het vlak van relatiemanagement zal worden gewerkt aan het intensiveren van de relatie met het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de provincies, alsmede met moederorganisatie Staatsbosbeheer en de labels van Staatsbosbeheer (Stichting Natuurwijs en Stichting Buitenfonds).
>
> Bron: 2021-07-07-boomfeestdag-beoordelingsverklaring-en-jaarrekening-accountant

In de ANBI verklaring van stichting de Boomfeestdag van 3 juli 2023 is o.a. het volgende te lezen:

> De directeur is afkomstig van moederorganisatie Staatbosbeheer.
>
> Bron: 2023-07-03-boomfeestdag-anbi-formulier-directeur-levert-moederorganisatie-staatsbosbeheer

In onze ogen kun je hierdoor niet stellen dat Stichting Boomfeestdag, Natuurwijs, of de overige stichtingen van Staatsbosbeheer onafhankelijk zijn.

Bron: 2024-09-15-boomfeestdag-de-stichting

In het beleidsplan van de Boomfeestdag 2014 – 2018 is opgenomen dat stichting Natuurwijs van Staatsbosbeheer is:

> b. Zoeken naar een partner die lespakketten ontwikkelt/uitgeeft, zoals IVN of stichting Natuurwijs van SBB [Staatsbosbeheer]. Wel de naam van SNB [Stichting Nationale Boomfeestdag] er aan blijven verbinden. Een follow up voor de bomenmap bedenken, met een educatieve uitgeverij gaan praten (actie: Piet en Peter D., gesprek met Jelle de Jong)
>
> c. Nadere invulling van Boomfeestdag als LABEL van SBB (als onderdeel van de herbezinning van SBB op de nationale parken en focus op de jeugd in deze). [zie hieronder uitleg
>
> Bron: 2014-12-12-boomfeestdag-beleidsplan-2014-2018

Als je de nieuwsbrief van stichting Natuurwijs leest (2017) zie je dat Staatsbosbeheer, stichting Natuurwijs en stichting Nationale Boomfeestdag samen een lespakket ontwikkelen met de naam 'De BomenMap' waarin vermeld staat dat op nadrukkelijk verzoek van Minister Gerda Verburg (Gerda Verburg komt uitgebreid voor in ons onderzoeksrapport) ook aandacht wordt gegeven aan het kappen van bomen, het verwerken tot papier en houtproducten en dat er aandacht aan biomassa wordt besteed.

Bron: 2017-03-08-boomfeestdag-staatsbosbeheer-nieuwsbrief-stichting-nationale-boomfeestdag-2017

Uit een groot aantal documenten van o.a. Staatsbosbeheer en de stichting Nationale Boomfeestdag zelf blijkt dat de stichting niet onafhankelijk is en deel uitmaakt van de plannen van het ministerie van LNV en Staatsbosbeheer en dat

meerdere medewerkers en bestuursleden van de stichting betrokken zijn bij de biomassa- en CO2-certificatenlobby van Staatsbosbeheer (zie onze vorige toelichting hierboven). Uit meerdere documenten blijkt ook dat zowel de Boomfeestdag als de Nationale Koolstofmarkt onderdeel maakt van de plannen van het ministerie van LNV als van Staatsbosbeheer om de nieuw aan te planten bossen te financieren. Hieronder hebben we enkele voorbeelden weergegeven:

Het BP Bos in het Bentwoud is tot stand gekomen dankzij een samenwerking tussen Stichting Nationale Boomfeestdag, BP Nederland, de provincie Zuid-Holland en Staatsbosbeheer.

Voorafgaand aan de opening werden door zo'n 100 schoolkinderen symbolisch de eerste bomen van het BP Bos geplant.

Het BP Bos in het Bentwoud is een Nederlands project dat wordt gekoppeld aan het internationale CO2 reductie- en compensatieprogramma BP Target Neutral. Met dit programma biedt BP de Nederlandse weggebruiker de kans zelf iets te doen aan de klimaatverandering. Het programma geeft, naast tips om uitstoot door autogebruik te reduceren, weggebruikers de unieke mogelijkheid de resterende CO2 uitstoot te compenseren.

BP Nederland is een van de hoofdsponsors van Stichting Nationale Boomfeestdag.

Bron: 2012-09-30-boomfeestdag-co2-reductie-en-compensatieprogramma-bp-target-neutral

CO2-Bomenprijs

Bij de Klimaattoppen van Parijs en Rotterdam is in de gemaakte verdragen het aanplanten van bomen en bossen nadrukkelijk opgenomen als een belangrijke bijdrage aan CO2-neutralisatie en dus voor een beter klimaat. Daarom heeft Stichting Nationale Boomfeestdag, samen met Stichting Probos, de CO2-Bomenprijs nieuw leven ingeblazen. Na 22 maart ontvangt u van ons een email hierover met een link om de bomen die geplant zijn op uw Boomfeestdag-2017 aan te melden en om hiermee in aanmerking te komen voor de CO2-Bomenprijs-2017.

Bron: 2017-03-08-boomfeestdag-staatsbosbeheer-nieuwsbrief-stichting-nationale-boomfeestdag-2017

Wel is er veel verschil van inzicht over de plaats waar deze bossen moeten komen en wie de rekening daarvoor moet betalen. Met betrekking tot dat laatste wordt vaak gekeken naar de (rijks)overheid. De verwachting leeft breed dat de overheid in het kader van het klimaatplan de vastlegging van CO2 gaat belonen en dat dit een belangrijke financiële impuls kan geven voor de aanleg van nieuwe bossen (11).

Voor private financiers geldt vanzelfsprekend dat het financieel rendement en liquiditeit belangrijk zijn. Zij vinden, ook voor maatschappelijke beleggingen, een rendement van tenminste 4% een minimaal uitgangspunt, naast voldoende liquiditeit. Dit kan niet worden gerealiseerd met uitsluitend houtopbrengst uit aan te planten bos. De liquiditeit vereist dat er eerder (dan pas na enkele decennia) opbrengsten kunnen worden gegenereerd, bijvoorbeeld door het creëren van een fonds waarin naast nieuwe bossen ook bestaande bossen worden ingebracht. Met het oog op het vereiste rendement zijn naast de houtopbrengsten ook nieuwe inkomstenbronnen nodig, zoals een vergoeding voor de CO2- vastlegging, hogere biomassaprijzen, vergoeding recreatieve diensten etc.

11) De beloning behoeft overigens niet altijd een financiële te zijn; zie bijvoorbeeld www.boomfeestdag.nl/activiteiten/co2- bomenprijs-aanmeldformulier

Bron: 2018-02-16-probos-biomassalobby-gereedschapskist-klimaatslim-bosbeheer

Staatsbosbeheer steunt actief de ontwikkeling van een C02 -certificeringsmethodologie, binnen het kader van de Green Deal Pilot Nationale Koolstofmarkt of een andere toekomstige standaard voor toepassing in Nederland.

Bron: 2020-03-09-staatsbosbeheer-ondernemingsplan-2020-2025

Deelt u de mening dat het sponsoren van de Nationale Boomfeestdag als niets meer dan een PR-stunt en als 'greenwashing' gekwalificeerd kan worden? Zo nee, waarom niet?

Wist u dat de Boomfeestdag ook lesmateriaal voor kinderen aanbiedt waarin hen wordt verteld dat vliegreizen volledig gecompenseerd kunnen worden door bomen te planten? [6]

Wist u dat wetenschappers ernstige twijfels hebben bij de berekeningen rond vrijwillige CO2-compensatie, mede omdat de klimaatschade veroorzaakt door een vliegreis twee keer zo groot is als volgens gangbare berekeningen? [7]

Bent u bereid de organisatoren van de boomfeestdag erop te wijzen dat volledige compensatie ter discussie staat? Zo nee waarom niet?

Erkent u dat dergelijk lesmateriaal misleidend is over de klimaatschade van vliegreizen? Zo nee, waarom niet?

Deelt u de mening dat dit lesmateriaal derhalve gekwalificeerd kan worden als kindermarketing? Zo nee, waarom niet?

Wat vindt u ervan dat de marketingmachine van Shell de belangrijke opgave van Staatsbosbeheer om bomen te beschermen en te planten kaapt?

Vindt u het gepast dat u zelf deelneemt aan een dergelijk gegreenwasht evenement? Kunt u dat toelichten?

Bronnen:
2020-03-18-shell-vijf-vragen-over-shell-en-boomfeestdag
2020-04-09-pvdd-vragen-tweede-kamer-over-het-bericht-dat-shell-de-nationale-boomfeestdag-van-staatsbosbeheer-sponsort
2020-04-09-gov-nl-minlnv-beantwoording-vragen-tweede-kamer-over-het-bericht-dat-shell-de-nationale-boomfeestdag-van-staatsbosbeheer-sponsort

Bomen buiten bos: acties en financiering
Meer bomen in steden en dorpen – Stimuleren Boomfeestdag
Ook financiering via koolstofcertificaten

Bron: 2020-10-09-gov-nl-minlnv-presentatie-landelijke-bossenstrategie-rijk-en-provincies

Bronnen:

2007-05-09-staatsbosbeheer-jaarverslag-2006
1957-00-00-stichting-nationale-boomfeestdag-kvk-41183223-adres-staatsbosbeheer
2001-05-25-staatsbosbeheer-stichting-nationale-boomfeestdag-zelfde-adres-als-energiehout-biomassa-bv-en-fsc-nederland
2001-05-25-staatsbosbeheer-nationale-boomfeestdag-informatie
2011-11-20-nationaalbossenfonds-staatsbosbeheer-nationale-boomfeestdag-ook-staatsbosbeheer-en-trees-for-travel-trees-for-all-face
2012-09-30-boomfeestdag-co2-reductie-en-compensatieprogramma-bp-target-neutral
2016-09-08-samenvoorgroen-arriva-trees-for-all
2017-03-08-boomfeestdag-staatsbosbeheer-nieuwsbrief-stichting-nationale-boomfeestdag-2017
2017-10-06-boomfeestdag-staatsbosbeheer-intentieverklaring-bomenverdrag-ieder-kind-een-boom-2018
2018-02-09-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-pilot-nationaleco2markt-nl-greendeal-factsheet
2018-06-25-trees-for-all-jaarverslag-2017
2018-10-25-springtij-een-rijke-oogst-voor-het-klimaatakkoord
2019-01-28-healthofnature-goede-doelen-nationaal-bossenfonds
2020-03-09-staatsbosbeheer-ondernemingsplan-2020-2025
2021-03-11-staatsbosbeheer-jaarverslag-2020
2019-03-13-gov-nl-staatsbosbeheer-bp-greenwashing-actie-instructie-kinderklimaattafel-nationale-viering-boomfeestdag-haarlemmermeer
2019-04-09-activityinternational-co2-compensatie-je-vliegreis-compenseren-een-groen-idee
2020-02-14-da-kws-en-volkerrail-investeren-in-klimaatadaptieve-bossen-in-rhenen-en-valkenswaard
2020-03-01-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-kvk-76727734-oprichter-joris-hogenboom-van-natuur-en-milieu
2020-11-18-trouw-minister-schouten-wil-bomen-planten-collega-van-nieuwenhuizen-wil-ze-kappen
2021-06-24-staatsbosbeheer-presentatie-business-developer-jan-pieter-peijs-verdienmodellen-tbv-nationale-bossenstrategie-co2-certificaten
2021-07-07-boomfeestdag-beoordelingsverklaring-en-jaarrekening-accountant
2021-11-23-stentor-steenwijkerland-geen-parijs-of-tokyo-maar-steenwijkerwold-6-vragen-en-5-antwoorden-over-het-co2-bos
2023-07-03-boomfeestdag-anbi-formulier-directeur-levert-moederorganisatie-staatsbosbeheer
2024-01-23-debbie-kamphuis-staatsbosbeheer-bestuurslid-buitenfonds-natuurwijs-nationale-boomfeestdag-en-directeur-partnerships
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor
2024-09-15-marleen-van-den-ham-programma-manager-staatsbosbeheer-en-directeur-stichting-nationale-boomfeestdag
2024-09-15-angela-knook-boswachter-staatsbosbeheer-en-projectleider-stichting-nationale-boomfeestdag
2024-09-15-frank-van-hedel-senior-project-manager-staatsbosbeheer-en-accountmanager-stichting-nationale-boomfeestdag
2024-09-15-boomfeestdag-de-stichting

Nationaal Bossenfonds

In het jaarverslag 2017 van stichting 'Trees For All' is te lezen dat de Stichting Nationaal Bossenfonds (NBF) op 2 september 2011 is opgericht in samenwerking met Staatsbosbeheer en stichting Nationale Boomfeestdag (SNB) wat een initiatief is van Staatsbosbeheer. De stichting 'Fondsvorming Nationale Boomfeestdag' is volgens de KVK-gegevens op hetzelfde adres gevestigd als 'Energiehout BV', de biomassa BV van Staatsbosbeheer en stichting FSC-Nederland. Zwier van Olst is de oprichter van FSC-Nederland en directeur van Energiehout BV. Die beide organisaties zijn gevestigd op het Princenhof Park 1, waar ook Fondsvorming Nationale Boomfeestdag gevestigd is.

> In 2011 is Stichting Nationaal Bossenfonds (NBF) opgericht. Het NBF bestaat uit een samenwerking van Staatsbosbeheer (SBB), Trees for All en Stichting Nationale Boomfeestdag (SNB) [wat ook een initiatief van Staatsbosbeheer is] en heeft als doelstelling om jaarlijks 10 hectare nieuw bos te realiseren in Nederland. SBB levert de gronden en Trees for All werft de fondsen en voert het secretariaat.
>
> Inmiddels is gebleken dat het aanleveren van grond door SBB voor nieuwe natuur niet eenvoudig is en de ten doel gestelde aantal hectares niet ieder jaar worden gehaald. Om de kansen te vergroten is besloten om een verkenning uit te voeren bij andere grond-beherende partijen om zo toch het aantal hectares te bereiken die we ten doel hebben gesteld. (...) Trees for All was eind 2017 dagvoorzitter van de werkconferentie van 'Actieplan Bos en Hout'.

In het KVK-uittreksel van de Nationale Bossenfonds is te lezen dat de stichting op 20 april 2022 beëindigd is.

Bronnen:
2011-09-02-nationaal-bossenfonds-kvk-53783697-mede-opgericht-door-sjaak-de-ligt-face-the-future-bv-directeur-trees-for-all
2011-11-20-nationaalbossenfonds-staatsbosbeheer-nationale-boomfeestdag-ook-staatsbosbeheer-en-trees-for-travel-trees-for-all-face
2012-09-30-boomfeestdag-co2-reductie-en-compensatieprogramma-bp-target-neutral
2016-10-19-biomassalobby-bv-biobased-economy-nederland-actieplan-bos-en-hout
2017-03-08-boomfeestdag-staatsbosbeheer-nieuwsbrief-stichting-nationale-boomfeestdag-2017
2017-05-26-gov-nl-minienm-biomassalobby-convenant-intentieovereenkomst-actieplan-bos-en-hout
2018-06-25-trees-for-all-jaarverslag-2017
2024-01-23-sjaak-de-ligt-minlnv-biomassa-expert-en-projectuitvoerder-sep-stichting-face-en-face-the-future-bv-directeur-trees-for-all
2024-01-23-debbie-kamphuis-staatsbosbeheer-bestuurslid-buitenfonds-natuurwijs-nationale-boomfeestdag-en-directeur-partnerships

Nederland plant bomen

Op 18 november 2020 presenteert Staatsbosbeheer de EO campagne 'Nederland plant bomen' waarmee Staatsbosbeheer en de bijbehorende stichtingen zich samen inzetten om donaties van de religieuze inwoners van ons land in te zamelen.

> 'Nederland plant bomen' is een initiatief van de EO, in samenwerking met Staatsbosbeheer, Stichting Nationale Boomfeestdag en Buitenfonds [allemaal stichtingen van Staatsbosbeheer]. De EO wil met de campagne Nederland in beweging brengen om op een verantwoorde manier met de natuur om te gaan. Staatsbosbeheer zorgt ervoor dat in elke provincie terreinen beschikbaar komen om nieuwe bossen aan te leggen en plant de bomen.
>
> Met Stichting Nationale Boomfeestdag wordt samengewerkt om vooral kinderen te stimuleren om met de klas of met ouders, oma's en opa's bomen te gaan kopen om ze te (laten) planten in de bossen van Staatsbosbeheer. Buitenfonds

ontvangt de donaties, maakt na afloop het geld over aan Staatsbosbeheer en zorgt voor verantwoording van de plantwerkzaamheden.

Het lijkt soms onlogisch. Bomen zijn goed voor het klimaat, waarom worden ze dan gekapt? In onderstaande video legt de boswachter dit uit. (…) Daarnaast willen we ook dat ons bos helpt om de klimaatveranderingen te beperken. Al die eisen aan ons bos maken dat het onmogelijk is om de natuur z'n gang te laten gaan. Goed beheer is daarom essentieel. Meer over onze visie op bosbeheer is te vinden in het rapport Groeiende toekomst; de bosvisie van Staatsbosbeheer.

In de bijbehorende video zijn meerdere onwaarheden en misleidingen opgenomen. Zie b.v. het hoofdstuk certificering.

Bron: 2024-04-09-staatsbosbeheer-biomassalobby-promo-video-waarom-werkt-staatsbosbeheer-in-het-bos-en-kappen-we-bomen

Op de website van Staatsbosbeheer staan onderaan het artikel 'Nederland plant bomen' drie links naar 'Meer over dit onderwerp' en de eerste link 'Bos beheren' verwees eerst (is nu gewijzigd door Staatsbosbeheer) naar het rapport Groeiende toekomst – de bosvisie van Staatsbosbeheer waarin het volgende is opgenomen:

> We dragen bij aan de groene grondstoffenvoorziening door hout en biomassa te leveren. Met de opbrengst financieren we functies en beheertaken die zelf geen inkomsten genereren (zoals recreatieve voorzieningen).
>
> Staatsbosbeheer gaat de mogelijkheden verkennen om het aantal hectare bos in Nederland te vergroten; binnen onze eigen gebieden, maar ook daarbuiten. Kansrijke gebieden zijn nabij steden, in krimpregio's en daar waar bos gecombineerd kan worden met energielandschappen (biomassa, windenergie, zonne-energie).
>
> De vraag naar groene hernieuwbare grondstoffen (rondhout, biomassa) is groter dan het aanbod. We verkennen en initiëren daarom een nieuwe bosuitbreidingsagenda in Nederland. We kijken daarbij niet alleen naar onze eigen gebieden, maar ook daarbuiten. (...) Ook zien we kansen voor de ontwikkeling van energielandschappen.
>
> De biobased economy met zijn groene energiemarkt groeit (...) Jaarlijks leveren we tienduizenden tonnen biomassa. Die worden vooral gebruikt voor stadsverwarming en groene stroom. (...) Ook in het beheer van kleinere bosjes en andere landschapselementen willen we haardhout en biomassa actief winnen en economisch benutten.
>
> Staatsbosbeheer heeft een Bosbeheercommissie in het leven geroepen van externe deskundigen die verschillende bosdisciplines vertegenwoordigen. Door gevraagd en ongevraagd advies te geven, waarborgt de commissie dat nieuwe bosbeheerkennis en signalen vanuit de samenleving Staatsbosbeheer snel bereiken.
>
> Leden Bosbeheer Adviescommissie: Per 1 januari 2018 zijn de volgende commissieleden benoemd: [LET OP: Deze mensen zijn bijna allemaal betrokkenen bij de betaalde pro-biomassalobby en hebben belangen in de biomassa-keten

en/of worden betaald door Staatsbosbeheer maar leveren tegelijkertijd advies (betaalde lobby, zoals Probos) aan de overheid en politiek waarbij niet duidelijk wordt vermeld dat ze belangen hebben of betaald worden.]

- prof.dr.ir. G.M.J. Frits Mohren (voorzitter),
- dr.ir. Jan den Ouden,
- ir. G.J. Dianne Nijland,
- ing. J.P.G. Jop de Klein,
- ing. L.A.S Simon Klingen,
- ing. R.A.M. Rob van Hoesel,
- dr. Rens Haveman,
- Sander Wijdeven

Onderaan het artikel 'Nederland plant bomen' stonden nog twee links: 'Meer over dit onderwerp' en 'Ministerie van LNV presenteert nieuwe Bossenstrategie'. De laatste verwijst naar het artikel waar Staatsbosbeheer de nieuwe strategie presenteert waarin nogmaals de link naar het Rapport groeiende toekomst – de bosvisie van Staatsbosbeheer waarin o.a. de biomassaplannen (zie hierboven) zijn opgenomen en een verwijzing naar een artikel waar Staatsbosbeheer directeur Sylvo Thijsen, de huidige directeur Staatsbosbeheer (2013 tot 2025), o.a. bestuurslid en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter van biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN), en Raad van Bestuurslid en biomassalobbyist van de Grontmij (tegenwoordig Sweco) het een geweldig idee vindt om samen met Shell klimaatbomen te gaan aanplanten door middel van een donatie aan het Buitenfonds van Staatsbosbeheer en dat als een geweldige businesscase beschrijft wat op 14 november 2022 als greenwashing aangemerkt wordt door de jongerenraad van Staatsbosbeheer die hierover vervolgens een position paper met een vernietigend advies over de samenwerking van Staatsbosbeheer met Shell publiceren.

Bronnen:

2012-09-30-boomfeestdag-co2-reductie-en-compensatieprogramma-bp-target-neutral
2016-02-15-staatsbosbeheer-rapport-groeiende-toekomst-de-bosvisie-van-staatsbosbeheer
2016-11-25-fluxenergie-balende-reacties-op-bosplan-staatsbosbeheer-100000-hectare-nieuw-bos-voor-co2-reductie-en-biomassa
2018-07-12-probos-biomassalobby-adviesraad-zitten-ook-in-de-staatsbosbeheer-bosbeheer-adviescommissie
2019-04-12-rtlnieuws-shell-extra-bomen-co2-uitstoot-aflaat-niet-planten-maar-niet
2019-05-26-staatsbosbeheer-dossier-biomassa-zakendoen-samen-met-shell-voor-nederlands-bos
2019-06-16-arnhemspeil-analyse-artikel-stentor-hoogleraar-bomenkap-is-niet-oorzaak-van-het-verdwijnen-van-bos-maar-de-natuurwet
2020-01-03-edsp-eco-een-bespreking-van-de-problemen-rondom-houtkap-in-nederland
2020-11-18-staatsbosbeheer-ministerie-van-lnv-presenteert-nieuwe-bossenstrategie
2021-01-02-arnhemspeil-verzoek-aan-tinka-chabot-mbt-de-communicatie-over-het-bomenbeleid-van-arnhem
2020-11-18-staatsbosbeheer-biomassa-en-nationale-koolstof-markt-lobby-campagne-nederland-plant-bomen-van-start
2020-11-26-eo-nederland-plant-bomen-zodat-staatsbosbeheer-kan-kappen-voor-biomassa-en-co2-certificaten-kan-verkopen
2021-02-24-staatsbosbeheer-biomassalobby-campagne-nederland-plant-bomen
2022-02-08-ad-greenpeace-komt-in-actie-bij-staatsbosbeheer-in-amersfoort-schaamteloze-samenwerking-met-shell
2022-09-28-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-dag-geen-social-media-omdat-xr-einde-eist-aan-greenwashing-praktijken-shell
2022-12-02-ad-vijf-miljoen-bomen-dankzij-shell-liever-niet-zegt-utrechtse-politiek
2023-04-07-snk-nationale-koolstofmarkt-co2-emisssiereductie-methode-probos-face-the-future-voor-staatsbosbeheer-en-shell
2023-04-14-verbiedfossielereclame-jongeren-staatsbosbeheer-tegen-samenwerking-met-shell-dit-is-greenwashing
2024-10-30-ftm-co2-compensatie-van-shell-en-andere-bedrijven-zeer-waarschijnlijk-waardeloos

Natuurwijs

Stichting Natuurwijs is ook een initiatief van Staatsbosbeheer om fondsen te werven (opgericht door het NatuurCollege) en staat volgens de KVK op hetzelfde adres ingeschreven als Staatsbosbeheer en stichting Buitenfonds. De huidige bestuursvoorzitter van stichting Natuurwijs is Staatsbosbeheer directeur Strategie & Bestuur Debbie Kamphuis die ook bestuurslid is van stichting Buitenfonds en de Nationale Boomfeestdag en samen met Zwier van Olst (directeur Biomassa BV) in de directie zit van Staatsbosbeheer.

De directie van Staatsbosbeheer (van links naar rechts): Eric Wanders, Peter van den Tweel, Debbie Kamphuis, Kees Vriesman, Piet Winterman, Nel Sangers, Yvon Horsten, René Fortanier, en Zwier van Olst [directeur biomassa BV SBB].

Bron: 2007-05-09-staatsbosbeheer-jaarverslag-2006

Debbie Kamphuis zit namens de directie van Staatsbosbeheer ook aan tafel met bijvoorbeeld de directeur van Evert den Boer van Greenchoice en het PBL waarbij afspraken gemaakt worden m.b.t. biomassa en CCS (organisaties en onderwerpen die uitgebreid behandeld worden in dit onderzoeksrapport):

Evert den Boer van Greenchoice, Debbie Kamphuis van Staatsbosbeheer en Mark van Oorschot/Dirk-Jan van de Hoek van PBL gaan na Springtij gezamenlijk data naast elkaar leggen over CO2-opslag door bossen als 'natuurlijke CCS' en 'technologische CCS' (waar mogelijk veel financiering naartoe gaat).

Bron: 2018-10-25-springtij-een-rijke-oogst-voor-het-klimaatakkoord

In het beleidsplan van de Boomfeestdag 2014 – 2018 is opgenomen dat stichting Natuurwijs van Staatsbosbeheer is:

b. Zoeken naar een partner die lespakketten ontwikkelt/uitgeeft, zoals IVN of stichting Natuurwijs van SBB [Staatsbosbeheer]. Wel de naam van SNB [Stichting Nationale Boomfeestdag] er aan blijven verbinden. Een follow up voor de bomenmap bedenken, met een educatieve uitgeverij gaan praten (actie: Piet en Peter D., gesprek met Jelle de Jong)

c. Nadere invulling van Boomfeestdag als LABEL van SBB (als onderdeel van de herbezinning van SBB op de nationale parken en focus op de jeugd in deze). [zie hieronder uitleg

Bron: 2014-12-12-boomfeestdag-beleidsplan-2014-2018

Op de website van de stichting staat dat stichting Natuurwijs een initiatief is 'in samenwerking met Staatsbosbeheer' en 'Zie ook boomfeestdag en buitenfonds'. Indien je de nieuwsbrief van stichting Natuurwijs leest (2017) zie je dat Staatsbosbeheer, stichting Natuurwijs en Boomfeestdag samen een lespakket ontwikkelen met de naam 'De BomenMap'.

In de nieuwsbrief van de boomfeestdag 2017 staat vermeld dat in het lespakket 'De BomenMap' op nadrukkelijk verzoek van Minister Gerda Verburg ook aandacht wordt gegeven aan het kappen van bomen, het verwerken tot papier en houtproducten en dat er aandacht aan biomassa wordt besteed.

Nieuwsbrief Boomfeestdag 2017 | Bomen Verbinden

www.boomfeestdag.nl

De BomenMap

Samen met Staatsbosbeheer en Stichting NatuurWijs ontwikkelt de Boomfeestdag het lespakket De hele cyclus van de boom wordt behandeld: het zaaien, het kweken (boomkwekerij), het werken in het groen (snoeien, planten, enten, onkruidbestrijding etc.), het (ver)planten van bomen in steden en bossen, het kappen van bomen (indertijd een nadrukkelijk verzoek van Minister Verburg), het verwerken tot papier en houtproducten. Daarnaast is er aandacht voor biodiversiteit, biomassa, bossen en natuur en duurzaamheid.

Bron: 2017-03-08-boomfeestdag-staatsbosbeheer-nieuwsbrief-stichting-nationale-boomfeestdag-2017

Staatsbosbeheer Smallepad 5, 3811MG Amersfoort	30263544 Rechtspersoon
Stichting Buitenfonds Smallepad 5, 3811MG Amersfoort	57806160 Rechtspersoon
Stichting NatuurWijs Smallepad 5, 3811MG Amersfoort	54888778 Rechtspersoon

In augustus 2024 heeft Janneke van Montfort, de Directeur van Stichting NatuurWijs gereageerd op ons verzoek om wederhoor waarin ze o.a. het volgende aangaf:

> Stichting NatuurWijs is in 2012 opgericht door de voorzitter van het NatuurCollege. Staatsbosbeheer heeft sinds de oprichting het recht één van de bestuursleden te benoemen. Stichting NatuurWijs is sinds 2012 een onafhankelijke stichting met als doel om kinderen in contact te brengen met natuur, waar zij deel van uit maken. Dit doet zij in de overtuiging dat, als kinderen zich verbonden voelen met de natuur, ze zich zullen ontwikkelen tot wereldburgers die verantwoordelijkheid nemen voor hun medemens en hun natuurlijke omgeving. Dit legt de basis voor een duurzame samenleving.
>
> Stichting NatuurWijs werkt samen met het NatuurCollege en Staatsbosbeheer met betrekking tot de organisatie en realisatie van educatieve buitendagen voor kinderen van 4-12 jaar. Zo zijn er boswachters actief als NatuurWijzer en maakt de NatuurWijs gebruik van een aantal backoffice faciliteiten bij Staatsbosbeheer, zoals huisvesting.

Het volledige wederhoor van stichting Natuurwijs is in dit document te lezen: 2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

In het bestuur van het NatuurCollege zit Herman Wijffels, voorheen de Directeur Verwerking en Afzet van Agrarische Producten bij Ministerie LNV (1969-1977), voorzitter van Natuurmonumenten, de Sociaal-Economische Raad (SER), de Wereldbank en meerdere Commissies die betrekking hebben op dit onderzoeksrapport, informateur formatie van het vierde kabinet-Balkenende en senior adviseur Utrecht Sustainability Institute (USI) waar Jacqueline Cramer de directeur

van is. In het volgende onderzoeksrapport komt ook Natuurmonumenten inclusief de rol van Herman Wijffels zeer uitgebreid aan bod.

De bestuursvoorzitter van stichting Natuurwijs is Staatsbosbeheer directeur Strategie & Bestuur Debbie Kamphuis die ook bestuurslid is van stichting Buitenfonds en de Nationale Boomfeestdag en samen met Zwier van Olst (directeur Staatsbosbeheer Biomassa BV) in de directie zit van Staatsbosbeheer. In de accountantsverklaring van 7 juli 2021 van stichting Boomfeestdag is o.a. het volgende te lezen:

> In het komende boekjaar is er sprake van diverse ambities. Op het vlak van relatiemanagement zal worden gewerkt aan het intensiveren van de relatie met het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de provincies, alsmede met moederorganisatie Staatsbosbeheer en de labels van Staatsbosbeheer (Stichting Natuurwijs en Stichting Buitenfonds).
>
> Bron: 2021-07-07-boomfeestdag-beoordelingsverklaring-en-jaarrekening-accountant

In de ANBI verklaring van stichting de Boomfeestdag van 3 juli 2023 is o.a. het volgende te lezen:

> De directeur is afkomstig van moederorganisatie Staatbosbeheer.
>
> Bron: 2023-07-03-boomfeestdag-anbi-formulier-directeur-levert-moederorganisatie-staatsbosbeheer

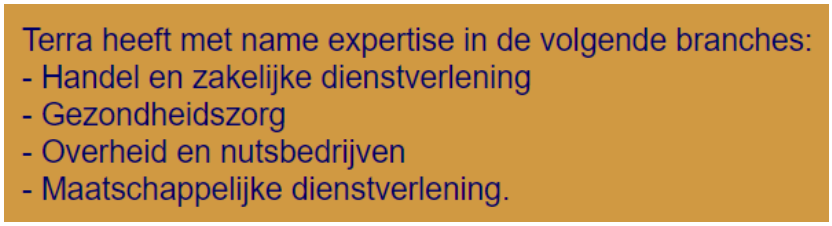
In onze ogen kun je hierdoor niet stellen dat Stichting NatuurWijs, of de overige stichtingen van Staatsbosbeheer onafhankelijke zijn.

Bron: www.natuurcollege.nl/bestuur.html

Bron: www.natuurcollege.nl/welkom

Bron: www.terragroep.nl

Bronnen:
https://www.natuurcollege.nl/onze-mensen
2007-05-09-staatsbosbeheer-jaarverslag-2006
2012-09-30-boomfeestdag-co2-reductie-en-compensatieprogramma-bp-target-neutral
2014-12-12-boomfeestdag-beleidsplan-2014-2018
2017-03-08-boomfeestdag-staatsbosbeheer-nieuwsbrief-stichting-nationale-boomfeestdag-2017
2018-02-15-boomfeestdag-co2-compensatie-vliegreis-bomen-helpen-het-klimaat-door-co2-uit-de-lucht-te-halen
2018-10-25-springtij-een-rijke-oogst-voor-het-klimaatakkoord
2021-03-11-staatsbosbeheer-jaarverslag-2020
2021-07-07-boomfeestdag-beoordelingsverklaring-en-jaarrekening-accountant
2023-07-03-boomfeestdag-anbi-formulier-directeur-levert-moederorganisatie-staatsbosbeheer
2024-01-23-debbie-kamphuis-staatsbosbeheer-bestuurslid-buitenfonds-natuurwijs-nationale-boomfeestdag-en-directeur-partnerships
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Subsidies Staatsbosbeheer

In dit hoofdstuk geven we een korte toelichting over de verschillende subsidiestelsels waar Staatsbosbeheer door de jaren heen gebruik van heeft gemaakt en de invloed die de directeuren van Staatsbosbeheer uitgeoefend hebben om de eisen voor het toekennen van de subsidies af te zwakken en uit te hollen.

Vanaf de vroege jaren zeventig tot aan het midden van de jaren tachtig van de vorige eeuw is voor een groot aantal natuur- en milieu thema's beleid ontwikkeld, waaruit subsidies voortkwamen om de desbetreffende beleidsdoelen te behalen. In het beleidsprogramma 'nota natuur voor mensen, mensen van natuur' uit 13 juli 2000 van het ministerie VROM zijn o.a. de volgende instrumenten, verdragen en doelen benoemd waarvoor subsidies verstrekt werden:

Instrumenten en verdragen	Jaar	Doelstelling
Ramsar-conventie	1971	Het beschermen alsmede verstandig gebruik van wetlands van internationale betekenis.
Bern-conventie	1979	Het beschermen van Europese wilde flora en fauna en hun habitats.
Bonn-conventie	1979	Het beschermen van trekkende wilde diersoorten en hun habitats.
EU-Vogelrichtlijn	1979	Het beschermen van in het wild levende vogelsoorten.
EU-Habitatrichtlijn	1992	Het instandhouden van natuurlijke en halfnatuurlijke habitats en wilde flora en fauna.
OSPAR	1992	Het beschermen van het mariene milieu van de Noordoost-Atlantische Oceaan.
Conventie inzake Biologische Diversiteit	1992	Het behouden alsmede duurzaam gebruik van biodiversiteit en de eerlijke verdeling van de voordelen van gebruik.
Pan-Europese Biologische en Landschapsdiversiteitsstrategie	1995	Het verminderen van de belangrijkste bedreigingen en het versterken van de veerkracht en de ecologische samenhang van de Europese biodiversiteit.
EU-Biodiversiteitsstrategie	1998	Het keren van de achteruitgang van biodiversiteit en het verbeteren van de beschermingsstatus van soorten en ecosystemen.
UNESCO Werelderfgoedverdrag	1998	Verdrag op basis waarvan waardevolle natuur- en cultuurgebieden kunnen worden voorgedragen als werelderfgoedgebied

Bron: 2000-07-13-gov-nl-minlnv-vrom-beleidsprogramma-nota-natuur-voor-mensen-mensen-voor-natuur

Ook Staatsbosbeheer ontvangt al ver voor de eeuwwisseling subsidies o.a. voor het beheren en creëren van heide:

> De noodzakelijke beheersmaatregelen kunnen [worden] bekostigd door de budgetten voor het natuurbeheer van het Ministerie van Landbouw en Visserij (Nationale Parken-programma, Natuurbeschermingswet, subsidiëring particuliere natuurbeschermingsorganisaties, beheersbudget Staatsbosbeheer) en de provincies (subsidiëring provinciale landschapsstichtingen) te verhogen.

Op 13 juli 2000 publiceren de ministeries LNV en VROM de nota 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur' waarin de aanpak van het Nederlandse natuurbeleid voor de komende tien jaar geschetst wordt. Deze nota vervangt vier voorgaande nota's: Natuurbeleidsplan, Nota Landschap, Bosbeleidsplan en Strategisch Plan van Aanpak Biodiversiteit. In de nota worden o.a. de volgende doelen gesteld en een groot aantal subsidies besproken om die doelen te halen:

> Bescherming van ecosystemen en landschappen van internationale betekenis, van een voldoende omvang en kwaliteit, waarbij Nederland zich vooral richt op bossen, wetlands, zeeën en kusten.
>
> Bewerkstelligen van duurzaam gebruik door integratie van de doelen voor biodiversiteit in sectoren als landbouw, visserij, toerisme, handel en ontwikkelingssamenwerking.

In het 'Natura 2000 doelen document' van 10 juni 2006 is te lezen dat Staatsbosbeheer volgens de oude 'Programma Beheer'-regeling niet in aanmerking kwam voor de 'Subsidieregeling Natuurbeheer (SN)' en 'Agrarisch Natuurbeheer (SAN)':

> Voor een aantal habitattypen en soorten is overeenkomstig bestaand beleid extra inspanning nodig in het kader van beheer. Het betreft 1. Heide en zandverstuivingen, 2. Broedvogels van open begroeiingen duinen, 3. Moerassen en moerasvogels en 4. Plas-dras situaties.
>
> Een aantal soorten van heide en stuifzanden (korhoen (A107), draaihals (A233), duinpieper (A255), tapuit (A277)) is sterk achteruitgegaan. Voor twee soorten waarvoor Nederland aan de rand van het verspreidingsgebied ligt, is het 'twee voor twaalf': korhoen (A107) en duinpieper (A255). Belangrijkste oorzaak daarvoor is de vergrassing van het leefgebied ten gevolge van stikstofdepositie en minder intensief beheer in combinatie met nattere winters, dit laat onverlet dat voor de realisering van kernopgaven 6.8 structuurrijke droge heiden en 6.12 stuifzandlandschappen forse beheerinspanningen nodig zijn. De negatieve trend van de genoemde broedvogels kan dan gestopt worden.
>
> Wat nog belangrijker is dat Nederland zijn belangrijke Europese rol wat betreft zandverstuivingen blijft waarmaken. De extra inspanning betreft enerzijds kwaliteitsverbetering en waar nodig oppervlakte-uitbreiding van bestaande zandverstuivingen maar anderzijds ook het op gang brengen van zandverstuivingen. Het betreft de Natura 2000 gebieden Veluwe (57), Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (131) en Drents-Friese Wold & Leggelderveld (27). Voor de duinpieper (A255) en draaihals (A233) vormt de Veluwe (57) het belangrijkste gebied.
>
> Met name de soorten van meer open en zandige heide (draaihals (A233), duinpieper (A255) en tapuit (A277) en zeer gevarieerde heideterreinen (korhoen (A107)) staan leefgebied en populatie sterk onder druk en is herstel de opgave (zie ook paragraaf 6.3).
>
> Met broedvogelsoorten van open begroeiingen in de duinen gaat het niet goed. Ten gevolge van te hoge stikstofdeposities, de sterke achteruitgang van de konijnenstand en de achteruitgang van dynamiek is de begroeiing onvoldoende open om een geschikte plek te zijn voor soorten als tapuit (A277), velduil (A222) en blauwe kiekendief (A082). Om de kernopgave 2.2 betreffende herstel kwaliteit grijze duinen (*H2130) als habitat voor genoemde soorten te realiseren zijn op korte termijn forse beheerinspanningen nodig. Voor de genoemde soorten vormen de duinen op de langere termijn het meest duurzame leefgebied.

In het document is ook te lezen dat de nieuwe Natura-2000-subsidieregelingopties voor Staatsbosbeheer, bestaande uit de omvorming van bos naar heide of stuifzandlandschappen, in strijd waren met de Boswet en dat het 2006: Natura 2000 doelen zodat er toch gekapt kon worden.

Subsidiestelsel Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en EU-subsidies

Op 11 juni 2007 publiceert het ministerie van LNV een overzicht met uitleg over de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) (tegenwoordig het Natuurnetwerk Nederland) en de bijbehorende (EU) beheersubsidies voor o.a. Staatsbosbeheer:

> **Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en subsidie**
> Een belangrijke subsidiepot voor de realisatie van de EHS is 'Programma Beheer', dat bestaat uit de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN, een vergoeding van inkomstenderving voor landbouwgronden met een nevenfunctie natuur) en de Subsidieregeling Natuurbeheer (SN, een vergoeding van beheerskosten voor gronden met hoofdfunctie natuur). Zowel SAN als SN kent een aantal pakketten (27 respectievelijk 30), waarin bepaalde beheersmaatregelen zijn afgestemd op natuurdoelen. Elk pakket kent een vastgestelde vergoeding per hectare.
> Particuliere eigenaren kunnen op grond van de Subsidieregeling Natuurbeheer (SN) een vergoeding krijgen voor de waardedaling van de grond (de bestemming wijzigt immers) en voor de inrichtingskosten als zij nieuwe natuur realiseren. De subsidies worden toegekend voor een periode van maximaal zes jaar. Hierna moet een nieuwe aanvraag worden gedaan.
>
> **Bestaande natuurgebieden**
> Staatsbosbeheer is partner van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel. Het deltaplan is gelinkt aan het EU Life IP All4biodiversity project met 9 actielijnen waaronder verdienmodellen. Dit kan variëren van een EU-subsidie vanuit LIFE-Natuur tot aan bijdragen vanuit de Nationale Postcodeloterij. Onder de bestaande natuurgebieden vallen alle nationale

parken (de 'parels' van de EHS/NNN), nagenoeg alle Natura-2000-gebieden, landbouwgebieden met agrarisch natuurbeheer en overige gebieden met agrarisch en particulier natuurbeheer (beheergebieden). Verder zijn dit de grote wateren (rivieren, afgesloten zee-armen, getijdegebieden, Noordzee).

Nieuwe natuurgebieden

Nieuwe natuurgebieden worden veelal aangekocht door de Dienst Landelijk Gebied (DLG) in opdracht van de provincies. In sommige gebieden koopt de terrein beherende organisatie zelf aan. Om het gebied te kunnen kopen van DLG krijgt de beheersorganisatie subsidie van het Rijk en provincie. Hiervoor moet het eigendom binnen de EHS liggen en de functiewijziging overeenkomstig het provinciale gebiedsplan zijn. In deze natuurgebiedsplannen staat welke soorten natuur er aangelegd kunnen worden en wat de minimale oppervlakte is. De eigenaar kan bij slagen een compensatievergoeding krijgen voor de waardedaling van zijn grond als die een bestemmingswijziging ondergaat (bijvoorbeeld van bouwland naar natuur). Ook kan hij beheersubsidie aanvragen via Programma Beheer.

Nevenfunctie natuur

Een derde manier waarop gewerkt wordt aan de uitbreiding van de EHS, is het agrarisch natuurbeheer. Hierbij is geen sprake van functieverandering en meestal ook niet van nieuwe inrichting. De gebieden behouden een landbouwfunctie, maar door een aangepaste bedrijfsvoering (bijvoorbeeld pas maaien na het broedseizoen) verhoogt de boer de natuurwaarde in het gebied.

Natura 2000

De EHS bestaat voor een deel uit Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (VHR-gebieden). De VHR-gebieden van de lidstaten van de EU vormen tezamen een Europees netwerk van te behouden en te beschermen natuurgebieden, Natura 2000 genaamd. De VHR-gebieden liggen nagenoeg geheel binnen de EHS.

De meeste Vogelrichtlijngebieden zijn in de jaren 1986-2000 aangewezen. Habitatrichtlijngebieden zijn door Nederland in 2003 bij de Europese Commissie aangemeld. Formele aanwijzing (=juridische vaststelling) van de Habitatrichtlijngebieden volgt vanaf medio 2007. Gelijk met deze aanwijzing worden de instandhoudingsdoelen van reeds aangewezen Vogelrichtlijngebieden vastgesteld in de vorm van gecombineerde Natura 2000-besluiten. De in totaal 161 VHR-gebieden heten vanaf dan Natura 2000-gebieden.

Regelingen

De realisatie van de EHS wordt langs de volgende sporen uitgevoerd:

- Aankoop en bescherming natuurgebieden (EHS, Natura 2000, beschermd natuurmonument),
- Inrichting- en beheersubsidies (Programma Beheer: Subsidieregeling Natuurbeheer),
- Schadevergoeding, bijdrage in inkomstenderving (Programma Beheer: Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer, Beleidskader Ganzen),
- Subsidies voor het nalaten van maatregelen en beheer (Natuurbraakregeling uit landbouwbeleid),
- Effectgerichte milieumaatregelen: het terugdringen van verzuring, vermesting, verdroging, versnippering (Subsidieregeling EGM in het kader van Overlevingsplan Bos en Natuur, Meerjarenprogramma Ontsnippering),
- Soortenbudget: bijdrage voor uitvoeren van beschermende maatregelen voor bedreigde soorten (Meerjarenprogramma Uitvoering Soortenbescherming 2000-2004, Beleidsstrategie Soorten),
- Via Ministeries VROM en V&W: Brongerichte milieumaatregelen; het opheffen van verzuring, verdroging, vermesting, eutrofiëring (bijv. door stankfilters stallen, mestinjectie, roetfilters e.d.). (div. Milieumaatregelen, Wet Ammoniak en Veehouderij),
- Daarnaast zijn er onder meer subsidies voor landinrichting, herstructurering van veehouderijgebieden (reconstructie zandgebieden) en gebiedenbeleid.

In 2013 werd het EHS omgedoopt tot Natuurnetwerk Nederland (NNN). Sinds 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het natuurbeleid en de verdere ontwikkeling en beheer van NNN. Het Rijk stelt sinds 2014 jaarlijks een bedrag van ongeveer 100 miljoen euro ter beschikking voor de realisering van het natuurnetwerk. In het volgende hoofdstuk Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) leggen we uit hoe die 100 miljoen verdeeld en toegekend wordt aan organisaties zoals Staatsbosbeheer.

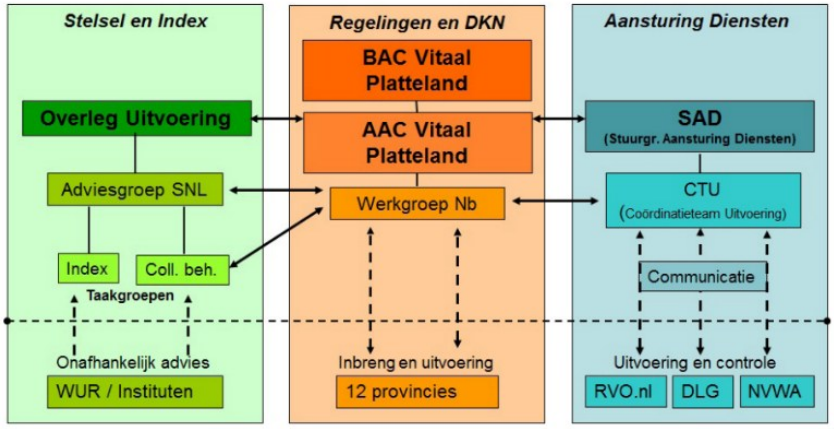
Bronnen:
1988-gov-nl-staatsbosbeheer-inverview-directeur-hein-van-asperen-vechten-voor-de-organisatie-dat-is-voor-mij-plezier
1988-09-00-natuur-milieu-en-faunabeheer-advies-voor-het-toekomstige-natuur-en-landschapsbeleid-voor-de-heide
1993-12-17-gov-nl-minlnv-bosbeleidsplan
2000-07-13-gov-nl-minlnv-vrom-beleidsprogramma-nota-natuur-voor-mensen-mensen-voor-natuur
2000-07-13-gov-nl-minlnv-artikel-natuur-voor-mensen-mensen-voor-natuur
2001-00-00-probos-biomassalobby-nederlands-houtgebruik-in-beeld
2001-06-00-gov-nl-minvrom-nota-een-wereld-en-een-wil-nationaal-milieubeleidsplan-4
2004-04-00-sbh-probos-van-tijdelijk-bos-naar-permanent-bos
2006-06-10-gov-nl-minlnv-natura-2000-doelendocument
2007-06-11-gov-nl-minlnv-wat-is-de-ecologische-hoofdstructuur-ehs

Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL)

Op 4 december 2014 wordt het convenant 'Staatsbosbeheer een maatschappelijke onderneming' ondertekend door de Staatsecretaris van Economische Zaken en de directeur van Staatsbosbeheer. Hierop volgt op 15 juli 2015 een addendum. Hiermee wordt Staatsbosbeheer gedecentraliseerd en gekoppeld aan de Provincies die grotendeels verantwoordelijk worden voor de financiering (SNL-subsidieregelingen). In dit hoofdstuk geven we een korte samenvatting van de huidige subsidieregelingen van Staatsbosbeheer en de koppeling met het kap- en biomassabeleid.

Via het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) verlenen de provincies subsidie voor het behoud en de ontwikkeling van (agrarische) natuurgebieden en landschappen. De volgende partijen dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de randvoorwaarden van de SNL:

- de twaalf provincies,
- het Interprovinciaal Overleg (IPO) en BIJ12,
- het ministerie van Economische Zaken (EZ/RVO),
- de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA),
- beheerders, gebiedscoördinatoren en (agrarische) natuurorganisaties.

BIJ12 ondersteunt provincies bij het invullen van de randvoorwaarden van het SNL. Het bestuur van BIJ12 bestaat uit één gedeputeerde per provincie en een onafhankelijke voorzitter. BIJ12 is onderdeel van de vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO) Het Interprovinciaal Overleg (IPO) behartigt de gezamenlijke belangen van de provincies in 'Den Haag' en 'Brussel'.

De basis voor de hoogte van de SNL-subsidie wordt bepaald aan de hand van het exploitatiesaldo per terrein, bestaande uit de benodigde uitgaven voor beheer verminderd met inkomsten uit het betreffende terrein. Deze bedragen worden jaarlijks aangepast voor prijsstijgingen. De vergoeding is 84% van het exploitatiesaldo. Daarbij gaat het ministerie van LNV er vanuit dat het resterende bedrag via andere bronnen binnenkomt.

In 2020 bestond ongeveer 30% (60 miljoen euro) van de totale omzet van Staatsbosbeheer uit de SNL-subsidies van de provincies. Europese en nationale wetgeving (zoals de Wet Natuurbeheer en de Kaderrichtlijn Water) vormen het provinciale Natuurbeheerplan. Het Natuurbeheerplan vormt het beleidskader voor deze subsidie. De provincies stellen geen voorwaarden aan de verdeling van het subsidiegeld; dit bepaalt Staatsbosbeheer zelf, ook worden geen concrete doelen bepaald. Randvoorwaarden van het SNL zijn o.a.:

Het SNL bestaat uit de 'Subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer' (SVNL) voor het beheer van natuur en landschap, en de 'Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap' (SKNL), voor investeringen in natuur en landschap (omvorming, inrichting en kwaliteitsontwikkeling). De modelverordening en -regeling worden jaarlijks door de gezamenlijke provincies bijgesteld en door de afzonderlijke provincies vastgesteld.

De provincies zijn, op basis van internationale verplichtingen, verantwoordelijk voor de realisatie van het Natuur Netwerk Nederland en de Natura 2000-gebieden, het (agrarisch) natuurbeheer en het soortenbeleid. Het SNL schept de voorwaarden hiervoor.

In het SNL is subsidie mogelijk voor natuurbeheer, agrarisch natuurbeheer en landschapsbeheer. De subsidie geldt voor een subsidieperiode van zes jaar. (...) Subsidie is alleen mogelijk voor de beheertypen van de Index Natuur en Landschap die in het Natuurbeheerplan zijn begrensd en vastgesteld.

De Index Natuur en Landschap is een gemeenschappelijke, landelijk uniforme "natuurtaal" die de typen natuur, agrarische natuur en landschap in Nederland beschrijft. De Index Natuur en Landschap bestaat uit de onderdelen natuur, agrarische natuur en landschapselementen. Er worden twee niveaus onderscheiden: natuurtypen voor de sturing en verantwoording op landelijk niveau, en beheertypen voor de operationele aansturing van het beheer op regionaal en lokaal niveau.

Voor gecertificeerde beheerders zijn de administratieve lasten lager, is de subsidieaanvraag eenvoudiger en is de controlelast beduidend minder, doordat gecertificeerde beheerders geen veldcontroles krijgen. Er zijn individuele en groepscertificaten mogelijk. Om voor certificering in aanmerking te komen, moet de aanvrager een Kwaliteitshandboek opstellen gebaseerd op een Programma van Eisen. De Stichting Certificering SNL verstrekt de certificaten en voert audits bij de gecertificeerde.

Om te onderzoeken of de afgesproken doelen gehaald en/of bijgesteld moeten worden, hebben Rijk, provincies en beheerders een uniforme werkwijze ontwikkeld, de Werkwijze Monitoring Beoordeling Natuurnetwerk – Natura 2000/PAS.

Opvallend aan deze voorwaarden is dat gecertificeerde beheerders minder gecontroleerd worden doordat zij gecertificeerde beheerders niet controleren in het veld. Ze geven dus geen verklaring waarom veldcontrole overbodig zou zijn. Om de SNL-subsidie te krijgen móet je een SNL-certificaat hebben dus dat wil zeggen dat alle beheerders die subsidie krijgen geen veldcontrole krijgen door stichting SNL certificering die verantwoordelijk is voor de certificering.

Bronnen:
2014-12-04-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming
2014-12-04-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming-samenvatting
2015-07-15-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming-2014-addendum
2015-02-24-bij12-subsidiestelsel-natuur-en-landschapbeheer
2021-05-20-staatsbosbeheer-jaarverslag-2020
2022-12-02-gov-nl-algemene-rekenkamer-bosbeheer-in-beeld-staatsbosbeheer-en-de-bossenstrategie
bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/natura-2000-beheerplannen
natura2000.nl/werkwijze/achtergronddocumenten

SNL-subsidie is gebaseerd op vertrouwen, certificaten zonder waarde en groepscertificering

Op 25 januari 2016 publiceerde Bij12 het programma van eisen voor natuurbeheer t.b.v. het Subsidiestelsel Natuur en Landschapsbeheer (SNL). Uit het stuk valt op te maken dat de toekenning van de SNL-subsidies plaatsvindt op basis van vertrouwen. In het hoofdstuk FSC-groepscertificering hebben we uitgebreid onderbouwd dat er wel tot 150 organisaties deel uit kunnen maken van een FSC-groepscertificaat en dat voor bijvoorbeeld het FSC-groepscertificaat van de Unie van Bosgroepen waarmee ongeveer 80 organisaties in één keer gecertificeerd zijn, er gemiddeld nog geen vijf organisaties per jaar gecontroleerd worden (geldt voor zowel de interne als externe controlers samen). De controle op het naleven van de eisen voor het FSC-groepscertificaat is doordrongen van de belangenconflicten en wordt uitgevoerd door organisaties met een financieel belang in de biomassahandel. Voor de toekenning van de SNL-subsidie is ook groepscertificering van toepassing voor bijvoorbeeld de organisaties die onder de Unie van Bosgroepen vallen. De beheerders van de natuurgebieden die samen in één groepscertificering zitten hebben onderling een collectief opgericht en één van de beheerders uit dat collectief is verantwoordelijk voor de veldcontrole en voor het registreren of er aan de eisen van de SNL wordt voldaan door dit vast te leggen in een logboek. Het SNL geeft aan dat de Stichting Certificering

alleen administratief controleert (audits). Echter hebben we online geen bewijs kunnen vinden van deze audits dus wij weten niet of die audits daadwerkelijk uitgevoerd worden. We hebben de provincies, BIJ12 en het SNL om opheldering en wederhoor op dit onderzoeksrapport gevraagd.

In onze reactie van 7 september (zie het wederhoordocument) waarin we aangegeven hebben het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL/BIJ12) meer tijd te geven voor het indienen van het wederhoor van de provincies, hebben we ook verzocht om de locatie/download link van de daadwerkelijke SNL-auditrapporten van de organisaties die SNL-subsidie ontvangen. We hebben hier echter nog geen reactie op ontvangen en zonder een antwoord op de vraag waar we voor ieder geval Staatsbosbeheer (en die van de Unie van Bosgroepen) de SNL-auditrapporten kunnen downloaden is het niet mogelijk om het wederhoor te verwerken voor de publicatie van de aankomende conceptversie 1.0.

We hebben nog geen direct antwoord ontvangen op die vraag maar in de reactie op ons verzoek om wederhoor op ons onderzoeksrapport heeft het SNL op 10 september o.a. onderstaande reactie verzonden op de volgende zin in het rapport; “Echter hebben we helemaal geen documentatie kunnen vinden van deze audits dus wij weten niet of die audits daadwerkelijk uitgevoerd worden”

> Deze audits worden op regelmatige basis en vanaf 2023 iedere drie jaar uitgevoerd. Dit kunt u terugvinden in onze jaarverslagen op onze website.
>
> Bron: 2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Tijdens ons onderzoek voor het Staatsbosbeheer biomassalobbyrapport hebben we de websites van BIJ12 en van de SNL-certificeringen doorzocht en daarbij hebben we ook de jaarverslagen van het SNL bekeken. Ook uit die jaarverslagen blijkt dat het SNL enkel een administratieve controle uitvoert en geen veldcontroles uitvoert. In de jaarverslagen is weliswaar te lezen dat er administratieve audits zouden plaatsvinden maar de daadwerkelijke auditverslagen zijn nergens te vinden. Het jaarverslag van 2023 is nog niet opgevoerd op jullie website vandaar dat we hieronder een quote uit het SNL Certificering jaarverslag 2022 hebben opgenomen.

> De audit betreft een administratieve controle waarbij de werkwijze voor beheer, organisatie en administratie wordt getoetst. Bij een audit wordt beoordeeld of de werkwijze zoals omschreven in het kwaliteitshandboek ook daadwerkelijk door de beheerder wordt nageleefd en of aan de eisen van het Programma van Eisen wordt voldaan. De stichting voert tijdens de audit geen veldcontrole uit. Voor borging van de natuurkwaliteit in het veld zijn de monitoring en het voortgangsgesprek tussen de provincie en de beheerder de instrumenten binnen het SNL.

Jaarverslagen

- Jaarverslag Stichting Certificering SNL 2022
- Jaarverslag Stichting Certificering SNL 2021
- Jaarverslag Stichting Certificering SNL 2020
- Jaarverslag Stichting Certificering SNL 2019
- Jaarverslag Stichting Certificering SNL 2018
- Jaarverslag Stichting Certificering SNL 2017
- Jaarverslag Stichting Certificering SNL 2016
- Jaarverslag Stichting Certificering SNL 2015
- Jaarverslag Stichting Certificering SNL 2014
- Jaarverslag Stichting Certificering SNL 2013
- Jaarverslag Stichting Certificering SNL 2012

Aanvragers van certificaten leggen hun werkwijze vast in een kwaliteitshandboek. Dit handboek wordt door auditoren van de Stichting Certificering SNL getoetst op het voldoen aan het Programma van Eisen. De auditoren brengen een advies uit aan het bestuur. Wanneer de auditoren het bestuur positief adviseren, verstrekt het bestuur van de stichting een certificaat aan de aanvrager.

De stichting verstrekt de volgende certificaten agrarisch natuurbeheer en natuurbeheer:

- Collectief agrarisch natuurbeheer: een verplicht certificaat voor collectieven voor agrarisch natuurbeheer.
- Individueel certificaat natuurbeheer voor eigenaren en organisaties die natuur beheren (Staatsbosbeheer, Landschappen, Natuurmonumenten, andere rechtspersonen en particulieren).

• Groepscertificaat natuurbeheer: een groepscertificaat voor natuurbeheerders die ook formeel samenwerken zoals de Unie van Bosgroepen.

De terrein beherende organisaties Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en de 12 Landschappen zijn in 2013 allemaal gecertificeerd voor het beheer. Deze organisaties hebben een certificaat natuurbeheer. Voor de terrein beherende organisaties hanteert de stichting dezelfde werkwijze als bij de agrarische collectieven voor het melden van gewijzigde kwaliteitshandboeken (zie paragraaf 3.1.1.).

Bron: 2023-12-11-snl-stichting-certificering-jaarverslag-2022

Op 10 oktober hebben we de provincies, BIJ12 en stichting SNL Certificeringen nogmaals verzocht om op zijn minst de auditrapporten van Staatsbosbeheer en de Unie van Bosgroepen op te leveren. Zonder die auditrapporten kunnen we het wederhoor nog niet verwerken in de nieuwe conceptversie van ons onderzoeksrapport (v.10). We hebben daarnaast meer informatie op gevraagd over de afspraken die gemaakt zijn met FSC-Nederland, PEFC en SKAL (Peterson Control Union Certifications) t.a.v. het gebruik en de controle m.b.t. de FSC- en PEFC-labels. In de stichting SNL-certificering jaarverslagen hebben we enkel het volgende hierover kunnen vinden;

Met het secretariaat van FSC Nederland is verkend in hoeverre de SNL certificering gebruik kan maken van het FSC certificaat. Een eerste analyse lijkt hoopgevend. Zodoende zou dubbele certificering (dus bureaucratie) vermeden kunnen worden. In het voorjaar van 2013 zal de mogelijkheid daartoe definitief duidelijk worden. Met de **SKAL [Peterson Control Union Certifications]** is oriënterend gesproken over het gebruik van het SNL certificaat om voor natuurgrond een certificaat biologisch boeren af te geven eerder dan de gebruikelijke drie jaar.

Reeds is 2012 is met het secretariaat van Stichting FSC Nederland verkend in hoeverre de SNL certificering gebruik kan maken van het FSC certificaat teneinde dubbele certificering (dus bureaucratie) te vermijden.[] Als we de FSC/PEFC certificering kunnen benutten dan neemt de hoeveelheid werk bij aanvragers met bos af.

Bronnen:
2013-07-15-snl-stichting-certificering-jaarverslag-2012
2014-05-12-snl-stichting-certificering-jaarverslag-2013

In het Programma van Eisen 2023 staat ook vermeld dat de Stichting SNL Certificering geen veldcontroles doet omdat de certificaten alleen over het beheerproces oordelen. Dit geldt voor de collectieve natuurgebieden met groepscertificering én voor de individuele natuurgebieden. In het programma lezen we ook dat de provincie erop vertrouwt dat als de beheerder opschrijft dat aan de eisen wordt voldaan, dat dan het natuurbeheer goed wordt uitgevoerd.

Omdat certificering betrekking heeft op het beheerproces voert de Stichting Certificering tijdens de audits geen veldcontroles uit. [] Omdat de beheerder duidelijk en navolgbaar heeft beschreven hoe hij/zij aan de eisen voor de kwaliteit in de bedrijfsvoering en het beheerproces voldoet, kunnen de provincies via de certificering van het uitgevoerde natuurbeheer en monitoring erop vertrouwen dat het beheer goed wordt uitgevoerd.

Bron: 2016-01-25-bij12-subsidiestelsel-natuur-en-landschapsbeheer-programma-van-eisen-voor-natuurbeheer

Het Programma van eisen 2016 legt uit dat de beheerder zelf vastlegt of hij zich houdt aan de eisen want er is besloten uit te gaan van vertrouwen in de beheerder:

2.2.4 Certificeren: vertrouwen in de beheerder
Het vernieuwde stelsel gaat uit van vertrouwen in het collectief als natuur- en landschapsbeheerder in een agrarisch cultuurgebied. Dat vertrouwen is gericht op het vergroten van de effectiviteit én van de efficiency in transactie- en uitvoeringskosten.

> In dit Programma van Eisen geeft de subsidiegever (in dit geval de provincie) aan, aan welke eisen een natuurbeheerder moet voldoen om voor certificering in aanmerking te komen. De beheerder legt in een kwaliteitshandboek vast hoe hij invulling geeft aan deze eisen. De certificerende organisatie hanteert, in opdracht van de provincies, het Programma van Eisen als toetsingskader bij de certificering van een beheerder.
>
> De beheerder is zelf verantwoordelijk voor controle op het in het kwaliteitshandboek beschreven proces en geeft aan subsidiegever aan hoe dit plaatsvindt (administratief en fysiek). (...) Dit is een belangrijke eis bij de certificering, omdat de beheerder een deel van de verantwoording van de overheid overneemt. Het streven is dat verantwoording over de aanvraagtitel bij de beheerder komt te liggen en dat controle door de overheid nog slechts op hoofdlijnen plaatsvindt.
>
> Bron: 2016-01-25-bij12-subsidiestelsel-natuur-en-landschapsbeheer-programma-van-eisen-voor-natuurbeheer

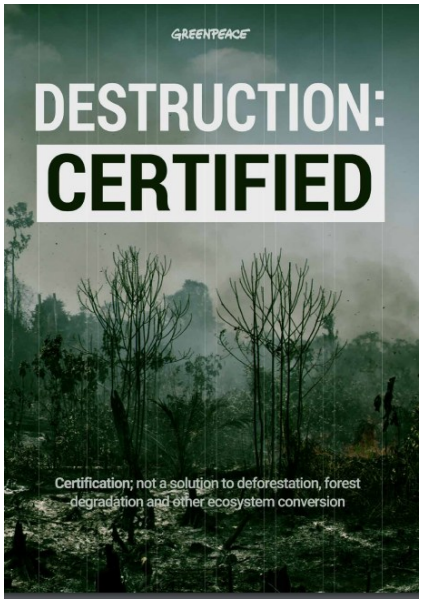
De situatie is dus dat het SNL op basis van vertrouwen, met als doel kosten te besparen, subsidie geeft. Er vindt geen veldcontrole plaats afgezien door de eigen beheerder van de groepscertificering. Administratieve vastlegging wordt door de beheerders zelf gedaan en dit wordt gedaan met het excuus dat deze natuurgebieden al een ander certificaat hebben, zoals FSC of PEFC. In het document staat namelijk ook dat de beheerder van een groepscertificering geen 'aanvullende maatregelen' hoeft te nemen indien deze al door middel van een FSC-, CBF- of Milieukeurcertificering zijn geborgd. Zo is in het stuk van BIJ12 over de eisen voor de SNL-subsidies te lezen:

> Als bepaalde aspecten al zijn geborgd via een andere certificaatvorm (bijvoorbeeld FSC of CBF) dan gelden die certificaten en kan in het kwaliteitshandboek daar naar worden verwezen. (...) Voor de kwaliteitseisen uit dit programma die al via andere certificaten zoals FSC, CBF of Milieukeur zijn geborgd, hoeft de beheerder binnen deze certificering geen aanvullende maatregelen te nemen.
>
> Bron: 2016-01-25-bij12-subsidiestelsel-natuur-en-landschapsbeheer-programma-van-eisen-voor-natuurbeheer

Het SNL en FSC Nederland hebben een reactie op ons verzoek om wederhoor gegeven waarin ze o.a. stellen dat hetgeen we hierboven aangeven niet zou kloppen. We hebben daarop een aantal vragen gesteld zoals waar we de SNL-auditrapporten zouden kunnen vinden maar hebben hierop nog geen reactie ontvangen. Zie: 2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Zoals in het hoofdstuk FSC-certificaat eisen afgezwakt, zonder normen en op basis van vertrouwen wordt uitgelegd, heeft de VBNE biomassalobby (voorheen Bosschap) waar de huidige directeur Sylvo Thijsen de vicevoorzitter/plv. voorzitter was, Harrie Hekhuis, de programmadirecteur Bos & Klimaat van Staatsbosbeheer in het bestuur zit en Henk Wanningen de vertegenwoordiger van was (terwijl hij ook directeur van Bio-Enerco, de Biomassa BV van Staatsbosbeheer en de senior Business Developer van Energiehout BV, de tweede Biomassa BV van Staatsbosbeheer was) die Nederlandse FSC-eisen dusdanig afgezwakt dat organisaties zoals Greenpeace het vertrouwen erin opgezegd hebben en rapporten hebben uitgebracht waarin ze aantonen dat het FSC-certificaat gebruikt wordt door bedrijven zoals RWE Essent om de destructie van bossen en biodiversiteit te greenwashen. Zo publiceerde Greenpeace Internationaal het 'Destruction: Certified' (2021) rapport waarin specifiek wordt verwezen naar het destructieve Nederlandse biomassabeleid en de belangenverstrengelingen:

> Certified companies, including with the widely-known FSC label, are reportedly linked to forest destruction, land disputes and human rights abuses warns a new report from Greenpeace International. Destruction: Certified , released today, shows that many certification schemes used for products such as palm oil and soya for animal feed are, in fact, effectively greenwashing destruction of ecosystems and violations of Indigenous and labour rights. Certification fails to tackle the core issues they claim to address.

3 Two examples in the Netherlands are (...) ADBE for biomass subsidies (see https://adviescommissiedbe.nl). In both cases the assessment committees have experts that have clear links to the forest or timber or biomass sector. Their independence can therefore be questioned.

4 For example, in the Netherlands, in the case of subsidies for co firing biomass for four coal-fired power plants - the so-called SDE+/SDE++ scheme – the Dutch Minister of Economic Affairs and Climate Policy decided in Q3 2018 not to follow the advice of the independent assessment committee that is tasked with advising the minister because it did not lead to enough certification schemes being recognized; he instead made an exception and accepted the FSC and PEFC schemes for an interim period until the end of 2019, even though the PEFC was the weakest of all certificates being assessed. This is the 'Exception in 2019' mentioned on the Netherlands Enterprise Agency website (see Netherlands Enterprise Agency, Sustainability criteria for solid biomass under the SDE+/SDE++ scheme [Website]). While the details of this exception are no longer visible on this page, the category 1 and 2 overview document shows that the PEFC-approved schemes (ATFS and SFI) have the lowest scores of the approved schemes.

Bronnen:
2021-03-10-greenpeace-certification-schemes-such-as-fsc-are-greenwashing-forest-destruction
2021-03-15-greenpeace-report-certification-not-a-solution-to-deforestation-forest-degradation-and-ecosystem-conversion

Sinds het 'Destruction: Certified' (2021) rapport van Greenpeace-International zijn er meerdere nieuwsberichten gepubliceerd en wetenschappelijke rapporten uitgekomen waarin wordt uitgelegd hoe onbetrouwbaar het FSC-label is. Hieronder hebben we een aantal quotes uit de meerdere rapporten van het afgelopen jaar geplaatst:

- Five green labels – FSC, RTRS, RSPO, Fairtrade International and Rainforest Alliance – were the focus of a new study in Forest Policy and Economics, representing EUDR-covered commodities timber, rubber, soy, palm oil, coffee and cocoa
- The study found that none is fully aligned with the most important requirements of the EUDR relating to deforestation and legality
- The study also found that all schemes assessed had a lenient attitude towards non-compliance, with actors being allowed to retain certification despite violating laws, increasing the risk of EUDR non-compliance
- Earthsight has previously highlighted that this is because the burden of proof set by certification schemes, which allows entities to retain certification status despite glaring evidence of wrongdoing, is the opposite of the EUDR's 'negligible risk' approach
- The study provides fresh evidence for why policymakers must continue to ensure that such schemes are not relied on for EUDR implementation, either in theory or practice
- Though some schemes are in the process of introducing changes in light of EUDR requirements, early indications are that these will be insufficient to address the many flaws identified

Bronnen:
2024-04-18-sciencedirect-voluntary-sustainability-standards-to-cope-with-new-eu-regulation-on-deforestation-a-gap-analysis
2024-08-15-earthsight-academic-study-confirms-green-labels-like-fsc-fall-short-of-requirements-set-by-upcoming-eu-deforestation-law

Voluntary certification schemes very similar to those now central to RED have long been subject to detailed critiques and large amounts of evidence of ineffectiveness and consequent greenwashing. Foremost amongst these has been the Forest Stewardship Council (FSC), upon which some of the schemes now operating under RED appear to have been modelled, and which operate in very similar ways.

The FSC has been highly controversial since shortly after it was established in 1993, with hundreds of examples of certificates being issued to forestry companies not compliant with the FSC principles and criteria or national standards.14 These non-compliant certificates have often involved certification bodies now employed by the RED voluntary schemes. Numerous leading environmental organisations such as Greenpeace International and Friends of the Earth quit their memberships of the FSC over failure of the organisation to improve, despite years of calls for reform.15

The structural problems of the FSC has been detailed in at least two major studies, the first of which dates from 2002,16 and the second in 2021.17 Lessons could well have been learned from these in the RED legislation, but in fact on some issues – such as transparency – voluntary schemes now recognised by RED are allowed to operate to even lower standards than the FSC.

Certification under FSC is, in practice, an important part of the functioning of some of the RED schemes, such as SBP, where FSC Controlled Wood and Chain of Custody certificates (along with Programme for the Endorsement of Forest Certification (PEFC) certification) are used by forest biomass producers to indicate their sustainability and integrity of supply chains. Both these forms of certificate have been subject to accusations of unreliability, the former because it does not require any on-site audits, and rests in fact on a desk-based risk-assessment process.18

Doubts and concerns about relying on voluntary schemes have been raised from the outset. Even before the first 2009 RED, other voluntary certification schemes, similar to those now central to RED – especially the Forest Stewardship Council (FSC) – had long been subject to detailed critiques and evidence of ineffectiveness and consequent greenwashing.10

Bronnen:
2024-09-24-fern-certification-of-biomass-fuels-under-the-eu-red-is-failing-to-protect-forests-and-the-climate-summary
2024-09-24-fern-why-certification-of-eu-s-biomass-energy-supplies-under-the-red-is-failing-to-protect-forests-full

Volgens de KvK gegevens van Bommel Faunawerk van Frans van Bommel die ecologisch advies levert aan o.a. BIJ12 en een groot aantal provincies en gemeenten en daarnaast SBNL adviseur was voor agrariërs en particuliere grondeigenaren over natuurbeheer en SNL-subsidieregelingen (Programma Beheer) is het inschrijfadres: Hollandseweg 7 in Wageningen. Op datzelfde adres is een groot deel van de bij de biomassalobby BV Nederland betrokken organisaties gevestigd o.a. Probos en de voorganger stichting Bos & Hout, Borgman Beheer Advies en TreeInvent, AVIH, EWPMG, VHN, PEFC-NL, de KBNL, het VNBL, de KNB en ook Face The Future BV en Face Forests BV en het Forest Forever Fund.

Van Bommel FAUNAWERK Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen	Stichting Kwaliteit Bos-, Natuur- en Landschaps Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen	Verduurzaamd Hout Nederland Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen
TreeInvent Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen	Stichting Vakblad Natuur Bos Landschap Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen	Stichting Bos en Hout Support Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen
Face Forests B.V. Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen	Koninklijke Nederlandse Bosbouwvereniging Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen	Algemene Vereniging Inlands Hout Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen
Borgman Beheer Advies Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen	Face the Future B.V. Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen	European Wood Preservative Manufacturers Group Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen
Stichting Probos Hollandseweg 7 J, 6706KN Wageningen	Stichting Forest Forever Fund Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen	PEFC Nederland Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Bron: 2024-01-21-biomassalobby-bv-nl-hollandseweg-7-wageningen-probos-sbh-vhn-avih-pefc-kbnl-vnbl-knb-face-ftf-fff-borgman-treeinvest

De bovenstaande organisaties zijn niet alleen gevestigd op hetzelfde adres maar de werknemers van die organisaties werken ook vaak samen of voor een andere organisatie die gevestigd is op hetzelfde adres. Zo werkte Frans van Bommel bijvoorbeeld eerst voor het SBNL en werkte ook samen met Borgman Beheer Advies bij het opstellen van het bosbeheerplan van de gemeente Ede waarbij o.a. het verkennen van de biomassamarkt onderdeel van het plan maakte.

BORGMAN BEHEER ADVIES
Toegewijd partner voor bos, natuur en landschapsbeheer
Hout- en biomassaketens
Flora & Faunachecks

5. Houtproductie: het mag weer
d. Verkennen biomassamarkt en mogelijkheden tot levering biomassa-chips van prunus. Opzetten praktijkexperiment.

Een concrete doelstelling is het produceren van biomassa-chips van Amerikaanse vogelkers, in combinatie met resthout uit de houtoogst en bosrandenbeheer. Dit kan bij wijze van praktijkexperiment worden opgezet. Rondom Ede zijn diverse initiatieven in gang gezet, waar de gemeente relatief eenvoudig bij aan kan haken. Het vereist wel een pro-actieve houding.

Bron: 2010-02-12-bba-borgman-beheer-advies-biomassa-bv-bosbeheerplan-gemeente-ede-2010-2022

Bronnen:
2010-02-12-bba-borgman-beheer-advies-biomassa-bv-bosbeheerplan-gemeente-ede-2010-2022
2010-09-03-ipo-model-subsidieregeling-kwaliteitsimpuls-natuur-en-landschap
2016-01-25-bij12-subsidiestelsel-natuur-en-landschapsbeheer-programma-van-eisen-voor-natuurbeheer
2021-07-05-somo-how-dutch-government-subsidies-for-estonian-biomass-aggravate-the-biodiversity-and-climate-crisis
2021-07-07-greenpeace-nl-natuurschade-in-estland-voor-biomassa-nederland-milieuorganisaties-stappen-uit-convenant
2021-07-07-greenpeace-nederland-de-biomassa-leugen-exit-convenant-duurzaamheid-biomassa
2022-02-17-staatsbosbeheer-wob-besluit-natuur-beheerplannen-en-schouwrapporten
2022-02-17-staatsbosbeheer-wob-besluit-natuur-beheerplannen-en-schouwrapporten-fsc-verplichting-non-compliant
2022-08-16-snl-subsidiestelsel-natuur-en-landschapsbeheer-programma-van-eisen-certificering-voor-natuurbeheerders
2023-03-05-snl-stichting-certificering-certificering-en-audits-soorten-certificaten
2024-04-18-sciencedirect-voluntary-sustainability-standards-to-cope-with-new-eu-regulation-on-deforestation-a-gap-analysis
2024-08-15-earthsight-academic-study-confirms-green-labels-like-fsc-fall-short-of-requirements-set-by-upcoming-eu-deforestation-law
2024-09-24-fern-certification-of-biomass-fuels-under-the-eu-red-is-failing-to-protect-forests-and-the-climate-summary
2024-09-24-fern-why-certification-of-eu-s-biomass-energy-supplies-under-the-red-is-failing-to-protect-forests-full

Op 25 maart 2019 werd minister Schouten op het matje geroepen om Tweede Kamer vragen te beantwoorden naar aanleiding van zware kritiek van Frits van Beusekom, voormalig directeur van Staatsbosbeheer, die de organisatie van roofbouw beschuldigde. In de reactie van de minister werd o.a. de volgende uitleg gegeven over de Subsidies Natuur en Landschap (SNL) die Staatsbosbeheer krijgt:

> Voor het grootste deel van het natuurbeheer vraagt Staatsbosbeheer subsidie aan bij de provincies, in het kader van het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL). De vergoeding die Staatsbosbeheer in dit kader ontvangt van de provincies bedroeg in 2017 59.747.000,-. Deze SNL-subsidie is gesteld op 75% [onlangs aangepast naar 84%] van de werkelijke kosten van het terreinbeheer, gebaseerd op een systematiek van normkosten per beheertype. Bij de normkosten voor bos wordt ook rekening gehouden met inkomsten uit het bosbeheer. Niet alle categorieën terreinen komen overigens voor SNL-subsidie in aanmerking.

Bronnen:
https://www.staatsbosbeheer.nl/wat-we-doen/natura-2000-gebieden/life
2001-00-00-probos-biomassalobby-nederlands-houtgebruik-in-beeld
2004-04-00-sbh-probos-van-tijdelijk-bos-naar-permanent-bos-dutch
2006-06-10-gov-nl-minlnv-natura-2000-doelendocument
2007-06-11-gov-nl-minlnv-wat-is-de-ecologische-hoofdstructuur-ehs
2012-02-00-probos-bosomvorming-zonder-compensatie
2019-01-31-nieuwsbladdekaap-zware-kritiek-van-oud-directeur-staatsbosbeheer-op-houtkap
2019-02-27-kro-ncrv-pointer-bos-dat-vervangen-wordt-door-andere-natuur-hoeft-niet-teruggeplant-te-worden
2019-03-02-kro-ncrv-pointer-onze-omgeving-wordt-kaal-gekapt-zonder-dat-we-weten-of-er-iets-voor-terugkomt
2019-03-25-omgevingsweb-beantwoording-kamervragen-over-het-bericht-zware-kritiek-van-oud-directeur-staatsbosbeheer-op-houtkap
2019-06-28-gov-nl-tweede-kamer-beantwoording-vragen-staatsbosbeheer-wil-duidelijker-bosbeleid-houtkap-300-000-m3-rondhout-per-jaar
2020-08-26-groene-staatsbosbeheer-dit-is-landbouw-met-bomen-kaalkap-platgereden-bosgrond
2024-01-16-bomenbond-steun-rechtszaak-gedragscode-bosbeheer-om-grootschalige-kap-te-voorkomen
2024-12-19-rechtbank-gelderland-uitspraak-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022

Geschiedenis biomassalobby Staatsbosbeheer

In dit onderzoeksrapport behandelen we voornamelijk de betrokkenheid van een aantal ministers en directeuren van Staatsbosbeheer en een aantal direct betrokken ambtenaren bij de betaalde pro-biomassalobby.
Op 16 maart 2020 hebben we een overzicht beschikbaar gesteld van de top 400 betrokkenen bij de betaalde pro-biomassalobby in Nederland. Ondertussen zitten we over de 500 betrokkenen waaronder een groot aantal ambtenaren die in vorige en toekomstige onderzoeksrapporten aan bod komen.

Kritiek oud-directeur Staatsbosbeheer

Op 3 maart 2020 publiceert het NRC een interview met Sylvo Thijsen, de huidige directeur Staatsbosbeheer (2013 tot 2025), o.a. bestuurslid en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter van biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN), en Raad van Bestuurslid en biomassalobbyist van de Grontmij (tegenwoordig Sweco) waarin hij reageert op de beschuldigingen van een voormalig directeur van Staatsbosbeheer, Frits van Beusekom (1979 - 1989) die het huidige kaalkapbeleid hekelt en de maatschappelijke verontwaardiging verwoordt over de vernietiging van natuur, de extra CO2-uitstoot en afbraak van biodiversiteit. In zijn reactie verwijst Sylvo Thijsen eerst naar de bezuinigingen in het verleden en beweert vervolgens dat hij enkel bevelen opvolgt die het resultaat zijn van democratische beleidsvorming. Citaten uit het artikel:

> Tien jaar geleden voerde toenmalig staatssecretaris Bleker (Natuur, CDA) grote bezuinigingen door op Staatsbosbeheer: budgetten voor aankoop van natuur verdwenen, vergoedingen voor beheer werden met een kwart verlaagd, de organisatie zou van 1.000 naar 800 mensen moeten inkrimpen. Maar er werd niemand ontslagen. Er werken nu zelfs 1.300 mensen.
>
> Punt is wel dat dit niet door iemand van Staatsbosbeheer bedacht is, maar een plan waar een groot besluitvormingsproces aan vooraf is gegaan. (...) Wij voeren beleid uit. En dat is wat anders dan een particuliere organisatie die bomen laat staan omdat mensen dat nu eenmaal mooi vinden. Wat wij doen, is het resultaat van democratische beleidsvorming. De kunst is de rug recht te houden.

In dit onderzoeksrapport tonen wij aan dat Sylvo Thijsen niet de waarheid spreekt. Staatsbosbeheer is wel degelijk vanaf eind vorige eeuw zeer intensief betrokken bij het bedenken, opstellen en uitvoeren van het beleid om de 'Biobased Economy' (BBE) op te starten. Staatsbosbeheer directeuren zoals Zwier van Olst en Henk Wanningen en bijvoorbeeld de directeur van Staatsbosbeheer Sylvo Thijsen die in de Raad van het Bestuur en biomassalobbyist van Grontmij (Sweco) zat en bestuurslid van de biomassalobbyorganisatie Platform Hout in Nederland (PHN) was, hebben daar de afgelopen 30 jaar een zeer grote bijdrage aan geleverd waarbij zij aantoonbaar de belangen van de vervuilende bedrijven hebben laten voorgaan.

Bronnen:

2008-05-19-bosschap-het-platform-hout-in-nederland-en-minlnv-brainstorm-sessie-biomassa-uit-het-bos
2009-staatsbosbeheer-jaarverslag
2011-02-17-gov-nl-tweede-kamer-vragen-over-salaris-chris-kalden-directeur-staatsbosbeheer-ver-boven-balkenendenorm
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-platformhout-in-nederland-phn
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-biomassa-upstream-stuurgroep-bus
2016-07-01-edu-nl-wur-probos-platform-hout-in-nederland-phn-opgeheven-ivm-lobby-biobased-economy-mission-accomplished
2016-09-07-edu-nl-wur-sylvo-thijsen-nevenfunctie-voorzitter-raad-van-advies-environmental-sciences-group-wageningen-university
2016-11-02-probos-biomassalobby-platformhout-in-nederland-phn-per-1-juli-2016-opgeheven-gaat-over-in-vbne
2019-01-31-nieuwsbladdekaap-zware-kritiek-van-oud-directeur-staatsbosbeheer-op-houtkap
2019-02-10-volkskrant-staatsbosbeheer-vernielt-onze-bossen-vindt-een-oud-directeur-ze-maken-mooie-bossen-lelijk
2019-03-25-omgevingsweb-beantwoording-kamervragen-over-het-bericht-zware-kritiek-van-oud-directeur-staatsbosbeheer-op-houtkap
2019-03-26-gov-nl-tweede-kamer-beantwoording-vragen-zware-kritiek-van-oud-directeur-staatsbosbeheer-op-houtkap-300-000-m3-rondhout
2019-04-15-ad-op-de-veluwe-worden-nog-steeds-bomen-gekapt-dit-kan-gewoon-niet
2019-06-28-gov-nl-tweede-kamer-beantwoording-vragen-staatsbosbeheer-wil-duidelijker-bosbeleid-houtkap-300-000-m3-rondhout-per-jaar
2019-11-01-kennisvandeoverheid-chris-kalden-directeur-staatsbosbeheer-een-lesje-crisismanagement-van-piet-bukman-biomassalobby-eu
2020-03-03-nrc-directeur-staatsbosbeheer-sylvo-thijsen-we-moeten-leren-omgaan-met-die-heftige-confrontaties

2020-03-06-nrc-frits-van-beusekom-voormalig-directeur-staatsbosbeheer-hou-op-met-zinloos-rooien-van-ons-bos
2020-08-26-groene-staatsbosbeheer-dit-is-landbouw-met-bomen-kaalkap-platgereden-bosgrond

Directeuren van Staatsbosbeheer

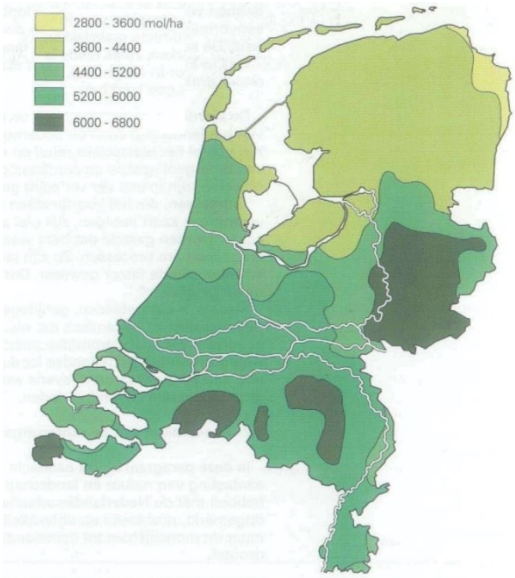
We zullen eerst een korte inleiding geven over het ontstaan van de biomassalobby in Nederland en vervolgens behandelen we in chronologische volgorde de betrokkenheid van Staatsbosbeheer en de directeuren van Staatsbosbeheer. Daarbij besteden we voornamelijk aandacht aan de laatste 3 decennia en de 4 mde directeuren:

- Hein van Asperen 1988 – 1996 Directeur Staatsbosbeheer
- Maarten Braber 1993 – 2001 Directeur Staatsbosbeheer
- Cees Vriesman 2001 – 2007 Directeur Staatsbosbeheer
- Chris Kalden 2007 – 2013 Directeur Staatsbosbeheer
- Sylvo Thijsen 2013 – 2025 Directeur Staatsbosbeheer
- Zwier van Olst o.a. directeur biomassa Energiehout BV (nu Biogrondstoffen BV) van Staatsbosbeheer
- Henk Wanningen o.a. directeur biomassa Bio-Enerco BV van Staatsbosbeheer

1986-2000: Het Meerjarenplan Bosbouw, Natuur- en Bosbeleidsplan

Vanaf de jaren zeventig van de vorige eeuw voerde de rijksoverheid een eigen bosbeleid, dat in 1986 uitmondde in het 'Meerjarenplan Bosbouw', met tal van kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen gericht op natuurbehoud door middel van minder destructief beheer inclusief doelen zoals het vergroten van het oppervlakte bos in Nederland met 35.000 hectare:

> Grootschalige kapvlakten die leiden tot het teniet doen van het bosklimaat, moeten achterwege blijven. Verder moeten beheersmaatregelen zoveel mogelijk aansluiten bij natuurlijke processen en structuren. In een situatie waar niet door de mens wordt ingegrepen, ontwikkelt zich op den duur elk bos tot een zichzelf in stand houdend stabiel systeem. Afwijking van deze natuurlijke gang van zaken brengt risico's met zich mee, die zo klein mogelijk gehouden moeten worden. Met deze opstelling heeft de regering gekozen voor een vorm van bosbeheer die sterk afwijkt van de kunstmatige bosbouw met gemechaniseerde methoden.

Figuur 5: Depositie van potentieel verzurende stoffen in 1986 in mol/ha/jaar. (Bron: RIVM, 1989)

Op 11 juni 1990 presenteerde de minister van LNV het 'Natuurbeleidsplan' waarin ook de 'Ecologische Hoofdstructuur' (EHS) de voorloper van het huidige 'NatuurNetwerk Nederland' (NNN) zijn intrede deed. Het realiseren en beheren van een samenhangend Natuurnetwerk is een van de belangrijkste pijlers van het Nederlandse natuurbeleid. Het doel van het natuurnetwerk is de achteruitgang van het areaal aan natuur en van de biodiversiteit te stoppen door een samenhangend netwerk van natuurgebieden te creëren.

Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en natuurgebieden hun waarde verliezen. Grotere natuurgebieden zijn gunstig voor de biodiversiteit en de kwaliteit van de leefomgeving. Dit wordt gedaan door natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden door verwerving, inrichting en beheer van aangrenzende en tussenliggende landbouwgronden.

Het 'Meerjarenplan Bosbouw' werd in 1994 bijgesteld door middel van het 'Bosbeleidsplan' en deed dienst tot 2000. In het Bosbeleidsplan van 1994 is de volgende ambitie opgenomen:

> Momenteel is ongeveer 335.000 ha bos aanwezig in Nederland, dit is circa 10% van het land. In de komende 25 jaar wordt gestreefd naar een uitbreiding van het bosareaal in Nederland met minimaal 75.000 ha. In de loop van de 21ste eeuw zal

het bosareaal dan zijn toegenomen tot ruim 400.000 ha, In de Randstad en het overige stedelijke gebied kan ca. 15.000 ha nieuw bos komen. In het landelijke gebied is plaats voor tenminste 60.000 ha extra bos, waarvan 30.000 ha op landbouwbedrijven, 15.000 ha in bestaande en nieuwe natuurgebieden en 15.000 ha elders in het landelijke gebied.

In het Bosbeleidsplan wordt ook de inzet van energiehout als energiebron besproken en vermeld dat als dit een vanuit milieu- en economisch oogpunt haalbare optie zou blijken dat de toepassing van energiehout als energiebron een factor van betekenis zou worden op de inlandse houtmarkt.

Wat ook opvalt is dat in het Bosbeleidsplan van 1994 al buiten kijf stond dat er veel te veel verzuring is als gevolg van zwavel-, stikstof- en ammoniakdepositie (zie het kaartje bovenaan in dit hoofdstuk) met als gevolg een mineralentekort en ernstig vitaliteitsprobleem voor de bossen. In het Bosbeleidsplan van 1994 staat o.a. dat een ammoniakemissiereductie in de veehouderijconcentratiegebieden met 90% gerealiseerd moet worden en een landelijke ammoniakemissiereductie van maximaal 80% in de periode 2010 tot 2015 haalbaar is.

Dertig jaar na het opstellen van het Bosbeleidsplan is de zwavel-, stikstof en ammoniak-depositie van de veehouderij nog altijd een groot probleem. Het zorgt niet alleen voor aantasting van de natuur maar het heeft ook een groot deel van onze samenleving stilgelegd. Alle nieuwe bouwprojecten liggen al geruime tijd stil en het hele land gaat gebukt onder de stikstofcrisis.

In 1993 publiceert Stichting Bos en Hout (SBH), één van de eerste biomassalobbyorganisaties in Nederland en de voorloper van stichting 'Public Relations Bos' (Probos), het artikel 'Stroom uit de boom?' waarin ze de definitie van houtige biomassa voor energieopwekking. In het artikel is o.a. het volgende te lezen:

Definiëring
- Rondhout: gehele stam of stamdelen (zonder takken), afkomstig uit bos/lijnvormige beplantingen.
- Resthout: nevenprodukt uit bos/beplantingen en houtverwerkende industrie/handel. Geen toegevoegde stoffen (uitzondering: plaatresten).
- Oud hout: Afgeschreven houten produkten; wel toegevoegde stoffen mogelijk.
- Onbenut hout: Geen hergebruik, industriële of (hoogwaardige) thermische toepassing.

Hout is een van de grootste en meest perspectiefvolle biomassastromen in Nederland. Energiewinning uit hout kan een aantrekkelijk economisch perspectief zijn voor boseigenaren en industrie. Beiden hebben al enige tijd structurele afzetproblemen. De industrie kampt met aanzienlijke afzetmoeilijkheden voor haar laagwaardige restprodukten zoals zaagsel en spaanders, en voor boseigenaren speelt een structurele afzetcrisis voor hout afkomstig uit dunningen. Dunningen zijn in ons huidige bosbeheer noodzakelijk om de bijgroei van hout op de waardevolle bomen te concentreren door deze voldoende ruimte te geven. Dit kwaliteitshout vormt de economische basis voor vele boseigenaren.

Als dunningshouthout tegen een kostendekkende prijs gebruikt kan worden voor energiedoeleinden dan krijgen boseigenaren een uitweg om de dunningswerkzaamheden voort te zetten. Het begint er dan ook steeds meer op te lijken dat gebruik van hout als energiebron een rol kan spelen in bosbeheer. Genoemde economische perspectieven zijn becijferd in het rapport "Stroom uit de boom?".

Opvallend is de grote hoeveelheid onbenut hout: 1,57 miljoen ton in vergelijking met de stroom benut hout van 2,75 miljoen ton. De berekeningswijze houdt naast resthout en oud hout rekening met de potentiële beschikbaarheid van rondhout. Nederland kent net als veel andere Europese landen onderbenutting van de houtvoorraad in het bos. Genoemde 1,57 miljoen ton is vergelijkbaar met 3 miljoen m3 rondhout. Het bestaat uit: 465.000 ton rondhout (o.a. dunningshout); 225.000 ton resthout uit de bosbouw (tophout en takken); 45.000 ton resthout uit de houtverwerking en 885.000 ton oud hout (o.a. sloophout, emballagehout).

De potentiele energie uit Nederlands onbenut hout bedroeg in 1991 volgens onze berekeningen 25/8 PJ 4). Dat blijkt uit tabel C. De vier stromen onbenut hout bedroegen in 1990 bijna 1/6 miljoen ton. In dat jaar verbruikten de Nederlandse elektriciteits- en warmteproduktiebedrijven 540 primaire PJ uit aardgas, steenkool en uranium. De bijdrage van hout aan de Nederlandse energievoorziening kan dus maximaal 5% zijn. In de nabije toekomst zou er zelfs 3 PJ houtenergie per jaar extra beschikbaar kunnen komen. Dat is het verschil tussen de extra groei en verlaging van de jaarlijks beschikbare Nederlandse energiestroom. De extra groei bedraagt 8 PJ en kan ontstaan door het toekomstige Nederlandse overheidsbeleid.

In mei 1995 start NUON een project op via Novem met de naam 'Feasibility study 'Flevo energy wood' met als keywords: 'Biomass, Energy crops, Power/heat, Wood'. Het Flevo-energiehout-project, werd opgezet door Staatsbosbeheer, Shell en stichting Bos en Hout (SBH - Probos biomassalobby). Het plan was de aanleg van energiehoutplantages van circa 45 hectare en uiteindelijk werd 60 hectare energieteelt gerealiseerd.

In een publicatie van het Innovatie Netwerk vertelt Staatsbosbeheer biomassa BV directeur Zwier van Olst hoe Staatsbosbeheer in 1997 samen met Nuon, Essent (RWE) en stichting Bos & Hout (SBH/Probos biomassalobby) als eersten in Nederland aan de slag zijn gegaan met het aanleggen van energiehout-productiebos voor het verbranden van houtige biomassa in de energiecentrales van Nuon en Essent (RWE). In het FSC-certificeringsverslag is te lezen dat Staatsbosbeheer directeur Zwier van Olst destijds verantwoordelijk was voor de houtverkoop en biomassaproductie.

In de beschrijving van het 'Feasibility study 'Flevo energy wood' project is het volgende te lezen:

> Het doel van de studie is om te bepalen of het technisch, ecologisch en economisch haalbaar is om een volledige keten op te zetten, het benutten van biomassa uit energieplantages en bestaande bossen voor het opwekken van energie in de provincie Flevoland. NUON wil de opbrengst van de energieplantages en de bestaande bossen gebruiken voor het opwekken van energievervanging van fossiele brandstoffen.
>
> Het idee is om warmte op te wekken voor stadsverwarming in Lelystad of Almere of om eventueel andere opties te onderzoeken in samenwerking met warmtekrachtkoppeling (WKK).
>
> De uiteindelijke hoeveelheid te verwerken hout is in dit stadium nog niet bekend. Het streven is een bedrag van ca. 15.000 ton kacheldroog hout per jaar.
>
> Dit voorstel betreft een onderzoek naar de haalbaarheid van een concreet project in de provincie Flevoland bestaande uit de gehele keten van planten, beheren, oogsten, verwerken tot en met het gebruik van hout als brandstof.

In december 1995 start stichting Bos & Hout (SBH/voorganger van biomassalobbyorganisatie Probos) ook een onderzoeksproject via Novem, genaamd: 'strategieën voor de bos- en houtsector'. In de projectbeschrijving is o.a. te lezen:

> Hout is een 'opslag' voor CO2 en vermijdt tegelijkertijd, wanneer het als brandstof wordt gebruikt, de CO2-uitstoot door het gebruik van fossiele brandstoffen. Het project bestaat uit drie onderdelen:
>
> 1. Het ontwikkelen van een informatiesysteem voor het vaststellen van emissies en de opname van stoffen door de gehele bos- en houtketen.
> 2. Het opstellen van een CO2-balans voor het Nederlandse bos en de houtketen.
> 3. Het leggen van verbanden tussen de economische ontwikkeling van de sector en de uitstoot en bepaling van de stoffen.

In juli 1996 start biomassalobbyorganisatie stichting Bos & Hout (SBH/Probos), nog een project via Novem genaamd: 'Power from wood – Europe' met de keywords: 'Electricity generation'.

In oktober 1996 start André Faaij, biomassalobbyist en wetenschapper van het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht (UU), ook een project via Novem genaamd: 'Bioenergy trade - possibilities and constraints on a short and long term' met de keywords: 'Availability of Biomass, Economy, Import of biomass, Trade'.

Op 20 januari 1997 publiceren André Faaij en Ad van Wijk van de Universiteit Utrecht (UU) een onderzoek genaamd: 'Characteristics and availability of biomass waste and residues in The Netherlands for gasification'.

In september 1997 start biomassalobbyorganisatie stichting Bos & Hout (SBH/Probos) het project genaamd: 'Preparation for the establishment of the Stichting MilieuBos' met als keywords: 'Energy crop' en in de projectbeschrijving is te lezen dat ze bos willen aanleggen voor 'energy plantations'.

Op 12 december 1997 valt op de website van stichting Bos & Hout (SBH is de voorganger van stichting Probos) te lezen hoe de stichting bezig is geweest een idee uit te werken voor het aanleggen van CO2-compensatie productie- en recreatiebossen om bijvoorbeeld transportbedrijven een milieubos-toeslag te laten betalen om CO2-reductie te realiseren.

Ir D. Luteijn	voorzitter
Prof. Ir A. van Maaren	vice-voorzitter, emeritus hoogleraar Boshuishoudkunde
Drs O.O. Gorter	penningmeester, boseigenaren
Ir L.J.M. Dielen	secretaris
Ing. C. Boon	inlandse houthandel
A. Brand	emballage-industrie
Mr M. Brabers	boseigenaren
A.H. Stoit	handel in geïmporteerd hout
Prof. Dr Ir P. Vellinga	hoogleraar milieuwetenschappen
Ir D.D.P. Bosscher	papierindustrie
Mevr. Mr A Menninga	papierindustrie
F.J.B. Zwemmer	Bosschap, werknemers

Overzicht bestuursleden begin 1998 Stichting Bos & Hout / Probos biomassalobby

Eind 1997 draagt het Informatie en Kennis Centrum (IKC) van het Ministerie van LNV de Nederlandse Bos data met cijfers over groei, oogst en voorraad over aan stichting Bosdata. De gegevens van de bosstatistieken vormen samen met de reeds door Bosdata beheerde gegevens over oogst en bijgroei een belangrijke bron voor iedereen die op nationale of regionale schaal iets wil weten over het Nederlandse bos of de data wil misbruiken voor eigen en andermans gewin. Stichting Bosdata is ingeschreven op hetzelfde adres als Stichting Bos & Hout, de voorloper van biomassalobby organisatie Probos.

Programma EnergieWinning uit Afval en Biomassa (EWAB); budget f 15,497 mln
In 1997 is met Novem een programmaovereenkomst met een looptijd van twee jaar afgesloten. Thans levert de energiewinning uit afval en biomassa al ongeveer 36 PJ besparing aan fossiele brandstoffen op. Het doel voor 2000 is een besparing van 54 PJ. Het EWAB-programma ondersteunt onderzoeks- en ontwikkelingswerk, haalbaarheidsstudies en demonstratieprojecten gericht op de stimulering en verbetering van (mee)verbranding en vergassing van afval en biomassa hoofdzakelijk voor elektriciteitsopwekking en andere vormen van nuttige toepasbare energie.

Bron: 2000-04-23-gov-nl-tweede-kamer-vaststelling-begroting-minez-budget-pogramma-eergiewnning-uit-afval-en-biomassa-ewab

In 2000 ging ook het bosbeleid over in de visie 'Natuur voor mensen, Mensen voor natuur' – Door deze visie werd de overheidssturing minder prominent. Sindsdien wordt het bos grotendeels aan de sector overgelaten, maar het systeem van subsidiering van het bosbeheer bleef bestaan.

Stichting Bosdata

Boshout voor energie

MEER BOSHOUT VOOR ENERGIEOPWEKKING

De overheid streeft ernaar om in het jaar 2020 10% duurzame energie te realiseren. Biomassa moet daaraan een grote bijdrage leveren. Het Nederlandse bos is een belangrijke bron van biomassa, maar de inzet van hout uit het bos voor energieopwekking blijft vooralsnog beperkt. Bosadviesbureau Silve stelde samen met Stichting Bosdata een plan van aanpak op, gericht op het vergroten van de inzet van boshout voor energieopwekking.

Bron: 2000-07-00-sbh-probos-biomassalobby-meer-boshout-voor-energieopwekking

In augustus 2000 publiceert Martin Junginger van het Copernicus Instituut (Universiteit Utrecht) het onderzoeksrapport: 'Setting up fuel supply strategies for large-scale bioenergy projects using agricultural and forest residues' onder begeleiding van André Faaij van het Copernicus Instituut (betaalde biomassalobbyorganisatie van de Universiteit Utrecht).

Bronnen:
1985-08-07-esb-het-meerjarenplan-bosbouw
1985-08-07-dln-meerjarenplan-bosbouw
1988-gov-nl-staatsbosbeheer-inverview-directeur-hein-van-asperen-vechten-voor-de-organisatie-dat-is-voor-mij-plezier
1988-09-00-natuur-milieu-en-faunabeheer-advies-voor-het-toekomstige-natuur-en-landschapsbeleid-voor-de-heide
1990-06-11-gov-nl-minlnv-natuurbeleidsplan
1992-00-00-stichting-bos-en-hout-voorganger-probos-bos-en-hout-berichten
1993-10-00-sbh-probos-biomassalobby-stroom-uit-de-boom-biomassa-voor-energiedoeleinden-artikel
1993-12-17-gov-nl-minlnv-bosbeleidsplan
1994-12-24-gov-nl-uitvoeringsregeling-energieprogramma-s-ewab-programma-afval-biomassa-verbranding-is-duurzaam
1995-00-00-edu-nl-wur-doelstellingen-van-geintegreerd-bosbeheer-een-beleidsvisie
1995-05-00-nuon-flevo-energy-wood-project
1995-12-00-probos-stichting-bos-en-hout-sbh-strategies-for-the-forest-and-wood-sector
1996-07-00-probos-stichting-bos-en-hout-sbh-power-from-wood-europe
1996-10-00-edu-nl-uu-bioenergy-trade-possibilities-and-constraints-on-a-short-and-long-term
1997-00-00-sbh-website-probos-biomassalobby-bos-en-hout-berichten
1997-01-20-edu-nl-uu-characteristics-and-availability-of-biomass-waste-and-residues-in-the-netherlands-for-gasification
1997-09-00-probos-novem-energy-crop-project-preparation-for-the-establishment-stichting-bos-en-hout-sbh
1997-12-12-sbh-website-probos-biomassa-lobby-co2-compensatie-fsc-bosdata
1997-12-12-trouw-houtoogst-neemt-toe-omdat-bosbeheerders-meer-uitdunnen
1998-00-00-pbe-platform-bio-energie-overkoepelende-lobbyorganisatie-productie-van-energie-uit-biomassa
1998-00-00-pbe-platform-bio-energie-overkoepelende-lobbyorganisatie-productie-van-energie-uit-biomassa-bestuursleden
1998-00-00-sbh-probos-biomassalobby-bos-berichten-bosdata-fsc-hardhout-duurzaam-bos-prijs-arnhem-ibn-dlo
1998-01-30-sbh-bestuur-stichting-bos-en-hout-voorganger-biomass-lobby-stichting-probos
1998-01-30-sbh-overzicht-team-biomassalobby-probos
1998-03-00-ecn-tno-biomassalobby-nationale-energie-verkenningen-1995-2020-trends-en-thema-s
1999-00-00-edu-nl-wur-integral-design-innovation-in-agriculture-and-resource-management
1999-00-00-kema-onderzoek-programma-energiewinning-uit-afval-en-biomassa-ewab-gedrukt-boek
2000-00-00-gov-nl-minez-novem-grain-gave-inventarisatie-biomassa-in-kader-programma-energiewinning-uit-afval-en-biomassa-ewab
2000-04-23-gov-nl-tweede-kamer-vaststelling-begroting-minez-budget-pogramma-eergiewnning-uit-afval-en-biomassa-ewab

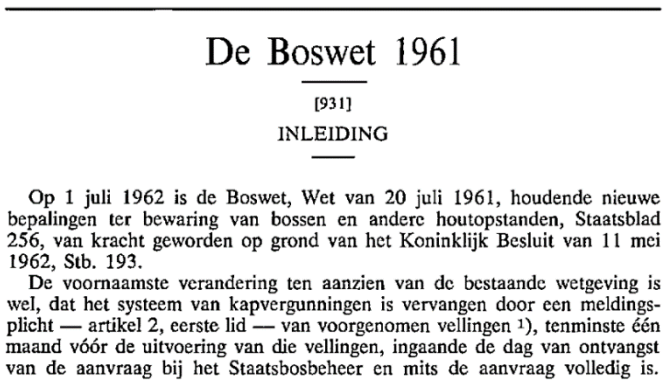
2000-06-23-sbh-probos-biomassalobby-inventarisatie-energieteelt-in-bufferzones
2000-07-00-sbh-probos-biomassalobby-meer-boshout-voor-energieopwekking
2000-07-13-gov-nl-minlnv-vrom-beleidsprogramma-nota-natuur-voor-mensen-mensen-voor-natuur
2000-00-00-bosdata-boshout-voor-energie-gedrukt-boek
2000-08-00-edu-nl-uu-setting-up-fuel-supply-strategies-for-large-scale-bio-energy-projects-using-agricultural-and-forest-residues
2001-04-00-edu-nl-wur-ato-bv-haalbaarheid-multifunctionele-teelt-energiegewassen-bio-energieproductie-hardenberg
2001-06-00-gov-nl-minvrom-nota-een-wereld-en-een-wil-nationaal-milieubeleidsplan-4
2003-07-29-skal-fsc-eko-certification-report-staatsbosbeheer-region-flevoland-overijssel-zwolle-skal-fm-coc-008520
2003-12-00-cbi-centrum-voor-biomassa-innovatie-samenvatting-resultaten-zes-jaar-onderzoek-naar-energieteelt
2006-04-04-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-flevo-energiehout-biomassa-project-short-rotation-salix-plantations
2006-09-06-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-flevo-energiehout-willow-plantation-potential
2007-11-12-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-flevo-energiehout-willow-plantation-monitoring-and-evaluation
2008-09-18-innovatie-netwerk-staatsbosbeheer-biomassa-projecten-staatsbosbeheer-artikel-directeur-zwier-van-olst
2013-07-02-probos-kosten-en-baten-wilgenenergieplantages
2019-10-16-probos-biomassalobby-leden-adviesraad
2020-06-02-trouw-natuurstichting-roept-kamer-op-sta-niet-toe-dat-boseigenaren-een-halve-hectare-bos-mogen-kappen
2020-12-02-natuuralert-ecologische-effecten-van-vlaktekap-op-de-kwaliteit-van-bosecosystemen
2023-08-22-gov-nl-clo-realisatie-natuurnetwerk-verwerving-en-inrichting-1990-2021

1997: Wet verzelfstandiging Staatsbosbeheer en wijziging Boswet

Excessieve vellingen in de Eerste Wereldoorlog vormden de aanleiding dat de overheid deze eerste wettelijke regeling moest opstellen. In 1913 werd een eerste Ontwerpboswet opgesteld om o.a. overstuivingen tegen te gaan. In 1917 werd de eerste Nood Boschwet aangenomen met als oogmerk een strategische houtvoorraad op te bouwen in geval van een nieuwe oorlog en met de bedoeling om werklozen in herbebossingsprojecten te werk te stellen. In deze wet werd een kapverbod opgenomen alsmede de mogelijkheid om bossen en andere houtopstanden voor openbaar nut te onteigenen. Toen de oorlog was afgelopen, verloor de Nood Boschwet, die toch al controversieel was doordat hij ingreep in de vrije beschikkingsmacht van particuliere boseigenaren, zijn noodzaak.

In plaats van de Nood Boschwet trad in 1922 een nieuwe wet, de Boschwet in werking. Deze bevatte bepalingen voor het behoud van het bos en van het natuurschoon. Anders dan in de Nood Boschwet strekte de zeggenschap van de rijksoverheid zich uitsluitend uit tot de bossen en houtopstanden van publiekrechtelijke lichamen en verenigingen en stichtingen van algemeen nut. De Commissie tot Herziening van de Boschwet 1922 moest de beleidswensen gestalte geven in de nieuwe Boswet. In 1952 had de commissie een ontwerp Boswet gereed. Zes jaar later werd het ontwerp van een nieuwe Boswet bij de Tweede Kamer ingediend. In 1961 is de wet aangenomen en op 1 juli 1962 van kracht geworden.

In 1969 kwam het rapport 'Bosbouw en bosbouwbeleid in Nederland' uit , opgesteld door het Bosschap. Het Bosschap concludeerde hierin dat de bosbouw steeds minder rendabel was door een aantal aan te wijzen oorzaken, namelijk de discrepantie tussen de ontwikkeling van de arbeidslonen en de houtprijzen, het wegvallen van de mijnhoutmarkt, de niet optimale bossamenstelling en de te kleine bedrijfseenheden. Mede op basis van dit rapport stelde de minister van Landbouw zijn beleid voor de komende jaren vast. Eén van de maatregelen was de inwerkingtreding van het Besluit bijdrage herbeplantingen (Stcrt. 1970, 115). De Boswet schreef herbeplanting van gevelde houtopstanden voor; op basis van het besluit kregen de eigenaren subsidie tot 50%.

De Boswet 1961

[931]

INLEIDING

Op 1 juli 1962 is de Boswet, Wet van 20 juli 1961, houdende nieuwe bepalingen ter bewaring van bossen en andere houtopstanden, Staatsblad 256, van kracht geworden op grond van het Koninklijk Besluit van 11 mei 1962, Stb. 193.

De voornaamste verandering ten aanzien van de bestaande wetgeving is wel, dat het systeem van kapvergunningen is vervangen door een meldingsplicht — artikel 2, eerste lid — van voorgenomen vellingen [1]), tenminste één maand vóór de uitvoering van die vellingen, ingaande de dag van ontvangst van de aanvraag bij het Staatsbosbeheer en mits de aanvraag volledig is.

In de jaren 80 kwam er internationaal meer aandacht voor de bosbouw, vooral omdat de behoefte aan hout groot was, het milieu belangrijker werd en ontbossing in de ontwikkelingslanden een probleem werd. Het bos kwam op de agenda van de Raad van de Ministers van de EG waar een instelling van een Permanent Bosbouwcomité werd voorbereid voor de coördinatie van het bosbouwbeleid. De minister van Landbouw concludeerde hieruit dat zijn beleid in sterke mate gericht moest worden op het vergroten of ten minste handhaven van de zelfvoorzieningsgraad met betrekking tot hout

in Nederland. Of zoals hij dit in 1981 meldde in de memorie van toelichting: “Naast de ons meer vertrouwd zijnde functies van het bos op het gebied van landschap, natuur en recreatie vind ik het daarom noodzakelijk veel meer aandacht aan de productiefunctie van ons bos te besteden.”

De Boswet 1961 bleek niet meer te voldoen; de minister kondigde aan dat er een nieuwe Boswet in voorbereiding was. Een ander instrument dat werd gebruikt om de exploitatie van bossen door de particuliere boseigenaren rendabel te maken was het geven van voorlichting. Zo stelde de minister in 1982 voor jaarlijks vijf bosreservaten aan te wijzen waar onderzoek gedaan zou worden naar de mogelijkheid bossen natuurlijk te laten ontwikkelen. Het ministerie was vanaf 1977 bezig met het opstellen van het Meerjarenplan Bosbouw op basis van de Structuurvisie op het bos en de bosbouw, dat een onderdeel vormde van de Nota Landelijke Gebieden. In deze Nota werd aangegeven dat het bosareaal met 30.000 tot 35.000 ha moest worden uitgebreid. Het Meerjarenplan Bosbouw dat in 1985 werd uitgegeven, zette het bosbeleid uit tot het jaar 2000.

Het ‘Meerjarenplan Bosbouw’ werd in 1994 bijgesteld door middel van het ‘Bosbeleidsplan’. In het Bosbeleidsplan wordt ook de inzet van energiehout als energiebron besproken en vermeld dat als dit een vanuit milieu- en economisch oogpunt haalbare optie zou blijken dat de toepassing van energiehout als energiebron een factor van betekenis zou worden op de inlandse houtmarkt. Naast houtige biomassa voor energieopwekking wordt ook een CO2-certificeringssysteem voor CO2-compensatie van de vervuilende uitstoot door energiebedrijven zoals Essent (RWE), E-ON (Uniper), Vattenfall (NUON) en GDF SUEZ/Electrabel (ENGIE) door middel van CO2-certificaten besproken in het Bosbeleidsplan:

> Het gebruik van fossiele brandstoffen, de toenemende ontbossing in de tropen en de landbouw (met name rijstbouw en veeteelt) leiden tot verhoogde concentraties van kooldioxide (CO2), chloorfluorkoolwaterstoffen (CFK's), ozon (O3), methaan (CH4) en distikstofoxide (N2O). Alle dragen bij aan het broeikaseffect. CO2 is de belangrijkste component en voor circa 50% verantwoordelijk voor het broeikaseffect.
>
> Doelstelling van het beleid is om de emissie van CO2 in het jaar 2000 met 3-5% te reduceren, de emissie van CH4 met 10%, de emissie van CO met 50% en de emissie van N2O te stabiliseren. De maatregelen die zijn voorzien voor het realiseren van de doelstelling voor CO2 zijn onder andere gericht op effectiever energieverbruik, energiebesparing en stimulering van gebruik van duurzame energie en op uitbreiding van de CO2 -opvang in bossen door bosinstandhouding en bosuitbreiding, zowel nationaal als internationaal.
>
> Bosaanleg als milieumaatregel binnen het CO2 -beleid wordt door het rijk, samen met de electriciteitsproductiesector en geïnteresseerde energiedistributiebedrijven, verder uitgewerkt. Hierbij wordt gedacht aan de mogelijkheid van uitgifte van CO2-certificaten waarmee bosaanleg mede gefinancierd kan worden. De energiebedrijven kunnen dan op vrijwillige basis CO2-certificaten kopen, waarmee zij CO2-vastlegging in bosaanleg verwerven. Zij worden voor de CO2-vastlegging gecrediteerd. De betekenis, rechten en plichten hiervan worden nader uitgewerkt in een regeling betreffende CO2-certificaten, die in 1996 in werking zal treden. Bij nadere uitwerking zal blijken hoe groot de financiële bijdrage van CO2-certificaten aan de bosbouw zal zijn.
>
> De inzet van hout als energiebron past in principe bij het energiebeleid gericht op diversificatie van energiebronnen en besparing op fossiele brandstoffen. De energieopwekking uit hout wordt momenteel onderzocht. Mocht dit een uit milieu- en economisch oogpunt haalbare optie blijken dan verdient deze toepassing ondersteuning en kan het een vraagfactor van betekenis worden op de inlandse houtmarkt.
>
> Momenteel is ongeveer 335.000 ha bos aanwezig in Nederland, dit is circa 10% van het land. In de komende 25 jaar wordt gestreefd naar een uitbreiding van het bosareaal in Nederland met minimaal 75.000 ha. In de loop van de 21ste eeuw zal het bosareaal dan zijn toegenomen tot ruim 400.000 ha, In de Randstad en het overige stedelijke gebied kan ca. 15.000 ha nieuw bos komen. In het landelijke gebied is plaats voor tenminste 60.000 ha extra bos, waarvan 30.000 ha op landbouwbedrijven, 15.000 ha in bestaande en nieuwe natuurgebieden en 15.000 ha elders in het landelijke gebied.

Op 11 september 1997 wordt eerst de 'Wet verzelfstandiging Staatsbosbeheer' van kracht waarmee één van onze overheidsinstellingen overgeleverd wordt om aan de wensen van het bedrijfsleven te gaan voldoen waarna financiële belangen de boventoon gaan voeren ten koste van onze gezondheid en de natuur waarbij op 17 december 1997 via de 'Kaderwet LNV-subsidies' drie artikelen uit de Boswet verwijderd worden:

De wetswijziging van 17 december 1997 (Kaderwet LNV-subsidies) vloeit grotendeels voort uit de inwerkingtreding van titel 4.2AWb, dat geheel is gewijd aan subsidies en de wijze van subsidieverstrekking. Op grond van deze wijziging is Afdeling IV, dat zijn de artikelen 9, 10 en 11, van de Boswet vervallen.

IX. Verzelfstandiging Staatsbosbeheer (wetswijziging van 11 september 1997, Stb.1997, 514). Deze wetswijziging heeft geleid tot de externe verzelfstandiging van Staatsbosbeheer in de vorm van een publiekrechtelijke rechtspersoon.

In het kader van de bestuurlijke vernieuwing wordt de beleidsuitvoering zoveel mogelijk los gemaakt van de beleidsvorming.

AFDELING IV.

Bijdragen en kredieten.

Artikel 9

1. Indien ten tijde dat de verplichting tot herbeplanting, bedoeld in artikel 3, wordt vervuld, de rendabiliteit van de bosbouw of de houtteelt daartoe naar het oordeel van Onze Minister aanleiding geeft, kan uit 's Lands Kas een al dan niet rentedragend krediet voor de kosten van de herbeplanting worden toegekend.
2. Indien ten tijde, dat tot aflossing van het krediet moet worden overgegaan, de rendabiliteit van de bosbouw of de houtteelt daartoe naar het oordeel van Onze Minister aanleiding geeft, kan het krediet geheel of gedeeltelijk worden omgezet in een bijdrage.

Artikel 10

Ter bevordering van de uitbreiding van het bosareaal kan Onze Minister al dan niet rentedragende kredieten uit 's Lands kas toekennen ter tegemoetkoming in de kosten van aanleg van bossen; hij kan aan de toekenning voorschriften verbinden.

Artikel 11

Ter bewaring van bossen en andere houtopstanden, kan Onze Minister aan openbare lichamen alsmede aan verenigingen en stichtingen van algemeen nut geldelijke bijdragen uit 's Lands kas verlenen; hij kan aan de toekenning voorschriften verbinden.

Een externe verzelfstandiging betekent dat deze rechtspersoon niet langer deel uit maakt van een ministerie met als gevolg dat de minister niet meer automatisch verantwoordelijk is voor alles wat er binnen deze rechtspersoon gebeurt, maar enkel nog verantwoordelijk is voor het in de wet neergelegde aansturingsregime.

In de jaren die volgen en zoals we in de rest van dit hoofdstuk chronologisch uiteenzetten, worden wet- en regelgeving, en certificeringseisen stelselmatig uitgekleed of aangepast onder druk van de bedrijven en betaalde biomassalobby die hier een financieel belang bij hebben. In de nieuwe Wet Natuurbescherming die uiteindelijk de Boswet verving is 85 x het woord 'Ontheffing' en 59 x het woord 'Vrijstelling' opgenomen waarmee het grootschalig kappen van bossen voor de biomassahandel nog meer ruime baan en vrij spel heeft gekregen.

Bronnen:

1961-07-20-gov-nl-boswet-1961
1971-12-31-bosschap-bedrijfschap-voor-de-bosbouw-en-de-houtteelt-verslag-over-de-jaren-1970-1971
1993-12-17-gov-nl-minlnv-bosbeleidsplan
1997-09-11-gov-nl-wet-verzelfstandiging-staatsbosbeheer
1997-12-17-gov-nl-kaderwet-lnv-subsidies
2000-00-00-edu-nl-wur-boswetgeving-in-nederland-in-historisch-perspectief-een-overzicht
2007-04-00-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassa-en-boswet-wijziging
2007-06-27-gov-nl-staatsbosbeheer-regio-1-friesland-archief
2008-05-22-gov-nl-wijziging-boswet-van-1961-07-20-en-uiteindelijk-vervangen-voor-wet-natuurbescherming
2008-07-01-gov-nl-minlnv-convenant-nalevingsstrategie-natuurwetgeving
2011-11-10-avih-persbericht-nieuwe-natuurwet-leidt-tot-ontbossing
2012-02-00-probos-bosomvorming-zonder-compensatie
2014-09-10-avih-kritiek-op-wet-natuurbescherming-ontheffing-herplantplicht-natura2000-en-decentralisatie
2015-12-16-gov-nl-wet-natuurbescherming
2016-07-01-edu-nl-wur-probos-platform-hout-in-nederland-phn-opgeheven-ivm-lobby-biobased-economy-mission-accomplished
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-1-de-energiemaatschappijen

1997-1999: SBB voortrekker op gebied van biomassa in Nederland

In een publicatie van het Innovatie Netwerk vertelt Staatsbosbeheer directeur Zwier van Olst hoe Staatsbosbeheer in 1997 samen met Nuon, Essent (RWE) en stichting Bos & Hout (SBH/Probos) als eersten in Nederland aan de slag zijn gegaan met het aanleggen van energiehout-productiebos voor het kappen en verbranden van houtige biomassa in de energiecentrales van Nuon en Essent (RWE). In het artikel is o.a. het volgende te lezen:

> Staatsbosbeheer is in Nederland voortrekker op het gebied van biomassa, met name in samenwerking met Nuon en Essent. Al in 1997 werd de mogelijkheid onderzocht om hout toe te passen voor de productie van groene stroom.
>
> Nederlandse nutsbedrijven kochten groene stroom aanvankelijk in het buitenland in, maar vanaf medio jaren negentig zijn zowel Nuon als Essent gaan investeren in het gebruik van biomassa voor het opwekken van elektriciteit en warmte.
>
> Nuon heeft een kleine biowarmtekrachtcentrale in Lelystad. Deze produceert 1,5 megaWatt elektriciteit en 5 megaWatt warmte. Essent bouwde een grotere centrale in Cuijk; deze levert 25 megaWatt elektriciteit.
>
> Staatsbosbeheer beschikt over diverse biomassastromen. Volgens Zwier van Olst hecht Staatsbosbeheer aan een duidelijke profilering als groene organisatie, die graag een bijdrage levert aan de vermindering van het klimaatprobleem.

> Daarom wordt voorgesteld om voor deze startfase een beroep te doen op overheidssubsidies. Men schat in dat er in Nederland in totaal 700.000 ton plantaardig materiaal beschikbaar is. Dat kan voldoende biobrandstof opleveren om een biomassacentrale zoals die van Essent in Cuijk, de grootste in Nederland, jaarrond te voeden.
>
> In 1998 is het project Flevo-Energiehout van start gegaan: een samenwerkingsverband tussen het CPV, Staatsbosbeheer, Shell en Nuon. Een tussentijdse evaluatie betaald door NUON, is door Stichting Bos en Hout [voorloper van stichting Probos] in Wageningen verricht. Inmiddels is 60 ha energieteelt gerealiseerd in de omgeving van Lelystad en daarmee is Staatsbosbeheer de eigenaar van de grootste energiebeplanting in Nederland.

Bestuur van de Stichting Platform Bio-Energie

- Voorzitter: Dhr. drs. P. Hoogendoorn
- Dhr. ing. W. van Daalen, Afvalzorg
- Dhr. ir. L. de Jong, BTC/PROAV
- Dhr. ir. H.E.M. Stassen, BTG Biomass Technology Group BV
- Dhr. ing. H. Kwast, BVOR
- Dhr. ing. F.W.M. Penninks, EPON NV
- Dhr. ir. H. Klein Teeselink, HoSt
- Dhr. ing. A. Schoonwater, NUON NV
- Dhr. ir. K. Krikke, PNEM Energy Systems BV
- Dhr. ing. S. van Loo, TNO-MEP / ICB
- Dhr. dr. ing. J. Prij, ECN
- Dhr. ing. A.H. Drenth, Agromiscanthus BV
- Dhr. ir. N.W.J. Borsboom, Staatsbosbeheer
- Dhr. ir. S.S. de Vries, Nedalco/OBL
- Dhr. ir. N.C.A. van den Brink, VVAV

In het overzicht van 8 oktober 1999 van alle bestuursleden van de stichting Platform Bio-Energie (PBE) is te lezen dat Staatsbosbeheer toen al één van de deelnemende partijen was.

In het rapport 'Energie van eigen bodem' van het Ministerie van LNV blijkt dat Staatsbosbeheer in de tien jaar na het uitkomen van het artikel de leverancier van houtige biomassa voor meerdere biomassacentrales is geworden.

> De Amercentrale en de EON-centrale op de Maasvlakte zijn voorbeelden, evenals de meestook van houtpellets uit de natuurgebieden van Staatsbosbeheer in de elektriciteitscentrale in Cuijk.

In 1997 vraagt Staatsbosbeheer ook voor het eerst de FSC-certificering aan voor de regio's Groningen-Drenthe en Flevoland-Overijssel met o.a. een FSC-certificeringsverzoek voor de energiehoutplantages van Staatsbosbeheer die bedoeld zijn om de biomassa te leveren voor het samenwerkingsverband tussen het CPV, Staatsbosbeheer, Shell en Nuon. Uit het FSC-certificeringsverslag van SKAL (Peterson Control Union Certifications) blijkt dat in 1997 volgens de certificeringseisen van FSC-internationaal de desbetreffende FSC-certificering voor energiehoutplantages niet afgegeven

kan worden. Zie hoofdstuk: 1997-2003: Weigering FSC-certificering voor energiehoutplantage SBB. Vervolgens richt in 1999: Staatsbosbeheer FSC-Nederland op en presenteert op 3 februari 2000 een eigen set aan FSC-certificeringseisen die beter passen bij de biomassaplannen van de biomassalobby BV NL. Het kost uiteindelijk meer dan vijf jaar aan onderhandelen voordat op 14 juli 2005 de Nederlandse FSC-standaard goedgekeurd wordt door FSC-internationaal.

> De standaarden en criteria zijn niet voldoende uitgewerkt voor de certificerende organisaties. In 1999, vijf jaar na oprichting, waren de algemene Principes en Criteria nog onvoldoende uitgewerkt voor het monitoren van lokale situaties. Uitgewerkte standaarden bestonden toen alleen voor Engeland en Zweden.
>
> Bron: 2003-06-17-somo-inventarisatie-multi-stakeholder-initiatieven-forest-stewardship-council-fsc

> The National Dutch FSC-Standard for certification of good forest management was developed in a multi-stakeholder process (the Dutch national working group) during the period 1997 - 2004. After a preliminary evaluation by FSC International in September 2000 the standard was submitted for formal accreditation January 2003. Based on the findings of the Accreditation Business Unit of FSC International the working group decided to revise their standard before proceeding with the formal accreditation process. The standard was resubmitted for final accreditation on December 06, 2004. On June 22, 2005, the Standards Committee for the FSC Board of Directors delivered a positive accreditation decisions for the standard.
>
> Bronnen:
> 2015-01-12-edu-nl-wur-achtergrondrapport-bij-beleidsstudie-natuurlijk-kapitaal-toestand-trends-en-perspectief
> National Dutch FSC Standard FSC 07 01

Bronnen:

1993-10-00-sbh-probos-biomassalobby-stroom-uit-de-boom-biomassa-voor-energiedoeleinden-artikel
1996-06-00-lei-dlo-tno-haalbaarheidsstudie-van-een-biomassa-gestookte-warmte-kracht-installatie-in-de-gemeente-groningen
1996-07-00-probos-stichting-bos-en-hout-sbh-power-from-wood-europe
1997-03-00-razob-availability-of-clean-residue-biomas-supply-to-pnem-essent-cuijk-green-electricity-project
1998-00-00-pbe-platform-bio-energie-overkoepelende-lobbyorganisatie-productie-van-energie-uit-biomassa-bestuursleden
1998-01-00-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-regio-groningen-drenthe
1998-01-00-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-regio-flevoland-overijssel
1999-02-01-probos-novem-energy-crop-project-preparation-for-the-establishment-stichting-bos-en-hout-sbh
1999-09-21-biomasster-instituten-markt-introductie-biomassa-lobby-organisaties
2000-02-03-fsc-nl-standaard-voor-de-certificering-van-goed-bosbeheer
2000-07-00-sbh-probos-biomassalobby-meer-boshout-voor-energieopwekking
2000-09-00-avih-persberichten-biomassa-en-fsc-certificering
2001-00-00-probos-biomassalobby-nederlands-houtgebruik-in-beeld
2001-06-00-gov-nl-minvrom-nota-een-wereld-en-een-wil-nationaal-milieubeleidsplan-4
2003-06-17-somo-inventarisatie-multi-stakeholder-initiatieven-forest-stewardship-council-fsc
2003-07-29-skal-fsc-eko-certification-report-staatsbosbeheer-region-flevoland-overijssel-zwolle-skal-fm-coc-008520
2003-12-00-centrum-voor-biomassa-innovatie-samenvatting-van-de-resultaten-van-zes-jaar-onderzoek-naar-energieteelt
2005-07-14-fscnl-fsc-standaard-voor-nederland-bos-goedgekeurd
2006-04-04-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-flevo-energiehout-biomassa-project-short-rotation-salix-plantations
2006-09-06-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-flevo-energiehout-willow-plantation-potential
2007-11-12-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-flevo-energiehout-willow-plantation-monitoring-and-evaluation
2008-09-18-innovatie-netwerk-staatsbosbeheer-biomassa-projecten-staatsbosbeheer-artikel-directeur-zwier-van-olst
2008-06-07-gov-nl-minlnv-rlg-energie-van-eigen-bodem
2011-08-16-probos-flevo-energy-wood-biomassa-project-staatsbosbeheer-en-shell-1999-presentatie-leen-kuiper-en-martijn-boosten
2013-07-02-probos-kosten-en-baten-wilgenenergieplantages
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-website
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-doelgroep
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-van-werven-bv-van-der-wiel-bv-vagroen-biomassa-bioenerco-bv-nuon
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-contactpersonen-zwier-van-olst-hendrik-jan-ter-weeme-en-jochem-beijer
2013-10-11-biobasedeconomy-vagroen-grontmij-sweco-biomassa-bv-probos-biomassalobby-project-energie-en-houtketens
2013-11-22-edu-nl-wur-kcagro-bosschap-biomassa-uit-natuur-en-landschap
2015-01-12-edu-nl-wur-achtergrondrapport-bij-beleidsstudie-natuurlijk-kapitaal-toestand-trends-en-perspectief
2015-09-22-avih-bosbouw-artikel-rudi-van-hedel-grontmij-sweco-vagroen-van-werven-staatsbosbeheer-kwaliteit-biomassa
2015-11-16-bio-enerco-biomassa-bv-staatsbosbeheer-levert-al-ruim-15-jaar-biomassa-aan-biomassacentrale-vattenfall-nuon-lelystad

1997-2003: Weigering FSC-certificering voor energiehoutplantage SBB

In 1999-2000 heeft Stichting Bos en Hout (SBH is de voorloper van de biomassalobbyorganisatie Probos) samen met andere partijen zoals Staatsbosbeheer, Shell en Nuon, het Flevo-energiehout-project opgezet waarbij circa 45 hectare aan energiehoutplantages is aangelegd. Op 16 oktober 2001 is Rop Monster van SKAL (Peterson Control Union Certifications) FSC & EKO bosbeheercertificering op inspectiebezoek bij de energiehoutplantage van Staatsbosbeheer waar Leen Kuiper verantwoordelijk is voor de monitoring (Leen Kuiper is de senior adviseur biomassaproductie van biomassalobbyorganisatie Probos en wordt daarna senior bio-energie consultant voor de biomassalobbyorganisatie Ecofys BV (Navigant)).

In het FSC-certificeringsverslag van 29 juli 2003 opgesteld door Rop Monster, één van de eerste controleurs van SKAL (PCUC), is te lezen dat Staatsbosbeheer directeur Zwier van Olst in 1997 verantwoordelijk is voor de houtverkoop van de desbetreffende Staatsbosbeheerregio (Regio Flevoland) en dat op het moment van de inspectie (1997) het hoofdbureau van de internationale FSC-certificeringsorganisatie het niet toe stond dat de energiehout-productiebossen van Staatsbosbeheer een FSC-label kregen. In het FSC-certificeringsrapport wordt aangegeven dat het Flevo-Energiehout Productiebos van Staatsbosbeheer op nog vijf punten in conflict is met de originele internationale FSC-certificeringseisen.

Het kostte meer dan vijf jaar aan onderhandelingen voordat in mei 2005 het internationale FSC-hoofdbureau akkoord gaat met de voorgestelde Nederlandse FSC-certificeringsstandaard.

> De standaarden en criteria zijn niet voldoende uitgewerkt voor de certificerende organisaties. In 1999, vijf jaar na oprichting, waren de algemene Principes en Criteria nog onvoldoende uitgewerkt voor het monitoren van lokale situaties. Uitgewerkte standaarden bestonden toen alleen voor Engeland en Zweden.
>
> Bron: 2003-06-17-somo-inventarisatie-multi-stakeholder-initiatieven-forest-stewardship-council-fsc

VROEGE DUNNINGEN

Onder "vroege" dunningen verstaan we dunningen in een leeftijdsstadium, waarin oogst nog niet kostendekkend uit te voeren is, uitgaande van levering aan de houtverwerkende industrie. Dergelijke onrendabele dunningen worden in de gangbare bosbouwpraktijk zoveel mogelijk vermeden. In het kader van leveringscontracten met Nuon en Essent voert Staatsbosbeheer momenteel vroege dunningen uit. Door optimalisatie van de dunningsmethode en de logistieke organisatie en door prijsafspraken met de energiesector lukt het om deze dunningen rendabel uit te voeren (pers. Meded. J. Vis).

> The National Dutch FSC-Standard for certification of good forest management was developed in a multi-stakeholder process (the Dutch national working group) during the period 1997 - 2004. After a preliminary evaluation by FSC International in September 2000 the standard was submitted for formal accreditation January 2003.
>
> Based on the findings of the Accreditation Business Unit of FSC International the working group decided to revise their standard before proceeding with the formal accreditation process. The standard was resubmitted for final accreditation on December 06, 2004. On June 22, 2005, the Standards Committee for the FSC Board of Directors delivered a positive accreditation decisions for the standard.
>
> Bronnen:
> 2015-01-12-edu-nl-wur-achtergrondrapport-bij-beleidsstudie-natuurlijk-kapitaal-toestand-trends-en-perspectief
> National Dutch FSC Standard FSC 07 01

Uit het FSC-certificeringsverslag volgt nu een fragment over de initiële weigering van FSC-internationaal t.b.v. het toekennen van het FSC-label voor de Energiehoutplantage van Staatsbosbeheer in regio Flevoland:

Name Staatsbosbeheer timber sales contact person: SBB Directeur Zwier van Olst

The inspector was invited by Reier Knol (forest manager, department Terrain Management) for a meeting of the steering committee on the Flevo-energy wood project. The initiators of this project are Staatsbosbeheer Flevoland – Overijssel in co-operation with the foundation forest and timber (stichting bos & hout). Leen Kuiper of Stichting Bos & Hout is the coordinator of the project.

The steering committee would like to integrate the energy wood plantation within the FSC programme of Staatsbosbeheer Flevoland - Overijssel. Energy wood will be used for special adjusted power plants that expel less CO2 than conventional power plants.

However at the moment of the meeting on *16 October 2001* the Dutch FSC Standards were not approved by the head office of FSC in Mexico and therefore could not be used. If the Dutch FSC Standards will be accepted by FSC Mexico there are still five obstacles within the energy wood plantation management that have to be solved to accept the plantation within the FSC programme. All in all, at this moment energy wood plantation cannot be involved within the FSC certification programme.

Bron: 2003-07-29-skal-fsc-eko-certification-report-staatsbosbeheer-region-flevoland-overijssel-zwolle-skal-fm-coc-008520

Uit het verslag blijkt dat de controle uitgevoerd werd rekening houdend met de nog niet geaccordeerde Nederlandse FSC-standaard:

The inspection is performed according to the generic Skal Standards on Forest Management and/or Chain-of-Custody (version 6.1, December 1996). Standards are available at Skal on request. The Dutch FSC interpretation (not yet approved by FSC) was taken into account.

Uit het verslag bleken onder andere de volgende tekortkomingen: Er waren geen overzichten van de beschikbare hoeveelheid bos of de omvang van de houtoogst; Het was onduidelijk wie verantwoordelijk waren voor de controle, supervisie en het aanleveren van de juiste informatie voor de FSC-certificering; Het managementplan klopte niet; Staatsbosbeheer gebruikt verschillende soorten pesticiden/landbouwgif bij het bosbeheer:

Main weaknesses • Their is no general overview of the harvest quantities of timber harvests concerning Flevoland and Overijssel • There are no forest inventory data of all the sub-units available but the new management plan of 1996 ensured that all units will be inventoried within 10 years. • Because of the absence of harvest quantities and forest inventory data it is not possible to calculate the allowable yearly cut.

The licensee has a weakness in allocating responsible personnel for control and supervision. It was difficult to find the right person, who was able/responsible to provide the requested (certification) information.

Staatsbosbeheer (SBB) uses different types of pesticides. To be able to award the EKO-quality symbol, the FMU has to comply with Regulation (EEC) 2092/91 on organic production methods, which means e.g. no use of pesticides and/ or insecticides.

The current management plan is not in line with the actual reconstitution situation.[] Requested information is difficult to get. Sometimes it is very difficult to speak the right person. The inspector has the opinion that often time was needed before the licensee was able to get the requested certification information. There are no overviews concerning the allowed annual cut. Actual administration is a not operational SDHV system for the administration of timber sold.

Special testplots were carried out in 1996 and 1997 for modern felling techniques and processing in the forest (so-called "energie-hout") by state of the art processors.

A total view concerning the planned harvest quantity in the region is not available. Harvest recordings are not available because extraction and harvesting is partly executed by Bureau Dienstverlening. Information concerning planned and realised harvested quantities is not transparent. Inventory results (called SYHI) of trees are not present for all forest units. There are no overviews concerning the allowed annual cut. There is no overview concerning forest inventories. Overviews concerning yearly timber production are not available.

Size and borders of certified areas are not clear. Operations are planned but not recorded on stand level. Link between several management targets and treatments are unclear. There is no overview concerning the sustainable yield, which is important to manage forests sustainable. During the audit of March 2001 data on the actual harvest (provided by SBB Services) was still not available. In October 2001 the forest manager did not have the actual data at the forest unit.

Data on the justification Forest-Law is not accurate concerning the transformation and clearcut areas. Certified areas are not clear. There is no overview concerning the sustainable yield, which is important to manage forests sustainable. (October 2003)

Desondanks kiest SKAL (Peterson Control Union Certificatons) er toch voor om het FSC-certificaat toe te kennen aan deze Staatsbosbeheerregio. Uit de FSC-controlerapporten van de overige Staatsbosbeheerregio's blijkt een zelfde soort verhaal. Zie de sectie bronnen op de volgende pagina.

Uit de verslaglegging van Staatsbosbeheer over die periode lijkt Staatsbosbeheer druk te hebben uitgeoefend op auditor en certificeerder SKAL (Peterson Control Union Certifications) door een andere organisatie (SGS certificeringsinstantie) in te schakelen tijdens de eerste FSC-certificeringspilots waarbij de eerste twee Staatsbosbeheer regio's door SKAL/PCUC gecontroleerd werden en dit volgens Staatsbosbeheer te moeizaam verliep en te lang duurde. Uit de SKAL/PCUC FSC-auditverslagen bleek dat dit veroorzaakt werd doordat Staatsbosbeheer op een groot aantal punten niet voldeed aan de FSC-certificeringseisen. SGS richtte zich als controlerende instantie tijdens het FSC-certificeringsproces meer op procescontroles i.p.v. op de fysieke veldcontroles waar SKAL/PCUC zich als controlerende partij vooral mee bezighield, waardoor de derde Staatsbosbeheer pilotregio die via de certificeringsinstantie SGS gecontroleerd werd zonder problemen en binnen een zeer kort tijdsbestek een FSC-certificaat toegekend kreeg en onvolkomenheden van het fysieke bosbeheer buiten beschouwing bleef.

Desondanks werd toch voor SKAL (Peterson Control Union Certifications) gekozen als de huiscertificeerder van alle Staatsbosbeheerregio's. We hebben er geen keihard bewijs voor gevonden en kunnen het dan ook niet bewijzen maar we hebben de indruk dat SKAL (PCUC) afspraken heeft gemaakt met Staatsbosbeheer om te voorkomen dat ze de certificeringsopdracht kwijt zouden raken aan SGS. Johan Maris, een ambtenaar en EU-subsidie-expert van het ministerie van LNV, (het ministerie dat verantwoordelijk is voor Staatsbosbeheer), werd rond het tijdstip waarop de keuze voor SKAL (PCUC) viel eerst in 1999 Hoofd Inspecties (SKAL/PCUP) en vervolgens in 2002 de directeur van SKAL (Peterson Control Union Certifications). Daarna werd rond 2002/2003 in één klap het volledige certificeringsproces voor alle Staatsbosbeheerregio's afgerond, waarbij Johan Maris aantoonbaar de laatste bewerkingen heeft uitgevoerd aan alle certificeringsdocumenten van Staatsbosbeheer. Onder leiding van Johan Maris werd certificeerder en auditor SKAL/(Peterson) Control Union Certification vervolgens de medeoprichter van de 'Green Gold Label' (GGL), biomassacertificeringslabel van RWE Essent, en werd Johan Maris adviseur van de 'International Wood Pellet Buyers (IWPB)' biomassahandel- en lobbyorganisatie. In het hoofdstuk 'Bos & Biomassa certificeringsinstanties' leveren we hier zeer uitgebreid de onderbouwing voor.

Uit de verslagen blijkt dat het meer dan vijf jaar aan onderhandelingen kostte voordat in mei 2005 het internationale FSC-hoofdbureau akkoord ging met de Nederlandse FSC-certificeringsstandaard. In het hoofdstuk 'Bos & Biomassacertificering' verwijzen we naar o.a. een rapport (2021) van Greenpeace International dat Nederland als voorbeeld aanhaalt m.b.t. de belangenconflicten en de Nederlandse Biomassalobby aanwijst als verantwoordelijke voor het uithollen van de FSC-eisen.

De standaarden en criteria zijn niet voldoende uitgewerkt voor de certificerende organisaties. In 1999, vijf jaar na oprichting, waren de algemene Principes en Criteria nog onvoldoende uitgewerkt voor het monitoren van lokale situaties. Uitgewerkte standaarden bestonden toen alleen voor Engeland en Zweden.

Bron: 2003-06-17-somo-inventarisatie-multi-stakeholder-initiatieven-forest-stewardship-council-fsc

The National Dutch FSC-Standard for certification of good forest management was developed in a multi-stakeholder process (the Dutch national working group) during the period 1997 - 2004. After a preliminary evaluation by FSC International in September 2000 the standard was submitted for formal accreditation January 2003. Based on the findings of the Accreditation Business Unit of FSC International the working group decided to revise their standard before proceeding with the formal accreditation process. The standard was resubmitted for final accreditation on December 06, 2004. On June 22, 2005, the Standards Committee for the FSC Board of Directors delivered a positive accreditation decisions for the standard.

Bronnen:
2015-01-12-edu-nl-wur-achtergrondrapport-bij-beleidsstudie-natuurlijk-kapitaal-toestand-trends-en-perspectief
National Dutch FSC Standard FSC 07 01

Bronnen:
1998-01-00-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-regio-groningen-drenthe
1998-01-00-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-regio-flevoland-overijssel
2000-02-03-fsc-nl-standaard-voor-de-certificering-van-goed-bosbeheer
2000-10-00-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-zuid-holland-utrecht-nieuwegein
2001-00-00-probos-biomassalobby-nederlands-houtgebruik-in-beeld
2001-01-16-avih-certificering-skh-komo-fsc-pefc-keurhout-iso-vca-bosschap
2001-05-29-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-limburg-oost-brabant
2001-05-29-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-west-brabant-delta
2001-07-18-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-friesland
2002-06-17-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-west-noord-holland
2003-00-00-skal-johan-maris-last-edit-staatsbosbeheer-fsc-certification-documents.zip
2003-00-00-staatsbosbeheer-vijf-jaar-certificering-van-experiment-tot-routine
2003-01-06-fsc-forests-certified-by-accredited-certification-bodies
2003-06-17-somo-inventarisatie-multi-stakeholder-initiatieven-forest-stewardship-council-fsc
2003-06-17-somo-inventarisatie-multi-stakeholder-initiatieven-forest-stewardship-council-fsc
2003-07-29-skal-fsc-eko-certification-report-staatsbosbeheer-region-flevoland-overijssel-zwolle-skal-fm-coc-008520
2003-10-19-skalint-publications-forest-management-and-chain-of-custody-coc-certification-downloadpage
2005-08-15-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-sustainable-forest-management-certification-quick-scan-leen-kuiper
2008-09-18-innovatie-netwerk-staatsbosbeheer-biomassa-projecten-staatsbosbeheer-artikel-directeur-zwier-van-olst
2008-10-04-biomassa-upstream-stuurgroep-quick-scans-on-upstream-biomass-yearbook-2006-2007
2010-06-24-houtwereld-probos-biomassalobby-vermaatschappelijking-van-het-bos-er-kan-gerust-meer-hout-uit-het-bos-komen
2015-01-12-edu-nl-wur-achtergrondrapport-bij-beleidsstudie-natuurlijk-kapitaal-toestand-trends-en-perspectief
2021-03-10-greenpeace-certification-schemes-such-as-fsc-are-greenwashing-forest-destruction
2021-03-15-greenpeace-report-certification-not-a-solution-to-deforestation-forest-degradation-and-ecosystem-conversion
2021-07-05-somo-how-dutch-government-subsidies-for-estonian-biomass-aggravate-the-biodiversity-and-climate-crisis
2021-07-07-greenpeace-nl-natuurschade-in-estland-voor-biomassa-nederland-milieuorganisaties-stappen-uit-convenant
2021-07-07-greenpeace-nederland-de-biomassa-leugen-exit-convenant-duurzaamheid-biomassa
2023-12-14-staatsbosbeheer-fsc-certificering-overzicht-vanaf-1998-waar-oa-zwier-van-olst-bij-meerdere-aanvragen-betrokken-is
2024-07-11-han-six-dijkstra-directeur-bosbureau-wageningen-programma-manager-face-skall-peterson-control-union-certificaton

1999: Staatsbosbeheer richt FSC-Nederland op

In de FSC-presentatie van het Sociaal Geografisch Bureau (SGB) van de bijeenkomst 'Duurzaam Bouwen met FSC-hout van 15 juni 2005' is te lezen dat FSC-Nederland de verkorte naam is van 'Stichting Goed Hout!'. FSC Nederland was bij oprichting op hetzelfde adres gevestigd is als Energiehout BV, de biomassa BV van Staatsbosbeheer en het Nationale

Boomfeestdag Fonds. Directeur van Energiehout BV Zwier van Olst is naast bestuurslid zelfs één van de oprichters van stichting FSC-Nederland.

Van Olst was van 1998 tot 2013 Hoofd Staatsbosbeheer Buitenzaken. In 2001 werd hij directeur van de Staatsbosbeheerondernemingen Projecten BV en Energiehout BV (Nu: Biogrondstoffen BV, de biomassa BV van Staatsbosbeheer). Energiehout BV is een 100% deelneming van Staatsbosbeheer Projecten BV en leverancier van biomassa voor warmte- en warmte/kracht centrales. In 1999 richt Zwier van Olst FSC Nederland op. Zwier van Olst is ook nog directeur van Buitenleven Vakanties, een joint venture voor vakantiewoningen van onder andere Staatsbosbeheer.

FOREST STEWARDSHIP COUNCIL
FSC Nederland

Princenhof Park 1 • Postbus 118 • 3970 AC Driebergen
Tel: +31(0)30 692 6398 • Fax: +31(0)30 692 2978 • www.fscnl.org • email: info@fscnl.org

De oprichting van stichting Goed Hout! en FSC-Nederland vindt op hetzelfde tijdstip plaats als dat Zwier van Olst, de directeur Staatsbosbeheer en bestuurslid FSC-Nederland, de FSC-certificering voor Staatsbosbeheer aan het regelen is in samenwerking met Johan Maris directeur [Peterson] Control Union Holding Certifications/SKAL

Henk Wanningen, senior hoofd productgroep biomassa van Staatsbosbeheer, manager bij Energiehout BV (Biogrondstoffen BV van Staatsbosbeheer) en directeur van Bio Enerco BV (biomassa bv van Staatsbosbeheer), is het tweede bestuurslid van FSC Nederland. Bio Enerco BV is een joint venture van vier bedrijven: BioGrondstoffen BV (Staatsbosbeheer), Van Werven Biomassa BV, BKgroen en Van den Broek BV**.** Wanningen wordt pas in 2009 bestuurslid van het FSC-Nederland maar uit een interview uit 2002 blijkt dat hij al veel eerder betrokken is.

Handelsregisterhistorie

30 30158761 FSC Nederland telnr: 0302767220
Wilhelminapark 37 3581NJ Utrecht

Statutaire naam	Stichting Goed Hout !
Datum ingang	30-08-1999
Naam	van Olst, Zwier / 4
Infunctietreding	30-08-1999
Titel	Penningmeester
Naam	Wanningen, Hendrik / 28
Infunctietreding	07-04-2009
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd

Staatsbosbeheer en FSC-Nederland beweren desondanks dat de certificering van de bossen van Staatsbosbeheer volledig onafhankelijk is en dat FSC-Nederland niet zelf de Nederlandse FSC-eisen bepaald en dat dit door de FSC-Landentafel gebeurd. In het hoofdstuk Bos- & biomassacertificeringsinstanties tonen we zeer uitgebreid aan dat zowel de FSC-certificeringseisen als de controle op het nakomen van die eisen doordrongen is van de belangenconflicten en dat de bij de FSC-landentafel betrokken organisaties bijna allemaal een financieel belang hebben in de biomassaketen.

FSC Nederland is de verkorte naam van Stichting Goed Hout!
K.v.K. nummer 30158761, Triodosbank 212488260 tnv Stichting Goed Hout!

FSC Nederland is een werkgroep van FSC -Forest Stewardship Council. FSC-SECR-0010

KVK-gegevens:

FSC-Nederland (Stichting Goed Hout!) KVK:
Adres 1: Princenhof Park 1, Driebergen-Rijsenburg
Adres 2: Wilhelminapark 37, Utrecht
Oprichter: Zwier van Olst (30-08-1999)
Bestuurslid: Henk Wanningen (sinds 07-04-2009)

Energiehout B.V. (hernoemt naar Biogrondstoffen BV) KVK:
Adres: Princenhof Park 1, Driebergen-Rijsenburg
Directeur: Zwier van Olst (sinds 02-04-2001)
Manager: Henk Wanningen (sinds 2015)

Op 21 augustus 2024 reageerde Wyke Smit, de directeur van FSC-Nederland op ons verzoek om wederhoor. Onderdeel van haar reactie was het verzoek om aan te geven dat Staatsbosbeheer mede-oprichter was van FSC-Nederland, dat het klopt dat bij oprichting FSC Nederland een aantal jaar gebruik mocht maken van kantoorruimte bij Staatsbosbeheer en dat ze in 2005 verhuisd zijn naar een andere locatie. Ze verzocht ons ook duidelijk aan te geven wie er allemaal betrokken waren bij de oprichting inclusief de datum van in- en uitreding, om aan te geven dat sinds 2017 er geen directeuren van biomassa BV's van Staatsbosbeheer meer in het bestuur zitten en ze vroeg zich af of de Biomassa BV van Staatsbosbeheer (Energiehout BV) al was opgericht in de tijd dat FSC-Nederland op hetzelfde adres was ingeschreven. We hebben hieronder eerst de link naar het KvK document van de oprichting van FSC-Nederland inclusief alle betrokkenen en de in- en uittreding beschikbaar gesteld, daaronder de link naar het KvK document van de biomassa BV van Staatsbosbeheer (Energiehout BV) waarbij de oprichtingsdatum een half jaar na de oprichting van FSC-Nederland was op hetzelfde adres geregistreerd als FSC-Nederland en Staatsbosbeheer en daaronder hebben we de link naar de volledige wederhoor van Wyke Smit geplaatst:

1999-08-30-fsc-nederland-goed-hout-kvk-30158761-oprichter-sbb-directeur-biomassa-bvs-zwier-van-olst-en-bestuur-henk-wanningen
2001-04-02-kvk-staatsbosbeheer-energiehout-bv-en-biogrondstoffen-bv-handelsregisterhistorie-directeur-zwier-van-olst
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Bronnen:

1998-01-00-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-regio-flevoland-overijssel
1999-08-30-fsc-nederland-goed-hout-kvk-30158761-oprichter-staatsbosbeheer-biomassa-bvs-zwier-van-olst-en-bestuur-henk-wanningen
1999-12-21-reformatorisch-dagblad-bomen-kappen-met-beleid
2000-02-03-fsc-nl-standaard-voor-de-certificering-van-goed-bosbeheer
2000-10-22-fsc-nl-goedhout-deelnemers.pdf
2000-10-12-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-biomassa-energiehout-bv-staatsbosbeheer-deelnemers
2001-04-02-kvk-staatsbosbeheer-energiehout-bv-en-biogrondstoffen-bv-handelsregisterhistorie-directeur-zwier-van-olst
2001-01-23-fsc-nl-contact-princenhofpark-1-driebergen-is-zelfde-adres-energiehout-bv-staatsbosbeheer
2001-04-29-fsc-nl-contactpersoon-is-goedhout-is-zelfde-adres-als-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer
2003-00-00-staatsbosbeheer-vijf-jaar-certificering-van-experiment-tot-routine
2002-02-08-skalint-publications-documents-and-chain-of-custody-coc-certifications
2003-10-19-skalint-publications-forest-management-and-chain-of-custody-coc-certification-downloadpage
2003-07-29-skal-fsc-eko-certification-report-staatsbosbeheer-region-flevoland-overijssel-zwolle-skal-fm-coc-008520
2004-08-11-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-energiehoutbv-staatsbosbeheer-adres-driebergen-fsc-secr-0010-skal-coc-81343
2003-06-04-skal-green-gold-label-certification-essent-rws-endorsed-certification-systems-for-forestry-source
2003-10-19-skalint-publications-forest-management-and-chain-of-custody-coc-certification-downloadpage
2005-07-11-sgb-fsc-presentaties-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-als-energiehout-bv-staatsbosbeheer
2005-07-14-fscnl-fsc-standaard-voor-nederland-bos-goedgekeurd
2006-05-19-gov-nl-tweede-kamer-brief-minlnv-evaluatie-staatsbosbeheer
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-website
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-doelgroep
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-van-werven-bv-van-der-wiel-bv-vagroen-biomassa-bioenerco-bv-nuon
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-contactpersonen-zwier-van-olst-hendrik-jan-ter-weeme-en-jochem-beijer
2013-10-11-biobasedeconomy-vagroen-grontmij-sweco-biomassa-bv-probos-biomassalobby-project-energie-en-houtketens
2015-09-22-avih-bosbouw-artikel-rudi-van-hedel-grontmij-sweco-vagroen-van-werven-staatsbosbeheer-kwaliteit-biomassa
2020-04-22-staatsbosbeheer-dossier-biomassa-veelgestelde-vragen-organisaties-bio-enerco-energiehout-bv
2024-01-09-kvk-fsc-nederland-stichting-goed-hout-en-papier-uittreksel-handelsregister-30158761
2023-12-14-staatsbosbeheer-fsc-certificering-overzicht-vanaf-1998-waar-oa-zwier-van-olst-bij-meerdere-aanvragen-betrokken-is

1999: Actieplan Hout 2000

Op 13 september 1999 wordt het Actieplan Hout 2000 door Kees Faber, de voorzitter van de biomassalobbyorganisaties Platform Hout Nederland (PHN) en stichting Probos (voorheen Stichting Hout en Bos), Raad van Toezicht lid van de Biomassa Upstream Stuurgroep (BUS) en eigenaar van palletbedrijf Faber Groep, gepresenteerd aan Staatssecretaris Geke Faber van het Ministerie van LNV.

Aanbieding Actieplan aan Staatssecretaris Faber van het Ministerie van LNV (13-9-1999)

In het Actieplan Hout 2000 persbericht van 13 september 1999 is o.a. het volgende te lezen:

> Medio 1998 stelden ondernemers in de bos-, hout-, papier- en energiesector en de ministeries van Economische Zaken en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, vast dat er knelpunten bestaan bij de realisatie van het bos- en houtvoorzieningsbeleid, waardoor kansen onbenut blijven.
>
> Daarop is een Regiegroep ingesteld die onder voorzitterschap van oud-Eerste Kamerlid David Luteijn de knelpunten heeft geïnventariseerd en concrete acties heeft benoemd die de Nederlandse bos- en houtsector moeten versterken en de benutting en het gebruik van hout in Nederland moet vergroten.
>
> Een groot deel van het invloedrijke Nederlandse publiek maakt zich zorgen over onze bossen. Het publiek noemt daarbij het kappen van bomen vaak in één adem met het vernietigen van bos en natuur. Dit negatieve imago remt de ontwikkeling van de Nederlandse bos- en houtketen.
>
> - Stimuleer certificering van bosbeheer en chain of custody. Certificering kan bepaalde marktsegmenten toegankelijk maken voor Nederlands hout en kan daarnaast de publieke opinie positief beïnvloeden. Dan moet er wel genoeg gecertificeerd hout zijn en het is minstens net zo belangrijk dat er over het certificaat gecommuniceerd wordt (marketing).
>
> Voor de korte termijn zijn de acties: - Stimuleer houtoogst. Via intensivering van de voorlichting en advisering aan boseigenaren kan de oogst worden verhoogd zonder de overige bosfuncties nadelig te beïnvloeden.
>
> Voor een perspectiefvolle ontwikkeling van de Nederlandse houtketen is het nodig dat de continuïteit van het houtaanbod gegarandeerd is, dat het oogstvolume stijgt en dat de kwaliteit van het aanbod stijgt.
>
> Omvorming slecht groeiend bos. Slecht groeiende bospercelen kunnen actief en versneld worden verjongd met goed groeiende en voor houtproductie interessante boomsoorten.
>
> Voor de lange termijn noemt de Regiegroep de volgende acties: - Bosbeleid moet expliciet kiezen voor houtproductie. De eigen verantwoordelijkheid van Nederland voor de voortbrenging van hernieuwbare grondstoffen zoals hout vraagt om een houtproductiebeleid dat duidelijk verankerd is in de nieuwe natuurnota NBL 21.
>
> - Correctie van de boomsoortensamenstelling. Om de beschikbaarheid van de voor de Nederlandse industrie belangrijkste houtsoorten, zoals grove den, Douglas en lariks, op lange termijn te kunnen garanderen is nu een correctie van de soortensamenstelling van het bos nodig. Dit vraagt om een actief overheidsbeleid dat in overleg tussen boseigenaren en overheid wordt uitgewerkt.
>
> Een betere samenwerking tussen de branche-organisaties in de bos- en houtsector kan de samenwerking verbeteren tussen individuele bedrijven die samen de keten vormen. Bovendien kan door deze samenwerking de invloed op politiek en beleid toenemen en op de lange termijn het perspectief van de sector structureel verbeteren.

Bron: 1999-09-13-sbh-probos-biomassalobby-nieuwsbericht-actieplan-hout-2000

Begin 2005 publiceert het tijdschrift Cobouw een artikel waarin Kees Faber voorzitter van de biomassalobbyorganisaties PHN (Platform Hout Nederland) en stichting Probos (voorheen Stichting Hout en Bos), Raad van Toezicht lid van de Biomassa Upstream Stuurgroep (BUS) en eigenaar van palletbedrijf Faber Groep, aangeeft dat er nog steeds niet genoeg hout uit de bossen gehaald wordt en dat het bosbeheer zich meer moet richten op houtproductie in plaats van alleen maar ecologie en recreatie:

> Het is de bedoeling dat 10% van het hout [voor Nederlands gebruik] van eigen bodem komt. Dat kan prima, maar dan moeten in het geïntegreerd bosbeheer niet alleen de recreatieve en ecologische functies van het bos worden benut, maar moet er ook meer aandacht komen voor de houtproductie en -oogst.

Bronnen:
1999-09-13-sbh-probos-biomassalobby-nieuwsbericht-actieplan-hout-2000
2004-12-15-gov-nl-minlnv-minez-minvrom-en-phn-platform-hout-nederland-vnp-epv-staatsbosbeheer-visie-op-houtoogst
2005-04-19-probos-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-biomassalobby-presentatie-patrick-jansen
2005-09-07-platform-hout-in-nederland-brief-aan-economische-zaken-mbt-rapport-greenpeace-over-biomassacentrale
2005-10-13-gov-nl-minlnv-phn-visie-op-de-houtoogst
2005-12-00-cobouw-artikel-rapport-visie-op-de-houtoogst-eigen-hout-niet-goed-benut

2000: Nota Natuur voor mensen, mensen voor natuur

Op 13 juli 2000 publiceren de ministeries LNV en VROM de nota 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur' waarin de aanpak van het Nederlandse natuurbeleid voor de komende tien jaar geschetst wordt. Deze nota vervangt vier voorgaande nota's: Natuurbeleidsplan, Nota Landschap, Bosbeleidsplan en Strategisch Plan van Aanpak Biodiversiteit. In de nota worden o.a. de volgende doelen gesteld en een groot aantal subsidies besproken om die doelen te halen:

> Bescherming van ecosystemen en landschappen van internationale betekenis, van een voldoende omvang en kwaliteit, waarbij Nederland zich vooral richt op bossen, wetlands, zeeën en kusten. Bewerkstelligen van duurzaam gebruik door integratie van de doelen voor biodiversiteit in sectoren als landbouw, visserij, toerisme, handel en ontwikkelingssamenwerking.

Het beleid uit het bosbeleidsplan wordt op hoofdlijnen voortgezet. Het Rijk houdt vast aan een duurzame instandhouding van het bosareaal. Dit vraagt om duurzame beheervormen als het geïntegreerd bosbeheer. Daarnaast wordt een areaal nagestreefd van ca. 75.000 ha nieuw bos tot een totaal van ruim 400.000 ha bos in de loop van de 21e eeuw.

Bronnen:
1993-12-17-gov-nl-minlnv-bosbeleidsplan
2000-07-13-gov-nl-minlnv-vrom-beleidsprogramma-nota-natuur-voor-mensen-mensen-voor-natuur
2000-07-13-gov-nl-minlnv-artikel-natuur-voor-mensen-mensen-voor-natuur

2000: Staatsbosbeheer levert biomassa voor centrale van Essent in Cuijk

Onderdeel van het Nationaal Initiatief Duurzame Ontwikkeling (NIDO) programma was de biomassacentrale van Essent (RWE) in Cuijk waarvoor Staatsbosbeheer de biomassa leverde. In het actieprogramma is o.a. het volgende te lezen:

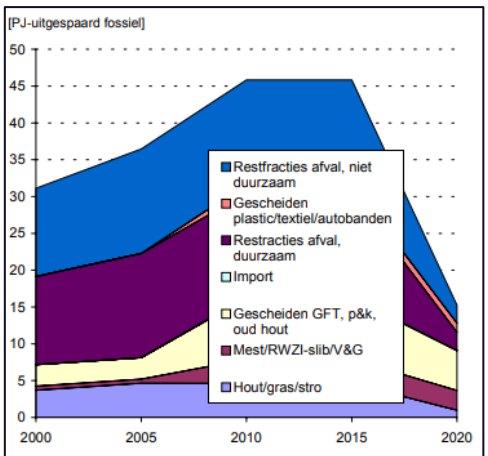
> Essent is een van de Nederlandse energieproducenten die reeds met biomassa elektriciteit opwekt. In de gemeente Cuijk in Noord-Brabant heeft het bedrijf voor de productie van Groene Stroom een bio-energiecentrale gebouwd. De centrale is in oktober 2000 in gebruik genomen en levert aan 60.000 huishoudens stroom. In deze centrale wordt schoon en onbehandeld hout verwerkt, afkomstig van het dunnen en snoeien van bossen en plantsoenen. Het wordt verzameld door Staatsbosbeheer en gemeenten.

Bron: 2003-07-18-gov-nl-vrom-actieprogramma-duurzame-ontwikkeling-nationale-deel

2000-07-14-energiened-beleidsafspraken-op-hoofdlijnen-centrales-en-co2-gov-nl-minez-convenant
2000-09-00-gov-nl-prov-n-brabant-milieueffectrapportage-bij-en-of-meestoken-biomassa-bij-amercentrale-geertruidenberg

2000: Marsroute-project energie uit afval en biomassa

Het ministerie van LNV publiceerde in 1993 het 'Bosbeleidsplan' waarin de inzet van energiehout als energiebron besproken werd en vermeld werd dat als uit de lopende onderzoeken bleek dat als dit een vanuit milieu- en economisch oogpunt haalbare optie zou blijken dat de toepassing van energiehout als energiebron een factor van betekenis zou worden op de inlandse houtmarkt.

Uitgespaarde fossiele brandstoffen als gevolg van huidige en geplande inzet van afval en biomassa voor energie-opwekking

Vanaf 1993 hebben er meerdere proefopstellingen gedraaid onder andere in samenwerking met RWE Essent en eind 2000 wordt in de 'Bedrijfseconomische en beleidsmatige evaluatie elektriciteit en warmteopwekking uit afval en biomassa' het biomassa-beleid voor de periode 2000 tot 2020 besproken en vermeld dat er onvoldoende binnenlandse biomassa beschikbaar is.

> Er worden twee sets van marsroutes geconstrueerd. Een marsroute beschrijft de inzet van biomassa en afval voor de opwekking van elektriciteit en warmte in de komende twintig jaar. Per periode van 5 jaar wordt aangegeven in welke technologieën geïnvesteerd wordt en welke afval- en biomassastromen in die technologieën worden omgezet.
>
> Elke set marsroutes wordt ontwikkeld vanuit een bepaald (leidend) perspectief: bedrijfseconomische rentabiliteit of overheidsdoelstellingen. In het overheidsperspectief wordt, in elke periode, voor elke afval- en biomassastroom de technologie gekozen met de grootste besparing op fossiele brandstoffen. Randvoorwaarde daarbij is dat de investering in de betreffende technologie wel binnen 15 jaar terugverdiend moet worden.
>
> Waarom wordt het doel zo moeizaam gehaald? Dit is vooral het gevolg van een te geringe binnenlandse beschikbaarheid. Gezien de conclusie dat de binnenlandse beschikbaarheid onvoldoende is om de gestelde doelen te halen, is het van cruciaal belang hoeveel biomassa er tegen acceptabele prijzen geïmporteerd kan worden.
>
> Import van biomassa vergt overigens een veel bredere beoordeling dan alleen vanuit de Nederlandse energie-doelstelling voor biomassa. Het gaat immers ook om de rol van biomassa in de landen van herkomst, natuurbeheer, biodiversiteit, etc.

Dit is de aanleiding is voor het Nederlandse 'Biomass Action Plan'.

> In this report the use of biomass and waste for the generation of electricity and heat in the Netherlands in the next two decades is described. The governmental goal with regard to the use of biomass and waste for 2020 is very difficult to reach,

mainly because of the limited domestic availability. The fiscal incentives which currently exist for the generation of renewable energy are crucial to the profitability of most projects.

Bronnen:
1993-12-17-gov-nl-minlnv-bosbeleidsplan
1999-09-13-sbh-probos-biomassalobby-nieuwsbericht-actieplan-hout-2000
2000-11-00-gov-nl-minez-bedrijfseconomische-en-beleidsmatige-evaluatie-elektriciteit-en-warmteopwekking-uit-afval-en-biomassa
2001-00-00-probos-biomassalobby-nederlands-houtgebruik-in-beeld
2001-07-00-uu-uce-ecofys-grain-global-restrictions-on-biomass-availability-for-import-to-the-netherlands
2005-06-22-ieabioenergy-rwe-essent-co-firing-in-the-netherlands-the-need-for-a-secure-supply

2002: Wetsvoorstel Marijke Vos – groen of rood label voor hout

In een uitgebreid artikel in Houtwereld van biomassalobbyorganisatie Probos over Nico Leek, de Houtmarkt specialist van Stichting Bos en Hout (SBH/Probos biomassalobby) en tevens de voorzitter van Platform Hout Nederland (PHN Biomassa-lobby) is te lezen hoe hij als zijn hoogtepunt van zijn werkzaamheden voor de PHN beschrijft hoe ze in 2002 dankzij uitgebreide lobbyacties gericht op de Eerste Kamer het wetsvoorstel-Vos van Marijke Vos in de Eerste Kamer wisten tegen te houden nadat de Tweede Kamer al had ingestemd met de plannen voor het verplicht rood of groen merken van hout.

In zijn beschrijving van zijn hoogtepunt is het volgende te lezen:

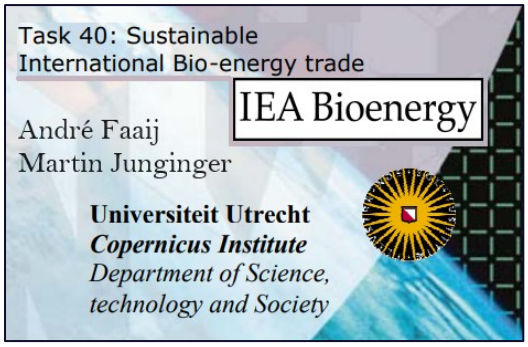
> Het hoogtepunt van mijn werk voor het PHN is overduidelijk dat wij als organisatie in 2002 het wetsvoorstel-Vos in de Eerste Kamer wisten tegen te houden, nadat de Tweede Kamer al had ingestemd met de plannen van Marijke Vos voor het verplicht rood of groen merken van hout. Hout was in die jaren opeens een politiek onderwerp geworden.
>
> De wet is gesneuveld omdat het zou indruisen tegen de Europese wetgeving. We hebben heel veel energie gestoken in de lobbysfeer. Ik ben vaak, samen met de toenmalige PHN-voorzitter Gerrit Braks, naar Den Haag en Brussel geweest – en ook de VVNH en VNP deden mee. Toch knap dat we als relatief kleine sector dat wetsvoorstel tegen konden houden.
>
> Probos [biomassalobby] heeft zojuist samen met een aantal Europese partners in opdracht van de EU onderzocht hoeveel houtachtige biomassa er potentieel in het jaar 2030 beschikbaar is in de 27 EU-landen. (…) Daarnaast inventariseerde het consortium de consumptie van houtachtige biomassa door zagerijen, de papierindustrie, platenindustrie, energiecentrales, producenten van biobrandstoffen etc. Het blijkt dat in 2030 de 'gewone' industrie behoefte zal hebben aan 500 miljoen m3 r.e. en de energiecentrales aan nog eens 700 miljoen m3 r.e.
>
> Schokkend is de conclusie dat het aanbod van houtachtige biomassa stukken minder is. Er ontstaan dus tekorten. In het meest gunstige scenario, waarbij alles op alles wordt gezet om volume bijeen te krijgen, bedraagt de schaarste 75 miljoen m3 r.e. En doen we het allemaal kalmpjes aan, dan komt het tekort uit op wel 350 miljoen m3 r.e. Je moet dus de wil hebben om te oogsten; dat is een politieke discussie die vraagt om het maken van keuzes. In de Europese houtvoorziening ligt een flink stuk potentie, maar je zult die wel moeten uitnuttenen daar zullen spanningen gaan ontstaan.
>
> Datzelfde probleem hebben we ook in Nederland. In 2005 heeft het PHN samen met het ministerie van LNV de 'Visie op de Houtoogst' opgesteld. Kern van dit actieplan was dat er meer en beter gebruik van hout uit Nederlands bos moet worden gemaakt. Hoewel een aantal acties is uitgevoerd, is de gewenste bosuitbreiding tot dusver uitgebleven – al ligt er momenteel wel een nota van Boris van der Ham over meer bos in Nederland. Dat is hoopvol. PHN blijft eraan trekken om samen met LNV verdere uitvoering te geven aan dit actieplan. Tweede voorbeeld is het Energieconvenant dat twee jaar geleden is afgesloten met het ministerie van LNV.

Intussen vloeit er flink wat overheidsgeld in tal van op innovatie gerichte regelingen inzake biomassa en diversiteit. Onderzoeks- en adviesbureaus produceren aan de lopende band rapporten, maar daar blijft het steken; er gebeurt te weinig! Terwijl Nederland er belang bij heeft economisch vooruit geholpen te worden.

Bronnen:
1996-2018-gov-nl-eerste-en-tweede-kamer-39-verslagen-voorstel-vos-wijziging-van-de-wet-milieubeheer-duurzaam-geproduceerd-hout
1999-04-30-sbh-probos-biomassalobby-bos-en-hout-berichten-snelle-groei-van-certificeringen
2005-10-13-gov-nl-minlnv-phn-visie-op-de-houtoogst
2007-01-26-vvnh-nbvt-centrumhout-biomassalobby-duurzaam-bosbeheer-en-houtkeurmerken-de-stand-van-zaken
2010-06-24-houtwereld-probos-biomassalobby-vermaatschappelijking-van-het-bos-er-kan-gerust-meer-hout-uit-het-bos-komen
2024-03-14-houtwereld-staatsbosbeheer-wil-grote-zagerij-in-nederland

2003: Biomass Action Plan – working together on bio-energy

In 2002 start het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht in samenwerking met Essent (RWE) en het SKAL / Peterson Control Union Certifications, het FAIR Biotrade project op om het Essent (RWE) Green Gold Label (GGL) uit te kunnen breiden tot een certificeringsysteem voor de wereldwijde handel in biomassa. Andre Faaij citeert Johan Maris (Directeur Certificeringsbureau SKAL/Control Union Certifications):

The largest Dutch user of biomass, Essent [RWE], has developed the biomass certification system 'Green Gold Label' (GGL) in cooperation with Peterson Bulk Logistics and Control Union Certifications [Johan Maris (2006) verzorgt FSC-certificering Staatsbosbeheer].

This development started in 2002. Beside Electrabel and Essent [RWE], also various other energy companies in Europe (Fortum in Nordic countries, Eneco in the Netherlands, [and] others) are currently considering or developing a biomass certification system.

In januari 2003 levert de door Essent (RWE) betaalde FAIR Biotrade projectgroep onder leiding van het Copernicus Instituut (UU) en SKAL/Peterson Control Union de eerste onderzoeksrapporten voor het Essent (RWE) 'Green Gold Label' (GGL) biomassacertificeringslabel op. Het project is opgezet om de belemmeringen voor de verdere implementatie van bio-energie weg te nemen en de import van biomassa wereldwijd mogelijk te maken:

5.7. Belemmeringen voor de verdere implementatie van bio-energie en de import van biomassa
Wat de algemene barrières zijn voor de verdere marktverspreiding van biomassa in Nederland betreft, zijn de in het Nederlandse 'Actieplan Biomassa' genoemde barrières (Ministerie van Economische Zaken, 2003a), zoals:
· financiële steun voor energie uit biomassa
· het verkrijgen van vergunningen voor nieuwe biomassa-energiecentrales
· ontbrekende kennis over biomassa bij lokale overheden en consumenten
· ontbreken van een duidelijke definitie van duurzame biomassa
· beschikbaarheid van biomassa en ontbreken van een gelijk speelveld

Om de belangrijkste belemmeringen voor de import van biomassa in kaart te brengen, zijn de vijf belangrijkste producenten van elektriciteit uit biomassa werden enkele biomassahandelaren en Nederlandse NGO's geïnterviewd.

Hetzelfde jaar wordt met dank aan het FAIR Biotrade project het Nederlandse Biomassa Action Plan gepresenteerd waarin wordt uitgelegd hoe de belemmeringen voor de verdere implementatie van bio-energie weg te nemen en de import van biomassa wereldwijd mogelijk te maken en wordt de visie 'Biomassa 2040' uiteengezet. In het plan is o.a. te lezen dat Nederland binnen de EU dient te gaan lobbyen om ervoor te zorgen dat er regelgeving komt om de biomassaplannen mogelijk te maken:

The Bio-energy Realisation Umbrella Platform (Bio-Energie Realisatie Koepel - BERK) is to be set up for implementing this Action Plan. The purpose of this umbrella platform is to monitor coherence between the various actions, since many parties are involved and many economic, social, technical and administrative factors affect the success of this Action Plan. Such an umbrella platform has been in place for biomass from waste since 2001 (The Platform for Secondary Fuels).

Energy from biomass currently forms the most important contribution to the domestic production of renewable energy in the Netherlands. The contribution of bio-energy will have to increase further in order to achieve the ambitious targets the government has set for the short term. The role of biomass in Dutch energy supply in the long term is being tackled in the transition approach through the subproject entitled 'Biomass 2040'.

The purpose of this Action Plan is to create an climate on investment that enables biomass to make the maximum contribution to renewable electricity and energy targets for 2010 and 2020. The expectation is that the maximum contribution of bio-energy could be 83 to 97 PJ in 2010. The biggest contribution will be made by waste incineration plants and the use of biomass in coal-fired power stations (approx. 54 PJ). The remaining 29 to 43 PJ will come largely from small-scale plants.

Action	Start
Bio-Energy Realisation Umbrella Platform	2003
Financial	
Regular consultation	2003
Evaluation of the MEP	2004
Explore the problem of Renewable Heat	2004
Granting of licences	
Standardise licensing process	2003
Monitor licensing procedure	2003
• Explore licensing problem • Complete white and yellow list • Policy memo on sales opportunities for digestate	2003 2003 2003
Explore bottlenecks relating to enforcement and supervision	2003
Communication	
Working group information	2003
Explore opportunities for agreements with subsidiary authorities	2004
Sustainability discussion	2003
Availability of Biomassa	
Development of marketplace (including test projects)	2003
Draw up standard product specifications	2003
Collection points	2003
Technology and knowledge	
Exchange of knowledge and experiences	2003
Level playing field in EU	
Various actions focusing on improvement	2003

Initiators will only proceed to build or modify plants if there is an adequate supply of biomass, which furthermore can be contracted at a competitive and reasonable price in the long term. This is still hardly the case in practice. The following bottlenecks play a role:

- lack of a transparent market
- lack of product specifications
- biomass-supply too small, irregular, diffuse and not of constant quality

Biomass flows that do become available are of varying quality and composition, are irregular in their availability and often available in only small quantities. This makes conversion difficult and necessitates extensive pre-treatment processes.

Het citaat dat volgt beschrijft het initiatief dat werd ondersteund door SenterNovem, een agentschap van het ministerie van Economische Zaken, en dat werd beheerd door Ecofys, een adviesbureau dat nauwe banden heeft met Staatsbosbeheer, het Copernicus Instituut (UU) en Probos, een lobby-organisaties voor de biomassasector. Het citaat laat ook zien hoe dit initiatief deel uitmaakte van een Europees project, BioXchange, dat zich richtte op de handel in houtige biomassa, de voornaamste bron van inkomsten voor Staatsbosbeheer. Het citaat luidt als volgt:

Acties geformuleerd in het Actieplan Biomassa: Marktplaats [aanbod biomassa]

Er is in 2005 een seminar georganiseerd om een tweetal initiatieven voor een digitale marktplaats te presenteren. SenterNovem ondersteunt één van deze initiatieven; een website (www.bioexchange.nl / [www.bioxchange.org] / [www.bioxchange.com]) die op dit moment wordt beheerd door Ecofys [in samenwerking met Leen Kuiper (Voorheen de Biomassa Upstream Stuurgroep expert van Probos en monitor van het Energiehoutproject van Staatsbosbeheer), Nico Leek en Jan Oldenburger de directeur van biomassalobbyorganisatie Probos]

Probos [is] actief in het Europese project BioXchange. Een internationaal consortium van 12 partijen uit Groot-Brittannië, Zweden, Polen, Oostenrijk, Duitsland, België en Nederland is in september 2002 gestart met de ontwikkeling van een internationale marktplaats voor biomassa. In Nederland zijn de Nationale Reststoffenbeurs, Probos en Ecofys partners in het project. Aanvankelijk ligt de focus in deze studie op boshout, oud hout en resthout, die op dit moment in Europa de meest transparante en de meest verhandelde biomassastromen zijn.

Programma	Topsector	% bbe	start	eind	overheidsmiddelen
Duurzam Energie NL/Biomassa	energie	100	2003	2010	€ 900.000,00
ECN Biomassa onderzoek	energie				€ 21.000.000,00
Energie Onderzoek Subsidies/biomassa	energie	25	2003	2010	€ 40.000.000,00
Duurzame Biomassa Import	energie	100	2010	2013	€ 7.500.000,00
Duurzame Biomassa Import	energie	100	2010	2013	€ 1.500.000,00
Duurzame Biomassa Mondiaal	energie	100	2010	2013	€ 12.500.000,00
Duurzame Biomassa Mondiaal	energie	100	2010	2013	€ 3.700.000,00
Innovatieve brandstoffen	energie	100	2005	2010	€ 10.000.000,00
IAE Tender Vergassing	energie	100	2010	2013	€ 12.000.000,00
IAE Tender Vergisting	energie	100	2010	2013	€ 7.500.000,00
IAE Opdracht Vergisting	energie	100	2010	2013	€ 1.400.000,00
Unieke Kansen Regeling	energie	100	2005	2010	€ 35.900.000,00

Bron: 2011-06-14-tki-bbe-biomassalobby-een-punt-op-de-horizon-aanzet-voor-een-intersectoraal-businessplan-biobased-economy

Bronnen:

2000-11-00-gov-nl-minez-bedrijfseconomische-en-beleidsmatige-evaluatie-elektriciteit-en-warmteopwekking-uit-afval-en-biomassa
2001-07-00-uu-uce-ecofys-grain-global-restrictions-on-biomass-availability-for-import-to-the-netherlands
2001-07-00-sbh-probos-biomassalobby-aanpak-vergroting-houtoogst-bos-en-hout-berichten
2003-08-01-gov-nl-subsidieregeling-bans-klimaatconvenant
2004-00-00-gov-nl-minez-an-action-plan-for-implementation-and-a-transition-with-biomass-in-the-netherlands
2004-03-29-probos-ecofys-biomassalobby-rapport-veel-energiehout-in-nederland-bioxchange-marktplaats-voor-biomassa
2004-05-01-iea-bio-energy-lobby-international-bio-energy-trade-securing-supply-and-demand
2004-09-28-netherlands-biomass-action-plan
2004-12-15-gov-nl-minlnv-minez-minvrom-en-phn-platform-hout-nederland-vnp-epv-staatsbosbeheer-visie-op-houtoogst
2005-06-00-university-utrecht-copernicus-institute-iea-bioenergy-task40-sustainable-international-bio-energy-trade
2005-06-22-ieabioenergy-rwe-essent-co-firing-in-the-netherlands-the-need-for-a-secure-supply
2005-07-00-wur-ecn-uu-kema-alterra-energie-en-ruimte-definitiestudie-energie-binnen-klimaat-en-ruimte
2006-01-12-gov-nl-minez-senternovem-actieplan-biomassa-inhoudelijk-eindrapport
2006-12-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomasslobby-roadmap-duurzame-biomassa-import-nl
2005-08-02-bioxchange-ecofys-probos-biomassalobby-reststoffenbeurs-handelsplatform-voor-biomassa
2006-02-08-bioxchange-ecofys-probos-biomassalobby-european-biomass-trading-floor
2006-03-02-bioxchange-ecofys-probos-biomassalobby-european-biomass-trading-floor-services
2007-01-29-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomass-and-biofuels
2007-05-15-probos-markets-for-recovered-wood-in-europe-case-studies-for-the-netherlands-and-germany-based-on-the-bioxchange
2010-09-20-edu-nl-wur-bio-based-procurement-ontwikkelingen-in-nl-eu-en-vs
2011-12-00-tki-bbe-biomassalobby-groene-groei-van-biomassa-naar-business-innovatiecontract-biobased-economy-2012-2016
2011-06-14-tki-bbe-biomassalobby-een-punt-op-de-horizon-aanzet-voor-een-intersectoraal-businessplan-biobased-economy
2012-11-12-tki-bbe-biomassalobby-presentatie-peter-paul-schouwenberg-rwe-essent
2013-05-15-gov-nl-minez-rvo-agentschapnl-statusdocument-bio-energie-2012
2013-06-06-probos-ecofys-biomassalobby-bioexchange-nl-bioxchange-org-marktplaats-voor-biomassastromen-2003-2005
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-platformhout-in-nederland-phn
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-biomassa-upstream-stuurgroep-bus
2014-01-22-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-biomassalobby-probos-bioxchange-houtstromen-presentatie-nico-leek
2014-01-22-ecofys-bioxchange-com-the-international-trading-floor-for-biomass-energy-presentation-bas-van-dun
2017-04-13-edu-nl-uu-copernicus-instituut-biomassalobby-the-biomass-transition-project-in-the-netherlands
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-rwe-essent-en-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut

2003-2005: SBB oriëntatie afzet houtige biomassa voor bio-energie

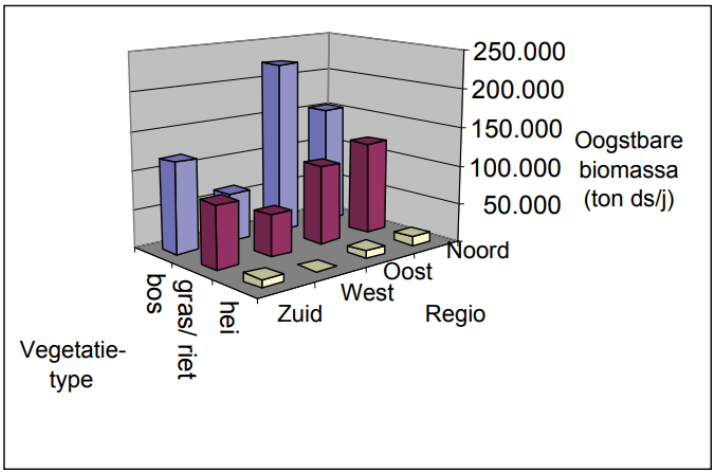
In januari en maart 2004 levert het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht (UU) nog een aantal door Essent (RWE) betaalde biomassa-onderzoeksrapporten op en deze worden begin 2005 opgevolgd door nog een onderzoek en in juli 2005 door nog een uitgebreider onderzoek in samenwerking tussen het Copernicus Instituut (UU), de Universiteit Wageningen (WUR), ECN, KEMA en Alterra. In dat laatste onderzoeksrapport is o.a. het volgende te lezen:

> In het voor [ministerie] EZ in 2003 opgestelde Visiedocument (Biomassa 2040: de groene motor voor kenniseconomie en duurzaamheid een visie) wordt verwacht dat in 2040 biomassa 30% van de Nederlandse energiebehoefte en tussen de 30 en 40 % van de grondstofbehoefte van de chemie zou kunnen dekken. Hiervoor zou dan grofweg 50 miljoen ton (DS) biomassa nodig zijn.
>
> Het is duidelijk dat deze biomassa voor het grootste deel via import uit het buitenland zal moeten komen. Wat de Nederlandse bijdrage uit bijproducten en primaire productie kan zijn is moeilijk exact in te schatten, maar deze kan naar verwachting met maximale inspanning toch zo'n 10 miljoen ton (DS) zijn.

> De nu reeds lopende discussies en activiteiten om regionale biomassa ketens op te zetten illustreren dat Nederland wel degelijk een substantiële bijdrage kan leveren aan de biomassa behoefte en dat dit een belangrijke factor zal zijn voor de Nederlandse ruimte. Nederlandse grondstoffen en verwerkingstechnologie kunnen worden benut om met name in hogere toegevoegde waarde segment energiebehoefte te verminderen waardoor de kosten per vermeden ton CO2 laag kunnen blijven.
>
> Belanghebbenden zijn regionale bestuurders (gemeente, provincie), ondernemers die in de biomassaketen willen investeren, beheerders van de ruimte zoals boeren, Staatsbosbeheer en andere landeigenaren. Investeerders in duurzame energiesystemen. Importeurs van biomassa. (...) Het onderzoek sluit zeker ook aan bij de interesse van partijen uit het bedrijfsleven zoals Shell, Gasunie en Staatsbosbeheer

Op 19 oktober 2006 levert Alterra een onderzoeksrapport op waaruit blijkt dat de Staatsbosbeheer directeuren Henk Wanningen en Zwier van Olst vanaf 2003 aan het oriënteren zijn op de afzet van natte biomassa voor bio-energie. In het rapport is ook het volgende te lezen:

> Staatsbosbeheer is de grootste terrein beherende instantie van Nederland. Haar terreinen omvatten ongeveer 228.700 ha waarvan ongeveer 90.800 ha bos, 68.300 ha grasland, 14.800 ha heide en 54.800 ha overige terreinen. Het doel van dit project is om een eerste schatting te geven van de potentiële hoeveelheid biomassa die door Staatsbosbeheer te leveren is aan bio-energie centrales in Nederland.
>
> De huidige inschatting voor de biomassa-oogstmogelijkheden van de Staatsbosbeheerterreinen is dus omgeven met vrij grote onzekerheid. De jaarlijkse beschikbare biomassa van 750.000 ton zou volgens een globale aanname kunnen variëren tussen de 550.000 ton en 950.000 ton. Er zijn echter niet voldoende literatuurgegevens voor een betere onderbouwing. Nader onderzoek hierover wordt aanbevolen.

De onderzoeksrapporten van het Copernicus Instituut (UU) leverden in 2006 de Cramer-criteria op voor de grootschalige wereldwijde biomassaproductie en -handel. Hieronder een citaat uit 2008 van André Faaij, de door RWE Essent betaalde wetenschapper van het Copernicus Instituut (UU) en lid van de commissie Cramer:

> Nederland heeft een leidende positie in dit veld, mede omdat het initiatief heeft genomen tot het Cramer 'raamwerk' met duurzaamheideisen voor biomassa. De commissie stond onder voorzitterschap van een collega in het Copernicus Instituut, Jacqueline Cramer, thans minister van VROM, wat heel prettig werken was. […] Een ander highlight op dit vlak, sinds 2004, is ons leiderschap met [RWE] Essent van een werkgroep van het International Energy Agency op het gebied van duurzame internationale handel in biomassa.

Bronnen:
2004-03-29-probos-ecofys-biomassalobby-rapport-veel-energiehout-in-nederland-bioxchange-marktplaats-voor-biomassa
2004-05-01-iea-bio-energy-lobby-international-bio-energy-trade-securing-supply-and-demand
2004-12-15-gov-nl-minlnv-minez-minvrom-en-phn-platform-hout-nederland-vnp-epv-staatsbosbeheer-visie-op-houtoogst
2005-06-22-ieabioenergy-rwe-essent-co-firing-in-the-netherlands-the-need-for-a-secure-supply
2005-07-00-wur-ecn-uu-kema-alterra-energie-en-ruimte-definitiestudie-energie-binnen-klimaat-en-ruimte
2006-10-19-edu-nl-wur-alterra-kwantificering-van-beschikbare-biomassa-voor-bio-energie-uit-staatsbosbeheerterreinen
2007-01-29-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomass-and-biofuels
2008-04-00-uu-utrecht-university-twintig-jaar-nwens-natuurwetenschap-en-samenleving-verschil-maken
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-rwe-essent-en-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut

2004: Shell, Cargill, Nedalco, Vattenfall, Essent betrokken bij biomassa

Op 1 mei 2004 lanceert de betaalde biomassalobbyorganisatie IEA Bioenergy een nieuwe taak voor het mogelijk maken van de internationale handel in biomassa met de naam 'Securing Supply and Demand'. Het document is opgesteld door Andre Faaij van het Copernicus Instituut (UU), Rob Remmers en Martijn Wagener van Essent (RWE). (Martijn Wagener is nu de eigenaar van de Virida Wagener Group en partner Bio Energie Centrale Cuijk) en Kees Kwant (voorheen werkzaam bij DSM en nu werkzaam als directeur en Biomassa en Biobased Economy expert op het ministerie van EZK/RVO):

> Industrial parties (Shell, Cargill, Nedalco, Vattenfall, Essent) are currently strongly involved or interested in biomass trade. This proposal for a new Task under the IEA Bioenergy Agreement aims to investigate what is needed to develop towards a "commodity market" for biomass for energy. A reliable supply of biomass and a reliable demand for bio energy is vital to develop stable market activities, aimed at biomass trade.
>
> Given the high expectations for bio energy demand on a global scale and for many nations, the pressure on available biomass resources will increase. Without the development of biomass resources (e.g. through energy crops) and a well functioning biomass market that can assure a reliable and lasting supply, those ambitions may not be met. The development of truly international markets for biomass may become an essential driver to develop biomass potentials, which are currently under-utilised in many world regions. This is true for both (available) residues as well a possibilities for dedicated biomass production (through energy crops or multifunctional systems such as agroforestry).
>
> Operating Agent is the Netherlands agency for energy and the environment (NOVEM), represented by Kees Kwant. The Task Leadership is shared between Andre Faaij of the Copernicus Institute for Sustainable Development (Department of Science, Technology & Society) of the Utrecht University in the Netherlands and Rob Remmers and Martijn Wagener from the Dutch Utility Essent Sustainable Energy. This joint leadership is typical for task 40 in which the market and science are to work together.

Netherlands	Andre Faaij (UU) / Rob Remmers/ Martijn Wagener (Essent)	Copernicus Institute for Sustainable Development, Utrecht University Padualaan 14, 3584 CH, Utrecht, the Netherlands Essent Sustainable Energy Zutphenseweg 51006, 7418 AJ Deventer, PO Box: 2088, 7420 AB Deventer, The Netherlands.

Bron: 2004-05-01-iea-bio-energy-lobby-international-bio-energy-trade-securing-supply-and-demand

2004: Visie op houtoogst

Op 15-12-2004 publiceert Nico Leek, de Wood Market specialist van Probos (biomassalobbyorganisatie) en secretaris van Platform Hout Nederland (PHN, biomassalobbyorganisatie), de 'Visie op Houtoogst' van de Nederlandse biomassalobby. In die visie is o.a. te lezen dat Zwier van Olst (directeur Energiehout BV, de biomassa BV van Staatsbosbeheer) samen met Nico Leek onderdeel was van de werkgroep die de 'Visie op Houtoogst' opgesteld heeft. In de visie is o.a. het volgende te lezen:

Cees Veerman
Minister van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Door meer hout te oogsten in het Nederlandse bos kunnen we de bossen elders in de wereld, waar duurzaam bosbeheer veel moeilijker is te realiseren, enigszins ontzien. Hout is een belangrijke hernieuwbare, CO2-neutrale grondstof.
>
> Groen rondom de steden wordt steeds belangrijker, groene energie vraagt biomassa
>
> LNV is van mening dat er in het basispakket bos 95% ruimte is in de keuze van boomsoorten, waarmee bosbeheerders de ruimte hebben hun houtoogst te optimaliseren. De overheid zal de mogelijkheden verkennen voor het stimuleren van houtoogst en van snelgroeiende boomsoorten (LNV). Het bedrijfsleven gaat na hoe via de sturende werking van de markt de houtoogst gestimuleerd kan worden (PHN).
>
> Zowel de sector als de overheid gaan aandacht besteden aan voorlichting en communicatie ter bevordering van de positieve natuurbeleving in combinatie met houtoogst, waarbij expliciet de nadruk gelegd wordt op het gebruik van Nederlands hout als een hernieuwbaar en milieuvriendelijke grondstof. PHN brengt buitenlandse nationale acties gericht op imagoverbetering van houtoogst en houtproductie in kaart. PHN streeft naar aansluiting van Nederland bij Europese promotie activiteiten (LNV en PHN).
>
> De groeiende vraag naar (houtige) biomassa voor de productie van duurzame energie biedt mogelijkheden voor de Nederlandse bos- en houtsector.
>
> Als vertegenwoordiger van het bos- en houtbedrijfsleven heeft het Platform Hout Nederland (PHN) op 25 augustus 2003 een gesprek gevoerd met de Minister van LNV. Minister Veerman is bereid gevonden een visie te ontwikkelen inzake de productie en oogst van hout in het Nederlandse bos in samenwerking met de ministeries van collega's van EZ en VROM en het bedrijfsleven verenigd in PHN.
>
> De gemeenschappelijke belangen rondom hout worden behartigd door onder andere het Platform Hout Nederland (PHN). PHN is een vereniging van bedrijven en organisaties die actief zijn op het gebied van bos en hout. Deelnemers zijn Staatsbosbeheer, Federatie voor Particulier Grondbezit (FPG), Grontmij NV, Algemene Vereniging Inlands Hout (AVIH) Vereniging van Nederlandse Houtondernemingen (VVNH), Koninklijke Vereniging van Nederlandse Papier- en Kartonfabrikanten (VNP), Emballage- en Palletindustrie Vereniging (EPV) en EnergieNederland. PHN vervult een aanvullende rol op de activiteiten van de bestaande brancheorganisaties in het bos- en houtbedrijfsleven.
>
> Het Bosschap is het bedrijfschap voor de bosbouw dat de algemene belangen van Nederlandse boseigenaren, aannemers van boswerk en de werknemers in de bosbouw behartigt. De boseigenaren in het Bosschap zijn vertegenwoordigd via vertegenwoordigers van Natuurmonumenten en de provinciale landschappen, de particuliere eigenaren, de gemeenten en het Staatsbosbeheer.
>
> De houtsector heeft een eenduidig belang: zich zo goed mogelijk voorzien van de grondstof hout.
>
> Door de invoering van de Flora- en fauna wet sinds 1 april 2002 worden de oogstwerkzaamheden in de Nederlandse bossen bemoeilijkt. Met name het oogsten van hout in de zomer levert problemen omdat de Flora- en fauna wet juist in deze periode restricties aan de houtoogst stelt. Oogstwerkzaamheden zijn dientengevolge verschoven naar de natte periode van het jaar hetgeen technische problemen geeft voor de bossector. Om dit probleem op te lossen is in april 2004 een nieuwe AmvB ingevoerd, die vrijstelling kan verlenen op basis van de door de sector opgestelde gedragscode.
>
> Ook de klimaatdiscussie en de emissiehandel in CO2 zijn momenteel zeer actueel en bieden mogelijkheden om bosaanleg te stimuleren, zoals de afgelopen jaren gebeurt door het Groenfonds.

De toenemende behoefte aan duurzame energie stimuleert het gebruik van biomassa. Er lopen tal van projecten op dit gebied, waarbij nagegaan wordt in hoeverre het Nederlandse bos en de houtverwerkende industrie een bijdrage kunnen geven aan de productie van duurzame energie. Dat geldt uiteraard ook voor nieuwe bossen.

Staatsbosbeheer wordt aangestuurd door het Ministerie van LNV. Mede hierdoor én gezien het feit dat Staatsbosbeheer in het bezit is van een groot bosareaal, heeft Staatsbosbeheer een voorbeeldfunctie in de bos- en houtsector. Staatsbosbeheer heeft nadrukkelijke opdracht om hout te produceren en te oogsten, hetgeen haar uitwerking op de bos- en houtsector heeft.

Het Ministerie van EZ heeft om de bijdrage van biomassa aan de DE- (duurzame energie) doelstelling te bevorderen een speciaal 'Actieplan Biomassa' opgesteld. Doel is de realisatie van biomassaprojecten te versnellen door middel van het oplossen van hardnekkige knelpunten. In dit actieplan wordt niet alleen een beroep gedaan op de overheid; ook marktpartijen hebben zich gecommitteerd aan het uitvoeren van bepaalde acties. De rol van biomassa in de Nederlandse energievoorziening op de lange termijn wordt opgepakt in het transitieproject. Samen met bedrijfsleven (Shell, Nuon, Essent, etc.), maatschappelijke organisaties (Natuur & Milieu, WNF, etc.) en de wetenschapswereld zijn in dit kader beelden ontwikkeld van het energiegebruik in Nederland in 2030, waaraan "transitiepaden" gekoppeld zijn.

Eén van de belangrijke transitiepaden in het Nationaal Milieubeleidsplan 4 (2001) is gericht op het gebruik van biomassa voor energieopwekking en mogelijk ook in de chemische industrie. De verwachting is dat biomassa de komende tientallen jaren een steeds grotere rol zal gaan spelen in de energieopwekking, waarbij voor Nederland gedacht wordt aan de opwekking van ca. 30% van onze elektriciteitsbehoefte uit biomassa. Deze ontwikkeling staat niet alleen. Shell verwacht dat wereldwijd de energievraagtoename tot ca 2050 gedekt zal worden uit biomassagebruik met ongeveer gelijkblijvend gebruik van fossiele brandstoffen. Pas daarna zullen werkelijk duurzame energiebronnen zoals zonne-energie en mogelijk kernfusie een sterke toename vertonen.

De oorsprong van de gebruikte biomassa zal divers zijn. Gedeeltelijk zullen afvalstromen gebruikt worden, gedeeltelijk kan teelt plaatsvinden in Europa en gedeeltelijk zal import van buiten Europa plaatsvinden. Voor energieopwekking lijkt hout de meest voor de hand liggende brandstof. De visie dat 30% van de Nederlandse energiebehoefte uitsluitend door hout gedekt moet worden, zou betekenen dat een oppervlakte vier maal zo groot als Nederland voor bosbouw gereserveerd moet worden.

De energieteelt zoals die nu in Europa opkomt is meer gericht op brandstof (biodiesel) en is direct gelieerd aan de landbouwpolitiek. Voor energieopwekking is hout de brandstof waarnaar men kijkt, ook vanuit CO2 balans oogpunt.

De sector dient voldoende aandacht te besteden aan voorlichting en communicatie ter bevordering van de positieve natuurbeleving in combinatie met houtoogst waarbij expliciet de nadruk gelegd moet worden op het gebruik van hout als een zeer milieuvriendelijke grondstof.

In het overzicht van de belangrijkste conclusies van de 'samenvatting van de discussiebijeenkomst eindconcept 'Visie op de houtoogst' is o.a. te lezen:

Centrale vraag is "Hoe kunnen we de houtoogst verhogen"? (…) De Visie zoekt de verhoging van de oogst in schaalvergroting via het opzetten van "full service contracten" met vooral de kleinere eigenaren. Er zijn wel enige positieve ervaringen van de Unie van Bosgroepen hiermee, maar nog niet genoeg.

Objectieve berichtgeving van de overheid dat er meer hout geoogst kan worden via de aanbieders van "full service contracten" kan voor openingen zorgen. Ook is het mogelijk via programma Beheer met incentives de boseigenaar tot oogst te stimuleren.

De Unie van Bosgroepen biedt aan de verdere uitwerking en invoering van het "full service concept" met een substantiële financiële bijdrage te ondersteunen, mits ook anderen hieraan bijdragen.

De aanwezigen vinden het eindconcept geslaagd. Belangrijk resultaat is dat houtproductie bij LNV weer op de agenda staat.

De resultaten van deze discussie worden meegenomen in het gesprek dat Kees Faber [voorzitter van de biomassalobbyorganisaties Platform Hout Nederland (PHN) en stichting Probos (voorheen Stichting Hout en Bos), Raad van Toezicht lid van de Biomassa Upstream Stuurgroep (BUS) en eigenaar van palletbedrijf Faber Groep] op 21-12-2004 heeft met Henk van de Brand (LNV) ter voorbereiding op het gesprek dat Kees Faber heeft met minister Cees Veerman.

Minister Cees Veerman

Cees Veerman is van 1997 tot 2002 voorzitter van de raad van bestuur van het Wageningen Universiteit en Researchcentrum waar ook de huidige Staatsbosbeheer directeur Sylvo Thijsen (2013 tot 2025), o.a. bestuurslid en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter van biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN), en Raad van Bestuurslid en biomassalobbyist van de Grontmij (tegenwoordig Sweco) onderdeel van uitmaakt. Veerman is van 2002 tot 2007 minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (tot 2003 Landbouw, Natuurbeheer en Visserij geheten).

Als minister was hij medeverantwoordelijk voor het beleid dat indirect tot de huidige stikstofcrisis heeft geleid.

In 2005 geeft Veerman een toespraak in Boedapest op de conferentie Sustainability, Rural Development and Rural Tourism waarin hij aangeeft hoe verheugd hij is dat Bio Based Economy (BBE) weer opkomt en dat het belangrijk is dat de biobased economy zo snel mogelijk groeit.

> "Ever since man began to grow food, herd cattle, build simple dwellings, his economy has been based on renewable natural resources. It has been like that for untold ages; let me remind you that the petroleum-based economy is a mere 140 years old and unlikely to survive into the next century. So let's not talk about the emergence of bio-based economy; let's call it a triumphant come-back. The Bio-based economy developing today is a highly sophisticated, knowledge-intensive sector in which rapid progress should be the norm."

Bron: 2005-08-28-cees-veerman-speech-the-triumphant-come-back-of-the-bio-based-economy

In 2007 schrijft de Partij voor de Dieren dat hij verantwoordelijk was voor het meest dier-, natuur- en milieu-onvriendelijke beleid in de parlementaire geschiedenis en zij waarschuwen dat het een slecht idee is om hem voorzitter van Natuurmonumenten te maken. Ondanks de protestacties wordt Cees Veerman toch voorzitter van Natuurmonumenten van 2007 tot 2011 waar hij die functie overnam van zijn voorganger Herman Wijffels (biomassalobbyist van het USI). In het volgende onderzoeksrapport komt ook de rol van Natuurmonumenten inclusief de rol van Cees Veerman en Herman Wijffels zeer uitgebreid aan bod.

Van 2014 tot 2023 wordt Veerman voorzitter van het Nationaal Groenfonds, waarmee hij de verantwoordelijkheid kreeg om de miljoenen uit het fonds te verdelen en zo medeverantwoordelijk is voor de financiering van een groot aantal biomassaprojecten. In oktober 2017 wordt Cees Veerman voorzitter van de Raad van Toezicht van de TKI Bio Based Economy (TKI-BBE). Diezelfde maand nog schrijft hij een brief aan minister Wiebes om deze aan te sporen meerdere stappen te zetten om zo het gebruik van biomassa flink te laten toenemen. Hij blijft dan nog 6 jaar voorzitter van het Nationaal Groenfonds en publiceert in 2018 zijn position paper voor de investeringen van 2018.

Op 14 maart 2018 publiceerde Cees Veerman namens de TKI-BBE van RWE (Essent) de presentatie genaamd 'Biomassa, Nederlands nieuwe goud'. In zijn presentatie is o.a. te lezen:

Hoe versnellen we?

- Meer aandacht voor biobased in beleid
- Meer aandacht voor biobased in omgevingsplannen gemeenten, provincies en waterschappen
- Aanbod topsectoren, brancheorganisaties en bedrijfsleven om mee te denken met EZK
- Accepteren dat SDE+ voor meestook (budget-neutraal) wordt gebruikt voor het creëren van nieuwe mogelijkheden voor industrie en chemie

Bron: 2018-03-14-rwe-tki-bbe-biomassa-nederlands-nieuwe-goud-presentatie-cees-veerman

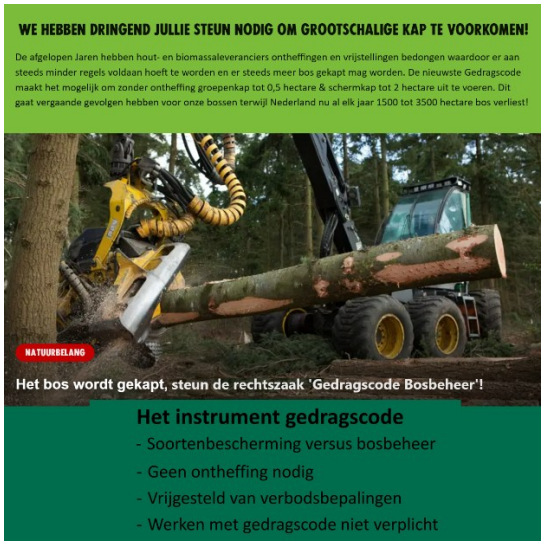
Bronnen:

2004-03-29-probos-ecofys-biomassalobby-rapport-veel-energiehout-in-nederland-bioxchange-marktplaats-voor-biomassa
2004-05-01-iea-bio-energy-lobby-international-bio-energy-trade-securing-supply-and-demand
2004-11-08-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-how-to-get-more-wood-from-the-dutch-forests
2004-12-15-gov-nl-minlnv-minez-minvrom-en-phn-platform-hout-nederland-vnp-epv-staatsbosbeheer-visie-op-houtoogst
2005-06-22-ieabioenergy-rwe-essent-co-firing-in-the-netherlands-the-need-for-a-secure-supply
2005-07-00-wur-ecn-uu-kema-alterra-energie-en-ruimte-definitiestudie-energie-binnen-klimaat-en-ruimte
2005-08-28-cees-veerman-speech-the-triumphant-come-back-of-the-bio-based-economy
2005-09-07-platform-hout-in-nederland-brief-aan-economische-zaken-mbt-rapport-greenpeace-over-biomassacentrale
2005-10-13-gov-nl-minlnv-phn-visie-op-de-houtoogst
2005-10-20-avih-houtwereld-artikel-cees-veerman-en-kees-faber-biomassalobby-ondertekenen-visie-op-houtoogst
2007-01-29-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomass-and-biofuels
2007-02-11-pvdd-maak-cees-veerman-geen-voorzitter-van-natuurmonumenten-hij-is-een-ramp-voor-de-natuur
2010-06-24-houtwereld-probos-biomassalobby-vermaatschappelijking-van-het-bos-er-kan-gerust-meer-hout-uit-het-bos-komen
2010-12-22-rathenauinst-from-biobased-0-0-to-biobased-3-0-propositions
2011-04-08-platformbioenergie-thema-biobased-economy-programma
2011-04-08-rwe-essent-kansen-in-de-bbe-voor-de-energiesector-presentatie-peter-paul-schouwenberg
2012-11-12-tki-bbe-biomassalobby-presentatie-peter-paul-schouwenberg-rwe-essent
2014-07-03-nationaal-groenfonds-jaarverslag-2013
2014-12-18-boerderij-cees-veerman-nieuwe-voorzitter-nationaal-groenfonds
2015-05-29-nationaal-groenfonds-jaarverslag-2014
2016-11-09-nvde-biomassalobby-nationaal-groenfonds-financiert-biomassacentrale-in-ede
2017-05-22-groenfonds-biomassacentrale-becc-winst-natuur-en-milieu
2017-10-03-agrochemie-cees-veerman-nieuwe-voorzitter-raad-van-toezicht-tki-bbe-bio-based-economy
2017-10-27-tki-bbe-biomassa-het-nieuwe-goud-brief-cees-veerman-namens-bio-based-economy-lobby-aan-minezk-min-wiebes
2018-03-14-rwe-tki-bbe-biomassa-nederlands-nieuwe-goud-presentatie-cees-veerman
2018-05-29-nationaal-groenfonds-investeren-in-bioenergie
2018-11-15-groenfonds-biomassacentrale-primco-lelystad-warmte-voor-vattenfall-nuon-ennatuurlijk-veolia
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-rwe-essent-en-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut
2022-07-29-wosten-juridisch-advies-wie-is-cees-veerman-oud-minister-of-wolf-in-schaapskleren
2023-03-09-gov-nl-minezk-beantwoording-vragen-miljoenen-overheidsgeld-op-het-spel-biomassacentrale-gelderland
2023-09-21-fd-groendfonds-fors-verlies-op-overheidsleningen-aan-biomassacentrale-duiven
2024-01-16-bomenbond-steun-rechtszaak-gedragscode-bosbeheer-om-grootschalige-kap-te-voorkomen
2024-12-19-rechtbank-gelderland-uitspraak-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022

2005: Meer houtkap dankzij Gedragscode Bosbeheer van biomassalobby

In het gedragscode bosbeheer document opgesteld door de Borgman Beheer Advies BV (biomassalobby) voor de kap van het dennenhorstgebied is het volgende te lezen over de geschiedenis van de Gedragcode Bosbeheer:

> In 2005 was de Gedragscode zorgvuldig bosbeheer de eerste door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode die in werking trad. Die gedragscode gold tot 1 januari 2010. In 2009 is de Gedragscode zorgvuldig bosbeheer geëvalueerd en op basis van de evaluatieresultaten en relevante ontwikkelingen aangepast.
>
> Deze tweede versie, de "Gedragscode bosbeheer", is opgesteld door het Bosschap met medewerking van de Algemene Vereniging Inlands Hout, de 12 Landschappen, Natuurmonumenten, SBNL (mede namens de FPG), Staatsbosbeheer en de Unie van Bosgroepen.
>
> Bij de uitvoering van bosbeheer kan niet altijd worden voorkomen dat in strijd met deze verbodsbepalingen wordt gehandeld. Op de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bestaan echter uitzonderingen die zijn vastgelegd in het Besluit Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. Dit besluit maakt de uitvoering van bepaalde werkzaamheden, waaronder bestendig bosbeheer, mogelijk via een vrijstelling. Bij die vrijstelling geldt de voorwaarde dat wordt gewerkt volgens een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Daartoe is deze Gedragscode bosbeheer opgesteld.
>
> Hierbij wordt in de eerste plaats gedacht aan het vellen en uitslepen van bomen. Ook hakhoutbeheer valt hieronder. Maar ook andere reguliere boswerkzaamheden die eventueel schade zouden kunnen toebrengen aan flora en fauna kunnen worden uitgevoerd met toepassing van deze gedragscode
>
> Bron: 2011-01-18-bba-borgman-beheer-advies-bv-biomassalobby-gedragscode-bosbeheer-dunning-gebied-dennenhorst

Op 31 augustus 2022 is de nieuwe Gedragscode soortenbescherming bosbeheer 2022 na heel veel weerstand van de natuurorganisaties geldig geworden. In de volgende hoofdstukken hebben we onderbouwd dat de Boswet in 2008 gewijzigd wordt om meer houtige biomassa te kunnen kappen en vervolgens de Boswet afgeschaft is omdat die nog teveel in de weg zat voor het verhogen van de biomassaproductie en we daarvoor de Natuurbeschermingswet terug kregen.

De VBNE is medeverantwoordelijk voor het afschaffen van de Boswet en de invoering van de nieuwe Wet Natuurbescherming die de Boswet moest vervangen. In de nieuwe Wet Natuurbescherming die de Boswet verving is 85 x het woord ‘Ontheffing’ en 59 x het woord ‘Vrijstelling’ opgenomen. Goudzwaard boomjurist en juridisch adviseur groen, natuur en landschap werkzaam bij Cobra groenjuristen vat het verschil tussen de Boswet en de Wet Natuurbescherming als volgt samen:

> Dunning en periodiek onderhoud van hakhout/ griend zijn vrijgesteld. Verder is er in artikel 4.4 Wnb nog een fiks aantal vrijstellingen opgenomen, o.a. met betrekking tot instandhoudingsmaatregelen of passende maatregelen voor Natura 2000-gebieden. Voortaan is er vrijstelling van meldings- en herplantplicht als bij velling gewerkt wordt volgens een door de minister van Economische Zaken goedgekeurde *gedragscode bosbeheer van de VBNE.*

In het hoofdstuk 2022: Meer kaalkap door gedragscode bosbeheer dankzij VBNE-lobby geven we een zeer uitgebreide toelichting over het steeds verder uitkleden van de eisen t.b.v. de bescherming van de natuur en de belangen van de organisaties die hiervoor verantwoordelijk zijn.

2005: Probos en Staatsbosbeheer biomassalobbypresentatie

Op 19 april 2005 geeft Patrick Jansen, de directeur van Probos, een presentatie waaruit duidelijk naar voren komt dat Probos een belangenorganisatie is waar Staatsbosbeheer deel van uitmaakt. Probos houdt zich bezig met het promoten van Energieteelt (bos en bomen), beschikbaarheid van rondhout, reststromen hout, restproducten natuurbeheer en biomassa uit bos en natuur. In de presentatie komen ook alle opdrachtgevers aan bod zoals bijvoorbeeld Essent (PNEM/RWE), Shell en Nuon. Patrick Jansen legt vervolgens uit dat er een Biomassa Upstream Stuurgroep (BUS) is opgericht binnen Probos om de interesse voor biomassa uit bos en natuur in een bredere context te plaatsen.

Patrick Jansen is ook verantwoordelijk voor het opstellen van de herziening van de Nederlandse FSC bossenstandaard via de FSC-Landentafel. Het is natuurlijk een vreemde zaak dat de Nederlandse FSC-standaard opgesteld wordt door een biomassalobbyist die betaald wordt door de meest vervuilende en natuurvernietigende bedrijven van Nederland.

In de Biomassa Upstream Stuurgroep (BUS) zit o.a. Mark Vonk de FSC Lead Auditor van SKAL/Control Union Certifications (zie hoofdstuk Bos & Biomassa certificeringsinstanties). Op 4 oktober 2008 publiceert Mark Vonk een evaluatie over de BUS waarin het volgende te lezen is:

> In January 2004 Shell Research Foundation and the Institute of Forestry and Forest Products (Probos) have taken the initiative to create a consortium of market parties and research organisations to jointly generate and select new ideas in the field of biomass production, resource development including new species, procurement, collection, logistics and pre-treatment, i.e. on upstream biomass.
>
> The BUS-consortium is unique in its interdisciplinary approach in which both industrial partners and partners from the scientific community participate: Shell Nederland, Shell Global Solutions, Shell Research Foundation, Probos, WUR-Alterra, WUR-Agrotechnology & Food Innovations, WUR- LEI (Agro Economics Institute) and Energy Centre for The Netherlands (ECN).
>
> The BUS is funded by the participating organisations themselves, which gives a lot of freedom and inspiration to identify and select interesting new research topics. Shell Research Foundation has made funds available for organising the meetings of the steering committee as well as a support scheme for the development of innovative ideas, to be worked out by the participating research organisations.

Ook Leen Kuiper, de senior adviseur biomassaproductie van Probos die daarna de senior bio-energie consultant wordt voor Ecofys BV (zie hoofdstukken 'Politiek & ambtenaren + wetenschap op bestelling'), maakt deel uit van de Biomassa Upstream Stuurgroep (BUS).

De voorzitter van biomassalobbyorganisatie Probos was Kees Faber, die ook de voorzitter was van de biomassalobbyorganisatie Platform Hout Nederland (PHN) en in de Raad van Toezicht zat van de Biomassa Upstream Stuurgroep (BUS) en daarnaast eigenaar van palletbedrijf Faber Groep was. Ook zijn dochter Ingrid Faber (de nieuwe eigenaar van de Faber Groep) zit in de adviesraad van Stichting Probos. De Faber Groep en Kees Faber hebben op 6 augustus 2014 gereageerd op ons verzoek om wederhoor. Zie: 2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Op de website van Probos werd tot 5 augustus 2023 bijgehouden aan welke biomassaprojecten Probos had bijgedragen en welke partijen daarbij betrokken waren. In het overzicht stonden alle grotere biomassaprojecten inclusief de betrokkenen benoemd. Vóór die datum communiceerde Probos openlijk over hun bijdragen aan alle biomassaprojecten en na 5 augustus is de Probos biomassaprojectenpagina met het overzicht niet meer te vinden. Wij hebben gelukkig een groot aantal presentaties, overzichten, rapporten en nieuwsberichten achterhaald via het Internetarchief, te zien in onderstaande bronnenlijst:

Bronnen:

probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-alle-downloads-internet-archief
2001-07-00-sbh-probos-biomassalobby-aanpak-vergroting-houtoogst-bos-en-hout-berichten
2004-03-29-probos-ecofys-biomassalobby-rapport-veel-energiehout-in-nederland-bioxchange-marktplaats-voor-biomassa
2004-04-26-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-large-scale-pre-treatment-of-biomass-at-central-yard
2004-04-29-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-and-wur-lei-biomasslobby-influence-of-agricultural-practice-on-biomass-availability
2004-05-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-wur-and-probos-biomassalobby-biomass-removal-and-negative-effects-on-soil-fertility
2004-05-14-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-en-wur-availability-of-biomass-in-eastern-europe
2004-05-25-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-the-sustainability-of-biomass-for-bioenergy
2004-08-19-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-biomass-imports-from-large-scale-tree-plantations-in-brazil
2004-08-30-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-obstacles-to-imports-of-biomass
2004-11-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-palm-oil-production-for-oil-and-biomass
2004-11-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-and-wur-biomasslobby-added-value-bij-refining-biomass-in-south-africa
2004-11-08-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-how-to-get-more-wood-from-the-dutch-forests
2004-11-29-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-and-ecn-biomasslobby-biomass-torrefaction-to-improve-biomass-fuel-properties
2004-11-30-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-and-wur-biomasslobby-scenario-to-strategy-analysis-new-bioenergy-projects-brazil
2004-11-30-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-self-sufficiency-of-the-netherlands-in-the-field-of-biomass
2004-11-30-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-and-minlnv-biomasslobby-bio-fuels-in-developing-countries
2004-11-30-edu-nl-wur-bus-biomassalobby-presentatie-wolter-elbersen-en-marieke-meeusen
2005-01-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-and-wur-biomasslobby-typha-for-bioenergy
2005-02-12-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomasslobby-biomass-energy-exploring-potentials-and-competing-resource-claims
2005-03-21-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomasslobby-quick-scan-on-the-supply-of-biomass-in-china
2005-04-12-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-grootschalige-biomassawerf-bij-groningen-seaports
2005-04-19-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-presentatie-patrick-jansen
2005-05-04-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomasslobby-social-and-agro-forestry-options-for-biomass-production-in-the-tropics
2005-05-12-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-factors-which-determine-biomass-availability
2005-08-15-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-sustainable-forest-management-certification-quick-scan-leen-kuiper
2005-08-17-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-minlnv-biomasslobby-developments-genetically-modified-oilseed-rape-biomass
2005-08-23-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-how-to-get-more-wood-from-the-dutch-forests
2005-10-25-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-innovative-ideas-and-market-opportunities
2005-11-09-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-en-wur-ad-olsthoorn-gert-jan-nabuurs-mobilizing-extra-wood-in-europe
2005-12-00-cobouw-artikel-rapport-visie-op-de-houtoogst-eigen-hout-niet-goed-benut
2006-00-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-jaarboek-2004-2005
2006-02-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-the-harvest-of-forest-residues-in-europe
2006-02-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-the-competitiveness-of-dutch-energy-wood
2006-04-04-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-flevo-energiehout-biomassa-project-short-rotation-salix-plantations
2006-04-13-ecn-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-probos-biomassalobby-import-of-biomass-logistic-advantages-overseas-treatment
2006-04-14-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-the-economics-of-biomass-for-biofuel
2006-04-24-edu-nl-wur-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-a-simple-biomass-certification-system-presentation
2006-07-05-platformbioenergie-presentatie-netherlands-bio-energy-association-puts-energy-into-biomass
2006-06-29-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-deelnemers-workshop-fosfaat-en-bioenergie
2006-09-06-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-flevo-energiehout-willow-plantation-potential
2006-09-18-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-swot-analysis-dutch-forest-exploitation-sector
2006-09-26-edu-nl-wur-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-palm-oil-product-and-chain-development-presentation
2006-12-00-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-effect-increasing-timber-prices-on-availability-of-biomass
2007-04-00-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassa-en-boswet-wijziging
2007-04-24-edu-nl-wur-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-origin-of-biomass-in-the-netherlands-presentation
2007-05-08-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-biomassateelt-en-waterberging
2007-06-00-probos-bosberichten-biomassalobby-europees-bio-energiebeleid-kan-leiden-tot-fors-houttekort
2007-06-12-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-platform-hout-nederland-phn-project-woody-biomass-production
2007-11-00-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-harvest-logging-residues-in-dutch-forests-and-landscape
2007-11-12-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-flevo-energiehout-willow-plantation-monitoring-and-evaluation
2007-11-20-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-final-meeting-ecn-biomassalobby-presentatie-jaap-kiel
2007-11-20-edu-nl-wur-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-probos-biomassalobby-palm-oil-in-brazil-presentation-wolter-elbersen
2007-11-20-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-slotmanifestatie
2007-11-20-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-harvest-of-logging-residues-in-the-netherlands-presentation
2007-11-20-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-minlnv-agro-economics-and-biofuel
2008-00-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-jaarboek-2006-2007
2008-07-01-gov-nl-minlnv-convenant-nalevingsstrategie-natuurwetgeving

2008-10-04-biomassa-upstream-stuurgroep-quick-scans-on-upstream-biomass-yearbook-2006-2007
2010-06-24-houtwereld-probos-biomassalobby-vermaatschappelijking-van-het-bos-er-kan-gerust-meer-hout-uit-het-bos-komen
2013-06-06-probos-ecofys-biomassalobby-bioexchange-nl-bioxchange-org-marktplaats-voor-biomassastromen-2003-2005
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-platformhout-in-nederland-phn
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-biomassa-upstream-stuurgroep-bus
2014-01-22-ecofys-bioxchange-com-the-international-trading-floor-for-biomass-energy-presentation-bas-van-dun
2014-01-22-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-biomassalobby-probos-bioxchange-houtstromen-presentatie-nico-leek
2016-04-04-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobbyorganisatie-website-doel-van-de-bus
2016-04-04-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobbyorganisatie-deelnemers-stuurgroep
2016-10-05-fsc-nl-landentafel-schrijft-geschiedenis-en-toekomst-herziening-fsc-nl-standaard-door-patrick-jansen-biomassalobby-probos
2023-08-05-probos-projecten-biomassa-overzicht
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

2006: Natura 2000 doelen

In het 'Natura 2000 doelendocument' uit 2006, gemaakt door het Ministerie van LNV onder leiding van Minister Cees Veerman, is te lezen dat Staatsbosbeheer volgens de oude 'Programma Beheer' regeling niet in aanmerking kwam voor de 'Subsidieregeling Natuurbeheer (SN)' en 'Agrarisch Natuurbeheer (SAN)'. In het document is ook te lezen dat de vormen van natuurbeheer die nodig zijn om te kunnen profiteren van de nieuwe Natura-2000-subsidieregeling voor Staatsbosbeheer, bestaande uit de omvorming van bos naar heide of stuifzandlandschappen, in strijd waren met de Boswet en dat het ministerie van LNV daar een 'oplossing' voor zou gaan zoeken.

> In de praktijk lopen de terreinbeheerders aan tegen de randvoorwaarden zoals die gesteld worden door de Boswet. Het ministerie van LNV zal samen met de provincies bezien of met uitvoeringsregels of anderszins een oplossing voor dit probleem gevonden kan worden.
>
> Bron: 2006-06-10-gov-nl-minlnv-natura-2000-doelendocument

Omvorming van bos naar heide of stuiflandschap houdt in dat bossen moeten worden omgekapt. Kaalkap zonder compensatie mocht niet volgens de Boswet dus het Ministerie van LNV onder leiding van Cees Veerman belooft een manier te vinden waardoor er toch gekapt kan worden. Op 1 juli 2008 treedt het Convenant Nalevingsstrategie Natuurwetgeving in werking na ondertekening door o.a. LNV Minister Gerda Verburg. In de bijlage van het convenant is te lezen dat bij het omvormen van bos geen zorgen meer nodig zijn over eventuele herplantplicht of handhaving op basis van de Boswet:

> De voorliggende nalevingsstrategie is het resultaat van het project programmatisch handhaven natuurwetgeving dat eind 2006 is begonnen. De strategie betreft de Boswet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Deze geldt voor de periode van 1 juli 2008 tot 1 juli 2012.
>
> De inzet is erop gericht de achterliggende beleidsdoelen (zie paragraaf 3) te realiseren. De handhavingspartners gaan werken via het concept van programmatisch handhaven. Dit betekent dat de inzet wordt gebaseerd op risicoanalyses. Handhaving vindt plaats op basis van vertrouwen.
>
> De strategie ziet niet op interbestuurlijk toezicht. Er worden geen interventies bepaald gericht op de naleving van bepalingen die uitsluitend gericht zijn tot overheden (bijv. beheerplan vaststellen voor Natura 2000-gebied) of op andere handelingen waarbij overheden handelen als bestuursorgaan (bestemmingsplan vaststellen).
>
> Uit de risicoanalyse blijkt dat de kans dat de Boswet wordt overtreden laag is. Gelet op de rangorde in de beleidsdoelen, is de herplantplicht bovendien minder belangrijk. Bij de Boswet zijn geen grote risico's die als prioriteit in de handhaving moeten worden opgepakt.
>
> Bron: 2008-07-01-gov-nl-minlnv-convenant-nalevingsstrategie-natuurwetgeving

In de jaren die volgen worden wet- en regelgeving en eisen voor duurzaam bosbeheer stelselmatig aangepast en uitgekleed om het mogelijk te maken om meer en makkelijker hout te kappen voor de biomassahandel. In de nieuwe Wet Natuurbescherming die uiteindelijk de Boswet verving is 85 keer het woord 'Ontheffing' en 59 x het woord

‘Vrijstelling’ opgenomen waarmee het grootschalig kappen van bossen voor de biomassahandel ruim baan en vrij spel heeft gekregen.

Bureau Cobra legt hieronder kort het verschil tussen de Boswet en Wet Natuurbescherming uit ten aanzien van de vrijstellingen en ontheffingen m.b.t. o.a. de Natura-2000 gebieden:

> Dunning en periodiek onderhoud van hakhout/ griend zijn vrijgesteld. Verder is er in artikel 4.4 Wnb nog een fiks aantal vrijstellingen opgenomen, o.a. met betrekking tot instandhoudingsmaatregelen of passende maatregelen voor Natura 2000-gebieden. Voortaan is er vrijstelling van meldings- en herplantplicht als bij velling gewerkt wordt volgens een door de minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode [bosbeheer].

In het hoofdstuk 2022: VBNE-lobby regelt nieuwe gedragscode die meer kaalkap mogelijk maakt leggen we uit hoe uiteindelijk zelfs de gedragscode waar aan voldaan zou moeten worden om vrijgesteld te worden van de meldings- en herplantplicht, volledig uitgekleed wordt door de biomassalobbyorganisatie waar Sylvo Thijsen de huidige directeur van Staatsbosbeheer en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter was, Harrie Hekhuis, de programmadirecteur Bos & Klimaat van Staatsbosbeheer bestuurslid is en Henk Wanningen, de biomassa BV directeur en senior adviseur van Staatsbosbeheer, de vertegenwoordiger van was.

Bronnen:
1988-09-00-natuur-milieu-en-faunabeheer-advies-voor-het-toekomstige-natuur-en-landschapsbeleid-voor-de-heide
2000-07-13-gov-nl-minlnv-vrom-beleidsprogramma-nota-natuur-voor-mensen-mensen-voor-natuur
2006-06-10-gov-nl-minlnv-natura-2000-doelendocument
2008-07-01-gov-nl-minlnv-convenant-nalevingsstrategie-natuurwetgeving
2010-06-24-houtwereld-probos-biomassalobby-vermaatschappelijking-van-het-bos-er-kan-gerust-meer-hout-uit-het-bos-komen
2011-11-10-avih-persbericht-nieuwe-natuurwet-leidt-tot-ontbossing
2014-09-10-avih-kritiek-op-wet-natuurbescherming-ontheffing-herplantplicht-natura2000-en-decentralisatie
2016-12-02-cobra-boswet-versus-wet-natuurbescherming-wie-is-bevoegd
2024-01-16-bomenbond-steun-rechtszaak-gedragscode-bosbeheer-om-grootschalige-kap-te-voorkomen

2006: Het Groene Energieplan

Mei 2007 publiceert de betaalde biomassalobby organisatie CE-Delft het hoofdrapport ‘Het Groene Energieplan’, een plan wat door de betaalde biomassalobby is opgesteld specifiek voor de door de biomassalobby geïnfiltreerde en betaalde natuurorganisaties zoals Greenpeace, Milieudefensie, Natuur & Milieu en Wereld Natuur Fonds.

> Het project is uitgevoerd door CE Delft met medewerking van ECN, Ecorys, Rijksuniversiteit Groningen, Ecofys, Jan Paul van Soest, Spinconsult, T&E, Jos Cozijnsen, SEO, CLM, Galan Groep, Jos van der Schot.
>
> De afgelopen maanden hebben we in opdracht van de maatschappelijke organisaties ABVAKABO FNV, FNV Vakcentrale, Stichting Greenpeace, Milieudefensie, Stichting Natuur en Milieu en Wereld Natuur Fonds met veel plezier gewerkt aan het uitwerken van zo’n plan, getiteld Green4sure.
>
> Bij meer gebruik van hernieuwbare energiebronnen zal biomassa een belangrijke rol gaan spelen. Dat zal voor een groot deel biomassa zijn uit niet westerse landen. Dit kan een goede rol vervullen in inkomsten voor landen als Maleisië, Indonesië en Brazilië.
>
> Twee indicatoren voor biomassa zouden het mogelijk kunnen maken om de biodiversiteit te beschermen. Op de eerste plaats, de meest logische route is het effect op biodiversiteit van een bepaalde biomassaketen, inclusief haar indirecte

effecten, te laten uitrekenen en hier grenzen aan te stellen. De Commissie Cramer en ook het LowCVP in het VK heeft echter gekozen voor het kwantitatief uitwerken van de broeikasgasbalans en niet van de biodiversiteit. Dit heeft echter het risico dat biodiversiteit alleen gaat om directe aantasting van zeer waardevolle natuur.

De milieuorganisaties vinden de regels van de Commissie Cramer nog niet ver genoeg gaan. Zij willen het weglekeffect opnemen in de berekening van de mate van duurzaamheid, een beloningssysteem invoeren voor duurzame productie in ontwikkelingslanden en een traceersysteem voor de grootste biomassastromen.

Maar voor elektrische functies wordt al op ruime schaal gebruik gemaakt van schone energiedragers (groene stroom) en ontstaat de komende tijd een markt voor schone brandstoffen (biobrandstoffen). Als we dus de CO2-emissie ten gevolge van het brandstofverbruik willen verlagen dan zullen we moeten aansluiten op deze factoren. Voor al deze factoren zijn op dit moment al keuzes aanwezig.

Een specifiek probleem hierbij is dat biomassa in sommige gevallen uit landen komt waar duurzaamheid niet hoog in het vaandel staat. De productie van biomassa kan dan ten koste gaan van regenwoud en areaal voor voedselproductie. Momenteel worden hier door vele partijen discussies over gevoerd nadat verschillende Europese landen het gebruik van biomassa voor elektriciteit en autobrandstoffen zijn gaan propageren. In paragraaf 4.4 en bijlage F wordt dieper op deze vragen ingegaan. Binnen Green4sure leidt het tot het gebruik van biomassa uit gecontroleerde teelt, tot duurdere biomassa dus. [zie hoofdstuk Bos & biomassacertificering met de uitleg hoe corrupt de organisaties zijn die betrokken zijn bij de certificering van duurzame biomassa voor dit plan]

Op dit moment wordt CO2-opslag nog niet toegepast als maatregel binnen het Kyoto Protocol. De verwachting is dat dit wel gaat gebeuren in de volgende ronde. De opstelling van de maatschappelijke organisaties is dat deze techniek voorlopig kan worden aangemerkt als CO2-reductiemaatregel in de emissiereductiesystemen, maar dat er geen subsidiegeld naar toe moet gaan.

Omdat er nog meer ervaring met CO2-opslagprojecten moet worden opgedaan, wordt de toepasbaarheid binnen Green4sure beperkt tot 30 Mton per jaar met als variant een verdubbeling daarvan. In het achtergrondrapport is een onderbouwing gegeven van de mogelijkheden en kanttekeningen bij CO2-opslag.

Bron: 2007-05-00-cedelft-biomassalobby-green4sure-het-groene-energieplan
Zie ook: klimaatcoalitie.org/klimaatverraad

2007: Programma Schoon en Zuinig – Nieuwe energie voor het klimaat

Op 18 september 2007 presenteerde minister Jacqueline Cramer samen met o.a. de biomassalobbyisten minister Maria van der Hoeven, minister Gerda Verburg en staatssecretaris Frans Timmermans het werkprogramma Schoon en Zuinig: ‘Nieuwe energie voor het klimaat’ (met beleid opgesteld door o.a. de ECN/MNP biomassalobby) aan de Tweede Kamer.

Groen gas is in opmars. Gas uit onder meer covergisting (mest en agrarische reststromen) wordt opgewerkt naar aardgaskwaliteit en gewoon in het gasnet opgenomen. Ook de vergassingstechniek is nu zo ver ontwikkeld dat uit duurzaam geproduceerde biomassa gas van aardgaskwaliteit kan worden gemaakt.

De regeling die indertijd in het leven is geroepen voor energie in ontwikkelingslanden bleek zeer behulpzaam voor duurzame productie van biomassa die tevens de ontwikkelingslanden economisch verder hielp. De Nederlandse landbouw produceert ook wel biomassa, maar niet zozeer voor de bulkmarkt van de biobrandstoff en als wel voor meer specialistische markten in de chemie, waar de marges veel hoger zijn. Met de hoge arbeids- en grondkosten in Nederland is dat een logische keuze.

Er wordt zo snel mogelijk naar de situatie gewerkt dat alleen biomassa wordt ingezet, die aan duurzaamheidscriteria voldoet. Vooruitlopend op veranderingen in het Europese emissiehandelssysteem worden afspraken gemaakt met de elektriciteitsproducenten. De energiesector is bereid zich sterk in te spannen om de transitie naar een duurzame energiehuishouding te versnellen. De benutting van restwarmte en CO2-afvang en ondergrondse opslag (Carbon Capture and Storage) spelen daarbij een grote rol.

Via het sluiten van convenanten worden afspraken gemaakt over het afvangen en opslaan van CO2 in de bodem. Schone fossiele brandstoff en kunnen zodoende als overgangstechnologie naar een duurzame energievoorziening ingezet worden. Ook zetten de exploitanten in op extra bijstook van biomassa of zelfs het vervroegd sluiten van oude weinig effi ciënte kolencentrales die tot het eigen productiepark behoren. Nieuwe kolencentrales moeten nu al capture ready gebouwd worden. De bouw van deze schone en zuinige kolencentrales leidt tot vermindering van import van veelal vervuilende brandstoffen, zoals bruinkool en import van kernenergie.

Biomassa is de andere grote hernieuwbare energieoptie, met name voor toepassing in het verkeer (zie sector verkeer en vervoer) en voor energieopwekking. Er is nog een aanzienlijk potentieel, zowel in de centrale elektriciteitsopwekking als in meer kleinschalige decentrale (warmte) toepassingen. Ook in de chemie kan vervanging van fossiele door groene grondstoff en een belangrijke rol gaan spelen. Er komt dit najaar een visie van de overheid op biobased economy, waarbij de mogelijkheden tot een vergrote inzet van biomassa in hun onderlinge samen hang worden bekeken. Deze visie volgt op het Energietransitieplatform Groene Grondstoffen. [leden van het Platform Groene Grondstoffen zijn o.a. het Copernicus Instituut (UU) vertegenwoordigd door André Faaij (betaald door RWE/Essent), Shell, DSM, Natuur & Milieu, Unilever, EuropaBIo en AVEBE],

Het kabinet streeft ernaar dat in 2020 ruim 50 PJ/ jaar (3 Mton CO2-reductie/jaar) aan extra primaire energie besparing wordt gerealiseerd met WKK [Warmte Kracht Koppel / Biomassastook].

Bronnen:
2007-09-10-gov-nl-minlnv-werkprogramma-schoon-en-zuinig-nieuwe-energie-voor-het-klimaat
2007-09-18-gov-nl-tweede-kamer-werkprogramma-schoon-en-zuinig-nieuwe-energie-voor-het-klimaat
2007-09-18-gov-nl-tweede-kamer-werkprogramma-schoon-en-zuinig-nieuwe-energie-voor-het-klimaat-uitgewerkt-door-ecn-mnp
2007-10-19-gov-nl-tweede-kamer-correctie-werkprogramma-schoon-en-zuinig-50pj-3mton-co2-reductie-in-2020-wkk-biomassa

Bedrijven met oplossingen voor energie- en klimaatvragen gaan een gouden toekomst tegemoet met een groen randje.

Bron: 2007-09-10-gov-nl-minvrom-werkprogramma-schoon-en-zuinig-nieuwe-energie-voor-het-klimaat

Op 10 oktober 2007 publiceert Gerda Verburg, de minister van LNV de visie van de overheid op de bio-based economy waarin meermaals wordt aangegeven dat de visie gebaseerd is op input van de betaalde biomassalobby zoals het Platform Groene Grondstoffen. In het citaat hierboven én het citaat hieronder zien we dat dit platform de industrie vertegenwoordigd. In de visie wordt vaak benoemd dat duurzame biomassa belangrijk is maar nog vaker wordt verwezen naar de economische kansen die deze visie Nederland kan bieden. Zo is o.a. het volgende te lezen:

Wij hebben ons dankbaar laten inspireren door het Groenboek Energietransitie van het Platform Groene Grondstoffen (PGG) [leden van het PGG zijn o.a. het Copernicus Instituut (UU) vertegenwoordigd door André Faaij (betaald door RWE/Essent), Shell, DSM, Natuur & Milieu, Unilever, EuropaBIo en AVEBE], dat ik in april van dit jaar van het Platform in ontvangst heb genomen. Dit is tezamen met deze overheidsvisie een goede start om in de toekomst gezamenlijk te werken aan de totstandkoming van een bio-based economy, een groene economie.

In de brief van de minister van VROM is het overheidsbeleid met betrekking tot duurzame productie van biomassa voor energiedoeleinden uiteengezet (2007-2011). Deze brief is het kader voor de hantering van de duurzaamheidcriteria voor de productie van biomassa voor energiedoeleinden binnen de thans voorliggende kabinetsvisie.

De bio-based economy kan leiden tot nieuwe economische kansen. Nederland heeft een aantal economisch sterke punten, die met de bio-based economy kunnen worden versterkt. Er zijn echter ook belemmeringen die om overheidsoptreden kunnen vragen. Deze belemmeringen hebben te maken met gebrek aan duurzaamheid bij biomassa, marktfalen en het ontbreken van de benodigde technologieën. Daarnaast zijn er vragen die met de inzet van biomassa op grotere schaal gepaard gaan.

De overheid ziet bij de ontwikkeling naar een bio-based economy kansen voor het Nederlandse bedrijfsleven. Die kansen liggen vooral in hoogwaardige toepassingen, waarbij verschillende producten tegelijkertijd uit biomassa worden geproduceerd (co-productie).

Wil de overheid haar doelstellingen zoals verwoord in het Coalitieakkoord realiseren, dan zal de benodigde biomassa voor een groot deel moeten worden geïmporteerd. Samen met de betrokken partijen zet de Nederlandse overheid zich ervoor in dat zowel de geïmporteerde als de lokale biomassa duurzaam wordt geproduceerd.

Bronnen:
2006-10-16-pgg-platform-groen-grondstoffen-30-procent-vervanging-fossiele-grondstoffen-in-2030
2007-10-10-gov-nl-minlnv-visie-op-de-bio-based-economy-in-de-energietransitie-rapport-minister-gerda-verburg

2008: Intentieverklaring biomassa uit bos, natuur, landschap & keten

Op 14 februari 2008 ondertekenen Gerda Verburg, minister van LNV, Annemarie Jorritsma, Minister VWS & EZ en voorzitter Bosschap (voorganger van de VBNE), en Kees Faber, de voorzitter van de biomassalobbyorganisaties Platform Hout Nederland (PHN) en stichting Probos (voorheen Stichting Hout en Bos), Raad van Toezicht lid van de Biomassa Upstream Stuurgroep (BUS) en eigenaar van palletbedrijf Faber Groep, de intentieverklaring 'biomassa uit bos, natuur, landschap & de houtketen'. Hieronder hebben we de tekst uit de intentieverklaring weergegeven en daaronder uitleg gegeven over de belangen van de betrokkenen:

Minister Verburg van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de voorzitter van het Bosschap (Annemarie Jorritsma) en de voorzitter van het Platform Hout Nederland (Kees Faber) ondertekenden intentieverklaring 'biomassa uit natuur, bos, landschap en houtketen'.

- De minister van LNV in het werkprogramma 'Nieuwe energie voor het klimaat: Schoon en Zuinig' de ambitie heeft neergelegd om eind 2020 200 Pèta-joules (PJ) aan duurzame energie tot stand te hebben gebracht;
- Uit onderzoek dat bureau Ecofys BV in opdracht van de minister van LNV heeft uitgevoerd, is gebleken dat van de doelstelling om 200 PJ aan duurzame energie te gaan produceren 32 PJ kan worden geleverd uit binnenlandse biomassa uit onder meer de Nederlandse bossen, natuurgebieden en landschapselementen, alsmede vanuit de houtketen (de houtverwerkende industrie met inbegrip van zagerijen en de papierindustrie);
- Hout en andere in de natuur geproduceerde biomassa hernieuwbaar en CO2-neutraal zijn. Dit hout voor vele toepassingen benut kan worden, waaronder de productie van biomassa;
- De oogst van de houtige biomassa zonder milieunadelen kan worden vergroot, door een groter percentage van de bijgroei te oogsten, bijvoorbeeld via dunningen. Een benutting van hout uit dunningen een bijdrage kan leveren aan een optimalisatie van de bedrijfskundige situatie van het bosbedrijf;
- Indien de hierboven genoemde biomassastromen kunnen worden benut voor de productie van duurzame energie, een bijdrage geleverd aan de energiezekerheid aan het verminderen van het gebruik van fossiele brandstoffen, aan het verminderen van de uitstoot van CO2 ;

- De minister van LNV, het Bosschap [voorganger van biomassalobbyorganisatie VBNE] en het Platform Hout Nederland zullen gezamenlijk in kaart brengen welke (innovatieve) maatregelen nodig zijn om deze potentieel oogstbare hoeveelheden biomassa daadwerkelijk te gaan oogsten en welke rol de sector en de overheid dienen te vervullen om kansen te benutten en knelpunten weg te nemen;

- De minister van LNV zal andere medeoverheden (zoals andere departementen, provincies, gemeenten en waterschappen) bij het proces betrekken om hen te stimuleren een bijdrage te leveren aan de levering van biomassa en het op gang krijgen van verdere innovatie en techniekontwikkeling (meters maken en meters voorbereiden);

- Het Bosschap [voorganger van de VBNE] en het Platform Hout Nederland zullen relevante partijen buiten hun aangeslotenen en leden bij het proces betrekken om hen te stimuleren een bijdrage te leveren aan de levering van biomassa en het op gang krijgen van verdere innovatie en techniekontwikkeling (meters maken en meters voorbereiden);

- De minister van LNV, het Bosschap [voorganger van de VBNE] en het Platform Hout Nederland zullen zorgdragen voor afstemming en afbakening met andere initiatieven en partijen zoals de transitie in de papierketen en het Platform Groene Grondstoffen [leden van het Platform Groene Grondstoffen zijn o.a. het Copernicus Instituut (UU) vertegenwoordigd door André Faaij (betaald door RWE/Essent), Shell, DSM, Natuur & Milieu, Unilever, EuropaBIo en AVEBE];

Minister Annemarie Jorritsma

Minister VWS & EZ, fractievoorzitter VVD Eerste Kamer der Staten-Generaal, voorzitter VNG en Bosschap (voorganger van de VBNE) en belangenbehartiger voor de Biobased Economy (TKI-BBE) biomassalobby.

Over haar bijbaan als voorzitter bij het Bosschap (voorganger van biomassalobbyorganisatie VBNE) zei Jorritsma in 2004 in het SER-Magazine dat het zo fijn is dat ze daardoor kan aanschuiven bij de SER en de minister. “Dat vind ik ook wel mooi omdat het altijd wel de mogelijkheid geeft om zo’n minister ook over andere onderwerpen te spreken.” Over haar voorzitterschap bij de VNG zei ze in 2015 tegen de Gooi en Eemlander: ‘Het is een hele mooie en handige positie. Want in welke andere functie heb je ministers binnen handbereik?

Al met al is 2003 voor het Bosschap een bewogen jaar geweest. Het mag worden beschouwd als een goede aanloop naar 2004: het jaar waarin het Bosschap zijn vijftigjarig jubileum viert. Het Bosschap is nu het oudste PBO-orgaan in Nederland. Er wordt dan ook uitgekeken naar dit jubileum waarin het Bosschap de gelegenheid te baat zal nemen om de zorg voor een sociaal, economisch en ecologisch goed en gezond functioneren van bedrijven en instellingen - en hun werknemers - die zich inzetten voor het beheer van bos en natuur in Nederland op heldere wijze over het voetlicht te brengen.

A. Jorritsma-Lebbink
voorzitter Bosschap

Toen VVD-fractievoorzitter Loek Hermans in november 2015 de Eerste Kamer vanwege zijn vele bijbanen moest verlaten en vervolgens de nieuwe voorzitter werd van Platform Hout Nederland (PHN), beloofde zijn opvolgster Jorritsma kritisch naar al haar nevenfuncties te kijken. Ze ruilde echter slechts één minder belangrijke nevenfunctie in voor die van president-commissaris van Alliander, een bedrijf met een netto-omzet van 1,7 miljard euro en meer dan 7000 werknemers. In 2017 had ze 7 officieel geregistreerde bijbanen en nog een functie die níet was geregistreerd bij de Senaat volgens een onderzoek van FTM.

Bij de Kamer van Koophandel heeft Jorritsma zich, vlak voor haar fractievoorzitterschap, ingeschreven als zelfstandige in de sector ‘overige specialistische dienstverlening’. Onder dit nummer kan ze worden ingehuurd als spreker, maar ook als lobbyist. Een kenmerk van lobbyen is dat het onzichtbaar gebeurt, zeker als de lobbyisten oud-ministers zijn.

Bronnen:
https://nl.wikipedia.org/wiki/Loek_Hermans#Nevenfuncties
2003-09-25-bosbouwtijdschrift-benoeming-jorritsma-als-nieuwe-voorzitter-bosschap
2004-05-00-bosschap-jaarverslag-en-verantwoordingsverslag-2003-dutch
2007-02-22-gov-nl-minlnv-introductiedossier-lnv-netwerk-belangenorganisaties-en-voorzitters
2008-02-14-ecofys-biomassa-uit-natuur-bos-landschap-stedelijk-groen-en-houtketen

2008-02-14-ecofys-biomassa-uit-natuur-bos-landschap-stedelijk-groen-en-houtketen-samenvatting
2008-02-14-gov-nl-minlnv-bosschap-platform-hout-nederland-intentieverklaring-biomassa-uit-bos-natuur-landschap-en-de-houtketen
2008-05-19-bosschap-het-platform-hout-in-nederland-en-minlnv-brainstorm-sessie-biomassa-uit-het-bos
2008-06-10-gov-nl-minlnv-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2008-06-10-gov-nl-minlnv-minvrom-minez-lto-phn-fnli-bosschap-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2008-06-18-gov-nl-min-lnv-vrom-ez-fin-bosschap-phn-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren-voor-bossector
2008-12-03-gov-minlnv-minvrom-minez-minfin-biomassalobby-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2008-12-03-gov-nl-minlnv-minvrom-minez-lto-phn-fnli-bosschap-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-platformhout-in-nederland-phn
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-biomassa-upstream-stuurgroep-bus
2016-07-01-edu-nl-wur-probos-platform-hout-in-nederland-phn-opgeheven-ivm-lobby-biobased-economy-mission-accomplished
2016-11-02-probos-biomassalobby-platformhout-in-nederland-phn-per-1-juli-2016-opgeheven-gaat-over-in-vbne
2017-02-25-ftm-de-methode-jorritsma-als-zij-belt-wordt-er-opgenomen

Minister Gerda Verburg

Minister LNV, voorzitter commissie voor Europese Zaken, woordvoerster energiebeleid en belangenbehartiger voor de Biobased Economy (TKI-BBE) biomassalobby.

Op 27 augustus 2005 publiceerde de Volkskrant een artikel waarin toen al zeer uitgebreid de schadelijke gevolgen werden uitgemeten van het biomassabeleid dat RWE Essent en de door RWE Essent betaalde wetenschappers van het Copernicus Instituut (UU) in samenwerking met een grote groep biomassalobbyisten in gang hebben gezet:

> De ingenieuze oplossingen die in het Westen worden gevonden voor het milieuvraagstuk, lijken aan de andere kant van de wereld de problemen juist te verergeren. Volgens Milieudefensie verdwijnt er jaarlijks 3,9 miljoen hectare tropisch regenwoud in Indonesië, ofwel zeven hectare per minuut. Palmolieplantages, die in de laatste acht jaar in oppervlakte zijn verdubbeld, zouden daarvan de belangrijkste motor zijn. Ook zou de lokale bevolking vaak hun land kwijtraken aan grote bedrijven die de plantages aanleggen.
>
> De invoer van palmolie uit Maleisië is de afgelopen tien jaar vernegenvoudigd, terwijl de invoer uit Indonesië is verdubbeld. Een woordvoerder van energiebedrijf Essent meldt dat de Clauscentrale in het Limburgse Maasbracht nu al ongeveer tweehonderdduizend ton van de plantaardige olie verstookt.
>
> De lobby om normen over duurzaamheid te laten verwateren, is ontzettend hard', stelt ook Anne van Schaik van Milieudefensie. Johan Vollenbroek van de milieuorganisatie Mobilisation for the Environment vreest dat biomassa niet het antwoord is op de milieuproblemen.
>
> Bron: 2005-08-27-volkskrant-palmolie-verhit-gemoederen-in-milieudebat

Op 2 september 2008 publiceert Change Magazine een volledig tijdschrift genaamd Biomassa Groen Goud voor Energie en Producten waarin een groot deel van de vooraanstaande biomassalobbyisten aan het woord komen waaronder meerdere door RWE Essent betaalde ministers en wetenschappers zoals Jacqueline Cramer en André Faaij.

In het tijdschrift worden ook wetenschappelijke studies benoemd en wetenschappers gehoord die aangeven dat de plannen dramatisch zullen uitpakken voor de natuur, het klimaat en de ontwikkelingslanden. Het is schokkend om te lezen hoe die waarschuwingen genegeerd worden zeker omdat op het moment van publicatie al meerdere jaren hele duidelijke signalen in het nieuws te lezen zijn dat de biomassaplannen van RWE/Essent en het Copernicus Instituut (UU) tot zeer grootschalige ontbossing leidt in o.a. Indonesië en Maleisië (palmolie).

> De economie van de toekomst is niet meer gebaseerd op aardolie. Sterker nog: over 20 jaar is er mogelijk geen druppel aardolie meer te vinden. We zijn dus op zoek naar alternatieven. En die denken we gevonden te hebben in de biobased economy: producten en energie uit planten en dierlijke restproducten.

De enige manier om te weten of de [biomassa]criteria werken en een duurzaamheidgarantie kunnen bieden, is ze in praktijk brengen: doen. Dan weten we of en zo ja, hoe we ze moeten aanscherpen. Inmiddels lopen proefprojecten in Indonesië en Mozambique", zegt de minister [Minister Jacqueline Cramer].

(…) Cramer doelt op het werkprogramma 'Nieuwe energie voor het klimaat' van het project 'Schoon en zuinig'. Dit programma beschrijft de manier waarop Nederland in 2020 één van de efficiëntste en schoonste energievoorzieningen van Europa zal hebben. "We hebben ambitieuze doelen – en daarvoor halen we alles uit de kast: geothermie, wind- en zonne-energie, ander gebruik van warmte. En duurzaam geproduceerde biomassa." Cramer heeft hiertoe met haar collega's Koenders (OS), Van der Hoeven (EZ) en Gerda Verburg (LNV) afgesproken de criteria te testen in een aantal landen. [Indonesië en Mozambique]

19
Bio-based economy
Eén ding is volgens landbouwminister Gerda Verburg glashelder: "Over 20 jaar is er mogelijk geen druppel aardolie meer te vinden. We zijn dus op zoek naar alternatieven. En die denken we gevonden te hebben in de bio-based economy: producten en energie uit planten en dierlijke restproducten zijn."

Biomassa is een onderwerp dat wetenschappelijke discussie uitlokt, dat aan energie raakt, transities, landbouw, klimaat en biodiversiteit. Het onderwerp beïnvloedt diverse beleidsterreinen en zorgt voor een verhit maatschappelijk en politiek debat. Het raakt aan vraagstukken van ver uit elkaar liggende niveaus; armoede en honger versus het vullen van de benzinetank, biodiversiteit en klimaatverandering versus economische groei. Of de ingeslagen weg, om via een biobased economy te komen tot een CO2-neutrale economie de juiste is, zal moeten blijken.

Begin maart heeft het Milieu Natuur Planbureau 'Local and global consequences of the EU renewable directive for biofuels criteria' gepresenteerd aan het Europese Parlement. Op 14 maart presenteerde Energieonderzoek Centrum Nederland de 'Biobrandstoffen Road Map'. Het criterium concurrentie met de voedselvoorziening heeft de huidige discussie over het duurzame gehalte in biomassastromen op scherp gezet.

Amerikaanse onderzoeksteams die in februari in de online editie van 'Science' publiceerden, stelden vast dat teelt van energiegewassen juist tot versterking van het broeikaseffect leidt. Zij berekenden de hoeveelheid CO2 die vrijkomt als natuurgebieden (zoals bossen, savannes en graslanden) worden ontgonnen voor de teelt van voedingsgewassen vanwege de toepassing voor energieteelt. Beide studies concludeerden dat de productie geen vermindering oplevert, maar juist voor verhoging van de CO2-uitstoot zorgt, tot tientallen malen de jaarlijkse CO2-besparing wanneer graslanden, tropische wouden of savannes worden omgezet in plantages voor biobrandstoffen.

André Faaij, universitair hoofddocent aan de Universiteit van Utrecht (UvU) [en door RWE Essent betaalde wetenschapper van het Copernicus] en deskundige op gebied van energiesystemen en CO2-scenario analyse, reageert vermoeid wanneer hij over de 'Science'-publicatie hoort. "Dit was al jaren bekend", licht hij toe. (…) Volgens Faaij heeft energieteelt voor biobrandstoffen wel degelijk positieve CO2-effecten. (…) Hij stelt dat landbouw en veeteelt efficiënter kunnen. Faaij: "In grote delen van de wereld dijt de landbouw uit. De efficiency is laag en het grondverbruik hoog. Een boer in Afrika haalt een ton opbrengst van zijn grond, terwijl een Europese boer van een even groot stuk land tien keer zoveel haalt."

Rudy Rabbinge, hoogleraar aan de Universiteit van Wageningen, is niet overtuigd van de mogelijkheden van het in gebruik nemen van marginale gronden op de schaal die Faaij voorstaat.

Medio augustus heeft minister Verburg van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) 3,6 miljoen euro beschikbaar gesteld voor innovatieve ondernemers die aan de slag willen met groene grondstoffen. Groene grondstoffen zijn planten en dierlijke restproducten die verwerkt kunnen worden tot alternatieven voor bijvoorbeeld plastic.

Bron: 2008-09-02-changemagazine-biomassa-groen-goud-voor-energie-en-producten

Een half jaar later publiceert Greenpeace op 12 mei 2009 een zeer uitgebreid rapport waarin de zeer schadelijke gevolgen van het Nederlandse biomassabeleid uitgebreid uiteen wordt gezet.

Bronnen:
2005-08-27-volkskrant-palmolie-verhit-gemoederen-in-milieudebat
2007-09-10-gov-nl-minvrom-werkprogramma-schoon-en-zuinig-nieuwe-energie-voor-het-klimaat
2008-06-10-gov-nl-minlnv-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2008-06-10-gov-nl-minlnv-minvrom-minez-lto-phn-fnli-bosschap-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2008-06-18-gov-nl-min-lnv-vrom-ez-fin-bosschap-phn-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren-voor-bossector
2008-09-02-changemagazine-biomassa-groen-goud-voor-energie-en-producten
2008-12-03-gov-nl-minlnv-minvrom-minez-lto-phn-fnli-bosschap-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2009-05-12-greenpeace-the-dutch-economic-contribution-to-deforestation-and-forest-degradation-in-indonesia-and-malaysia-1995-2007
2020-03-31-edsp-eco-dringend-advies-aan-gov-nl-pbl-projectleider-onderzoek-duurzaamheid-en-inzet-biomassa-om-inbreng-mee-te-nemen
2020-03-31-gov-nl-pbl-rwe-essent-copernicus-instituut-uu-betaalde-palm-olie-biomassalobby-betrokkenheid-voorbeeld

Bron: https://edition.cnn.com/interactive/2019/11/asia/borneo-climate-bomb-intl-hnk

Niet gehinderd door enige zorgen of schaamte gaat Gerda Verburg door met haar missie om Nederland de wereldleider in biobased technologie te maken. Op 17 juni 2010 publiceert het MKB Nederland een artikel met de naam Op naar een échte bio-industrie waarin o.a het volgende te lezen is:

> Volgens landbouwminister Gerda Verburg zit het erin: Nederland is over tien jaar wereldleider met biobased technologie. Wat Duitsland is voor de ontwikkeling van zonne-energie, worden wij voor biobased.
>
> Met groene grondstoffen (biomassa) energie opwekken en chemicaliën produceren is sinds 2007 een belangrijk onderdeel geworden van de Nederlandse overheidsdoelstellingen. Het kabinet besloot toen te streven naar een biobased economie. Landbouwminister Gerda Verburg ziet een schone toekomst (zie ook kader Overheid moet een kontje geven). Als we nu alles op alles zetten, kunnen we over tien jaar marktleider zijn op het gebied van biobased technologie, zegt de demissionaire bewindsvrouw.
>
> Het bedrijfsleven had die kans al veel eerder zien liggen. Niet alleen kleine, maar ook grote internationale bedrijven zoals Shell en DSM. De Rotterdamse Haven, ook geen kleine jongen in het economische speelveld, klopte in 2005 aan bij Wageningen University voor advies over de kansen van de haven in een biobased economie.
>
> In het Rotterdamse havengebied staat een zestal biodieselfabrieken en twee bio-ethanolfabrieken gepland. Daarvan zijn er al enkele in gebruik. Er is capaciteit voor ruim 1,5 miljoen ton biodiesel en ruim een half miljoen ton bio-ethanol.
>
> De Nederlandse economie met veel nadruk op chemie en transport is heel erg afhankelijk van een omslag naar biobased. Het verwachtingspatroon van de politici mag ook wel een beetje realistischer. Johan Sanders: De eisen voor duurzame energievormen zijn niet in verhouding met de ontwikkelingen.
>
> Het ministerie van Landbouw was de afgelopen jaren zonder twijfel de grote aanjager van het biobased denken bij de overheid. Demissionair minister Verburg en haar ambtenaren hebben de lijnen uitgezet waarbij later andere ministeries hebben aangehaakt.

Zeven jaar later is Gerda Verburg nog altijd een bevlogen biomassalobbyist en o.a. betrokken bij de biomassalobby van Staatsbosbeheer ondanks de grote hoeveelheid aan berichten en waarschuwingen dat onze gezondheid, de natuur en

het klimaat te leiden hebben onder haar biomassabeleid. Stichting Natuurwijs is een initiatief van Staatsbosbeheer om fondsen te werven en kleine kinderen al van jongst af aan wijs te maken dat het goed voor de natuur en het klimaat zou zijn om bomen te kappen en verbranden. In het beleidsplan van de Boomfeestdag 2014 – 2018 is opgenomen dat stichting Natuurwijs van Staatsbosbeheer is:

> b. Zoeken naar een partner die lespakketten ontwikkelt/uitgeeft, zoals IVN of stichting Natuurwijs van SBB [Staatsbosbeheer]. Wel de naam van SNB [Stichting Nationale Boomfeestdag] er aan blijven verbinden. Een follow up voor de bomenmap bedenken, met een educatieve uitgeverij gaan praten (actie: Piet en Peter D., gesprek met Jelle de Jong)
>
> c. Nadere invulling van Boomfeestdag als LABEL van SBB (als onderdeel van de herbezinning van SBB op de nationale parken en focus op de jeugd in deze). [zie hieronder uitleg
>
> Bron: 2014-12-12-boomfeestdag-beleidsplan-2014-2018

Op de website van de stichting staat dat stichting Natuurwijs een initiatief is 'in samenwerking met Staatsbosbeheer' en 'Zie ook boomfeestdag en buitenfonds'. Indien je de nieuwsbrief van stichting Natuurwijs leest (2017) zie je dat Staatsbosbeheer, stichting Natuurwijs en Boomfeestdag samen een lespakket ontwikkelen met de naam 'De BomenMap'. In de nieuwsbrief van de boomfeestdag 2017 staat vermeld dat in het lespakket 'De BomenMap' op nadrukkelijk verzoek van Minister Gerda Verburg ook aandacht wordt gegeven aan het kappen van bomen, het verwerken tot papier en houtproducten en dat er aandacht aan biomassa wordt besteed.

Bronnen:
2005-08-27-volkskrant-palmolie-verhit-gemoederen-in-milieudebat
2006-10-16-pgg-platform-groen-grondstoffen-30-procent-vervanging-fossiele-grondstoffen-in-2030
2007-09-10-gov-nl-minvrom-werkprogramma-schoon-en-zuinig-nieuwe-energie-voor-het-klimaat
2007-10-10-gov-nl-minlnv-visie-op-de-bio-based-economy-in-de-energietransitie-rapport-minister-gerda-verburg
2008-02-14-ecofys-biomassa-uit-natuur-bos-landschap-stedelijk-groen-en-houtketen
2008-02-14-ecofys-biomassa-uit-natuur-bos-landschap-stedelijk-groen-en-houtketen-samenvatting
2008-02-14-gov-nl-minlnv-bosschap-platform-hout-nederland-intentieverklaring-biomassa-uit-bos-natuur-landschap-en-de-houtketen
2008-09-02-changemagazine-biomassa-groen-goud-voor-energie-en-producten
2008-06-10-gov-nl-minlnv-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren

2008-06-18-gov-nl-min-lnv-vrom-ez-fin-bosschap-phn-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren-voor-bossector
2008-12-03-gov-minlnv-minvrom-minez-minfin-biomassalobby-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2009-05-12-greenpeace-the-dutch-economic-contribution-to-deforestation-and-forest-degradation-in-indonesia-and-malaysia-1995-2007
2010-06-17-mkb-op-naar-een-echte-bio-industrie
2012-11-12-tki-bbe-biomassalobby-presentatie-peter-paul-schouwenberg-rwe-essent
2017-03-08-boomfeestdag-staatsbosbeheer-nieuwsbrief-stichting-nationale-boomfeestdag-2017
2018-02-15-boomfeestdag-co2-compensatie-vliegreis-bomen-helpen-het-klimaat-door-co2-uit-de-lucht-te-halen
2020-03-31-edsp-eco-dringend-advies-aan-gov-nl-pbl-projectleider-onderzoek-duurzaamheid-en-inzet-biomassa-om-inbreng-mee-te-nemen
2020-03-31-gov-nl-pbl-rwe-essent-copernicus-instituut-uu-betaalde-palm-olie-biomassalobby-betrokkenheid-voorbeeld

Biomassalobbybureau Ecofys, Platform Hout Nederland (PHN) en Probos

Uit de intentieverklaring biomassa uit bos, natuur, landschap & keten (2008) blijkt de invloed van bureau Ecofys (zie hoofdstuk 'Wetenschap op bestelling') die het onderzoeksrapport heeft aangeleverd waarop de inhoud van de intentieverklaring gebaseerd is. De Ecofys-auteur van het onderzoek is Leen Kuiper (Staatsbosbeheer biomassaproject Flevo-Energiehout, SKAL-FSC-EKO-Certification-Staatsbosbeheer, Probos-Biomassa-Upstream-Stuurgroep, en Ecofys BV/Navigant biomassa-expert) en de vermelde stakeholders in het onderzoek (blz. 17) zijn o.a. Essent (RWE), Nuon, Staatsbosbeheer en de rest van Biomassalobby BV Nederland.

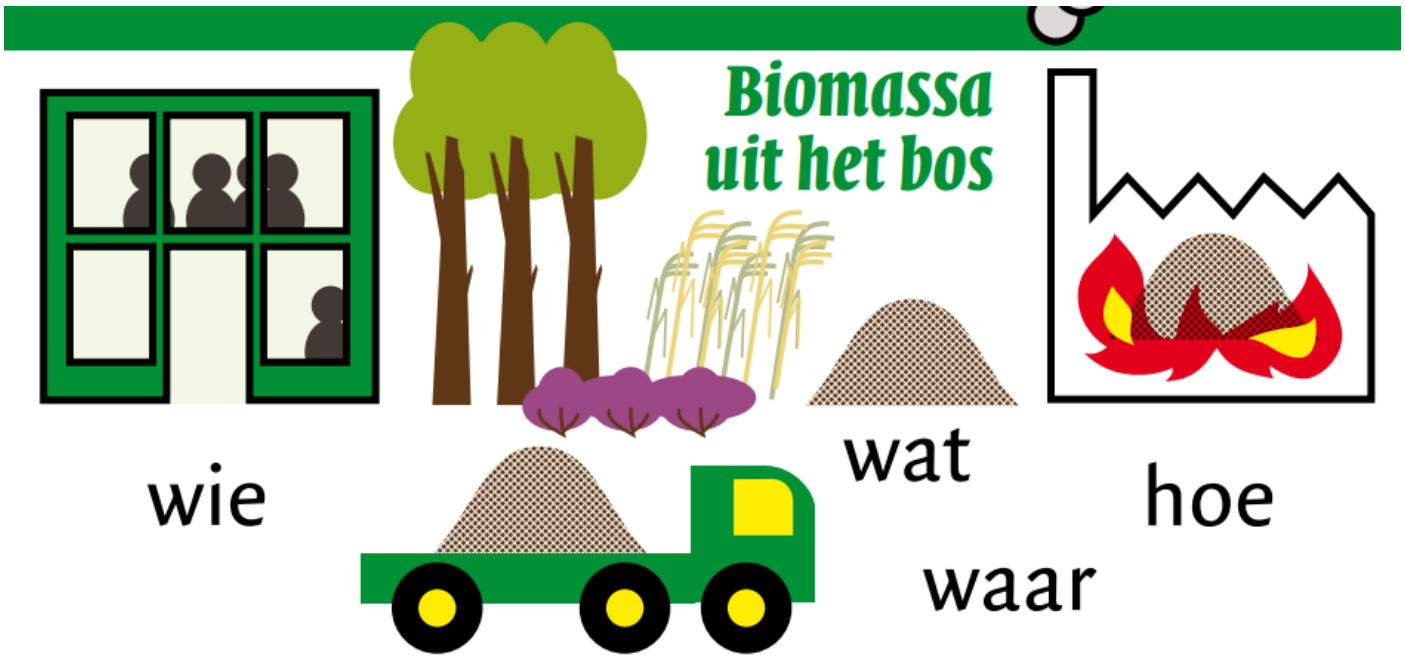
Op hetzelfde moment is Ecofys ook betrokken bij een ander onderzoek met dezelfde stakeholders voor het ministerie van VROM. Indien we dat onderzoek van Ecofys erbij pakken valt te lezen dat de stuurgroep en opdrachtgevers van het onderzoek o.a. uit de volgende organisaties bestond: Essent (RWE), Electrabel en Eneco. De organisaties die verantwoordelijk waren voor de uitvoer van het onderzoek maken allemaal onderdeel uit van betaalde pro biomassalobbyorganisaties zoals Ecofys (Marielle Vosbeek) CE Delft (Frans Rooijers), Royal Haskoning (Evert Holleman en Harry Croezen) en het TNO waar André Faaij (Copernicus Instituut UU) de directeur is. Al deze personen en organisaties hebben financiële belangen bij de uitkomst van deze onderzoeken en doen telkens alsof ze onafhankelijk zijn maar werken onderling innig samen met als doel het gewenste biomassabeleid van o.a. RWE/Essent te realiseren.

We vinden het belangrijk om te vermelden dat het bestuur van de Biobased Economy lobbyorganisatie Platform Hout Nederland (PHN) in 2016 opgeheven en ondergebracht is bij Probos nadat ze hun lobbywerkzaamheden afgerond en 'Mission Accomplished' verklaarden. Probos voorziet de overheid van pro-biomassalobbyrapporten zodat de bij dit dossier betrokken ambtenaren de politiek en burgers kunnen overtuigen van het door de bedrijven voorgestelde biomassabeleid. Het is ook belangrijk om aan te geven dat zowel minister Verburg als minister Jorritsma lobbyen voor de TKI Biobased Economy (BBE) organisatie.

Sylvo Thijsen directeur SBB, bestuurslid en lobbyist PHN en Grontmij (Sweco)

Op 29 april 2008 is de huidige directeur van Staatsbosbeheer Sylvo Thijsen (2013 tot 2025) nog geen directeur van Staatsbosbeheer maar enkel bestuurslid (CEO) en biomassalobbyist voor de Grontmij (nu Sweco Nederland) op het 'Biomassa Forum'. Deze brainstorm- en netwerkdag was georganiseerd door het Bosschap (tegenwoordig biomassalobbyorganisatie VBNE) en het Platform Hout Nederland (PHN) en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Het doel van de Biomassa Forumbijeenkomst was de eerste uitwerking van de 'Intentieverklaring biomassa uit natuur, bos, landschap en de houtketen', die deze organisaties in februari 2008 met elkaar ondertekenden. In deze intentieverklaring spraken de drie organisaties af zich sterk te maken voor het leveren van zoveel restproducten uit bos, natuur, landschap en de houtketen, dat daar 32 PetaJoules aan duurzame energie mee geleverd kon worden.

Om de doelen uit de intentieverklaring om te zetten in concrete resultaten, is tijdens het Biomassa Forum in kaart gebracht welke organisaties een rol spelen of zouden moeten spelen, welke kansen er zijn op de korte en de langere termijn en welke belemmeringen op dat moment nog bestonden om de ambities tot een succes te kunnen maken.

Laatste spreker was Sylvo Thijsen, voorzitter van de Raad van Bestuur van de Grontmij (nu Sweco Nederland). Thijsen legde in zijn inleiding de nadruk op de ketenbenadering. Alleen in een uitstekende samenwerking tussen alle partners van de keten (biomassaproducenten, vervoerders, afnemers, etc.) kunnen de duurzame energiedoelen worden behaald. Ketenintegratie leidt tot een hoog rendement en tot meer efficiency.

Thijsen liet een aantal voorbeelden zien van energiecentrales in het buitenland. Daarbij bepalen de technologie en de logistiek welke techniek wordt gekozen. Met andere woorden: veel van de in het buitenland draaiende energiecentrales zijn niet (zoals de meeste Nederlandse centrales) afhankelijk van ‘schoon’ hout.

Met diverse voorbeelden toonde Thijsen dat biomassa, evenals biomassatechniek, belangrijke exportproducten kunnen zijn. Thijsen pleitte verder voor het opzetten van een goed monitoringssysteem op het gebied van biomassa. Op dit moment is er (zowel in Nederland als in andere landen) grote onwetendheid op dit gebied.

Niemand weet precies waar hoeveel biomassa groeit, wordt geoogst en wordt benut. Dat maakt het onmogelijk een goede nulmeting te doen en biedt ook onvoldoende kansen voor tussentijdse bijsturing. Wel kunnen we op basis van de huidige schattingen aannemen dat Nederland zijn biomassa op dit moment voor 95% moet importeren.

Sterker nog: een groot deel van de in Nederland aanwezige restproducten benutten we niet zelf, maar exporteren we naar andere landen. Door de aanleg van meer bos en vooral ook meer beplantingen kunnen we toewerken naar een verdrievoudiging van de huidige hoeveelheid binnenlandse biomassa. We moeten in Nederland leren energie-inclusief te denken en te ontwerpen.

Minister Annemarie Jorritsma, voorzitter van het Bosschap schetste vervolgens de manier waarop de initiatief nemende partijen de komende maanden zullen gebruiken om tot uitwerking van alle aanbevelingen te komen. De tijd is er rijp voor, aldus Jorritsma. We moeten nu onze kansen grijpen en van biomassa een Nederlands succesverhaal gaan maken.

Sylvo Thijsen werd vervolgens in 2013 zowel de directeur van Staatsbosbeheer als ook o.a. bestuurslid en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter van de biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN). Zie ook Salaris(sen) huidige directeur SBB Sylvo Thijsen

Bronnen:
2003-07-29-skal-fsc-eko-certification-report-staatsbosbeheer-region-flevoland-overijssel-zwolle-skal-fm-coc-008520
2004-03-29-probos-biomassalobby-bosberichten-veel-energiehout-in-nederland
2005-08-15-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-sustainable-forest-management-certification-quick-scan-leen-kuiper
2006-00-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-jaarboek-2004-2005
2006-01-12-gov-nl-minez-senternovem-actieplan-biomassa-inhoudelijk-eindrapport
2006-04-21-platformbioenergie-jaarwerkplan-2006
2006-07-05-platformbioenergie-presentatie-netherlands-bio-energy-association-puts-energy-into-biomass
2007-02-22-gov-nl-minlnv-introductiedossier-lnv-netwerk-belangenorganisaties-en-voorzitters
2007-07-00-cedelft-ecofys-tno-royalhaskoning-in-opdracht-van-nam-seq-nogepa-essent-electrabel-eneco-algemene-milieu-effecten-studie
2008-02-14-gov-nl-minlnv-bosschap-platform-hout-nederland-intentieverklaring-biomassa-uit-bos-natuur-landschap-en-de-houtketen
2008-02-14-ecofys-biomassa-uit-natuur-bos-landschap-stedelijk-groen-en-houtketen
2008-02-14-ecofys-biomassa-uit-natuur-bos-landschap-stedelijk-groen-en-houtketen-samenvatting
2008-05-19-bosschap-het-platform-hout-in-nederland-en-minlnv-brainstorm-sessie-biomassa-uit-het-bos
2008-06-10-gov-nl-minlnv-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2008-06-18-gov-nl-min-lnv-vrom-ez-fin-bosschap-phn-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren-voor-bossector
2008-10-04-biomassa-upstream-stuurgroep-quick-scans-on-upstream-biomass-yearbook-2006-2007
2008-12-03-gov-minlnv-minvrom-minez-minfin-biomassalobby-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2008-12-05-biomassactueel-forum-jaargang-1-nummer-1
2010-11-03-eu-ceo-conference-association-for-consultancy-and-engineering-delegate-list
2012-03-09-gov-uk-ci-officers-sylvo-thijsen-sweco-uk-holding-grontmij-director-resigned
2012-03-21-ch-grontmij-now-sweco-resignaton-details-director-sylvo-thijsen
2012-05-09-grontmij-kempenenco-investmentbanking-sweco-etc-sylvo-thijsen-notice-severance-payment
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-platformhout-in-nederland-phn
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-biomassa-upstream-stuurgroep-bus
2015-10-22-sweco-investor-relations-archive-the-offer-for-grontmij
2015-10-00-vanlanschotkempen-investment-banking-corporate-finance-transactions-2015-grontmij-sweco-october
2015-11-00-ce-delft-betaalde-pro-biomassalobby-in-opdracht-van-commissie-corbey-honoreren-kwaliteit-biomassa
2016-06-01-houtwereld-houtnieuws-platform-hout-nederland-stopt
2016-07-01-edu-nl-wur-probos-platform-hout-in-nederland-phn-opgeheven-ivm-lobby-biobased-economy-mission-accomplished
2016-11-02-probos-biomassalobby-platformhout-in-nederland-phn-per-1-juli-2016-opgeheven-gaat-over-in-vbne
2018-07-12-probos-biomassalobby-adviesraad-zitten-ook-in-de-staatsbosbeheer-bosbeheer-adviescommissie
2019-10-16-probos-leden-adviesraad
2020-03-16-edsp-eco-lijst-top-400-betrokkenen-bij-de-betaalde-pro-biomassalobby-in-nederland-inbreng-pbl-onderzoek-tbv-advies-ser
2024-02-05-bioenergyinternational-biomasslobby-sweco-to-support-gasunies-energy-infrastructure-transition
2024-06-22-marketscreener-sylvo-thijsen-active-and-non-active-positions

2008: Wijziging Boswet t.b.v. verhoging biomassaoogst

Op 11 april 2007 stuurt Mark Vonk, (FSC Lead Auditor van SKAL/Control Union Certifications) namens de Probos Biomassa Upstream Stuurgroep (BUS) belangenorganisatie een memo met de titel 'Biomassa en Boswet'. In de memo staat o.a. het volgende:

De nota van de minister van LNV met begeleidende brief aan de tweede kamer over zijn voornemen om het voortbestaan van de boswet te overwegen in het kader van de administratieve lastenverlichting van het overheidsapparaat. Er is sinds het verschijnen van de brief van de minister veel gezegd, vergaderd, besproken en geschreven over de mogelijke effecten en de juridische houdbaarheid van de boswet. Dit alles leverde in de sector alleen maar meer vraagtekens op. Met name de vraag over het waarom van het afschaffen van een wet die uitblinkt in eenvoud, effectiviteit en handhaafbaarheid klinkt vaker door.

Op 22 mei 2008 wordt de Boswet aangepast om ervoor te zorgen dat Staatsbosbeheer aan minder regels hoefde te voldoen, meer subsidies kon innen en de minister in mindere mate verantwoordelijk is voor de werkwijze van Staatsbosbeheer. Ondanks dat binnen de verschillende geledingen van de bosvakwereld werd aangegeven dat de Boswet uitblonk in eenvoud, effectiviteit en handhaafbaarheid en ze voor het behoud van de Boswet waren werd deze 16 december 2015 toch afgeschaft en vervangen voor de Wet natuurbescherming. In die nieuwe Wet Natuurbescherming die uiteindelijk de Boswet verving is 85 x het woord 'Ontheffing' en 59 x het woord 'Vrijstelling' opgenomen waarmee het grootschalig kappen van bossen voor de biomassahandel nog meer ruime baan en vrij spel heeft gekregen.

In de inleiding aan de parlementaire stukken van 22 mei 2008 is het volgende te lezen over het afschaffen van de artikelen 9, 10 en 11 en de wens om de Boswet volledig af te schaffen:

> De wetswijziging van 17 december 1997 (Kaderwet LNV-subsidies) vloeit grotendeels voort uit de inwerkingtreding van titel 4.2AWb, dat geheel is gewijd aan subsidies en de wijze van subsidieverstrekking. Op grond van deze wijziging is Afdeling IV, dat zijn de artikelen 9, 10 en 11, van de Boswet vervallen.
>
> IX. Verzelfstandiging Staatsbosbeheer (wetswijziging van 11 september 1997, Stb.1997, 514)
> Deze wetswijziging heeft geleid tot de externe verzelfstandiging van Staatsbosbeheer in de vorm van een publiekrechtelijke rechtspersoon. Deze rechtspersoon wordt nu in staat gesteld een beter product te leveren tegen lagere kosten voor de overheid. Ook na de verzelfstandiging blijft Staatsbosbeheer een overheidsinstelling.
>
> In het kader van de bestuurlijke vernieuwing wordt de beleidsuitvoering zoveel mogelijk los gemaakt van de beleidsvorming. Een externe verzelfstandiging betekent dat deze rechtspersoon niet langer deel uit maakt van een ministerie met als gevolg dat de minister niet meer automatisch verantwoordelijk is voor alles wat er binnen deze rechtspersoon gebeurt, maar enkel nog verantwoordelijk is voor het in de wet neergelegde aansturingsregime.
>
> XI. Evaluatie van de natuurwetgeving
> In het voorjaar 2008 is de Boswet meegenomen in het parlementaire dereguleringsproject 'Evaluatie natuurwetgeving' samen met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. De verschillende geledingen binnen de bosvakwereld lijken voor het behoud van de huidige Boswet te zijn, zij het in een iets gemoderniseerde versie. Najaar 2010 is de voortgang van het dereguleringsproject nog onzeker.

Bronnen:
1961-07-20-gov-nl-boswet-1961
1997-09-11-gov-nl-wet-verzelfstandiging-staatsbosbeheer
2007-04-00-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassa-en-boswet-wijziging
2008-05-19-bosschap-het-platform-hout-in-nederland-en-minlnv-brainstorm-sessie-biomassa-uit-het-bos
2008-05-22-gov-nl-wijziging-boswet-van-1961-07-20-en-uiteindelijk-vervangen-voor-wet-natuurbescherming
2008-06-18-gov-nl-min-lnv-vrom-ez-fin-bosschap-phn-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren-voor-bossector
2008-07-01-gov-nl-minlnv-convenant-nalevingsstrategie-natuurwetgeving
2008-09-01-gov-nl-tweede-kamer-verslag-overleg-bomenkapbeleid-staatsbosbeheer-meer-dan-100000-meldingen-in-7-weken
2009-03-05-gov-nl-minlnv-beantwoording-kamervragen-bomenkapbeleid-staatsbosbeheer-meer-dan-100000-meldingen-in-7-weken
2012-02-00-probos-bosomvorming-zonder-compensatie
2015-12-16-gov-nl-wet-natuurbescherming

2008: Convenant Schone en Zuinige Agrosectoren

Op 10 juni 2008 wordt het Convenant Schone en Zuinige Agrosectoren ondertekend door o.a. minister van LNV Gerda Verburg, minister van VROM Jacqueline Cramer, minister van Economische Zaken Maria van der Hoeven en staatsecretaris Jaap de Jager en namens LTO Nederland door A. Maat, N. van Ruiten en J. Gerritsen namens de biomassalobbyorganisaties Platform Hout Nederland (PHN) door Kees Faber en namens het Bosschap (tegenwoordig de VBNE) door Annemarie Jorritsma en vervolgens ook namens de FNLI door W. de Bruijn.

In het convenant is o.a. het volgende te lezen:

Het Transitieplatform Groene Grondstoffen heeft een streefwaarde geformuleerd van 30% vervanging van fossiele grondstoffen door groene grondstoffen in 2030. Het efficiënter omgaan met die grondstoffen is vooral gericht op het zoveel mogelijk reduceren van de CO2 uitstoot en op het zo goed mogelijk benutten van de economische kansen van het gebruik van biomassa. De biomassastromen kunnen volgens het Platform Groene grondstoffen in 2030 in totaal 519 PJ per jaar aan vermeden fossiele energie opleveren, wat overeen komt met een reductie van de CO2-emissie met 34,7 Mton per jaar.

De overheidsvisie op de 'bio-based economy' (BBE) is in oktober 2007 naar de Tweede Kamer gestuurd. In deze visie geeft de Rijksoverheid aan dat Nederland een unieke uitgangspositie heeft voor een dergelijke economie: een sterke agrosector, een internationaal vermaarde chemie, uitmuntende havens en wereldtop kennisinstellingen. De visie geeft aan dat er grote hoeveelheden biomassastromen Nederland in- en uitgaan en dat er potenties zijn voor betere benutting van de reststromen uit deze biomassa.

De in het werkprogramma Schoon en Zuinig vastgelegde ambitie wordt gerealiseerd om in 2020 circa 200 PJ duurzame energie per jaar uit biomassa te produceren.

Met betrekking tot marktontwikkeling zal de Rijksoverheid het volgende ondernemen: • Verdere internationale samenwerking van overheden met het bedrijfsleven om een internationale markt te creëren voor groene grondstoffen en intermediaire producten. Nederland dringt in Europa aan op een gelijk speelveld op het gebied 7 Versie 3-12-2008. van biobrandstoffen en certificering van duurzame biomassa. Expliciete Europese inzet op en steun voor de ontwikkeling van internationale standaarden en normen is noodzakelijk.

In het werkprogramma Schoon en Zuinig staat beschreven: 'Door optimaal gebruik van alle biomassa, bijproducten en reststromen uit de primaire sectoren, en de verwerkende industrie kan de totale agroketen in 2020 circa 200 PJ aan hernieuwbare energie produceren.'

De BNLH-sector kent ongeveer 5000 bedrijven en organisaties die een bijdrage kunnen leveren aan het beschikbaar maken van houtige en niet-houtige biomassa.

De Rijksoverheid zal de verschillende overheden zoals de relevante ministeries, provincies, gemeenten, waterschappen of andere regionale publieke verbanden stimuleren een bijdrage te leveren aan de levering en verwerking van biomassa en het op gang krijgen van verdere innovatie en techniekontwikkeling.

De BNLH-sector streeft naar het maximaliseren van de levering van houtige en niethoutige biomassa uit reststromen uit onder meer publieke en private bossen, natuurterreinen, landschapselementen, parken, bermen en groenstroken langs en nabij wegen en waterwegen, ten behoeve van aanwending voor de productie van duurzame energie, al dan niet door derden.

Rijksoverheid en BNLH-sector zullen gezamenlijk in kaart brengen welke maatregelen nodig zijn om de potentieel oogstbare hoeveelheden biomassa daadwerkelijk te gaan oogsten en welke rol de Rijksoverheid, de BNLH-sector en andere partijen dienen te spelen om de kansen te benutten en de knelpunten weg te nemen.

Het Bosschap streeft ernaar terreineigenaren bij het (laten) uitvoeren van beheersmaatregelen aan te laten geven welke reststromen beschikbaar kunnen komen voor aanwending als grondstof voor duurzame energie. De terreineigenaren worden gestimuleerd in hun beheersplannen voor de langere termijn aan te geven welke specifieke maatregelen dienen te worden genomen om biomassa (en andere producten) beschikbaar te maken. Tevens worden terreineigenaren gestimuleerd om bij de aanleg van nieuwe bossen en beplantingen de terreindoelen zodanig in te richten dat dit de productie van biomassa voor onder meer verwerking tot duurzame energie ten goede komt.

De BNLH-sector streeft naar meerjarige afspraken met de energiebedrijven voor een gegarandeerde en constante afname van biomassaprodukten uit de BNLHsector. De BNLH-sector streeft daarnaast ook naar afspraken over levering van biomassa aan decentrale en kleinschalige energieproductie-eenheden.

De BNLH-sector zal hun leden en relevante derde partijen stimuleren een bijdrage te leveren aan de levering van biomassa en het op gang krijgen van verdere innovatie en techniekontwikkeling (meters maken en meters voorbereiden).

De BNLH-sector investeert in de periode 2008 – 2020 € 600 mln in de ontwikkeling van biomassa en het realiseren van de doelstellingen zoals beschreven in de artikelen 9.2 en 9.3 van dit convenant. De papierindustrie investeert separaat nog eens circa € 120 mln gerelateerd aan de doelstellingen van dit convenant.

Bronnen:
2008-06-10-gov-nl-minlnv-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2008-06-10-gov-nl-minlnv-minvrom-minez-lto-phn-fnli-bosschap-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2009-11-01-gov-nl-minez-monitoring-voortgang-sectorakkoord-energie-2008-2012-convenant-schoon-en-zuinig
2010-03-19-gov-nl-minlnv-minez-evaluatie-convenant-schoon-en-zuinig

2008-2012: SBB visie & ambities voor Bio-Enerco & Energiehout biomassa BV

Staatsbosbeheer neemt ultimo 2007 onmiddellijk dan wel middellijk deel in de volgende vennootschappen:

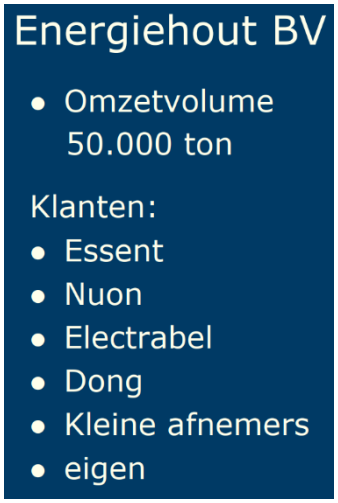
Naam	Woonplaats	Percentage
Bio Enerco BV	Drachten	25

De activiteiten van deze vennootschappen zijn nauw verbonden met de activiteiten van Staatsbosbeheer.

Bio Enerco BV heeft als doel het op rendabele wijze in- en verkopen van biomassa. Bio Enerco is een 25%-deelneming van Energiehout BV. De directeur van Bio Enerco is dhr. H. Wanningen.

Bron: 2008-06-02-staatsbosbeheer-verantwoording-jaarverslag-2007

Op 24 oktober 2008 presenteert Henk Wanningen, de directeur van Bio Enerco BV, een van de twee Biomassa BV's van Staatsbosbeheer, en programmamanager Biomassa & Klimaat bij Staatsbosbeheer, de visie en ambities van Staatsbosbeheer voor de periode 2008 tot en met 2012. In de presentatie is te lezen hoe in 2008 het biomassaomzetvolume al 50.000 ton betreft en dat ze in vier jaar tijd die hoeveelheid willen verdrievoudigen naar 150.000 ton biomassa. Het zou zelfs haalbaar moeten zijn om 500.000 ton omzetvolume te behalen.

- SBB grootste producent van biomassa in NL
  - Haalbaar 500.000 ton
  - Ondernemingsplan 2008-2012: 150.000 ton
  - Wij willen hoge prijs
  - Markt wil lage prijs
  - Dus : wij moeten zelf in actie komen
- SBB expert in oogsten en verwerken van groene biomassa in bio-fuels
  - Makkelijke stromen: Schoon hout, chips, geshredderd zonder blad/naald
- Klanten: Essent (RWE), NUON (Vattenfall), Electrabel (ENGIE), Dong, Kleine afnemers, eigen
- Objective:
  - Vergroot verwerking en toepassingsmogelijkheden
  - Vergroot marktpositie

Bron: 2008-10-24-staatsbosbeheer-hout-en-biomassa-presentatie-henk-wanningen

Op 10 september 2009 is in het evaluatierapport van Staatsbosbeheer te lezen dat er steun gevraagd wordt om Staatsbosbeheer een leidende rol te laten vervullen in de levering van biomassa:

> De Commissie constateert dat vanuit het regeringsstreven naar een duurzame energievoorziening het gebruik van biomassa voor verwarmingsdoeleinden en groene grondstoffen gestimuleerd zou moeten worden. Staatsbosbeheer dient daarbij – gelet op haar grote areaal - een leidende rol te vervullen.
>
> Optimaliseren van de levering van biomassa kan in het kader van het klimaatbeleid als een publiek belang gezien worden dat de komende jaren alleen maar groter zal worden. Het bieden van voldoende ruimte aan Staatsbosbeheer om een leidende rol te vervullen op dit terrein, waar innovatie hard nodig is, is een publiek belang.
>
> Faciliteren van Staatsbosbeheer met onderzoek naar een betere benutting van biomassa is gewenst. De Commissie is van mening dat de jaarlijkse steun van het ministerie van ruim tachtig miljoen euro als een cofinanciering beschouwd zou moeten worden, waarbij Staatsbosbeheer uitgedaagd wordt om met de betreffende middelen zakelijk en commercieel in de markt te opereren.
>
> Bron: 2009-09-10-staatsbosbeheer-evaluatie-als-maatschappelijke-organisatie-ruimte-in-het-bos

Op 12 april 2010 organiseren de biomassalobby organisaties Essent (RWE), Algemene Vereniging Inlands Hout (AVIH) en Probos Biomassa Stroomlijn de veldwerkplaats 'Biomassa: inkomstenbron voor duurzaam terreinbeheer'. In het verslag is het volgende te lezen:

> In het komende decennium tot 20% duurzame energie is het doel van de overheid. Biomassa zal daar een grote rol in spelen. Bij beheerders zijn er echter nog veel vragen, zowel praktisch van aard: "Wat voor biomassa kan ik aanleveren? Moet het in chips?", als economisch: "Krijg ik er wel een fatsoenlijke prijs voor? Wat heb ik er aan?"
>
> Kees Boon vertelt over de belangenbehartiging die de Algemene Vereniging voor Inlands Hout (AVIH) doet voor als partner van boseigenaren. De AVIH zorgt voor de logistiek en de vermarkting van rondhout. Dit kan zijn het verkopen van rondhout aan de papier- of plaatindustrie, maar ook de verkoop aan biomassacentrales. De AVIH zorgt dat de leverancier de beste prijs krijgt voor het geleverde type hout, door te kijken welke afnemers er op dat moment het meeste bieden en te blijven binnen de economische randvoorwaarden die de leverancier heeft.
>
> Biomassa is een interessante groeimarkt, want de overheid heeft als doelstelling dat in 2020 twintig procent van ons energieverbruik komt uit duurzame energie. Biomassa zal een groot deel hiervan voor zijn rekening moeten nemen omdat zonne- en windenergie nog om veel extra investeringen vragen, zoals een manier om de energie op te slaan voor windstille perioden.
>
> Op dit moment komt nog veel in Nederland verstookte biomassa uit het buitenland (onder andere uit Canada). Hout voor de centrale in Cuijk legt nu gemiddeld een afstand af van 90 kilometer.
>
> Milieuadviesbureau Ecofys [biomassalobby] heeft uitgerekend dat er binnen Nederland nog een groot tekort is aan bruikbare biomassa om overheidsdoelstellingen voor duurzame energie te halen. Zelfs als er extra wordt geoogst. De voorspelling is dat er concurrentie zal ontstaan tussen de biomassa-afnemers en de papier- en plaatindustrie, en dat de vraag naar biomassa zal toenemen. Ecofys rekende ook uit dat er nog veel extra biomassa uit natuurgebieden gehaald kan worden. Hoewel niet alles oogstbaar is, kan meer geoogst worden dan nu gebeurt; een deel van deze potentiële extra oogst is niet geschikt voor de papierindustrie maar wel voor het opwekken van energie.
>
> Zo koopt Essent houtsnippers in via verschillende toeleveranciers die elk hun eigen groep leveranciers vertegenwoordigen: de naastgelegen houtzagerij levert afval uit houtzagerijen, Staatsbosbeheer levert biomassa uit bossen en landschappelijk groen en Biomassa Stroomlijn (zie verderop in dit verslag) levert snoeihout van terreinheheerders.
>
> Hout dat in biomassa centrales wordt gebruikt wordt door de leveranciers eerst omgezet in chips (gesneden stukjes) of in shreds of 'shrips' (een term die Biomassa Stroomlijn heeft bedacht voor uit elkaar getrokken stukjes, waarin je de losse houtvezels kan zien). Via zeven worden de stukjes gesorteerd zodat ze min of meer dezelfde grootte hebben. Het verbeteren van de kwaliteit op deze manier wordt opwerken genoemd. Vaak moet het hout ook extra drogen voor het de centrale in kan. De prijs van de biomassa verschilt en is onder andere afhankelijk van de opwerking, het vochtgehalte en het percentage blad (blad verbrandt niet goed en levert dus vooral extra afval op in de centrale).
>
> Toon Beeks en Kasper Broek van Biomassa Stroomlijn vertellen over de weg van biomassa tussen de producent en de centrale. Biomassa Stroomlijn is één van de leveranciers van Essent en coördineert snoeihout voor biomassa. Zij kopen

biomassa op bij de producent en zorgen dat het op de goede manier verwerkt wordt en afgeleverd bij de juiste centrale. Direct in het bos wordt gekeken naar de kwaliteit van het materiaal. Biomassa Stroomlijn geeft ter plekke aanwijzingen hoe het materiaal verwerkt moet worden zodat het de gewenste kwaliteit krijgt. Hierover wordt een prijs afgesproken. Het kan gaan om stammen, allerlei soorten snoeihout, hout uit rooingen en ook bijvoorbeeld riet.

Bij stammen gaat het om hout met goede loopeigenschappen (lengte-breedte verhoudingen). Het is ook mogelijk bijvoorbeeld de stammen aan de papierindustrie te leveren en de kruinen aan Biomassa Stroomlijn. Bij snoeihout moet het vooral een tijd drogen. Het handigst is om het aan de randen op rillen te leggen, zodat blad of naalden afvallen en in het bos achterblijven. Vervolgens wordt het materiaal verwerkt tot chips of shrips en gezeefd in drie fracties.

Ook Biomassa Stroomlijn verwacht veel toekomst in de biomassa. Ook LNV wil biomassa stimuleren. Biomassaproductie kan heel goed onderdeel zijn van het beoogde multifunctionele bosbeheer.

De centrale in Cuijk is in 1999 gebouwd en levert bruto 28 MegaWatt energie, voor opstoken, transport van houtsnippers in de centrale wordt 3 MegaWatt verbruikt, dus levert de centrale netto 25 MegaWatt. Daarvoor worden jaarlijks 250000 ton chips, of 7,2 kilogram per seconde, verstookt.

Bron: 2010-04-12-essent-avih-probos-biomassastroomlijn-veldwerkplaats-biomassa-inkomstenbron-voor-terreinbeheer

Bron: 2010-04-12-biomassalobbybvnl-essent-avih-probos-biomassastroomlijn-veldwerkplaats-biomassa-inkomstenbron-voor-terreinbeheer

Op 2 juni 2010 organiseert het ministerie van LNV de veldwerkplaats 'Biomassa: inkomstenbron voor duurzaam terreinbeheer' waarbij een groot deel van de biomassalobby BV Nederland bij aanwezig is waaronder een grote delegatie van Staatsbosbeheer. In het verslag van het evenement is het volgende te lezen:

Kees Boon vertelt over de belangenbehartiging die de Algemene Vereniging voor Inlands Hout (AVIH) [biomassalobby] doet als partner van boseigenaren. De AVIH zorgt voor de logistiek en de vermarkting van rondhout. Dit kan zijn het verkopen van rondhout aan de papier- of plaatindustrie, maar ook de verkoop aan biomassacentrales. De AVIH zorgt dat de leverancier de beste prijs krijgt voor het geleverde type hout, door te kijken welke afnemers er op dat moment het meeste bieden en door te blijven binnen de economische randvoorwaarden van de leverancier. Biomassa is een interessante groeimarkt, omdat de overheid als doelstelling heeft dat in 2020 twintig procent van ons energieverbruik uit duurzame energie komt.

Milieuadviesbureau Ecofys [betaalde biomassalobby tegenwoordig Navigant] heeft uitgerekend dat er binnen Nederland nog een groot tekort is aan bruikbare biomassa om overheidsdoelstellingen voor duurzame energie te halen. Zelfs als er extra wordt geoogst. De voorspelling is dat er concurrentie zal ontstaan tussen de biomassa-afnemers en de papier- en plaatindustrie, en dat de vraag naar biomassa zal toenemen. Ecofys rekende ook uit dat er nog veel extra biomassa uit natuurgebieden gehaald kan worden. Een deel van deze potentiële extra oogst is niet geschikt voor de papierindustrie, maar wel voor het opwekken van energie. Nederlandse biomassa wordt op dit moment ook al geëxporteerd. Boon concludeert daarom dat biomassa de toekomst is, ook als de huidige overheidssubsidies aflopen.

Naast (rond)hout en snoeiafval zijn ook maaisel, plagsel en aquatische vegetatie nuttig als biomassa voor centrales. Oud (sloop)hout wordt ook gebruikt. Hoewel dit hout vaak droger is dan vers hout, zit er altijd veel vervuiling in (zoals spijkers of verf); daarom heeft vers hout vaak toch de voorkeur voor de centrale. Hout dat voor energieopwekking wordt gebruikt

wordt eerst omgezet in chips (in stukjes gesneden) of in shreds (uit elkaar getrokken). Via zeven worden de stukjes gesorteerd zodat ze min of meer dezelfde grootte hebben. Vaak moet het hout ook extra drogen voor het de centrale in kan. De prijs van de biomassa verschilt en is onder andere afhankelijk van de opwerking, het vochtgehalte en het percentage blad (blad verbrandt niet goed en levert dus vooral extra afval op in de centrale).

Boon verwacht dat de vraag naar biomassa sterk zal toenemen, al is de prijs afhankelijk van de olie- en gasprijs. Hout is per energie-eenheid veel goedkoper dan olie of gas, maar het is lastiger in het gebruik – het kan bijvoorbeeld niet rechtstreeks in een auto – en wordt daarom tot nu toe minder gebruikt. Als de olie- en gasprijs te hoog wordt, komt er echter een omslagpunt naar bio-energie. Naast verbranden (voor het droge deel) kan energie opgewekt worden door vergisten (het natte deel) en het omzetten in biodiesel. “Maar er is zo veel biomassa nodig, dat alles nuttig is zodra de techniek er helemaal rijp voor is”, aldus Boon.

Enkele deelnemers concluderen dat de grote natuurbeheerders het publiek ook moeten informeren over het gebruik van biomassa uit natuurterreinen. Zij zien al voor zich hoe anders het publiek gaat klagen als ineens een stukje bos plat gaat.

Bron: 2010-06-02-gov-nl-minlnv-verslag-veldwerkplaats-biomassa-inkomstenbron-voor-duurzaam-terreinbeheer

Organisatie	Naam	Achternaam	Functie/Afdeling
Staatsbosbeheer	Hans	Beens	Opzichter Staatsbosbeheer Dwingeloo
Stichting Probos	Martijn	Boosten	Adviseur Bosbeheer & Bosaanleg
Natuurlijk Advies	Rolf	Groot	Zelfstandig ondernemer
Staatsbosbeheer	Roelof	Heling	Senior adviseur ontwikkeling en beheer
Staatsbosbeheer	Marcel	Jager	Opzichter
Landschap Noord Holland	Roel	Klasens	Medewerker Beheer
Borgman Beheer Advies B.V	Christine	Naaijen	
Eelerwoude	Wim	Stapel	
SBNL	Teun	van der Vegt	coördinator terreinbeheer/contactpersoon Vanellus Vanellus
Verhoeven Bosbouw	Gilbert	Verhoeven	eigenaar / directeur
De Vlinderstichting	Henk	de Vries	
Staatsbosbeheer	Hendrik Jan	ter Weeme	Produktieplanner biomassa
Gemeente Boxtel	Maaike	de Wijk	
Algemene Vereniging Inlands Hout (AVIH)	Kees	Boon	Voorzitter
COGEN projects	Jeroen	Keijmel	Consultant
Vink Sion	Jaap	Vink	Paprikateler
CLM Onderzoek en Advies	Rita	Joldersma	Senior Advisuer
De Lynx	Annelies	Hommersom	Communicatiemedewerker (verslaglegging)

Bron: 2010-06-02-gov-nl-minlnv-veldwerkplaats-biomassa-inkomstenbron-voor-duurzaam-terreinbeheer

Bronnen:
2008-06-02-staatsbosbeheer-verantwoording-jaarverslag-2007
2008-09-01-gov-nl-tweede-kamer-verslag-overleg-bomenkapbeleid-staatsbosbeheer-meer-dan-100000-meldingen-in-7-weken
2008-10-24-staatsbosbeheer-hout-en-biomassa-presentatie-henk-wanningen
2009-03-05-gov-nl-minlnv-beantwoording-kamervragen-bomenkapbeleid-staatsbosbeheer-meer-dan-100000-meldingen-in-7-weken
2009-09-10-staatsbosbeheer-evaluatie-als-maatschappelijke-organisatie-ruimte-in-het-bos
2010-04-12-biomassalobbybvnl-essent-avih-probos-biomassastroomlijn-veldwerkplaats-biomassa-inkomstenbron-voor-terreinbeheer
2010-06-02-gov-nl-minlnv-veldwerkplaats-biomassa-inkomstenbron-voor-duurzaam-terreinbeheer
2010-11-19-platformbioenergie-staatsbosbeheer-presentatie-biomassa-bv-directeur-henk-wanningen-groene-biomassa-programma

2011-03-14-edu-nl-wur-het-landschap-bron-van-energie
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-website
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-doelgroep
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-van-werven-bv-van-der-wiel-bv-vagroen-biomassa-bioenerco-bv-nuon
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-contactpersonen-zwier-van-olst-hendrik-jan-ter-weeme-en-jochem-beijer
2013-10-11-biobasedeconomy-vagroen-grontmij-sweco-biomassa-bv-probos-biomassalobby-project-energie-en-houtketens
2015-09-22-avih-bosbouw-artikel-rudi-van-hedel-grontmij-sweco-vagroen-van-werven-staatsbosbeheer-kwaliteit-biomassa
2019-11-01-kennisvandeoverheid-chris-kalden-directeur-staatsbosbeheer-een-lesje-crisismanagement-van-piet-bukman-biomassalobby-eu

2011-2012: Staatsecretaris Henk Bleker

Henk Bleker is volgens velen de oorzaak dat Staatsbosbeheer genoodzaakt was om natuur in de uitverkoop te doen en de bossen massaal te kappen voor biomassaproductie. Zoals je in dit onderzoeksrapport kunt lezen was Henk Bleker een radertje in de betaalde biomassalobbymachine, een akelige man die uitvoerend was, maar zeker niet in onze ogen een doctor Evil van het formaat van Peter-Paul Schouwenberg van RWE/Essent. Meerdere journalisten zijn tijdens hun onderzoek voor de artikelen over natuurverwoesting helaas niet verder gekomen dan deze staatssecretaris.

Van 1999 tot 2009 was Henk Bleker gedeputeerde van de provincie Groningen. Op 14 oktober 2010 werd hij staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie in het kabinet-Rutte I. Hij schrapte eigenhandig meerdere gebieden uit het Europese Natura 2000-netwerk, waardoor boeren daar konden blijven uitbreiden. Bleker legde in 2012 ook de basis voor het Programma Aanpak Stikstof (PAS-regeling) wat er toe leidde dat agrarische bedrijven verder konden groeien en juist meer stikstof mochten uitstoten.

Op 30 oktober 2010 publiceert Tubantia een artikel waarin valt te lezen dat het nieuwe kabinet wil dat Staatsbosbeheer alle natuur buiten de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) [tegenwoordig het Nederlandse Natuur Netwerk (NNN)] in de verkoop doet en dat Henk Bleker, staatssecretaris van Landbouw hiermee aan de slag gaat. Het gaat voornamelijk om houtwallen en hakhoutbosjes volgens het artikel.

> Staatsbosbeheer kreeg de houtwallen de afgelopen decennia vooral toebedeeld bij ruilverkavelingen en landinrichtingen. De houtwallen en bosjes worden meestal op grond van bijvoorbeeld het bestemmingsplan beschermd en boeren en natuurorganisaties voelden er niks voor om deze wallen aan te kopen en te beheren. Blijkbaar wil het kabinet deze gebiedjes nu in de verkoop doen, waarbij de bescherming via een bestemmingsplan overeind blijft. „We hebben geen idee of er belangstelling voor bestaat", aldus Staatsbosbeheer.
>
> Bron: 2010-10-30-tubantia-te-koop-houtwal-of-hakhoutbosje-van-staatsbosbeheer

Op 8 mei 2011 publiceert Trouw een artikel over Henk Blekers waarin het volgende valt te lezen:

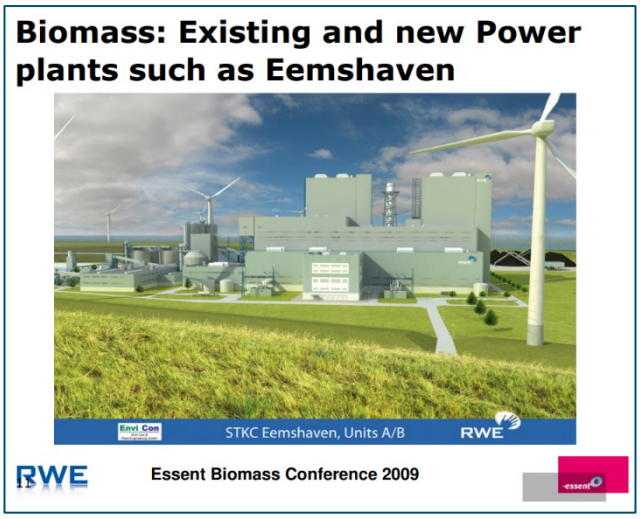
> Bleker bezuinigt 60 procent op natuurbeleid en schoffeert vervolgens de organisaties die het beleid hebben uitgevoerd. Alsof dit nog niet genoeg is schoffeert de staatssecretaris, waar hij maar kan, de instanties die het natuurbeleid hebben uitgevoerd. Zo neemt hij het de ecologen kwalijk dat de achteruitgang van de natuur na twintig jaar investeren in de Ecologische Hoofdstructuur nog niet is gestopt. "Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten hebben vooral veel grond aangekocht en maar weinig ingericht. Half werk!", aldus staatssecretaris Bleker.
>
> De Ecologische Hoofdstructuur heeft nog niet het volledige resultaat gebracht waarop men hoopte. Maar de oorzaken zijn helder en volstrekt anders dan Bleker suggereert. Het plan voor de Ecologische Hoofdstructuur mag 20 jaar oud zijn, de grondaankopen zijn nog gaande. Het plan zou pas in 2018 gereed zijn. Het is domweg te vroeg om nu al de mislukking af te kondigen.
>
> Dit kabinet bezuinigt zestig procent op natuurbeleid. Het schrapt de verbindingszones tussen natuurgebieden, het gaat de Ecologische Hoofdstructuur slechts onvolledig uitvoeren. Ook legt het de uitvoerende dienst, Staatsbosbeheer, bezuinigingen op waarmee de natuur nauwelijks kan worden onderhouden.

Bronnen:
2011-05-08-trouw-bleker-schoffeert-de-natuurbeschermers
2011-05-26-nblvakblad-onrust-in-de-natuurwereld-bleker-brief

Op 13 oktober 2011 publiceerde RTV Noord een artikel waaruit blijkt dat Henk Bleker aan de Tweede Kamer beloofd had om RWE/Essent te vragen om de Eemshaven centrale zoveel mogelijk op biomassa te laten draaien.

> Staatssecretaris Henk Bleker van Economische Zaken gaat RWE/Essent verzoeken de kolencentrale in de Eemshaven zoveel mogelijk op biomassa te laten draaien. Bleker beloofde dit de Tweede Kamer donderdag tijdens een debat over de gedoogvergunning, die RWE/Essent voor de bouw van de kolencentrale heeft gekregen van de provincie Groningen.
>
> Bron: 2011-10-13-rtvnoord-henk-bleker-verzoekt-rwe-essent-meer-biomassa-te-stoken-in-kolencentrale-eemshaven

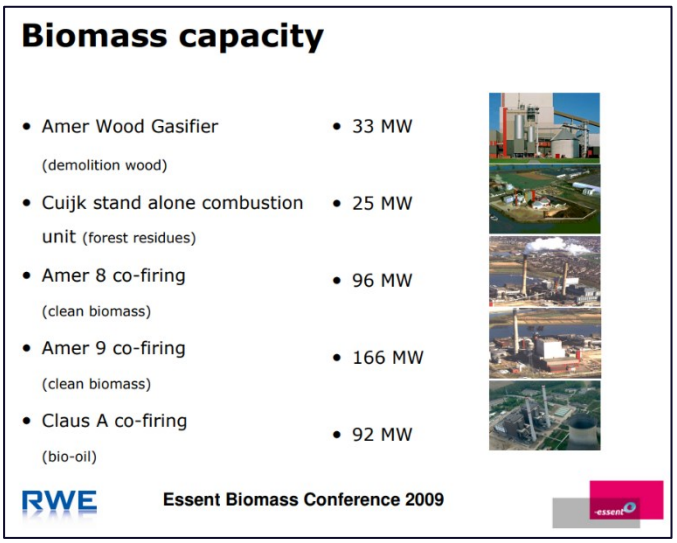
De vorige gebeurtenis is onderdeel van een betaalde lobbyactie. RWE/Essent al sinds de eeuwwisseling bezig met een zeer uitgebreide lobbycampagne om de grootste biomassacentrale van Europa te kunnen bouwen in de Eemshaven. Zie het hoofdstuk Wetenschap & Essent (EPZ / RWE) en zie de presentatie hieronder van het jaar ervoor van RWE/Essent:

Op 4 november 2009 presenteerde RWE/Essent een zeer uitgebreide presentatie tijdens de Essent Biomass Conference waarin o.a. de plannen voor de biomassacentrale in de Eemshaven gepresenteerd werden. Uit de presentatie blijkt dat RWE/Essent al jaren bezig is met de voorbereidingsplannen om de grootste biomassacentrale van Europa te bouwen in Groningen. Alle betrokken partijen zullen nog jaren volhouden dat ze niet wisten dat vanaf dag één het plan was om over te stappen van kolen naar biomassa en dat de politiek of de natuurorganisaties hierom gevraagd zouden hebben. In werkelijkheid betaald RWE/Essent al sinds de eeuwwisseling lobbyisten, wetenschappers en mensen in de politiek om deze centrale werkelijkheid te maken. In de presentatie is het volgende te lezen:

- Coal will be needed for decades.
- Technological point of view: combination of coal and biomass is very attractive.
- Co-firing coal and biomass will remain an attractive option for decades.
- Essent is preparing further extension of co-firing biomass.
- We can only realise this ambition on the basis of a stable governmental (or EU) support system.
- Essent can meet its share in NL and BE renewable targets provided government compensation is available for large-scale biomass co-firing.
- To reach the Dutch biomass cofiring target of approximately 11 TWh/year, all existing and announced new coal plants have to cofire higher percentages than currently planned or existent.
- Essent has several biomass options in the pipeline. Biomass is a cheaper alternative to off-shore wind.
- Essent can produce 5,8 TWh renewable power with biomass in the Netherlands if SDE is provided.
- Without SDE the production of renewable power with biomass will be reduced to zero in 2016.

- Large-scale biomass cofiring is a critical component of Essent's strategy to reach the European Union and Dutch renewable ambitions.
- Biomass co-firing essential to meet renewable energy targets.
- Biomass co-firing is and will by far remain one of the most cost effective forms of renewable energy.
- ECN concludes that without a sufficient stimulation system co-firing will no longer take place.
- Cumulative € 18.1 billion will be required to meet 2020 target of 35% renewable energy.
- With your help Making biomass a global commodity.
- Like Amsterdam/Rotterdam/Antwerpen is the standard for European coal (and TTF for European gas), we should in Holland establish the standard for European biomass.

Bron: 2009-11-04-rwe-essent-biomass-conference-presentation-eemshaven-new-biomass-plant-is-essential

Op 13 oktober 2011 komt GroenLinks onder vuur te liggen in het kolencentrale debat. In het NRC is o.a. het volgende te lezen:

> GroenLinks-Kamerlid Liesbeth van Tongeren is vandaag onder vuur komen te liggen tijdens een debat over de bouw van een kolencentrale in Eemshaven. De politica moest uitleggen waarom haar partijgenoten in Groningen de bouw van de centrale steunen. De Raad van State vernietigde eind augustus de milieuvergunningen voor de centrale die RWE/Essent in de Groningse Eemshaven bouwt, omdat het belang voor de natuur niet goed was meegewogen. Niettemin zegde de provincie Groningen toe om de bouw van de centrale te gaan gedogen in afwachting van een nieuwe vergunning. En in het provinciebestuur zit ook GroenLinks, normaal gesproken een felle tegenstander van kolencentrales, meldt persbureau Novum. Staatssecretaris van Economische Zaken Henk Bleker (CDA) herhaalde dat de verwachting is dat RWE/Essent uiteindelijk wel aan de voorwaarden van de vergunning zal doen.
>
> Bron: 2011-10-13-nrc-groenlinks-onder-vuur-in-kolencentraledebat

Op 18 november 2011 publiceert Pretwerk een artikel over de nieuwe Natuurwet van Henk Bleker die volgens een groot aantal natuur- en dierenwelzijnsorganisaties geen wettelijke bescherming zou gaan bieden voor de natuur. In het artikel is o.a. het volgende te lezen:

> Een groot aantal natuur- en dierenwelzijnsorganisaties roepen staatssecretaris Bleker op zijn Wet natuur grondig te herzien. Zij vrezen dat de wettelijke bescherming voor de natuur onvoldoende wordt gewaarborgd.
>
> De veertig organisaties die de brief aan Bleker hebben ondertekend trekken een andere conclusie: "Wet natuur biedt geen bescherming voor Nederlandse soorten en gebieden.
>
> Het aantal diersoorten waarop gejaagd mag worden, wordt meer dan verdubbeld. Bijna 150 typisch Nederlandse plant- en diersoorten zijn straks niet langer wettelijk beschermd. Ruim 180 natuurgebieden staan onder druk. Het is bovendien sterk de vraag of Nederland met het schrappen van de nationale wettelijke bescherming kan voldoen aan zijn Europese en andere internationale verplichtingen.
>
> Bron: 2011-11-18-pretwerk-nog-volop-discussie-over-nieuwe-natuurwet

Op 14 november 2011 bespreekt de Tweede Kamer de zorgen over de vergunningverlening t.a.v. de natuur- en milieuwetgeving waarop Peter Terium de CEO van RWE/Essent op 18 november 2011 een brief stuurt naar Henk Bleker waarin zeer uitgebreid uitweid wordt over alle plannen die RWE/Essent in werking heeft gezet om de grootste biomassacentrale van de wereld te mogen bouwen in de Eemshaven, waarmee hij de Tweede Kamer kan geruststellen. Zo is o.a. het volgende te lezen:

In 2008 hebben wij daarom, samen met Nuon en Groningen Seaports, het proces voor het Eemshaven-pace (E-pact) geïnitieerd.

RWE/Essent investeert in de innovatieve torrefactie/verwerking van biomassa door de participatie in het bedrijf TopeII Energy. In het torrefactieproces worden houtachtige biomassa reststromen verwerkt tot hoogwaardige biobrandstof.

RWE/Essent treft de voorbereidingen voor een groot warmtenet in de stad Groningen. De doelstelling is om 4.400 wooneenheden te koppelen aan het net.

RWE/Essent heeft binnen de stichting Borg een actieve rol vervuld voor de voorbereidingen van CO2-afvang, -transport en -opslag in Noord-Nederland.

RWE/Essent heeft een bieding gedaan voor een onshore CCS project in Noord Nederland in het kader van de Europese NER300 regeling, hetgeen een aanzienlijke investering heeft gevergd. In het voorjaar van 2011 hebben zowel de Provincie Groningen als Minister Verhagen laten weten, vooralsnog geen ruimte te zien vooronshoreCCS-projecten en is het CCS project niet doorgestuurd naar de Europese Commissie.

Na de beleidswijziging van Provincie en Rijksoverheid is RWE/Essent een onderzoek gestart naar de mogelijkheden voor CCS projecten op zee, zoals opslag in lege offshore gasvelden en Enhanced OilRecovery (E0R), Dit onderzoek vindt op dit moment plaats en verkennende gespreken met potentiële partners vinden plaats.

RWE/Essent neemt deel aan CAT02. Dit R&D programma naar CO2 afvang, transport en opslag heeft international aanzien en is een van de grootste onderzoeksprogramma's in Nederland. RWE Essent heeft een leidende rol in CATO2 en investeert met kennis en geld ter waarde van 5 miljoen euro.

Onderzoek Rijksuniversiteit Groningen
RWE/Essent maakt onderzoek mogelijk en wil een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de kenniseconomie in het Noorden en draagt in dat kader financieel bij aan promotieonderzoek naar de juridische, economische en technische aspecten op het gebied van duurzaamheid. Het totale onderzoeksbudget is 1 miljoen euro.

RWE/Essent is in Nederland koploper op het gebied van biomassa meestook in energiecentrales. We zijn daar ruim tien jaar geleden mee begonnen in de Amercentrale in Geertruidenberg en hebben sindsdien onze kennis en expertise steeds verder uitgebouwd. Dankzij onze technologische innovaties en de financiële ondersteuning vanuit de MEP-regeling, bestaat nu 35% van de brandstof voor de Amercentrale (input) uit biomassa.

Bronnen:
2011-11-14-gov-nl-tweede-kamer-vergunningverlening-natuur-en-milieuwetgeving-rwe-essent-centrale-eemshaven
2011-11-18-rwe-essent-brief-aan-henk-bleker-van-minez-mbt-e-pact-ccs-biomassa-en-kolencentrale-eemshaven

Op 23 november 2011 schrijft Henk Bleker hierop een brief aan de Tweede Kamer om ze gerust te stellen waarin o.a. te lezen valt dat:

Op 14 november jl.is met RWE/Essent gesproken over de mogelijkheden van bijstook van biomassa op de korte en lange termijn. Daarbij heeft RWE/Essent toegezegd de positie in een brief uitvoerig uiteen te zetten. Zodra deze brief van RWE/Essent ontvangen is, zal de minister deze aan u doorzenden. Daarbij zal hij ook zijn reactie geven op het rapporten van CE-Delft in opdracht van Greenpeace over het bijstoken van biomassa in de Eemshaven, conform het verzoek van de Vaste Commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (2011Z22216/2011D54629).
Ik ben, samengevat, van mening dat extra onderzoek op dit punt niet nodig is.

Bron: 2011-11-23-gov-nl-minez-brief-henk-bleker-adc-toets-bijstook-biomassa-en-lozing-koelwater-rwe-essent-kolencentrale

Op 25 november 2011 publiceert de Volkskrant een artikel waarin staat dat Henk Bleker Staatsbosbeheer ter verantwoording roept en het plan om het beheer van natuurgebieden over te dragen aan de provincies wordt benoemd:

> Staatssecretaris Bleker verdedigde donderdag in de Tweede Kamer zijn plan om het beheer van natuurgebieden over te dragen aan de provincies. De oppositie liep collectief storm tegen Blekers voornemen om zijn handen ervan af te trekken. Volgens PvdA Kamerlid Lutz Jacobi worden nationale parken en nationale landschappen 'te vondeling gelegd'. SP-Kamerlid Henk van Gerwen waarschuwde tegen het 'natuurbarbarenkabinet'. Ook GroenLinks ziet weinig in het plan van Bleker: 'Dit gaan we never nooit niet doen', aldus Ineke van Gent. Volgende week debatteert de Tweede Kamer verder.
>
> Bron: 2011-11-25-volkskrant-henk-bleker-eist-uitleg-van-staatsbosbeheer

Op 29 november 2011 wordt tijdens de Tweede Kamer vaststelling van de begroting nogmaals opgeroepen om RWE/Essent te verzoeken zoveel mogelijk op bijstook van biomassa over te stappen. Dit is onderdeel van de jarenlange betaalde biomassalobby van RWE/Essent om de grootste biomassacentrale van de wereld te kunnen bouwen in de Eemshaven.

Bron: 2011-11-29-gov-nl-tweede-kamer-vaststelling-van-de-begrotingsstaten-verzoek-bijstook-biomassa-rwe-essent

Op 18 februari 2012 publiceert het Nederlands Dagblad een artikel over de kolencentrale van RWE/Essent die niemand meer wil waarin ook te lezen is hoe RWE aan het lobbyen is geweest in Den haag:

> Kolenstroom ligt tegenwoordig politiek gevoelig. Uitgerekend staatssecretaris Henk Bleker moet tekst en uitleg geven, hij was als gedeputeerde Milieu nauw betrokken bij de komst van RWE en heeft volgens ingewijden veel druk uitgeoefend om de boel snel te regelen.
>
> RWE kiest voor Groningen. In de Eemshaven heeft het bedrijf zeeën van ruimte. De ligging aan zee maakt de aanvoer van kolen en biomassa per schip mogelijk en is belangrijk voor de afvoer van het koelwater.
>
> RWE heeft haast en ergert zich aan de hindermacht van natuur- en milieuorganisaties. Voormalig bestuursvoorzitter Jürgen Grossmann beklaagt zich er over op BNR Nieuwsradio. Hij vindt dat Nederland te weinig rechtszekerheid biedt aan bedrijven om grote energie-investeringen te doen. Het bedrijf voert de druk op. Grossmann klopt aan in Den Haag. Hij gaat in 2008 op bezoek bij premier Balkenende en heeft een onderhoud met Landbouwminister Gerda Verburg.
>
> Bron: 2012-02-18-nd-de-kolencentrale-die-niemand-meer-wil

Op 23 februari 2012 stuurt Henk Bleker nogmaals een brief aan de Tweede Kamer over het gedoogbesluit t.a.v. de uitbreiding van de Eemshaven als voorbereiding op de Eemscentrale van RWE/Essent.

Bron: 2012-02-23-gov-nl-minez-brief-henk-bleker-aan-tweede-kamer-tav-gedoogbesluit-uitbreiding-eemshaven-biomassacentrale-rwe-essent

Op 13 mei 2012 worden er Tweede Kamer vragen gesteld aan Henk Bleker over de CO2-opslag plannen van RWE/Essent.

Bron: 2012-05-13-gov-nl-tweedekamer-vragen-aan-henk-bleker-co2-opslag-onder-de-zeebodem-rwe-essent

Op 2 oktober 2012 schreef Frits van Beusekom oud-directeur Staatsbosbeheer, bioloog en wetenschapper een artikel in Trouw waarin hij waarschuwde voor de schadelijke gevolgen van het huidige ondoordachte en destructieve beleid:

> Binnen het rechts-populistische denkkader is zorg voor de natuur niet langer een vanzelfsprekende publieke verantwoordelijkheid. In tegendeel. Staatssecretaris Bleker stelde alles in het werk om het rijksnatuurbeleid zo grondig

mogelijk af te breken en de natuur uit te leveren aan boeren en projectontwikkelaars. De ideologie van het kabinet-Rutte leeft onverminderd voort. In het neoliberale gedachtengoed moet de overheidszorg zich beperken tot enkele kerntaken als veiligheid, defensie en infrastructuur. De rest, zoals de zorg voor de natuur, kan in die opvatting even goed en zelfs beter worden overgelaten aan de markt en aan private partijen. Dit publieke bezit van onschatbare waarde is tot nog toe ontsnapt aan privatisering en deregulering. Nu steeds duidelijker wordt wat het ter zake gevoerde beleid in andere sectoren al heeft aangericht, zullen we het toch niet gaan beleven dat de politiek hier opnieuw de fout in gaat? Het idee dat zorg voor de natuur geen kerntaak zou zijn van de rijksoverheid, is volstrekt achterhaald, ook in Europese context.

Bronnen:
2012-10-02-trouw-alibi-om-natuur-op-te-offeren
2012-11-06-nmfgroningen-hoorzitting-kolencentrale-rwe-essent-eemshaven

Op 10 oktober 2012 publiceert het Parool een artikel waarin uitgelegd hoe geweldig het gaat financieel gezien met Staatsbosbeheer dankzij het nieuwe beleid van Henk Bleker, zijn voorgangers, RWE/Essent en biomassalobby Nederland:

Steeds meer geld dat Staatsbosbeheer te besteden heeft, komt uit eigen omzet. Die steeg namelijk met enkele miljoenen per jaar, zo blijkt uit de jaarcijfers. Daarmee komt Staatsbosbeheer, dat eerst deel uitmaakte van de overheid, steeds meer los te staan van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

In 5 jaar tijd, tussen 2006 en 2011, groeide de eigen omzet van Staatsbosbeheer van bijna 37 miljoen naar een ruime 51 miljoen euro. Een stijging van 38 procent. Ten opzichte van 2000, het jaar waarin Staatsbosbeheer zelfstandig werd, is de absolute stijging nog groter. Toen was de eigen omzet 33,5 miljoen euro. 'Dat was ook de bedoeling toen wij zelfstandig werden. We kregen de ruimte om meer eigen omzet te draaien', legt woordvoerster Joke Bijl uit.

De houtkap leverde nog meer op: dik 22 miljoen in 2011 tegen 16 miljoen euro in 2006. 'Om bos te beheren moet je hout kappen. Dat hout verkopen we, al fluctueert de opbrengst door de houtprijs. Zo was 2007 een topjaar door de goede prijs. Sinds enkele jaren verkopen we ook biomassa aan bijvoorbeeld Essent en Nuon. Dat leverde 1,5 tot 2,5 miljoen op', aldus Bijl.

Bron: 2012-10-04-hetparool-steeds-meer-eigen-omzet-voor-staatsbosbeheer

2011: Werkprogramma meer biomassaoogst uit bos en landschap

Op 25 maart 2011 ondertekenen minister Ed Nijpels namens het Bosschap (voorganger van de VBNE), Loek Hermans namens Platform Hout Nederland (PHN) [biomassalobbyorganisaties waar Sylvo Thijsen, de huidige directeur van Staatsbosbeheer vervolgens bestuurslid en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter van werd], Leon Frissen namens de BVOR en Rob van Brouwershaven, minister van Economische Zaken, het werkprogramma Schone en zuinige Agrosectoren Sector Natuur, Bos, Landschap en Houtketen (NBHL-sector). In het programma is o.a. te lezen:

Voor het onderdeel 'Duurzame energieproductie' is afgesproken dat de Agrosectoren jaarlijks 200 petajoule (PJ) aan duurzame energie zullen gaan produceren. De NBLH-sector streeft ernaar in 2020 circa een zesde deel (32 PJ) voor zijn rekening te nemen.

De uitvoering van het convenant is niet alleen goed voor het veiligstellen van onze energievoorraad, maar het is ook goed voor de economische bedrijvigheid en de concurrentiepositie van Nederland.

Doelen convenant 'Schone en Zuinige Agrosectoren'

Het Rijk en vertegenwoordigers van de NBLH-sector hebben afgesproken om de volgende resultaten te behalen:

- Partijen streven ernaar dat door de NBLH-sector uiterlijk in 2020 jaarlijks voor minimaal 32 PJ aan biomassa uit natuur, bos, landschap en de houtketen voor energieopwekking van duurzame energie in Nederland wordt geleverd;
- Partijen dragen bij aan de generiek vastgelegde reductie van broeikasgassen door de agrosector per 2020;
- Partijen realiseren bovengenoemde doelen onder de randvoorwaarden van biodiversiteit en het cascadeprincipe;
- Partijen bieden biomassa aan die voldoet aan de behoeftes en mogelijkheden van de afnemersmarkt en partijen bevorderen meer houtgebruik in productieprocessen en toepassingen;
- Partijen verzorgen het transport en de logistiek van de biomassa die geproduceerd is volgens afgesproken specificaties;
- Partijen streven naar een level playing field om de voorkomen dat er biomassa geëxporteerd wordt die in Nederland inzetbaar is.

> Momenteel worden verschillende beleidspakketten uit het regeerakkoord uitgewerkt, zoals de Green Deal. Bestaande afspraken en bestaand beleid worden in die uitwerking betrokken.
>
> Een nieuw aanknopingspunt vormt de ontwikkeling van de zogeheten biobased economy.
>
> Bos- en natuureigenaren en bosaannemers zijn (vanaf een bepaalde bedrijfsgrootte) verplicht om zich bij het Bosschap [voorganger van biomassalobbyorganisatie de VBNE] aan te sluiten. Het bestuur van het Bosschap bestaat uit vertegenwoordigers van aangesloten bedrijven en werknemers. Bij het Bosschap [voorganger van de VBNE] zijn 290.000 hectare bos en 200.000 hectare natuur geregistreerd van in totaal circa 1.800 eigenaren. Aangeslotenen zijn onder meer particulieren, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Kroondomein, Defensie, waterschappen, provinciale landschappen en gemeenten. Tevens zijn circa 330 bosaannemersbedrijven lid. Deze terreinbeheerders zijn de producenten van (rest)materialen uit natuurterrein, bos en landschap.
>
> Betrokkenheid bij dit convenant: Het Bosschap [voorganger van de VBNE] streeft specifiek naar meer biomassaoogst uit natuurterreinen, bossen en landschappen.
>
> Bron: 2011-03-25-gov-nl-minez-bosschap-platform-hout-in-nederland-phn-bvor-werkprogramma-schone-en-zuinige-agrosectoren-biomassalobby

Bronnen:
https://nl.wikipedia.org/wiki/Loek_Hermans#Nevenfuncties
2008-06-10-gov-nl-minlnv-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2008-06-18-gov-nl-min-lnv-vrom-ez-fin-bosschap-phn-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren-voor-bossector
2008-12-03-gov-minlnv-minvrom-minez-minfin-biomassalobby-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2009-11-01-gov-nl-minez-monitoring-voortgang-sectorakkoord-energie-2008-2012-convenant-schoon-en-zuinig
2010-03-19-gov-nl-minlnv-minez-evaluatie-convenant-schoon-en-zuinig
2011-03-25-gov-nl-minez-bosschap-platform-hout-in-nederland-phn-bvor-werkprogramma-schone-en-zuinige-agrosectoren
2011-06-01-grontmij-sweco-verkort-jaarverslag-2010
2011-09-15-edu-nl-wur-platformbioenergie-pbe-biomassalobby-bert-annevelink-de-rol-van-de-bio-energiesector-in-de-biobased-economy
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-platformhout-in-nederland-phn
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-biomassa-upstream-stuurgroep-bus
2016-07-01-edu-nl-wur-probos-platform-hout-in-nederland-phn-opgeheven-ivm-lobby-biobased-economy-mission-accomplished

Minister Ed Nijpels

Ed Nijpels was o.a. minister van het ministerie van VROM, voorzitter Bosschap (voorganger van de biomassalobbyorganisatie VBNE) en van stichting FACE (CO2-uitstootcompensatieproject Energiebedrijven), voorzitter Raad van Accreditatie (RvA), de organisatie die verantwoordelijk is voor de borging van de onpartijdigheid van o.a. de biomassaketen en duurzaam bosbeheer audit- en certificeringsdiensten en SER-lid hoofd uitvoering Energieakkoord waar hij de belangen van de biomassahandel- en lobby organisaties behartigde.

Op 2 december 1994 kondigde Ed Nijpels als voorzitter van het Wereld Natuur Fonds (WNF) een ‘strategische alliantie’ aan tussen de WNF, Staatsbosbeheer en de biomassalobbyorganisatie Grontmij (nu Sweco) waar de huidige directeur van Staatsbosbeheer Sylvo Thijsen vandaan komt en de NUON (Vattenfall). Volgens Nijpels moeten organisaties vaker contact zoeken met bedrijven en omgekeerd en hij hield een pleidooi voor een pact tussen bedrijven en natuurbeschermers. De toenmalige directeur waarschuwde voor de consequenties van samenwerking met bedrijven:

> Maarten Brabers de directeur van Staatsbosbeheer waarschuwde wel voor overspannen verwachtingen: In het algemeen is met natuurbescherming geen droog brood te verdienen. Met het vernietigen van natuur wel.

In het Nederlandse Bosbouw tijdschrift uit 1992 is te lezen dat Ed Nijpels o.a. ook de voorzitter is van stichting FACE, een organisatie die zich bezighoudt met het aanleggen van bossen (op kosten van donateurs) en daarvoor CO2-certificaten verkoopt aan vervuilende bedrijven zodat die hun uitstoot kunnen greenwashen. Stichting FACE is overgegaan in Face the Future BV en werkt o.a. samen met Probos (biomassalobby), South pole (bekend van de sjoemel CO2-certificaten), Wageningen Universiteit, Green Choice (biomassagebruiker en energiemaatschappij), Borgman Beheer (biomassaleverancier/vervoer) en Trees for All.

Gedurende 25 jaar wil de stichting met een bedrag van een half miljard gulden de aanplant van 150.000 ha bos financieren. Gezien de beperkte mogelijkheden in Nederland wordt slechts 200 ha per jaar in ons land gerealiseerd.
Bron:
1992-00-00-face-initiatief-sep-samenwerkende-elektriciteits-productiebedrijven-voorzitter-ed-nijpels

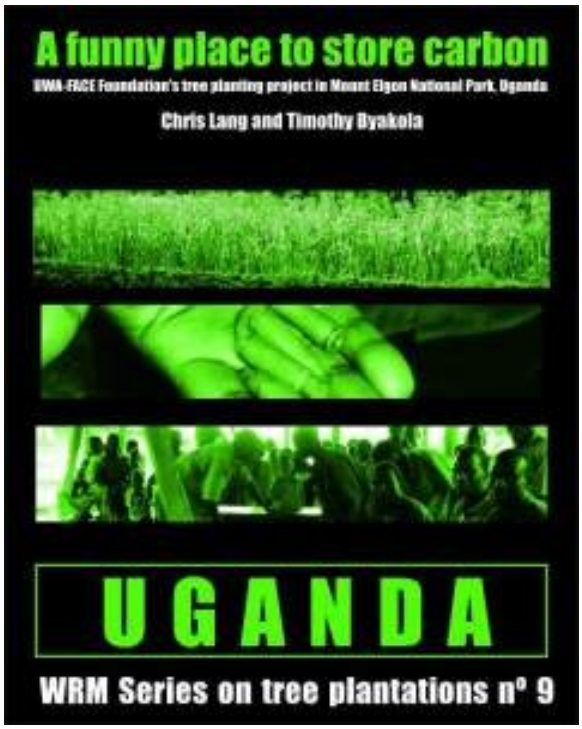
The FACE Foundation (Forests Absorbing Carbon dioxide Emissions) was set up in 1990 by the Dutch electricity generating board with the aim of planting trees to absorb and store carbon, supposedly to compensate for the greenhouse gas emissions from a new power station to be built in the Netherlands.
Bron:
2005-12-09-wrm-face-foundation-carbon-conflict-and-fsc-certification

In 2003 publiceert het tijdschrift Nederlandse Bosbouw een artikel over stichting Trees For All waarin duidelijk wordt dat het ministerie van VROM, Staatsbosbeheer en o.a. NUON via stichting Trees for Travel en FACE in Oeganda en Ecuador CO2-compensatieprojecten zijn gestart:

Moet er toch worden gevlogen, dan moet de CO2 zo snel mogelijk weer uit de atmosfeer worden gehaald. Aanleg van nieuw bos is daar een zeer effectief middel voor. 'Trees for Travel' biedt die mogelijkheid sinds 2001 voor zowel zakelijke als voor vakantiereizen. Inmiddels is op deze wijze al circa 300 hectare bos gerealiseerd in Ecuador en Oeganda. Het ministerie van VROM, Staatbosbeheer en Nuon zijn enkele van de bekendste deelnemers (dwz gebruikers).

Op 9 december 2005 publiceert de "World Rainforest Movement' (WRM) een verslag over het project van FACE in Oeganda waaruit blijkt dat terwijl er meer dan 50 mensen vermoord zijn tijdens het project. Het project heeft desondanks de FSC-certificering en zowel stichting FACE als de instantie die de FSC-eisen controleert lieten zich positief uit over het project.

The FACE Foundation (Forests Absorbing Carbon dioxide Emissions) was set up in 1990 by the Dutch electricity generating board with the aim of planting trees to absorb and store carbon, supposedly to compensate for the greenhouse gas emissions from a new power station to be built in the Netherlands.

Local council officials told Byakola that most of the jobs are only during the planting period and employ very few people. The project has taken away what little local communities had, they said. Byakola reports that forest materials required for cultural functions and firewood are hard to find. People have stopped preparing certain foods like beans that take a long time to cook. Villagers can no longer graze their goats and cows in the forest. As a result, areas near the forest are subject to overgrazing and vulnerable to soil erosion.

In the same month that FSC issued its certificate, March 2002, several hundred families were camped in a trading centre after UWA had evicted them from their homes and land in Mount Elgon National Park. Although they had lived on Mount Elgon for over 40 years, to UWA's armed park rangers they were squatters without land rights. Rangers destroyed houses and crops.

UWA park rangers receive para-military training in preparation for their duties. David Wakikona, Member of Parliament for Manjiya County told New Vision in June 2004,

"The boundaries were made unilaterally, displacing over 10,000 people. The wildlife people who operate there are very militarised, and have killed over fifty people. People feel that the Government favours animals more than the people."

Bronnen:
2005-12-09-wrm-face-foundation-carbon-conflict-and-fsc-certification
2007-01-22-fscwatch-human-rights-abuses-land-conflicts-broken-promises-the-reality-of-carbon-offset-projects-in-uganda

Op 3 maart 2007 publiceert de Volkskrant een artikel over stichting Trees For All, Trees For Travel en stichting FACE waaruit de verschillende belangenverstrengelingen blijken. In het hoofdstuk Trees for All , Trees for Travel, FACE en Face the Future BV zetten wij die biomassa- en CO2-certificaten belangenverstrengeling zeer uitgebreid uiteen.

Op 20 maart 2008 publiceert het Bosschap (biomassalobby) een artikel waarin ze vermelden dat Ed Nijpels voorgedragen is als voorzitter van Bosschap en dat hij Minister Annemarie Jorritsma als voorzitter zal opvolgen.

In het artikel is het volgende te lezen:

> Ed Nijpels was al eerder actief in de wereld van het natuurbeheer, vooral internationaal; hij was o.a. voorzitter van het Wereld Natuur Fonds Nederland en voorzitter van de Stichting FACE (Forests Absorbing Carbondioxide Emissions).
>
> "Het is belangrijk dat juist alle aspecten rondom het beheren van onze waardevolle bos- en natuurgebieden continue onder de aandacht worden gebracht van onze politiek en de samenleving. En met de huidige aandacht voor klimaat en energie, zoals groene biomassa, is die uitdaging des te interessanter. Het proces van de verbreding van de werkingssfeer van het Bosschap naar bos en natuur past daar prima in. Ik verwacht dat het kabinet snel instemt met het wetsvoorstel hierover!" aldus Ed Nijpels.
>
> Bron: 2008-03-20-bosschap-ed-nijpels-voorgedragen-als-voorzitter-met-aandacht-voor-klimaat-energie-en-biomassa

In juli 2008 wordt Ed Nijpels de nieuwe voorzitter van het Bosschap (biomassalobby) en neemt de rol over van zijn voorganger Minister Annemarie Jorritsma. In het artikel waarin zijn voorzitterschap wordt aangekondigd is o.a. te lezen dat dat het plan is om 8% van het huishoudelijk gasverbruik in Nederland op te gaan wekken met gas gemaakt van biomassa, dat het plan is om ervoor te zorgen dat de overheid in biomassacentrales gaat investeren en dat er ook een adequaat subsidiestelsel moet komen voor bos en natuur om de benodigde biomassastromen op gang te helpen:

> Dit is een terrein waar ik me als een vis in het water voel: bestuurlijk bezig zijn, contacten met de grote terreinbeheerders, particulieren, ministerie van LNV, de politiek, de SER, en dan ook nog een werkveld waar ik me in thuis voel. Toen Jorritsma besloot om te vertrekken, omdat ze het Bosschap niet kon combineren met haar nieuwe voorzitterschap van de VNG, heeft ze mij gevraagd...ze vroegen mij omdat ze een boegbeeld zoeken, een bekende bestuurder die gemakkelijk toegang heeft in Den Haag.
>
> Aan het woord is Ed Nijpels, sinds juli 2008 voorzitter van het Bosschap, het bedrijfschap voor bos en natuur en daarmee opvolger van Annemarie Jorritsma. "Als Bosschap vinden we dat eigenaren van bos en natuur iets terug moeten krijgen voor het maatschappelijk nut dat ze dienen."
>
> We hebben als sector een Biomassa Convenant gesloten waarin we ernaar streven om 8% van het huishoudelijk gasverbruik te gaan opwekken met hout uit biomassa. Hoe we dat gaan organiseren? We moeten zorgen dat de overheid gaat investeren in biomassacentrales, om de boel op gang te helpen. En ik zou daar nog als punt aan toe willen voegen: de zorg voor een adequaat subsidiestelsel voor bos en natuur"

Bronnen:
2007-02-22-gov-nl-minlnv-introductiedossier-lnv-netwerk-belangenorganisaties-en-voorzitters
2008-06-18-gov-nl-min-lnv-vrom-ez-fin-bosschap-phn-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren-voor-bossector
2009-02-19-vakbladboslandschap-nieuwe-bosschapsvoorzitter-over-bos-en-natuur

Op 19 maart 2009 stelt het bestuur van het Bosschap, (biomassalobby) waar Ed Nijpels de voorzitter van is, het jaarverslag vast. In dat jaarverslag geeft Ed Nijpels o.a. het volgende aan:

> Het Bosschap heeft tot taak de ontmoeting tussen deze verschillende partijen en alle terreinbeheerders te organiseren met als doel gunstige randvoorwaarden te creëren voor bos- en natuurbeheer. Afgelopen jaar is er bijvoorbeeld hard gewerkt aan het afronden van de Gedragscode Natuur zodat duidelijk wordt wanneer er wel en niet en op welke manier gewerkt kan worden in de natuur. Het Bosschap kan deze rol alleen vervullen vanwege het draagvlak bij alle betrokken organisaties en bedrijven. Zowel Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, de kleine particuliere eigenaar als de bosaannemers zien het belang in van een platform voor het beheer van bos en natuur in Nederland.
>
> Al in 2006 is het ministerie van LNV gestart met de evaluatie van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet. (…) Bij de start van de evaluatie bleek snel dat het voortbestaan van de Boswet in de huidige vorm sterk ter discussie stond. Dit vanuit de gedacht dat het Nederlandse bos al voldoende wordt beschermd via andere wetgeving.
>
> Bovenstaande heeft er toe geleid dat het bestuur van het Bosschap een werkgroep heeft ingesteld om zelf een wijzigingsvoorstel te schrijven met als doel bouwstenen voor een nieuwe natuur- en boswet aan te leveren aan het Ministerie van LNV. Deze werkgroep is in het najaar van 2007 begonnen met het schrijven van een wijzigingsvoorstel Boswet. Het wijzigingsvoorstel is 27 juni 2008 aan de minister van LNV en op 25 september 2008 aan de Tweede Kamer aangeboden.
>
> Het wijzigingsvoorstel boswet:
>
> - lost de gevoelde tegenstrijdigheden tussen de belangen van de biodiversiteit en behoud van bos op door verdwijnen van bos als onderdeel van een goedgekeurd Natura 2000 beheerplan voetstoots te accepteren mits er wordt gecompenseerd.
>
> - Een programma van eisen voor een landelijke ontheffing van de herplantplicht

Het Bosschap is gehuisvest op:
Princenhof Park 9
3972 NG Driebergen

Postadres:
Postbus 65
3970 AB Driebergen

Tel. 030 – 6930130
Fax 030- 6933621

E-mail: algemeen@bosschap.nl
Internet: www.bosschap.nl

> Op 20 december 2007 is de Gedragscode Natuurbeheer (GCN) door het Bosschap aan de minister van LNV ter goedkeuring aangeboden. (…) Volgens de bovengenoemde planning zal de minister in februari 2009 met het definitieve besluit naar buiten komen.
>
> Onderwerp biomassa in terreinbeheer nu echt op de kaart!
> Op 14 februari 2008 heeft het Bosschap samen met de houtsector een intentieverklaring ondertekend met het Ministerie van LNV om gezamenlijk te gaan werken aan een Convenant Schone en Zuinige Agrosectoren.
>
> Als eerste is een bredere bekendheid beoogd voor het onderwerp biomassa in terreinbeheer. Dit is o.a. gebeurd tijdens het Biomassaforum op 29 april 2008 [zie hoofdstuk Sylvo Thijsen directeur SBB en Raad van bestuur & lobbyist PHN, Grontmij (Sweco)] op het landgoed Marienwaardt. Tijdens deze bijeenkomst waren ruim tweehonderd belanghebbenden en belangstellenden aanwezig.
>
> Als tweede is intensief meegewerkt vanuit het Bosschap aan de uiteindelijke totstandkoming van het Convenant Schone en Zuinige Agrosectoren. Op 10 juni 2008 is dat convenant ondertekend door de ministers van VROM, EZ en LNV, de staatssecretaris van Financiën en het bedrijfsleven in de agrosector, zoals LTO Nederland, Productschap Tuinbouw, Platform Agrologistiek, LTO-Glaskracht en het Bosschap en het Platform Hout Nederland.
>
> Als derde zijn er met middelen die medio 2008 beschikbaar zijn gekomen in 2008 een zevental projecten opgezet en uitgevoerd. Onder meer zijn cursussen biomassa ontwikkeld en uitgevoerd; zijn opbrengsttabellen biomassa opgesteld; is

aandacht besteed aan de problematiek van de logistiek rondom biomassa; en is een marktstudie naar oud hout en resthout uitgevoerd.

Geconcludeerd kan worden dat het biomassa traject veel perspectief biedt voor zowel de betrokken sectoren als voor de doelstellingen die maatschappelijk gesteld zijn. Met het opstellen van het werkprogramma 2009, het publiceren van een nieuwsbrief, en het in de lucht brengen van een website is 2008 afgesloten. In 2009 zal, op basis van het werkprogramma 2009, verder uitwerking gegeven worden aan het convenant.

Bronnen:
2008-05-19-bosschap-het-platform-hout-in-nederland-en-minlnv-brainstorm-sessie-biomassa-uit-het-bos
2008-06-18-gov-nl-min-lnv-vrom-ez-fin-bosschap-phn-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren-voor-bossector
2009-03-19-bosschap-jaarverslag-2008
2009-11-01-gov-nl-minez-monitoring-voortgang-sectorakkoord-energie-2008-2012-convenant-schoon-en-zuinig
2010-03-19-gov-nl-minlnv-minez-evaluatie-convenant-schoon-en-zuinig

In 2011 en 2012 tekent Ed Nijpels namens de het Bosschap (biomassalobbyorganisatie) het meerjarenwerkprogramma en de Meerjarenvisie 2010-2020 Schone en Zuinige agrosectoren, dat grotendeels op de verbranding van houtige biomassa en de biobased economy gericht is.

Betrokkenheid bij dit convenant:
Het Bosschap streeft specifiek naar meer biomassaoogst uit natuurterreinen, bossen en landschappen.

In het convenant is te lezen dat het werkprogramma Schoon en Zuinig het doel heeft om in 2020 circa 32 PJ duurzame energie per jaar uit biomassa te produceren en dat de studie van biomassalobbyorganisatie Ecofys BV (Navigant) leidend is geweest in de bepaling van de ambities. In de Meerjarenvisie 2010-2020 is o.a. het volgende te lezen:

Het Meerjarenwerkprogramma NBLH geeft een beknopte visie op de wijze waarop de sector en de overheid hun ambities in de periode tot 2020 willen bewerkstelligen. Het bevat een overzicht van de thema's, met accenten waarop de sector de komende jaren wil inzetten. Hoofdthema's zijn 'Meer oogst van biomassa in Nederland' en 'Bevordering van verwerkingsmogelijkheden van biomassa'. Met de publicatie van dit programma wil de NBLH-sector in de eerste plaats haar ambitie en perspectief tonen aan het betrokken speelveld, marktpartijen en mogelijk toekomstige partners.

Bronnen:
2011-03-25-gov-nl-minez-bosschap-platform-hout-in-nederland-phn-bvor-werkprogramma-schone-en-zuinige-agrosectoren
2012-02-09-gov-nl-minez-phn-bosschap-bvor-meerjarenvisie-2010-2020-schone-en-zuinige-agrosectoren

Op 28 juni 2019 biedt Ed Nijpels vanuit het kabinet als voorzitter van het Klimaatberaad en na een kwart eeuw als biomassalobbyist gefungeerd te hebben, het Klimaatakkoord aan bij de Tweede Kamer met daarin het totale pakket van afspraken, maatregelen en instrumenten dat de Nederlandse CO2-uitstoot in 2030 met ten minste 49 procent moet terugdringen. In het 2019: Klimaatakkoord Nederland is te lezen dat het kabinet grootschalig wil inzetten op biomassa als klimaatoplossing.

Bronnen:
ftm.nl/tag/ed-nijpels
1994-12-02-trouw-pleidooi-nijpels-voor-pact-tussen-bedrijven-en-natuurbeschermers
2005-12-09-wrm-face-foundation-carbon-conflict-and-fsc-certification
2007-01-22-fscwatch-human-rights-abuses-land-conflicts-broken-promises-the-reality-of-carbon-offset-projects-in-uganda
2008-03-20-bosschap-ed-nijpels-voorgedragen-als-voorzitter-met-aandacht-voor-klimaat-energie-en-biomassa
2008-05-19-bosschap-het-platform-hout-in-nederland-en-minlnv-brainstorm-sessie-biomassa-uit-het-bos
2008-06-10-gov-nl-minlnv-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2008-06-18-gov-nl-min-lnv-vrom-ez-fin-bosschap-phn-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren-voor-bossector
2008-07-02-anp-ed-nijpels-aangesteld-als-nieuwe-voorzitter-van-het-bosschap
2008-12-03-gov-minlnv-minvrom-minez-minfin-biomassalobby-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2009-02-19-vakbladboslandschap-nieuwe-bosschapsvoorzitter-over-bos-en-natuur
2009-03-19-bosschap-jaarverslag-2008
2009-11-01-gov-nl-minez-monitoring-voortgang-sectorakkoord-energie-2008-2012-convenant-schoon-en-zuinig
2010-03-19-gov-nl-minlnv-minez-evaluatie-convenant-schoon-en-zuinig
2010-06-22-anp-ed-nijpels-herbenoemd-als-voorzitter-van-het-bosschap
2012-01-00-delevendenatuur-bosschap-voor-de-bijl-tweede-kamer-wil-schappen-opheffen
2012-02-09-gov-nl-minez-phn-bosschap-bvor-meerjarenvisie-2010-2020-schone-en-zuinige-agrosectoren
2012-12-20-bosschap-gedragscode-bosbeheer-2010-2015-incl-aanvulling-tussenuitspraak-23-aug-2012
2014-06-02-vbne-platform-hout-in-nederland-actieprogramma-duurzame-biomassa-2020-voor-meer-inzet-van-houtige-biomassa
2019-06-28-gov-nl-klimaatakkoord
2019-06-28-gov-nl-aanbieding-klimaatakkoord-ed-nijpels-voorzitter-klimaatberaad
2020-12-04-gov-nl-minez-rvo-eindrapportage-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren

Minister Loek Hermans

Minister OCW en o.a. voorzitter biomassalobbyorganisaties Bosschap, Platform Hout Nederland (PHN) en Greenport Holland.

Loek Hermans raakte tijdens zijn loopbaan verschillende malen in opspraak, o.m. vanwege zijn grote aantal nevenfuncties (bijbanen). De afgelopen decennia had hij 96 nevenfuncties, waarvan gemiddeld tien en soms twintig tegelijkertijd.

In 2011 en 2012 tekende hij als voorzitter namens de biomassalobbyorganisatie Platform Hout Nederland (PHN) het werkprogramma en de Meerjarenvisie 2010-2020 Schone en Zuinige agrosectoren dat grotendeels op de verbranding van houtige biomassa en de biobased economy gericht is.

In het werkprogramma staat het doel om in 2020 circa 32 PJ duurzame energie per jaar uit biomassa te produceren en dat de studie van biomassalobbyorganisatie Ecofys BV (Navigant) leidend is geweest in de bepaling van het potentieel en de ambities van de NBLH-sector. Ook komt biomassa BV Van Werven (partner van Staatsbosbeheer) aan het woord die o.a. het volgende aangeeft:

> Houtsnippers rechtstreeks leveren aan grootschalige biomassacentrales zoals in Lelystad en Cuyk en aan kleine installaties van onder meer tuindersbedrijven. Dat doet Biomassa Van Werven Energie in Biddinghuizen. “Tien jaar geleden werd biomassa leveren een nieuwe tak van sport. Daar moesten we bij zijn!” zegt Jan van Werven. “Met grote partijen als Nuon en Staatsbosbeheer, die er eveneens in geloofden, konden we langetermijncontracten afsluiten. Nu leveren we 50.000 ton biomassa per jaar.

Doelen Convenant Schone en Zuinige Agrosectoren

Rijk en vertegenwoordigers van de NBLH-sector hebben afgesproken om de volgende resultaten te behalen:

- Partijen streven ernaar dat de NBLH-sector uiterlijk in 2020 jaarlijks voor minimaal 1700 kton ds (32PJ) aan biomassa levert uit natuur, bos, landschap en de houtketen, voor energieopwekking van duurzame energie en andere toepassingen.

> Een pronkstuk noemt Van Werven een mobiele versnippermachine, die twee miljoen aan investeringen kostte. We kregen liefst vijf ton subsidie in het kader van het CO2-reductieplan. De chipper is een soort grote tractor met een bunker voor 20 kuub snippers, die over zachte ondergrond kan rijden zonder die te vernielen. Bomen, tot 90 centimeter dikte toe, worden

van top tot teen aangepakt. Ook van boomstronken maken we snippers; we reinigen ze eerst en ontdoen ze van zand en klei.

Platform Hout Nederland, Reststoffen,	Het Bosschap,	Branche Vereniging Organische Reststoffen,	Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
Drs. L.M.L.H.A. (Loek) Hermans	De heer E.H.T.M. Nijpels	De heer L.J.P.M. Frissen	Drs. R.P. van Brouwershaven, directeur Natuur, Landschap en Platteland

Bronnen:
2011-03-25-gov-nl-minez-bosschap-platform-hout-in-nederland-phn-bvor-werkprogramma-schone-en-zuinige-agrosectoren
2012-02-09-gov-nl-minez-phn-bosschap-bvor-meerjarenvisie-2010-2020-schone-en-zuinige-agrosectoren

Op 2 juni 2014 stuurt Loek Hermans als voorzitter van Platform Hout in Nederland (PHN biomassalobby) het Actieprogramma duurzame biomassa 2020 voor meer inzet van houtige biomassa naar het Ministerie van EZ. Het actieprogramma is opgesteld namens de volgende partners van het Houtconvenant:

AVIH	Federatie Particulier Grondbezit	Platform Hout in Nederland	Vereniging Nederlandse
BVOR	IUCN	Stichting Natuur en Milieu	Gemeenten
De12Landschappen	Landschapsbeheer Nederland	Staatsbosbeheer	ZLTO
Essent (RWE)	Natuurmonumenten	VBNE	

In het actieprogramma is o.a. het volgende te lezen:

> In opdracht van de convenantpartners is recent een biomassapotentieel studie uitgevoerd door Stichting Probos (bijlage 2). Deze studie geeft aan dat het huidige gebruik (rond 920 kton voor energie) met gerichte inzet van middelen en door stimulering verhoogd kan worden naar circa 1450 kton in 2020 (een verhoging met 58%). Dit volume staat gelijk aan een primaire energie-inhoud van circa 26 PJ.
>
> Tevens heeft Probos het beeld geschetst van een doelrealisatie van 40 PJ (2228 kton) in 2050 (een verhoging ten opzichte van 2014 met 244%). Daartoe zal op korte termijn onder andere met de aanleg van energieplantages en landschappelijke beplantingen gestart dienen te worden.
>
> Het actieprogramma 'Duurzame biomassa 2020', lopend van 2015 – 2020 (zie bijlage 3) en bestaande uit een 10-tal acties vergt een gemiddelde investering van circa 8 miljoen euro per jaar om de gewenste ontwikkelingen in gang te zetten. De partijen willen de gunstige effecten hiervan op de Nederlandse werkgelegenheid zo spoedig mogelijk met de partners zoals het Ministerie van EZ nadere uitwerking geven. De voorgestelde acties hebben hoofdzakelijk betrekking op de inzet van houtige biomassa. Dit komt voort uit het feit dat het initiatief tot dit convenant aanvankelijk vanuit de achterban van Platform Hout in Nederland is genomen.

Bronnen:
wikipedia.org/wiki/Loek_Hermans#Nevenfuncties
2008-06-10-gov-nl-minlnv-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2008-12-03-gov-nl-minlnv-minvrom-minez-lto-phn-fnli-bosschap-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2009-11-01-gov-nl-minez-monitoring-voortgang-sectorakkoord-energie-2008-2012-convenant-schoon-en-zuinig
2010-03-19-gov-nl-minlnv-minez-evaluatie-convenant-schoon-en-zuinig
2011-03-25-gov-nl-minez-bosschap-platform-hout-in-nederland-phn-bvor-werkprogramma-schone-en-zuinige-agrosectoren
2012-02-09-gov-nl-minez-phn-bosschap-bvor-meerjarenvisie-2010-2020-schone-en-zuinige-agrosectoren
2014-06-02-vbne-platform-hout-in-nederland-actieprogramma-duurzame-biomassa-2020-voor-meer-inzet-van-houtige-biomassa
2016-07-01-edu-nl-wur-probos-platform-hout-in-nederland-phn-opgeheven-ivm-lobby-biobased-economy-mission-accomplished
2016-11-02-probos-biomassalobby-platformhout-in-nederland-phn-per-1-juli-2016-opgeheven-gaat-over-in-vbne
2020-12-04-gov-nl-minez-rvo-eindrapportage-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren

Minister Maria van der Hoeven

Minister OCW en daarna EZ, directeur Internationaal Energie Agentschap (IEA), lid Raad van Commissarissen TOTAL SA en Global Commission on Geopolitics of Energy Transformation.

Op 3 december 2008 ondertekent Maria van der Hoeven als Minister van EZ versie 1.1 van het Convenant Schone en Zuinige Agrosectoren. In het convenant is o.a. het volgende te lezen:

> Het Transitieplatform Groene Grondstoffen heeft een streefwaarde geformuleerd van 30% vervanging van fossiele grondstoffen door groene grondstoffen in 2030. (…) De biomassastromen kunnen volgens het Platform Groene grondstoffen in 2030 in totaal 519 PJ per jaar aan vermeden fossiele energie opleveren.
>
> De overheidsvisie op de 'bio-based economy' (BBE) is in oktober 2007 naar de Tweede Kamer gestuurd. In deze visie geeft de Rijksoverheid aan dat Nederland een unieke uitgangspositie heeft voor een dergelijke economie: een sterke agrosector, een internationaal vermaarde chemie, uitmuntende havens en wereldtop kennisinstellingen. De visie geeft aan dat er grote hoeveelheden biomassastromen Nederland in- en uitgaan en dat er potenties zijn voor betere benutting van de reststromen uit deze biomassa.
>
> De in het werkprogramma Schoon en Zuinig vastgelegde ambitie wordt gerealiseerd om in 2020 circa 200 PJ duurzame energie per jaar uit biomassa te produceren.
>
> Bron: 2008-12-03-gov-minlnv-minvrom-minez-minfin-biomassalobby-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren

In Augustus 2017 publiceerde Roelle Venema van de Faculteit der Managementwetenschappen van de Radboud Universiteit haar masterthesis met de titel 'Nederlands energiebeleid op hete kolen' waarin het volgende te lezen is:

> Van der Hoeven gaf termen als schoon fossiel, CCS en het bijstoken van biomassa in kolencentrales voor het eerst vorm in het energiebeleid. Vooral dit laatste, de bijstook van biomassa, is een belangrijke toevoeging aan het kolenbeleid, gezien dit de belangrijkste methode is om de eerder gestelde doelstellingen voor hernieuwbare energie te halen. Vanaf het Energierapport van 2008 worden kolencentrales daarmee direct gekoppeld aan het halen van de doelstellingen voor een duurzamere en schone energievoorziening door actoren uit de pro-economie coalitie. Ook het concept van CCS is belangrijk geworden in het kolendebat, door CCS zouden de kolencentrales in de toekomst CO2-neutraal kunnen worden en daarbij bijdragen aan een schonere energievoorziening. In het Energierapport van 2008 stelt van der Hoeven dat het milieu baat heeft bij de komst van nieuwe kolencentrales
>
> Bron: 2017-08-00-radboud-universiteit-nederlands-energiebeleid-op-hete-kolen

Bronnen:
2008-06-10-gov-nl-minlnv-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2008-06-18-gov-nl-min-lnv-vrom-ez-fin-bosschap-phn-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren-voor-bossector
2008-12-03-gov-minlnv-minvrom-minez-minfin-biomassalobby-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2009-04-15-platformbioenergie-jubileum-bijeenkomst-programma
2009-11-01-gov-nl-minez-monitoring-voortgang-sectorakkoord-energie-2008-2012-convenant-schoon-en-zuinig
2010-03-19-gov-nl-minlnv-minez-evaluatie-convenant-schoon-en-zuinig
2010-11-19-platformbioenergie-staatsbosbeheer-presentatie-biomassa-bv-directeur-henk-wanningen-groene-biomassa-programma
2011-12-19-gov-nl-tweede-kamer-vaststelling-begrotingsstaten-minez-en-minlnv-2012-onderdeel-energie
2017-08-00-radboud-universiteit-nederlands-energiebeleid-op-hete-kolen

2011: Nieuwe Natuurwet leidt tot ontbossing

Op 10 november 2011 publiceert de AVIH (biomassalobbyorganisatie) een voor hen opmerkelijk persbericht. Het persbericht heeft de titel 'Nieuwe Natuurwet leidt tot ontbossing'. De AVIH heeft het vergroten van de biomassasector als doel maar spreekt zich hier uit over de schadelijke gevolgen hiervan voor de natuur.

De nieuwe Natuurwet van staatssecretaris Henk Bleker is schadelijk voor de Nederlandse bossen. Het is nog “máár” een concepttekst waarop iedereen tot 18 november mag inspreken, maar…. het effect van deze wet is voor het behoud van de oppervlakte bos zeer schadelijk. De bedoelingen zijn niet goed. Het komt erop neer dat uitgerekend in Natura 2000 gebieden het bos straks met wettelijke goedkeuring kan worden verwijderd. Zandverstuiving, hei, hagedissenpassage, vlindercorridor, gladde slang en korhoenderlandingsbaan worden allemaal gezien als hogere vormen van natuur waarvoor bos kan wijken zonder dat er nieuw bos voor in de plaats komt.

De ondernemers van de AVIH die in de bosbouw, houtoogst en houthandel actief zijn pleiten voor een betere Boswet. Duurzame bosinstandhouding is niet alleen in het belang van de handel, maar ook in het algemeen belang vanwege de vele voordelen die een bos oplevert (denk aan de bosproducten, biodiversiteit, zuurstofproductie, koolstofopslag en recreatiemogelijkheden). Het kan niet worden overgelaten aan ecologische ideeën. Ideeën die straks ook weer extra geld kosten om in stand te houden: zandverstuiving en hei kosten namelijk geld, maar bos levert geld op.

Dat bos niet het eeuwige leven heeft omdat op enig moment het hout wordt geoogst is algemeen aanvaard. Bij wet is ook goed geregeld dat er op dezelfde plek weer nieuwe bomen worden geplant voor de volgende bosgeneratie. Het geeft het bos afwisseling in landschap en in biodiversiteit. In de zeldzame gevallen dat bos definitief moet wijken voor een nieuwe weg, spoorbaan of woonwijk is de vaste regel dat er dan op een andere plek ter compensatie nieuw bos wordt aangelegd.

Het is dan ook buitengewoon vreemd dat als er zogeheten “andere natuur” in de plaats zou moeten komen van bos dat dan die regel niet hoeft te gelden. Dat gaat ten koste van de toch al kleine bosoppervlakte in Nederland. “Vermindering administratieve lastendruk” heet het motief om maar af te zien van kapmelding en herplantplicht. Dat is een rare redenering: wie door het rode licht rijdt, krijgt een boete, ook al kost dat enige administratie. Wie bos wil vellen zorgt voor herplant. Hoe simpel kan het zijn.

De nieuwe Natuurwet heeft nog iets bijzonders in petto: wegbeplantingen en grensbeplantingen langs waterlopen en landbouwpercelen die bestaan uit populieren of wilgen hoeven na velling niet meer te worden herplant.

Iedereen in Nederland maakt zich terecht zorgen over ontbossing in de rest van de wereld. Ook wanneer dit volgens de wetgeving van een willekeurig land geoorloofd is. Maar men heeft geen idee wat er dicht bij huis gebeurt: in ons land zijn de afgelopen jaren al honderden hectaren bos verdwenen. Het maakt het niet uit of bos wordt vervangen door een zandverstuiving of moeras of door een oliepalmplantage of soja-akker. Weg is weg.

Bronnen:
2011-11-10-avih-persbericht-nieuwe-natuurwet-leidt-tot-ontbossing
2014-09-10-avih-kritiek-op-wet-natuurbescherming-ontheffing-herplantplicht-natura2000-en-decentralisatie
2017-01-24-avih-provinciale-loket-wet-natuurbescherming-kapmelding-ontheffing-aanvragen-soort-en-gebiedsbescherming

2011: SBB aankondiging meer boskap voor biomassaverkoop

Op 12 december 2011 publiceert de NOS een artikel waarin ze aankondigen dat Staatsbosbeheer meer bos gaat kappen als biomassa voor energieproductie om de bezuiniging van 40 procent op te kunnen vangen:

> Staatsbosbeheer gaat de komende jaren de helft meer bos kappen. De organisatie wil zo meer eigen inkomsten zien te krijgen, omdat het kabinet een groot deel van de subsidie op natuurbeheer schrapt. Hoeveel Staatsbosbeheer moet inleveren, wordt eind deze maand bekend. Er wordt rekening gehouden met een bezuiniging van minstens 40 procent.

De extra bomenkap is een van de maatregelen van Staatsbosbeheer om meer inkomsten te krijgen. De organisatie zoekt ook naar andere manieren. Daarbij wordt onder meer gedacht aan het aanbieden van groen-vergader-arrangementen, exclusieve excursies en het leveren van biomassa voor energieproductie.

Bronnen:
2011-09-15-edu-nl-wur-platformbioenergie-pbe-biomassalobby-bert-annevelink-de-rol-van-de-bio-energiesector-in-de-biobased-economy
2011-12-14-trouw-bomen-nieuwe-bron-van-inkomsten-voor-staatsbosbeheer
2011-12-12-nos-staatsbosbeheer-gaat-meer-bos-kappen

2011: EU - Energy Roadmap 2050 a Bioeconomy for Europe 2012

Op 9 augustus 2024 reageert Marcel van Dun, de woordvoerder van Staatsbosbeheer op ons verzoek om wederhoor op het Staatsbosbeheer Biomassalobby onderzoeksrapport. Zoals we bij elke organisatie gedaan hebben die een reactie heeft gegeven op ons rapport hebben we diegene die namens de organisatie reageerde tegen het licht gehouden om te zien of we met een biomassalobbyist van doen hadden of misschien een medewerker die zich van geen kwaad bewust was bij wat voor een schadelijk bedrijf hij of zij werkzaam was. Marcel van Dun viel niet in de tweede categorie.

Marcel van Dun – woordvoerder Staatsbosbeheer en Eneco

Marcel is vanaf april 2010 tot december 2015 de woordvoerder geweest van energiemaatschappij Eneco, de eigenaar van (volgens Eneco zelf) de grootste biomassacentrale van Nederland. De directeur van Eneco Marc de Boer heeft begin 2010 samen met de directeuren van RWE Essent (Ronald Zwart en Peter-Paul Schouwenberg) het Rotterdam Biomass Commodities Network (RBCN) opgericht. Volgens het 'From Whence the Wood' rapport van SOMO uit 2013 is Nederland hierna een van 's werelds grootste verbruikers van vaste biomassa voor elektriciteit geworden en speelt sindsdien een belangrijke spil voor de import van biomassa voor de bevoorrading van de rest van Noordwest-Europa. De grootste verbruikers van vaste biomassa voor elektriciteitsproductie in Nederland waren de elektriciteitsbedrijven RWE / Essent (727.073 ton per jaar), GDF Suez (452,168 t / j), Eneco (319.000 t / j), E.ON (200.000 t / y), EPZ (191.000 t / j) en Vattenfall / Nuon (56.664 t / j). Eneco operates the country's largest stand-alone biomass power plant. Marcel is o.a. actief geweest voor de Europese biomassa- en Carbon Capture & Storage lobby namens Eneco. We lichten dat hieronder toe.

Bronnen:
2010-01-15-rbcn-rwe-essent-en-eneco-opzet-van-een-biomassa-commodity-exchange
2013-06-00-somo-supply-chain-transparency-and-the-origin-of-solid-biomass-for-electricity-generation-in-the-netherlands
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-1-de-energiemaatschappijen
2024-10-10-marcel-van-dun-woordvoerder-staatsbosbeheer-en-eneco-biomassa-en-ccs-lobby-linkedin-profiel

Op 27 oktober 2011 publiceert EPSU een artikel waarin ze een aantal gelekte EU-documenten beschikbaar stelden die o.a. de Nederlandse energielobby graag nog even buiten het zicht gehouden hadden.

In het artikel is o.a. het volgende te lezen.

> (27 October 2011) Several newspapers reported on the leaked documents that set out the European Commission's ideas about the possible paths to reach emission reductions of close to 100% for the European power sector in 2050. EPSU reported on these reports but the documents were not to be found on the internet. To prevent that only corporations and other energy lobby groups have them, we got copies and make them available in the public interest. This will allow informed debate to take place.
>
> Bron: 2011-10-27-epsu-leaked-eu-energy-road-map-2050-shameless-affair

De gelekte EU-documenten bevatten de plannen die opgesteld zijn door de Nederlandse energielobby van de Nederlandse energiemaatschappijen zoals Eneco, RWE (Essent), DONG en SSE (energielobby organisaties zoals CIEP en biomassalobby organisatie Ecofys die vlak daarvoor door Eneco overgekocht is en waar de door RWE Essent betaalde wetenschapper Kornelis Blok van het Copernicus Instituut (UU) de oprichter en directeur van was). In de gelekte EU-documenten is o.a. het volgende te lezen:

> There is a need to shift energy consumption towards low carbon and locally produced electricity (including heat pumps and storage heaters) and renewable energy (e.g. solar heating, biogas, biomass), including through district heating systems. Decarbonisation will require a large quantity of bio energy especially in transport where there are few alternatives to oil for long distance haulage of goods, aviation and navigation.

For all fossil fuels, Carbon Capture and Storage [CCS] will have to be applied from around 2030 onwards in the power sector in order to reach the decarbonisation targets. CCS is also an option for decarbonisation of several heavy industries and combined with biomass could deliver "carbon negative" values. The future of CCS crucially depends on public acceptance and adequate carbon prices.

The model-based analysis has shown that decarbonisation of the energy sector is feasible; can be achieved through various combinations of energy efficiency, renewables, nuclear and CCS contributions; and that the costs are bearable.

Bronnen:
2010-03-29-eneco-holding-nv-stedin-heeft-biomassalobby-ecofys-later-navigant-gekocht-jaarverslag-2009
2011-04-12-naider-energy-roadmap-2050-of-the-european-union-and-other-zero-carbon-proposals
2011-10-27-eu-energy-roadmap-2050-communication-consolidated-final-for-isc
2011-10-27-eu-energy-roadmap-2050-executive-summary
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut
2024-09-29-ciep-centre-for-international-energy-policy-partner-institutions

Op 1 november 2011 publiceert H2Euro een artikel over de coalitie van nederlandse energiemaatschappijen Eneco, DONG energy en SSE die op 22 november de conference “Energy Roadmap 2050” coordineren. Op 22 februari 2012 presenteert de woordvoerder van Eneco, Marcel van Dun (tegenwoordig de woordvoerder van Staatsbosbeheer) het Biomassa- en Carbon Capture & Storage plan voor de EU: “Energy Roadmap 2050”.

The European Commission is expected to put forward an Energy Roadmap 2050 in December this year. The Roadmap will outline various pathways to reach the objectives of the energy sector, especially the established EU priorities – sustainability, energy security and competitiveness.

In this effort, a Coalition of European utilities (SSE, Eneco and Dong Energy) is coordinating a conference to be held in Brussels on the 22nd of November from 17h00 – 19h30. The theme of this conference ‘Energy Roadmap 2050: Choosing the sustainable pathway for decarbonising the power sector’ is about what’s needed to create the right policy, regulatory and financial environment to get this done.

The roadmap attempts to bolster European claims of being the world leader in climate change action. Marcel Van Dun, a spokesman for the Dutch power company Eneco, told EurActiv that the roadmap would: "put Europe back in the driving seat in the worldwide transition to a future-proof, independent energy supply for our companies and citizens."

Bronnen:
2011-11-01-h2euro-energy-roadmap-2050-choosing-the-sustainable-pathway-for-power-sector
2012-02-22-enirotech-2050-low-carbon-road-map-up-for-discussion

Op 9 april 2015 presenteert de door RWE (Essent), Uniper (E.ON) en biomassalobby TKI-Biobased Economy (BBE) betaalde wetenschapper van het Copernicus Instituut (UU) zijn visie voor Eurogas (Groengas/Biogas) en Carbon Capture & Storage. Wim Turkenburg komt uitgebreid voor in onze meerdere biomassalobby onderzoeksrapporten.

Within about 20 years we can’t allow any new investments in unabated use of any fossil fuel (given ‘max +2°C), having huge consequences for Shell, Exxon, BP, Gasunie, Gasterra, EBN, RWE, E.ON, Vattenfall, ENECO, KVGN, etc. Therefore a Roadmap [Carbon Capture & Storage] CCS for the Netherlands is urgently needed!

Bronnen:
2013-12-06-gov-nl-minez-handboek-duurzaamheidscertificatie-van-biogas
2015-04-09-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-climate-change-and-our-future-energy-system
2015-06-18-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-should-we-pave-the-way-for-co2-recycling
2015-10-29-wim-turkenburg-climate-change-and-our-future-energy-system-carbon-budget-and-carbon-capture-and-storage-ccs
2024-10-12-groengasproject-eu-de-partners

Op 14 oktober 2020 stuurt Sylvo Thijsen, de huidige directeur van Staatsbosbeheer (biomassalobbyist Grontmij/Sweco) een position paper als inbreng voor de ronde tafel over biomassa van het ministerie van Economische Zaken waarin de plannen van de Biomassa BV Nederland te lezen zijn met het uiteindelijke doel van de bij de biomassalobby betrokken organisaties. Het is de bedoeling om door middel van grootschalige biomassavergassing het gasnetwerk te vullen met 'groen' gas gemaakt door het vergassen van houtige biomassa waarvoor alle biomassastromen uit landschap en natuur moeten worden gebundeld.

> Via deze tussenstap kunnen we enerzijds een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van groene energie, maar anderzijds ook biomassastromen van voldoende volume, kwaliteit en continuïteit organiseren waarmee ontwikkelingen in een andere sector worden gefaciliteerd. Voor de bio raffinaderij van Avantium/Nouryon wordt het pas interessant als het om hoeveelheden van honderdduizenden tonnen gaat. Hiervoor moeten biomassastromen uit landschap en natuur worden gebundeld.
>
> Ook voor de energieketen kijkt Staatsbosbeheer naar innovatie. Samen met Gasunie, Gasterra en Torgas wordt gewerkt aan een consortium voor vergassing van biomassa. Hierbij wordt Syngas geproduceerd wat kan worden opgewerkt naar groengas, maar ook naar Waterstof. We participeren in dat kader ook in 2BCM, een Alliantie die de productie van 2 miljard m3 groen gas in 2030 nastreeft.
>
> Bron:
> 2020-05-04-nvde-betaalde-biomassalobby-groen-gas-informatie-document
> 2020-10-14-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-notitie-voor-rondetafel-biomassa-minez

De 2BCM Alliantie (Platform Groen Gas), bestaat o.a. uit de volgende leden:
2024-10-10-2bcm-platform-groen-gas-leden

Bronnen:
2006-01-21-nrc-jan-paul-van-soest-lobby-gelukt-1-7-miljoen-rijker-door-nuon-eneco-essent-delta-rapport
2006-01-30-nrc-onenigheid-in-energielobby-jan-paul-van-soest-voorzitter-bezinningsgroep-energie-nuon-eneco-essent-delta
2007-07-00-cedelft-ecofys-tno-royalhaskoning-in-opdracht-van-nam-seq-nogepa-essent-electrabel-eneco-algemene-milieu-effecten-studie
2010-01-15-rbcn-rwe-essent-en-eneco-opzet-van-een-biomassa-commodity-exchange
2010-03-29-eneco-holding-nv-stedin-heeft-biomassalobby-ecofys-later-navigant-gekocht-jaarverslag-2009
2010-11-10-eu-energy-2020-a-strategy-for-competitive-sustainable-and-secure-energy-bio-energy-and-ccs-lobby
2011-03-08-eu-a-roadmap-for-moving-to-a-competitive-low-carbon-economy-in-2050
2011-12-15-eu-energy-roadmap-2050-bio-energy-and-ccs-lobby
2011-10-27-epsu-leaked-eu-energy-road-map-2050-shameless-affair
2011-10-27-eu-energy-roadmap-2050-communication-consolidated-final-for-isc
2011-10-27-eu-energy-roadmap-2050-executive-summary
2011-11-01-h2euro-energy-roadmap-2050-choosing-the-sustainable-pathway-for-power-sector
2011-11-24-eneco-slaat-eerste-paal-voor-grootste-biomassacentrale-van-de-benelux

2012-02-22-enirotech-2050-low-carbon-road-map-up-for-discussion
2012-10-02-eu-innovating-for-sustainable-growth-a-bioeconomy-for-europe-2012
2014-10-16-ad-biomassacentrale-lage-weide-van-nuon-naar-eneco
2015-04-09-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-climate-change-and-our-future-energy-system
2015-06-18-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-should-we-pave-the-way-for-co2-recycling
2015-07-29-eneco-informatiebrief-biomassacentrale-lage-weide-utrecht-atoomweg
2015-08-14-duic-eneco-wil-biomassacentrale-met-50-vrachtwagens-met-biomassa-per-dag-bevoorraden
2015-10-29-wim-turkenburg-climate-change-and-our-future-energy-system-carbon-budget-and-carbon-capture-and-storage-ccs
2017-05-25-fluxenergie-eteck-neemt-16-warmtenetten-eneco-over
2019-10-16-certiq-de-deelnemersraad-certificatensysteem-certiq-avr-eneco-engie-essent-platform-bio-energie
2019-07-04-natuur-en-milieu-inititiatiefnemer-biomassa-warmtepact-met-vattenfall-eneco-ennatuurlijk-eteck-en-veolia
2019-07-18-eneco-warmtebedrijven-en-milieuorganisaties-sluiten-biomassa-warmtepact
2019-07-22-ennatuurlijk-ondertekent-biomassa-warmtepact-met-vattenfall-eneco-eteck-veolia-en-natuur-en-milieu
2019-07-22-vattenfall-ondertekend-biomassalobby-warmtepact-van-natuurenmilieu-samen-met-eneco-essent-eteck-ennatuurlijk-veolia
2019-10-09-silvan-de-boer-senior-business-developer-bij-eneco-new-energy-linkedin-profiel
2019-10-18-eneco-bio-golden-raand-de-grootste-biomassacentrale-van-nederland
2020-05-04-nvde-betaalde-biomassalobby-groen-gas-informatie-document
2020-10-14-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-notitie-voor-rondetafel-biomassa-minez
2021-07-07-greenpeace-nederland-de-biomassa-leugen-exit-convenant-duurzaamheid-biomassa
2021-10-27-biomassalobby-bv-nl-ccs-warmtenet-pleidooi-shell-vattenfall-eneco-tennet-stedin-nvde-gasunie-ennatuurlijk-veolia-enexis-etc
2021-12-14-eneco-blijft-duurzaamste-stroomleverancier-van-de-grote-energiebedrijven-dankzij-betaalde-lobby-natuur-en-milieu
2024-01-20-eneco-rbi-redd-plus-business-jan-willem-beukers-linkedin-profiel
2024-10-10-marcel-van-dun-woordvoerder-staatsbosbeheer-en-eneco-biomassa-en-ccs-lobby-linkedin-profiel

Trans-Europese energienetwerken

De toekomstvisie van de EU is vastgelegd in de Energy Roadmap 2050, die moet dienen als blauwdruk voor een geïntegreerd energiesysteem in Europa. De beschikbaarheid van voldoende en toegankelijke energie-infrastructuur is hiervoor een absolute voorwaarde, waar naar schatting tot 2020 tweehonderd miljard euro in geïnvesteerd moet worden. Voor het tijdig en efficiënt realiseren van deze investeringen zal overkoepelende regelgeving nodig zijn die financiering, coördinatie en procedurele aspecten grensoverschrijdend kan stroomlijnen. Met de publicatie van de conceptverordening 'Richtlijnen voor de trans-Europese energie-infrastructuur' heeft de Europese Commissie de eerste stap gezet. Deze verordening identificeert voor het trans-Europese energienetwerk een aantal gebieden die prioriteit moeten krijgen bij de verdere ontwikkeling van energie-infrastructuur, zoals bijvoorbeeld een offshore netwerk voor transport en aanlanding van elektriciteit geproduceerd op of rondom de Noordzee. Daarnaast worden selectiecriteria vastgelegd voor projecten van gemeenschappelijk belang, worden vergunning- en inspraakprocedures verkort en wordt voor grensoverschrijdende projecten een manier van kostenallocatie geïntroduceerd. Ook bevat dit concept de selectiecriteria voor projecten die in aanmerking komen voor de Connecting Europe Facility, een fonds van 9,1 miljard euro waaruit tot 2020 specifieke projecten worden (mee)gefinancierd. Nederland wordt in de verordening specifiek genoemd bij initiatieven die toezien op het offshore netwerk in de Noordzee, maar ook bij noord-zuid interconnectie voor zowel gas als elektriciteit. Ook smart grids, hoogspanningsnetten die elektriciteit efficiënt over grote afstanden kunnen transporteren en een grensoverschrijdend net voor het transport van koolstofdioxide worden als prioriteit onder de verordening aangewezen. Specifieke projecten die onder deze verordening vallen zijn onder andere elektriciteits- en gasopslag, LNG- en CNG-terminals en installaties voor het vloeibaar maken van koolstofdioxide.

De Europese Commissie streeft ernaar per 31 juli 2013 een lijst te hebben met de projecten van gemeenschappelijk belang voor de hele Unie. Deze projecten worden eerst in regionale werkgroepen aan de betreffende criteria getoetst, waarbij de groepen bestaan uit de relevante overheden, netwerkbedrijven, toezichthouders en zogenaamde project 'promotors'. Lidstaten worden verder verplicht de vergunning- en inspraakprocedures zo efficiënt mogelijk te laten lopen en bijvoorbeeld de milieueffectrapportages te stroomlijnen. Naast verregaande coördinatie tussen de lidstaten zou deze 'one-stop-shop'-strategie een aanzienlijke verkorting van de doorlooptijd voor infrastructurele projecten moeten realiseren, namelijk maximaal drie jaar.

De projecten zullen over het algemeen door gas- en elektriciteitsnetbeheerders worden ontwikkeld en gefinancierd, maar hier is ook ruimte voor bijvoorbeeld het samenstellen van een gelegenheidsconsortium met andere investeerders. Op grond van de verordening zal elk project vooraf moeten worden goedgekeurd door de relevante toezichthouders, die ook de maximale verrekening via tarieven zullen vaststellen. Hierbij zal ook rekening gehouden worden met de toerekening van de kosten aan de verschillende lidstaten. Voor projecten met een afwijkend risicoprofiel kunnen toezichthouders ook vooraf additionele financiële regelingen treffen om te zorgen dat de ontwikkeling, bouw en operatie van het specifieke project niet in gevaar komt. Dit zal de zekerheid over de haalbaarheid en rentabiliteit van een project sterk bevorderen. ■

2012: Bosomvorming zonder compensatie en schuiven met bos

Februari 2012 publiceerde Probos (biomassalobby) het onderzoeksrapport 'Bosomvorming zonder compensatie' in opdracht van de branche- en lobbyorganisatie AVIH waarin o.a. verwezen wordt naar een artikel uit 2005 van onderzoeksbureau Alterra van de Universiteit Wageningen. Hierin wordt uitgelegd hoe funest in termen van koolstof maar zeker ook in termen van biodiversiteit het toenmalige en huidige beleid van Staatsbosbeheer daadwerkelijk is:

> In feite zijn we dus met het bos aan het schuiven door het landschap. Dit schuiven met het bos is funest in termen van koolstof, maar zeker ook in termen van biodiversiteit.

In het onderzoeksrapport van Probos (biomassalobby) is o.a. te lezen dat er in het voorstel voor de nieuwe 'Wet Natuur' die de Boswet moest vervangen, de termijn voor de herplantplicht verlengd zou worden van drie naar vijf jaar. De

herplantplicht is ervoor bedoeld dat een boom na kap weer ergens anders opnieuw aangeplant wordt. Er werd ook vermeld dat er in het wetsvoorstel een generieke uitzondering/ontheffing opgenomen was op de meld- en de herplantplicht indien de houtkap plaatsvindt met het oog op natuurontwikkeling. Deze uitzondering geldt voor instandhoudingsmaatregelen en vergunningsverlening ten aanzien van Natura-2000-gebieden, soortenbeschermingsmaatregelen en ontbossingsprojecten op basis van subsidies die zijn aangewezen bij ministeriële regeling.

In het rapport van Probos is ook te lezen dat in de toelichting bij het wetsvoorstel gesteld werd dat het Nederlandse bosoppervlakte in het afgelopen decennium als gevolg van bosaanleg en natuurlijke bosopslag op natuurterreinen is toegenomen. Zij vertellen erbij dat er geen gegevens die onderbouwen dat het oppervlak is toegenomen.

Probos gaf in het onderzoek ook aan dat het bijzonder was dat de informatie over de oppervlakte bos die jaarlijks in Nederland wordt omgevormd naar ander landgebruik niet inzichtelijk gemaakt kon worden maar dat het niet verwonderlijk was, omdat er geen gegevens beschikbaar waren over de oppervlakte bos die jaarlijks in Nederland werd aangeplant. Daarnaast vertellen ze dat de snelheid van ontbossing in Nederland gelijk ligt met de ontbossingssnelheden in tropische landen.

> Op dit moment ligt er een wetsvoorstel voor de nieuwe Wet Natuur. (...) Op een aantal punten zijn wijzigingen aangebracht om de Wet beter te laten aansluiten op de huidige praktijk: Ten eerste is de termijn waarbinnen herplant dient te worden verlengd van 3 naar 5 jaar. (...) Ten derde wordt in het wetsvoorstel een generieke uitzondering op de meld- en de herplantplicht opgenomen, ingeval de houtkap plaatsvindt met het oog op natuurontwikkeling. Deze uitzondering geldt alleen voor instandhoudingsmaatregelen en vergunningsverlening ten aanzien van Natura 2000 gebieden, soortenbeschermingsmaatregel en ontbossingsprojecten op basis van subsidies die zijn aangewezen bij ministeriële regeling. Deze laatste wijziging is een punt van zorg voor de Algemene Vereniging Inlands Hout (AVIH).
>
> De afgelopen jaren zijn als gevolg van natuurontwikkelingsprojecten grote oppervlakten bos omgevormd naar andere natuurtypen, zoals heide en stuifzand. Zonder dat daarvoor gecompenseerd hoefde te worden. In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel wordt gesteld dat de Nederlandse bosoppervlakte in het afgelopen decennium als gevolg van bosaanleg en natuurlijke bosopslag op natuurterreinen is toegenomen. Voor onderbouwing van deze toename van de bosoppervlakte zijn echter geen gegevens beschikbaar. Daarnaast wordt hierbij de bosopslag op natuurterreinen genoemd en dat is onder andere het bos dat onder de ontheffing valt.
>
> Daarnaast stellen Nabuurs et. al. (2005) dat de Nederlandse ontbossing in de periode 1990 tot 2000 jaarlijks 1.470 ha heeft bedragen ten opzichte van een bosuitbreiding van 2.520 ha. Dit betekent dat er weliswaar netto meer bos bijkomt in Nederland, maar de ontbossing vertegenwoordigt een aandeel van 0,4% van het totale bosareaal per jaar en dat is vergelijkbaar met ontbossingssnelheden in veel tropische landen (Nabuurs et. al., 2005). De studie van Nabuurs et. al. (2005) is gebaseerd op een vergelijking van het aanwezige bos op topografische kaarten en heeft dus geen gebruik gemaakt van cijfers over de oppervlakte bosaanleg en gekapte oppervlakte in Nederland.
>
> De AVIH heeft Probos gevraagd in beeld te brengen hoeveel bos er de afgelopen 10 jaar is verdwenen als gevolg van een vrijstelling van de herplantplicht (zonder en met compensatieverplichting), de omvormingskap bij rijksoverheden (Staatsbosbeheer, RWS, Defensie, Domeinen) en illegale kap (voor zover gerapporteerd).
>
> Om antwoord te kunnen geven op de bovenstaande vraag bleek het noodzakelijk twee Wob - verzoeken in te dienen bij Dienst Regelingen. Op zich is het natuurlijk bijzonder dat de informatie over de oppervlakte bos die jaarlijks in Nederland wordt omgevormd naar ander landgebruik niet op een andere wijze inzichtelijk gemaakt kan worden. Aan de andere kant is het ook niet verwonderlijk, omdat er ook geen gegevens beschikbaar zijn over de oppervlakte bos die jaarlijks in Nederland wordt aangeplant.
>
> Er zijn een aantal verschillende bronnen waaruit de Nederlandse bosoppervlakte kan worden afgeleid. De officiële bron is het Meetnet Functievervulling (MFV) bos. Volgens het MFV, dat uitgaat van de Nederlandse bosdefinitie, bedraagt de Nederlandse bosoppervlakte circa 360.000 ha. Naast het MFV presenteert ook het CBS een Nederlandse bosoppervlakte. Dit doet zij binnen haar bodemgebruikstatistiek. De bosoppervlakte die het CBS in haar Statline-database presenteert, blijkt na bestudering en het doen van navraag bij het CBS niet te kloppen. Tijdens het opstellen van een nieuwe versie van de CBS bodemgebruikstatistiek worden de cijfers uit de voorgaande versie, indien nodig, gecorrigeerd.
>
> Het is echter wel zoeken naar verklaringen en mogelijke relaties, waarvan niet met zekerheid kan worden gesteld dat ze kloppen. Het lijkt daarom raadzaam de gegevens die op basis van de nieuwe methode door het CBS zullen worden

gepresenteerd af te wachten, alvorens de CBS cijfers te gebruiken voor het doen van betrouwbare uitspraken over ontwikkelingen binnen het Nederlandse bosoppervlak.

Bronnen:
2005-09-00-edu-nl-wur-alterra-nederlandse-ontbossing-bedraagt-1470-ha-per-jaar
2011-11-10-avih-persbericht-nieuwe-natuurwet-leidt-tot-ontbossing
2012-02-00-probos-bosomvorming-zonder-compensatie
2014-09-10-avih-kritiek-op-wet-natuurbescherming-ontheffing-herplantplicht-natura2000-en-decentralisatie
2017-01-24-avih-provinciale-loket-wet-natuurbescherming-kapmelding-ontheffing-aanvragen-soort-en-gebiedsbescherming

In de jaren die volgen en zoals we in de rest van dit hoofdstuk chronologisch uiteenzetten, worden wet- en regelgeving, en certificeringseisen stelselmatig uitgekleed of aangepast onder druk van de bedrijven en betaalde biomassalobby die hier een financieel belang bij hebben. In de nieuwe Wet Natuurbescherming die uiteindelijk de Boswet verving is 85 x het woord 'Ontheffing' en 59 x het woord 'Vrijstelling' opgenomen waarmee het grootschalig kappen van bossen voor de biomassahandel nog meer ruime baan en vrij spel heeft gekregen. Zie hoofdstuk: 2016-2017: Afschaffing Boswet & invoer Wet natuurbescherming.

2012: SBB voorstel privatisering Landgoed NL BV, natuur in uitverkoop

Op 18 juni 2012 is in het Financieel Dagblad te lezen dat directeur Staatsbosbeheer Chris Kalden heeft voorgesteld om Staatsbosbeheer volledig te privatiseren. In het artikel staat o.a. vermeld:

Een nieuw op te richten landgoed-bv met als voorlopige naam Mooi Nederland zou de natuurgebieden van de overheid moeten kopen met geld van particuliere aandeelhouders.

Van Beuningen schat de opbrengst op 2,5 miljard (circa 10.000 per hectare). Daarvan gaat 1 miljard naar minister De Jager. Nog eens 1 miljard is voor het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, ten bate van natuur en cultuur.

Daarmee kan de ecologische hoofdstructuur voltooid en Paleis Soestdijk gerestaureerd worden. De resterende 500 miljoen is bestemd voor het betalen van het jaarlijkse dividend van 2% gedurende de eerste tien jaar.

Bron: 2012-06-18-fd-staatsbosbeheer-doet-natuur-in-de-uitverkoop-en-flirt-met-privatisering-landgoed-bv

2012: SBB perverse prikkels om overmatig bomen te kappen

Op 2 oktober 2012 schreef Frits van Beusekom oud-directeur Staatsbosbeheer, bioloog en wetenschapper een artikel in Trouw waarin hij waarschuwde voor de schadelijke gevolgen van het huidige ondoordachte en destructieve beleid:

> Binnen het rechts-populistische denkkader is zorg voor de natuur niet langer een vanzelfsprekende publieke verantwoordelijkheid. In tegendeel. Staatssecretaris Bleker stelde alles in het werk om het Rijk natuurbeleid zo grondig mogelijk af te breken en de natuur uit te leveren aan boeren en projectontwikkelaars.
>
> De ideologie van het kabinet-Rutte leeft onverminderd voort. In het neoliberale gedachtengoed moet de overheidszorg zich beperken tot enkele kerntaken als veiligheid, defensie en infrastructuur. De rest, zoals de zorg voor de natuur, kan in die opvatting even goed en zelfs beter worden overgelaten aan de markt en aan private partijen.
>
> Dit publieke bezit van onschatbare waarde is tot nog toe ontsnapt aan privatisering en deregulering. Nu steeds duidelijker wordt wat het ter zake gevoerde beleid in andere sectoren al heeft aangericht, zullen we het toch niet gaan beleven dat de politiek hier opnieuw de fout in gaat? Het idee dat zorg voor de natuur geen kerntaak zou zijn van de rijksoverheid, is volstrekt achterhaald, ook in Europese context.

Bron: 2012-10-02-trouw-alibi-om-natuur-op-te-offeren

2012: SBB opnieuw aankondiging meer boskap voor biomassaverkoop

Op 13 december 2012 publiceerde het NRC het artikel 'Bos blijft gratis maar moet Staatsbosbeheer wel geld opleveren' waarin o.a. het volgende was opgenomen:

> Directeur Chris Kalden van Staatsbosbeheer kondigde gisteren een „koerswijziging" aan. Het vorige kabinet bezuinigde op natuur en droeg het beheer over de natuurgelden over aan de provincies. Het huidige kabinet zet dit beleid voort.
>
> Staatsbosbeheer kreeg doorgaans 90 miljoen euro overheidsgeld per jaar. Dat wordt vermoedelijk 70 miljoen euro, afhankelijk van wat provincies doen. Staatsbosbeheer moet dus bezuinigen. Van de duizend fulltime werknemers blijven er over twee jaar achthonderd over. Er komen minder staffuncties maar ook verdwijnen honderd van de 650 boswachters. Er komen minder „variabele kosten", zoals programma's om zeldzame diersoorten te beschermen.
>
> Verder wil Staatsbosbeheer zelf geld verdienen, jaarlijks zeven miljoen euro. Het regeerakkoord riep Staatsbosbeheer al op „de mogelijkheden voor private betrokkenheid te vergroten". Wellicht mag Staatsbosbeheer straks net als bijvoorbeeld Natuurmonumenten eigen vermogen hebben, in aanmerking komen voor uitkeringen van de Postcode Loterij, en geld lenen. Geld verdienen wil Staatsbosbeheer vooral door meer verkoop van hout, betaalde excursies van de boswachter, en het leveren van energie uit wind en biomassa.

Uit het onderzoeksrapport 'Ecologische effecten van vlaktekap op de kwaliteit van bosecosystemen' blijkt dat 2012 het moment was waarop Staatsbosbeheer terugkeerde naar het destructieve kaalkapbeleid van vorige eeuw.

> Rond 2012, ten tijde van staatssecretaris Bleker, is een aantal boseigenaren, Staatsbosbeheer voorop, teruggekeerd naar het eertijds bestaande kaalkapsysteem. Deze terugkeer naar kaalkap als exploitatiesysteem heeft zich zonder expliciet in het

parlement besproken te zijn voltrokken, maar was wel in lijn met het door Bleker geïnitieerde beleid. Drijfveer was de veronderstelling dat er op die wijze meer met de bosexploitatie te verdienen zou zijn.

In diezelfde periode is de maatschappelijke betekenis van bossen steeds sterker in de publieke belangstelling gekomen, met name voor recreatief gebruik, als drager van biodiversiteit en vooral ook als belangrijke factor in het klimaatbeleid van de overheid. De tegelijkertijd toenemende vlaktekap, als onderdeel van het regulier beheer bleef niet onopgemerkt en lokte steeds meer kritiek uit in de samenleving. Rond 2019 nam de maatschappelijke onrust dusdanige vormen aan, dat de minister van LNV aankondigde weer een bosbeleid te willen ontwikkelen. Zij kondigde aan daartoe een nationale Bossenstrategie te zullen ontwikkelen.

Bronnen:
2012-02-16-avih-biomassakaart-online-transparantie-in-de-biomassamarkt-voor-hout
2012-12-00-edu-nl-wur-strategische-agenda-bos-en-hout-internationaal-bio-economie-en-bedrijfsvoering
2012-12-13-nrc-het-bos-blijft-gratis-maar-moet-staatsbosbeheer-wel-geld-opleveren
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-doelgroep
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-van-werven-bv-van-der-wiel-bv-vagroen-biomassa-bioenerco-bv-nuon
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-contactpersonen-zwier-van-olst-hendrik-jan-ter-weeme-en-jochem-beijer
2013-10-11-biobasedeconomy-vagroen-grontmij-sweco-biomassa-bv-probos-biomassalobby-project-energie-en-houtketens
2013-11-22-edu-nl-wur-kcagro-bosschap-biomassa-uit-natuur-en-landschap
2015-09-22-avih-bosbouw-artikel-rudi-van-hedel-grontmij-sweco-vagroen-van-werven-staatsbosbeheer-kwaliteit-biomassa
2019-11-01-kennisvandeoverheid-chris-kalden-directeur-staatsbosbeheer-een-lesje-crisismanagement-van-piet-bukman-biomassalobby-eu
2020-06-02-trouw-natuurstichting-roept-kamer-op-sta-niet-toe-dat-boseigenaren-een-halve-hectare-bos-mogen-kappen
2020-12-02-natuuralert-ecologische-effecten-van-vlaktekap-op-de-kwaliteit-van-bosecosystemen

2013: Convenant Energieakkoord voor duurzame groei

Op 13 augustus 2013 publiceren meerdere biomassalobbyisten van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) samen met biomassalobbyisten van de universiteit van Wageningen een rapport genaamd ‘Climate effects of wood used for bioenergy’ waarin ze de combinatie van bio-energie en koolstofafvang en -opslag (CCS) in industriële locaties waar biomassa wordt omgezet in energiedragers, zoals transportbrandstof en elektriciteit promoten en aangeven dat ‘Dunning van het bos’ een bijdrage levert aan het oplossen van de klimaatcrisis en dat je beter houtrestanten uit het bos kunt halen om te verbranden omdat ze anders in een periode van dertig jaar alsnog CO2 zouden uitstoten.

Toch erkennen ze ook in het stuk dat bij het verbranden van houtige biomassa er meer CO2 vrijkomt als bij het verbranden van fossiele brandstoffen en er een groot risico is dat het decennia tot meer dan een eeuw kan duren voordat dezelfde CO2 die bij verbranding van biomassa is vrijgekomen weer opgenomen is door een nieuwe boom in het bos:

> However, the direct emission levels from bioenergy are higher than those related to the fossil energy it replaces. These additional emissions also have to be compensated. The carbon debt caused by both factors has to be paid back first, before actual emission reductions can be realised.
>
> For wood residues (from harvesting or thinning) that are used to replace coal or oil products, these payback times are relatively short, of the order of 5 to 25 years, mainly depending on location and type of residue (longer if they replace gas). This is also the case when using wood from salvage logging.

> In most cases, when using wood from final felling directly for energy production, payback times could be many decades to more than a century, with substantial increases in net CO2 emissions, in the meantime. This is especially the case for many forests in Europe, because they are currently an effective carbon sink. Additional felling reduces average growth rates in these forests and thus the sequestration of carbon. The same is likely to be true for managed forests in other temperate regions.
>
> The combination of bioenergy and carbon capture and storage (CCS) on large industrial sites where biomass is converted into energy carriers, such as transport fuel and electricity, is projected to be beneficial, as well.
>
> Bron: 2013-08-13-gov-nl-pbl-and-edu-nl-wur-biomasslobby-climate-effects-of-wood-used-for-bioenergy

Op 6 september 2013 presenteert de Sociaal Economische Raad (SER) het convenant Energieakkoord gepresenteerd door de Sociaal Economische Raad (SER). Het document bevat een groot aantal biomassa-initiatieven die betrekking hebben op de nieuwe kolencentrales van RWE/Essent:

> Het opschalen van hernieuwbare energieopwekking vormt een tweede pijler van het besproken programma. Dit vraagt een intensieve inzet op verschillende bronnen van hernieuwbare opwekking, zoals (...) de inzet van biomassa. (...)
>
> Er zal een verkenning worden uitgevoerd naar de inzet van bio-WKK in de industrie, rekening houdend met de afspraken in dit akkoord over duurzaamheidscriteria voor biomassa.
>
> Partijen spreken af dat de stimulering van biomassa in kolencentrales de 25 PJ niet zal overschrijden. Deze stimulering door de overheid van grootschalige inzet van biomassa zal zich beperken tot de nieuwe kolencentrales en de centrales die zijn gebouwd in de jaren 90. In overleg wordt nader uitgewerkt hoe de beperking tot 25 PJ biomassa, de wijze van de ondersteuning en het eventueel gebruiken van een tenderprocedure vorm kan worden gegeven in de SDE+.
>
> Er zullen verdergaande duurzaamheidseisen worden geformuleerd ten aanzien van koolstofschuld, indirecte landgebruikseffecten (IULC) en duurzaam bosbeheer (FSC), aanvullend op de NTA8080 eisen. In overleg van rijksoverheid, energiesector en milieuorganisaties zal dit vorm worden gegeven, waarbij aangesloten zal worden bij eerdere discussies (Commissie Corbey, negatieve/positieve lijst). Deze aanvullende eisen moeten uiterlijk 31 december 2014 worden vastgesteld. Begin 2015 zal de uitgifte vorm moeten krijgen om te bereiken dat de 25 PJ zal bijdragen aan het realiseren van de 14% doelstelling in 2020. Partijen zullen NTA8080 en deze aanvullende eisen ook tot inzet maken in de discussie in de EU over Europese normen.
>
> Partijen zijn met EZ nog in gesprek over de gewenste aanpassingen en de daarmee verbonden consequenties. Het betreft onder meer: een nadere uitwerking van de ondersteuning voor het bij- en meestoken van biomassa, inclusief de vormgeving van duurzaamheidscriteria. Bezien zal worden, ook met de sector, of en hoe deze criteria toegepast kunnen worden bij de inzet van andere biomassaopties.

Bronnen:

2013-00-00-topsectorenergie-tki-bbe-biomassacentrale-essent-rwe-staatsbosbeheer-subsidieregeling-sde-bio-energie-2013
2013-01-08-groenlinks-eu-green-new-deal-a-strategy-for-a-bio-based-economy-by-bas-eickhout
2013-04-11-probos-biomassalobby-discussiemiddag-bio-energie-voor-het-platform-hout-nederland-phn
2013-08-13-gov-nl-pbl-and-edu-nl-wur-biomasslobby-climate-effects-of-wood-used-for-bioenergy
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-doelgroep
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-van-werven-bv-van-der-wiel-bv-vagroen-biomassa-bioenerco-bv-nuon
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-contactpersonen-zwier-van-olst-hendrik-jan-ter-weeme-en-jochem-beijer
2013-09-06-ser-energieakkoord-voor-duurzame-groei
2013-10-11-biobasedeconomy-vagroen-grontmij-sweco-biomassa-bv-probos-biomassalobby-project-energie-en-houtketens
2013-11-27-edu-nl-wur-probos-biomassalobby-begrippenlijst-biomassa-uit-bossen
2014-06-02-vbne-platform-hout-in-nederland-actieprogramma-duurzame-biomassa-2020-voor-meer-inzet-van-houtige-biomassa
2014-07-03-rwe-essent-nederland-en-de-biobased-economy-hoe-mobiliseren-we-de-benodigde-houtachtige-biomassa
2014-07-03-edu-nl-wur-alterra-biomassalobby-biomassadoelen-energieakkoord-vergen-visie-en-beleid-op-mobiliseren-van-biomassa
2014-07-03-edu-nl-wur-alterra-biomass-lobby-energy-agreement-biomass-goals-require-vision-and-policies-to-mobilize-biomass
2015-01-23-gov-nl-minez-minister-kamp-besluit-voortzetting-overleg-duurzaamheidscriteria-biomassa

2015-09-22-avih-bosbouw-artikel-rudi-van-hedel-grontmij-sweco-vagroen-van-werven-staatsbosbeheer-kwaliteit-biomassa
2019-11-28-ser-overdracht-van-energieakkoord-naar-klimaatakkoord
2020-03-16-edsp-eco-inbreng-pbl-onderzoek-tav-de-beschikbaarheid-van-duurzame-biomassa-en-de-toepassingsmogelijkheden-in-nl
2020-03-31-edsp-eco-dringend-advies-aan-gov-nl-pbl-onderzoek-duurzaamheid-en-inzet-biomassa-om-inbreng-toch-mee-te-nemen
2020-05-30-thefab-brandbrief-aan-ser-met-oproep-om-de-sde-subsidie-voor-biomassaverbranding-stop-te-zetten
2020-06-09-edsp-eco-verzoek-aan-ser-om-een-eerlijk-biomassa-advies-aan-het-kabinet-te-leveren
2020-07-10-ser-biomassa-in-balans-een-duurzaamheidskader-voor-hoogwaardige-inzet-van-biogrondstoffen
2020-12-18-agro-chemie-betaalde-pro-biomassalobby-zonder-biomassa-is-energieakkoord-onhaalbaar

2013: Staatsbosbeheer - Grontmij(Sweco) - Van Werven - BioEnerco BV

Op 25 augustus 2013 is op de website van Energiehout BV (de Biomassa BV van Staatsbosbeheer waar Zwier van Olst de directeur en Henk Wanningen de Senior Business Developer van is) te lezen dat destijds (1999) ten behoeve van de verkoop van biomassa aan de warmte-kracht-centrale van Nuon in Lelystad samen met Biomassa van Werven Energie, van der Wiel Infra & Milieu en Vagroen Biomassa (100% dochter van Grontmij/Sweco), de joint-venture BioEnerco B.V. (de tweede Biomassa BV van Staatsbosbeheer waar Henk Wanningen de directeur van is) opgericht is. Zie ook hoofdstuk 2008-2012: SBB visie & ambities voor Bio-Enerco & Energiehout biomassa BV

Energiehout B.V. is een 100% deelneming van Staatsbosbeheer Projecten B.V. en daarmee onderdeel van Staatsbosbeheer. De onderneming is opgericht om biomassa producten die vrijkomen bij het beheer van de bossen en natuurterreinen van Staatsbosbeheer te vermarkten. Om deze doelstelling te realiseren gaat zij zoveel mogelijk langlopende overeenkomsten aan met afnemers.

Ten behoeve van de verkoop van biomassa aan de warmte-kracht-centrale van Nuon in Lelystad is samen met Biomassa van Werven Energie, van der Wiel Infra & Milieu en Vagroen Biomassa, de joint-venture BioEnerco B.V. opgericht. Deze verkoopactiviteiten worden verzorgd door directeur Zwier van Olst. Het kantoor is gevestigd in een apparte vleugel van het Staatsbosbeheer kantoor in Deventer.

In het project van Vagroen (Grontmij tegenwoordig Sweco) en Stichting Probos [biomassalobby] zijn de inzichten van een tiental experts uit de energie- en houtketen bijeengebracht.

Op basis van het ingezette klimaatbeleid van de Rijksoverheid, resulterend in meer bij- en meestook van houtige biomassa in energiecentrales, wordt verwacht dat het gebruik van energiepellets de komende jaren sterk stijgt.

Cross-sectorale samenwerking is noodzaak om te komen tot een biobased economy. Dit gaat zeker ook op voor de mogelijkheden voor innovatie met voorwaartse ketenontwikkeling op het raakvlak van energie- en houtketens.

Voor de levering van de chips zijn afspraken gemaakt met Vagroen (100 % dochter van Grontmij tegenwoordig Sweco). Vagroen werkt op zijn beurt weer samen met verschillende bosbouwbedrijven.

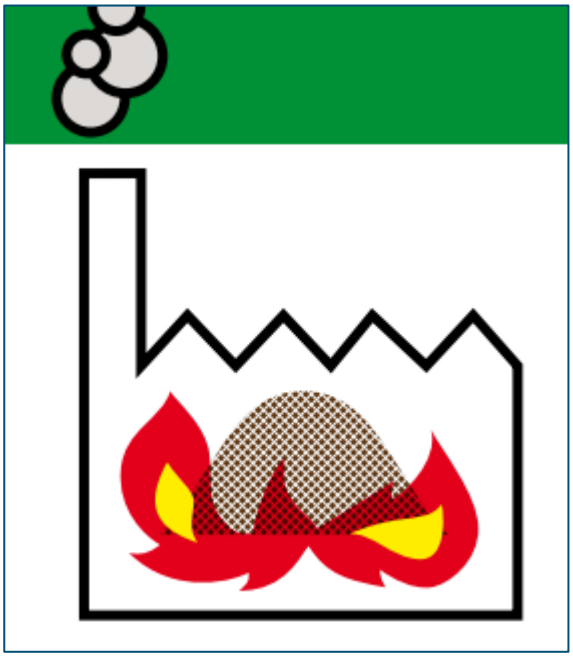
Als inkoper van chips is Grontmij [tegenwoordig Sweco] gebaat bij partijen die begrijpen hoe het verhaal in elkaar zit. “We hebben met Vagroen, Van Werven en Zweverink uitstekende partners voor dit project. Deze bosaannemers begrijpen wat onze vraag is. Omdat wij verantwoordelijk zijn voor de installatie en de bijbehorende prestatie hebben wij belang bij betrouwbare relaties waarmee we langdurig zaken kunnen doen.

Rudi van Hedel, projectmanager Biomassa, Energie & Installaties bij Grontmij [r] en Kees Boon, voorzitter van de AVIH, bij de nieuwe verbrandingsinstallaties bij Sportcentrum De Koploper in Lelystad.

Kees Boon, voorzitter van de AVIH noemt het leveren van chips voor energie een interessante markt voor bosexploitanten en aannemers. “Het is al lang geen restproduct meer. Zeker met de SDE-subsidieregelingen (Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie), die nu ook voor warmteprojecten geldt[]

Bronnen:
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-van-werven-bv-van-der-wiel-bv-vagroen-biomassa-bioenerco-bv-nuon
2013-10-11-biobasedeconomy-vagroen-grontmij-sweco-biomassa-bv-probos-biomassalobby-project-energie-en-houtketens
2015-09-22-avih-bosbouw-artikel-rudi-van-hedel-grontmij-sweco-vagroen-van-werven-staatsbosbeheer-kwaliteit-biomassa

De huidige directeur van Staatsbosbeheer Sylvo Thijsen was voordat hij de directeur van Staatsbosbeheer was de CEO van Grontmij (nu Sweco). Hij is tevens bestuurslid en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter van de biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN). Op 29 april 2008 was Sylvo Thijs namens Platform Hout in Nederland (PHN) en Grontmij (tegenwoordig Sweco) op het ‘Biomassa Forum’. Zie hoofdstuk Sylvo Thijsen directeur SBB, bestuurslid en lobbyist PHN en Grontmij (Sweco)

Het doel van de Biomassa Forumbijeenkomst was de eerste uitwerking van de ‘Intentieverklaring biomassa uit natuur, bos, landschap en de houtketen’, die deze organisaties in februari 2008 met elkaar ondertekenden. In deze intentieverklaring spraken de drie organisaties af zich sterk te maken voor het leveren van zoveel restproducten uit bos, natuur, landschap en de houtketen, dat daar 32 PetaJoules aan duurzame energie mee geleverd kon worden.

Om de doelen uit de intentieverklaring om te zetten in concrete resultaten, is tijdens het Biomassa Forum in kaart gebracht welke organisaties een rol spelen of zouden moeten spelen, welke kansen er zijn op de korte en de langere termijn en welke belemmeringen op dat moment nog bestonden om de ambities tot een succes te kunnen maken.

Laatste spreker was Sylvo Thijsen, voorzitter van de Raad van Bestuur van de Grontmij (nu Sweco Nederland). Thijsen legde in zijn inleiding de nadruk op de ketenbenadering. Alleen in een uitstekende samenwerking tussen alle partners van de keten (biomassaproducenten, vervoerders, afnemers, etc.) kunnen de duurzame energiedoelen worden behaald. Ketenintegratie leidt tot een hoog rendement en tot meer efficiency.

Thijsen liet een aantal voorbeelden zien van energiecentrales in het buitenland. Daarbij bepalen de technologie en de logistiek welke techniek wordt gekozen. Met andere woorden: veel van de in het buitenland draaiende energiecentrales zijn niet (zoals de meeste Nederlandse centrales) afhankelijk van ‘schoon’ hout.

Met diverse voorbeelden toonde Thijsen dat biomassa, evenals biomassatechniek, belangrijke exportproducten kunnen zijn. Thijsen pleitte verder voor het opzetten van een goed monitoringssysteem op het gebied van biomassa. Op dit moment is er (zowel in Nederland als in andere landen) grote onwetendheid op dit gebied.

Niemand weet precies waar hoeveel biomassa groeit, wordt geoogst en wordt benut. Dat maakt het onmogelijk een goede nulmeting te doen en biedt ook onvoldoende kansen voor tussentijdse bijsturing. Wel kunnen we op basis van de huidige schattingen aannemen dat Nederland zijn biomassa op dit moment voor 95% moet importeren.

Sterker nog: een groot deel van de in Nederland aanwezige restproducten benutten we niet zelf, maar exporteren we naar andere landen. Door de aanleg van meer bos en vooral ook meer beplantingen kunnen we toewerken naar een

verdrievoudiging van de huidige hoeveelheid binnenlandse biomassa. We moeten in Nederland leren energie-inclusief te denken en te ontwerpen.

Minister Annemarie Jorritsma, voorzitter van het Bosschap schetste vervolgens de manier waarop de initiatief nemende partijen de komende maanden zullen gebruiken om tot uitwerking van alle aanbevelingen te komen. De tijd is er rijp voor, aldus Jorritsma. We moeten nu onze kansen grijpen en van biomassa een Nederlands succesverhaal gaan maken.

Sylvo Thijsen werd vervolgens in 2013 zowel de directeur van Staatsbosbeheer als ook o.a. bestuurslid en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter van de biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN).

In het hoofdstuk Salaris(sen) huidige directeur SBB Sylvo Thijsen hebben we laten zien dat Sylvo Thijsen toen hij nog de CEO was van Grontmij (tegenwoordig Sweco) een bezoldiging (jaarsalaris in combinatie met de waardeafhankelijke variabele beloning, die gebaseerd is op de gemiddelde waardeontwikkeling van het aandeel Grontmij) van meer dan een half miljoen euro ontving. Bij vertrek bij Grontmijn (Sweco) kreeg hij meer dan een miljoen euro mee als afscheidsbonus. Daarnaast had Sylvo Thijsen nog een flink aantal participaties en certificaten van aandelen Grontmij.

Uit de jaarverslagen van Staatsbosbeheer blijkt dat Sylvo Thijsen als directeur Staatsbosbeheer een hoger salaris ontving dan de Balkenendenorm en ver boven de Wet Normering Topinkomens (WNT) bezoldigingsmaxima zat maar desondanks meer dan gehalveerd was met zijn salaris vergeleken met dat van de Grontmij. Naast zijn functie als directeur Staatsbosbeheer heeft hij ook nog een aantal nevenfuncties bij organisaties die allemaal een belang hadden in de biomassaketen waarvoor hij voor een aantal een onkostenvergoeding ontving.

In ons Staatsbosbeheer biomassalobby onderzoeksrapport wordt Grontmij (Sweco) zijdelings benoemd. Het volledige onderzoek bestaat uit de volgende zes delen die gepubliceerd worden via de website: lobby-facts.the-fab.org

Deel 1: Energiemaatschappijen
Deel 2: Politiek en ambtenaren
Deel 3: Wetenschappers
Deel 4: Consultants en lobbyisten
Deel 5: Certificering en subsidies
Deel 6: Banken en investeerders

In deel 4 van ons onderzoek (Consultants en lobbyisten) komen Grontmij, Sweco en Sylvo Thijsen uitgebreid aan bod.

Bronnen:

2008-02-14-gov-nl-minlnv-bosschap-platform-hout-nederland-intentieverklaring-biomassa-uit-bos-natuur-landschap-en-de-houtketen
2008-05-19-bosschap-het-platform-hout-in-nederland-en-minlnv-brainstorm-sessie-biomassa-uit-het-bos
2008-12-05-biomassactueel-forum-jaargang-1-nummer-1
2010-03-10-grontmij-sweco-annual-report-2009
2011-06-01-grontmij-sweco-verkort-jaarverslag-2010
2012-03-09-gov-uk-ci-officers-sylvo-thijsen-sweco-uk-holding-grontmij-director-resigned
2012-03-09-grontmij-termination-of-appointment-of-director-or-corporate-director-sylvo-thijsen
2012-03-21-ch-grontmij-now-sweco-resignaton-details-director-sylvo-thijsen
2012-05-09-grontmij-kempenenco-investmentbanking-sweco-etc-sylvo-thijsen-notice-severance-payment
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-van-werven-bv-van-der-wiel-bv-vagroen-biomassa-bioenerco-bv-nuon
2013-10-11-biobasedeconomy-vagroen-grontmij-sweco-biomassa-bv-probos-biomassalobby-project-energie-en-houtketens
2015-06-01-nos-grontmij-overgenomen-voor-354-miljoen-door-sweco
2015-09-22-avih-bosbouw-artikel-rudi-van-hedel-grontmij-sweco-vagroen-van-werven-staatsbosbeheer-biomassalobby
2015-10-22-sweco-investor-relations-archive-the-offer-for-grontmij
2015-10-00-vanlanschotkempen-investment-banking-corporate-finance-transactions-2015-grontmij-sweco-october
2019-06-29-bio-enerco-over-bio-enerco-bv
2024-02-05-bioenergyinternational-biomasslobby-sweco-to-support-gasunies-energy-infrastructure-transition
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

2013: Bosschap en NVBE gaan over in VBNE

Op 25 september 2013 wordt de Vereniging van Bos- en NatuurterreinEigenaren (VBNE) opgericht waarin de voorloper van de VBNE, het Bosschap in over is gegaan en die de werkzaamheden van de Nederlandse Vereniging van Bos (NVBE) op zich neemt. Sylvo Thijsen de huidige directeur van Staatsbosbeheer komt vervolgens in het bestuur van biomassalobbyorganisatie de VBNE te zitten als vicevoorzitter/plaatsvervangend voorzitter, ook Harrie Hekhuis, de programmadirecteur Bos & Klimaat van Staatsbosbeheer is bestuurslid van de VBNE en Henk Wanningen de directeur en senior adviseur van de Biomassa BV's van Staatsbosbeheer en lobbyist voor het Green Gold Label (GGL) organisatie van RWE Essent behartigd vervolgens namens de VBNE de biomassabelangen.

> De VBNE is een activering en vernieuwing van de al bestaande Nederlandse Vereniging van Boseigenaren (NVBE). Momenteel vertegenwoordigt de NVBE de belangen van de werkgevers in het bestuur van Bosschap. Het Bosschap voert vanaf 1 januari 2014 geen inhoudelijke activiteiten meer uit en zal waarschijnlijk per 1 januari 2015 officieel niet meer bestaan. De VBNE zal die activiteiten die goed passen bij een privaatrechtelijke vereniging van alleen bos- en natuureigenaren én die concreet bijdragen aan het professioneel beheer van bos en natuur per 1 januari 2014 overnemen van het Bosschap.
>
> Bron: 2013-09-25-vbne-vereniging-van-bos-en-natuureigenaren-vervangt-nederlandse-vereniging-van-boseigenaren-nvbe-en-bosschap

> Het Bosschap
> Als gevolg van het opheffen van de schappen, zullen taken van het Bosschap uit dit convenant per 1 januari 2014 worden overgenomen door de Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE) en de brancheorganisatie van de bosaannemers: de Algemene Vereniging Inlands Hout (AVIH). De VBNE is op 25 september 2013 opgericht door Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, de Federatie Particulier Grondbezit en De12Landschappen.
>
> Net als het Bosschap, streven de VBNE en de AVIH naar meer biomassaoogst uit natuurterreinen, bossen en landschappen.
>
> Als gevolg van het verdwijnen van het Bosschap zal in 2014 een wijziging in deze organisatiestructuur plaatsvinden. De VBNE en de AVIH krijgen hier een rol in.
>
> De NBLH-sector wil in 2014 de samenwerking in de keten vast houden en verder door zetten. Ontwikkelingen binnen ketenpartners als het Bosschap (vanaf 2014 de VBNE en de AVIH)
>
> De bedrijfschap status van het Bosschap wordt per 1 januari 2014 beëindigd. De Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE) zal, samen met de Algemene Vereniging Inlands Hout (AVIH), de verantwoordelijkheid voor activiteiten van het Bosschap overnemen.
>
> Bron: 2013-12-bosschap-phn-bvor-minez-rvo-biomassalobby-werkprogramma-schone-en-zuinige-agrosectoren-jaarwerkplan-2014

> Van 1954 tot 2014 bestond het Bosschap, een bedrijfschap, waarin de grondeigenaars, aannemers en werknemersorganisaties in deze sector vertegenwoordigd waren. Net als de andere Nederlandse bedrijfschappen wordt dit bestuursorgaan eind 2014 opgeheven. De Vereniging van Bos en Natuurterreineigenaren is mede daarom opgericht en neemt vanaf januari 2014 verschillende taken en activiteiten van het Bosschap over.
>
> Bron: 2015-07-28-wikipedia-vereniging-van-bos-en-natuurterrein-eigenaren-vbne

> We hebben de VBNE opgericht op 25 september 2013. De eerste jaren is gebouwd aan de VBNE, zowel organisatorisch, inhoudelijk als praktisch. Daarbij wordt uiteraard voortgebouwd op de bijna 60 jaar aan ervaring opgedaan in het Bosschap, de voorganger van de VBNE.
>
> Bron: 2016-10-24-vbne-voorheen-bosschap-werkplan-2017

Op 26 augustus 2024 reageert de directeur van de VBNE Miriam Nienhuis-van Doremaele namens de VBNE op ons verzoek om wederhoor. Miriam was voordat ze directeur van de VBNE werd eerst o.a. afdelingshoofd bij de gemeente Arnhem en Provinciesecretaris/algemeen directeur van de Provincie Gelderland en werkte o.a. samen met John Berends, de commissaris van de Koning (op 10 januari 2020 hebben we een melding van onbetrouwbaar bestuur tegen John Berends ingediend naar aanleiding van zijn afhandeling van het biomassadossier van de Provincie Gelderland) aan de vergunningprocedures/handhaving voor de biomassacentrale in Arnhem van Veolia op het IPKW. De schrijvers van dit onderzoeksrapport woonden naast de biomassacentrale van Veolia in Arnhem waar onze strijd tegen de biomassalobby en voor de gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst van ons allemaal begon. Voor meer informatie zie: www.arnhemspeil.nl/stop-de-biomassacentrale en voor het laatste nieuws zie: 2024-09-10-gelderlander-biomassacentrale-veolia-in-arnhem-stoot-weer-te-veel-giftig-gas-uit-centrale-krijgt-uitstoot-niet-onder-controle

Als reactie en actie op het wederhoor van de VBNE hebben we o.a. in dit onderzoeksrapport nog duidelijker onderbouwd dat Sylvo Thijsen de huidige directeur van Staatsbosbeheer na oprichting van de VBNE (voorloper van het Bosschap) in het bestuur van de VBNE kwam als vicevoorzitter/plaatsvervangend voorzitter en dat ook Harrie Hekhuis, de programmadirecteur Bos & Klimaat van Staatsbosbeheer bestuurslid is van de VBNE en Henk Wanningen de directeur en senior adviseur van de Biomassa BV's van Staatsbosbeheer en lobbyist voor het Green Gold Label (GGL) organisatie van RWE Essent vervolgens namens de VBNE de belangen behartigde.

We hebben daarnaast nog beter onderbouwd dat het Bosschap de voorloper was van de VBNE en dat de VBNE de werkzaamheden van het Bosschap en de Nederlandse Vereniging van Bos (NVBE) over heeft genomen.

We hebben meerdere voorbeelden aangedragen op basis waarvan wij van mening zijn dat de VBNE voldoet aan onze definitie van een betaalde biomassalobbyorganisatie (zie onze definitie van een betaalde biomassalobbyorganisatie in de samenvatting bovenaan dit onderzoeksrapport).

In de wederhoor van de VBNE wordt o.a. aangegeven dat ze zich niet herkennen in onze stelling dat de VBNE verantwoordelijk is voor het afzwakken van de FSC-eisen voor duurzaam bosbeheer en dat door de nieuwe gedragscode waar de VBNE verantwoordelijk voor is, meer kaalkap mogelijk wordt gemaakt. De VBNE geeft aan zich in te zetten voor een praktisch uitvoerbare gedragscode die niet alleen soorten beschermt maar ook habitats en die bovendien niet tot een onevenredige administratieve lastendruk leidt. We hebben onze beweringen in het hoofdstuk **2022: Meer kaalkap door nieuwe gedragscode dankzij VBNE-lobby** uitgebreid onderbouwd en geven hieronder nog een korte samenvatting weer.

De VBNE is medeverantwoordelijk voor het afschaffen van de Boswet en de invoering van de nieuwe Wet Natuurbescherming die de Boswet moest vervangen. In de nieuwe Wet Natuurbescherming die de Boswet verving is 85 x het woord ‘Ontheffing’ en 59 x het woord ‘Vrijstelling’ opgenomen. Goudzwaard boomjurist en juridisch adviseur groen, natuur en landschap werkzaam bij Cobra groenjuristen vat het verschil tussen de Boswet en de Wet Natuurbescherming als volgt samen:

> Dunning en periodiek onderhoud van hakhout/ griend zijn vrijgesteld. Verder is er in artikel 4.4 Wnb nog een fiks aantal vrijstellingen opgenomen, o.a. met betrekking tot instandhoudingsmaatregelen of passende maatregelen voor Natura 2000-gebieden. Voortaan is er vrijstelling van meldings- en herplantplicht als bij velling gewerkt wordt volgens een door de minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode [bosbeheer] van de VBNE.

In o.a. het jaarverslag 2015 van de VBNE wordt duidelijk uitgelegd wat de doelen zijn van de betalende organisaties die lid zijn van deze biomassalobbyorganisatie. Zo lobbyen ze bij de overheid voor gunstige randvoorwaarden, proberen ze de regeldruk te verlagen en richten zich veelvuldig en zeer uitgebreid op de biomassalobby onderwerpen. De onderwerpen waar de VBNE-lobby zich bezig houden zijn ten gunste van leden en gaan ten koste van onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee onze toekomst:

Het Plein van de beheerpraktijk werkt aan gunstige randvoorwaarden in de dagelijkse praktijk van het professionele bos- en natuurbeheer. Dit kan betekenen dat geadviseerd wordt aan de overheid betreffende wet- en regelgeving. Het kan ook betekenen dat er een werkschuurbijeenkomst georganiseerd wordt om kennis uit te wisselen over de laatste ervaringen bijvoorbeeld met betrekking tot biomassa-installaties.

Gedragscode natuurbeheer met een jaar verlengd en opnieuw ingediend De nieuwe gedragscode natuurbeheer is op 17 november 2014 ingediend bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) met het verzoek om een eerste inhoudelijke reactie. De procedure loopt vertraging op en daarom besluit de RVO om de gedragscode nogmaals met een jaar te verlengen. Op 19 mei gaat de VBNE in gesprek met een inhoudelijk medewerker van de RVO over de ecologische eisen die zij stellen aan de gedragscode.

Pleidooi voor verlaging regeldruk in nieuwe Wet natuurbescherming
De VBNE heeft deelgenomen aan de begeleidingscommissie van het rapport "Regeldrukeffecten Wetsvoorstel Natuurbescherming" van SIRA Consulting, 15 april 2015.

Implementatie nieuwe Wet natuurbescherming
De VBNE heeft nauw contact met Rijksambtenaren en met provinciale ambtenaren die verantwoordelijk zijn voor de uitvoeringswetgeving en de implementatie. Op 29 september neemt de VBNE deel aan de stakeholdersbijeenkomst voor de uitvoeringsregelgeving georganiseerd door het ministerie van Economische Zaken.

Inventarisatie gedragscode kapmelding
Op 19 november organiseert de VBNE een overleg met ambtenaren en beheerders om te inventariseren of een gedragscode kapmelding tot de mogelijkheden behoord.

Gebruik glyfosaat bij uitzondering
De VBNE heeft door het jaar heen contact gehad met het ministerie van Infrastructuur en Milieu en het RIVM over de uitzonderlingenlijst op de 2e nota duurzame gewasbescherming en het gebruik van glyfosaat in natuurgebieden.

Actieprogramma duurzame biomassa 2020 en Energieakkoord
De VBNE en het Platform Hout in Nederland (PHN) hebben in 2014 het 'Actieprogramma duurzame biomassa 2020' ontwikkeld. Dit hebben ze, na een bewerking door BTG [biomassalobby], aangeboden voor het Energieakkoord. [] Er is één activiteit wel overgenomen en uitgevoerd, namelijk het opzetten van een subsidieregeling voor kleine biomassainstallaties.

Convenant Schone en zuinige agrosectoren
In 2015 was vanuit het convenant een bijdrage van 40.000 euro beschikbaar voor het uitvoeren van diverse projecten in de natuur-, bos-, landschap- en houtketensector. Dit geld is verdeeld onder de projecten die diverse organisaties aandragen.

Hard gewerkt aan 'Actieplan bijdrage bos en hout aan de Groene Economie'
In de Natuurvisie die door Staatsecretaris Dijksma in april aan de 2e Kamer is aangeboden staat dat de staatssecretaris graag een actieplan/agenda wil ter stimulering van de bijdrage van de (Nederlandse) bos- houtketen aan de groene economie. EZ heeft de VBNE en PHN uitgenodigd mee te werken aan deze agenda/dit actieplan. De VBNE is voorzitter van de werkgroep en van de klankbordgroep.

Biocluster
In 2015 is de VBNE aangesloten bij een werkgroep van het Biocluster

Gestart met Praktijkadvies biomassa oogsten, opslag en transport
In een samenwerking tussen Staatsbosbeheer (inhoud) en VBNE (redactie) is in 2015 gewerkt aan een praktijkadvies over biomassa oogsten, opslag en transport. Doel van het praktijkadvies is dat beheerders praktisch weten hoe zij biomassa efficiënt en effectief kunnen produceren, opslaan en transporteren.

Bron: 2016-04-21-vbne-vereniging-van-bos-en-natuurterreineigenaren-jaarverslag-2015

De VBNE vertegenwoordigt organisaties die een financieel belang hebben bij het kappen van hout en de oogst van houtige biomassa. De VBNE wordt betaald door organisaties met een financieel belang in de hout- en biomassaoogst en heeft behartigd die financiële belangen door bijvoorbeeld op 26 oktober 2016 de intentieovereenkomst Actieplan Bos en Hout (hout is het langzame goud) op te stellen samen met o.a. Platform Bio-Energie (PBE waar Peter-Paul Schouwenberg van RWE Essent voor verantwoordelijk is en Staatsbosbeheer Henk Wanningen werkzaam als directeur en senior adviseur bij de Biomassa BV's van Staatsbosbeheer de voorzitter van was), Staatsbosbeheer, Stichting Nationale Boomfeestdag van Staatsbosbeheer, de AVIH, de BVOR, de NEPV, de Unie van Bosgroepen en biomassalobbyorganisatie Probos samen met de rest van Biomassalobby BV NL met o.a. als doel:

Doel: tien regionale biomassahubs.
Lokale ketens van landschapsonderhoud kunnen een onbenut potentieel aan houtige biomassa ontsluiten en met hub-vorming kan dit op de lokale markt worden gebracht. Hiervoor is samenwerking tussen eigenaren, beheerders, dienstverleners en afnemers nodig.

Het beoogde resultaat is dat meer hout en biomassa beschikbaar komt voor lokale projecten, onder andere voor hoge temperatuur warmtevraag, kleinschalig blok/stadsverwarming, bijverwarming van zwembaden en stallen, en bioraffinage. Hiermee kan regionaal hout op kleine schaal een functie vervullen voor de energievoorziening op momenten dat andere technieken tekortschieten. Het potentieel is groot.

Realisatie: optuigen brede lobby richting politiek
Een aantal trekkers uit de sector neemt het nu op zich om eenduidige voorstellen vanuit de houtsector te formuleren en te starten met een politieke lobby om hier beleid op te maken.

Ook uit andere documenten van de VBNE blijkt dat de VBNE een betaalde biomassalobbyorganisatie is die de financiële belangen van de organisaties vertegenwoordigd die lid zijn van de VBNE. Zo is bijvoorbeeld in het VBNE werkplan 2017 te lezen:

> Strategie Input voor de kennisagenda OBN/jaarplannen (zie Doel 4) Agenda moet agenderend werken t.b.v. lobby bij andere kennisprogramma's als van EZ (SKIP's), IM/NKWK (kust, rivieren), Stowa

Bronnen:
2016-10-19-biomassalobby-bv-biobased-economy-nederland-actieplan-bos-en-hout
2016-10-24-vbne-voorheen-bosschap-werkplan-2017

Op 13 maart 2019 is de volledig herziene FSC-standaard voor bosbeheer in Nederland gepubliceerd. De Nederlandse FSC-standaard moest worden herzien na klachten van de bosbeheerders die het teveel gedoe vonden en er van af wilden zien als de eisen niet aangepast zouden worden. In het nieuwsbericht van biomassalobbyorganisatie de VBNE (voorheen Bosschap) over de publicatie van de nieuwe FSC-standaard in Nederland is o.a. het volgende te lezen:

> Er is de afgelopen jaren (soms forse) kritiek geweest op de standaard, die zou leiden tot een toename van administratieve lasten. Omdat een simpele update van de oude standaard niet voldoende zou zijn, is gekozen voor een volledige herziening. Hierbij waren een tweetal uitgangspunten leidend:

(1) het terugdringen administratieve lasten bij certificering en
(2) het benadrukken van de praktische uitvoering van het bosbeheer.

• Het controleren door de auditor of daadwerkelijk aan wet- en regelgeving wordt voldaan gebeurt alleen in die gevallen waarbij dat (schijnbaar) niet zo is;

• Er is naar gestreefd in de standaard geen normen op te nemen voor beheerwerkzaamheden;

• De audits zullen vaker gaan over de beoordeling of een gekozen strategie tot het gewenste doel leidt. Geen beoordeling op papier maar discussie tussen beheerder en auditor!

• Er zijn geen eisen opgenomen voor onderwerpen die weliswaar belangrijk zijn, maar die geen aandacht nodig hebben omdat de beheerpraktijk er voldoende aandacht aan besteedt en/of de ontwikkelingen voldoende in de goede richting gaan.

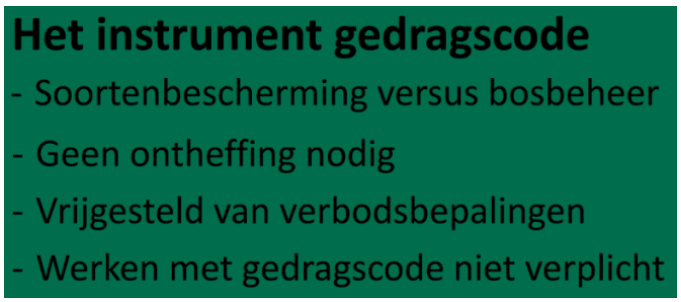
Bron: 2019-03-13-vbne-biomassalobby-nieuwe-nederlandse-fsc-standaard-gepubliceerd-geen-normen-en-standaard-geen-controle

Op 24 maart 2021 stuurt de Rijksdienst van Ondernemend Nederland (RVO) een ontwerp goedkeuringsbesluit op de gedragscode van de VBNE die het mogelijk moet maken om naast de 85 x 'Ontheffing' en 59 x 'Vrijstelling' die o.a. de VBNE bedongen heeft vanuit de nieuwe Wet natuurbescherming, zelfs geen ontheffing of vrijstelling meer aan te hoeven vragen voor werkzaamheden die mogelijk ten koste gaan van de natuur. Ook zijn er vrijstellingen voor kaalkap en schermkap bedongen door de VBNE:

Werkzaamheden In paragraaf 6.3 beschrijft u welke werkzaamheden tot regulier bosbeheer worden gerekend en die onder de vrijstelling van deze gedragscode vallen. Bij alle verjongingskap in de vorm van kaalkap gaat het om een oppervlakte van maximaal 0,5 hectare. Bij schermkap (een tussenvorm, tussen dunning en kaalkap waarbij behoud van bosklimaat centraal staat), geldt een maximum van 2 hectare.

Bron: 2021-03-24-gov-nl-minezk-rvo-ontwerp-goedkeuringsbesluit-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-vbne

In de berichtgeving van de VBNE over de gedragscode die voor de additionele ontheffing en vrijstelling moet zorgen blijkt dat dankzij de gedragscode geen ontheffing meer nodig is en dat de leden vrijgesteld zijn van de verbodsbepalingen naast de opties van kaalkap en schermkap van bossen:

De Gedragscode bosbeheer was aan een herziening toe en de VBNE heeft namens en met de terreineigenaren in overleg met soortenbeschermers en het Rijk een nieuwe gedragscode gemaakt. Na de nodige discussies is met ingang van 1 september deze nieuwe gedragscode geldig. Wanneer je werkt volgens een goedgekeurde gedragscode hoef je geen ontheffing aan te vragen voor boswerkzaamheden. Daarnaast ben je, mits je zorgvuldig hebt gehandeld volgens de gedragscode en er onverhoopt toch een beschermde soort wordt geschaad, vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming

Bronnen:
2022-06-22-vbne-biomassalobby-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap-presentatie
2022-09-06-vbne-biomassalobby-gedragscode-soorten-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap-en-verstoren-beschermde-soorten

Bronnen:
2013-09-25-vbne-vereniging-van-bos-en-natuureigenaren-vervangt-nederlandse-vereniging-van-boseigenaren-nvbe-en-bosschap
2013-09-25-bosschap-nieuwsbrief-vbne-bestuur-bestaat-uit-oa-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen

2013-10-25-bosschap-vbne-bestuur-bestaat-uit-oa-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen
2013-12-00-bosschap-phn-bvor-minez-rvo-biomassalobby-werkprogramma-schone-en-zuinige-agrosectoren-jaarwerkplan-2014
2014-04-25-staatsbosbeheer-jaarstukken-2013
2015-07-28-wikipedia-vereniging-van-bos-en-natuurterrein-eigenaren-vbne
2016-04-21-vbne-vereniging-van-bos-en-natuurterreineigenaren-jaarverslag-2015
2016-10-24-vbne-voorheen-bosschap-werkplan-2017
2017-04-19-vbne-vereniging-van-bos-en-natuurterreineigenaren-jaarverslag-2016
2017-07-04-staatsbosbeheer-jaarstukken-2016
2018-12-31-staatsbosbeheer-jaarverslag-2018
2016-10-24-vbne-voorheen-bosschap-werkplan-2017
2020-01-10-arnhemspeil-melding-onbetrouwbaar-bestuur-provincie-gelderland-mbt-communicatie-over-de-biomassacentrale-van-veolia
2020-06-25-stuurgroepnationalebiomassa-brief-aan-minister-van-lnv-schouten-oprichting-stuurgroep-klimaatakkoord-biomassa
2020-06-26-gov-nl-minez-rvo-routekaart-nationale-biogrondstoffen-naar-een-groter-aanbod-en-betere-benutting
2020-06-29-klimaatakkoord-nederland-kan-10-miljoen-ton-extra-biogrondstoffen-produceren-volgens-de-biomassalobby-bv-nl
2021-03-24-gov-nl-minezk-rvo-ontwerp-goedkeuringsbesluit-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-vbne
2023-09-00-fbn-biomassalobby-biomaterialen-een-blinde-vlek-in-de-transitie-naar-een-fossielvrije-economie
2024-03-00-edu-nl-wur-alumniverhaal-miriam-nienhuis-van-doremaele-directeur-vbne
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor
2024-09-21-vbne-organisatie
2024-12-19-rechtbank-gelderland-uitspraak-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022

2013: Natuurpact decentralisatie natuurbeleid Rijk naar provincies

Het Rijk en de provincies hebben in 2013 in het Natuurpact afgesproken het Natuurnetwerk Nederland (NNN) te gaan vergroten door 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten om de biodiversiteit te verbeteren en daarnaast de natuur meer te verbinden met de economie en de maatschappij.

Met het Natuurpact ging ook het agrarisch natuur- en landschapsbeheer over naar de provincies. Het Natuurpact betekende dus een verregaande decentralisatie van het natuurbeleid van het Rijk naar de provincies.

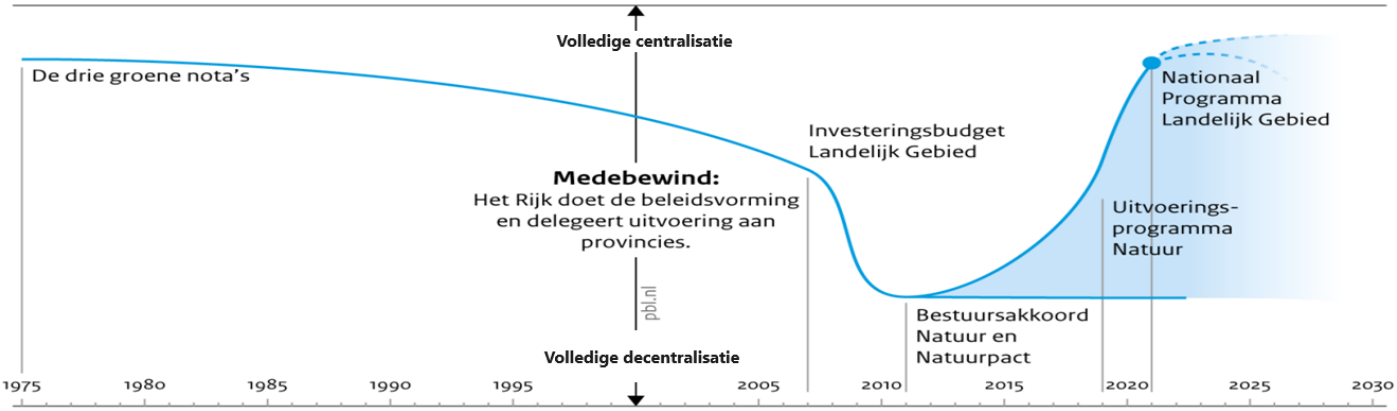
De ambities uit het Natuurpact om de relatie tussen natuur, economie en maatschappij te versterken is door de provincies op verschillende wijzen ingevuld. Deze ambities zijn minder meetbaar omdat hier vaak geen concrete doelen en kaders voor zijn geformuleerd.

In het Natuurpact 2013 is de decentralisatie van Staatsbosbeheer vastgelegd. Dit betekent dat het geld voor het natuurbeheer niet langer van het Rijk komt, maar dat Staatsbosbeheer bij de twaalf provincies beheersubsidie moet aanvragen via de Subsidieregeling voor Natuur en Landschap (SNL).

In 2012 en 2013 zijn de budgetten voor beheer al via de provincies naar Staatsbosbeheer gelopen, maar in 2014 komt de verstrekking van dergelijke subsidies ook daadwerkelijk onder de verantwoordelijkheid van de provincies te vallen. Dan komt Staatsbosbeheer in eenzelfde positie terecht als andere institutionele en particuliere terreinbeheerders.

Dat betekent dat Staatsbosbeheer de consequenties ook gaat voelen van de versobering van de provinciale beheerbudgetten en dat het mee moet gaan dingen met andere aanvragers. Beide veranderingen leveren onzekerheid op in de financiering van de taken van Staatsbosbeheer en hebben ertoe geleid dat het zich meer oriënteert op de maatschappij en de markt. Dit is overigens niet helemaal nieuw.

Sinds de verzelfstandiging van Staatsbosbeheer in 1997 haalt het al in toenemende mate budget uit de markt. Dit wordt nu verder uitgebouwd in een zoektocht naar creatieve financiële constructies, met als doel: “een ondernemend Staatsbosbeheer dat midden in de samenleving staat”, zoals oud-staatssecretaris Bleker dat voor zich zag. Het leidt tot een zoektocht naar meer particuliere betrokkenheid op de terreinen van Staatsbosbeheer en naar nieuwe samenwerkingsverbanden met private partijen, zoals bijvoorbeeld met energieleveranciers.

Bronnen:

2013-11-22-edu-nl-wur-kcagro-bosschap-biomassa-uit-natuur-en-landschap

2014-01-00-edu-nl-wur-alterra-staatsbosbeheer-interactief-kappen-de-maatschappelijke-acceptatie-van-houtoogst

2014-07-03-nationaal-groenfonds-jaarverslag-2013

2018-11-09-ecorys-evaluatie-staatsbosbeheer

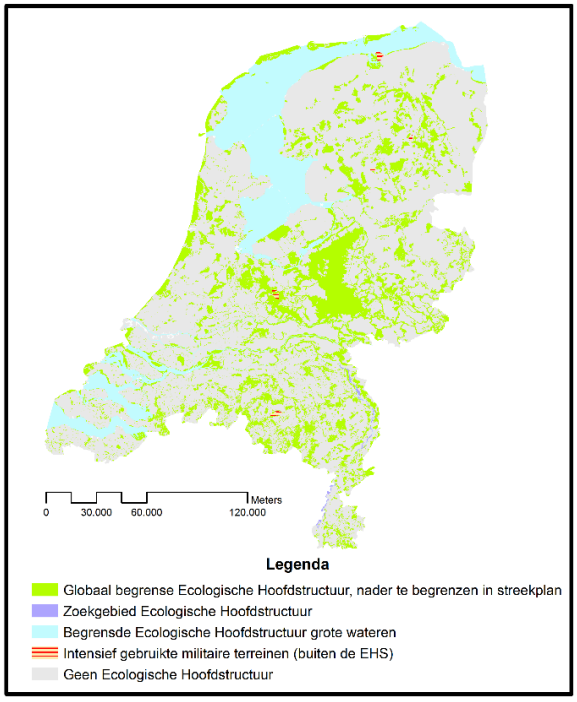
2023-07-04-gov-nl-pbl-lessen-uit-10-jaar-natuurpact

2014: Provinciale Natuurbeheerplannen

Met de Natuurpact van 4 juli 2013 is het agrarisch natuur- en landschapsbeheer over gegaan naar de provincies. Het Natuurpact betekende een verregaande decentralisatie van het natuurbeleid van het Rijk naar de provincies. Sinds 2014 leveren de provincies hiervoor de Natuurbeheerplannen op.

Het Natuurbeheerplan (NBP) is een beleidskader voor het provinciale natuurbeleid op basis van het Informatiemodel Natuur (IMNa). Dit model is afgeleid van de beheertypen uit de Index Natuur en Landschap en biedt een definitiekader (een gemeenschappelijke taal) waarmee provincies en ketenpartners gegevens en informatie gestandaardiseerd kunnen uitwisselen.

Van 1 januari 2017 tot 1 januari 2024 is de Wet Natuurbescherming van kracht. Deze wet vormt kaders voor het geformuleerde beleid samen met de beleidskaders van Natura 2000 en van het Programma Aanpak Stikstof (PAS), rekening houdende met het Nationaal Natuur Netwerk (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd.

Het NNN is een landelijk netwerk van natuurgebieden met een speciale natuurkwaliteit (zie kaart naast deze tekst). Het netwerk bestaat zowel uit afzonderlijke natuurgebieden als uit verbindingszones die deze natuurgebieden met elkaar verbinden.

In het Natuurbeheerplan begrenzen en beschrijven provincies de gebieden waar beheerders subsidie kunnen krijgen voor het beheer en de ontwikkeling van natuur, agrarische natuur en landschapselementen. Subsidie is alleen mogelijk voor de beheertypen van de Index Natuur en Landschap die in het Natuurbeheerplan zijn begrensd en vastgesteld.

Staatsbosbeheer zou de SNL-subsidies van de provincie verkrijgen op basis van het beheerplan van de provincie. Uit de FSC-rapportages (zie ook hoofdstuk SKAL / Control Union FSC-certificering voor Staatsbosbeheer) en WOB-documenten blijkt dat Staatsbosbeheer niet altijd voldoet aan de eisen die gesteld worden aan o.a. de benodigde FSC-certificering- en overige eisen voor de SNL-subsidies. In het hoofdstuk Bos- & biomassacertificeringsinstanties leggen we uit hoe het komt dat Staatsbosbeheer FSC-gecertificeerd is en blijft ondanks de grote hoeveelheid gevonden gebreken en vervolgens op basis van die FSC-certificering SNL-beheersubsidies ontvangen.

Staatsbosbeheer werkt met een eigen beheerplan voor het terreinbeheer per regio waarin 12 jaar vooruit gekeken wordt. Elk beheerplan bevat een maatregelplanning voor de komende 6 jaar. Uit het evaluatierapport 'Staatsbosbeheer en de bossenstrategie' van 2 december 2022 van de Algemene Rekenkamer blijkt o.a. dat zowel Staatsbosbeheer, de provincies en de minister hun verantwoordelijkheden niet nemen en dat de bestaande regelgeving geen garantie biedt voor duurzaam bosbeheer en meerdere provincies niet actief toezicht houden op de herplantplicht:

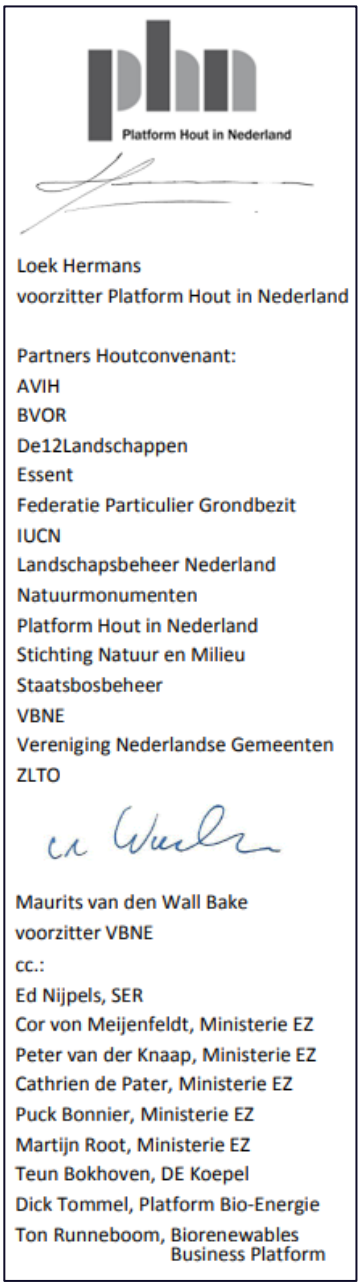
> De provincies zijn verantwoordelijk voor het beheren van terreinen en de financiering hiervan. Omdat Staatsbosbeheer hen geen keuzemogelijkheden voorlegt of informatie over 'achterstallig onderhoud' of onverwachte ontwikkelingen kunnen de provincies deze rol slechts beperkt vervullen.
>
> De bestaande regelgeving biedt geen garantie voor duurzaam bosbeheer. Uit ons onderzoek blijkt dat niet alle provincies actief toezicht houden op de uitvoering van de herplantplicht.
>
> De minister is verantwoordelijk voor het toezicht op de taakuitvoering door Staatsbosbeheer. De minister heeft onvoldoende informatie om goed toezicht te kunnen houden op Staatsbosbeheer. Er zijn geen gegevens waarmee de minister zelf een relatie kan leggen tussen de landelijke doelen, het werk van Staatsbosbeheer (taakuitvoering) en het budget. Zo ontbreekt bijvoorbeeld informatie over de beheermaatregelen die niet zijn uitgevoerd en de consequenties daarvan op lange termijn. Door het ontbreken van deze informatie kan de minister zich geen oordeel vormen over de doeltreffendheid of doelmatigheid van de uitvoering van de wettelijke taken van Staatsbosbeheer.

Bronnen:
2014-05-26-probos-biomassalobby-biomassapotentieel-nblh-sector-in-2020-en-2050
2017-06-25-bij12-natuursubsidies-subsidiestelsel-natuur-en-landschap-snl-natuurbeheerplan
2018-09-00-provincie-gelderland-natuurbeheerplan-2019
2022-02-17-staatsbosbeheer-wob-besluit-natuur-beheerplannen-en-schouwrapporten
2022-02-17-staatsbosbeheer-wob-besluit-natuur-beheerplannen-en-schouwrapporten-fsc-verplichting-non-compliant
2022-12-02-gov-nl-algemene-rekenkamer-bosbeheer-in-beeld-staatsbosbeheer-en-de-bossenstrategie

2014: Actieprogramma 2020 meer inzet houtige biomassa

Op 2 juni 2014 presenteren een groot aantal organisaties die vallen onder de belangenorganisaties Platform Hout in Nederland (PHN) en de Vereniging van Bos-en NatuurterreinEigenaren (VBNE voorheen Bosschap), zoals Staatsbosbeheer, Essent (RWE), Eneco en NUON (Vattenfall), het Actieprogramma 'Duurzame biomassa 2020' voor meer inzet (houtige) biomassa aan het Ministerie van Economische Zaken. In het actieplan staat o.a. het volgende beschreven:

> Het doel is op korte termijn (2020) een bijdrage te leveren aan de realisatie van het Energieakkoord. Een vergroting van het aandeel lokale biomassa met 60% voor lokale energie ligt op deze termijn binnen handbereik.
>
> Ter ondersteuning van bovenstaande doelen is in opdracht van de convenantpartners recent een biomassapotentieel studie uitgevoerd door Stichting Probos (bijlage 2). Deze studie geeft aan dat het huidige gebruik (rond 920 kton voor energie) met gerichte inzet van middelen en door stimulering verhoogd kan worden naar circa 1450 kton in 2020 (een verhoging met 58%). Dit volume staat gelijk aan een primaire energie-inhoud van circa 26 PJ.
>
> Tevens heeft Probos het beeld geschetst van een doelrealisatie van 40 PJ (2228 kton) in 2050 (een verhoging ten opzichte van 2014 met 244%). Daartoe zal op korte termijn onder andere met de aanleg van energieplantages en landschappelijke beplantingen gestart dienen te worden.
>
> Het actieprogramma 'Duurzame biomassa 2020', lopend van 2015 – 2020 (zie bijlage 3) en bestaande uit een 10-tal acties vergt een gemiddelde investering van circa 8 miljoen euro per jaar om de gewenste ontwikkelingen in gang te zetten.
>
> De partijen willen de gunstige effecten hiervan op de Nederlands werkgelegenheid zo spoedig mogelijk met de partners zoals het Ministerie van EZ nadere uitwerking geven. De voorgestelde acties hebben hoofdzakelijk betrekking op de inzet van houtige biomassa. Dit komt voort uit het feit dat het initiatief tot dit convenant aanvankelijk vanuit de achterban van Platform Hout in Nederland is genomen.
>
> Dit actieprogramma biedt het Ministerie van Economische Zaken, als beoogde financier, en de gezamenlijke organisaties in het Energieakkoord, als beoogde partners, de hoofdlijnen van het door ons gezamenlijk ontwikkelde en gedragen programma ter realisatie van het Energieakkoord.

Platform Hout in Nederland

Loek Hermans
voorzitter Platform Hout in Nederland

Partners Houtconvenant:
AVIH
BVOR
De12Landschappen
Essent
Federatie Particulier Grondbezit
IUCN
Landschapsbeheer Nederland
Natuurmonumenten
Platform Hout in Nederland
Stichting Natuur en Milieu
Staatsbosbeheer
VBNE
Vereniging Nederlandse Gemeenten
ZLTO

Maurits van den Wall Bake
voorzitter VBNE
cc.:
Ed Nijpels, SER
Cor von Meijenfeldt, Ministerie EZ
Peter van der Knaap, Ministerie EZ
Cathrien de Pater, Ministerie EZ
Puck Bonnier, Ministerie EZ
Martijn Root, Ministerie EZ
Teun Bokhoven, DE Koepel
Dick Tommel, Platform Bio-Energie
Ton Runneboom, Biorenewables Business Platform

Bronnen:
2011-09-15-edu-nl-wur-platformbioenergie-pbe-biomassalobby-bert-annevelink-de-rol-van-de-bio-energiesector-in-de-biobased-economy
2012-12-14-bvor-warmte-uit-hout
2013-04-11-probos-biomassalobby-discussiemiddag-bio-energie-voor-het-platform-hout-nederland-phn
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-platformhout-in-nederland-phn
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-biomassa-upstream-stuurgroep-bus
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-doelgroep
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-van-werven-bv-van-der-wiel-bv-vagroen-biomassa-bioenerco-bv-nuon
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-contactpersonen-zwier-van-olst-hendrik-jan-ter-weeme-en-jochem-beijer

2013-10-11-biobasedeconomy-vagroen-grontmij-sweco-biomassa-bv-probos-biomassalobby-project-energie-en-houtketens
2013-11-22-edu-nl-wur-kcagro-bosschap-biomassa-uit-natuur-en-landschap
2014-02-14-edu-nl-uu-biomassalobby-copernicus-instituut-proefschrift-ric-hoefnagels-bruggen-slaan-in-bio-energie
2014-03-03-bvor-warmte-uit-hout
2014-06-02-vbne-platform-hout-in-nederland-actieprogramma-duurzame-biomassa-2020-voor-meer-inzet-van-houtige-biomassa
2014-06-17-bosschap-platform-hout-in-nederland-biobased-economy-het-houtconvenant-voor-houtige-biomassa
2014-07-03-edu-nl-wur-alterra-biomassalobby-biomassadoelen-energieakkoord-vergen-visie-en-beleid-op-mobiliseren-van-biomassa
2014-12-24-bvor-houtchips-als-brandstof
2015-06-20-bvor-houtpellets-als-brandstof
2015-09-22-avih-bosbouw-artikel-rudi-van-hedel-grontmij-sweco-vagroen-van-werven-staatsbosbeheer-kwaliteit-biomassa
2017-08-00-staatsbosbeheer-energiehout-biomassabv-btgbiomassbv-heatplusbv-hout-voor-warmte-biobased-economy-bbe
2017-08-00-staatsbosbeheer-energiehout-biomassabv-btgbiomassbv-heatplusbv-hout-voor-warmte-biobased-economy-eindrapport

2014: Biobased Economy Houtconvenant voor meer biomassa

Op 17 juni 2014 ondertekenen de organisaties het Biobased Economy (BBE) Houtconvenant waarmee het nastreven een vergroting van de hoeveelheid houtige biomassa voor energiedoeleinden en verbetering van de kwaliteit (houtchips) is vastgelegd. In het BBE Houtconvenant is o.a. het volgende opgenomen:

> De energiesector zal de komende periode via ondermeer de inzet van biomassa (met bij- en meestook in kolencentrales, stand alone biomassacentrales, lokale projecten) een prominente bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de nationale duurzame energiedoelstellingen.
>
> Binnen dit Convenant zal de Nederlandse energiesector zich inzetten om samen te werken met de andere partijen (met name gemeenten en terreinbeheerders) aan de inzet van de extra Nederlandse verse houtige biomassa die beschikbaar komt.
>
> De recente bezuinigingen op het bos- en natuurbeleid vormen ook een stimulans voor beheerders om te kijken of door hogere oogstopbrengsten meer kosten van de betrokken organisatie kunnen worden gedekt.
>
> Partijen hebben gezamenlijk de ambitie de oogst van de Nederlandse houtige biomassa te verhogen en de benutting te verbeteren, en ondertekenen hiertoe dit convenant. Om een hogere oogst van houtige biomassa te realiseren zal de opbrengst en rentabiliteit voor de terreinbeheerders moeten verbeteren.
>
> - De **ondertekenende Partijen zullen lobbyen** bij de overheid waar het gaat om de financiële ondersteuning van de gezamenlijke doelstellingen, en waar het gaat om verbetering van het wettelijk instrumentarium voor de inzameling van biomassa.
>
> - Partijen zijn voornemens de duurzaamheid van de oogst te garanderen door voor Nederlandse biomassa criteria te gaan opstellen, analoog aan de adviezen van de Commissie Corbey en de IWBP [Industrial Wood Pellet Buyers] criteria bij import van biomassa, en de duurzaamheid van het Nederlandse bosbeheer nog beter te onderbouwen.
>
> - Partijen zullen bezien of een Green Deal met de Rijksoverheid kan worden gesloten om de doelstellingen van dit Convenant te ondersteunen.
>
> Partijen: Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, VNG, Nuon, Essent Energy BV, Eneco, IUCN, SN&M, Platform Hout, FPG, Landschapsbeheer NL, De 12Landschappen, AVIH, Bosschap [voorganger van de VBNE]

BioBased Economy
Biorenewables Business Platform
Platform Hout in Nederland
bosschap
bedrijfschap voor bos en natuur

Ondergetekenden:

1. Bosschap
2. De AVIH
3. De 12Landschappen
4. Landschapsbeheer Nederland
5. Natuurmonumenten
6. Staatsbosbeheer
7. Federatie Particulier Grondbezit
8. Het Platform Hout
9. Stichting Natuur en Milieu
10. IUCN
11. Eneco
12. Essent Energy BV
13. Nuon
14. De Vereniging Nederlandse Gemeenten

Bronnen:
2011-09-15-edu-nl-wur-platformbioenergie-pbe-biomassalobby-bert-annevelink-de-rol-van-de-bio-energiesector-in-de-biobased-economy
2012-12-14-bvor-warmte-uit-hout
2013-04-11-probos-biomassalobby-discussiemiddag-bio-energie-voor-het-platform-hout-nederland-phn
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-platformhout-in-nederland-phn

2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-biomassa-upstream-stuurgroep-bus
2013-07-08-edu-nl-wur-de-logistiek-van-biomassa-voor-de-biobased-economy
2014-02-14-edu-nl-uu-biomassalobby-copernicus-instituut-proefschrift-ric-hoefnagels-bruggen-slaan-in-bio-energie
2014-03-03-bvor-warmte-uit-hout
2014-06-02-vbne-platform-hout-in-nederland-actieprogramma-duurzame-biomassa-2020-voor-meer-inzet-van-houtige-biomassa
2014-06-17-bosschap-platform-hout-in-nederland-biobased-economy-het-houtconvenant-voor-houtige-biomassa
2014-07-03-edu-nl-wur-alterra-biomassalobby-biomassadoelen-energieakkoord-vergen-visie-en-beleid-op-mobiliseren-van-biomassa
2014-12-24-bvor-houtchips-als-brandstof
2015-06-20-bvor-houtpellets-als-brandstof
2015-10-05-avih-bbe-vbne-fpg-bvor-pbe-biomassalobby-boekje-goed-nieuws-over-nederlandse-biomassa
2016-07-01-edu-nl-wur-probos-platform-hout-in-nederland-phn-opgeheven-ivm-lobby-biobased-economy-mission-accomplished
2017-08-00-staatsbosbeheer-energiehout-biomassabv-btgbiomassbv-heatplusbv-hout-voor-warmte-biobased-economy-bbe
2017-08-00-staatsbosbeheer-energiehout-biomassabv-btgbiomassbv-heatplusbv-hout-voor-warmte-biobased-economy-eindrapport
2019-10-09-silvan-de-boer-senior-business-developer-bij-eneco-new-energy-linkedin-profiel

2014: SBB en de Biobased Economy (BBE) van RWE Essent

Op 3 juli 2014 geeft Peter-Paul Schouwenberg, directeur van RWE/Esssent en biomassalobbyorganisatie TKI-BBE (Biobased Economy), de presentatie ‘Hoe mobiliseren we de benodigde (houtachtige) biomassa’ waaruit heel duidelijk de belangen en betrokkenheid van Staatsbosbeheer blijkt. Ook is te lezen dat RWE/Essent de oprichter is van TKI-BBE.

> **SER-4.2.4 Overige vormen van duurzame energie opwekking**
>
> Regionale biomassastromen zouden hier een wezenlijk onderdeel van uit moeten maken. De bijdrage zou kunnen oplopen tot 186 PJ in 2023.
>
> Voor discussie: Er is onvoldoende goedkope (houtachtige) biomassa in Nederland/Europa om doelstellingen te realiseren
>
> Expertgroep werkt criteria uit
>
> Rijksoverheid: Ministerie van EZ, Ministerie van I&M, Staatsbosbeheer
>
> Frans Rooijers (voorzitter), RVO (secretariaat)

[let op: Frans Rooijers is ook de directeur van adviesbureau CE Delft dat verantwoordelijk is voor honderden pro-biomassalobby rapporten die bepalend zijn geweest voor het beleid van de overheid en betaald zijn door belanghebbende bedrijven.]

Bronnen:
2008-09-00-cedelft-betaalde-pro-biomassa-lobby-een-geschiedenis-van-cedelft-samenvatting
2013-01-08-groenlinks-eu-green-new-deal-a-strategy-for-a-bio-based-economy-by-bas-eickhout
2011-09-15-edu-nl-wur-platformbioenergie-pbe-biomassalobby-bert-annevelink-de-rol-van-de-bio-energiesector-in-de-biobased-economy
2012-11-12-tki-bbe-biomassalobby-presentatie-peter-paul-schouwenberg-rwe-essent
2013-07-08-edu-nl-wur-de-logistiek-van-biomassa-voor-de-biobased-economy
2014-07-03-rwe-essent-nederland-en-de-biobased-economy-hoe-mobiliseren-we-de-benodigde-houtachtige-biomassa
2014-07-03-edu-nl-wur-alterra-biomassalobby-biomassadoelen-energieakkoord-vergen-visie-en-beleid-op-mobiliseren-van-biomassa
2017-08-00-staatsbosbeheer-energiehout-biomassabv-btgbiomassbv-heatplusbv-hout-voor-warmte-biobased-economy-bbe
2017-08-00-staatsbosbeheer-energiehout-biomassabv-btgbiomassbv-heatplusbv-hout-voor-warmte-biobased-economy-eindrapport
2020-03-16-edsp-eco-inbreng-pbl-onderzoek-tav-de-beschikbaarheid-van-duurzame-biomassa-en-de-toepassingsmogelijkheden-daarvan-in-nl
2020-03-16-cedelft-betaalde-pro-biomassa-lobby-archief-van-honderden-betaalde-pro-biomassa-rapporten-gepubliceerd-door-cedelft

2014: RWE/Essent MVO biomassalobby verslag 2012

Op 10 juni 2014 publiceerde RWE/Essent het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) verslag van 2012 waarin het volgende valt te lezen:

> Na verschillende proeven in de jaren negentig stookt RWE/Essent sinds 2002 op grote schaal biomassa mee in de daarvoor aangepaste Amercentrale. Deze biomassa bestaat voornamelijk uit houtpellets, geïmporteerd uit duurzaam beheerde bossen in het zuidoosten van de Verenigde Staten en het westen van Canada. In 2012 is meer dan 700.000 ton biomassa meegestookt. De plannen liggen klaar om dit volume in de Amercentrale sterk te verhogen. Ook zijn er plannen om in de Eemshavencentrale, die momenteel in aanbouw is, biomassa mee te stoken.
>
> Om zekerheid over de herkomst van de biomassa te krijgen heeft RWE/Essent in 2002 het Green Gold Label (GGL) opgezet.
> Naast het gebruik en verdere ontwikkeling van het eigen Green Gold Label werkt RWE/Essent in het Initiative Wood Pellet Buyers (IWPB) ook samen met andere grote Europese energiebedrijven, zoals GDF SUEZ, E.ON, Vattenfall, Drax en DONG Energy. Doel van dit initiatief is sectorbrede standaarden te ontwikkelen voor houtpellets: het gaat hierbij om contracten, technische specificaties en duurzaamheidseisen. Omdat deze zes organisaties voor een groot deel van de internationale handel in houtpellets verantwoordelijk zijn, is dit initiatief van grote internationale betekenis voor de groei van duurzame energieproductie.
>
> Samen met onder meer RWE, Vattenfall, Drax, DONG Energy, E.ON en GDF SUEZ werkt Essent aan een standaard voor bosbouwproducten die worden ingezet als biomassa voor de opwekking van duurzame energie. In recente jaren hebben wetenschappers en ngo's zorgen geuit dat het gebruik van biomassa misschien toch niet tot grote CO2-reducties leidt, door onder andere de CO2-emissies van het vervoer van houtpellets van Amerika naar Europa. Ook dat de CO2-reducties niet snel genoeg gerealiseerd worden om een zinnig antwoord te zijn op het klimaatprobleem. Dit omdat het lang kan duren voordat bomen terug groeien en de CO2 weer uit de lucht halen. Om hier een beter inzicht in te krijgen, hebben wij de Universiteit van Utrecht opdracht gegeven onafhankelijk onderzoek te doen. [Zie ons rapport: 2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-rwe-essent-en-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut]
>
> Het Green Gold Label is ondergebracht bij de Stichting Green Gold Label. In 2012 trad prof. dr. Jacqueline Cramer, bekend als voorzitter van de overheidscommissie die standaarden voor biomassa opstelde, aan als voorzitter van deze stichting. [Zie hoofdstuk Minister Jacqueline Cramer]
>
> Als grootgebruiker van biomassa is RWE/Essent, binnen de energiesector, in Nederland één van de voortrekkers van de biobased economy (BBE).
>
> RWE/Essent werkt samen met verschillende partijen aan onderzoek naar warmtenetten. Vanuit een nieuwe categorie in de SDE+ heeft Essent een subsidie ontvangen voor de ontwikkeling van het BBE-park Cuijk. De subsidie is bedoeld voor verlengen van de levensduur van biomassa verbrandingsinstallaties, op voorwaarde dat de warmte nuttig wordt toegepast. Daarbij is niet van belang of die warmte naar een warmtenet gaat, of naar een buurman.
>
> Bronnen:
> 2014-06-10-rwe-essent-mvo-verslag-essent-2012
> 2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-rwe-essent-en-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut

2014: Bosbeheer en bos- en houtsector in de bio-economie

Biomassalobbyorganisatie Probos publiceert op 12 september 2014 het 'Nederlands bosbeheer en bos- en houtsector in de bio-economie' rapport ter ondersteuning van het 'Actieplan Bos en Hout' waarin o.a. het volgende is opgenomen;

Tabel 4.3 ENplus kwaliteitsklassen pellets – toegestane grondstoffen.

ENplus-A1	ENplus-A2	EN-B
Stamhout	Hele bomen Stamhout	Hout uit bossen en plantages, en ander vers hout

> Nederland heeft een grote bio-economieambitie die voor een groot deel gebaseerd is op houtige biomassa. Deze studie is uitgevoerd als ondersteuning voor het opstellen van een 'Actieplan Bos en Hout'.
>
> Nederland stevent af op een zeer ambitieuze bio-economie. Deze zal grotendeels gebaseerd zijn op houtige biomassa. Het houtgebruik in Nederland gaat daardoor stijgen naar ruim 2 m3 per inwoner in 2030. De biomassavisie2030 verwacht een extra vraag door Nederland van ~30 miljoen m3 /j. Deze toename komt door beleidsdoelen op het gebied van hernieuwbare

energie, ambities voor de ontwikkeling van een biobased economie en ambities voor meer gebruik van duurzame materialen. Andere landen hebben soortgelijke ambities, waardoor de vraag naar houtige biomassa wereldwijd enorm zal stijgen.

Het Europese bos is nu belangrijk voor de houtvoorziening van Nederland voor ongeveer 80% van onze consumptie. In Europa kan de totale houtoogst toenemen van de huidige 520 miljoen m3 tot 600-650 miljoen m3.

Bij de huidige doelstellingen is het onmogelijk om zo veel producten te gebruiken dat er alleen afval nodig is voor energieopwekking. Directe verbranding van primaire houtige biomassa lijkt onontkoombaar. De extra import van zo'n 6 miljoen ton ds geeft een aanlevering van 2.4 miljoen ton ds naar energie.

Door een toename van de vraag naar bio-energie zal het Europese bos intensiever benut gaan worden. Verhoogde oogst lijkt dus wel mogelijk gegeven de belemmeringen die in de studies zijn meegenomen, maar zal echter niet zonder meer voldoende zijn om aan de stijgende vraag te voldoen. Verder zullen alternatieve biomassabronnen in toenemende mate nodig zijn. Import zal een grotere rol spelen dan nu het geval is. Indien een oogstverhoging in Europa gewenst is, zal een integrale aanpak nodig zijn.

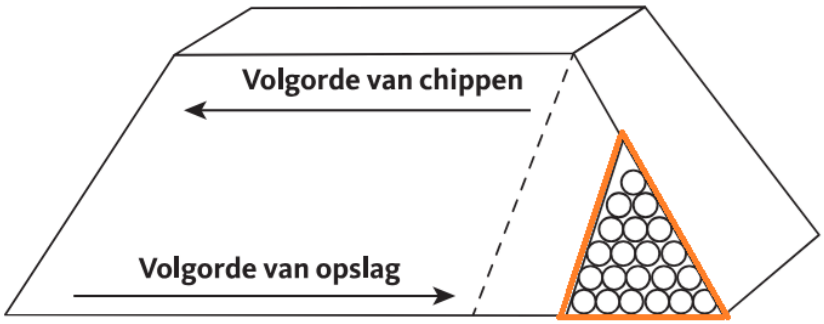
De verhoogde vraag naar bio-energie zal gevolgen hebben voor de biodiversiteit, zowel in bossen (meer bos waar oogst plaatsvindt, intensiever beheer, mogelijk meer extractie van tak- en tophout) als daarbuiten (meer vraag naar land voor short rotation coppice). Wat verlies je aan dood hout bij een intensivering van beheer en een hogere extractie van biomassa? Verkerk et al. (2011) lieten zien dat bij een hogere extractie er een duidelijk verlies is aan dood hout. Onder een bio-energiescenario bedroeg het verlies aan dood hout algauw 10%, met uitschieters tot 25% (Figuur 37).

Bronnen:
2011-09-15-edu-nl-wur-platformbioenergie-pbe-biomassalobby-bert-annevelink-de-rol-van-de-bio-energiesector-in-de-biobased-economy
2014-05-26-probos-biomassalobby-biomassapotentieel-nblh-sector-in-2020-en-2050
2015-01-23-gov-nl-minez-minister-kamp-besluit-voortzetting-overleg-duurzaamheidscriteria-biomassa
2012-12-14-bvor-warmte-uit-hout
2014-12-24-bvor-houtchips-als-brandstof
2015-06-20-bvor-houtpellets-als-brandstof
2016-09-12-edu-nl-wur-probos-nederlands-bosbeheer-en-bos-en-houtsector-in-de-bio-economie-scenarios-tot-2030
2016-10-19-biomassalobby-bv-biobased-economy-nederland-actieplan-bos-en-hout
2017-05-26-gov-nl-minienm-biomassalobby-convenant-intentieovereenkomst-actieplan-bos-en-hout
2017-08-00-staatsbosbeheer-energiehout-biomassabv-btgbiomassbv-heatplusbv-hout-voor-warmte-biobased-economy-bbe
2017-08-00-staatsbosbeheer-energiehout-biomassabv-btgbiomassbv-heatplusbv-hout-voor-warmte-biobased-economy-eindrapport
2021-02-14-nature-today-dood-hout-leeft

2014: Oogstadvies: biomassa van hele bomen

Op 24 december 2014 publiceert de biomassalobbyorganisatie BVOR (waar o.a. Staatsbosbeheer aan deelneemt) het rapport 'Houtchips als brandstof, handreiking voor het borgen van de kwaliteit'. In het rapport komt nul keer woorden zoals 'natuur', 'duurzaam' 'FSC' 'gecertificeerd' of 'biodiversiteit' aan bod. Uit dat eerste rapport uit 2014 en de rapporten van de jaren erna wordt wel heel duidelijk dat houtige biomassa voor verbranding in biomassacentrales en voor bijstook in de kolencentrales aan flink wat eisen dient te voldoen waarbij bladeren en naalden van bomen ongewenst zijn en dat er niet alleen géén beperkingen worden opgelegd dat biomassa niet van hele bomen gemaakt mag worden maar dat het zelfs heel duidelijk wordt vermeld dat het juist wenselijk is dat biomassa gemaakt wordt van bomen met een minimale doorsnede van 15 cm (maar dat de diameter in de praktijk meestal meer is dan 15 cm doorsnede). Hieronder behandelen we een aantal rapporten over de biomassa-eisen door de jaren heen waarin telkens weer naar voren komt dat houtige biomassa wel degelijk gemaakt wordt van dikke hele bomen.

Schematische weergave van de opslag van vers hout [18].

Deze handreiking is geschreven als onderdeel van het werkprogramma van de Sector Natuur, Bos, Landschap en Houtketen (NBLH) binnen het Agroconvenant. De NBLH sector, waarin zijn vertegenwoordigd de BVOR, de [Bosschap de voorganger van de] VBNE en het Platform Hout in Nederland (PHN) hebben in 2008 het Agroconvenant Schoon & Zuinig getekend. Hierin heeft de sector zich gecommitteerd aan het aan de markt beschikbaar stellen van 32 PJ biomassa in 2020.

Hiertoe onderneemt zij verschillende activiteiten om marktpartijen en anderen te stimuleren deze biomassa beschikbaar te stellen, en te gebruiken. Deze handreiking 'Houtchips als brandstof – Handreikingen voor het borgen van de kwaliteit', past daarin.

Dit hoofdstuk gaat over praktische maatregelen die partijen kunnen nemen om ervoor te zorgen dat uit hout goede kwaliteit chips worden geproduceerd, geleverd en toegepast. Deze maatregelen strekken zich uit over de gehele keten van houtoogst, -bewerking, - opslag en gebruik van houtchips in de bio-energie installatie.

Bronnen:
2008-06-10-gov-nl-minlnv-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2008-12-03-gov-nl-minlnv-minvrom-minez-lto-phn-fnli-bosschap-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2009-11-01-gov-nl-minez-monitoring-voortgang-sectorakkoord-energie-2008-2012-convenant-schoon-en-zuinig
2010-03-19-gov-nl-minlnv-minez-evaluatie-convenant-schoon-en-zuinig
2014-12-24-bvor-houtchips-als-brandstof

Eigenschap	Eenheid	A1	A2	B1	B2
Herkomst en bron EN 14961-1		1.1.1.hele bomen zonder wortel 1.1.3. stamhout	1.1.1.hele bomen zonder wortel 1.1.3. stamhout	1.1 Bos, plantages en ander maagdelijk hout	1.2 Bij producten en residuen van de houtbewer-kende industrie

Tabel 4.2 Klassenindeling en specificaties van houtchips conform EN 14961-4 [15].

Op 20 juni 2015 publiceert de biomassalobbyorganisatie BVOR (waar o.a. Staatsbosbeheer aan deelneemt) het volgende biomassa-eisenrapport genaamd 'Houtpellets als brandstof, handreiking voor het borgen van de kwaliteit'. Wederom worden er geen eisen vermeld ten aanzien van duurzaamheid, FSC-certificering of biodiversiteit en gaat het enkel om de kwaliteit van de houtige biomassa ten behoeve van de verbranding waarbij voor de meeste kwalificaties hele bomen gebruikt worden:

Het gebruik van houtpellets als brandstof wint aan belang. Naast de grootschalige toepassingen in kolencentrales en voor industriële warmteprojecten, neemt ook het gebruik in kleinschaliger bio energieprojecten toe.

In de praktijk blijkt dat met name bij kleinere en middelgrote ketels regelmatig houtpellets worden gebruikt die niet voldoen aan deze specificaties. Hierdoor ontstaan mechanische problemen, problemen met het energetisch rendement en/of verhoogde emissies. Deze problemen bestaan omdat marktpartijen niet of onvoldoende toetsen of de houtpellets die zij leveren of gebruiken daadwerkelijk voldoen aan de door de ketelleverancier opgegeven specificaties.

De navolgende paragrafen behandelen deze parameters, met de nadruk op het belang voor de kwaliteit(sborging) van houtpellets. Voor elk van deze parameters worden definities en gebruikelijke waarden uiteengezet, en wordt aangegeven hoe die zich verhouden tot de eisen die bio-energie installaties stellen aan houtpellets als brandstof.

Wanneer men spreekt over verontreinigingen in houtbrandstoffen onderscheidt men macro verontreinigingen en micro verontreinigingen. Macro-verontreinigingen zijn niet-hout delen die zijn mee verkleind en gepelletiseerd, dan wel op een andere manier tussen het materiaal terecht zijn gekomen. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om ander organisch materiaal dat met snoeihout is mee vrijgekomen en gechipt (naalden, bladeren, grasachtig materiaal)

Voor de productie van houtpellets is een schoon, droog uitgangsmateriaal nodig. Dat betekent dat het gebruikte hout vrij moet zijn van verontreinigingen zoals spijkers, zand, bladeren, naalden en schors. [] Daarnaast kan men pellets ook rechtstreeks uit rondhout produceren. Dit vraagt extra bewerkingstappen, namelijk het ontbasten en het verkleinen van het rondhout. Bovendien dient men te vermijden dat bij de oogst van het hout veel aanhangende grond- of zanddeeltjes worden meegevoerd. Naast grond-/zanddeeltjes dient ook het meevoeren van veel blad en/of naalden te worden voorkomen.

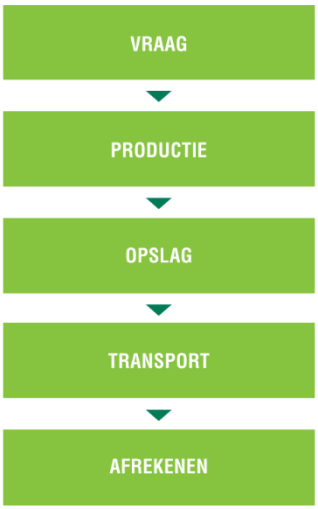

Bron: 2015-06-20-bvor-houtpellets-als-brandstof

ENplus-A1	ENplus-A2	EN-B
Stamhout	Hele bomen, echter zonderwortels Stamhout	Hout uit bossen en plantages, en ander vers hout

Tabel 4.3 ENplus kwaliteitsklassen pellets – toegestane grondstoffen.

In 2016 publiceert het VBNE (biomassalobbyorganisatie van o.a. Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten, waar Sylvo Thijsen de huidige directeur van Staatsbosbeheer (2013 tot 2025) in het bestuur zat als vicevoorzitter/plaatsvervangend voorzitter, en ook Harrie Hekhuis, de programmadirecteur Bos & Klimaat van Staatsbosbeheer bestuurslid van is en Henk Wanningen de directeur en senior adviseur van de Biomassa BV's van Staatsbosbeheer en lobbyist voor de Green Gold Label (GGL) organisatie van RWE Essent de belangen namens behartigde) het Praktijkadvies oogsten van houtige biomassa waar o.a. het volgende in te lezen is:

Van hout warmte maken is niet de meest hoogwaardige toepassing van hout. Er wordt gekeken of hout ook gebruikt kan worden in bijvoorbeeld de chemische industrie. Maar in de praktijk wordt hout toch vooral geoogst als rondhout en als tak- en tophout voor biomassa. Om een goede kwaliteit houtchips te maken die bruikbaar is in kachels, worden er een aantal eisen gesteld aan het productieproces. Dat wordt in dit praktijkadvies beschreven.

Vervuiling van chips met groene delen zoals blad en naalden zorgt naast extra as ook voor meer chloor, natrium en kalium. Chloor zorgt voor extra corrosie, terwijl meer natrium en kalium zorgen voor extra afzetting in ketel en leidingen.

Groene chips kunnen niet afgeleverd worden. Zo verkleint u de hoeveelheid blad en naalden in uw chips.

Bron: 2016-00-00-vbne-staatsbosbeheer-praktijkadvies-oogsten-van-houtige-biomassa

Op 12 oktober 2017 publiceert het Ministerie van Infrastructuur en Milieu in een rapport genaamd 'Handreiking onbehandeld hout' de definitie voor 'onbehandeld hout' o.a. t.b.v. energieopwekking in een biomassa-energiecentrales. In het rapport wordt aangegeven dat het gaat om onbehandeld hout dat vrijkomt bij:

> I. velling of snoei van bomen, in de vorm van boomstammen en andere houtige delen van bomen, met uitzondering van boomstobben, of in de vorm van ter plaatse gesnipperd hout:
>
> 2. De partij hout bestaat uit *stamhout van meer dan 10 cm doorsnede* of ter plaatse van de velling of snoei versnipperd hout. Toelichting:
>
> · Dit criterium is gebaseerd op het praktijkgegeven dat dit de twee gangbare vormen zijn van hout verkregen bij velling of snoei dat een bestemming krijgt als grondstof voor de houtverwerkende industrie, als bodembedekker of als brandstof.
>
> · De norm van 10 cm is bedoeld als handvat voor globale visuele beoordeling; *in de praktijk is stamhout doorgaans duidelijk dikker en is het verrichten van diktemetingen voor controle niet nodig.* Bij twijfel (van de handhaver) is de bewijslast aan de houder.
>
> 3. De partij hout *bevat niet meer dan 5 gewichtsprocent* aan:
>
> - takken *dunner dan 10 cm, bladeren, naalden of gras*;
> - aanhangende grond;
> - hout dat is aangetast door rot, schimmel of ziekte;
> - de partij bevat geen andere materialen, zoals metaal, kunststof, papier en stenen.
>
> Bron: 2017-10-12-gov-nl-minienm-handreiking-onbehandeld-hout

De Nederlandse overheid maakt er geen enkel geheim van dat er hele bomen gebruikt worden voor de biomassaproductie en heeft dit ook zeer duidelijk vermeld in het verificatieprotocol voor duurzame biomassa van 26 februari 2019 waarin is opgenomen welke houtige biomassa voor duurzaamheidssubsidie in aanmerking komt. Er wordt duidelijk vermeld dat 3 van de 4 categorieën *hele bomen bevatten* naast de takken, het tophout en de primaire resten:

> Het verificatieprotocol heeft betrekking op de volgende categorieën vaste biomassa die voor subsidie in aanmerking kunnen komen:
>
> *Categorie 1: Houtige biomassa uit bosbeheereenheden:* Hieronder vallen takken, tophout, *bomen* (…)
>
> *Categorie 2: Houtige biomassa uit bosbeheereenheden < 500 hectare:* Hieronder vallen takken, tophout, *bomen* (…)
>
> *Categorie 3: Reststromen uit natuur- en landschapsbeheer:* Dit zijn biomassarestproducten - takken, tophout, *bomen* (…)
>
> Bron: 2019-02-26-rvo-sde-verificatieprotocol-duurzaamheid-vaste-biomassa-voor-energietoepassingen

Ook bedrijven die de bomenharvester- en hakselaarmachines en diensten leveren voor o.a. Staatsbosbeheer maken er geen geheim van dat ze volledige bomen verwerken tot biomassa. Zo is bijvoorbeeld in deze presentatie van Borgman Beheer Advies in houtige biomassa te lezen dat ze zowel de hele-boom-methode (zonder stobbe) toepassen naast dat ze gebruik maken van de top- en takhout van gevelde bomen.

Bron: 2009-01-28-borgmanbeheeradvies-presentatie-beon-cogas-beterbos-met-biomassa-van-hele-bomen Waar snipperen?

Biomassa BV Van Werven (partner van Staatsbosbeheer) geeft zelfs te kennen dat er een half miljoen euro subsidie verleend werd voor een biomassaharvester die meteen in het bos bomen tot 90 centimer doorsnede kon versnipperen:

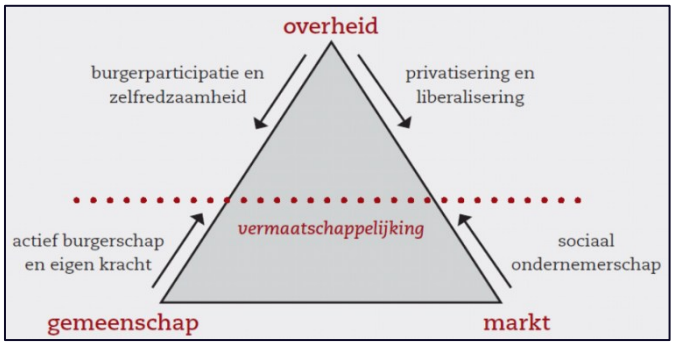
> Een pronkstuk noemt Van Werven een mobiele versnippermachine, die twee miljoen aan investeringen kostte. We kregen liefst vijf ton subsidie in het kader van het CO2-reductieplan. De chipper is een soort grote tractor met een bunker voor 20 kuub snippers.[] Bomen, tot 90 centimeter dikte toe, worden van top tot teen aangepakt. Ook van boomstronken maken we snippers; we reinigen ze eerst en ontdoen ze van zand en klei.

In de volgende link hebben we meerdere video's verzameld die laten zien hoe het shredden van hele bomen in zijn werk gaat. De video laat shredders uit binnen- en buitenland zien. Nederland importeert een zeer groot deel van de benodigde biomassa dus daarom zijn ook de video's uit andere landen relevant: biomassa-van-hele-bomen.bomenbond.org

Bronnen:
2009-01-28-borgmanbeheeradvies-presentatie-beon-cogas-beterbos-met-biomassa-van-hele-bomen
2012-12-14-bvor-warmte-uit-hout
2013-09-08-vbne-bosschap-biomassa-praktijkadvies-1-ton-biomassa-is-ca-3-kuub-houtchips
2014-12-24-bvor-houtchips-als-brandstof
2015-06-20-bvor-houtpellets-als-brandstof
2016-00-00-vbne-staatsbosbeheer-praktijkadvies-oogsten-van-houtige-biomassa
2017-10-12-gov-nl-minienm-handreiking-onbehandeld-hout
2019-02-26-rvo-sde-verificatieprotocol-duurzaamheid-vaste-biomassa-voor-energietoepassingen
2020-02-14-arnhemspeil-reactie-op-uitnodiging-rondetafelgesprekken-en-invloed-van-de-betaalde-pro-biomassa-lobby-op-de-provincie

2014-2015: SBB convenant een maatschappelijke onderneming

Op 4 december 2014 wordt het convenant 'Staatsbosbeheer een maatschappelijke onderneming' ondertekend door de Staatsecretaris van Economische Zaken en de directeur van Staatsbosbeheer. Hierop volgt op 15 juli 2015 een addendum. Hiermee komt het 'Sturingsarrangement Staatsbosbeheer' van 18 mei 2009 te vervallen, wordt Staatsbosbeheer gedecentraliseerd en gekoppeld aan de provincies die grotendeels verantwoordelijk worden voor de financiering (SNL-subsidies).

In het addendum van het convenant wordt bevestigd dat Staatsbosbeheer eigen ondernemingen en stichtingen mag oprichten met als doel om zoveel mogelijk eigen inkomsten te genereren die jaarlijks moeten groeien.

> Overeenkomstig het regeerakkoord Rutte II hebben partijen de positionering van Staatsbosbeheer nader bezien vanuit de wenselijkheid om een grotere private betrokkenheid mogelijk te maken. Staatsbosbeheer moet een groter bedrijfsmatig en maatschappelijk rendement realiseren en moet net als andere natuurbeheerorganisaties zoveel mogelijk eigen middelen genereren. (...) Het is wenselijk dat Staatsbosbeheer zich in lijn met die visie verder ontwikkelt als maatschappelijke onderneming.
>
> Voor de gebiedsgerichte kant van de activiteiten van Staatsbosbeheer zijn de provincies een partner, omdat de verantwoordelijkheid voor de realisatie van gebiedsgericht beleid en de financiering daarvan in belangrijke mate is neergelegd bij de provincies. (...) Als maatschappelijke onderneming streeft Staatsbosbeheer naar het maximaliseren van maatschappelijk rendement en het vergroten van inkomsten uit de markt. Staatsbosbeheer streeft naar een jaarlijkse groei van het aandeel van deze inkomsten in de totale inkomsten.
>
> Voorafgaande verklaring van geen bezwaar worden verleend – mede ter vervanging van bestaande verklaringen van geen bezwaar – voor het verrichten van werkzaamheden als bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de wet en voor het oprichten of mede-oprichten van een privaatrechtelijke rechtspersoon of het deelnemen in dan wel ontbinden van een vennootschap.
>
> Staatsbosbeheer kan een stichting oprichten met het oog op de financiële ondersteuning van projecten van Staatsbosbeheer met behulp van financiële bijdragen van particulieren en bedrijven. Staatsbosbeheer en de stichting voldoen aan de verplichtingen die ingevolge de artikelen 2, derde lid, en 5b van de Algemene wet inzake rijksbelastingen gelden voor algemeen nut beogende instellingen. [ANBI]

Bronnen:
2014-12-04-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming
2014-12-04-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming-samenvatting
2015-07-15-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming-2014-addendum
2015-08-14-duic-eneco-wil-biomassacentrale-met-50-vrachtwagens-met-biomassa-per-dag-bevoorraden

2015: Biomassa- Carbon Capture & Storage en Groengaslobby

Op 9 april 2015 presenteert de door RWE (Essent), Uniper (E.ON) en biomassalobby TKI-Biobased Economy (BBE) betaalde wetenschapper van het Copernicus Instituut (UU) zijn visie voor Eurogas (Groengas/Biogas) en Carbon Capture & Storage. Wim Turkenburg komt uitgebreid voor in onze meerdere biomassalobby onderzoeksrapporten. In het hoofdstuk 2020: Rondetafel biomassa – 2 miljard m3 groen biomassagas in 2030 legt de huidige directeur Sylvo Thijsen (biomassalobbyist PHN en Grontmij/Sweco) uit waarom dit relevant is voor Staatsbosbeheer.

> Within about 20 years we can't allow any new investments in unabated use of any fossil fuel (given 'max +2°C), having huge consequences for Shell, Exxon, BP, Gasunie, Gasterra, EBN, RWE, E.ON, Vattenfall, ENECO, KVGN, etc. Therefore a Roadmap [Carbon Capture & Storage] CCS for the Netherlands is urgently needed!

Bronnen:
2014-10-30-beon-routekaart-groen-gas
2015-04-09-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-climate-change-and-our-future-energy-system
2015-06-18-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-should-we-pave-the-way-for-co2-recycling
2015-10-29-wim-turkenburg-climate-change-and-our-future-energy-system-carbon-budget-and-carbon-capture-and-storage-ccs
2024-10-12-groengasproject-eu-de-partners

Routekaart Groen Gas Nederland en Europa – Partners & Founders

Acrres	Gemeente Leeuwarden	Provincie Zuid-Holland
Agentschap NL	Greenchoice	Quality Services

Alliander

Attero

Biogas Branche Organisatie

Carbiogas

C-Cycle

Cornelissen Consultancy Services

DNV KEMA

E.ON Benelux

Ecofys

Ekwadraat

Eneco

Energy Valley

Enexis

Essent

Fudura

GasTerra

Gasunie

Grontmij

IPO

Kiwa Technology

LTO Nederland

LTO Noord

Ministerie van Economische Zaken

Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt

Netbeheer Nederland

NPG Energy

Provincie Drenthe

Provincie Flevoland

Provincie Fryslân

Provincie Gelderland

Provincie Groningen

Provincie Overijssel

Provincie Utrecht

Provincie Zeeland

Rabobank

Raedthuys

Stadsregio Arnhem Nijmegen

Stedin

STX Services

Suiker Unie

Tebodin

The Bridge

TNO

Triodos Bank

Unie van Waterschappen

Varkens Innovatie Centrum

Vereniging GroengasMobiel

Vereniging Afvalbedrijven

VMW Taxand

Wageningen UR

Bron: 2014-10-30-beon-routekaart-groen-gas

2015: Convenant Duurzaamheid Biomassa

Op 18 maart 2015 ondertekenen meerdere energiemaatschappijen die biomassa verbranden in de energiecentrales samen met een aantal natuurorganisaties het 'Convenant duurzaamheid biomassa'. Nadat de afspraken jarenlang stelselmatig niet worden nagekomen door de energiemaatschappijen ten koste van onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst van onze kinderen stappen pas in 2021 Natuur & Milieu en Greenpeace – uit het convenant duurzaamheid. Natuur & Milieu (die in een volgend biomassalobby-onderzoeksrapport uitgebreid aan bod komt) stapt echter niet uit het door hun zelf geïnitieerde Warmtepact (op biomassa gestookte warmtenetten) in samenwerking met Vattenfall (voorheen NUON), Eneco (Essent), Ennatuurlijk, Eteck en Veolia Nederland.

> A. Energie-Nederland, de vereniging van energiebedrijven in Nederland, statutair gevestigd te Den Haag, vertegenwoordigd door dhr. J.G.M. Alders;
>
> B. de volgende energiebedrijven, elk voor zich optredend,

1. N.V. Nuon Energy [Vattenfall], statutair gevestigd te Amsterdam, vertegenwoordigd door Peter Smink,

2. E.ON Benelux Holding N.V. [Eneco en sinds 2020 is Essent onderdeel van E.ON], statutair gevestigd te Rotterdam, vertegenwoordigd door Frits Bruijn,

3. GDF SUEZ Nederland N.V. [ENGIE], statutair gevestigd te Zwolle, vertegenwoordigd door G.J.B. Boon,

4. Essent N.V. [RWE], statutair gevestigd te Arnhem en kantoorhoudend te 's-Hertogenbosch, bij volmacht door dhr. R.H.C.M. Miesen,1

1) Enkel ter bevestiging van de bevoegdheid van Essent N.V. om de afspraken in dit convenant aan te gaan voor haar in dit kader relevante groepsmaatschappijen, zal dit convenant mede worden ondertekend door Essent Power B.V. (statutair gevestigd te Arnhem en kantoorhoudend te Geertruidenberg) en RWE Eemshaven Holding B.V. (statutair gevestigd en kantoorhoudend te 's-Hertogenbosch.

verder te noemen: de "Energiebedrijven" voor hun elektriciteitscentrales die voor hun productie kolen en biomassa gebruiken, verder te noemen: de "Centrales".

C. de volgende Nederlandse milieuorganisaties, elk voor zich optredend,

1. STICHTING GREENPEACE NEDERLAND , statutair gevestigd te Amsterdam, vertegenwoordigd door Sylvia Borren;

2. Stichting Natuur & Milieu, statutair gevestigd te Utrecht, vertegenwoordigd door Tjerk Wagenaar;

3. STICHTING HET Wereld Natuur Fonds, statutair gevestigd te Zeist, vertegenwoordigd door Johan (J.A.) van de Gronden;

4. VERENIGING Milieudefensie, statutair gevestigd te Amsterdam, vertegenwoordigd door Nelke Manders;

5. STICHTING DE Natuur en milieufederaties, statutair gevestigd te Utrecht, vertegenwoordigd door Alex Ouwehand. verder te noemen: de "Milieuorganisaties".

De hiervoor onder A tot en met C aangeduide partijen worden verder genoemd : de "Partijen".

Waar in de tekst FSC staat wordt steeds bedoeld: FSC of gelijkwaardige certificeringssystemen (inclusief alle onderdelen die deel uitmaken van dergelijke systemen, zoals controlled wood). 3

- Voor beschikkingen die vanaf 2015 of 2016 in gebruik worden genomen, geldt dat in jaar 7 en 8 van de beschikking 100% FSC gecertificeerde biomassa moet worden bijgestookt.
- Voor beschikkingen die vanaf 2017 of 2018 in gebruik worden genomen, geldt dat in jaar 6, 7 en 8 van de beschikking 100% FSC gecertificeerde biomassa moet worden bijgestookt.
- Voor beschikkingen die vanaf 2019 in gebruik worden genomen, geldt dat in jaar 5, 6, 7 en 8 van de beschikking 100% FSC gecertificeerde biomassa moet worden bijgestookt.
- Voor beschikkingen die vanaf 2020 in gebruik worden genomen, geldt dat in jaar 4, 5, 6, 7 en 8 van de beschikking 100% FSC gecertificeerde biomassa moet worden bijgestookt.
- Voor beschikkingen die vanaf 2021 in gebruik worden genomen, geldt dat gedurende de hele beschikking 100% FSC gecertificeerde biomassa moet worden bijgestookt.

De oorspronkelijke Convenantpartijen c.q. hun huidige rechtsopvolgers zijn: EnergieNederland, de energiebedrijven (RWE Generation NL B.V. en RWE Eemshaven Holding II B.V., Power Plant Rotterdam B.V. (ONYX POWER), Uniper Benelux Holding N.V. en Vattenfall Power Generation Netherlands B.V.) en Nederlandse milieuorganisaties (Stichting Greenpeace Nederland, Stichting Natuur & Milieu, Stichting het Wereld Natuur Fonds, Vereniging Milieudefensie, Stichting de Natuur en Milieufederaties). In 2021 hebben de milieuorganisaties gemeld uit het Convenant te stappen.

Update: Op zaterdag 22 februari 2025 waren we namens de Klimaatcoalitie, de Bomenbond, de Federatie tegen biomassacentrales & ontbossing en onze stichtingen Arnhems Peil en EDSP ECO uitgenodigd op het hoofdkantoor van Greenpeace voor een laatste overleg met alle deelnemende en ondersteunende organisaties van de Klimaatcrisis Coalitie. Al langere tijd werden er strategische discussies gevoerd over de vragen wat ons wel en niet rond de Klimaatmarsen verbindt, hoe we met zo veel mogelijk betrokkenen impact kunnen realiseren en hoe we de organisatie en besluitvorming rond de protesten het beste konden vormgeven.

Het eindpunt van dit traject zou een democratisch besluitvormende vergadering zijn waarbij het ontwikkelde voorstel voor de vernieuwde basis voor samenwerking besproken en het draagvlak en de commitment vastgesteld zou worden. Ons voorstel voor het toevoegen van 'bio-energie' en 'biomassacentrales' in hoofdstuk '2. Stop met fossiel' en hoofdstuk '6. Opschalen duurzame energie, geen valse oplossing' werd door alle aanwezige organisaties met instemming ontvangen behalve door Milieudefensie die hierover een veto indiende om het voorstel tegen te gaan met de mededeling dat Milieudefensie nog altijd voor de honderden biomassacentrales is. Al meer dan dertig jaar lang is Milieudefensie medeverantwoordelijk voor de schade aan onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst van onze kinderen. Op 3 maart 2025 hebben wij hierover keihard aan de bel getrokken.

Bronnen:
2012-12-07-greenpeace-oxfamnovib-wwf-natuurenmilieu-iucn-actionaid-oproep-stop-subsidie-bij-en-meestook-biomassa-in-kolencentrales
2015-03-18-energiemaatschappijen-en-milieuorganisaties-convenant-duurzaamheid-biomassa
2015-08-14-duic-eneco-wil-biomassacentrale-met-50-vrachtwagens-met-biomassa-per-dag-bevoorraden
2017-09-15-houtwereld-greenpeace-en-overige-milieuorganisaties-starten-kort-geding-tegen-rwe-essent-ivm-ongecertificeerde-biomassa
2019-07-04-natuur-en-milieu-inititiatiefnemer-biomassa-warmtepact-met-vattenfall-eneco-ennatuurlijk-eteck-en-veolia
2019-07-18-eneco-warmtebedrijven-en-milieuorganisaties-sluiten-biomassa-warmtepact
2019-07-22-ennatuurlijk-ondertekent-biomassa-warmtepact-met-vattenfall-eneco-eteck-veolia-en-natuur-en-milieu
2019-07-22-vattenfall-ondertekend-biomassalobby-warmtepact-van-natuurenmilieu-samen-met-eneco-essent-eteck-ennatuurlijk-veolia
2019-10-09-silvan-de-boer-senior-business-developer-bij-eneco-new-energy-linkedin-profiel
2021-07-07-greenpeace-nl-natuurschade-in-estland-voor-biomassa-nederland-milieuorganisaties-stappen-uit-convenant
2021-07-07-greenpeace-nederland-de-biomassa-leugen-exit-convenant-duurzaamheid-biomassa
2021-07-07-natuurenmilieu-natuur-en-milieuorganisaties-stappen-uit-convenant-duurzaamheid-biomassa
2023-05-17-cedelft-betaalde-biomassalobby-convenant-duurzaamheid-biomassa-jaarrapportage-over-2022
2024-05-16-cedelft-betaalde-biomassalobby-convenant-duurzaamheid-biomassa-jaarrapportage-over-2023

2016: SBB Bosvisie - groeiende toekomst

Op 15 februari 2016 publiceert Staatsbosbeheer het rapport De bosvisie van Staatsbosbeheer – Groeiende toekomst waarin ze uitleggen dat de Biobased Economy (BBE) groeit, Staatbosbeheer de 'energielandschappen' wil uitbreiden en dat ze een Bosbeheercommissie in het leven hebben geroepen om advies te geven over biomassaoogst. In de 'Bosbeheercommissie' zitten voornamelijk betaalde pro-biomassalobbyisten of mensen met een financieel belang in de biomassaketen. Zo zit bijna de volledige commissie ook in de raad van advies van biomassalobbyorganisatie Probos.

> De biobased economy met zijn groene energiemarkt groeit (...) De vraag naar groene hernieuwbare grondstoffen (rondhout, biomassa) is groter dan het aanbod. We verkennen en initiëren daarom een nieuwe bosuitbreidingsagenda in Nederland. We kijken daarbij niet alleen naar onze eigen gebieden, maar ook daarbuiten. (...) Jaarlijks leveren we tienduizenden tonnen biomassa. Die worden vooral gebruikt voor stadsverwarming en groene stroom. (...) Ook in het beheer van kleinere bosjes en andere landschapselementen willen we haardhout en biomassa actief winnen en economisch benutten.
>
> Staatsbosbeheer heeft een Bosbeheercommissie in het leven geroepen van externe deskundigen die verschillende bosdisciplines vertegenwoordigen. Door gevraagd en ongevraagd advies te geven, waarborgt de commissie dat nieuwe bosbeheerkennis en signalen vanuit de samenleving Staatsbosbeheer snel bereiken. Dat houdt ons scherp. De commissie adviseert over kwesties, zoals de bosvisie die u nu leest, de verantwoorde omvang van de biomassaoogst op verschillende bosgroeiplaatsen en de kerncriteria voor het vakmanschap in het bosbeheer.
>
> > Leden Bosbeheer Adviescommissie: Per 1 januari 2018 zijn de volgende commissieleden benoemd: [LET OP: Deze mensen zijn bijna allemaal betrokkenen bij de betaalde pro-biomassalobby en hebben belangen in de biomassa-keten en/of worden betaald door Staatsbosbeheer maar leveren tegelijkertijd advies (betaalde lobby) aan de overheid en politiek waarbij niet duidelijk wordt vermeld dat ze belangen hebben of betaald worden.]

- prof.dr.ir. G.M.J. Frits Mohren (voorzitter),
- dr.ir. Jan den Ouden,
- ir. G.J. Dianne Nijland,
- ing. J.P.G. Jop de Klein,
- ing. L.A.S Simon Klingen,
- ing. R.A.M. Rob van Hoesel,
- dr. Rens Haveman,
- Sander Wijdeven

Bronnen:
2016-02-15-staatsbosbeheer-rapport-groeiende-toekomst-de-bosvisie-van-staatsbosbeheer
2018-07-12-probos-biomassalobby-adviesraad-zitten-ook-in-de-staatsbosbeheer-bosbeheer-adviescommissie

2016: Actieplan Bos en Hout

Op 19 oktober 2016 ondertekenen een groot aantal organisaties waaronder Staatsbosbeheer, Biobased Solution Nederland, Platform Bio-Energie (PBE), BVOR en de VBNE (voorheen Bosschap) het 'Actieplan bos en hout' waarin het volgende is opgenomen:

> Dit Actieplan Bos en Hout is een gezamenlijke inspanning van boseigenaren, houtproducenten en -verwerkers, papier- en kartonindustrie, palletbedrijven, bouwbedrijven, recyclingindustrie, bio-energieproducenten en natuur- en milieuorganisaties om een optimale keten te realiseren. Wij richten ons op de volgende doelen: Een toename van de Nederlandse houtproductie, dankzij uitbreiding van het bosareaal en een productiever bosbeheer.
>
> De bijbehorende actielijnen zijn: uitbreiding van het bosareaal (25%); productiever (50%) en duurzamer bosbeheer; inrichten van tien regionale biomassahubs; de ontwikkeling van een gereedschapskist voor Climate Smart Forestry.

Doel: tien regionale biomassahubs. Lokale ketens van landschapsonderhoud kunnen een onbenut potentieel aan houtige biomassa ontsluiten en met hub-vorming kan dit op de lokale markt worden gebracht. Hiervoor is samenwerking tussen eigenaren, beheerders, dienstverleners en afnemers nodig. Het beoogde resultaat is dat meer hout en biomassa beschikbaar komt voor lokale projecten, onder andere voor hoge temperatuur warmtevraag, kleinschalig blok/stadsverwarming, bijverwarming van zwembaden en stallen, en bioraffinage. Hiermee kan regionaal hout op kleine schaal een functie vervullen voor de energievoorziening op momenten dat andere technieken tekortschieten. Het potentieel is groot.

De nieuwe aanleg zou zich als volgt kunnen verhouden:(...) 20.000 hectare energiebossen en -landschappen.

Door nu ook aandacht te richten op productiever bosbeheer, kan de jaarlijkse oogst verhoogd worden van 1,2 miljoen m3 naar 1,8 miljoen m3, Dat betekent 50% meer hout.

Het gebruik van hout als biomassa voor energieopwekking is het onderwerp van een complexe discussie. Naast het potentieel van zon en wind zal bio-energie nog jarenlang een belangrijke factor in een duurzame energiemix zijn.

Op 26 oktober 2016 ondertekenden premier Mark Rutte en staatssecretaris Sharon Dijksma en de twintig organisaties van biomassalobby Nederland het "Actieplan Bos en Hout" tijdens de Nationale Klimaattop. Nooit eerder ondertekende een Nederlandse premier een actieplan op het gebied van Bos en Hout. In het persbericht over het ondertekenen van het actieplan is o.a. het volgende te lezen:

Nederland heeft relatief veel oud grovedennenbos dat door middel van een uitkapbeheer vaak niet de juiste kwaliteit verjonging levert. Door relatief kleine aanpassingen in bijvoorbeeld SNL zou soms gekozen kunnen worden voor kaalkap.

Inzet van [Platform Hout Nederland] PHN heeft er voor gezorgd dat een brede coalitie van negentien partijen tijdens de nationale klimaattop op 26 oktober 2016 het "Actieplan Bos en Hout" hebben kunnen presenteren en dat de intentieverklaring om het plan uit te werken tevens ondertekend is door premier Rutte en staatssecretaris Dijksma.

Bronnen:
2016-07-01-edu-nl-wur-probos-platform-hout-in-nederland-phn-opgeheven-ivm-lobby-biobased-economy-mission-accomplished
2016-10-26-biomassalobby-bv-nl-actieplan-bos-en-hout-klimaattop-houtproductie-voor-bio-economie-energiehout
2016-11-02-probos-biomassalobby-platformhout-in-nederland-phn-per-1-juli-2016-opgeheven-gaat-over-in-vbne

1.1 HOUT IS HET LANGZAME GOUD

Bronnen:
2011-09-15-edu-nl-wur-platformbioenergie-pbe-biomassalobby-bert-annevelink-de-rol-van-de-bio-energiesector-in-de-biobased-economy
2012-12-20-bosschap-gedragscode-bosbeheer-2010-2015-incl-aanvulling-tussenuitspraak-23-aug-2012
2014-12-24-bvor-houtchips-als-brandstof
2015-06-20-bvor-houtpellets-als-brandstof
2015-10-05-avih-bbe-vbne-fpg-bvor-pbe-biomassalobby-boekje-goed-nieuws-over-nederlandse-biomassa
2015-11-16-bio-enerco-biomassa-bv-staatsbosbeheer-levert-al-ruim-15-jaar-biomassa-aan-biomassacentrale-vattenfall-nuon-lelystad
2016-02-15-staatsbosbeheer-rapport-groeiende-toekomst-de-bosvisie-van-staatsbosbeheer
2016-03-23-gov-nl-minez-rvo-green-deal-duurzaamheid-vaste-biomassa-rapportage-3-2014
2016-09-14-avih-persbericht-grontmij-sweco-biomassalobby-video-nederlandse-bossen-leveren-biomassa-voor-duurzame-energie
2016-10-19-biomassalobby-bv-biobased-economy-nederland-actieplan-bos-en-hout
2016-10-24-trouw-massale-wouden-voor-het-klimaat
2016-10-24-boerenbusiness-boeren-verbijsterd-om-nieuw-plan-bosaanplant
2016-10-26-biomassalobby-bv-nl-actieplan-bos-en-hout-klimaattop-houtproductie-voor-bio-economie-energiehout
2016-11-09-nvde-biomassalobby-nationaal-groenfonds-financiert-biomassacentrale-in-ede
2017-05-26-gov-nl-minienm-biomassalobby-convenant-intentieovereenkomst-actieplan-bos-en-hout
2017-10-03-agrochemie-cees-veerman-nieuwe-voorzitter-raad-van-toezicht-tki-bbe-bio-based-economy
2017-10-27-tki-bbe-biomassa-het-nieuwe-goud-brief-cees-veerman-namens-bio-based-economy-lobby-aan-minezk-min-wiebes
2017-11-02-beon-biomassalobby-bio-energiepartijen-oost-nederland-presenteren-belangrijke-mijlpalen-better-biomass-nta8080
2018-05-29-nationaal-groenfonds-investeren-in-bioenergie
2018-11-15-groenfonds-biomassacentrale-primco-lelystad-warmte-voor-vattenfall-nuon-ennatuurlijk-veolia
2019-06-19-iea-bioenergy-task-40-deployment-of-biobased-value-chains-ronald-zwart-minvrom-rbcn-rwe-pbe-goodfuels-ckade-sweco-etip
2019-06-26-edu-nl-wur-vbne-presentatie-klimaat-slim-bosbeheer
2019-10-09-pbe-platformbioenergie-betaalde-pro-biomassalobbyorganisatie
2019-10-12-henk-wanningen-staatsbosbeheer-energiehoutbv-directeur-bioenercobv-pbe-fsc-ggl-betterbiomass-linkedin-profiel
2019-10-23-pbe-platformbioenergie-nieuwe-directeur-ronald-zwart-rwe-en-voorzitter-henk-wanningen-directeur-staatsbosbeheer
2020-05-22-pbe-platform-bio-energie-betaalde-pro-biomassalobbyorganisatie
2020-12-18-probos-biomassalobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland
2021-06-03-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-biomassalobby-klimaatslim-beheer-van-bestaande-bossen

2016-2017: Afschaffing Boswet & invoer Wet Natuurbescherming

Op 18 juni 2014 is een gewijzigde Wet Natuurbescherming naar de Tweede Kamer gestuurd die anderhalf jaar later de Boswet zou vervangen. In de toelichting bij de Nota van wijzigingen werd o.a. het volgende beschreven:

> Met de opbrengst van houtige biomassaplantages kan worden voorzien in de stijgende vraag naar houtige biomassa voor duurzame energieopwekking en voor de biobased economy [BBE]. Vanwege de tijdelijk aard van deze plantages is de herbeplantingsplicht niet bedoeld voor dergelijke plantages en zou zij ontmoedigend werken. Er is derhalve hiervoor een uitzondering opgenomen in het wetsvoorstel.

Ondanks dat al sinds 2007 binnen de verschillende geledingen van de bosvakwereld werd aangegeven dat de Boswet uitblonk in eenvoud, effectiviteit en handhaafbaarheid en ze om die reden voor het behoud van de Boswet waren is op 16 december 2015 de afschaffing van de Boswet en het ingaan van de Wet natuurbescherming ondertekend en op 1 januari 2017 is de wet van kracht geworden.

In het Natura-2000-doelendocument van het ministerie van LNV van 10 juni 2006 is al te lezen dat de randvoorwaarden in de Boswet de houtkapplannen in de weg zaten. Het ministerie van LNV gaf aan een oplossing voor dit probleem te gaan zoeken:

> Voor de realisering van een aantal habitattypen is het noodzakelijk dat meer ruimte voor oppervlakte uitbreiding of meer ruimte voor windwerking beschikbaar komt. Bijvoorbeeld voor de kernopgave 6.12 stuifzandlandschappen. In de praktijk lopen de terreinbeheerders aan tegen de randvoorwaarden zoals die gesteld worden door de Boswet. Het ministerie van LNV zal samen met de provincies bezien of met uitvoeringsregels of anderszins een oplossing voor dit probleem gevonden kan worden.

In de nieuwe Wet Natuurbescherming die de Boswet verving is de 'oplossing' die het ministerie van LNV zocht gevonden door 85 x het woord 'Ontheffing' en 59 x het woord 'Vrijstelling' op te nemen. Goudzwaard boomjurist en juridisch adviseur groen, natuur en landschap werkzaam bij Cobra groenjuristen vat het verschil tussen de Boswet en de Wet natuurbescherming als volgt samen:

> Dunning en periodiek onderhoud van hakhout/ griend zijn vrijgesteld. Verder is er in artikel 4.4 Wnb nog een fiks aantal vrijstellingen opgenomen, o.a. met betrekking tot instandhoudingsmaatregelen of passende maatregelen voor Natura 2000-gebieden. Voortaan is er vrijstelling van meldings- en herplantplicht als bij velling gewerkt wordt volgens een door de minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode [bosbeheer].

Op 20 september 2017 publiceert de Wageningen Universiteit een artikel in het Vakblad Natuur Bos Landschap met als titel 'Het Nederlandse bos als bron van CO2' waarin vermeld wordt dat de Nederlandse bossen de afgelopen jaren met 5.400 hectare zijn afgenomen en de wetenschappers stellen dat Staatsbosbeheer transparanter zou moeten zijn:

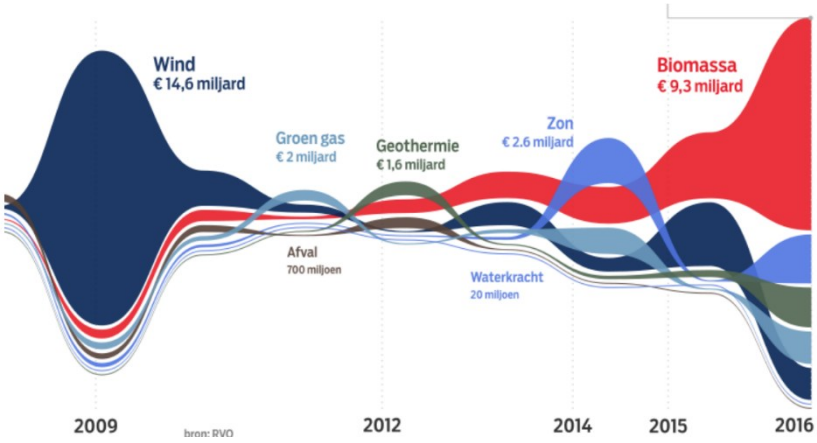

> Uit onderzoek van de Wageningen Universiteit blijkt dat tussen 2013 en 2017 bij 38 procent van het totale verlies van bos omvorming naar andere natuur de oorzaak is. Dit is een fors aandeel: het is de grootste reden van ontbossing in ons land.
>
> Wij maken ons zeker zorgen om ontbossing in het algemeen, maar vooral om ontbossing waarbij de verloren oppervlakte niet elders wordt gecompenseerd. Als we op deze voet doorgaan gaat het niet de goede kant op. Als veel provincies beslissen om over te gaan tot omvormen heeft dat wél als gevolg dat er minder bos overblijft met alle gevolgen van dien voor het klimaat. Het is tegenstrijdig beleid.

Ontbossing is wat ons betreft met name onwenselijk wanneer er geen compensatie van de verloren bosoppervlakte op een andere locatie plaatsvindt. Een gedetailleerd overzicht met de locaties en oppervlaktes die worden ontbost om welke reden dan ook is niet openbaar beschikbaar. Ook de oppervlakte die niet wordt gecompenseerd, is onbekend. Terreinbeheerders zoals Staatsbosbeheer en ook Rijkswaterstaat weten dit wel en zouden dit transparant moeten maken, zodat we hier meer inzicht in krijgen.

Op 22 november 2017 publiceert de Groene Amsterdammer een artikel dat ons onderzoek naar de betaalde pro-biomassalobby kort samenvat en waarin het volgende te lezen is:

De energiebedrijven houden vol dat houtstook wel degelijk bijdraagt aan CO2-vermindering in Nederland. 'Onze houtkorrels voldoen aan alle eisen', laat RWE-topman Taco Douma via zijn woordvoerder weten. Het bedrijf laat zich adviseren door onder meer hoogleraar [André] Faaij [de door RWE Essent betaalde wetenschapper van het Copernicus Instituut (UU) en onderdeel van het bestuur van het 'Green Gold Label' (GGL) certificeringslabel van RWE Essent.]

'In de wetenschap zijn er twee stromingen', vat [RWE-topman] Douma samen. De ene school stelt dat biomassa op de korte termijn een contraproductieve maatregel tegen klimaatverandering is. De tweede stelt dat bijstoken van biomassa wel degelijk goed kan zijn voor de planeet, mits je ervoor zorgt dat er bomen teruggroeien. 'Wij zijn van de tweede stroming.'

Europarlementariër voor GroenLinks en dossierhouder duurzame energie Bas Eickhout legt vervolgens uit hoe we in deze hopeloze en uitzichtloze situatie terecht zijn gekomen:

De Milieucommissie van het Europees Parlement in Brussel stemde in juli 2017 over de nieuwe koolstofwetgeving. Hier worden de Europese doelstellingen voor duurzame energie opgesteld en bepaalt Europa de rekenregels voor de CO2-uitstoot van bossen.

'Dit gevecht hebben we eigenlijk al verloren', zegt Europarlementariër voor GroenLinks en dossierhouder duurzame energie Bas Eickhout later in Den Haag. Biomassa blijft geboekstaafd als CO2-neutraal, stelt hij, ook binnen de nieuwe regels. De veronderstelling is nog steeds dat de boekhouding wereldwijd klopt, ook al is dat een fabeltje. Zo zouden landen als de Verenigde Staten en Canada, die het overgrote deel van biomassa exporteren, in theorie de CO2-uitstoot van hun boskap netjes verrekenen volgens de VN-regels. Maar dat doen ze niet. Ze hebben het Kyoto-verdrag immers niet getekend (VS) of geratificeerd (Canada). De emissies van al het hout dat deze landen kappen en exporteren, tellen simpelweg niet mee in de mondiale koolstofboeken.

Ook zijn er in de bossensector amper prikkels om bomen bij te planten, benadrukt hij. Bosbeleid is een nationale of regionale kwestie. Zo beslissen Nederlandse provincies grotendeels op eigen houtje of ze liever een heidegebied aanleggen of toch een extra stukje bos. Terwijl Europa met doelstellingen en percentages het energiebeleid bepaalt en de vraag naar biomassa opstuwt met subsidies en belastingvoordelen voor energiebedrijven.

'Europese criteria zijn echt nodig', zegt Eickhout. Brusselse beleidsmakers onderhandelen nu over het Europese energiebeleid tot 2030. Hoogstwaarschijnlijk zullen ze de percentages voor duurzame energie flink opschroeven. Maar zonder scherpe criteria over wat écht duurzaam is, telt ook de slechtste biomassa nog steeds als duurzaam. Zo gaat het nu, zegt Eickhout: landen hebben biomassa – de goedkoopste optie – benut om hun doelen te halen. 'Ze houden simpelweg hun oude infrastructuur in stand, en in plaats van kolen mikken ze nu wat biomassa in de centrales.'

De Europarlementariër wil energiebedrijven dwingen alleen resthout te stoken. 'Dat scoort tenminste beter op het gebied van compensatietijd.' Het grootschalig bijstoken geheel uitbannen is politiek niet haalbaar. Bosrijke landen als Zweden en Finland lobbyen met succes voor soepele wetgeving.

- Uniper (E-ON) besteedt, volgens de lobbymonitor, bijna een half miljoen euro per jaar aan lobbyactiviteiten in de Europese Unie en heeft 3 fulltime lobbyisten aan het werk. Daarbovenop komen de kosten voor de extra lobbyisten en lobbyactiviteiten in Nederland.
- Vattenfall (Nuon) besteedt, volgens de lobbymonitor, bijna een miljoen euro per jaar aan lobbyactiviteiten in de Europese Unie en heeft 4 fulltime lobbyisten aan het werk. Daarbovenop komen de kosten voor de extra lobbyisten en lobbyactiviteiten in Nederland.
- RWE (Essent) besteedt minstens een miljoen euro per jaar aan lobbyactiviteiten in de Europese Unie en heeft 5 fulltime lobbyisten aan het werk. De Nederlandse directeuren van RWE behoren tot de meest actieve pro-biomassalobbyisten in Nederland, zitten in verschillende pro-biomassa lobbycommissies en initiatieven en financieren pro-biomassarapporten.
- Veolia besteedt bijna een miljoen euro per jaar aan lobbyactiviteiten in de Europese Unie en heeft 6 fulltime lobbyisten aan het werk. Daarbovenop komen de kosten voor de extra lobbyisten en lobbyactiviteiten in Nederland.
- ENGIE (GDF SUEZ / Electrabel) besteedt meer dan twee miljoen euro per jaar aan lobbyactiviteiten alleen in de Europese Unie en heeft 11 fulltime lobbyisten aan het werk. Daarbovenop komen de kosten voor de extra lobbyisten en lobbyactiviteiten in Nederland.

De Nederlandse Europarlementariër voor GroenLinks Bas Eickhout vergeet echter Nederland te benoemen als belangrijke Europese lobbyist voor het huidige destructieve Europese biomassabeleid. Zo blijkt uit deel 1 van ons onderzoek naar de betaalde pro-biomassalobby van 2020 dat de top 5 Nederlandse biomassastokende energiemaatschappijen jaarlijks vijf en een half miljoen euro besteden aan alleen al de biomassalobby in de EU en daarvoor 29 fulltime lobbyisten aan het werk hebben. Gesponsorde pro-biomassalobby activiteiten van de Nederland biomassalobby t.b.v. EU-biomassabeleid zijn o.a.:

Adviescommissie Duurzame Biomassa voor Energietoepassingen (ADBE)	Biograce	DIA-CORE	PELLCERT
Agro & Chemie	BiologikNL	ERA-NET Bioenergy	Pellets @ las
European Biomass Association (AEBIOM tegenwoordig Bioenergy Europe)	Biomass 2040	EUBCE	Platform Bio-Energie (PBE)
Bioenergie Cluster Oost-Nederland (BEON)	BIOmass skills for Net Zero (BIOZE)	EUBIA	Platform Duurzame Grondstoffen
BioBased Economy (TKI-BBE)	Biomass Policies	EUBIONET	Platform Groene Grondstoffen
Biobased Circular Business-platform (BCB)	Biobased Solution Nederland (BBSN)	IEA Bioenergy	Platform Hout in Nederland (PHN)
Biobased Industries Consortium (BIC)	Biomass Trade Centers	IPBBE	Projectbureau Duurzame Energie
Bioenergie Realisatie Koepel (BERK)	BioTrade2020Plus	Navigant (Ecofys)	S2Biom
Biofuels Bioproducts & Biorefining (Biofpr)	BioWKK Biomassa Upstream Stuurgroep (BUS)	Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE)	Sustainable Biomass Program (SBP)

Wat niet veel mensen weten is dat de Nederlandse Europarlementariër voor GroenLinks Bas Eickhout samen met de door RWE Essent betaalde biomassalobbywetenschappers van het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht (André Faaij, Bert de Vries en Wim Turkenburg) een biomassaonderzoeksrapport gepubliceerd heeft. In een proefschrift van 12 maart 2004 wordt verwezen naar het eerste deel van dit onderzoeksrapport. Zie de twee plaatjes hieronder.

In die verwijzing (onderste plaatje) zien we ook 'Bart Strengers de PBL senior beleidsonderzoeker biomassa' opduiken. Bart Strengers werkt al sinds het begin van de eeuw samen met de door RWE Essent betaalde wetenschappers van het Copernicus en heeft ook meerdere rapporten met hen samen gepubliceerd o.a. ter promotie van de palmolie-plantages voor de bijstook in de energiecentrales van RWE Essent met zeer grote schadelijke gevolgen.

Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) is het nationale instituut voor strategische beleidsanalyses op het gebied van milieu, natuur en ruimte. Het PBL draagt bij aan de kwaliteit van de politiek-bestuurlijke afweging door het verrichten van verkenningen, analyses en evaluaties waarbij een integrale benadering vooropstaat. Het PBL is vóór alles beleidsgericht. Het verricht zijn onderzoek gevraagd en ongevraagd, onafhankelijk en wetenschappelijk gefundeerd.

In 2020 is Bart Strengers van het PBL verantwoordelijk voor het aanleveren van de onderzoeksdata voor het biomassa SER-advies ten behoeve van het Klimaatakkoord en doet het PBL net alsof hij 'onafhankelijk' onderzoeker is. Als je al sinds het begin van de eeuw samen onderzoeksrapporten schrijft met de betaalde pro-biomassalobby dan zetten wij grote vraagtekens bij je onafhankelijkheid.

Potential of biomass energy out to 2100, for four IPCC SRES land-use scenarios

Monique Hoogwijk [a, b], André Faaij [a], Bas Eickhout [b], Bert de Vries [b], Wim Turkenburg [a]

[#] Submitted to Global Environmnetal Change. Co-authors are: André Faaij, Bas Eickhout, Bert de Vries and Wim Turkenburg. We are grateful to Pita Verweij of the Utrecht University and Bart Strengers of the RIVM for their comments on earlier drafts and to Lex Bouwman of the RIVM for his support with the exclusion factor for the grazing systems.

Bronnen:
2004-03-12-edu-nl-uu-thesis-on-the-global-and-regional-potential-of-renewable-energy-sources
2005-11-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomasslobby-potential-of-biomass-energy-out-to-2100-for-four-ipcc-sres-land-use-scenarios

We hebben Bas Eickhout op 24 oktober 2019 een email gestuurd (zie screenshot hieronder) om te vragen hoe het kan dat iemand zoals hij die zegt tegen biomassacentrales en ontbossing te zijn, samen met de betaalde pro-biomassalobby een onderzoeksrapport publiceert. We hebben daar helaas nooit een reactie op mogen ontvangen.

Verzonden: Thursday, October 24, 2019 16:36
Aan: bas.eickhout@europarl.europa.eu
CC: 'Bas Eickhout' <vragen@groenlinks.nl>
Onderwerp: vraag over uw bijdrage aan rapport "Potentional of biomass energyy out to 2100, for four IPCC SRES land-use scenarios"

Beste meneer Eickhout, beste Bas
Wij zijn groot fan van u omdat u opkomt voor het klimaat, de bijen en omdat u bekend bestrijder bent van biomassacentrales. Wij waren daarom erg verbaasd om te zien dat u een rapport heeft geschreven met drie van de grootste pro-biomassa lobbyisten: Monique Hoogwijk, André Faaij, Wim Turkenburg. (zie bijlage) De rapporten die deze mensen uitbrengen prijzen biomassacentrales aan en worden betaald door de overheid, energieleveranciers en/of biomassaleveranciers. Wij vragen ons daarom af wat de reden is dat u met hen een rapport schrijft. Wij zouden een reactie hierover zeer op prijs stellen aangezien wij erg veel vertrouwen in u en uw werk hebben.

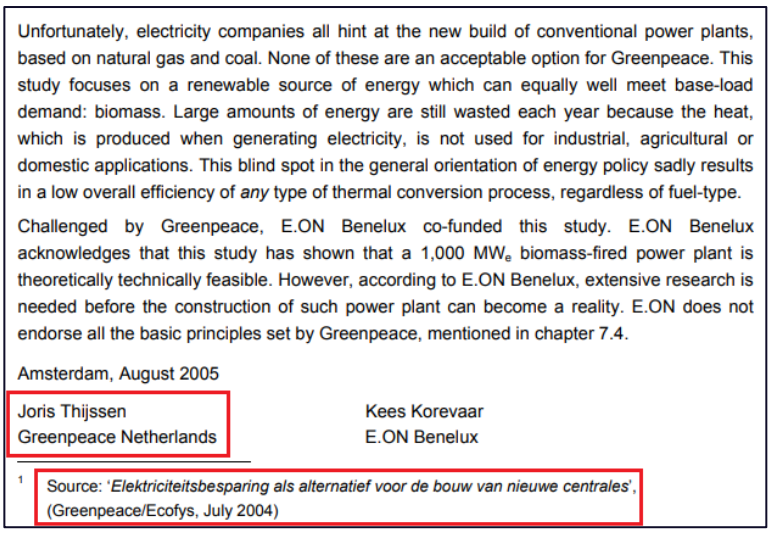

Bron: 2013-01-08-groenlinks-eu-green-new-deal-a-strategy-for-a-bio-based-economy-by-bas-eickhout

Het artikel van de Groene Amsterdammer gaat nog even verder en blijft boeiend tot het einde. Eerst leggen ze uit dat de wetenschap heeft aangetoond dat het decennia tot eeuwen kan duren voordat houtstook minder CO2 uitstoot dan kolen en de vraag wordt gesteld waarom de milieubeweging zo stil blijft over dit schandaal.

> Bos- en milieuwetenschappers berekenen dat het decennia tot eeuwen kan duren voordat houtkorrels netto minder CO2 uitstoten dan kolen. Die tijd hebben we niet, zeggen klimaatwetenschappers. Alleen het gebruik van resthout lijkt een daadwerkelijk groene oplossing, maar volgens experts is er daarvan lang niet genoeg om de Europese centrales te voeden en vormen duurzaamheidscriteria een papieren werkelijkheid.
>
> Waarom is de milieubeweging hierover zo stil? 'Je legt de vinger op de zere plek', zegt Joris Wijnhoven, campagneleider energie en klimaat bij Greenpeace. 'Het is een fundamenteel probleem.' Maar volgens Europa is biomassa nu eenmaal klimaatneutraal, zegt hij, en definities aanpassen op dat bestuurlijk niveau is 'ontzettend moeilijk'.

Ook de campagneleider van Greenpeace probeert het probleem bij de EU-regelgeving te leggen maar wij weten dat Greenpeace Nederland zelf een zeer actieve rol gespeeld heeft bij het veroorzaken van dit drama voor de gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee onze toekomst. Joris Thijssen, de vorige directeur van Greenpeace was een biomassalobbyist die o.a. op 29 augustus 2005 samen met de betaalde biomassalobbyorganisatie Ecofys en energiebedrijf E.ON door KEMA een onderzoek heeft laten uitvoeren voor een 1000MW biomassacentrale. Het is dan ook niet verrassend dat de directeur van Greenpeace koos voor een politieke functie bij het PvdA. Jacqueline Cramer, die van het Copernicus Instituut afkwam, haar eigen adviesbureau had gespecialiseerd in biomassa en als minister de weg vrijmaakte voor de energiebedrijven om hun biomassaplannen waar te maken, was tenslotte ook van het PvdA. Frans Timmermans werd in 2019 Uitvoerend vicevoorzitter van de Europese Commissie voor de Europese Green Deal en zorgde daar ervoor dat biomassa zijn Co2-neutrale status behield. Daarna werd hij lijsttrekker van GroenLinks-PvdA.

Unfortunately, electricity companies all hint at the new build of conventional power plants, based on natural gas and coal. None of these are an acceptable option for Greenpeace. This study focuses on a renewable source of energy which can equally well meet base-load demand: biomass. Large amounts of energy are still wasted each year because the heat, which is produced when generating electricity, is not used for industrial, agricultural or domestic applications. This blind spot in the general orientation of energy policy sadly results in a low overall efficiency of *any* type of thermal conversion process, regardless of fuel-type.

Challenged by Greenpeace, E.ON Benelux co-funded this study. E.ON Benelux acknowledges that this study has shown that a 1,000 MW_e biomass-fired power plant is theoretically technically feasible. However, according to E.ON Benelux, extensive research is needed before the construction of such power plant can become a reality. E.ON does not endorse all the basic principles set by Greenpeace, mentioned in chapter 7.4.

Amsterdam, August 2005

Joris Thijssen
Greenpeace Netherlands

Kees Korevaar
E.ON Benelux

[1] Source: '*Elektriciteitsbesparing als alternatief voor de bouw van nieuwe centrales*', (Greenpeace/Ecofys, July 2004)

In deel 4 (Consultants en lobbyisten) komen ook uitgebreid de betrokkenheid van de natuur-, milieu- en klimaatorganisaties aan bod die betrokken zijn bij de biomassalobby.

In het onderzoeksrapport van Greenpeace, E.ON en de KEMA (DNV-GL) lezen we o.a. het volgende:

> Due to the high investments involved in the power plant a long-term approach is required to be ultimately profitable. Therefore the development of a bio-energy chain should be carried out preferably with countries, organizations and companies with a good track record in fair trade. Chain certification, such as already is happening with construction wood (FSC) and the wood pellets used by Essent for co-firing (IEA fair bio-trade), is a powerful instrument to control the sustainability of the bio-energy chain.

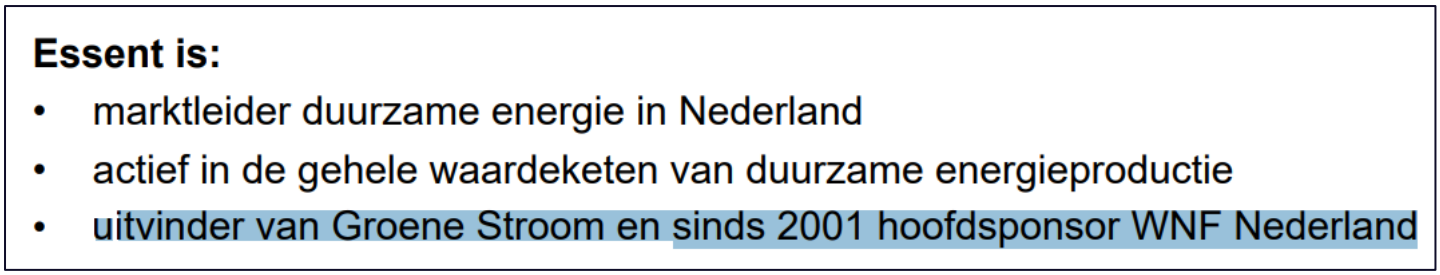
In het artikel van de Groene Amsterdammer uit 2017 wordt nog een reden aangegeven waarom de natuur-, milieu- en klimaatorganisaties niet harder aan de bel getrokken hebben. In 2013 heeft o.a. Greenpeace het Energieakkoord – Duurzame groei ondertekend wat voor een zeer groot deel op het verbranden van houtige biomassa gebaseerd was.

> Bovendien zit de actiegroep vast aan de afspraken in het Energieakkoord, dat de milieubeweging, de overheid en het bedrijfsleven tekenden in 2013. Een van die afspraken: 3,5 miljard euro subsidie voor de energiebedrijven RWE (2,6 miljard), Uniper (zeshonderd miljoen) en Engie (driehonderd miljoen) in de komende acht jaar. Want biomassa mag dan een relatief goedkope vorm van 'duurzame energie' zijn, alleen met behulp van staatssteun is de houtstook rendabel.
>
> Zo heeft Nederland zich sterk afhankelijk gemaakt van biomassa, van onze schamele zes procent aan duurzame energie komt bijna tweederde uit biomassa. Bovendien komen alle subsidies uit dezelfde milieupot. De miljarden voor bijstook gaan daardoor niet naar bijvoorbeeld zonne- en windenergie. Ook is er een kans dat energiebedrijven juist investeren in opties die de duurzame transitie in de weg zitten. Nederland heeft vaak gekozen voor biomassa omdat het op papier leidt tot een snelle vermindering van CO2-uitstoot.

We vinden het belangrijk om te vermelden dat wij Greenpeace een geweldige organisatie vinden. Zij hebben op het onderwerp biomassa een fout gemaakt maar op andere onderwerpen doen zij onvoorstelbaar goed werk. Op 7 juli 2021 heeft Greenpeace zich publiekelijk tegen biomassa gekeerd door uit het biomassaconvenant te stappen.

Het Wereld Natuur Fonds (WNF) werd al sinds 1995 betaald door RWE/Essent en het bestuur bestond o.a. uit biomassalobbyisten zoals Ed Nijpels, Jacqueline Cramer, Jan Paul van Soest en Donald Pols (huidige directeur van Milieudefensie).

Op 2 augustus 2007 publiceerde RWE/Essent een presentatie waarin ze in één zin uitleggen hoe zeer WNF Nederland betrokken is bij de betaalde biomassalobby:

Essent is:

- marktleider duurzame energie in Nederland
- actief in de gehele waardeketen van duurzame energieproductie
- uitvinder van Groene Stroom en sinds 2001 hoofdsponsor WNF Nederland

Bron: 2007-08-02-rwe-essent-duurzame-energie-presentatie

Op 13 januari 2009 publiceert het online tijdschrift 'Duurzaam ondernemen' een artikel over de samenwerking tussen het WNF en RWE/Essent waaruit blijkt dat het WNF al sinds 1995 samenwerkt en betaald wordt door de energiemaatschappij en zelfs de hoofdsponsor is.

> De samenwerking tussen het WNF en Essent dateert van 1995, toen Essent als eerste Groene Stroom [verbranding van biomassa] op de markt bracht. Sindsdien hebben beide organisaties veel ondernomen om dit energieproduct tot een succes te maken. Het WNF verlengde in 2006 de samenwerking met Essent voor vier jaar. Gedurende de looptijd mag Essent zich hoofdsponsor van het WNF noemen.
>
> Bron: 2009-01-13-duurzaamondernemen-essent-is-al-sinds-1995-hoofdsponsor-van-het-wnf

Stichting Natuur & Milieu en Milieudefensie spannen de kroon t.a.v. het aantal betaalde biomassalobby activiteiten en bestuurders die betrokken zijn bij de betaalde lobby.

Bronnen:

1961-07-20-gov-nl-boswet-1961
1997-09-11-gov-nl-wet-verzelfstandiging-staatsbosbeheer
2004-03-12-edu-nl-uu-thesis-on-the-global-and-regional-potential-of-renewable-energy-sources
2004-05-07-edu-nl-uu-copernicus-biomasslobby-the-potential-of-biomass-energy-under-four-land-use-scenarios-part-b
2005-02-07-edu-nl-uu-copernicus-instituut-biomassalobby-overzicht-wim-turkenburg-functies-nevenfuncties-en-studenten
2005-02-07-edu-nl-uu-copernicus-instituut-biomassalobby-overzicht-bert-de-vries-cv-functies-en-publicaties
2005-04-22-edu-nl-uu-copernicus-instituut-biomassalobby-overzicht-andre-faaij-cv-functies-en-publicaties
2005-08-29-kema-greenpeace-opportunities-for-a-1000-mw-biomass-fired-power-plant-in-the-netherlands
2005-09-00-edu-nl-wur-alterra-nederlandse-ontbossing-bedraagt-1470-ha-per-jaar
2005-11-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomasslobby-potential-of-biomass-energy-out-to-2100-for-four-ipcc-sres-land-use-scenarios
2005-11-23-kema-dnv-gl-hoe-wordt-bio-energie-in-nederland-gemeengoed
2006-06-10-gov-nl-minlnv-natura-2000-doelendocument
2007-04-00-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassa-en-boswet-wijziging
2007-08-02-rwe-essent-duurzame-energie-presentatie
2008-05-22-gov-nl-wijziging-boswet-van-1961-07-20-en-uiteindelijk-vervangen-voor-wet-natuurbescherming
2008-07-01-gov-nl-minlnv-convenant-nalevingsstrategie-natuurwetgeving
2009-01-13-duurzaamondernemen-essent-is-al-sinds-1995-hoofdsponsor-van-het-wnf
2011-09-15-edu-nl-wur-platformbioenergie-pbe-biomassalobby-bert-annevelink-de-rol-van-de-bio-energiesector-in-de-biobased-economy
2011-11-10-avih-persbericht-nieuwe-natuurwet-leidt-tot-ontbossing

2012-02-00-probos-bosomvorming-zonder-compensatie
2014-04-16-gov-nl-algemene-rekenkamer-compensatie-van-schade-aan-natuurgebieden
2014-06-18-stibbe-gewijzigde-wet-natuurbescherming-aan-tweede-kamer-aangeboden
2014-09-10-avih-kritiek-op-wet-natuurbescherming-ontheffing-herplantplicht-natura2000-en-decentralisatie
2015-12-16-gov-nl-wet-natuurbescherming
2016-12-02-cobra-boswet-versus-wet-natuurbescherming-wie-is-bevoegd
2017-01-24-avih-provinciale-loket-wet-natuurbescherming-kapmelding-ontheffing-aanvragen-soort-en-gebiedsbescherming
2017-09-15-houtwereld-greenpeace-en-overige-milieuorganisaties-starten-kort-geding-tegen-rwe-essent-ivm-ongecertificeerde-biomassa
2017-09-20-edu-nl-wur-het-nederlandse-bos-als-bron-van-co2
2017-11-02-beon-biomassalobby-bio-energiepartijen-oost-nederland-presenteren-belangrijke-mijlpalen-better-biomass-nta8080
2017-11-22-groene-bij-bio-denkt-iedereen-meteen-dat-het-goed-zit
2017-11-22-investico-trouw-waarom-biomassa-een-grotere-klimaatkiller-is-dan-steenkool
2018-04-18-dnv-gl-rwe-eemshavencentrale-aanvraag-revisievergunning-wabo-verhogen-aandeel-biomassabijstook-van-800-naar-1600-kton-pj
2018-06-20-probos-biomassalobby-beschikbaarheid-van-nederlandse-verse-houtige-biomassa-in-2030-en-2050
2018-09-06-gov-nl-tweede-kamer-beantwoording-vragen-over-rapport-beschikbaarheid-van-nederlandse-verse-houtige-biomassa-van-probos
2020-03-16-edsp-eco-inbreng-pbl-onderzoek-tav-de-beschikbaarheid-van-duurzame-biomassa-en-de-toepassingsmogelijkheden-daarvan-in-nl
2020-03-31-edsp-eco-dringend-advies-aan-gov-nl-pbl-projectleider-onderzoek-duurzaamheid-en-inzet-biomassa-om-inbreng-mee-te-nemen
2020-03-31-edsp-eco-research-on-the-gov-nl-pbl-rwe-essent-copernicus-institute-uu-involvement-in-the-paid-palm-oil-biomasslobby
2021-07-05-somo-how-dutch-government-subsidies-for-estonian-biomass-aggravate-the-biodiversity-and-climate-crisis
2021-07-07-greenpeace-nl-natuurschade-in-estland-voor-biomassa-nederland-milieuorganisaties-stappen-uit-convenant
2021-07-07-greenpeace-nederland-de-biomassa-leugen-exit-convenant-duurzaamheid-biomassa

2017: 5.400 hectare Nederlands bos verdwenen

Op 20 september 2017 publiceert de universiteit van Wageningen een artikel in het Vakblad Natuur Bos Landschap waaruit blijkt dat door een toename in ontbossing het Nederlandse bosareaal tussen 2013 en 2017 netto met ongeveer 5.400 ha is afgenomen, met een belangrijk effect op de koolstofbalans van bos:

> Het bosoppervlak in Nederland nam van ongeveer 362 duizend ha in 1990 toe naar bijna 376 duizend ha in 2013. In 2017 was het areaal echter nog maar 365 duizend ha, een afname van 10.850 ha ten opzichte van 2013, ruim 2.700 ha per jaar. Deze netto afname bestaat uit enerzijds een bruto afname van het bestaande bosareaal met ruim 20 duizend ha (5.000 ha per jaar) en daarnaast een bruto toename van ruim 9 duizend ha (2.250 ha per jaar) nieuw aangeplant bos.
>
> Door natuurontwikkeling, verstedelijking en het verdwijnen van tijdelijke bossen is het bosareaal in Nederland de laatste jaren met 5.400 ha afgenomen. Ontbossing speelt daarmee een belangrijke rol in de landelijke CO2-balans van bossen.

Ontwikkeling van het bosoppervlak per provincie

Provincie	2004	2009	2013	2017
Groningen	8352	8621	8193	7126
Fryslân	12411	12644	12693	12355
Drenthe	34415	35344	35755	34704
Flevoland	16306	16434	16541	15684
Noord-Holland	15683	15840	15774	15064
Overijssel	38338	38614	38898	37983
Utrecht	20172	20179	20061	19506
Gelderland	98649	98837	99476	97690
Zuid-Holland	10974	10873	11135	10827
Zeeland	4278	4709	4802	4684
Noord-Brabant	76126	76733	77105	74641
Limburg	34277	34594	35246	34565
NL	369980	373423	375679	364830

Voor het VN Klimaatverdrag moet Nederland jaarlijks een rapportage inleveren over opnamen uitstoot van broeikasgassen. Voor ontbossing wordt aangenomen dat alle biomassa verdwijnt, wat zorgt voor een onmiddellijke uitstoot van en grote hoeveelheid CO2 per ha (tabel 4). Deze hoeveelheid is gebaseerd op de gemiddelde staande voorraad in het Nederlandse bos, plus de CO2 in de strooisellaag. Opbouw van de koolstofvoorraad in nieuw bos gaat ongeveer een factor veertig langzamer dan de uitstoot bij ontbossing. De opbouw van de voorraad in beheerd bos gaat nog eens een factor drie langzamer. Het effect van ontbossing werkt dus heel sterk door in de broeikasgasbalans van bos.

Destijds is tussen de 2.200-3.400 ha tijdelijk bos geplant, maar het is onduidelijk hoeveel daarvan nog gaat verdwijnen de komende tijd. Voor de omvormingen naar andere natuur dan bos hebben provincies waarschijnlijk grotendeels vrijstelling van de herplantplicht verleend, maar is geen rekening gehouden met de uitstoot van CO2. De nieuwe Wet Natuurbescherming geeft een ontheffing van de herplantplicht in het kader van instandhouding van Natura 2000, maar ook bij een aantal infrastructurele activiteiten, en biedt dus geen garantie voor een toekomstige stabilisatie van het bosareaal.

De resultaten laten zien dat ontbossing niet alleen iets is dat ver weg in tropische bossen speelt, maar ook in Nederland een factor is om vanuit het klimaatperspectief rekening mee te houden. Zeker bij natuurontwikkeling lijkt nu nog weinig aandacht voor de mogelijke klimaatconsequenties van omvorming van bos. In het klimaatakkoord van Parijs zijn ook voor de LULUCF-sector ambitieuze klimaatdoelstellingen geformuleerd. Met het oog hierop zal het noodzakelijk zijn dat dat klimaatperspectief een integraal onderdeel wordt van natuurbeheer en –beleid.

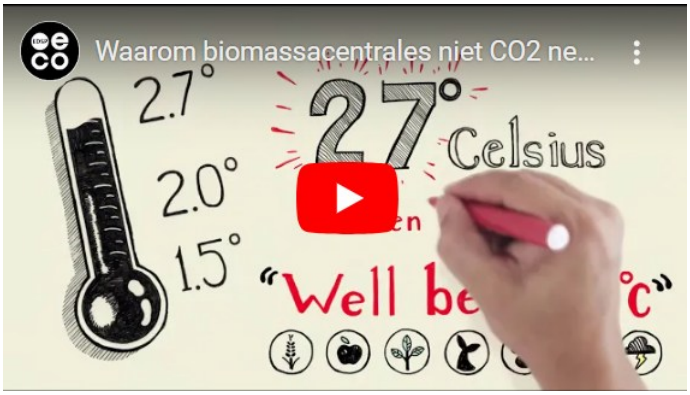
Uit onderzoek van de Wageningen Universiteit blijkt dat tussen 2013 en 2017 bij 38 procent van het totale verlies van bos omvorming naar andere natuur de oorzaak is. Dit is een fors aandeel: het is de grootste reden van ontbossing in ons land.

Wij maken ons zeker zorgen om ontbossing in het algemeen, maar vooral om ontbossing waarbij de verloren oppervlakte niet elders wordt gecompenseerd. Als we op deze voet doorgaan gaat het niet de goede kant op. Als veel provincies beslissen om over te gaan tot omvormen heeft dat wél als gevolg dat er minder bos overblijft met alle gevolgen van dien voor het klimaat. Het is tegenstrijdig beleid.

Ontbossing is wat ons betreft met name onwenselijk wanneer er geen compensatie van de verloren bosoppervlakte op een andere locatie plaatsvindt. Een gedetailleerd overzicht met de locaties en oppervlaktes die worden ontbost om welke reden dan ook is niet openbaar beschikbaar. Ook de oppervlakte die niet wordt gecompenseerd, is onbekend. Terreinbeheerders zoals Staatsbosbeheer en ook Rijkswaterstaat weten dit wel en zouden dit transparant moeten maken, zodat we hier meer inzicht in krijgen.

Bronnen:
2005-09-00-edu-nl-wur-alterra-nederlandse-ontbossing-bedraagt-1470-ha-per-jaar
2017-09-20-edu-nl-wur-het-nederlandse-bos-als-bron-van-co2

2018: CIEP - PBL - ECN – TNO - RWE - GGL - FSC - SBB biomassalobby

Op 7 juni 2018 verzorgde de denktank en biomassalobbyorganisatie Centre for International Energy Policy (CIEP) de ronde tafel 'Bio-energy for Power & Heat in the Netherlands in 2030' waaraan ongeveer 25 vertegenwoordigers uit de publieke sector, de private sector, NGO's en de onderzoeksgemeenschap deelnamen. De ronde tafel was gericht op het gezamenlijk verkennen van de voorkeursmanier om gebruik te maken van het potentieel van bio-energie, en op het bijdragen aan een beter wederzijds begrip met betrekking tot de kansen en uitdagingen die daarmee gepaard gaan.

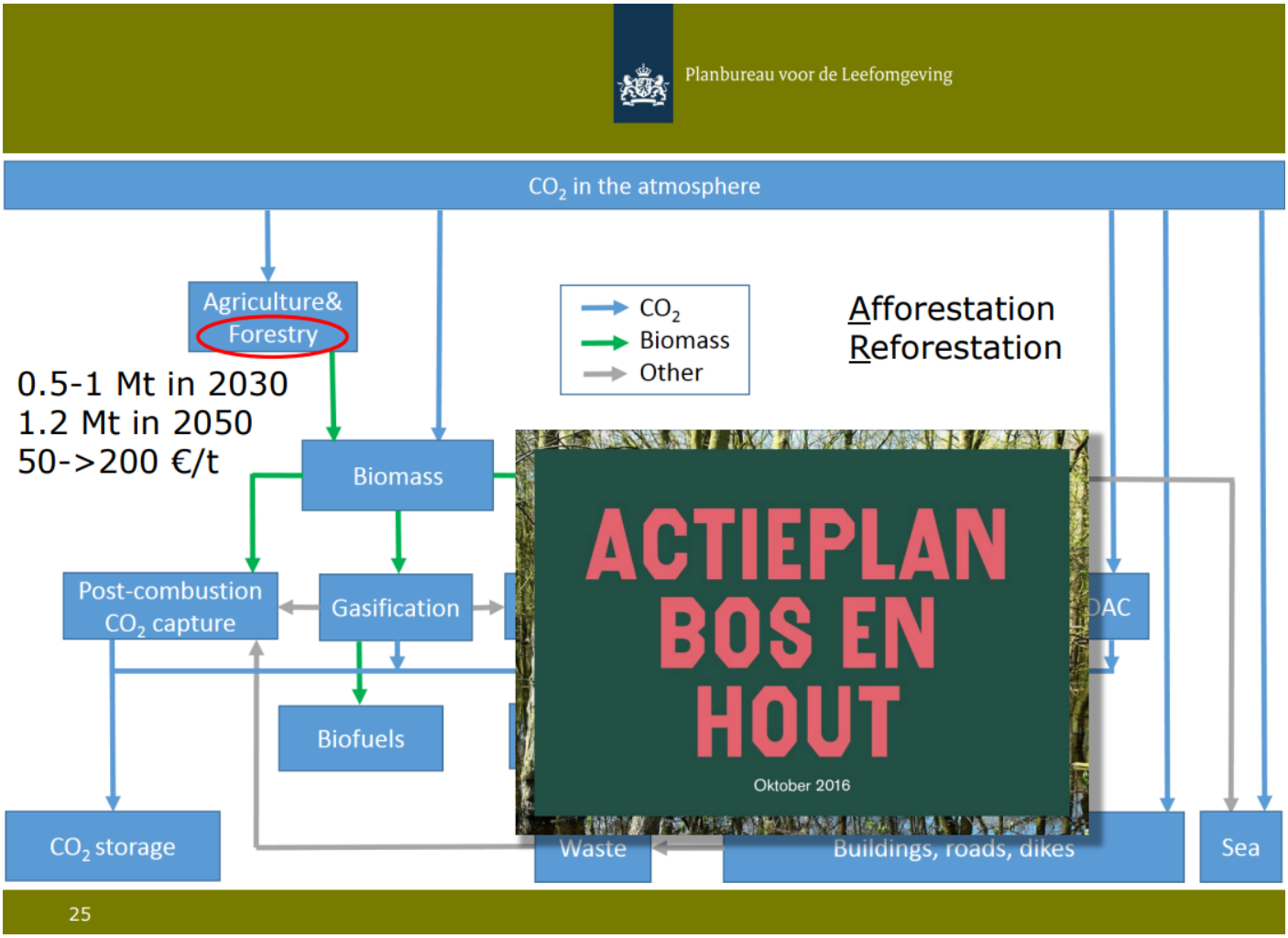
Bron: 2018-06-07-ciep-pbl-rwe-paid-biomasslobby-presentation-biomass-an-important-pillar-for-the-energy-transition-bbe

Tijdens de ronde tafel 'Bio-energy for Power & Heat in the Netherlands in 2030' verzorgden de volgende biomassalobbyisten de presentaties waarin ook heel duidelijk de betrokkenheid van Staatsbosbeheer, FSC en het Green Gold Label (GGL), SBP en het Better Biomass biomassacertificeringsprogramma van RWE Essent in combinatie met het 'Actieplan Bos en Hout (2016)' aan bod kwam als belangrijke bron van houtige biomassa voor het biomassaplan 2030:

Taco Douma (Directeur biomassacentrale RWE/Essent):
Biomass: An important pillar for the energy transition and starting point of the biobased economy.

Bart Strengers (PBL biomassalobbyist, zie toelichting Bart Strengers PBL senior beleidsonderzoeker biomassa):
Negative Emissions in the context of the energy transition in the Netherlands

Bron: 2018-06-07-ciep-pbl-rwe-paid-biomasslobby-presentation-biomass-an-important-pillar-for-the-energy-transition-bbe

Bron: 2018-06-07-ciep-pbl-rwe-paid-biomasslobby-presentation-negative-emissions-in-the-context-of-the-energy-transition-in-the-netherlands

Op 30 augustus 2024 reageerde het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) op ons verzoek om wederhoor waarin ze aangaven dat het PBL streeft om neutraal, onbevooroordeeld en genuanceerd te zijn en dat ze het niet acceptabel vinden dat de suggestie gewekt wordt dat er een betaalde biomassalobby bestaat waarvan PBL-onderzoekers deel van zouden uitmaken, en – breder – de aantijging dat er op welke wijze dan ook sprake zou zijn van belangenverstrengeling bij de medewerkers van het PBL en dat we hier geen enkel bewijs voor zouden hebben.

Bron: 2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

We hebben hieronder een korte toelichting gegeven waarom wij van mening zijn dat het PBL niet neutraal, onbevooroordeeld of genuanceerd is en dat er wel degelijk sprake is van (betaalde) belangenverstrengeling.

Pieter Boot PBL hoofd Klimaat, Lucht, Energie & biomassalobbyist ECN/TNO/CIEP

Pieter Boot was sinds 2009 terwijl hij werkzaam was voor de ECN (verantwoordelijk voor het schrijven van door de industrie betaalde biomassaonderzoeksrapporten), tien jaar lang het hoofd Klimaat, Lucht en Energie van het PBL en daarnaast ook gelijktijdig biomassalobbyist van de biomassalobbyorganisatie Clingendael International Energy Programme (CIEP). Volgens de EU-Lobbyfacts database heeft het Clingendael instituut rond de 600.000 euro per jaar uitgegeven alleen al ten aanzien van de lobby gericht op het Europese Parlement en heeft daarvoor meerdere lobbyisten in dienst.

Bronnen:
2024-09-29-ciep-pieter-boot-ciep-pbl-ecn-tno-gov-nl-minez
[2014],[2015],[2016],[2018],[2019]

Volgens de rapporten uit 2007 van de Clingendael International Energy Programme (CIEP) lobbyorganisatie vertegenwoordigde het CIEP de volgende organisaties waarvan een groot aantal belangen heeft in de biomassaketen:

> CIEP is affiliated to the Netherlands Institute of International Relations 'Clingendael'. CIEP acts as an independent forum for governments, non-governmental organisations, the private sector, media, politicians and all others interested in changes and developments in the energy sector.
>
> CIEP is endorsed by BP, the Dutch Ministry of Economic Affairs, Eneco, Energie Beheer Nederland [EBN], Essent [RWE], the Dutch Ministry of Foreign Affairs, Gasunie, ING, NAM, NUON [Vattenfall], Oranje-Nassau Groep, Port of Rotterdam, Shell Nederland, Total, the Dutch Ministry of Housing, Spatial Planning and the Environment [PBL], Vopak Oil Europe Middle East and Wintershall.
>
> Bron: 2007-04-17-ciep-clingendael-biomasslobby-global-energy-issues-and-the-united-nations

Sinds 2007 is het aantal organisaties die CIEP volgens de website als partner benoemd, uitgegroeid tot de volgende lijst van vervuilende bedrijven waarvan een groot aantal belangen heeft in de biomassasector:

Airliquide Industrie B.V.	Esso Nederland B.V.	Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.	Shell Nederland B.V.
BP Europe SE- BP Nederland	Equinor ASA	Neptune Energy Netherlands B.V.	TenneT TSO B.V.
Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. ("Rabobank")	GasTerra B.V.	N.V. Nederlandse Gasunie	Uniper Benelux
Dutch Ministry of Economic Affairs and Climate Policy	Havenbedrijf Rotterdam N.V.	Vattenfall N.V. [NUON]	Wintershall Dea Nederland B.V.
Eneco	ING Wholesale Banking	ONE-Dyas B.V.	
EBN B.V.	Koninklijke Vopak N.V.	RWE Benelux [Essent]	

> Bron: 2024-09-29-ciep-centre-for-international-energy-policy-partner-institutions

2013-00-00-topsectorenergie-tki-bbe-biomassacentrale-essent-rwe-staatsbosbeheer-subsidieregeling-sde-bio-energie-2013

Sinds 2009 heeft Pieter Boot terwijl hij onderdeel uitmaakte van de Clingendael International Energy Programme (CIEP) biomassalobbyorganisatie en vervolgens in 2010 hoofd Klimaat, Lucht en Energie van het PBL werd, ook voor het ECN (sinds 2018 onderdeel van TNO) gewerkt aan meerdere biomassalobbyrapporten en presentaties. Het ECN is al sinds voor de eeuwwisseling betrokken bij de biomassalobby net als het TNO (zowel ECN als TNO hebben een gigantisch financieel belang in de biomassaketen en leveren diensten aan de meeste vervuilende organisaties in de energiebranche) waar de door RWE Essent betaalde wetenschapper en biomassalobbyist minister Jacqueline Cramer vandaan komt en waar de door RWE Essent betaalde wetenschapper van het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht en biomassalobbyist André Faaij nu de directeur Wetenschap & Technologie is, is al sinds voor de eeuwwisseling uitgebreid betrokken bij de biomassalobby.

Hieronder een klein aantal rapporten waaruit blijkt dat Pieter Boot de belangen behartigde van verschillende organisaties die zich met de biomassalobby bezig hielden terwijl hij ook afdelingshoofd van het PBL was:

2009-06-08-tno-ecn-biomasslobby-presentation-pieter-boot-towards-an-international-network-of-energy-innovation-centres
2010-04-12-tno-ecn-biomasslobby-a-zero-carbon-european-power-system-in-2050-proposals-for-a-policy-package
2010-04-29-tno-ecn-biomassalobby-referentieraming-energie-en-emissies-2010-2020
2010-12-17-tno-ecn-biomassalobby-lokaal-energie-en-klimaatbeleid
2012-05-04-tno-ecn-biomasslobby-energy-inspiration-for-the-future

2016-03-11-pbl-ecn-tno-biomassalobby-symposium-presentatie-hoogste-tijd-voor-de-lange-termijn

Overzicht van Clients & Partners van ECN (TNO)

Op 2 augustus 2016 pleitte Pieter Boot in zijn column die gepubliceerd was op de website van het PBL, voor het openhouden van de biomassacentrales van RWE en met de inzet van BECCS:

> **Hebben we kolencentrales nodig voor ondergrondse CO2- opslag (CCS)?**
> Er zijn nauwelijks mondiale energiescenario's die 'ruim beneden de 2 graden' blijven zonder gebruik te maken van negatieve emissies, in het bijzonder van biomassa en CCS (bio-CCS)/[BECCS]. In de praktijk is daar echter geen enkele ervaring mee. Nederland is het enige EU-land dat nog een mogelijk CO2-project voor elektriciteitsproductie klaar heeft staan (ROAD) en we zouden Europa en de toekomst van negatieve emissies een grote dienst bewijzen door dat uit te proberen.
>
> Sluiting van kolencentrales lijkt onontkoombaar, maar het liefst afgestemd met de buurlanden en op een manier die de optie van bio-CCS/BECCS overeind houdt. [waarmee hij aangeeft dat de kolencentrales van RWE over moeten schakelen op het verbranden van houtige biomassa in combinatie met Carbon Capture and Storage (BE/CCS]
>
> Bron: 2016-08-02-pbl-biomassalobby-column-pieter-boot-kolencentrales-ja-of-nee

Pieter Boot is zeker niet de enige medewerker van het PBL die pendelt tussen biomassalobbyorganisatie PBL en bijvoorbeeld TNO/ECN. In het vervolgonderzoek zullen we meerdere medewerkers van het PBL en ECN/TNO bespreken.

International Biomass Torrefaction Council (IBTC) onder de vlag van de European Biomass Association (AEBIOM)

> We provide various (biomass) combustion services to support our clients with operational optimization of thermal processes. With our advanced equipment, we conduct state-of-the-art analysis, tests and simulations, on-site or at our own test facilities. Examples include: measurement & validation campaigns, emissions monitoring, complex analysis of bio-fuel blends. We have supported many clients in optimizing biomass combustion and gasification processes - helping them to achieve higher efficiency at a lower cost, with lower equipment wear and tear and fewer unwanted waste products.

We support customers in the development of a co-firing strategy, in design of the most optimal process and in solving problems during operation. Our additional expertise in renewable energy policy allows us to support clients with policy related issues as well as transaction related services including technology due diligence and policy scans.

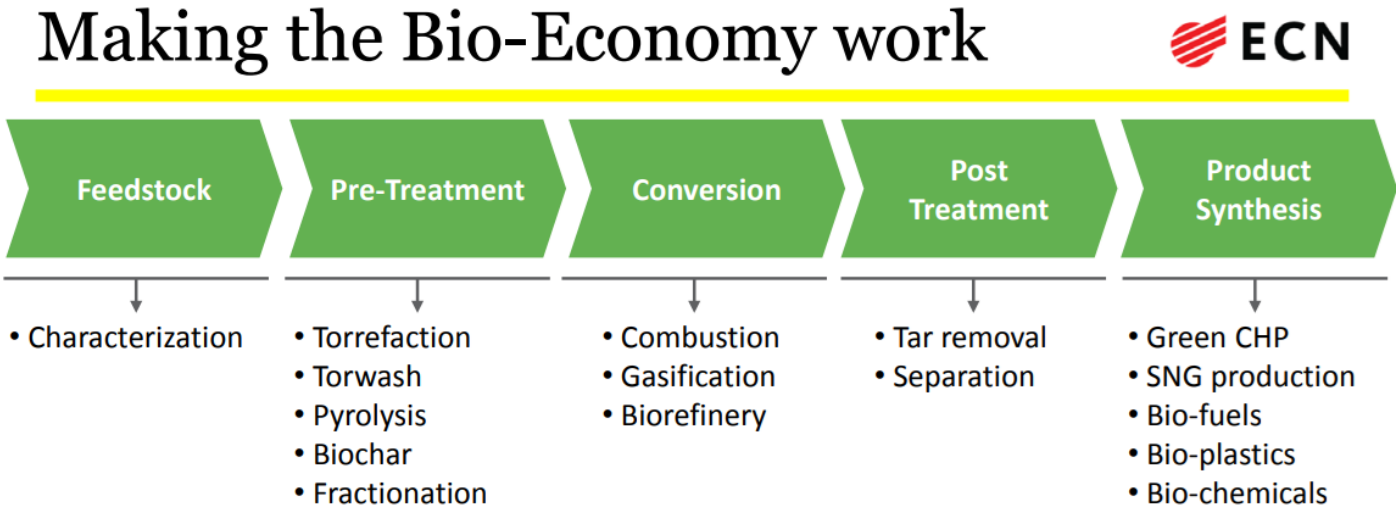
ECN is at the forefront of developing breakthrough technologies based on thermochemical conversion of biomass and waste. Technologies which enable you to produce bio-based products such as green gas, torrefaction pellets, heat & power, and a range of biofuels and biochemicals. Our state-of-the-art knowledge and market oriented approach as well as the close collaboration with our clients have earned us a leading position in five areas: upgrading biomass to bioenergy carriers, heat and power generation, gasificationbased production of SNG (Substitute Natural Gas or green gas) and other gaseous energy carriers, thermochemical biorefinery concepts and BECSS (Bio-based Energy or products with Carbon Capture and Storage).

ECN has patented and licensed a robust technology (OLGA) to remove tars. After cleaning, the product gas can be used directly in boilers, engines, turbines or fuel cells. ECN pays particular attention to the conversion into SNG, which can be fed into the gas grid or used as transport fuel or chemical feedstock.

ECN Biomassa speelt hier in nauwe samenwerking met industrie en andere kennisinstellingen op in met de ontwikkeling en marktimplementatie van thermochemische conversietechnologie in combinatie met katalyse en scheidingstechnologie voor de omzetting van biomassa in chemicaliën/materialen, brandstoffen, elektriciteit en warmte. Daarbij wordt gestreefd naar een maximale verwaarding door de productie een weloverwogen combinatie van chemicaliën/materialen, biobrandstoffen, elektriciteit en warmte, met een optimale benutting van het “moleculair kapitaal” in de biomassa.

Partners: o.a. RWE/Essent, Tata Steel, Engie, Uniper, NUON/Vattenfall, BP, TKI-BBE (Biobased Economy), Shell, E-ON, Biomassacentrale Moerdijk en natuurlijk Staatsbosbeheer

Bronnen:
2013-04-18-ecn-tno-biomassalobby-biomass-and-energy-efficiency
2014-05-23-ecn-tno-biomassalobby-biomass-combustion-services
2015-03-12-ecn-tno-biomassalobby-innovations-in-biomass-technology
2015-04-16-ecn-tno-biomassalobby-biomass-conversion-technologies
2016-05-04-emis-vito-ecn-zorgt-voor-europese-certificering-van-bio-based-producten
2016-11-16-ecn-tno-biomassalobby-rwe-essent-tatasteel-engie-uniper-nuon-vattenfall-staatsbosbeheer-tki-bbe
2017-09-28-ecn-tno-biomassalobby-duurzame-energie-chemie-en-materialen-uit-biomassa-via-thermochemische-conversie

Paul Koutstaal lobbyist ECN/TNO, Nationale Koolstofmarkt, plv. afdelingshoofd PBL

Paul Koutstaal, de Programmamanager Energievoorziening en plaatsvervangend afdelingshoofd bij Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) is ook zo’n ECN/TNO pendelaar die in het PBL de belangen van de klanten van het ECN/TNO behartigt en daarmee al sinds voor de eeuwwisseling het Nederlandse biomassa- en BE/CCS beleid bepaald. Zo is in een ECN rapport van maart 1998 uit de pen van o.a. Paul Koutstaal te lezen dat we met houtige biomassa de fossiele brandstoffen in kolengestookte centrales moeten vervangen inclusief CO2-afvang en dat we de houtige biomassa voor die centrales moeten gaan importeren uit de Baltische staten (en daarna uit Uruguay).

Back-stop technologieën zoals import van biomassa en CO2-verwijdering en -opslag zijn nodig om dergelijke reducties te realiseren. [] Bij geïmporteerde biomassa zouden buitenlandse leveranciers ondersteund moeten worden bij hun investeringen;

Tenslotte wordt het resterende gat ingevuld met zogenaamde back-stop maatregelen, zoals CO2-verwijdering bij centrales en in de energie-intensieve industrie, grootscheepse invoer van biomassa en alternatieve motorbrandstoffen. [] Naast de efficiencyverbeteringen in de sectoren en een portie duurzame energie, moet ook een aanzienlijk beroep worden gedaan op de back-stop opties CO2- verwijdering en opslag en eventueel de brandstofswitch van kolen en aardgas naar biomassa.

Energieteelt, of import van biomassa, heeft in deze berekeningen nog een onrendabele top van ongeveer 2,5 ct/kWh. Daarbij is uitgegaan van een prijs van de biomassa van 10 gld/GJ. Wellicht dat aanvankelijk de biomassa voordeliger ingekocht kan worden (bijv. uit de Baltische staten).

Vanwege de beperking in potentieel is het ook interessant om naar energieteelt te kijken. Daarbij gaat het veelal om vervanging van fossiele brandstoffen in kolengestookte centrales. Door ECN is een studie gedaan naar de bijdrage die energieteelt kan leveren aan het aandeel duurzame energie in 2020 [36]. In deze studie wordt gesteld dat, mede gelet op het aspect duurzaamheid, uiteindelijk maximaal ca. 7 procent van het huidige primaire energiegebruik door binnenlandse energieteelt gedekt kan worden. Dit is ca. 200 PJ primaire energie uit biomassa.

Daar echter verwacht wordt dat de prijzen voor import van biomassa lager zullen zijn dan de prijzen voor biomassa uit binnenlandse teelt, wordt in het algemeen aangenomen dat tot 2020 vooral de import van biomassa uit energieteelt een realistische optie is. Vooral import uit de Baltische staten lijkt een aantrekkelijke optie. Prijzen voor de biomassa die daar vandaan komen lopen uiteen van 2,30 gld/GJ tot 6,70 gld/GJ [37]. Op termijn moet echter aangenomen worden dat door toenemende vraag er een schaarste aan biomassa uit deze staten zal ontstaan. Het alternatief is dan om de biomassa uit andere landen te halen, bijvoorbeeld Uruguay.

Bronnen:
1998-03-00-ecn-tno-biomassalobby-nationale-energie-verkenningen-1995-2020-trends-en-thema-s
2020-12-01-elf-de-duistere-kant-van-een-houtpellet-verregaande-effecten-van-houtkap-in-de-baltische-staten
2020-12-06-bnnvara-bossen-van-de-baltische-staten-worden-verstookt-in-nederlandse-biomassa-centrales
2021-06-03-greenpeace-ontbossing-in-baltische-staten-door-nederlandse-biomassaverbranding
2023-06-14-somo-schadelijke-houtpellets-uit-de-baltische-staten

Op 7 januari 2021 publiceerde de Nationale Koolstofmarkt een artikel waarin te lezen was dat Paul Koutstaal, werkzaam bij het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), toegetreden is tot de Commissie van Deskundigen van de Stichting Nationale Koolstofmarkt als opvolger van Jacqueline Cramer. De Nationale Koolstofmarkt is de organisatie die de CO2-compensatiecertificaten uitgeeft (en daar voor betaald wordt) aan organisaties zoals Staatsbosbeheer die deze vervolgens weer kunnen verkopen aan vervuilende bedrijven zoals RWE Essent waarmee ze hun CO2-uitstoot zouden compenseren.

Uit de beleidsdoorlichting van 10 augustus 2018 die in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is opgesteld, blijkt dat de plannen van de Nationale Koolstofmarkt onhaalbaar waren en dat het ministerie daarom geen zelfstandig programma wilde opstarten maar omdat “de wil bij de stakeholders dermate groot was” besloten is om vanuit de overheid een “Green Deal” te sluiten met het private initiatief.

Hoewel deze Green Deal pas in 2017 is gesloten, is voorafgaand aan de Green Deal haalbaarheidsonderzoek gedaan naar een dergelijke koolstofmarkt. Omdat uit de studies bleek dat de plannen onhaalbaar bleek, maar de wil bij stakeholders dermate groot was, is besloten geen zelfstandig programma vanuit het ministerie te starten, maar wel een Green Deal te sluiten.

Bronnen:
2018-08-10-cedelft-betaalde-biomassalobby-beleidsdoorlichting-artikel-19-klimaat

2021-01-07-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-paul-koutstaal-van-pbl-vervangt-jacqueline-cramer
2022-11-11-edu-nl-ru-de-lulucf-verordening-en-koolstofcertificaten-van-twee-walletjes-eten

Het is natuurlijk heel vreemd dat een ambtenaar van een overheidsinstantie zoals het PBL, die verantwoordelijk is voor "onafhankelijk" onderzoek en advies waar onze overheid het duurzaamheidsbeleid op baseert, werkzaam is voor een organisatie die opgericht is door organisaties die een financieel belang hebben bij het uitgeven en verkopen van CO2-compensatie certificaten, een initiatief wat door een groot aantal natuur- en klimaatorganisaties gezien wordt als het op grote schaal greenwashen van de vervuilende energiemaatschappijen die allemaal een belang hebben in de biomassahandel zoals o.a. RWE Essent.

2015-04-03-ecofys-tno-ecn-biomassalobby-systeemintegratie-en-flexibiliteit-veranderende-relatie-tussen-fossiele-en-hernieuwbare-bronnen

> Deze studie is uitgevoerd in opdracht van de Topsector Energie op basis van een tender uitgezet door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederlands (RVO.nl). Namens de opdrachtgever is deze studie begeleid door een stuurgroep bestaande uit Peter-Paul Schouwenberg (TKI BBE) en [RWE/Essent], Jörg Gigler (TKI Gas) en Evert Evertsen (RVO.nl).
>
> Deze studie is uitgevoerd door een consortium van ECN (projectleider), Ecofys (projectpartner) en TNO (interne recensent). De auteurs van deze studie willen Rob Weterings van TNO hartelijk danken voor zijn rol als interne recensent, in het bijzonder voor zijn feedback op eerdere versies van dit rapport alsmede voor zijn waardevolle bijdrage tijdens een interne workshop over deze studie. Daarnaast hebben Paul Koutstaal (ECN [biomassalobby]), Eppe Luken (ECN [biomassalobby]) en Joop Oude Lohuis (Ecofys [biomassalobby]) commentaar gegeven op de conceptversie van onderhavig eindrapport.
>
> Het gebruik van biomassa in de energiesector is een mogelijkheid om aan de aanbodkant van de energievoorziening (elektriciteit en warmte) flexibiliteit te bieden. Regelbare capaciteit zoals gas- en kolencentrales kunnen met biobrandstoffen CO2-arm ingezet worden. Biobased technologie sluit goed aan op bestaande sterktes van de Nederlandse energie- en industriesector welke nu nog sterk afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen.
>
> Mogelijk is biomassa echter onmisbaar om de betrouwbaarheid van het elektriciteitssysteem te waarborgen bij een hoog aandeel zon en wind in de elektriciteitsopwekking. Wel zal het in deze rol, bij hogere CO2-prijzen, concurreren met conventionele centrales met CCS.
>
> De belangrijkste vier bouwstenen voor de transitie naar een schone economie in Nederland in 2050 zijn: (i) vermindering van de energievraag, (ii) inzet van biomassa, (iii) afvang en opslag van CO2, en (iv) elektriciteitsproductie zonder CO2-emissies (wind, zon, kernenergie) in combinatie met een hoger aandeel elektriciteit in het energiegebruik (elektrificatie).
>
> Bio-energie heeft noodzakelijkerwijs een groot aandeel in de schone, klimaatneutrale economie. Zonder de inzet van biomassa is het vrijwel onmogelijk om de CO2-uitstoot met ongeveer 80% te verminderen. • CO2-afvang bij grote industriële installaties en centrales is van groot belang.
>
> Bron: 2015-04-03-ecofys-tno-ecn-biomassalobby-systeemintegratie-en-flexibiliteit

Bart Strengers PBL senior beleidsonderzoeker biomassa

Bart Strengers van het (PBL) werkt al minimaal sinds 2004 samen met de betaalde biomassalobbywetenschappers van het Copernicus Instituut (UU); Wim Turkenburg, Kornelis Blok, André Faaij en Martin Junginger aan verschillende door RWE Essent betaalde biomassalobbyrapporten en aanbevelingen voor de overheid en politiek.

Bart Strengers gaat ook op pad samen met Henk Wanningen directeur biomassa BV Bio Enerco en senior adviseur Energiehout biomassa BV van Staatsbosbeheer, voorzitter Platform Bio-energie (PBE/NL-BEA) en adviesraad van de Green Gold Label (GGL) biomassalobby van RWE Essent en de biomassalobbyorganisatie BEON om voor de kap en verbranding van houtige biomassa te pleiten bij de Provinciale Staten of samen met Zwier van Olst directeur biomassa

BV Energiehout (Nu Biogrondstoffen BV) van Staatsbosbeheer en Wim Turkenburg (UU) naar de Tweede Kamer commissie om tijdens het rondetafelgesprek over biomassa zichzelf te presenteren als onafhankelijke wetenschapper van het PBL om daar voor het kappen en verbranden van houtige biomassa te pleiten.

[#] Submitted to Global Environmnetal Change. Co-authors are: André Faaij, Bas Eickhout, Bert de Vries and Wim Turkenburg. We are grateful to Pita Verweij of the Utrecht University and Bart Strengers of the RIVM for their comments on earlier drafts and to Lex Bouwman of the RIVM for his support with the exclusion factor for the grazing systems.

Co-auteurs en reviewers van één van de eerste rapporten uit 2004 (samen met GroenLinks Europarlementariër Bas Eickhout).

We hebben een lijst van 15 door RWE Essent betaalde pro-palmolie-biomassarapporten beschikbaar gesteld waar Bart Strengers (PBL) samen met de betaalde pro-biomassalobbywetenschappers van het Copernicus Instituut (UU) aan mee geschreven heeft met desastreuze gevolgen voor de natuur en het klimaat.

Op 26 juni 2020 wordt het Klimaatakkoordrapport Routekaart nationale biogrondstoffen - Naar een groter aanbod en betere benutting gepresenteerd waarvoor een groot aantal organisaties inbreng hebben geleverd waaronder onze stichting EDSP ECO. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) was verantwoordelijk voor het verzamelen van alle inbreng en we hebben een zeer uitgebreid rapport opgeleverd waarin we alle belangenverstrengelingen en lobbyactiviteiten onder de aandacht gebracht hebben.

In het rapport hebben we o.a. ons biomassa lobbyonderzoek deel 1 (energiemaatschappijen) en deel 3 (wetenschappers en RWE/Essent) onder de aandacht gebracht en hebben we uitgebreid toegelicht dat de vier organisaties die aan het PBL-onderzoek mochten deelnemen en verantwoordelijk waren voor de beoordeling van de aangeleverde informatie, de samenvatting en de oplevering aan de stuurgroep van het PBL-onderzoek tot de betaalde pro-biomassalobby behoorden. De vier organisaties waar het om ging betroffen 'De Gemeynt', CE-Delft, Royal HaskoningDHV en MSG-strategies. Met onze informatie is niets gedaan, waar Bart Strengers (PBL) voor verantwoordelijk is. Op 8 mei 2020 publiceerde het PBL het biomassalobbyrapport 'Beschikbaarheid en toepassingsmogelijkheden van duurzame biomassa'. Greenpeace verklaarde dat het een laf en PBL-onwaardig rapport was en Johan Vollenbroek van Mobilisation for the Environment stelde dat het rapport de plank volledig mis sloeg.

Wij zijn van mening dat de aanzienlijke bijdrage van deze PBL-medewerkers aan de palmolie-, houtige biomassa- en BE/CCS lobbydossiers de afgelopen 20 jaar voor significante schade aan onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee onze toekomst gezorgd heeft, afgezien van de miljarden aan subsidies die verloren zijn gegaan aan het verbranden van palmolie en bomen en de peperdure fantasie over BE/CCS, wat niet van de grond is gekomen, en nu onlangs wederom 2 miljard euro aan SDE-subsidies gekost heeft maar enkel in de tussentijd voor meerdere nieuwe kolen- en biomassacentrales gezorgd heeft terwijl die miljarden besteed hadden moeten worden aan daadwerkelijk duurzame klimaatoplossingen. Deze schandalen hebben daarnaast ook voor aanzienlijk verlies aan vertrouwen in de overheid en verlies aan steun voor het oplossen van de klimaatproblemen gezorgd.

Zowel het PBL als het CIEP vallen onder onze Definitie biomassalobby. Pieter Boot, Bart Strengers en nog een aantal medewerkers van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) komen uitgebreid voor in een vervolg biomassalobbyonderzoeksrapport die onder de categorie 'Politiek en ambtenaren' valt. Het CIEP komt uitgebreid aan bod in het aankomende onderzoeksrapport dat valt onder de categorie: 'Consultants en lobbyisten'.

Bronnen:
2004-03-12-edu-nl-uu-thesis-on-the-global-and-regional-potential-of-renewable-energy-sources
2007-04-17-ciep-clingendael-biomasslobby-global-energy-issues-and-the-united-nations

2009-06-08-tno-ecn-biomasslobby-presentation-pieter-boot-towards-an-international-network-of-energy-innovation-centres
2010-04-12-tno-ecn-biomasslobby-a-zero-carbon-european-power-system-in-2050-proposals-for-a-policy-package
2010-04-29-tno-ecn-biomassalobby-referentieraming-energie-en-emissies-2010-2020
2010-12-17-tno-ecn-biomassalobby-lokaal-energie-en-klimaatbeleid
2012-05-04-tno-ecn-biomasslobby-energy-inspiration-for-the-future
2015-08-06-ciep-clingendael-eu-lobbyfacts-database-information-2014
2016-03-11-pbl-ecn-tno-biomassalobby-symposium-presentatie-hoogste-tijd-voor-de-lange-termijn
2016-07-12-ciep-clingendael-eu-lobbyfacts-database-information-2015
2016-08-02-pbl-biomassalobby-column-pieter-boot-kolencentrales-ja-of-nee
2017-05-30-ciep-clingendael-eu-lobbyfacts-database-information-2015
2018-05-09-ciep-clingendael-eu-lobbyfacts-database-information-2016
2018-05-24-pbl-biomassalobby-tno-ecn-probos-staatsbosbeheer-vbne-avih-natuurenmilieu-abde-pbe-tkibbe-dnvgl-ecofys-hiernu-degemeynt
2018-06-07-ciep-pbl-rwe-paid-biomasslobby-bio-energy-for-power-and-heat-in-the-netherlands-in-2030
2018-06-07-ciep-pbl-rwe-paid-biomasslobby-presentation-biomass-an-important-pillar-for-the-energy-transition-bbe
2018-06-07-ciep-pbl-rwe-paid-biomasslobby-presentation-negative-emissions-in-the-context-of-the-energy-transition-in-the-netherlands
2019-06-18-ciep-clingendael-eu-lobbyfacts-database-information-2018
2020-03-16-edsp-eco-inbreng-pbl-onderzoek-tav-de-beschikbaarheid-van-duurzame-biomassa-en-de-toepassingsmogelijkheden-daarvan-in-nl
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-1-de-energiemaatschappijen
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-rwe-essent-en-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut
2020-03-16-edsp-eco-lijst-top-400-betrokkenen-bij-de-betaalde-pro-biomassalobby-in-nederland-inbreng-pbl-onderzoek-ser
2020-03-31-edsp-eco-dringend-advies-aan-gov-nl-pbl-onderzoek-duurzaamheid-en-inzet-biomassa-om-inbreng-toch-mee-te-nemen
2020-03-31-edsp-eco-research-on-the-gov-nl-pbl-rwe-essent-copernicus-institute-uu-involvement-in-the-paid-palm-oil-biomasslobby
2020-05-08-mob-kritische-reactie-johan-vollenbroek-op-pbl-rapport-beschikbaarheid-en-toepassingsmogelijkheden-van-duurzame-biomassa
2020-05-08-thefab-reactie-op-pbl-rapport-beschikbaarheid-en-toepassingsmogelijkheden-van-duurzame-biomassa
2020-05-30-thefab-brandbrief-aan-ser-met-oproep-om-de-sde-subsidie-voor-biomassaverbranding-stop-te-zetten
2020-06-26-gov-nl-minez-rvo-routekaart-nationale-biogrondstoffen-naar-een-groter-aanbod-en-betere-benutting
2020-08-06-ciep-clingendael-eu-lobbyfacts-database-information-2019
2020-10-14-gov-nl-tweede-kamer-commissie-voor-economische-zaken-en-klimaat-rondetafelgesprek-biomassa
2022-02-09-beon-biomassalobby-informatiesessie-bio-energie-provinciale-staten
2024-06-16-ciep-centre-for-international-energy-policy-about-us
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor
2024-09-29-ciep-centre-for-international-energy-policy-about-us-staff
2024-09-29-ciep-centre-for-international-energy-policy-partner-institutions
2024-09-29-ciep-pieter-boot-ciep-pbl-ecn-tno-gov-nl-minez

2018: Beschikbaarheid Nederlandse verse houtige biomassa 2030-2050

Op 20 juni 2018 publiceerde de betaalde biomassalobbyorganisatie Probos het rapport ‘Beschikbaarheid van Nederlandse verse houtige biomassa in 2030 en 2050’, een studie naar binnenlands potentieel en toekomstige vraag vanuit energie en biobased ontwikkelingen waaraan een groot aantal biomassalobbyorganisaties bijgedragen hebben. In het rapport is o.a. het volgende te lezen:

> Verse houtige biomassa, in de vorm van chips en shreds, uit bos, landschap en de bebouwde omgeving is een belangrijke brandstof en grondstof voor respectievelijk de productie van hernieuwbare energie en voor biobased toepassingen. De verwachting is dat de vraag naar lokaal beschikbare verse houtige biomassa sterk zal toenemen als gevolg van de groei in het opgestelde vermogen aan houtketels (op korte(re) termijn) en de ontwikkeling van de biobased industrie (op lange(re) termijn). Het is dan ook logisch dat de vraag wordt gesteld in hoeverre met lokaal beschikbare verse houtige biomassa aan deze vraag kan worden voldaan. In deze studie is daarom het Nederlandse houtige biomassa-potentieel in beeld gebracht en zijn daarnaast de vraag en het aanbod van lokaal beschikbare houtige biomassa in een aantal scenario’s met elkaar geconfronteerd.
>
> Voor het maken van een goede vergelijking tussen de potentiële vraag en het potentiële aanbod van houtige biomassa is het nodig dat er actuele informatie beschikbaar is gebaseerd op recente inzichten qua marktontwikkelingen (ook buitenland), oogstbaarheid en het op lange termijn duurzaam beschikbare potentieel. Deze studie is er dan ook op gericht een onderbouwd hernieuwd inzicht te geven in het houtige verse biomassa-potentieel in Nederland voor de periode tot 2030 en 2050, in relatie tot te verwachten ontwikkelingen en de toekomstige vraag naar houtige verse biomassa voor energie en producten in Nederland. Het realistische houtige biomassa-potentieel is in beeld gebracht. Waar relevant en

mogelijk zijn ook importmogelijkheden vanuit het buitenland meegenomen. Het potentieel is uitgedrukt in tonnen vers, tonnen droge stof en in PJ.

Op basis van deze studie kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

1. Het Nederlandse houtige biomassa potentieel (exclusief haardhout) uit bestaande houtopstanden in bos, natuur en landschap en de bebouwde omgeving, wordt op basis van deze studie ingeschat op 784 kton ds (1.568 kton vers en 14,1 PJ). Tijdens de berekening van dit potentieel is rekening gehouden met de geldende duurzaamheidsprincipes rondom biomassa. Het potentieel bestaat uit 446 kton ds chips en 338 kton ds shreds. Van dit potentieel wordt op dit moment al 78% benut. De benutting vindt voor 51% in Nederland plaats en de rest wordt geëxporteerd. De export bestaat met name uit shreds (255 kton ds).

2. De vraag naar lokaal beschikbare houtige biomassa zal naar verwachting bij onveranderd beleid (scenario V1) bijna verdrievoudigen naar ongeveer 899 kton ds (16,2 PJ) in 2030 en de verwachting is dat de vraag niet verder stijgt richting 2050. Deze vraag kan niet worden ingevuld op basis van het huidige biomassapotentieel en zonder grote aanvullende beleidsmaatregelen. Wel zal de markt reageren op omstandigheden als krapte en de opkomst van biobased toepassingen. Er kan op de lange termijn alleen aan de gestegen vraag worden voldaan als de volgende zaken worden gerealiseerd: • Een deel van de huidige hoeveelheid haardhout komt in de vorm van chips beschikbaar als brandstof voor meer professionele biomassaketels en –centrales. • De mobilisatie van houtige biomassa uit bos, landschap en bebouwde omgeving wordt vergroot als gevolg van substantiële prijsstijgingen en meer planmatig beheer in met name landschap en bebouwde omgeving. • De capaciteit van installaties die kunnen draaien op shreds wordt dusdanig uitgebreid dat de huidige export van shreds kan worden ‘omgebogen’ naar binnenlandse toepassingen.

3. In het scenario waarbij bio-energie uit en biobased toepassingen van lokale houtige biomassa sterk worden bevorderd (scenario V2) stijgt de vraag naar 1.189 kton ds in 2050. Dit is een verviervoudiging van de vraag ten opzichte van de situatie in 2016. Het invullen van deze vraag naar houtige biomassa met chips en shreds uit Nederland is alleen mogelijk als aan de volgende zaken wordt voldaan: • Een substantieel deel van het haardhout komt beschikbaar voor toepassing in meer professionele biomassaketels en –centrales. • De mobilisatie van houtige biomassa uit bos, landschap en bebouwde omgeving wordt vergroot als gevolg van grote prijsstijgingen en meer planmatig beheer in met name landschap en bebouwde omgeving. Ook wordt er met het oog op het in standhouden van de nutriëntenbalans in bossen bosbemesting uitgevoerd. • De capaciteit van installaties die kunnen draaien op shreds wordt dusdanig uitgebreid dat de huidige export van shreds kan worden ‘omgebogen’ naar binnenlandse toepassingen. • Er wordt een substantiële oppervlakte aan biomassaplantages aangelegd. Er wordt tevens geïnvesteerd in de aanleg van nieuw bos en nieuwe landschapselementen, waarbij de kanttekening moet worden geplaatst dat bos en landschapselementen naar verhouding een bescheiden bijdrage leveren aan het totale aanbod verse biomassa en dat dit extra aanbod pas rond 2050 beschikbaar is.

4. Een zeer sterke toename van de vraag zal leiden tot prijsstijgingen en daarmee ook een impuls geven aan het aanbod. Aangevuld met stimulerend beleid voor het beschikbaar maken van meer houtige biomassa en verschuiving naar binnenlandse benutting van het shreds-potentieel resulteert dit in een mogelijk aanbod van 955 kton in 2030 en 1.324 kton ds in 2050 (volgens het verhoogd-aanbod-scenario A2). Daarvan komt 224 kton ds uit nieuw aan te leggen biomassaplantages (190 kton) en nieuwe aanplant van bos en landschapselementen (34 kton). Het beschikbaar maken van deze hoeveelheid vergt een aanzienlijke inspanning, waarbij moet worden voldaan aan de eerder genoemde duurzaamheidsprincipes.

5. De meeste geïnterviewden verwachten dat de markt van verse houtige biomassa (chips, shreds) in de toekomst vooral een regionale markt zal blijven, waarbij het brongebied voor Nederland hoofdzakelijk bestaat uit Nederland en er in mindere mate biomassa wordt geïmporteerd uit Niedersachsen (D), Nordrhein-Westfalen (D) en België. De hoeveelheid biomassa die uit deze regio’s kan worden geïmporteerd zal naar verwachting gering zijn, omdat transport over langere afstanden duur blijft en ook vanuit deze landen/regio’s de vraag naar biomassa zal blijven bestaan of zelfs toe zal nemen.

6. De vraag naar hout vanuit de biobased economie zal rond 2050 substantieel toe gaan nemen, maar de verwachting is dat deze vraag grotendeels zal worden ingevuld door de import van houtpellets en de toepassing van het vezelhout-sortiment uit het bos. De houtpellets worden nu ingezet voor de productie van energie, maar komen dan beschikbaar voor andere toepassingen. Het vezelhout wordt nu ook al ingezet voor de productie van papier en karton en plaatmaterialen. Het ligt voor de hand dat ook de chemie van dit sortiment gebruik zal gaan maken.

De volgende personen en biomassalobbyorganisaties hebben bijgedragen aan het onderzoeksrapport:

Naam	Organisatie	Functie
Toon Beeks	Biomassa Beeks	Directeur
Henk Bloemert	Parenco Hout	Inkoper/Verkoper biomassa
Silvan de Boer	Eneco	Senior business analyst
Martijn Boertjes	Van den Nagel Bioenergie	Product manager
Eppo Bolhuis	Nederlandse Vereniging van Biomassa Ketel Leveranciers	Voorzitter
Arjen Brinkmann	Branche Vereniging Organische Reststoffen (BVOR)	Directeur
Gerdjan Bronkhorst	Natuurmonumenten	Product Manager/Specialist Hout
Harald van den Akker	Natuurmonumenten	Product manager
Tiemo Buist	Van Werven BV	Biomassa-specialist
Bart Dehue	Nuon/Vattenfall	Senior Project Manager Green Heat
Koen van Esch	Den Ouden Groep	Sales manager
Leo Franken	Den Ouden Groep	Accountmanager
Fokke Goudswaard	Platform Bio-Energie	Voorzitter
Martin Junginger	Universiteit Utrecht	Professor Bio-Based Economy
Bas de Leeuw	Rijkswaterstaat	Oogstmanager
Kevin Sammann	Brüning Gruppe	Account Manager
Jeroen Sluijsmans	kiEMT	Project manager bio-economy
Henk Wanningen	Staatsbosbeheer	Hoofd Productgroep Biomassa
Annita Westerbroek	Dutch Biorefinery Cluster	Directeur
Martijn Boosten	Stichting Probos	Senior Adviseur
Jan Oldenburger	Stichting Probos	Directeur
Jaap van den Briel	Stichting Probos	
Jasprina Kremers	Borgman Beheer Advies	Consultant voor Stichting Probos
Nico Spliethof	Borgman Beheer Advies	Adviseur
David Borgman	Borgman Beheer Advies	Directeur en eigenaar
Jan Iepsma	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)	
Remco Gras	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)	

Bronnen:
2018-06-20-probos-biomassalobby-beschikbaarheid-van-nederlandse-verse-houtige-biomassa-in-2030-en-2050
2018-09-06-gov-nl-tweede-kamer-beantwoording-vragen-over-rapport-beschikbaarheid-van-nederlandse-verse-houtige-biomassa-van-probos

2019: SBB stop de moord op ons bos

Op 10 april 2019 publiceerde het NRC een artikel met de naam Stop de moord op ons bos waarin het volgende stond:

> Frits van Beusekom, voormalig directeur van Staatsbosbeheer (SBB), slaagde er eerder dit jaar in om landelijke aandacht te krijgen voor de grootschalige bomenkap in het hele land. Hij vertolkte de oprechte woede die velen voelen als ze fraaie bospercelen tot stoppelkerkhoven zien gereduceerd. Inmiddels zijn er Kamervragen gesteld, zijn er actiegroepen en een meldpunt bomenkap opgericht, en er gaat een petitie rond. Tot nu toe werd SBB als hoofdverantwoordelijke opgevoerd, dat zijn gekorte budget aanvult met inkomsten uit hout.

Op 12 april 2019 trokken meer dan zestig milieuclubs waaronder Urgenda, WNF, Natuurmonumenten, de Vogelbescherming en Natuur & Milieu aan de bel en eisten dat Staatsbosbeheer nu echt stopt met bomen kappen. De groep van 63 organisaties signaleert het volgende:

> “De groeiende vraag naar hout als biomassa voor energieproductie”, zei Urgenda-directeur Marjan Minnesma vrijdag met bedrukt gezicht. ”Ondertussen willen provincies huizen aardgasvrij maken met warmte uit houtketels. Dat is best een groot gevaar.”

Bronnen:

2018-03-13-investico-hout-verstoken-kolencentrales-leidt-juist-tot-meer-broeikasgas
2019-01-31-nieuwsbladdekaap-zware-kritiek-van-oud-directeur-staatsbosbeheer-op-houtkap
2019-02-12-petitie-stop-grootschalige-bomenkap-een-ander-en-duurzamer-natuurbeleid
2019-02-10-volkskrant-staatsbosbeheer-vernielt-onze-bossen-vindt-een-oud-directeur-ze-maken-mooie-bossen-lelijk
2019-02-20-demonitor-kro-ncrv-volgens-deze-oud-directeur-van-staatsbosbeheer-is-bomenkap-teveel-financieel-gedreven
2019-02-27-kro-ncrv-pointer-bos-dat-vervangen-wordt-door-andere-natuur-hoeft-niet-teruggeplant-te-worden
2019-03-02-kro-ncrv-pointer-onze-omgeving-wordt-kaal-gekapt-zonder-dat-we-weten-of-er-iets-voor-terugkomt
2019-03-25-omgevingsweb-beantwoording-kamervragen-over-het-bericht-zware-kritiek-van-oud-directeur-staatsbosbeheer-op-houtkap
2019-03-26-gov-nl-tweede-kamer-beantwoording-vragen-zware-kritiek-van-oud-directeur-staatsbosbeheer-op-houtkap-300-000-m3-rondhout
2019-04-12-nos-tientallen-natuurorganisaties-bundelen-krachten-tegen-bomenkap
2019-04-12-trouw-meer-dan-zestig-milieuclubs-eisen-dat-staatsbosbeheer-nu-echt-stopt-met-bomen-kappen
2019-04-13-staatsbosbeheer-biomassa-dossier-reactie-op-uitlatingen-van-marjan-minnesma-van-urgenda-over-bosbeheer
2019-04-15-ad-op-de-veluwe-worden-nog-steeds-bomen-gekapt-dit-kan-gewoon-niet
2019-05-20-pvdd-vragen-en-antwoorden-over-massale-bomenkap-in-nederland
2019-05-22-gelderlander-provincie-onderzoekt-nut-massale-bomenkap-door-staatsbosbeheer-in-gelderland
2019-05-26-staatsbosbeheer-biomassa-dossier-zakendoen-inspirerende-voorbeelden-avantium
2019-05-31-gelderlander-protest-tegen-centrale-voor-biomassa-in-arnhem-zwelt-aan
2019-06-03-tweede-kamer-hoorzitting-bomen-kappen-voor-klimaat-en-natuur-roofbouw-of-noodzakelijk-kwaad
2019-06-28-gov-nl-tweede-kamer-beantwoording-vragen-staatsbosbeheer-wil-duidelijker-bosbeleid-houtkap-300-000-m3-rondhout-per-jaar
2019-10-09-silvan-de-boer-senior-business-developer-bij-eneco-new-energy-linkedin-profiel
2020-03-03-nrc-directeur-staatsbosbeheer-sylvo-thijsen-we-moeten-leren-omgaan-met-die-heftige-confrontaties
2020-03-06-nrc-frits-van-beusekom-voormalig-directeur-staatsbosbeheer-hou-op-met-zinloos-rooien-van-ons-bos
2020-08-26-groene-staatsbosbeheer-dit-is-landbouw-met-bomen-kaalkap-platgereden-bosgrond
2020-10-10-volkskrant-hout-als-energiebron-is-schadelijk-voor-het-klimaat-10-redenen-om-geen-biomassa-te-verbranden
2020-12-09-investico-hoe-estse-bomen-worden-opgestookt-in-onze-centrales

2019: SBB presentatie Biomassa Businesscase

Op 26 mei 2019 presenteerde Staatsbosbeheer biomassa directeur Zwier van Olst een businesscase waarbij Staatsbosbeheer vanuit een consortium met de organisaties Avantium, AkzoNobel, Chemport Europe en RWE (Essent) samen een project aan het opstarten waren waarvoor zoveel houtige biomassa nodig zou zijn dat het met alleen biomassa uit Nederlandse bossen niet mogelijk was en waardoor Staatsbosbeheer biomassa uit Duitsland gaat importeren. In het artikel van Staatsbosbeheer staat:

> We leggen het traject echt samen af. Elke partij heeft een eigen rol en verantwoordelijkheid. Die van ons is de levering van biomassa. Voor de fabriek in Delfzijl leverden we in de opstartfase zo'n 50 ton. Stapsgewijs schalen we op naar 250.000 ton vers materiaal in 2022-2023. Dat kunnen we dan niet meer uit de eigen gebieden in de regio halen. We gaan dus samenwerken met Duitse bosbeheerders.
>
> Het consortium werkt toe de eerste echt commerciële fabriek in 2022-23 (250.000 ton biomassa). Het plan is die voor 2030 uit te breiden naar een capaciteit van 500.000 tot 700.000 ton biomassa. Op die schaal krijgt bio-raffinage écht impact. Daarbij is het een businesscase. Staatsbosbeheer moet er aan kunnen verdienen zodat we het beheer van onze terreinen kunnen financieren.
>
> Contactpersoon Staatsbosbeheer voor het project is: Bio Enerco BV (onderdeel van Staatsbosbeheer) directeur Henk Wanningen.
>
> Bron: 2019-05-26-staatsbosbeheer-biomassa-dossier-zakendoen-inspirerende-voorbeelden-avantium

Op 13 december 2023 publiceert Follow The Money (FTM) een artikel over de 'Financiële malaise bij Staatsbosbeheer' waarin Sylvo Thijsen, de huidige directeur Staatsbosbeheer (2013 tot 2025), o.a. bestuurslid en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter van biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN), en Raad van Bestuurslid en biomassalobbyist van de Grontmij (tegenwoordig Sweco) net doet alsof het importeren van biomassa uit Duitsland niet voorzien was terwijl in de presentatie van de Biomassa Businesscase van Staatsbosbeheer Biomassa BV directeur Zwier van Olst uit 2019 al heel duidelijk werd aangegeven dat er grote hoeveelheden biomassa geïmporteerd moest gaan worden uit Duitsland.

Hij benoemt ook dat de biomassa binnen een straal van 150 kilometer en daarom uit de regio komt terwijl tijdens de afgelopen vijf jaar een straal van 100 kilometer veelvuldig besproken en verguist is tijdens overleg met de Tweede Kamer en provincie- en gemeentebesturen.

> Al jaren komt er steeds minder hout en biomassa uit de natuurgebieden van Staatsbosbeheer. In 2022 daalde de opbrengst van hout en biomassa met maar liefst 16,5 procent ten opzichte van het jaar ervoor. Thijsen maakt zich daar zorgen over. 'Biomassa en hout zijn een te onzekere inkomstenbron. 'We hebben een wettelijke taak om te zorgen voor de natuur, maar we hebben echt te weinig geld om ons werk goed te blijven doen,' zegt Thijsen.
>
> Staatsbosbeheer verkoopt onder meer resten uit de eigen natuurgebieden aan biomassacentrales. De historisch lage opbrengst uit biomassa en hout was in 2022 niet eens genoeg om te voldoen aan de contractuele leveringsverplichting. Extra bos kappen is geen optie. Daarom heeft de organisatie in 2022 enkele duizenden tonnen biomassa uit het buitenland (Duitsland) geïmporteerd om financiële claims te voorkomen, staat in het jaarverslag. Dat was niet goedkoop.
>
> Dit jaar verwachten we genoeg houtopbrengst van onze eigen terreinen. Overigens importeert Staatsbosbeheer alleen biomassa uit de regio: binnen een straal van 150 kilometer. 'Daarmee voldoen we ruimschoots aan nationale en Europese regels,' zegt Thijsen.

Verzoeken GS om provinciale middelen alleen nog in te zetten ter ondersteuning van initiatieven die zijn gericht op het verbranden van houtige biomassa voor energieopwekking wanneer deze

- Biomassa gebruikt
  - met een regionale afkomst (max 100km van de installatie);
  - Waar bij de winning geen verschraling van de bodem of achteruitgang van de biodiversiteit optreedt;
  - Die in de cascadering geen hoogwaardigere toepassing kent.

Bron: 2017-05-24-provincie-gelderland-motie-groenlinks-d66-pvda-sp-cda-vvd-verbranding-van-biomassa

Bronnen:

2017-05-24-provincie-gelderland-motie-groenlinks-d66-pvda-sp-cda-vvd-verbranding-van-biomassa
2017-11-03-beon-biomassalobby-presentatie-henk-wanningen-directeur-bioenerco-biomassabv-staatsbosbeheer
2018-07-16-epv-staatsbosbeheer-directeur-zwier-van-olst-we-moeten-zagerijen-zekerheid-bieden
2019-05-22-gelderlander-provincie-onderzoekt-nut-massale-bomenkap-door-staatsbosbeheer-in-gelderland
2019-05-26-staatsbosbeheer-biomassa-dossier-zakendoen-inspirerende-voorbeelden-avantium
2019-05-31-gelderlander-protest-tegen-centrale-voor-biomassa-in-arnhem-zwelt-aan
2019-10-14-arnhemspeil-reactie-op-brief-van-de-provincie-gelderland-mbt-vragen-over-de-biomassacentrale-van-veolia-in-arnhem
2020-01-03-gelderlander-chef-klimaat-van-de-provincie-worstelt-met-weerstand-het-is-alarmfase-nummer-1
2020-01-10-arnhemspeil-melding-onbetrouwbaar-bestuur-provincie-gelderland-mbt-communicatie-over-de-biomassacentrale-van-veolia
2020-06-30-gov-nl-minez-kabinetaanpak-klimaatbeleid-verslag-van-een-notaoverleg
2022-04-11-gov-nl-minlnv-tweede-kamer-vragen-antwoord-minister-van-der-wal-zeggelink-industriele-houtzagerij-staatsbosbeheer-delftzijl
2022-12-02-gov-nl-algemene-rekenkamer-bosbeheer-in-beeld-staatsbosbeheer-en-de-bossenstrategie
2023-12-13-ftm-financiele-malaise-bij-staatsbosbeheer
2024-03-14-houtwereld-staatsbosbeheer-wil-grote-zagerij-in-nederland

2019: Klimaatakkoord Nederland

Op 28 juni 2019 biedt Ed Nijpels vanuit het kabinet als voorzitter van het Klimaatberaad het Klimaatakkoord aan bij de Tweede Kamer waarin het totale pakket van afspraken, maatregelen en instrumenten dat de Nederlandse CO2-uitstoot in 2030 met ten minste 49 procent moet terugdringen is opgenomen. In het plan is te lezen dat het kabinet grootschalig wil inzetten op biomassa als klimaatoplossing. Hieronder een kleine greep uit de biomassaplannen:

> In breder kader neemt het kabinet het initiatief voor een integraal duurzaamheidskader voor alle biomassa (zie D.2 Biomassa) om een consistent kader over de verschillende sectoren waar biomassa wordt ingezet, te verzekeren. Aan een speciale (SER-) commissie wordt advies gevraagd over dit duurzaamheidskader, daarbij zullen ook stakeholders worden geconsulteerd. Naar verwachting is dit kader in 2020 beschikbaar. (...) De borging van voldoende geavanceerde hernieuwbare biobrandstoffen vindt plaats binnen het duurzaamheidskader voor biomassa.
>
> In het integraal duurzaamheidskader biomassa wordt bepaald op welke wijze de CO2-emissies veroorzaakt door indirect veranderend landgebruik (ILUC) bij berekeningen in de CO2-emissies in de biomassaketen meegenomen gaan worden.
>
> Duurzame warmte & duurzame gassen i. De Rijksoverheid zorgt voor een robuust duurzaamheidskader voor biomassa (inclusief groen gas). Onderdeel van dit kader kan zijn dat biomassa als transitie-, piek- en back-up warmtebron in de gebouwde omgeving gebruikt kan worden. j. Overheden zetten zich in om de ontwikkeltijd van projecten te verkorten door efficiëntere vergunningsverleningstrajecten.
>
> Natuur, bomen, gewassen en landbouwgronden bieden ons niet alleen een waardevol landschap, maar leggen ook koolstof (CO2) vast en vormen zo de natuurlijke basis om klimaatverandering te voorkomen. Ze stellen ons bovendien in de gelegenheid voedsel en biomassa te produceren, ook in een veranderend klimaat.

Bronnen:

rijksoverheid.nl/onderwerpen/klimaatverandering/klimaatbeleid/ontstaan-klimaatbeleid
2018-03-13-investico-hout-verstoken-kolencentrales-leidt-juist-tot-meer-broeikasgas
2018-09-05-ser-bespreking-conceptvoorstel-uitwerking-hoofdlijnen-klimaatakkoord-voor-elektriciteit
2019-06-28-gov-nl-aanbieding-klimaatakkoord-ed-nijpels-voorzitter-klimaatberaad
2019-06-28-gov-nl-klimaatakkoord
2019-07-04-natuur-en-milieu-inititiatiefnemer-biomassa-warmtepact-met-vattenfall-eneco-ennatuurlijk-eteck-en-veolia
2019-07-18-eneco-warmtebedrijven-en-milieuorganisaties-sluiten-biomassa-warmtepact
2019-07-22-ennatuurlijk-ondertekent-biomassa-warmtepact-met-vattenfall-eneco-eteck-veolia-en-natuur-en-milieu
2019-07-22-vattenfall-ondertekend-biomassalobby-warmtepact-van-natuurenmilieu-samen-met-eneco-essent-eteck-ennatuurlijk-veolia
2019-10-09-silvan-de-boer-senior-business-developer-bij-eneco-new-energy-linkedin-profiel
2020-12-09-investico-hoe-estse-bomen-worden-opgestookt-in-onze-centrales

2019: SBB Energiehout & Bio Enerco BV - Biomassale Kaalkap

Halverwege 2019 publiceert Robin Noorda van Tropism de film 'Biomassale Kaalkap' die niets aan de fantasie over laat en de alles vernietigende werkwijze van Staatsbosbeheer laat zien tijdens de grootschalige kap van een bos. De film toont de onherstelbare schade die de harvesters veroorzaken aan de bosbodem en geeft een duidelijke uiteenzetting en weerlegging van alle argumenten die Staatsbosbeheer aandraagt waarmee ze de schade die ze veroorzaken aan onze gezondheid, de natuur en het klimaat proberen te verantwoorden.

Staatsbosbeheer heeft op 26 september 2020 een reactie op hun website geplaatst (die ze verwijderd hebben maar die nog terug te vinden is in de diverse internetarchieven). In de reactie van Staatsbosbeheer is te lezen dat ze het oneerlijk vinden dat in de film wordt aangeven dat er 30 hectare bos vernietigd is omdat ze maar 20 hectare bos gekapt hebben. (waarvan de vergunningsprocedure nog liep) In een zeer uitgebreid nieuwsartikel van 18 maart 2021 in Trouw is echter te lezen dat de oorspronkelijke plannen nog veel rigoureuzer waren en dat de initiële kaalkap nog maar het begin was van een zesjarige kapcyclus waarbij uiteindelijk 96 hectare bos gaat verdwijnen:

> Volgens de oorspronkelijke plannen moet 96 hectare bos worden gekapt. (...) Staatsbosbeheer voert het plan uit in drie fasen van telkens zes jaar, waarvan de eerste volgend jaar afloopt.

Op 25 september 2023 publiceert RTL Nieuws een artikel waarin wordt vermeld dat Staatsbosbeheer nogmaals 7,6 hectare bos gekapt heeft in Schoorl en vervolgens nog eens 16 hectare gaat kappen iets verderop in de duinen.
In de rubriek politiek, wetenschappers, opiniemakers of actievoerders op de website van de Duinstichting staat begin 2024 vermeld: 'Eerst moesten de bomen in het Dr. Van Steijnbos eraan geloven. Nu is het honderd jaar oude bos langs de Verspyckweg aan de beurt.' Die 30 hectare aan massale kaalkap die in de film benoemd wordt lijkt dus feitelijk juist.

In de reactie van Staatsbosbeheer op de film van Robin Noorda is ook te lezen dat Staatsbosbeheer geen biomassakapsubsidies zou ontvangen en biomassa altijd een reststroom zou zijn uit regulier of noodgedwongen houtoogst.

> We zouden volgens de makers gedreven zijn door commerciële belangen en biomassa- en kapsubsidies van honderden miljoenen euro's. Deze subsidies ontvangen wij niet en biogrondstof is altijd een reststroom uit regulier of noodgedwongen houtoogst.

In het hoofdstuk Subsidies Staatsbosbeheer is te lezen dat Staatsbosbeheer wel degelijk voor een groot deel van haar inkomsten afhankelijk is van de SNL-subsidies van de provincies voor Natura2000 'natuurherstel werkzaamheden', een argument wat Staatsbosbeheer stelselmatig inbrengt om het destructieve kapbeleid goed te praten. Op 18 november 2020 is in de Trouw te lezen dat minister Carola Schouten in de Bossenstrategie heeft aangegeven dat er alsnog 3400 hectare bos herplant moet worden ter compensatie van de kap sinds 2017 in Natura 2000-gebieden:

> Daarnaast komt er 3400 hectare aan bos terug door het herplanten van bomen ter compensatie van de kap sinds 2017 in Natura 2000-gebieden ten behoeve van natuurontwikkeling als heide en duin. Hiervoor ligt 120 miljoen euro klaar. Tegen die bomenkap is de afgelopen jaren op diverse plaatsen in het land fel geprotesteerd, soms tot in de rechtbank. Schouten wil nu wettelijk vastleggen dat bomenkap ten behoeve van andere natuur altijd moet worden gecompenseerd.

Zelfs in de reactie van Staatsbosbeheer op de aantijgingen van Tropism Collectief wordt dit nogmaals benoemd en hiermee wordt ook halfslachtig uitgelegd dat er officieel geen her-plantplicht is voor bos dat gekapt is voor die

Natura2000-‘natuurherstel’-werkzaamheden. Door o.a. Natura2000- én natuur*herstel*maatregelen neemt het bosareaal namelijk af:

> Wat wel klopt is dat ons bosareaal de afgelopen jaren is afgenomen als gevolg van Natura 2000 en natuurherstelmaatregelen.

In de reactie schrijft Staatsbosbeheer desondanks dat het ‘uiteraard onjuist’ is dat er niet herplant wordt na houtoogst of kap terwijl uit hun eigen reactie en de Bossenstrategie van 2020 blijkt dat het wel degelijk juist is.

Staatsbosbeheer verwijst in hun reactie naar de website van Staatsbosbeheer. Op de versie van die website van 1 juni 2019 staat de deal met Shell uitgelegd waarin te lezen is dat ‘het partnerschap met Shell past in de aanpak van Staatsbosbeheer om samen met partners te werken aan een duurzaam en klimaatbestendig Nederland’ met daarbij een knop die verwijst naar ‘Meer over Biobased Economy’. Op dezelfde webpagina van Staatsbosbeheer maar dan de laatste versie van 20 januari 2024 is de knop ‘Meer over Biobased Economy’ door Staatsbosbeheer verwijderd.

> Shell en Staatsbosbeheer gaan in Nederland de komende 12 jaar samenwerken. Om te beginnen investeert Shell € 17,4 miljoen in Buitenfonds, een onafhankelijke stichting die geld werft voor waardevolle projecten in de natuurgebieden van Staatsbosbeheer. Zo kunnen bedrijven en particulieren investeren in de Nederlandse natuur. Shell wil bijdragen aan de versnelde transitie naar hernieuwbare energie in Nederland. De samenwerking met Staatsbosbeheer sluit daarop aan.

Op 8 februari 2022 komen Greenpeace en Extinction Rebellion in actie tegen de schaamteloze greenwashing praktijken van Staatsbosbeheer.

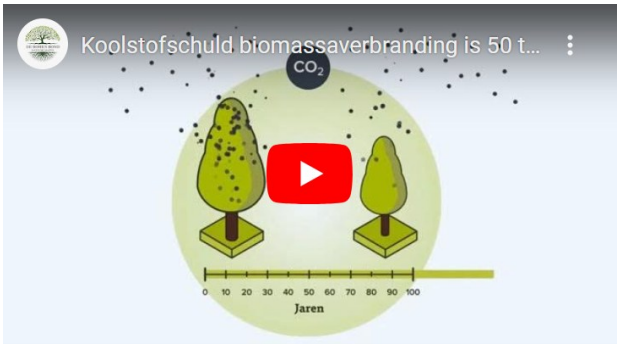
> Actievoerders van Greenpeace hebben dinsdagochtend voor het hoofdkantoor van Staatsbosbeheer in Amersfoort een boom geplant, om die vervolgens met olie te overgieten. Met deze actie vroeg Greenpeace aandacht voor ‘De Vieze Verkiezing’. ‘Samen planten we bomen’, een samenwerking tussen Shell en Staatsbosbeheer, won de weinig eervolle titel uit ruim 1500 inzendingen.

Op 14 november 2022 publiceerde de jongerenraad van Staatsbosbeheer een position paper met een vernietigend advies over de samenwerking van Staatsbosbeheer met Shell:

> Ook de komende jaren houdt Shell zich nog hoofdzakelijk bezig met het winnen van olie en gas’, staat in hun verklaring, waarmee Shell actief ‘de klimaatcrisis alleen maar erger maakt’. Hiermee draagt Shell niet bij aan de oplossing van de klimaatcrisis, het maakt deze alleen maar erger. Wij beschouwen de samenwerking daarom als greenwashing. Als

vertegenwoordigers van de generatie die zal moeten leven met de gevolgen van de klimaatcrisis spreken wij ons dan ook uit tegen de samenwerking met Shell.

Uit meerdere rapporten waaronder het rapport van de Algemene Rekenkamer van 2 december 2022 blijkt heel duidelijk de verdrievoudiging van de biomassaproductie van Staatsbosbeheer vergeleken met 2012 en uit ons rapport blijkt de gigantische biomassalobbymachine en de betrokkenheid van juist de biomassa BV directeuren van Staatsbosbeheer die daar mede voor verantwoordelijk zijn geweest. Zonder die combinatie van Natura2000 'natuurherstel' kapsubsidies en de biomassaoogst die bij dat kappen vrijkomt zou Staatsbosbeheer financieel in de problemen komen en zouden die veel te hoge salarissen van de desbetreffende directeuren of de kosten voor het nieuwe hoofdkantoor niet betaald kunnen worden.

In de film van Robin Noorda wordt uitgelegd dat oude bomen meer CO2 opnemen dan nieuwe aanplant. Staatsbosbeheer probeert de lezer te misleiden door te zeggen dat oude bomen minder CO2 opnemen dan bomen die in hun maximale groeicurve zitten. Dit zeggen ze omdat ze financieel belang hebben bij het kappen van bomen. Alle *niet* door de biomassalobby betaalde wetenschappers en ook de Nederlandse overheid (PBL) geven aan dat er veel meer factoren zijn waar naar gekeken moet worden.
Het duurt even lang als de groei van de omgekapte boom voordat een nieuwe boom dezelfde hoeveelheid CO2 weer heeft vastgelegd die bij verbranden van een boom is vrijgekomen. Daarbij moet je ook de CO2 nog meetellen die de boom had opgenomen als je de boom niet gekapt had. Additioneel moet je ook alle uitstoot meetellen door de werkzaamheden, zoals de verminderde opnamecapaciteit door schade aan de bosbodem, het kappen, vervoeren, vermalen en drogen en persen van het hout, die nodig zijn om de boom uiteindelijk te verbranden. Het is dus niet zo dat een nieuwe boom alle CO2 op gaat nemen die de oude verbrande boom ál had opgenomen én nog zou hebben opgenomen als deze door had mogen groeien. Het gevolg is dus altijd een overschot aan CO2.

Dit wordt nog eens verergerd door het feit dat er ook veel bomen worden omgekapt waar geen herplant voor plaats vindt en doordat de kap niet alleen de CO2-opname stil zet van de verdwenen bomen maar ook de CO2-vastleggingscapaciteit van de bosbodem sterk verslechterd door het verdwijnen van de bomen en het kapot rijden van de bosbodem. De wetenschap en het PBL weerspreken dus wat Staatsbosbeheer zegt en bevestigen wat in de film van Noorda wordt uitgelegd.

Op 20 september 2017 publiceerde de universiteit van Wageningen een artikel in het Vakblad Natuur Bos Landschap waaruit bleek dat als gevolg van een toename in ontbossing het Nederlandse bosareaal tussen 2013 en 2017 (netto) met ongeveer 5.400 hectare was afgenomen en uit onderzoek van Probos van 7 december 2020 blijkt dat Nederland elk jaar tussen de 1500 en 3500 hectare (netto) aan bos verliest waaronder een groot deel dat niet gecompenseerd hoeft te worden vanwege alle ontheffingen en vrijstellingen. Wat echter vrijwel nooit ter sprake komt in de discussie over het kapbeleid van Staatsbosbeheer is de reden waarom er telkens 'netto' bij het bosverlies vermeld wordt. In feite wordt er nog veel meer hectare bos gekapt in Nederland maar een groot deel daarvan wordt niet meegeteld als verdwenen bos omdat op het kaalgekapte terrein weer nieuwe aanplant wordt geplaatst.

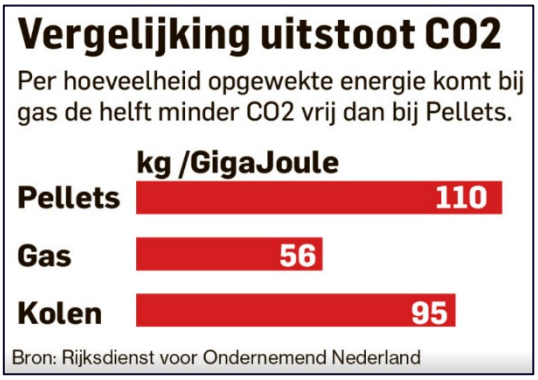
Zoals in de video van het PBL te zien is, legt die nieuwe aanplant de eerste tientallen jaren nauwelijks CO2 vast en duurt het minimaal 50 tot meer dan 100 jaar voordat een nieuwe boom dezelfde hoeveelheid CO2 heeft opgenomen die vrij is gekomen tijdens het verbranden van een boom en dien je daar additioneel de CO2 nog bij op te tellen die de boom had opgenomen indien je de boom niet gekapt had. Ondanks dat die grote hoeveelheid aan kaalgekapte terreinen met nieuwe aanplant niets bijdragen als oplossing voor de klimaat- en biodiversiteitscrisis worden ze toch meegeteld.

In een artikel uit 2005 legt de universiteit van Wageningen al uit hoe funest in termen van koolstof maar zeker ook in termen van biodiversiteit dit beleid van Staatsbosbeheer daadwerkelijk is (ten tijden van dit artikel uit 2005 kwam er in Nederland nog netto bos bij maar sinds 2012 is dit omgeslagen in een netto verlies dankzij het biomassa- en kapbeleid):

> Echter de bruto bosverandering achter deze uitbreiding bleek wel opmerkelijk: Nederland heeft in de jaren negentig een jaarlijkse ontbossing gehad (bos volgens de bosdefinitie en bos buiten bosverband tezamen) van 1470 ha per jaar en een uitbreiding van 2520 ha. Dit zijn grote veranderingen. De ontbossing komt neer op 0.4% van het areaal per jaar welk vergelijkbaar is met ontbossingssnelheden in veel tropische landen. Natuurlijk staat er in Nederland een netto uitbreiding tegenover, maar in feite zijn we dus met het bos aan het schuiven door het landschap. Dit schuiven met het bos is funest in termen van koolstof, maar zeker ook in termen van biodiversiteit.

Op 1 juli 2020 publiceerde het Joint Research Centre (JRC) van de Europese Commissie een onderzoeksrapport waarin dezelfde conclusies worden getrokken dat oude bomen meer CO2 opnemen dan nieuwe aanplant. Ook wordt bevestigd dat het bio-energie en houtkapbeleid in Europa funest is voor de Europese klimaatambities ondanks dat er meer bos bij geplant wordt dan dat er gekapt wordt:

> De ontbossing in Europa is na 2015 met 49 procent toegenomen vergeleken met het gemiddelde van de vier jaren daarvoor. Dat constateren onderzoekers van het Joint Research Centre in Italië, een onderzoeksinstituut van de Europese Commissie. Het verlies van biomassa is tussen 2016 en 2018 zelfs nog sneller gegroeid, met 69 procent ten opzichte van de vier jaren daarvoor. De toename is een gevolg van de recente groei van de houtmarkten, bio-energie en internationale handel, zeggen de onderzoekers.
>
> Opvallend is dat tegelijkertijd het beboste oppervlak in Europa groeit. Deze nieuwe aanplant neemt echter veel minder CO2 op dan oude bomen. De onderzoekers constateren ook dat de Europese klimaatambities na 2020 in gevaar komen als de ontbossing in dit tempo doorgaat. Het verlies van CO2-opslag door bossen betekent dat er extra emissiereductie in andere sectoren nodig is om tegen 2050 klimaatneutraliteit te bereiken.

In het artikel van de Wageningen Universiteit van 20 september 2017 wordt wel vermeld dat Staatsbosbeheer transparanter zou moeten zijn en vraagt zich af wat de reden is dat een gedetailleerd overzicht ontbreekt met de locaties en oppervlaktes die worden ontbost en de aanleiding daarvoor:

> Uit onderzoek van de Wageningen Universiteit blijkt dat tussen 2013 en 2017 bij 38 procent van het totale verlies van bos omvorming naar andere natuur de oorzaak is. Dit is een fors aandeel: het is de grootste reden van ontbossing in ons land.
>
> Wij maken ons zeker zorgen om ontbossing in het algemeen, maar vooral om ontbossing waarbij de verloren oppervlakte niet elders wordt gecompenseerd. Als we op deze voet doorgaan gaat het niet de goede kant op. Als veel provincies beslissen om over te gaan tot omvormen heeft dat wél als gevolg dat er minder bos overblijft met alle gevolgen van dien voor het klimaat. Het is tegenstrijdig beleid.

> Ontbossing is wat ons betreft met name onwenselijk wanneer er geen compensatie van de verloren bosoppervlakte op een andere locatie plaatsvindt. Een gedetailleerd overzicht met de locaties en oppervlaktes die worden ontbost om welke reden dan ook is niet openbaar beschikbaar. Ook de oppervlakte die niet wordt gecompenseerd, is onbekend. Terreinbeheerders zoals Staatsbosbeheer en ook Rijkswaterstaat weten dit wel en zouden dit transparant moeten maken, zodat we hier meer inzicht in krijgen.

Op 24 oktober 2022 publiceert Staatsbosbeheer een artikel op hun website waarin Harrie Hekhuis, de programmadirecteur Bos & Klimaat van Staatsbosbeheer, en bestuurslid van biomassalobbyorganisatie VBNE uitlegt dat de Natura-2000 en natuurherstelverplichting waarop een groot deel van het SNL-subsidiestelsel en het biomassakapbeleid van Staatsbosbeheer gebaseerd is, toch minder stellig is dan ze al die tijd hebben doen voorkomen.

> Als Staatsbosbeheer hebben wij in kaart gebracht waar in onze gebieden bijvoorbeeld grasland tot bos is om te vormen. Als grasland al te veel is aangetast door stikstof of verdroging, lukt het waarschijnlijk niet meer om de gewenste ontwikkeling van de biodiversiteit te realiseren. Bos kan voor een aantal terreinen met korte vegetaties als grasland zeker meerwaarde hebben in termen van klimaat en biodiversiteit. Dat blijkt ook weer uit een recente studie in opdracht van provincies en LNV.
>
> Dat is natuurlijk een plaatje dat we moeten omzetten in uitvoering, vervolgt Harrie. Eerst moeten vervolgens intern de neuzen dezelfde kant op. Collega's hebben jarenlang gewerkt aan het vergroten van de biodiversiteit op zo'n grasland. Ze hebben zich bijvoorbeeld ingezet voor meer weidevogels. Het is dan niet altijd gemakkelijk om te moeten omschakelen naar bosontwikkeling. En het blijft ook altijd kiezen: er zijn meerdere wegen naar Rome. Zodra we het er intern over eens zijn een gebied tot bos om te vormen, start het vergunningentraject met de betrokken gemeenten en de omwonenden.

Op 13 februari 2023 stond in het 'Compendium voor de Leefomgeving' (Nederlandse overheid) het meest actuele overzicht van het aantal hectare bos in Nederland. Hieruit bleek dat sinds het nieuwe biomassa- en kapbeleid van Staatsbosbeheer (2012) een zeer groot aantal hectare bos in Nederland is verdwenen in de periode tot 2017 en dat sinds de meting in 2017 nog eens 1900 hectare bos is verdwenen dankzij o.a. het Natura 2000 'natuurherstel' kapbeleid:

> In de periode 1970-2013 steeg de bosoppervlakte gestaag, gevolgd door de forse daling in de periode 2013-2017.
>
> Sinds de laatste meting in 2017 is er circa 1900 hectare bos minder.
>
> De voornaamste oorzaken voor deze daling zijn het vellen van tijdelijke bossen die zijn aangeplant op landbouwgrond en het omzetten van bos in andere natuur, zoals heide. Ontbossing voor herstel van andere typen natuur in het kader van de Natura 2000-beheerplannen.

Staatsbosbeheer maakt de filmmaker Robin Noorda uit voor leugenaar terwijl de feiten uitwijzen dat juist Staatsbosbeheer stelselmatig het publiek en de politiek van onwaarheden voorziet.

Bronnen:

2005-09-00-edu-nl-wur-alterra-nederlandse-ontbossing-bedraagt-1470-ha-per-jaar
2012-02-00-probos-bosomvorming-zonder-compensatie
2017-09-20-edu-nl-wur-het-nederlandse-bos-als-bron-van-co2
2019-02-27-kro-ncrv-pointer-bos-dat-vervangen-wordt-door-andere-natuur-hoeft-niet-teruggeplant-te-worden
2019-03-02-kro-ncrv-pointer-onze-omgeving-wordt-kaal-gekapt-zonder-dat-we-weten-of-er-iets-voor-terugkomt
2019-06-01-staatsbosbeheer-en-shell-zeggen-dat-ze-5-miljoen-bomen-gaan-aanplanten-voor-de-bio-based-economy
2019-08-16-arnhemspeil-meerdere-vragen-tav-de-vergunningen-van-de-biomassacentrale-van-veolia-op-het-ipkw-arnhem
2019-09-10-arnhemspeil-aansprakelijkheidstelling-gs-voor-schade-aan-gezondheid-milieu-en-klimaat-ivm-de-biomassacentrale
2019-09-10-gld-actiegroep-dreigt-provincie-voor-internationaal-strafhof-te-dagen
2019-10-14-arnhemspeil-reactie-op-brief-van-de-provincie-gelderland-mbt-vragen-over-de-biomassacentrale-van-veolia-in-arnhem
2019-11-29-tropism-reactie-op-staatsbosbeheer-biomassale-kaalkap-film
2020-01-10-arnhemspeil-melding-onbetrouwbaar-bestuur-provincie-gelderland-mbt-communicatie-over-de-biomassacentrale-van-veolia
2020-05-29-staatsbosbeheer-over-staatsbosbeheer-dossiers-biobased-economy
2020-07-01-nature-abrupt-increase-in-harvested-forest-area-over-europe-after-2015
2020-09-26-staatsbosbeheer-dossiers-biomassa-reactie-op-video-biomassa
2021-02-18-staatsbosbeheer-dossiers-biomassa-feiten-en-cijfers-over-biomassa
2021-07-05-somo-how-dutch-government-subsidies-for-estonian-biomass-aggravate-the-biodiversity-and-climate-crisis
2021-07-07-greenpeace-nl-natuurschade-in-estland-voor-biomassa-nederland-milieuorganisaties-stappen-uit-convenant
2021-07-07-greenpeace-nederland-de-biomassa-leugen-exit-convenant-duurzaamheid-biomassa
2022-02-08-ad-greenpeace-komt-in-actie-bij-staatsbosbeheer-in-amersfoort-schaamteloze-samenwerking-met-shell
2022-09-28-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-dag-geen-social-media-omdat-xr-einde-eist-aan-greenwashing-praktijken-shell
2022-10-24-staatsbosbeheer-aanplant-nieuw-bos-verloopt-nog-niet-snel-genoeg
2022-11-14-staatsbosbeheer-position-paper-van-staatsbosbeheer-jongerenraad-stop-samenwerking-staatsbosbeheer-en-shell
2022-12-02-ad-vijf-miljoen-bomen-dankzij-shell-liever-niet-zegt-utrechtse-politiek
2023-02-13-gov-nl-cop-oppervlakte-bos-in-nederland-1970-2021
2023-04-14-verbiedfossielereclame-jongeren-staatsbosbeheer-tegen-samenwerking-met-shell-dit-is-greenwashing
2023-09-25-rtlnieuws-bergen-aan-zee-strijd-om-kap-13000-bomen-we-moeten-nu-echt-ingrijpen

2024-01-18-tropism-biomassale-kaalkap
2024-01-20-staatsbosbeheer-wat-we-doen-bos-beheren-shell-biomassalobby-partners-voor-nederlands-bos
2024-01-20-staatsbosbeheer-wat-we-doen-bos-beheren-shell

2019: Tweede Kamervragen Bomen stoken in centrales? Waanzin!

Op 20 november 2019 en 19 december 2019 beantwoord minister Eric Wiebes (Economische Zaken en Klimaat) wederom vragen van de Tweede Kamer naar aanleiding van het DNV-GL rapport waaruit blijkt dat er meer CO2 en een grote hoeveelheid schadelijke stoffen vrijkomt bij het stoken van biomassa vergeleken bij het stoken van kolen en het zoveelste bericht (Bomen stoken in centrales? Waanzin!) waarin de duurzaamheidscriteria, de certificering en controle voor het garanderen van duurzame houtige biomassa in twijfel worden getrokken.

De minister verwijst in zijn reactie naar een presentatie van de betaalde biomassalobbyorganisatie Platform Bio-Energie (PBE). In het PBE-document wordt beweerd dat 77 procent van de biomassa gecertificeerd en daarom duurzaam zou zijn terwijl uit ons onderzoek blijkt (zie hoofdstuk 'Bos en biomassacertificering') dat de mensen die de biomassacertificeringslabels hebben opgezet en beheren dezelfde mensen zijn die door de biomassalobby of energiesector betaald worden, waaronder Peter-Paul Schouwenberg van RWE (Essent).

Uit ons onderzoek blijkt ook dat de labels geen garantie bieden voor de duurzaamheid van biomassa. In 2022 gebeurt exact hetzelfde na vragen van de Tweede Kamer aan minister Jetten die exact dezelfde antwoorden gebruikt en opnieuw naar het Platform Bio-Energie (PBE) verwijst. Lees onze uitgebreide reactie op de antwoorden van minister Eric Wiebes waaruit blijkt dat hij niet de waarheid vertelt.

Organisatie

Home / Over PBE | Platform Bio-Energie / Organisatie

RONALD ZWART
Voorzitter
RWE Generation

PETER-PAUL SCHOUWENBERG
Vice Voorzitter
RWE Generation

HYLKO BRANDSMA
Penningmeester
Energy Pellets Moerdijk

HELMA KIP
Bestuurslid
Ennatuurlijk

JAAP KIEL
Bestuurslid
ECN part of TNO

JOHN BOUTERSE
Bestuurslid
Twinnovate

SILVAN DE BOER
Bestuurslid
Eneco

LAURA BOUWENS
Secretariaat
PBE

Op de website van Platform Bio-Energie (PBE) is te lezen dat o.a. directeur Peter-Paul Schouwenberg (RWE Essent) en Ronald Zwart (RWE) en Helma Kip (RWE Essent en EnNatuurlijk van Veolia) in het bestuur zitten en op 23 oktober 2019 bleek Henk Wanningen, die werkzaam is voor Staatsbosbeheer én directeur is van de biomassa BV Bio-Enerco van Staatsbosbeheer, aangesteld te zijn als de voorzitter van de PBE/NL-BEA.

Bronnen:

2018-04-18-dnv-gl-rwe-eemshavencentrale-aanvraag-revisievergunning-wabo-verhogen-aandeel-biomassabijstook-van-800-naar-1600-kton-pj
2019-03-15-mo-hout-verbranden-voor-energie-een-inbreuk-op-het-eu-verdrag
2019-06-14-adbe-protocol-voor-de-toetsing-van-certificatieschema-s-aan-de-nederlandse-duurzaamheidseisen-voor-vaste-biomassa
2019-07-04-platformbioenergie-gebruik-van-houtige-biomassa-voor-energieopwekking-jaarraportage-2018-voorzitter-henk-wanningen
2019-07-13-gelderlander-ja-het-is-omstreden-hout-stoken-om-het-klimaat-te-redden
2019-09-10-gld-actiegroep-dreigt-provincie-voor-internationaal-strafhof-te-dagen
2019-09-16-dnvgl-emissies-naar-de-lucht-bij-inzet-van-biomassa-voor-electriciteit-en-warmte-producties
2019-10-03-rtlnieuws-europese-wetenschappers-biomassa-niet-duurzaam-stop-met-de-miljarden-subsidies
2019-10-09-pbe-platformbioenergie-betaalde-pro-biomassalobbyorganisatie
2019-10-23-pbe-platformbioenergie-nieuwe-directeur-ronald-zwart-rwe-en-voorzitter-henk-wanningen-directeur-staatsbosbeheer
2019-10-30-nos-onderzoek-biomassacentrales-stoten-meer-co2-uit-dan-steenkoolcentrales
2019-11-02-gov-nl-tweedekamer-vragen-en-antwoorden-over-het-gebruik-van-biomassa-als-energiebron
2019-11-12-nrdc-burnout-eu-clean-energy-policies-lead-forest-destruction
2019-11-13-forisk-north-american-wood-pellet-exports-q4-2019-update
2019-11-20-gov-nl-tweede-kamer-motie-normen-voor-stikstof-en-fijnstof-voor-installaties-en-onderhoud-van-biomassacentrales
2019-11-22-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-wetenschappers-martin-junginger
2019-11-25-dwa-ngos-to-dutch-government-biomass-is-not-a-lifeline-for-coal
2019-11-25-ngos-letter-to-dutch-government-end-subsidies-for-burning-biomass-in-coal-fired-power-stations-and-dedicated-biomass-plants
2019-11-29-nrc-bomen-stoken-in-centrales-waanzin
2019-12-19-gov-nl-tweedekamer-vragen-en-antwoorden-over-bomen-stoken-in-energiecentrales-waanzin
2020-01-03-gelderlander-provincie-gelderland-geeft-tegenstanders-energiecentrales-op-biomassa-gelijk-met-forse-beperkingen

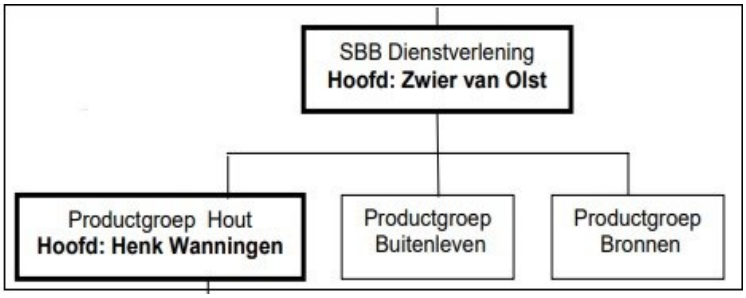
2020-01-10-arnhemspeil-melding-onbetrouwbaar-bestuur-provincie-gelderland-mbt-communicatie-over-de-biomassacentrale-van-veolia
2020-02-05-gov-nl-tweede-kamer-brief-en-verslag-schriftelijk-overleg-kabinetsaanpak-klimaat-en-biomassabeleid-minez
2020-05-06-thefab-rectificatieverzoek-biomassa-vs-import-gas-rapport-royalhaskoningdhv-in-opdracht-van-nvde-betaalde-pro-biomassa-lobby
2020-05-09-gov-nl-minez-rvo-subsidie-en-financieringswijzer-stimulering-duurzame-energieproductie-sde-biomassa-duurzaamheidseisen
2020-05-22-pbe-platform-bio-energie-betaalde-pro-biomassalobbyorganisatie
2020-05-22-edsp-eco-reactie-op-antwoorden-minister-wiebes-op-tweede-kamer-vragen-over-biomassa
2020-06-05-bnnvara-mob-biomassacentrale-diemen-stoot-giftige-stoffen-uit
2020-07-09-tno-emissiereductie-en-mogelijke-normering-voor-verbranding-vaste-biomassa-in-biomassaketels
2020-09-25-gov-nl-minim-verslag-stakeholdersbijeenkomst-voornemen-wijzing-emissiegrenswaarden-biomassa
2020-09-25-gov-nl-minim-presentatie-stakeholdersbijeenkomst-voornemen-wijzing-emissiegrenswaarden-verbranding-biomassa
2021-02-18-staatsbosbeheer-dossiers-biomassa-feiten-en-cijfers-over-biomassa
2021-09-27-pbe-platformbioeconomie-betaalde-biomassalobby-gebruik-biomassa-in-nederland-77-procent-gecertificeerd-duurzaam
2022-04-05-fda-future-on-fire-how-the-eu-burns-trees-in-the-name-of-renewable-energy
2022-04-22-gov-nl-minezk-minienw-brief-stimulering-duurzame-energieproductie-biobrandstoffen
2022-05-16-gov-nl-minezk-beantwoording-tweede-kamer-vragen-over-complete-boomverbrandingen-voor-biomassa

2020: SBB, Energiehout BV & Bio Enerco BV - Belangenverstrengeling

Op de website van Tropism wordt ook naar de belangenverstrengeling bij Staatsbosbeheer verwezen en worden een aantal punten benoemd die we in dit rapport bevestigen. Staatsbosbeheer heeft ook daarover een reactie op hun website geplaatst (die ze ook ondertussen weer verwijderd hebben maar die net zoals de reactie op de 'biomassale kaalkap film' nog terug te vinden is in de diverse internetarchieven).

Voordat we in dit hoofdstuk de antwoorden van Staatsbosbeheer op de aantijgingen van belangenverstrengeling op de website van het Tropism Collectief (TC) bespreken, benoemen we eerst de lijst met klachten, vragen en advies die de belangenorganisatie Algemene Vereniging Inlands Hout (AVIH) op 19 oktober 2004 naar Minister Cees Veerman (LNV) en de Tweede Kamer stuurden. Hierin beschuldigen zij Staatsbosbeheer van het verkrijgen van ongeoorloofde staatssteun, marktverstoring en concurrentievervalsing.

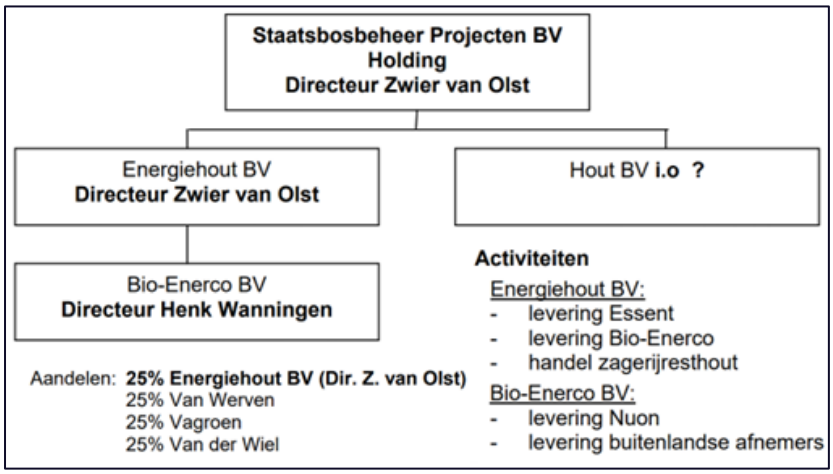
In die klacht stellen ze ook de belangenverstrengeling en de biomassa BV's ter discussie waarbij ze door middel van een organogram de activiteiten en belangen in kaart brachten.

Door Staatsbosbeheer (SBB) worden geen cijfers gepresenteerd van de afzonderlijke BV's: de hoeveelheden hout, chips en biomassa blijven ongewis.

De vraag is of de Minister tevoren is geïnformeerd over de door Staatsbosbeheer Projecten BV opgerichte dochter BV – Energiehout BV en of / en hoe hij zich ervan heeft vergewist dat die oprichting valt binnen de door [Geke] Faber afgegeven verklaring van geen bezwaar (punt 1 van de brief).

- Waarom werd geen separate procedure gevolgd? (punt 1 van de brief)
- Is er afzonderlijk toestemming gegeven voor het voortduren van de minderheidsdeelneming in Bio-Enerco BV (punt 5 van de brief) waarin een ambtenaar van SBB de directeur is?

Transparantie door BV's? (juridische afsplitsing): In het organogram van SBB (zie afbeelding hierboven) is te zien dat de afdeling Houtverkoop is geplaatst onder de afdeling Dienstverlening. Het hoofd Dienstverlening is tevens directeur van een 'Holding BV' en van Energiehout BV [van Olst]. Het hoofd houtverkoop van SBB is tevens directeur van een andere BV (Bio-Enerco) [Wanningen] waarin Energiehout BV (met zijn ambtelijke baas als directeur) voor 25% aandeelhouder is. In het schema is al rekening gehouden met nog een BV Hout "i.o.", kennelijk als voorgenomen uitwerking van het voornemen van de Minister om méér transparantie door afsplitsing te bewerkstelligen.

Onduidelijk is nog wie daarvan directeur wordt. Blijkens inschrijving KvK is steeds de directeur van de BV "alleen/zelfstandig bevoegd". Daarmee ligt veel macht bij die directeur die echter niet meer ambtelijk/parlementair controleerbaar is.

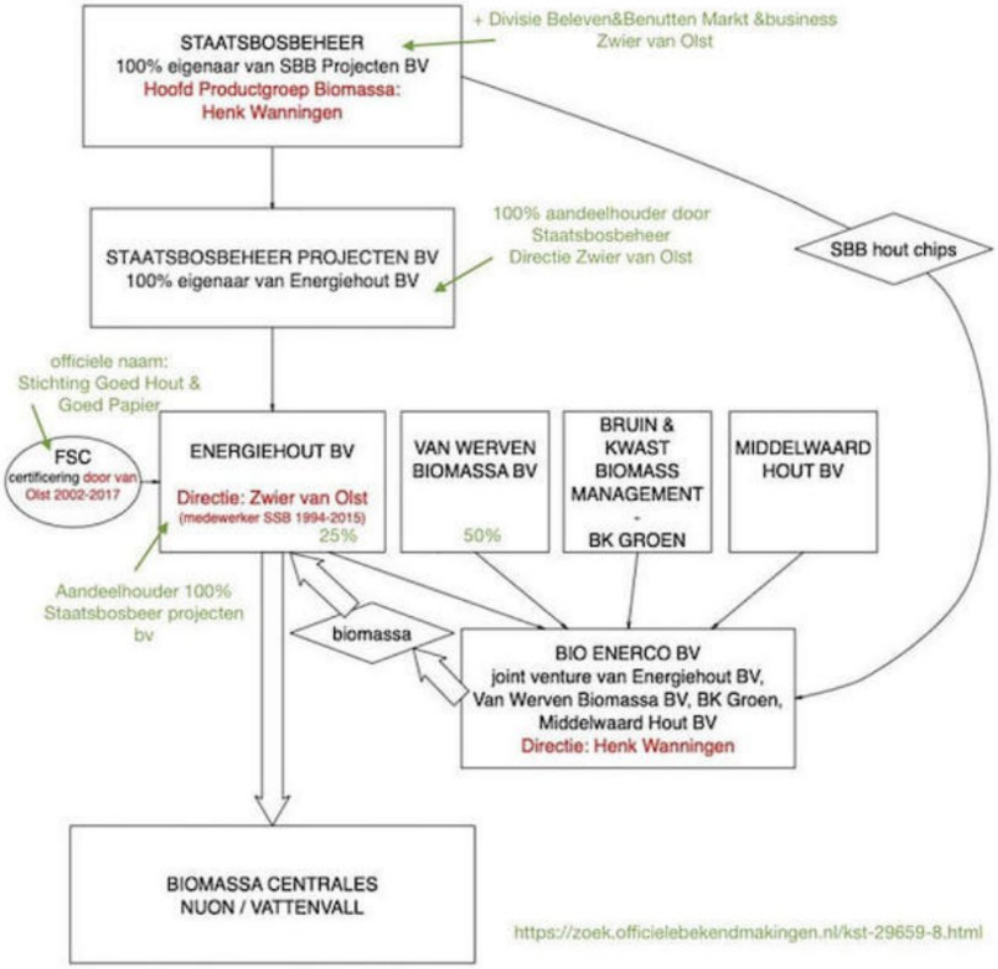
Bron: 2004-10-19-backoffice-c-marktverstoring-door-staatsbosbeheer

Het Tropism Collectief geeft in hun artikel op de website kritiek op een flink aantal punten zoals dat de directeuren van de biomassa BV's van Staatsbosbeheer Henk Wanningen en Zwier van Olst betrokken zijn bij een belangenconflict met betrekking tot de in- en verkoop van houtige biomassa waarbij ze net zoals de AVIH op 19 oktober 2004 en op 31 augustus 2022 aangeven dat Staatsbosbeheer via deze ondoorzichtige constructie verantwoordelijk is voor marktverstoring en concurrentievervalsing en er geen overzicht is waar de biomassa daadwerkelijk vandaan komt en hoe die gecertificeerd is.

Tropism stelt ook dat er een conflict van belangen is met betrekking tot de FSC-certificering van Staatsbosbeheer aangezien zowel Henk Wanningen en Zwier van Olst bestuurslid zijn geweest van FSC-Nederland. In het artikel van Tropism is ook een organogram geplaatst van alle biomassa BV's inclusief de directeuren en een overzicht van de belangenverstrengelingen.

Staatsbosbeheer plaatste op hun eigen website een reactie op het artikel van Tropism waarin ze een uitleg geven die wederom niet overeen komt met de feiten. Hieronder eerst de reactie van Staatsbosbeheer inclusief het organogram. Staatsbosbeheer reageerde op het organogram met groene tekst en pijltjes in een poging om het verhaal van Tropism te ontkrachten. In het organogram komen de zwarte en rode tekst en lijnen dus van Tropism en groene toevoegingen van Staatsbosbeheer.

De aantijgingen van Tropism werd door de groene toevoegingen enkel bevestigd en de verwevenheid van Henk Wanningen en Zwier van Olst werd alleen maar nog duidelijker. Staatsbosbeheer heeft de reactie en organogram inmiddels verwijderd.

Staatsbosbeheer beheert verschillende soorten natuur, zoals bos, heide en landschapselementen. (...) Het hout en biomassa dat hieruit voortkomt, wordt inderdaad verkocht, maar die verkoop staat los van het natuurbeheer. Staatsbosbeheer laat biomassa via de 100% dochteronderneming Energiehout BV en via Bio Enerco BV (waar Energiehout 25% van de aandelen bezit) leveren bij bedrijven die warmte produceren. Energiehout BV heeft een contract voor de levering van alle biomassa voor Stadsverwarming Purmerend, maar slechts 40% van die biomassa komt uit de bossen van Staatsbosbeheer. De rest neemt Energiehout BV af van BKGroen, Van Werven BV en Van den Broek BV.

Mocht er bij Staatsbosbeheer minder biomassa vrijkomen, koopt Energiehout de biomassa bij de andere partijen in, zodat er altijd voldoende biomassa leverbaar is. Het contract met Stadsverwarming Purmerend leidt dus niet tot druk op de houtoogst bij Staatsbosbeheer.

Omdat er ook afnemers van biomassa zijn die leveringsrisico's op een andere manier willen spreiden, zoals Vattenfall (Lelystad) en Veolia (Arnhem), is de jont venture Bio Enerco VB in het leven geroepen. Hierin participeren Energiehout BV, BK Groen, Van Werven BV en Van den Broek BV ieder voor 25%. Staatsbosbeheer heeft het recht de directeuren te leveren voor Energiehout BV en Bio Enerco BV. Zwier van Olst en Henk Wanningen werken bij Staatsbosbeheer respectievelijk als afdelingshoofd en medewerker business development en zijn vanuit die positie door Staatsbosbeheer gedetacheerd als statutair directeur bij Energiehout BV en Bio Enerco BV.

Zowel [Zwier] van Olst als [Henk] Wanningen hebben in het bestuur gezeten van de stichting FSC Nederland. FSC Nederland is een non-profit organisatie die het verantwoord beheer van bossen wereldwijd promoot en de toepassing van (hout)producten uit die bossen op de Nederlandse markt stimuleert. FSC Nederland stelt op basis van internationale criteria de FSC-standaard op voor duurzaam bosbeheer. De huidige FSC-standaard is ingevoerd per 1 juni 2019. FSC Nederland geeft zelf geen duurzaamheidscertificaten uit. Certificering is nadrukkelijk een activiteit van onafhankelijke certificerende instellingen. Hier hebben Van Olst en Wanningen dus geen enkele invloed op.

In de eerste alinea van de reactie hierboven wekt Staatsbosbeheer de indruk dat de mensen die betrokken zijn bij de verkoop van hout en biomassa geen invloed zouden hebben op de keuzes in bos- en landschapsbeheer. Zoals in alle vorige en hierna komende hoofdstukken te lezen valt hebben zowel Zwier van Olst als Henk Wanningen al sinds het begin

van deze eeuw een indrukwekkende stempel op het beleid van Staatsbosbeheer mogen drukken met als hoofddoel om meer houtige biomassa te kunnen produceren ten behoeve van financieel gewin. Mede dankzij de biomassalobbyactiviteiten van deze twee biomassa BV directeuren van Staatsbosbeheer is de biomassaproductie verdriedubbeld vergeleken met 2012 en zoals in dit rapport veelvuldig te lezen is heeft dit nieuwe biomassabeleid een zeer groot areaal aan bosverlies veroorzaakt in Nederland met zeer negatieve gevolgen voor het klimaat en de biodiversiteit.

In de derde alinea van de reactie wordt door Staatsbosbeheer getracht om de constructie met de verschillende BV's te verduidelijken. Staatsbosbeheer zegt dat zij het recht hebben om directeurs te leveren aan hun biomassa BV's. Dat iets legaal toegestaan is wil natuurlijk niet zeggen dat er geen sprake is van een duidelijke belangenverstrengeling om bomen te kappen om veel geld te verdienen, met ernstige gevolgen voor de natuur, de gezondheid, het klimaat en daarmee ieders toekomst.

Er wordt ook niet ingegaan op de aantijgingen van Tropism dat dankzij deze constructie er geen zicht is waar de biomassa vandaan komt. Naar aanleiding van een zelfde soort klachten uit de houtmarkt (2004) heeft de minister van LNV een onderzoek laten uitvoeren waaruit o.a. de volgende conclusie kwam:

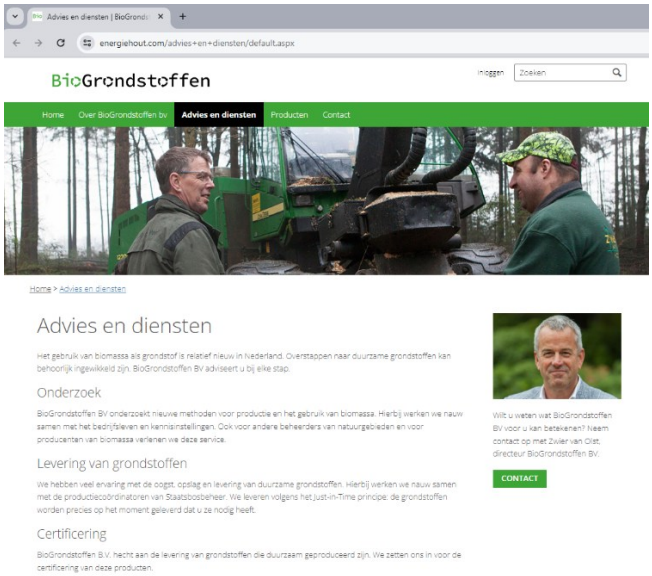
> Overigens merken wij in dit verband op dat het onderbrengen van houtmarktactiviteiten in besloten vennootschappen in de huidige organisatorische opzet en de huidige verdeling van managementtaken binnen SBB niet aantoonbaar leidt tot een grotere mate van transparantie, danwel tot een (additionele) waarborg voor het niet oneigenlijk aanwenden van publieke middelen.

In de vierde alinea van de reactie tracht Staatsbosbeheer de rol van de twee biomassa BV directeuren van Staatsbosbeheer te bagatelliseren terwijl uit dit onderzoekrapport blijkt dat beide directeuren een zeer groot aandeel hebben in het huidige destructieve biomassabeleid van Staatsbosbeheer en o.a. voorzitter zijn en in de raad zitten van verschillende biomassalobby en belangengroepen. Zo is Henk Wanningen de voorzitter van Platform Bio-energie (PBE) waar ook Peter-Paul Schouwenberg van RWE (Essent) voor verantwoordelijk is en deelnemer van de adviesraad 'Green Gold Label' (GGL) biomassa-certificeringslabel van RWE Essent.

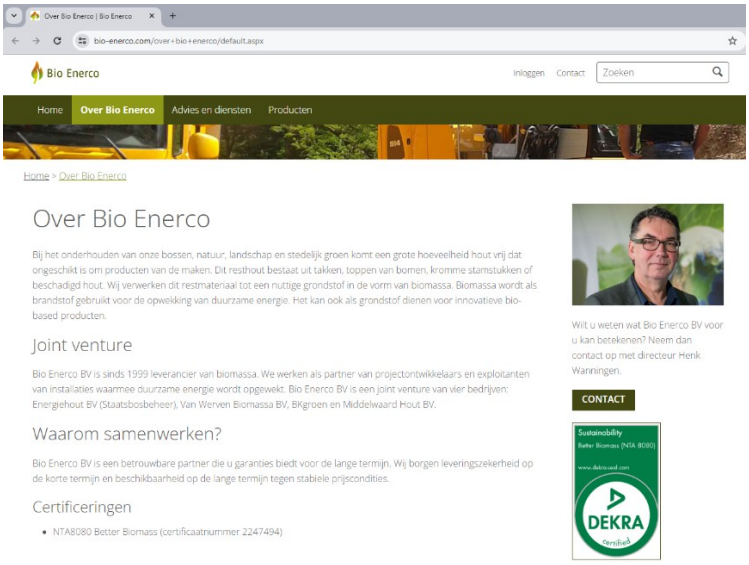
Henk Wanningen was ook vertegenwoordiger van de belangenorganisatie Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en vertegenwoordigde daarmee organisaties die klachten hadden over de Nederlandse FSC-certificeringseisen omdat die eisen teveel 'gedoe en kosten' met zich mee zouden brengen. Ook was hij bestuurslid van FSC-Nederland terwijl die klachten in behandeling waren en FSC-Nederland die certificeringseisen naar aanleiding van die klachten volledig aangepast heeft waarbij er geen normen voor bosbeheer en standaard geen controle meer uitgevoerd werd omdat alles op 'vertrouwen' gebaseerd moest zijn. In combinatie met het afgeven van de 'FSC-groepscertificering' waarmee in één klap een groot aantal organisaties FSC-gecertificeerd is zonder dat daar een controle aan vooraf gaat, stelt de Nederlandse FSC-certificering weinig meer voor.

Sylvo Thijsen, de huidige directeur van Staatsbosbeheer (biomassalobbyist Grontmij/Sweco) was bestuurslid en plaatsvervangend voorzitter van de VBNE (voorheen Bosschap).

Biomassa BV directeur Zwier van Olst is naast bestuurslid zelfs één van de oprichters van stichting FSC-Nederland. FSC-Nederland was bij oprichting gevestigd op hetzelfde adres als de biomassa BV van Staatsbosbeheer!

Bron: www.energiehout.com/advies+en+diensten/default.aspx

Bron: https://www.bio-enerco.com/over+bio+enerco/default.aspx

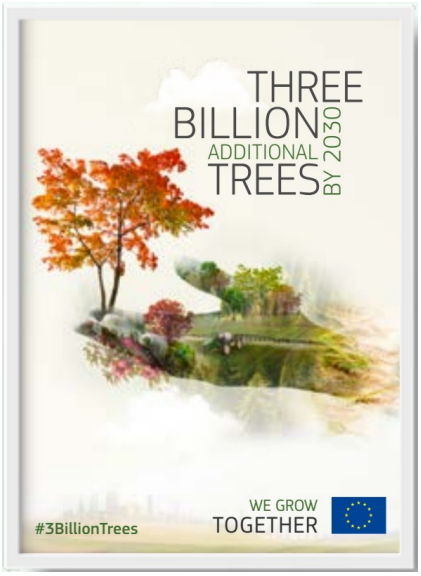
Bronnen:

1999-08-30-fsc-nederland-goed-hout-kvk-30158761-oprichter-staatsbosbeheer-biomassa-bvs-zwier-van-olst-en-bestuur-henk-wanningen
2004-10-19-backoffice-c-marktverstoring-door-staatsbosbeheer
2013-09-02-edu-nl-wur-fsc-keurmerk-onder-vuur
2017-06-00-adb-adviescommissiedbe-samenstelling-van-de-commissie
2019-02-12-petitie-stop-grootschalige-bomenkap-een-ander-en-duurzamer-natuurbeleid
2019-05-22-gelderlander-provincie-onderzoekt-nut-massale-bomenkap-door-staatsbosbeheer-in-gelderland
2019-07-04-platformbioenergie-gebruik-van-houtige-biomassa-voor-energieopwekking-jaarraportage-2018-voorzitter-henk-wanningen
2019-10-12-henk-wanningen-staatsbosbeheer-energiehoutbv-directeur-bioenercobv-pbe-fsc-ggl-betterbiomass-linkedin-profiel
2019-10-23-pbe-platformbioenergie-nieuwe-directeur-ronald-zwart-rwe-en-voorzitter-henk-wanningen-directeur-staatsbosbeheer
2019-11-29-tropism-reactie-op-staatsbosbeheer-biomassale-kaalkap-film
2020-04-22-staatsbosbeheer-dossier-biomassa-veelgestelde-vragen-organisaties-bio-enerco-energiehout-bv
2020-09-26-staatsbosbeheer-dossiers-biomassa-reactie-op-video-biomassa
2020-10-14-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-notitie-voor-rondetafel-biomassa-minez
2021-02-18-staatsbosbeheer-dossiers-biomassa-feiten-en-cijfers-over-biomassa
2022-08-31-avih-position-paper-marktverstoring-door-staatsbosbeheer
2024-01-18-tropism-belangenverstrengeling-bij-staatsbosbeheer
2023-12-14-staatsbosbeheer-fsc-certificering-overzicht-vanaf-1998-waar-oa-zwier-van-olst-bij-meerdere-aanvragen-betrokken-is

2020: Europese Bossenstrategie – 3 miljard bomenplan

Op 20 mei 2020 presenteerde Eurocommissaris Frans Timmermans de aanzet tot het 3 miljard EU-bomenplan als onderdeel van de EU-Green Deal, de EU-Bossenstrategie en de EU-Biodiversiteitsstrategie.

> Het moeten dan wel echt drie miljard extra bomen zijn. Boven op de 300 miljoen die jaarlijks de grond ingaan ter vervanging van exemplaren die geveld worden om er bedden, papier en karton van te maken, huizen mee te verwarmen, of bio-energie uit op te wekken.
>
> En boven op de exemplaren die dienen ter vervanging van bomen die vernietigd zijn door bosbrand of door de schorskever, die zich in Centraal-Europa op grote schaal door de stammen vreet.
>
> Ook de miljoenen kerstbomen die ieder jaar in Europa worden geplant (in Nederland meer dan twee miljoen) tellen niet mee. Het moet gaan om drie miljard aanvullende bomen.

Bronnen:
2020-05-20-eu-audiovisual-service-presentation-frans-timmermans-three-billion-trees-plan
2020-11-27-lob-elf-intensive-logging-impacts-in-estonian-and-latvian-forests-biomass-report
2021-07-16-eu-nieuwe-eu-bosstrategie-voor-2030
2021-07-16-eu-nieuwe-eu-bosstrategie-voor-2030-bijlage
2021-07-16-eu-the-3-billion-tree-planting-pledge-for-2030-new-eu-forest-strategy-for-2030
2021-07-16-eu-the-3-billion-tree-planting-pledge-for-2030-new-eu-forest-strategy-for-2030-summary
2021-09-17-gov-nl-minlnv-mededeling-eu-bossenstrategie
2022-01-04-ftm-eurocommissaris-timmermans-plant-bossen-aan-op-drijfzand
2022-01-14-eu-three-billion-additional-trees-by-2030-declaration-of-honour
2022-07-19-eu-three-billion-additional-trees-by-2030-visual-guidelines
2024-11-30-volkskrant-van-timmermans-3-miljard-beloofde-bomen-is-nog-geen-procent-geplant

2020: Landelijke Bossenstrategie

In het Klimaatakkoord van 28 juni 2019 is afgesproken dat Rijk en provincies samen een inspanning zullen leveren om de biodiversiteit en CO2-vastlegging in bos en bomen te versterken. Die inspanningen zijn uitgewerkt in de Landelijke Bossenstrategie van 17 november 2020. In het document wordt beschreven dat de ambitie is om 37.000 hectare nieuw bos aan te leggen waarvan Staatsbosbeheer 5000 hectare voor zijn rekening neemt.

Als reactie op de EU-Bossenstrategie heeft Nederland o.a. aangegeven dat het Rijk en de provincies in november 2020 een nationale Bossenstrategie uitgebracht hebben waarin de ambitie wordt uitgesproken om in 2030 het bosareaal in Nederland met 37.000 hectare uit te breiden. Rijk en provincies committeren zich in de strategie vooralsnog aan 18.000 hectare hiervan.

Deze 'nieuwe' Bossenstrategie moet de nota 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur' (2000) en het 'Bosbeleidsplan' (1994) vervangen. In die voorgaande plannen heeft de overheid beloften gedaan waarover de Universiteit Wageningen schrijft:

> "Een sterke verhoging van de houtoogst is mogelijk zonder dat dit ten koste gaat van andere bosfuncties. Versterking van de hele bedrijfskolom zal in het kader van het ketenbeheer worden uitgewerkt en worden nagestreefd." Nu begint het toch wat ongemakkelijk te worden als de regering dit anno 2020 zou schrijven. Harde cijfers over zelfvoorzieningsgraad zul je de

overheid niet snel meer horen noemen. Net zo min als de overheid nu, zoals in 1994, want in dat jaar is bovenstaande allemaal geschreven, harde doelstellingen zal stellen over het areaal bos. In 1994 streefde de regering namelijk nog naar een uitbreiding van het bosareaal in Nederland met minimaal 75.000 hectare. In de loop van de 21ste eeuw zal het bosareaal dan zijn toegenomen tot ruim 400.000 hectare.

Overigens woedt anno 2020 nog steeds de discussie wat voor de CO2-balans nu eigenlijk het beste is: oud bos met of zonder oogsten of nieuw bos met of zonder oogsten.

Randvoorwaarden en uitgangspunten die opgenomen zijn in de Bossenstrategie zijn dat de bosuitbreiding binnen het Natuur Netwerk Nederland (NNN) budgetneutraal wordt uitgevoerd en dat bij de afspraken over het 'Programma Natuur' afspraken gemaakt worden over de financiering van de boscompensatie. De Bossenstrategie bevat een opvallend duidelijke paragraaf waarin wordt aangegeven dat het gebruik van houtige biomassa voor het opwekken van energie op korte termijn afgeschaald dient te worden:

Het gebruik van houtige biomassa voor het opwekken van energie moet op korte termijn afgeschaald worden. De Bossenstrategie volgt daarin de Kamerbrief van het kabinet over het duurzaamheidskader biogrondstoffen 36 en het advies van de Sociaal Economische Raad (SER) Biomassa in Balans. 37. De noodzaak om houtige biomassa in te zetten voor elektriciteit en lage temperatuurwarmte neemt snel af. Het kabinetsbeleid richt zich dan ook op het voortvarend afbouwen van de inzet van hout voor dergelijke toepassingen en het opbouwen van alternatieven voor elektriciteit en warmte. De inzet van duurzame biogrondstoffen blijft in de transitie naar een klimaatneutrale en vooral een circulaire economie wel onverminderd belangrijk.

Staatsbosbeheer publiceert de dag erna een artikel over het uitkomen van de Bossenstrategie en verwijst vervolgens in het artikel naar de eigen Bosvisie uit 2015/2016 waarin juist grootschalig ingezet wordt op houtkap- en het oogsten van houtige biomassa voor energieproductie-doeleinden. Onderaan het artikel van Staatsbosbeheer wordt reclame gemaakt voor stichting Nederland Plant Bomen waar opa's en oma's (en alle andere burgers) een boom mogen betalen om aan te planten in o.a. energiehoutplantages en daaronder staat de reclame en link naar het 'Shell greenwashing project'.

Bronnen:
1993-12-17-gov-nl-minlnv-bosbeleidsplan
2000-07-13-gov-nl-minlnv-artikel-natuur-voor-mensen-mensen-voor-natuur
2016-02-15-staatsbosbeheer-rapport-groeiende-toekomst-de-bosvisie-van-staatsbosbeheer
2019-04-12-rtlnieuws-shell-extra-bomen-co2-uitstoot-aflaat-niet-planten-maar-niet
2019-05-26-staatsbosbeheer-dossier-biomassa-zakendoen-samen-met-shell-voor-nederlands-bos
2019-06-28-gov-nl-klimaatakkoord
2019-07-04-platformbioenergie-gebruik-van-houtige-biomassa-voor-energieopwekking-jaarraportage-2018-voorzitter-henk-wanningen
2019-10-03-rtlnieuws-europese-wetenschappers-biomassa-niet-duurzaam-stop-met-de-miljarden-subsidies
2020-02-25-edu-wur-nl-vnbl-van-bosbeleidsplan-1994-naar-een-bossenstrategie-2020
2020-06-02-trouw-natuurstichting-roept-kamer-op-sta-niet-toe-dat-boseigenaren-een-halve-hectare-bos-mogen-kappen
2020-07-10-ser-biomassa-in-balans-een-duurzaamheidskader-voor-hoogwaardige-inzet-van-biogrondstoffen
2020-11-02-thefab-brandbrief-aan-ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat-tav-sde-subsidies-biomassa
2020-11-17-gov-nl-minlnv-uitwerking-ambities-en-doelen-landelijke-bossenstrategie-en-beleidsagenda-2030
2020-11-18-staatsbosbeheer-ministerie-van-lnv-presenteert-nieuwe-bossenstrategie
2020-11-27-lob-elf-intensive-logging-impacts-in-estonian-and-latvian-forests-biomass-report
2020-12-02-natuuralert-ecologische-effecten-van-vlaktekap-op-de-kwaliteit-van-bosecosystemen
2020-12-02-telegraaf-vraag-naar-biomassa-funest-voor-bossen
2020-12-04-gov-nl-minez-rvo-eindrapportage-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2020-12-14-urgenda-duidelijkheid-over-kaalkap-onderzoek-sluit-aan-bij-maatregel-7-54-puntenplan-urgenda
2021-01-02-natuuralert-amendement-op-de-bossenstrategie
2021-09-17-gov-nl-minlnv-mededeling-eu-bossenstrategie
2022-01-14-natuuralert-haal-kaalkap-uit-de-nationale-bossenstrategie
2022-09-28-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-dag-geen-social-media-omdat-xr-einde-eist-aan-greenwashing-praktijken-shell
2022-10-24-staatsbosbeheer-aanplant-nieuw-bos-verloopt-nog-niet-snel-genoeg

2020: Routekaart Nationale Biogrondstoffen

Op 26 juni 2020 wordt het Klimaatakkoordrapport Routekaart nationale biogrondstoffen - Naar een groter aanbod en betere benutting gepresenteerd waarvoor een groot aantal organisaties inbreng hebben geleverd waaronder onze stichting EDSP ECO. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) was verantwoordelijk voor het verzamelen van alle inbreng en we hebben een zeer uitgebreid rapport opgeleverd waarin we alle belangenverstrengelingen en lobbyactiviteiten onder de aandacht gebracht hebben.

In het rapport hebben we o.a. ons biomassalobby onderzoek deel 1 (energiemaatschappijen) en deel 3 (wetenschappers en RWE/Essent) onder de aandacht gebracht en hebben we uitgebreid toegelicht dat de vier organisaties die aan het PBL-onderzoek mochten deelnemen en verantwoordelijk waren voor de beoordeling van de aangeleverde informatie, de samenvatting en de oplevering aan de stuurgroep van het PBL-onderzoek tot de betaalde pro-biomassalobby behoorden.

De vier organisaties waar het om ging betroffen 'De Gemeynt', CE-Delft, Royal HaskoningDHV en MSG-strategies. Met onze informatie is niets gedaan, waar Bart Strengers (PBL) voor verantwoordelijk is. Uit ons onderzoek naar de betaalde biomassalobby blijkt dat Bart Strengers ook uitgebreid betrokken is bij de betaalde pro-biomassalobby.

De data voor het PBL-rapport is o.a. aangeleverd door Harry Croezen van Royal HaskoningDHV. Halverwege 2019 verwisselde Harry Croezen als meest belangrijke betaalde pro-biomassalobbyist van CE-Delft na 26 jaar trouwe dienst van werkgever en ging bij Royal HaskoningDHV als betaalde pro-biomassalobbyist aan de slag. Het tijdstip viel exact samen met de opdrachtverstrekking van het PBL aan CE-Delft en Royal HaskoningDHV om technische ondersteuning te leveren aan hun onderzoek ten aanzien van de inzet en duurzaamheid van houtige biomassa als basis voor het SER-advies.

Begin 2020 publiceerde Harry Croezen via Royal HaskoningDHV in opdracht van de betaalde pro-biomassalobbyorganisatie de NVDE nogmaals een betaald pro-biomassalobby rapport waarin hij stelt dat bij het verbranden van houtige biomassa aanzienlijk minder CO2-uitstoot vrij kwam dan bij het verbranden van importgas. De Federatie tegen Biomassacentrales heeft bij Royal HaskoningDHV aangegeven dat de beweringen uit het rapport niet overeenkomen met de werkelijkheid. Royal HaskoningDHV kon niet anders dan bevestigen dat de conclusies van het rapport anders zouden zijn geweest indien de uitstoot van het verbranden van houtige biomassa daadwerkelijk meegenomen zou zijn in de berekening:

> Binnen de opdracht hebben we, zoals je zelf ook constateerde, de nu geldende en gebruikelijke rekenmethodieken gehanteerd voor het bepalen van de ketenemissies. Dat was de scope van de opdracht. De emissies bij de verbranding van biomassa worden dan niet meegerekend (…)
>
> de samenstelling van biomassa, aardgas en eenvoudige scheikunde leert dan dat er meer CO2 per eenheid geproduceerde energie vrijkomt dan bij aardgas (…)
>
> De discussie over de rekenmethodiek, koolstofschuld en het borgen van duurzaam bosbeheer zal nog wel enige tijd doorgaan. Ook daar spelen we als bedrijf een rol in, maar dat dat viel buiten de scope van deze opdracht voor de NVDE.

Bronnen:
2020-02-00-cedelft-royalhaskoningdhv-biomassalobby-inbreng-pbl-rapport-toepassingen-en-beschikbaarheid-van-duurzame-biomassa
2020-03-16-thefab-ook-het-biomassavirus-is-levensgevaarlijk-reactie-op-het-biomassalobby-rapport-van-royalhaskoningdhv-io-van-de-nvde
2020-03-16-thefab-reactie-met-onderbouwing-op-betaalde-pro-biomassa-lobby-rapport-van-royal-haskoningdhv-in-opdracht-van-de-nvde
2020-03-16-edsp-eco-inbreng-pbl-onderzoek-tav-de-beschikbaarheid-van-duurzame-biomassa-en-de-toepassingsmogelijkheden-daarvan-in-nl
2020-03-17-royalhaskoningdhv-reactie-op-commentaar-thefab-op-rapport-biomassa-vs-aardgas-rhdhv-in-opdracht-van-de-nvde
2020-03-26-royalhaskoningdhv-rapport-warmte-uit-aardgas-of-uit-biomassa-in-opdracht-van-nvde-betaalde-pro-biomassalobby
2020-03-27-pbe-platform-bioenergie-biomassalobby-workshop-co2-prestatie-bio-energie

2020-03-31-edsp-eco-dringend-advies-aan-gov-nl-pbl-onderzoek-duurzaamheid-en-inzet-biomassa-om-inbreng-toch-mee-te-nemen
2020-05-05-royalhaskoningdhv-paid-pro-biomassalobby-markets-bioenergy
2020-05-06-thefab-rectificatieverzoek-nos-publicatie-biomassa-vs-import-gas-rapport-royalhaskoningdhv-io-van-nvde-biomassa-lobby
2020-06-25-stuurgroepnationalebiomassa-brief-aan-minister-van-lnv-schouten-oprichting-stuurgroep-klimaatakkoord-biomassa
2020-06-26-gov-nl-minez-rvo-routekaart-nationale-biogrondstoffen-naar-een-groter-aanbod-en-betere-benutting
2020-06-26-natuur-en-milieu-biomassalobby-de-rol-van-biomassa-in-een-duurzame-economie-biomassavisie-2020
2020-06-26-cedelft-betaalde-probiomassalobby-convenant-duurzaamheid-biomassa-jaarrapportage-2019-en-mid-term-evaluatie
2020-06-29-klimaatakkoord-nederland-kan-10-miljoen-ton-extra-biogrondstoffen-produceren
2020-12-04-gov-nl-minez-rvo-eindrapportage-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren

De stuurgroep die verantwoordelijk is voor de 'Routekaart nationale biogrondstoffen' bestaat o.a. uit Peter-Paul Schouwenberg van RWE/Essent, Henk Wanningen de directeur van de Biomassa BV van Staatsbosbeheer die namens de VBNE (voorheen Bosschap) biomassalobbyorganisatie aan de stuurgroep deelnam, Kees de Gooijer, namens de TKI Biobased Economy (BBE) en de voorzitter van de stuurgroep was Dorette Corbey, (o.a. initiatiefnemer bio-economie.nl).

De opdracht van de stuurgroep komt voort uit het klimaatakkoord. Meerdere 'tafels' van het klimaatakkoord deden een beroep op biomassa om de doelstellingen te halen. Dat leidde tot de vraag hoeveel duurzame biogrondstoffen in Nederland beschikbaar zijn en welke mogelijkheden er zijn er om het aanbod te vergroten. Deel I van de routekaart inventariseert de biogrondstoffen die nu in Nederland beschikbaar zijn en beschrijft de mogelijkheden om het aanbod te vergroten voor 2025 en 2030. Om deze routekaart op te stellen is er een stuurgroep ingesteld (*1) . Er is veel debat over de rol van biomassa in het klimaatbeleid.(*2)

Bosbeheerders en landbouw produceren nieuwe biogrondstoffen en kunnen het aanbod vergroten.

Maak duidelijk dat het zonder inzet van biogrondstoffen onzeker is of de klimaatdoelstellingen bereikbaar zijn. Daarnaast kan vermindering van de importafhankelijkheid ook een belangrijk doel zijn.

De stuurgroep is ervan overtuigd dat de routes die leiden tot een vergroting van het aanbod van biogrondstoffen uitdagend maar zeker de moeite waard zijn. Bij de uitwerking tot een plan van aanpak zullen dilemma's ontstaan. (…)

Er is veel discussie rondom biomassa. Hoe duurzaam is het verbranden van houtresten voor energiedoeleinden? En gaat de inzet van biomassa voor brandstof niet ten koste van de beschikbaarheid van voedsel? De stuurgroep wil de controverse rondom biomassa niet uit de weg gaan, maar kiest er wel voor om in plaats van 'biomassa' het begrip 'biogrondstoffen' te hanteren omdat dat beter uitdrukt dat er vele soorten biomassa zijn, en dat er een veel breder toepassingsgebied is dan alleen energie of brandstof.

Hoewel het doel van de routekaart is een bijdrage te leveren aan het klimaatbeleid, is de berekening van de door inzet van biogrondstoffen vermeden CO2-uitstoot geen onderdeel van de opdracht.

Vergroting van de binnenlandse productie en aanbod is mogelijk door (a) meer aanplant van bomen onder andere door uitbreiding van het bosareaal, (b) meer oogsten door intensiever bosbeheer en (c) betere benutting van reststromen uit landschapsbeheer.

Voor houtige biogrondstoffen is er in Nederland sprake van een vraaggestuurde markt. Toename van de vraag kan leiden tot prijsstijgingen en daarmee het aanbod stimuleren. De verwachting is dat de vraag naar lokaal beschikbare houtige biomassa in 2030 zal toenemen tot 0,89 Mton ds. Wanneer naast een toename van de vraag naar bio-energie ook sprake is van een toename van biobased toepassingen, dan kan de vraag in 2030

zelfs toenemen tot 1,11 Mton. Om in deze vraag te kunnen voorzien acht Probos [biomassalobby] een betere oogst en inzameling nodig (zie onder b).

Een financiële ondersteuning kan een prikkel zijn om de oogst in de periode tot 2030 met 25% te verhogen. Gedacht kan worden aan een bonus voor het geoogste hout.

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen: Het zou kunnen! We kunnen in Nederland meer biogrondstoffen beschikbaar maken. We kunnen meer biogrondstoffen produceren, we kunnen aanwezige reststromen uit de industrie, landbouw, bos, natuur en openbare ruimte beter benutten. En we kunnen het gebruik van in Nederland aanwezige biogrondstoffen optimaliseren.

*1) De stuurgroep heeft Dorette Corbey gevraagd om als onafhankelijke voorzitter op te treden. De Stuurgroep Routekaart Nationale Biogrondstoffen bestaat uit:

- Dorette Corbey, voorzitter [en lobbyist voor TKI-BBE Biobased Economy]
- Coen de Haas, namens FNLI, [biomassalobby]
- Kees de Gooijer, namens het TKI-BBE [biomassalobby Biobased Economy] en TKI-AgriFood,
- Peter de Jong, namens Natuur & Milieu [zie hoofdstuk biomassabelangen Natuur & Milieu],
- Dirk Siert Schoonman, namens Unie van Waterschappen, [voorzitter van de ambassadeursgroep van de Biomassa Alliantie biomassalobby]
- Peter-Paul Schouwenberg, namens gebruikers, [directeur RWE/Essent & oprichter TKI-BBE biomassalobby]
- Henk Wanningen namens VBNE [voorheen Bosschap biomassalobby en werkzaam bij Staatsbosbeheer, als biomassalobbyist en voorzitter Platform Bio-energie (PBE/NL-BEA) en de Green Gold Label (GGL) biomassalobby van RWE Essent, directeur en senior adviseur van Bio-Enerco BV en Energiehout BV, de Biomassa BV's van Staatsbosbeheer]
- Kees van Zelderen, namens LTO [biomassalobby]
- Ida Smit (tot augustus 2019) en Bert van Asselt (beide RVO), secretaris. [biomassalobby]

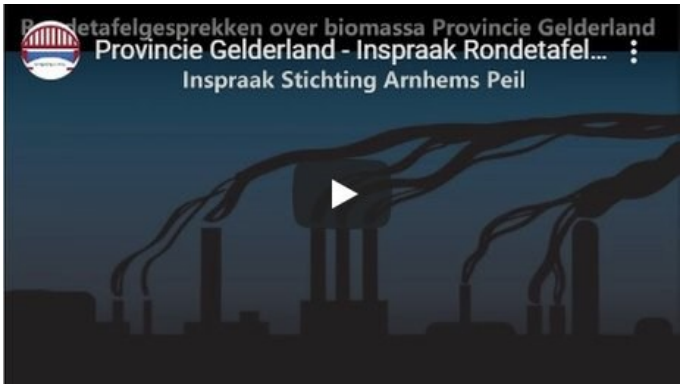
*2) PBL Beleidsstudie, **Bart Strengers** en Hans Elzenga, 8 mei 2020: Beschikbaarheid en toepassingsmogelijkheden van duurzame biomassa - Verslag van een zoektocht naar gedeelde feiten en opvattingen.

Bart Strengers en Hans Elzenga van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL biomassalobby) komen uitgebreid voor in een vervolg biomassalobby onderzoeksrapport die onder de categorie 'Politiek en ambtenaren' valt. In het hoofdstuk 2018: CIEP – PBL – RWE – FSC – GGL – Staatsbosbeheer biomassalobby hebben we al kort een toelichting gegeven hoe het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) betrokken is bij de biomassalobby.

Bronnen:
dorette-corbey-voorzitter-duurzaamheids-vraagstukken-biomassa-linkedin-profiel
2004-03-12-edu-nl-uu-thesis-on-the-global-and-regional-potential-of-renewable-energy-sources
2006-01-21-nrc-jan-paul-van-soest-lobby-gelukt-1-7-miljoen-rijker-door-nuon-eneco-essent-delta-rapport
2006-01-30-nrc-onenigheid-in-energielobby-jan-paul-van-soest-voorzitter-bezinningsgroep-energie-nuon-eneco-essent-delta
2009-12-01-gov-nl-minez-vrom-schaarste-en-transitie-kennisvragen-voor-toekomstig-beleid
2011-01-07-commissie-corbey-advies-over-een-duurzame-bio-economie
2011-12-21-commissie-corbey-waarom-een-duurzame-biobased-economy
2012-11-12-tki-bbe-biomassalobby-presentatie-peter-paul-schouwenberg-rwe-essent
2013-04-02-ieabioenergy-biomasslobby-examining-sustainability-certification-of-bioenergy
2013-06-00-edu-nl-wur-the-biofuel-market-in-the-netherlands-in-perspective
2014-07-03-edu-nl-wur-alterra-biomassalobby-biomassadoelen-energieakkoord-vergen-visie-en-beleid
2014-10-30-beon-routekaart-groen-gas
2015-08-14-duic-eneco-wil-biomassacentrale-met-50-vrachtwagens-met-biomassa-per-dag-bevoorraden
2015-11-00-ce-delft-betaalde-pro-biomassalobby-in-opdracht-van-commissie-corbey-honoreren-kwaliteit-biomassa
2016-03-04-tki-bbe-biomasslobby-the-future-of-the-dutch-bio-based-economy
2016-03-06-biomasslobby-bv-nl-macro-economic-outlook-of-sustainable-energy-and-biorenewables
2016-03-09-nvdb-commissie-corbey-advies-duurzaamheidscriteria-biomassa-post-2020
2018-03-13-investico-hout-verstoken-kolencentrales-leidt-juist-tot-meer-broeikasgas
2019-10-09-peter-paul-schouwenberg-vice-president-biomass-trading-essent-vice-voorziter-rwe-generation-linkedin-profiel
2019-11-22-commissie-corbey-biomassalobby-deelnemer-rwe-essent-directeur-peter-paul-schouwenberg
2020-01-10-arnhemspeil-melding-onbetrouwbaar-bestuur-provincie-gelderland-mbt-communicatie-over-de-biomassacentrale-van-veolia
2020-03-16-edsp-eco-inbreng-pbl-onderzoek-tav-de-beschikbaarheid-van-duurzame-biomassa-en-de-toepassingsmogelijkheden-daarvan-in-nl

2020-03-16-edsp-eco-lijst-top-400-betrokkenen-bij-de-betaalde-pro-biomassalobby-in-nederland-inbreng-pbl-onderzoek-tbv-advies-ser
2020-03-16-thefab-ook-het-biomassavirus-is-levensgevaarlijk-reactie-op-het-biomassalobby-rapport-van-royalhaskoningdhv-io-van-de-nvde
2020-03-16-thefab-reactie-met-onderbouwing-op-betaalde-pro-biomassa-lobby-rapport-van-royal-haskoningdhv-in-opdracht-van-de-nvde
2020-03-31-edsp-eco-dringend-advies-aan-gov-nl-pbl-projectleider-onderzoek-duurzaamheid-en-inzet-biomassa-om-inbreng-mee-te-nemen
2020-03-31-edsp-eco-research-on-the-gov-nl-pbl-rwe-essent-copernicus-institute-uu-involvement-in-the-paid-palm-oil-biomasslobby
2020-05-06-thefab-rectificatieverzoek-nos-publicatie-biomassa-vs-import-gas-rapport-royalhaskoningdhv-io-van-nvde-biomassa-lobby
2020-06-25-stuurgroepnationalebiomassa-brief-aan-minister-van-lnv-schouten-oprichting-stuurgroep-klimaatakkoord-biomassa
2020-06-26-gov-nl-minez-rvo-routekaart-nationale-biogrondstoffen-naar-een-groter-aanbod-en-betere-benutting
2020-06-26-natuur-en-milieu-biomassalobby-de-rol-van-biomassa-in-een-duurzame-economie-biomassavisie-2020
2020-06-26-cedelft-betaalde-probiomassalobby-convenant-duurzaamheid-biomassa-jaarrapportage-2019-en-mid-term-evaluatie
2020-06-29-klimaatakkoord-nederland-kan-10-miljoen-ton-extra-biogrondstoffen-produceren
2020-07-16-beon-door-biomassalobby-betaalde-wetenschappers-reageren-op-het-ser-advies-biomassa-in-balans
2020-07-27-thefab-rectificatieverzoek-ftm-publicatie-de-zin-en-onzin-van-biomassa
2020-07-30-thefab-rectificatieverzoek-ftm-publicatie-de-zin-en-onzin-van-biomassa-volledige-discussie
2020-08-23-biomassalobby-bv-nl-brief-aan-ministeries-als-reactie-op-ser-advies-biomassa-in-balans
2020-10-10-volkskrant-hout-als-energiebron-is-schadelijk-voor-het-klimaat-10-redenen-om-geen-biomassa-te-verbranden
2020-10-14-gov-nl-tweede-kamer-commissie-voor-economische-zaken-en-klimaat-rondetafelgesprek-biomassa
2020-10-14-volkskrant-bij-economische-zaken-zit-vooral-de-pro-biomassalobby-aan-tafel
2020-10-15-nature-scientific-report-large-trees-are-disproportionately-important-concerning-carbon-storage-and-wider-impact-on-ecosystem
2020-10-21-rwe-essent-green-gold-label-international-certification-programme-for-sustainable-biomass-website-about
2020-10-23-nrc-een-boze-professor
2020-10-27-mob-desastreuze-consequenties-vergunningverlening-verdubbeling-bijstook-kolencentrale-eemshaven-rwe
2020-10-27-thefab-verzoek-aan-nienke-homan-af-te-zien-van-een-positief-besluit-over-de-vergunning-voor-biomassa-bijstook-rwe-eemshaven
2020-11-02-thefab-brandbrief-aan-ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat-tav-sde-subsidies-biomassa
2020-12-04-gov-nl-minez-rvo-eindrapportage-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2020-12-09-investico-hoe-estse-bomen-worden-opgestookt-in-onze-centrales
2021-02-18-staatsbosbeheer-dossiers-biomassa-feiten-en-cijfers-over-biomassa
2021-03-23-gemeente-arnhem-beantwoording-vragen-boekjes-simon-klingen-lobbybrief-kees-hin-gemeenteraad-tav-destructief-bomenbeleid
2021-04-09-biomassalobby-bv-nl-brief-informateur-en-fractievoorzitters-over-bio-economie
2021-07-14-bomenbond-arnhem-verslag-van-gesprek-met-de-gemeente-mbt-beleid-gemeentelijke-bossen-en-landgoederen-rondom-arnhem
2022-02-09-beon-biomassalobby-informatiesessie-bio-energie-provinciale-staten
2023-09-07-fbn-biomassalobby-biomaterialen-een-blinde-vlek-in-de-transitie-naar-een-fossielvrije-economie
2024-01-11-wemove-petition-the-eu-must-protect-forests-not-burn-them-for-energy-petition-nl-243566-signatures-since-2020-09-00
2024-04-24-gov-nl-pbl-biomassa-biogas-beccs-lobby-ook-controversiele-opties-nodig-voor-klimaatneutraal-nederland-in-2050
2024-04-24-gov-nl-pbl-biomassa-biogas-beccs-lobby-trajectverkenning-klimaatneutraal-2050
2024-05-22-gov-nl-pbl-biomassa-biogas-beccs-lobby-2024-trajectverkenning-klimaatneutraal-2050
2024-10-12-groengasproject-eu-de-partners

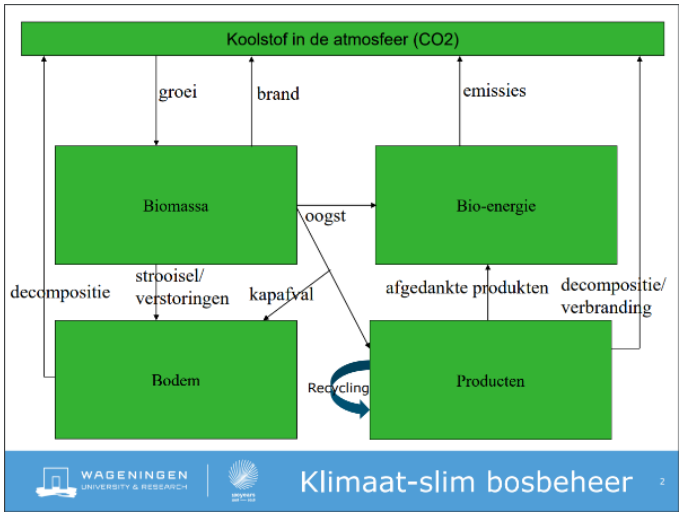

2020: Rondetafel biomassa – 2 miljard m3 groen biomassagas in 2030

Op 14 oktober 2020 stuurt Sylvo Thijsen, de huidige directeur van Staatsbosbeheer (biomassalobbyist Grontmij/Sweco) een positition paper als inbreng voor de rondetafel biomassa van het ministerie van Economische Zaken waarin de de plannen van de Biomassa BV Nederland te lezen zijn met het uiteindelijke doel van de bij de biomassalobby betrokken organisaties. Het is de bedoeling om door middel van grootschalige biomassavergassing het gasnetwerk te vullen met 'groen' gas gemaakt door het vergassen van houtige biomassa waarvoor alle biomassastromen uit landschap en natuur moeten worden gebundeld.

> Via deze tussenstap kunnen we enerzijds een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van groene energie, maar anderzijds ook biomassastromen van voldoende volume, kwaliteit en continuïteit organiseren waarmee ontwikkelingen in een andere sector worden gefaciliteerd. Voor de bio raffinaderij van Avantium/Nouryon wordt het pas interessant als het om hoeveelheden van honderdduizenden tonnen gaat. Hiervoor moeten biomassastromen uit landschap en natuur worden gebundeld.
>
> Ook voor de energieketen kijkt Staatsbosbeheer naar innovatie. Samen met Gasunie, Gasterra en Torgas wordt gewerkt aan een consortium voor vergassing van biomassa. Hierbij wordt Syngas geproduceerd wat kan worden opgewerkt naar groengas, maar ook naar Waterstof. We participeren in dat kader ook in 2BCM, een Alliantie die de productie van 2 miljard m3 groen gas in 2030 nastreeft.
>
> Bronnen:
> 2014-10-30-beon-routekaart-groen-gas
> 2020-05-04-nvde-betaalde-biomassalobby-groen-gas-informatie-document
> 2020-10-14-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-notitie-voor-rondetafel-biomassa-minez

2020: Duurzaam bosbeheer en biomassa certificering is schijnvertoning

Op 7 december 2020 publiceert de Universiteit van Wageningen de eerste ervaringen over klimaatslim bos- en natuurbeheer.

Het rapport is door het Ministerie van LNV gesubsidieerd en in het rapport heeft een groot aantal organisaties informatie en inbreng geleverd die financiële belangen hebben in de biomassaketen, waaronder Staatsbosbeheer. In het rapport staan een aantal interessante conclusies:

> Met klimaatslim bos- en natuurbeheer is weinig ervaring, terwijl juist door de breedte van de set van maatregelen dit ook lastig aan te pakken lijkt, de resultaten lang op zich laten wachten en de monitoring lastig is. Er is niet één soort advies. Nederland ontbost door diverse oorzaken. Netto verliezen we 1500-3500 hectare per jaar. Dit is een flinke emissie.

Bron: 2020-12-07-edu-nl-wur-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland

Op 9 december 2020 publiceert onderzoeksbureau 'Investico' in samenwerking met onderzoeksprogramma 'Argos' en internationaal onderzoekcollectief 'Money to Burn' een rapport waaruit blijkt dat biomassacentrales in Nederland versnipperde hele bomen uit kaalkap mogen gebruiken als biomassa waardoor ook volledige bomen in de verbrandingsoven eindigen, ondanks de strenge duurzaamheidseisen die Nederland aan het product zou stellen.

> In Nederland stelt het ministerie van Economische Zaken en Klimaat een duurzaamheidscertificaat verplicht. Dat garandeert volgens minister Wiebes dat alleen hout uit 'onvermijdelijke reststromen' als brandstof wordt gebruikt. Tot die 'onvermijdelijke reststromen' worden ook hele boomstammen gerekend, soms zelfs van gezonde bomen, blijkt uit het

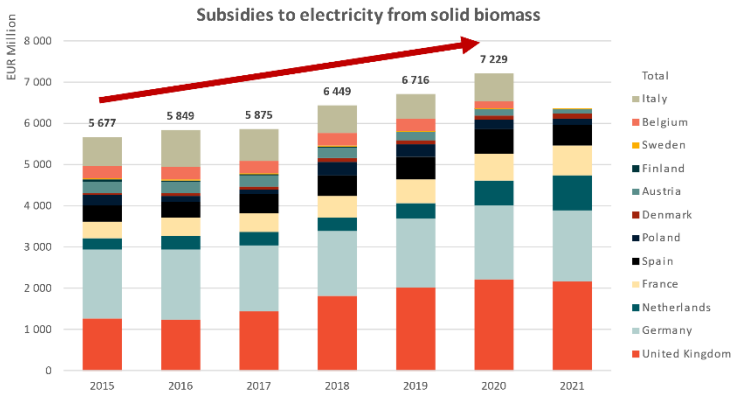
onderzoek. (...) Volgens de Rijksdienst voor Ondernemend (RVO) Nederland, die namens de overheid de biomassasubsidies uitkeert, is kaalkap 'een oogstmethode' die niet in strijd is met de duurzaamheidscertificaten.

Hout is een minder efficiënte brandstof dan gas en kolen en via biomassa komt daardoor meer broeikasgas in de atmosfeer dan bij gebruik van die fossiele brandstoffen. Nieuwe bomen zouden die CO2-uitstoot moeten compenseren, maar het duurt vele decennia voordat die zijn terug gegroeid. Die tijdsduur – de 'koolstofschuld' – wordt niet meegenomen in de boekhouding: de houtkorrels tellen meteen als CO2-neutraal, bleek eerder uit onderzoek van Investico.

Country	2015 bioenergy subsidy (millions of euros)	2021 bioenergy subsidy (millions of euros)
United Kingdom	1,269	2,159
Germany	1,672	1,724
Netherlands	288	856
France	375	725

'Wat vanuit economisch oogpunt lage kwaliteit heeft, kan ecologisch wel degelijk veel waarde hebben.' Michael Norton, van de Europese wetenschapskoepel EASAC, benadrukt dat alle houtkap voor biomassa schadelijk is: 'Als je hout kapt om het te verbranden, komt er hoe dan ook veel CO2 vrij. Of je het nu resthout noemt of niet.' (...) Vaste biomassa, bijvoorbeeld in de vorm van houtpellets, is goed voor een derde van de Nederlandse groene energie. Zonder zou ons land [op papier] nooit kunnen voldoen aan het Urgenda-vonnis en de Europese duurzaamheidsdoelen. Nederlandse bedrijven importeerden vorig jaar ruim een miljoen ton houtpellets, waarvan bijna de helft uit Estland en Letland. Sinds 2013 is ruim 3,5 miljard euro subsidie toegekend voor het bijstoken van biomassa in Nederlandse kolencentrales.

Bij grootschalige houtstook in omgebouwde kolencentrales kan het vele decennia duren voordat biomassa 'groener' is dan fossiele energie. Chemisch gezien is hout een veel minder efficiënte brandstof dan steenkool: bij het opwekken van dezelfde hoeveelheid energie, komt 15 procent meer CO2 vrij. Als je kolen vervangt door hout, komt er dus zelfs meer CO2 uit de schoorsteen – die in de periode daarna door nieuw groeiende bomen moet worden gecompenseerd. Die tijdsduur – de 'koolstofschuld' – wordt nergens meegenomen in de boekhouding: de houtkorrels tellen meteen als CO2-neutraal. Maar we hebben helemaal geen decennia om klimaatverandering tegen te gaan.

Het ministerie van Economische Zaken kent de bezwaren rondom de extra CO2-uitstoot en eist dat pellets die hier verstookt worden, voorzien zijn van een duurzaamheidscertificaat. Voormalig minister Kamp beloofde dat Nederland de meest 'uitgebreide criteria' zou stellen aan de houtsnippers. 'In 2013 sloten we het Energieakkoord. Zeven jaar later zijn we nog steeds aan het steggelen over biomassa.' Hilde Stroot, programmadirecteur bij Greenpeace, noemt de bijstook van biomassa een 'duivels dilemma'. 'Steeds stellen de bedrijven de eisen naar beneden bij'. Dus stapte Greenpeace naar de rechter. Die verwees de partijen weer naar een geschillencommissie, die ook geen eindoordeel velde. 'Wij geloven ondertussen niet meer dat dit goedkomt', zegt Stroot [Greenpeace].

De ruzies zijn complex maar gaan vooral over de keurmerken die de duurzaamheid van de biomassa moeten aantonen. Het meest gerenommeerde keurmerk voor hout is FSC, maar de regels daarvoor dateren van voor het biomassatijdperk en zeggen niets over de CO2-uitstoot van het geoogste hout. Bovendien staat FSC kaalkap van stukken bos toe. (...) als je al dat hout tot pellets vermaalt, zou dat leiden tot een enorme CO2-uitstoot.

De overheid vindt FSC dus niet voldoende. Momenteel is het 'Sustainable Biomass Program' (SBP) het enige keurmerk dat volgens de Nederlandse overheid de duurzaamheid van bos tot energiecentrale garandeert. SBP werd opgericht door een aantal grote Europese energiebedrijven, zoals RWE, Vattenfall en het Britse Drax, met als expliciet doel om aan de duurzaamheidseisen van Europese overheden te kunnen voldoen. Voor de Nederlandse markt ontwikkelde SBP zelfs een aparte standaard.

Alle pellets die in Nederlandse kolencentrales worden verstookt, moeten in principe voorzien zijn van dat SBP-stickertje. Maar soms ook niet. Omdat er afgelopen jaar niet genoeg van dat hout was, riep minister Wiebes in 2019 een uitzonderingsregel in het leven. In plaats van de energiebedrijven te vertellen dat zij minder hout mochten verstoken, stond hij ze toe om ook hout met slechts een FSC- of minder strenge PEFC-keurmerk te gebruiken.

Energiebedrijven RWE [Essent] en Uniper willen ons niet vertellen welke certificaten de door hen ingekochte houtsnippers dragen, maar verwijzen naar een rapport van [betaalde biomassalobbyorganisatie] CE Delft over de certificering van de in

2019 verstookte pellets. De onderzoekers bekeken de duurzaamheidspapieren van de energiebedrijven en vinkten af welke keurmerken zij tegenkwamen. Wat er precies in de bossen gebeurt, hebben ze niet onderzocht. Ook de overheid controleert niet ter plaatse, zegt een woordvoerder van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), die namens de overheid de biomassasubsidies uitkeert. De controle is uitbesteed aan private auditbureaus, die weer gecontroleerd worden door een raad en een toezichthouder.

Slechts veertig procent van de vorig jaar in onze kolencentrales opgestookte biomassa, hoefde aan de extra strenge Nederlandse eisen te voldoen. Hiervan zou het overgrote merendeel (87 procent) ook daadwerkelijk voldoen aan die regels. Maar bij welke leveranciers het hout precies vandaan komt, staat niet in het rapport. En als slechts 40 procent van de biomassa in Nederlandse centrales voldeed aan de strenge Nederlandse norm, hoe zit het dan met de overige zestig procent? Dat is bijna 500 duizend ton geïmporteerd hout.

Ook wanneer we keurmerken 'Green Gold Label (GGL) en 'Better Biomass Program' (NTA8080), die certificaten uitgeven voor dit type biomassa, om toelichting vragen, komen we niet verder dan dat het zaagsel, snoeiafval of sloophout betreft. Heeft Greenpeace enig zicht op waar deze enorme hoeveelheid afval vandaan komt? 'Nope, nada,' zegt beleidsmedewerker Wolfgang Richert.

In het hoofdstuk 'Bos & biomassa certificeringsinstanties' leggen we uit dat de certificerings- en auditbureaus die de controle zouden moeten uitvoeren of er aan de duurzaamheidseisen voldaan wordt en de raad- en toezichthouder die die certificerings- en auditbureaus zouden moeten controleren, betaalde biomassalobbyisten en mensen uit de energiesector met financiële belangen zijn, zoals Peter-Paul Schouwenberg van RWE Essent en bijvoorbeeld de door de biomassalobby betaalde wetenschapper Martin Junginger.

In het hoofdstuk 'Bos & biomassacertificering' leggen we ook uit dat elk bos & biomassacertificeringslabels zoals FSC, GGL, Better Biomass (NTA8080) opgezet en beheerd wordt door de betaalde pro-biomassalobby en in het hoofdstuk FSC-groepscertificering hebben we uitgebreid onderbouwd dat er wel tot 150 organisaties deel uit kunnen maken van een FSC-groepscertificaat en dat voor bijvoorbeeld het FSC groepscertificaat van de Unie van Bosgroepen waarmee ongeveer 80 organisaties in één keer gecertificeerd zijn, er gemiddeld nog geen vijf organisaties per jaar gecontroleerd worden (geldt voor zowel de interne als externe controles samen). De controle op het naleven van de eisen voor het FSC-groepscertificaat is doordrongen van de belangenconflicten en wordt uitgevoerd door organisaties met een financieel belang in de biomassahandel.

2021: Emissies biomassa tellen niet mee

Op 3 juni 2021 publiceert Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) een rapport waarin de 'CO2-emissiereductie' van 'Klimaatslim beheer van bestaande bossen' wordt uitgelegd. Hierin wordt ook aangegeven dat het verbranden van de houtige biomassa niet meegerekend hoeft te worden in de emissies. Het rapport is o.a. geschreven door biomassalobbyorganisaties Probos en Bureau Silve. Hier zie je de biomassalobby in actie. Bureau Silve is namelijk een jaar eerder (op 1 juli 2020) overgenomen door Probos en biomassaketenbedrijf Borgman Beheer Advies terwijl die twee biomassalobbyorganisaties het doen voorkomen alsof het rapport ondersteund wordt door een derde en onafhankelijke organisatie. Uit het rapport wordt wederom duidelijk dat de CO2-emissies bij verbranding niet meegerekend worden:

> Een deel van de biomassa die vrijkomt bij de oogst van hout uit het projectgebied kan (al dan niet na eerst in producten te zijn toegepast) worden verbrand in installaties die warmte en/of elektriciteit opwekken. Het gecombineerde aandeel van CH4 en N2O bedraagt 7% van de CO2-emissies bij verbranding van biomassa. Echter, omdat houtproducten vooralsnog in de methode niet zijn opgenomen, behoeven deze emissies ook niet te worden meegeteld.

Ook in het rapport van de universiteit van Wageningen van 7 december 2020 Twee jaar ervaring met klimaatslim bos en natuurbeheer in Nederland die geschreven is op basis van input van een groot aantal biomassalobbyorganisaties wordt afgezien van de 60 pagina's aan standaard biomassapromotie en belangenbehartiging ook het volgende aangegeven waaruit blijkt dat ondanks dat er miljarden aan biomassasubsidies en vrijstellingen worden verstrekt de resultaten te wensen overlaten:

> Met klimaatslim bos- en natuurbeheer is weinig ervaring, terwijl juist door de breedte van de set van maatregelen dit ook lastig aan te pakken lijkt, de resultaten lang op zich laten wachten en de monitoring lastig is. Er is niet één soort advies. Nederland ontbost door diverse oorzaken. Netto verliezen we 1500-3500 hectare per jaar. Dit is een flinke emissie.

Bron: 2020-12-07-edu-nl-wur-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland

1 Wageningen Environmental Research	9 Natuurmonumenten	16 Zilverberg Advies
2 Wageningen University	10 Instituut Maatschappelijk Innovatie	17 Stichting Hout Research
3 Stichting Probos	11 Natuurverdubbelaars	18 Koninklijke Vereniging Van Nederlandse
4 Face the Future	12 Vereniging voor Bos- en	Houtondernemingen
5 Staatsbosbeheer	Natuurterreineigenaren	19 Centrum Hout
6 Bosgroep Midden Nederland	13 Trees for All	20 Borgman Beheer Advies
7 Arboribus Silva	14 Rombouts Agro-Ecologie	21 Stichting Nationale Boomfeestdag
8 JIN Climate and Sustainability	15 Stichting Voedselbosbouw	22 ZLTO

Bron: 2020-12-07-edu-nl-wur-en-probos-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland

Bronnen:

2017-11-22-groene-bij-bio-denkt-iedereen-meteen-dat-het-goed-zit
2017-11-22-investico-trouw-waarom-biomassa-een-grotere-klimaatkiller-is-dan-steenkool
2019-06-01-edu-nl-wur-minlnv-programmeringsstudie-biogrondstoffen
2019-06-26-edu-nl-wur-vbne-presentatie-klimaat-slim-bosbeheer
2019-10-17-probos-pro-biomassa-lobby-betrokken-partijen
2020-01-10-arnhemspeil-melding-onbetrouwbaar-bestuur-provincie-gelderland-mbt-communicatie-over-de-biomassacentrale-van-veolia
2020-02-14-arnhemspeil-reactie-op-uitnodiging-rondetafelgesprekken-en-invloed-van-de-betaalde-pro-biomassa-lobby-op-de-provincie
2020-06-06-probos-en-borgman-beheer-advies-biomassalobby-zetten-per-1-juli-2020-activiteiten-bureau-silve-voort
2020-12-07-edu-nl-wur-en-probos-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland
2020-12-09-investico-hoe-estse-bomen-worden-opgestookt-in-onze-centrales
2020-12-18-probos-biomassalobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland
2021-03-23-gemeente-arnhem-beantwoording-vragen-boekjes-simon-klingen-lobbybrief-kees-hin-gemeenteraad-tav-destructief-bomenbeleid
2021-06-03-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-biomassalobby-klimaatslim-beheer-van-bestaande-bossen
2021-06-03-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-facethefuturebv-probos-methode-vaststelling-emissiereductie-co2-eq-nieuw-bos
2021-06-03-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-facethefuturebv-probos-methode-vaststelling-emissiereductie-co2-eq-klimaatslim-bosbeheer
2022-10-24-staatsbosbeheer-aanplant-nieuw-bos-verloopt-nog-niet-snel-genoeg
2022-11-03-nrdc-government-subsidies-for-electricity-generation-and-combined-heat-and-power-chp-from-solid-biomass
2023-02-08-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-nationaleco2markt-nl-over-snk-wie-zijn-onze-deelnemers

2021: SBB grootschalige kap van Natura 2000 bossen

Van nature was heel Nederland bedekt door loofbossen. In 1840 bestond 'het armelijke Schoorl', aan de voet der duinen, 'met dicht kreupelhout en koele bosschages', en de 'bevallig slingerende zandweg, ter wederzijde altijd in de schaduw van eiken, iepen en berken en allerlei geboomte, langs welke stammen hier en daar het klare duinwater in kronkelende beekjes voortdringt'. Vanaf de vroege middeleeuwen werd daar zo fors de bijl in gezet voor o.a. de scheepsbouw, dat er rond 1850 nog maar 2% bos over was, terwijl de oorspronkelijke bosbodems door eeuwenlange overexploitatie ernstig verarmden.

Aan het einde van de 19de eeuw gingen daardoor delen van Nederland gebukt onder dreigende zandverstuivingen. Het duingebied leverde geen direct nut op en het was lastig voor lokale overheden om met de verstuivingen om te gaan. De wens van de overheid was om deze problematiek op nationaal niveau op te lossen en om die reden is op 21 juli 1899 Staatsbosbeheer opgericht.

Grove dennen, die vanouds in Nederland voorkomen, maar vooral Corsicaanse dennen, exoten uit Italië die zich goed staande houden in de zeewind zijn tachtig tot honderd jaar geleden door Staatsbosbeheer aangeplant als buffer tegen stuivend zand en voor houtproductie. In 2021 is de helft van het Dr. van Steijnbos, onderdeel van het duingebied, gekapt en er volgt nog meer.

> Volgens de oorspronkelijke plannen moet 96 hectare bos worden gekapt. (...) Staatsbosbeheer voert het plan uit in drie fasen van telkens zes jaar, waarvan de eerste volgend jaar afloopt. Als de eerste fase van het herstelplan straks is afgerond, kan de evaluatie leiden tot herziening van het beheerplan, maar nog altijd staan de Natura 2000-doelstellingen voorop.

> De provincie moet erop toezien dat in de Schoorlse Duinen de doelstellingen van het internationale beschermingsprogramma Natura 2000 worden gehaald, zoals 'herstel van de natuurlijke dynamiek van het grijze duin', waardoor soorten als duinparelmoervlinder, kleine pimpernel, parnassia, tapuit en zandhagedis beter gedijen. Noord-Holland wil met het herstelplan ook het stikstofgehalte in het natuurgebied terugbrengen, aanvankelijk als onderdeel van de Programmatische Aanpak Stikstof (Pas), die het mogelijk maakte om stikstof die door landbouw, industrie en verkeer wordt uitgestoten elders te compenseren. Sinds de Pas in 2019 door de Raad van State ongeldig is verklaard, houdt de provincie het erop dat het maaien van heide en afvoeren van de humusrijke bovenlaag te hoge concentraties stikstof in de van oorsprong voedselarme bodem weer omlaag brengt. Zo kan de biodiversiteit van het grijze duin hersteld worden.

> Tot ergernis van de leden van de Duinstichting. "Wat heeft het voor zin om de duinbegroeiing af te plaggen als je de bron van stikstof niet aanpakt?", vraagt landschapsecoloog Marie-José Stoop retorisch. "Die blijft voorlopig nog uit de lucht vallen.

> Ook maakt ze zich zorgen over vele zeldzame paddenstoelen, korstmossen, insecten en de dennenorchis, een wilde orchidee die het juist goed doet in de oude naaldbossen in kalkarme duinen. "De biodiversiteit is hier nu bijzonder hoog, dus je moet jezelf de vraag stellen wát je hier wilt herstellen.

> Behalve voor de soortenrijkdom zijn de bossen ook goed voor de bescherming van de dorpen. Als geboren en getogen Groetse herinnert Stoop zich nog de ondergestoven huizen uit haar jeugd. Het zand kwam overal. Volgens de provincie is uit een risicoanalyse gebleken dat de kans verwaarloosbaar is dat stuifzand de bebouwde kom bereikt.

Bronnen:
1871-dbnl-nicolaas-beets-teun-de-jager-camera-obscura-schoorl-in-de-schaduw-van-eiken-iepen-berken-en-allerlei-geboomte
2020-06-02-trouw-natuurstichting-roept-kamer-op-sta-niet-toe-dat-boseigenaren-een-halve-hectare-bos-mogen-kappen
2020-12-09-investico-hoe-estse-bomen-worden-opgestookt-in-onze-centrales
2021-01-02-natuuralert-amendement-op-de-bossenstrategie
2021-03-18-trouw-het-is-kiezen-tussen-dennen-of-stuivende-duinen
2021-01-14-guardian-carbon-neutrality-is-a-fairy-tale-how-the-race-for-renewables-is-burning-europes-forests
2021-01-29-mo-europees-rapport-hout-slechter-dan-fossiele-brandstoffen-voor-energie
2022-01-14-natuuralert-haal-kaalkap-uit-de-nationale-bossenstrategie
2022-10-24-staatsbosbeheer-aanplant-nieuw-bos-verloopt-nog-niet-snel-genoeg

Oproep om de petitie te tekenen en een duurzamer natuurbeleid te eisen van Staatsbosbeheer om met de bomenkap te kappen.

2021: Greenpeace - exit convenant duurzaamheid biomassa leugen

Op 18 maart 2015 ondertekenen meerdere energiemaatschappijen die biomassa verbranden in de energiecentrales samen met een aantal natuurorganisaties zoals Greenpeace het ‘Convenant duurzaamheid biomassa’. Op 7 juli 2021 publiceerde Greenpeace Nederland een artikel ‘DE BIOMASSA-LEUGEN’ waarin ze aankondigen dat ze uit het Convenant Duurzaamheid Biomassa stappen. In het artikel wordt o.a. verwezen naar een onderzoeksrapport van SOMO met de naam ‘Hoe Nederlandse overheidssubsidies voor Estlandse biomassa de biodiversiteits- en klimaatcrisis verergeren’. In het artikel van Greenpeace is ook het volgende te lezen:

> In 2013 werd bij de onderhandelingen van het Energieakkoord een compromis bereikt tussen bedrijven, overheid en milieuorganisaties over de energietransitie. Greenpeace en de andere milieuorganisaties bedongen onder andere een snelle sluiting van kolencentrales, massale inzet van windmolens op zee en meer zonnepanelen. Dat was hard nodig om de energietransitie door te zetten. In 2015 werd het onderdeel biomassa apart uitgewerkt in het Convenant Duurzaamheid Biomassa.
>
> Biomassa was voor ons het meest gevoelige onderdeel van het compromis. Dat hebben we geaccepteerd als deel van dat hele pakket, maar wel onder strenge voorwaarden: de hoeveelheid biomassa werd sterk beperkt – de industrie wilde nog veel meer. En we eisten dat de allerhoogste duurzaamheidscriteria zouden worden ontwikkeld.
>
> De milieuorganisaties bleven zich grote zorgen maken om de naleving van de duurzaamheidscriteria voor biomassa. Zij drongen er bij zowel de bedrijven in het Convenant als bij de overheid aan op strenge toetsing en controle. Maar dat kwam nooit goed van de grond. In plaats daarvan werden de criteria en hun naleving door de bedrijven en door de overheid in de loop der jaren steeds verder afgezwakt.

De opeenvolgende ministers van Economische Zaken en Klimaat wuifden de bezwaren van ons over de naleving van de duurzaamheidscriteria weg. Ondertussen nam de vraag naar biomassa alleen maar toe, aangezwengeld door de miljardensubsidies die de Rijksoverheid beschikbaar stelt. Toen in 2020 duidelijk werd waar al die biomassa die in Nederlandse energiecentrales werd verbrand, vandaan kwam en de eerste mediaberichten verschenen over misstanden, besloten we zelf de naleving van de criteria tot op de bodem uit te zoeken.

Houtpellets, gebruikt voor de bijstook in Nederlandse energiecentrales, worden niet allemaal geproduceerd volgens de Nederlandse criteria voor duurzame biomassa. De duurzaamheidscriteria blijken niet meer dan een papieren tijger te zijn en werken in de praktijk niet. Voor ons als gezamenlijke natuur- en milieuorganisaties is hiermee de maat vol. Wij stappen daarom vandaag uit het Convenant Duurzaamheid Biomassa.

Natuur & Milieu (die in een volgend biomassalobby-onderzoeksrapport uitgebreid aan bod komt) stapte in 2021 ook uit het Convenant maar stapte echter niet uit het door hun zelf geïnitieerde Warmtepact (op biomassa gestookte warmtenetten) in samenwerking met Vattenfall (voorheen NUON), Eneco (Essent), Ennatuurlijk, Eteck en Veolia Nederland.

Bronnen:

2012-12-07-greenpeace-oxfamnovib-wwf-natuurenmilieu-iucn-actionaid-oproep-stop-subsidie-bij-en-meestook-biomassa-in-kolencentrales
2015-03-18-energiemaatschappijen-en-milieuorganisaties-convenant-duurzaamheid-biomassa
2015-08-14-duic-eneco-wil-biomassacentrale-met-50-vrachtwagens-met-biomassa-per-dag-bevoorraden
2017-09-15-houtwereld-greenpeace-en-overige-milieuorganisaties-starten-kort-geding-tegen-rwe-essent-ivm-ongecertificeerde-biomassa
2019-07-04-natuur-en-milieu-inititiatiefnemer-biomassa-warmtepact-met-vattenfall-eneco-ennatuurlijk-eteck-en-veolia
2019-07-18-eneco-warmtebedrijven-en-milieuorganisaties-sluiten-biomassa-warmtepact
2019-07-22-ennatuurlijk-ondertekent-biomassa-warmtepact-met-vattenfall-eneco-eteck-veolia-en-natuur-en-milieu
2019-07-22-vattenfall-ondertekend-biomassalobby-warmtepact-van-natuurenmilieu-samen-met-eneco-essent-eteck-ennatuurlijk-veolia
2019-10-09-silvan-de-boer-senior-business-developer-bij-eneco-new-energy-linkedin-profiel
2021-07-07-greenpeace-nl-natuurschade-in-estland-voor-biomassa-nederland-milieuorganisaties-stappen-uit-convenant
2021-07-05-somo-how-dutch-government-subsidies-for-estonian-biomass-aggravate-the-biodiversity-and-climate-crisis
2021-07-07-greenpeace-nl-natuurschade-in-estland-voor-biomassa-nederland-milieuorganisaties-stappen-uit-convenant
2021-07-07-greenpeace-nederland-de-biomassa-leugen-exit-convenant-duurzaamheid-biomassa
2021-07-07-natuurenmilieu-natuur-en-milieuorganisaties-stappen-uit-convenant-duurzaamheid-biomassa
2023-05-17-cedelft-betaalde-biomassalobby-convenant-duurzaamheid-biomassa-jaarrapportage-over-2022
2024-05-16-cedelft-betaalde-biomassalobby-convenant-duurzaamheid-biomassa-jaarrapportage-over-2023

2022: Drie-miljard-bomendoel Europa wordt niet gehaald

Uit een artikel van Follow the Money (FTM) van 4 januari 2022 blijkt dat nog maar 0,03 procent van het streefgetal uit 2020 van de drie miljard nieuwe Europese bomen is bereikt. Niet de boomtoppen groeien tot aan de hemel maar de problemen.

Eurocommissaris Timmermans plant bossen aan op drijfzand

Eurocommissaris Frans Timmermans presenteerde het Europese bomenplan – onderdeel van zijn EU-Biodiversiteitsstrategie – in mei 2020. De nieuwe aanplant gaat volgens de Europese Commissie in tien jaar tijd vier miljoen ton CO_2 opslaan en 16 miljoen ton in dertig jaar. Hoe groter de bomen hoe meer opslag.

Om te beginnen heeft de Europese Commissie geen budget voor haar ambitieuze project. Het zijn natuurbeschermingsorganisaties, sponsors uit het bedrijfsleven en burgers die de nieuwe bomen zullen moeten betalen en neerzetten. Een ander probleem is het gebrek aan geschikte, vrije ruimte.

> Maar het grootste obstakel is de architectuur van het plan. Europa heeft niets te vertellen over de bossen in de lidstaten. En niet toevallig: de hout- [en biomassa] producerende landen zijn fel gekant tegen elke vorm van bemoeienis van Brussel met hun bos.

Bronnen:
2016-02-15-staatsbosbeheer-rapport-groeiende-toekomst-de-bosvisie-van-staatsbosbeheer
2016-11-25-fluxenergie-balende-reacties-op-bosplan-staatsbosbeheer-100000-hectare-nieuw-bos-voor-co2-reductie-en-biomassa
2018-07-12-probos-biomassalobby-adviesraad-zitten-ook-in-de-staatsbosbeheer-bosbeheer-adviescommissie
2019-04-12-rtlnieuws-shell-extra-bomen-co2-uitstoot-aflaat-niet-planten-maar-niet
2019-05-26-staatsbosbeheer-dossier-biomassa-zakendoen-samen-met-shell-voor-nederlands-bos
2019-06-16-arnhemspeil-analyse-artikel-stentor-hoogleraar-bomenkap-is-niet-oorzaak-van-het-verdwijnen-van-bos-maar-de-natuurwet
2019-11-13-probos-biomassalobby-stand-van-zaken-bos-in-nederland
2020-01-03-edsp-eco-een-bespreking-van-de-problemen-rondom-houtkap-in-nederland
2020-02-25-edu-wur-nl-vnbl-van-bosbeleidsplan-1994-naar-een-bossenstrategie-2020
2020-05-30-thefab-brandbrief-aan-ser-met-oproep-om-de-sde-subsidie-voor-biomassaverbranding-stop-te-zetten
2020-06-02-trouw-natuurstichting-roept-kamer-op-sta-niet-toe-dat-boseigenaren-een-halve-hectare-bos-mogen-kappen
2020-07-10-ser-biomassa-in-balans-een-duurzaamheidskader-voor-hoogwaardige-inzet-van-biogrondstoffen
2020-11-02-thefab-brandbrief-aan-ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat-tav-sde-subsidies-biomassa
2020-11-17-gov-nl-minlnv-uitwerking-ambities-en-doelen-landelijke-bossenstrategie-en-beleidsagenda-2030
2020-11-18-staatsbosbeheer-ministerie-van-lnv-presenteert-nieuwe-bossenstrategie
2020-12-02-natuuralert-ecologische-effecten-van-vlaktekap-op-de-kwaliteit-van-bosecosystemen
2021-01-02-arnhemspeil-verzoek-aan-tinka-chabot-mbt-de-communicatie-over-het-bomenbeleid-van-arnhem
2021-01-29-mo-europees-rapport-hout-slechter-dan-fossiele-brandstoffen-voor-energie
2021-02-24-staatsbosbeheer-biomassalobby-campagne-nederland-plant-bomen
2021-04-23-thefab-brandbrief-tweede-kamer-stopzetting-subsidie-biomassaverbranding
2021-09-17-gov-nl-minlnv-mededeling-eu-bossenstrategie
2021-09-30-gov-nl-minez-brief-tweede-kamer-antwoord-stimulering-duurzame-energieproductie-sde-verzoek-uitsluiten-houtige-biomassa 2022-01-02-nos-petitie-tegen-uitreiking-eredoctoraat-frans-timmermans-ruim-23574-keer-ondertekend
2022-01-04-ftm-eurocommissaris-timmermans-plant-bossen-aan-op-drijfzand
2022-01-14-eu-three-billion-additional-trees-by-2030-declaration-of-honour
2022-01-14-natuuralert-haal-kaalkap-uit-de-nationale-bossenstrategie
2022-01-19-bnnvara-opletten-jetten-trap-niet-in-biomassaplannen-timmermans
2022-02-08-ad-greenpeace-komt-in-actie-bij-staatsbosbeheer-in-amersfoort-schaamteloze-samenwerking-met-shell
2022-04-05-fda-future-on-fire-how-the-eu-burns-trees-in-the-name-of-renewable-energy
2022-05-07-edu-nl-wur-biomassalobby-natuur-en-milieu-minlnv-en-pbl-zevende-nederlandse-bosinventarisatie
2022-09-28-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-dag-geen-social-media-omdat-xr-einde-eist-aan-greenwashing-praktijken-shell
2022-10-24-staatsbosbeheer-aanplant-nieuw-bos-verloopt-nog-niet-snel-genoeg
2022-12-02-ad-vijf-miljoen-bomen-dankzij-shell-liever-niet-zegt-utrechtse-politiek
2023-04-14-verbiedfossielereclame-jongeren-staatsbosbeheer-tegen-samenwerking-met-shell-dit-is-greenwashing
2024-11-30-volkskrant-van-timmermans-3-miljard-beloofde-bomen-is-nog-geen-procent-geplant

2022: Tweede Kamervragen complete boomverbranding voor biomassa

Op 16 mei 2022 beantwoord minister Rob Jetten (Klimaat en Energie) wederom vragen van de Tweede Kamer naar aanleiding van het zoveelste rapport (Future on Fire – How the EU burns trees in the name of renewable energy) waarin de certificering en de duurzaamheidscriteria voor biomassa in twijfel werden getrokken en wederom verwijst de minister in zijn reactie naar een artikel van de betaalde biomassalobby-organisatie 'Platform Bio-Energie' (PBE). In het artikel wordt ook dit keer beweerd dat 77 procent van de biomassa gecertificeerd en daarom duurzaam zou zijn terwijl uit ons onderzoek blijkt (zie hoofdstuk 'Bos en biomassacertificering') dat de mensen die de certificering labels hebben opgezet en beheren uit dezelfde mensen bestaan die door de betaalde biomassalobby betaald worden waaronder Peter-Paul Schouwenberg van RWE (Essent).

Uit ons onderzoek blijkt ook dat de labels geen garantie bieden op de duurzaamheid van biomassa. In de reactie van de minister zegt hij ook dat hij de cijfers van het PBE niet heeft gecontroleerd. In 2019 heeft minister Eric Wiebes exact hetzelfde trucje uitgehaald. Zie hier onze reactie daarop.

Op de website van Platform Bio-Energie (PBE) is te lezen dat o.a. directeur Peter-Paul Schouwenberg (RWE Essent) en Ronald Zwart (RWE) en Helma Kip (RWE Essent en EnNatuurlijk van Veolia) in het bestuur zitten en op 23 oktober 2019 bleek Henk Wanningen, de directeur van de biomassa BV Bio Enerco van Staatsbosbeheer, aangesteld te zijn als de voorzitter van het Platform Bio-energie (PBE/NL-BEA.)

platform bioenergie Organisatie

PBE is aangesloten bij: NVDE, Federatie Bio-economie Nederland, Energie Nederland

Stichting PBE heeft een bestuur met een uitvoerend directeur.
Het bestuur van PBE bestaat uit een evenwichtige vertegenwoordiging van de bio-energie sector.

Ronald Zwart, voorzitter
RWE Generation

Hylko Brandsma, penningmeester
Energy Pellets Moerdijk

Helma Kip
Ennatuurlijk

Jaap Kiel
ECN part of TNO

John Bouterse
Twinnovate

Silvan de Boer
Eneco

Peter-Paul Schouwenberg, vice- voorzitter
RWE Generation

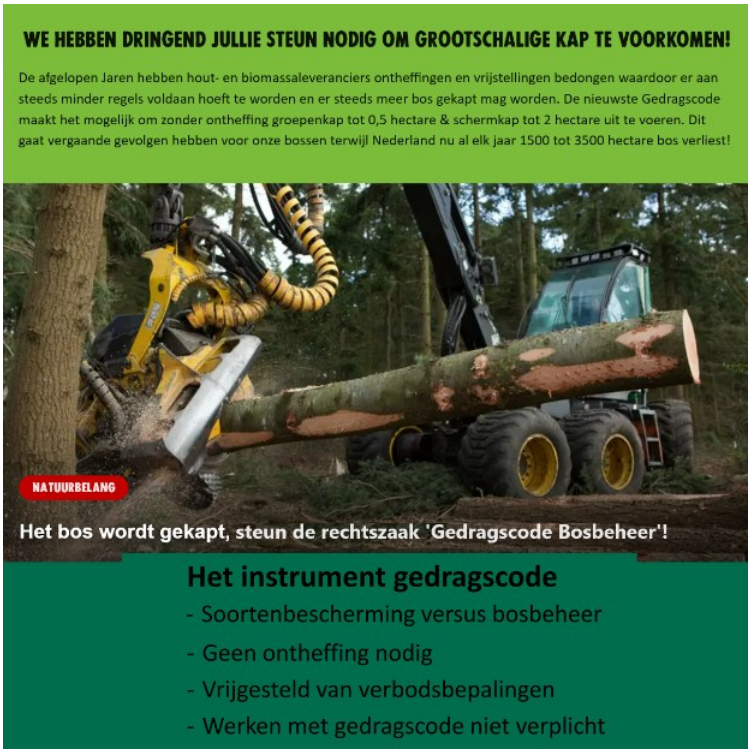
Bronnen:

2019-03-15-mo-hout-verbranden-voor-energie-een-inbreuk-op-het-eu-verdrag
2019-06-14-adbe-protocol-voor-de-toetsing-van-certificatieschema-s-aan-de-nederlandse-duurzaamheidseisen-voor-vaste-biomassa
2019-07-13-gelderlander-ja-het-is-omstreden-hout-stoken-om-het-klimaat-te-redden
2019-09-16-dnvgl-emissies-naar-de-lucht-bij-inzet-van-biomassa-voor-electriciteit-en-warmte-producties
2019-10-09-pbe-platformbioenergie-betaalde-pro-biomassalobbyorganisatie
2019-10-23-pbe-platformbioenergie-directeur-ronald-zwart-rwe-en-voorzitter-henk-wanningen-directeur-biomassabv-staatsbosbeheer
2019-10-30-nos-onderzoek-biomassacentrales-stoten-meer-co2-uit-dan-steenkoolcentrales
2019-11-02-gov-nl-tweedekamer-vragen-en-antwoorden-over-het-gebruik-van-biomassa-als-energiebron
2019-11-12-nrdc-burnout-eu-clean-energy-policies-lead-forest-destruction
2019-11-13-forisk-north-american-wood-pellet-exports-q4-2019-update
2019-11-20-gov-nl-tweede-kamer-motie-normen-voor-stikstof-en-fijnstof-voor-installaties-en-onderhoud-van-biomassacentrales
2019-11-22-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-wetenschappers-martin-junginger
2019-11-25-dwa-ngos-to-dutch-government-biomass-is-not-a-lifeline-for-coal
2019-11-25-ngos-letter-to-dutch-government-end-subsidies-for-burning-biomass-in-coal-fired-power-stations-and-dedicated-biomass-plants
2019-11-29-nrc-bomen-stoken-in-centrales-waanzin
2019-12-19-gov-nl-tweedekamer-vragen-en-antwoorden-over-bomen-stoken-in-energiecentrales-waanzin

2020-01-03-gelderlander-provincie-gelderland-geeft-tegenstanders-energiecentrales-op-biomassa-gelijk-met-forse-beperkingen
2020-02-05-gov-nl-tweede-kamer-brief-en-verslag-schriftelijk-overleg-kabinetsaanpak-klimaat-en-biomassabeleid-minez
2020-05-06-thefab-rectificatieverzoek-biomassa-vs-import-gas-rapport-royalhaskoningdhv-in-opdracht-van-nvde-betaalde-pro-biomassa-lobby
2020-05-09-gov-nl-minez-rvo-subsidie-en-financieringswijzer-stimulering-duurzame-energieproductie-sde-biomassa-duurzaamheidseisen
2020-05-22-pbe-platform-bio-energie-betaalde-pro-biomassalobbyorganisatie
2020-05-22-edsp-eco-reactie-op-antwoorden-minister-wiebes-op-tweede-kamer-vragen-over-biomassa
2020-06-05-bnnvara-mob-biomassacentrale-diemen-stoot-giftige-stoffen-uit
2020-07-09-tno-emissiereductie-en-mogelijke-normering-voor-verbranding-vaste-biomassa-in-biomassaketels
2020-09-25-gov-nl-minim-verslag-stakeholdersbijeenkomst-voornemen-wijzing-emissiegrenswaarden-biomassa
2020-09-25-gov-nl-minim-presentatie-stakeholdersbijeenkomst-voornemen-wijzing-emissiegrenswaarden-verbranding-biomassa
2021-09-27-pbe-platformbioeconomie-betaalde-biomassalobby-gebruik-biomassa-in-nederland-77-procent-gecertificeerd-duurzaam
2022-04-05-fda-future-on-fire-how-the-eu-burns-trees-in-the-name-of-renewable-energy
2022-04-22-gov-nl-minezk-minienw-brief-stimulering-duurzame-energieproductie-biobrandstoffen
2022-05-16-gov-nl-minezk-beantwoording-tweede-kamer-vragen-over-complete-boomverbrandingen-voor-biomassa
2022-05-07-edu-nl-wur-biomassalobby-natuur-en-milieu-minlnv-en-pbl-zevende-nederlandse-bosinventarisatie
2022-10-24-staatsbosbeheer-aanplant-nieuw-bos-verloopt-nog-niet-snel-genoeg

2022: Meer kaalkap door gedragscode bosbeheer dankzij VBNE-lobby

In het gedragscode document opgesteld door de Borgman Beheer Advies BV (biomassalobby) voor de kap van het dennenhorstgebied is het volgende te lezen over de geschiedenis van de Gedragcode Bosbeheer:

> In 2005 was de Gedragscode zorgvuldig bosbeheer de eerste door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode die in werking trad. Die gedragscode gold tot 1 januari 2010. In 2009 is de Gedragscode zorgvuldig bosbeheer geëvalueerd en op basis van de evaluatieresultaten en relevante ontwikkelingen aangepast.
>
> Deze tweede versie, de "Gedragscode bosbeheer", is opgesteld door het Bosschap met medewerking van de Algemene Vereniging Inlands Hout, de 12 Landschappen, Natuurmonumenten, SBNL (mede namens de FPG), Staatsbosbeheer en de Unie van Bosgroepen.
>
> Bij de uitvoering van bosbeheer kan niet altijd worden voorkomen dat in strijd met deze verbodsbepalingen wordt gehandeld. Op de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bestaan echter uitzonderingen die zijn vastgelegd in het Besluit Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. Dit besluit maakt de uitvoering van bepaalde werkzaamheden, waaronder bestendig bosbeheer, mogelijk via een vrijstelling. Bij die vrijstelling geldt de voorwaarde dat wordt gewerkt volgens een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Daartoe is deze Gedragscode bosbeheer opgesteld.
>
> Hierbij wordt in de eerste plaats gedacht aan het vellen en uitslepen van bomen. Ook hakhoutbeheer valt hieronder. Maar ook andere reguliere boswerkzaamheden die eventueel schade zouden kunnen toebrengen aan flora en fauna kunnen worden uitgevoerd met toepassing van deze gedragscode

Bron: 2011-01-18-bba-borgman-beheer-advies-bv-biomassalobby-gedragscode-bosbeheer-dunning-gebied-dennenhorst

Op 31 augustus 2022 is de nieuwe Gedragscode soortenbescherming bosbeheer 2022 na heel veel weerstand van de natuurorganisaties geldig geworden. In de vorige hoofdstukken heeft u al kunnen lezen dat de Boswet in 2008 gewijzigd is om meer houtige biomassa te kunnen kappen en vervolgens de Boswet afgeschaft is omdat die nog teveel in de weg zat voor het verhogen van de biomassaproductie en we daarvoor de Natuurbeschermingswet terug kregen.

De VBNE is medeverantwoordelijk voor het afschaffen van de Boswet en de invoering van de nieuwe Wet Natuurbescherming die de Boswet moest vervangen. In de nieuwe Wet Natuurbescherming die de Boswet verving is 85 x het woord 'Ontheffing' en 59 x het woord 'Vrijstelling' opgenomen.

Goudzwaard boomjurist en juridisch adviseur groen, natuur en landschap werkzaam bij Cobra groenjuristen vat het verschil tussen de Boswet en de Wet Natuurbescherming als volgt samen:

> Dunning en periodiek onderhoud van hakhout/ griend zijn vrijgesteld. Verder is er in artikel 4.4 Wnb nog een fiks aantal vrijstellingen opgenomen, o.a. met betrekking tot instandhoudingsmaatregelen of passende maatregelen voor Natura 2000-gebieden. Voortaan is er vrijstelling van meldings- en herplantplicht als bij velling gewerkt wordt volgens een door de minister van Economische Zaken goedgekeurde *gedragscode [bosbeheer] van de VBNE.*

In o.a. het jaarverslag 2015 van de VBNE wordt duidelijk uitgelegd wat de doelen zijn van de betalende organisaties die lid zijn van deze biomassalobbyorganisatie. Zo lobbyen ze bij de overheid voor gunstige randvoorwaarden, proberen ze de regeldruk te verlagen en richten zich veelvuldig en zeer uitgebreid op de biomassalobby onderwerpen. De onderwerpen waar de VBNE-lobby zich mee bezig houden zijn duidelijk ten gunste van betalende leden en gaan ten koste van onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee onze toekomst:

> Het Plein van de beheerpraktijk werkt aan gunstige randvoorwaarden in de dagelijkse praktijk van het professionele bos- en natuurbeheer. Dit kan betekenen dat geadviseerd wordt aan de overheid betreffende wet- en regelgeving. Het kan ook betekenen dat er een werkschuurbijeenkomst georganiseerd wordt om kennis uit te wisselen over de laatste ervaringen **bijvoorbeeld met betrekking tot biomassa-installaties.**
>
> Gedragscode natuurbeheer met een jaar verlengd en opnieuw ingediend De nieuwe gedragscode natuurbeheer is op 17 november 2014 ingediend bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) met het verzoek om een eerste inhoudelijke reactie. De procedure loopt vertraging op en daarom besluit de RVO om de gedragscode nogmaals met een jaar te verlengen. Op 19 mei gaat de VBNE in gesprek met een inhoudelijk medewerker van de RVO over de ecologische eisen die zij stellen aan de gedragscode.
>
> **Pleidooi voor verlaging regeldruk in nieuwe Wet natuurbescherming**
> De VBNE heeft deelgenomen aan de begeleidingscommissie van het rapport "Regeldrukeffecten Wetsvoorstel Natuurbescherming" van SIRA Consulting, 15 april 2015.
>
> **Implementatie nieuwe Wet natuurbescherming**
> De VBNE heeft nauw contact met Rijksambtenaren en met provinciale ambtenaren die verantwoordelijk zijn voor de uitvoeringswetgeving en de implementatie. Op 29 september neemt de VBNE deel aan de stakeholdersbijeenkomst voor de uitvoeringsregelgeving georganiseerd door het ministerie van Economische Zaken.
>
> **Inventarisatie gedragscode kapmelding**
> Op 19 november organiseert de VBNE een overleg met ambtenaren en beheerders om te inventariseren of een gedragscode kapmelding tot de mogelijkheden behoord.
>
> **Gebruik glyfosaat bij uitzondering**
> De VBNE heeft door het jaar heen contact gehad met het ministerie van Infrastructuur en Milieu en het RIVM over de uitzonderlingenlijst op de 2e nota duurzame gewasbescherming en het gebruik van glyfosaat in natuurgebieden.

Actieprogramma duurzame biomassa 2020 en Energieakkoord
De VBNE en het Platform Hout in Nederland (PHN) hebben in 2014 het 'Actieprogramma duurzame biomassa 2020' ontwikkeld. Dit hebben ze, na een bewerking door **BTG [biomassalobby],** aangeboden voor het Energieakkoord. [] Er is één activiteit wel overgenomen en uitgevoerd, namelijk het opzetten van een **subsidieregeling voor kleine biomassa installaties.**

Convenant Schone en zuinige agrosectoren
In 2015 was vanuit het convenant een bijdrage van 40.000 euro beschikbaar voor het uitvoeren van diverse projecten in de natuur-, bos-, landschap- en houtketensector. Dit geld is verdeeld onder de projecten die diverse organisaties aandragen.

Hard gewerkt aan 'Actieplan bijdrage bos en hout aan de Groene Economie'
In de Natuurvisie die door Staatsecretaris Dijksma in april aan de 2e Kamer is aangeboden staat dat de staatssecretaris graag een actieplan/agenda wil ter stimulering van de bijdrage van de (Nederlandse) bos- houtketen aan de groene economie. EZ heeft de VBNE en PHN uitgenodigd mee te werken aan deze agenda/dit actieplan. De VBNE is voorzitter van de werkgroep en van de klankbordgroep.

Biocluster
In 2015 is de VBNE aangesloten bij een werkgroep van het Biocluster

Gestart met Praktijkadvies biomassa oogsten, opslag en transport
In een samenwerking tussen Staatsbosbeheer (inhoud) en VBNE (redactie) is in 2015 gewerkt aan een praktijkadvies over biomassa oogsten, opslag en transport. Doel van het praktijkadvies is dat beheerders praktisch weten **hoe zij biomassa efficiënt en effectief kunnen produceren, opslaan en transporteren.**

Bron: 2016-04-21-vbne-vereniging-van-bos-en-natuurterreineigenaren-jaarverslag-2015

VBNE bestuur

- Gerbrand van 't Klooster – Federatie Particulier Grondbezit (plaatsvervanger: Paul Kindt)
- Dick Buitenhuis – Rijksvastgoedbedrijf (plaatsvervanger: Steven van der Meulen)
- Harrie Hekhuis – Staatsbosbeheer (plaatsvervanger: Jelka Both)
- Karin van den Burg – Natuurmonumenten (plaatsvervanger: Petra Ket)
- Saskia van Dockum – LandschappenNL (plaatsvervanger: Marco Glastra)
- Antoon Splinter – Natuurnetwerk Gemeenten
- Roderick van de Mortel – onafhankelijk voorzitter (burgemeester van Vught)

Het VBNE bureau bestaat uit een werkorganisatie van tien mensen onder leiding van directeur Miriam Nienhuis.

De VBNE vertegenwoordigd en wordt betaald door organisaties met een financieel belang in de hout- en biomassaoogst en behartigd die financiële belangen door bijvoorbeeld op 26 oktober 2016 de intentieovereenkomst Actieplan Bos en Hout (hout is het langzame goud) op te stellen samen met o.a. Platform Bio-Energie (PBE waar Peter-Paul Schouwenberg van RWE Essent voor verantwoordelijk is en Staatsbosbeheer Henk Wanningen werkzaam als directeur en senior adviseur bij de Biomassa BV's van Staatsbosbeheer de voorzitter van was), Staatsbosbeheer, Stichting Nationale Boomfeestdag van Staatsbosbeheer, de AVIH, de BVOR, de NEPV, de Unie van Bosgroepen en biomassalobbyorganisatie Probos samen met de rest van Biomassalobby BV NL met o.a. als doel:

Doel: tien regionale biomassahubs.
Lokale ketens van landschapsonderhoud kunnen een onbenut potentieel aan houtige biomassa ontsluiten en met hub-vorming kan dit op de lokale markt worden gebracht. Hiervoor is samenwerking tussen eigenaren, beheerders, dienstverleners en afnemers nodig.

Het beoogde resultaat is dat meer hout en biomassa beschikbaar komt voor lokale projecten, onder andere voor hoge temperatuur warmtevraag, kleinschalig blok/stadsverwarming, bijverwarming van zwembaden en stallen, en bioraffinage. Hiermee kan regionaal hout op kleine schaal een functie vervullen voor de energievoorziening op momenten dat andere technieken tekortschieten. Het potentieel is groot.

Realisatie: optuigen brede lobby richting politiek
Een aantal trekkers uit de sector neemt het nu op zich om eenduidige voorstellen vanuit de houtsector te formuleren en te starten met een politieke lobby om hier beleid op te maken.

Bronnen:
2016-10-19-biomassalobby-bv-biobased-economy-nederland-actieplan-bos-en-hout
2016-10-24-vbne-voorheen-bosschap-werkplan-2017

Op 13 maart 2019 is de volledig herziene FSC-standaard voor bosbeheer in Nederland gepubliceerd. De Nederlandse FSC-standaard moest worden herzien na klachten van de bosbeheerders die het teveel gedoe vonden en er van af wilden zien als de eisen niet aangepast zouden worden.

In het nieuwsbericht van biomassalobbyorganisatie de VBNE (voorheen Bosschap) over de publicatie van de nieuwe FSC-standaard in Nederland is o.a. het volgende te lezen:

> Er is de afgelopen jaren (soms forse) kritiek geweest op de standaard, die zou leiden tot een toename van administratieve lasten. Omdat een simpele update van de oude standaard niet voldoende zou zijn, is gekozen voor een volledige herziening. Hierbij waren een tweetal uitgangspunten leidend:
>
> (1) het terugdringen administratieve lasten bij certificering en
> (2) het benadrukken van de praktische uitvoering van het bosbeheer.
>
> • Het controleren door de auditor of daadwerkelijk aan wet- en regelgeving wordt voldaan gebeurt alleen in die gevallen waarbij dat (schijnbaar) niet zo is;
>
> • Er is naar gestreefd in de standaard geen normen op te nemen voor beheerwerkzaamheden;

• De audits zullen vaker gaan over de beoordeling of een gekozen strategie tot het gewenste doel leidt. Geen beoordeling op papier maar discussie tussen beheerder en auditor!

• Er zijn geen eisen opgenomen voor onderwerpen die weliswaar belangrijk zijn, maar die geen aandacht nodig hebben omdat de beheerpraktijk er voldoende aandacht aan besteedt en/of de ontwikkelingen voldoende in de goede richting gaan.

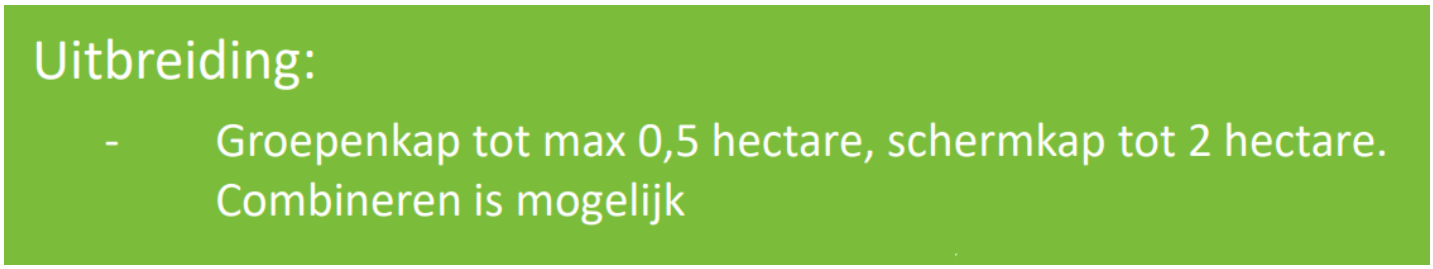
Bron: 2019-03-13-vbne-biomassalobby-nieuwe-nederlandse-fsc-standaard-gepubliceerd-geen-normen-en-standaard-geen-controle

Op 24 maart 2021 stuurt de Rijksdienst van Ondernemend Nederland (RVO) een ontwerp goedkeuringsbesluit op de gedragscode van de VBNE die het mogelijk moet maken om naast de 85 x 'Ontheffing' en 59 x 'Vrijstelling' die o.a. de VBNE bedongen heeft vanuit de nieuwe Wet natuurbescherming, zelfs geen ontheffing of vrijstelling meer aan te hoeven vragen voor werkzaamheden die mogelijk ten koste gaan van de natuur. Ook zijn er vrijstellingen voor kaalkap en schermkap bedongen door de VBNE:

In paragraaf 6.3 beschrijft u welke werkzaamheden tot regulier bosbeheer worden gerekend en die onder de vrijstelling van deze gedragscode vallen. Bij alle verjongingskap in de vorm van kaalkap gaat het om een oppervlakte van maximaal 0,5 hectare. Bij schermkap (een tussenvorm, tussen dunning en kaalkap waarbij behoud van bosklimaat centraal staat), geldt een maximum van 2 hectare.

Bron: 2021-03-24-gov-nl-minezk-rvo-ontwerp-goedkeuringsbesluit-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-vbne

Ondanks dat de vorige versie van de Gedragscode soortenbescherming van 26 november 2020 het al mogelijk had moeten maken om 'Kaalkap' tot maximaal 0,5 hectare en 'Schermkap' tot maximaal 2 hectare uit te voeren zonder rekening te hoeven houden met de Wet Natuurbescherming of de eisen voor de FSC-certificering bleek dit in de praktijk toch nog voor veel discussie, bezwaren en risico op rechtszaken te zorgen. In het artikel van de VBNE biomassalobby in het Vakblad Natuur Bos Landschap (VNBL) van 6 september 2022 wordt het volgende vermeld:

In de berichtgeving van de VBNE over de gedragscode die voor de additionele ontheffing en vrijstelling moet zorgen blijkt dat dankzij de gedragscode geen ontheffing meer nodig is en dat de leden vrijgesteld zijn van de verbodsbepalingen naast de opties van kaalkap en schermkap van bossen:

De Gedragscode bosbeheer was aan een herziening toe en de VBNE heeft namens en met de terreineigenaren in overleg met soortenbeschermers en het Rijk een nieuwe gedragscode gemaakt. Na de nodige discussies is met ingang van 1 september deze nieuwe gedragscode geldig. Wanneer je werkt volgens een goedgekeurde gedragscode hoef je geen ontheffing aan te vragen voor boswerkzaamheden. Daarnaast ben je, mits je zorgvuldig hebt gehandeld volgens de gedragscode en er onverhoopt toch een beschermde soort wordt geschaad, vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming

Bronnen:
2022-06-22-vbne-biomassalobby-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap-presentatie
2022-09-06-vbne-biomassalobby-gedragscode-soorten-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap-en-verstoren-beschermde-soorten

Op 26 augustus 2024 reageert de directeur van de VBNE Miriam Nienhuis-van Doremaele namens de VBNE op ons verzoek om wederhoor. Miriam was voordat ze directeur van de VBNE werd eerst o.a. afdelingshoofd bij de gemeente Arnhem en Provinciesecretaris/algemeen directeur van de Provincie Gelderland en werkte o.a. samen met John Berends, de commissaris van de Koning (op 10 januari 2020 hebben we een melding van onbetrouwbaar bestuur tegen John Berends ingediend naar aanleiding van zijn afhandeling van het biomassadossier van de Provincie Gelderland) aan de vergunningprocedures/handhaving voor de biomassacentrale in Arnhem van Veolia op het IPKW. De schrijvers van dit onderzoeksrapport woonden naast de biomassacentrale van Veolia in Arnhem waar onze strijd tegen de biomassalobby en voor de gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst van ons allemaal begon. Voor meer informatie zie: www.arnhemspeil.nl/stop-de-biomassacentrale en voor het laatste nieuws zie: 2024-09-10-gelderlander-biomassacentrale-veolia-in-arnhem-stoot-weer-te-veel-giftig-gas-uit-centrale-krijgt-uitstoot-niet-onder-controle en felle kritiek op biomassacentrale vanwege uitstoot giftige stoffen, Arnhem eist sluiting.

In ons Staatsbosbeheer biomassalobby onderzoeksrapport wordt de VBNE zijdelings benoemd en het rapport maakt onderdeel uit van deel 2 van ons onderzoek (politiek en ambtenaren). Het volledige onderzoek bestaat uit de volgende zes delen die gepubliceerd worden via de website: lobby-facts.the-fab.org

Deel 1: Energiemaatschappijen

Deel 2: Politiek en ambtenaren

Deel 3: Wetenschappers

Deel 4: Consultants en lobbyisten

Deel 5: Certificering en subsidies

Deel 6: Banken en investeerders

In deel 4 van ons onderzoek (Consultants en lobbyisten / het volgende onderzoeksrapport), komt de VBNE uitgebreid aan bod.

Als reactie en actie op het wederhoor van de VBNE hebben we o.a. in dit onderzoeksrapport nog duidelijker onderbouwd dat Sylvo Thijsen de huidige directeur van Staatsbosbeheer na oprichting van de VBNE (voorloper van het Bosschap) in het bestuur van de VBNE kwam als vicevoorzitter/plaatsvervangend voorzitter en dat ook Harrie Hekhuis, de programmadirecteur Bos & Klimaat van Staatsbosbeheer bestuurslid is van de VBNE en Henk Wanningen de directeur en senior adviseur van de Biomassa BV's van Staatsbosbeheer en lobbyist voor het Green Gold Label (GGL) organisatie van RWE Essent vervolgens namens de VBNE de belangen behartigde.

We hebben daarnaast nog beter onderbouwd dat het Bosschap de voorloper was van de VBNE en dat de VBNE de werkzaamheden van het Bosschap en de Nederlandse Vereniging van Bos (NVBE) over heeft genomen.

We hebben meerdere voorbeelden aangedragen op basis waarvan wij van mening zijn dat de VBNE voldoet aan onze definitie van een betaalde biomassalobbyorganisatie (zie onze definitie van een betaalde biomassalobbyorganisatie in de samenvatting bovenaan dit onderzoeksrapport).

Op de nieuwe gedragscode bosbeheer van de VBNE is op 10 oktober 2022 beroep aangetekend door Advocaten kantoor Prakken d'Oliveira te Amsterdam namens Stichting Natuurbelang Nederland, Vereniging Leefmilieu, Stichting Comité Schone Lucht, Cooperatie Mobilisation for the environment U.A (MOB) en Stichting ter behoud van het Schoorlse-en Noord-Kennemerduingebied. Ook is er beroep aangetekend door Stichting NatuurAlert, Vogelbeschermingswacht Noord-Veluwe, Stichting Natuurvolgend bosbeheer, dhr. Ph. E. Claringbould.

Na bijna twee jaar wachten werd op 26 september 2024 de rechtszaak gevoerd te Arnhem die glansrijk gewonnen werd door de Natuuractiegroepen. 2024-12-19-rechtbank-gelderland-uitspraak-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022

Rechtszaak Gedragscode bosbeheer

Gisteren 26 september speelde de rechtszaak in Arnhem tegen het besluit van de minister omtrent de “Gedragscode” [opgesteld door de VBNE], die kaalkap in de bossen bevordert. Frits van Beusekom gaf de rechtbank een compliment, omdat die zich zeer verdiept had in de ingewikkelde materie rond het natuurbeleid. De rechters stelde zeer scherpe vragen, maar we moeten nog hun oordeel afwachten.

De advocate Marie van Eik legde steeds goed uit waar het probleem zat en op elke tegenwerping met een goed onderbouwde antwoord kwam.

Zo anders was het met de advocaat van de Minister, die veel onsamenhangende betogen hield en vaak flauwekul verkocht. De deskundigen die de advocate bijstonden waren:

Frits van Beusekom oud directeur Staatsbosbeheer die 7 jaar geleden de knuppel in het hoenderhok gooide en ook nu zeer duidelijk en voor iedereen begrijpelijk de argumenten van de tegenpartij weerlegde. Eef Arnolds, is voormalig hoofddocent Bosecologie aan de toenmalige Universiteit Wageningen met als specialisme mycologie en voormalig directeur van het Biologisch Station van de UW te Wijster, Jaap Kuper oud rentmeester Kroondomeinen, Hans van der Lans, bioloog die een goed verhaal vertelde over de bodem en het bodemleven, dr. P. Leffelaar, de Vogelbeschermingswacht Noord-Veluwe. Ze hadden ze allemaal goed aanvullende verhalen.

Het was ook geweldig dat Fenna Swart van het Comité Schone Lucht aanwezig was. Zij zijn ook één van de organisaties die het Ministerie van LNV aanklagen. En natuurlijk was de Arnhemse Bomenbond aanwezig, die voor Frits van Beusekom wat hand en spandiensten heeft kunnen verrichten.

Bron: 2024-09-26-bomenbond-nieuwsbericht-behandeling-beroep-gedragscode-bosbeheer-minlnv-vbne-rechtbank-arnhem

Trouw publiceerde al eerder een artikel waarin wordt uitgelegd waarom de zeven natuurorganisaties het kappen van bos in Nederland een halt willen toeroepen en daarom een rechtszaak tegen de overheid voerden en eisen dat de rechtbank in Arnhem de VBNE gedragscode over bossen vernietigt.

Zeven natuuractiegroepen willen het kappen van bos in Nederland een halt toeroepen en voeren daarom donderdag een rechtszaak tegen de overheid. Ze eisen dat de rechtbank in Arnhem een gedragscode over bossen vernietigt. Die geeft bosbeheerders te veel mogelijkheden om stukken bos kaal te kappen.

De zogeheten Gedragscode Soortenbescherming Bosbeheer is enkele jaren terug opgesteld door het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN). Volgens de eisers in de zaak laat de code zoals hij nu is ruimte voor het toebrengen van “grote schade aan bossen en de biodiversiteit”.

De eisers wijzen erop dat bosbeheerders geld verdienen aan de kap, want het hout kunnen ze verkopen aan bijvoorbeeld de papierindustrie en biomassacentrales.

> “Op dit moment heerst er wetteloosheid in de bossen. Gekapt wordt er voortdurend, want er is onduidelijk beleid”, stelt voorzitter Fenna Swart van Comité Schone Lucht. “Deze kaalkap wordt gepromoot als vorm van natuurbeheer, die noodzakelijk zou zijn voor de bescherming van flora en fauna. Dit is de wereld op zijn kop.”
>
> Swart denkt dat winst in de zaak mogelijk grote gevolgen kan hebben voor de kap die is toegestaan. Vooral de aanvoer naar biomassacentrales, waar haar organisatie al langer strijd tegen voert, zou volgens Swart in de knel kunnen komen. Ze houdt ook de optie open dat later nog rechtszaken zullen volgen tegen afzonderlijke bosbeheerders, zoals Staatsbosbeheer. (ANP)
>
> Bron: 2024-09-25-trouw-natuurorganisaties-voeren-rechtszaak-tegen-toestaan-kaalkap-bos

Op 29 oktober 2024 publiceerde de VBNE een artikel over de internetconsultatie gedragscodes waarvoor de VBNE. In het artikel was te lezen dat de VBNE wederom inbreng geleverd hebben die ten koste gaan van de natuur, de biodiversiteit en daarmee de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen. Op 5 november 2024 hebben we namens de Klimaatcoalitie en de Bomenbond als reactie op het verzoek tot internetconsultatie o.a. dit hoofdstuk, de weblinks naar dit rapport, de samenvatting, de bronnen en het wederhoor opgevoerd en het informatiedocument t.a.v. de rechtszaak gedragscode bosbeheer. Hieronder een greep uit de tekst van het artikel van de VBNE over de internetconsultatie.

> De nieuwe gedragscodes zijn op een aantal punten minder praktisch dan de vorige versie, als gevolg van strengere eisen van RVO. We zijn blij dat we na intensief overleg met RVO en LVVN op een aantal belangrijke punten tot een werkbare oplossing konden komen. Tot en met 17 november kan er gereageerd worden op de inhoud van de gedragscodes Bosbeheer en Natuurbeheer. Dit is een belangrijke stap in de omzetting van de huidige gedragscodes naar een aangewezen gedragscode onder de Omgevingswet per 1 januari 2025.
>
> Vorige week heeft het ministerie van LVVN diverse adviesnotities voor gedragscodes soortenbescherming en houtopstanden gepubliceerd voor internetconsultatie. Het gaat om de gedragscodes die omgezet worden van de Wet natuurbescherming naar de Omgevingswet. Ook de Gedragscode Soortenbescherming Bosbeheer en het nieuwe voorstel voor de Gedragscode Soortenbescherming Natuurbeheer vallen hieronder. Hieraan is afgelopen jaren hard gewerkt door de twee VBNE-werkgroepen.
>
> Beide gedragscodes bevatten maatregelen die voldoen aan het reikwijdtedocument waaraan RVO gedragscodes toetst. Het reikwijdtedocument is bedoeld om soorten te beschermen, maar kent helaas beperkingen die in onze ogen voor bos- en natuurbeheer niet allemaal passend en nodig zijn. Daarom zijn er in intensief overleg met RVO en LVVN, op basis van overleg met experts van de soortenorganisaties, maatregelen geformuleerd die het beheer binnen de kaders zo praktisch uitvoerbaar mogelijk houden.
>
> De Gedragscode Soortenbescherming Bosbeheer (GSB) is in 2022 goedgekeurd voor een periode van vijf jaar. Deze gedragscode is daarmee nog geldig, maar moest nog wel worden omgezet naar de nieuwe omgevingswet. In aanloop naar de definitieve tekst bleek dat de ‘beleid neutrale omzetting’ vanuit RVO wel enkele administratieve en praktische verzwaringen opleverde. Denk hierbij aan de toekomstige informatieplicht bij beheerwerkzaamheden die vallen onder de gedragscode, maar door RVO worden beschouwd als ‘ruimtelijke inrichting of ontwikkeling’. Voor de Gedragscode Soortenbescherming Bosbeheer zijn dat de werkzaamheden groepenkap, schermkap en bodembewerking. De informatieplicht is nog onderwerp van gesprek met IPO en LVVN, met name welke informatie op welk detailniveau aangeleverd moet worden bij de provincies vier weken voor de start van de uitvoering.
>
> De ‘beleid neutrale omzetting’ is in zoverre geslaagd dat er geen extra verzwarende eisen zijn toegevoegd aan andere werkzaamheden en maatregelen in de GSB.
>
> Voor beide gedragscodes is de definitie van ecologisch deskundige verder verzwaard. Zo is aantoonbare kennis nodig en jarenlange ervaring om te voldoen aan de eis van ecologisch deskundige. Onze bezwaren hiertegen, ook vanuit het oogpunt van schaarste, zijn niet overgenomen.
>
> Bij het vooronderzoek/bureauonderzoek dat onderdeel uitmaakt van de werkstappen in het ecologisch werkprotocol, mogen alleen actuele gegevens gebruikt worden.
>
> In de onder de omgevingswet vallende regelingen en besluiten is opgenomen dat actueel ‘niet ouder dan drie jaar’ is. Uitgangspunt is om op 1 januari 2025 voor vijf jaar weer twee geldige gedragscodes te hebben.

Bronnen:

2024-01-16-bomenbond-steun-rechtszaak-gedragscode-bosbeheer-om-grootschalige-kap-te-voorkomen
2024-10-29-vbne-biomassalobby-internetconsultatie-gedragscodes-gestart
2024-11-05-klimaatcoalitie-bomenbond-reactie-consultatie-aanwijzing-gedragscodes-soortenbescherming-en-houtopstanden
2024-11-05-gov-nl-internetconsultatie-overzicht-reacties-aanwijzing-gedragscodes-soortenbescherming-en-houtopstanden

Bronnen:

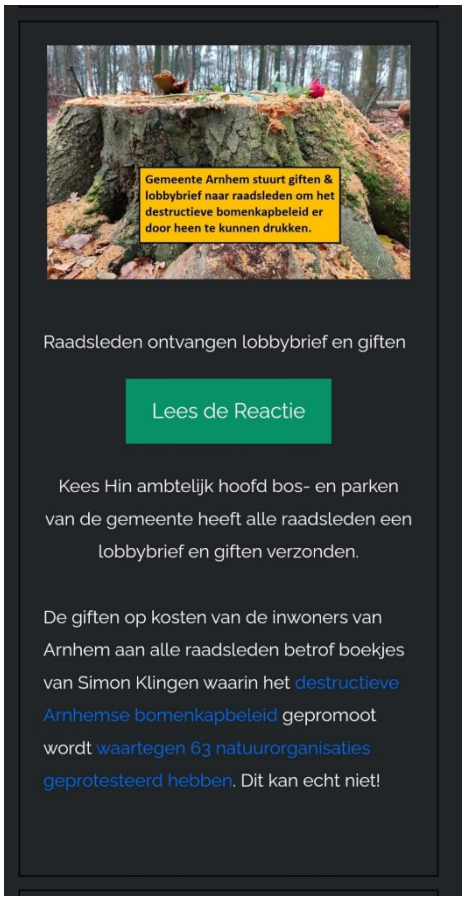
1961-07-20-gov-nl-boswet-1961
1997-09-11-gov-nl-wet-verzelfstandiging-staatsbosbeheer
2007-04-00-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassa-en-boswet-wijziging
2008-05-19-bosschap-het-platform-hout-in-nederland-en-minlnv-brainstorm-sessie-biomassa-uit-het-bos
2008-05-22-gov-nl-wijziging-boswet-van-1961-07-20-en-uiteindelijk-vervangen-voor-wet-natuurbescherming
2008-07-01-gov-nl-minlnv-convenant-nalevingsstrategie-natuurwetgeving
2011-11-10-avih-persbericht-nieuwe-natuurwet-leidt-tot-ontbossing
2012-02-00-probos-bosomvorming-zonder-compensatie
2012-12-20-bosschap-gedragscode-bosbeheer-2010-2015-incl-aanvulling-tussenuitspraak-23-aug-2012
2014-09-10-avih-kritiek-op-wet-natuurbescherming-ontheffing-herplantplicht-natura2000-en-decentralisatie
2015-12-16-gov-nl-wet-natuurbescherming
2016-12-02-cobra-boswet-versus-wet-natuurbescherming-wie-is-bevoegd
2020-06-02-trouw-natuurstichting-roept-kamer-op-sta-niet-toe-dat-boseigenaren-een-halve-hectare-bos-mogen-kappen
2020-11-26-gov-nl-minez-rvo-vbne-biomassalobby-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer
2020-12-02-natuuralert-ecologische-effecten-van-vlaktekap-op-de-kwaliteit-van-bosecosystemen
2020-12-14-urgenda-duidelijkheid-over-kaalkap-onderzoek-sluit-aan-bij-maatregel-7-54-puntenplan-urgenda
2021-01-02-natuuralert-amendement-op-de-bossenstrategie
2021-03-24-gov-nl-minezk-rvo-ontwerp-goedkeuringsbesluit-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-vbne
2021-10-01-natuuralert-notitie-bossenstrategie-tbv-de-vaste-commissie-lnv
2022-01-14-natuuralert-haal-kaalkap-uit-de-nationale-bossenstrategie
2022-06-22-vbne-biomassalobby-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap-presentatie
2022-08-17-gov-nl-minez-rvo-vbne-goedkeuringsbesluit-gedragscode-bosbeheer-2022
2022-08-26-vbne-biomassalobby-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap
2022-08-31-vbne-biomassalobby-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap-artikel
2022-09-06-vbne-biomassalobby-gedragscode-soorten-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap-en-verstoren-beschermde-soorten
2022-10-10-natuurbelang-leefmilieu-mob-csl-behoudduingeb-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer
2022-10-24-staatsbosbeheer-aanplant-nieuw-bos-verloopt-nog-niet-snel-genoeg
2022-11-08-natuurbelang-aanvullende-gronden-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022
2023-10-17-rechtbank-gelderland-verweerschrift-natuurbelang-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022
2023-12-12-gov-nl-minez-rvo-beoordelingscriteria-gedragscodes
2023-12-12-gov-nl-minez-rvo-reikwijdtedocument-gedragscodes
2024-01-16-bomenbond-steun-rechtszaak-gedragscode-bosbeheer-om-grootschalige-kap-te-voorkomen
2024-03-00-edu-nl-wur-alumniverhaal-miriam-nienhuis-van-doremaele-directeur-vbne
2024-05-02-rechtbank-gelderland-vooraankondiging-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-bronnen
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-samenvatting
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor
2024-07-25-natuurbelang-aanvullende-gronden-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022
2024-09-03-rechtbank-gelderland-vooraankondiging-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022
2024-09-21-vbne-organisatie
2024-09-04-natuurbelang-contra-expertise-ecoloog-arnolds-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer
2024-09-25-trouw-natuurorganisaties-voeren-rechtszaak-tegen-toestaan-kaalkap-bos
2024-09-26-bomenbond-nieuwsbericht-behandeling-beroep-gedragscode-bosbeheer-minlnv-vbne-rechtbank-arnhem
2024-09-26-gelderlander-felle kritiek op biomassacentrale vanwege uitstoot giftige stoffen-arnhem eist sluiting
2024-10-29-vbne-biomassalobby-internetconsultatie-gedragscodes-gestart
2024-11-05-klimaatcoalitie-bomenbond-reactie-consultatie-aanwijzing-gedragscodes-soortenbescherming-en-houtopstanden
2024-11-05-gov-nl-internetconsultatie-overzicht-reacties-aanwijzing-gedragscodes-soortenbescherming-en-houtopstanden
2024-12-19-rechtbank-gelderland-uitspraak-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022

2022: SBB evaluatie Algemene Rekenkamer

You received a new message from contact form on arnhemspeil.nl.

Email: [redacted]@rekenkamer.nl
Onderwerp: Rapport over de belangen van houtkap in Nederland
Bericht: Beste,
in het artikel "Een bespreking van de problemen rondom houtkap" van Jeroen & Marloes Spaander lees ik dat u bezig bent met het schrijven van een uitgebreid rapport over de belangen van houtkap in Nederland. In het artikel staat dat u verwacht dit rapport eind januari 2021 op te kunnen leveren. Ik kan dit rapport niet vinden. Als het is gepubliceerd, kunt u mij dit rapport s.v.p. toesturen?
Met vriendelijke groet,
[redacted]

Op 2 december 2022 publiceerde de Algemene Rekenkamer het rapport 'Staatsbosbeheer en de bossenstrategie' gebaseerd op voornamelijk informatie van de betaalde pro-biomassalobby waaronder o.a. Simon Klingen en de betaalde biomassalobbyorganisatie Probos, waardoor de conclusies uit het rapport met een flinke korrel zout genomen dienen te worden. Simon Klingen heeft een adviesbureau over Bosbeheer en is onderdeel van de Bosadviescommissie van Staatsbosbeheer samen met G.M.J. Mohren, J. den Ouden, G.J. Nijland, J.P.G. de Klein MSc, R.A.M. van Hoesel en dr. R. Haveman.

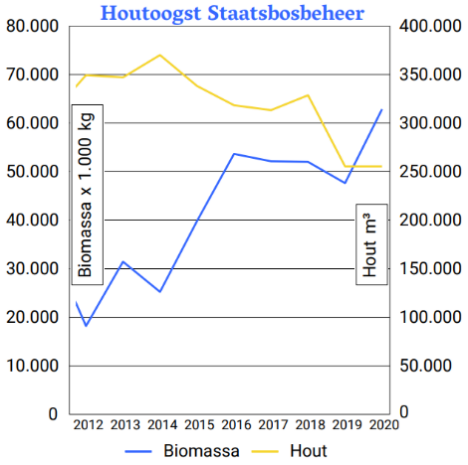
We vinden het kwalijk dat de Algemene Rekenkamer voornamelijk gebruik heeft gemaakt van de informatie die aangeleverd wordt door de betaalde pro-biomassalobby omdat ze vooraf aan het schrijven van het rapport uitgebreid gewaarschuwd zijn. De Algemene Rekenkamer heeft eerst ons rapport 'Een bespreking van de problemen rondom houtkap' gelezen en heeft ons vervolgens om extra inbreng gevraagd. Desondanks is toch besloten om voornamelijk informatie van betaalde pro-biomassalobbyisten te gebruiken als basis voor het evaluatierapport waarmee de politiek op het verkeerde been is gezet.

De schrijvers van het rapport lijken ook nog te geloven dat houtige biomassa geproduceerd wordt uit resthout bestaande uit alleen de takken en toppen van bomen. Houtige biomassa wordt vooral van stamhout gemaakt en bij de biomassaoogst blijft tak- en tophout achter in het bos om de indruk te wekken dat Staatsbosbeheer genoeg dood hout achter laat. De Nederlandse overheid maakt er geen enkel geheim van dat er hele bomen gebruikt worden voor de biomassa productie en heeft dit ook zeer duidelijk vermeld in het verificatieprotocol voor duurzame biomassa waarin is opgenomen welke houtige biomassa voor duurzaamheidssubsidie in aanmerking komt. Er wordt duidelijk vermeld dat 3 van de 4 categorieën *hele bomen bevatten* naast de takken, het tophout en de primaire resten:

> Dit protocol is ontwikkeld om te worden toegepast bij installaties voor de productie van energie die SDE+ subsidie ontvangen, waarbij:
>
> • vaste biomassa wordt omgezet in stoom door houtpellets te verbranden in een ketel met een capaciteit
>
> van ≥ 5 MW;
>
> • vaste biomassa wordt gebruikt voor de mee- en bijstook met kolen om te worden omgezet in hernieuwbare elektriciteit in een kolencentrale van ≥ 100 MW.
>
> De energieproducenten moeten in deze gevallen de duurzaamheid aantonen van alle vaste biomassa die zij gebruiken voor energieproductie in hun installaties waarvoor zij SDE+ subsidie ontvangen. Belangrijk punt daarbij is dat de conformiteit van alle upstream-actoren in de biomassatoeleveringsketen moet worden aangetoond (zie hoofdstuk 2). Daarvoor kan dit verificatieprotocol worden gebruikt. Het verificatieprotocol heeft betrekking op de volgende categorieën vaste biomassa die voor subsidie in aanmerking kunnen komen:
>
> *Categorie 1: Houtige biomassa uit bosbeheereenheden:* Hieronder vallen takken, tophout*, bomen[]*
>
> *Categorie 2: Houtige biomassa uit bosbeheereenheden < 500 hectare:* Hieronder vallen takken, tophout*, bomen[]*
>
> *Categorie 3: Reststromen uit natuur- en landschapsbeheer:* Dit zijn biomassarestproducten (takken, tophout*, bomen)[]*
>
> Bron: 2019-02-26-rvo-sde-verificatieprotocol-duurzaamheid-vaste-biomassa-voor-energietoepassingen

Ondanks dat we het op een flink aantal punten oneens zijn, staan er toch een aantal noemenswaardige feiten en conclusies in het rapport opgenomen. Zo wordt er in het rapport bijvoorbeeld uitgelegd dat de rijksoverheid en provincies in 2020 afgesproken hebben dat er op termijn landelijk 10 procent meer bos bij moest komen. Maar de plannen van de provincies verschillen nogal en komen niet altijd overeen met het landelijke bosbeleid gaf de Algemene Rekenkamer aan. Volgens de Rekenkamer komt dat doordat de huidige regels en uitvoering geen garantie bieden voor duurzaam bosbeheer. Er is bij alle natuurbeheerders opgeteld ruim 6.000 hectare minder bos dan bij de start van het plan, stelt de Algemene Rekenkamer in haar onderzoek naar het bosbeheer:

> De provincies zijn verantwoordelijk voor het beheren van terreinen en de financiering hiervan. Omdat Staatsbosbeheer hen geen keuzemogelijkheden voorlegt of informatie over 'achterstallig onderhoud' of onverwachte ontwikkelingen kunnen de provincies deze rol slechts beperkt vervullen.
>
> De minister is verantwoordelijk voor het toezicht op de taakuitvoering door Staatsbosbeheer. De minister heeft onvoldoende informatie om goed toezicht te kunnen houden op Staatsbosbeheer. Er zijn geen gegevens waarmee de minister zelf een relatie kan leggen tussen de landelijke doelen, het werk van Staatsbosbeheer (taakuitvoering) en het budget. Zo ontbreekt bijvoorbeeld informatie over de beheermaatregelen die niet zijn uitgevoerd en de consequenties daarvan op lange termijn. Door het ontbreken van deze informatie kan de minister zich geen oordeel vormen over de doeltreffendheid of doelmatigheid van de uitvoering van de wettelijke taken van Staatsbosbeheer.

Figuur 6

Er is sinds 2014 een toename van de biomassa (zie figuur 6). Staatsbosbeheer verklaart deze toename uit het oogsten van veel hout dat niet geschikt was voor de verkoop.

De bestaande regelgeving biedt geen garantie voor duurzaam bosbeheer. Uit ons onderzoek blijkt dat niet alle provincies actief toezicht houden op de uitvoering van de herplantplicht.

Tabel 3 *Aangeplant nieuw bos per jaar*

Periode	Hectare
1970 – 1990	3.695
1990 – 2004	2.565
2004 – 2009	3.205
2009 – 2013	3.889
2013 – 2017	2.238
2017 – 2021	1.806

Bron: Schelhaas, e.a. 2021.

Tussen 2000 en 2020 was er geen landelijk bosbeleid. Dit veranderde met de komst van de landelijke Bossenstrategie in 2020 (Ministerie van LNV en de gezamenlijke provincies, 2020). Staatsbosbeheer wil 5.000 ha bos realiseren op eigen terreinen. Wij verwachten dat Staatsbosbeheer hierin zal slagen.

Toch verwachten wij dat de doelstelling van de landelijke Bossenstrategie om het bosoppervlak met 37.000 hectare uit te breiden niet zal worden gerealiseerd. Een reden is dat door omvormingskap en weinig bebossing de oppervlakte bos is afgenomen. Een andere reden is dat de uitbreiding buiten het Natuurnetwerk Nederland niet goed is geregeld. (...) Uitbreiding van bossen hier is duurder omdat er eerst vaak kostbare grond moet worden aangekocht. De financiering van de uitbreiding buiten het Natuurnetwerk Nederland is nog niet geregeld.

> De meeste provincies hebben de landelijke Bossenstrategie nog niet uitgewerkt, bijvoorbeeld in een provinciale bossenstrategie. Een mogelijke reden is het ontbreken van financiering van de uitbreiding buiten het Natuurnetwerk Nederland. Zolang de provinciale bossenstrategieën en financiering ontbreken is de beoogde uitbreiding van het bosoppervlak onwaarschijnlijk.

Zoals in de vorige hoofdstukken uiteengezet zou deze 'nieuwe' Bossenstrategie uit 2020 o.a. de nota 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur' uit 2000 en het vastgestelde 'Bosbeleidsplan' uit 1994 moeten vervangen waarbij sinds het opstellen van dat Bosbeleidsplan in 1993 dezelfde ambitie gesteld is voor de grootschalige uitbreiding van bos. De Algemene Rekenkamer geeft echter aan dat er tussen 2000 en 2020 geen landelijk bosbeleid was en heeft uit alle onderzoeksrapporten van de afgelopen decennia blijkbaar niet begrepen dat er een link is tussen het vernieuwde kap- en biomassabeleid van Staatsbosbeheer sinds 2012 en het verdwijnen van een gigantische hoeveelheid bos in Nederland sinds 2012, waarmee het doel uit 1993 om het bos in Nederland grootschalig uit te breiden volledig is mislukt.

In het jaarverslag uit halverwege 2018 van 'stichting Trees for All' over de samenwerking in het 'Nationale BossenFonds (NBF)' blijkt dat Staatsbosbeheer niet eens in staat is om 10 hectare grond aan te leveren voor de aanplant van nieuw bos, zelfs als Opa en Oma €7,50 per nieuw aan te planten boom willen betalen voor de aanleg van dat nieuw bos.

> Stichting Nationaal Bossenfonds (NBF) bestaat uit een samenwerking van Staatsbosbeheer (SBB), Trees for All en Stichting Nationale Boomfeestdag (SNB = ook Staatsbosbeheer) en heeft als doelstelling om jaarlijks 10 hectare nieuw bos te realiseren in Nederland. SBB levert de gronden en Trees for All werft de fondsen en voert het secretariaat. Inmiddels is gebleken dat het aanleveren van grond door SBB voor nieuwe natuur niet eenvoudig is en de ten doel gestelde aantal hectares niet ieder jaar worden gehaald. Om de kansen te vergroten is besloten om een verkenning uit te voeren bij andere grond-beherende partijen om zo toch het aantal hectares te bereiken die we ten doel hebben gesteld.

Op 24 oktober 2022 heeft Staatsbosbeheer op de eigen website een artikel geplaatst waarin Harrie Hekhuis, de programmadirecteur Bos & Klimaat van Staatsbosbeheer, en bestuurslid van biomassalobbyorganisatie VBNE, uitlegt waarom het nog niet wil vlotten met die 5000 hectare:

> Op de eerste plaats is die 5.000 hectare ook echt een ambitieus plan en op de tweede plaats lopen de benodigde procedures erg traag.

Wij vragen ons daarom af op welke informatie de Algemene Rekenkamer de aanname baseert dat Staatsbosbeheer in staat zal zijn om die 5000 hectare nieuw bos te realiseren? Wij zijn het overigens wel eens met de inschatting van de Algemene Rekenkamer dat de doelstelling van de landelijke Bossenstrategie om het bosoppervlak met 37.000 hectare uit te breiden niet zal worden gerealiseerd.

Op 16 augustus 2024 heeft de Algemene Rekenkamer een uitgebreide reactie gegeven op de eerste conceptversie van dit rapport. De reactie van de Algemene Rekenkamer is in dit document te lezen.

Bronnen:

1993-12-17-gov-nl-minlnv-bosbeleidsplan
2000-07-13-gov-nl-minlnv-artikel-natuur-voor-mensen-mensen-voor-natuur
2018-06-25-trees-for-all-jaarverslag-2017
2022-09-12-vogelbescherming-eu-subsidie-voor-biomassa-bedreigt-europese-bossen
2022-10-24-staatsbosbeheer-aanplant-nieuw-bos-verloopt-nog-niet-snel-genoeg
2022-12-02-gov-nl-algemene-rekenkamer-bosbeheer-in-beeld-staatsbosbeheer-en-de-bossenstrategie
2022-12-06-trouw-bosbeleid-is-chaos-10-procent-extra-bos-aanplanten-gaat-niet-lukken-zegt-algemene-rekenkamer
2022-12-06-nieuweoogst-in-nederland-verdwijnt-meer-bos-dan-wordt-aangeplant
2024-04-10-gov-nl-eerste-kamer-verslag-reactie-minister-op-vragen-over-evaluatie-staatsbosbeheer
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

2023-2025: Laatste stand van zaken

Begroting en doelen ministerie Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit

Op 13 februari 2023 stond in het 'Compendium voor de Leefomgeving' het meest actuele overzicht van het aantal hectare bos in Nederland waaruit nogmaals bleek dat sinds het nieuwe biomassa- en kapbeleid van Staatsbosbeheer (2012) een zeer groot aantal hectaren bos in Nederland is verdwenen.

> In de periode 1970-2013 steeg de bosoppervlakte gestaag, gevolgd door de forse daling in de periode 2013-2017. Sinds de laatste meting in 2017 is er circa 1900 hectare bos minder. (...) De voornaamste oorzaken voor deze daling zijn het vellen van tijdelijke bossen die zijn aangeplant op landbouwgrond en het omzetten van bos in andere natuur, zoals heide. Ontbossing voor herstel van andere typen natuur in het kader van de Natura 2000-beheerplannen. In de Bossenstrategie is de ambitie vastgelegd om het oppervlak bos met 37.000 hectare uit te breiden tot 407.000 hectare in 2030. LNV neemt in haar begroting als startpunt het areaal bos in 2021.

Bos in 2021 (11% van Nederland is bos)

Onze overheid belooft al tien jaar om meer bos aan te planten maar stelselmatig wordt er elk jaar juist meer bos gekapt en worden de bossen die overblijven stuk voor stuk gesloopt om biomassa te oogsten. Ook in 2023 heeft de overheid dezelfde belofte weer gemaakt waarvan de ervaring leert dat dit niet waargemaakt kan worden.

De natuur beschermen en herstellen

Het planten van inheemse, klimaatvriendelijke soorten, met inachtneming van de ecologische beginselen, zou een positief effect hebben op de 431 bedreigde inheemse boomsoorten in de EU.

Begroting ministerie LNV: We zetten ons met de bossenstrategie in voor behoud en aanplant van bomen en bossen. Deze strategie dient als bijdrage aan het Klimaatakkoord (Kamerstuk 32 813 nr. 342 *1) en staat als doel in het Nationaal Programma Landelijk Gebied. Samen met onder andere provincies en Staatsbosbeheer zal in de periode tot 2030 37.400 hectare nieuw bos worden gerealiseerd en bestaand bos toekomstbestendig worden gemaakt (Kamerstuk 33 576 nr. 186). De strategie wordt vanaf 2021 uitgevoerd. Over de voortgang wordt gerapporteerd in de Voortgangsrapportage Natuur. Uitvoeren:

- Het samen met provincies uitwerken en uitvoeren van de bossenstrategie.
- Staatsbosbeheer in staat stellen om, in samenhang met zijn maatschappelijke omgeving, uitvoering te kunnen geven aan zijn (kern)taken, zoals bedoeld in de Wet verzelfstandiging Staatsbosbeheer en het Convenant LNV/Staatsbosbeheer (2014).

Het Rijk en de provincies hebben gezamenlijk de Bossenstrategie vastgesteld (Kamerstuk 33 576, nr. 186), onder andere om een zorgvuldige afweging te maken tussen de verschillende doelen op het gebied van klimaat, natuur, recreatie en duurzaam gebruik van grondstoffen. Deze strategie is als doel opgenomen in het NPLG.

1. Meer en betere natuur. Onder deze subdoelstelling valt het beter en sneller doorvoeren van reeds ingezet en beoogd beleid om de natuur te beschermen en nieuwe natuur te ontwikkelen. Te denken valt hierbij aan het afmaken van het Natuurnetwerk Nederland in 2027, het beheer van de Natura 2000-gebieden, het uitvoeren programmatische aanpak grote wateren, het Noordzee-akkoord, de Bossenstrategie, Nationale Parken, het Programma Natuur en het verder vergroten van het natuurareaal (niet Natura 2000), conform het coalitieakkoord (onderdeel Transitiefonds).

2. Uitbreiding bossen in Nederland In 2021 bedroeg de oppervlakte bos 363.801 hectare. Daarmee bestaat het landoppervlak van Nederland voor 11% uit bos. De oppervlakte bos in 2021 is beperkt gedaald ten opzichte van het bosareaal in 2017, ten tijden van de laatste inventarisatie. In 2017 bedroeg de oppervlakte bos nog 365.726 hectare. Net als in de voorgaande periode is het areaal bos teruggelopen doordat bos verdwenen is voor andere natuurtypen en er tijdelijke bossen op agrarische grond zijn teruggezet naar landbouwareaal. Voor het jaar 2023 zijn vooralsnog geen nieuwe cijfers beschikbaar. Vanaf 2021 wordt via de Bossenstrategie werk gemaakt van een stevige stijging van het bosareaal, waardoor in 2030 er 37.400 hectare bos bij moet zijn gekomen. Eind 2023 wordt er kwantitatief gerapporteerd over de gerealiseerde bosuitbreiding in 2021 en 2022 in de Voortgangsrapportage Natuur.

Ten behoeve van personeelskosten, huisvestingskosten en andere organisatiekosten van Staatsbosbeheer die niet kunnen worden verhaald op andere opdrachtgevers ontvangt Staatsbosbeheer een bijdrage van het Rijk. Hiervoor is in 2024 € 31,0 mln. gereserveerd. Deze rijksbijdrage is bedoeld als bijdrage aan organisatiekosten en aan het beheer van rijksmonumenten en voor specifieke opdrachten van het Rijk, zoals de organisatie van Boomfeestdag. Voor het reguliere terreinbeheer ontvangt Staatsbosbeheer, net als andere natuurbeheerders, een subsidie van de provincies (Subsidieregeling Natuur en Landschap, SNL).

*1 Kamerstuk 32 813 nr. 342 Klimaatbeleid) Het elektriciteitssysteem kan op een aantal manieren met CO2-vrije regelbare productie worden gevoed: met elektriciteit uit CO2-vrije waterstof of uit andere hernieuwbare bronnen zoals biomassa en groen gas, uit kernenergie, of uit fossiele bronnen waarbij CO2 wordt afgevangen.

Op 19 december 2023 stuurde minister voor Natuur en Stikstof van het ministerie van LNV een update naar de Tweede Kamer waarin werd aangegeven dat in de jaren 2021 en 2022 in totaal 823 hectare nieuw bos gerealiseerd is. Er werd niet gerapporteerd hoeveel hectare bos er in die periode verdwenen is.

Bronnen:
2005-09-00-edu-nl-wur-alterra-nederlandse-ontbossing-bedraagt-1470-ha-per-jaar
2023-02-13-gov-nl-cop-oppervlakte-bos-in-nederland-1970-2021
2023-02-15-bnnvara-de-green-deal-is-brandhout-ergste-vorm-van-greenwashing-is-biomassa
2023-09-19-gov-nl-minlnv-vaststelling-begrotingsstaten-voor-2024
2023-12-19-gov-nl-minlnv-aanbieding-9e-voortgangsrapportage-natuur

Minister beantwoord vragen van Tweede Kamer niet waarheidsgetrouw

Op 16 februari 2023 heeft er een technische briefing plaatsgevonden in de aanwezigheid van de Algemene Rekenkamer waarbij het evaluatierapport 'Bosbeheer in beeld over Staatsbosbeheer en bossenstrategie' is besproken door een commissie van de Tweede Kamer.

De Tweede Kamer heeft vervolgens kritische vragen gesteld over het evaluatierapport waarop minister van der Wal-Zeggelink (Natuur en Stikstof) op 16 mei 2023 een reactie heeft gegeven die niet volledig waarheidsgetrouw is. Zo geeft ze in haar reactie o.a. het volgende aan:

Staatsbosbeheer wordt door zowel het Forest Stewardship Council (FSC) als door de Stichting Certificering SNL getoetst op respectievelijk de duurzaamheid van het bosbeheer als op biodiversiteitsdoelen. De resultaten van deze audits zijn tot op heden altijd positief geweest.

Er is veel bekend over de toestand van de Nederlandse bossen en de effecten van bosbeheer op onder andere klimaat en biodiversiteit. Uit cijfers van de Nederlandse Bosinventarisatie, die met een grote steekproef van 4.000 punten werkt en aanvullend gebruik maakt van luchtfoto's, blijkt dat het Nederlandse bosbeheer succesvol genoemd mag worden. Het gemeten bos wordt steeds ouder en de staande houtvoorraad neemt de afgelopen decennia toe. Dat betekent dat er dus

steeds meer CO2 wordt vastgelegd in de bomen. Ook andere indicatoren, op het gebied van biodiversiteit, laten in veel gevallen een positief beeld zien.

De Wet natuurbescherming ziet er op toe dat onder meer het bos(areaal) behouden blijft en bij verjongingskap ook weer een nieuwe bosgeneratie ontstaat. De fijnmazige kap middels dunning, waarbij het bos intact blijft, wordt niet geadministreerd. (…) b Kap van bomen wordt in elk opvolgend jaar in februari afzonderlijk vastgelegd en gemeld aan het bevoegd gezag van het betreffende gebied waar de kap plaatsvindt.

Kwaliteitsborging van het uitgevoerde beheer vindt plaats via drie sporen: 1) Onafhankelijke certificering (en auditing) van beheerders; 2) monitoring van de natuurkwaliteit en, 3) het goede besprek tussen provincie en beheerder over de natuurkwaliteit.

Voor meer informatie over de kwaliteitsborging van natuurbeheer, de bewijsvoering van TBO's en hoe de SNL-subsidie wordt bepaald, verwijs ik u graag naar de Kamerbrief van 23 november 2021[]

In de Kamerbrief van 23 november 2021 staat onder het kopje 'Kwaliteitsborging natuurbeheer' o.a. de volgende toelichting opgenomen:

Ad 1) certificering van beheerders: een van de uitgangspunten van het SNL is «vertrouwen in de beheerder». Via de certificering toont de beheerder aan dat hij deskundig is, en dat hij transparant is in de wijze waarop hij het beheer georganiseerd heeft. De provincies hebben in het Programma van Eisen aangegeven waar een gecertificeerd beheerder aan moet voldoen. Zo moet een beheerder een beheerplan opstellen over hoe de natuur beheerd gaat worden en een kwaliteitssysteem hebben waarin de uitvoering daarvan wordt geborgd. De stichting Certificering beoordeelt of een beheerder voldoet aan deze eisen en verstrekt de certificaten namens de provincies. Een gecertificeerd beheerder wordt eens per 3 jaar geaudit. Certificering is een vereiste om voor een SNL-subsidie in aanmerking te komen.

Ad 2) Monitoring van de natuurkwaliteit: provincies en beheerders hebben samen een werkwijze voor de monitoring van de natuurkwaliteit (SNL-monitoring) afgesproken. Natuurterreinen worden eenmaal per 6 jaar gemonitord, en op basis daarvan bepaalt de provincie de natuurkwaliteit van een gebied. De resultaten van de monitoring en beoordeling van de natuurkwaliteit zijn input voor het «goede gesprek».

Ad 3) Het goede gesprek tussen provincie en beheerder over de natuurkwaliteit: De resultaten van de monitoring en de daarop gebaseerde kwaliteitsbeoordeling van een gebied worden jaarlijks besproken in het goede gesprek tussen provincie en beheerder.

Welk bewijs overlegt een TBO? Elke SNL-subsidie-ontvanger moet gecertificeerd zijn. Als de stichting Certificering SNL het certificaat van een beheerder intrekt verliest de beheerder daarmee ook het recht op subsidie. Daarnaast dient de beheerder, indien hij daarvoor subsidie ontvangt, de SNL-monitoring uit te voeren. Als de natuurbeheerder de SNL-monitoring niet zelf uitvoert, verstrekt de provincie opdrachten voor het uitvoeren van de SNL-monitoring aan derden.

Hieronder een greep uit de vragen van Tweede Kamer leden en antwoorden van de minister over het evaluatierapport van de Algemene Rekenkamer:

Vraag Tweede Kamer: In het rapport van de ARK stelt hij dat er geen garantie is op duurzaam bosbeheer, dat er te weinig verjonging van het bos plaatsvindt en dat er geen goed toezicht wordt gehouden op de herplantplicht. Kunt u aangeven wat de definitie van duurzaam bosbeheer is en of hierin ook biodiversiteitsdoelen worden meegenomen? Indien die niet worden meegenomen, bent u het eens dat het verstandig is om biodiversiteitsdoelen mee te nemen?

Antwoord Minister: Staatsbosbeheer wordt door zowel het Forest Stewardship Council (FSC) als door de Stichting Certificering SNL getoetst op respectievelijk de duurzaamheid van het bosbeheer als op biodiversiteitsdoelen. De resultaten van deze audits zijn tot op heden altijd positief geweest.

De minister beantwoord deze vraag onjuist: het FSC toetst niet zelf, stichting SNL Certificeringen voert zelf ook geen veldcontroles uit en bekijkt alleen op papier of de organisaties voldoen. De overige controles laten ze over aan de eigen interne beheerder van het SNL en FSC-groepscertificaat, zoals voor de Unie van Bosgroepen en zelfs de FSC-controles op de losse Staatsbosbeheerregio's worden nu niet meer uitgevoerd door een auditor zoals SKAL/Peterson Control Union

Certifications (zie het hoofdstuk Bos & biomassacertificering voor meer gedetailleerde uitleg). In het vorige hoofdstuk 'SBB evaluatie Algemene Rekenkamer 2022' hebben we de gebreken in het evaluatierapport van de Algemene Rekenkamer besproken. Dit hoofdstuk laat ook zien dat er sprake is van ernstige gebreken in de controle en transparantie en dat de FSC- en SNL certificering doordrongen is van de belangenconflicten. In het hoofdstuk over 'de SNL-subsidies' hebben we laten zien dat 'Stichting Certificering SNL' geen veldcontroles uitvoert, en enkel kijkt of de beheerder een natuurbeheer plan heeft en de controle van de naleving op dat natuurbeheerplan aan de interne beheerder zelf overlaat. Een FSC- of SNL groepscertificaat wordt toegekend aan een groep organisaties waarvan die deelnemende organisaties niet vooraf gecontroleerd hoeven te worden. In de documentatie wordt aangegeven dat het systeem op basis van vertrouwen werkt en de interne groepsbeheerder is verantwoordelijk voor een eventuele controle maar die controles worden nauwelijks uitgevoerd en bijvoorbeeld de auditverslagen voor de deelnemende organisaties van de FSC- en SNLgroepscertificaten zijn ook nergens terug te vinden. We hebben SNL-Certificeringen gevraagd om de auditrapporten op te leveren maar daar is nog geen reactie op gekomen. Daar komt nog bij dat dat in 2019 de Nederlandse FSC-certificeringseisen afgezwakt zijn dankzij de lobby van boseigenaren en de belangenverstrengeling binnen het bestuur van FSC-Nederland waardoor nagenoeg geen controle meer plaatsvindt over die afgezwakte eisen. Zie hoofdstuk 'Bos- en biomassacertificering', In dat hoofdstuk hebben we ook onderbouwd dat de FSC-certificering voor bijna alle bosbeheer organisatie in Nederland een 'FSC-groepscertificering' betreft waarbij de FSC-certificeerder tot wel 150 bosbeheer organisaties gezamenlijk onder één enkel FSC-certificaat plaatst zonder dat die organisaties daadwerkelijk vooraf gecontroleerd hoeven te worden. Voorheen moest elke provinciale regio van Staatsbosbeheer apart gecertificeerd en gecontroleerd worden.

Tegenwoordig is Staatsbosbeheer met één enkel certificaat volledig FSC-gecertificeerd. Aan het begin van deze eeuw waren alle FSC-auditrapporten online in te zien. Dit was in de periode voordat de eerste Nederlandse FSC-certificering opgesteld, goedgekeurd en gepubliceerd werd en toen er nog op basis van de internationale FSC-certificeringseisen gecertificeerd en gecontroleerd werd. Uit die online FSC-auditrapporten op basis van de internationale FSC-eisen bleek dat er bij een groot aantal regio's van Staatsbosbeheer niet aan de FSC-certificeringseisen voldaan werd (ondanks dat er al wel een FSC-certificaat afgegeven was). Zelfs de FSC-auditrapporten die nu voor heel Staatsbosbeheer opgesteld worden sinds de laatste tien jaar, laten nog altijd een zeer groot aantal gebreken zien wat verder geen enkele consequenties leek te hebben voor de certificering. De minister wekt dus de suggestie dat er goede controles plaatsvinden met positieve resultaten maar we hebben uitgebreid laten zien dat dit niet klopt.

Uit de verslaglegging van Staatsbosbeheer blijkt Staatsbosbeheer druk te hebben uitgeoefend op FSC-auditor en certificeerder SKAL (Peterson Control Union Certifications) door een andere organisatie (SGS certificeringsinstantie) in te schakelen tijdens de eerste FSC-certificeringspilots waarbij de eerste twee Staatsbosbeheer regio's door SKAL/PCUC gecontroleerd werden en dit volgens Staatsbosbeheer te moeizaam verliep en te lang duurde. Uit de SKAL/PCUC FSC-auditverslagen bleek dat dit veroorzaakt werd doordat Staatsbosbeheer op een groot aantal punten niet voldeed aan de FSC-certificeringseisen. SGS richtte zich als controlerende instantie tijdens het FSC-certificeringsproces meer op procescontroles i.p.v. op de fysieke veldcontroles waar SKAL/PCUC zich als controlerende partij vooral mee bezighield, waardoor de derde Staatsbosbeheer pilotregio die via de certificeringsinstantie SGS gecontroleerd werd zonder problemen en binnen een zeer kort tijdsbestek een FSC-certificaat toegekend kreeg en onvolkomenheden van het fysieke bosbeheer buiten beschouwing bleef. Desondanks werd toch voor SKAL (Peterson Control Union Certifications) gekozen als de huiscertificeerder van alle Staatsbosbeheer regio's. We hebben er geen keihard bewijs voor gevonden en kunnen het dan ook niet bewijzen maar we hebben de indruk dat SKAL (PCUC) afspraken heeft gemaakt met Staatsbosbeheer om te voorkomen dat ze de certificeringsopdracht kwijt zouden raken aan SGS. De controles van SGS waren namelijk veel meer op administratie gebaseerd in plaats van fysieke controles op het bosbeheer zelf waardoor de derde Staatsbosbeheer pilotregio die via de certificeringsinstantie SGS gecontroleerd werd zonder problemen en binnen een zeer kort tijdsbestek een FSC-certificaat toegekend kreeg. Johan Maris, een ambtenaar en EU subsidie-expert van het ministerie van LNV, (het ministerie dat verantwoordelijk is voor Staatsbosbeheer), werd vervolgens rond het tijdstip waarop de keuze voor SKAL(PCUC) viel eerst in 1999 Hoofd inspecties (SKAL/PCUP) en vervolgens in 2002 de directeur van SKAL (Peterson Control Union Certifications), waarna rond 2002/2003 in één klap het volledige certificeringsproces voor alle Staatsbosbeheerregio's afgerond werd waarbij Johan Maris aantoonbaar de laatste bewerking heeft uitgevoerd aan alle certificeringsdocumenten van Staatsbosbeheer. Onder leiding van Johan Maris werd certificeerder en auditor SKAL/(Peterson) Control Union Certification vervolgens de medeoprichter van de 'Green Gold Label' (GGL),

biomassacertificeringslabel van RWE Essent, en werd Johan Maris adviseur van de 'International Wood Pellet Buyers (IWPB)' biomassahandel- en lobbyorganisatie. In het hoofdstuk 'Bos & Biomassa certificeringsinstanties' leveren we hier zeer uitgebreid de onderbouwing voor. Volgens ons hebben we hiermee afdoende aangetoond dat de minister niet naar gelang de waarheid antwoord heeft gegeven op de vragen van de Tweede Kamer leden.

De minister geeft als reactie op de Tweede Kamer vragen o.a. ook de volgende misleidende en foutieve antwoorden:

> Uit cijfers van de Nederlandse Bosinventarisatie, die met een grote steekproef van 4.000 punten werkt en aanvullend gebruik maakt van luchtfoto's, blijkt dat het Nederlandse bosbeheer succesvol genoemd mag worden. Het gemeten bos wordt steeds ouder en de staande houtvoorraad neemt de afgelopen decennia toe. Dat betekent dat er dus steeds meer CO2 wordt vastgelegd in de bomen. Ook andere indicatoren, op het gebied van biodiversiteit, laten in veel gevallen een positief beeld zien.

Uit het onderzoeksrapport van eind 2020 van de Universiteit Wageningen bleek, in tegenstelling tot wat de minister beweert, dat er nog altijd weinig ervaring, kennis of advies is met Klimaatslim bos-en natuurbeheer en dat we in Nederland elk jaar tussen de 1500 en 3500 hectare aan bos kwijt raken:

> Met klimaatslim bos- en natuurbeheer is weinig ervaring, terwijl juist door de breedte van de set van maatregelen dit ook lastig aan te pakken lijkt, de resultaten lang op zich laten wachten en de monitoring lastig is. Er is niet één soort advies. Nederland ontbost door diverse oorzaken. Netto verliezen we 1500-3500 hectare per jaar. Dit is een flinke emissie.
>
> Bron: 2020-12-07-edu-nl-wur-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland

Op 30 november 2021 publiceerde de universiteit Wageningen een nieuwsbericht waarin werd aangegeven dat het bosoppervlak in de Nederland de afgelopen vier jaar wederom met 1925 hectare was afgenomen waarbij ze aangaven dat er in vijftig jaar tijd niet eerder zo weinig nieuw bos was aangeplant. Desondanks zegt de minister dat het bosareaal groeit. In het nieuwsbericht is o.a. het volgende te lezen:

> Bij een netto-afname van de bosoppervlakte wordt er meer bos weggehaald dan er nieuw bos aangeplant wordt. Ondanks dat er de afgelopen jaren minder bos is verdwenen, komt er nog maar weinig bos bij. De snelheid waarmee nieuw bos aangeplant wordt, ligt zelfs op het laagste punt in de afgelopen vijftig jaar. "Die relatief hoge dynamiek in het bos op sommige plekken in Nederland, heeft ook een consequentie voor de bijdrage van het bos aan klimaatmitigatie," aldus Schelhaas. "In oud bos ligt veel meer koolstof opgeslagen dan in jong bos. Het kost tientallen jaren om die koolstof weer opnieuw te binden. Het helpt dus niet mee als er oud bos wordt weggehaald en minder jong bos wordt aangeplant."

Op 30 maart 2023 publiceerde het Wereld Natuur Fonds (WNF) het nieuwste Living Planet Report Nederland 2023 waaruit blijkt dat het niet goed gaat met de Nederlandse natuur. Ook op dit punt slaat de minister de plank flink mis:

> De boodschap die echter doorklinkt bij het lezen van dit rapport is dat het niet goed gaat met natuur in Nederland. We staan flink in het rood. (…) Sommige belangrijke leefgebieden voor dieren en planten staan zelfs op instorten als we niets doen. De landbouw drukt onverminderd op ons natuurlijk kapitaal. Te veel mest, gifstoffen, bodemberoering en waterpeilverlagingen tasten onze natuur binnen en buiten beschermde gebieden aan.
>
> Bossen, heidegebieden en natuurlijke graslanden zijn vaak te klein en versnipperd om duurzame populaties van kenmerkende soorten planten en dieren in stand te houden. []De broedvogelstand was in bossen tussen 1915 en 1990 vooruitgegaan doordat het bosareaal toenam en de bossen verouderden (CLO, 1590; Foppen et al., 2017). Het bosareaal groeide ook daarna (CLO, 1590), maar die toename stagneert. Tussen 1970 en 2013 nam de oppervlakte aan bossen toe met ruim 15 procent, vooral in West- en Noord-Nederland, om daarna tot 2021 weer met 3 procent af te nemen (CLO, 0069; Schelhaas et al., 2022); momenteel is er meer ontbossing dan bebossing (Schelhaas et al., 2021).
>
> In een natuurlijk bos bestaat een derde van het houtvolume uit dood hout, maar dat wordt in Nederlandse bossen zelden gehaald.[] Een niet-beheerd bos met natuurlijke verjonging, meer structuurvariatie, oude bomen en windworp zou hier op langere termijn een alternatief voor kunnen zijn.

> Als, zoals de Bossenstrategie beoogt, het oppervlak aan bossen groter wordt en bossen onderling worden verbonden, en als er meer dood hout mag blijven staan of liggen, zullen bosvogelpopulaties in omvang kunnen toenemen. Aanleg van nieuwe bossen kan ook extra opslag van koolstofdioxide mogelijk maken. Daar staat tegenover dat planten en dieren in veel bossen op de hoge zandgronden negatieve effecten ondervinden van vermesting en verzuring als gevolg van stikstofdepositie, in droge bossen het meest. Een sterke vermindering van stikstofdepositie is daar noodzakelijk. Dat er nog geen bewezen effectieve methode is ontwikkeld om de voorraad sporenelementen in een door verzuring uitgeputte bodem aan te vullen, maakt het extra urgent. De herstelopgave is lastig voor droge bossen op hoge zandgronden met door verzuring aangetaste bodems, want die zijn vooralsnog onherstelbaar.

Bronnen:
2000-02-03-fsc-nl-standaard-voor-de-certificering-van-goed-bosbeheer
2003-00-00-staatsbosbeheer-vijf-jaar-certificering-van-experiment-tot-routine
2003-10-19-skalint-publications-forest-management-and-chain-of-custody-coc-certification-downloadpage
2003-07-29-skal-fsc-eko-certification-report-staatsbosbeheer-region-flevoland-overijssel-zwolle-skal-fm-coc-008520
2004-08-11-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-energiehoutbv-staatsbosbeheer-adres-driebergen-fsc-secr-0010-skal-coc-81343
2003-06-04-skal-green-gold-label-certification-essent-rws-endorsed-certification-systems-for-forestry-source
2003-10-19-skalint-publications-forest-management-and-chain-of-custody-coc-certification-downloadpage
2005-07-14-fscnl-fsc-standaard-voor-nederland-bos-goedgekeurd
2005-08-15-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-sustainable-forest-management-certification-quick-scan-leen-kuiper
2011-11-10-avih-persbericht-nieuwe-natuurwet-leidt-tot-ontbossing
2014-04-16-gov-nl-algemene-rekenkamer-compensatie-van-schade-aan-natuurgebieden
2014-09-10-avih-kritiek-op-wet-natuurbescherming-ontheffing-herplantplicht-natura2000-en-decentralisatie
2017-01-24-avih-provinciale-loket-wet-natuurbescherming-kapmelding-ontheffing-aanvragen-soort-en-gebiedsbescherming
2021-03-10-greenpeace-certification-schemes-such-as-fsc-are-greenwashing-forest-destruction
2021-03-15-greenpeace-report-certification-not-a-solution-to-deforestation-forest-degradation-and-ecosystem-conversion
2021-11-23-gov-nl-tweede-kamer-vaststelling-van-de-begrotingsstaten-van-het-minlnv-en-diergezondheidsfonds
2021-11-30-edu-nl-wur-weer-minder-bos-bosoppervlakte-in-nederland-is-in-de-afgelopen-vier-jaar-met-1925-hectare-afgenomen
2022-08-16-snl-subsidiestelsel-natuur-en-landschapsbeheer-programma-van-eisen-certificering-voor-natuurbeheerders
2023-03-05-snl-stichting-certificering-certificering-en-audits-soorten-certificaten

Op 24 februari 2024 publiceert Staatsbosbeheer een artikel met de naam ‘Biomassa hoe zit dat’ waarin Staatsbosbeheer de indruk wekt dat zij alleen bomen kappen als dat echt moet en dat ze ook liever geen bomen als brandstof zouden gebruiken. Ook doen zij alsof hout dat in het bos ligt te vergaan net zo snel en evenveel koolstof uitstoot, als wanneer men het hout verbrandt. Staatsbosbeheer is al meer dan een kwart eeuw bezig is met het opzetten van biomassahandelbedrijven, het creëren van productiebossen (energiebos), het omkappen van bomen en het verkopen van hout om te verbranden in energiecentrales van de bedrijven waar zij mee samenwerken, zoals RWE/Essent, Veolia, Vattenfall, etc. Staatsbosbeheer doet ondertussen net alsof zij liever van de contracten met de energiebedrijven af willen en alsof zij balen dat zij daar niet zomaar onderuit komen.

> De kritiek op biomassa als duurzame energiebron, heeft er in 2022 toe geleid dat het kabinet de subsidie hiervoor heeft aangepast, De overheid wil stimuleren dat bio-grondstoffen zo hoogwaardig mogelijk worden toegepast. Toch levert Staatsbosbeheer nog steeds biomassa aan bijvoorbeeld Stadsverwarming Purmerend. Henk Wanningen, senior medewerker business development [van Energiehout BV, de eerste biomassa BV van Staatsbosbeheer en de directeur van Bio-Enerco BV, de tweede Biomassa BV van Staatsbosbeheer], legt uit hoe dat zit.
>
> Om biomassa hoogwaardiger in te zetten heeft Staatsbosbeheer in 2019 besloten de verkoop van haardhout aan particulieren te beperken en in 2022 om geen nieuwe contracten te sluiten voor de verbranding van biomassa. Uiteraard dienen we wel de bestaande contracten uit. Tot 2025 loopt een contract met Vattenfall voor stadsverwarming in Lelystad. Ook levert Staatsbosbeheer biomassa in Arnhem aan Veolia.
>
> Met Stadsverwarming Purmerend hebben we in 2012 een contract gesloten voor tien jaar, met de mogelijkheid die drie keer met vijf jaar te verlengen. In 2021 hebben we besloten om dit contract in ieder geval één keer met vijf jaar te verlengen. Nu loopt het dus tot 2027. Uiterlijk in 2037 stoppen we hiermee.

De beslissing om het contract met Stadverwarming Purmerend tot 2027 te verlengen was geen gemakkelijke. De mening over de wenselijkheid van inzet van biomassa als brandstof is inmiddels flink gekanteld. We hebben hier toch voor gekozen omdat we nog niet voldoende afzetkanalen hebben voor nog duurzamere toepassingen.

Simpel gezegd kunnen we onze biomassa nu gewoon nog niet kwijt als we het niet aan stadsverwarmingsbedrijven leveren. Als we het ergens opslaan zonder het te gebruiken, vergaat het en komt de opgeslagen CO2 ook vrij. Dat is geen oplossing. En bovendien is de energietransitie niet van de een op andere dag klaar. Nederland moet nog hard werken om alle energie duurzaam te krijgen. Als we alle bio-energie van de een op andere dag zouden stopzetten, dan halen we onze klimaatdoelen simpelweg niet.

Bron: 2023-02-24-staatsbosbeheer-biomassa-hoe-zit-dat

Op 11 april 2023 publiceerde Ecorys in opdracht van het ministerie van LNV het periodieke evaluatierapport van Staatbosbeheer. In de Wet verzelfstandiging Staatsbosbeheer is opgenomen dat de minister van LNV elke vier jaar een verslag dient te sturen aan de Eerste en Tweede Kamer ter beoordeling van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het functioneren van een zelfstandig bestuursorgaan. De vorige evaluatie van Staatsbosbeheer dateert uit november 2018 en beslaat de periode 2014 t/m 2017. In de evaluatie van 11 april 2023 wordt gekeken naar de periode 2018 t/m 2021.

In het rapport van de Algemene Rekenkamer is ten minste nog te lezen dat de bestaande regelgeving geen garantie biedt voor duurzaam bosbeheer en dat uit het onderzoek bleek dat niet alle provincies actief toezicht houden op de uitvoering van de herplantplicht en dat biodiversiteitseisen niet geborgd zijn. Ook bleek uit het rapport van de Algemene Rekenkamer dat Staatsbosbeheer zowel de minister als de provincies onvoldoende van informatie voorziet waardoor zowel de minister als de provincies hun wettelijke taak niet naar behoren kunnen uitvoeren.

Succesfactor	KPI	2020	2021	Streven in 2025
Optimaliseren van duurzaam en klimaatslim bosbeheer conform. FSC®-keurmerk incl. boscompensatie	% van het bosareaal dat voldoet aan FSC®-keurmerk	100%	100%.	100%

In dit en het hoofdstuk 'Bos- en biomassacertificering' hebben we uitgelegd dat er veel mis is met de Nederlandse FSC-certificering en de controle op het nakomen van de FSC-certificeringseisen en er door de provincies geen controle uitgevoerd wordt op de SNL-natuurbeheer en herstel subsidietoekenningseisen omdat de provincies er onterecht van uitgaan dat die controle vanuit de FSC-audits wordt uitgevoerd. In het evaluatierapport van Ecorys is alles echter koek en ei en is het risicomanagement "*via de kwaliteitscycli zoals vastgelegd in de kwaliteitshandboeken voor certificering van SNL, ISO (9001 Kwaliteit en 14001 Milieu) en [door middel van] FSC [certificering] wordt de kwaliteit van de uitvoering van de wettelijke taken, het terreinbeheer in brede zin, geborgd*." Ecorys levert een tabel op met het overzicht van de 100% FSC-certificering van Staatsbosbeheer wat het optimaliseren van duurzaam en klimaatslim bosbeheer- en boscompensatie zou moeten garanderen terwijl uit het onderzoeksrapport van de Wageningen Universiteit blijkt dat we netto tussen de 1500 en 3500 hectaren bos per jaar in Nederland verliezen.

De universiteit Wageningen vermeldt in het onderzoeksrapport ook dat er nog altijd weinig ervaring, kennis of advies is m.b.t. Klimaatslim bos-en natuurbeheer:

Met klimaatslim bos- en natuurbeheer is weinig ervaring, terwijl juist door de breedte van de set van maatregelen dit ook lastig aan te pakken lijkt, de resultaten lang op zich laten wachten en de monitoring lastig is. Er is niet één soort advies. Nederland ontbost door diverse oorzaken. Netto verliezen we 1500-3500 hectare per jaar. Dit is een flinke emissie.

Dit is de lijst met organisaties die aan het onderzoek van universiteit Wageningen mee hebben gedaan:

1 Wageningen Environmental Research
2 Wageningen University
3 Stichting Probos
4 Face the Future
5 Staatsbosbeheer
6 Bosgroep Midden Nederland
7 Arboribus Silva
8 JIN Climate and Sustainability
9 Natuurmonumenten
10 Instituut Maatschappelijk Innovatie
11 Natuurverdubbelaars
12 Vereniging voor Bos- en Natuurterreineigenaren
13 Trees for All
14 Rombouts Agro-Ecologie
15 Stichting Voedselbosbouw
16 Zilverberg Advies
17 Stichting Hout Research
18 Koninklijke Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen
19 Centrum Hout
20 Borgman Beheer Advies
21 Stichting Nationale Boomfeestdag
22 ZLTO

Bron: 2020-12-07-edu-nl-wur-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland

In het vorige hoofdstuk 'Begroting en doelen ministerie Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit' hebben we het rapport van het 'Compendium voor de Leefomgeving' (overheid) met het meest actuele overzicht van de hoeveelheid bos in Nederland besproken. Hieruit bleek nogmaals dat sinds het nieuwe biomassa- en kapbeleid van Staatsbosbeheer (2012) een zeer groot aantal hectaren bos in Nederland is verdwenen. In het compendium van 2023 leggen ze uit dat in de periode 2013 tot 2017 '5.400 hectare Nederlands bos' is verdwenen en dat sinds 2017 er nog eens 1900 hectare bos extra is verdwenen in Nederland:

> In de periode 1970-2013 steeg de bosoppervlakte gestaag, gevolgd door de forse daling [van 5.400 hectare] in de periode 2013-2017. Sinds de laatste meting in 2017 is er circa 1900 hectare bos minder. (...) De voornaamste oorzaken voor deze daling zijn (...) het omzetten van bos in andere natuur, zoals heide. Ontbossing voor herstel van andere typen natuur in het kader van de Natura 2000-beheerplannen.

Ook in 2023 en 2024 is Staatsbosbeheer nog volop aan het kappen met desastreuze gevolgen voor de natuur, het klimaat en daarmee onze toekomst. Zo zijn Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer bezig met het kappen van 55 hectare bos in Nationaal Park Sallandse Heuvelrug om het gebied om te vormen tot heide. De bomenkap op de Sallandse Heuvelrug wordt hersteld door het aanplanten van bomen op andere plekken zegt Staatsbosbeheer maar voor het kappen i.v.m. natuurherstel in Natura 2000 gebieden is ontheffing van de herplantplicht verleend.

Op 5 december 2023 publiceert de Gelderlander een nieuwsbericht over de grootschalige bomenkap van 55 hectare bos waarin het volgende te lezen is:

> Aan de westkant verdwijnt 55 hectare bos, een gebied van zo'n 80 voetbalvelden. Tienduizenden bomen in dit Natura2000-gebied maken plaats voor heide. (...) Het gaat echt om het kaal trekken van het hele gebied. Al die werkzaamheden hebben ernstige gevolgen. De discussie loopt zo hoog op dat de rechter er nu over moet oordelen. En die komt wel met een hele opvallende mededeling. De rechter weet niet zo goed waar hij moet beginnen. "Het idee was eigenlijk om de zitting af te blazen. Want gisteren hoorde ik dat alle bomen inmiddels zijn gekapt."

Bronnen:

1999-08-30-fsc-nederland-goed-hout-kvk-30158761-oprichter-staatsbosbeheer-biomassa-bvs-zwier-van-olst-en-bestuur-henk-wanningen
2000-02-03-fsc-nl-standaard-voor-de-certificering-van-goed-bosbeheer
2000-10-12-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-biomassa-energiehout-bv-staatsbosbeheer-deelnemers
2001-04-02-kvk-staatsbosbeheer-energiehout-bv-en-biogrondstoffen-bv-handelsregisterhistorie-directeur-zwier-van-olst
2001-01-23-fsc-nl-contact-princenhofpark-1-driebergen-is-zelfde-adres-energiehout-bv-staatsbosbeheer
2001-04-29-fsc-nl-contactpersoon-is-goedhout-is-zelfde-adres-als-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer
2002-02-08-skalint-publications-documents-and-chain-of-custody-coc-certifications
2003-00-00-staatsbosbeheer-vijf-jaar-certificering-van-experiment-tot-routine
2003-10-19-skalint-publications-forest-management-and-chain-of-custody-coc-certification-downloadpage
2003-07-29-skal-fsc-eko-certification-report-staatsbosbeheer-region-flevoland-overijssel-zwolle-skal-fm-coc-008520
2004-08-11-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-energiehoutbv-staatsbosbeheer-adres-driebergen-fsc-secr-0010-skal-coc-81343
2003-06-04-skal-green-gold-label-certification-essent-rws-endorsed-certification-systems-for-forestry-source
2003-10-19-skalint-publications-forest-management-and-chain-of-custody-coc-certification-downloadpage
2005-08-15-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-sustainable-forest-management-certification-quick-scan-leen-kuiper
2011-11-10-avih-persbericht-nieuwe-natuurwet-leidt-tot-ontbossing
2014-09-10-avih-kritiek-op-wet-natuurbescherming-ontheffing-herplantplicht-natura2000-en-decentralisatie
2018-11-09-ecorys-evaluatie-staatsbosbeheer
2021-03-10-greenpeace-certification-schemes-such-as-fsc-are-greenwashing-forest-destruction
2021-03-15-greenpeace-report-certification-not-a-solution-to-deforestation-forest-degradation-and-ecosystem-conversion
2022-12-02-gov-nl-algemene-rekenkamer-bosbeheer-in-beeld-staatsbosbeheer-en-de-bossenstrategie
2022-12-06-gov-nl-algemene-rekenkamer-brief-aan-tweede-kamer-bosbeheer-in-beeld-staatsbosbeheer-en-de-bossenstrategie
2023-02-16-gov-nl-minlnv-cie-convocatie-technische-briefing-onderzoek-algemene-rekenkamer-rapport-staatsbosbeheer-en-bossenstrategie

2023-02-24-staatsbosbeheer-biomassa-hoe-zit-dat
2023-05-16-gov-nl-tweede-kamer-vragen-minlnv-over-het-rapport-bosbeheer-in-beeld-over-staatsbosbeheer-en-bossenstrategie
2023-06-22-gov-nl-minlnv-kamerbrief-evaluatie-staatsbosbeheer-conclusie-transparantie-financien-en-beter-inzicht-doelmatigheid-benodigd
2023-09-25-rtlnieuws-bergen-aan-zee-strijd-om-kap-13000-bomen-we-moeten-nu-echt-ingrijpen
2023-04-11-ecorys-evaluatie-staatsbosbeheer
2023-10-02-gov-nl-minlnv-brief-aan-eerste-kamer-uitkomsten-en-aanbevelingen-ecorys-evaluatierapport-staatsbosbeheer
2023-10-30-nhnieuws-grote-schoonmaak-in-schoorlse-duinen-staatsbosbeheer-kapt-bomen-en-verwijdert-exoten
2023-12-05-gelderlander-staatsbosbeheer-en-natuurmonumenten-grootschaldige-kap-van-55-hectare-bos-natura2000
2023-12-14-staatsbosbeheer-fsc-certificering-overzicht-vanaf-1998-waar-oa-zwier-van-olst-bij-meerdere-aanvragen-betrokken-is
2024-04-10-gov-nl-eerste-kamer-verslag-reactie-minister-op-vragen-over-evaluatie-staatsbosbeheer

WNF – Living Planet Report Nederland

Op 30 maart 2023 publiceerde het Wereld Natuur Fonds (WNF) het nieuwste Living Planet Report Nederland 2023 waaruit blijkt dat het niet goed gaat met de Nederlandse natuur. Ook blijkt dat Nederland de Europese Natuurherstelwet tegenwerkt en geven ze aan dat de conclusies in het rapport duidelijk laten zien dat de Natuurherstelwet echt nodig is. In het rapport is o.a. het volgende te lezen over de Landelijke Bossenstrategie:

> Als, zoals de Bossenstrategie beoogt, het oppervlak aan bossen groter wordt en bossen onderling worden verbonden, en als er meer dood hout mag blijven staan of liggen, zullen bosvogelpopulaties in omvang kunnen toenemen. Aanleg van nieuwe bossen kan ook extra opslag van koolstofdioxide mogelijk maken. Daar staat tegenover dat planten en dieren in veel bossen op de hoge zandgronden negatieve effecten ondervinden van vermesting en verzuring als gevolg van stikstofdepositie, in droge bossen het meest. Een sterke vermindering van stikstofdepositie is daar noodzakelijk.
>
> Een bos is niet compleet zonder dood hout. Daar groeien mossen op en leven geleedpotige dieren in, zoals larven van houtkevers, die weer voedsel zijn voor spechten. En er groeien schimmels in, die een sleutelrol spelen doordat ze het dode hout verteren.
>
> Door schimmels verteerd dood hout draagt bij aan een goede nutriëntenbalans van de bosbodem (de Jong et al., 2015). Daarbij zijn schimmeldraden onmisbaar voedsel voor in hout levende geleedpotige dieren, want schimmelweefsel bevat meer eiwitten dan houtweefsel (Boddy, 2021).
>
> In een natuurlijk bos bestaat een derde van het houtvolume uit dood hout, maar dat wordt in Nederlandse bossen zelden gehaald. Ideaal is een mix van ongeveer 50 procent liggend en 50 procent staand dood hout. Liggend dood hout is vochtiger en verteert sneller dan staand hout en trekt daardoor deels andere soorten aan. Liefst is het dode hout groot en niet verzaagd. Groot dood hout heeft namelijk een stabieler microklimaat doordat het langzamer verteert en minder snel uitdroogt. Het is soortenrijker en herbergt zeldzame soorten mossen, paddenstoelen en ongewervelden, zoals vliegend hert. In en op dode dunne stammen en takken vinden we vooral algemene soorten.

In 2024 heeft Nederland dankzij een motie van de Tweede Kamer tegen de EU natuurherstelwet gestemd maar desondanks is deze alsnog in zeer afgezwakte vorm aangenomen.

Bronnen:
2023-03-12-wwf-living-planet-report-nl-2023-kiezen-voor-natuurherstel
2024-03-11-nrc-nederland-stemt-in-eu-tegen-natuurherstelwet-na-aangenomen-kamermotie
2024-06-17-nos -eu-landen-stemmen-toch-in-met-fel-bediscussieerde-natuurherstelwet

Tweede Kamer – Rondetafelgesprek Biomassa

Op 15 juni 2023 voerde de Tweede Kamercommissie voor Economische Zaken en Klimaat over de duurzaamheidseisen voor houtige biomassa het Rondetafelgesprek Biomassa. De door RWE/Essent betaalde pro-biomassa wetenschapper en lobbyist Martin Junginger zat aan tafel als 1 van de 7 sprekers. Een tweede spreker betrof 'Roger Miesen de Chief Executive Officer van RWE (Essent)'. RWE/Essent en de wetenschappers van het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht waar Martin Junginger toe behoort hebben al sinds het begin van de eeuw een door RWE/Essent betaalde samenwerking.

Peter de Jong was de derde persoon die aangeschoven was bij het Rondetafelgesprek Biomassa. De Jong is van stichting Natuur & Milieu. Stichting Natuur & Milieu is al sinds het begin van de eeuw zeer actief betrokken bij de betaalde pro-biomassalobby omdat o.a. de pro-biomassawetenschappers en lobbyisten Wim Turkenburg en Kornelis Blok het onderzoek naar biomassa en CO2-afvangvisie aanstuurden. Wim Turkenburg wordt als wetenschapper van het Copernicus Instituut indirect maar ook direct via zijn eigen bedrijf 'Wim Turkenburg Energy and Environmental Consultancy' door RWE/Essent betaald en hij is o.a. bestuurslid van stichting Natuur & Milieu. Blok is ook een door RWE/Essent betaalde wetenschapper van het Copernicus Instituut en hij is de directeur van biomassalobbyorganisatie Ecofys BV én hij is onderzoeker bij Natuur & Milieu.

Stichting Natuur & Milieu werkt al sinds het begin van de eeuw samen met een groot aantal betaalde pro-biomassalobbyorganisaties zoals Essent/RWE, Shell, Nuon, het Copernicus Instituut (UU), Ecofys, IUCN, Probos, Peterson (SKAL/Contron Union Certifications), CE-Delft en de Biomass Technology Group (BTG). In 2001 waren ze betrokken bij het SER-advies Nationaal Milieubeleidsplan.

> De gewenste langetermijnemissiereducties zijn volgens RIVM en ECN op basis van de huidige inzichten technologisch haalbaar, op voorwaarde dat internationale samenwerking goed van de grond komt en ook andere landen maatregelen treffen. Hiervoor wordt o.a verondersteld: (…) Grootschalige import van biomassa (voor biobrandstoffen in verkeer, elektriciteitsproductie en productie van synthetisch aardgas), alsook een forse inzet en benutting van de optie 'schoon fossiel' (onder meer afvangen van CO2 en ondergrondse opslag)

In 2001 was Stichting Natuur & Milieu opdrachtgever voor een biomassaonderzoek van CE-Delft en in 2004 nogmaals, en in 2006 waren ze onderdeel van de Cramer commissie van Minister Jacqueline Cramer. In 2008 hebben ze de visie 'Heldergroene Biomassa' opgesteld onder leiding van 'Ron Wit (hoofd economische divisie CE Delft, hoofd Klimaat & Energie stichting Natuur & Milieu en directeur energietransitie bij energiemaatschappij Eneco) met als eigenbenoemde specialiteit: "beïnvloeding van politiek, media en bestuur"'.

In 2009 waren ze o.a. verantwoordelijk voor het rapport 'Beschikbaarheid van Nederlandse biomassa voor elektriciteit en warmte in 2020'. In 2014 tekende Stichting Natuur & Milieu samen met de rest van biomassalobby Nederland (BioBased Economy, Essent, Eneco, Nuon, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Bosschap, AVIH, FPG, IUCN en PHN) het houtconvenant voor meer houtige biomassa. In 2019 was Stichting Natuur & Milieu de initiatiefnemer van het Warmtepact (op biomassa gestookte warmtenetten) in samenwerking met Vattenfall, Eneco, Ennatuurlijk, Veolia, GasUnie en Eteck.

Stichting Natuur & Milieu wordt betaald door o.a. Eneco en beoordeelde vervolgens Eneco als de meest duurzame stroomleverancier. Op de website van Natuur & Milieu staat aangegeven dat ze een partner zijn van Greenchoice. We hebben in dit rapport op meerdere plekken onderbouwd dat Eneco en Greenchoice zeer betrokken zijn bij de biomassahandel. In het onderzoek van Wise e.a. over groene energie in 2021 heeft Eneco op de consumentenmarkt weliswaar een hoge groene score hebben gekregen, maar op de zakelijke markt scoren zij een 5,5. Doen alsof je heel groen bent door de grijze stroom verborgen te houden voor de particuliere consumenten, maakt een energiebedrijf niet groen. Greenchoice kreeg in 2021 een 9,9 op de particuliere markt en een 8,3 op de zakelijke markt van Wise. Dat is een mooi cijfer maar helaas is hun aandeel biomassa 5% op de particuliere markt en op zakelijke markt is hun aandeel biomassa 46%.

Eind 2023 is stichting Natuur & Milieu een samenwerking aangegaan om de verbranding van biomassa, BECCS, DACS en de Nationale Koolstofmarkt te promoten samen met o.a. RWE (Essent) en de rest van biomassalobby Nederland zoals Bio Energy Netherlands, AEB, AVR, Bellona, de Vereniging Afvalbedrijven (die voor een groot deel op biomassasubsidies draaien) en de Universiteit Utrecht.
In deel 4 (Consultants en lobbyisten) van ons onderzoek naar de betaalde pro-biomassalobby zullen we Stichting Natuur & Milieu uitgebreid behandelen en worden o.a. de volgende personen besproken:

Alex Ouwehand	Directeur Natuur & Milieufederaties, penningmeester stichting Nationale Koolstofmarkt
Jasper Vis	Directeur Ørsted-dong Energy (NL), Senior adviseur Tennet, Ecofys, Taqa Energy, Copernicus Insituut lobby
Joris Hogenboom	Directeur Natuur & Milieu Utrecht en oprichter en bestuurslid Nationale Koolstofmarkt
Kees Stap	Voorzitter Natuur & Milieufederaties en directeur Ecofys (Navigant)
Kornelis Blok	Onderzoeker Natuur & Milieu, directeur Ecofys (Navigant) en door RWE Essent betaalde wetenschapper
Maarten van Dongen	Projectleider at Natuur & Milieu Overijssel taskforce BEON
Marjolein Demmers	Directeur van Natuur & Milieu voormalig Royal HaskoningDHV
Olof van der Gaag	Directeur Natuur & Milieu en nu directeur NVDE biomassalobbyorganisatie
Ron Wit	Voormalig hoofd Natuur & Milieu en nu directeur energy transition and public affairs bij Eneco
Tjerk Wagenaar	Natuur & Milieu en springtij renewables and environment en directeur bij Eneco
Wim Turkenburg	Bestuurslid Natuur & Milieu en door RWE Essent betaalde wetenschapper

Stichting Natuur en Milieu	41192228
Arthur van Schendelstraa 600, 3511MJ Utrecht	Rechtspersoon
Stichting de Natuur- en Milieufederaties	41266143
Arthur van Schendelstraa 600, 3511MJ Utrecht	Rechtspersoon
Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht	41177152
Arthur van Schendelstraa 600 1e verd., 3511MJ Utrecht	Rechtspersoon

Tweede Kamer – aanvullend klimaatpakket biomassa & CO2-opvang

Op 20 juni 2023 vergaderde de Tweede Kamer over ‘het aanvullende klimaatpakket’. Tijdens die vergadering wordt o.a. het volgende besproken:

Kops PVV: Het doel is telkens het terugdringen van de CO2-uitstoot door middel van duurzaamheid, door middel van duurzame energie. In 2022 hadden we 15% duurzame energie volgens het CBS. Dat klinkt als niet heel veel, maar als je daar goed naar gaat kijken, dan zie je dat bijna de helft daarvan biomassa is. We weten allemaal dat bij biomassa niet minder CO2 vrijkomt, maar meer CO2 dan bij kolen en gas. Wederom hypocrisie ten top.

Teunissen PvdD: Het is natuurlijk heel raar dat nu weer het verbranden van hout voor energie in de plannen staat, terwijl de minister eerder zei en in het coalitieakkoord staat dat we het gebruik van biomassa voor energie gaan afbouwen. Nu staat het opnieuw in het plan. Dat leidt tot bomenverbranding. Het leidt tot extra CO2 -uitstoot.

Kops PVV: Bij biomassa komt er inderdaad veel meer CO2 vrij dan bij kolen en gas. Ik heb het hier staan. Professor Louise Vet heeft gezegd: het verbranden van hout zorgt voor 16% meer CO2 dan kolen en zelfs 94% meer dan gas. Dan gaat het in het beleid om CO2 -reductie. Daar worden miljarden aan verspild, terwijl de uitstoot alleen maar toeneemt.

Teunissen PvdD: Eerder ging het in het debat al even over BECCS: biomassa in combinatie met CO2 -opslag. Het is natuurlijk volstrekte waanzin dat we biomassaverbranding nu nog in de plannen hebben, want het leidt tot meer ontbossing en het leidt tot veel meer uitstoot dan door kolen en gas.

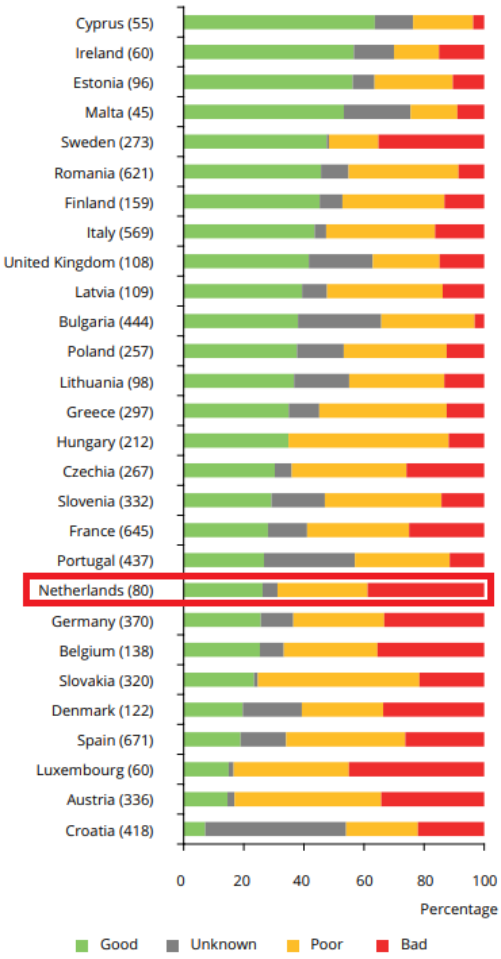
Van der Plas BBB: Ik heb daar vorige week een stemverklaring over afgelegd, want als ik gewoon tegen had gestemd, zouden mensen waarschijnlijk hebben gedacht of gezegd: o, dus jij vindt dat bossen wel gekapt mogen worden voor biomassacentrales? Nou, dat vind ik dus niet. Dat vind ik verschrikkelijk. Als je bij ons op de Sallandse Heuvelrug in Overijssel komt, dan zie je verschrikkelijke kaalslag in bossen. Dat vind ik gewoon niet goed. Ik wil niet dat er in bossen bomen worden gekapt, alleen maar om ze in die biomassacentrales te doen en ze bijvoorbeeld vanuit Estland hiernaartoe te brengen.

Grinwis ChristenUnie: We stoppen nu biomassa in omgebouwde kolencentrales om die daarin te verstoken, waarna we de CO2 weer opslaan onder de grond. In hoeverre is dat nu echt de beste aanwending van de biomassa, die in een bos misschien wel verrot, maar daar wel een functie heeft in de ecologie van het bos?

Bontenbal CDA: Natuurlijk kun je biomassa slimmer gebruiken dan via BECCS. (…)

Teunissen PvdD: Ik hoor de aanname dat biomassa CO2-neutraal is. Dat is het niet, want daar is de factor tijd helemaal niet in meegenomen. Het duurt jaren voordat die uitstoot weer kan worden opgevangen door bos. (…) Maar feit is dat het wel in het maatregelenpakket staat. Er staat dat het kabinet inzet op BECCS en dat dat bij moet dragen aan 1,5 megaton CO2-reductie. Ik wil de minister oproepen: doe het niet. In het coalitieakkoord stond ook dat houtige biomassa zou worden afgebouwd. Ik ben dus verbaasd dat het nu toch terugkomt in de stukken, want we weten dat het eigenlijk fossiele energie is. Bomen verbranden is niets nieuws. Dat deden we al in de prehistorie. We weten dat het meer uitstoot veroorzaakt dan olie en gas. Waarom zet het kabinet nu dan toch door onder het mom van zogenaamd negatieve emissies, terwijl we allemaal weten dat biomassa niet CO2 -neutraal geproduceerd kan worden? (…) We hebben vorige week een rondetafel gehad in de Tweede Kamer. Daaruit bleek dat de duurzaamheidscertificaten zo lek zijn als een mandje. Op dit moment wordt er in Estland bos gekapt op veengronden die niet aangemerkt zijn als veengronden. Het is dus puur papierwerk. In de praktijk worden er bossen gekapt. De EU zet meer in op biomassa in combinatie met CCS. We krijgen gewoon problemen met landgebruik. Het IPCC waarschuwt daar ook voor. We kunnen niet biomassa gaan gebruiken en dan ook nog onze voedselproductie op een duurzame manier inrichten, en het mag ook niet ten koste gaan van de biodiversiteit. (…) Ik vind dat de minister hier onterecht zegt dat er duurzaamheidscriteria zijn en daarmee suggereert dat het allemaal wel goed zit, terwijl alle signalen erop wijzen dat we niet deze kant op moeten gaan. (…) De minister suggereert hier onterecht dat er [geen] sprake is van misstanden. Als wij gaan inzetten op een nieuw verdienmodel voor kolencentrales, waarbij we die kolencentrales gaan gebruiken om hout te verbranden en dat gaan subsidiëren, zorgt dat per definitie voor een toename van het houtgebruik. De Europese Commissie zegt zelf in haar modellen dat bio-energie de komende jaren zo gaat toenemen dat we in Europa twee keer zo veel houtoogst kwijt zijn aan biomassa en andere vormen van bio-energie. Dat gaat een gigantische ramp worden voor de biodiversiteit. Ik roep de minister dus nogmaals op: stop met BECCS in dit maatregelenpakket. Dat gaat niet werken. Haal het van tafel, want er zijn genoeg maatregelen — denk aan de systeemtransities die ik noemde — die het kabinet wel nalaat, maar die we prima kunnen nemen. We moeten niet de hele andere kant op en het erger maken.

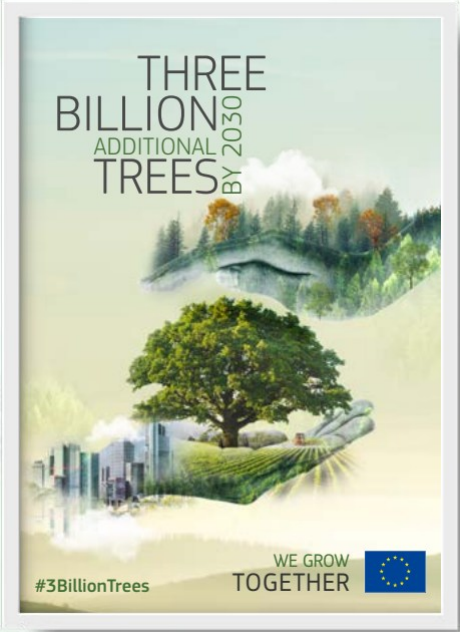
Figure 3.13 Conservation status of species at Member State level

Minister Jetten: Ik wil die suggestie niet wekken, want het klopt wat mevrouw Teunissen zegt: er zijn wereldwijd heel veel voorbeelden van misstanden bij biogrondstoffen. Biodiversiteit zal onderdeel zijn van de uitwerking van dit voorstel.

De FAO schat dat er tussen 1990 en 2020 maar liefst 420 miljoen hectare bos verloren is gegaan door ontbossing. Als we daar hersteld en aangeplant bos weer afhalen, blijft er nog steeds een verloren gebied over dat drie keer zo groot is als Frankrijk.

Europese Natuurherstelwet en de Nieuwe EU-Bossenstrategie

Als onderdeel van de Europese Green Deal publiceerde de Europese Commissie op 16 juli 2021 de Nieuwe EU-bosstrategie voor 2030 en op 22 juni 2022 een voorstel voor een Wet inzake natuurherstel. Het overkoepelende doel van de 'Europese Natuurherstelwet' is om een rijke, gezonde en veerkrachtige natuur terug te krijgen en veilig te stellen. In 2030 moeten maatregelen voor natuurherstel zijn ingevoerd voor ten minste 20 procent van de aangetaste landgebieden en zeegebieden van de Europese Unie, en in 2050 voor alle ecosystemen die herstel behoeven. De wet is ook onderdeel van de Europese Biodiversiteitstrategie.

De Europese Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Kaderrichtlijn Water en Kaderrichtlijn Mariene Strategie blijven van kracht. De Natuurherstelwet vult ze aan met specifiekere en uitgebreidere doelstellingen en met deadlines voor doelstellingen en tussentijdse resultaten. Het gaat niet alleen om herstel van Natura 2000-gebieden, maar om herstel van alle natuurgebieden.

De doelstellingen zouden juridisch bindend zijn en mochten alleen worden losgelaten bij overmacht, als een leefgebied onvermijdelijk verandert als gevolg van klimaatverandering of als een project met groot maatschappelijk belang moet worden uitgevoerd waarvoor geen voor natuur minder schadelijk alternatief bestaat.

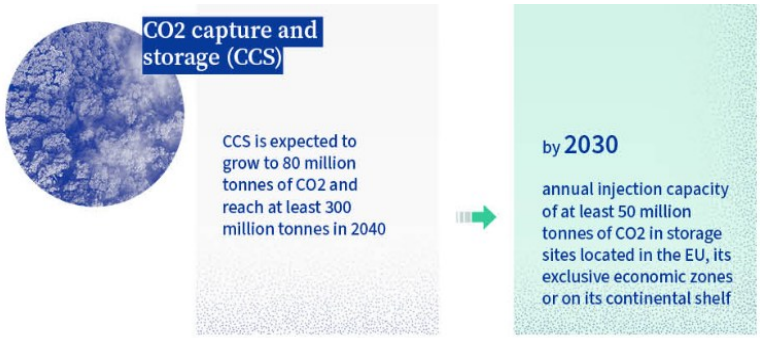
Op 12 juli 2023 werd een zeer afgezwakte versie van de wet met een nipte meerderheid aangenomen door het Europese Parlement waarin het niet meer om een verplichting gaat dankzij de lobby van landen zoals Nederland.

In de 'Nieuwe EU-Bossenstrategie' is dankzij de betaalde pro-biomassalobby van o.a. de energiemaatschappijen en de Bio-energy EU-lobby het verbranden van houtige biomassa voor energieopwekking nog niet volledig uitgesloten. De zorgen en extra maatregelen m.b.t. klimaat- en biodiversiteit worden wel benoemd.

> **2.2. Zorgen voor duurzaam gebruik van houtgebaseerde hulpbronnen voor bio-energie**
> Bio-energie op basis van hout is momenteel de belangrijkste bron van hernieuwbare energie en is goed voor 60 % van het gebruik van hernieuwbare energie in de EU. Om de emissiereductiedoelstelling van ten minste 55 % tegen 2030 te halen, zullen de lidstaten het aandeel energie uit hernieuwbare bronnen in hun energiemix aanzienlijk moeten verhogen. Bioenergie zal in deze mix een belangrijke rol blijven spelen als biomassa duurzaam wordt geproduceerd en efficiënt wordt gebruikt, in lijn met het cascaderingsbeginsel en rekening houdend met de doelstellingen van de Unie inzake koolstofputten en biodiversiteit, alsook met de algemene beschikbaarheid van hout binnen duurzaamheidsgrenzen in het licht van 2030.
>
> Wanneer geen doeltreffend gebruik van houtmateriaal mogelijk is, zal bio-energie ook een rol blijven spelen bij het verbeteren van de bestaansmiddelen van primaire producenten, met name bosbouwers en landbouwers, en bij het diversifiëren van de bosgebaseerde economische kansen in plattelandsgebieden. De extra inkomsten uit bio-energiemarkten kunnen boseigenaren en -beheerders in alle stadia van duurzaam bosbeheer van inkomsten verzekeren, en daarmee bijdragen tot een regelmatig inkomen uit hun grond.
>
> Om zowel de sociaal-economische voordelen als de ecologische duurzaamheid van bio-energie op basis van hout te waarborgen, bevatte de richtlijn hernieuwbare energie van 2018 aangescherpte duurzaamheidscriteria voor alle soorten biomassa voor energie. Deze moeten nu door de lidstaten ten uitvoer worden gelegd en de Commissie zal nauwlettend toezien op de correcte omzetting van deze maatregelen in het kader van de algemene tenuitvoerlegging van de huidige richtlijn hernieuwbare energie en waar nodig handhavingsmaatregelen treffen. Daarnaast, en in het licht van de recente wetenschappelijke gegevens en de toegenomen ambitie van de EU op het gebied van klimaat en biodiversiteit, is het noodzakelijk de duurzaamheidswaarborgen voor bosgebaseerde bio-energie verder te versterken.

Uit een recent verslag van de Commissie over het gebruik van houtachtige biomassa voor energieproductie in de EU blijkt dat het totale gebruik van houtachtige biomassa in de EU de afgelopen twee decennia is toegenomen (een stijging van ongeveer 20 % sinds 2000), en nog verder kan stijgen als gevolg van het verhoogde streefdoel voor hernieuwbare energie. In de studie worden voorts de effecten van de verschillende beheerpraktijken op zowel biodiversiteit als klimaatverandering vergeleken en worden win-winbeheerpraktijken aangewezen die aan beide een positieve bijdrage leveren.

Om de potentiële klimaat- en milieurisico's in verband met het gebruik van bio-energie op houtbasis te beperken en de positieve impact ervan op het klimaat te maximaliseren, werd in de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030 gesteld dat het gebruik van hele bomen voor energieproductie, ongeacht of ze in de EU zijn geproduceerd of zijn ingevoerd, tot een minimum moet worden beperkt.

Het voorstel voor de herziening van de richtlijn hernieuwbare energie als onderdeel van het "Fit for 55"-pakket bevat aanvullende concrete waarborgen. Het omvat aangescherpte duurzaamheidscriteria voor bio-energie, breidt het toepassingsgebied ervan uit en vergroot no-gogebieden voor het winnen van biomassa. Dit houdt in dat het winnen van bosbiomassa uit primaire bossen moet worden verboden en dat het in zeer biodiverse bossen moet worden beperkt om te waarborgen dat er geen interferentie met natuurbeschermingsdoeleinden plaatsvindt.

In het voorstel worden ook criteria inzake broeikasgasemissiereductie toegepast op bestaande installaties en wordt het toepassingsgebied van de duurzaamheidscriteria en van de criteria inzake broeikasgasemissiereductie uitgebreid tot installaties met een capaciteit van 5 MW of meer.

Daar komt bij dat het voorstel de toepassing van het cascaderingsbeginsel als belangrijkste drijvende kracht achter veranderingen in het bio-energiebeleid versterkt en zorgt voor eerlijke toegang tot de markt voor biomassagrondstoffen voor de ontwikkeling van innovatieve biogebaseerde oplossingen met een hoge toegevoegde waarde en een duurzame circulaire bio-economie. Rekening houdend met de afvalhiërarchie en het cascaderingsbeginsel wordt voorgesteld dat de lidstaten hun steunregelingen voor het gebruik van biomassa voor energie zodanig ontwerpen dat onnodige verstorende effecten op de markt voor biomassagrondstoffen en schadelijke gevolgen voor de biodiversiteit tot een minimum worden beperkt. Om te specificeren hoe het cascaderingsbeginsel voor biomassa moet worden toegepast, met name wat betreft de wijze waarop het gebruik van hoogwaardig rondhout voor energieproductie tot een minimum kan worden beperkt, zal de Commissie een gedelegeerde handeling vaststellen. Voorts wordt volgens het voorstel geen steun verleend voor de productie van energie uit zaaghout, fineerhout, stronken en wortels.

Er wordt ook een extra element ingevoerd om te zorgen voor een efficiënter energiegebruik van houtachtige biomassa, door staatssteun te beperken voor centrales die alleen elektriciteit opwekken.

De Commissie zal het effect van de nationale steunregelingen op het aanbod van en de vraag naar biomassa, de gevolgen ervan voor de biodiversiteit en koolstofputten, en mogelijke marktverstoringen blijven analyseren, en zal de mogelijkheid onderzoeken van verdere beperkingen met betrekking tot steunregelingen voor bosbiomassa. De algemene doelstelling van de Unie moet erin bestaan het aandeel bosgebaseerde bio-energie in de hernieuwbare energiemix van de EU binnen de grenzen van de duurzaamheid te houden en de mogelijke negatieve externaliteiten ervan op passende wijze te beperken.

Als reactie op de EU-Bossenstrategie heeft Nederland o.a. aangegeven dat het Rijk en de provincies in november 2020 een nationale Bossenstrategie uitgebracht hebben waarin de ambitie wordt uitgesproken om in 2030 het bosareaal in Nederland met 37.000 hectare uit te breiden. Rijk en provincies committeren zich in de strategie vooralsnog aan 18.000 hectare hiervan.

> De aangescherpte doelstellingen voor het beschermen van Europese bossen en het vergroten van de koolstofput, zullen, zeker op de korte termijn, ten kosten gaan van de houtproductie. (…) Het kabinet ziet graag dat de Commissie een afwegingskader ontwikkelt gebaseerd op een impact assessment, voor het gebruik van bossen voor biodiversiteit, klimaat en biogrondstoffengebruik in een circulaire economie op EU-niveau, de effecten daarvan op de bossen buiten de EU en welke rol lidstaten daarin kunnen spelen. Deze doelen lijken elkaar nu te bijten.

Biobased Economy (BBE) Biomassa Lobby

Uit een artikel van 27 september 2023 blijkt dat de biomassalobby de druk op de ketel aan het opvoeren is en de politiek aan het voorbereiden is voor de volgende stap van de TKI-BBE (Biobased Economy) waarbij Nederlandse (energie)houtplantages de brandstof moeten gaan leveren voor de groene motor van onze nieuwe economie. Productiebossen zijn echter zeer slecht voor de biodiversiteit en de vitaliteit en weerbaarheid van een ecosysteem.

> "We zullen ook moeten gaan telen voor de industrie", concludeert Kees de Gooijer. In Den Haag wordt daar met samengeknepen billen naar gekeken, want een groei van de landbouw past niet echt in het toekomstbeeld van het (tegenwoordig demissionaire) kabinet. "Zelfs het Ministerie van LNV denkt daar over na." Een alternatief voor de inzet van biobased grondstoffen is er echter niet. Het is momenteel de enige manier om tegelijkertijd de industrie in stand te houden én koolstof uit de atmosfeer te halen [op papier, door de CO2-uitstoot van biomassaverbranding niet mee te tellen]. De opslag van CO2 onder de zeebodem (zoals in het Porthos project) is hooguit een tijdelijk alternatief.
>
> Met nieuwe Kamerverkiezingen op komst en een veranderend politiek landschap in Den Haag, is het belangrijk om de boodschap van de groene chemie te blijven benadrukken. De biobased lobby komt inmiddels op stoom, met daarin onder meer vertegenwoordigers van GCNE, CBBD, Chemelot, Chemport Europe, TKI Agri&Food, [TKI-BBE] en de Federatie Bio-economie Nederland.

Naast de lobby voor het promoten van biomassa, biogas (groengas) en CCS/BECCS-projecten hebben deze partijen zich ook gericht op het uitrollen van warmtenetten in zoveel mogelijk grote steden in Nederland. Het mes snijdt hier aan twee kanten in het voordeel van de energiemaatschappijen. Ten eerste worden er geen nieuwe biomassasubsidies meer afgegeven voor enkel het produceren van elektra. Als er warmte voor b.v. een warmtenet of kassen geproduceerd wordt én elektra dan worden er nog wel subsidies verstrekt. Vandaar dat energiemaatschappijen die ook elektra willen blijven opwekken door middel van biomassaverbranding grote belangen hebben om aan het warmtenet te mogen leveren.

Overheid ondersteunt nieuwe technieken voor gebruik van bio-energie

De Rijksoverheid ondersteunt bio-energie, onder andere via de subsidie Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+).

- **Energieopwekking**
  Bedrijven, zoals elektriciteitscentrales en afvalverwerkers, kunnen biomassa verbranden en zo elektriciteit en warmte opwekken. Ze kunnen biomassa ook vergisten en er zo brandbaar biogas van maken. Via de SDE+ zijn er subsidies voor de productie van energie uit biomassa. De overheid geeft geen subsidie meer als biomassa alleen voor elektriciteitsopwekking wordt gebruikt.

Ten tweede maken ze de inwoners en daarmee de politiek afhankelijk van die warmte waardoor ze meer mogelijkheden hebben om hun eigen belangen te behartigen door voor henzelf gunstig beleid af te dwingen. Denk aan bijvoorbeeld het nog meer oprekken van de duurzaamheidseisen voor biomassa omdat ze anders niet in de warmtetoevoer kunnen voorzien voor de huizen en bedrijven die aan het warmtenet gekoppeld zijn.

Brandbrief Bezorgde Ambtenaren

Op 3 oktober 2023 werd de 'Brandbrief Bezorgde Ambtenaren' aangeboden aan de Tweede Kamer. De brandbrief was ondertekend door 4513 ambtenaren van tal van ministeries, provincies, gemeenten en andere overheidsinstanties, waaronder bijna 100 ambtenaren van Staatsbosbeheer, die zich grote zorgen over de trage uitvoering van de aanpak van de klimaat- en ecologische crisis maakten. In de brandbrief was o.a. het volgende te lezen:

> Wij, ambtenaren van tal van ministeries, provincies, gemeenten en andere overheidsinstanties, maken ons grote zorgen over de trage uitvoering van de aanpak van de klimaat- en ecologische crisis. Daarom roepen wij het kabinet en de leden van de Tweede Kamer op om:
>
> - Per direct het verzet tegen de Europese Natuurherstelwet te staken en zo snel mogelijk met een plan van aanpak te komen voor een goede implementatie van deze wet in Nederland, zodat alle natuur in ons land na meer dan 30 jaar uitstel en vertraging beter beschermd wordt en kan herstellen;
> - Te erkennen dat de bovengenoemde Natuurherstelwet een essentieel onderdeel is van de totale aanpak van de klimaat- en ecologische crisis waar we middenin zitten en daarom desinformatie over deze wet tegen te gaan en te weerleggen;
> - Per direct alle fossiele subsidies en belastingkortingen volledig af te schaffen in lijn met het huidige overheidsbeleid en alle eerdere door opeenvolgende kabinetten gemaakte afspraken hierover sinds 2009(1).
>
> Bron: 2023-10-03-klimaatcoalitie-brandbrief-bezorgde-ambtenaren
> 2024-11-18-klimaatcoalitie-brandbrief-klimaatcrisis-bezorgde-ambtenaren
> 2024-11-18-klimaatcoalitie-persbericht-brandbrief-klimaatcrisis-bezorgde-ambtenaren
> 2024-11-18-klimaatcoalitie-brandbrief-klimaatcrisis-bezorgde-ambtenaren-inclusief-bijlage

Europese Rekenkamer en WNF – kritiek op Bio-energiebeleid EU

Het Wereld Natuur Fonds heeft op 23 oktober 2023 een rapport gepubliceerd waarin ze het EU-klimaatbeleid onder de loep nemen en als eerste obstakel voor het behalen van de klimaatdoelen worden de EU bioenergy policies genoemd

> Based on the outputs of a series of stakeholder workshops, organised with the support of Transport & Environment and E3G and drawing on analysis by the Ecologic Institute, WWF has identified the following EU policies as particularly inconsistent with EU climate goals, meaning that they are actively hindering rapid decarbonisation.
>
> 1. **EU bioenergy policies.** Although the justification given for them is explicitly climate-based, bioenergy policies in the revised Renewable Energy Directive will continue to incentivise the burning of trees and crops for energy, and on balance are therefore likely to be accelerating climate change rather than slowing it down. The harm they cause is magnified because of the extent to which they are relied upon in other EU policies, for example the ETS, the ESR, ReFuelEU Aviation, FuelEU Maritime and the sustainable finance taxonomy.
>
> Bron: 2023-10-23-wwf-policy-consistency-for-climate-the-eu-case-report-summary

Ook de Europese Rekenkamer laat zich in december 2023 zeer kritisch uit over het Europese biobrandstoffen beleid:

> De Europese Rekenkamer laat nauwelijks een spaan heel van het Brusselse beleid rond biobrandstoffen. Een langetermijnperspectief ontbreekt, en ondanks investeringen van honderden miljoenen euro's zijn biobrandstoffen niet concurrerend en lang niet altijd milieuvriendelijk, aldus de rekenkamer in een woensdag verschenen rapport.
>
> Bron: 2023-12-13-volkskrant-europese-rekenkamer-zeer-kritisch-over-brussels-beleid-rond-biobrandstoffen

Landelijk Meldpunt Bomenkap

Op 11 oktober 2023 bevatte de kaart van 'Landelijk Meldpunt Bomenkap' al 894 meldingen van bezorgde burgers die een melding gemaakt hebben van grootschalige tot zeer grootschalige bomenkap. De kaart toont een groot aantal locaties met grootschalige en zeer grootschalige kapactiviteiten waarvan ongetwijfeld het grootste aandeel door Staatsbosbeheer uitgevoerd zijn.

Het Landelijk Meldpunt Bomenkap is deelnemer van de landelijke Federatie tegen Biomassacentrales & ontbossing, de Bomenbond en de Klimaatcoalitie. De organisaties pleiten voor een ander beleid, waarbij de natuur weer wordt erkend als primaire levensbehoefte in plaats van een economisch verdienmodel. Zij zien daarom graag dat natuurbeheerorganisaties die visie, kennis en kunde weer terugbrengen in hun organisatie.

Klimaatplan 2024, INEK & het CO2-neutrale biomassasprookje

Op 28 maart 2023 leverde het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) het rapport 'Klimaat en energieverkenning 2022' op waarbij een groot deel van de Nederlandse duurzaamheids-plannen en verwachtingen wederom op de inzet van het verbranden van houtige biomassa gebaseerd zijn en waarin veelvuldig wordt verwezen naar het PBL biomassarapport van Bart Strengers uit 2020 waar alleen maar betaalde pro-biomassalobbyorganisaties aan mee hebben geschreven.

3.2 CO_2-emissies door het gebruik van biomassa voor energiedoeleinden

In dit tekstkader lichten we de boekhouding van de aan biomassagerelateerde CO_2-emissies nader toe en geven we de voor Nederland relevante emissiecijfers.

Biomassagebruik voor energiedoeleinden

Er zijn verschillende vormen en bronnen, verwerkingstechnieken en toepassingen van biomassa[17] (ook wel biogrondstoffen genoemd; Strengers & Elzenga 2020). We gaan hier alleen in op toepassingen van biomassa voor energiedoeleinden; dat is inclusief biobrandstoffen (vloeibaar dan wel gasvormig). Alle sectoren gebruiken biomassa als energiebron.

Inzet duurzame biomassa kan bijdrage leveren aan bereiken klimaatdoelen

Over de rol en de bijdrage van duurzame biomassa aan klimaatdoelen verschillen de meningen in Nederland en daarbuiten (zie argumentenkaart in Strengers & Elzenga 2020). Het vorige en ook het huidige kabinet geven aan dat ze het gebruik van duurzame biomassa noodzakelijk achten om de klimaatdoelen op de lange termijn te realiseren (IenW 2020). Zowel in Nederland (EZK 2022c; SER 2020) als in Europa (EC 2021a) wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een duurzaamheidskader en

Uit het rapport blijkt ook dat het gebruik van biomassa voor energieopwekking tussen 2000 en 2020 fors is toegenomen en er wordt in het rapport uitgelegd dat de CO2-uitstoot van biomassaverbranding niet hoeft meegeteld te worden in de Nederlandse CO2-uitstoot.

> Over de rol en de bijdrage van duurzame biomassa aan de Nederlandse klimaatdoelen verschillen de meningen in Nederland en daarbuiten (zie argumentenkaart in Strengers & Elzenga 2020). In het Coalitieakkoord 2021 geeft het kabinet aan het gebruik van houtige biomassa voor energiedoeleinden te willen afbouwen.
>
> Onlangs heeft het kabinet in dat kader besloten onmiddellijk te stoppen met het afgeven van nieuwe subsidies voor lagetemperatuurwarmte uit houtige biogrondstoffen (EZK 2022c). Biomassa blijft echter nog wel nodig bij de gewenste groei in de productie van geavanceerde biobrandstoffen (zoals kerosine), groen gas en hogetemperatuurtoepassingen in de industrie. Wat betreft de duurzaamheid van biomassa zet het kabinet daarbij in op verdere aanscherping van het certificeringsproces van biomassa door duurzaamheidscriteria te implementeren en het toezicht daarop aan te scherpen (EZK 2022c).
>
> De hiervoor gerapporteerde nationale emissietotalen zijn consistent met de eisen uit de Nederlandse en Europese wet- en regelgeving. De CO2-emissies uit de verbranding van biomassa ('aan de schoorsteen') zijn geen onderdeel van dit nationale totaal. (...) Volgens internationale klimaatverdragen moeten de CO2-emissies die zijn gerelateerd aan de oogst van biomassa worden geboekt in de vorm van landgebruiksemissies door de landen waar de biomassa wordt geoogst.

Ze hoeven dus niet te worden meegeteld in de nationale CO2-boekhouding van het land dat de biomassa gebruikt ('aan de schoorsteen'). (...) Het verbranden van (geïmporteerde) biomassa of biobrandstoffen in plaats van fossiele brandstoffen draagt daarom bij aan het halen van binnenlandse klimaatdoelen.

Het gebruik van biomassa voor energiedoeleinden is tussen 2000 en 2020 fors toegenomen. De hieraan gerelateerde CO2-emissies 'aan de schoorsteen' stegen van 7 megaton CO2-equivalenten in 2000 tot ruim 19 megaton CO2-equivalenten in 2020 (figuur 3.3). Dit komt overeen met ongeveer 14 procent van de totale Nederlandse CO2-uitstoot (en 11 procent van de totale broeikasgasuitstoot) inclusief landgebruik in 2020 (tabel 3.1a).

In 2020 kwamen de meeste biomassa-gerelateerde emissies vrij door gebruik bij het meestoken in kolencentrales en als biogeen afval in afvalverbrandingsinstallaties (ruim 11 megaton). (...) Het is wel de verwachting dat de vraag naar biomassa voor andere energietoepassingen gaat groeien met het oog op de gewenste groei in geavanceerde biobrandstoffen (zoals kerosine), groen gas en hoge-temperatuur-toepassingen in de industrie.

In het PBL-rapport wordt ook vermeld dat de CO2-uitstoot van biomassaverbranding niet meegeteld hoeft te worden in Nederland. Voor de uitleg daarover wordt verwezen naar een onderzoeksrapport van Tinus Pulles. Het blijkt echter geen onderzoeksrapport te zijn maar een 'opiniestuk' en indien we Tinus Pulles online opzoeken blijkt hij mede verantwoordelijk te zijn voor een biomassalobbyrapport van 24 oktober 2011 in samenwerking met Kornelis Blok (Ecofys/Navigant), Frans Rooijers (CE-Delft) en nog een groot aantal mensen die betrokken zijn bij de betaalde pro-biomassalobby.

Het opiniestuk van Tinus Pulles bevat desondanks opvallende informatie waaruit blijkt dat de rekenmethode uit 1996 om de CO2-uitstoot vast te leggen die door biomassaverbranding tot stand komt verouderd is en niet passend is voor een systeem waarbij op grote schaal op industriële wijze biomassa wordt verhandeld en verbrand. Er wordt aanbevolen om dezelfde rekenmethode te gaan gebruiken zoals ook bij andere brandstoffen wordt toegepast:

The carbon in biomass harvested for energy and for HWP manufacturing is assumed to no longer be in these terrestrial carbon pools. As a result, the IPCC recommended in 1996 to not include the CO2 emissions caused by combustion or

incineration of biomass in reported national emission totals, as doing so could constitute double counting of CO2 emissions that have already been implicitly accounted for through carbon pool subtractions under the LULUCF sector.

These assumptions that were codified in the IPCC guidelines, become increasingly inappropriate as countries use greater amounts of biomass for energy in industrial combustion units, frequently running on imported biomass, as a CO2 emissions mitigation strategy, as well as embark on industrially removing CO2 from the atmosphere [2–6]. More than twenty years later, neither the 2006 IPCC Guidelines [8] nor the IPCC's latest 2019 Refinement [9] provide much added clarity on the issue.

In sum, CO2 emissions from biomass used for energy are not currently accounted for in the energy sector in contrast to the case for all other fuels. Yet, these CO2 emissions are currently reported as "memo items" using methods (i.e. activity data and emission factors) provided in the Energy volume of the IPCC Guidelines [8]. This current practice does not require the regular collection of energy statistics on biomass fuels. However, countries using large amounts of biomass for energy should be able to collect the these statistics.

Biomass for energy use is no longer primarily occurring in small individual stoves and fire places, as was the case when the 1996 IPCC Guidelines [7] were developed. More and more countries now plan to use biomass for energy in industrial size plants as one of the possible technologies to approach a carbon neutral energy system. When such plants are equipped with carbon capture and storage technologies, they will be reported as having negative emissions under the present reporting requirements. Unfortunately, as was shown above, there are problems with the current IPCC accounting and UNFCCC reporting approach for CO2 from biomass energy, specifically:

1. Incorrect attribution of CO2 emissions within the UNFCCC reporting system, where biomass is harvested in one country and burned in another; and
2. Incongruity between methods used for biomass compared to all other combusted fuels in the Energy sector.

We stress that the problem we identify is not in estimating emissions, as the existing IPCC guidelines already provide CO2 and non-CO2 emissions estimation methods for biomass combustion. The problem is instead in the IPCC's and UNFCCC's approach to accounting and reporting.

We admit that the simplifying assumption that the LULUCF sector captures any net CO2 emissions from biomass combustion for energy is methodologically theoretically correct on a global scale integrated over long time periods. However, the problem lies in the attribution of emissions at the national scale, which is the primary purpose of GHG inventory reporting to the UNFCCC. The current approach further produces flawed suppositions by policy makers not involved in GHG inventory preparation processes that biomass for energy is, by default, a carbon neutral mitigation option. A straight forward route to solve these problems would be to treat biomass when used as a fuel similar to all other fuels in GHG inventories.

Op 15 juni 2023 vond het achtste herziene convocatie Rondetafelgesprek Biomassa plaats in de Tweede Kamer waarbij wederom dezelfde betaalde biomassalobbyisten zoals Martin Junginger van het Copernicus Instituut (UU), een door RWE betaalde wetenschapper en lobbyist, samen met de zeer goed betaalde Roger Miesen CEO van RWE en biomassalobbyorganisatie Natuur & Milieu hun lobbyverhalen mochten verkondigen.

Voor de lezers die niet dit volledige onderzoeksrapport hebben gelezen en dus niet weten dat ook stichting Natuur & Milieu grote financiële belangen heeft bij de houtige biomassalobby leggen we kort uit dat stichting Natuur & Milieu en die van RWE concurrenten zijn. Stichting Natuur & Milieu zijn namelijk de initiatiefnemers van het Warmtepact waarmee ze samenwerken met vervuilende bedrijven zoals o.a. Vattenfall, Eneco en Ennatuurlijk (Veolia) die door middel van biomassaverbranding warmte moeten leveren aan de warmtenetten van het Warmtepact van stichting Natuur & Milieu. De biomassacentrales van RWE levert o.a. concurrentie op voor de inzet van de houtige biomassa en zet tevens het initiatief van stichting Natuur & Milieu in een nog slechter daglicht.

Bronnen:
2019-07-04-natuur-en-milieu-inititiatiefnemer-biomassa-warmtepact-met-vattenfall-eneco-ennatuurlijk-eteck-en-veolia
2019-07-18-eneco-warmtebedrijven-en-milieuorganisaties-sluiten-biomassa-warmtepact
2019-07-22-ennatuurlijk-ondertekent-biomassa-warmtepact-met-vattenfall-eneco-eteck-veolia-en-natuur-en-milieu
2019-07-22-vattenfall-ondertekend-biomassalobby-warmtepact-van-natuurenmilieu-samen-met-eneco-essent-eteck-ennatuurlijk-veolia
2023-06-15-gov-nl-tweedekamer-achtste-convocatie-rondetafelgesprek-biomassa

De CO2-uitstoot van biomassaverbranding (per opgewekte hoeveelheid energie) is hoger dan die van kolenverbranding. Dit terwijl de klimaatdoelstellingen zijn gericht op een reductie van de CO2-uitstoot. De uitgestoten CO2 is door aanplant van nieuw bos (of bosregeneratie) pas na 50 tot meer dan 100 jaar weer vastgelegd als er ook daadwerkelijk bosaanplant of bosregeneratie plaatsvindt. In de VS is er bijvoorbeeld geen herplantplicht, terwijl het grootste deel van de huidige import voor bijstook in de kolencentrales uit de VS komt.

Ook in Nederland is er een groot aantal ontheffingen en vrijstellingen van de herplantplicht. Zo is in de nieuwe Natuurbeschermingwet 85 x het woord 'Ontheffing' en 59 x het woord 'Vrijstelling' opgenomen.

Houtwinning voor de import van houtpellets voor de NL kolencentrales vindt grotendeels plaats via systematische industriële kaalkap in de Baltische Staten (Graanul Invest) en de VS (Enviva), naast Scandinavië en andere EU lidstaten. Deze kaalkap is desastreus voor milieu en biodiversiteit.

Houtverbranding veroorzaakt onder meer uitstoot van (ultra)fijn stof en stikstofoxiden. Voor de uitstoot van (ultra)fijnstof bestaan geen filters noch normen. De uitstoot ervan heeft echter zeer schadelijke impact op de gezondheid van de mens, dier en natuur.

Met de stop op SDE-subsidies voor nieuwe biomassacentrales voor laagtemperatuur-warmte (voor warmtenetten en kassen) dd 22 april 2022 heeft het kabinet een eerste stap gezet met het beëindigen van de stimulering van biomassaverbranding voor energie. In het verlengde hiervan dient ook de beleidsmatige en financiële stimulering van biomassaverbranding voor hoge temperatuur-warmte, voor bijstook in kolencentrales en voor BECCS te worden gestopt.

BECCS betreft als klimaatmaatregel een onbewezen techniek, is niet duurzaam en duur. Bovendien vereist dit type CO2-afvang en -opslag energie, hetgeen leidt tot meer CO2 uitstoot i.p.v. minder. Tegelijkertijd wordt industrie gestimuleerd door te gaan met 'business as usual' en niet aangezet om op andere en meer duurzame wijze te produceren (circulair en inzet op energiebesparing). De talrijke en kritische wetenschappelijke studies over BECCS zijn ten onrechte achterwege gelaten en dienen expliciet te worden betrokken bij het opstellen van het Klimaatplan 2024.

Bronnen:
2023-06-15-gov-nl-tweedekamer-achtste-convocatie-rondetafelgesprek-biomassa
2023-06-15-nrdc-biofuelwatch-dwa-sef-brandbrief-cie-ezk-ronde-tafel-biomassa-tekortkomingen-sbp-cert-en-rol-martin-junginger
2023-06-15-nrdc-biofuelwatch-dwa-sef-letter-cie-ezk-round-table-biomass-shortcomings-sbp-and-fsc-cert-and-role-martin-junginger
2023-06-15-csl-position-paper-rondetafelgesprek-biomassa-cie-minezk
2023-07-28-comiteschonelucht-biomassasubsidies-brandbrief-internationale-coalitie-milieuorganisaties-tweede-kamer
2023-08-12-parool-scherpe-kritiek-op-verbranden-klimaatneutrale-biomassa-doorgaan-is-echt-dramatisch

Op 27 oktober 2023 stuurde Rob Jetten, minister van Klimaat en Energie een brief naar de Tweede Kamer waarin hij o.a. uitlegt waarom hij vorig jaar meer dan 2 miljard euro aan duurzaamheidssubsidies heeft uitgegeven aan één CO2-transport en opslagproject (Porthos) uitgevoerd door o.a. Shell en ExxonMobil en de komende jaren nogmaals miljarden van ons belastinggeld gaat uitgeven aan vervuilende bedrijven voor CO2-afvangprojecten, terwijl dat geld bedoeld was voor echt duurzame oplossingen.

Voor het halen van de klimaatdoelen is inzet op het realiseren van extra koolstofverwijdering binnen Nederland en de EU noodzakelijk, in eerste instantie ter compensatie van restemissies, maar na 2050 ook om per saldo netto negatieve emissies te realiseren (zoals in de Europese en nationale Klimaatwet vastgelegd).

Van koolstofverwijdering is sprake wanneer door menselijk handelen broeikasgassen uit de atmosfeer worden verwijderd en langdurig wordt opgeslagen in geologische, land- of zeereservoirs of in producten. Dat kan door middel van industriële routes (biogene of atmosferische CO2 afvangen en opslaan) of biologische routes (o.a. door bomen planten, verhogen van de organische stofbalans in bodems of vastleggen in materialen).

Aandachtspunt is dat de opgeslagen broeikasgassen langdurig blijven opgeslagen, wat voornamelijk bij biologische opslag en opslag in producten en materialen een uitdaging is. Een ander aandachtspunt is dat inzet op koolstofverwijdering niet mag leiden tot lockin-effecten die de uitvoering van het duurzaamheidskader biogrondstoffen zouden belemmeren.

Bronnen:
2023-10-18-portofrotterdam-biomassalobby-porthos-first-co2-storage-project-in-the-netherlands-is-launched
2023-10-27-gov-nl-minezk-brief-aan-tweede-kamer-contouren-klimaatplan-2024
2023-10-27-gov-nl-minez-reageren-op-contouren-klimaatplan-2024-en-inek

Minister Jetten verdraait in zijn brief aan Tweede Kamer de waarheid. CO2-opslag in bomen is de beste en goedkoopste manier om CO2 langdurig op te slaan en tegelijkertijd wordt hiermee aan de doelstellingen voor de gezondheid, natuur en biodiversiteit voldaan. Uiteindelijk wordt de koolstof bij het sterven van een boom eerst vastgelegd in de bosbodem en als je maar lang genoeg wacht (millennia) wordt het zelfs weer fossiele brandstof. Het wordt pas uitdagend als de Nederlandse overheid die bomen om blijft kappen en laat verbranden en hiervoor ook nog eens duurzaamheidssubsidies voor geeft die bedoeld waren voor echt duurzame oplossingen.

Jetten overweegt toch biomassasubsidie miljarden dankzij PBL biomassalobby

Op 24 april 2024 is in een nieuwsartikel van NU.nl te lezen dat Marko Hekkert (directeur PBL en en voormalig directeur Copernicus Instituut) twaalfhonderd pagina's aan [opgesteld in samenwerking met de biomassalobby] onderzoeken presenteert en o.a. het volgende te kennen geeft:

Het PBL wilde doorrekenen of dat überhaupt wel kan voor 2050, zoals de klimaatwet voorschrijft. En dan ook nog zonder grote aanpassingen aan onze economie, dus mét veel lucht- en scheepvaart, zonder de zware industrie te verbannen en zonder een gigantische krimp van de veestapel. Conclusie: het kan.

Controversiëlere opties zijn nodig: grootschalige productie van biobrandstoffen en opslag van CO2 onder de Noordzee.

Als je een of twee van die dingen wil weglaten, dan is het gewoon niet meer mogelijk", zegt Hekkert. Zijn
boodschap: we hebben geen tijd meer om te ruziën over deze technieken.

In 2050 zal er jaarlijks tussen de 20 miljoen en 50 miljoen ton CO2 per jaar onder de Noordzee moeten verdwijnen, denkt het PBL. Voor het overgrote deel is dat geen CO2 uit de verbranding van fossiele brandstoffen, zoals olie en gas, maar uit biomassa.

Bronnen:
2024-04-24-nu-pbl-marko-hekkert-sinkit-biomassa-beccs-daccs-nationalekoolstofmarkt-lobby-nederland-klimaatneutraal
2024-04-24-gov-nl-pbl-biomassa-biogas-beccs-lobby-ook-controversiele-opties-nodig-voor-klimaatneutraal-nederland-in-2050

Op 30 april 2024 publiceert NU.nl nog een artikel waarin te lezen is dat demissionair klimaatminister Rob Jetten op basis van de door de biomassalobby betaalde PBL-rapporten toch overweegt om subsidies te verstrekken voor de omstreden biomassacentrales.

> Nederland moet in de komende decennia miljoenen tonnen CO2 uit de lucht gaan halen, concludeerde het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) vorige week in een rapport. Met zulke 'negatieve emissies' kan de resterende uitstoot in 2050 worden gecompenseerd, om toch klimaatneutraal te worden.
>
> De Duitse energiereus RWE hoopt zijn kolencentrales in de Eemshaven en in Geertruidenberg een tweede leven te geven door volledig over te schakelen op biomassa. Als daarbij de CO2-uitstoot wordt afgevangen en permanent opgeslagen, telt dat mee als de negatieve emissies die volgens het PBL zo nodig zijn.
>
> Dit keer hoopt RWE de CO2 via een pijpleiding onder de Noordzee te brengen, of per schip af te voeren naar een ander land dat het broeikasgas wil opslaan.
>
> Demissionair klimaatminister Rob Jetten gaat mogelijk subsidie verlenen aan de opslag van CO2 uit omgebouwde kolencentrales die alleen nog maar biomassa verbranden.

Op 17 juni 2024 publiceert NU.nl nog een artikel waarin te lezen is dat demissionair klimaatminister Rob Jetten in een brief aan de Tweede Kamer zou hebben aangegeven dat hij toch geen subsidie gaat toekennen voor de omgebouwde kolencentrales op biomassa waarbij een foto is toegevoegd specifiek van de biomassacentrales van RWE. Media delen bij dit soort berichten vaak dat klimaat-en milieuorganisaties blij zijn met het nieuws terwijl vrijwel altijd achteraf blijkt dat het nieuws misleidend is en er niet zoveel verandert als ze doen lijken. In de praktijk blijven bedrijven zoals RWE doodleuk alsnog decennia lang de desbetreffende subsidies ontvangen.

Wij zijn dus ook van mening dat het bericht van NU.nl de situatie niet goed weergeeft. Desbetreffende biomassacentrales zijn specifiek gebouwd (en niet omgebouwd) zodat ze geschikt waren voor het verbranden van houtige biomassa net zoals dat ze specifiek gebouwd zijn voor het plan van CO2-afvang. Zie het hoofdstuk: Minister Jacqueline Cramer

Zowel de brief van minister Jetten aan de Tweede Kamer als het PBL-rapport dat gebaseerd is op de door de biomassa, (BE)CCS en DACS-lobby betaalde onderzoeksrapporten geven een heel ander beeld. Er gaat de komende jaren met ons belastinggeld grootschalig ingezet worden op biomassaverbranding, CO2-afvang door middel van (BE)CCS en DACS. In de brief van Jetten en de bijgeleverde rapporten is namelijk te lezen dat hiervoor vorig jaar wederom een groot aantal miljarden aan subsidies voor toegekend is en dat dit de komende jaren niet gaat veranderen. Er worden wederom vage eisen gesteld zoals dat de biomassa aantoonbaar uit duurzaam beheerde bossen dient te komen en aan de REDIII eisen dient te voldoen maar zoals jullie in dit rapport hebben kunnen lezen zijn die certificeringseisen een wassen neus en doordrongen van de belangenverstrengelingen.

Bron: 2024-06-12-telegraaf-verbazing-over-biomassa-draai-van-timmermans-absurd-en-ongeloofwaardig

Wat ons betreft komt er nu eindelijk een keer een parlementair onderzoek naar dit dossier en worden de betrokkenen strafrechtelijk vervolgd voor de schade die ze veroorzaakt hebben aan onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst van de huidige en toekomstige generaties. We zijn het dan ook volledig eens met de afsluiter in het artikel in de Telegraaf van 12 juni 2024 waarin Fenna Swart van Comite Schone Lucht (CSL) stelt dat degenen die hiervoor verantwoordelijk zijn, zich hiervoor op een dag moeten verantwoorden.

> Volgens Swart – in het verleden ook actief geweest voor GL – heeft Timmermans de deur juist opengezet naar extra houtverbranding. „Wat Timmermans nu ook steunt, we zijn de komende vijf tot vijftien jaar niet af van biomassa, waarvoor de meeste subsidies al zijn vergeven (zoals aan Vattenfall) of beloofd (zoals aan RWE). Die subsidietrein dendert dankzij Timmermans op volle kracht voort en die krijg je met de beste moties van de wereld voorlopig niet meer tot stilstand. Degenen hiervoor verantwoordelijk zullen zich hiervoor op een dag moeten verantwoorden, met of zonder gesteunde motie", oordeelt zij.

Bronnen:
2023-02-15-bnnvara-de-green-deal-is-brandhout-ergste-vorm-van-greenwashing-is-biomassa
2024-06-12-telegraaf-verbazing-over-biomassa-draai-van-timmermans-absurd-en-ongeloofwaardig
2024-11-30-volkskrant-van-timmermans-3-miljard-beloofde-bomen-is-nog-geen-procent-geplant

Europese subsidies & vrijstellingen biomassa 28 miljard euro per jaar

Op 6 juni 2024 rapporteerde Comite Schone Lucht (CSL) dat er jaarlijks rond de 28 miljard euro aan subsidies en vrijstellingen in Europa worden uitgedeeld om het kappen en verbranden van houtige biomassa te stimuleren. Dat bedrag had gebruikt kunnen worden om echt duurzame oplossingen te ondersteunen maar gaat nu juist ten koste van de gezondheid, de natuur en het klimaat.

Op 11 juni 2024 publiceerde change.inc een jubelend bericht waarin werd uitgelegd dat het voorheen zo'n duizend dollar koste per ton verwijderde CO2 door middel van Direct Air Capture and Storage-technologie (DACS), dat er recent technische successen geboekt waren maar dat zelfs in 2050 een ton CO2 machinaal uit de lucht filteren nog altijd minimaal 5 keer meer zou kosten dan dat een ton vastgelegde CO2 door een aangeplante boom kost.

> In de recent opgeleverde fabriek in IJsland – die nog met de vorige generatie techniek werkt – kost het zo'n 1.000 dollar om een ton CO2 te verwijderen. Het bedrijf streeft ernaar dat bedrag in 2030 terug te brengen tot zo'n 300 dollar per ton CO2. In 2050 zou de prijs rond de 100 dollar per ton CO2 moeten schommelen. Of die prijsdaling snel genoeg gaat, is de vraag. Volgens analisten moet de prijs van Direct Air Capture and Storage-technologie (DACS) minimaal onder de 200 dollar per ton CO2 zakken om op grote schaal toegepast te gaan worden. Tegelijkertijd is de concurrentie van andere CO2-compenserende maatregelen moordend: zo kost het ongeveer 20 dollar om met de aanplant van bomen een ton CO2 vast te leggen.

Volgens de data uit het artikel zou met de huidige 28 miljard euro per jaar aan Europese subsidies en vrijstellingen jaarlijks zo'n 1400.000.000 ton aan CO2 uit de atmosfeer gehaald kunnen worden door nieuwe bomen aan te planten en de gigantische hoeveelheid bomen/biomassa die door het verschuiven van die biomassasubsidies van bomenkap/verbranding naar bomenaanplant niet gekapt en verbrand zouden worden, levert nog eens een veelvoud van die hoeveelheid opgeslagen CO2 op.

Bronnen:
2024-04-19-csl-implementatie-eu-richtlijn-hernieuwbare-energie-red3-nationale-wetgeving-biomassa-klimaat-en-energiebeleid
2024-06-06-csl-eu-jaarlijkse-stimuleringsubsidies-en-vrijstellingen-voor-biomassa-28-miljard-euro
2024-10-21-csl-brief-aan-minister-hermans-verzoek-zuivere-implementatie-red3-en-beeindiging-subsidies-biomassa-en-beccs

Meer biodiversiteit door te stoppen met houtkap en bosbeheer

Op 17 juni 2024 heeft Nederland tegen de EU Natuurherstelwet gestemd maar desondanks is deze alsnog in zeer afgezwakt vorm aangenomen.

Op 18 juni 2024 publiceerde Nature Today de onderzoeksresultaten van een onderzoek naar de effecten van veertig jaar 'niets doen' in bossen. Uit het onderzoek kwam o.a. naar voren dat het stoppen van houtkap en bosbeheer een belangrijke maatregel is om de biodiversiteit te herstellen.

> Minder dan één procent (340 hectare) is meer dan 220 jaar oud en het overgrote deel van de Nederlandse bossen wordt (sterk) beheerd. Het belang van afstervend en dood hout en van variatie in de leeftijd van bomen staan voor biodiversiteit buiten kijf. Toch vindt onderzoek of monitoring naar de ecologische effecten van het stoppen van houtoogst weinig plaats.
>
> Op Kroondomein Het Loo zijn rond 1980 verschillende bospercelen geselecteerd, waar is gestopt met houtoogst. Deze bosreservaten liggen op oude bosgroeiplaatsen met een weinig tot niet verstoorde bodem. Daarnaast liggen er in het

Kroondomein ook vergelijkbare percelen waar nog wel houtoogst door uitkapbeheer plaatsvindt. Dit biedt de mogelijkheid om de effecten van veertig jaar 'niets doen' in deze bossen te onderzoeken.

Het grootste verschil tussen de beheerde locaties en de bosreservaten is de aanwezigheid van dood hout en de structuur van het bos. In beheerde bossen is dood hout vrijwel afwezig. In bosreservaten is lokaal tussen de 142 en de 295 kubieke meter per hectare staand en liggend dood hout aanwezig. Dit is zeven tot twintig keer meer dan gemiddeld in een Nederlands bos. Door het afsterven en deels omvallen van oude bomen was er ook meer structuurvariatie en kwam er plaatselijk meer licht op de bosbodem. De toename in variatie van structuur en de aanwezigheid van dood en afstervend hout maken de bossen gevarieerder en soortenrijker.

Typische broedvogels van oude bossen bleken vijftien tot veertig procent meer voor te komen in reservaten dan in de beheerde percelen. Bovendien neemt het aantal broedparen per jaar nog steeds toe in de bosreservaten, terwijl in beheerde percelen een afname is vastgesteld. Het betreft voornamelijk holenbroeders die profiteren van oude bomen en dood hout met veel geschikte nest- en foerageergelegenheid.

In de bosreservaten met veel structuurvariatie en dood hout is het aantal mierensoorten en de dichtheid aan mieren veel hoger. Ook werden er meer zeldzame kevers aangetroffen die van dood hout afhankelijk zijn.

Bron: 2024-06-18-naturetoday-meer-oud-hout-en-biodiversiteit-door-stoppen-met-houtkap-en-bosbeheer

Bronnen:
2023-03-12-wwf-living-planet-report-nl-2023-kiezen-voor-natuurherstel
2024-03-11-nrc-nederland-stemt-in-eu-tegen-natuurherstelwet-na-aangenomen-kamermotie
2024-06-17-nos -eu-landen-stemmen-toch-in-met-fel-bediscussieerde-natuurherstelwet
2024-06-18-naturetoday-meer-oud-hout-en-biodiversiteit-door-stoppen-met-houtkap-en-bosbeheer

Nr. 1 & 2 grootste bedreigingen EU-bossen is houtkap & bio-energie

Op 18 juni 2024 publiceerde het World Resources Instituut (WRI) de onderzoeksresultaten van de vier grootste oorzaken van verlies aan Europees bos waarbij houtkap en bio-energie als oorzaken nummer één en twee worden benoemd:

> Over the past two decades, the extent of Europe's tall forests (forests with trees taller than 15 meters) declined by 2.25 million hectares. (…) Around half of the wood produced in the EU is used for energy, and many countries have been rapidly increasing their use of biomass energy.

Op 23 juni 2024 publiceerde Trouw een artikel waarin ze de conclusies van het onderzoeksrapport verder uitleggen:

> Uit deze studie blijkt dat 'in Europa minder volwassen bomen staan dan ruim twintig jaar geleden. Dat is slecht voor het klimaat, want oude bomen nemen meer kooldioxide op dan jonge'

'De druk op bossen in Europa is te groot. Er wordt te veel gekapt, en dat geldt zowel voor de oude, grote bomen als voor de jongere exemplaren die niet de kans krijgen om groot te worden'

'Het aantal oude, grote bomen (hoger dan 15 meter) in Europa neemt sterk af, concludeert ook het World Resources Institute (WRI), een organisatie dat jaarlijks rapporteert over verlies of toename van bossen in de wereld. Dat gebeurt op basis van satellietgegevens die door de Amerikaanse Universiteit van Maryland worden geanalyseerd.'

'De afgelopen twintig jaar is het aantal hectares begroeid met oude bomen afgenomen met 2,25 miljoen. In 2001 was er nog ruim 77 miljoen hectare. Dat was in 2021 geslonken naar 75 miljoen'

'In Scandinavië (Finland, Noorwegen, Zweden en Denemarken), waar een grote voorraad bomen te vinden is, daalde het aantal volwassen bomen in twee decennia met 20 procent, van 16,5 miljoen hectare naar ruim 13 miljoen'.

Bronnen:
2024-06-18-wri-4-growing-threats-to-europe-s-forests-logging-bioenergy-wildfires-and-pests
2024-06-23-trouw-het-aantal-grote-oude-bomen-neemt-af-in-europa-dat-is-slecht-nieuws-voor-het-klimaat-oude-bomen-nemen-meer-co2-op
2024-10-15-cso-statement-hands-off-the-eu-deforestation-regulation-eudr

Vacature directeur Staatsbosbeheer

In juni 2024 werd ook de vacature voor een nieuwe directeur Staatsbosbeheer gepubliceerd waarin het volgende te lezen is:

> Na een bestuursperiode van bijna 12 jaar treedt de huidige directeur [Sylvo Thijsen, de huidige directeur Staatsbosbeheer (2013 tot 2025), o.a. bestuurslid en/of vicevoorzitter/plv. voorzitter van biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN), en Raad van Bestuurslid en biomassalobbyist van de Grontmij (tegenwoordig Sweco)] per 15 maart 2025 terug. Staatsbosbeheer zoekt per die datum naar een nieuwe directeur die van Staatsbosbeheer een toekomst bestendige organisatie maakt. Dit middenin een veranderende samenleving en binnen de context van grote landelijke opgaven op het gebied van natuurherstel, biodiversiteit, woningbouw, klimaatverandering en verduurzaming van de economie en de landbouw.
>
> Ook het realiseren van een passende financiering in overleg met het ministerie van LNV en andere (overheids)partijen is een belangrijke verantwoordelijkheid voor de directeur. Tenslotte draagt de nieuwe directeur bij aan het verder benutten van kansen om het verdienvermogen van Staatsbosbeheer te vergroten.

270.000 hectare in beheer

1.358 medewerkers

248 miljoen euro omzet

Bron: 2024-06-14-ten-executive-network-profiel-directeur-staatsbosbeheer

In het persbericht van Staatsbosbeheer over het aftreden van Sylvo Thijsen als huidige directeur Staatsbosbeheer (2013 tot 2025), o.a. bestuurslid van biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en Platform Hout in Nederland (PHN), en Raad van Bestuurslid en biomassalobbyist van de Grontmij (tegenwoordig Sweco) is o.a. het volgende te lezen:

> Tot aan zijn pensioen in maart 2026 blijft Sylvo Thijsen in dienst bij Staatsbosbeheer en gaat hij in overleg met directie en Raad van Toezicht opdrachten buiten of binnen Staatsbosbeheer oppakken.

Wij verwachten dat Sylvo Thijsen een goed betaalde functie als lid van de Raad van bestuur of commissarissen van een bedrijf zoals Sweco (Grontmij) aangeboden heeft gekregen als dank voor geleverde diensten en verwachten dat de volgende directeur uit de pool van de biomassalobby BV Nederland komt.

Shell & BP schorten biobrandstoffenfabrieken op

Op 5 juli 2024 publiceerde het AD een artikel over Shell waarin werd aangegeven dat BP de bouw van twee biobrandstoffabrieken opschort en Shell de bouwwerkzaamheden van de biobrandstoffenfabriek bij Shell Pernis stilgelegd heeft en pas over een paar jaar weer hervat vanwege de grootschalige import van biobrandstoffen uit China en de afnemende vraag in Europa. Het gevolg is een prijsdaling die waarschijnlijk jaren aanhoudt. Met zulke krappe marges is het onmogelijk de grote fabriek rendabel te maken, redeneert Shell. In het artikel is o.a. het volgende te lezen:

> Jan Verschoor van de Nederlandse Vereniging voor Duurzame Biobrandstoffen (NVDB) vreest eveneens dat er op korte termijn niet veel verandert. De Europese Unie gaat leveranciers van luchtvaartbrandstoffen volgend jaar verplichten minstens 2 procent duurzame brandstof bij te mengen. Dit loopt op tot 6 procent in 2030, maar de NVDB vindt die percentages te laag. ,,Dit ambitieniveau valt tegen. Het vorige kabinet wilde op nationaal niveau naar 14 procent, maar de rest van Europa ging daar niet in mee. Deze percentages blijven dus ver achter bij de Nederlandse ambities."
>
> Het nieuwe kabinet zou daarom alsnog in Brussel moeten aandringen op hogere bijmengpercentages, vindt Verschoor. ,,Ook in eigen land moeten we aanvullende maatregelen nemen om dit soort miljardeninvesteringen en de bedrijvigheid in Rotterdam mogelijk te maken."

Bron: 2024-07-05-ad-shell-drukt-op-pauzeknop-bouw-grootste-biobrandstoffenfabriek-van-europa-stilgelegd

Wetenschappelijke Klimaatraad (WKR) biomassa- en BECCS lobbyadvies

Op 10 juli 2024 publiceerde het NOS een artikel waarin Heleen de Coninck, plaatsvervangend voorzitter van de Wetenschappelijke Klimaatraad aangeeft dat bomen planten geen oplossing is voor het verwijderen van CO2 uit de atmosfeer en dat het advies van de Klimaatraad en het PBL is om biomassa te verbranden in de energiecentrales met CO2-opslag (BECCS). In het artikel van de NOS is o.a. het volgende te lezen:

> **Bomen geen oplossing**
> CO2-verwijdering is op een aantal manieren mogelijk. Ten eerste door aanplant van bomen of het vergroten van de hoeveelheid koolstof in landbouwbodems. De WKR vindt die methoden ongeschikt om CO2 uit fossiele brandstoffen te compenseren. Die koolstof heeft miljoenen jaren in diepe aardlagen gelegen voor de mens het heeft opgegraven of aangeboord en verbrand. Bij bossen en bodems bestaat al op een tijdschaal van tientallen jaren het risico dat bijvoorbeeld door houtkap, bosbranden of toenemende droogte de CO2 opnieuw in de atmosfeer belandt en de klimaatwinst teniet gedaan is.

Nederland zou daarom volgens de WKR moeten investeren in technieken voor "permanente CO2-verwijdering". Dat kan door CO2 proberen te binden aan gesteenten als olivijn (met als nadeel dat de winning en vergruizing veel energie kost) of door plantaardig CO2 op te slaan in ondergrondse gasvelden. Daarbij wordt meestal gedacht aan het verstoken van biomassa in elektriciteitscentrales met CO2-opslag.

In april stelde het Planbureau voor de Leefomgeving voor Nederland een andere opmerkelijke optie voor: grootschalige productie van biobrandstoffen, bijvoorbeeld voor de slecht te verduurzamen luchtvaart, en het ondergronds opvangen van de CO2 die vrijkomt. Op die manier is in theorie ook een negatieve uitstoot mogelijk.

De elektriciteitsvoorziening zal en ook verwarming, wegtransport en zelfs de zware industrie zullen tegen die tijd het meeste werk achter de rug hebben. Dat geldt niet voor de landbouw en luchtvaart, die in Nederland naar verwachting ook in 2050 niet klimaatneutraal kunnen zijn. De resterende uitstoot van die sectoren zal dus moeten worden gecompenseerd door CO2- verwijdering elders, concluderen zowel het PBL als de WKR.

De overheid zou daarom een programma moeten starten om verschillende vormen van permanente CO2-verwijdering al voor 2035 "flink op gang te brengen" en daarbij samenwerking moeten zoeken met andere EU-landen

Heleen de Coninck is een collega en vriend van Martin Junginger, één van de door RWE Essent betaalde biomassalobby wetenschappers waarmee ze al minimaal sinds 10 november 2007 veelvuldig samenwerkt om biomassaverbranding en CO2-afvang te promoten. Op 5 juni 2019 is ze bijvoorbeeld samen met Martin Junginger op de Conferentie over biomassa waar ze pleit voor biomassaverbranding en CO2-afvang.

Conferentie biomassa: Heleen de Coninck (KIN/KWR biomassalobby), Jorrit Nuijens, Tom van der Lee en Martin Junginger (UU biomassalobby)

In haar proefschrift van 17 september 2009 met de naam 'Technology rules! Can technology-oriented agreements help address climate change' verwijst Heleen de Coninck meerdere malen met dank naar het werk van Martin Junginger en in de 'Acknowledgements' heeft ze het volgende opgenomen:

Heleen de Coninck: I owe much to the many people I have worked with during the past years, who have taught me all I know and who are a continuous source of inspiration. I am much obliged to those colleagues and friends who appear as co-authors on various chapters in this thesis or have provided ideas in earlier stages: (…) Martin Junginger [Copernicus Instituut UU betaalde biomassalobby] (…)

I have had numerous discussions and feedback from more people than I can name here. Random remarks and insights from colleagues at ECN, RFF, the agency currently known as PBL [biomassalobby]

Martin Junginger bedankte Heleen de Coninck op 13 oktober 2020 voor haar steun voor het opstellen van zijn reactie op de position paper van Martijn Katan en Louise Vet (KNAW) die gericht was tegen het Nederlandse biomassa- en BECSS-beleid waar de door RWE/Essent betaalde wetenschappers van het Copernicus Instituut verantwoordelijk voor zijn:

Martin Junginger: Met dank aan onder andere Guido van der Werf, Gert-Jan Nabuurs, Marc Londo, **Heleen de Coninck** voor input [allemaal leden van de Biomassalobby BV Nederland]

Naast Heleen de Coninck zitten er in de Wetenschappelijke Klimaatraad (WKR) nog een aantal zeer invloedrijke biomassalobbyisten zoals bijvoorbeeld Kornelis Blok van o.a. het Copernicus Instituut (UU), Natuur & Milieu, Ecofys/Navigant en de Green Gold Label (GGL) van RWE/Essent en Jan Willem Erisman, de Unit manager Biomass and Coal van het ECN:

Prof.dr.ing. J.W. (Jan Willem) Erisman, voorzitter

Prof.dr. H.C. (Heleen) de Coninck, plv. voorzitter

Prof.dr. K. (Kornelis) Blok

Bron: 2024-07-10-wkr-wetenschappelijke-klimaatraad-biomassa-beccs-lobby-over-de-wkr-raadsleden

Op 24 oktober 2022 hebben we vanuit de Klimaatcoalitie een zeer uitgebreide waarschuwing verzonden als reactie op het verzoek van Heleen de Coninck vanuit het Klimaatonderzoek Initiatief Nederland (KIN) om een samenwerking aan te gaan waarin ze o.a. ook de KNAW probeerden te betrekken. In onze waarschuwing hebben we het volgende opgenomen:

> Afgelopen zomer presenteerden klimaatwetenschappers, verenigd in een tijdelijk adviesorgaan ingesteld door NWO en KNAW, een rapport waarin het advies staat om zo snel mogelijk het 'Klimaatonderzoek Initiatief Nederland' op te richten. Het adviesrapport is te downloaden via https://www.nwo.nl/kin. Op 11 oktober heeft de NWO een uitnodiging verzonden aan De Klimaatcoalitie voor een bijeenkomst om ons de volgende vragen te kunnen stellen: Wat vinden jullie belangrijk bij dit initiatief? Hoe zien jullie je rol als organisatie? Wat mist er vanuit jullie visie nog in dit initiatief?
>
> De Klimaatcoalitie bestaat op het moment van schrijven uit meer dan 80 organisaties en we hebben iedereen in de gelegenheid gesteld om een reactie te geven op het advies van de Taskforce en hen gevraagd of ze eventueel tijdens de bijeenkomst De Klimaatcoalitie wilden vertegenwoordigen.
>
> Een aantal organisaties heeft inhoudelijk gereageerd op het rapport waarbij ook geconstateerd is dat zowel de NWO samenwerkt met de betaalde pro-biomassalobby (TKI BBE) als twee van de drie voorzitters (Heleen de Coninck en Linda Steg) van de Taskforce betrokken zijn bij de betaalde pro-biomassalobby van o.a. het Copernicus Instituut (UU)/RWE (Essent).
>
> Zoals in de inleiding aangegeven kunnen wij geen deel uitmaken van het KIN omdat er een aanzienlijk risico bestaat dat het initiatief gekaapt is of zal worden door de belangen van de bedrijven, organisaties of medewerkers die de eigen belangen voorrang geven ten koste van oplossingen die daadwerkelijk nodig zijn voor de bescherming van de gezondheid, de natuur of het klimaat. Wij geven door middel van deze reactie een waarschuwing af aan de overige KIN-deelnemers en zullen vanaf een afstand de voortgang monitoren en de KNAW en KIN-deelnemers op de hoogte stellen van eventuele ongewenste ontwikkelingen.
>
> Ondanks dat in het advies van de Taskforce heel voorzichtig benoemd wordt dat de wetenschap zelf ook dient te veranderen ontbreekt één van de belangrijkste aanbevelingen hiertoe, namelijk het voorkomen van belangenverstrengeling. Hierbij

moet naast financiële belangenverstrengeling en carrière gestuurde belangenverstrengeling, ook aandacht gegeven worden aan greenwashing van schadelijke bedrijven en oplossingen, en tot slot het voorrang geven aan de eigen belangen i.p.v. het behartigen van de belangen van onze gezondheid, de natuur en het klimaat.

Bron: 2022-10-24-klimaatcoalitie-reactie-op-het-advies-van-de-taskforce-klimaatonderzoek-initiatief-nederland

Precies waar we als Klimaatcoalitie, de Bomenbond en Federatie tegen biomassacentrales bang voor waren is nu dus realiteit geworden. De Nederlandse biomassalobby heeft wederom met steun van het ministerie van Economische Zaken door middel van het KIN en WKR flink veel invloed verkregen op het biomassabeleid met desastreuze gevolgen voor onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee onze toekomst.

Relatie met de Klimaatraad – De Klimaatraad, zoals door minister Jetten op 2 juni 2022 voorgesteld aan de Tweede Kamer, gaat de minister van Klimaat adviseren over het klimaat-beleid. Deze Klimaatraad handelt autonoom /zonder last of ruggenspraak. Leden zitten er in op persoonlijke titel. Het voorstel is dat er een opdrachtgever/opdrachtnemer-relatie tussen de Klimaatraad en het KIN kan ontstaan, die loopt via het KIN-Centrum. De Klimaatraad

Heleen de Coninck, Gerard van der Steenhoven en Linda Steg (voorzitters biomassa, BECCS en koolstofmarktlobby Taskforce KIN)

Bronnen:
2007-11-10-edu-nl-uu-vu-ecn-biomassalobby-agreement-on-technology-approaches-to-address-climate-change
2019-05-24-edu-nl-ru-milieunetwerk-groenLinks-wetenschappelijk-bureau-groenLinks-heleen-de-coninck-biomassalobby-presentatie
2019-06-05-groenlinks-wetenschappelijk-bureau-biomassa-voedsel-grondstof-of-brandstof-conferentieverslag
2019-11-22-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-wetenschappers-martin-junginger-nl
2020-10-13-edu-nl-uu-copernicus-bio-based-economy-door-rwe-essent-betaalde-biomassalobby-wetenschapper-martin-junginger-factcheck
2022-07-08-kin-klimaatonderzoek-initiatief-nederland-wetenschappelijke-klimaatraad-wkr-biomassa-ccs-koolstofmarktlobby-advies
2022-10-24-klimaatcoalitie-reactie-op-het-advies-van-de-taskforce-klimaatonderzoek-initiatief-nederland
2023-03-24-gov-nl-minezk-benoeming-nieuwe-leden-wetenschappelijke-klimaatraad-wkr-biomassalobby-beccs-lobby
2023-10-20-kin-wkr-biomassalobby-klimaatonderzoek-initiatief-nederland-wetenschappelijke-klimaatraad-advies-kabinet
2024-04-23-gov-nl-minezk-brief-minister-aan-tweede-kamer-wetenschappelijke-klimaatraad-wkr-biomassa-ccs-koolstofmarktlobby
2024-04-23-gov-nl-minez-beslisnota-advies-wetenschappelijke-klimaatraad-wkr-biomassa-ccs-koolstofmarktlobby
2024-07-10-wkr-wetenschappelijke-klimaatraad-biomassa-beccs-lobby-over-de-wkr-raadsleden
2024-07-10-nos-advies-wkr-wetenschappelijke-klimaatraad-biomasalobby-nederland-moet-co2-verwijderen-met-biomassa-en-ccs
2024-07-21-klimaatcoalitie-reactie-wetenschappelijke-klimaatraad-en-klimaatonderzoek-initiatief-nederland-biomassa-en-beccs-lobbyadvies

Biomassa in verdrukking - energiecentrales RWE kunnen niet zonder

Op 10 juli 2024 publiceerde de Telegraaf een artikel over een pittig gesprek tussen Fenna Swart de voorzitter van Comité Schone Lucht en biomassalobby directeur Taco Douma van RWE. In het artikel is o.a. te lezen dat net voordat het gesprek begint, demissionair minister Jetten vermeldde dat er ook geen subsidie meer verstrekt zou worden aan omgebouwde kolencentrales die biomassa verbranden. Het kabinet zou nog wel geld steken in biomassacentrales die op kleinere schaal hun CO2-uitstoot afvangen en ondergronds opslaan, de zogenaamde BECCS-technologie.

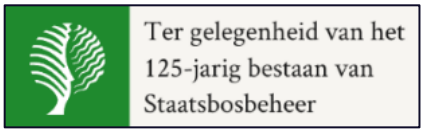

Een overwinning, vindt Fenna Swart. RWE is er ook blij mee, zegt Taco Douma. Allebei blij, dat vinden wij vreemd. Wij verwachten dat RWE alsnog die miljarden aan duurzaamheidssubsidies gaat ontvangen.

In het artikel was o.a. het volgende te lezen:

> **Fenna Swart (CSL):** De houtstook is milieuvervuilend, ongezond en tast de biodiversiteit aan. Bomen doen er vijftig tot honderd jaar over om te groeien, stelt Swart. De kap voor 3,5 miljoen ton per jaar gebeurt in enkele minuten. Productie voor biomassa stoot meer CO2 uit dan kolen en gas. Het is onduidelijk wat RWE verstookt. RWE weigert al tien jaar openbaar te maken waar hun hout vandaan komt. Controle op waar het vandaan komt, gebeurt door de sector zelf. De bosbouw heeft zijn eigen inspectie. Het is de slager die zijn eigen vlees keurt. De bedoelde controle is destijds door een stagiaire uitgevoerd.
>
> RWE gebruik maakt van houtpellets uit landen waar grote hoeveelheden bossen worden gekapt. Ontbossing aangejaagd door €28 miljarden aan subsidies uit Brussel. Commerciële bossen komen ervoor in de plaats, het zijn nepbossen. De kap is een complete industrie geworden. De biodiversiteit holt achteruit, er leven geen vleermuizen en eekhoorns meer. Het is kortetermijndenken, je moet geen natuurlijke bronnen verbranden. Zet die subsidie productiever in.
>
> Het destijds goedgekeurde biomassa van de jaren 90 was kleinschalig bedoeld, maar dit is compleet uit zijn voegen gegroeid en extreem groot geworden: „Het was nooit de bedoeling dat biomassa de grootschaligheid van nu zou krijgen, waarbij je gekapte bossen met een schíp duizenden kilometers verderop verscheept en verbrandt. Voor de uitstoot van ultrafijnstof heeft RWE geen filters. Dat is enorm schadelijk voor volksgezondheid. De World Health Organisation (WHO) heeft vorige week aangegeven dat er gerede zorg is voor de volksgezondheid door onder meer energie-industrie, een verdienmodel waaraan ecologie ondergeschikt gemaakt is.
>
> Frans Timmermans heeft als Eurocommissaris, ingefluisterd door Diederik Samson, de biomassa omarmd. Timmermans stelde dat biomassa bestaat uit takjes en twijgjes die van de boom vallen. Dat is schandalig. Bovendien, takjes en twijgjes dienen ook in het bos te blijven voor de biodiversiteit. Het blijft zo dat biomassa bossen vernietigt en luchtverontreiniging veroorzaakt en dus negatief is voor klimaat en biodiversiteit.
>
> Milieuorganisaties zoals Greenpeace zijn eruit gestapt. Omdat de duurzaamheid niet is geborgd nadat onderzoeksbureau Somo kaalkap constateerde. De criteria zijn niet goed. De eisen worden niet nageleefd. De Europese koepel van wetenschap stelt dat de duurzaamheidseisen niet deugen.
>
> **Taco Douma (RWE):** Als RWE stopt met biomassa, wat moet er dan in de ovens? Onze Eemshaven-centrale heeft geen gasaansluiting. De Green Deal is goed gemaakt onder Eurocommissaris Timmermans. Persoonlijk vind ik het schandalig dat Timmermans, nu hij een andere politieke pet op heeft, bezwaren tegen biomassa heeft.
> [De onwaarheden die verteld werden zijn weggelaten. Biomassalobbyisten een platform bieden doet de NOS al.]
>
> Bronnen:
> 2024-07-10-telegraaf-houtige-biomassa-verder-in-verdrukking-maar-onze-energiecentrales-kunnen-nu-niet-zonder
> 2024-10-21-csl-brief-aan-minister-hermans-verzoek-zuivere-implementatie-red3-en-beeindiging-subsidies-biomassa-en-beccs

21 juli 2024: 125-jarig bestaan Staatsbosbeheer

Ter gelegenheid van het 125-jarig bestaan waarvan meer dan een kwart eeuw door de vervuilende industrie betaalde biomassalobbyactiviteiten van Staatbosbeheer publiceren wij op 21 juli 2024 de conceptversie van het rapport ten behoeve van wederhoor van betrokken partijen. De publicatie wordt pas openbaar nadat we de reacties hebben verwerkt.
Dossier biomassalobby en bomenkap, belangenverstrengeling van de politiek en de directeuren van Staatbosbeheer

Kabinet laat VN hangen – geen actieplan voor herstel biodiversiteit

Op 15 oktober 2024 publiceerde Trouw een artikel waarin te lezen viel hoe het kabinet de VN liet hangen op de COP 16 biodiversiteits-top door geen actieplan in te dienen en niemand naar de top te sturen. Dit terwijl in dezelfde week 15.000 wetenschappers waarschuwden dat het voortbestaan van het leven op aarde op het spel stond, dat we op de rand van een onomkeerbare klimaatcatastrofe stonden en we nu echt een 'kritieke en onvoorspelbare nieuwe fase in de klimaatcrisis' ingaan en waarin het Wereld Natuur Fonds (WWF) waarschuwde dat bijna driekwart van de populaties wilde dieren de afgelopen halve eeuw verdwenen zijn.

Een miljoen verschillende soorten staan op het punt van uitsterven met de mens in het kielzog maar in plaats van dat onze regering actie onderneemt om deze catastrofe te voorkomen, roven en plunderen ze onze bossen en die van andere landen om deze op te stoken in de Nederlandse energiecentrales, zoals we als land al eeuwen aan het plunderen zijn ten koste van de gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst van iedereen op aarde. We hopen dat onze onderzoeksrapporten zullen bijdragen aan een oplossing voor dit probleem en het helpen vervolgen van de ambtenaren, bestuurders en CEO's van vervuilende bedrijven die hiervoor verantwoordelijk zijn.

Uitspraak rechtszaak tegen VBNE Gedragscode Bosbeheer

Op 19 december 2024 vond de uitspraak plaats in de rechtszaak van de Bomenbond organisaties tegen het goedkeuren van de Gedragscode Bosbeheer van de VBNE (betaalde biomassalobby). Zoals verwacht door een ieder die zich wel inzet voor de gezondheid, de natuur en het klimaat was de uitspraak een grote overwinning op de betaalde biomassalobby en betekende het een direct einde aan de vrijstelling voor kapbeleid wat ten koste zou kunnen gaan van de beschermde soorten en kwam ook de goedkeuring van de voorgestelde omvang van groepenkap en schermkap te vervallen:

> Beroep tegen het besluit tot goedkeuring van de door VBNE opgestelde Gedragscode soortenbescherming bosbeheer 2022 is gegrond. De rechtbank vernietigt het op grond van de Wet natuurbescherming genomen goedkeuringsbesluit. Gedragscode voldoet niet aan de in artikel 3.31, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wnb genoemde voorwaarde voor goedkeuring. In de gedragscode is namelijk onvoldoende onderbouwd dat de toegestane omvang van groepenkap en schermkap nodig is ter bescherming van de in de artikelen 3.3, vierde lid, 3.8, vijfde lid en 3.10, tweede lid, onder a, e, f of g, van de Wnb genoemde belangen. Verder komt de rechtbank tot de conclusie dat onvoldoende is onderbouwd dat is voldaan aan de in artikel 3.31, tweede lid, aanhef en onder c van de Wnb genoemde voorwaarde voor goedkeuring. De minister heeft onvoldoende onderbouwd dat de gedragsregels zoals opgenomen in de gedragscode geen wezenlijke invloed hebben op de betrokken soorten. De minister mocht de gedragscode daarom niet goedkeuren.
>
> Bronnen:
> 2024-12-19-rechtbank-gelderland-uitspraak-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022
> 2024-12-20-vbne-biomassalobby-per-direct-geen-vrijstelling-meer-voor-uitvoeren-bosbeheer-onder-gedragscode
> 2024-12-20-csl-natuuractiegroepen-winnen-proces-tegen-ministerie-lvvn-vbne-geen-kaalkap-als-bosbeheermaatregel

Op 23 januari 2025 publiceerde Houtwereld een artikel over de uitspraak en de consequenties voor het kapbeleid:

> Het grootste bezwaar van de natuuractiegroepen draaide om de zogeheten kaalkap, waarbij in één keer een grote hoeveelheid hout geoogst wordt. 'Daarmee en met de gekapte aanwezige struiklaag en het tak- en tophout kan snel geld verdiend worden door verkoop aan papierindustrie en biomassacentrales.' Volgens de organisaties had de minister daarom 'onder druk van de bosbouwsector, kaalkap in de gedragscode opgenomen, onder de termen groepen- en schermkap'.
>
> 'Ik ben bijzonder blij dat eindelijk, na vijf jaar strijd, de rechter nu een streep heeft gehaald door de gedragscode bossen, een heilloze coproductie van de boseigenaren en het landbouwministerie, die kaalkap van het bos promoot als bescherming van flora en fauna', reageerde Frits van Beusekom van de Stichting Natuurbelang. 'Deze uitspraak betekent het einde van de huidige wildwestsituatie in het Nederlandse bos. Dit is een cruciale overwinning voor onze bossen en biodiversiteit', voegt Fenna Swart van Comité Schone Lucht daaraan toe. Volgens de natuurorganisaties gebruiken bosbezitters als

Staatsbosbeheer de Gedragscode Soortenbescherming Bosbeheer om grootschalig te kappen voor hout zodat ze er geld mee kunnen verdienen.

Bron: 2025-01-23-houtwereld-geen-vrijstelling-meer-voor-bosbeheer-onder-gedragscode

Op 1 maart 2025 hebben we namens de Klimaatcoalitie en de Bomenbond het vertrek van het voltallige bestuur en het ontslag van de directeur (Miriam Nienhuis van Doremaele) van de VBNE geëist. De uitspraak in de rechtszaak Gedragscode bosbeheer van 19 december 2024 bevestigt de onderzoeksresultaten van ons rapport. Uit de aangeleverde bewijsvoering blijkt moedwillige nalatigheid en corruptie. De organisaties binnen de biomassalobby van de VBNE worden geleid door mensen die de grenzen hebben overschreden, met zeer schadelijke gevolgen voor de gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst van ons allemaal. Wij vinden dat strafrechtelijke vervolging gerechtvaardigd is. Een parlementair onderzoek zou een logische eerste stap zijn.

Bronnen:
2025-03-01-klimaatcoalitie-en-bomenbond-eisen-vertrek-vbne-bestuur-en-ontslag-van-directeur-miriam-nienhuis-van-doremaele

Bronnen:
1899-07-21-staatsbosbeheer-de-oprichting-en-geschiedenis
2005-03-31-cedelft-certificering-van-duurzaamheid-van-import-van-groene-grondstoffen
2006-07-14-gov-nl-rvo-cramer-criteria-voor-duurzame-biomassa-productie
2008-04-00-uu-utrecht-university-twintig-jaar-nwens-natuurwetenschap-en-samenleving-verschil-maken
2015-06-01-swecogroup-press-release-sweco-and-grontmij-to-create-europes-leading-engineering-consultancy
2015-11-30-downtoearthmagazine-milieuclubs-gaan-in-zaken
2018-05-22-ecf-carbon-impacts-of-biomass-consumed-in-the-eu
2018-06-04-scientists-letter-to-eu-parliament-final-negotiations-on-renewable-energy-directive-emissions-biomass-harvesting-and-burning
2019-06-12-fao-restoring-forest-landscapes-through-assisted-natural-regeneration-anr-a-practical-manual
2019-07-04-natuur-en-milieu-inititiatiefnemer-biomassa-warmtepact-met-vattenfall-eneco-ennatuurlijk-eteck-en-veolia
2019-07-18-eneco-warmtebedrijven-en-milieuorganisaties-sluiten-biomassa-warmtepact
2019-07-22-ennatuurlijk-ondertekent-biomassa-warmtepact-met-vattenfall-eneco-eteck-veolia-en-natuur-en-milieu
2019-07-22-vattenfall-ondertekend-biomassalobby-warmtepact-van-natuurenmilieu-samen-met-eneco-essent-eteck-ennatuurlijk-veolia
2019-10-09-silvan-de-boer-senior-business-developer-bij-eneco-new-energy-linkedin-profiel
2019-11-22-gov-nl-minez-voorstel-voor-het-klimaatplan
2019-11-22-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-wetenschappers-martin-junginger
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-1-de-energiemaatschappijen
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-rwe-essent-en-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut
2020-03-31-gov-nl-pbl-rwe-essent-copernicus-instituut-uu-betaalde-palm-olie-biomassalobby-betrokkenheid-voorbeeld
2020-03-31-edsp-eco-dringend-advies-aan-gov-nl-pbl-om-inbreng-toch-mee-te-nemen
2020-05-04-nvde-betaalde-biomassalobby-groen-gas-informatie-document
2020-05-06-thefab-rectificatieverzoek-nos-publicatie-biomassa-vs-import-gas-rapport-royalhaskoningdhv-in-opdracht-van-nvde-biomassalobby
2020-06-06-edsp-eco-inbreng-res-reactie-op-voorstel-warmtenetten-verwarmt-doormiddel-van-het-verbranden-van-biomassa
2020-06-23-bio-energy-eu-lobby-forest-based-sector-stakeholders-seeking-member-states-decisions-on-forests-and-nature
2021-02-24-eea-state-of-nature-in-the-eu-results-from-reporting-under-the-nature-directives-2013-2018
2021-07-16-eu-nieuwe-eu-bosstrategie-voor-2030
2021-07-16-eu-nieuwe-eu-bosstrategie-voor-2030-bijlage
2021-07-16-eu-the-3-billion-tree-planting-pledge-for-2030-new-eu-forest-strategy-for-2030
2021-07-16-eu-the-3-billion-tree-planting-pledge-for-2030-new-eu-forest-strategy-for-2030-summary
2021-09-17-gov-nl-minlnv-mededeling-eu-bossenstrategie
2021-11-10-mongabay-cop26-eu-is-committed-to-forest-biomass-burning-to-cut-fossil-fuel-use
2021-12-06-cedelft-biomassalobby-rapport-duurzaamheidsranking-nederlandse-elektriciteitsleveranciers-overzicht-greenchoice-2021
2022-01-04-ftm-eurocommissaris-timmermans-plant-bossen-aan-op-drijfzand
2022-01-14-eu-three-billion-additional-trees-by-2030-declaration-of-honour
2022-02-04-ad-milieugroepen-dagen-brussel-opstoken-van-bossen-is-geen-klimaatbijdrage
2022-04-22-gov-nl-minezk-minienw-brief-stimulering-duurzame-energieproductie-biobrandstoffen
2022-04-26-tinus-pulles-opinion-piece-co2-emissions-from-biomass-combustion-accounting-of-co2-emissions-from-biomass-under-the-unfccc
2022-05-16-gov-nl-minezk-beantwoording-tweede-kamer-vragen-over-complete-boomverbrandingen-voor-biomassa
2022-07-19-eu-three-billion-additional-trees-by-2030-visual-guidelines
2022-10-24-staatsbosbeheer-aanplant-nieuw-bos-verloopt-nog-niet-snel-genoeg
2022-12-13-euractiv-biomass-drives-wedge-in-eu-parliament-over-renewables-permitting-rules
2022-12-16-frdo-briefing-european-green-deal
2023-03-12-wwf-living-planet-report-nl-2023-kiezen-voor-natuurherstel

2023-03-28-gov-nl-minienw-pbl-klimaat-en-energieverkenning-2022
2023-03-30-wwf-zonder-grootschalig-natuurherstel-verdwijnt-belangrijke-natuur-in-nederland
2023-06-15-gov-nl-tweede-kamer-rondetafelgesprek-biomassa
2023-06-15-gov-nl-tweedekamer-achtste-convocatie-rondetafelgesprek-biomassa
2023-06-15-nrdc-biofuelwatch-dwa-sef-brandbrief-cie-ezk-ronde-tafel-biomassa-tekortkomingen-sbp-cert-en-rol-martin-junginger
2023-06-15-nrdc-biofuelwatch-dwa-sef-letter-cie-ezk-round-table-biomass-shortcomings-sbp-and-fsc-cert-and-role-martin-junginger
2023-06-20-gov-nl-tweede-kamer-het-aanvullende-klimaatpakket
2023-07-28-comiteschonelucht-biomassasubsidies-brandbrief-internationale-coalitie-milieuorganisaties-tweede-kamer
2023-08-12-parool-scherpe-kritiek-op-verbranden-klimaatneutrale-biomassa-doorgaan-is-echt-dramatisch
2023-09-27-agrochemie-de-biobased-economy-heeft-behoefte-aan-nieuw-leiderschap
2023-10-03-klimaatcoalitie-brandbrief-bezorgde-ambtenaren-zorgen-over-aanpak-klimaat-en-ecologische-crisis
2023-10-10-csl-definitieve-eu-richtlijn-hernieuwbare-energie-aangenomen-aanjagen-boskap-voor-biomassa-blijft-van-kracht
2023-10-23-wwf-policy-consistency-for-climate-the-eu-case-report-summary
2023-10-27-gov-nl-minezk-brief-aan-tweede-kamer-contouren-klimaatplan-2024
2023-10-27-gov-nl-minez-reageren-op-contouren-klimaatplan-2024-en-inek
2023-11-21-gov-nl-prv-gelderland-gelderse-gemeenten-ondersteund-bij-verstelling-warmtetransitie-met-meer-publieke-warmtenetten
2023-11-22-eu-proposal-for-a-regulation-of-the-european-parliament-and-of-the-council-on-nature-restoration
2023-11-08-eu-nieuwe-bossenstrategie-2030-verbetering-van-de-kwantiteit-en-kwaliteit-van-de-bossen-in-de-eu
2023-12-13-volkskrant-europese-rekenkamer-zeer-kritisch-over-brussels-beleid-rond-biobrandstoffen
2023-12-13-csl-rwe-start-controversieel-vergunningenproces-voor-biomassa-met-beccs-amercentrale
2024-01-07-rwe-essent-executive-board-roger-miesen-functies
2024-01-12-gov-nl-duurzame-energie-bio-energie-subsidies-voor-warmte-en-elektra-maar-niet-alleen-voor-elektra
2024-01-12-gov-nl-duurzame-energie-bio-energie-overheid-stimuleert-nuttige-biomassa-toepassingen-voor-restwarmte-en-warmtenetten
2024-02-05-bioenergyinternational-biomasslobby-sweco-to-support-gasunies-energy-infrastructure-transition
2024-04-18-gov-nl-tweede-kamer-sterk-ontmoedigen-en-geen-subsidie-meer-voor-import-houtige-biomassa-uit-buitenland
2024-04-24-nu-pbl-marko-hekkert-sinkit-biomassa-beccs-daccs-nationalekoolstofmarkt-lobby-nederland-klimaatneutraal
2024-04-24-gov-nl-tweede-kamer-verslag-schriftelijk-overleg-openstelling-sde-plus-plus-2024
2024-04-24-gov-nl-pbl-biomassa-biogas-beccs-lobby-ook-controversiele-opties-nodig-voor-klimaatneutraal-nederland-in-2050
2024-04-24-gov-nl-pbl-biomassa-biogas-beccs-lobby-trajectverkenning-klimaatneutraal-2050
2024-04-30-nu-jetten-overweegt-subsidie-voor-omstreden-biomassacentrales-ondanks-kritiek
2024-05-22-gov-nl-pbl-biomassa-biogas-beccs-lobby-2024-trajectverkenning-klimaatneutraal-2050
2024-06-06-csl-eu-jaarlijkse-stimuleringsubsidies-en-vrijstellingen-voor-biomassa-28-miljard-euro
2024-06-11-gov-nl-tweede-kamer-eu-verband-inzetten-internationale-klimaatafspraken-houtige-biomassa-is-niet-duurzaam
2024-06-12-telegraaf-verbazing-over-biomassa-draai-van-timmermans-absurd-en-ongeloofwaardig
2024-06-12-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-draagt-stokje-over
2024-06-14-wri-four-growing-threats-to-europe-s-forests-logging-bioenergy-wildfires-and-pests
2024-06-14-ten-executive-network-profiel-directeur-staatsbosbeheer
2024-06-17-gov-nl-minezk-staza-minister-jetten-tweede-kamer-mbt-openstelling-sde-pluplus-20240-en-resultaten-2023
2024-06-17-nu-jetten-trekt-toch-geen-subsidie-uit-voor-omgebouwde-kolencentrales-op-biomassa-maar-wel-voor-beccs-dus-alsnog-wel
2024-06-17-nos-wisselende-reacties-op-natuurwet-van-schoffering-tot-cruciale-overwinning
2024-06-18-naturetoday-meer-oud-hout-en-biodiversiteit-door-stoppen-met-houtkap-en-bosbeheer
2024-06-23-trouw-het-aantal-grote-oude-bomen-neemt-af-in-europa-dat-is-slecht-nieuws-voor-het-klimaat-oude-bomen-nemen-meer-co2-op
2024-07-05-ad-shell-drukt-op-pauzeknop-bouw-grootste-biobrandstoffenfabriek-van-europa-stilgelegd
2024-07-10-telegraaf-houtige-biomassa-verder-in-verdrukking-maar-onze-energiecentrales-kunnen-nu-niet-zonder
2024-07-10-wkr-wetenschappelijke-klimaatraad-biomassa-beccs-lobby-over-de-wkr-raadsleden
2024-07-10-nos-advies-wkr-wetenschappelijke-klimaatraad-biomasalobby-nederland-moet-co2-verwijderen-met-biomassa-en-ccs
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-bronnen
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-samenvatting
2024-10-15-cso-statement-hands-off-the-eu-deforestation-regulation-eudr
2024-11-30-volkskrant-van-timmermans-3-miljard-beloofde-bomen-is-nog-geen-procent-geplant
2024-12-19-rechtbank-gelderland-uitspraak-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022
2024-12-20-vbne-biomassalobby-per-direct-geen-vrijstelling-meer-voor-uitvoeren-bosbeheer-onder-gedragscode
2024-12-20-csl-natuuractiegroepen-winnen-proces-tegen-ministerie-lvvn-vbne-geen-kaalkap-als-bosbeheermaatregel
2025-01-23-houtwereld-geen-vrijstelling-meer-voor-bosbeheer-onder-gedragscode
2025-02-25-vbne-biomassalobby-update-tav-uitspraak-rechter-tegen-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer
2025-03-01-cls-vijf-grote-missers-in-nederlands-klimaatplan
2025-03-01-klimaatcoalitie-en-bomenbond-eisen-vertrek-vbne-bestuur-en-ontslag-van-directeur-miriam-nienhuis-van-doremaele

Wederhoor Staatsbosbeheer

Op 9 augustus 2024 reageert Marcel van Dun, de woordvoerder van Staatsbosbeheer op ons verzoek om wederhoor op het Staatsbosbeheer Biomassalobby onderzoeksrapport. De volledige wederhoor van Staatsbosbeheer inclusief onze reactie is hier te lezen: 2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Zoals we bij elke organisatie gedaan hebben die een reactie heeft gegeven op ons rapport hebben we diegene die namens de organisatie reageerde tegen het licht gehouden om te zien of we met een biomassalobbyist van doen hadden of misschien een medewerker die zich van geen kwaad bewust was bij wat voor een schadelijk bedrijf hij of zij werkzaam was. Marcel van Dun viel niet in de tweede categorie.

Marcel is vanaf april 2010 tot december 2015 de woordvoerder geweest van energiemaatschappij Eneco, de eigenaar van (volgens Eneco zelf) de grootste biomassacentrale van Nederland. De directeur van Eneco Marc de Boer heeft begin 2010 samen met de directeuren van RWE Essent (Ronald Zwart en Peter-Paul Schouwenberg) het Rotterdam Biomass Commodities Network (RBCN) opgericht. Volgens het 'From Whence the Wood' rapport van SOMO uit 2013 is Nederland hierna een van 's werelds grootste verbruikers van vaste biomassa voor elektriciteit geworden en speelt sindsdien een belangrijke spil voor de import van biomassa voor de bevoorrading van de rest van Noordwest-Europa. De grootste verbruikers van vaste biomassa voor elektriciteitsproductie in Nederland waren de elektriciteitsbedrijven RWE / Essent (727.073 ton per jaar), GDF Suez (452,168 t / j), Eneco (319.000 t / j), E.ON (200.000 t / y), EPZ (191.000 t / j) en Vattenfall / Nuon (56.664 t / j). In het rapport is ook nogmaals te lezen dat Eneco de grootste zelfstandige biomassacentrale van Nederland exploiteerde. De huidige woordvoerder van Staatsbosbeheer die destijds de woordvoerder was van Eneco was zelf ook betrokken bij o.a. de biomassacentrale van Eneco in Utrecht waar hij onwaarheden verkondigde over de hoeveelheid CO2 die er vrijkomt bij het verbranden van biomassa vergeleken bij steenkool.

> Volgens woordvoerder Marcel van Dun van Eneco maakt het voor de klanten op korte termijn niets uit. [] Met de centrales in Overvecht, Leidsche Rijn, Kanaleneiland en Nieuwegein en het verbindend leidingnetwerk, maken 85 medewerkers de overstap van Nuon naar Eneco. Dat neemt bovendien de plannen over voor de bouw van een biomassacentrale op Lage Weide. Een beslissing over de realisatie moet volgend jaar nog genomen worden.
>
> De plannen zijn gewijzigd van een energiecentrale naar een kleinere warmtecentrale doordat 'energie opwekken steeds meer decentraal gaat gebeuren', legt Marcel van Dun, woordvoerder bij Eneco uit. [] Van Dun: "Bij het huidige plan moeten we eerst anderhalf miljoen gaan investeren in de kade om al die schepen te kunnen laten aanmeren en ook zou het nog eens anderhalf miljoen kosten om de hijskranen en dergelijke voor het uitladen van de schepen aan te schaffen." Doordat de duurzame energie van snoeihout moet komen is het vervoer per vrachtwagen goedkoper, praktischer en duurzamer legt Van Dun uit. "Snoeihout wordt toch al op vrachtwagens gelegd. Dus deze kunnen nu in één keer doorrijden.
>
> "Hoe verhoudt het vervoer met binnenschepen zich ten opzichte van vrachtverkeer als belasting voor het milieu, uitstoot van fijnstof en ook in economisch opzicht? En wat is nu de veronderstelde milieuwinst, als er ook nog eens 50 vrachtwagens – die naar alle waarschijnlijkheid diesel als brandstof gebruiken – per dag meer gaan rijden vanuit Zuid-Duitsland met gekapt hout uit het Zwarte Woud voor de aanvoer van de biomassa?" Marcel van Dun bestrijdt dit. "Vrijwel al het benodigde hout zal uit Nederland komen. Het is hout dat vrijkomt uit de groenvoorziening, bosbouw en houtverwerkende industrie. Het gaat om naar schatting 35 tot 50 vrachtwagens per dag."
>
> Eneco heeft 5 augustus de vergunningsaanvraag ingediend bij de provincie voor de verbouwing van het stuk industrieterrein. De PVV vraagt het College of het bereid is deze aanvraag af te wijzen "nu aantoonbaar is dat biomassa zelfs zonder de vrachtwagens, vuiler is dan kolen?" Ook hier heeft Marcel van Dun een weerwoord op: "Elke voor- en tegenstander heeft altijd zijn eigen berekeningen. Feit is dat kolen veel meer CO2 uitstoten dan biomassa.

Binnen de provinciegrenzen realiseert Eneco een BioWarmte Installatie (BWI) in 2 fasen van in totaal ca. 64 MW warmte ten behoeve van verduurzaming van de stadswarmte in Utrecht en Nieuwegein. [] De te verwachten toekomstige vraag aan biomassa door de bouw van nieuwe installaties bedraagt 109,8 kton ds. De stijging in de vraag wordt met name veroorzaakt door de nieuwe installatie van Eneco in Utrecht (Lage Weide). De toekomstige vraag overstijgt ruimschoots het huidig potentieel aan houtige biomassa in Utrecht (43,6 kton ds).

In 2018 kwam er 49.000 ton houtsnippers vrij uit het beheer van de terreinen van Staatsbosbeheer. Dochterbedrijf [van Staatsbosbeheer] Energiehout BV [De Biomassa BV] verkocht circa 103.000 ton houtsnippers. De rest kocht Energiehout BV in bij andere terreinbeheerders zoals Natuurmonumenten, Rijkswaterstaat en andere beheerders van natuur en landschap. Energiehout BV levert aan Stadsverwarming Purmerend, Stadsverwarming Ede, Vattenfall in Lelystad en Eneco in Utrecht.

Bronnen:
2014-04-02-pfpi-how-biomass-energy-has-become-the-new-coal
2014-10-16-ad-biomassacentrale-lage-weide-van-nuon-naar-eneco
2015-07-29-eneco-informatiebrief-biomassacentrale-lage-weide-utrecht-atoomweg
2015-08-14-duic-eneco-wil-biomassacentrale-met-50-vrachtwagens-met-biomassa-per-dag-bevoorraden
2016-04-14-mob-beter-een-afvaloven-in-je-achtertuin-dan-een-biomassacentrale-van-eneco
2016-09-09-mob-pleit-notitie-mbt-biomassacentrale-eneco-utrecht
2018-11-30-probos-biomassalobby-borgman-beheer-advies-biomassa-bv-houtige-biomassa-in-de-provincie-utrecht
2021-02-18-staatsbosbeheer-dossiers-biomassa-feiten-en-cijfers-over-biomassa

Nr	Naam installatie	Type biomassa	Biomassa (ton/jaar)	Energieproductie (MWh/jaar)
Gerealiseerde installaties, totaal 400 GWh, dat is1,44 PJ				
1	Lage Weide 1 Eneco Warmteproductie Utrecht B.V.	Houtshreds en houtsnippers	93.956	211.400
Geplande installaties, totaal 502 GWh dat is 1,81 PJ				
13	Lage Weide 2 Eneco Warmteproductie Utrecht B.V.	Houtshreds en houtsnippers	110.000	272.797

Naast het verbranden van houtige biomassa, houdt Eneco zich sinds 2007 samen met o.a. Essent (RWE), Electrabel (GDFSUEZ/ENGIE), NAM, SEQ en Nogepa onder de vlag AMESCO, bezig met CO2-afvang en opslag (CCS en BECCS in combinatie met Bio-Energie/Biomassaverbranding) en heeft hiermee de basis gelegd voor het omstreden Porthos CO2-opslagproject waar onlangs 2 miljard euro SDE-subsidie aan toegekend is ten koste van echt duurzame oplossingen.

De Commissie adviseert om zoveel mogelijk gebruik te maken van eerdere onderzoeken voor zover nog adequaat zoals de AMESCO-studie, de onderzoeken en rapportages uitgevoerd onder het CATO-programma, onderzoeken voor het K12 B project. en studies in het kader van de voorbereiding van de (geannuleerde) CO2-opslag in Barendrecht en het ROAD-project.

Bronnen:
2005-09-06-milieudefensie-energienota-energierapport-2005-schoon-fossiel-brinkhorst-ramp-voor-milieu-en-klimaat
2007-07-00-cedelft-ecofys-tno-royalhaskoning-in-opdracht-van-nam-seq-nogepa-essent-electrabel-eneco-algemene-milieu-effecten
2019-05-02-mer-milieueffectrapportage-rotterdam-ccus-project-porthos
2024-08-28-ftm-vooral-big-oil-profiteert-van-miljardensubsidies-voor-co2-opslag-rotterdam-porthos

Marcel van Dun is o.a. namens Eneco actief geweest voor de Europese Biomassa- en Carbon Capture & Storage lobby. We lichten dat hieronder toe.

Bronnen:
2006-01-21-nrc-jan-paul-van-soest-lobby-gelukt-1-7-miljoen-rijker-door-nuon-eneco-essent-delta-rapport
2006-01-30-nrc-onenigheid-in-energielobby-jan-paul-van-soest-voorzitter-bezinningsgroep-energie-nuon-eneco-essent-delta
2007-07-00-cedelft-ecofys-tno-royalhaskoning-in-opdracht-van-nam-seq-nogepa-essent-electrabel-eneco-algemene-milieu-effecten-studie
2007-09-07-amesco-mer-generic-environmental-impact-study-on-co2-storage
2008-12-12-amesco-toetskader-co2-opslag-barendrecht

2010-01-15-rbcn-rwe-essent-en-eneco-opzet-van-een-biomassa-commodity-exchange
2010-03-29-eneco-holding-nv-stedin-heeft-biomassalobby-ecofys-later-navigant-gekocht-jaarverslag-2009
2013-06-00-somo-supply-chain-transparency-and-the-origin-of-solid-biomass-for-electricity-generation-in-the-netherlands
2020-00-00-bezinningsgroepenergie-geschiedenis-organisatie-bestuur
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-1-de-energiemaatschappijen
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor
2024-10-10-marcel-van-dun-woordvoerder-staatsbosbeheer-en-eneco-biomassa-en-ccs-lobby-linkedin-profiel

Op 27 oktober 2011 publiceert EPSU een artikel waarin ze een aantal gelekte EU-documenten beschikbaar stelden die o.a. de Nederlandse energielobby graag nog even buiten het zicht gehouden hadden. In het artikel is o.a. het volgende te lezen.

> (27 October 2011) Several newspapers reported on the leaked documents that set out the European Commission's ideas about the possible paths to reach emission reductions of close to 100% for the European power sector in 2050. EPSU reported on these reports but the documents were not to be found on the internet. To prevent that only corporations and other energy lobby groups have them, we got copies and make them available in the public interest. This will allow informed debate to take place.
>
> Bron: 2011-10-27-epsu-leaked-eu-energy-road-map-2050-shameless-affair

De gelekte EU-documenten bevatten de plannen die opgesteld zijn door de Nederlandse energielobby van de Nederlandse energiemaatschappijen zoals Eneco, RWE (Essent), DONG en SSE (energielobby organisaties zoals CIEP en biomassalobby organisatie Ecofys BV die vlak daarvoor door Eneco overgekocht is en waar de door RWE Essent betaalde wetenschapper Kornelis Blok van het Copernicus Instituut (UU) de oprichter en directeur van was). In de gelekte EU-documenten is o.a. het volgende te lezen:

Documentaire Miljardenclaim & biomassalobby RWE Essent

> There is a need to shift energy consumption towards low carbon and locally produced electricity (including heat pumps and storage heaters) and renewable energy (e.g. solar heating, biogas, biomass), including through district heating systems. Decarbonisation will require a large quantity of bio energy especially in transport where there are few alternatives to oil for long distance haulage of goods, aviation and navigation.

For all fossil fuels, Carbon Capture and Storage [CCS] will have to be applied from around 2030 onwards in the power sector in order to reach the decarbonisation targets. CCS is also an option for decarbonisation of several heavy industries and combined with biomass could deliver "carbon negative" values. The future of CCS crucially depends on public acceptance and adequate carbon prices.

The model-based analysis has shown that decarbonisation of the energy sector is feasible; can be achieved through various combinations of energy efficiency, renewables, nuclear and CCS contributions; and that the costs are bearable.

Bronnen:
2010-03-29-eneco-holding-nv-stedin-heeft-biomassalobby-ecofys-later-navigant-gekocht-jaarverslag-2009
2011-04-12-naider-energy-roadmap-2050-of-the-european-union-and-other-zero-carbon-proposals
2011-10-27-eu-energy-roadmap-2050-communication-consolidated-final-for-isc
2011-10-27-eu-energy-roadmap-2050-executive-summary
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut
2024-09-29-ciep-centre-for-international-energy-policy-partner-institutions

Op 1 november 2011 publiceert H2Euro een artikel over de coalitie van nederlandse energiemaatschappijen Eneco, DONG energy en SSE die op 22 november de conference “Energy Roadmap 2050” coordineren. Op 22 februari 2012 presenteert de woordvoerder van Eneco, Marcel van Dun (tegenwoordig de woordvoerder van Staatsbosbeheer) het Biomassa- en Carbon Capture & Storage plan onderdeel van de “Energy Roadmap 2050” voor de Europese Unie.

The European Commission is expected to put forward an Energy Roadmap 2050 in December this year. The Roadmap will outline various pathways to reach the objectives of the energy sector, especially the established EU priorities – sustainability, energy security and competitiveness.

In this effort, a Coalition of European utilities (SSE, Eneco and Dong Energy) is coordinating a conference to be held in Brussels on the 22nd of November from 17h00 – 19h30. The theme of this conference ‘Energy Roadmap 2050: Choosing the sustainable pathway for decarbonising the power sector’ is about what’s needed to create the right policy, regulatory and financial environment to get this done.

The roadmap attempts to bolster European claims of being the world leader in climate change action. Marcel Van Dun, a spokesman for the Dutch power company Eneco, told EurActiv that the roadmap would: "put Europe back in the driving seat in the worldwide transition to a future-proof, independent energy supply for our companies and citizens."

Bronnen:
2011-11-01-h2euro-energy-roadmap-2050-choosing-the-sustainable-pathway-for-power-sector
2012-02-22-enirotech-2050-low-carbon-road-map-up-for-discussion

Hieronder leggen we aan de hand van twee voorbeelden uit hoe Eneco en Staatsbosbeheer betrokken zijn bij de Groengas/Biogaslobby. Op 9 april 2015 presenteert de door RWE (Essent), Uniper (E.ON) en biomassalobby TKI-Biobased Economy (BBE) betaalde wetenschapper van het Copernicus Instituut (UU) zijn visie voor Eurogas (Groengas/Biogas) en Carbon Capture & Storage. Wim Turkenburg komt uitgebreid voor in onze meerdere biomassalobby-onderzoeksrapporten.

Within about 20 years we can’t allow any new investments in unabated use of any fossil fuel (given ‘max +2°C), having huge consequences for Shell, Exxon, BP, Gasunie, Gasterra, EBN, RWE, E.ON, Vattenfall, ENECO, KVGN, etc. Therefore a Roadmap [Carbon Capture & Storage] CCS for the Netherlands is urgently needed!

Bronnen:
2015-04-09-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-climate-change-and-our-future-energy-system

2015-06-18-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-should-we-pave-the-way-for-co2-recycling
2015-10-29-wim-turkenburg-climate-change-and-our-future-energy-system-carbon-budget-and-carbon-capture-and-storage-ccs

Op 14 oktober 2020 stuurt Sylvo Thijsen, de huidige directeur van Staatsbosbeheer (biomassalobbyist Grontmij/Sweco) een position paper als inbreng voor de ronde tafel over biomassa van het ministerie van Economische Zaken waarin de plannen van de Biomassa BV Nederland te lezen zijn met het uiteindelijke doel van de bij de biomassalobby betrokken organisaties. Het is de bedoeling om door middel van grootschalige biomassavergassing het gasnetwerk te vullen met 'groen' gas gemaakt door het vergassen van o.a. houtige biomassa waarvoor alle biomassastromen uit landschap en natuur moeten worden gebundeld.

> Via deze tussenstap kunnen we enerzijds een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van groene energie, maar anderzijds ook biomassastromen van voldoende volume, kwaliteit en continuïteit organiseren waarmee ontwikkelingen in een andere sector worden gefaciliteerd. Voor de bio raffinaderij van Avantium/Nouryon wordt het pas interessant als het om hoeveelheden van honderdduizenden tonnen gaat. Hiervoor moeten biomassastromen uit landschap en natuur worden gebundeld.
>
> Ook voor de energieketen kijkt Staatsbosbeheer naar innovatie. Samen met Gasunie, Gasterra en Torgas wordt gewerkt aan een consortium voor vergassing van biomassa. Hierbij wordt Syngas geproduceerd wat kan worden opgewerkt naar groengas, maar ook naar Waterstof. We participeren in dat kader ook in 2BCM, een Alliantie die de productie van 2 miljard m3 groen gas in 2030 nastreeft.
>
> Bron:
> 2020-05-04-nvde-betaalde-biomassalobby-groen-gas-informatie-document
> 2020-10-14-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-notitie-voor-rondetafel-biomassa-minez

De 2BCM Alliantie (Platform Groen Gas), bestaat o.a. uit de volgende leden: 2bcm-platform-groen-gas-leden

Bronnen:
2005-09-06-milieudefensie-energienota-energierapport-2005-schoon-fossiel-brinkhorst-ramp-voor-milieu-en-klimaat
2006-01-21-nrc-jan-paul-van-soest-lobby-gelukt-1-7-miljoen-rijker-door-nuon-eneco-essent-delta-rapport
2006-01-30-nrc-onenigheid-in-energielobby-jan-paul-van-soest-voorzitter-bezinningsgroep-energie-nuon-eneco-essent-delta
2007-07-00-cedelft-ecofys-tno-royalhaskoning-in-opdracht-van-nam-seq-nogepa-essent-electrabel-eneco-algemene-milieu-effecten-studie
2007-09-07-amesco-mer-generic-environmental-impact-study-on-co2-storage
2008-12-12-amesco-toetskader-co2-opslag-barendrecht
2010-01-15-rbcn-rwe-essent-en-eneco-opzet-van-een-biomassa-commodity-exchange
2010-03-29-eneco-holding-nv-stedin-heeft-biomassalobby-ecofys-later-navigant-gekocht-jaarverslag-2009
2010-11-10-eu-energy-2020-a-strategy-for-competitive-sustainable-and-secure-energy-bio-energy-and-ccs-lobby
2011-03-08-eu-a-roadmap-for-moving-to-a-competitive-low-carbon-economy-in-2050

2011-04-12-naider-energy-roadmap-2050-of-the-european-union-and-other-zero-carbon-proposals
2011-10-27-epsu-leaked-eu-energy-road-map-2050-shameless-affair
2011-10-27-eu-energy-roadmap-2050-communication-consolidated-final-for-isc
2011-10-27-eu-energy-roadmap-2050-executive-summary
2011-11-01-h2euro-energy-roadmap-2050-choosing-the-sustainable-pathway-for-power-sector
2011-11-24-eneco-slaat-eerste-paal-voor-grootste-biomassacentrale-van-de-benelux
2011-12-15-eu-energy-roadmap-2050-bio-energy-and-ccs-lobby
2012-02-22-enirotech-2050-low-carbon-road-map-up-for-discussion
2012-10-02-eu-innovating-for-sustainable-growth-a-bioeconomy-for-europe-2012
2013-06-00-somo-supply-chain-transparency-and-the-origin-of-solid-biomass-for-electricity-generation-in-the-netherlands
2014-04-02-pfpi-how-biomass-energy-has-become-the-new-coal
2014-06-03-bezinningsgroepenergie-denktank-energie-en-milieu-essaybundel-40-jarig-jubileum
2014-10-16-ad-biomassacentrale-lage-weide-van-nuon-naar-eneco
2015-04-09-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-climate-change-and-our-future-energy-system
2015-06-18-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-should-we-pave-the-way-for-co2-recycling
2015-07-29-eneco-informatiebrief-biomassacentrale-lage-weide-utrecht-atoomweg
2015-08-14-duic-eneco-wil-biomassacentrale-met-50-vrachtwagens-met-biomassa-per-dag-bevoorraden
2015-10-29-wim-turkenburg-climate-change-and-our-future-energy-system-carbon-budget-and-carbon-capture-and-storage-ccs
2016-04-14-mob-beter-een-afvaloven-in-je-achtertuin-dan-een-biomassacentrale-van-eneco
2016-09-09-mob-pleit-notitie-mbt-biomassacentrale-eneco-utrecht
2017-05-25-fluxenergie-eteck-neemt-16-warmtenetten-eneco-over
2018-11-30-probos-biomassalobby-borgman-beheer-advies-biomassa-bv-houtige-biomassa-in-de-provincie-utrecht
2019-05-02-mer-milieueffectrapportage-rotterdam-ccus-project-porthos
2019-07-04-natuur-en-milieu-inititiatiefnemer-biomassa-warmtepact-met-vattenfall-eneco-ennatuurlijk-eteck-en-veolia
2019-07-18-eneco-warmtebedrijven-en-milieuorganisaties-sluiten-biomassa-warmtepact
2019-07-22-ennatuurlijk-ondertekent-biomassa-warmtepact-met-vattenfall-eneco-eteck-veolia-en-natuur-en-milieu
2019-07-22-vattenfall-ondertekend-biomassalobby-warmtepact-van-natuurenmilieu-samen-met-eneco-essent-eteck-ennatuurlijk-veolia
2019-10-09-silvan-de-boer-senior-business-developer-bij-eneco-new-energy-linkedin-profiel
2019-10-16-certiq-de-deelnemersraad-certificatensysteem-certiq-avr-eneco-engie-essent-platform-bio-energie
2019-10-18-eneco-bio-golden-raand-de-grootste-biomassacentrale-van-nederland
2020-00-00-bezinningsgroepenergie-geschiedenis-organisatie-bestuur
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-1-de-energiemaatschappijen
2020-05-04-nvde-betaalde-biomassalobby-groen-gas-informatie-document
2020-10-14-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-notitie-voor-rondetafel-biomassa-minez
2021-02-18-staatsbosbeheer-dossiers-biomassa-feiten-en-cijfers-over-biomassa
2021-05-19-groningen-gemeenteraad-regionale-energiestrategie-res-toespraak-boomwachters
2021-07-07-greenpeace-nederland-de-biomassa-leugen-exit-convenant-duurzaamheid-biomassa
2021-10-27-biomassalobby-bv-nl-ccs-warmtenet-pleidooi-shell-vattenfall-eneco-tennet-stedin-nvde-gasunie-ennatuurlijk-veolia-enexis-etc
2021-12-14-eneco-blijft-duurzaamste-stroomleverancier-van-de-grote-energiebedrijven-dankzij-betaalde-lobby-natuur-en-milieu
2024-01-20-eneco-rbi-redd-plus-business-jan-willem-beukers-linkedin-profiel
2024-08-28-ftm-vooral-big-oil-profiteert-van-miljardensubsidies-voor-co2-opslag-rotterdam-porthos
2024-09-29-ciep-centre-for-international-energy-policy-partner-institutions
2024-10-10-marcel-van-dun-woordvoerder-staatsbosbeheer-en-eneco-biomassa-en-ccs-lobby-linkedin-profiel
2024-10-10-2bcm-platform-groen-gas-leden
2024-10-09-scientias-klimaatwetenschappers-slaan-alarm-we-stevenen-af-op-catastrofe
2024-10-10-trouw-het-aantal-wilde-dieren-neemt-sterk-af-en-dat-kan-ook-voor-mensen-rampzalig-zijn
2024-10-15-trouw-het-kabinet-laat-de-vn-hangen-nog-geen-actieplan-voor-herstel-biodiversiteit-en-afwezig-bij-top

Bos & biomassacertificering

In dit hoofdstuk tonen wij aan dat de duurzaamheidsprogramma's en certificeringlabels die de duurzaamheid van de hele biomassaketen zouden moeten garanderen van het certificeren en controleren, de kap, het vervoeren tot en met het verbranden en het verstrekken van de subsidies aan toe, steevast bestaan uit vooraanstaande personen uit de energiesector en de biomassahandel. Elk onderdeel in de keten is doordrongen van de belangenverstrengelingen. In deel 5 van ons onderzoek (Certificering en subsidies) zullen we zeer uitgebreid verslag doen van alle betrokken organisaties en personen en de betrokkenheid en belangen van de betaalde pro-biomassalobby in kaart brengen. In het hoofdstuk hieronder leggen we enkel kort de bijdrage en betrokkenheid van de politiek en ambtenaren in combinatie met de falende bos & biomassacertificering uit. We geven ook een toelichting over de groencertificaten.

In het hoofdstuk 'Bos & biomassacertificering' leggen we ook uit dat elk bos & biomassacertificeringslabels zoals FSC, GGL, Better Biomass (NTA8080) opgezet en beheerd wordt door de betaalde pro-biomassalobby en in het hoofdstuk FSC-groepscertificering hebben we uitgebreid onderbouwd dat er wel tot 150 organisaties deel uit kunnen maken van een FSC-groepscertificaat en dat voor bijvoorbeeld het FSC groepscertificaat van de Unie van Bosgroepen waarmee ongeveer 80 organisaties in één keer gecertificeerd zijn, er gemiddeld nog geen vijf organisaties per jaar gecontroleerd worden (geldt voor zowel de interne als externe controlers samen). De controle op het naleven van de eisen voor het FSC-groepscertificaat is doordrongen van de belangenconflicten en wordt uitgevoerd door organisaties met een financieel belang in de biomassahandel.

In het hoofdstuk 'Bos & biomassacertificeringsinstanties' leggen we uit dat de certificerings- en auditbureau's die de controle zouden moeten uitvoeren of er aan de duurzaamheidseisen voldaan wordt en de raad en toezichthouder die die certificerings- en auditbureaus zouden moeten controlen uit betaalde biomassalobbyisten bestaan zoals Peter-Paul Schouwenberg van RWE Essent en bijvoorbeeld de door de biomassalobby betaalde wetenschapper Martin Junginger.

Elk onderdeel in de biomassahandel- en keten, van certificering, oogst, productie, handel, vervoer, verbranding tot het verkrijgen van subsidies en de controle over elk onderdeel, doordrongen is van de belangenverstrengelingen. Het is een schok voor ons dat deze manier van handelen legaal is. We hebben in het begin van dit rapport uitgelegd dat o.a. het KNAW en GRECO waarschuwen voor de ernstige belangenverstrengeling in Nederland. Het is dus niet zo dat wij hier iets nieuws vertellen, politici en ambtenaren weten dat het er zo aan toe gaat en doen er zelf aan mee. Er wordt bij organisaties geen geheim gemaakt van dubbele belangen en ook bij de overheid wordt er niet opgekeken van bijvoorbeeld certificeringsinstanties opgericht door de partijen die belang hebben bij de certificering. Ook laat de overheid zich informeren over belangrijke onderwerpen door 'experts' die financieel belang hebben bij het onderwerp. Deze grote mate van belangenverstrengeling blijkt in de Nederlandse overheid en het bedrijfsleven heel normaal te zijn. Wanneer wij hen waarschuwen voor de belangenverstrengeling dan krijgen wij geen reactie, of we krijgen te horen dat het niks uitmaakt welk belang iemand heeft bij wat hij of zij zegt.

FSC certificering

In de FSC-presentatie van het Sociaal Geografisch Bureau (SGB) van de bijeenkomst 'Duurzaam Bouwen met FSC-hout van 15 juni 2005' is te lezen dat FSC-Nederland de verkorte naam is van 'Stichting Goed Hout!'. FSC Nederland was bij oprichting op hetzelfde adres gevestigd is als Energiehout BV, de biomassa BV van Staatsbosbeheer en het Nationale Boomfeestdag Fonds. Directeur van Energiehout BV Zwier van Olst is naast bestuurslid zelfs één van de oprichters van stichting FSC-Nederland.

Energiehout B.V. (hernoemt naar Biogrondstoffen BV)
Adres: Princenhof Park 1, 3972NG Driebergen-Rijsenburg
Directeur: Zwier van Olst (sinds 02-04-2001)

FSC-Nederland (voorheen Stichting Goed Hout!)
Adres: Princenhof Park 1, 3972NG Driebergen-Rijsenburg ook adres
Oprichter: Zwier van Olst (30-08-1999)
Bestuurslid: Henk/Hendrik Wanningen (sinds 07-04-2009)

Uittreksel Handelsregister
Kamer van Koophandel®

KvK-nummer 30158761

Pagina 1 (van 2)

Rechtspersoon

RSIN	808511361
Rechtsvorm	Stichting
Statutaire naam	Stichting Goed Hout & Goed Papier!
Ook genoemd	FSC Nederland
Statutaire zetel	Gemeente Utrecht
Bezoekadres	Wilhelminapark 37, 3581NJ Utrecht
Telefoonnummer	0302767220
Internetadres	www.fsc.nl
E-mailadres	info@fsc.nl
Datum akte van oprichting	30-08-1999

FSC Nederland is de verkorte naam van Stichting Goed Hout!
K.v.K. nummer 30158761, Triodosbank 212488260 tnv Stichting Goed Hout!

FSC Nederland is een werkgroep van FSC -Forest Stewardship Council. FSC-SECR-0010

FOREST STEWARDSHIP COUNCIL
FSC Nederland

Princenhof Park 1 • Postbus 118 • 3970 AC Driebergen
Tel: +31(0)30 692 6398 • Fax: +31(0)30 692 2978 • www.fscnl.org • email: info@fscnl.org

De oprichting van stichting Goed Hout! en FSC-Nederland vindt op hetzelfde tijdstip plaats als dat Zwier van Olst, de directeur Staatsbosbeheer en bestuurslid FSC-Nederland, de FSC-certificering voor Staatsbosbeheer aan het regelen is in samenwerking met Johan Maris directeur [Peterson] Control Union Holding Certifications/SKAL

Handelsregisterhistorie

30 30158761 FSC Nederland telnr: 0302767220
Wilhelminapark 37 3581NJ Utrecht

Statutaire naam	Stichting Goed Hout !
Datum ingang	30-08-1999
Naam	van Olst, Zwier / 4
Infunctietreding	30-08-1999
Titel	Penningmeester
Naam	Wanningen, Hendrik / 28
Infunctietreding	07-04-2009
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd

Henk Wanningen, senior hoofd productgroep biomassa van Staatsbosbeheer, manager bij Biogrondstoffen BV (voorheen Energiehout BV, de eerste Biomassa BV van Staatsbosbeheer) en directeur van Bio Enerco BV (de tweede Biomassa BV van Staatsbosbeheer), is het tweede bestuurslid van FSC Nederland. Bio Enerco BV is een joint venture van vier bedrijven: BioGrondstoffen BV (Staatsbosbeheer), Van Werven Biomassa BV, BKgroen en Van den Broek BV. Henk Wanningen wordt pas in 2009 bestuurslid van het FSC-Nederland maar uit een interview uit 2002 blijkt dat hij al veel eerder betrokken is.

Henk Wanningen was vertegenwoordiger van de belangenorganisatie Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap) en vertegenwoordigde daarmee organisaties die klachten hadden over de Nederlandse FSC-certificeringseisen omdat die eisen teveel 'gedoe en kosten' met zich mee zouden brengen.

Ook was hij bestuurslid van FSC-Nederland terwijl die hierboven genoemde klachten in behandeling waren en FSC-Nederland heeft de certificeringseisen naar aanleiding van die klachten volledig aangepast, waarbij er geen normen voor bosbeheer en standaard geen controle meer uitgevoerd werd omdat alles op 'vertrouwen' gebaseerd moest zijn.

Op het oude vestigingsterrein van 'Energiehout B.V.' (Princenhof Park Driebergen-Rijsenburg) zijn ook de VBNE en het voormalige NVBE gevestigd (voorheen het Bosschap) waar Staatsbosbeheer onderdeel van uitmaakt en waar directeur Henk Wanningen de voorzitter van was. Dit is belangrijke informatie om bepaalde stukken uit dit rapport in de juiste context te kunnen plaatsen.

> **Vereniging van Bos- en NatuurterreinEigenaren (VBNE)**
> Adres: Princenhof Park 7, 3972NG Driebergen-Rijsenburg
>
> **Nederlandse Vereniging van BosEigenaren (NVBE)**
> Adres: Princenhof Park 7, 3972NG Driebergen-Rijsenburg

Op het Linkedin-profiel van Henk Wanningen en in het artikel van Staatsbosbeheer over de meerdere biomassa BV's van Staatsbosbeheer is te lezen dat hij samen met Zwier van Olst, de directeur van de andere Staatsbosbeheer biomassa BV Energiehout BV (Nu: Biogrondstoffen BV), bestuurslid is geweest van FSC Nederland die verantwoordelijk is voor de FSC-certificeringseisen in Nederland:

> Zowel Van Olst als Wanningen hebben in het bestuur gezeten van de stichting FSC Nederland.

Bron: 2020-04-22-staatsbosbeheer-dossier-biomassa-veelgestelde-vragen-organisaties-bio-enerco-energiehout-bv

Handelsregisterhistorie

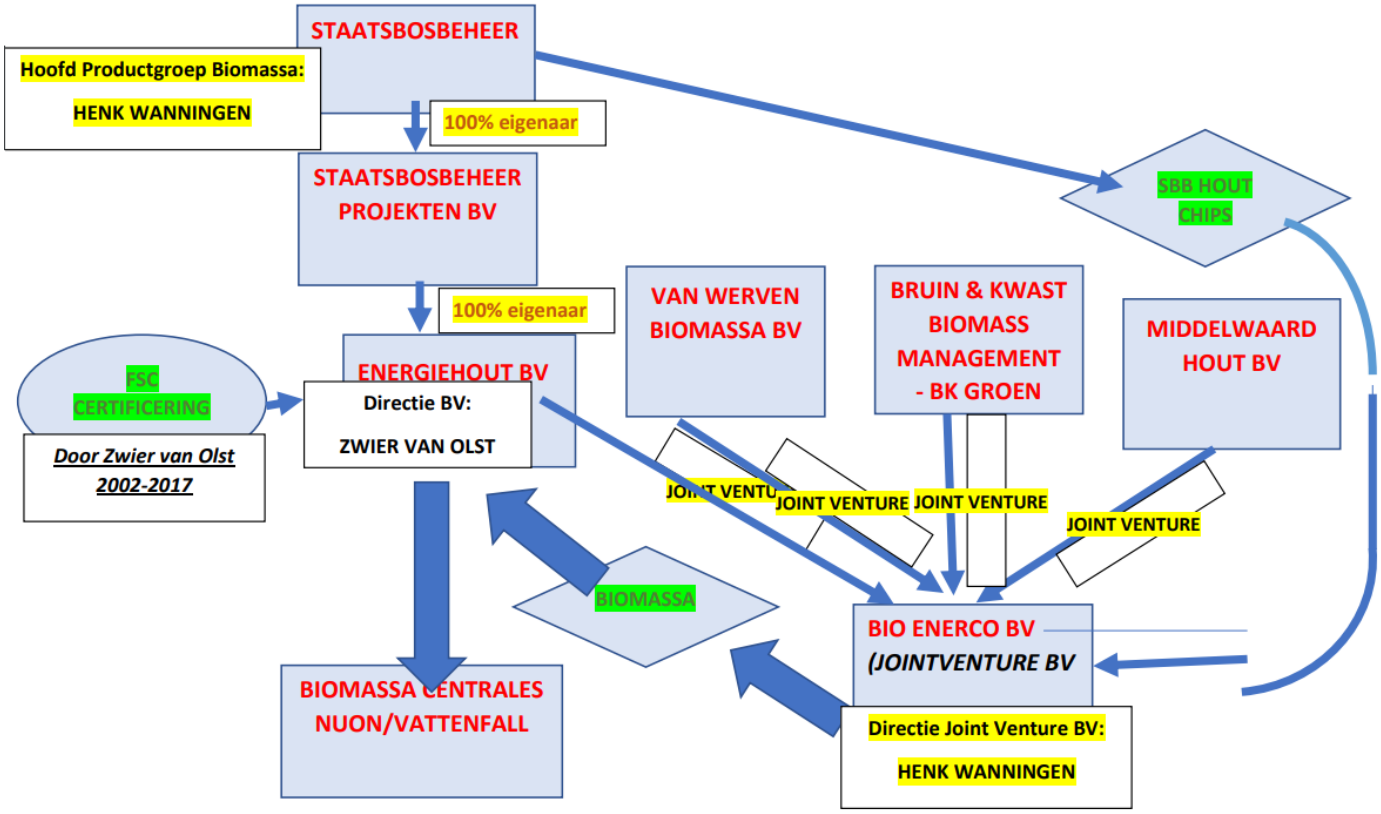
30 30158761 FSC Nederland telnr: 0302767220
Wilhelminapark 37 3581NJ Utrecht

Statutaire naam	Stichting Goed Hout !
Datum ingang	30-08-1999
Naam	van Olst, Zwier / 4
Infunctietreding	30-08-1999
Titel	Penningmeester
Naam	Wanningen, Hendrik / 28
Infunctietreding	07-04-2009
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd

FOREST STEWARDSHIP COUNCIL
FSC Nederland

FSC Nederland, postbus 118, 3970 AC Driebergen
Tel.: 030-6926398 Fax: 030-6922978.
E-mail: info@fscnl.org Website: www.fscnl.org
FSC-nummer: FSC-SECR-0010

FSC Nederland is de verkorte naam van Stichting Goed Hout!
Deze brochure is gedrukt op Fastprint FSC. Minimaal 30% van de vezel, gebruikt in de productie van het papier waarop deze brochure is gedrukt, is afkomstig uit verantwoord beheerde bossen die onafhankelijk gecertificeerd zijn volgens de regels van de Forest Stewardship Council.
FSC Trademark © 1996 Forest Stewardship Council A.C. SKAL-COC-801343

Bron: https://gelderland.stateninformatie.nl/document/9029085/1/Bijlage_10

Staatsbosbeheer en FSC-Nederland beweren desondanks dat de certificering van de bossen van Staatsbosbeheer volledig onafhankelijk is en dat FSC-Nederland niet zelf de Nederlandse FSC-eisen bepaald en dat dit door de FSC-Landentafel gebeurd. In het hoofdstuk Bos- & biomassacertificeringsinstanties tonen we zeer uitgebreid aan dat zowel de FSC-certificeringseisen als de controle op het nakomen van die eisen doordrongen is van de belangenconflicten en dat de bij de FSC-landentafel betrokken organisaties bijna allemaal een financieel belang hebben in de biomassaketen.

Op 21 augustus 2024 reageerde Wyke Smit, de directeur van FSC-Nederland op ons verzoek om wederhoor. Onderdeel van haar reactie was het verzoek om aan te geven dat Staatsbosbeheer mede-oprichter was van FSC-Nederland, dat het klopt dat bij oprichting FSC Nederland een aantal jaar gebruik mocht maken van kantoorruimte bij Staatsbosbeheer en dat ze in 2005 verhuisd zijn naar een andere locatie. Ze verzocht ons ook duidelijk aan te geven wie er allemaal betrokken waren bij de oprichting inclusief de datum van in- en uitreding, om aan te geven dat sinds 2017 er geen directeuren van biomassa BV's van Staatsbosbeheer meer in het bestuur zitten en ze vroeg zich af of de Biomassa BV van Staatsbosbeheer (Energiehout BV) al was opgericht in de tijd dat FSC-Nederland op hetzelfde adres was ingeschreven. We hebben hieronder eerst de link naar het KvK document van de oprichting van FSC-Nederland inclusief alle betrokkenen en de in- en uittreding beschikbaar gesteld, daaronder de link naar het KvK document van de biomassa BV van Staatsbosbeheer (Energiehout BV) waarbij de oprichtingsdatum een half jaar na de oprichting van FSC-Nederland was op hetzelfde adres geregistreerd als FSC-Nederland en Staatsbosbeheer en daaronder hebben we de link naar de volledige wederhoor van Wyke Smit geplaatst:

1999-08-30-fsc-nederland-goed-hout-kvk-30158761-oprichter-sbb-directeur-biomassa-bvs-zwier-van-olst-en-bestuur-henk-wanningen
2001-04-02-kvk-staatsbosbeheer-energiehout-bv-en-biogrondstoffen-bv-handelsregisterhistorie-directeur-zwier-van-olst
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Bronnen:
https://gelderland.stateninformatie.nl/document/9029085/1/Bijlage_10
1999-04-30-sbh-probos-biomassalobby-bos-en-hout-berichten-snelle-groei-van-certificeringen
1999-08-30-fsc-nederland-goed-hout-kvk-30158761-oprichter-staatsbosbeheer-biomassa-bvs-zwier-van-olst-en-bestuur-henk-wanningen
1999-12-21-reformatorisch-dagblad-bomen-kappen-met-beleid
2000-02-03-fsc-nl-standaard-voor-de-certificering-van-goed-bosbeheer

2000-10-12-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-biomassa-energiehout-bv-staatsbosbeheer-deelnemers
2001-04-02-kvk-staatsbosbeheer-energiehout-bv-en-biogrondstoffen-bv-handelsregisterhistorie-directeur-zwier-van-olst
2001-01-23-fsc-nl-contact-princenhofpark-1-driebergen-is-zelfde-adres-energiehout-bv-staatsbosbeheer
2001-04-29-fsc-nl-contactpersoon-is-goedhout-is-zelfde-adres-als-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer
2003-00-00-staatsbosbeheer-vijf-jaar-certificering-van-experiment-tot-routine
2004-08-11-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-energiehoutbv-staatsbosbeheer-adres-driebergen-fsc-secr-0010-skal-coc-81343
2005-07-11-sgb-fsc-presentaties-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-als-energiehout-bv-staatsbosbeheer
2006-05-19-gov-nl-tweede-kamer-brief-minlnv-evaluatie-staatsbosbeheer
2014-12-04-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming
2014-12-04-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming-samenvatting
2015-07-15-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming-2014-addendum
2020-04-22-staatsbosbeheer-dossier-biomassa-veelgestelde-vragen-organisaties-bio-enerco-energiehout-bv
2024-01-09-kvk-fsc-nederland-stichting-goed-hout-en-papier-uittreksel-handelsregister-30158761

FSC-groepscertificering

77 Nederlandse bosbeheerorganisaties waaronder heel veel gemeenten maar ook b.v. Kroondomein het Loo maken onderdeel uit van een enkel FSC-certificaat van de Unie van Bosgroepen. Er kunnen maximaal 150 verschillende organisaties onder één enkel FSC-groepscertificaat vallen.

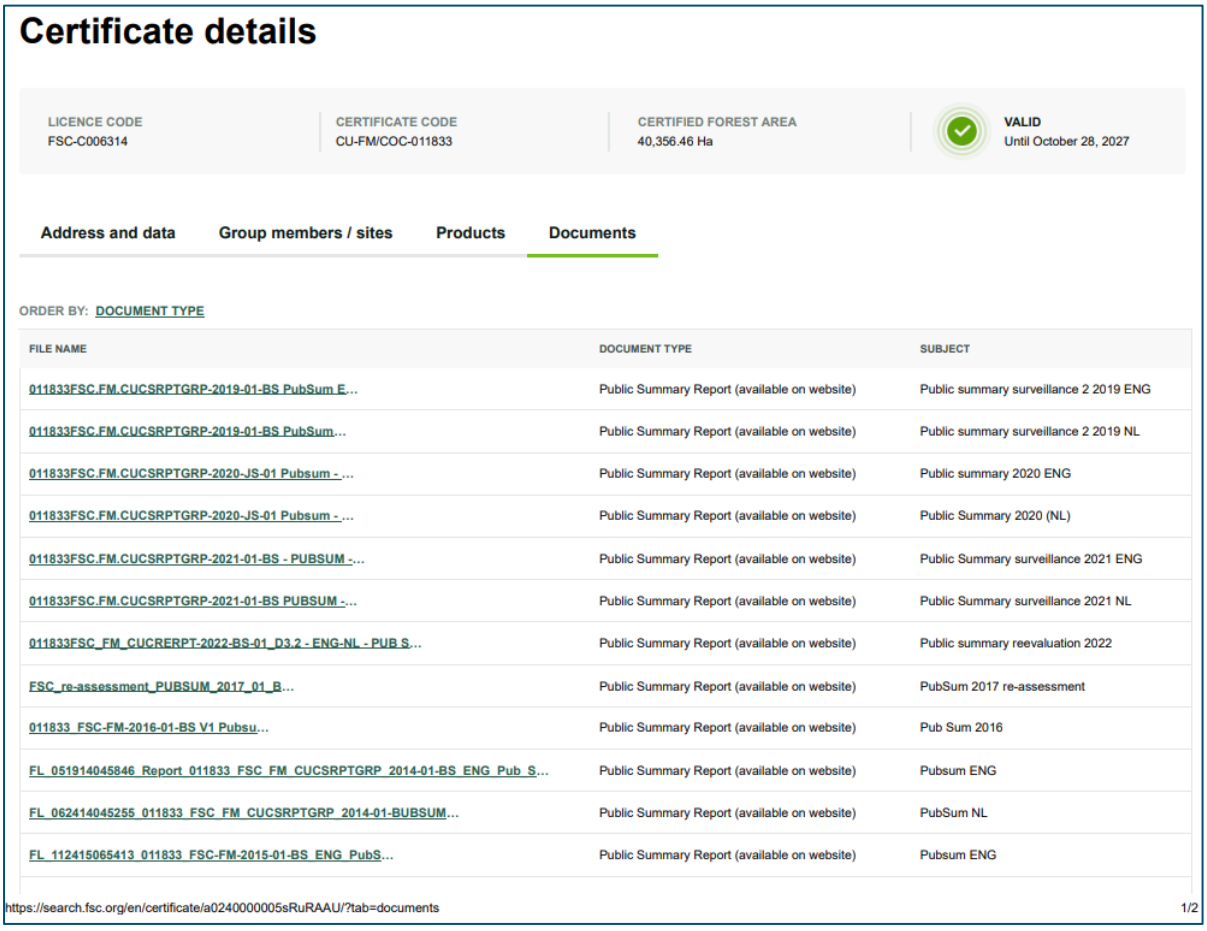
> Voor een aantal principes en criteria hoeft elk groepslid niet individueel te voldoen, maar wordt de groep als geheel beoordeeld. Groepscertificering heeft als bijkomend voordeel dat de kosten voor certificering lager zijn. In onze FSC-groep zorgt de Unie van Bosgroepen bovendien voor een goede belangenbehartiging voor alle deelnemers.
>
> Ieder jaar voeren we audits uit bij een aantal leden. Welke leden dit zijn, wordt met een aselecte steekproef bepaald. Een audit bestaat uit een controle van een aantal administratieve zaken en een veldbezoek. Voor eventuele tekortkomingen worden corrigerende maatregelen voorgeschreven die binnen een bepaalde termijn uitgevoerd moeten worden. De certificeerder van de Unie van Bosgroepen, die de audits uitvoert, is Control Union Certifications te Zwolle. [zie ons hoofdstuk SKAL / Peterson Control Union Certifications]
>
> De FSC-groep binnen de Unie van Bosgroepen voldoet aan de criteria van FSC voor het verwerven van een groepscertificaat. Afzonderlijke Bosgroepen treden in deze context op als Duurzaam Bosbeheer Coördinator. Dit betekent vervolgens dat de Unie van Bosgroepen met groepscertificaat verantwoordelijk is voor de juiste controle en naleving van de FSC uitgangspunten en richtlijnen bij elk aangesloten lid van de groepscertificering.
>
> Groepsleden hebben geen individuele certificaten, maar zijn wel zelf verantwoordelijk voor de correcte uitvoering van de eisen die gesteld zijn in het groepslidmaatschap. De groepsleden zijn dit overeengekomen door het tekenen van het groepsledencontract (zie bijlage 2).
>
> Bronnen:
> 2019-11-07-bosgroepen-groepsprotocol-groepscertficiering-fsc-unie-van-bosgroepen
> 2023-03-26-bosgroepen-fsc-groepscertificaathouder

Sinds 2011 tot 2024 zijn er volgens de FSC-auditverslagen van de in totaal ongeveer 80 deelnemende organisaties aan het FSC-groepscertificaat, 63 organisaties gecontroleerd (de lijst bevat zowel de interne als externe gecontroleerde deelnemers). Uit de FSC-verslagen blijkt dat een groot aantal van de controleurs belangen hebben in de biomassaketen. Indien je via de FSC Search functie de individuele leden op zoekt en dan op de ‘Documenten’ tab klikt dan lijkt het net alsof er voor die organisaties meerdere controles zijn uitgevoerd omdat er meerdere rapporten te zien zijn maar net als met de FSC-rapportages voor Staatsbosbeheer blijken dit voor elke Forest Management Unit (FMU) dezelfde documenten te zijn. https://search.fsc.org/en/advanced-search

CERTIFICATE STATUS	LICENCE	CERTIFICATE CODE	ORGANIZATION	ROLE	COUNTRY/AREA
VALID	FSC-C006314	CU-FM/COC-011833	Unie van Bosgroepen	Certificate holder	NETHERLANDS

Bron: https://search.fsc.org/en/search/?search=Unie+van+Bosgroepen

Bronnen:
2022-10-29-bosgroepen-fsc-group-certificate-c011833cu-fm-coc-02-2022-products-roundwood-fuel-wood
2024-10-09-fsc-groeps-certificaat-unie-van-bosgroepen-lijst-organisaties-interne-en-externe-audits-2011-tot-2024
2024-10-09-fsc-unie-van-bosgroepen-fsc-c006314-cu-fm-coc-011833-group-certificate-members
2024-10-09-fsc-unie-van-bosgroepen-fsc-c006314-cu-fm-coc-011833-group-certificate-details

Certificate details

LICENCE CODE: FSC-C006314
CERTIFICATE CODE: CU-FM/COC-011833
CERTIFIED FOREST AREA: 40,356.46 Ha
VALID: Until October 28, 2027

Address and data | Group members / sites | Products | Documents

ORDER BY: DOCUMENT TYPE

FILE NAME	DOCUMENT TYPE	SUBJECT
011833FSC.FM.CUCSRPTGRP-2019-01-BS PubSum E...	Public Summary Report (available on website)	Public summary surveillance 2 2019 ENG
011833FSC.FM.CUCSRPTGRP-2019-01-BS PubSum...	Public Summary Report (available on website)	Public summary surveillance 2 2019 NL
011833FSC.FM.CUCSRPTGRP-2020-JS-01 Pubsum -...	Public Summary Report (available on website)	Public summary 2020 ENG
011833FSC.FM.CUCSRPTGRP-2020-JS-01 Pubsum -...	Public Summary Report (available on website)	Public Summary 2020 (NL)
011833FSC.FM.CUCSRPTGRP-2021-01-BS - PUBSUM -...	Public Summary Report (available on website)	Public Summary surveillance 2021 ENG
011833FSC.FM.CUCSRPTGRP-2021-01-BS PUBSUM -...	Public Summary Report (available on website)	Public Summary surveillance 2021 NL
011833FSC_FM_CUCRERPT-2022-BS-01_D3.2 - ENG-NL - PUB S...	Public Summary Report (available on website)	Public summary reevaluation 2022
FSC_re-assessment_PUBSUM_2017_01_B...	Public Summary Report (available on website)	PubSum 2017 re-assessment
011833_FSC-FM-2016-01-BS V1 Pubsu...	Public Summary Report (available on website)	Pub Sum 2016
FL_051914045846_Report_011833_FSC_FM_CUCSRPTGRP_2014-01-BS_ENG_Pub_S...	Public Summary Report (available on website)	Pubsum ENG
FL_062414045255_011833_FSC_FM_CUCSRPTGRP_2014-01-BUBSUM...	Public Summary Report (available on website)	PubSum NL
FL_112415065413_011833_FSC-FM-2015-01-BS_ENG_PubS...	Public Summary Report (available on website)	Pubsum ENG

https://search.fsc.org/en/certificate/a0240000005sRuRAAU/?tab=documents 1/2

Bron: 2024-10-09-fsc-unie-van-bosgroepen-fsc-c006314-cu-fm-coc-011833-group-certificate-details

Uit de controle van de eerste drie Forest Management Units (FMU) uit de lijst van organisaties die onder het FSC-Groepscertificaat vallen van de Unie van Bosgroepen blijkt dat voor elk van de drie organisaties op het tabblad ‘Documenten’ exact dezelfde documenten opgevoerd zijn die voor heel de Unie van Bosgroepen is opgesteld.

1) Gemeente Ermelo / 2) Landgoed Schovenhorst / 3) Stichting Twickel

CERTIFICATE STATUS	LICENCE	CERTIFICATE CODE	ORGANIZATION	ROLE	COUNTRY/AREA
VALID	FSC-C006314	CU-FM/COC-011833	Gemeente Ermelo (F003)	Site	NETHERLANDS

Bron: https://search.fsc.org/en/search/?search=Gemeente+Ermelo

CERTIFICATE STATUS	LICENCE	CERTIFICATE CODE	ORGANIZATION	ROLE	COUNTRY/AREA
VALID	FSC-C006314	CU-FM/COC-011833	B.V. Landgoed Schovenhorst (F004)	Site	NETHERLANDS

Bron: https://search.fsc.org/en/search/?search=Landgoed+Schovenhorst

VALID	FSC-C006314	CU-FM/COC-011833	Stichting Twickel (F005)	Site	NETHERLANDS
VALID	FSC-C006314	CU-FM/COC-011833	Stichting Twickel (F177)	Site	NETHERLANDS

Bron: https://search.fsc.org/en/search/?search=Stichting+Twickel

1) https://search.fsc.org/en/certificate/a0240000005sRuRAAU/?tab=documents
2) https://search.fsc.org/en/certificate/a0240000005sRuRAAU/?tab=documents
3) https://search.fsc.org/en/certificate/a0240000005sRuRAAU/?tab=documents
4) https://search.fsc.org/en/certificate/a0240000005sRuRAAU/?tab=documents

Certificate details

LICENCE CODE	CERTIFICATE CODE	CERTIFIED FOREST AREA	
FSC-C006314	CU-FM/COC-011833	40,356.46 Ha	VALID Until October 28, 2027

Address and data | Group members / sites | Products | Documents

ORDER BY: DOCUMENT TYPE

FILE NAME	DOCUMENT TYPE	SUBJECT
011833FSC.FM.CUCSRPTGRP-2019-01-BS PubSum E...	Public Summary Report (available on website)	Public summary surveillance 2 2019 ENG
011833FSC.FM.CUCSRPTGRP-2019-01-BS PubSum...	Public Summary Report (available on website)	Public summary surveillance 2 2019 NL
011833FSC.FM.CUCSRPTGRP-2020-JS-01 Pubsum -...	Public Summary Report (available on website)	Public summary 2020 ENG
011833FSC.FM.CUCSRPTGRP-2020-JS-01 Pubsum -...	Public Summary Report (available on website)	Public Summary 2020 (NL)
011833FSC.FM.CUCSRPTGRP-2021-01-BS - PUBSUM -...	Public Summary Report (available on website)	Public Summary surveillance 2021 ENG
011833FSC.FM.CUCSRPTGRP-2021-01-BS PUBSUM -...	Public Summary Report (available on website)	Public Summary surveillance 2021 NL
011833FSC_FM_CUCRERPT-2022-BS-01_D3.2 - ENG-NL - PUB S...	Public Summary Report (available on website)	Public summary reevaluation 2022
FSC_re-assessment_PUBSUM_2017_01_B...	Public Summary Report (available on website)	PubSum 2017 re-assessment
011833_FSC-FM-2016-01-BS V1 Pubsu...	Public Summary Report (available on website)	Pub Sum 2016
FL_051914045846_Report_011833_FSC_FM_CUCSRPTGRP_2014-01-BS_ENG_Pub_S...	Public Summary Report (available on website)	Pubsum ENG
FL_062414045255_011833_FSC_FM_CUCSRPTGRP_2014-01-BUBSUM...	Public Summary Report (available on website)	PubSum NL
FL_112415065413_011833_FSC-FM-2015-01-BS_ENG_PubS...	Public Summary Report (available on website)	Pubsum ENG

https://search.fsc.org/en/certificate/a0240000005sRuRAAU/?tab=documents 1/2

Bronnen:

1) 2024-10-09-fsc-unie-van-bosgroepen-fsc-c006314-cu-fm-coc-011833-group-certificate-details-dezelfde-documenten-als-deelnemers-1
2) 2024-10-09-fsc-unie-van-bosgroepen-fsc-c006314-cu-fm-coc-011833-group-certificate-details-dezelfde-documenten-als-deelnemers-2
3) 2024-10-09-fsc-unie-van-bosgroepen-fsc-c006314-cu-fm-coc-011833-group-certificate-details-dezelfde-documenten-als-deelnemers-3
4) 2024-10-09-fsc-unie-van-bosgroepen-fsc-c006314-cu-fm-coc-011833-group-certificate-details-dezelfde-documenten-als-deelnemers-4

Wat ook opviel bij het controleren van de FSC-certificaten waren de verschillende ‘Producten’ waar zowel de organisaties van de Unie van Bosgroepen als Staatsbosbeheer voor gecertificeerd zijn. Zo is de Unie van Bosgroepen o.a. gecertificeerd voor W1.2 Fuel Wood

Forest management units

Unit no.	Name of unit	Unit ref.	Ha	Products
PRD 001398	Gemeente Ermelo	F003	647.00	Roundwood (logs) W1.1 W1.2 Fuel wood
PRD 001399	B.V. Landgoed Schovenhorst	F004	172.60	Roundwood (logs) W1.1 W1.2 Fuel wood
PRD 001400	Stichting Twickel	F005	395.00	Roundwood (logs) W1.1 W1.2 Fuel wood
PRD 001401	Gemeente Nunspeet	F006	2,100.00	Roundwood (logs) W1.1 W1.2 Fuel wood
PRD 001402	Gemeente Harderwijk	F007	641.00	Roundwood (logs) W1.1 W1.2 Fuel wood
PRD 001403	Landgoed Klein Boeschoten	F008	88.60	Roundwood (logs) W1.1 W1.2 Fuel wood
PRD 001404	Landgoed t Feithenhof B.V.	F009	50.00	Roundwood (logs) W1.1 W1.2 Fuel wood
PRD 001405	Gemeente Best	F011	306.00	Roundwood (logs) W1.1 W1.2 Fuel wood
PRD 001407	Landgoed Welna B.V.	F013	487.00	Roundwood (logs) W1.1 W1.2 Fuel wood
PRD 001408	Landgoed Tongeren B.V.	F014	342.00	Roundwood (logs) W1.1 W1.2 Fuel wood
PRD 001410	Landgoed Nieuw Groevenbeek B.V.	F016	69.14	Roundwood (logs) W1.1 W1.2 Fuel wood
PRD 001415	IJssellandschap	F021	1,200.00	Roundwood (logs) W1.1 W1.2 Fuel wood
PRD 001416	Stichting Meerkanten	F022	52.00	Roundwood (logs) W1.1 W1.2 Fuel wood
PRD 001418	Stichting Het Geldersch Landschap	F024	7,283.00	Roundwood (logs) W1.1 W1.2 Fuel wood
PRD 001419	Landgoed Pijnenburg	F025	246.52	Roundwood (logs) W1.1 W1.2 Fuel wood
PRD 001423	Gemeente Bergeijk	F030	1,431.43	Roundwood (logs) W1.1 W1.2 Fuel wood

Bronnen:
2022-10-29-bosgroepen-fsc-group-certificate-c011833cu-fm-coc-02-2022-products-roundwood-fuel-wood
2022-11-08-control-union-certifications-fsc-certification-unie-van-bosgroepen-incl-lijst-van-alle-organisaties-cy-fm-co-011833

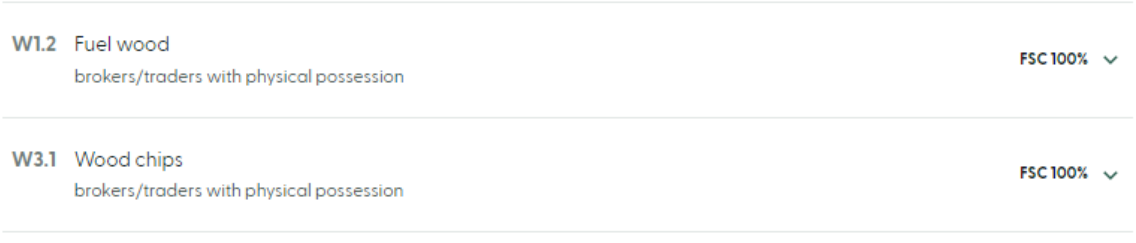
Ook Staatsbosbeheer is FSC-gecertificeerd voor W1.2 Fuel Wood maar daarnaast ook voor W3.1 Wood chips:

FSC-C011567 CU-COC-011753 Staatsbosbeheer

Licence Code:	FSC-C011567
Certificate code:	CU-COC-011753
First issued date:	January 01, 2001
Last update:	December 10, 2019
Expiry date:	December 09, 2024
Address:	Binnensingel 3 - 7411 PL Deventer

FSC-C003956 CU-FM/COC-016655 Staatsbosbeheer

Licence Code:	FSC-C003956
Certificate code:	CU-FM/COC-016655
First issued date:	January 01, 2006
Last update:	October 14, 2021
Expiry date:	October 13, 2026
Address:	Smallepad 5 - 3811 MG Amersfoort Utrecht

Bron: https://search.fsc.org/en/certificate/a0240000005sTHAAA2/?tab=products

Indien we op zoek gaan naar de FSC gecertificeerde producten W1.2 Fuel Wood en W3.1 Wood chips dan komen we niet op een website of document van FSC uit maar wel op bijvoorbeeld de FSC-CoC certificaten voor de grootste biomassacentrales zoals bijvoorbeeld Orsted Bioenergy & Thermal Power A/S:

Annex A: Scope of Ørsted Bioenergy & Thermal Power A/S FSC™ Chain of Custody and Controlled Wood Certificate NC-COC-009619

Product Type	Trade Name	Output FSC Claims
W1.2	Fuel Wood	FSC 100%; FSC Mix x%; FSC Mix Credit; FSC Controlled Wood
W3.1	Wood chips	FSC 100%; FSC Mix x%; FSC Mix Credit; FSC Controlled Wood
W3.6	Wood pellets	FSC 100%; FSC Mix x%; FSC Mix Credit; FSC Controlled Wood

Bron: 2017-10-31-orstedbioenergy-and-thermal-power-fsc-c130685-nc-coc-009619-nc-cw-009619-fuel-wood-wood-chips-wood-pellets

Liesbeth Gort (She/Her)
Co-founder and CEO Treevive | Sustainability professional | Social entrepreneur

Co-founder and CEO Treevive
Treevive · Full-time
Nov 2021 - Present · 3 yrs

Zie hoofdstuk Trees for All , Trees for Travel, FACE en Face the Future BV

In november 2021 richtte de vorige directeur van FSC-Nederland, Liesbeth Gort haar bedrijf Treevive op wat onderdeel is van het REDD+ Business Initative waar Eneco, Essent (RWE) en Greenchoice deel van uitmaken en bedoeld is voor investeringsklare boslandschapsprojecten met toegang tot investeringskapitaal en de internationale koolstofmarkt om de handel in hoogwaardige koolstofkredieten te ontsluiten.

> we bring together seed capital and skills to transform ideas into investment-ready forest landscape projects with access to investment capital and the international carbon market to unlock trade in quality forest carbon credits.

Bronnen:
2024-10-10-reddplusbusiness-carbon-credits-leden
2024-10-10-liesbeth-gort-co-founder-and-ceo-carbon-credits-market-treevive-and-director-fsc-nederland-linkedin-profiel

The REDD+ Business Initiative is a coalition of businesses that are striving to protect the world's tropical forests via the Voluntary Carbon Market. "One of the strengths of the network is that it connects actors across the value chain in order to promote the common goal. We are therefore grateful that Treevive – as developer of high-quality REDD+ projects – is an active member".

redd+ business initiative

Erik van Zadelhoff
REDD+ Business Initiative

Bron: https://treevive.earth/partners

Dit zijn meerdere duidelijke voorbeelden van belangenverstrengeling t.a.v. de FSC-certificering van Staatsbosbeheer en bijvoorbeeld de FSC-groepscertificering van de Unie van Bosgroepen waarbij een groot aantal organisaties van de Biomassa BV Nederland bij betrokken zijn.

Bronnen:
2002-03-21-skal-cuc-fsc-certification-report-george-borgman-unie-van-bosgroepen-skal-fm-coc-011833
2009-01-00-probos-borgman-biomassastroomlijn-de-logistieke-keten-van-houtige-biomassa-uit-bos-natuur-en-landschap-in-nederland
2009-01-28-borgmanbeheeradvies-presentatie-beon-cogas-beterbos-met-biomassa-ook-hele-bomen
2011-10-14-cuc-fsc-main-evaluation-report-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2011-10-14-cuc-fsc-her-evaluatie-rapport-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2012-06-21-cuc-fsc-surveillance-rapport-nl-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2012-06-21-cuc-fsc-surveillance-report-en-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2012-11-00-vnbl-stadsrand-omvormen-tot-energiebos-advin-bv-borgman-beheer-en-advies-bv-europe-s-energy-point-bv-face-the-future-bv
2012-11-02-biomassalland-houtige-biomassa-bestuursleden-george-borgman-beheer-advies-bv-en-jeroen-oorschot
2012-11-17-probos-borgman-beheer-en-advies-bv-biomassa-stroomlijn-groen-goud-uit-landschapsonderhoud
2013-09-08-vbne-bosschap-biomassalobby-gebruik-van-eigen-houtige-biomassa-in-biomassainstallaties
2014-09-06-energiebos-partners-advin-bv-borgman-beheer-en-advies-bv-europe-s-energy-point-bv-face-the-future-bv
2014-09-16-mdpi-legal-harvesting-sustainable-sourcing-and-cascaded-use-of-wood-for-bioenergy-certification-frameworks
2015-01-27-vbne-biomassalobby-verwarmen-op-eigen-hout-stap-voor-stap-aanpak
2015-03-31-vbne-opvolger-bosschap-biomassalobby-eerste-jaarverslag-de-opbouw
2017-10-31-orstedbioenergy-and-thermal-power-fsc-c130685-nc-coc-009619-nc-cw-009619-fuel-wood-wood-chips-wood-pellets
2019-10-08-david-borgman-directeur-at-borgman-beheer-advies-forestry-consultants-linkedin-profiel
2019-10-09-jeroen-oorschot-borgman-beheer-advies-forestry-consultants-linkedin-profiel
2019-11-01-beon-probos-btg-borgman-beheer-advies-biomassalobby-actieplan-biomassa-en-landschapsonderhoud-in-overijssel
2020-02-10-edu-nl-wur-probos-borgman-beheer-advies-bv-biomassalobby-face-the-future-bv-klimaatbos-co2-compensatie-concept
2020-10-21-rwe-essent-green-gold-label-international-certification-programme-for-sustainable-biomass-website
2020-12-07-probos-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland
2022-10-29-bosgroepen-fsc-group-certificate-c011833cu-fm-coc-02-2022-products-roundwood-fuel-wood
2024-07-17-nationaleco2markt-register-co2-compensatie-certificaten-face-the-future-borgman-beheer-advies-bv-en-probos
2024-10-09-fsc-unie-van-bosgroepen-fsc-c006314-cu-fm-coc-011833-group-certificate-details
2024-10-09-fsc-groeps-certificaat-unie-van-bosgroepen-lijst-organisaties-interne-en-externe-audits-2011-tot-2024
2024-10-09-fsc-unie-van-bosgroepen-fsc-c006314-cu-fm-coc-011833-group-certificate-members

Bron: 2009-01-00-probos-borgman-biomassastroomlijn-de-logistieke-keten-van-houtige-biomassa-uit-bos-natuur-en-landschap-in-nederland

In ons Staatsbosbeheer biomassalobby onderzoeksrapport wordt ook Borgman Beheer Advies BV benoemd.
Het volledige onderzoek bestaat uit de volgende zes delen die gepubliceerd worden via de website:
lobby-facts.the-fab.org

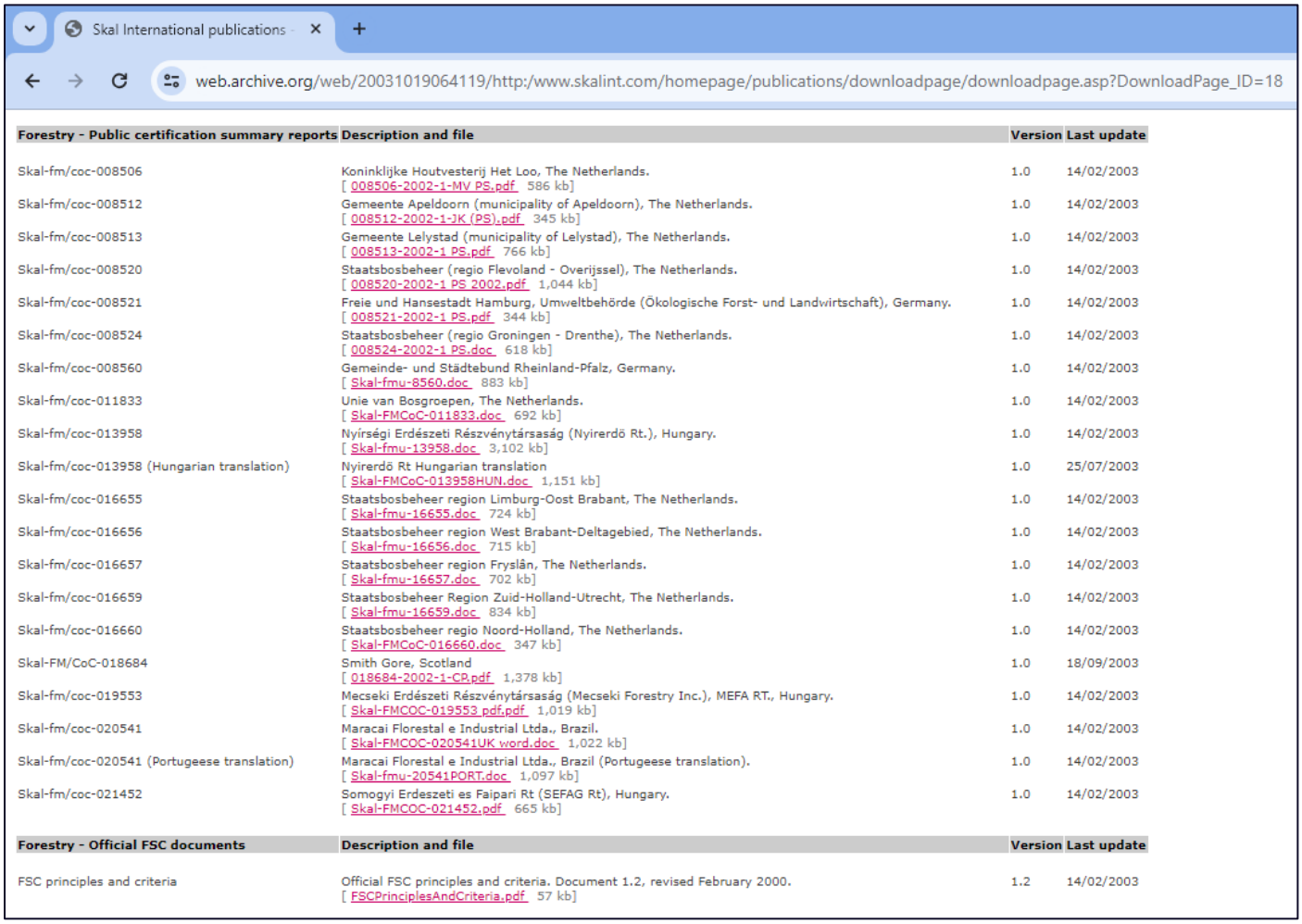
Deel 1: Energiemaatschappijen
Deel 2: Politiek en ambtenaren
Deel 3: Wetenschappers
Deel 4: Consultants en lobbyisten
Deel 5: Certificering en subsidies
Deel 6: Banken en investeerders

In deel 4 van ons onderzoek (Consultants en lobbyisten / een volgend onderzoeksrapport), komt Borgman Beheer Advies BV uitgebreid aan bod. In deel 5 van ons onderzoek (Certificering en subsidies), behandelen we FSC Nederland en FSC International zeer uitvoerig.

FSC-certificering Staatsbosbeheer

In de screenshots hieronder is te zien dat Staatsbosbeheer eerst per Provincie een FSC-audit moest ondergaan en in de nieuwe FSC-rapporten van Staatsbosbeheer is te lezen hoe ze overschakelden naar een certificaat per regio (Noord, Oost, Zuid, West) en vervolgens zijn ze geëindigd met nog maar twee FSC-certificaten voor heel Staatsbosbeheer.

> Formerly 19 FMUs were included under the current certificate. This has now been extended to include a total of 20 FMUs. The scope includes the sale of round timber and firewood, hardwood and softwood.
>
> 4. Significant changes since last evaluation 4.1 Changes in the scope of the certificate, the management and/or harvesting methods As per January 1st 2014, the structure of Staatsbosbeheer has changed.
>
> There are a few ongoing processes that have to be mentioned: - The harvest and regeneration plans are designed and are being implemented. - The SNL subsidy will add new requirements for management and monitoring, the definite policy is expected to take effect in the course of 2014 - The Natura 2000 areas have in many cases no fixed plans; like with the SNL, implementation is done by the provincial government.
>
> The main changes are: - The regions of SBB (North, East, South, West) do not exist anymore. - The certificate of SBB Zuid (South) shall be changed into a SBB Certificate, adding the districts and FMU's that are part of the former SBB North, East and West. - The organisation is now divided into 3 divisions. Each division has several departments (afdelingen) which carry out supported / national tasks.

Skal International publications

web.archive.org/web/20031019064119/http:/www.skalint.com/homepage/publications/downloadpage/downloadpage.asp?DownloadPage_ID=18

Forestry - Public certification summary reports	Description and file	Version	Last update
Skal-fm/coc-008506	Koninklijke Houtvesterij Het Loo, The Netherlands. [008506-2002-1-MV PS.pdf 586 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-008512	Gemeente Apeldoorn (municipality of Apeldoorn), The Netherlands. [008512-2002-1-JK (PS).pdf 345 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-008513	Gemeente Lelystad (municipality of Lelystad), The Netherlands. [008513-2002-1 PS.pdf 766 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-008520	Staatsbosbeheer (regio Flevoland - Overijssel), The Netherlands. [008520-2002-1 PS 2002.pdf 1,044 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-008521	Freie und Hansestadt Hamburg, Umweltbehörde (Ökologische Forst- und Landwirtschaft), Germany. [008521-2002-1 PS.pdf 344 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-008524	Staatsbosbeheer (regio Groningen - Drenthe), The Netherlands. [008524-2002-1 PS.doc 618 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-008560	Gemeinde- und Städtebund Rheinland-Pfalz, Germany. [Skal-fmu-8560.doc 883 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-011833	Unie van Bosgroepen, The Netherlands. [Skal-FMCoC-011833.doc 692 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-013958	Nyírségi Erdészeti Részvénytársaság (Nyirerdö Rt.), Hungary. [Skal-fmu-13958.doc 3,102 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-013958 (Hungarian translation)	Nyirerdö Rt Hungarian translation [Skal-FMCoC-013958HUN.doc 1,151 kb]	1.0	25/07/2003
Skal-fm/coc-016655	Staatsbosbeheer region Limburg-Oost Brabant, The Netherlands. [Skal-fmu-16655.doc 724 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-016656	Staatsbosbeheer region West Brabant-Deltagebied, The Netherlands. [Skal-fmu-16656.doc 715 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-016657	Staatsbosbeheer region Fryslân, The Netherlands. [Skal-fmu-16657.doc 702 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-016659	Staatsbosbeheer Region Zuid-Holland-Utrecht, The Netherlands. [Skal-fmu-16659.doc 834 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-016660	Staatsbosbeheer regio Noord-Holland, The Netherlands. [Skal-FMCoC-016660.doc 347 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-FM/CoC-018684	Smith Gore, Scotland [018684-2002-1-CP.pdf 1,378 kb]	1.0	18/09/2003
Skal-fm/coc-019553	Mecseki Erdészeti Részvénytársaság (Mecseki Forestry Inc.), MEFA RT., Hungary. [Skal-FMCOC-019553 pdf.pdf 1,019 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-020541	Maracai Florestal e Industrial Ltda., Brazil. [Skal-FMCOC-020541UK word.doc 1,022 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-020541 (Portugeese translation)	Maracai Florestal e Industrial Ltda., Brazil (Portugeese translation). [Skal-fmu-20541PORT.doc 1,097 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-021452	Somogyi Erdeszeti es Faipari Rt (SEFAG Rt), Hungary. [Skal-FMCOC-021452.pdf 665 kb]	1.0	14/02/2003

Forestry - Official FSC documents	Description and file	Version	Last update
FSC principles and criteria	Official FSC principles and criteria. Document 1.2, revised February 2000. [FSCPrinciplesAndCriteria.pdf 57 kb]	1.2	14/02/2003

Bron: www.skalint.com/homepage/publications/downloadpage/downloadpage.asp?DownloadPage_ID=18

https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiN2U3NGMyNWEtZTAxNS00MzVhLWExNmMtOThhZjdiYjQ4MWNkIiwidCI6IjEyNGU2OWRiLWVmNjUtNDk2Yi05NmE5LTVkNTZiZWMxZDI5MSIsImMiOjI9

CERTIFICATE STATUS	LICENCE	CERTIFICATE CODE	ORGANIZATION	ROLE	COUNTRY/AREA
VALID	FSC-C011567	CU-COC-011753	Staatsbosbeheer	Certificate holder	NETHERLANDS
VALID	FSC-C003956	CU-FM/COC-016655	Staatsbosbeheer	Certificate holder	NETHERLANDS
TERMINATED	FSC-C005179	CU-FM/COC-016660	Staatsbosbeheer regio Noord-Holland	Certificate holder	NETHERLANDS
TERMINATED	FSC-C022601	CU-FM/COC-016657	Staatsbosbeheer Region Fryslân	Certificate holder	NETHERLANDS
TERMINATED	FSC-C002018	SGS-FM/COC-0226	Staatsbosbeheer Region Gelderland	Certificate holder	NETHERLANDS
TERMINATED	FSC-C003281	CU-FM/COC-008524	Staatsbosbeheer, Regio Noord	Certificate holder	NETHERLANDS
TERMINATED	FSC-C009970	CU-FM/COC-801833	Staatsbosbeheer, Regio Oost	Certificate holder	NETHERLANDS
TERMINATED	FSC-C005083	CU-FM/COC-016659	Staatsbosbeheer, Regio West	Certificate holder	NETHERLANDS

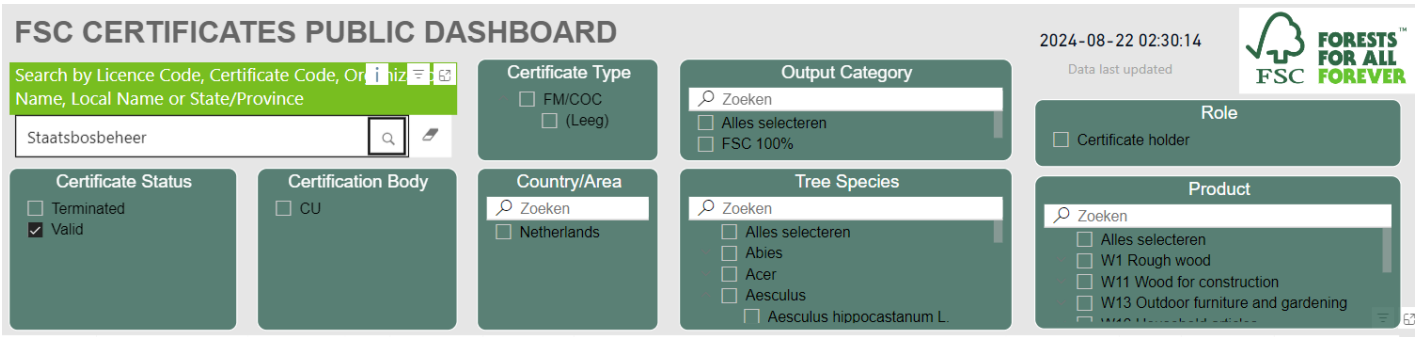
Licence	Certificate Code	Cert Status	CW DDS	Date From	Valid To	Organization Name	Role	Site status	State/Province	Country/Area
FSC-C003956	CU-FM/COC-016655	Valid	No	2021-10-14	2026-10-13	Staatsbosbeheer	Certificate holder	Valid	Utrecht	Netherlands
FSC-C011567	CU-COC-011753	Valid	No	2019-12-10	2024-12-09	Staatsbosbeheer	Certificate holder	Valid		Netherlands
FSC-C003281	CU-FM/COC-008524	Terminated	No	2014-04-25		Staatsbosbeheer, Regio Noord	Certificate holder	Terminated		Netherlands
FSC-C005083	CU-FM/COC-016659	Terminated	No	2014-04-25		Staatsbosbeheer, Regio West	Certificate holder	Terminated		Netherlands
FSC-C009970	CU-FM/COC-801833	Terminated	No	2014-04-25		Staatsbosbeheer, Regio Oost	Certificate holder	Terminated		Netherlands
FSC-C005179	CU-FM/COC-016660	Terminated	No	2007-02-27	2007-11-20	Staatsbosbeheer regio Noord-Holland	Certificate holder	Terminated		Netherlands
FSC-C022601	CU-FM/COC-016657	Terminated	No	2007-02-27	2006-11-01	Staatsbosbeheer Region Fryslân	Certificate holder	Terminated		Netherlands
FSC-C002018	SGS-FM/COC-0226	Terminated	No	2004-02-11	2004-02-11	Staatsbosbeheer Region Gelderland	Certificate holder	Terminated		Netherlands

Bron: 2023-12-14-staatsbosbeheer-fsc-certificering-overzicht-vanaf-1998-waar-oa-zwier-van-olst-bij-meerdere-aanvragen-betrokken-is

Bronnen:
1999-12-21-reformatorisch-dagblad-bomen-kappen-met-beleid
2000-02-03-fsc-nl-standaard-voor-de-certificering-van-goed-bosbeheer
2001-07-26-edu-nl-wur-probos-alterra-certificering-van-kleine-bosbedrijven
2003-10-19-skalint-publications-forest-management-and-chain-of-custody-coc-certification-downloadpage
2007-01-26-vvnh-nbvt-centrumhout-biomassalobby-duurzaam-bosbeheer-en-houtkeurmerken-de-stand-van-zaken
2023-03-26-bosgroepen-fsc-groepscertificaathouder

FSC-auditrapporten Staatsbosbeheer

Wij konden voor Staatsbosbeheer enkel nog hele oude FSC-auditrapporten vinden die in het begin van de eeuw opgesteld zijn en enkel nog in het internetarchief te vinden waren (dus niet via zoekmachines te vinden zijn). Als we bijvoorbeeld zoeken op de FSC-certificering van Staatsbosbeheer dan komen we uit op het volgende FSC-dashboard:

Licence	Certificate Code	Cert Status	CW DDS	Date From	Valid To	Organization Name	Role	Site status	State/Province	Country/Area
FSC-C003956	CU-FM/COC-016655	Valid	No	2021-10-14	2026-10-13	Staatsbosbeheer	Certificate holder	Valid	Utrecht	Netherlands
FSC-C011567	CU-COC-011753	Valid	No	2019-12-10	2024-12-09	Staatsbosbeheer	Certificate holder	Valid		Netherlands

https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiN2U3NGMyNWEtZTAxNS00MzVhLWExNmMtOThhZjdiYjQ4MWNkIiwidCI6IjEyNGU2OWRiLWVmNjUtNDk2Yi05NmE5LTVkNTZiZWMxZDI5MSIsImMiOjI9

Als we vervolgens online via google zoeken op de volgende FSC-licentie of certificaat codes van Staatsbosbeheer:

FSC-C003956 CU-FM/COC-016655
FSC-C011567 CU-COC-011753

Dan komen we enkel het 2001-05-29-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-limburg-oost-brabant.doc auditrapport tegen (zie de bijlage):

> Staatsbosbeheer **region Limburg-Oost Brabant**
> The Netherlands
> Skal-FM/CoC-016655
> Certification report Skal-FM/CoC-016655-2001-1-JK **(07 March 2002)**

Op 22 augustus 2024 leverde Wyke Smit, de directeur van FSC-Nederland als onderdeel van haar wederhoor en reactie op ons onderzoeksrapport de volgende link aan waarmee we de auditrapport van Staatsbosbeheer konden downloaden: FSC Search. In het hoofdstuk SKAL / Control Union FSC-certificering voor Staatsbosbeheer leggen we aan de hand van die auditrapporten uit waarom we niet onder de indruk waren over de kwaliteit van de auditrapporten en van mening zijn dat Staatsbosbeheer niet alleen onterecht een FSC-certificaat heeft behouden al die jaren maar deze ook gebruikt voor greenwashing van het vernietigen van natuur, biodiversiteit en het schade toebrengen aan het klimaat en daarmee onze toekomst. We vonden via die link ook de 'nieuwe' versie van het FSC-certificaat van Staatsbosbeheer:

> License Code: FSC-C003956
> Certificate Code: CU-FM/COC-016655

Bronnen:
2006-01-01-fsc-c003956-cu-fm-coc-016655-certification-record-staatsbosbeheer
https://search.fsc.org/en/certificate/a0240000005sRIPAA2

Op 8 september 2017 presenteert de door RWE Essent betaalde wetenschapper Martin Junginger zijn oratie 'Naar een bio-based economy: tussen panacee en pandemonium' waarin hij aangeeft dat de biomassa die bijvoorbeeld RWE Essent importeert niet of nauwelijks FSC-gecertificeerd is en waarschijnlijk ook nooit gecertificeerd gaat worden:

> Zo moet het hout FSC of equivalent gecertificeerd zijn. (...) Ik zie echter momenteel twee problemen bij deze aanpak: ten eerste zijn deze eisen dermate streng dat het moeilijk kan worden om voldoende hout te vinden dat aan al deze criteria voldoet. Zo halen we op dit moment veel hout ter vervanging van kolen uit naaldboomplantages uit het zuidoosten van de VS. Echter, deze plantages zijn niet of nauwelijks FSC-gecertificeerd omdat de lokale papierindustrie daar weinig waarde aan hecht. Dit kan natuurlijk veranderen, maar dat kost veel tijd. Bovendien is bio-energie uiteindelijk ook niet de voornaamste afzetmarkt voor dit hout. Daarom zal de motivatie voor landeigenaren om hun bos te certificeren beperkt blijven. Ten tweede – en dit is wellicht belangrijker: als we blijven meten met verschillende maatstaven voor aan de ene kant energie en aan de andere kant overige toepassingen, dan kunnen we uiteindelijk al het duurzame hout naar Nederland en de EU halen, maar zal het niet-duurzaam geproduceerde hout lokaal in de VS gebruikt worden.
>
> Bron: 2017-09-08-uu-copernicus-institute-junginger-naar-een-biobased-economy-tussen-panacee-en-pandemonium

Op 9 december 2020 publiceert onderzoeksbureau 'Investico' in samenwerking met onderzoeksprogramma 'Argos' en internationaal onderzoekcollectief 'Money to Burn' een rapport waaruit blijkt dat biomassacentrales in Nederland versnipperde bomen uit kaalkap mogen gebruiken als biomassa, ondanks de strenge duurzaamheidseisen die Nederland aan het product zou stellen waardoor ook volledige bomen in de verbrandingsoven eindigen. In het hoofdstuk 2020: Hele bomen voor biomassa en certificering is schijnvertoning hebben we het rapport uitgebreider besproken. In dit hoofdstuk is enkel het deel opgenomen dat te maken heeft met de certificeringslabels FSC, GGL en BetterBiomass (NTA8080) voor duurzaam bosbeheer:

> Bij grootschalige houtstook in omgebouwde kolencentrales kan het vele decennia duren voordat biomassa 'groener' is dan fossiele energie. Chemisch gezien is hout een veel minder efficiënte brandstof dan steenkool: bij het opwekken van dezelfde hoeveelheid energie, komt 15 procent meer CO2 vrij. Als je kolen vervangt door hout, komt er dus zelfs meer CO2 uit de schoorsteen – die in de periode daarna door nieuw groeiende bomen moet worden gecompenseerd. Die tijdsduur – de 'koolstofschuld' – wordt nergens meegenomen in de boekhouding: de houtkorrels tellen meteen als CO2-neutraal. Maar we hebben helemaal geen decennia om klimaatverandering tegen te gaan.

Het ministerie van Economische Zaken kent de bezwaren rondom de extra CO2-uitstoot en eist dat pellets die hier verstookt worden, voorzien zijn van een duurzaamheidscertificaat. Voormalig minister Kamp beloofde dat Nederland de meest 'uitgebreide criteria' zou stellen aan de houtsnippers. 'In 2013 sloten we het Energieakkoord. Zeven jaar later zijn we nog steeds aan het steggelen over biomassa.' Hilde Stroot, programmadirecteur bij Greenpeace, noemt de bijstook van biomassa een 'duivels dilemma'. 'Steeds stellen de bedrijven de eisen naar beneden bij'. Dus stapte Greenpeace naar de rechter. Die verwees de partijen weer naar een geschillencommissie, die ook geen eindoordeel velde. 'Wij geloven ondertussen niet meer dat dit goedkomt', zegt Stroot.

De ruzies zijn complex maar gaan vooral over de keurmerken die de duurzaamheid van de biomassa moeten aantonen. Het meest gerenommeerde keurmerk voor hout is FSC, maar de regels daarvoor dateren van voor het biomassatijdperk en zeggen niets over de CO2-uitstoot van het geoogste hout. Bovendien staat FSC kaalkap van stukken bos toe. (...) als je al dat hout tot pellets vermaalt, zou dat leiden tot een enorme CO2-uitstoot.

De overheid vindt FSC dus niet voldoende. Momenteel is het 'Sustainable Biomass Program' (SBP) het enige keurmerk dat volgens de Nederlandse overheid de duurzaamheid van bos tot energiecentrale zou garanderen. SBP werd opgericht door een aantal grote Europese energiebedrijven, zoals RWE [Essent], Vattenfall en het Britse Drax.

Alle pellets die in Nederlandse kolencentrales worden verstookt, moeten in principe voorzien zijn van dat SBP-stickertje. Maar soms ook niet. Omdat er afgelopen jaar niet genoeg van dat hout was, riep minister Wiebes in 2019 een uitzonderingsregel in het leven. In plaats van de energiebedrijven te vertellen dat zij minder hout mochten verstoken, stond hij ze toe om ook hout met slechts een FSC- of minder strenge PEFC-keurmerk te gebruiken.

Energiebedrijven RWE [Essent] en Uniper willen ons niet vertellen welke certificaten de door hen ingekochte houtsnippers dragen, maar verwijzen naar een rapport van [betaalde biomassalobbyorganisatie] onderzoeksbureau CE Delft over de certificering van de in 2019 verstookte pellets. De onderzoekers bekeken de duurzaamheidspapieren van de energiebedrijven en vinkten af welke keurmerken zij tegenkwamen. Wat er precies in de bossen gebeurt, hebben ze niet onderzocht. Ook de overheid controleert niet ter plaatse, zegt een woordvoerder van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), die namens de overheid de biomassasubsidies uitkeert. De controle is uitbesteed aan private auditbureaus, die weer gecontroleerd worden door een raad en een toezichthouder.

Slechts veertig procent van de vorig jaar in onze kolencentrales opgestookte biomassa, hoefde aan de extra strenge Nederlandse eisen te voldoen. Hiervan zou het overgrote merendeel (87 procent) ook daadwerkelijk voldoen aan die regels. Maar bij welke leveranciers het hout precies vandaan komt, staat niet in het rapport. En als slechts 40 procent van de biomassa in Nederlandse centrales voldeed aan de strenge Nederlandse norm, hoe zit het dan met de overige zestig procent? Dat is bijna 500 duizend ton geïmporteerd hout.

Ook wanneer we keurmerken 'Green Gold Label (GGL) en 'Better Biomass Program' (NTA8080), die certificaten uitgeven voor dit type biomassa, om toelichting vragen, komen we niet verder dan dat het zaagsel, snoeiafval of sloophout betreft. Heeft Greenpeace enig zicht op waar deze enorme hoeveelheid afval vandaan komt? 'Nope, nada,' zegt beleidsmedewerker Wolfgang Richert.

Bron: 2020-12-09-investico-hoe-estse-bomen-worden-opgestookt-in-onze-centrales

FSC-certificaat eisen afgezwakt, zonder normen en op basis van vertrouwen

Op 13 maart 2019 is de volledig herziene FSC-standaard voor bosbeheer in Nederland gepubliceerd. De Nederlandse FSC-standaard moest worden herzien na klachten van de bosbeheerders die het teveel gedoe vonden en er van af wilden zien als de eisen niet aangepast zouden worden. In het nieuwsbericht van biomassalobbyorganisatie de VBNE (voorheen Bosschap) over de publicatie van de nieuwe FSC-standaard in Nederland is het volgende te lezen:

Er is de afgelopen jaren (soms forse) kritiek geweest op de standaard, die zou leiden tot een toename van administratieve lasten. Omdat een simpele update van de oude standaard niet voldoende zou zijn, is gekozen voor een volledige herziening. Hierbij waren een tweetal uitgangspunten leidend:

(1) het terugdringen administratieve lasten bij certificering en
(2) het benadrukken van de praktische uitvoering van het bosbeheer.

Voor de standaard betekent dit:

• Er zijn geen eisen opgesteld voor zaken die door Nederlandse wetgeving voldoende worden afgedekt;

• Het controleren door de auditor of daadwerkelijk aan wet- en regelgeving wordt voldaan gebeurt alleen in die gevallen waarbij dat (schijnbaar) niet zo is;

• De wijze van controle door een auditor is zo concreet en eenduidig mogelijk beschreven in de standaard;

• Er is naar gestreefd in de standaard geen normen op te nemen voor beheerwerkzaamheden; bosbeheer is immers vrijwel altijd maatwerk. Normen voor boswerkzaamheden werken vaak gelijkvormigheid in de hand, terwijl juist diversiteit van belang is voor veel bosfuncties;

• De audits zullen vaker gaan over de beoordeling of een gekozen strategie tot het gewenste doel leidt. Geen beoordeling op papier maar discussie tussen beheerder en auditor!

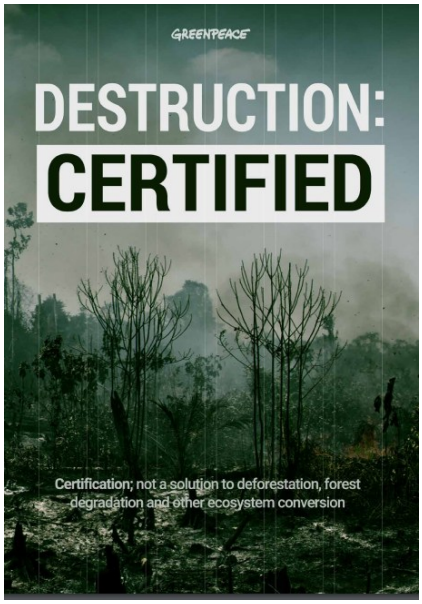
• Er zijn geen eisen opgenomen voor onderwerpen die weliswaar belangrijk zijn, maar die geen aandacht nodig hebben omdat de beheerpraktijk er voldoende aandacht aan besteedt en/of de ontwikkelingen voldoende in de goede richting gaan. Zo vindt u geen eisen terug over het aandeel inheemse bomen.

Bron: 2019-03-13-vbne-biomassalobby-nieuwe-nederlandse-fsc-standaard-gepubliceerd-geen-normen-en-standaard-geen-controle

Dankzij belangenorganisaties zoals de biomassalobbyorganisatie VBNE (voorheen Bosschap) waar Sylvo Thijsen de huidige directeur van Staatsbosbeheer (2013 tot 2025) in het bestuur van de VBNE zat als vicevoorzitter/plaatsvervangend voorzitter, en ook Harrie Hekhuis, de programmadirecteur Bos & Klimaat van Staatsbosbeheer bestuurslid van is en Henk Wanningen de belangen behartigd (de directeur van Bio-Enerco, de eerste biomassa BV van Staatsbosbeheer en Sr. Business Developer van Energiehout BV, de tweede Biomassa BV van Staatsbosbeheer en bestuurslid FSC Nederland), zijn die Nederlandse FSC-eisen dusdanig afgezwakt dat organisaties zoals Greenpeace het vertrouwen erin opgezegd hebben en rapporten hebben uitgebracht waarin ze aantonen dat het FSC- en 'Green Gold Label' (GGL) certificaat gebruikt wordt door bedrijven zoals RWE Essent om de destructie van bossen en biodiversiteit te greenwashen.

In het 'Destruction: Certified' (2021) rapport van Greenpeace International wordt specifiek verwezen naar het destructieve Nederlandse biomassabeleid en de belangenverstrengelingen:

Certified companies, including with the widely-known FSC label, are reportedly linked to forest destruction, land disputes and human rights abuses warns a new report from Greenpeace International. Destruction: Certified , released today, shows that many certification schemes used for products such as palm oil and soya for animal feed are, in fact, effectively greenwashing destruction of ecosystems and violations of Indigenous and labour rights. Certification fails to tackle the core issues they claim to address.

3 Two examples in the Netherlands are (...) ADBE for biomass subsidies (see https://adviescommissiedbe.nl). In both cases the assessment committees have experts that have clear links to the forest or timber or biomass sector. Their independence can therefore be questioned.

4 For example, in the Netherlands, in the case of subsidies for co firing biomass for four coal-fired power plants - the so-called SDE+/SDE++ scheme – the Dutch Minister of Economic Affairs and Climate Policy decided in Q3 2018 not to follow the advice of the independent assessment committee that is tasked with advising the minister because it did not lead to enough certification schemes being recognized; he instead made an exception and accepted the FSC and PEFC schemes for an interim period until the end of 2019, even though the PEFC was the weakest of all certificates being assessed. This is the 'Exception in 2019' mentioned on the Netherlands Enterprise Agency website (see Netherlands Enterprise Agency, Sustainability criteria for solid biomass under the SDE+/SDE++ scheme [Website]). While the details of this exception are no longer visible on this page, the category 1 and 2 overview document shows that the PEFC-approved schemes (ATFS and SFI) have the lowest scores of the approved schemes.

Bronnen:
2021-03-10-greenpeace-certification-schemes-such-as-fsc-are-greenwashing-forest-destruction
2021-03-15-greenpeace-report-certification-not-a-solution-to-deforestation-forest-degradation-and-ecosystem-conversion

Sinds het 'Destruction: Certified' (2021) rapport van Greenpeace-International zijn er meerdere nieuwsberichten gepubliceerd en wetenschappelijke rapporten uitgekomen waarin wordt uitgelegd hoe onbetrouwbaar het FSC-label is. Hieronder hebben we een aantal quotes uit de meerdere rapporten van het afgelopen jaar geplaatst:

- Five green labels – FSC, RTRS, RSPO, Fairtrade International and Rainforest Alliance – were the focus of a new study in Forest Policy and Economics, representing EUDR-covered commodities timber, rubber, soy, palm oil, coffee and cocoa
- The study found that none is fully aligned with the most important requirements of the EUDR relating to deforestation and legality
- The study also found that all schemes assessed had a lenient attitude towards non-compliance, with actors being allowed to retain certification despite violating laws, increasing the risk of EUDR non-compliance
- Earthsight has previously highlighted that this is because the burden of proof set by certification schemes, which allows entities to retain certification status despite glaring evidence of wrongdoing, is the opposite of the EUDR's 'negligible risk' approach
- The study provides fresh evidence for why policymakers must continue to ensure that such schemes are not relied on for EUDR implementation, either in theory or practice
- Though some schemes are in the process of introducing changes in light of EUDR requirements, early indications are that these will be insufficient to address the many flaws identified

Bronnen:
2024-04-18-sciencedirect-voluntary-sustainability-standards-to-cope-with-new-eu-regulation-on-deforestation-a-gap-analysis
2024-08-15-earthsight-academic-study-confirms-green-labels-like-fsc-fall-short-of-requirements-set-by-upcoming-eu-deforestation-law

Voluntary certification schemes very similar to those now central to RED have long been subject to detailed critiques and large amounts of evidence of ineffectiveness and consequent greenwashing. Foremost amongst these has been the Forest Stewardship Council (FSC), upon which some of the schemes now operating under RED appear to have been modelled, and which operate in very similar ways.

The FSC has been highly controversial since shortly after it was established in 1993, with hundreds of examples of certificates being issued to forestry companies not compliant with the FSC principles and criteria or national standards.14 These non-compliant certificates have often involved certification bodies now employed by the RED voluntary schemes. Numerous leading environmental organisations such as Greenpeace International and Friends of the Earth quit their memberships of the FSC over failure of the organisation to improve, despite years of calls for reform.15

The structural problems of the FSC has been detailed in at least two major studies, the first of which dates from 2002,16 and the second in 2021.17 Lessons could well have been learned from these in the RED legislation, but in fact on some issues – such as transparency – voluntary schemes now recognised by RED are allowed to operate to even lower standards than the FSC.

Certification under FSC is, in practice, an important part of the functioning of some of the RED schemes, such as SBP, where FSC Controlled Wood and Chain of Custody certificates (along with Programme for the Endorsement of Forest Certification (PEFC) certification) are used by forest biomass producers to indicate their sustainability and integrity of supply chains. Both these forms of certificate have been subject to accusations of unreliability, the former because it does not require any on-site audits, and rests in fact on a desk-based risk-assessment process.18

Doubts and concerns about relying on voluntary schemes have been raised from the outset. Even before the first 2009 RED, other voluntary certification schemes, similar to those now central to RED – especially the Forest Stewardship Council (FSC) – had long been subject to detailed critiques and evidence of ineffectiveness and consequent greenwashing.10

Prominent members of the ISEAL Alliance, including the FSC, have been demonstrably non-compliant with multiple elements of ISEAL's Codes of Conduct for years if not decades, apparently with impunity. There is in fact no system within ISEAL to

record non-conformities by its members against the various Codes of Conduct. There are no publicly documented instances of ISEAL Alliance members being suspended or expelled.
There is a requirement under the 2022 RED implementing regulation that the schemes should "to the extent possible" include "in the governance structure and decision-making a broad range of representatives from various relevant stakeholder groups".36 This form of organisation groups very different interests together as 'stakeholders' in the same endeavour. It replicates the model developed under schemes such as the FSC and RSPO, and has served as a very effective means of gaining legitimacy, even as the schemes' results have become progressively less credible.

Many civil society groups have learned from previous experience in private schemes such as the FSC and the Round Table on Sustainable Palm Oil (RSPO) that their participation is usually not meaningful in terms of influencing important decisions, whilst their presence merely lends credibility. It has become clear from such experiences that multistakeholderism in private sector schemes can dissolve the important distinction (and often opposition) between rights-holders and mere vested interests, displace the role of democratic institutions, weaken the accountability of those with greater power, conceal conflict of interest, and allows capture by dominant economic interests.37

Hence, in practice, the third-party certification against the sustainability criteria can rest heavily or entirely on self-reporting by the economic operator. In the case of woody biomass, the self-reporting often involves reference to other certification schemes, particularly the FSC and PEFC. Here, egregious conflicts of interest can and have arisen. As exemplified in Case Studies 1 and 2 below, audits have involved assessment of supply chains, the compliance of which rests on FSC certificates which had been generated by the same certification body as was carrying out the RED audits (and in some cases, by the same individual auditor). The certification bodies were, in fact, certifying their own work.

There have been no on-site audits of forest supply areas at all since 2020. Enviva Ahoskie's FSC Chain of Custody certificates have, throughout the entire period of SBP certification by SCS, also been issued by SCS.45 None of the third-party chain of custody certifications held by Enviva require any onsite audit either. The vast majority of Enviva's supplying forest areas have never been visited by an auditor. In practice, the compliance of Enviva's supply base with the RED sustainability criteria is thus almost entirely dependent on the company's own reports. The audits under SBP serve primarily to add a degree of third party credibility to what is, to all intents and purposes, a self-certification process, at least as far as maintenance of forest management standards is concerned.

The non-publication of meaningful summary audit reports, and specifically the lack of detail on nonconformities and their treatment by certification bodies makes it impossible to know – even for the Commission itself – whether the Commission's requirements (set out in the 2022 Regulation, Art 10.3) concerning non-conformities are being respected. This includes, importantly, the categorisation of nonconformities as 'critical', 'major' or 'minor', the finding and treatment of which can determine whether a certificate is issued or not. The experience in other certification systems such as the FSC (including by certifiers highly active in RED certification) has been that certification bodies can and do easily downgrade or mis-categorise high-level non-conformities to ensure that a certificate is issued. The 'closing out' by the certifiers of high-level non-conformities on the basis of promised future actions, or the adoption of 'paper policies', rather than actual observed improvements to operations, has been seen to occur in other schemes.47

Of course, if on-site audits aren't conducted, or are minimal, then potential high-risk factors are less likely to be found, and hence on-site audits won't be conducted in the future. There is nothing in the rules preventing conflicts of interest whereby auditors under the scheme might rely on other forms of certification (such as FSC) to check sustainability of supply chains, and where the same certification body has been responsible for that form of certification too.

All of the audits were carried out by NepCon/ Preferred by Nature – which had also been responsible for issuing Graanul's FSC Controlled Wood certificates since 2017.64 In other words, in terms of guaranteeing acceptability of the supplying sources, the certifier was auditing its own audits (which in the case of FSC Controlled Wood also requires no actual on-site inspection). In at least one audit, an individual member of the audit team for the SBP certification had also been responsible for signing off the corresponding FSC certificate.65 In keeping with the way nonconformities are often resolved under the FSC system, a major non-conformity under the most recent SBP audit for sourcing from clearcutting in buffer zones around sacred forests was resolved simply by the company committing to do better in future.

ISCC has 67 ‘cooperating’ certification bodies – including SCS, Société Générale de Surveillance (SGS) and TÜV SÜD, whose audits have been found repeatedly faulty in other certification systems, not the least in the FSC. They also include Control Union, which has been removed from the RSB system. Its database suggests that it has around 7,000 EU RED-compliant certificates currently issued, making it one of the largest schemes.71 Just five certification companies – SGS, Control Union, RINA, Bureau Veritas and SCS – account for more than half of these. ISCC’s database also lists around 370 EU RED certificates which have been withdrawn. It is one of the least transparent. Whilst it seems mostly to publish summary audit reports (though not all), the content of these is very limited, making any external assessment of the certification more or less impossible.

RSB has only two audit companies accredited to it, SCS and SGS, both of which have long records of faulty certification in other systems, especially the FSC.76 Unusually, RSB lists Control Union as a ‘former certification body’, having been “withdrawn” by in August 2022.77 The reasons for this are not stated, but Control Union continues to operate under other schemes, including SURE, for whom it is one of the largest certifiers.

The company relies primarily on Programme for the Endorsement of Forest Certification (PEFC) and FSC certification to demonstrate the sustainability of its wood.19 In 2021, Greenpeace Netherlands published a report by the Centre for Research on Multinational Corporations (SOMO) which concluded that Estonian pellets sourced from Graanul Invest include those derived from logging in high conservation forests, watersheds, and peatland forests.20 Analysis of SBP’s Public Summary audit reports reveals that, whilst the company was first certified in 2016, it was not until January/February 2024 that any forests supplying Graanul’s wood were actually visited by Preferred by Nature auditors.21

Bronnen:
2024-09-24-fern-certification-of-biomass-fuels-under-the-eu-red-is-failing-to-protect-forests-and-the-climate-summary
2024-09-24-fern-why-certification-of-eu-s-biomass-energy-supplies-under-the-red-is-failing-to-protect-forests-full

In ons Staatsbosbeheer biomassalobby onderzoeksrapport wordt de FSC zijdelings benoemd en maakt onderdeel uit van deel 2 van ons onderzoek (Politiek en ambtenaren). Het volledige onderzoek bestaat uit de volgende zes delen die gepubliceerd worden via de website: lobby-facts.the-fab.org

Deel 1: Energiemaatschappijen
Deel 2: Politiek en ambtenaren
Deel 3: Wetenschappers
Deel 4: Consultants en lobbyisten
Deel 5: Certificering en subsidies
Deel 6: Banken en investeerders

In deel 5 van ons onderzoek (Certificering en subsidies), komt zowel FSC-Nederland als FSC-International zeer uitgebreid aan bod.

Op 21 augustus 2024 reageerde Wyke Smit, de directeur van FSC-Nederland op ons verzoek om wederhoor. Naar aanleiding van haar reactie hebben we een aantal correcties en toevoegingen opgenomen in dit rapport. Vervolgens hebben we haar een aantal vragen gesteld m.b.t. activiteiten van FSC-Nederland die onder onze Definitie biomassalobby vallen. Daarnaast hebben we haar om een reactie gevraagd op de meerdere wetenschappelijke rapporten waarin het FSC-label wordt beschuldigd van o.a. “forest destruction, land disputes, human rights abuses, greenwashing destruction of ecosystems and violations of Indigenous and labour rights.” De wederhoor van FSC-Nederland, onze vragen en de reactie van Wyke Smit is hier te lezen: 2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Bronnen:
https://gelderland.stateninformatie.nl/document/9029085/1/Bijlage_10
1999-08-30-fsc-nederland-goed-hout-kvk-30158761-oprichter-staatsbosbeheer-biomassa-bvs-zwier-van-olst-en-bestuur-henk-wanningen
1999-12-21-reformatorisch-dagblad-bomen-kappen-met-beleid
2000-02-10-fscnl-final-proposal-for-the-national-dutch-fsc-standard
2000-10-12-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-biomassa-energiehout-bv-staatsbosbeheer-deelnemers
2001-04-02-kvk-staatsbosbeheer-energiehout-bv-en-biogrondstoffen-bv-handelsregisterhistorie-directeur-zwier-van-olst
2001-01-23-fsc-nl-contact-princenhofpark-1-driebergen-is-zelfde-adres-energiehout-bv-staatsbosbeheer
2001-04-29-fsc-nl-contactpersoon-is-goedhout-is-zelfde-adres-als-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer
2002-03-18-aide-fsc-in-nederland-van-noviteit-tot-business-as-usual
2002-11-14-rff-trading-in-credibility-the-myth-and-reality-of-the-forest-stewardship-council-fsc

2003-00-00-staatsbosbeheer-vijf-jaar-certificering-van-experiment-tot-routine
2002-02-08-skalint-publications-documents-and-chain-of-custody-coc-certifications
2003-06-17-somo-inventarisatie-multi-stakeholder-initiatieven-forest-stewardship-council-fsc
2003-07-29-skal-fsc-eko-certification-report-staatsbosbeheer-region-flevoland-overijssel-zwolle-skal-fm-coc-008520
2003-10-19-skalint-publications-forest-management-and-chain-of-custody-coc-certification-downloadpage
2004-08-11-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-energiehoutbv-staatsbosbeheer-adres-driebergen-fsc-secr-0010-skal-coc-81343
2005-07-11-sgb-fsc-presentaties-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-als-energiehout-bv-staatsbosbeheer
2005-07-14-fscnl-fsc-standaard-voor-nederland-bos-goedgekeurd
2006-05-19-gov-nl-tweede-kamer-brief-minlnv-evaluatie-staatsbosbeheer
2007-01-26-vvnh-nbvt-centrumhout-biomassalobby-duurzaam-bosbeheer-en-houtkeurmerken-de-stand-van-zaken
2008-10-30-fern-greenpeace-ifia-ssnc-tft-joined-statement-regaining-credibility-and-rebuilding-support-changes-the-fsc-needs-to-make
2009-05-12-greenpeace-the-dutch-economic-contribution-to-deforestation-and-forest-degradation-in-indonesia-and-malaysia-1995-2007
2010-01-13-fsc-policy-group-chain-of-custody-coc-certification-fsc-guidelines-for-certification-bodies-fsc-pol-40-002-2004-en
2013-09-02-edu-nl-wur-fsc-keurmerk-onder-vuur
2014-02-25-fsc-watch-a-chance-to-ask-fscs-director-of-strategic-development-some-questions
2014-10-10-climaxi-fsc-en-het-greenwashen-van-houtpellets
2015-11-20-fsc-nederland-herziening-self-approval-is-nu-toegestaan-controle-door-certificeerder-achteraf
2017-08-03-volkskrant-kolencentrales-stoken-niet-duurzaam-zaagsel-en-omzeilen-zo-afspraken-energieakkoord
2018-03-26-greenpeace-verandering-in-het-greenpeace-lidmaatschap-van-de-forest-stewardship-council-fsc
2019-03-13-vbne-biomassalobby-nieuwe-nederlandse-fsc-standaard-gepubliceerd-geen-normen-en-standaard-geen-controle
2019-05-20-trouw-greenpeace-sleept-energiebedrijven-voor-de-rechter-om-stook-van-biomassa
2019-06-01-fsc-std-nld-02-2018-the-fsc-national-forest-stewardship-standard-of-the-kingdom-of-the-netherlands
2020-03-31-gov-nl-pbl-rwe-essent-copernicus-instituut-uu-betaalde-palm-olie-biomassalobby-betrokkenheid-voorbeeld
2020-03-31-edsp-eco-research-on-the-gov-nl-pbl-rwe-essent-copernicus-institute-uu-involvement-in-the-paid-palm-oil-biomasslobby
2020-04-22-staatsbosbeheer-dossier-biomassa-veelgestelde-vragen-organisaties-bio-enerco-energiehout-bv
2020-07-31-fsc-nl-national-risk-assessment-for-the-netherlands
2020-12-09-investico-hoe-estse-bomen-worden-opgestookt-in-onze-centrales
2021-03-10-greenpeace-certification-schemes-such-as-fsc-are-greenwashing-forest-destruction
2021-03-15-greenpeace-report-certification-not-a-solution-to-deforestation-forest-degradation-and-ecosystem-conversion
2021-07-09-fsc-watch-channel-4-exposes-fsc-s-lobbying-for-weakening-eu-forest-biomass-rules
2023-06-15-nrdc-biofuelwatch-dwa-sef-brandbrief-cie-ezk-ronde-tafel-biomassa-tekortkomingen-sbp-en-fsc-cert-en-rol-martin-junginger
2023-06-15-nrdc-biofuelwatch-dwa-sef-letter-cie-ezk-round-table-biomass-shortcomings-sbp-and-fsc-cert-and-role-martin-junginger
2023-12-11-fsc-watch-estonia-five-members-withdrew-from-the-fsc-because-the-certificate-does-not-guarantee-the-protection-of-forest
2024-01-09-kvk-fsc-nederland-stichting-goed-hout-en-papier-uittreksel-handelsregister-30158761
2024-01-11-bosgroepen-unie-bosbeheer-fsc-groepscertificering-skal-cu-fm-coc-011833
2024-03-12-fsc-watch-ikea-and-the-forest-stewardship-council-dont-believe-the-greenwashing
2024-04-18-sciencedirect-voluntary-sustainability-standards-to-cope-with-new-eu-regulation-on-deforestation-a-gap-analysis
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor
2024-08-15-earthsight-academic-study-confirms-green-labels-like-fsc-fall-short-of-requirements-set-by-upcoming-eu-deforestation-law
2024-09-24-fern-certification-of-biomass-fuels-under-the-eu-red-is-failing-to-protect-forests-and-the-climate-summary
2024-09-24-fern-why-certification-of-eu-s-biomass-energy-supplies-under-the-red-is-failing-to-protect-forests-full

Better Biomass (NTA 8080) certificering

De Better Biomass (NTA 8080) certificering waarvan je het logo op de website van de Biomassa BV van Staatsbosbeheer (www.bio-enerco.com) kunt zien is 'ontwikkeld' door een commissie van organisaties die belangen hebben bij het verkrijgen van subsidies, de certificering en het kappen, vervoeren, verhandelen of verbranden van houtige biomassa waaronder Staatsbosbeheer.

Op de Better Biomass website is op de pagina 'Over ons/Commissie van deskundigen' te lezen dat Henk Wanningen, de directeur van Bio-Enerco BV, de biomassa BV van Staatsbosbeheer (sinds 2002), Sr. Business Developer van Energiehout BV, de tweede Biomassa BV van Staatsbosbeheer, betrokken was bij de initiële ontwikkeling van de NTA8080 Better Biomass normering voor de biomassaketen en bestuurslid is van FSC-Nederland. Zie ook: 1999: Staatsbosbeheer richt FSC-Nederland op. Op de website is ook te lezen dat de volgende organisaties verantwoordelijk zijn voor de Better Biomass (NTA8080) normering:

BVOR	Greenpeace
Brinkmann Consultancy	IUCN-NL
CE Delft	NCIV
CNG Net	RIVM
DEKRA Certification	Minez/RVO
E.On (Uniper)	Platform Bio-energie
ENECO Energie	Quality Services Certification
Essent (RWE)	Staatsbosbeheer
FSC Netherlands	Vattenfall
GDF Suez (ENGIE)	Vereniging Afvalbedrijven
GMSP Consultants	Wereld Natuurfonds (WNF)

We vinden het hierbij wel zo netjes om te vertellen dat organisaties zoals Greenpeace Nederland (Joris Thijssen), WNF Nederland (Minister Ed Nijpels en Minister Jacqueline Cramer en Jan Paul van Soest) en FSC Nederland (o.a. Zwier van Olst en Henk Wanningen, beiden directeur van een Biomassa BV van Staatsbosbeheer) niet de standpunten uitdragen van de internationale natuurbeschermingsorganisaties met dezelfde naam, ten aanzien van de inzet van houtige biomassa als energiebron. Greenpeace Nederland heeft zich na het vertrek van Joris Thijssen publiekelijk uitgesproken tegen biomassa: 2021: Greenpeace - exit convenant duurzaamheid biomassa leugen.

Op het Linkedin-profiel van Henk Wanningen staat dat Henk Wanningen lid was van de commissie Cramer die de certificeringseisen heeft opgesteld en daar is ook te lezen dat hij zich ingezet heeft voor de overige organisaties die belangen hebben zoals de VBNE (voorheen Bosschap), Platform Bio-energie (PBE/NL-BEA) en Essent RWE (Green Gold Label) biomassacertificering.

In 2006 heeft de commissie Cramer die bijna volledig bestond uit organisaties die een financieel belang hadden bij het kappen en verbranden van biomassa, onder leiding van Minister Jacqueline Cramer, de duurzaamheidscriteria voor biobrandstoffen ontwikkeld. Zij werd vervolgens de voorzitter van het RWE Essent Green Gold Label. Deze Cramer Criteria zijn in maart 2009 geformaliseerd als de NTA8080:2009 (Better Biomass) duurzaamheidscriteria voor biomassa voor energiedoeleinden.

Na drie jaar overleg met belanghebbenden op het gebied van biobrandstoffen heeft de Stuurgroep van de 'Roundtable on Sustainable Biomaterials' (RSB) in 2010 versie 2 van de principes en criteria voor de duurzame productie van

biobrandstoffen goedgekeurd. De stuurgroep bestond voornamelijk uit belangenvertegenwoordigers van vervuilende bedrijven en organisaties die belangen hebben in de biomassahandel.

Bron: 2015-12-00-nen-nta-8080-1-duurzaamheidseisen-duurzaam-geproduceerde-biomassa-voor-bio-energie-en-biobased-producten-deel-1

In een NTA8080 BetterBiomass presentatie van 12 juni 2017 van certificeerder Dekra (voorheen KEMA) is te lezen dat in 2006/2007 begonnen is met de ontwikkeling van het certificaat in samenwerking met SKAL / Peterson Control Union Certifications en KIWA en dat de eerste pilot in 2009 samen met KEMA, Peterson Control Union, Shell, Staatsbosbeheer en Essent (RWE) uitgevoerd is. Door deze overweldigende belangenverstrengeling hebben wij zeer weinig vertrouwen in dit certificaat.

Bron: 2017-06-12-kema-dekra-nta8080-betterbiomass-certification-bio-energy-certification-presentation

Op 9 december 2020 publiceert onderzoeksbureau 'Investico' in samenwerking met onderzoeksprogramma 'Argos' en internationaal onderzoekcollectief 'Money to Burn' een rapport waaruit blijkt dat biomassacentrales in Nederland versnipperde bomen uit kaalkap mogen gebruiken als biomassa, ondanks de strenge duurzaamheidseisen die Nederland aan het product zou stellen (zoals het NTA8080 / BetterBiomass certificaat) waardoor ook volledige bomen in de verbrandingsoven eindigen.

> Slechts veertig procent van de vorig jaar in onze kolencentrales opgestookte biomassa, hoefde aan de extra strenge Nederlandse eisen te voldoen. Hiervan zou het overgrote merendeel (87 procent) ook daadwerkelijk voldoen aan die regels. Maar bij welke leveranciers het hout precies vandaan komt, staat niet in het rapport. En als slechts 40 procent van de biomassa in Nederlandse centrales voldeed aan de strenge Nederlandse norm, hoe zit het dan met de overige zestig procent? Dat is bijna 500 duizend ton geïmporteerd hout.
>
> Ook wanneer we keurmerken 'Green Gold Label (GGL) en 'Better Biomass Program' (NTA8080), die certificaten uitgeven voor dit type biomassa, om toelichting vragen, komen we niet verder dan dat het zaagsel, snoeiafval of sloophout betreft. Heeft Greenpeace enig zicht op waar deze enorme hoeveelheid afval vandaan komt? 'Nope, nada,' zegt beleidsmedewerker Wolfgang Richert.
>
> Bron: 2020-12-09-investico-hoe-estse-bomen-worden-opgestookt-in-onze-centrales

Als reactie op ons onderzoeksrapport 'Lobbyfeiten onderzoek deel 3: RWE/Essent en de wetenschappers van het Copernicus Instituut (UU)' gaf Jacqueline Cramer in 2019 aan dat ze nog steeds achter de duurzaamheidscriteria stond zoals die in 2006 zijn opgesteld maar dat ze in de praktijk steeds verder verwateren of niet worden toegepast.

Bronnen:
2015-12-00-nen-nta-8080-1-duurzaamheidseisen-duurzaam-geproduceerde-biomassa-voor-bio-energie-en-biobased-producten-deel-1
2017-06-12-kema-dekra-nta8080-betterbiomass-certification-bio-energy-certification-presentation
2017-11-02-beon-biomassalobby-bio-energiepartijen-oost-nederland-presenteren-belangrijke-mijlpalen-better-biomass-nta8080
2019-10-12-henk-wanningen-staatsbosbeheer-energiehoutbv-directeur-bioenercobv-pbe-fsc-ggl-betterbiomass-linkedin-profiel
2019-12-09-edsp-eco-reactie-jacqueline-cramer-op-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoeksrapport-rwe-essent-en-copernicus-instituut-uu
2020-12-09-investico-hoe-estse-bomen-worden-opgestookt-in-onze-centrales
2024-01-11-betterbiomass-over-ons-organisatie
2024-07-02-betterbiomass-nta8080-over-ons-commissie-van-deskundigen

Green Gold Label (GGL) certificering

Op het Linkedin-profiel van Henk Wanningen is te lezen dat hij drie en een half jaar deel heeft uitgemaakt van de 'Green Gold Label' (GGL) biomassacertificeringslabel-organisatie van RWE Essent waarvoor Peter Paul Schouwenberg verantwoordelijk is.

Uit ons onderzoek naar de betaalde pro-biomassalobby van RWE Essent blijkt dat onderzoekers, professoren en directeuren, (toekomstig en voormalig) leden van de Tweede kamer, ministers en ambtenaren die afkomstig zijn van instituten die de belangen behartigen van de betaalde pro-biomassalobby, direct of indirect uitbetaald worden via biomassaprojecten die toegewezen worden door dezelfde bedrijven, overheid en de Europese Unie dankzij de invloed en betaalde lobby van RWE Essent.

Het 'Green Gold Label' (GGL) certificaat wordt door Biofuelwatch verantwoordelijk gesteld voor het greenwashen van destructie van bossen en biodiversiteit waarbij zij het audit- en certificeringsbedrijf SKAL (tegenwoordig Peterson Control Union Certificates) als medeplichtige aanwijzen. SKAL (CAC) heeft in 2002 samen met Essent (RWE) en het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht gewerkt aan het opzetten van het Green Gold Label (GGL) van Essent (RWE) en heeft dit label in 2003 als certificeringssysteem voor o.a. FSC- en PEFC -ertificeringen van bossen goedgekeurd. Certificerings- en auditbedrijf SKAL/CAC is samen met energiebedrijven GDF-SUEZ, E.On, Vattenfall, Drax, en Dong de oprichters van de 'International Wood Pellet Buyers' (IWPB) werkgroep wat vervolgens over is gegaan in het Sustainable Biomass Partnership/Program (SBP).

In 2002 werd Peter-Paul Schouwenberg van RWE Essent hoofd inkoop van biomassa en presenteerde hij de Essent 'Green Gold Label' (GGL) certificering voor biomassa die in samenwerking met Peterson Bulk Logistics and Control Union Certifications van de grond is gekomen. Hieruit blijkt dat de invoer van biomassa voor elektriciteitsproductie tussen 2003 en 2005 met een factor zeven is toegenomen en in 2007 werd volgens Essent en het Copernicus Instituut ongeveer 80% van alle biomassa geïmporteerd. Essent was in 2004 de grootste gebruiker van biomassa in Nederland en rapporteerde dat ongeveer 30% van de biomassa afkomstig was uit Noord-Amerika, 25% uit West-Europa en 20% uit Azië, de rest uit Afrika, Oost-Europa, Rusland en Zuid-Amerika. Essent had in 2002 al het plan om het Green Gold Label (GGL) over te laten gaan in het Sustainable Biomass Partnership/Program (SBP) ter voorbereiding van hun wereldwijde netwerk voor de handel in biomassa.

In 2005 twijfelen zelfs de experts van de biomassalobbyorganisatie Probos aan de certificering en schrijven in hun rapport over de verschillende certificeringslabels het volgende over het Green Gold Label (GGL):

> **Wel roept het systeem enige vragen op [Leen Kuiper]:**
>
> - Is het systeem onafhankelijk? Alhoewel het handelketenbeoordelingssysteem onlangs is ondergebracht bij een onafhankelijke stichting , is het duidelijk dat Geen Gold een bedrijfsintern systeem is, ontwikkeld voor en door Essent. Op termijn moet dit een onafhankelijke stichting gaan worden die ook voor andere bedrijven behulpzaam kan zijn.
> - Welke biomassasoorten kunnen precies meedoen? Zoals hierboven beschreven kunnen onder bepaalde voorwaarden ook producten die aan 'Essent non-certified Green Gold product criteria' meedoen aan het systeem. Deze criteria zijn echter niet via internet beschikbaar.
> - Past Essent het GreenGold Systeem daadwerkelijk toe op alle op de markt gebrachte groene stroom uit biomassa? Nergens staat vermeld dat alle 'groene stroom' uit biomassa van Essent gecertificeerd moet zijn volgens het Green Gold systeem. Dit moet de consument impliciet aannemen. Essent hanteert een geleidelijke, procentuele invoering, zodat op termijn driekwart van

Ondanks alle kritiek op het 'Green Gold Label' (GGL) publiceerde RWE Essent in hun Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) rapportage (2011) een verslag waarin ze doen voorkomen alsof dankzij de GGL-certificering gegarandeerd wordt dat het verbranden van biomassa duurzaam is over de hele biomassaketen. In het verslag leggen ze ook uit dat ze samen met energiebedrijven GDF-SUEZ, E.On, Vattenfall, Drax, en Dong en de certificeerders en

auditorganisaties SGS, Inspectorate en (SKAL) Control Union Certifications het International Wood Pellet Buyers initiative (IWPB) opgericht hebben.

> Biomass is the most important renewable source of energy for Essent. (...) Replacing coal by biomass for generating Green Electricity is currently one of the most cost efficient forms of renewable energy. Moreover, using biomass offers an efficient way to reduce CO2. That is why Essent frequently uses biomass. (...) more than 96 percent of the biomass used in our power stations meets the conditions of the Green Gold Label, a system that guarantees the sustainability of biomass.
>
> That is why Essent has launched the 'Wood Buyers Initiative' [International Wood Pellet Buyers initiative (IWPB)], together with other major buyers of biomass. This platform devotes itself to creating an internationally uniform certification standard for biomass. The principles of the Green Gold Label standard for biomass – which Essent introduced in 2002 together with [SKAL]/Control Union Certifications [CU] – are an important source of inspiration in the creation of this certification standard.
>
> Bron: 2012-04-02-rwe-essent-mvo-verslag-cr-report-2011

Minister Jacqueline Cramer was de voorzitter van de Green Gold Label (GGL) organisatie en in het bestuur zaten o.a. Wim Turkenburg en Andre Faaij (de betaalde pro-biomassalobby wetenschappers Copernicus Instituut UU) en bijvoorbeeld Kees Boon voorzitter 'Algemene Verening Inlands Hout' (AVIH), en PEFC- & FSC-Nederland certificeerder.

Op 12 september 2012 publiceert Biofuelwatch het onderzoeksrapport 'Sustainable biomass a modern myth' waarin ze het volgende schrijven over het 'Green Gold Label' (GGL) van RWE Essent:

> The independence of the 'Green Gold Label' [GGL] accreditation scheme is questionable. The scheme was set up by Essent, now an RWE subsidiary, together with SKAL, now Control Union Certifications, in 2002. Although it is officially owned by an "independent" Green Gold Label Foundation, that foundation's Executive Board consists of two RWE representatives and no other members. Control Union Certifications are the only accredited certifier.
>
> GGL offers companies accreditation according to nine different standards. Its Forestry Management Standard accepts all types of FSC certification (including those not involving any direct assessment of plantations or forests), as well as PEFC, SFI and the Canadian Standards Association and others as evidence of sustainability.
>
> Bron: 2012-09-12-biofuelwatch-sustainable-biomass-a-modern-myth

In het hoofdstuk over de betaalde biomassalobbyist 'minister Jacqueline Cramer' hebben we uitgelegd hoe ze vanuit de universiteit medeverantwoordelijk was voor het opzetten van de door RWE/Essent betaalde Green Gold Label (GGL) certificering en in de Nederlandse politiek niet alleen de door haar eigen instituut bepaalde duurzaamheidseisen voor biomassa maar ook de drie nieuwste kolen/biomassacentrales van o.a. RWE/Essent er doorheen gedrukt heeft mede door middel van de door RWE/Essent betaalde onderzoeksrapporten van het Copernicus Instituut (UU) en ondanks alle bezwaren vanuit de Tweede Kamer. Vervolgens werd ze voorzitter van het 'Green Gold Label' (GGL) van RWE/Essent en was ze adviseur van het 'International Wood Pellet Buyers' (IWPB) werkgroep en SBP.

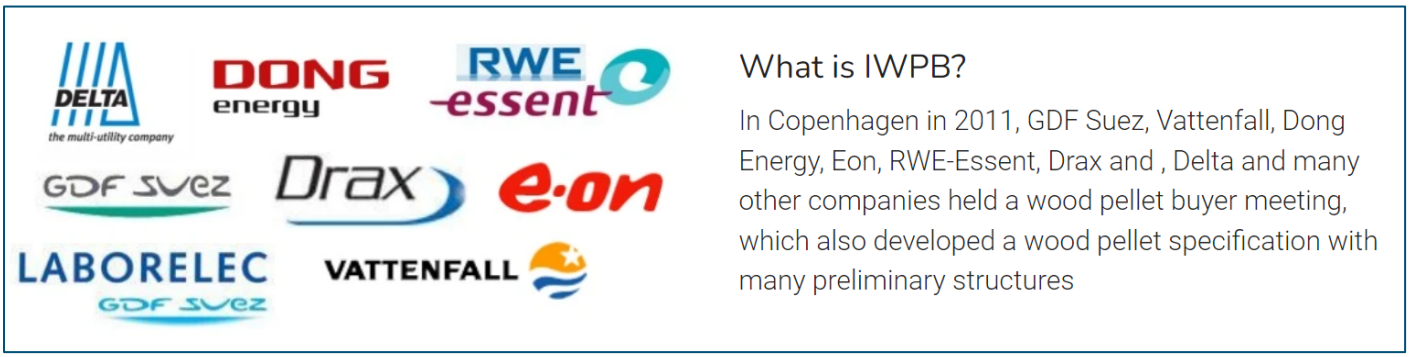
In het volgende hoofdstuk 'Bos & biomassa certificeringsinstanties' laten we zien hoe Johan Maris een ambtenaar van het ministerie BZK & LNV en EU subsidie-expert de directeur van SKAL/(Peterson) Control Union Certification en FSC-certificeerder van Staatsbosbeheer en medeoprichter van de 'Green Gold Label' van RWE Essent en de 'International Wood Pellet Buyers (IWPB)' adviseur werd.

Bronnen:
2003-06-04-skal-green-gold-label-certification-essent-rws-endorsed-certification-systems-for-forestry-source
2005-06-22-ieabioenergy-rwe-essent-co-firing-in-the-netherlands-the-need-for-a-secure-supply
2007-07-06-utrecht-university-copernicus-institute-martin-junginger-overview-of-recent-developments-in-sustainable-biomass-certification
2012-01-27-biojournaal-jacqueline-cramer-voorzitter-green-gold-label
2012-04-02-rwe-essent-mvo-verslag-cr-report-2011
2012-09-12-biofuelwatch-sustainable-biomass-a-modern-myth
2020-10-21-rwe-essent-green-gold-label-international-certification-programme-for-sustainable-biomass-website-about
2020-12-09-investico-hoe-estse-bomen-worden-opgestookt-in-onze-centrales
2020-10-21-rwe-essent-green-gold-label-international-certification-programme-for-sustainable-biomass-website

Sustainable Biomass Partnership/Program (SBP)

De grootste Europese energiebedrijven die internationaal op grootschalige wijze houtpellets wilden importeren en verhandelen richtten daarvoor de 'International Wood Pellet Buyers' (IWPB) werkgroep op. De groep bestond uit de energiebedrijven RWE (Essent), GDF-SUEZ, E.On, Vattenfall, Drax Pic en Dong en de biomassa-certificeerders SGS, Inspectorate en SKAL/Peterson Control Union Certifications.

> 22. Het [Green Gold Label] (GGL) is in 2002 opgezet door Essent [RWE] en Skal International (nu [Peterson] Control Union Certifications). Het GGL programma is een certificatiesysteem voor duurzame biomassa. GGL heeft zowel betrekking op de productie, de be- en verwerking, h et transport als de finale omzetting in energie van de biomassa.
>
> 23. In opdracht van GDF-SUEZ/Electrabel hebben Laborelec en certificeerder SGS een verificatie procedure opgezet die wordt toegepast op elke productielocatie van biomassa.
>
> 24. [Initiative of Wood Pellet Buyers] (IWPB) is een werkgroep die bestaat uit de grootste Europese energiebedrijven die op grootschalige wijze houtpellets inzetten. De groep bestaat uit de energiebedrijven GDF-SUEZ, RWE, E.On, Vattenfall, Drax Pic en Dong en de certificeerders SGS, Inspectorate en Control Union Certifications. Laborelec treedt binnen de groep op als technische expert. Zij stellen voor de stichting Green Gold Label te gebruiken als een nieuwe bestuursstructuur voor de nieuwe duurzaamheidsstandaard die gebaseerd zal zijn op de IWPB principes.
>
> 25. NTA8080 is een certificatiesysteem voor biomassa die voor energie doeleinden wordt gebruikt, dat is gebaseerd op de Nederlandse en Europese duurzaamheidscriteria voor biomassa. NTA8080 is opgezet door een diverse groep van stakeholders en gecoördineerd door NEN (Nederlands Normalisatie-instituut).
>
> Bronnen:
> 2013-03-27-rwe-essent-corporate-responsibility-report-2012
> 2014-01-21-edu-nl-wur-probos-duurzaam-geproduceerd-hout-op-de-nederlandse-markt-in-2011
> 2016-06-26-soarwell-what-is-the-iwpb-initiative-of-wood-pellet-buyers
> 2016-12-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-challenges-and-opportunities-for-international-trade-in-forest-biomass

Bron: 2016-06-26-soarwell-what-is-the-iwpb-initiative-of-wood-pellet-buyers

Het IWPB initiatief is vervolgens door de deelnemers omgedoopt tot het 'Sustainable Biomass Program / Partnership' (SBP). Het SBP stelt een minimum aan kwaliteitseisen vast voor houtpellets, die terugkomen in de vrijwillige regelingen waarvan verschillende grote nutsbedrijven gebruik maken, waaronder Electrabel in België (Laborelec-regeling) en Essent/RWE/Npower in Nederland (Green Gold Label). In december 2016 publiceerde het door RWE Essent betaalde Copernicus Instituut (UU) een rapport waaronder o.a. het volgende te lezen was over het SBP en de organisaties die het SBP opgericht hebben.

> Most large EU-based energy companies are either involved in the production of raw materials upstream (eg Drax in Mississippi, RWE/Essent/npower in Georgia) or specifically produce pellets for export markets overseas (eg Enviva, Fram Renewables, Enova and German Pellets) and can compete against the sale of pellets to domestic markets. Demand markets in the United States do not yet require sustainability criteria for forest biomass.

With the aim of importing wood pellets from overseas, large power and heat production utilities from across Northwest Europe (including Electrabel, Dong, Nuon, RWE/Essent/npower, Vattenfall, E.ON) initially formed the International Wood Pellet Buyers Initiative (IWPB), which has been institutionalised as the Sustainable Biomass Partnership (SBP).

The SBP sets forth minimum quality requirements for wood pellets (Ryckmans, 2013), which are reflected in the voluntary schemes used by several large utilities, including Electrabel in Belgium (Laborelec scheme) and Essent/RWE/npower in the Netherlands (Green Gold Label).

Bron: 2016-12-00-utrecht-university-copernicus-institute-challenges-and-apportunities-for-international-trade-in-forest-biomass

Uit onderzoek blijkt dat het SBP-certificaat geen enkele garantie biedt op duurzame biomassa maar voornamelijk bedoeld was om een standaard handelsproduct aan te kunnen bieden die aan bepaalde eisen voldeed die nodig waren voor het bepalen van de waarde, het verschepen en de kwaliteit garandeerde m.b.t. bijvoorbeeld het verbranden van de houtpellets.

Our background

Within the last decade, sustainability criteria for woody biomass used in energy (heat and power) production have been considered and, in some European countries, introduced. Notably, Belgium, Denmark, the Netherlands and the UK have been at the forefront of developing regulatory requirements for energy producers. Consequently, there was a need for the regulated energy producers (the end-users of biomass) to demonstrate compliance with those regulatory requirements.

Many end-users were already working together as the Initiative of Wood Pellet Buyers (IWPB) to develop a standard biomass trading agreement with a focus on wood pellet specifications, trading terms and sustainability criteria. It was decided to continue that work and develop a voluntary certification system designed for woody biomass used in energy production.

As a result, SBP was created in 2013 as a not-for-profit organisation, owned and fully funded by its members. All members (see opposite) have an interest in the use of woody biomass for energy production.

Initially named the Sustainable Biomass Partnership, SBP's full name was changed to Sustainable Biomass Program in December 2016 to better reflect the nature of our organisation.

SBP offers a complete solution enabling woody biomass producers and end-users to demonstrate compliance with sustainability and other regulatory requirements. Uniquely, the system also enables the collection and carriage of energy and carbon data throughout the supply chain.

SBP supports a sector that is becoming increasingly commercialised. The certification system works for all supply chain actors, from producers through traders to end-users, thereby facilitating trade across international markets and improving market efficiency and liquidity.

SBP members:

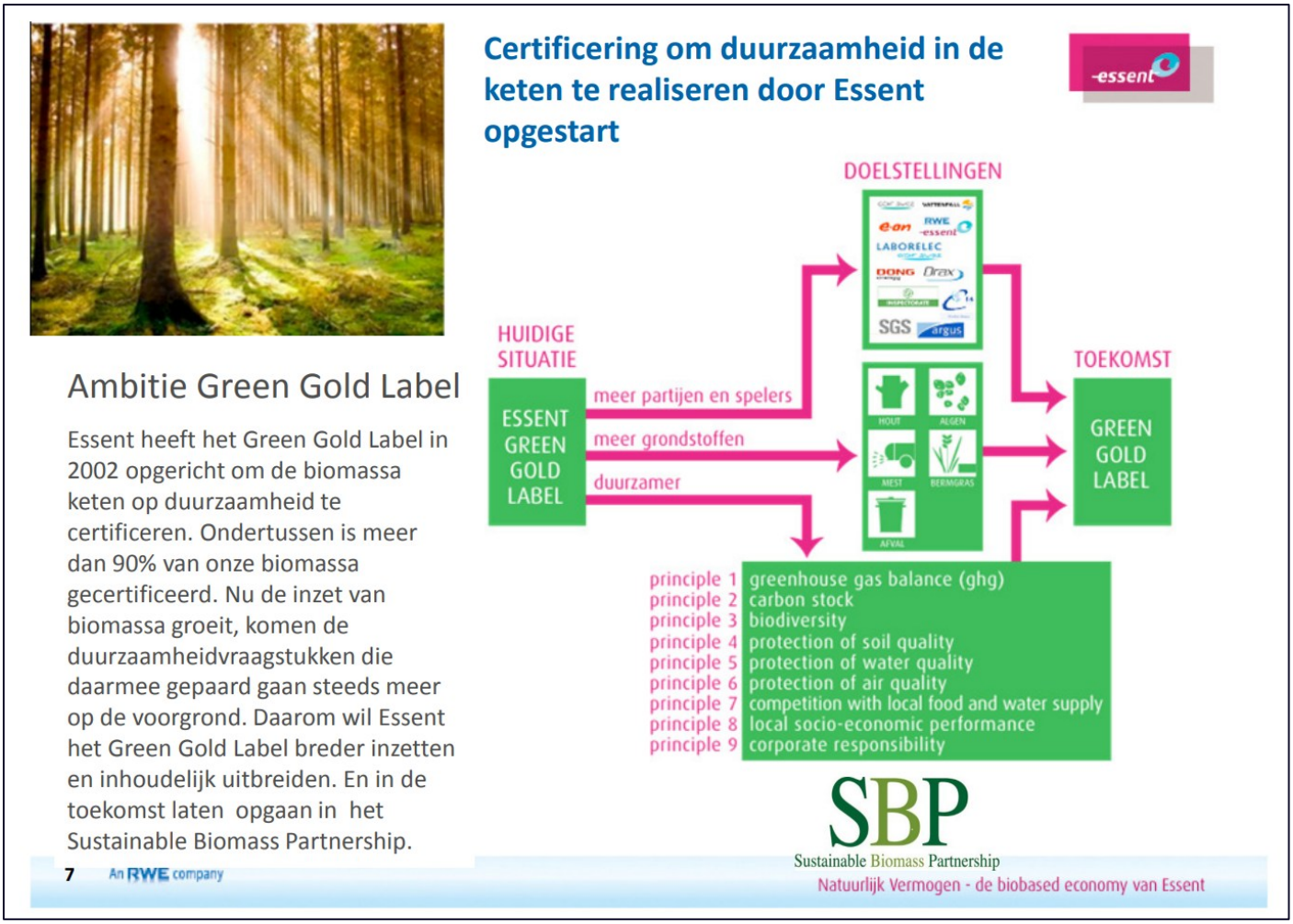
drax
ENGIE
HOFOR
MGT Teesside
Ørsted
RWE
uniper
VATTENFALL

Wim Turkenburg, Kornelis Blok, André Faaij en Martin Junginger van het Copernicus Instituut (UU) hebben via het Copernicus Instituut (UU) in 2002 de betaalde opdracht van Essent (RWE) aangenomen om het 'Green Gold Label' (GGL) van RWE Essent te transformeren naar het 'Sustainable Biomass Program' (SBP) label wat voorheen het International Wood Pellet Buyers (IWPB) initiatief was. De door RWE Essent betaalde wetenschapper Martin Junginger was lid van de adviesraad en vervolgens lid van het 'Standards' comité van het omstreden 'Sustainable Biomass Program' (SBP).

Minister Jacqueline Cramer is vervolgens als directeur van het Utrecht Sustainability Institute (USI) de voorzitter geworden van de RWE Essent Green Gold Label certificering.

Ook in de jaarverslagen van het SBP (zie vorige weergave) is te lezen dat de vrijwillige SBP-certificering voortkomt uit de 'Initiative / International Wood Pellet Buyers' (IWPB) werkgroep bestaande uit organisaties die de grootste biomassacentrales in de wereld exploiteren zoals: Drax, Engie, Hofor, MGT, Orsted, RWE, Uniper en Vattenfall.

De afbeelding hieronder laat het plan zien van RWE Essent om het 'Essent Green Gold Label' certificeringslabel op te laten gaan in de SBP-certificering om het vervolgens weer over te laten gaan in het uiteindelijke 'Green Gold Label' (GGL) ter ondersteuning van de RWE Essent Biobased Economy (BBE). Het SBP betreft een vrijwillig certificaat en het overgrote deel van het bestuur van het SBP heeft financieel belang bij de productie en/of het verbranden van houtige biomassa, inclusief Peter-Paul Schouwenberg van RWE Essent Nederland.

Bron: [2014-08-31-rwe-essent-nieuwe-energie-kennissessie-internationale-kansen-voor-biomassa-en-bio-energie]

In het bestuur en de adviesraad van het SBP en GGL zit naast de top van de biomassalobby en de CEO's van bedrijven die verantwoordelijk zijn voor de grootste biomassacentrales van de wereld zoals Peter-Paul Schouwenberg ook door RWE betaalde wetenschappers van het Copernicus Instituut (UU) zoals André Faaij en Martin Junginger, de directeur van de biomassa BV van Staatsbosbeheer zoals Henk Wanningen en voormalig minister Jacqueline Cramer.

Sustainable Biomass Program (SBP)

- 3rd party certification system => legality and sustainability woody biomass (pellets and wood chips)
- Non-profit organisation - legally based in UK
- Founded 2013
- SBP standards published in 2015 - globally applicable
- Designed specifically for woody Biomass
- Accepts FSC & PEFC certified feedstock
- Collection of GHG Data
- 3rd party accreditation / multiple certification bodies
- 144 SBP certified companies in 18 countries
- 7 mill tons of SBP certified Biomass 2017
- recognized by UK, DK (BE & NL) regulators (invite METI to consider)

=> **www.sbp-cert.org**

Sustainable Biomass Program

ENGIE

MGT Teesside

uniper

VATTENFALL Ørsted HOFOR RWE drax

RSB Roundtable on Sustainable Biomaterials www.rsb.org

ISCC International Sustainability & Carbon Certification

BETTER BIOMASS

PEFC

GGL green gold label

FSC

Bron: 2018-09-00-sbp-certification-systems-for-solid-and-liquid-biomass

Op 7 juli 2021 publiceerde Greenpeace Nederland een artikel 'DE BIOMASSA-LEUGEN' waarin ze aankondigen dat ze uit het convenant duurzame biomassa stappen. In het artikel wordt o.a. verwezen naar een onderzoeksrapport van SOMO met de naam 'Hoe Nederlandse overheidssubsidies voor Estlandse biomassa de biodiversiteits- en klimaatcrisis verergeren'. In het artikel van Greenpeace is ook het volgende te lezen:

> In 2013 werd bij de onderhandelingen van het Energieakkoord een compromis bereikt tussen bedrijven, overheid en milieuorganisaties over de energietransitie. Greenpeace en de andere milieuorganisaties bedongen onder andere een snelle sluiting van kolencentrales, massale inzet van windmolens op zee en meer zonnepanelen. Dat was hard nodig om de energietransitie door te zetten. In 2015 werd het onderdeel biomassa apart uitgewerkt in het Convenant Duurzaamheid Biomassa.
>
> Biomassa was voor ons het meest gevoelige onderdeel van het compromis. Dat hebben we geaccepteerd als deel van dat hele pakket, maar wel onder strenge voorwaarden: de hoeveelheid biomassa werd sterk beperkt – de industrie wilde nog veel meer. En we eisten dat de allerhoogste duurzaamheidscriteria zouden worden ontwikkeld.

De milieuorganisaties bleven zich grote zorgen maken om de naleving van de duurzaamheidscriteria voor biomassa. Zij drongen er bij zowel de bedrijven in het Convenant als bij de overheid aan op strenge toetsing en controle. Maar dat kwam nooit goed van de grond. In plaats daarvan werden de criteria en hun naleving door de bedrijven en door de overheid in de loop der jaren steeds verder afgezwakt.

De opeenvolgende ministers van Economische Zaken en Klimaat wuifden de bezwaren van ons over de naleving van de duurzaamheidscriteria weg. Ondertussen nam de vraag naar biomassa alleen maar toe, aangezwengeld door de miljardensubsidies die de Rijksoverheid beschikbaar stelt. Toen in 2020 duidelijk werd waar al die biomassa die in Nederlandse energiecentrales werd verbrand, vandaan kwam en de eerste mediaberichten verschenen over misstanden, besloten we zelf de naleving van de criteria tot op de bodem uit te zoeken.

Houtpellets, gebruikt voor de bijstook in Nederlandse energiecentrales, worden niet allemaal geproduceerd volgens de Nederlandse criteria voor duurzame biomassa. De duurzaamheidscriteria blijken niet meer dan een papieren tijger te zijn en werken in de praktijk niet. Voor ons als gezamenlijke natuur- en milieuorganisaties is hiermee de maat vol. Wij stappen daarom vandaag uit het Convenant Duurzaamheid Biomassa.

Bronnen:
2021-07-05-somo-how-dutch-government-subsidies-for-estonian-biomass-aggravate-the-biodiversity-and-climate-crisis
2021-07-07-greenpeace-nl-natuurschade-in-estland-voor-biomassa-nederland-milieuorganisaties-stappen-uit-convenant
2021-07-07-greenpeace-nederland-de-biomassa-leugen-exit-convenant-duurzaamheid-biomassa

Bronnen:
2002-02-08-skalint-publications-documents-and-chain-of-custody-coc-certifications
2003-10-19-skalint-publications-forest-management-and-chain-of-custody-coc-certification-downloadpage
2005-06-22-ieabioenergy-rwe-essent-co-firing-in-the-netherlands-the-need-for-a-secure-supply
2012-01-23-anp-prof-dr-jacqueline-cramer-voorzitter-van-stichting-green-gold-label-rwe-essent
2012-09-12-biofuelwatch-sustainable-biomass-a-modern-myth
2012-11-06-usi-utrecht-sustainability-institute-annual-report-2012
2013-06-00-somo-supply-chain-transparency-and-the-origin-of-solid-biomass-for-electricity-generation-in-the-netherlands
2013-10-00-globalforestcoalition-biofuelwatch-wood-based-bioenergy-green-land-grabs-for-dirty-renewable-energy-english
2014-01-21-edu-nl-wur-probos-duurzaam-geproduceerd-hout-op-de-nederlandsemarkt-in-2011
2014-08-31-rwe-essent-nieuwe-energie-kennissessie-internationale-kansen-voor-biomassa-en-bio-energie
2015-12-04-eu-environmental-implications-of-increased-reliance-of-the-eu-on-biomass-from-the-south-east-us
2016-12-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-challenges-and-opportunities-for-international-trade-in-forest-biomass
2017-00-00-sbp-sustainable-biomass-program-annual-report
2017-06-00-nrdc-dogwoodallicance-the-sustainable-biomass-program-smokescreen-for-forest-destruction-and-corporate-non-accountability
2018-00-00-sbp-sustainable-biomass-program-annual-report
2018-09-00-sbp-certification-systems-for-solid-and-liquid-biomass
2019-10-12-henk-wanningen-staatsbosbeheer-energiehoutbv-directeur-bioenercobv-pbe-fsc-ggl-betterbiomass-linkedin-profiel
2019-10-12-sbp-sustainable-biomass-program-standards-committee
2019-10-12-sbp-sustainable-biomass-program-board-members
2019-10-12-sbp-sustainable-biomass-program-lobbyfacts-database-information
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-1-de-energiemaatschappijen
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-rwe-essent-en-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut
2020-05-15-sbpcert-certification-systems-of-relevance-to-sbp
2020-09-02-fsc-richard-donovan-sbp-paid-biomass-lobby-green-paper-conversion-66-percent-biomass-certified-by-sbp
2020-10-21-rwe-essent-green-gold-label-international-certification-programme-for-sustainable-biomass-website-about
2020-12-09-investico-hoe-estse-bomen-worden-opgestookt-in-onze-centrales
2021-01-11-usi-afgeronde-projecten-sustainable-biomass-partnership-sbp-iwpb-jacqueline-cramer-voorzitter-klankbordgroep
2021-03-15-greenpeace-report-certification-not-a-solution-to-deforestation-forest-degradation-and-ecosystem-conversion
2023-02-08-bnnvara-certificeren-op-papier-zonder-naar-het-bos-te-kijken
2023-05-30-biofuelwatch-sustainable-biomass-program-sbp-certificering-op-papier-zonder-naar-het-bos-te-kijken
2023-05-31-biofuelwatch-sustainable-biomass-program-certifying-paperwork-without-looking-at-the-forest
2023-06-15-nrdc-biofuelwatch-dwa-sef-brandbrief-cie-ezk-ronde-tafel-biomassa-tekortkomingen-sbp-en-fsc-cert-en-rol-martin-junginger
2023-06-15-nrdc-biofuelwatch-dwa-sef-letter-cie-ezk-round-table-biomass-shortcomings-sbp-and-fsc-cert-and-role-martin-junginger
2023-06-15-comiteschonelucht-biomassa-en-energietransitie-een-bedenkelijke-rol-position-paper-rondetafel-biomassa-cie-ezk
2023-07-28-comiteschonelucht-biomassasubsidies-brandbrief-internationale-coalitie-milieuorganisaties-tweede-kamer
2024-06-23-sbp-green-gold-label-ggl-international-wood-pellet-buyers-iwpb-bs-certificate-holders

Bos- & biomassacertificeringsinstanties

In dit hoofdstuk behandelen we meerdere certificeringsinstanties die betrokken zijn bij de betaalde pro-biomassalobby en mede verantwoordelijk zijn voor het veroorzaken van schade aan de gezondheid, de natuur, het klimaat en het verlies aan vertrouwen in onze overheidsinstanties.

SKAL / Peterson Control Union Certifications

We hebben in het hoofdstuk Sustainable Biomass Partnership/Program (SBP) laten zien dat het certificeringsbureau SKAL/Peterson Control Union Certifications (PCUC) in 2002 samen met Essent (RWE) en het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht verantwoordelijk was voor o.a. het opzetten van de RWE Essent Green Gold Label (GGL) en de SBP certificering. Ook vertelden we dat SKAL/PCUC het Green Gold Label van RWE Essent in 2003 als certificeringsysteem goedgekeurd heeft voor o.a. FSC- en PEFC-certificeringen en dat in een onderzoeksrapport uit 2012 de CUC/SKAL certificeringsorganisatie als medeplichtige wordt aangewezen vanwege hun bijdrage aan het greenwashen van destructie van bossen en biodiversiteit.

In dit hoofdstuk bespreken we de belangenverstrengeling m.b.t. Johan Maris, de directeur van certificeringsbedrijf SKAL/Peterson Control Union Certifications (PCUC). Hij is niet de enige medewerker van SKAL/PCUC die betrokken is bij de betaalde pro-biomassalobby. In deel 5 van ons onderzoek (Certificering en subsidies) komen ook overige SKAL/PCUC betrokken medewerkers aan bod.

Johan Maris directeur [Peterson] Control Union Holding Certifications/SKAL

Johan Maris

Director at control union
Zwolle, Overijssel, Netherlands

control union certifications
Managing Director
January 2002 - Present (22 years)

foundation skal
Head inspections Netherlands
October 1999 - December 2001 (2 years 3 months)

Ministry of Agricultural, nature and fishery
subsidy expert of European Regulations
September 1988 - 1999 (11 years)

Johan Maris, was van 1988 tot 1999 een EU-regelgeving subsidie-expert en ambtenaar bij het ministerie van BZK & LNV. Eind 1999 werd hij eerst Hoofd Inspecties en vervolgens de directeur van het certificerings- en auditbedrijf Peterson Control Union Certifications/SKAL.

Zoals je in het hoofdstuk hieronder kunt lezen legt Johan Maris in 2002/2003 de laatste hand aan de FSC-certificeringsrapporten voor alle Staatsbosbeheerregio's terwijl hij ook mede verantwoordelijk is voor het opstellen en goedkeuren van het 'Green Gold Label' (GGL) en SBP biomassacertificeringslabel van RWE Essent en daarnaast ook nog onderdeel uitmaakt van de 'International Wood Pellet Buyers' (IWPB) biomassahandel-lobbyorganisatie. In 2016 wordt hij directeur van de Control Union Holding (Peterson).

Peterson Bulk Logistics = Peterson Control Union = Control Union Certifications = SKAL

Op 6 juni 2007 publiceren o.a. Martin Junginger en Andre Faaij, beiden door RWE/Essent betaalde wetenschappers van het Copernicus Instituut (UU), een overzicht van de meest recente ontwikkelingen in de wereld van biomassacertificeringen. Uit het overzicht blijkt dat Johan Maris vanuit de [Peterson] Control Union Certifications BV in samenwerking met Peterson Bulk Logistics mede verantwoordelijk is voor het opzetten van de Green Gold Label (GGL) biomassa certificering van RWE/Essent. In het rapport valt te lezen:

> 1.4 Betrokken stakeholders bij nationaal onderzoeks- en demonstratieprogramma duurzame biomassa import
> - Johan Maris - Control Union Certifications BV
>
> The largest Dutch user of biomass, Essent [RWE], has developed the biomass certification system Green Gold Label (GGL) *in cooperation with Peterson Bulk Logistics and Control Union Certifications*. This development started in 2002.
>
> GGL is continuously improving its certification system and is currently looking at possibilities to include social criteria in its certification system (Maris 2006). Beside Electrabel and Essent, also various other energy companies in Europe (Fortum in

Nordic countries, Eneco in the Netherlands, others) are currently considering or developing a biomass certification system (Maris 2006).

Including extra criteria in a certification system can then be achieved over time by mutual consultation (Maris 2006). Beside, it is recommended to look for possibilities for group certification to guarantee that small producers are not excluded ([minister Jacqueline] Cramer et al. 2006).

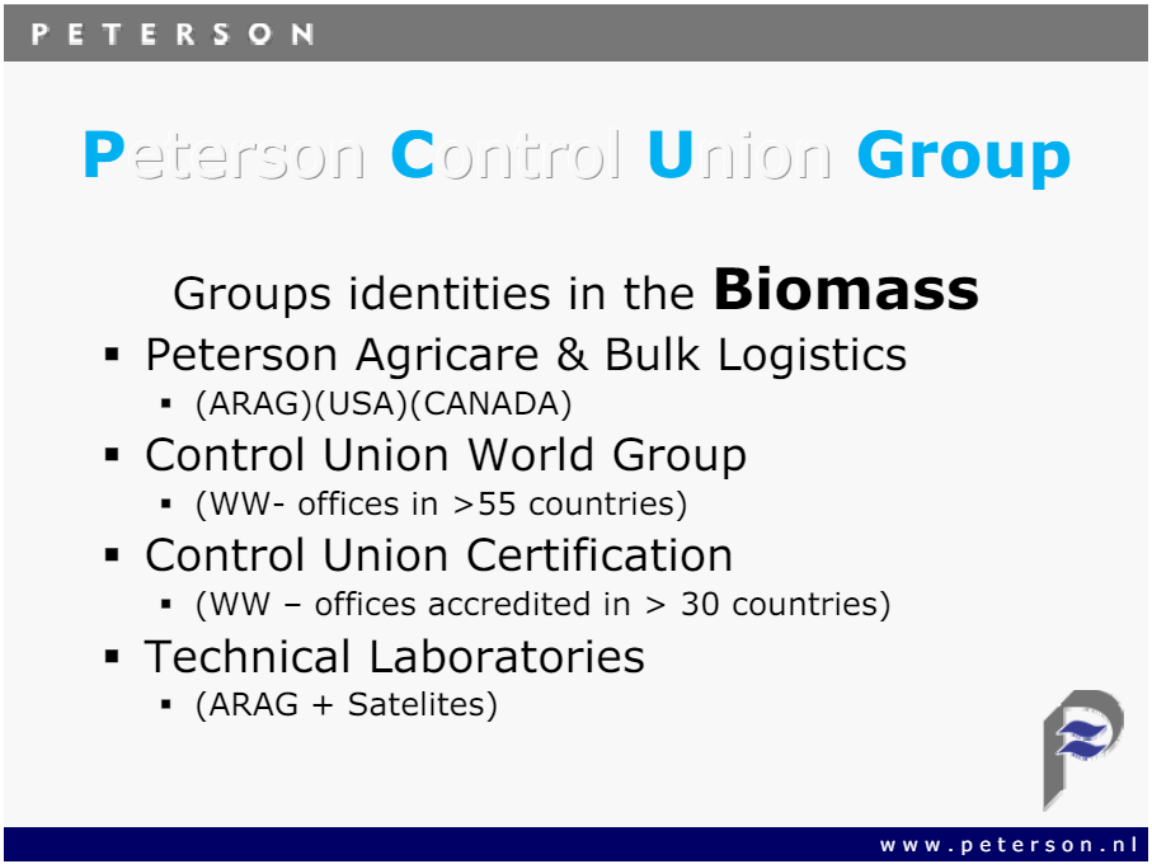
Bron: 2007-07-06-utrecht-university-copernicus-institute-martin-junginger-overview-of-recent-developments-in-sustainable-biomass-certification

In meerdere van de SKAL International Forestry Certification Program documentatie uit 2003 is bijvoorbeeld in de eigenschappen van de documenten nog 'Peterson' als bedrijfsnaam opgenomen waaruit blijkt dat de documenten voor SKAL gemaakt zijn door mensen die bij/voor het bedrijf Peterson (Control Union) werkten.

Bronnen:
2003-08-13-skal-peterson-fsc-international-forestry-certification-program-info-frfmcoc004-johan-maris-last-edit
2003-08-14-skal-peterson-international-fsc-forestry-certification-program-wow-checklist-application-form
2003-08-14-skal-peterson-international-fsc-forestry-certification-programme-wow-checklist-and-request-form

Uit een presentatie van Peterson over o.a. de verschillende Peterson Control Union Group identiteiten t.a.v. de biomassaketen en handel blijkt dat de biomassacertificeringsgroep Control Union Certification (CUC)/SKAL onderdeel uitmaakt van Peterson. Peterson is tegelijkertijd verantwoordelijk zijn voor het vervoer van de biomassa via hun schepen via Peterson Bulk Logistics. Peterson Control Union kent duurzaamheidscertificaten toe aan organisaties in de biomassahandel en Peterson Bulk Logistics vervoert biomassa. En Peterson Control Union Certification (PCUC) en Peterson Bulk Logistics hebben dus samen met biomassagebruiker RWE/Essent het certificatiesysteem (Green Gold Label) ontwikkeld.

Bron: 2011-02-08-peterson-presentation-groups-identities-in-the-biomass

SKAL/PCUC levert bovendien de FSC-certificering voor boseigenaren die de biomassa leveren. SKAL/PCUC is verantwoordelijk voor de FSC-groepscertificering waarmee met één enkel certificaat wel tot wel 150 organisaties FSC-gecertificeerd kunnen zijn en zij zijn verantwoordelijk voor het toekennen van de FSC-certificering aan Staatsbosbeheer. Hiervoor werkt SKAL/PCUC samen met de Staatbosbeheerdirecteuren die zelf stichting FSC-Nederland opgericht hebben om zo Nederlandse FSC-standaarden op te stellen, waarvan FSC-Internationaal jarenlang aangegeven heeft dat deze niet voldoen aan de internationale FSC standaard. Organisaties die onder de FSC-groepscertificering vallen worden nauwelijks gecontroleerd.

Via de Wayback Machine/Web archive zijn alle documenten en certificeringsrapporten van Peterson Control Union Certifications (CUC)/SKAL nog terug te halen en in te zien. Wij hebben ze voor de zekerheid ook allemaal nog opgeslagen en beschikbaar gesteld. Uit de documentatie blijkt dat Johan Maris en zijn collega's het Green Gold Label van RWE/Essent goedgekeurd hebben om als certificeringssysteem ingezet te kunnen worden voor alle grote wereldwijde certificeringen waaronder FSC, PEFC, CSA-SFM, SFI en FFCS. We hebben geen enkele onderbouwing kunnen vinden die het toekennen van zo veel waarde aan het Green Gold Label (GGL) certificeringssysteem zou rechtvaardigen.

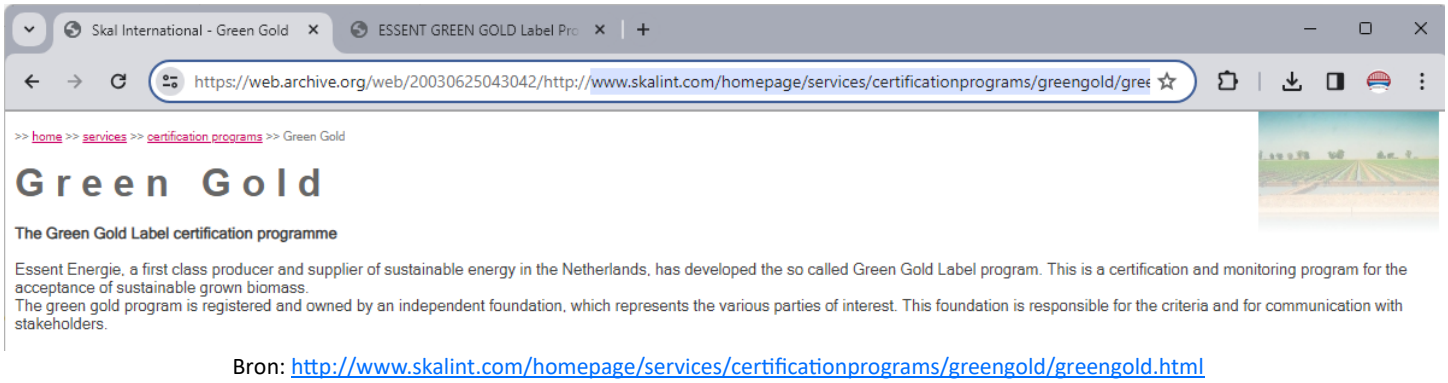
Bronnen:
web.archive.org/web/*/http://www.skalint.com/homepage/publications*
2002-02-08-skal-peterson-control-union-publications
2003-02-05-skal-peterson-control-union-certification-international-offices
2003-03-26-skal-peterson-control-union-publications-forestry-certifications
2003-04-01-skal-peterson-control-union-certifications-overzicht-forest-management-certifications-client-contact-info-last-edit-johan-maris.xls
2003-04-15-skal-peterson-control-union-certifications-chain-of-custody-certificates-holders-overview-last-edit-johan-maris.xls
2003-06-04-skalint-rwe-essent-green-gold-label-certification-programme-approved-forest-management-certification-systems
2003-07-29-skal-fsc-eko-certification-report-staatsbosbeheer-region-flevoland-overijssel-zwolle-skal-fm-coc-008520
2003-10-19-skalint-publications-forest-management-and-chain-of-custody-coc-certification-downloadpage

Skal-fmu-8520	Skal-fmu-8520.pdf	Staatsbosbeheer (regio Flevoland - Overijssel), The Netherlands
Skal-fmu-8524	Skal-fmu-8524.pdf	Staatsbosbeheer (regio Groningen - Drenthe), The Netherlands

Bron: 2002-02-08-skal-peterson-control-union-publications

Uit de eerste FSC-certificeringsrapporten (tot 2002) blijkt dat veel van de organisaties niet voldoen aan de eisen en dat bijvoorbeeld Staatsbosbeheer het op meerdere punten niet voor elkaar krijgt om bosbeheer voor het kweken van houtige biomassa voor energieopwekking FSC te laten certificeren.

Begin 2003 publiceert Johan Maris van SKAL/Peterson Control Union Certifications de certificeringsdocumentatie voor de Green Gold Label (GGL) biomassacertificering (opgezet door Peter-Paul Schouwenberg van Essent (RWE)) waarmee het Green Gold Label in één klap gevalideerd wordt voor de meest belangrijke bosbeheer certificeringssystemen zoals FSC, PEFC, CSA-SFM, SFI en FFCS.

Bron: http://www.skalint.com/homepage/services/certificationprograms/greengold/greengold.html

>> home >> publications >> Skal International publications - Green Gold

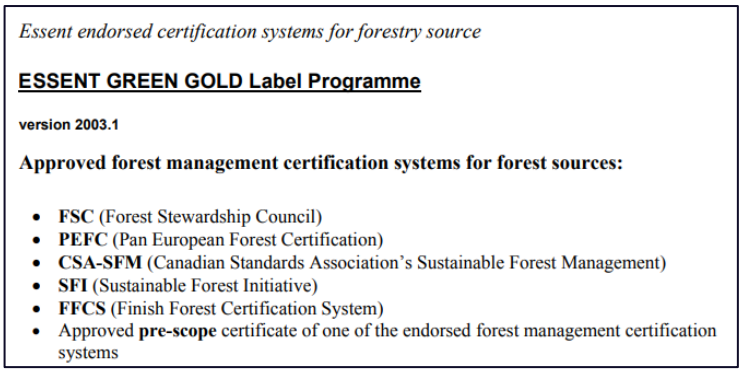
Publications

Skal International publications - Green Gold

At this page you will find several publications of the Green Gold certification programme.

I. Green Gold program EGFC criteria
II. Essent Green Gold endorsed certification systems

Green Gold program EGFC criteria	Description and file	Version	Last update
EGFC1 – Chain of Custody and Processing standards	Producers chain of custody criteria [EGFC1 Essent green flow CoC standards.pdf 149 kb]	2003.2	04/06/2003
EGFC2 – Green Gold Agri source criteria	AGRI source criteria [EGFC2 ESSENT AGRI-criteria.pdf 92 kb]	2003.2	04/06/2003
Essent Green Gold endorsed certification systems	**Description and file**	**Version**	**Last update**
ESSENT approved forest certification systems	ESSENT approved forest certification systems [approved forest.pdf 99 kb]	2003.1	04/06/2003
ESSENT endorsed AGRI certification systems	ESSENT approved AGRI certification systems [approved agricultural.pdf 96 kb]	2003.1	04/06/2003

Essent endorsed certification systems for forestry source

ESSENT GREEN GOLD Label Programme

version 2003.1

Approved forest management certification systems for forest sources:

- **FSC** (Forest Stewardship Council)
- **PEFC** (Pan European Forest Certification)
- **CSA-SFM** (Canadian Standards Association's Sustainable Forest Management)
- **SFI** (Sustainable Forest Initiative)
- **FFCS** (Finish Forest Certification System)
- Approved **pre-scope** certificate of one of the endorsed forest management certification systems

Bron:www.skalint.com/homepage/publications/downloadpage/downloadpage.asp?DownloadPage_ID=24

ESSENT GREEN GOLD Label Programme

version 2003.1

Approved forest management certification systems for forest sources:

- **FSC** (Forest Stewardship Council)

Bron: 2003-06-04-skalint-rwe-essent-green-gold-label-certification-programme-approved-forest-management-certification-systems

Op 15 augustus 2005 publiceert de Biomassa Upstream Stuurgroep (BUS) van Probos (betaalde pro-biomassalobby) een quickscan met alle boscertificeringssystemen waarin ze ook het Green Gold Label van RWE/Essent bespreken en de volgende kritische vragen opgenomen hebben:

> Het Green Gold Label (GGL) systeem van Essent is een controle- en certificatiesysteem voor de acceptatie van biomassa uit de bosbouw en landbouw. Het wordt uitgevoerd in samenwerking met Skal International, en Peterson Bulk Logistics, organisaties die zijn geaccrediteerd door de Nederlandse Raad van de Accreditatie.
>
> Wel roept het systeem enige vragen op:
> - Is het systeem onafhankelijk?
> - Welke biomassasoorten kunnen precies meedoen? Zoals hierboven beschreven kunnen onder bepaalde voorwaarden ook producten die aan 'Essent non-certified Green Gold product criteria' meedoen aan het systeem. Deze criteria zijn echter niet via internet beschikbaar.
> - Past Essent het GreenGold Systeem daadwerkelijk toe op alle op de markt gebrachte groene stroom uit biomassa? Nergens staat vermeld dat alle 'groene stroom' uit biomassa van Essent gecertificeerd moet zijn volgens het Green Gold systeem. Dit moet de consument impliciet aannemen.
>
> Bron: 2005-08-15-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-sustainable-forest-management-certification-quick-scan-leen-kuiper

Op 12 september 2012 publiceert Biofuelwatch één van hun eerste rapporten waarin ze SKAL/Peterson Control Union Certifications als medeplichtige aanwijzen voor de grootschalige vernietiging van natuur- en biodiversiteit o.a. vanwege dit klakkeloos valideren van de Green Gold Label (GGL) biomassacertificering van Essent(RWE).

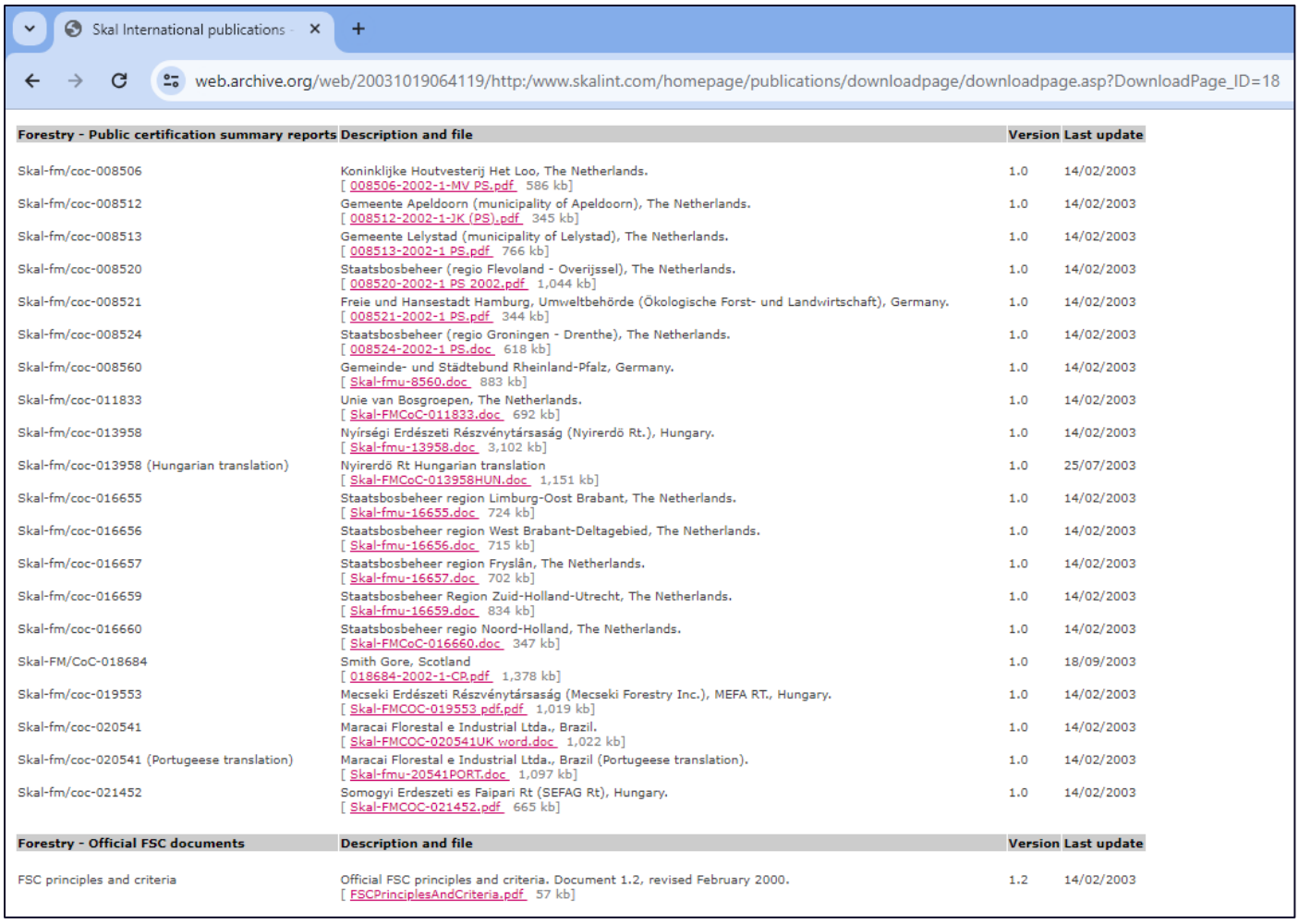
Bron: 2012-09-12-biofuelwatch-sustainable-biomass-a-modern-myth

SKAL / Control Union FSC-certificering voor Staatsbosbeheer

Als je in de Wayback Machine/ het Web archief naar de website van SKAL International gaat en de datum van 19 oktober 2003 aanklikt en naar de publicatiepagina voor de FSC-certificaten doorklikt dan zie je een overzicht van o.a. de FSC-rapportages voor Staatsbosbeheer. Bij elk bestand staat de naam van de persoon die het bestand als laatste heeft bewerkt. De naam Johan Maris zien we alleen bij de .doc bestanden voor Staatsbosbeheer. De rapportages die niet voor Staatsbosbeheer gemaakt zijn, zijn bewerkt door overige medewerkers van SKAL. In een aantal van die door Johan Maris opgevoerde bestanden wordt o.a. verwezen naar Staatsbosbeheer directeur Zwier van Olst.

Bron: 2003-skal-johan-maris-last-edit-staatsbosbeheer-fsc-certification-documents.zip

Forestry - Public certification summary reports	Description and file	Version	Last update
Skal-fm/coc-008506	Koninklijke Houtvesterij Het Loo, The Netherlands. [008506-2002-1-MV PS.pdf 586 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-008512	Gemeente Apeldoorn (municipality of Apeldoorn), The Netherlands. [008512-2002-1-JK (PS).pdf 345 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-008513	Gemeente Lelystad (municipality of Lelystad), The Netherlands. [008513-2002-1 PS.pdf 766 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-008520	Staatsbosbeheer (regio Flevoland - Overijssel), The Netherlands. [008520-2002-1 PS 2002.pdf 1,044 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-008521	Freie und Hansestadt Hamburg, Umweltbehörde (Ökologische Forst- und Landwirtschaft), Germany. [008521-2002-1 PS.pdf 344 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-008524	Staatsbosbeheer (regio Groningen - Drenthe), The Netherlands. [008524-2002-1 PS.doc 618 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-008560	Gemeinde- und Städtebund Rheinland-Pfalz, Germany. [Skal-fmu-8560.doc 883 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-011833	Unie van Bosgroepen, The Netherlands. [Skal-FMCoC-011833.doc 692 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-013958	Nyírségi Erdészeti Részvénytársaság (Nyirerdö Rt.), Hungary. [Skal-fmu-13958.doc 3,102 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-013958 (Hungarian translation)	Nyirerdö Rt Hungarian translation [Skal-FMCoC-013958HUN.doc 1,151 kb]	1.0	25/07/2003
Skal-fm/coc-016655	Staatsbosbeheer region Limburg-Oost Brabant, The Netherlands. [Skal-fmu-16655.doc 724 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-016656	Staatsbosbeheer region West Brabant-Deltagebied, The Netherlands. [Skal-fmu-16656.doc 715 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-016657	Staatsbosbeheer region Fryslân, The Netherlands. [Skal-fmu-16657.doc 702 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-016659	Staatsbosbeheer Region Zuid-Holland-Utrecht, The Netherlands. [Skal-fmu-16659.doc 834 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-016660	Staatsbosbeheer regio Noord-Holland, The Netherlands. [Skal-FMCoC-016660.doc 347 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-FM/CoC-018684	Smith Gore, Scotland [018684-2002-1-CP.pdf 1,378 kb]	1.0	18/09/2003
Skal-fm/coc-019553	Mecseki Erdészeti Részvénytársaság (Mecseki Forestry Inc.), MEFA RT., Hungary. [Skal-FMCOC-019553 pdf.pdf 1,019 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-020541	Maracai Florestal e Industrial Ltda., Brazil. [Skal-FMCOC-020541UK word.doc 1,022 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-020541 (Portugeese translation)	Maracai Florestal e Industrial Ltda., Brazil (Portugeese translation). [Skal-fmu-20541PORT.doc 1,097 kb]	1.0	14/02/2003
Skal-fm/coc-021452	Somogyi Erdeszeti es Faipari Rt (SEFAG Rt), Hungary. [Skal-FMCOC-021452.pdf 665 kb]	1.0	14/02/2003
Forestry - Official FSC documents	**Description and file**	**Version**	**Last update**
FSC principles and criteria	Official FSC principles and criteria. Document 1.2, revised February 2000. [FSCPrinciplesAndCriteria.pdf 57 kb]	1.2	14/02/2003

Bron: www.skalint.com/homepage/publications/downloadpage/downloadpage.asp?DownloadPage_ID=18

Op 22 augustus 2024 leverde Wyke Smit, de directeur van FSC-Nederland als onderdeel van haar wederhoor en reactie op ons onderzoeksrapport de volgende link aan waarmee we de 'nieuwe' FSC-auditrapporten van Staatsbosbeheer konden downloaden: FSC Search. In het hoofdstuk SKAL / Control Union FSC-certificering voor Staatsbosbeheer leggen we aan de hand van die auditrapporten uit waarom we niet onder de indruk waren over de kwaliteit van de auditrapporten en van mening zijn dat Staatsbosbeheer niet alleen onterecht een FSC-certificaat heeft behouden al die jaren maar deze ook gebruikt voor greenwashing van het vernietigen van natuur, biodiversiteit en het schade toebrengen aan het klimaat en daarmee onze toekomst. We vonden via die link ook de 'nieuwe' versie van het FSC-certificaat van Staatsbosbeheer:

License Code: FSC-C003956
Certificate Code: CU-FM/COC-016655

Bronnen:
2006-01-01-fsc-c003956-cu-fm-coc-016655-certification-record-staatsbosbeheer
https://search.fsc.org/en/certificate/a0240000005sRIPAA2

Bron: 2009-01-00-probos-borgman-biomassastroomlijn-de-logistieke-keten-van-houtige-biomassa-uit-bos-natuur-en-landschap-in-nederland

Dankzij de link van Wyke Smit (directeur FSC-Nederland) kwamen we er achter dat in meerdere door de Control Union Certifications (CUC/SKAL) opgestelde FSC-auditrapporten van Staatsbosbeheer George Borgman is opgevoerd als de FSC-auditor.

Bronnen:
2011-10-14-cuc-fsc-main-evaluation-report-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2011-10-14-cuc-fsc-her-evaluatie-rapport-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2012-06-21-cuc-fsc-surveillance-rapport-nl-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2012-06-21-cuc-fsc-surveillance-report-en-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655

Probos (biomassalobby), [George] Borgman Beheer Advies (biomassa) BV, Face the Future (Co2-compensatiecertificaten) BV zijn in samenwerking met de Stichting Nationale Koolstofmarkt (deelnemers zijn o.a. vervuilende bedrijven zoals Essent) en FSC-Nederland begonnen met het verstrekken van CO2-compensatiecertificaten waarmee de meest vervuilende bedrijven van Nederland hun CO2-uitstoot kunnen greenwashen.

Bron 2024-07-17-nationaleco2markt-register-co2-compensatie-certificaten-face-the-future-borgman-beheer-advies-bv-en-probos

Project id	Aantal certificaten	Certificaten batch*		Maatregel / product	Status emissiereductie**	Verificator	jaar verificatie	Document	Bemiddelaar	Certificaathouder	Handelsstatus certificaat***
SNK-C-3	2664	SNK-C3-1	SNK-C3-2664	Nieuw bos	Gevalideerd	n.n.b.	n.n.b.	Validatierapport	Face the Future i.s.m. Borgman Beheer Advies en Probos	ARK Natuurontwikkeling	Beschikbaar
SNK-C-4	52	SNK-C4-1	SNK-C4-52	Nieuw bos	Gevalideerd	n.n.b.	n.n.b.	Validatierapport	Crops Advies ism Probos	Den Dunnen (Lage Zwaluwe)	Beschikbaar
SNK-C-4	30	SNK-C4-53	SNK-C4-82	Nieuw bos	Gevalideerd	n.n.b.	n.n.b.	Validatierapport	Crops Advies ism Probos	Daas (Diessen)	Beschikbaar
SNK-C-4	64	SNK-C4-83	SNK-C4-146	Nieuw bos	Gevalideerd	n.n.b.	n.n.b.	Validatierapport	Crops Advies ism Probos	Van Zelderen (De Rips)	Beschikbaar
SNK-C-4	32	SNK-C4-147	SNK-C4-178	Nieuw bos	Gevalideerd	n.n.b.	n.n.b.	Validatierapport	Crops Advies ism Probos	Aarts (Sprundel)	Beschikbaar
SNK-C-4	18	SNK-C4-179	SNK-C4-196	Nieuw bos	Gevalideerd	n.n.b.	n.n.b.	Validatierapport	Crops Advies ism Probos	Nijk (Almen)	Beschikbaar

Bron: 2024-07-17-nationaleco2markt-register-co2-compensatie-certificaten-face-the-future-borgman-beheer-advies-bv-en-probos

Bronnen:
2020-02-10-edu-nl-wur-probos-borgman-beheer-advies-bv-biomassalobby-face-the-future-bv-klimaatbos-co2-compensatie-concept
2020-12-07-probos-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland
2024-07-05-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-validatierapport-face-the-future-bv-ark-groene-woud-borgman-beheer-advies-en-probos
2024-07-17-nationaleco2markt-register-co2-compensatie-certificaten-face-the-future-borgman-beheer-advies-bv-en-probos

In het jaarverslag (2023) en op de website van Probos (biomassalobby) wordt uitgelegd dat Borgman Beheer Advies BV en Probos betrokken zijn bij de bosinventarisatie van zowel Staatsbosbeheer als andere boseigenaren. Borgman Beheer Advies BV is ook betrokken bij de audits/controles voor de FSC-certificering voor duurzame biomassa en bosbeheer. Borgman Beheer Advies BV levert ook de harvesters voor het oogsten van houtige biomassa en levert daar naast nog meer diensten in de biomassaketen. Ze zijn nu ook betrokken bij het uitgeven van de CO2-compensatiecertificaten. Dit

zijn allemaal financiële belangenverstrengelingen die ten koste gaan van de natuur, onze gezondheid en het klimaat. En dit is nog maar één van de vele voorbeelden die we hebben aangedragen ten aanzien van die belangenverstrengelingen bij belangenbehartigers in Biomassa- Carbon Capture & Storage (BE/CCS), Groengas en CO2-certificaten.

> Voor Staatsbosbeheer en andere boseigenaren analyseert Probos bosinventarisatiedata op individueel perceelniveau (SyHi's = systeem voor houtmeetkundige inventarisatie). Borgman Beheer Advies doet hiervoor de veldinventarisaties. In 2023 is 8.105 ha bos geïnventariseerd en geanalyseerd. Probos verkent hoe SyHi is om te buigen naar SyBi (systeem voor bosinventarisatie), waarbij álle aspecten van het bos worden meegenomen en dus niet alleen de houtvoorraad en -oogst.
>
> De uitvoering staat onder leiding van het onderzoeksinstituut Wageningen Environmental Research in samenwerking met Stichting Probos, Borgman Beheer Advies en Bureau van Nierop.
>
> Bronnen:
> 2024-03-26-probos-biomassalobby-jaarverslag-2023
> 2024-03-26-probos-biomassalobby-nederlandse-bosinventarisaties-in-samenwerking-met-borgman-beheer-advies

Op 3 juni 2021 publiceert Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) een rapport waarin de 'CO2-emissiereductie' van 'Klimaatslim beheer van bestaande bossen' wordt uitgelegd. Hierin wordt ook aangegeven dat het verbranden van de houtige biomassa niet meegerekend hoeft te worden in de emissies. Het rapport is o.a. geschreven door biomassalobbyorganisaties Probos en Bureau Silve. Hier zie je de biomassalobby in actie. Bureau Silve is namelijk een jaar eerder (op 1 juli 2020) overgenomen door Probos en biomassaketenbedrijf Borgman Beheer Advies terwijl die twee biomassalobbyorganisaties het doen voorkomen alsof het rapport ondersteund wordt door een derde en onafhankelijke organisatie.

> Jop de Klein en Henny Schoonderwoerd (Silve) 'dragen het stokje over' aan David Borgman (BBA), Mark van Benthem en Jan Oldenburger (Probos) [betaalde biomassalobby]. Voor Henny Schoonderwoerd en Jop de Klein is het na 30 jaar tijd om het stokje over te dragen aan de jongere generatie. Hun adviesbureau Silve houdt zich bezig met veel aspecten van bosbeheer, maar is vooral bekend vanwege haar unieke expertise gericht op het ontwikkelen en uitvoeren van bosinventarisaties. In Stichting Probos en Borgman Beheer Advies (BBA) hebben zij hun opvolgers gevonden. Per 1 juli 2020 geven zij met veel vertrouwen het stokje aan hen over. Probos zet vooral de activiteiten rond databeheer en analyse voort. De uitvoering en verwerking van inventarisaties gaat over naar Borgman Beheer Advies BV.
>
> Bronnen:
> 2020-06-06-probos-en-borgman-beheer-advies-biomassalobby-zetten-per-1-juli-2020-activiteiten-bureau-silve-voort
> 2021-06-03-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-biomassalobby-klimaatslim-beheer-van-bestaande-bossen

David Borgman is waarschijnlijk de zoon van George Borgman die (ook) eigenaar en directeur is van Borgman Beheer en Advies Forestry Consultants - Wood- and Biomasschains, en directeur van Tree Invent BV, Biomassachain manager van Coöperatie Biomassalland en secretaris van de Stichting Kwaliteit Bos-, Natuur- en Landschapswerk (SKBNL) van de AVIHY en VBNE (voorheen Bosschap) biomassalobby.

> As a consultant I work on sustainable forest management and the organization of wood- and woody biomasschains. Activities include: day-to-day forest management, forest inventory, wood and biomass logistics, forestry-data management, determining harvesting potentials, designing biobased businesscases and much more.
>
> Port of Rotterdam (through Wageningen University) Project manager Academic Consultancy Project (WUR) – Project Manager (4 members) Analysis of European wood pellet market (bioenergy). Analysis of potential supply and demand, and the potential for the Port of Rotterdam as a central wood pellet hub.
>
> Coöperatie Biomassalland U.A. Chain Manager Biomassalland. As a chain manager I am co-responsible for the day-to-day management of the Cooperative Biomassalland. Op 13 oktober 2014 hebben de bosaannemers (AVIH) en boseigenaren (VBNE) gezamenlijk de Stichting Kwaliteit Bos-, Natuur- en Landschapswerk [SKBNL] opgericht.
>
> In het bestuur van SKBNL hebben twee vertegenwoordigers vanuit de opdrachtgevers zitting en twee vanuit de opdrachtnemers van boswerk. Vanuit de opdrachtgevers/VBNE zijn Maarten Willemen (Staatsbosbeheer) en Evelien Verbij (VBNE) bestuursleden. Vanuit de opdrachtnemers/AVIH zijn dit David Borgman en Richard Wigink.

Bronnen:
2015-03-31-vbne-opvolger-bosschap-biomassalobby-eerste-jaarverslag-de-opbouw
2019-10-08-david-borgman-directeur-at-borgman-beheer-advies-forestry-consultants-linkedin-profiel

George Borgman CUC FSC-auditor Staatsbosbeheer en Biomassalobby BV

Verduurzaamd Hout Nederland
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Stichting Bos en Hout Support
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Algemene Vereniging Inlands Hout
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

European Wood Preservative Manufacturers Group
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

PEFC Nederland
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Stichting Kwaliteit Bos-, Natuur- en Landschaps
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Stichting Vakblad Natuur Bos Landschap
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Koninklijke Nederlandse Bosbouwvereniging
Hollandseweg 7 G, 6706KN Wageningen

Face the Future B.V.
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

Stichting Forest Forever Fund
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

Van Bommel FAUNAWERK
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

TreeInvent
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

Face Forests B.V.
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

Borgman Beheer Advies
Hollandseweg 7 H, 6706KN Wageningen

Stichting Probos
Hollandseweg 7 J, 6706KN Wageningen

George Borgman, destijds het hoofd bos- en park beheer van de gemeente Arnhem is een grote speler binnen de Nederlandse biomassaketen en via zijn Borgman Beheer Advies Biomassa BV is hij verantwoordelijk voor grootschalige biomassaproductie op basis van o.a. hele bomen. Zie het hoofdstuk: 2014: Oogstadvies: biomassa van hele bomen voor meer informatie over de BBA Biomassa BV.

George Borgman heeft een eigen BV die de bomenharvester- en hakselaarmachines en diensten levert voor o.a. Staatsbosbeheer en maakt er geen geheim van dat ze volledige bomen verwerken tot biomassa. Zo is bijvoorbeeld in deze presentatie van 'Borgman Beheer Advies in houtige biomassa' te lezen dat ze zowel de hele-boom-methode (zonder stobbe) toepassen naast dat ze gebruik maken van de top- en takhout van gevelde bomen.

Volgens de KVK gegevens van Borgman Beheer Advies is het bedrijf ingeschreven op de Hollandseweg 7 in Wageningen. Op dat adres is een groot deel van de biomassalobby BV's van Nederland gevestigd o.a. Probos en de voorganger stichting Bos & Hout, en TreeInvent, AVIH, EWPMG, VHN, PEFC-NL, de KBNL, het VNBL, de KNB en ook Face The Future BV en Face Forests BV en Forest Forever Fund en tevens van Bommel Faunawerk van Frans van Bommel die ecologisch advies levert aan o.a. BIJ12 en een groot aantal provincies en gemeenten en SBNL adviseur was voor agrariërs en particuliere grondeigenaren over natuurbeheer en subsidieregelingen (Programma Beheer). Zie het hoofdstuk SNL subsidies.

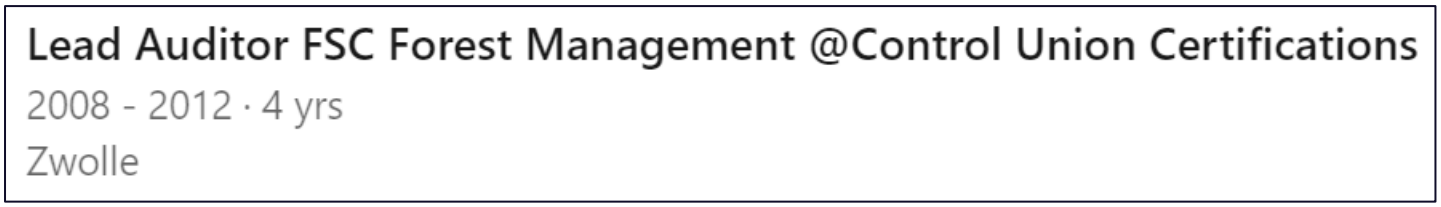
Bron: 2019-10-09-jeroen-oorschot-borgman-beheer-advies-forestry-consultants-linkedin-profiel

Jeroen Oorschot is een medewerker van Borgman Beheer en Advies (BBA) die eerst FSC-lead auditor was voor de Control Union Certifications (CUC/SKAL) en vervolgens terwijl hij voor BBA werkte ook bestuurslid was van de Green Gold Label (GGL) certificeringsorganisatie van RWE Essent. Daarnaast was hij via BBA onderdeel van Bioenergy Cluster East Nederland (BEON biomassalobby) en oprichter van initiatieven zoals Coöperatie biomassalland en Energiebos.nl en werkt samen met Face the Future BV en Probos (biomassalobby) aan een CO2-compensatie credits voorstel.

> Jeroen Oorschot joined Borgman Beheer Advies in Wageningen (2007), as project manager. Jeroen is a senior advisor on matters such as forest management, forest exploitation, tree safety, forest and timber certification and legislation. On behalf of Borgman Beheer Advies he was a long-term member of the Bioenergy Cluster East Netherlands and with his colleagues he co-founded biomass initiatives such as the Coöperatie Biomassalland and Energiebos.nl. Since 2010 he is also a trained lead auditor (ISO).

De partners van energiebos.nl zijn Advin BV, Borgman Beheer en Advies BV, Europe's Energy Point BV en Face the Future BV

Bronnen:
2012-11-17-probos-borgman-beheer-en-advies-bv-biomassa-stroomlijn-groen-goud-uit-landschapsonderhoud
2014-09-06-energiebos-partners-advin-bv-borgman-beheer-en-advies-bv-europe-s-energy-point-bv-face-the-future-bv
2019-10-09-jeroen-oorschot-borgman-beheer-advies-forestry-consultants-linkedin-profiel
2019-11-01-beon-probos-btg-borgman-beheer-advies-biomassalobby-actieplan-biomassa-en-landschapsonderhoud-in-overijssel
2020-02-10-edu-nl-wur-probos-borgman-beheer-advies-bv-biomassalobby-face-the-future-bv-klimaatbos-co2-compensatie-concept
2020-10-21-rwe-essent-green-gold-label-international-certification-programme-for-sustainable-biomass-website
2020-12-07-probos-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland

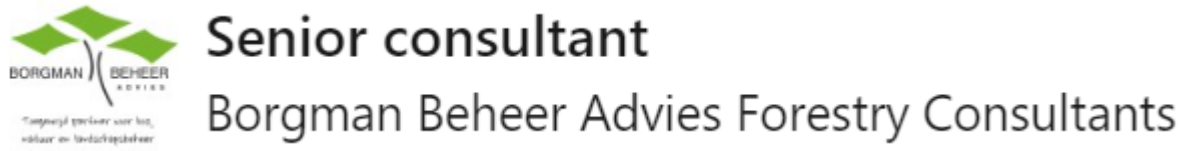
Bron: 2019-10-09-jeroen-oorschot-borgman-beheer-advies-forestry-consultants-linkedin-profiel

Het is natuurlijk een vreemde zaak dat een biomassabedrijf zoals Borgman Beheer Advies BV namens Control Union Certifications (CUC/SKAL) de FSC-audits uitvoert voor Staatsbosbeheer terwijl hetzelfde bedrijf ook de machines en biomassadiensten levert naast dat ze samen met biomassalobbyorganisatie Probos verantwoordelijk zijn voor de bosinventarisaties.

Degene die daadwerkelijk de certificaten namens Control Union Certifications (CUC/SKAL) heeft geleverd is Gerben Stegeman die op 16 september 2014 samen met de door RWE Essent betaalde wetenschappers van het Copernicus Instituut (UU biomassalobby) het onderzoeksrapport 'Legal Harvesting, Sustainable Sourcing and Cascaded Use of Wood for Bioenergy: Their Coverage through Existing Certification Frameworks for Sustainable Forest Management' gepubliceerd heeft waarin o.a. het volgende te lezen was;

> Our benchmark concludes that: (a) FM fiber certification by the Forest Stewardship Council (FSC) and the Program for the Endorsement of Forest Certification (PEFC) international standards show the highest level of coverage with EU's (draft) legislation; (b) There is insufficient coverage for risk based fibers by FSC Controlled Wood (FSC-CW), PEFC Due Diligence (PEFC-DD), or SFI-fiber sourcing (SFI-FS). Other weaknesses identified for elaboration are: (c) Alignment in definitions are needed, such as for primary forest, high carbon stock, and wood waste (cascading); (d) Imperfect mass balance (fiber check downstream) needs to be solved, as non-certified fiber flows are inadequately monitored; (e) Add-on of a Greenhouse Gas Emissies (GHG) calculation tool is needed, as GHG life cycle reporting is not covered by any of the SFM frameworks.
>
> Bron: 2014-09-16-mdpi-legal-harvesting-sustainable-sourcing-and-cascaded-use-of-wood-for-bioenergy-certification-frameworks

Een andere medewerker die daadwerkelijk namens Control Union Certifications (CUC/SKAL) de FSC-certificaten heeft toegekend aan Staatsbosbeheer is de managing directeur van CUC/SKAL, Jan-Frans Bastiaanse die een oud medewerker is van Borgman Beheer Advies Forestry Consultants.

George Borgman is op 21 maart 2002 ook betrokken bij de FSC-certificering van de Unie van Bosgroepen waaronder bijna 80 bosbeheer organisaties vallen onder de FSC-groepscertificering samen met Gerard Koopmans de technisch coördinator van de Bosgroepen en voorzitter van College van Deskundigen Stichting Kwaliteit Bos-, Natuur- en Landschapswerk (SKBNL). Degene die als Control Union Certifications (SKAL) auditor was opgevoerd was Mark Vonk de FSC Lead Auditor die ook in de Biomassa Upstream Stuurgroep (BUS) zit van Probos. Zie hoofdstuk: 2005: Probos en Staatsbosbeheer biomassalobbypresentatie

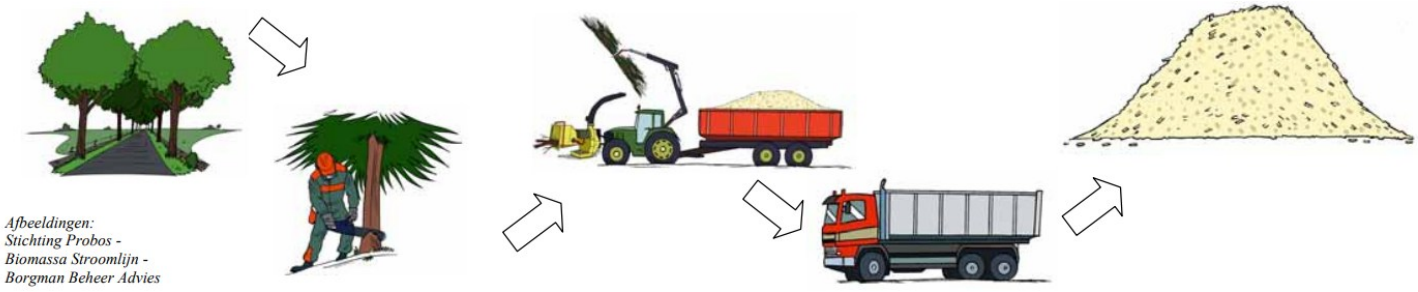
Naam auditor	M. Vonk
Deelnemers	Gerard Koopmans (FSC co-ordinator), Rino Jans (Group auditor), Georg Borgman (Consultant), Dirk Maas (forestry expert from Skal), Ron Blom and Hans Gier Veld (Twickel), Job Klein (Schovenhorst) M. v/d Waals (Kl. Boeschoten)

Unie van Bosgroepen
The Netherlands
Skal-FM/CoC-011833
March-21-2002

Bron: 2002-03-21-skal-cuc-fsc-certification-report-george-borgman-unie-van-bosgroepen-skal-fm-coc-011833

Dit zijn weer meerdere duidelijke voorbeelden van belangenverstrengeling t.a.v. de FSC-certificering van Staatsbosbeheer waarbij een groot aantal organisaties van de Biomassa BV Nederland bij betrokken zijn.

Bronnen:
2002-03-21-skal-cuc-fsc-certification-report-george-borgman-unie-van-bosgroepen-skal-fm-coc-011833
2009-01-00-probos-borgman-biomassastroomlijn-de-logistieke-keten-van-houtige-biomassa-uit-bos-natuur-en-landschap-in-nederland
2009-01-28-borgmanbeheeradvies-presentatie-beon-cogas-beterbos-met-biomassa-ook-hele-bomen
2011-10-14-cuc-fsc-main-evaluation-report-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2011-10-14-cuc-fsc-her-evaluatie-rapport-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2012-06-21-cuc-fsc-surveillance-rapport-nl-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2012-06-21-cuc-fsc-surveillance-report-en-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2012-11-00-vnbl-stadsrand-omvormen-tot-energiebos-advin-bv-borgman-beheer-en-advies-bv-europe-s-energy-point-bv-face-the-future-bv
2012-11-02-biomassalland-houtige-biomassa-bestuursleden-george-borgman-beheer-advies-bv-en-jeroen-oorschot
2012-11-17-probos-borgman-beheer-en-advies-bv-biomassa-stroomlijn-groen-goud-uit-landschapsonderhoud
2013-09-08-vbne-bosschap-biomassalobby-gebruik-van-eigen-houtige-biomassa-in-biomassainstallaties
2014-09-06-energiebos-partners-advin-bv-borgman-beheer-en-advies-bv-europe-s-energy-point-bv-face-the-future-bv
2014-09-16-mdpi-legal-harvesting-sustainable-sourcing-and-cascaded-use-of-wood-for-bioenergy-certification-frameworks
2015-01-27-vbne-biomassalobby-verwarmen-op-eigen-hout-stap-voor-stap-aanpak
2015-03-31-vbne-opvolger-bosschap-biomassalobby-eerste-jaarverslag-de-opbouw
2019-10-08-david-borgman-directeur-at-borgman-beheer-advies-forestry-consultants-linkedin-profiel
2019-10-09-jeroen-oorschot-borgman-beheer-advies-forestry-consultants-linkedin-profiel
2019-11-01-beon-probos-btg-borgman-beheer-advies-biomassalobby-actieplan-biomassa-en-landschapsonderhoud-in-overijssel
2020-02-10-edu-nl-wur-probos-borgman-beheer-advies-bv-biomassalobby-face-the-future-bv-klimaatbos-co2-compensatie-concept
2020-10-21-rwe-essent-green-gold-label-international-certification-programme-for-sustainable-biomass-website
2020-12-07-probos-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland
2024-07-17-nationaleco2markt-register-co2-compensatie-certificaten-face-the-future-borgman-beheer-advies-bv-en-probos

Afbeeldingen:
Stichting Probos -
Biomassa Stroomlijn -
Borgman Beheer Advies

Bron: 2009-01-00-probos-borgman-biomassastroomlijn-de-logistieke-keten-van-houtige-biomassa-uit-bos-natuur-en-landschap-in-nederland

In de FSC-auditrapporten staan een aantal zaken waarvan we het opmerkelijk vinden dat deze zaken zich sinds 2011 nog altijd voordoen. De eerste Staatsbosbeheer FSC-certificeringen zijn namelijk al eind vorige eeuw verstrekt ondanks een flink aantal bevindingen van gebreken en vanaf 2011 en in de jaren daarna zien we in de rapporten dat diezelfde gebreken nog steeds geconstateerd worden. Deze gebreken hebben echter geen consequenties voor de FSC-certificering van Staatsbosbeheer. Wij begrijpen niet dat er geen consequenties worden verbonden aan deze bevindingen. Hieronder een aantal voorbeelden van de geconstateerde gebreken uit de auditrapporten:

Formerly 19 FMUs were included under the current certificate. This has now been extended to include a total of 20 FMUs. The scope includes the sale of round timber and firewood, hardwood and softwood.

Description of non-conformiy: Er is geen centraal overzicht van de gebieden met HCV's. [High Conservation Values (HCV's) Gebieden met een uitzonderlijk hoge concentratie van zeldzame of (met uitsterven) bedreigde soorten etc.] Dit geldt met name voor HCV 3 en 6: deze zijn aanwezig maar dit zijn punten waarvan geen centraal overzicht is. Ook van de HCV 4 zijn wel kaarten aanwezig, maar is geen centraal totaal bekend. Omdat de locaties niet centraal zijn geïdentificeerd of verzameld, is er ook geen landelijk overzicht welke gebieden en totale oppervlaktes er zijn per HCV. Daarnaast is het ook niet duidelijk dat de inbreng van nationale en/of regionale deskundigen deze beoordeling ondersteunt (de afstemming is niet gedocumenteerd er is geen overzicht welke laat zien dat voor alle HCVcategorieën relevante deskundigen zijn gehoord).

Description of non-conformity: Forestry regulations are not fully being encompassed by Staatsbosbeheer [SBB] staff. Supervision of contract operations appears unclear. Staatsbosbeheer Dienstverlening [SBB DV] take on responsibilities for contractor operations in regard to timber harvesting. There is no document evidence held by SBB to demonstrate that ARBO and ERBO regulations are checked and monitored by SBB DV, or by SBB before and during operational working. Verbal checks were noted by some SBB District staff, whilst others confirmed that no checks were required, as this is considered as the responsibility of SBB DV. There lacks a Protocol at Regional level. Forestry staff interviewed at Site 1 and Site 2 were unaware of elements of Bosschap requirements. In the most serious of cases, one contractor was using an unregistered sun-contractor in contravention of regulations. Examples indicated repeated incorrect reference to Bosschap 20 December 1995, when the current regulations are: Bosschap 15 January 2007. Staff appeared to be uninformed of correct regulations. No evidence of Risk Assessment was demonstrated as required by Bosschap Liability in Nature Guide.

Description of non-conformity: The (work) instructions for the whole forest management process, such as for example harvesting, should be documented, instructed and supervised. If the situation requires this, the staff members get additional training. All results of the process are being monitored. The proceedings should be supervised. The process is not unambiguous within the region; documentation, instruction and supervision are lacking. This has been observed in all forest management units.

Description of non-conformity: Staatsbosbeheer stelt als eis dat alle bosaannemers Erbo-gecertificeerd zijn of gelijkwaardig. Wat gezien wordt als gelijkwaardig is niet vastgelegd en derhalve ook niet bekend bij de medewerkers (beheer en inkoop). Daarnaast blijkt uit interviews en beoordeling van enkele inkooptrajecten en inschrijvingen dat er vooraf niet actief gecontroleerd wordt welke 'gelijkwaardige' certificaten (of andere bewijzen) een gecontracteerde aannemer bezit. Het ontbreken van deze twee elementen heeft als gevolg dat er vooraf niet geborgd is door Staatsbosbeheer dat een aannemer in staat is om veilig te werken conform de eisen uit de FSC-standaard.

Description of non-conformity: In beheereenheid Achterhoek wordt er sinds kort gebruik gemaakt van een agrarische natuurvereniging (Vala, vereniging agrarisch landschap achterhoek – 't onderholt). Deze vereniging bestaat uit lokale agrariërs die vanuit de Vala (bos)werkzaamheden uitvoeren zoals zagen en versnipperen. Er is vooraf niet door de medewerkers van Staatsbosbeheer gecontroleerd waaruit blijkt dat deze agrarische natuurverenging voldoet aan de minimale veiligheidseisen die Staatsbosbeheer stelt. Daarnaast stelde medewerkers van de beheereenheid tijdens een rondgang vast dat er getwijfeld werd of er op dat moment veilig (en veilige machines) gewerkt werd. Deze (al dan niet terechte) constatering heeft niet geleid tot ingrijpen om vast te stellen of er inderdaad veilig gewerkt wordt. Ook zijn er naderhand geen maatregelen getroffen om te beoordelen of de betreffende partijen beschikken over de juiste certificaten of andere bewijzen waar uit blijkt dat ze voldoen aan de minimale eisen die Staatsbosbeheer stelt.

Description of non-conformity: Conversion of 75 ha of forest land at FMU Heeze, Strabrecht Forest to Natuura 2000 target land types [heath and sand dune] is underway although conversion has not been approved through Environmental Permit requirements under Dutch law. It is understood that Forest Act Articles 1-3 permit removal of trees in circumstances where trees will be replaced either by planting or by natural regeneration, but does not permit removal of trees where a different land type will be created when pursuing Natura 2000 targets.

Description of non-conformity: No records were available confirming ERBO and BOSSCHAP registration for timber harvesting or for self employed private contractors, or to confirm that Liability Insurance is held. Timber contractor ERBO registration checks were not demonstrated through record keeping. There is no clear system for monitoring/SUPERVISION of ARBO and Bosschap regulations for all workers.

Description of non-conformity: Yield data is produced from inventories supplied by third party contractors, giving a full breakdown of species, tree size, volume per compartment. At District 5. Peel en Kempen an opportunity to discuss arrangements with Staatsbosbeheer Dienstverlening [SBB DV] was taken. SBB DV harvesting manager explained arrangements for harvesting. As regards Volume and inventory data; this is supplied by Staatsbosbeheer [SBB] to SBB DV who enter the Inventory data onto their database for planning purposes. SBB receive no actual cut figures. SBB DV's computer

system does not presently account for figures at compartment level. Contracts are made up of several compartments of similar quality timber to make harvesting contracts cost effective. The figures provided by SBB may be supplied for periods of more than one year. Therefore yield figures are assumed from the inventory data supplied, and it cannot readily be confirmed whether planned production units are harvested in the planned annual budget as the decision for harvesting lies with SBB DV. Yield estimates are not compared with Yield actual and therefore annual yield is difficult to quantify accurately.

Description of non-conformity: Clear work instructions must be demonstrated for operational work, especially in regard to contract arrangements with Staatsbosbeheer Dienstverlening [SBB DV]. There is a gap in communication once the contract has started and it is not clear if Start Up meeting instructions are followed as there is no subsequent record keeping confirming this. Discussions were held in regard to SBB DV supplying records of its confirmation that Start UP meeting instructions and Risk Assessment are complied with. The same issue is found concerning private contracts and volunteer working.

Description of non-conformity: Not in all visited management units (Meinweg, Groote Peel, Meierij), the motivation for the use of chemical pesticides is described clearly, based on multi-year planning to control undesirable species the way this was planned, with the presumed decrease in the amount of pesticides used.

Description of observation: Private Contracts [Koopovereenkomst] operate within forestry regulations and may be placed with individuals who must work in pairs but who are not businesses and mostly not registered with ERBO. There is a possibility that private contracts may be placed with individuals who are be operating a business and therefore would come under ERBO registration requirements. In one example, a private contract exceeded the permitted Staatsbosbeheer limit of 15 CU m per year [Contract 8407 at District 3. West Brabant, Beheerseenheid Markiezaat], where the contract volume was 30 cu m.

Description of non-conformity: When firewood is sold to individuals, who harvest the wood by themselves or work the wood at the site, demonstrable and documented monitoring of flora- and fauna aspects of the location is lacking. This applies to all FMU's.

Description of non-conformity: In Utrecht-Oost is biomassa geoogst op bodems die volgens de interne richtlijn te arm zijn, deze kaartlaag was niet bekend.

Description of non-conformity: During harvest of biomass more road damage has occurred, because of more travel movements

Description of non-conformity: Staatsbosbeheer Oost kan geen document overleggen van de eerste overdracht van het hout waarin de minimale FSC vereisten in vermeld zijn.

Description of non-conformity: Afstemming met aannemer via Buitenzaken is niet altijd voldoende om effectieve monitoring te kunnen garanderen: • incident waarbij werkzaamheden zijn uitgevoerd voor overdacht van alle gedragscodes; • evaluatie van werkzaamheden niet structureer vastgelegd en beschikbaar voor de beheerder; • evaluatie niet aantoonbaar in aanwezigheid of samenspraak met de beheerder uitgevoerd; • (bijna) ongevallen registratie/evaluatie en opvolging is niet aantoonbaar.

Description of non-conformity: All FMU's: There is no registration of the follow-up / feed-back / handling of complaints and / or remarks. An overview of all remarks per FMU is lacking.

Description of non-conformity: Adaptations of the operational plans (UP's) are lacking; besides that, it seems a new style of operational plans is implicitly being implemented by the introduction of Harvest and Regeneration Plans. Carried out Impulse Harvest (impulskap) is sometimes contrary to the principles of a UP. Integration of new insights are not being described and implemented. Most UP's are outdated and are prolonged for a short period. These period come to an end soon. This can be seen as a risk of non-compliance with indicator 7.2.1.

Description of non-conformity: It cannot be proven that during harvesting and forwarding operations existing (harvesting) infrastructure of roads, paths and tracks is used as much as possible. The Code of Conduct (Gedragscode) forest management 2010-2015 requires this. It has been observed in all FMU's.

Description of non-conformity: Before the start of forest operations an inventory of possibly present flora and fauna is necessary. There is no clear uniform working method, with which can be complied to 6.2.1a, and by the use of which the Code of Conduct (forest and nature management) is correctly implemented.

Description of non-conformity: Evaluation of wood harvest was not carried out consistently.

Description of observation: The amount of dead wood is demonstrably increasing with current management. There are specific measures where the dead wood remains very low. However, in some locations the amount of thick deadwood

appears to be (and remain) very low after the wood harvest. The strategy for increase could be strengthened by seeing if there is more consistent instructions for the operator to ensure that the amount of deadwood is boosted by the timber harvest.

Gebrek aan begrip van FSC P&C, mbt toezicht/monitoring van gezondheid en veiligheidsverantwoordelijkheden. Het risico bestaat dat de boswet wordt geschonden voor wat betreft omvorming van bos naar Natura2000 doelgebieden. Verklaring die een 5-jarig commitment jegens FSC P&C zou bevestigen, was niet aanwezig. Beboste gebieden die in gebruik zijn door derden kunnen niet worden beschouwd als zijnde in overeenstemming met indicator 1.6.4.

Gebrek aan bewijs in de vorm van documenten dat door het toezicht op de werkzaamheden instructies ook daadwerkelijk worden opgevolgd.

Actuale gegevens mbt houtopbrengst waren niet beschikbaar op districtsniveau, waardoor het moeilijk was om de geschatte opbrengst te vergelijken met de daadwerkelijke productie. Uit documenten mbt verkoop van hout werd niet duidelijk in hoeverre aan de vereisten van COC documentcontrole werk voldaan.

4. Significant changes since last evaluation 4.1 Changes in the scope of the certificate, the management and/or harvesting methods As per January 1st 2014, the structure of Staatsbosbeheer has changed.

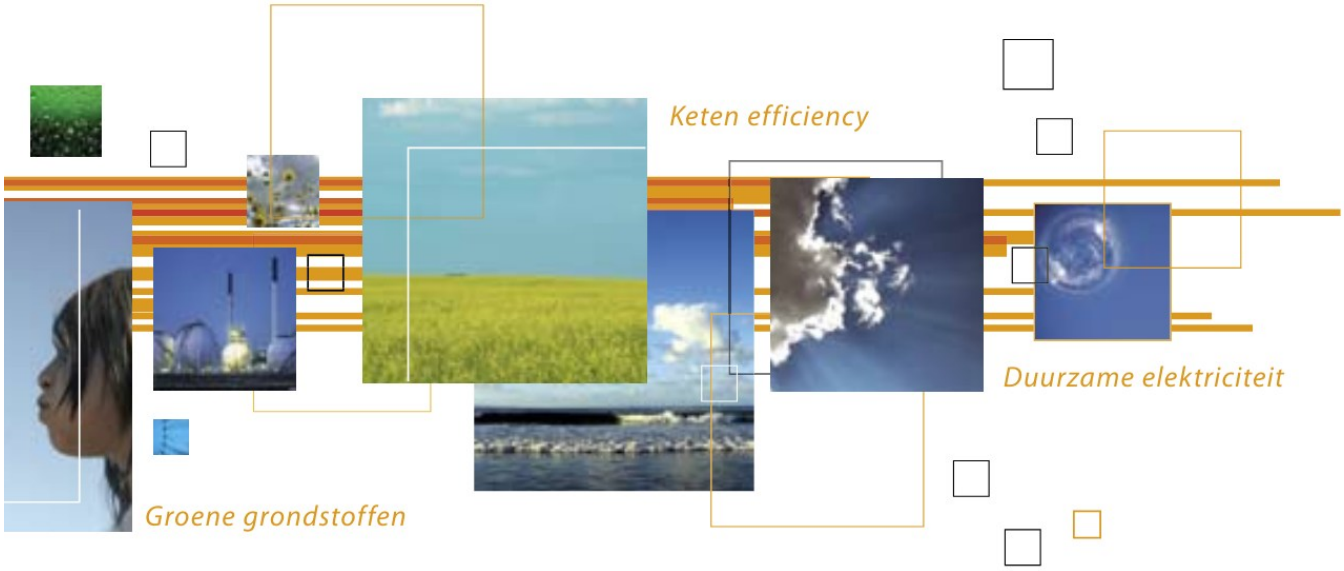
There are a few ongoing processes that have to be mentioned: - The harvest and regeneration plans are designed and are being implemented. - The SNL subsidy will add new requirements for management and monitoring, the definite policy is expected to take effect in the course of 2014 - The Natura 2000 areas have in many cases no fixed plans; like with the SNL, implementation is done by the provincial government.

The main changes are: - The regions of SBB (North, East, South, West) do not exist anymore. - The certificate of SBB Zuid (South) shall be changed into a SBB Certificate, adding the districts and FMU's that are part of the former SBB North, East and West. - The organisation is now divided into 3 divisions. Each division has several departments (afdelingen) which carry out supported / national tasks.

Bronnen:
2011-10-14-cuc-fsc-main-evaluation-report-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2011-10-14-cuc-fsc-her-evaluatie-rapport-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2012-06-21-cuc-fsc-surveillance-rapport-nl-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2012-06-21-cuc-fsc-surveillance-report-en-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2013-06-21-cuc-fsc-surveillance-report-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2013-06-21-cuc-fsc-surveillance-rapport-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2014-03-22-cuc-fsc-surveillance-and-change-of-scope-report-staatsbosbeheer-algemeen-cu-fm-coc-016655
2014-03-22-cuc-fsc-surveillance-en-change-of-scope-rapport-staatsbosbeheer-algemeen-cu-fm-coc-016655
2015-06-04-cuc-fsc-surveillance-rapport-staatsbosbeheer-cu-fm-coc-016655
2015-06-04-cuc-fsc-surveillance-report-staatsbosbeheer-cu-fm-coc-016655
2016-09-13-cuc-fsc-herevaluatie-rapport-staatsbosbeheer-algemeen-cu-fm-coc-016655
2016-09-13-cuc-fsc-re-evaluation-report-staatsbosbeheer-algemeen-cu-fm-coc-016655
2016-10-14-cuc-fsc-herevaluatie-rapport-staatsbosbeheer-algemeen-cu-fm-coc-016655
2019-08-04-cuc-fsc-annual-evaluation-report-staatsbosbeheer-algemeen-cu-fm-coc-016655
2020-09-08-cuc-fsc-annual-surveillance-evaluation-staatsbosbeheer-algemeen-cu-fm-coc-016655
2021-10-14-cuc-fsc-re-evaluation-report-staatsbosbeheer-algemeen-cu-fm-coc-016655
2021-10-14-cuc-fsc-herevaluatie-rapport-en-staatsbosbeheer-algemeen-cu-fm-coc-016655
2022-08-05-cuc-fsc-jaarlijkse-surveillance-evaluatie-staatsbosbeheer-algemeen-cu-fm-coc-016655
2022-08-05-cuc-fsc-annual-surveillance-evaluation-staatsbosbeheer-algemeen-cu-fm-coc-016655
2023-08-01-cuc-fsc-staatsbosbeheer-audit-samenvattend-rapport-openbaar
2023-08-01-cuc-fsc-staatsbosbeheer-audit-public-summary-report
2024-08-22-fsc-search-staatsbosbeheer-fsc-certification-details

Johan Maris, de directeur van Control Union Certification (SKAL/CUC) die verantwoordelijk is voor het goedkeuren van de FSC-certificering van Staatsbosbeheer, was in 2006 onderdeel van de projectgroep "Duurzame productie van biomassa" die de Cramer Criteria voor biomassa opstelde, onder voorzitterschap van prof. dr. Jacqueline Cramer en in samenwerking met o.a. het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht. In het eindrapport met het advies voor de Tweede Kamer van 14 juli 2006 staat dat Jacqueline Cramer het proces geleid heeft als 'onafhankelijk' voorzitter. Wij zien echter een groot belangenconflict voor Cramer en overige betrokkenen zoals Johan Maris doordat Peterson Control Union Certifications/SKAL en het Copernicus Instituut (UU) waar Cramer werkzaam was, de duurzaamheidscriteria hadden bepaald die voortvloeiden uit een betaalde samenwerking met RWE/Essent en Peterson Bulk Logistics (biomassatransporteur):

Als onafhankelijk voorzitter heeft Jacqueline Cramer, hoogleraar duurzaam ondernemen aan de Universiteit Utrecht, het proces geleid en gezorgd voor inhoudelijke afstemming. De projectgroep is gestart met het opstellen van een visie op duurzaamheid en het formuleren van de uitgangspunten voor de uitwerking van duurzaamheidcriteria en -indicatoren. Vervolgens zijn, met inhoudelijke ondersteuning van experts van Ecofys [BV], het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht en CE, de duurzaamheidcriteria en -indicatoren geformuleerd.

Bronnen:
2006-07-14-gov-nl-rvo-cramer-criteria-voor-duurzame-biomassa-productie-eindrapport-van-projectgroep-duurzame-productie-van-biomassa
2007-04-23-gov-nl-rvo-toetsingskader-voor-duurzame-biomassa

Op 30 augustus 2006 publiceerden Greenpeace en Milieudefensie een reactie op de Cramer criteria voor biomassa:

De vandaag gepresenteerde criteria voor duurzame biomassa zijn tandeloos. Dat zeggen Milieudefensie en Greenpeace in een reactie op het rapport van de commissie Cramer. Onder het motto van duurzame energie gaat het tropisch regenwoud straks alsnog in rook op, mét subsidie van de overheid.

De commissie Cramer heeft te slappe criteria geformuleerd en de controle op foute biomassa niet goed uitgewerkt. Het rapport concludeert dat meestal niet te achterhalen is waar biomassa zoals palmolie en soja precies vandaan komt. De commissie vindt toch dat deze biomassa door de overheid als 'duurzaam' aangemerkt kan worden. Een onbegrijpelijke en onverantwoorde redenering. Het is belachelijk dat foute biomassa kan doorgaan voor duurzame energie en dat hiervoor subsidies worden gegeven, aldus Donald Pols, campagneleider Klimaat en Energie van Milieudefensie.

Bron: 2006-08-30-greenpeace-criteria-cramer-houden-foute-biomassa-niet-tegen

Uit het verslag van de vijfde IWPB meeting op 26 april 2011, waarbij de volledige internationale biomassasector aanwezig is blijkt dat Johan Maris als directeur van Peterson Control Union op de distributielijst staat en zijn medewerkers Koen Jongste en Narda Brink bij het overleg aanwezig zijn. Koen Jongste is zowel bij het Green Gold Label als bij de SBP certificering betrokken en komt in een vervolgrapport aan bod. Uit het verslag blijkt ook duidelijk dat het op 26 april 2011 nog altijd niet duidelijk is hoe de duurzaamheidseisen voor biomassa geïmplementeerd zouden moeten worden.

> Judith de Boeye (Nidera) gave an update on the progress of the EFET TF Biomass, being the legal working group which has the task to draft the biomass trading agreement within the framework of the commercial group.
>
> Control Union asserts that all standards are available in the public domain through the national and international bodies. Koen Jongste will check when that will be the case for each of the standards included.
>
> Yves Ryckmans presented an amalgam of the sustainability schemes of Drax, Electrabel and the Green Gold Label. This would be necessary for trades between the three countries (UK, Belgium, Netherlands).

9. Interim evaluation of progress of the group

The following issues were discussed:

- Will this standard be recognized by the sellers, as only buyers have been involved so far?
- Will this forum remain active once the contract is finished?
- Is it possible to widen the horizon to include the forest products industry?
- How about registration of volumes sold under the certification system? Will the mass balance be right?
- When will the first deal under SBiTA be made?
- How will we implement sustainability criteria?
- What is the consequence for the industry of publishing our specification?

The following messages were brought up:

- We need to stay focussed.
- We can incorporate bits and pieces that are agreed already in our contracts before the whole project is complete.

The most important action arising from this is that we need to ensure an input from the sellers.
To achieve that, each of us will invite their top 2 or 3 pellet suppliers to take note of the specification, sampling and sustainability content that is published on the Laborelec

VATTENFALL

Minutes of Meeting

Project/Subject
5th Industrial Wood Pellet standardisation meeting

Place,Date,Time
Rotterdam, March 16, 2011

1. Participants

Remco Frenken, RWE
Irina Howes, RWE
Brodie Govan, Argus Media
Alfons van Weereld, E.ON
Marc Vitria, E.ON
Johan Mertens, Electrabel
Yves Ryckmans, Laborelec
Rob Marcus, Vattenfall
Graham Backhouse, Drax
Deborah Keedy, Drax
Tonny Soerensen, Dong Energy
Niels Bojer Jorgensen, Dong Energy
Koen Jongste, Peterson Control Union
Narda Brink, Peterson Control Union
Bruno Widmer, SGS
Kjell E Nilsson, Fortum
Judith de Boeye, Nidera

2. Distribution List

The above plus:
Matthew Griffin, Drax
Rudy Willemse, Electrabel
Roger Mertens, Inspectorate
Jason Woods, Drax
Benjamin Vanderauwera, SGS
Peter-Paul Schouwenberg, RWE
Johan Maris, Control Union
Ben Goh, E.ON

Bron: 2011-04-26-iwpb-international-wood-pellet-buyers-5th-industrial-wood-pellet-standardisation-meeting-in-rotterdam

In het Biojournaal artikel van 27 januari 2012 waarin aangekondigd wordt dat voormalig Minister Jacqueline Cramer (door RWE/Essent betaalde wetenschapper in samenwerking met het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht) voorzitter wordt van het Green Gold Label (GGL) van RWE Essent, wordt ook nogmaals aangegeven dat de GGL-certificering opgericht en betaald is door Essent (RWE) in samenwerking met SKAL/[Peterson] Control Union Certifications (CUC).

> Green Gold Label is in 2002 opgericht door Essent en SKAL International (nu Control Union Certifications). Het label, dat al biomassa bij meer dan 15 bedrijven in 9 landen heeft gecertificeerd, werd tot nu toe volledig door Essent [RWE] gefinancierd.

Bron: 2012-01-27-biojournaal-jacqueline-cramer-voorzitter-stichting-green-gold-label-van-essent

Uit de verslaglegging van het IWPB-overleg van 30 mei 2012 blijkt dat Jacqueline Cramer als voorzitter van de Green Gold Label (GGL) stichting van RWE/Essent als adviseur is uitgenodigd door het IWPB (ging later over in het SBP) en dat er nog altijd grote onduidelijkheid bestaat over de wijze waarop de duurzaamheid van biomassa daadwerkelijk aangetoond kan worden. De Cramer Criteria zijn al op 11 maart 2009 geformaliseerd als de NTA8080:2009 (Better Biomass) duurzaamheidscriteria voor biomassa voor energiedoeleinden. Dat betekent dus dat meer dan drie jaar na het vaststellen en publiceren van die duurzaamheidscriteria en certificeringseisen, de betrokkenen bij het opstellen van die criteria en eisen nog altijd geen methode kunnen aanleveren om de duurzaamheid daadwerkelijk aan te tonen. Ook bij dit overleg van het internationale biomassakartel zijn meerdere medewerkers van Peterson Control Union Certifications aanwezig. Johan Maris en zijn collega's waren erbij en zijn dus ten alle tijden zeer goed op de hoogte dat de duurzaamheidscriteria en certificering niet op orde zijn en toch blijven ze stelselmatig de hele keten van bosbeheerders tot energiecentrales van de certificaten voorzien ten koste van de natuur, onze gezondheid, het klimaat en daarmee de toekomst.

Op verschillende biomassalobbydocumenten en rapporten van het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht zijn de logo's van RWE/Essent naast het logo van de Universiteit Utrecht geplaatst en boven een aantal van de rapporten staat dat de financiële bijdrage van Essent het onderzoek mogelijk heeft gemaakt.

Bron: (zip-bestand met meerdere rapporten): iea-bioenergy-task-40.zip

Op 19 juli 2013 publiceren Martin Junginger en Chun Sheng van het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht een rapport met case studies en interviews van o.a. Peter Paul Schouwenberg (RWE/Essent) en Johan Maris van Peterson Control Union Certifications waarin de toekomst van het Green Gold Label (GGL), het IWPB, de RED criteria en o.a. de problemen met de onafhankelijkheid van Peterson en het Control Union Certifications besproken worden. Uit deze tekst blijkt ook dat de eisen de certificering worden afgezwakt om zo biomassa uit oerbos uit Canada te kunnen halen:

> According to Peter-Paul Schouwenberg, the next step is making GGL independent from Essent. In addition, they also tried to integrate Laborelec label and Drax scheme into the GGL scheme. IWPB is a follow-up of GGL, which should be ready by next year. Via IWPB, they will implement a principle sort of biomass platform, via a multistakeholder process, that should be finalized by 2014.
>
> In addition, Peter-Paul Schouwenberg also explained the issue from the perspective of certifiers. He said that Control Union should not do everything - if Control Union is the auditor, it can't be the one doing the education. At the moment, they solve that by putting Peterson in doing the certification and Control Union Consultancy in doing the education. He stressed that on long term this is not acceptable because both entities are related.
>
> Peter-Paul Schouwenberg also elaborated about upgrading GGL to the RED standard. Within GGL, there are several standards with different purpose, for example for forestry and for agriculture. To comply with the new criteria (closely related to the RED criteria for liquid biofuels) implemented in UK and possibly in the EU, they have to improve the GGL system, namely GGL-RED. Peter-Paul Schouwenberg said that the producers are not used to that yet. Indeed, GGL-RED is not used yet because they need approval from the EC. In UK, Ofgem has accepted GGL as a certification scheme for solid biofuels. Ofgem will change the regulation as of April 2013. Currently, there is a consultation.
>
> Peter-Paul Schouwenberg expected that the requirements will be less strict than what they would have expected, i.e. it will not follow the RED completely. He said that if the RED criteria is followed completely, it will cause a huge discussion about primary forest, because about 80% of Canadian wood are from primary forest. In that case most probably they will not see any wood pellets entering the UK. In Peter-Paul's point of view, they will change the requirements and accept biomass from the Canadian forests, for e.g. MBK infected forests.
>
> Bron: 2013-07-19-edu-nl-uu-rwe-essent-green-gold-label-ggl-biomass-certification-case-studies

Peter-Paul Schouwenberg, RWE Essent, the Netherlands	Appendix I
Duncan Robinson, RWE npower, UK	Appendix II
Robert Tarcon, Premium Pellets, BC, Canada	Appendix III
Vaughan Bassett, Pinnacle Pellets, BC, Canada	Appendix IV
Bas Verkerk, Secretary of GGL, The Netherlands	Appendix V
Mieke Vandewal, Peterson Control Union Group, The Netherlands	Appendix VI
Joseph Wilde, SOMO, The Netherlands	Appendix VII
Johan Maris, Peterson Control Union Group, The Netherlands	Appendix VIII

Bron: 2013-07-19-edu-nl-uu-rwe-essent-green-gold-label-ggl-biomass-certification-case-studies

Controle door de Raad voor Accreditatie (RVA) op certificeringsinstanties zoals SKAL/Peterson Control Union Certifications, die certificaten voor duurzaam bosbeheer of de biomassaketen verstrekken blijkt dus niet veel voor te stellen want als de RVA hun werk goed zouden doen had RVA directeur Jan van der Poel SKAL/Peterson Control Union Certifications niet geaccrediteerd op 1 januari 2002 of op zijn minst ondertussen geroyeerd. De Raad voor Accreditatie (RVA) komt in deel 5: Certificering en subsidies van ons onderzoek naar de betaalde biomassalobby uitgebreid aan bod. Ed Nijpels was voorzitter van de Raad van Toezicht van de RvA tot december 2018. Daarnaast is hij, voordat de RvA een zelfstandig bestuursorgaan is geworden in 2010, enige tijd voorzitter van het bestuur geweest. (Destijds had de RvA een structuur met een Raad van Toezicht, bestuur en directie. Na 2010 bestaat deze structuur uit een Raad van Toezicht en een bestuur.) Jan van der Poel is tot juni 2019 de bestuurder/algemeen directeur van de RvA geweest. Momenteel is Roeland Nieuweboer de voorzitter van de raad van bestuur.

> Jan van der Poel is sinds 2002 bestuurder/algemeen directeur van de RvA. In 2010 heeft de Nederlandse overheid de RvA aangewezen als nationale accreditatie-instantie, op basis van de Europese Verordening 765/2008. Sindsdien is de RvA een zelfstandig bestuursorgaan, dat verantwoording aflegt aan de minister van Economische Zaken.
>
> **Jan van der Poel:** Wij zijn als RvA natuurlijk niet de marktmeester van Nederland. Wat goed is voor de markt, bepaalt de markt zelf. De essentie van certificering, keuring en testen is dat belanghebbende partijen met elkaar tot normen komen. Wij kijken vervolgens of de certificerende organisaties deskundig zijn om tegen die normen te beoordelen, en of ze onpartijdig en onafhankelijk optreden.
>
> De inspectiediensten hoeven ons werk niet te controleren; wij worden op internationaal niveau al in de gaten gehouden. En wij houden op onze beurt weer de organisaties in de gaten die wij accrediteren.

De Raad van Accreditatie (RvA) heeft de volgende reactie gegeven op ons verzoek om wederhoor op het rapport:

> - Ed Nijpels was voorzitter van de Raad van Toezicht van de RvA tot december 2018. Daarnaast is hij, voordat de RvA een zelfstandig bestuursorgaan is geworden in 2010, enige tijd voorzitter van het bestuur geweest. (Destijds had de RvA een structuur met een Raad van Toezicht, bestuur en directie. Na 2010 bestaat deze structuur uit een Raad van Toezicht en een bestuur.)
> - Jan van der Poel is tot juni 2019 de bestuurder/algemeen directeur van de RvA geweest. Momenteel is Roeland Nieuweboer de voorzitter van de raad van bestuur.
>
> Daarnaast geven we graag een toelichting over accreditatie. Accreditatie is gericht op het ondersteunen van het vertrouwen in producten en diensten. De RvA beoordeelt bedrijven en instellingen die testen, inspecteren en certificeren. Daarbij beoordeelt de RvA of het bedrijf of de instelling competent, onpartijdig en met een consistente bedrijfsuitoefening deze activiteiten ontplooit.
> De RvA accrediteert bedrijven en instellingen voor het uitvoeren van een specifieke activiteit tegen bepaalde vooraf gestelde eisen die is geformuleerd in bijvoorbeeld een norm, wet- en regelgeving of een certificatieschema. Dit betekent

dat is afgebakend wat wel en wat niet onder accreditatie valt. Dit vermeldt de RvA op de scope voor accreditatie. De actuele scope voor accreditatie van onder meer Control Union Certifications is te vinden op **www.rva.nl**.
De RvA is een zelfstandig bestuursorgaan en is sinds 2010, in lijn met de Europese verordening Nr. 765/2008 aangewezen door de Nederlandse overheid als nationale accreditatie-instantie. In het kabinetsstandpunt over certificatie en accreditatie in het kader van het overheidsbeleid staat op welke wijze conformiteitsbeoordeling (ook wel testen, inspecteren en certificeren) onder accreditatie, een vorm van zelfregulering een plaats heeft binnen het bestel.

Bronnen:
2002-01-01-rva-dutch-accreditation-council-accreditor-for-skal-peterson-control-union-certifications
2003-01-22-rva-dutch-accreditation-council-accreditor-for-skal-peterson-control-union-certifications
2016-04-00-rva-dutch-accreditation-council-publieksverslag-2015-werken-aan-vertrouwen-met-ed-nijpels-biomassalobby
2019-04-00-rva-dutch-accreditation-council-publieksverslag-2018-de-waarde-van-vertrouwen-voorzitter-ed-nijpels-biomassalobby
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor

Bronnen:
iea-bioenergy-task-40.zip
https://fsc-watch.com
web.archive.org/web/*/http://www.skalint.com/homepage/publications*
1998-01-00-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-regio-groningen-drenthe
1998-01-00-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-regio-flevoland-overijssel
2000-10-00-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-zuid-holland-utrecht-nieuwegein
2000-11-14-gov-nl-minlnv-kwaliteitszorgsystemen-in-agroketens-en-voedselveiligheid
2001-05-29-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-limburg-oost-brabant
2001-05-29-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-west-brabant-delta
2001-07-18-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-friesland
2002-01-01-rva-dutch-accreditation-council-accreditor-for-skal-peterson-control-union-certifications
2002-02-08-skalint-publications-documents-and-chain-of-custody-coc-certifications
2002-02-08-skal-peterson-control-union-publications
2002-04-12-skal-peterson-control-union-certification-report-unie-van-bosgroepen-ede
2002-06-17-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-west-noord-holland
2003-skal-johan-maris-last-edit-staatsbosbeheer-fsc-certification-documents.zip
2003-01-22-rva-dutch-accreditation-council-accreditor-for-skal-peterson-control-union-certifications
2003-02-05-skal-peterson-control-union-certification-international-offices
2003-03-26-skal-peterson-control-union-publications-forestry-certifications
2003-04-01-skal-peterson-control-union-certifications-overzicht-forest-management-certifications-client-contact-info-last-edit-johan-maris.xls
2003-04-15-skal-peterson-control-union-certifications-chain-of-custody-certificates-holders-overview-last-edit-johan-maris.xls
2003-06-04-skalint-rwe-essent-green-gold-label-certification-programme-approved-forest-management-certification-systems
2003-06-04-skalint-rwe-essent-green-gold-label-certification-programme-approved-certification-systems-for-agricultural-source
2003-06-04-skalint-rwe-essent-egfc1-chain-of-custody-and-processing-standards-green-gold-label-programme
2003-06-04-skalint-rwe-essent-green-gold-label-certification-programme-agri-criteria
2003-06-25-skalint-rwe-essent-green-gold-certification-program
2003-07-26-skalint-publications-rwe-essent-green-gold-certification-programme
2003-07-29-skal-fsc-eko-certification-report-staatsbosbeheer-region-flevoland-overijssel-zwolle-skal-fm-coc-008520
2003-10-19-skalint-publications-forest-management-and-chain-of-custody-coc-certification-downloadpage
2003-10-24-skal-peterson-control-union-certifications-list-of-chain-of-custody-certificates-holders-last-edit-johan-maris
2004-12-13-skal-peterson-control-union-publications-forestry-certifications
2005-05-07-control-union-certifications-fka-skal-international-website
2005-06-22-ieabioenergy-rwe-essent-co-firing-in-the-netherlands-the-need-for-a-secure-supply
2005-08-15-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-sustainable-forest-management-certification-quick-scan-leen-kuiper
2006-12-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomasslobby-roadmap-duurzame-biomassa-import-nl
2007-03-05-cramer-testing-framework-for-sustainable-biomass
2007-04-23-gov-nl-rvo-toetsingskader-voor-duurzame-biomassa
2008-07-07-fsc-org-accredited-certification-bodies-johan-maris-control-union-certifications-bv-former-skal-international-fsc-acc-019
2010-04-18-ieabioenergy-task40-world-bio-trade-equity-fund-study
2010-06-09-rwe-comparing-wood-essents-biomass-co-firing-plant
2011-02-08-peterson-presentation-groups-identities-in-the-biomass
2011-04-26-iwpb-international-wood-pellet-buyers-5th-industrial-wood-pellet-standardisation-meeting-in-rotterdam
2012-01-27-biojournaal-jacqueline-cramer-voorzitter-stichting-green-gold-label-van-essent
2012-02-00-vito-implementation-of-sustainability-requirements-for-biofuels-and-bioenergy-and-related-issues-for-markets-and-trade
2012-05-30-iwpb-initiative-wood-pellets-buyers-meeting-minutes-schiphol

2012-09-12-biofuelwatch-sustainable-biomass-a-modern-myth
2013-07-19-edu-nl-uu-rwe-essent-green-gold-label-ggl-biomass-certification-case-studies
2016-04-00-rva-dutch-accreditation-council-publieksverslag-2015-werken-aan-vertrouwen-met-ed-nijpels-biomassalobby
2017-02-20-sbp-control-union-certifications-bv-evaluation-of-pinewells-sa-compliance-public-summary-report
2018-08-16-sbp-control-union-certifications-bv-valuation-of-rwe-generation-nl-bv-essent-compliance-with-the-sbp-framework
2018-08-16-sbp-control-union-certifications-bv-valuation-of-rwe-generation-nl-bv-essent-compliance-with-the-sbp-framework-second-report
2019-04-00-rva-dutch-accreditation-council-publieksverslag-2018-de-waarde-van-vertrouwen-voorzitter-ed-nijpels-biomassalobby
2019-11-22-edsp-eco-pro-biomass-lobbyfacts-research-part-3-scientists-martin-junginger
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-1-de-energiemaatschappijen
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-rwe-essent-en-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut
2022-10-24-klimaatcoalitie-reactie-op-het-advies-van-de-taskforce-klimaatonderzoek-aan-de-besturen-van-nwo-en-knaw

SGS certificeringsinstantie

In het verslag van Staatsbosbeheer uit 2003 over de gang van zaken rond de FSC-certificering van de Staatsbosbeheerregio's komt naar voren dat de initiële twee pilots met de certificeerder SKAL/Peterson Control Union Certifications niet soepel verliepen. Uit de eerste controleverslagen (zie ook het vorige hoofdstuk SKAL / Peterson Control Union Certification) blijkt dat de Staatsbosbeheerregio's niet voldeden aan de eisen van de internationale FSC-standaard en weigerde de FSC-certificeerder om de FSC-certificering voor de Staatsbosbeheer energiehoutplantage toe te kennen omdat deze op vijf punten afweek van de internationale FSC-certificeringseisen.

Uit de verslaglegging van Staatsbosbeheer over die periode lijkt Staatsbosbeheer druk te hebben uitgeoefend op auditor en certificeerder SKAL (Peterson Control Union Certifications) door een andere organisatie (SGS certificeringsinstantie) in te schakelen tijdens de eerste FSC-certificeringspilots waarbij de eerste twee Staatsbosbeheer regio's door SKAL/PCUC gecontroleerd werden en dit volgens Staatsbosbeheer te moeizaam verliep en te lang duurde. Uit de SKAL/PCUC FSC-auditverslagen bleek dat dit veroorzaakt werd doordat Staatsbosbeheer op een groot aantal punten niet voldeed aan de FSC-certificeringseisen. SGS richtte zich als controlerende instantie tijdens het FSC-certificeringsproces meer op procescontroles i.p.v. op de fysieke veldcontroles waar SKAL/PCUC zich als controlerende partij vooral mee bezighield, waardoor de derde Staatsbosbeheer pilotregio die via de certificeringsinstantie SGS gecontroleerd werd zonder problemen en binnen een zeer kort tijdsbestek een FSC-certificaat toegekend kreeg en onvolkomenheden van het fysieke bosbeheer buiten beschouwing bleef.

Desondanks werd toch voor SKAL (Peterson Control Union Certifications) gekozen als de huiscertificeerder van alle Staatsbosbeheerregio's. We hebben er geen keihard bewijs voor gevonden en kunnen het dan ook niet bewijzen maar we hebben de indruk dat SKAL (PCUC) afspraken heeft gemaakt met Staatsbosbeheer om te voorkomen dat ze de certificeringsopdracht kwijt zouden raken aan SGS. Johan Maris, een ambtenaar en EU-subsidie-expert van het ministerie van LNV, (het ministerie dat verantwoordelijk is voor Staatsbosbeheer), werd rond het tijdstip waarop de keuze voor SKAL (PCUC) viel eerst in 1999 Hoofd Inspecties (SKAL/PCUP) en vervolgens in 2002 de directeur van SKAL (Peterson Control Union Certifications). Daarna werd rond 2002/2003 in één klap het volledige certificeringsproces voor alle Staatsbosbeheerregio's afgerond, waarbij Johan Maris aantoonbaar de laatste bewerkingen heeft uitgevoerd aan alle certificeringsdocumenten van Staatsbosbeheer. Onder leiding van Johan Maris werd certificeerder en auditor SKAL/(Peterson) Control Union Certification vervolgens de medeoprichter van de 'Green Gold Label' (GGL), biomassacertificeringslabel van RWE Essent, en werd Johan Maris adviseur van de 'International Wood Pellet Buyers (IWPB)' biomassahandel- lobbyorganisatie die later over gaat in het SBP.

> Na een korte tussentijdse evaluatie [van het FSC-certificeringstraject van SKAL/Peterson Control Union Certifications PCUC] heeft Staatsbosbeheer daarom in de tweede helft van 1998 besloten een derde pilot op te starten door nog een regio te laten certificeren, zij het nu door een tweede certificeerder die op de Nederlandse markt beschikbaar was, SGS Forestry.
>
> Voornaamste drijfveer daartoe was - behalve onze nieuwsgierigheid hoe dit bureau het er vanaf zou brengen - bovendien de wetenschap dat deze geroutineerde certificeerder pur sang zijn certificeringsysteem voor duurzaam bosbeheer naast de FSC-

> standaard had gebaseerd op het ISO-model, terwijl Skal [Peterson Control Union Certifications] vrijwel uitsluitend performancegericht het bosbeheer aan de FSC-standaard toetste.
>
> Dat verschil bleek later ook uit de aanpak van het onderzoek, dat duidelijk meer proces- en mensgericht bleek te zijn dan de aanpak van Skal [Peterson Control Union Certifications]. Het onderzoek door SGS werd nog in 1998 afgerond en mondde uit in de uitreiking van het FSC-certificaat begin 1999 aan de betreffende regio.
>
> Nadat dus drie regio's de certificeringprocedure met succes hadden doorlopen werd medio 1999 een tussenbalans opgemaakt om vast te stellen hoe een en ander in de praktijk in zijn werk was gegaan, wat dat totnogtoe had opgeleverd en wat dat de organisatie in grote lijnen had gekost. Op basis daarvan werd ook definitief besloten of alle regio's zouden worden gecertificeerd en zo ja op welke wijze, c.q. door welke certificeerder dat diende te gebeuren.
>
> Bij deze tussenbalans in 1999 bleek dat alle vooraf gestelde doelen behalve één al waren bereikt. Het ging daarbij om de bruikbaarheid van het keurmerk als legitimatie- en communicatie instrument naar de samenleving, als 'toegangsbewijs' tot de exclusieve segmenten van de markt voor gecertificeerd hout en als stimulans voor het duurzaamheid-bewustzijn van de eigen medewerkers.
>
> Een vooraf zeker niet verwacht maar daardoor des te verrassender resultaat van de pilots was de 'ontdekking' dat certificering onder bepaalde voorwaarden als een bruikbaar verbeteringinstrument voor de eigen bedrijfsvoering kan worden ingezet. Met name de aanpak van SGS volgens het ISO-model liet zien, dat dat 'extraatje' eigenlijk binnen handbereik was komen te liggen. Overigens heeft dit wel een prijskaartje, omdat de betreffende certificeerder 25 % duurder bleek te zijn dan de andere.
>
> Nadat definitief besloten was heel Staatsbosbeheer te laten certificeren zijn in 1999 beide certificeerders uitgenodigd om offerte te maken voor het uitvoeren van het certificeringsonderzoek in de vijf resterende regio's. Die opdracht is toen uiteindelijk verstrekt aan Skal International [Peterson Control Union Certifications]. Hoewel door allerlei omstandigheden enigszins vertraagd kon de hele operatie tenslotte eind 2002 succesvol worden afgesloten.
>
> Het FSC-keurmerk met de lading die daar achter zit leent zich goed om ingezet te worden als legitimatie- en communicatie-instrument richting belangstellende en/of kritische medeburgers en instanties.
>
> Bron: 2003-00-00-staatsbosbeheer-vijf-jaar-certificering-van-experiment-tot-routine

Uit de meerdere verslagen uit 2011 en 2012 van de 'International Wood Pellet Buyers' (IWPB) biomassahandel-lobbyorganisatie die later overgaat in het SBP blijkt dat het SGS, net als de SKAL/PCUC certificeringsorganisatie, ook onderdeel uitmaakt van het IWPB. Uit het verslag van 2 november 2012 van Martin Junginger, de door RWE betaalde biomassalobbyist en wetenschapper van het Copernicus Instituut (UU), blijkt niet alleen de betrokkenheid van het SGS bij de biomassalobby maar ook die van het Netherlands Standardization Institute (NEN). In rapport deel 5 (Certificering en subsidies) van ons onderzoek naar de betaalde pro-biomassalobby in Nederland zullen we uitgebreid zowel het SGS als het NEN behandelen.

> The SGS audit forms are based on the sustainability principles developed by the Cramer Commission. It is designed to assist inspectors in the implementation of the verification criteria set by the NTA 8080 commission (last version published in February 2009). (…) The Netherlands Standardization Institute (NEN) is a private, non-profit organization. NEN is the independent owner of the certification scheme.

Bronnen:
2002-02-08-skalint-publications-documents-and-chain-of-custody-coc-certifications
2003-00-00-staatsbosbeheer-vijf-jaar-certificering-van-experiment-tot-routine
2011-04-26-iwpb-international-wood-pellet-buyers-5th-industrial-wood-pellet-standardisation-meeting-in-rotterdam
2012-05-30-iwpb-initiative-wood-pellets-buyers-meeting-minutes-schiphol
2012-11-02-edu-nl-uu-enhancing-the-implementation-of-quality-and-sustainability-standards-and-certification-schemes-for-solid-biofuels
2015-12-00-nen-nta-8080-1-duurzaamheidseisen-duurzaam-geproduceerde-biomassa-voor-bio-energie-en-biobased-producten-deel-1

Certiq certificeringsinstantie

De constructie voor het toekennen van de groencertificaten aan de energiebedrijven is ook opmerkelijk. Door middel van een groencertificaat kunnen de energiecentrales aantonen dat ze groene stroom leveren waarmee ze recht hebben op subsidie en kortingen (RECS/REB/MEP/SDE). Het systeem van groencertificaten is per 1 januari 2004 vervangen door de Garanties van oorsprong (GvO's) omdat groencertificaten in de praktijk fraudegevoelig bleken. Per 1 januari 2005 is daar de regeling stroometikettering aan toegevoegd.

Certiq verzorgde de toekenning van de groencertificaten voor de energiemaatschappijen en is een dochtermaatschappij van netwerkbeheerder Tennet en Tennet was eigendom van Essent. In het bestuur van Certiq zaten enkel directeuren van energiemaatschappijen waaronder Peter-Paul Schouwenberg van RWE Essent die volgens het overzicht van de deelnemersraad het Platform Bio-energie vertegenwoordigt. De afvalenergiecentrale van Attero (voorheen Essent Milieu) heeft als eerste GvO's van CertiQ ontvangen voor het opwekken van groene stroom uit NTA 8080 gecertificeerde biomassa.

EnerQ hield zich bezig met de uitbetaling van de MEP-subsidies aan de energiebedrijven. Voor de uitvoering van de MEP-regeling heeft TenneT de status van een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) gekregen.

Het uiterlijk en de indeling van de websites van Certiq.nl en EnerQ.nl lijken op elkaar en de directeur van Tennet (TSO), Certiq én Enerq was vanaf 2000 de heer Paul Dirix. Hij werkte daarvoor voor Vattenfall. Erg zelfstandig lijken de bestuursorganen dan ook niet te zijn geweest.

www.certiq.nl/wie_is_certiq/

www.enerq.nl/wie

De Minister van Economische Zaken heeft op 13 juli 2007 besloten om de uitvoering van de Stimuleringsregeling Duurzame Energiepoduktie (SDE) bij haar eigen agentschap SenterNovem te beleggen en tevens de MEP-regeling daar onder te brengen. Dit betekent dat de bedrijfsactiviteiten van EnerQ B.V. per 1 januari 2009 zijn overgenomen door SenterNovem. EnerQ is in 2009 geliquideerd. Certiq bleef wel bestaan en bleef verantwoordelijk voor het toekennen van de duurzaamheidscertificaten.

Uit het Protocol monitoring materiaalstromen Biobased Economie blijkt dat de certificeringsdata van CertiQ niet alleen gebruikt wordt om subsidies en kortingen te geven aan de energiebedrijven maar ook door de overheid gebruikt wordt om de duurzame biomassastromen te monitoren om o.a. te kunnen beantwoorden hoeveel hernieuwbaar koolstof er in Nederland wordt vastgelegd.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

PROTOCOL MONITORING MATERIAALSTROMEN BIOBASED ECONOMIE

7 Berekeningsmethode omvang biobased economie per sector

7.1 Energiesector

Het CBS rapporteert de in Nederland geproduceerde hernieuwbare energie o.a. op basis van gegevens van (...) CertiQ.

7.3 Houtsector

Het is van belang alert te zijn op het volgende: een aanzienlijk deel van het hout dat wordt verstookt voor warmte en energie (...) wordt rechtstreeks aangekocht bij gemeenten (snoeihout), Staatsbosbeheer of geïmporteerd uit het buitenland. Voor de [BBE] monitor is dit niet direct een probleem, omdat deze toepassing van hout opgepikt wordt door de monitor van de energiesector (paragraaf 7.1).

Bron: 2013-12-00-gov-nl-minez-rvo-protocol-monitoring-materiaalstromen-biobased-economie-bbe

Certiq BV is vanaf 1 september 2023 gefuseerd met Vertogas en de naam is gewijzigd naar VertiCer BV. De fusie was nodig om de Europese markt te kunnen bedienen. Volgens het fusiebericht staat Nederland 'Europees gezien hoog aangeschreven als het gaat om de inrichting en uitvoering van het GvO-systeem'. Europa zou eens moeten weten…

Groene labels voor energiebedrijven

Op 21 december 2013 publiceerde Down to Earth het artikel 'Verdwaald in groenestroomland' waarin WISE en Greenpeace uitleggen wat er mis is met de groencertificaten voor consumenten van energiebedrijven.

> "Het werkt pas als dat certificaat waarde heeft", verklaart Peer de Rijk van WISE. […] Essent blijft een bedrijf dat verder sjoemelstroom verkoopt en in kolencentrales investeert. "Essent is gewoon een vies bedrijf." En dus eindigt Essent op www.groenestroomjagraag.nl onder in de ranglijst.

> Hoe hard het soms ook waait in Nederland, de meeste groene stroom wordt hier opgewekt met biomassa. "Er is geen transparantie, geen openheid van energiebedrijven over wat ze nou precies doen. Energiebedrijven laten niet goed zien aan consumenten: waar halen we het vandaan? Wat voor hout is het? Voldoet het aan duurzaamheidscriteria? Daar zijn ze nogal vaag over", oordeelt Willem Wiskerke van Greenpeace. Dat hoeven ze ook niet te doen, want de regels maken geen onderscheid tussen goede en slechte biomassa.
>
> De (vrijwillige) biomassanormen schieten op twee cruciale punten tekort: de CO2-balans en duurzaam bosbeheer. "De meeste biomassa is hout uit bossen", aldus Wiskerke. "Dan zou je aan duurzaam bosbeheer moeten doen en naar FSC kijken. Dat soort criteria is niet goed verwerkt."
>
> Driekwart van het hout dat wordt verstookt om groene stroom op te wekken komt uit bossen in Canada en de VS, schat hij. "Steeds vaker worden bossen leeggetrokken: al het hout eruit. Energiebedrijven zijn bezig met het converteren van gewoon bos naar plantagebos en gaan dan dat plantagebos beheren. Dat noemen ze duurzaam bosbeheer, maar in feite hebben ze dan van natuurlijk bos plantagebos gemaakt."
>
> De beloofde CO2-reductie laat zo tientallen jaren op zich wachten, terwijl zowel NTA 8080 en de Green Gold Label hout uit bos gewoon als klimaatneutraal zien. "Misleidend", vindt Wiskerke.

De energiebedrijven zijn verplicht om halfjaarlijks te rapporteren aan de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Deze autoriteit controleert via deze rapporten of de hoeveelheid afgeboekte GvO's overeenkomen met de hoeveelheid elektriciteit die als groene stroom aan particuliere eindverbruikers is verkocht. De AC verricht nauwelijks tussentijdse ongevraagde steekproeven. Voor zakelijke groene stroomaanbieders bestaat helemaal geen controle. De zakelijke markt valt niet onder de bevoegdheid van de ACM. De rapportages van het ACM zijn niet inzichtelijk voor consumenten, een WOO-verzoek zullen zij afwijzen gaven zij aan ons aan en die afwijzing zou moeten worden aangevochten.

			INVESTERINGEN	INKOOP	LEVERING
TECHNIEKEN	FOSSIEL	Kolen	0	0	0
		Aardgas WKK	0	1,5	1
		Aardgas conventioneel (niet-WKK)	0	1	0
		Nucleair	0	0	0
		Olie	0	0	0
		Overig fossiel	0	0	0
		Afval (biogeen en niet biogeen)	1	2,5	2,5
	HERNIEUWBAAR	Waterkracht grootschalig > 10 MW	2,5	3	3*
		Waterkracht kleinschalig < 10 MW	5	5	3*
		Zon	5	5	5*
		Wind	5	5	5*
		Overig hernieuwbaar	5	5	5*
	BIOMASSA	Biomassa bijstook in kolencentrales			
		Herkomst en type biomassa onbekend	0	0	
		Geïmporteerde biomassa. Type biomassa onbekend, of niet duurzaam	0	0	
		Geïmporteerde biomassa. Type biomassa duurzaam (snoeihout, afvalhout of vergelijkbaar)	0	1	
		Nederlandse biomassa. Type biomassa onbekend of niet duurzaam	0	0	
		Nederlandse biomassa. Type biomassa duurzaam (snoeihout, afvalhout of vergelijkbaar)	0	2	
		Stand alone biomassacentrales			
		Herkomst en type biomassa onbekend	2	0	
		Geïmporteerde biomassa. Type biomassa onbekend, of niet duurzaam	2	0	
		Geïmporteerde biomassa. Type biomassa duurzaam (snoeihout, afvalhout of vergelijkbaar)	2	2	
		Nederlandse biomassa. Type biomassa onbekend of niet duurzaam	2	1,5	
		Nederlandse biomassa. Type biomassa duurzaam (snoeihout, afvalhout of vergelijkbaar)	2	4	
		Overige vergisting zonder nutriëntenterugwinning			
		Herkomst en type biomassa onbekend	1	1,5	Zie toelichting
		Geïmporteerde biomassa. Type biomassa onbekend, of niet duurzaam	1	1,5	
		Geïmporteerde biomassa. Type biomassa duurzaam (snoeihout, afvalhout of vergelijkbaar)	1	2	
		Nederlandse biomassa. Type biomassa onbekend of niet duurzaam	1	2	
		Nederlandse biomassa. Type biomassa duurzaam (snoeihout, afvalhout of vergelijkbaar)	1	2,5	
		Overige vergisting met nutriëntenterugwinning			
		Herkomst en type biomassa onbekend	0	0	
		Geïmporteerde biomassa. Type biomassa onbekend, of niet duurzaam	0	0	
		Geïmporteerde biomassa. Type biomassa duurzaam (snoeihout, afvalhout of vergelijkbaar)	0	0	
		Nederlandse biomassa. Type biomassa onbekend of niet duurzaam	0	2,5	
		Nederlandse biomassa. Type biomassa duurzaam (snoeihout, afvalhout of vergelijkbaar)	0	3,5	
		Rioolslibverwerking, methaanafvang in stortplaatsen	4	4	
		Afvalverbranding in AVI's	1	2,5	
		Monomestvergisting zonder nutriëntenterugwinning	2	2	
		Monomestvergisting met nutriëntenterugwinning	2	2,5	
		Handelsmix	nvt	nvt	0,88

ONDERZOEK DUURZAAMHEID NEDERLANDSE STROOMLEVERANCIERS 2021 33

Greenpeace, Wise en Natuur & Milieu publiceerden tot en met 2021 jaarlijks het Onderzoek Duurzaamheid Nederlandse stroomleveranciers. Natuur & Milieu is in dit rapport vele malen aan bod gekomen vanwege hun betrokkenheid in de biomassasector. Dit onderzoek maakte zichtbaar hoe groen de stroom van de energieleveranciers zijn en of deze uit Nederland komt of niet. In het onderzoek worden punten gegeven aan groene stroom. Wind en zon krijgen de meeste punten, grijze stroom krijgt geen punten. We zien echter ook dat er punten worden gegeven aan biomassa. In 2021 krijgt biomassa minder punten dan in de jaren ervoor vanwege de twijfels over de duurzaamheid van biomassa. Het onderzoek vermeldt daarover het volgende:

> Voor de duurzame transitie is het niet verstandig dat er geïnvesteerd gaat worden in biomassacentrales voor elektriciteitsproductie. Het is van belang dat de stroomvoorziening niet afhankelijk wordt van standalone draaiende biomassacentrales. Daarnaast is het vanuit het oogpunt van koolstofschuld en het urgenter wordende klimaatprobleem steeds onverstandiger om koolstof die vastgelegd is, bijvoorbeeld in de vorm van biomassa, vrij te laten in de atmosfeer. (…) Korte omloop biomassa is beter dan biomassa waarbij het decennia duurt voordat de CO2 weer is opgenomen door terug gegroeide bomen. Ook het SER advies 'Biomassa in Balans' is er duidelijk over dat biomassa voor energie afgebouwd moet worden.

Het aantal punten dat toegekend werd aan biomassa daalde tot en met 2021 maar het feit dat er wel punten aan toe werden gekend zorgde ervoor dat hoog in de ranglijsten van het onderzoek van Wise e.a. ook energieleveranciers stonden die (houtige) biomassa gebruikten en zo werden klanten ook hier verleid om leveranciers te kiezen die in de praktijk niet volledig groen zijn.

Echt groen energie advies

Energieleveranciers zeggen allemaal dat ze groene stroom verkopen, maar dat kan helemaal niet want zoveel groene stroom wordt er helemaal niet opgewekt. Uit de scores die de leveranciers halen in het onderzoek van Wise e.a. blijkt ook wel dat het overgrote deel onvoldoende scoort op het gebied van groene stroom. Dat heeft een aantal oorzaken. Vrijwel alle leveranciers halen voor inkoop een veel lager cijfer dan voor levering. Dat betekent dat de ingekochte stroom voornamelijk grijs is en, voor levering aan de klant, 'vergroend' wordt met los bijgekochte GvO's. Ook zien we dat leveranciers op de zakelijke markt lagere scores halen dan op de particuliere markt. Het aandeel groene stroom dat zij, met dank aan GvO's te bieden hebben, bewaren zij dus voor de particuliere markt omdat deze kritischer is dan de zakelijke markt.

Ook in 2021 was weer te zien dat leveranciers die stroom leveren aan de zakelijke markt beduidend lager scoren dan stroomleveranciers die consumenten bedienen, ruim twee derde van de zakelijke leveranciers krijgt een onvoldoende. Alleen Pure Energie, Om Nieuwe Energie en EnergievanOns scoorden op de particuliere én de zakelijke markt een 10. Vrijopnaam scoorde op de particuliere markt een 10 en Easy Energy scoorde op de particuliere markt een 9,7 (doordat zij in kleine hoeveelheid buitenlandse GvO's zijn gaan inkopen). Beide hadden geen score op de zakelijke markt omdat ze die markt niet bedienen.

Vanuit onze stichting EDSP ECO voelden we ons genoodzaakt om in 2020 en 2021 in samenwerking met de Federatie tegen Biomassacentrales en De Klimaatcoalitie een onderzoek uit te voeren naar 'echt groene energieleveranciers' zonder biomassa. We maakten hierbij gebruik van de Datasheets van CE-Delft die in het onderzoek van Wise werden gebruikt. De enige biomassavrije energieleveranciers op de particuliere markt bleken in 2021 Pure Energie, Om Nieuwe Energie, EnergievanOns, Energy Zero en EasyEnergy. Van deze leveranciers scoort alleen Energy Zero slechter op de zakelijke markt, helaas met een groot verschil.

Sinds 2021 voert Wise e.a. het onderzoek echter niet meer uit en wij zijn momenteel aan het onderzoeken of wij de data over de inkoop en verkoop van grijze en groene stroom door energieleveranciers via een andere route kunnen bemachtigen om komende jaren weer een Echt Groen Energieadvies aan consumenten te kunnen bieden. Wij namen hiervoor contact op met de Autoriteit Consument & Markt (ACM) en zij gaven eerst aan dat er helemaal geen sprake was van een jaarlijkse controle van de energieleveranciers. Na intern overleg bleek hier toch wel sprake van te zijn. Wij vroegen of wij het onderzoek van de ACM hierover mochten inzien. Dat mochten wij niet en zij gaven aan dat als wij een WOO-verzoek zouden indienen er een grote kans was dat ze ook dan het inzageverzoek zouden weigeren. In de missie van de ACM staat 'in goed functionerende markten concurreren bedrijven eerlijk met elkaar en benadelen zij niemand met oneerlijke praktijken. Mensen en bedrijven weten welke spelregels gelden en hoe zij voor hun rechten kunnen opkomen.' Helaas zorgt deze missie er niet voor dat zij consumenten daadwerkelijk de kans geven om voor hun rechten en gezondheid op te komen.

Eneco ennatuurlijk VATTENFALL GREEN CHOICE

Bron: De partners van Hier.nu

Momenteel is er slechts één website met een groen energieadvies maar helaas is deze afkomstig van een organisatie met bestuursleden die verbonden zijn aan de energiesector waardoor de onafhankelijkheid van dit advies niet gegarandeerd kan worden. Down to Earth schreef in 2015 al over de banden van milieuorganisaties met bedrijven. Wij signaleren de volgende problemen aan het energieadvies van Stichting Hier.

- Een groot aantal leveranciers biedt groenestroompakketten aan met alleen Nederlandse groene stroom. Echter wordt er niks gezegd over GvO's en valt dat via de website ook niet te achterhalen. Dat wil zeggen dat je als consument niet weet of deze groene stroom alleen maar groen is dankzij certificaten (die uitgedeeld worden door Certiq, dus door de mensen uit de energiesector zelf) of dat het bedrijf daadwerkelijk groene stroom opwekt. Daarnaast zou een bedrijf dat een groenestroompakket aanbiedt in het onderzoek van Wise e.a. nog steeds heel laag kunnen scoren omdat zij naast hun groenestroompakket ook grijzestroompakketten aanbieden. Zo lijkt dus uit dit advies bijna elke leverancier even groen want ze bieden bijna allemaal groene pakketten, maar in de praktijk zijn natuurlijk alleen de leveranciers echt groen die geen enkele grijze stroom verkopen. Voor Consumenten is het uitdagend om met deze website te ontdekken welke leveranciers nou echt helemaal groene stroom aanbieden, zonder grijs en biomassa.

- Hier.nu telt namelijk biomassa als groene stroom en noemt hierbij de korte koolstofcyclus en de certificering van biomassa als onderbouwing. Zij zijn van mening dat zij op de certificering van biomassa kunnen vertrouwen.

- Afvalverbranding bestaat voor een deel uit biogeen materiaal (ongeveer 50%) en ook de stroom die hiermee wordt opgewekt valt daardoor dus onder groene stroom bij hier.nu. Er wordt op grote schaal afval geïmporteerd uit andere landen om in Nederland energie mee op te wekken. Hiervoor krijgen de energiebedrijven duurzaamheidssubsidie (SDE++) en consumenten nemen deze stroom af als groene stroom met de veronderstelling dat hiermee geen vervuiling of CO2-uitstoot gemoeid is terwijl in de praktijk het omgekeerde waar is door de vervuiling van het vervoer over grote afstand en de uitstoot van fijnstof, stikstof en andere schadelijke stoffen en CO2 bij de verbranding van het afval.

- De Raad van Toezicht van Hier.nu bestaat onder andere uit Pieter Boot. Boot is daarnaast lid van de expertisekring Energie van de Raad van State en hij is Sectorhoofd van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) maar ook is hij senior Fellow van het Clingendael International Energy Programma (CIEP), een programma opgezet door de overheid in samenwerking met o.a. energiereuzen Vattenfall, Uniper, Shell, N.V. Nederlandse Gasunie, Eneco, BP, Esso, GasTerra, etc. Boot zit ook in de focusgroep van Energiecoöperatie Deltawind, die samenwerken met o.a. Eneco. Het tweede lid van de Raad van Toezicht van Hier.nu, Derk Loorbach, schreef in 2015 in InIdee en op energiepodium.nl *dat de Nederlandse overheid haar huwelijk met de fossielen Shell, Gasunie en GasTerra moet ontbinden*. Echter biedt zijn organisatie Hier.nu nu samen met Pieter Boot van het CIEP (waar Shell, Gasunie en GarTerra in zitten) de consumenten een energieadvies aan. In het artikel geschreven door Loorbach wordt bovendien biomassa ingedeeld in de categorie duurzame energie.

Gijs Termeer
Directeur
Klimaatstichting HIER

- Hier.nu geeft zelf op de website aan dat hun partners zijn: o.a. Eneco, Ennatuurlijk, Greenchoice en Vattenfall.

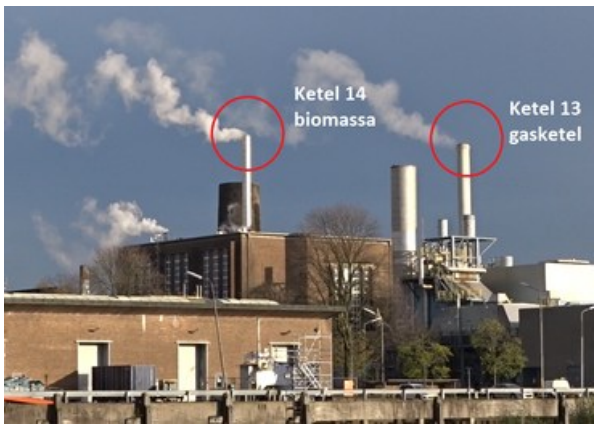
Hier.nu reageerde op ons rapport met drie artikelen. In het eerste artikel uit 2014 zet Sible Schöne van Hier.nu vraagtekens bij de groene- energieadviezen van andere milieuorganisaties aangezien zij ook financiële vergoedingen ontvangen vanuit de industrie. In het tweede artikel uit 2021 bespreekt hij het laatste IPCC-rapport. Hij benoemt dat het kabinet zo snel mogelijk aan de slag moet met de doelen van het klimaatbeleid, 55% in 2030 en 100% in 2050 en de voorstellen van de Europese Commissie om deze te halen. Daarnaast benadrukt hij dat er meer aandacht moet komen voor het belang van negatieve emissies. In het derde artikel uit 2018 dat hij ons toestuurt bespreekt hij dat de discussie over biomassa is vastgelopen omdat er in de maatschappij weinig kennis is over het belang van negatieve emissies en de discussie zou meer moeten gaan over de beschikbaarheid van landbouwgrond voor biomassa.

Bronnen:
https://nl.wikipedia.org/wiki/Groencertificaat
2002-12-18-gov-nl-minez-wijziging-regeling-groencertificaten-elektriciteitswet-1998
2003-06-06-gov-nl-minez-wijziging-regeling-groencertificaten-elektriciteitswet-1998
2003-07-18-certiq-biomass-producer-audit-protocol
2003-11-13-certiq-eerste-warmtekracht-koppeling-wkk-biomassainstallatie-certificaten
2003-11-30-certiq-biomassa-verklaring
2004-06-20-certiq-biomass-producer
2004-06-27-certiq-biomass-producer-auditors-report
2009-03-31-volkskrant-tennet-koopt-netwerk-essent
2012-11-02-edu-nl-uu-enhancing-the-implementation-of-quality-and-sustainability-standards-and-certification-schemes-for-solid-biofuels
2013-02-11-downtoearth-verstrikt-in-groene-stroom-biomassa-co2-certificaten-fout-hout-green-gold-label-nta8080
2013-12-21-downtoearthmagazine-verdwaald-in-groenestroomland
2014-06-13-wise-faqs-garanties-van-oorsprong-gvos
2015-01-20-nen-attero-eerste-producent-van-groene-stroom-uit-aantoonbaar-duurzame-biomassa
2015-11-30-downtoearthmagazine-milieuclubs-gaan-in-zaken
2017-05-23-hier-nu-samenwerken-partners
2019-10-09-silvan-de-boer-senior-business-developer-bij-eneco-new-energy-linkedin-profiel
2019-10-16-certiq-deelnemersraad-biomassa-certificering
2020-07-16-beon-door-biomassalobby-betaalde-wetenschappers-reageren-op-het-ser-advies-biomassa-in-balans
2021-03-01-edsp-eco-onderzoeksrapport-echt-groen-energieadvies-2021
2021-12-13-wise-onderzoek-duurzaamheid-nederlandse-stroom-leveranciers-2021
2023-03-17-hier-klimaatbureau-samenvatting-van-de-jaarrekening-en-bestuursverslag-2022

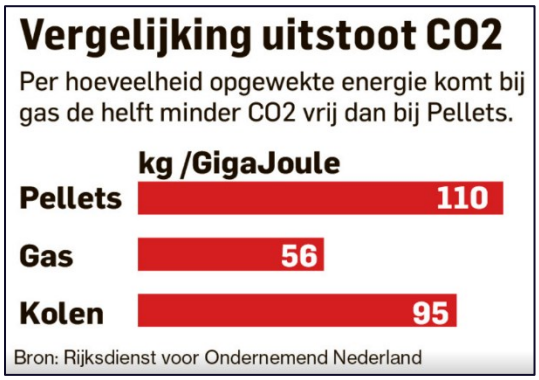
Gevaar voor gezondheid, natuur & klimaat

In dit hoofdstuk bespreken we een aantal onderzoeksrapporten waarin de schadelijke gevolgen van het huidige kap- en biomassabeleid voor onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee onze toekomst worden uitgelegd. Er zijn honderden rapporten en gerechtelijke uitspraken beschikbaar. We hebben er een klein aantal uitgelicht.

Gezondheid

In Nederland sterven we gemiddeld bijna een jaar eerder aan de gevolgen van luchtvervuiling. Jaarlijks overlijden minimaal 12.000 mensen vroegtijdig door alleen al fijnstof of stikstofdioxide en worden er nog veel meer mensen ziek. Bijna de helft van de Nederlanders (46%) maakt zich zorgen over de luchtkwaliteit en 75% van de Nederlanders vindt het belangrijk dat de luchtkwaliteit in Nederland verbetert.

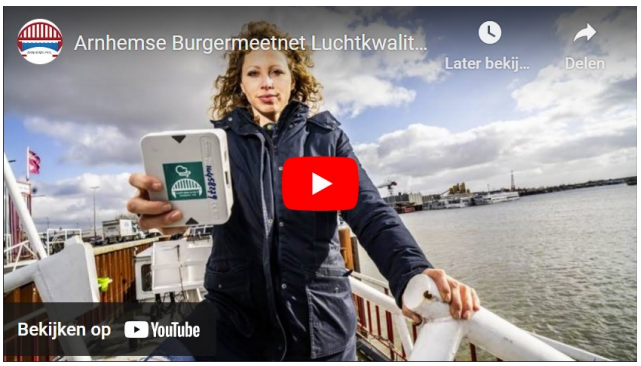

Dat er meer CO2 vrijkomt bij het verbranden van houtige biomassa vergeleken bij gas is al jaren bekend en sinds een aantal jaar is het ook algemeen bekend dat bij biomassaverbranding meer CO2-uitstoot vrijkomt dan bij het verbranden van kolen.

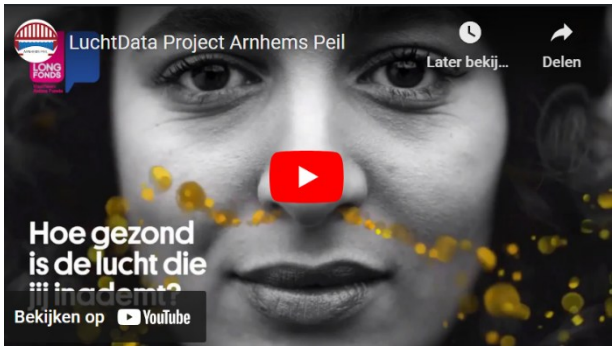
Wat niet iedereen weet is dat bij het verbranden van houtige biomassa nog veel meer zeer schadelijke stoffen vrijkomen zoals (ultra) fijnstof, stikstofoxiden, zwaveloxiden, zoutzuur, waterstofzuur, ammoniak, kwik, cadmium en thallium en andere zware metalen en dioxines en furanen.

Uit de meest recente onderzoeksrapporten blijkt dat de honderden kleinere biomassacentrales in Nederland nog schadelijker zijn dan de grote biomassacentrales vanwege het ontbreken van strenge eisen en filters. Grote kans dat de biomassacentrale in jouw buurt bijdraagt aan (long)ziektes en/of een vroegtijdige sterfte van jouw gezin. Hieronder hebben we een aantal citaten uit de onderzoeksrapporten van de afgelopen 8 jaar geplaatst. Onder deze citaten hebben we de bijna 100 weblinks toegevoegd die naar de desbetreffende onderzoeksrapporten verwijzen:

> Houtrook kan overlast opleveren voor de omgeving. Van overlast is sprake als mensen hinder of geurhinder ondervinden of gezondheidsklachten ervaren. Houtrook is een mengsel van verschillende stoffen, waaronder fijn stof (PM), ultrafijn stof (UFP), koolmonoxide (CO), vluchtige organische stoffen, polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's) en roet die bij blootstelling tot geurhinder en schade aan de gezondheid kunnen leiden.
>
> Gezondheidseffecten hangen af van de samenstelling van houtrook, de mate waarin mensen met houtrook in aanraking komen en hun gevoeligheid voor de stoffen in houtrook.
>
> Biomassacentrales, -installaties en -ketels stoten fijnstof uit. Dit in tegenstelling tot gasgestookte varianten. Ook als filters worden toegepast is de uitstoot van fijn stof niet nul. Als gasgestookte installaties op termijn worden vervangen door biomassa-installaties zal de fijn stof uitstoot daardoor sterk toenemen. Op grond van deze bijdrage aan de globale luchtkwaliteit heeft de vervanging van aardgas door biomassa niet de voorkeur van de GGD.
>
> De fracties PM2,5 en PM1 vormen het grootste aandeel in het totaal stof van de rookgassen. De bijdrage van een biomassacentrale aan de lokale PM2,5 concentratie kan oplopen tot circa 5 à 10% van de WHO-advieswaarde (10 µg/m3) en is daarmee gezondheidskundig relevant. (NB. het betreft hier de WHO-advieswaarde uit 2005, deze is in 2021 aangescherpt)

Elektriciteitsproductie in een biomassa centrale veroorzaakt een 20% hogere specifieke emissie voor NOx, stof en CO2. [Ook] warmteproductie in een biomassa gestookte ketel levert in vergelijking met een aardgasgestookte ketel hogere specifieke emissies op van SO2, NOx, stof en CO2.

Het verbranden van biomassa veroorzaakt luchtvervuiling die een groot aantal gezondheidsschade veroorzaakt, van astma-aanvallen tot kanker en hartaanvallen, resulterend in bezoeken aan de spoedeisende hulp, ziekenhuisopnames en voortijdige sterfgevallen. Het verbranden van biomassa uit welke bron dan ook veroorzaakt onmiddellijk gevaarlijke luchtvervuiling die de gezondheid in gevaar brengt. Een van de gevaarlijkste emissies is fijnstof. Deze deeltjes zijn zo klein dat ze diep in de longen kunnen binnendringen en zich kunnen nestelen, wat astma-aanvallen, hart- en vaatziekten en zelfs de dood kan veroorzaken.

Fijnstof kan ook longkanker veroorzaken. De verbranding van biomassa veroorzaakt ook de uitstoot van stikstofoxide, die op zichzelf schadelijk zijn en ook bijdragen aan de vorming van ozonsmog en fijnstof benedenwinds. Ozonvervuiling op leefniveau kan astma-aanvallen veroorzaken en voortijdige sterfte veroorzaken, en uit nieuw onderzoek blijkt dat er mogelijk verband bestaat met schade aan de voortplanting en het centrale zenuwstelsel. Bij het verbranden van biomassa ontstaat ook koolmonoxide, wat leidt tot hoofdpijn, misselijkheid, duizeligheid en, in hoge concentraties, voortijdige sterfte, en kankerverwekkende stoffen, waaronder benzeen en formaldehyde.

De gevaarlijke luchtvervuiling door de verbranding van biomassa brengt sommige mensen meer in gevaar dan andere. Miljoenen baby's en kinderen, oudere volwassenen, mensen met ademhalings- of hart- en vaatziekten of diabetes, en mensen met lagere inkomens lopen een groter risico op ernstige gevolgen voor de gezondheid door deze verontreinigende stoffen. Het verbranden van biomassa veroorzaakt bewezen schade aan de menselijke gezondheid door directe gevolgen voor luchtverontreiniging, evenals het potentieel voor toenemende klimaatverandering.

Vaak wordt niet vermeld dat de te hoge stikstofuitstoot in Nederland ook jaarlijks miljarden schade veroorzaakt. Het Planbureau voor de Leefomgeving schat de schade aan de gezondheid en de natuur op tussen de € 2,5 en 12,6 miljard per jaar, waarvan ruim de helft door vroegtijdig overlijden en gezondheidsschade. In 70% van de natuur wordt de kritische depositiegrens overschreden, wat leidt tot natuurlijke schade en een afname van zeldzame planten- en diersoorten. Maatregelen die leiden tot een verminderde stikstofdepositie in natuurgebieden zullen dus ook tot minder gezondheidsschade leiden.

In 2017 woonde 92% van de wereldbevolking nog steeds in gebieden waar PM2,5 de WHO-richtlijn voor gezonde lucht overschrijdt; 54% woonde nog steeds in gebieden die de minst strenge tussentijdse doelstelling van de WHO overtroffen, vaak met aanzienlijke marges. Het verbranden van vaste brandstoffen door huishoudens – steenkool, hout, houtskool, mest en andere vormen van biomassa – blijft een belangrijke bron van blootstelling aan fijn stof. ziekte (ischemische beroerte en hemorragische beroerte), longkanker, COPD en infecties van de lagere luchtwegen (in het bijzonder longontsteking). (...) Bovendien suggereert groeiend wetenschappelijk bewijs dat luchtvervuiling kan bijdragen aan de ontwikkeling van astma bij kinderen, een laag geboortegewicht en vroeggeboorte, en neurologische of cognitieve stoornissen zoals de ziekte van Alzheimer.

Zelfs de grote biomassacentrales die zijn uitgerust met filters veroorzaken gezondheidsproblemen, omdat er grote hoeveelheden hout in worden verbrand. Epidemiologische studies in de ontwikkelde wereld hebben associaties aangetoond tussen blootstelling aan biomassaverbranding uitstoot en een reeks schadelijke gevolgen voor de gezondheid. Een conservatieve schatting van de huidige bijdrage van biomassarook aan voortijdige sterfte in Europa bedraagt minstens 40.000 sterfgevallen per jaar. We concluderen dat de emissies van de huidige biomassaverbrandingsproducten een negatieve invloed hebben op de ademhalings- en mogelijk ook de cardiovasculaire gezondheid in Europa.

In heel Europa heeft de richtlijn hernieuwbare energie zich tot doel gesteld om tegen 2020 20% van de energie uit hernieuwbare bronnen te produceren, waardoor de verbranding van hout en biomassa voor energieopwekking toeneemt.

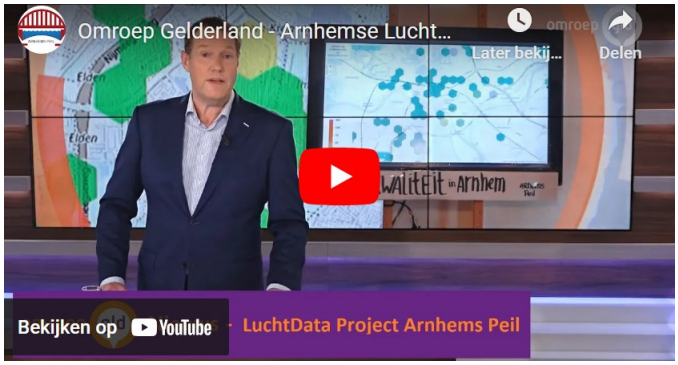
Zoals vermeld in de inleiding wordt verwacht dat de verbranding van biomassa de komende vijf tot vijftien jaar de belangrijkste bron van primaire PM-emissies zal worden. Dit zal de inspanningen in gevaar brengen om de

fijnstofconcentraties in de omgeving terug te brengen tot onder de huidige WHO-richtlijnen voor luchtkwaliteit. Dit zal op zijn beurt in die periode waarschijnlijk resulteren in grote aantallen vermijdbare, voortijdige sterfgevallen in heel Europa.

Volgens de National Emissions Inventory was de verbranding van biomassa verantwoordelijk voor 83% van alle PM2,5-uitstoot door verwarming in Massachusetts in 2014, en een kwart van de totale PM2,5-uitstoot van de staat. Naast fijnstof komen bij biomassa en afvalverbranding ook grote hoeveelheden stikstofoxiden, zwaveldioxide, zware metalen en vluchtige organische stoffen vrij.

Drax is enkele jaren geleden begonnen met het verbranden van houtpellets met steenkool in een aantal van zijn zes ketels, en heeft nu vier van de zes ketels omgebouwd om uitsluitend biomassa te verbranden. In die tijd is de uitstoot van fijn stof met ongeveer 400% toegenomen tot 1.000 ton per jaar, ook al is de stroomproductie redelijk constant gebleven.

Biomassa-elektriciteit is net zo'n grote bedreiging voor het klimaat als fossiele brandstoffen; De biomassacentrales van Drax stoten feitelijk meer koolstof uit dan kolencentrales. De houtpelletmolens die Drax bevoorraden, stoten gevaarlijke vervuiling uit in de lucht, waaronder fijnstof dat gepaard gaat met een reeks schadelijke gevolgen voor de volksgezondheid.

Hetzelfde geldt voor elektriciteitscentrales zoals Drax Power Station wanneer zij de pellets verbranden.

Biomassa-installaties gaan gepaard met een bijzonder hoog risico op brand en explosies, vooral die waarin pellets worden verbrand. Houtsnippers en vooral pellets kunnen tijdens opslag uit zichzelf verhitten en ontbranden, en houtstof uit de spanen en pellets kan uit zichzelf ontbranden en tot explosies leiden. Hoewel de risico's goed worden onderkend en op grote schaal worden beperkt, heeft er al een groot aantal ongevallen plaatsgevonden met biomassacentrales en pelletfabrieken.

De gevolgen van deze biomassacentrale zijn:

1) Toename van koolstofschuld (CO_2-emissie) als gevolg van houtstook en opwarming van de aarde;

2) Kaalkap (jaarlijks 13 vierkante kilometer/ dagelijks 4 voetbalvelden) en vernietiging biodiversiteit in binnen- en buitenland;

3) Verwerking hout en transport met zwaar vervuilende vrachtschepen;

4) Toename luchtvervuiling in Diemen met fijnstof, jaarlijks 111.000 kg stikstofoxiden, bijna 20.000 kg zwaveldioxides, ruim 6.000 kg zoutzuur, ruim 1000 kg fluorwaterstofzuur, giftige zware metalen als cadmium (21 kg) en kwik (3 kg) en een toename van zeer zorgwekkende en extreem risicovolle stoffen uit de schoorsteen van de centrale zoals dioxinen en furanen: 140 mg (bijna tweemaal zoveel als de megakolencentrale van RWE in Eemshaven. Een groot deel hiervan zal in het Naardermeer terechtkomen dat geldt als een natura2000 (beschermd natuurgebied);

5) Toename stikstofdepositie in natuurgebieden.

Bronnen:

2010-06-16-ewg-clearcut-disaster-carbon-loophole-threatens-us-forests
2010-09-02-gov-nl-minvrom-rivm-inventariserend-onderzoek-naar-milieuaspecten-bij-diverse-energieopwekkingtechnieken
2011-04-07-pfpi-air-pollution-from-biomass-energy
2012-01-30-gov-nl-minvws-rivm-literatuurstudie-gezondheidseffecten-van-houtrook
2012-12-12-pfpi-biomass-energy-in-pennsylvania-implications-for-air-quality-carbon-emissions-and-forests
2013-01-00-rivm-report-on-the-effects-of-deadly-particulate-pollution
2013-11-00-dcmr-onderzoek-naar-de-impact-van-biobrandstoffen-op-luchtkwaliteit-en-gezondheid
2014-02-05-mob-sluit-niet-alleen-de-oude-maar-ook-de-drie-nieuwe-nederlandse-kolencentrales-van-rwe-eon-en-gdf
2014-11-16-biofuelwatch-burning-wood-in-power-stations-public-health-impacts
2015-04-21-rivm-luchtkwaliteit-en-gezondheidsrisicos
2015-09-06-biofuelwatch-why-bioenergy-should-not-be-included-in-the-next-eu-renewable-energy-directive
2016-06-14-ers-health-impacts-of-anthropogenic-biomass-burning-in-the-developed-world
2016-09-14-nrdc-health-groups-to-congress-burning-biomass-is-bad-for-health
2016-11-00-birdlife-international-the-black-book-of-bioenergy-good-intentions-gone-bad
2016-11-01-nrdc-air-pollution-everything-you-need-to-know
2016-09-13-lung-health-organizations-letter-burning-biomass-creates-proven-harm-to-human-health
2017-11-25-gld-streep-door-plannen-voor-biomassacentrale-nijmegen
2018-01-12-epa-gov-study-shows-low-levels-air-pollution-pose-risk-older-adults
2018-02-02-fern-covered-in-smoke-why-burning-biomass-threatens-european-health-report
2018-04-00-world-health-organization-report-91-percent-of-the-world-population-lives-in-places-where-air-quality-exceeds-guideline-limits

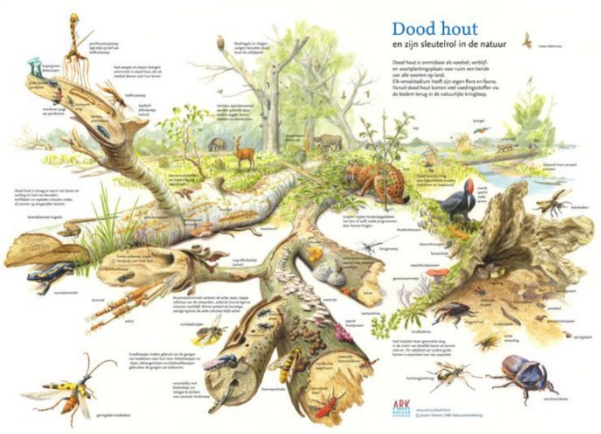
2018-04-26-eip-dirty-deception-how-the-wood-biomass-industry-skirts-the-clean-air-act
2018-05-00-world-health-organization-report-burden-of-disease-from-ambient-air-pollution-for-2016
2018-08-27-theguardian-air-pollution-causes-huge-reduction-in-intelligence-study-reveals
2018-10-15-uu-astma-of-adhd-door-vieze-lucht
2018-12-00-ufp-study-long-term-exposure-to-ultrafine-particles-and-incidence-of-cardiovascular-and-cerebrovascular-disease
2018-12-00-european-environment-agency-report-air-quality-in-europe
2019-01-29-ggd-luchtkwaliteit-en-gezondheid
2019-03-08-drax-uk-1000-tonnes-of-deadly-particulate-pollution-a-year-a-400-increase-since-they-switched-from-coal-to-biomass
2019-03-20-pfpi-aps-technologies-are-more-polluting-than-fossil-fuels-per-unit-of-energy-produced-and-should-not-be-subsidized
2019-03-25-wetenschappelijkbureaugroenlinks-maak-een-einde-aan-de-co2-neutraliteit-van-houtstook
2019-03-26-mob-onderzoek-resultaat-opgeleverd-gemeenteraad-nadelige-invloed-biomassacentrale-emissienormen
2019-03-29-hei-ihme-report-global-exposure-to-air-pollution-and-its-disease-burden
2019-04-00-environmentalpaper-the-reputational-and-financial-risks-of-investing-in-forest-biomass-energy
2019-04-11-epa-gov-integrated-science-assessment-for-particulate-matter
2019-04-28-nos-steeds-meer-biomassacentrales-goed-of-slecht-voor-het-klimaat
2019-04-29-nos-zorgen-over-luchtkwaliteit-terecht-gezondheidseffect-biomassa-onderzoeken
2019-05-17-guardian-air-pollution-may-be-damaging-every-organ-and-cell-in-the-body-finds-global-review
2019-06-04-arnhemspeil-bezwaarschrift-tegen-omgevingsvergunning-biomassacentrale-veolia-kleefse-waard-arnhem
2019-07-02-gov-nl-hoofdlijnenbrief-schone-lucht-akkoord
2019-07-13-gelderlander-ja-het-is-omstreden-hout-stoken-om-het-klimaat-te-redden
2019-08-00-eu-biomass-legal-case-main-arguments
2019-08-00-eu-biomass-legal-case-environmental-objectives
2019-08-08-ipcc-summary-report-for-policymakers-on-climate-change-and-land
2019-08-13-npr-air-pollution-may-be-as-harmful-to-your-lungs-as-smoking-cigarettes-study-finds
2019-09-03-mob-persbericht-rutte-milieuorganisaties-voorzien-nieuwe-juridische-stikstofprocedures-waarschuwing-voor-quick-fix
2019-09-12-nih-gov-study-suggests-higher-air-pollution-exposure-during-second-pregnancy-may-increase-preterm-birth-risk
2019-09-16-ad-nergens-in-europa-zo-veel-kinderen-met-astma-door-uitstoot-als-in-nederland
2019-09-16-dnvgl-emissies-naar-de-lucht-bij-inzet-van-biomassa-voor-electriciteit-en-warmte-producties
2019-10-00-rivm-verkenning-risicos-van-de-energietransitie-voor-de-nationale-veiligheid
2019-10-22-eenvandaag-steeds-meer-zorgen-om-effecten-biomassacentrales-brandende-ogen-keelpijn-en-niet-kunnen-slapen-van-de-stank
2019-10-30-nos-onderzoek-biomassacentrales-stoten-meer-co2-uit-dan-steenkoolcentrales
2019-11-02-gov-nl-tweedekamer-vragen-en-antwoorden-over-het-gebruik-van-biomassa-als-energiebron
2019-11-12-nrdc-burnout-eu-clean-energy-policies-lead-forest-destruction
2019-11-13-theguardian-air-pollution-particles-linked-to-brain-cancer-in-new-research
2019-11-13-bnnvara-onderzoekers-verband-tussen-fijnstof-en-hersentumoren
2019-11-20-gov-nl-tweede-kamer-motie-normen-voor-stikstof-en-fijnstof-voor-installaties-en-onderhoud-van-biomassacentrales
2019-11-22-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-wetenschappers-martin-junginger
2020-01-03-gelderlander-provincie-gelderland-geeft-tegenstanders-energiecentrales-op-biomassa-gelijk-met-forse-beperkingen
2020-01-10-gov-nl-minienw-adviesaanvraag-gezondheidsrisicos-ultrafijn-stof
2020-01-13-gov-nl-schone-lucht-akkoord-inclusief-bijlagen
2020-01-29-dogwoodalliance-scientific-studies-and-reports-on-the-impacts-of-industrial-scale-biomass
2020-02-05-gov-nl-tweede-kamer-brief-en-verslag-schriftelijk-overleg-kabinetsaanpak-klimaat-en-biomassabeleid-minez
2020-02-20-ggd-gezondheidseffecten-van-luchtverontreiniging
2020-02-28-mob-toename-van-stikstofemissie-en-of-depositie-als-gevolg-van-massaal-stoken-op-hout-biomassa-ongewenst-en-onnodig
2020-03-01-thefab-het-maatschappelijk-debat-over-biomassa-voor-en-tegen-argumenten
2020-05-08-thefab-reactie-op-pbl-rapport-beschikbaarheid-en-toepassingsmogelijkheden-van-duurzame-biomassa
2020-05-08-mob-kritische-reactie-johan-vollenbroek-op-pbl-rapport-beschikbaarheid-en-toepassingsmogelijkheden-van-duurzame-biomassa
2020-05-15-60-ngos-letter-to-vice-president-eu-cie-review-request-bioenergy-policy-impacts-on-climate-environment-and-biodiversity
2020-06-05-bnnvara-mob-biomassacentrale-diemen-stoot-giftige-stoffen-uit
2020-07-09-tno-emissiereductie-en-mogelijke-normering-voor-verbranding-vaste-biomassa-in-biomassaketels
2020-07-13-buitenfonds-stichting-staatsbosbeheer-jaarverslag-2019
2020-09-08-eea-tackling-pollution-and-climate-change-in-europe-will-improve-health-and-well-being-especially-for-the-most-vulnerable
2020-09-08-bbc-eu-says-one-in-eight-deaths-is-linked-to-pollution
2020-09-25-gov-nl-minim-verslag-stakeholdersbijeenkomst-voornemen-wijzing-emissiegrenswaarden-biomassa
2020-09-25-gov-nl-minim-presentatie-stakeholdersbijeenkomst-voornemen-wijzing-emissiegrenswaarden-verbranding-biomassa
2020-10-06-guardian-air-pollution-particles-in-young-brains-linked-to-alzheimers-damage
2020-11-22-mob-zienswijze-namens-arnhems-peil-mbt-ontwerpbeschikking-omgevingsvergunning-biomassacentrale-van-veolia-ipkw-arnhem
2020-11-30-arnhemspeil-biomassacentrale-van-veolia-arnhem-mag-4x-meer-emissie-uitstoten-per-mwth-vergeleken-met-de-gascentrale
2020-12-02-ggd-handreiking-verbranding-van-biomassa-en-gezondheid

2021-01-13-mob-brief-aan-zijne-majesteit-de-koning-j-accuse-ik-beschuldig-het-kabinet-rutte-loopt-ten-einde
2021-01-20-guardian-limiting-air-pollution-could-prevent-50000-deaths-in-europe
2021-01-26-guardian-air-pollution-linked-to-higher-risk-of-irreversible-sight-loss
2021-01-27-mob-nieuws-over-aangifte-van-fraude-door-vattenfall-inzake-vergunningprocedure-nieuw-te-bouwen-biomassacentrale-te-diemen
2021-02-11-epa-gov-us-wood-smoke-and-your-health
2021-02-05-mob-overstapcampagne-stap-over-naar-een-biomassavrije-energieleverancier
2021-04-23-thefab-brandbrief-tweede-kamer-verzoek-stopzetting-subsidie-biomassaverbranding
2022-01-25-gelderlander-biomassacentrale-veolia-krijgt-hoge-uitstoot-ammoniak-niet-onder-controle-vier-keer-de-overschrijding-is-absurd
2022-03-07-gov-nl-minvws-rivm-tno-ggd-uu-samentvatting-samenwerking-houtrookonderzoek
2022-06-17-gov-nl-rivm-inventarisatie-van-benodigde-maatregelen-om-who-advieswaarden-voor-luchtkwaliteit-in-2030-te-realiseren
2022-06-22-gov-nl-prov-gelderland-voornemen-opleggen-dwangsom-veolia-ivm-overschreiding-uitstoot-biomassacentrale-ipkw-arnhem
2022-07-27-guardian-air-pollution-is-likely-to-raise-dementia-risk-find-uk-government-experts
2023-03-21-longfonds-factsheet-gezonde-lucht
2023-06-18-bomenbond-arnhem-inbreng-omgevingsvisie-teveel-uitstoot-biomassacentrale-veolia-ipkw-volgens-provincie
2023-12-12-lancet-discovery-science-ambient-air-pollution-and-the-dynamic-transitions-of-stroke-and-dementia

Natuur

Impact van houtoogst op de biodiversiteit

Tien procent van alle soorten op land is afhankelijk van dood hout. In een bos is dit zelfs veertig procent. Dood hout staat daarom garant voor een explosie van leven. Hoe meer dood hout er blijft staan of liggen, hoe hoger de soortenrijkdom. Vandaag de dag zijn er tussen de 400.000 en 1 miljoen houtbewonende soorten in de wereld.

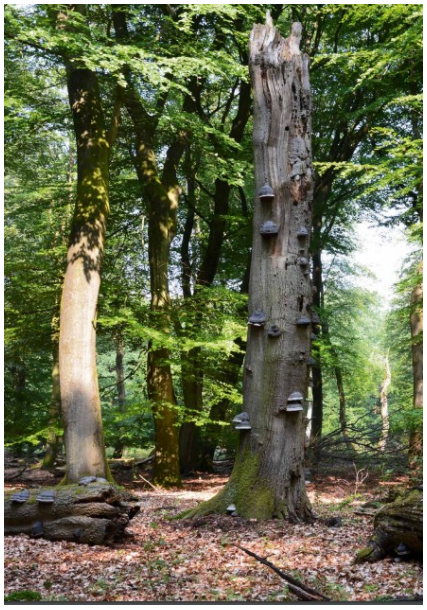

Er zijn talloze manieren waarop een boom het loodje kan leggen. Stormen leggen bomen plat, maar ook door vuur kan een boom sterven. Voedselgebrek, droogte of juist een hoge waterstand kan een boom fataal worden en uiteindelijk sterven bomen natuurlijk ook gewoon van ouderdom.

De omgeving heeft een sterke invloed op de omstandigheden in het hout en is van fundamenteel belang om te bepalen of een soort in staat is een bepaald stuk dood hout te benutten. Zowel staande als liggende dode bomen hebben een functie en bieden voor verschillende soorten een veilige omgeving. Veel soorten vertonen een duidelijke voorkeur voor hout in aan de zon blootgestelde en droge leefomgevingen, terwijl andere de voorkeur geven aan schaduwrijke en vochtige omstandigheden.

Ook de stand van de boom, staand of liggend, bepaalt de mate van blootstelling aan de zon, de temperatuur en de vochtigheid in het hout. Bovendien varieert de soortensamenstelling afhankelijk van de omringende omgeving. In terrestrische leefomgeving maakt de overgrote meerderheid van de soorten gebruik van bovengronds hout, hoewel sommige soorten gespecialiseerd zijn in het gebruik van dode wortels die in de grond zijn begraven. Andere soorten maken alleen gebruik van ondergedompeld hout van bomen die in rivieren of meren zijn gevallen. Verschillende soorten bomen trekken ook verschillende soorten insecten aan. Zo is de Nederlandse zomereik een bron van leven die voedsel voor meer dan 420 insectensoorten levert. Op hun beurt dienen zij weer als voedselbron voor vogels en kleine zoogdieren.

Staatsbosbeheer is volgens het onderzoeksrapport ‘Ecologische effecten van vlaktekap op de kwaliteit van bosecosystemen’ (2020) rond 2012, teruggekeerd naar het eertijds bestaande en destructief gebleken kaalkapsysteem van vorige eeuw. Deze terugkeer naar kaalkap als exploitatiesysteem heeft zich zonder expliciet in het parlement besproken te zijn voltrokken, maar was wel in lijn met het door Bleker geïnitieerde beleid.

Drijfveer was de veronderstelling dat er op die wijze meer met de bosexploitatie te verdienen zou zijn. In diezelfde periode is de maatschappelijke betekenis van bossen steeds sterker in de publieke belangstelling gekomen, met name voor recreatief gebruik, als drager van biodiversiteit en vooral ook als belangrijke factor in het klimaatbeleid van de overheid. De tegelijkertijd toenemende vlaktekap, als onderdeel van het regulier beheer bleef niet onopgemerkt en lokte steeds meer kritiek uit in de samenleving.

Vlaktekap leidt, daar waar het wordt uitgevoerd, tot een decimering van biodiversiteit van bosorganismen. Bovendien blokkeert het de ontwikkeling naar een meer ontwikkelde vegetatie met een rijke biodiversiteit, bomen in alle leeftijdsfasen, groot dood hout en de daarbij behorende biodiversiteit. Vlaktekap van een bos betekent de grootst mogelijke verstoring, namelijk algehele afbraak van bestaand bos.

De betaalde pro-biomassalobbyorganisaties Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE voorheen Bosschap), de Unie van Bosgroepen en de Algemene Vereniging Inlands Hout (AVIH) hebben samen met het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) een 'gedragscode' opgesteld waarmee ze de 'Wet natuurbescherming' (2017) nog verder hebben uitgehold. De 'Wet Natuurbescherming' kwam als vervanging van o.a. de Boswet die in de weg stond van het nieuwe 'biomassa beleid' waarbij er een groot aantal uitzonderingen en ontheffingen waren opgenomen vergeleken bij de Boswet.

De 'gedragscode soortenbescherming van 26 november 2020' maakt het zelfs mogelijk om 'Kaalkap' tot maximaal 0,5 hectare en 'Schermkap' tot maximaal 2 hectare uit te voeren zonder rekening te hoeven houden met de 'Wet Natuurbescherming'.

In de gedragscode zijn een paar 'randvoorwaarden' opgenomen die ervoor zouden moeten zorgen dat de soortenbescherming gewaarborgd wordt zoals een verplicht vooronderzoek, terreinbezoek en het opstellen van een werkprotocol bosbeheer maar ook hier mag van worden afgeweken indien er een afwijkingsrapport opgesteld wordt.

In de praktijk komt het er op neer dat Staatsbosbeheer tijdens het dunnen, schermkap, kaalkap of vlaktekap van bos weinig tot geen rekening houdt met de aanwezige soorten en structureel hele boscomplexen vernietigt inclusief al het insectenleven en de leefomgeving van vogels en roofdieren. In ons eigen voorbeeld stond één van de oudste boscomplexen in Nederland gelegen naast ons voedselbos opeens vol met oranje stippen terwijl er een Dassenburchten aanwezig zijn en het Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (NIOO-KNAW) er meerdere soorten en een groot aantal vleermuizen gedetecteerd heeft.

Het ecologisch onderzoek dat we uit hebben laten voeren, toonde aan dat het boscomplex zeer geschikt was voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, bosvleermuis, franjestaart en rosse vleermuis om te foerageren en dat de bosranden fungeren als potentiële vliegroute. Volgens de verspreidingsgegevens uit de NDFF ligt de locatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: das, bever, eekhoorn, steenmarter, waterspitsmuis, wild zwijn en wolf. Desondanks wilde Staatsbosbeheer een groot aantal bomen laten kappen waarbij zelfs bomen die niet op het perceel van Staatsbosbeheer stonden. Gezien de omvang van de gigantische destructie van de overige boscomplexen in onze omgeving lijkt het er op dat financieel gewin voorrang heeft op de ecologische doelen die Staatsbosbeheer zou nastreven.

Bronnen:

2008-07-01-gov-nl-minlnv-convenant-nalevingsstrategie-natuurwetgeving
2010-05-00-globalforestcoalition-wood-based-bioenergy-the-green-lie
2010-06-16-ewg-clearcut-disaster-carbon-loophole-threatens-us-forests
2011-11-02-greenpeace-import-houtpellets-voor-biomassa-vernietigt-canadese-bossen
2012-04-00-edu-uk-cam-biodiversity-in-dead-wood-the-surrounding-environment
2012-11-13-dogwoodalliance-whole-tree-wood-pellet-production-report
2012-11-13-dogwoodalliance-evidence-of-the-use-of-whole-trees-by-top-wood-pellet-exporters-from-the-us-south-to-europe
2014-02-05-mob-sluit-niet-alleen-de-oude-maar-ook-de-drie-nieuwe-nederlandse-kolencentrales-van-rwe-eon-en-gdf
2013-02-14-biofuelwatch-rwe-plans-tilbury-biomass-power-station-will-seriously-harm-forests-the-climate-and-local-people-s-health
2014-09-03-nrdc-truth-about-biomass-industry-how-wood-pellet-exports-pollute-our-climate-and-damage-our-climate-and-forests
2015-04-01-european-parliament-report-on-a-new-eu-forest-strategy-for-forests-and-the-forest-based-sector
2015-09-06-biofuelwatch-why-bioenergy-should-not-be-included-in-the-next-eu-renewable-energy-directive
2015-11-00-fern-how-biomass-burning-wrecks-europes-forests
2015-11-00-nrdc-in-the-us-southeast-natural-forests-are-being-felled-to-send-fuel-overseas
2016-01-16-fern-european-commissions-biodiversity-offset-report-shows-it-is-deaf-to-the-concerns-of-eu-citizens
2016-04-06-pfpi-carbon-and-forest-impacts-of-biomass-energy
2016-05-12-wwf-the-afterlife-of-a-tree
2016-06-03-fern-up-in-flames-how-biomass-burning-wrecks-europes-forests
2016-11-00-birdlife-international-the-black-book-of-bioenergy-good-intentions-gone-bad
2016-12-31-mobilisation-for-the-environment-verstoken-van-biomassa-een-doodlopende-weg-stop-de-perverse-subsidies-voor-houtstook
2017-03-24-scientists-statement-increase-in-the-harvesting-and-use-of-wood-will-decrease-biodiversity-and-accelerate-climate-change
2017-06-00-nrdc-dogwoodallicance-the-sustainable-biomass-program-smokescreen-for-forest-destruction-and-corporate-non-accountability
2017-11-23-edu-nl-wur-de-ene-boom-is-de-andere-niet
2018-03-09-nrdc-forests-not-fuel-burning-trees-for-energy-increases-carbon-pollution-and-destroys-our-forests
2018-07-13-mkatan-hoeveel-bos-is-er-nodig-om-electriciteitscentrales-te-stoken-op-hout
2019-06-14-southernenvironment-burning-trees-for-power-the-truth-about-woody-biomass-energy-and-wildlife
2019-06-17-nrdc-dogwoodalliance-southern-environmental-law-center-global-markets-for-biomass-energy-are-devastating-us-forests
2019-08-00-eu-biomass-legal-case-main-arguments
2019-08-00-eu-biomass-legal-case-environmental-objectives
2019-10-26-dogwoodalliance-uncovering-the-truth-investigating-the-destruction-of-precious-forests
2019-11-12-nrdc-burnout-eu-clean-energy-policies-lead-forest-destruction
2020-01-26-mob-persbericht-gevolgen-klimaat-en-biodiversiteit-ivm-extra-uitstoot-biomassacentrale-rwe-essent-door-verbranding-biomassa
2020-01-29-dogwoodalliance-scientific-studies-and-reports-on-the-impacts-of-industrial-scale-biomass
2020-03-01-thefab-het-maatschappelijk-debat-over-biomassa-voor-en-tegen-argumenten
2020-03-30-standearth-investigation-canada-s-growing-wood-pellet-export-industry-threatens-forests-wildlife-and-our-climate
2020-05-15-60-ngos-letter-to-vice-president-eu-cie-review-request-bioenergy-policy-impacts-on-climate-environment-and-biodiversity
2020-05-08-thefab-reactie-op-pbl-rapport-beschikbaarheid-en-toepassingsmogelijkheden-van-duurzame-biomassa
2020-05-08-mob-kritische-reactie-johan-vollenbroek-op-pbl-rapport-beschikbaarheid-en-toepassingsmogelijkheden-van-duurzame-biomassa
2020-06-02-trouw-natuurstichting-roept-kamer-op-sta-niet-toe-dat-boseigenaren-een-halve-hectare-bos-mogen-kappen
2020-06-15-eu-commission-verslag-aanbevelingen-rechtskader-voor-beeindiging-en-ommekeer-van-door-ontbossing-op-wereldniveau
2020-10-15-nature-scientific-report-large-trees-are-disproportionately-important-concerning-carbon-storage-and-wider-impact-on-ecosystem
2020-11-26-gov-nl-minez-rvo-vbne-biomassalobby-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer
2020-12-02-natuuralert-ecologische-effecten-van-vlaktekap-op-de-kwaliteit-van-bosecosystemen
2021-01-02-natuuralert-amendement-op-de-bossenstrategie
2021-01-13-mob-brief-aan-zijne-majesteit-de-koning-j-accuse-ik-beschuldig-het-kabinet-rutte-loopt-ten-einde

2021-02-14-nature-today-dood-hout-leeft
2021-02-05-mob-overstapcampagne-stap-over-naar-een-biomassavrije-energieleverancier
2021-07-05-somo-how-dutch-government-subsidies-for-estonian-biomass-aggravate-the-biodiversity-and-climate-crisis
2021-07-07-greenpeace-nl-natuurschade-in-estland-voor-biomassa-nederland-milieuorganisaties-stappen-uit-convenant
2021-07-07-greenpeace-nederland-de-biomassa-leugen-exit-convenant-duurzaamheid-biomassa
2021-10-28-fern-drawbacks-of-intensive-forestry-and-the-solutions-offered-by-close-to-nature-practices
2021-11-18-econsultancy-rapport-quickscan-wet-natuurbescherming-voedselbos-hilkensberg
2021-11-22-voedselbos-hilkensberg-word-bosbeschermer-informatie
2021-11-25-econsultancy-quickscan-wet-natuurbescherming-voedselbos-hilkenberg
2022-04-05-fda-future-on-fire-how-the-eu-burns-trees-in-the-name-of-renewable-energy
2022-06-04-voedselbos-hilkensberg-onderzoek-vleermuizen-nioo-knaw
2024-01-16-bomenbond-steun-rechtszaak-gedragscode-bosbeheer-om-grootschalige-kap-te-voorkomen
2024-06-18-naturetoday-meer-oud-hout-en-biodiversiteit-door-stoppen-met-houtkap-en-bosbeheer

Impact van houtoogst op de bosbodems

Uit een groot aantal onderzoeksrapporten blijkt dat het oogsten van houtige biomassa door middel van zware gespecialiseerde kap- (harvester) en uitrijdmachines (forwarder of skidder) resulteert in schade aan de bodemstructuur. Het gewicht van een gemiddelde harvester is zo'n 15 ton en het gewicht van een beladen forwarder kan oplopen tot 25 á 30 ton. Als gevolg accumuleren de effecten van het machineverkeer op de bodems en wordt bodemverdichting (met alle ecologische gevolgen van dien) een steeds groter probleem.

Bodemverdichting is in sommige gevallen zelfs onomkeerbaar. Het gebruik van kap- en uitrijdmachines heeft dus grote invloed op het bosecosysteem en algehele vitaliteit van het bos. De eerste onderzoeksrapporten dateren al van eind vorige eeuw maar ook de afgelopen decennia is er uitgebreid onderzoek uitgevoerd. Ondanks dat Staatsbosbeheer en de overige 'bosbeheerder' organisaties zeer goed op de hoogte zijn van de schadelijke gevolgen heeft dat weinig gevolgen voor de manier waarop er hout geoogst wordt. Onderaan deze alinea hebben we meer dan 20 weblinks toegevoegd die verwijzen naar onderzoeksrapporten en documenten over de schadelijke gevolgen van houtoogst op de bosbodems, de biodiversiteit en de CO2-opnamecapaciteit.

O.a. in het onderzoeksrapport van 14 januari 2016 van Bosgroep Midden Nederland (het onderzoeksrapport is ondertussen weer offline gehaald door de Bosgroep) is het volgende te lezen:

> Bodemverdichting is het proces waarbij de bodemporiën worden samengedrukt of kapotgemaakt en waarbij aggregaten afgebroken worden (Fisher & Binkley, 2000). Bodemverdichting heeft negatieve ecologische effecten voor de bodemstructuur en de lucht- en waterhuishouding, zoals een verhoogde bulkdensiteit, verminderde waterdoorlaatbaarheid en verminderde gasuitwisseling. (Kozlowski, 1999; Greacen & Sands, 1980; Ampoorter, van Nevel, de Vos, Goris, & Verheyen, 2008; Virto, et al., 2014). Deze effecten hebben op de lange termijn verhoogde bodemerosie en het remmen van planten- en wortelgroei tot gevolg (Kozlowski, 1999; Ampoorter, van Nevel, de Vos, Hermy, & Verheyen, 2010).
>
> De kwetsbaarheid van een bosbodem voor bodemverdichting is afhankelijk van factoren zoals de bodemtextuur, het bodemvochtgehalte, het machinegewicht en de initiële bulkdensiteit (Ampoorter, van Nevel, de Vos, Goris, & Verheyen, 2008). Het natuurlijk herstel van verdichte bodems is een langzaam proces.
>
> Meerdere studies hebben aangetoond dat de herstelperiode enkele decennia in beslag neemt (Mitchell, Hassan, Davey, & Gregory, 1982; Greacen & Sands, 1980; Ampoorter, 2011). Daarmee overschrijdt de herstelperiode de duur tussen twee dunningen van zo'n vijf tot tien jaar (Froehlich, Miles, & Robbins, 1985; Ampoorter, Goris, & Verheyen, 2010). Als gevolg accumuleren de effecten van het machineverkeer op de bodems en wordt bodemverdichting (met alle ecologische gevolgen

van dien) een steeds groter probleem. Volgens het Agentschap voor Natuur en Bos (2014) is bodemverdichting in sommige gevallen zelfs onomkeerbaar. Het gebruik van kap- en uitrijdmachines heeft dus grote invloed op het bosecosysteem en algehele vitaliteit van het bos.

Uit de onderzoeksrapporten van de universiteit van Wageningen (2015) over de 'Ecologie van bosbodems' blijkt dat het huidige hout- en biomassa oogstbeleid schadelijk is voor de bosbodem, de vitaliteit van het bos en de biodiversiteit. Ook blijkt dat er nog te weinig kennis is in Nederland over de relaties tussen de humusontwikkeling, oogst en verjonging in het bos en het bodemleven en dat daardoor niet goed aan te geven is of de bosbodems zich op een manier ontwikkelen die bijdraagt aan een duurzaam bosbeheer en duurzame houtvoorziening.

In Nederland hebben we voornamelijk jonge bossen (maximaal 150 jaar) op door eeuwen menselijk gebruik gedegradeerde, arme zandbodems. Na een moeizame eerste generatie bos zien we dat de tweede en derde generatie bos het beter doen, de voedingstoestand is dus onder invloed van het bos geleidelijk verbeterd.

Tegelijk blijkt dat er een afname is van calcium (Ca), magnesium (Mg) en kalium (K) in de bossen op zandgronden met verzuring en verlies van voedingsstoffen uit de bosbodem tot gevolg. Daar komt dan bij dat stikstof (N), ook een belangrijke voedingsstof, ruimschoots blijft neerdalen in onze bossen. Beide ontwikkelingen hebben een ongunstige uitwerking op de gezondheid van de bossen. Om de opneembare voorraad voedingsstoffen op peil te houden, zijn goed ontwikkelde bosbodems in staat uitspoeling van mineralen tot een minimum te beperken. Het is uitermate relevant te onderkennen hoe we in onze pril ontwikkelende bosbodems de capaciteit om voedingsstoffen vast te houden kunnen versterken.

Duidelijk is dat de uitspoeling uit bosecosystemen al deels wordt voorkomen doordat voedingsstoffen via de bomen en ondergroei wordt vastgelegd in het humuscompartiment (de humusvorm of strooisellaag en de minerale bovengrond) van de bodem. De humusvorm is dus een belangrijke schakel in voorkomen van het verdwijnen uit het systeem van voedingsstoffen.

Een goed ontwikkelde humusvorm is daarvoor van groot belang, vooral op leemarme zandgronden waar het minerale moedermateriaal weinig mogelijkheden heeft om voedingsstoffen vast te houden. Voedingsstoffen worden gebonden aan humuscomplexen, maar ook vastgelegd in het bodemleven dat in de humuslaag actief is. Oude, amorfe, sterk gehumificeerde lagen houden relatief veel basen als Ca (maar ook N en P) vast en vertragen verdere uitspoeling.

Deze amorfehumuslagen die zich ontwikkelen in oude bossen op arme gronden zijn cruciaal in het ontwikkelen van een stabiel bosecosysteem waarin zoveel mogelijk nutriënten en basen worden hergebruikt. De ontwikkelingen van zulke humusvormen vormen een ecologisch antwoord van het bos op de natuurlijke tendens van de abiotische groeiplaats om te verarmen. Humus houdt daarnaast goed water vast en bevordert tegelijk de doorluchting. Voor bossen is dit van groot belang aangezien beschikbaar vocht een belangrijke factor is voor de vitaliteit van bomen. Hoe meer gesloten het bos blijft, hoe beter voor de humuslaag. Ook is omwoelen van de organische bovenlaag van de bodem voor het bodemleven ongunstig (bijvoorbeeld door ploegen).

Ondanks dat we al veel weten over bosbodems zijn ze voor een groot deel nog een black box. Op onderdelen snappen we het een beetje maar we weten bijvoorbeeld nog veel te weinig over de relaties tussen de humusontwikkeling, oogst en verjonging in het bos.

We weten ook nog niet precies in welke mate mycorrhiza's voedingsstoffen vasthouden of hoeveel ze bijdragen aan de verwering van mineralen en dus helpen bij de nutriëntenbalans. We weten ook niet hoe snel en onder welke randvoorwaarden ze bodems weer koloniseren als ze eenmaal weg zijn of hoe je dat kunt stimuleren. We weten voor veel bodemtypen ongeveer hoeveel macronutriënten en koolstof ze in voorraad hebben, maar hoe die voorraad zich ontwikkelt, weten we niet goed. Van sporenelementen, weten we nog veel minder. Hetzelfde geldt voor het bodemleven.

We weten dus eigenlijk niet of we de bosbodem duurzaam beheren. We vinden het allemaal belangrijk om duurzaam te werken maar op het gebied van bosbodems weten we eigenlijk nog niet eens wat dat betekent.

We zien dat goed functionerende bosbodems onafhankelijk van de ondergrond een zeer rijk en vitaal bosecosysteem in stand kunnen houden. Het is bekend dat de biodiversiteit in de bosbodems hierbij cruciaal is, het is niet goed bekend hoe deze biodiversiteit bij exploitatie kan worden behouden of hersteld.

Het ontbreekt aan recente gegevens om inzicht te krijgen in de richting waarin de Nederlandse bosbodems zich nu ontwikkelen met betrekking tot voorraden nutriënten en organische stof. Dit ondanks enkele mogelijk zorgwekkende ontwikkelingen die door Schoonderwoerd et al. zijn geconstateerd, zoals een afname van gehalten nutriënten in de strooisellagen en blad/naalden.

Van het bodemleven is nog veel minder bekend; er is geen inzicht in de huidige toestand van het bodemleven (bijvoorbeeld het voorkomen van gemeenschappen, functionele groepen), laat staan de richting waarin die zich ontwikkelt. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de houtvoorraden, die periodiek worden gemeten. Het is dan ook niet goed aan te geven of de bosbodems zich op een manier ontwikkelen die bijdraagt aan een duurzaam bosbeheer en duurzame houtvoorziening.

In de Nederlandse bossen was eeuwenlang weinig dood hout te vinden – bossen werden grondig ontdaan van afgevallen takken en omgevallen bomen - met grote verarming van bijvoorbeeld de insectenpopulaties als gevolg. Dat veranderde in de jaren 70 en 80, toen organisaties als Stichting Kritisch Bosbeheer Nederland bewust maakten van het belang van dood hout. De hoeveelheid dood hout in natuurlijke bossen nam daarna toe van gemiddeld 0,3 kubieke meter per hectare naar gemiddeld 10 kubieke meter in de relatief oude bossen. In een volledig natuurlijk bos zou dit echter wel 90 kubieke meter kunnen zijn of 25 procent van het totale houtvolume.

Omdat de bossen in Nederland nog relatief jong zijn en organisaties zoals Staatsbosbeheer op grote schaal hout onttrekken aan het bos, is dit volume nog niet bereikt met alle gevolgen voor de biodiversiteit en het klimaat.

Betaalde pro-biomassalobbyisten zoals Martin Junginger van het Copernicus Instituut (UU) trachten onze maatschappij ervan te overtuigen dat het goed zou zijn voor het klimaat om het dode hout te verwijderen uit het bos om bosbranden te voorkomen met het argument dat je dood hout net zo goed meteen kunt verbranden in een biomassacentrale omdat de CO2 toch vrij komt bij het vergaan van het hout in het bos. In dit hoofdstuk hebben we uitgelegd dat dood hout belangrijk is voor de vitaliteit van de bosbodem, essentieel is voor de biodiversiteit en bijdraagt aan het vastleggen van CO2 in de bodem. Diezelfde betaalde biomassalobbyisten pleiten voor het aanleggen van productiebossen waarvan wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat dit soort bossen gevoelig is voor bosbranden, ziektes en slecht is voor de biodiversiteit.

De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) waarschuwde in 2005 al voor dit soort wetenschappers die financieel belang hebben bij hun uitspraken waarmee ze de objectiviteit en de wetenschappelijke onafhankelijkheid van het onderzoek aantasten en daarmee het vertrouwen en aanzien in de wetenschap ondermijnen. Follow The Money (FTM) heeft hierover op dit moment al 43 artikelen geschreven.

Bronnen:
https://www.ftm.nl/dossier/wetenschap-op-bestelling
1994-00-00-sciencedirect-responses-of-forest-crops-to-soil-compaction
2005-09-00-knaw-wetenschap-op-bestelling-over-de-omgang-tussen-wetenschappelijk-onderzoekers-en-hun-opdrachtgevers
2007-06-19-edu-nl-wur-alterra-bodembeschadiging-bij-houtoogst-met-harvesters
2010-05-00-globalforestcoalition-wood-based-bioenergy-the-green-lie
2011-08-24-bosrevue-bodemverdichting-door-gemechaniseerde-houtoogst-gevolgen-voor-het-bosecosysteem
2012-04-00-edu-uk-cam-biodiversity-in-dead-wood-the-surrounding-environment
2015-06-29-edu-nl-wur-alterra-ecologie-van-bosbodems
2015-11-24-edu-nl-wur-vnbl-negen-vragen-over-ecologie-van-bosbodems
2016-01-18-downtoearth-het-probleem-van-biomassa-uit-nederlandse-bossen
2016-05-12-wwf-the-afterlife-of-a-tree
2016-11-00-birdlife-international-the-black-book-of-bioenergy-good-intentions-gone-bad
2016-01-14-bosgroep-biomassalobby-impact-gemechaniseerde-houtoogst-op-bosbodem-en-effecten-van-werken-met-dunningspaden
2016-02-24-edu-nl-wur-vnbl-permanente-dunningspaden-oplossing-beperken-bodemverdichting
2017-07-06-probos-biomassalobby-nieuwe-machines-apps-en-andere-innovaties
2019-07-25-edu-nl-wur-probos-soil-compaction-and-deformation-in-forest-exploitation
2020-03-01-thefab-het-maatschappelijk-debat-over-biomassa-voor-en-tegen-argumenten

2021-01-02-natuuralert-amendement-op-de-bossenstrategie
2021-02-14-nature-today-dood-hout-leeft
2022-10-02-eu-retaining-deadwood-disturbed-forests-reduces-changes-soil-fungal-communities-and-promotes-regeneration
2021-10-28-fern-drawbacks-of-intensive-forestry-and-the-solutions-offered-by-close-to-nature-practices

Klimaat

Op 12 januari 2015 heeft de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) de volgende onderzoeksconclusies gepubliceerd:

a. Er is nu al te veel CO2 in de atmosfeer! Als we de klimaatdoelen voor 2030 en 2050 willen halen moet alles er dus op gericht zijn dit binnen de komende 10 jaar te verlagen, niet te verhogen. De beste manier om dit te doen is om bomen te laten doorgroeien want bomen zijn goed in het opslaan van CO2. En zolang ze leven slaan ze elk jaar meer op ; elke groeiring erbij betekent minder CO2 in de atmosfeer.

b. Bij de verbranding van biomassa wordt per eenheid geproduceerde energie méér CO2 uitgestoten dan bij verbranding van kolen of gas. Verbranden van hout levert 16% meer CO2 dan steenkool en 94% meer dan gas. Over tientallen jaren zou de CO2 weer in bomen kunnen zijn opgenomen maar dan is het te laat. Het is dus minder slecht om gas te stoken én bomen bij te planten dan om bomen te verstoken én bomen bij te planten.

Sinds 2017 publiceerde het EASAC (het Europese overkoepelend orgaan van wetenschappers) meerdere rapporten per jaar om het schadelijke biomassa beleid van o.a. Nederland een halt toe te roepen. In het rapport van 19 februari 2019 en het rapport van 26 augustus 2020 is o.a. het volgende te lezen:

> EASAC's earlier analysis of the effects of substituting fossil fuels with forest biomass showed that the lower energy density of biomass and supply-chain emissions were increasing atmospheric CO2 and thus accelerating the pace of global warming.
>
> EASAC is the voice of independent science advice, mobilising Europe's leading scientists to guide EU policy for the benefit of society. It brings together the National Academies of Science of the EU Member States, Norway and Switzerland.
>
> The effects of switching from fossil fuels to biomass for electricity generation has been widely studied in the last decade and it is now known to be inconsistent with current ETS assumptions and objectives. EASAC's and many others' work has shown that switching from fossil fuels to biomass in power stations INCREASES net emissions to the atmosphere when emissions along the whole life cycle are properly accounted for (see Norton et al., 2019, for an overview). It is widely accepted that;
>
> *a)* Emissions per kWH of electricity generated increase when coal (let alone natural gas) is replaced by biomass
>
> *b)* a significant time lag exists before any assumed regrowth in biomass after harvesting can offset this initial increase.
>
> This period may range from a decade at the shortest (e.g. with genuine forest residues or agricultural wastes, or some rapidly growing biocrops) to centuries. There is thus a fundamental disconnect between the reported emissions (zero) and actual emissions and their effects on atmospheric concentrations (both of which are increased for significant lengths of time).

Klimaatverandering

Een volwassen boom kan gemiddeld meer dan 22 kg CO2 per jaar absorberen. Stedelijke groene ruimten helpen ook om het Urban Heat Island-effect aan te pakken.

Energietransitie

Op 4 juni 2020 heeft onderzoeksbureau Kalavasta in opdracht van Urgenda een onderzoek gepubliceerd waarin wordt aangetoond dat biomassa niet noodzakelijk is in de energietransitie:

> De conclusie is dat duurzame biomassa niet noodzakelijk is in een toekomstig klimaatneutraal, betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem.

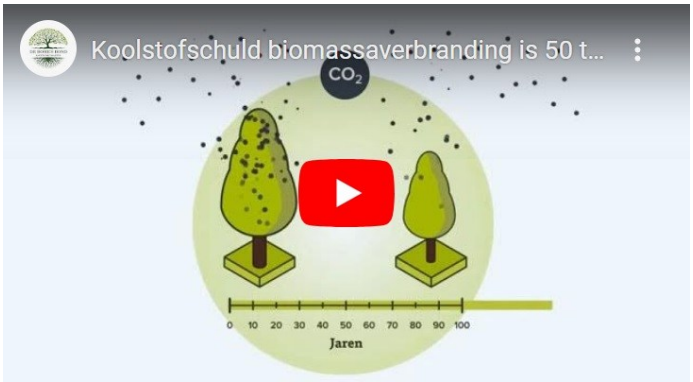
- Biomass demand = increased harvesting
- Forests are harvested specifically for biomass
- Biomass harvesting is unregulated and causes environmental damage
- Burning biomass releases more CO2 than coal
- Biomass leads to a carbon debt

Op 14 en 15 juni 2020 publiceerden meerdere kranten een nieuwsbericht waarin Marjan Minnesma van Urgenda het kabinet verzocht heeft om te stoppen met het verstrekken van subsidie op het verbranden van biomassa:

> “Je kan beter aardgas gebruiken en bomen planten, dan biomassa gebruiken en bomen planten" Minnesma wil dat het kabinet de komende jaren geen extra subsidie meer geeft aan biomassacentrales. Het gaat haar vooral om de centrales die hout als grondstof gebruiken. Die hebben volgens haar alleen nut als "je een kringloop van dertig jaar aanhoudt". "Maar die tijd hebben we niet. De komende tien jaar zijn cruciaal.”

Impact van houtoogst op het klimaat

In het onderzoeksrapport van het Joint Research Centre (JRC) van de Europese Commissie, gepubliceerd op 1 juli 2020, wordt de volgende conclusie getrokken. Het houtkapbeleid in Europa blijkt funest te zijn voor de Europese klimaatambities ondanks dat er meer bos bij geplant wordt dan dat er gekapt wordt. Dit komt doordat nieuwe aanplant de eerste tientallen jaren nauwelijks CO2 vastlegt en het meer dan 100 jaar kan duren voordat een nieuwe boom dezelfde hoeveelheid CO2 heeft opgenomen die vrij is gekomen tijdens het verbranden van een boom. Dit blijkt ook uit deze video van het PBL: Koolstofschuld duurt 50 tot 100 jaar.

> De ontbossing in Europa is na 2015 met 49 procent toegenomen vergeleken met het gemiddelde van de vier jaren daarvoor. Dat constateren onderzoekers van het Joint Research Centre in Italië, een onderzoeksinstituut van de Europese Commissie. Het verlies van biomassa is tussen 2016 en 2018 zelfs nog sneller gegroeid, met 69 procent ten opzichte van de vier jaren daarvoor. De toename is een gevolg van de recente groei van de houtmarkten, bio-energie en internationale handel, zeggen de onderzoekers.
>
> Opvallend is dat tegelijkertijd het beboste oppervlak in Europa groeit. Deze nieuwe aanplant neemt echter veel minder CO2 op dan oude bomen. De onderzoekers constateren ook dat de Europese klimaatambities na 2020 in gevaar komen als de ontbossing in dit tempo doorgaat. Het verlies van CO2-opslag door bossen betekent dat er extra emissiereductie in andere sectoren nodig is om tegen 2050 klimaatneutraliteit te bereiken.

Ook uit het onderzoeksrapport 7 december 2020 van de Wageningen universiteit blijkt dat we netto tussen de 1500 en 3500 hectaren bos per jaar in Nederland verliezen. Ze geven in het onderzoeksrapport ook aan dat er nog altijd weinig ervaring, kennis of advies is m.b.t. Klimaatslim bos-en natuurbeheer.

> Met klimaatslim bos- en natuurbeheer is weinig ervaring, terwijl juist door de breedte van de set van maatregelen dit ook lastig aan te pakken lijkt, de resultaten lang op zich laten wachten en de monitoring lastig is. Er is niet één soort advies. Nederland ontbost door diverse oorzaken. Netto verliezen we 1500-3500 hectare per jaar [2020]. Dit is een flinke emissie.
>
> Bron: 2020-12-07-edu-nl-wur-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland

Ook ‘experts’ die vóór het huidige kapbeleid zijn en houtproductie als doel hebben, zoals Simon Klingen, erkennen dat je bomen beter kan laten staan om CO2 vast te leggen:

> Maar – essentieel – bij die redenering blijft de factor tijd buiten beschouwing: wat we op enig moment verstoken, is het resultaat van een lange periode van houtgroei in het verleden. Om dat feitelijk te compenseren is er dus weer veel tijd nodig: het hout dat we nu verstoken moet er ter compensatie de komende tijd ook weer aangroeien, om zo de opgebouwde schuld in te lossen. De term klimaatneutraal is dus zo bezien misleidend, want de klimaatdoelen zijn er juist op gericht om korte termijn de uitstoot van CO2 te verminderen.” Ook bij het kappen, het shredden, drogen, persen en transport van de pellets komt CO2 vrij.

Tijdens het interview ‘Feiten en fabels in het biomassadebat’ (2019) met daarin de door RWE Essent (en de rest van Biomassalobby BV Nederland) betaalde biomassalobbywetenschapper Martin Junginger van het Copernicus Instituut (UU) komen een groot aantal biomassaonderwerpen voorbij waaruit blijkt dat deze betaalde lobbyisten bereid zijn om een loopje te nemen met de werkelijkheid, de gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee onze toekomst.

> **Er komt meer CO2 vrij, dan bij steenkool / Wetenschappelijke discussie over acceptabele termijn:**
> Remco de Boer: er komt meer CO2 vrij [bij het verbranden van biomassa], dan bij steenkool.
> Martin Junginger: klopt, zeker. Alleen die steenkool is al miljoenen jaren onder de grond. Het hout van een boom is in ongeveer 30 jaar vastgelegd. Top- en takhout vergaat in 5 tot 10 jaar, laat het 20 jaar zijn, ook. De wetenschappelijke discussie gaat er over of 20 jaar uit klimaatoptiek acceptabel is. En daar ruziën de wetenschappers over. Daar is ook geen consensus over. Martijn Katan zei dat ik en Gert-Jan Nabuurs de enige twee wetenschappers zijn die vóór bio-energie zijn. Dat leek me wat overdreven. Maar ik zal niet ontkennen dat er een grote discussie tussen wetenschappers is welke termijn acceptabel is, en welke niet.

Volgens de overgrote meerderheid van de wetenschappers die niet betaald worden door RWE duurt het tussen de 50 en meer dan honderd jaar voordat een nieuwe boom dezelfde hoeveelheid CO2 heeft vastgelegd die vrijkomt bij het verbranden van houtige biomassa. Marjan Minnesma van Urgenda zegt hierover in 2020 “Die tijd hebben we niet. De komende tien jaar zijn cruciaal.“ Zoals in voorgaande paragraaf ‘Natuur’ te lezen is, is het Top- en takhout en overige staande en liggende dood hout van levensbelang voor de biodiversiteit. Voor onze gezondheid blijkt het plan van Martin Junginger en de rest van zijn door RWE betaalde collega’s ook funest.

Naast het KNAW, EASAC, JRC en Urgenda hebben wereldwijd nog een groot aantal zeer gerenommeerde organisaties en wetenschappers uitgebreid onderzoek verricht en gepubliceerd waaruit blijkt dat het verbranden van houtige biomassa funest is voor onze gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee onze toekomst. Deze onderzoeksrapporten geven we weer in onderstaande bronnenlijst.

Bronnen:

2010-05-00-globalforestcoalition-wood-based-bioenergy-the-green-lie
2010-06-16-ewg-clearcut-disaster-carbon-loophole-threatens-us-forests
2012-01-12-greenpeace-why-burning-trees-for-energy-will-harm-people-the-climate-and-forests
2012-12-12-pfpi-biomass-energy-in-pennsylvania-implications-for-air-quality-carbon-emissions-and-forests
2012-12-21-rspb-dirtier-than-coal-why-government-plans-to-subsidise-burning-trees-are-bad-news-for-the-planet
2013-02-14-biofuelwatch-rwe-plans-tilbury-biomass-power-station-will-seriously-harm-forests-the-climate-and-local-people-s-health
2013-08-30-60-scientists-eu-biomass-policies-pose-risk-our-forests-and-climate
2013-10-24-biofuelwatch-biomass-the-chain-of-destruction-executive-summary

2013-10-31-environmental-coalition-calls-for-subsidy-cuts-to-dirty-biomass-energy
2014-02-05-mob-sluit-niet-alleen-de-oude-maar-ook-de-drie-nieuwe-nederlandse-kolencentrales-van-rwe-eon-en-gdf
2014-04-02-pfpi-how-biomass-energy-has-become-the-new-coal
2014-07-29-pfpi-report-to-ftc-on-biomass-power-greenwashing
2014-08-20-birdlife-eeb-te-bioenergy-a-carbon-accounting-time-bomb
2014-09-03-nrdc-truth-about-biomass-industry-how-wood-pellet-exports-pollute-our-climate-and-damage-our-climate-and-forests
2015-01-12-knaw-vertrouwen-in-biobrandstof-en-houtstook-misplaatst
2015-01-12-knaw-visiedocument-biobrandstoffen-en-hout-als-energiebronnen-effect-op-uitstoot-van-broeikasgassen
2015-01-12-knaw-biofuel-and-wood-as-energy-sources-effect-on-greenhouse-gas-emissions
2015-03-00-fern-burning-matter
2015-03-00-nrdc-think-wood-pellets-are-green-think-again
2015-06-24-pfpi-biomass-carbon-neutrality-rider-in-congressional-appropriations-bill-will-increase-co2-emissions-threaten-forests
2015-09-06-biofuelwatch-why-bioenergy-should-not-be-included-in-the-next-eu-renewable-energy-directive
2015-10-20-climatecentral-burning-trees-as-fuel-in-power-plants-is-heating-the-atmosphere-more-quickly-than-coal
2016-02-02-tweede-kamer-der-staten-generaal-duurzame-ontwikkeling-en-beleid-motie-beeindiging-meestook-biomassa-in-kolencentrales
2016-03-15-nrdc-comments-on-impact-of-bioenergy-and-rggi-modeling-sensitivities-to-varying-assumptions-about-biomass-carbon-pollution
2016-04-06-pfpi-carbon-and-forest-impacts-of-biomass-energy
2016-05-10-birdlife-ngo-s-urge-the-european-commission-to-change-unsustainable-bioenergy-policy
2016-05-12-eu-bioenergy-biofuels-a-story-without-a-happy-end
2016-11-00-birdlife-international-the-black-book-of-bioenergy-good-intentions-gone-bad
2016-12-14-pfpi-calling-out-bioenergy-myths-facing-realities-biomass-energy-as-a-carbon-con
2016-12-14-chathamhouse-biomass-energy-and-forests-finding-the-missing-emissions
2016-12-31-mobilisation-for-the-environment-verstoken-van-biomassa-een-doodlopende-weg-stop-de-perverse-subsidies-voor-houtstook
2017-02-07-birdlife-the-burning-issue-when-bioenergy-goes-bad
2017-03-24-scientists-statement-increase-in-the-harvesting-and-use-of-wood-will-decrease-biodiversity-and-accelerate-climate-change
2017-09-15-houtwereld-greenpeace-en-overige-milieuorganisaties-starten-kort-geding-tegen-rwe-essent-ivm-ongecertificeerde-biomassa
2017-09-20-edu-nl-wur-het-nederlandse-bos-als-bron-van-co2
2017-11-12-easac-multi-functionality-and-sustainability-in-the-european-union-forests
2017-11-22-groene-bij-bio-denkt-iedereen-meteen-dat-het-goed-zit
2017-11-22-investico-trouw-waarom-biomassa-een-grotere-klimaatkiller-is-dan-steenkool
2017-12-08-fern-a-dangerous-delusion-debunking-the-myths-around-sustainable-forests-and-the-european-bioenergy-policy
2018-01-08-easac-letter-to-president-of-the-european-commission-critical-analyses-of-burning-woody-biomass
2018-01-09-30-ngos-letter-on-bioenergy-a-serious-threat-to-climate-and-sustainable-development-goals
2018-01-14-800-scientists-letter-to-the-eu-parliament-regarding-forest-biomass
2018-03-09-nrdc-forests-not-fuel-burning-trees-for-energy-increases-carbon-pollution-and-destroys-our-forests
2018-03-13-investico-hout-verstoken-kolencentrales-leidt-juist-tot-meer-broeikasgas
2018-05-22-ecf-european-climate-foundation-cib-report-carbon-impacts-of-biomass-consumed-in-the-eu
2018-05-28-wwf-eu-biomass-rules-could-increase-emissions-say-advisors-to-european-commission
2018-05-30-globalforestcoalition-biomyths-the-costly-carbon-scam-of-bioenergy-executive-summary
2018-06-15-easac-commentary-on-forest-bioenergy-and-carbon-neutrality
2018-08-18-thefab-co2-emissie-vergelijking-biomassa-en-aardgas-gestookte-centrale-14-9-mwth
2019-02-18-easac-forest-bioenergy-carbon-capture-and-storage-and-carbon-dioxide-removal
2019-02-19-easac-forest-bioenergy-carbon-capture-and-storage-and-carbon-dioxide-removal-an-update
2019-03-04-eubiomasscase-eu-biomass-legal-case
2019-03-04-euractiv-eu-dragged-to-court-for-backing-forest-biomass-as-renewable-energy
2019-03-08-eubiomasscase-how-use-of-forest-biomass-in-the-eu-is-burning-up-the-carbon-sink-in-four-rhyming-graphs
2019-03-15-mo-hout-verbranden-voor-energie-een-inbreuk-op-het-eu-verdrag
2019-03-25-wetenschappelijkbureaugroenlinks-maak-een-einde-aan-de-co2-neutraliteit-van-houtstook
2019-04-03-eu-renewable-energy-policy-devastates-forests-and-accelerates-climate-change
2019-04-19-studio-energie-martin-junginger-universiteit-utrecht-over-feiten-en-fabels-in-het-biomassa-debat
2019-07-10-leffert-oldenkamp-reactie-op-eentweetje-tussen-betaalde-pro-biomassalobbyist-martin-junginger-en-pbl
2019-07-13-gelderlander-ja-het-is-omstreden-hout-stoken-om-het-klimaat-te-redden
2019-08-00-eu-biomass-legal-case-main-arguments
2019-08-00-eu-biomass-legal-case-environmental-objectives
2019-08-09-easac-serious-mismatches-continue-between-science-and-policy-in-forest-bioenergy
2019-09-00-asnbank-steeds-meer-milieuorganisaties-en-onderzoekers-negatief-over-de-duurzaamheid-van-biomassa
2019-09-11-easac-environmental-experts-call-for-international-action-to-restrict-climate-damaging-forest-bioenergy-schemes
2019-09-26-mob-verstoken-van-biomassa-een-doodlopende-weg-stop-de-perverse-subsidies-voor-houtstook-doe-mee-aan-de-boycot-actie
2019-09-30-arnhemspeil-reactie-op-dreigbrief-veolia-aan-150-plus-arnhemmers-die-bezwaar-aantekenden-tegen-de-vergunning

2019-10-07-arnhemspeil-vragen-over-conclusies-easac-rapport-verbranding-houtige-biomassa-en-presentatie
2019-10-14-arnhemspeil-reactie-op-brief-van-de-provincie-gelderland-mbt-vragen-over-de-biomassacentrale-van-veolia-in-arnhem
2019-10-29-gov-nl-eerste-kamer-der-staten-generaal-motie-verzoek-subsidies-voor-houtgestookte-biomassacentrales-stop-te-zetten
2019-10-29-gov-nl-tweede-kamer-der-staten-generaal-motie-verzoek-subsidies-voor-houtgestookte-biomassacentrales-stop-te-zetten
2019-10-30-nos-onderzoek-biomassacentrales-stoten-meer-co2-uit-dan-steenkoolcentrales
2019-10-31-agro-chemie-biomassacentrales-veroorzaken-20-procent-meer-uitstoot-dan-kolencentrales
2019-11-02-gov-nl-tweedekamer-vragen-en-antwoorden-over-het-gebruik-van-biomassa-als-energiebron
2019-11-12-gov-nl-eerste-kamer-motie-subsidies-voor-hout-bijstook-in-kolencentrales-op-zo-kort-mogelijke-termijn-stop-zetten
2019-11-14-thefab-onderzoeksrapport-biomassavrije-energieleveranciers
2019-11-19-gov-nl-eerste-kamer-motie-per-direct-nieuwe-subsidieverlening-voor-biomassacentrales-stop-zetten
2019-11-20-gov-nl-tweede-kamer-motie-geen-nieuwe-beschikkingen-voor-biomassacentrales
2019-11-20-gov-nl-tweede-kamer-motie-herzien-van-het-biomassabeleid
2019-11-22-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-wetenschappers-martin-junginger
2019-11-25-ngos-letter-to-dutch-government-end-subsidies-for-burning-biomass-in-coal-fired-power-stations-and-dedicated-biomass-plants
2019-11-29-nrc-bomen-stoken-in-centrales-waanzin
2019-12-03-gov-nl-eerste-kamer-motie-verbod-op-houtstook-voor-de-opwekking-van-energie
2019-12-03-gov-nl-eerste-kamer-motie-vervangen-kolen-voor-alternatieve-brandstof-mag-niet-leiden-tot-hogere-uitstoot
2019-12-03-gov-nl-eerste-kamer-motie-resterende-nederlandse-kolencentrales-ombouwen-tot-biomassacentrales-is-onwenselijk
2019-12-03-gov-nl-eerste-kamer-motie-geen-nieuwe-beschikkingen-voor-biomassacentrales
2019-12-24-stichting-nationale-koolstofmarkt-over-snk
2019-11-27-trouw-met-biomassa-subsidieer-je-klimaatverandering
2019-11-26-greenpeace-bio-energie-oppassen-geblazen
2019-12-13-nrc-feiten-zoeken-zonder-werkelijkheid-pbl-onderzoek-naar-duurzame-biomassa-tbv-input-normen-sociaal-economische-raad
2019-12-19-gov-nl-tweedekamer-vragen-en-antwoorden-over-bomen-stoken-in-energiecentrales-waanzin
2020-01-03-arnhemspeil-een-bespreking-van-de-problemen-rondom-houtkap-in-nederland
2020-01-20-leffert-oldenkamp-input-rondetafelgesprekken-over-biomassa-bondige-weergave-problematiek
2020-01-20-leffert-oldenkamp-input-rondetafelgesprekken-over-biomassa-heikele-discussiepunten
2020-01-29-dogwoodalliance-scientific-studies-and-reports-on-the-impacts-of-industrial-scale-biomass
2020-01-26-mob-persbericht-gevolgen-klimaat-en-biodiversiteit-ivm-extra-uitstoot-biomassacentrale-rwe-essent-door-verbranding-biomassa
2020-02-05-gov-nl-tweede-kamer-brief-en-verslag-schriftelijk-overleg-kabinetsaanpak-klimaat-en-biomassabeleid-minez
2020-02-28-mob-toename-van-stikstofemissie-en-of-depositie-als-gevolg-van-massaal-stoken-op-hout-biomassa-ongewenst-en-onnodig
2020-03-01-thefab-het-maatschappelijk-debat-over-biomassa-voor-en-tegen-argumenten
2020-03-09-biofuelwatch-is-wood-based-bioenergy-climate-friendly-if-it-comes-from-residues
2020-03-14-leffert-oldenkamp-bondige-weergave-biomassa-problematiek
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-rwe-essent-en-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut
2020-03-23-mo-bossen-zijn-krachtige-co2-stofzuigers-laat-ze-dus-groeien
2020-03-30-standearth-investigation-canada-s-growing-wood-pellet-export-industry-threatens-forests-wildlife-and-our-climate
2020-05-06-thefab-rectificatieverzoek-biomassa-vs-import-gas-rapport-royalhaskoningdhv-in-opdracht-van-nvde-betaalde-pro-biomassa-lobby
2020-05-08-thefab-reactie-op-pbl-rapport-beschikbaarheid-en-toepassingsmogelijkheden-van-duurzame-biomassa
2020-05-08-mob-kritische-reactie-johan-vollenbroek-op-pbl-rapport-beschikbaarheid-en-toepassingsmogelijkheden-van-duurzame-biomassa
2020-05-13-easac-iea-bioenergy-critique-of-easac-publications-on-forest-bioenergy
2020-05-14-20-ngos-letter-to-vice-president-eu-commission-timmermans-reviewing-the-eu-s-bioenergy-policies
2020-05-15-50-scientists-letter-to-eu-parliament-request-recognise-relation-between-forests-and-climate-change-and-mitigate-proforestation
2020-05-15-60-ngos-letter-to-vice-president-eu-cie-review-request-bioenergy-policy-impacts-on-climate-environment-and-biodiversity
2020-06-04-kalavastra-urgenda-onderzoeksrapport-een-co2-neutraal-energiesysteem-met-en-zonder-biomassa
2020-06-07-int-scientists-comment-on-strengers-and-elzenga-gov-nl-pbl-report-on-the-availability-and-applications-of-biomass
2020-06-07-int-scientists-comment-on-strengers-and-elzenga-gov-nl-pbl-report-on-the-availability-and-applications-of-biomass-summary
2020-06-25-fern-eu-biodiversity-restoration-briefing-how-european-forests-can-help-tackle-the-climate-crisis
2020-07-04-wyniasweek-europa-maakt-de-kachel-aan-met-zijn-bossen
2020-07-03-mo-ontbossing-europa-gaat-steeds-sneller
2020-07-02-eoswetenschap-europese-bossen-wordt-meer-gekapt
2020-07-01-theguardian-europe-losing-forest-to-harvesting-at-alarming-rate-data-suggests
2020-07-01-nature-abrupt-increase-in-harvested-forest-area-over-europe-after-2015
2020-07-06-pfpi-paper-tiger-report-why-the-eu-s-red2-biomass-sustainability-criteria-fail-forests-and-climate
2020-07-06-edu-scientists-comments-on-gov-nl-pbl-biomass-report-on-the-availability-and-applications-of-sustainable-biomass
2020-07-09-tno-emissiereductie-en-mogelijke-normering-voor-verbranding-vaste-biomassa-in-biomassaketels
2020-08-06-greenpeace-milieudefensie-wnf-natuur-en-milieu-oproep-om-biomassa-bijstook-in-kolencentrales-per-direct-te-stoppen
2020-08-26-easac-call-on-eu-to-correct-biomass-carbon-accounting-rules
2020-08-26-easac-comment-on-the-commission-consultation-on-the-ets

2020-09-14-eu-commission-greenhouse-gas-emissions-from-land-use-forestry-co2-offsets-submission-fern
2020-09-25-gov-nl-minim-verslag-stakeholdersbijeenkomst-voornemen-wijzing-emissiegrenswaarden-biomassa
2020-09-25-gov-nl-minim-presentatie-stakeholdersbijeenkomst-voornemen-wijzing-emissiegrenswaarden-verbranding-biomassa
2020-10-13-pfpi-five-questions-for-gov-nl-minez-about-the-purpose-of-burning-woody-biomass-in-the-netherlands
2020-10-13-leffert-oldenkamp-aanvullende-argumentatie-tegen-het-gebruik-van-biomassa
2020-10-14-nioo-knaw-wur-rol-van-biomassa-in-de-energietransitie-position-paper-voor-rondetafelgesprek-biomassa
2020-10-15-nature-scientific-report-large-trees-are-disproportionately-important-concerning-carbon-storage-and-wider-impact-on-ecosystem
2020-11-24-denkhausbremen-joint-statement-no-overexploitation-of-forests-for-a-wrong-energy-turnaround
2020-12-03-greenpeace-report-the-future-of-forests-in-the-european-union
2020-12-18-probos-biomassalobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland
2020-12-07-edu-nl-wur-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland
2020-12-18-probos-biomassalobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland
2021-01-01-bosenklimaat-hout-van-lage-kwaliteit-kun-je-stoken-of-storten-hoe-on-verstandig-is-houtstook
2021-01-02-natuuralert-amendement-op-de-bossenstrategie
2021-01-13-mob-brief-aan-zijne-majesteit-de-koning-j-accuse-ik-beschuldig-het-kabinet-rutte-loopt-ten-einde
2021-01-29-mo-europees-rapport-hout-slechter-dan-fossiele-brandstoffen-voor-energie
2021-02-05-mob-overstapcampagne-stap-over-naar-een-biomassavrije-energieleverancier
2021-07-05-somo-how-dutch-government-subsidies-for-estonian-biomass-aggravate-the-biodiversity-and-climate-crisis
2021-07-07-greenpeace-nl-natuurschade-in-estland-voor-biomassa-nederland-milieuorganisaties-stappen-uit-convenant
2021-07-07-greenpeace-nederland-de-biomassa-leugen-exit-convenant-duurzaamheid-biomassa
2021-09-30-gov-nl-minez-brief-tweede-kamer-antwoord-stimulering-duurzame-energieproductie-sde-verzoek-uitsluiten-houtige-biomassa
2021-10-04-guardian-biomass-is-promoted-as-a-carbon-neutral-fuel-but-is-burning-wood-a-step-in-the-wrong-direction
2022-02-28-easac-forest-bioenergy-update-beccs-and-its-role-in-integrated-assessment-models
2022-04-05-fda-future-on-fire-how-the-eu-burns-trees-in-the-name-of-renewable-energy
2022-04-22-gov-nl-minezk-minienw-brief-stimulering-duurzame-energieproductie-biobrandstoffen
2022-05-16-gov-nl-minezk-beantwoording-tweede-kamer-vragen-over-complete-boomverbrandingen-voor-biomassa
2022-10-17-chathamhouse-why-burning-biomass-is-not-zero-carbon
2023-05-12-epn-biomass-carbon-accounting-is-no-longer-fit-for-purpose
2023-06-20-gov-nl-tweede-kamer-het-aanvullende-klimaatpakket
2023-08-12-parool-scherpe-kritiek-op-verbranden-klimaatneutrale-biomassa-doorgaan-is-echt-dramatisch
2024-01-18-iea-trees-for-burning-the-biomass-controversy
2024-04-30-gov-us-eia-co2-emissions-biomass-or-biofuels-combustion-are-not-included-in-national-greenhouse-gas-emissions-inventories
2024-06-18-gov-us-eia-co2-emissions-biomass-or-biofuels-combustion-not-included-in-national-greenhouse-gas-emissions-inventories-note
2024-06-23-trouw-het-aantal-grote-oude-bomen-neemt-af-in-europa-dat-is-slecht-nieuws-voor-het-klimaat-oude-bomen-nemen-meer-co2-op
2024-11-11-airclim-bioenergy-ccs-too-little-too-expensive-and-not-net-negative
2024-12-02-ifab-coalition-letter-on-ira-and-forest-bioenergy
2024-11-29-epn-burning-up-the-biosphere-a-global-threat-map-of-biomass-energy-development-2024-update

Nawoord

Jaarprijs duurzaam bos voor gemeente Arnhem

In november jl. ontving de gemeente Arnhem de jaarprijs "Duurzaam Bos" van de stichting ProBos. In deze stichting is een aantal organisaties op het gebied van bos, natuur en recreatie verenigd. De Stichting Face ondersteunt de toekenning van deze prijs inhoudelijk en financieel.

Naast Arnhem waren ook de gemeenten Hilversum en Leeuwarden genomineerd. De jury heeft bij haar beoordeling gelet op drie punten: betrokkenheid van de burgers en de duurzaamheid van het project en de relatie tot de inhoud van het Nederlands Bos Akkoord. Volgens de jury is het bosbeleid van Arnhem gericht op een duurzame instandhouding. Het gaat om een multifunctioneel bos, waarbij sprake is van een sterke participatie door de bevolking. Daar komt nog bij dat de Arnhemse bossen als eerste in Nederland zijn gecertificeerd.

De prijs, een bronzen sculptuur, vervaardigd door Jan Baal, werd uitgereikt door juryvoorzitter Ed Nijpels.

Uit een vertrouwelijk rapport van 23 november 2009 blijkt dat de gemeente Arnhem waar wij, Marloes en Jeroen tot eind 2022 woonden, al sinds de eeuwwisseling nauw samenwerkt met bedrijven die belangen hebben in de biomassahandel- en keten zoals Vattenfall (voorheen Nuon), de AVR en Ecofys BV (Navigant).

Tijdens het onderzoek voor dit rapport kwam naar boven dat George Borgman, destijds het hoofd bos- en park beheer van de gemeente Arnhem een hele grote speler is binnen de Nederlandse biomassaketen en via zijn Borgman Beheer Advies Biomassa BV verantwoordelijk is voor grootschalige biomassaproductie op basis van o.a. hele bomen. Zie het hoofdstuk: 2014: Oogstadvies: biomassa van hele bomen voor meer informatie over de BBA Biomassa BV.

Tijdens het onderzoek kwamen we er ook achter dat de AVR vuilverbrander (voorheen de Avira) in Duiven (in 1975 geopend) die via het warmtenet Duiven, Westervoort en sinds 2015 ook Arnhem van warmte voorziet, naast afval ook een grote hoeveelheid houtige biomassa verbrandt waar ze elk jaar miljoenen euro's aan SDE-subsidies voor ontvangen. Ook voor de eeuwwisseling bleek provincie Gelderland niet in staat om bewoners te beschermen tegen de luchtvervuiling die daarbij vrijkomt.

Wij kwamen daar begin 2019 pas achter toen we vernamen dat Veolia een biomassacentrale in de buurt van onze woonboot had gebouwd waarbij tijdens het onderzoek naar de gevolgen voor de luchtkwaliteit geen enkele rekening was gehouden met de woonboten die op nog geen 300 meter afstand van de Arnhemse biomassacentrale op het IPKW-terrein waren gelegen. Sterker nog, deze hadden zij onzichtbaar gemaakt door een legenda over de woonboten heen te tekenen op de plattegrond. De dichtstbijzijnde huizen waarbij in het vooronderzoek metingen moesten worden gedaan waren dankzij deze legenda pas 400 meter verderop te vinden.

Tijdens het indienen van onze bezwaren op de vergunningen en de rechtszaken die daarop volgden kregen we ondersteuning van Johan Vollenbroek van de 'Mobilisation for the Environment' en bleek dat er in de vergunningen ten onrechte geen emissienormen opgenomen waren voor (ultra)fijnstof, zoutzuur, zwaveldioxide, fluorwaterstofzuur, ammoniak, zware metalen, dioxinen en furanen. Ook ontbraken adequate monitoring voorschriften en bleek de vergunning op een groot aantal punten herzien te moeten worden.

> Mede namens Actiegroep Woonboten Nieuwe Haven en Stichting Arnhems Peil/Marloes en Jeroen Spaander, werkgroep Behoud Bomen Arnhem/Mark Bosch dienden wij eerder verzoeken in tot intrekking van de natuurvergunning en actualisatie van de omgevingsvergunning. Dat is geweigerd. Een beroep hierover loopt.
>
> In aanvulling hierop dienden wij mede namens bovengenoemde personen/organisaties een verzoek tot handhaving in van de vigerende natuurvergunning. Quote uit ons verzoek: Verzoek tot handhaving Totdat Ketel 14 (BMC) in bedrijf kwam emitteerde Veolia alleen NOx. Met het vergunnen van de BMC startten echter ook de emissies van SO2, HCL, HF,

(ultra)fijnstof, ammoniak, metalen en dioxinen/furanen. Op grond van het Activiteitenbesluit zijn de volgende emissies vergund:
Tabel 3.10 en tabel 2.5 van het Activiteitenbesluit

1. NOx 29.080 kg/jaar;
2. SO2 40.110 kg/jaar;
3. HCl 2.006 kg/jaar;
4. NH3 (Ammoniak) 1.003 kg/jaar;
5. HF 1.003 kg/jaar;
6. Stof 1.003 kg/jaar.

In de natuurvergunning van 10 juni 2018 is alleen sprake van de bovengenoemde NOx-emissie. De emissies van SO2, HCl en HF zijn niet aangevraagd en dus ook niet vergund. In de omgevingsvergunning van 20 maart 2018 is deze emissie ook over het hoofd gezien, zie par. 5.5 van de overwegingen. Ook hier is sprake van alleen stikstofemissies.

De vergunde HF-emissie is bijzonder hoog en leidt tot een overschrijding van het MTR voor fluoride van 50 nanogram/m32.

Bij de ecologische toets zijn de emissies van SO2, ammoniak, HCl en HF nooit aangevraagd of getoetst. Ze leiden wel tot schade aan de bovengenoemde Natura 2000-gebieden en mogen daarom niet worden geëmitteerd.

Veolia heeft deze emissies ook nooit gemeld in de aanvraag om natuurvergunning van 2018. Het maakt daarbij niet uit of dit bewust of onbewust is gebeurd. Feit is dat de emissies van deze stoffen nooit zijn aangevraagd of vergund in het kader van de Wet natuurbescherming.

Op grond hiervan verzoeken wij u om tot sluiting van de biomassacentrale (BMC) over te gaan. Deze mag pas weer in werking als met zekerheid is aangetoond dat de inrichting geen negatieve effecten heeft op Natura 2000-gebieden met betrekking tot de emissies en deposities SO2, ammoniak, HCl en HF op genoemde Natura 2000- gebieden.

Wij wijzen u erop dat hier twee Europese richtlijnen van toepassing zijn: RIE en de Habitatrichtlijn. Geen van beide richtlijnen kennen het typisch Nederlandse fenomeen van gedogen. Het nationale gedoogbeleid is niet van toepassing op inrichtingen die onder één van beide bovengenoemde richtlijnen vallen. Overigens hanteert de Raad van State de beginselplicht tot handhaving.

Tevens: “Bij de ecologische toets zijn de emissies van SO2, ammoniak, HCl en HF nooit aangevraagd of getoetst. Ze leiden wel tot schade aan de bovengenoemde Natura 2000-gebieden en mogen daarom niet daarom geëmitteerd”.

Bronnen:
www.arnhemspeil.nl/dok
1995-05-00-bosbouw-skal-sgs-fsc-certificering-in-de-praktijk-gemeente-arnhem-george-borgman-hoofd-bossen-en-parken
1998-00-00-sbh-probos-biomassalobby-bos-berichten-bosdata-fsc-hardhout-duurzaam-bos-prijs-arnhem-ibn-dlo
2019-06-08-arnhemspeil-actualisatieverzoek-omgevings-en-natuurvergunning-veolia-biomassacentrale-ipkw-arnhem
2019-06-17-mob-verzoek-tot-intrekken-natuurvergunning-en-actualisatieverzoek-omgevingsvergunning-veolia-biomassacentrale
2019-06-19-gemeente-arnhem-politieke-avond-betoog-marloes-spaander-arnhems-peil-tegen-de-biomassacentrale-veolia
2019-06-19-gemeente-arnhem-politieke-avond-motie-stop-de-biomassacentrale-van-veolia-kleefse-waard-ipkw
2019-07-03-provincie-gelderland-betoog-marloes-spaander-arnhems-peil-tegen-de-biomassacentrale-veolia
2019-08-28-arnhemspeil-reactie-provincie-gelderland-vergunningen-veolia-biomassacentrale-ipkw-arnhem
2019-09-10-arnhemspeil-aansprakelijkheidstelling-gedeputeerde-staten-voor-schade-aan-gezondheid-milieu-en-klimaat-ivm-veolia
2019-10-14-arnhemspeil-reactie-op-brief-van-de-provincie-gelderland-mbt-vragen-over-de-biomassacentrale-van-veolia
2019-11-24-arnhemspeil-verzoek-onafhankelijke-meting-uitstoot-biomassacentrale-veolia-en-ondersteuning-luchtdataproject
2019-12-05-arnhemspeil-reactie-op-het-odra-veolia-fijnstofonderzoek-van-20-november-2019
2019-12-19-arnhemspeil-reactie-op-brief-omgevingsdienst-tav-twijfel-over-de-betrouwbaarheid-en-onafhankelijkheid-van-de-odra
2019-12-27-mob-ingebrekestelling-provincie-gelderland-actualisatie-omgevingsvergunning-intrekking-van-natuurvergunning-veolia
2020-08-25-mob-bezwaarschrift-arnhemspeil-awn-bba-tegen-weigering-van-verzoek-tot-handhaving-van-de-natuurvergunning-2019

Ondanks alle gebreken in de vergunningverlening en ophef in de politiek (doordat de gemeenteraad onjuist geïnformeerd was over de nadelige gevolgen voor de gezondheid, de natuur en het klimaat), mocht de biomassacentrale toch al gaan proefdraaien zodat Veolia het recht op de 76 miljoen euro aan SDE-subsidie niet zou verliezen.

De GGD en het RIVM gaven aan zorgen te hebben over de gezondheidsrisico's waarop we het Luchtdata-project gestart zijn en samen met een groot aantal Arnhemmers een fijnmazig fijnstofmeetnetwerk aangelegd hebben. Tijdens het proefdraaien bleek dat de luchtkwaliteit aanzienlijk verslechterde waarbij de omwonenden last hadden van stankoverlast en lichamelijke klachten.

Desondanks is de biomassacentrale in productie gegaan en hebben we een groot aantal acties en rechtszaken gevoerd om te voorkomen dat er nog meer schade werd aangericht o.a. door het kappen van de bossen in onze omgeving vanwege alle houtige biomassa die nodig was om de meerdere centrales in onze provincie van brandstof te voorzien. Het was de aanleiding voor het mede-oprichten van de Federatie tegen Biomassacentrales & ontbossing (the-fab.org), de Bomenbond (bomenbond.org), de Klimaatcoalitie (klimaatcoalitie.org), onze stichting EDSP ECO (edsp.eco) en het eerste onderzoeksrapport.

Halverwege 2021 hebben we onze strijd voor een veilige ligplaats voor onze woonboot gestaakt en zijn we verhuisd naar een kleine boerderij in Limburg met twee hectare grond waar we het Voedselbos Hilkensberg aangelegd hebben. We zijn echter niet gestopt met vechten voor de gezondheid, de natuur, het klimaat en daarmee de toekomst van ons allemaal en werken daarvoor samen met een groot aantal nationale en internationale organisaties.

Ook onze acties in Arnhem tegen de biomassacentrale van Veolia en die van Parenco in Renkum zijn de afgelopen jaren voortgezet. Rond de publicatie van dit Staatsbosbeheer biomassalobby onderzoeksrapport (Staatsbosbeheer levert de houtchips voor o.a. de biomassacentrale van Veolia en Parenco) heeft de gemeente Arnhem eindelijk bij de provincie Gelderland aangedrongen op sluiting van de centrale na de berichten over de veel te hoge uitstoot van giftig ammoniak en fijnstof.

Milieuactivisten zeggen Arnhem vaarwel: 'Maar ze zijn nog niet van ons af'

Het zit erop. Milieuactivisten en woonbootbewoners Marloes en Jeroen Spaander hebben vrijdag de sleutel van hun boot Orion 3 overgedragen aan de gemeente Arnhem. Na jaren zijn ze de strijd om een veilige ligplaats in de Nieuwe Haven zat. ,,Maar we blijven ons inzetten voor het milieu."

Het Arnhemse echtpaar zette zich de laatste vijf jaar ook in voor het milieu. Niet in de laatste plaats vanwege de komst van de biomassacentrale van Veolia op een steenworpafstand van hun woonboot.

,,We wisten niet zoveel van politiek, maar die kennis hebben we heel snel opgedaan. We zijn in de afgelopen jaren heel erg teleurgesteld geraakt in de gemeenteraad, maar ook in de provincie. Vaak kregen we het gevoel dat we alleen stonden", zegt Marloes. ,,En de rechterlijke macht. We hebben tegenover een rechter gezeten die ons een beetje uitlachte omdat we geen advocaat hadden om onze zaak te bepleiten. We hebben bijna al ons geld ingezet om de strijd met bedrijven als Veolia aan te gaan. Wie denkt zo'n man dat hij is dat hij ons kan uitlachen"

Is het stel dan voorgoed vertrokken uit Arnhem? ,,Nee, zeker niet. We blijven strijden voor de woonbootbewoners die achterblijven en tegen de biomassacentrale van Veolia en ook papierfabriek Parenco. Milieuorganisatie Arnhems Peil wordt overgenomen, maar we blijven ons inzetten voor de Bomenbond en het milieu."

Bron: 2022-10-04-gelderlander-milieuactivisten-marloes-en-jeroen-spaander-zeggen-arnhem-vaarwel-maar-ze-zijn-nog-niet-van-ons-af

Felle kritiek op biomassacentrale vanwege uitstoot giftige stoffen, Arnhem eist sluiting

De biomassacentrale in Arnhem stoot weer te veel giftig gas uit: 'Centrale krijgt uitstoot niet onder controle'.

De biomassacentrale van Veolia moet dicht. Dat vindt de boze gemeenteraad van Arnhem na de berichten over de te hoge uitstoot van giftig ammoniak en fijnstof.

Verschillende keren is de uitstoot van gevaarlijke stoffen als ammoniak en stikstof door de veelbesproken biomassacentrale van Veolia in Arnhem de afgelopen jaren te hoog geweest. Het college was daar maar deels van op de hoogte en de raad werd er helemaal niet over geïnformeerd.

De wethouder heeft inmiddels bij de provincie Gelderland aangedrongen op sluiting van de centrale.

Bronnen:
2024-09-10-gelderlander-biomassacentrale-in-arnhem-stoot-weer-te-veel-giftig-gas-uit-centrale-krijgt-uitstoot-niet-onder-controle
2024-09-17-odra-last-onder-dwangsom-overtreding-uitstoot-fijnstof-en-ammoniak-biomassacentrale-veolia-arnhem-ipkw
2024-09-18-bomenbond-arnhem-oproep-benw-en-gemeenteraad-arnhem-stop-rijkssubsidie-biomassacentrale-veolia-ivm-giftige-uitstoot
2024-09-21-bomenbond-arnhem-oproep-provincie-gelderland-stop-rijkssubsidie-biomassacentrale-veolia-ipkw-arnhem-ivm-giftige-uitstoot
2024-09-23-gelderlander-petitie-arnhemse-bomenbond-om-subsidie-voor-arnhemse-biomassacentrale-te-stoppen
2024-09-24-bomenbond-arnhem-feitelijke-informatie-toevoeging-collegebrief-tav-giftige-uitstoot-biomassacentrale-veolia-arnhem
2024-09-26-gelderlander-felle-kritiek-op-biomassacentrale-vanwege-uitstoot-giftige-stoffen-gemeente-arnhem-eist-sluiting
2024-09-26-gld-arnhem-niet-geinformeerd-over-giftige-smeerpijp-wethouder-onder-vuur
2024-10-04-bomenbond-arnhem-verzoek-aan-ps-gelderland-om-de-sde-subsidie-voor-de-biomassacentrale-van-veolia-te-laten-beeindigen
2025-04-16-ad-wat-doet-biomassacentrale-met-gezondheid-van-arnhemmers-partijen-pleiten-voor-onderzoek

Daarnaast richten we ons actief op politici en bedrijven die bijdragen aan vervuiling en klimaatverandering. Dit onderzoek maakt daar deel van uit en is bedoeld als middel om uiteindelijk de betrokkenen aansprakelijk te kunnen stellen voor de aangerichte schade.

Bedankt & steun ons

Hartelijk dank voor het lezen van dit onderzoeksrapport over de biomassalobby en belangenverstrengelingen deel twee (Politiek en ambtenaren). Deel één (Energiemaatschappijen) en deel drie (Wetenschappers) zijn ook beschikbaar.
Mocht je dit onderzoek belangrijk vinden dan zouden wij je steun goed kunnen gebruiken. Wij zijn een stichting zonder winstoogmerk, bestaan volledig uit vrijwilligers, ontvangen geen subsidie, krijgen sporadisch donaties en kunnen jouw hulp dus goed gebruiken. Jouw donatie zou goed terecht komen. We hebben vele projecten waar hard aan gewerkt wordt door vrijwilligers van de organisaties waar we medeoprichter van zijn: De Klimaatcoalitie, De Federatie tegen Biomassacentrales, De Bomenbond en Nieuw Arnhems Peil. Op de websites van deze organisaties kun je zien wat we allemaal doen en in het verleden hebben gedaan.

Naam EDSP ECO
Rekening NL93 TRIO 0788 8220 55

In 2021 zijn we een voedselbos gestart waarmee we meerdere punten van het Klimaatplan van de Klimaatcoalitie ondersteunen. Dit is één initiatief waarmee wij pogen natuur en voedselproductie dichter bij elkaar te brengen. Voedselbos Hilkensberg is 2 hectares groot en door het aanplanten van tot dusver 1300 bomen en struiken waarvan men kan eten en het aanleggen van een grondwaterpaddenpoel hebben we in 3 jaar een aanzienlijke bijdrage aan de verbetering van de biodiversiteit kunnen leveren. Het gonst er van de bijen, hommels en vlinders en ook grotere dieren zoals hazen, fazanten en dassen maken van ons voedselbos hun thuis.

In en om het voedselbos liggen meerdere boscomplexen. Dit zijn gemengde bossen waar veel mooie grote oude eiken staan. Op de oudste kaart die wij konden vinden, uit 1895 stonden deze bossen al getekend.

Oude bossen zijn, zoals we in dit rapport hebben laten zien, ontzettend belangrijk in de strijd tegen klimaatverandering en verlies van biodiversiteit. Ook zijn ze belangrijk voor wilde dieren. Wilde natuur raakt steeds meer versnipperd in Nederland terwijl wilde dieren baat hebben bij aansluitende natuur. Houtkap voor biomassa in deze bossen betekent voor wilde dieren minder leefplek en voeding. Ons voedselbos heeft ook veel baat bij een aangrenzend bos. Aangrenzend bos verbeterd de biodiversiteit, bodemgezondheid en waterbeheer. Het zorgt voor een betere neerslag cyclus, meer organisch materiaal, windbescherming en een toename van bestuiving.

Plattegrond Voedselbos Hilkensberg en omgeving
Blauw kader: Voedselbos Hilkensberg
Rood kader: boscomplexen van Staatsbosbeheer

Het bos stond in 2021 vol met oranje stippen die bomenkap voor biomassa door Staatsbosbeheer aanduidde. We hebben Staatsbosbeheer gevraagd of we de kap konden voorkomen door het bos via onze stichting EDSP ECO aan te schaffen en tot onze opluchting waren ze hiertoe bereid. Wettelijk was Staatsbosbeheer verplicht om het bos publiekelijk te koop aan te bieden om een ieder de kans te geven om een bod uit te brengen. Eind 2024 werd het bos daadwerkelijk publiekelijk

te koop aangeboden. Na alle projecten voor het klimaat- en de natuur en de aanschaf en aanleg van het voedselbos waren onze middelen helaas beperkt en daarom zochten we steun bij het redden van het bos op de Hilkensberg en hebben hiervoor een actie opgestart: red-het-bos-bod.bomenbond.org

Op 3 februari 2025 om 12:00 uur s 'middags was de uiterste datum dat kopers een bod mochten uitbrengen en onze stichting EDSP ECO heeft op die dag om 11:00 uur via de mail en om 11:55 uur op het kantoor van de makelaar een nog hoger bod uitgebracht om te voorkomen dat ons bod doorgespeeld werd naar andere kopers. We hadden dus een maand de tijd om het maximale aankoopbedrag bij elkaar te krijgen en dat is dankzij de gulle donaties van meer dan 850 bosbeschermers gelukt. Met meer dan €62.000 euro zaten we ruim boven de adviesprijs van 55.000 euro.

Helaas heeft Staatsbosbeheer het bos niet aan ons gegund maar aan een natuurverwoestende beruchte jager uit Broekhuizen die vervolgens een derde van het boscomplex gelegen direct aan het Voedselbos Hilkensberg gemarkeerd heeft voor de kap zonder daarvoor een kapmelding, vergunning of soortenonderzoek uit te voeren. Op 7 maart 2025 hebben we een video gepubliceerd over de Red het bos actie met de laatste update waarin we vervolgacties hebben aangekondigd. We hebben het vermoeden dat de verkoop van het Hilkensbergbos op een oneerlijke wijze is verlopen en hebben daarvoor een Woo-verzoek ingediend bij Staatsbosbeheer waarvoor een rechtszaak loopt t.b.v. de oplevering van de stukken. De nieuwe eigenaar is op de hoogte gesteld van de verplichtingen t.a.v. de bescherming van de natuur en de consequenties van de uitspraak in de gedragscode bosbeheer rechtszaak en we hebben een spoedmelding & handhavingsverzoek ingediend om de kap tegen te gaan.

Voor meer info zie:

bomenbond.org/docs/22-redenen.pdf
bomenbond.org/docs/red-het-bos-informatie-vragen-en-antwoorden.pdf
2021-10-04-voedselbos-hilkensberg-doelen-plan-van-aanpak-planning-ontwerp-onderzoeken-en-vergunningaanvragen
2025-07-27-edspeco-spaander-handhavingsverzoek-spoedmelding-voornemen-tot-illegale-kap-in-natuurnetwerk-nederland-met-beschermde-soorten-perceel-broekhuizen-f529.pdf
2025-05-11-edsp-tv-ingebrekestelling-staatsbosbeheer-ivm-woo-verzoek-biomassalobbyrapport-en-red-het-bos-actie.pdf
2025-09-22-edspeco-klacht-staatsbosbeheer-nav-woo-verzoek-red-het-bos-en-stop-de-biomassalobby.pdf

Marloes & Jeroen Spaander in het Hilkensberg Bos – Foto Franco Gori

Hieronder hebben we een aantal van de organisaties weergegeven waar we mee samenwerken en die zich ook inzetten voor jouw gezondheid, de natuur en het klimaat. Als je op het plaatje klikt dan kom je bij de donatiepagina uit van de desbetreffende organisatie. We hebben ook het 'Internet Archive' toegevoegd omdat we zonder hen dit rapport niet hadden kunnen maken. Dankzij de 'Wayback Machine' hebben we alle informatie kunnen achterhalen die de organisaties ondertussen zelf al verwijderd hebben van hun website.

Dit rapport maakt onderdeel uit van deel 2 (Politiek en ambtenaren) van ons onderzoek naar de betaalde pro-biomassalobby bestaande uit de volgende 6 hoofdstukken die we zullen publiceren op: lobby-facts.the-fab.org

Deel 1: Energiemaatschappijen

Deel 2: Politiek en ambtenaren

Deel 3: Wetenschappers

Deel 4: Consultants en lobbyisten

Deel 5: Certificering en subsidies

Deel 6: Banken en investeerders

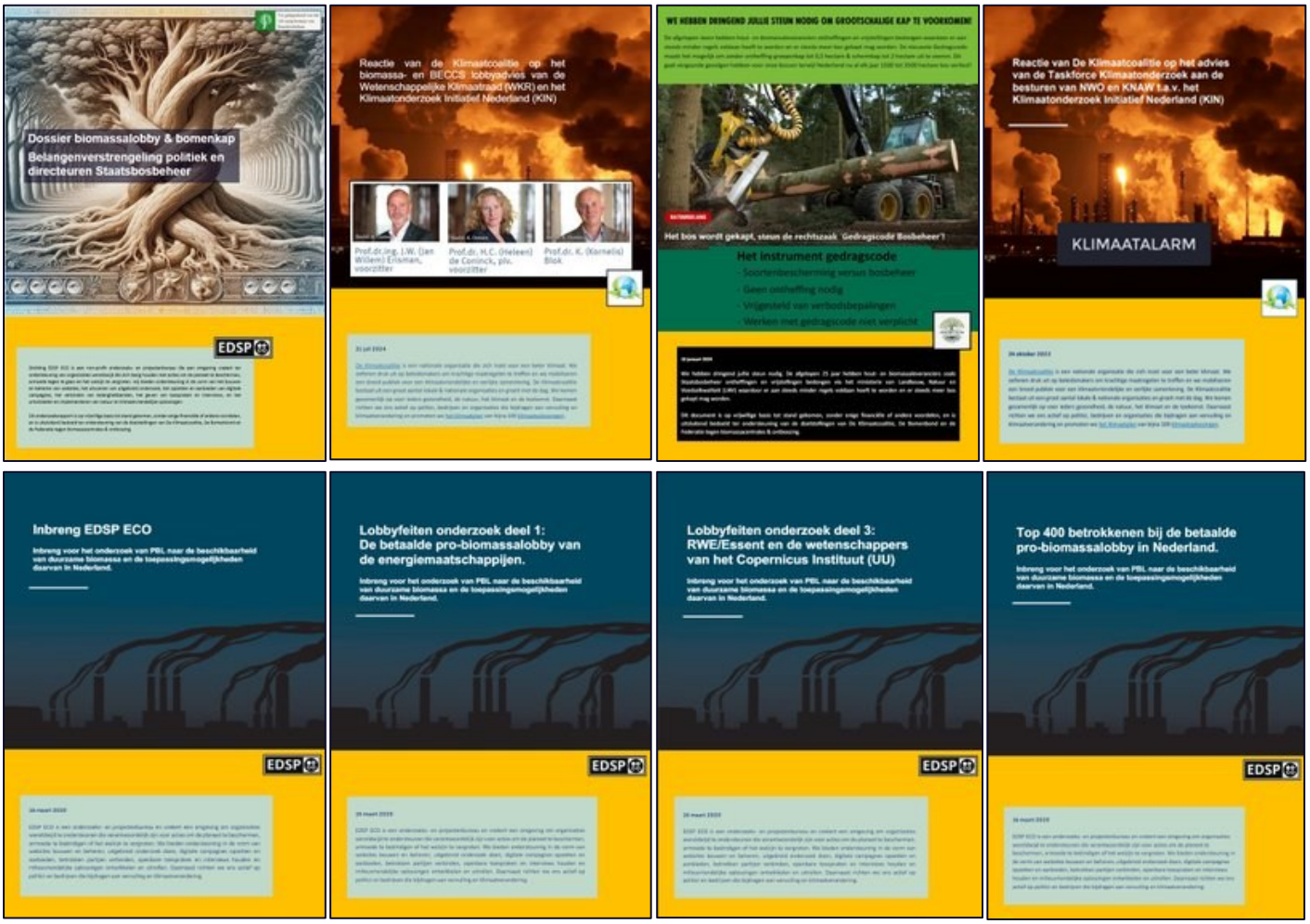
EDSP ECO is een stichting zonder winstoogmerk en bestaat volledig uit vrijwilligers die samenwerken met lokale en landelijke initiatieven en organisaties om vernieuwende duurzame technologieën en oplossingen te ontwikkelen voor de overgang naar een circulaire economie. Met ons onderzoeks- en projectenbureau ondersteunen we organisaties die verantwoordelijk zijn voor acties om de planeet te beschermen, armoede te beëindigen of het welzijn te vergroten. We bieden ondersteuning in de vorm van websites bouwen en beheren, uitgebreid onderzoek verrichten, digitale campagnes opzetten en aanbieden, betrokken partijen verbinden, openbare toespraken en interviews houden en milieuvriendelijke oplossingen ontwikkelen en uitrollen. Daarnaast richten we ons actief op politici en bedrijven die bijdragen aan vervuiling en klimaatverandering.

Auteurs:
Jeroen Spaander
Marloes van de Pol

Stichting EDSP ECO
M: +31 (0) 6 2888 3999
W: www.edsp.eco

Bronnen & overige rapporten

Hieronder hebben we eerst een overzicht gegeven van de volledige serie aan biomassalobby-onderzoeksrapporten in deze reeks en daaronder de meer dan 1500 weblinks naar bronnen die we benut hebben voor ons onderzoek naar de belangenverstrengeling politiek en directeuren Staatsbosbeheer.

1871-dbnl-nicolaas-beets-teun-de-jager-camera-obscura-schoorl-in-de-schaduw-van-eiken-iepen-berken-en-allerlei-geboomte
1899-07-21-staatsbosbeheer-de-oprichting-en-geschiedenis
1957-00-00-stichting-nationale-boomfeestdag-kvk-41183223-adres-staatsbosbeheer
1961-07-20-gov-nl-boswet-1961
1971-12-31-bosschap-bedrijfschap-voor-de-bosbouw-en-de-houtteelt-verslag-over-de-jaren-1970-1971
1972-00-00-theclubofrome-the-limits-to-growth-report
1983-00-00-edu-nl-wur-rijksinstituut-onderzoek-bos-en-landschapsbouw-oogst-van-biomassa-in-dunning-gevolgen-voor-bodemvruchtbaarheid
1985-08-07-esb-het-meerjarenplan-bosbouw
1985-08-07-dln-meerjarenplan-bosbouw
1988-00-00-gov-nl-rivm-rapport-zorgen-voor-morgen-nationale-milieuverkenning-1985-2010
1988-gov-nl-staatsbosbeheer-inverview-directeur-hein-van-asperen-vechten-voor-de-organisatie-dat-is-voor-mij-plezier
1988-09-00-natuur-milieu-en-faunabeheer-advies-voor-het-toekomstige-natuur-en-landschapsbeleid-voor-de-heide
1990-06-11-gov-nl-minlnv-natuurbeleidsplan
1992-00-00-stichting-bos-en-hout-voorganger-probos-bos-en-hout-berichten
1992-12-00-edu-nl-uu-energie-in-de-toekomst-een-brandende-kwestie
1993-10-00-sbh-probos-biomassalobby-stroom-uit-de-boom-biomassa-voor-energiedoeleinden-artikel
1993-12-17-gov-nl-minlnv-bosbeleidsplan
1993-12-30-edu-nl-uu-scientific-publications
1994-00-00-sciencedirect-responses-of-forest-crops-to-soil-compaction

1994-12-02-trouw-pleidooi-nijpels-voor-pact-tussen-bedrijven-en-natuurbeschermers
1994-12-24-gov-nl-uitvoeringsregeling-energieprogramma-s-ewab-programma-afval-biomassa-verbranding-is-duurzaam
1994-12-30-edu-nl-uu-scientific-publications
1995-00-00-ed-nl-wur-doelstellingen-van-geintegreerd-bosbeheer-een-beleidsvisie
1995-05-00-nuon-flevo-energy-wood-project
1995-05-00-bosbouw-skal-sgs-fsc-certificering-in-de-praktijk-gemeente-arnhem-george-borgman-hoofd-bossen-en-parken
1995-12-00-probos-stichting-bos-en-hout-sbh-strategies-for-the-forest-and-wood-sector
1995-12-30-edu-nl-uu-scientific-publications
1996-06-00-lei-dlo-tno-haalbaarheidsstudie-van-een-biomassa-gestookte-warmte-kracht-installatie-in-de-gemeente-groningen
1996-07-00-probos-stichting-bos-en-hout-sbh-power-from-wood-europe
1996-10-00-edu-nl-uu-bioenergy-trade-possibilities-and-constraints-on-a-short-and-long-term
1996-12-30-edu-nl-uu-scientific-publications
1996-2018-gov-nl-eerste-en-tweede-kamer-39-verslagen-voorstel-vos-wijziging-van-de-wet-milieubeheer-duurzaam-geproduceerd-hout
1997-00-00-sbh-website-probos-biomassalobby-bos-en-hout-berichten
1997-01-00-tno-mep-the-availability-of-biomass-for-energy-extraction
1997-01-20-edu-nl-uu-characteristics-and-availability-of-biomass-waste-and-residues-in-the-netherlands-for-gasification-biomass-bioenergy
1997-03-00-razob-availability-of-clean-residue-biomas-supply-to-pnem-essent-cuijk-green-electricity-project
1997-09-00-probos-novem-energy-crop-project-preparation-for-the-establishment-stichting-bos-en-hout-sbh
1997-09-00-btg-trade-mission-aimed-at-importing-biomass-from-the-baltic-states-and-russia
1997-09-11-gov-nl-wet-verzelfstandiging-staatsbosbeheer
1997-09-29-gov-nl-tweede-kamer-regels-met-betrekking-tot-de-productie-het-transport-en-de-levering-van-elektriciteit
1997-12-12-trouw-houtoogst-neemt-toe-omdat-bosbeheerders-meer-uitdunnen
1997-12-12-sbh-website-probos-biomassa-lobby-co2-compensatie-fsc-bosdata
1997-12-17-gov-nl-kaderwet-lnv-subsidies
1997-12-30-edu-nl-uu-scientific-publications
1998-00-00-sbh-probos-biomassalobby-bos-berichten-bosdata-fsc-hardhout-duurzaam-bos-prijs-arnhem-ibn-dlo
1998-00-00-pbe-platform-bio-energie-overkoepelende-lobbyorganisatie-productie-van-energie-uit-biomassa
1998-00-00-pbe-platform-bio-energie-overkoepelende-lobbyorganisatie-productie-van-energie-uit-biomassa-bestuursleden
1998-01-00-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-regio-groningen-drenthe
1998-01-00-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-regio-flevoland-overijssel
1998-01-30-sbh-bestuur-stichting-bos-en-hout-voorganger-biomass-lobby-stichting-probos
1998-01-30-sbh-overzicht-team-biomassalobby-probos
1998-03-00-ecn-tno-biomassalobby-nationale-energie-verkenningen-1995-2020-trends-en-thema-s
1998-03-16-tno-mep-biomass-energy-research-and-process-innovation-general-information
1998-03-16-tno-mep-biomasster-institute-of-environmental-sciences-energy-research-and-process-innovation
1998-03-16-tno-mep-energy-recovery-from-biomass-in-apeldoorn
1998-03-16-tno-mep-information-centre-biomass
1998-03-16-tno-mep-research-into-the-feasibility-of-energy-generation-by-gasification-of-biomass
1998-03-16-tno-mep-the-development-of-a-logistical-model-for-the-benefit-of-the-biomass-supply-chain
1998-04-00-bosbouw-trend-en-prognose-van-de-houtproductie-in-nederland-met-speciale-aandacht-voor-exoten
1998-06-11-eu-conference-and-sources-biomass-for-energy-and-industry
1998-12-30-edu-nl-uu-scientific-publications
1998-03-00-ecn-tno-biomassalobby-nationale-energie-verkenningen-1995-2020-trends-en-thema-s
1998-03-30-tno-mep-draw-up-a-programme-of-requirements-of-a-dynamic-model-for-biomass-gasification
1998-03-30-tno-mep-market-survey-of-thermal-energy-conversion-from-biomass
1998-04-21-tno-mep-biomasster-first-step-towards-the-classification-of-biomass-with-model-type-approach
1998-04-21-tno-mep-the-availability-of-biomass-for-energy-extraction
1998-12-01-paul-romeijn-green-gold-on-variations-of-truth-in-plantation-forestry
1999-00-00-kema-onderzoek-programma-energiewinning-uit-afval-en-biomassa-ewab-gedrukt-boek
1999-00-00-edu-nl-wur-integral-design-innovation-in-agriculture-and-resource-management
1999-00-00-staatsbosbeheer-concrete-taakstelling-en-randvoorwaarden-minlnv-is-een-houtoogst-van-300-000-m3-per-jaar
1999-01-28-tno-mep-current-overview-of-small-scale-combustion-of-wood-residues-in-the-netherlands
1999-02-01-probos-novem-energy-crop-project-preparation-for-the-establishment-stichting-bos-en-hout-sbh
1999-04-30-sbh-probos-biomassalobby-bos-en-hout-berichten-snelle-groei-van-certificeringen
1999-06-08-staatsbosbeheer-officiele-viering-100-jarig-bestaan
1999-07-07-tno-mep-participation-in-the-iea-working-group-biomass-combustion
1999-08-30-fsc-nederland-goed-hout-kvk-30158761-oprichter-staatsbosbeheer-biomassa-bvs-zwier-van-olst-en-bestuur-henk-wanningen
1999-09-13-sbh-probos-biomassalobby-nieuwsbericht-actieplan-hout-2000
1999-09-21-biomasster-instituten-markt-introductie-biomassa-lobby-organisaties

1999-11-09-trees-for-all-stichting-kvk-34124154-trees-for-travel-stichting-is-op-2012-05-11-beeindigd
1999-11-15-gov-nl-energierapport-1999
1999-12-05-ecn-jaarverslag-1998
1999-12-21-reformatorisch-dagblad-bomen-kappen-met-beleid
1999-12-30-edu-nl-uu-scientific-publications
2000-00-00-dln-staatsbosbeheer-100-jaar-werken
2000-00-00-edu-nl-wur-boswetgeving-in-nederland-in-historisch-perspectief-een-overzicht
2000-00-00-bosdata-boshout-voor-energie-gedrukt-boek
2000-00-00-gov-nl-minez-novem-grain-gave-inventarisatie-biomassa-in-kader-programma-energiewinning-uit-afval-en-biomassa-ewab
2000-02-03-fsc-nl-standaard-voor-de-certificering-van-goed-bosbeheer
2000-02-10-fscnl-final-proposal-for-the-national-dutch-fsc-standard
2000-03-05-rwe-essent-jaarverslag-1999
2000-04-12-spru-the-implications-of-tradable-green-certificates-for-the-uk
2000-04-23-gov-nl-tweede-kamer-vaststelling-begroting-minez-budget-pogramma-eergiewnning-uit-afval-en-biomassa-ewab
2000-06-06-gov-nl-minlnv-verklaring-van-geen-bezwaar-voor-de-oprichting-van-staatsbosbeheer-projecten-bv
2000-06-23-sbh-probos-biomassalobby-inventarisatie-energieteelt-in-bufferzones
2000-07-00-edu-nl-wur-alterra-functioneren-databronnen-houtoogst-en-houtstromen
2000-07-00-sbh-probos-biomassalobby-meer-boshout-voor-energieopwekking
2000-07-13-gov-nl-minlnv-vrom-beleidsprogramma-nota-natuur-voor-mensen-mensen-voor-natuur
2000-07-14-energiened-beleidsafspraken-op-hoofdlijnen-centrales-en-co2-gov-nl-minez-convenant
2000-08-00-edu-nl-uu-setting-up-fuel-supply-strategies-for-large-scale-bio-energy-projects-using-agricultural-and-forest-residues
2000-09-00-gov-nl-prov-n-brabant-milieueffectrapportage-bij-en-of-meestoken-biomassa-bij-amercentrale-geertruidenberg
2000-09-00-avih-persberichten-biomassa-en-fsc-certificering
2000-10-22-fsc-nl-goedhout-deelnemers
2000-10-00-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-zuid-holland-utrecht-nieuwegein
2000-10-12-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-biomassa-energiehout-bv-staatsbosbeheer-deelnemers
2000-10-21-volkskrant-klimaatneutraal-op-reis-met-trees-for-travels
2000-11-00-ecn-mee-bijstookpotentieel-biomassa-in-kolencentrales-en-aardgas-gestookte-installaties
2000-11-14-gov-nl-minlnv-kwaliteitszorgsystemen-in-agroketens-en-voedselveiligheid
2000-12-00-ecofys-biomassalobby-effectiviteit-energiesubsidies
2000-12-30-edu-nl-uu-scientific-publications
2001-00-00-probos-biomassalobby-nederlands-houtgebruik-in-beeld
2001-01-12-sdnl-groene-stroom-mafia
2001-01-16-avih-certificering-skh-komo-fsc-pefc-keurhout-iso-vca-bosschap
2001-01-16-avih-biomassa-voor-energie
2001-01-23-fsc-nl-contact-princenhofpark-1-driebergen-is-zelfde-adres-energiehout-bv-staatsbosbeheer
2001-04-00-edu-nl-wur-ato-bv-haalbaarheid-multifunctionele-teelt-energiegewassen-bio-energieproductie-hardenberg
2001-04-02-kvk-staatsbosbeheer-energiehout-bv-en-biogrondstoffen-bv-handelsregisterhistorie-directeur-zwier-van-olst
2001-04-26-rwe-essent-jaarverslag-2000
2001-04-29-fsc-nl-contactpersoon-is-goedhout-is-zelfde-adres-als-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer
2001-05-01-fern-behind-the-logo-an-environmental-and-social-assessment-of-forest-certification-schemes
2001-05-14-fern-behind-the-logo-environmental-and-social-assessment-forest-certification-schemes
2001-05-29-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-limburg-oost-brabant
2001-05-29-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-west-brabant-delta
2001-06-00-gov-nl-minvrom-nota-een-wereld-en-een-wil-nationaal-milieubeleidsplan-4
2001-07-00-uu-uce-ecofys-grain-global-restrictions-on-biomass-availability-for-import-to-the-netherlands
2001-07-00-gov-nl-minez-cpb-economische-effecten-van-verhoging-en-verbreding-van-de-regulerende-energiebelasting-reb
2001-07-00-sbh-probos-biomassalobby-aanpak-vergroting-houtoogst-bos-en-hout-berichten
2001-07-00-uu-uce-ecofys-ecn-rivm-grain-global-restrictions-on-biomass-availability-for-import-to-the-netherlands
2001-07-12-rwe-essent-co-combustion-of-gasified-contaminated-waste-wood-in-a-coal-fired-power-plant-report-for-eu
2001-07-18-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-friesland
2001-07-26-edu-nl-wur-probos-alterra-certificering-van-kleine-bosbedrijven
2001-10-03-bioenergytrade-iea-bioenergy-essent-uu-copernicus-institute-tno-ecn-workshop-policies-practices-and-rnd
2001-11-16-ser-advies-over-het-vierde-nationaal-milieubeleidsplan
2001-12-30-edu-nl-uu-scientific-publications
2002-01-01-rva-dutch-accreditation-council-accreditor-for-skal-peterson-control-union-certifications
2002-01-19-gov-nl-minvrom-adviesaanvraag-ser-verkenning-overheidsbeleid-nationale-strategie-duurzame-ontwikkeling
2002-02-08-skal-peterson-control-union-publications
2002-02-08-skalint-publications-documents-and-chain-of-custody-coc-certifications

2002-03-06-gov-nl-minez-cpb-en-rivm-economie-energie-en-milieu-een-verkenning-tot-2010
2002-03-18-aide-fsc-in-nederland-van-noviteit-tot-business-as-usual
2002-03-21-skal-cuc-fsc-certification-report-george-borgman-unie-van-bosgroepen-skal-fm-coc-011833
2002-03-21-bioenergytrade-iea-bioenergy-essent-uu-copernicus-institute-biomasslobby-minutes-working-group-task-35
2002-04-12-skal-peterson-control-union-certification-report-unie-van-bosgroepen-ede
2002-05-06-00-00-rwe-essent-jaarverslag-2001
2002-06-07-de-pikmeer-arresten-van-de-hoge-raad-maken-ambtenaren-tot-milieucriminelen-in-essent-kartel
2002-06-17-skal-peterson-control-union-certification-report-staatsbosbeheer-west-noord-holland
2002-07-03-bioenergytrade-iea-bioenergy-essent-uu-copernicus-institute-biomasslobby-minutes-working-group-task-35
2002-12-18-gov-nl-minez-wijziging-regeling-groencertificaten-elektriciteitswet-1998
2002-12-18-bioenergytrade-iea-bioenergy-essent-uu-copernicus-institute-biomasslobby-minutes-working-group-task-35
2002-12-30-edu-nl-uu-scientific-publications
2003-00-00-skal-johan-maris-last-edit-staatsbosbeheer-fsc-certification-documents.zip
2003-00-00-staatsbosbeheer-vijf-jaar-certificering-van-experiment-tot-routine
2003-00-00-face-forests-absorbing-carbondioxide-emissions-trees-for-travel-reist-u-ook-klimaatvriendelijk-trees-for-all
2003-01-20-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomassalobby-a-life-cycle-inventory-of-existing-biomass-import-chains-for-green-electricity
2003-01-06-fsc-forests-certified-by-accredited-certification-bodies
2003-01-22-rva-dutch-accreditation-council-accreditor-for-skal-peterson-control-union-certifications
2003-02-05-skal-peterson-control-union-certification-international-offices
2003-03-26-skal-peterson-control-union-publications-forestry-certifications
2003-04-01-skal-peterson-control-union-certifications-overzicht-forest-management-certifications-client-contact-info-last-edit-johan-maris.xls
2003-04-15-skal-peterson-control-union-certifications-chain-of-custody-certificates-holders-overview-last-edit-johan-maris.xls
2003-04-24-rwe-essent-jaarverslag-2002
2003-06-04-skal-green-gold-label-certification-essent-rws-endorsed-certification-systems-for-forestry-source
2003-06-04-skalint-rwe-essent-green-gold-label-certification-programme-approved-forest-management-certification-systems
2003-06-04-skalint-rwe-essent-green-gold-label-certification-programme-approved-certification-systems-for-agricultural-source
2003-06-04-skalint-rwe-essent-egfc1-chain-of-custody-and-processing-standards-green-gold-label-programme
2003-06-04-skalint-rwe-essent-green-gold-label-certification-programme-agri-criteria
2003-06-06-gov-nl-minez-wijziging-regeling-groencertificaten-elektriciteitswet-1998
2003-06-17-somo-inventarisatie-multi-stakeholder-initiatieven-forest-stewardship-council-fsc
2003-06-25-skalint-rwe-essent-green-gold-certification-program
2003-07-18-certiq-biomass-producer-audit-protocol
2003-07-18-gov-nl-vrom-actieprogramma-duurzame-ontwikkeling-nationale-deel
2003-07-26-skalint-publications-rwe-essent-green-gold-certification-programme
2003-07-29-skal-fsc-eko-certification-report-staatsbosbeheer-region-flevoland-overijssel-zwolle-skal-fm-coc-008520
2003-08-13-skal-peterson-fsc-international-forestry-certification-program-info-frfmcoc004-johan-maris-last-edit
2003-08-14-skal-international-peterson-fsc-forestry-certification-program-wow-checklist-application-form
2003-08-14-skal-international-peterson-fsc-forestry-certification-programme-wow-checklist-and-request-form
2003-08-01-gov-nl-subsidieregeling-bans-klimaatconvenant
2003-10-19-skalint-publications-forest-management-and-chain-of-custody-coc-certification-downloadpage
2003-10-24-skal-peterson-control-union-certifications-list-of-chain-of-custody-certificates-holders-last-edit-johan-maris
2003-11-13-certiq-eerste-warmtekracht-koppeling-wkk-biomassainstallatie-certificaten
2003-11-28-iea-bioenergy-sustainable-international-bio-energy-trade-securing-supply-and-demand
2003-11-30-certiq-biomassa-verklaring
2003-12-00-centrum-voor-biomassa-innovatie-samenvatting-van-de-resultaten-van-zes-jaar-onderzoek-naar-energieteelt
2003-12-01-trouw-herkomst-van-groene-stroom-electriciteit-is-onduidelijk
2003-12-30-edu-nl-uu-scientific-publications
2004-00-00-rwe-essent-jaarverslag-2004
2004-00-00-gov-nl-minez-an-action-plan-for-implementation-and-a-transition-with-biomass-in-the-netherlands
2004-03-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-a-quickscan-of-global-bio-energy-potentials-to-2050
2004-03-12-edu-nl-uu-thesis-on-the-global-and-regional-potential-of-renewable-energy-sources
2004-04-00-sbh-probos-van-tijdelijk-bos-naar-permanent-bos
2004-04-02-rwe-essent-annual-report-2003
2004-04-02-rwe-essent-jaarverslag-2003
2004-04-26-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-large-scale-pre-treatment-of-biomass-at-central-yard
2004-04-29-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-and-wur-lei-biomasslobby-influence-of-agricultural-practice-on-biomass-availability
2004-05-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-wur-and-probos-biomassalobby-biomass-removal-and-negative-effects-on-soil-fertility
2004-05-01-iea-bioenergy-sustainable-international-bio-energy-trade-securing-supply-and-demand
2004-05-07-uu-copernicus-institute-the-potential-of-biomass-energy-under-four-land-use-scenarios-part-b-exploration-of-regional-and-global
2004-05-14-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-en-wur-availability-of-biomass-in-eastern-europe
2004-05-25-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-the-sustainability-of-biomass-for-bioenergy

2004-06-20-certiq-biomass-producer
2004-06-22-rwe-essent-finance-green-gold-label-track-and-trace-clean-sustainable-biomass-used-to-generate-electricity
2004-06-27-certiq-biomass-producer-auditors-report
2004-07-20-uu-copernicus-institute-funded-by-rwe-essent-steps-towards-the-development-of-a-certification-system-for-bio-energy-trade
2004-08-11-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-energiehoutbv-staatsbosbeheer-adres-driebergen-fsc-secr-0010-skal-coc-81343
2004-08-19-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-biomass-imports-from-large-scale-tree-plantations-in-brazil
2004-08-30-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-obstacles-to-imports-of-biomass
2004-09-07-bus-shell-s-interest-in-biomass-for-biofuels-presentation-angelika-voss
2004-09-28-netherlands-biomass-action-plan
2004-10-06-iea-bioenergy-sustainable-international-bio-energy-trade-securing-supply-and-demand-exco-53
2004-10-06-iea-bioenergy-sustainable-international-bio-energy-trade-securing-supply-and-demand-exco-54
2004-10-15-probos-biomassalobby-symposium-presentatie-staatsbosbeheer-directeur-zwier-van-olst-300-000-m3-houtoogst
2004-10-19-backoffice-c-marktverstoring-door-staatsbosbeheer
2004-11-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-and-wur-biomasslobby-added-value-bij-refining-biomass-in-south-africa
2004-11-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-palm-oil-production-for-oil-and-biomass
2004-11-08-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-how-to-get-more-wood-from-the-dutch-forests
2004-11-23-gov-nl-minlnv-brochure-het-belang-van-bos-over-het-nederlandse-bosbeleid
2004-11-29-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-and-ecn-biomasslobby-biomass-torrefaction-to-improve-biomass-fuel-properties
2004-11-30-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-and-wur-biomasslobby-scenario-to-strategy-analysis-new-bioenergy-projects-brazil
2004-11-30-edu-nl-wur-bus-biomassalobby-presentatie-wolter-elbersen-en-marieke-meeusen
2004-11-30-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-and-minlnv-biomasslobby-bio-fuels-in-developing-countries
2004-11-30-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-self-sufficiency-of-the-netherlands-in-the-field-of-biomass
2004-12-15-gov-nl-minlnv-minez-minvrom-en-phn-platform-hout-nederland-vnp-epv-staatsbosbeheer-visie-op-houtoogst
2004-12-30-edu-nl-uu-scientific-publications
2005-00-00-iea-bioenergytrade-rwe-essent-paid-pro-biomass-lobby-annualreport-contribution-taks-40
2005-01-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-and-wur-biomasslobby-typha-for-bioenergy
2005-02-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomasslobby-the-impact-of-sustainability-criteria-on-the-costs-and-potentials-of-bioenergy
2005-02-07-edu-nl-uu-copernicus-instituut-overzicht-medewerkers
2005-02-07-edu-nl-uu-copernicus-instituut-biomassalobby-overzicht-wim-turkenburg-functies-nevenfuncties-en-studenten
2005-02-07-edu-nl-uu-copernicus-instituut-biomassalobby-overzicht-kornelis-blok-cv-en-publicaties
2005-02-07-edu-nl-uu-copernicus-instituut-biomassalobby-overzicht-bert-de-vries-cv-functies-en-publicaties
2005-02-12-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomasslobby-biomass-energy-exploring-potentials-and-competing-resource-claims
2005-03-07-bosschap-gedragscode-zorgvuldig-bosbeheer
2005-03-09-rwe-essent-annual-report-2004
2005-03-21-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomasslobby-quick-scan-on-the-supply-of-biomass-in-china
2005-03-25-edu-nl-uu-copernicus-instituut-thesis-martin-junginger-learning-in-renewable-energy-technology-development
2005-03-31-cedelft-certificering-van-duurzaamheid-van-import-van-groene-grondstoffen
2005-04-12-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-grootschalige-biomassawerf-bij-groningen-seaports
2005-04-19-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-presentatie-patrick-jansen
2005-04-19-jpvs-jan-paul-van-soest-betaalde-pro-biomassa-lobby-rapport-voor-imsa-essent-epz-delta
2005-04-20-gov-nl-minez-onderzoek-naar-de-problematiek-markt-en-overheid
2005-04-22-edu-nl-uu-copernicus-instituut-biomassalobby-overzicht-andre-faaij-cv-functies-en-publicaties
2005-05-04-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomasslobby-social-and-agro-forestry-options-for-biomass-production-in-the-tropics
2005-05-07-control-union-certifications-fka-skal-international-website
2005-05-12-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-factors-which-determine-biomass-availability
2005-06-00-wur-uu-kema-alterra-ecn-definitiestudie-energie-binnen-klimaat-en-ruimte
2005-06-00-edu-nl-vu-rapport-corruptie-in-het-nederlandse-bestuur-omvang-aard-en-afdoening
2005-06-00-university-utrecht-copernicus-institute-iea-bioenergy-task40-sustainable-international-bio-energy-trade
2005-06-22-ieabioenergy-rwe-essent-co-firing-in-the-netherlands-the-need-for-a-secure-supply
2005-06-22-rwe-essent-co-firing-in-the-netherlands-the-need-for-a-secure-supply
2005-07-11-sgb-fsc-presentaties-fsc-nl-is-stichting-goedhout-zelfde-adres-als-energiehout-bv-staatsbosbeheer
2005-07-14-fscnl-fsc-standaard-voor-nederland-bos-goedgekeurd
2005-08-15-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-sustainable-forest-management-certification-quick-scan-leen-kuiper
2005-08-17-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-minlnv-biomasslobby-developments-genetically-modified-oilseed-rape-biomass
2005-08-23-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-how-to-get-more-wood-from-the-dutch-forests
2005-08-27-volkskrant-palmolie-verhit-gemoederen-in-milieudebat
2005-08-28-cees-veerman-speech-the-triumphant-come-back-of-the-bio-based-economy
2005-08-29-kema-greenpeace-opportunities-for-a-1000-mw-biomass-fired-power-plant-in-the-netherlands
2005-09-00-knaw-wetenschap-op-bestelling-over-de-omgang-tussen-wetenschappelijk-onderzoekers-en-hun-opdrachtgevers
2005-09-00-edu-nl-wur-alterra-nederlandse-ontbossing-bedraagt-1470-ha-per-jaar
2005-09-05-gov-nl-tweede-kamer-beantwoording-schriftelijke-vragen-over-het-gebruik-van-palmolie-in-energiecentrales

2005-09-06-edu-nl-wur-vnbl-staatsbosbeheer-wil-nog-veel-meer-geld-uit-de-markt-halen
2005-09-06-milieudefensie-energienota-energierapport-2005-schoon-fossiel-brinkhorst-ramp-voor-milieu-en-klimaat
2005-09-07-platform-hout-in-nederland-brief-aan-economische-zaken-mbt-rapport-greenpeace-over-biomassacentrale
2005-09-15-rwe-essent-co-firing-in-the-netherlands-the-need-for-a-secure-supply
2005-09-27-trouw-nederlandse-milieuproblemen-verplaatst-naar-derde-wereld
2005-10-00-kema-dnv-gl-rapport-bio-energie-centrale-afvalverwerking-rijnmond-avr-duiven
2005-10-20-avih-houtwereld-artikel-cees-veerman-en-kees-faber-biomassalobby-ondertekenen-visie-op-houtoogst
2005-10-25-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-innovative-ideas-and-market-opportunities
2005-11-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomasslobby-potential-of-biomass-energy-out-to-2100-for-four-ipcc-sres-land-use-scenarios
2005-11-09-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-en-wur-ad-olsthoorn-gert-jan-nabuurs-mobilizing-extra-wood-in-europe
2005-11-23-kema-dnv-gl-greenpeace-en-eon-hoe-wordt-bio-energie-in-nederland-gemeengoed
2005-12-07-european-commission-biomass-action-plan
2005-12-09-wrm-face-foundation-carbon-conflict-and-fsc-certification
2006-00-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-jaarboek-2004-2005
2006-01-01-fsc-c003956-cu-fm-coc-016655-certification-record-staatsbosbeheer
2006-01-12-gov-nl-minez-senternovem-actieplan-biomassa-inhoudelijk-eindrapport
2006-01-21-nrc-jan-paul-van-soest-lobby-gelukt-1-7-miljoen-rijker-door-nuon-eneco-essent-delta-rapport
2006-01-30-nrc-onenigheid-in-energielobby-jan-paul-van-soest-voorzitter-bezinningsgroep-energie-nuon-eneco-essent-delta
2006-02-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-the-harvest-of-forest-residues-in-europe
2006-02-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-the-competitiveness-of-dutch-energy-wood
2006-03-07-bioenergytrade-task-40-securing-supply-and-demand
2006-03-08-rwe-essent-annual-report-2005
2006-03-15-rwe-essent-jaarverslag-2005
2006-04-04-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-flevo-energiehout-biomassa-project-short-rotation-salix-plantations
2006-04-13-ecn-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-probos-biomassalobby-import-of-biomass-logistic-advantages-overseas-treatment
2006-04-14-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-the-economics-of-biomass-for-biofuel
2006-04-21-platformbioenergie-jaarwerkplan-2006
2006-04-24-edu-nl-wur-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-a-simple-biomass-certification-system-presentation
2006-05-19-gov-nl-minlnv-brief-aan-tweede-kamer-evaluatie-staatsbosbeheer
2006-05-19-gov-nl-tweede-kamer-brief-minlnv-evaluatie-staatsbosbeheer
2006-06-00-ecn-effect-biobrandstoffen-op-fijn-stof-in-de-buitenlucht
2007-06-00-probos-bosberichten-biomassalobby-europees-bio-energiebeleid-kan-leiden-tot-fors-houttekort
2006-06-10-gov-nl-minlnv-natura-2000-doelendocument
2006-06-16-rwe-essent-biomass-as-fuel-for-electricity-generation-bij-essent
2006-06-25-bioenergytrade-what-is-new
2006-06-29-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-deelnemers-workshop-fosfaat-en-bioenergie
2007-07-00-cedelft-ecofys-tno-royalhaskoning-in-opdracht-van-nam-seq-nogepa-essent-electrabel-eneco-algemene-milieu-effecten-studie
2006-07-05-platformbioenergie-presentatie-netherlands-bio-energy-association-puts-energy-into-biomass
2006-07-14-gov-nl-rvo-cramer-criteria-voor-duurzame-biomassa-productie-eindrapport-van-de-projectgroep-duurzame-biomassa
2006-08-30-greenpeace-criteria-cramer-houden-foute-biomassa-niet-tegen
2006-09-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-paid-biomasslobby-iea-bioenergy-task-40-country-report-for-the-netherlands
2006-09-06-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-flevo-energiehout-willow-plantation-potential
2006-09-18-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-swot-analysis-dutch-forest-exploitation-sector
2006-09-26-edu-nl-wur-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-palm-oil-product-and-chain-development-presentation
2006-10-19-edu-nl-wur-alterra-kwantificering-van-beschikbare-biomassa-voor-bio-energie-uit-staatsbosbeheerterreinen
2006-12-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomasslobby-roadmap-duurzame-biomassa-import-nl
2006-12-00-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-effect-increasing-timber-prices-on-availability-of-biomass
2007-01-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomasslobby-greenhouse-gas-balance-of-electricity-production-from-co-firing-palm-oil-products
2007-01-22-fscwatch-human-rights-abuses-land-conflicts-broken-promises-the-reality-of-carbon-offset-projects-in-uganda
2007-01-26-vvnh-nbvt-centrumhout-biomassalobby-duurzaam-bosbeheer-en-houtkeurmerken-de-stand-van-zaken
2007-01-29-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomass-and-biofuels
2007-02-07-rwe-essent-essent-builds-power-station-biomass
2007-02-08-rwe-essent-presentatie-essent-en-biomassa-energie-dutch-bert-blommendaal
2007-02-10-foee-greenwash-confronted
2007-02-11-pvdd-maak-cees-veerman-geen-voorzitter-van-natuurmonumenten-hij-is-een-ramp-voor-de-natuur
2007-02-22-gov-nl-minlnv-introductiedossier-lnv-netwerk-belangenorganisaties-en-voorzitters
2007-03-03-bioenergytrade-copernicus-institute-the-netherlands
2007-03-03-bioenergytrade-essent-the-netherlands
2007-03-05-cramer-testing-framework-for-sustainable-biomass
2007-03-26-rwe-essent-mvo-verslag-een-krachtig-energiebedrijf-in-duurzaam-perspectief-2006
2007-03-30-gov-nl-minlnv-rapport-uitkomsten-onderzoek-houtmarktactiviteiten-staatsbosbeheer

2007-04-00-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassa-en-boswet-wijziging
2007-04-10-rwe-essent-jaarverslag-2006
2007-04-17-ciep-clingendael-biomasslobby-global-energy-issues-and-the-united-nations
2007-04-23-gov-nl-rvo-toetsingskader-voor-duurzame-biomassa
2007-04-24-edu-nl-wur-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-origin-of-biomass-in-the-netherlands-presentation
2007-04-27-knbv-avih-biomassalobby-gecertificeerd-bos-en-hout-een-afgezaagd-onderwerp
2007-05-00-university-utrecht-copernicus-institute-a-greenhouse-gas-balance-of-electricity-production-from-co-firing-palm-oil
2007-05-08-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-biomassateelt-en-waterberging
2007-05-16-bnnvara-vroegevogels-rekenkamer-twijfelt-aan-halen-doel-groene-stroom
2007-06-11-gov-nl-minlnv-wat-is-de-ecologische-hoofdstructuur-ehs
2007-06-12-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-platform-hout-nederland-phn-project-woody-biomass-production
2007-06-19-edu-nl-wur-alterra-bodembeschadiging-bij-houtoogst-met-harvesters
2007-06-27-gov-nl-staatsbosbeheer-regio-1-friesland-archief
2007-06-28-gov-nl-besluit-vaststelling-beleidsterrein-natuur-en-landschapsbeheer-vanaf-1998-staatsbosbeheer-300-000-m3-houtoogst-pj
2007-06-29-persberichten-biomassalobby-commissie-kornelis-blok-duurzaamheidsgarantie-palmolie-is-mogelijk
2007-07-03-trouw-minister-cramer-houdt-vast-aan-bouw-kolencentrales
2007-07-05-bnnvara-cramers-aanpak-voor-schone-en-sociale-biomassa-onder-vuur
2007-07-06-utrecht-university-copernicus-institute-martin-junginger-overview-of-recent-developments-in-sustainable-biomass-certification
2007-07-00-milieudefensie-review-of-legal-environmental-and-social-practices-of-oil-palm-plantation-companies
2007-08-02-rwe-essent-duurzame-energie-presentatie
2007-09-07-amesco-mer-generic-environmental-impact-study-on-co2-storage
2007-09-10-gov-nl-minlnv-werkprogramma-schoon-en-zuinig-nieuwe-energie-voor-het-klimaat
2007-09-15-rwe-essent-finance-green-gold-label-track-and-trace-clean-sustainable-biomass-used-to-generate-electricity
2007-09-18-gov-nl-tweede-kamer-werkprogramma-schoon-en-zuinig-nieuwe-energie-voor-het-klimaat
2007-09-18-gov-nl-tweede-kamer-werkprogramma-schoon-en-zuinig-nieuwe-energie-voor-het-klimaat
2007-09-18-gov-nl-tweede-kamer-werkprogramma-schoon-en-zuinig-nieuwe-energie-voor-het-klimaat-uitgewerkt-door-ecn-mnp
2007-10-19-gov-nl-tweede-kamer-correctie-werkprogramma-schoon-en-zuinig-50pj-3mton-co2-reductie-in-2020-wkk-biomassa
2007-10-10-gov-nl-minlnv-visie-op-de-bio-based-economy-in-de-energietransitie-rapport-minister-gerda-verburg
2007-11-00-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-harvest-logging-residues-in-dutch-forests-and-landscape
2007-11-10-edu-nl-uu-vu-ecn-biomassalobby-agreement-on-technology-approaches-to-address-climate-change
2007-11-12-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-flevo-energiehout-willow-plantation-monitoring-and-evaluation
2007-11-20-edu-nl-wur-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-probos-biomassalobby-palm-oil-in-brazil-presentation-wolter-elbersen
2007-11-20-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-slotmanifestatie
2007-11-20-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-final-meeting-ecn-biomassalobby-presentatie-jaap-kiel
2007-11-20-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-harvest-of-logging-residues-in-the-netherlands-presentation
2007-11-20-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-minlnv-agro-economics-and-biofuel
2007-11-22-groenlinks-voorstel-groenlinks-voor-een-kolenbelasting-alleen-nog-biomassa-bijstook-en-ccs
2008-00-00-rwe-essent-jaarverslag-2008
2008-00-00-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobby-jaarboek-2006-2007
2008-02-11-bnnvara-biomassa-uit-natuur-bos-landschap-en-de-houtketen
2008-02-14-ecofys-biomassa-uit-natuur-bos-landschap-stedelijk-groen-en-houtketen
2008-02-14-ecofys-biomassa-uit-natuur-bos-landschap-stedelijk-groen-en-houtketen-samenvatting
2008-02-14-gov-nl-minlnv-bosschap-platform-hout-nederland-intentieverklaring-biomassa-uit-bos-natuur-landschap-en-de-houtketen
2008-03-04-rwe-essent-mvo-verslag-2007
2008-03-20-bosschap-ed-nijpels-voorgedragen-als-voorzitter-met-aandacht-voor-klimaat-energie-en-biomassa
2008-03-25-rwe-essent-jaarverslag-2007
2008-03-31-greenpeace-de-fabeltjescourant-e-on-gelooft-zelf-niet-in-co2-opslag-onder-de-grond
2008-04-00-uu-utrecht-university-twintig-jaar-nwens-natuurwetenschap-en-samenleving-verschil-maken
2008-05-19-bosschap-het-platform-hout-in-nederland-en-minlnv-brainstorm-sessie-biomassa-uit-het-bos
2008-05-21-sciencedirect-different-palm-oil-production-systems-for-energy-purposes-and-their-greenhouse-gas-implications
2008-05-22-gov-nl-wijziging-boswet-van-1961-07-20-en-uiteindelijk-vervangen-voor-wet-natuurbescherming
2008-06-02-staatsbosbeheer-verantwoording-jaarverslag-2007
2008-06-03-rwe-essent-bio-energy-power-plant-cuijk-more-than-1-million-mwh-of-green-energy
2008-06-07-gov-nl-minlnv-rlg-energie-van-eigen-bodem
2008-06-10-gov-nl-minlnv-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2008-06-30-gov-nl-minez-nogepa-potential-for-co2-storage-in-depleted-gas-fields-on-the-dutch-continental-shelf
2008-07-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-paid-pro-biomasslobby-drivers-of-land-use-change-and-the-role-of-palm-oil-production
2008-07-01-gov-nl-minlnv-convenant-nalevingsstrategie-natuurwetgeving
2008-07-02-anp-ed-nijpels-aangesteld-als-nieuwe-voorzitter-van-het-bosschap
2008-07-02-gov-nl-minez-senternovem-etipbioenergy-who-is-who-and-where-in-the-biofuel-field

2008-07-07-fsc-org-accredited-certification-bodies-johan-maris-control-union-certifications-bv-former-skal-international-fsc-acc-019
2008-08-28-avih-biomassalobby-cursus-biomassa-hout-voor-energie
2008-09-00-cedelft-betaalde-pro-biomassa-lobby-een-geschiedenis-van-cedelft-samenvatting
2008-09-00-somo-essent-sustainability-in-the-dutch-power-sector
2008-09-01-gov-nl-tweede-kamer-verslag-overleg-bomenkapbeleid-staatsbosbeheer-meer-dan-100000-meldingen-in-7-weken
2008-09-15-rwe-essent-concludes-contract-with-rabobank-for-the-supply-of-green-gas
2008-09-18-innovatie-netwerk-staatsbosbeheer-biomassa-projecten-staatsbosbeheer-artikel-directeur-zwier-van-olst
2008-10-04-biomassa-upstream-stuurgroep-quick-scans-on-upstream-biomass-yearbook-2006-2007
2008-10-24-staatsbosbeheer-hout-en-biomassa-presentatie-henk-wanningen
2008-10-30-fern-greenpeace-ifia-ssnc-tft-joined-statement-regaining-credibility-and-rebuilding-support-changes-the-fsc-needs-to-make
2008-11-04-gov-nl-pbl-tussenstand-van-een-aantal-onderdelen-uit-het-werkprogramma-schoon-en-zuinig-dutch
2008-11-17-gov-nl-minez-verslag-van-notaoverleg-over-het-energierapport-2008
2008-12-01-shell-mer-ondergrondse-opslag-van-co2-in-barendrecht
2008-12-03-gov-minlnv-minvrom-minez-minfin-biomassalobby-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2008-12-05-biomassactueel-forum-jaargang-1-nummer-1
2008-12-08-trouw-essent-en-shell-samen-in-elektriciteitscentrale
2008-12-12-amesco-toetskader-co2-opslag-barendrecht
2009-01-00-probos-borgman-biomassastroomlijn-de-logistieke-keten-van-houtige-biomassa-uit-bos-natuur-en-landschap-in-nederland
2009-01-13-duurzaamondernemen-essent-is-al-sinds-1995-hoofdsponsor-van-het-wnf
2009-01-28-borgmanbeheeradvies-presentatie-beon-cogas-beterbos-met-biomassa-van-hele-bomen
2009-02-08-spnb-de-geheimen-van-essent-rwe
2009-02-19-vakbladboslandschap-nieuwe-bosschapsvoorzitter-over-bos-en-natuur
2009-02-20-platformbioenergie-zijn-er-nieuwe-stimulerings-perspectieven-programma
2009-03-05-rwe-essent-powering-triple-p-csr-report-2008-summary
2009-03-05-gov-nl-minlnv-beantwoording-kamervragen-bomenkapbeleid-staatsbosbeheer-meer-dan-100000-meldingen-in-7-weken
2009-03-11-energieplus-cramer-criteria-voor-duurzame-biomassa-geformaliseerd
2009-03-11-grontmij-sweco-sustainable-design-and-engineering-annual-report-2008
2009-03-19-bosschap-jaarverslag-2008
2009-03-31-volkskrant-tennet-koopt-netwerk-essent
2009-04-08-cato-ccs-catching-carbon-to-clear-the-skies
2009-04-15-platformbioenergie-jubileum-bijeenkomst-programma
2009-05-01-groningen-economie-edu-nl-rug-haalt-ccs-onderzoek-rwe-binnen-via-energy-delta-research-centre-van-catrinus-jepma
2009-05-12-greenpeace-the-dutch-economic-contribution-to-deforestation-and-forest-degradation-in-indonesia-and-malaysia-1995-2007
2009-05-30-volkskrant-groen-was-het-toverwoord-ecofys-econcern-evelop-ecostream-ecoventures
2009-06-08-tno-ecn-biomasslobby-presentation-pieter-boot-towards-an-international-network-of-energy-innovation-centres
2009-06-10-gov-nl-tweede-kamer-verslag-van-algemeen-overleg-over-stimulering-duurzame-energieproductie
2009-09-10-staatsbosbeheer-evaluatie-als-maatschappelijke-organisatie-ruimte-in-het-bos
2009-09-17-edu-nl-uu-copernicus-institute-timing-of-ccs-in-the-netherlands
2009-11-00-gov-nl-rvo-senternovem-beschikbaarheid-van-nederlandse-biomassa-voor-elektriciteit-en-warmte-in-2020
2009-11-01-gov-nl-minez-monitoring-voortgang-sectorakkoord-energie-2008-2012-convenant-schoon-en-zuinig
2009-11-04-rwe-essent-biomass-conference-2009-mastering-biomass
2009-11-04-tw-rwe-essent-amercentrale-drie-miljoen-ton-biomassa-meegestookt
2009-11-04-rwe-essent-biomass-conference-presentation-eemshaven-new-biomass-plant-is-essential
2009-11-23-kema-dnv-gl-gemeente-arnhem-energiekaart-en-strategie-op-weg-naar-implementatie
2009-12-01-gov-nl-minez-vrom-schaarste-en-transitie-kennisvragen-voor-toekomstig-beleid
2010-01-13-fsc-policy-group-chain-of-custody-coc-certification-fsc-guidelines-for-certification-bodies-fsc-pol-40-002-2004-en
2010-01-15-rbcn-rwe-essent-opzet-van-een-biomassa-commodity-exchange
2010-01-21-cogent-pro-biomass-lobby-operating-rwe-essent-georgia-biomass-pellet-plant
2010-02-12-bba-borgman-beheer-advies-biomassa-bv-bosbeheerplan-gemeente-ede-2010-2022
2010-03-10-biomass-trade-and-power-conference
2010-03-10-grontmij-sweco-annual-report-2009
2010-03-19-gov-nl-minlnv-minez-evaluatie-convenant-schoon-en-zuinig
2010-03-23-rbcn-rwe-essent-biowkk-bfp-ckade-projectgroep-biomassa-en-wkk-import-van-biomassa
2010-03-29-eneco-holding-nv-stedin-heeft-biomassalobby-ecofys-later-navigant-gekocht-jaarverslag-2009
2010-04-12-tno-ecn-biomasslobby-a-zero-carbon-european-power-system-in-2050-proposals-for-a-policy-package
2010-04-12-biomassalobbybvnl-essent-avih-probos-biomassastroomlijn-veldwerkplaats-biomassa-inkomstenbron-voor-duurzaam-terreinbeheer
2010-04-18-ieabioenergy-task40-world-bio-trade-equity-fund-study
2010-04-20-ebn-gasunie-co2-transport-en-opslagstrategie
2010-04-29-tno-ecn-biomassalobby-referentieraming-energie-en-emissies-2010-2020

2010-05-00-globalforestcoalition-wood-based-bioenergy-the-green-lie
2010-05-04-rwe-essent-mvo-jaarverslag-2009-over-biomassa-en-kolencentrales
2010-06-00-probos-inzet-van-hout-voor-energie-in-de-provincie-gelderland
2010-06-02-rwe-essent-facts-and-figures-capital-market-day
2010-06-02-gov-nl-minlnv-veldwerkplaats-biomassa-inkomstenbron-voor-duurzaam-terreinbeheer
2010-06-02-gov-nl-minlnv-verslag-veldwerkplaats-biomassa-inkomstenbron-voor-duurzaam-terreinbeheer
2010-06-09-rwe-comparing-wood-essents-biomass-co-firing-plant
2010-06-16-ewg-clearcut-disaster-carbon-loophole-threatens-us-forests
2010-06-22-anp-ed-nijpels-herbenoemd-als-voorzitter-van-het-bosschap
2010-06-24-houtwereld-probos-biomassalobby-vermaatschappelijking-van-het-bos-er-kan-gerust-meer-hout-uit-het-bos-komen
2010-06-29-rwe-essent-gaat-biokolen-van-nieuwe-torrefactie-fabriek-inzetten-in-amercentrale
2010-09-02-gov-nl-minvrom-rivm-inventariserend-onderzoek-naar-milieuaspecten-bij-diverse-energieopwekkingtechnieken
2010-09-03-ipo-model-subsidieregeling-kwaliteitsimpuls-natuur-en-landschap
2010-09-18-rtv-drenthe-volgens-rwe-lobbyist-edu-nl-rug-hoogleraar-catrinus-jepma-co2-opslag-onontkoombaar
2010-09-20-edu-nl-wur-bio-based-procurement-ontwikkelingen-in-nl-eu-en-vs
2010-10-10-stichtingmilieu-de-essent-rwe-kolen-biomassa-energiecentrale-in-de-eemshaven
2010-10-30-tubantia-te-koop-houtwal-of-hakhoutbosje-van-staatsbosbeheer
2010-11-03-eu-ceo-conference-association-for-consultancy-and-engineering-delegate-list
2010-11-10-eu-energy-2020-a-strategy-for-competitive-sustainable-and-secure-energy-bio-energy-and-ccs-lobby
2010-11-19-platformbioenergie-staatsbosbeheer-presentatie-biomassa-bv-directeur-henk-wanningen-groene-biomassa-programma
2010-12-00-wageningen-university-research-alterra-report-biomassa-voor-energie-in-de-stadsregio-arnhem-nijmegen
2010-12-17-tno-ecn-biomassalobby-lokaal-energie-en-klimaatbeleid
2010-12-20-edu-nl-alterra-is-maatschappelijke-weerstand-een-issue-voor-terreinbeheerders-in-de-keuze-om-houtige-biomassa-te-oogsten
2010-12-22-rathenauinst-from-biobased-0-0-to-biobased-3-0-propositions
2011-01-00-rbcn-rotterdam-biomass-commodities-network-van-start
2011-01-00-gov-nl-minez-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomasslobby-trade-barriers-and-traded-volumes-of-sustainable-biomass-in-nl
2011-01-07-commissie-corbey-advies-over-een-duurzame-bio-economie
2011-01-18-bba-borgman-beheer-advies-bv-biomassalobby-gedragscode-bosbeheer-dunning-gebied-dennenhorst
2011-02-08-peterson-presentation-groups-identities-in-the-biomass
2011-02-17-gov-nl-tweede-kamer-vragen-over-salaris-chris-kalden-directeur-staatsbosbeheer-ver-boven-balkenendenorm
2011-03-07-rwe-essent-biomassalobby-e-pact-eemshaven
2011-03-08-eu-a-roadmap-for-moving-to-a-competitive-low-carbon-economy-in-2050
2011-03-14-edu-nl-wur-het-landschap-bron-van-energie
2011-03-25-gov-nl-minez-bosschap-platform-hout-in-nederland-phn-bvor-werkprogramma-schone-en-zuinige-agrosectoren
2011-04-01-edu-nl-ecofys-environmental-impact-assessment-of-carbon-capture-transport-storage-in-the-netherlands-beccs-cato-presentatie
2011-04-04-rwe-ieabioenergy-summary-synthesis-conclusions-t40-country-reports-on-international-bioenergy-trade
2011-04-07-pfpi-air-pollution-from-biomass-energy
2011-04-08-platformbioenergie-thema-biobased-economy-programma
2011-04-08-rwe-essent-kansen-in-de-bbe-voor-de-energiesector-presentatie-peter-paul-schouwenberg
2011-04-12-naider-energy-roadmap-2050-of-the-european-union-and-other-zero-carbon-proposals
2011-04-13-gov-nl-minez-staatssecretaris-bleker-brief-tweede-kamer-rechtszaken-staatsbosbeheer-oneerlijke-concurrentie-dossier-biomassa
2011-04-26-iwpb-international-wood-pellet-buyers-5th-industrial-wood-pellet-standardisation-meeting-in-rotterdam
2011-05-08-trouw-bleker-schoffeert-de-natuurbeschermers
2011-05-13-rwe-essent-commissions-worlds-largest-wood-pellet-factory-in-the-us-state-of-georgia
2011-05-13-anp-rwe-neemt-grootste-houtpelletfabriek-in-georgia-in-gebruik
2011-05-25-rwe-essent-ambitie-verantwoord-cr-report-2010
2011-05-26-nblvakblad-onrust-in-de-natuurwereld-bleker-brief
2011-06-01-grontmij-sweco-verkort-jaarverslag-2010
2011-06-07-wwf-ecofys-paid-pro-biomass-lobby-energy-report-summary
2011-06-14-tki-bbe-biomassalobby-een-punt-op-de-horizon-aanzet-voor-een-intersectoraal-businessplan-biobased-economy
2011-08-00-rwe-essent-the-whitepaper-natural-power
2011-08-16-probos-flevo-energy-wood-biomassa-project-staatsbosbeheer-en-shell-1999-presentatie-leen-kuiper-en-martijn-boosten
2011-08-24-bosrevue-bodemverdichting-door-gemechaniseerde-houtoogst-gevolgen-voor-het-bosecosysteem
2011-09-02-pfpi-the-biomass-industry-burns-whole-trees-for-fuel-here-s-proof
2011-09-02-nationaal-bossenfonds-kvk-53783697-mede-opgericht-door-sjaak-de-ligt-face-the-future-bv-directeur-trees-for-all
2011-09-10-rwe-essent-biofuels
2011-09-10-rwe-essent-emmissions
2011-09-14-varia-energetica-het-afscheid-van-de-universiteit-utrecht
2011-09-15-edu-nl-wur-platformbioenergie-pbe-biomassalobby-bert-annevelink-de-rol-van-de-bio-energiesector-in-de-biobased-economy

2011-09-19-gov-nl-pbl-ecn-biomassalobby-notitie-effecten-van-het-kabinetsbeleid-voor-milieu-en-klimaat
2011-09-20-energyvalley-ceo-essent-zegt-nederland-heeft-de-kolencentrale-op-biomassa-in-de-eemshaven-nodig
2011-10-03-greenpeace-reactie-op-kritiek-essent-import-houtpellets-voor-biomassa-vernietigt-canadese-bossen
2011-10-04-gov-nl-essent-green-deal-bio-energie-centrale-in-cuijk
2011-10-13-rtvnoord-henk-bleker-verzoekt-rwe-essent-meer-biomassa-te-stoken-in-kolencentrale-eemshaven
2011-10-13-nrc-groenlinks-onder-vuur-in-kolencentraledebat
2011-10-14-cuc-fsc-main-evaluation-report-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2011-10-14-cuc-fsc-her-evaluatie-rapport-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2011-10-24-gov-nl-green-deal-van-essent-new-energy-met-de-rijksoverheid-biomassa-centrale-cuijk
2011-10-24-gov-nl-green-deal-van-essent-new-energy-met-de-rijksoverheid-biomassa-centrale-cuijk-samenvatting
2011-10-27-epsu-leaked-eu-energy-road-map-2050-shameless-affair
2011-10-27-eu-energy-roadmap-2050-communication-consolidated-final-for-isc
2011-10-27-eu-energy-roadmap-2050-executive-summary
2011-10-31-nu-doofpotaffaires-en-hoofdpijndossiers-kosten-de-overheid-miljoenen
2011-11-01-h2euro-energy-roadmap-2050-choosing-the-sustainable-pathway-for-power-sector
2011-11-02-greenpeace-import-houtpellets-voor-biomassa-vernietigt-canadese-bossen
2011-11-02-greenpeace-fueling-a-biomess
2011-11-02-rwe-essent-international-conference-on-biomass-and-bio-based-economy-2011
2010-11-03-eu-ceo-conference-association-for-consultancy-and-engineering-delegate-list
2011-11-04-greenpeace-reactie-op-kritiek-van-rwe-essent-rapport-import-houtpellets-voor-biomassa-vernietigt-canadese-bossen
2011-11-10-avih-persbericht-nieuwe-natuurwet-leidt-tot-ontbossing
2011-11-14-gov-nl-tweede-kamer-vergunningverlening-natuur-en-milieuwetgeving-rwe-essent-centrale-eemshaven
2011-11-17-gov-nl-green-deal-van-het-rotterdam-climate-initiative-met-de-rijksoverheid
2011-11-17-gov-nl-minezli-minbz-vno-ncw-lto-mkb-nl-mvo-nl-snm-snmf-overeenkomst-green-deal-groene-groei
2011-11-18-rwe-essent-brief-aan-minister-bleker-van-minez-mbt-e-pact-en-biomassa-centrale-eemshaven
2011-11-18-pretwerk-nog-volop-discussie-over-nieuwe-natuurwet
2011-11-18-rwe-essent-brief-aan-henk-bleker-van-minez-mbt-e-pact-ccs-biomassa-en-kolencentrale-eemshaven
2011-11-20-nationaalbossenfonds-staatsbosbeheer-nationale-boomfeestdag-ook-staatsbosbeheer-en-trees-for-travel-trees-for-all-face
2011-11-23-gov-nl-minez-brief-henk-bleker-adc-toets-bijstook-biomassa-en-lozing-koelwater-rwe-essent-kolencentrale
2011-11-24-eneco-slaat-eerste-paal-voor-grootste-biomassacentrale-van-de-benelux
2011-11-25-volkskrant-henk-bleker-eist-uitleg-van-staatsbosbeheer
2011-11-29-gov-nl-tweede-kamer-vaststelling-van-de-begrotingsstaten-verzoek-bijstook-biomassa-rwe-essent
2011-12-00-tki-bbe-biomassalobby-groene-groei-van-biomassa-naar-business-innovatiecontract-biobased-economy-2012-2016
2011-12-10-vreg-vea-beleidsadvies-inzake-de-evaluatie-van-de-certificatensystemen-voor-groene-stroom-en-wkk
2011-12-12-nos-staatsbosbeheer-gaat-meer-bos-kappen
2011-12-13-rbcn-organiseert-symposium-over-economische-kansen-biobased-economy-persbericht
2011-12-13-bbe-innovatiecontract-biobased-economy-2012-2016-groene-groei-van-biomassa-naar-business
2011-12-15-european-commission-energy-roadmap-2050-public-consultation-final-result
2011-12-15-eu-energy-roadmap-2050-bio-energy-and-ccs-lobby
2011-12-19-gov-nl-tweede-kamer-vaststelling-de-begroting-van-economische-zaken-landbouw-en-innovatie-onderdeel-energie
2011-12-21-commissie-corbey-waarom-een-duurzame-biobased-economy
2012-01-00-delevendenatuur-bosschap-voor-de-bijl-tweede-kamer-wil-schappen-opheffen
2012-01-04-rwe-ieabioenergy-t40-global-wood-pellet-market-study
2012-01-12-greenpeace-why-burning-trees-for-energy-will-harm-people-the-climate-and-forests
2012-01-23-anp-prof-dr-jacqueline-cramer-voorzitter-van-stichting-green-gold-label-rwe-essent
2012-01-27-biojournaal-jacqueline-cramer-voorzitter-stichting-green-gold-label-van-rwe-essent
2012-01-30-gov-nl-minvws-rivm-literatuurstudie-gezondheidseffecten-van-houtrook
2012-02-00-probos-bosomvorming-zonder-compensatie
2012-02-00-vito-implementation-of-sustainability-requirements-for-biofuels-and-bioenergy-and-related-issues-for-markets-and-trade
2012-02-09-gov-nl-minez-phn-bosschap-bvor-meerjarenvisie-2010-2020-schone-en-zuinige-agrosectoren
2012-02-15-icbioenergie-innovatie-contract-bioenergie
2012-02-16-avih-biomassakaart-online-transparantie-in-de-biomassamarkt-voor-hout
2012-02-18-nd-de-kolencentrale-die-niemand-meer-wil
2012-02-22-enirotech-2050-low-carbon-road-map-up-for-discussion
2012-03-09-gov-uk-ci-officers-sylvo-thijsen-sweco-uk-holding-grontmij-director-resigned
2012-03-09-grontmij-termination-of-appointment-of-director-or-corporate-director-sylvo-thijsen
2012-03-21-ch-grontmij-now-sweco-resignaton-details-director-sylvo-thijsen
2012-04-00-edu-uk-cam-biodiversity-in-dead-wood-the-surrounding-environment
2012-04-02-rwe-essent-mvo-verslag-cr-report-2011

2012-04-16-edu-nl-wur-biomassalobby-randvoorwaarden-biodiversiteit-bij-oogst-van-biomassa
2012-05-04-tno-ecn-biomasslobby-energy-inspiration-for-the-future
2012-05-09-rwe-essent-corporate-responsibility-report-2011
2012-05-09-grontmij-kempenenco-investmentbanking-sweco-etc-sylvo-thijsen-notice-severance-payment
2012-05-13-gov-nl-tweedekamer-vragen-aan-henk-bleker-co2-opslag-onder-de-zeebodem-rwe-essent
2012-05-30-iwpb-initiative-wood-pellets-buyers-meeting-minutes-schiphol
2012-06-00-innonet-agro-waardevol-groen
2012-06-06-face-forests-absorbing-carbondioxide-emissions-face-for-futures-bv-uitspraak-rechtbank-ongerechtvaardigde-verrijking-staat
2012-06-18-fd-staatsbosbeheer-doet-natuur-in-de-uitverkoop-en-flirt-met-privatisering-landgoed-bv
2012-06-20-issuu-nieuwe-toekomst-voor-bbe-park-cuijk-van-rwe-essent
2012-06-21-cuc-fsc-surveillance-rapport-nl-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2012-06-21-cuc-fsc-surveillance-report-en-george-borgman-biomasslobby-staatsbosbeheer-regio-zuid-cu-fm-coc-016655
2012-08-06-rwe-ieabioenergy-global-wood-chip-trade-for-energy
2012-09-12-biofuelwatch-sustainable-biomass-a-modern-myth
2012-10-02-eu-innovating-for-sustainable-growth-a-bioeconomy-for-europe-2012
2012-10-02-trouw-alibi-om-natuur-op-te-offeren
2012-10-04-hetparool-steeds-meer-eigen-omzet-voor-staatsbosbeheer
2012-10-05-bioenergy-analyzing-the-effects-on-atmospheric-co2-levels-of-increased-use-of-bioenergy-from-forest-biomass
2012-11-00-vnbl-stadsrand-omvormen-tot-energiebos-advin-bv-borgman-beheer-en-advies-bv-europe-s-energy-point-bv-face-the-future-bv
2012-11-01-ministerie-van-economische-zaken-landbouw-en-innovatie-goedkeuringsbesluit-gedragscode-bosbeheer
2012-11-02-biomassalland-houtige-biomassa-bestuursleden-george-borgman-beheer-advies-bv-en-jeroen-oorschot
2012-11-02-edu-nl-uu-enhancing-the-implementation-of-quality-and-sustainability-standards-and-certification-schemes-for-solid-biofuels
2012-11-06-usi-utrecht-sustainability-institute-annual-report-2012
2012-11-06-nmfgroningen-hoorzitting-kolencentrale-rwe-essent-eemshaven
2012-11-08-bioenergy-mineral-soil-carbon-fluxes-in-forests-and-implications-forcarbon-balance-assessments
2012-11-12-tki-bbe-biomassalobby-presentatie-peter-paul-schouwenberg-rwe-essent
2012-11-13-dogwoodalliance-evidence-of-the-use-of-whole-trees-by-top-wood-pellet-exporters-from-the-us-south-to-europe
2012-11-13-dogwoodalliance-whole-tree-wood-pellet-production-report
2012-11-13-dogwoodalliance-evidence-of-the-use-of-whole-trees-by-top-wood-pellet-exporters-from-the-us-south-to-europe
2012-11-17-probos-borgman-beheer-en-advies-bv-biomassa-stroomlijn-groen-goud-uit-landschapsonderhoud
2012-11-19-edu-nl-uu-the-techno-economic-potential-of-integrated-gasification-co-generation-facilities-with-ccs-going-from-coal-to-biomass
2012-11-19-elsevier-the-techno-economic-potential-of-integrated-gasification-co-generation-facilities-with-ccs-going-from-coal-to-biomass
2012-11-29-bnnvara-zembla-panda-onder-vuur-wereld-natuurfonds-wnf-biomassalobby-ed-nijpels-jacqueline-cramer-tjasa-bole-rentel
2012-12-07-greenpeace-oxfamnovib-wwf-natuurenmilieu-iucn-actionaid-oproep-stop-subsidie-bij-en-meestook-biomassa-in-kolencentrales
2012-12-12-pfpi-biomass-energy-in-pennsylvania-implications-for-air-quality-carbon-emissions-and-forests
2012-12-13-nrc-het-bos-blijft-gratis-maar-moet-staatsbosbeheer-wel-geld-opleveren
2012-12-00-edu-nl-wur-strategische-agenda-bos-en-hout-internationaal-bio-economie-en-bedrijfsvoering
2012-12-13-somo-belangenbehartiging-van-de-nederlandse-biobrandstofindustrie
2012-12-14-bvor-warmte-uit-hout
2012-12-20-bosschap-gedragscode-bosbeheer-2010-2015-incl-aanvulling-tussenuitspraak-23-aug-2012
2012-12-21-rspb-dirtier-than-coal-why-government-plans-to-subsidise-burning-trees-are-bad-news-for-the-planet
2013-00-00-topsectorenergie-tki-bbe-biomassacentrale-essent-rwe-staatsbosbeheer-subsidieregeling-sde-bio-energie-2013
2013-01-00-rivm-report-on-the-effects-of-deadly-particulate-pollution
2013-01-08-groenlinks-eu-green-new-deal-a-strategy-for-a-bio-based-economy-by-bas-eickhout
2013-01-17-gov-nl-sustainable-biomass-and-bioenergy-in-the-netherlands-report-2012
2013-01-22-gov-nl-minez-staatssecretaris-dijksma-brief-tweede-kamer-rechtszaken-staatsbosbeheer-dossier-biomassa
2013-01-29-ftm-duurzaam-nederland-verder-weg-dan-ooit
2013-02-05-co2ntramine-co2-opslag-als-oplossing-tegen-aardbevingen-in-groningen
2013-02-11-downtoearth-verstrikt-in-groene-stroom-biomassa-co2-certificaten-fout-hout-green-gold-label-nta8080
2013-02-12-trees-for-all-stichting-statuten-wijziging
2013-02-14-biofuelwatch-rwe-plans-tilbury-biomass-power-station-will-seriously-harm-forests-the-climate-and-local-people-s-health
2013-02-21-rwe-essent-biobased-economy-park-cuijk-eerste-in-rij-van-bbe-parkconcept-koppelen-van-waardeketens-het-grote-winstpunt
2013-03-00-cedelft-betaalde-pro-biomassa-lobby-backcasting-to-the-future
2013-03-06-ftm-vvd-misrekent-zich-met-duurzame-energie
2013-03-27-rwe-essent-corporate-responsibility-report-2012
2013-04-02-ieabioenergy-biomasslobby-examining-sustainability-certification-of-bioenergy
2013-04-11-probos-biomassalobby-discussiemiddag-bio-energie-voor-het-platform-hout-nederland-phn
2013-04-18-ecn-tno-biomassalobby-biomass-and-energy-efficiency
2013-04-25-wise-rwe-essent-is-zichzelf-niet-meer

2013-04-25-buitenfonds-stichting-staatsbosbeheer-kvk-57806160-directeur-sylvo-thijsen-raad-van-toezicht
2013-05-15-gov-nl-minez-rvo-agentschapnl-statusdocument-bio-energie-2012
2013-05-15-gov-nl-rvo-universiteiten-en-sociale-innovatie
2013-05-17-rwe-essent-georgia-biomass-pelletmill-process
2013-06-00-edu-nl-wur-the-biofuel-market-in-the-netherlands-in-perspective
2013-06-00-somo-supply-chain-transparency-and-the-origin-of-solid-biomass-for-electricity-generation-in-the-netherlands
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-platformhout-in-nederland-phn
2013-06-06-probos-biomassalobby-secretariaat-biomassa-upstream-stuurgroep-bus
2013-06-06-probos-ecofys-biomassalobby-bioexchange-nl-bioxchange-org-marktplaats-voor-biomassastromen-2003-2005
2013-07-02-probos-kosten-en-baten-wilgenenergieplantages
2013-07-08-edu-nl-wur-de-logistiek-van-biomassa-voor-de-biobased-economy
2013-07-15-snl-jaarverslag-stichting-certificering-snl-over-het-jaar-2012
2013-07-18-greco-corruption-prevention-in-respect-of-members-of-parliament-judges-and-prosecutors-in-the-netherlands
2013-07-19-edu-nl-uu-rwe-essent-green-gold-label-ggl-biomass-certification-case-studies
2013-08-13-gov-nl-pbl-and-edu-nl-wur-biomasslobby-climate-effects-of-wood-used-for-bioenergy
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-website
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-doelgroep
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-van-werven-bv-van-der-wiel-bv-vagroen-biomassa-bioenerco-bv-nuon
2013-08-25-energiehout-biomassabv-staatsbosbeheer-contactpersonen-zwier-van-olst-hendrik-jan-ter-weeme-en-jochem-beijer
2013-08-30-60-scientists-eu-biomass-policies-pose-risk-our-forests-and-climate
2013-09-02-edu-nl-wur-fsc-keurmerk-onder-vuur
2013-09-06-ser-energieakkoord-voor-duurzame-groei
2013-09-08-vbne-bosschap-biomassalobby-gebruik-van-eigen-houtige-biomassa-in-biomassainstallaties
2013-09-08-vbne-bosschap-biomassa-praktijkadvies-1-ton-biomassa-is-ca-3-kuub-houtchips
2013-09-20-european-commission-a-new-eu-forest-strategy-for-forests-and-the-forest-based-sector
2013-09-23-ecn-ea-bioenergy-task-33-biomasslobby-report-on-biomass-gasification-in-the-netherlands
2013-09-25-vbne-vereniging-van-bos-en-natuureigenaren-vervangt-nederlandse-vereniging-van-boseigenaren-nvbe-en-bosschap
2013-10-10-rwe-essent-essent-wekt-meeste-biomassa-stroom-op
2013-10-11-biobasedeconomy-vagroen-grontmij-sweco-biomassa-bv-probos-biomassalobby-project-energie-en-houtketens
2013-10-24-biofuelwatch-biomass-the-chain-of-destruction-executive-summary
2013-10-31-environmental-coalition-calls-for-subsidy-cuts-to-dirty-biomass-energy
2013-11-00-dcmr-onderzoek-naar-de-impact-van-biobrandstoffen-op-luchtkwaliteit-en-gezondheid
2013-11-10-greenpeace-report-canada-s-resolute-forest-products-opening-fsc-to-controversial-controlled-wood-sources
2013-11-19-woodpellet-assn-ca-what-will-happen-to-our-industry-if-ngos-convince-regulators-that-wood-pellets-cause-climate-change
2013-11-20-gov-nl-minez-handbook-on-sustainability-certification-of-solid-biomass-for-energy-production
2013-11-22-edu-nl-wur-kcagro-bosschap-biomassa-uit-natuur-en-landschap
2013-11-27-edu-nl-wur-probos-biomassalobby-begrippenlijst-biomassa-uit-bossen
2013-11-28-staatsbosbeheer-verslag-prestatie-output-300-000-m3-rondhout-oogst-per-jaar
2013-12-00-gov-nl-minez-rvo-protocol-monitoring-materiaalstromen-biobased-economie-bbe
2013-12-06-gov-nl-sustainable-biomass-and-bioenergy-in-the-netherlands-report-2013
2013-12-06-gov-nl-minez-handboek-duurzaamheidscertificatie-van-biogas
2013-12-09-gov-nl-minez-rvo-how-to-select-a-biomass-certification-scheme
2013-12-09-gov-nl-minez-rvo-sustainability-certification-for-biomass-shaping-the-biomass-market
2013-12-21-downtoearthmagazine-verdwaald-in-groenestroomland
2014-01-00-edu-nl-wur-alterra-staatsbosbeheer-interactief-kappen-de-maatschappelijke-acceptatie-van-houtoogst
2014-01-10-esa-viewing-forests-through-the-lens-of-complex-systems-science
2014-01-15-nature-rate-of-tree-carbon-accumulation-increases-continuously-with-tree-size
2014-01-17-rwe-essent-profiel
2014-01-17-theconversation-big-old-trees-grow-faster-making-them-vital-carbon-absorbers
2014-01-21-edu-nl-wur-probos-duurzaam-geproduceerd-hout-op-de-nederlandsemarkt-in-2011
2014-01-22-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-biomassalobby-probos-bioxchange-houtstromen-presentatie-nico-leek
2014-01-22-ecofys-bioxchange-com-the-international-trading-floor-for-biomass-energy-presentation-bas-van-dun
2014-02-00-rvo-kwaliteitsborging-van-houtige-biomassa-buitenlandervaringen
2014-02-03-greenpeace-stop-kolencentrales-rwe-essent-eon-gdf-suez-electrabel
2014-02-05-mob-sluit-niet-alleen-de-oude-maar-ook-de-drie-nieuwe-nederlandse-kolencentrales-van-rwe-eon-en-gdf
2014-02-05-somo-europes-largest-stand-alone-biomass-power-plant-highlights-need-for-increased-transparency-on-the-origin-of-biomass
2014-02-12-rwe-essent-groene-stroom-leveren-en-opwekken
2014-02-14-edu-nl-uu-biomassalobby-copernicus-instituut-proefschrift-ric-hoefnagels-bruggen-slaan-in-bio-energie
2014-02-21-downtoearthmagazine-de-andere-milieuactivisten-achter-tralies-opvang-co2-op-losse-schroeven

2014-02-27-gov-nl-rvo-green-matter-magazine-highlighting-sustainable-biomass-projects
2014-03-00-rwe-essent-sustainable-development-eindrapportage
2014-03-03-bvor-warmte-uit-hout
2014-03-10-iea-bioenergy-annual-report-2013
2014-04-02-pfpi-how-biomass-energy-has-become-the-new-coal
2014-04-02-iea-bioenergy-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomasslobby-rwe-essent-low-cost-long-distance-biomass-supply-chains
2014-04-06-biobased-industry-verslag-2014
2014-04-16-gov-nl-algemene-rekenkamer-compensatie-van-schade-aan-natuurgebieden
2014-05-13-gov-nl-eerste-kamer-verslag-van-de-tijdelijke-commissie-greco-rapport
2014-05-23-ecn-tno-biomassalobby-biomass-combustion-services
2014-05-26-probos-biomassalobby-biomassapotentieel-nblh-sector-in-2020-en-2050
2014-06-00-cedelft-betaalde-pro-biomassa-lobby-backcasting-haaglanden-klimaatneutraal
2015-06-01-nos-grontmij-overgenomen-voor-354-miljoen-door-sweco
2014-06-02-vbne-platform-hout-in-nederland-actieprogramma-duurzame-biomassa-2020-voor-meer-inzet-van-houtige-biomassa
2014-06-03-bezinningsgroepenergie-denktank-energie-en-milieu-essaybundel-40-jarig-jubileum
2014-06-10-gov-nl-provincie-noord-brabant-rwe-essent-duurzaam-misleidend-en-toezicht-provincie-faalt
2014-06-10-rwe-essent-mvo-verslag-essent-2012
2014-06-17-bosschap-platform-hout-in-nederland-biobased-economy-het-houtconvenant-voor-houtige-biomassa
2014-06-18-stibbe-gewijzigde-wet-natuurbescherming-aan-tweede-kamer-aangeboden
2014-07-03-rwe-essent-nederland-en-de-biobased-economy-hoe-mobiliseren-we-de-benodigde-houtachtige-biomassa
2014-07-03-edu-nl-wur-alterra-biomassalobby-biomassadoelen-energieakkoord-vergen-visie-en-beleid-op-mobiliseren-van-biomassa
2014-07-03-edu-nl-wur-alterra-biomass-lobby-energy-agreement-biomass-goals-require-vision-and-policies-to-mobilize-biomass
2014-07-10-cato2-integrated-cato2-knowledge-prepares-for-the-next-step-in-co2-capture-and-storage
2014-07-14-energiegids-essent-bouwt-aan-biobased-economy-park-dankzij-mep-en-sde-subsidie-vlaggenschip-bbe
2014-07-28-rwe-essent-mvo-verslag-essent-2013
2014-07-29-pfpi-report-to-ftc-on-biomass-power-greenwashing
2014-08-01-greenpeace-report-fsc-in-russia-certifying-the-destruction-of-intact-forest-landscapes
2014-08-01-greenpeace-fsc-progress-report-on-key-issues-of-concern-by-allowing-controversial-practices-to-be-certified-by-fsc
2014-08-20-birdlife-eeb-te-bioenergy-a-carbon-accounting-time-bomb
2014-08-26-gov-nl-rvo-greendeal-duurzaamheid-vaste-biomassa
2014-08-31-rwe-essent-nieuwe-energie-kennissessie-internationale-kansen-voor-biomassa-en-bio-energie
2014-09-03-nrdc-truth-about-biomass-industry-how-wood-pellet-exports-pollute-our-climate-and-damage-our-climate-and-forests
2014-09-06-energiebos-partners-advin-bv-borgman-beheer-en-advies-bv-europe-s-energy-point-bv-face-the-future-bv
2014-09-10-avih-kritiek-op-wet-natuurbescherming-ontheffing-herplantplicht-natura2000-en-decentralisatie
2014-09-16-mdpi-legal-harvesting-sustainable-sourcing-and-cascaded-use-of-wood-for-bioenergy-certification-frameworks
2014-09-29-ftm-duurzame-energie-wordt-spotgoedkoop
2014-09-31-rwe-essent-nieuwe-energie-duurzame-innovatie-de-weg-voorwaarts
2014-10-08-volkskrant-biobrandstof-in-nederland-in-de-knel-door-milieubeweging-zegt-door-rwe-betaalde-biomassalobby-ecn-en-andre-faaij
2014-10-10-climaxi-fsc-en-het-greenwashen-van-houtpellets
2014-10-16-ad-biomassacentrale-lage-weide-van-nuon-naar-eneco
2014-10-30-beon-routekaart-groen-gas
2014-11-16-biofuelwatch-burning-wood-in-power-stations-public-health-impacts
2014-11-26-groene-amsterdammer-nevenfuncties-van-hoogleraar-catrinus-jepma-leidt-tot-belangenverstrengeling
2014-12-04-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming
2014-12-04-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming-samenvatting
2014-12-12-mwa-green-deal-bevorderen-duurzaam-bosbeheer-voortgangsrapportages-ondertekenaars
2014-12-12-ser-energieakkoord-voor-duurzame-groei-duurzaamheidscriteria-biomassa
2014-12-18-boerderij-cees-veerman-nieuwe-voorzitter-nationaal-groenfonds
2014-12-24-bvor-houtchips-als-brandstof
2014-12-24-gov-nl-minez-duurzaamheidscriteria-vaste-biomassa-voor-energietoepassingen
2015-01-00-usitc-developments-in-the-global-trade-of-wood-pellets
2015-01-12-knaw-vertrouwen-in-biobrandstof-en-houtstook-misplaatst
2015-01-12-knaw-visiedocument-biobrandstoffen-en-hout-als-energiebronnen-effect-op-uitstoot-van-broeikasgassen
2015-01-12-knaw-biofuel-and-wood-as-energy-sources-effect-on-greenhouse-gas-emissions
2015-01-14-burobakker-passende-beoordeling-modernisering-energiecentrale-maasbracht
2015-01-20-nen-attero-eerste-producent-van-groene-stroom-uit-aantoonbaar-duurzame-biomassa
2015-01-22-vattenfall-feestelijke-opening-koppeling-nuon-stadswarmte-met-avr
2015-01-23-gov-nl-minez-minister-kamp-besluit-voortzetting-overleg-duurzaamheidscriteria-biomassa
2015-01-26-edu-nl-uu-copernicus-biomassalobby-boze-brief-betaalde-biomassalobbyist-wim-turkenburg-aan-knaw

2015-01-27-vbne-biomassalobby-verwarmen-op-eigen-hout-stap-voor-stap-aanpak
2015-01-28-uu-utrecht-university-copernicus-institute-of-sustainable-development-partners
2015-02-11-oneworld-de-groene-dromen-van-essent
2015-03-00-nrdc-think-wood-pellets-are-green-think-again
2015-03-00-fern-burning-matter
2015-03-12-ecn-tno-biomassalobby-innovations-in-biomass-technology
2015-03-18-energiemaatschappijen-en-milieuorganisaties-convenant-duurzaamheid-biomassa
2015-03-30-nen-commissieplan-duurzaamheidscriteria-voor-biomassa
2015-03-31-vbne-opvolger-bosschap-biomassalobby-eerste-jaarverslag-de-opbouw
2015-04-01-european-parliament-report-on-a-new-eu-forest-strategy-for-forests-and-the-forest-based-sector
2015-04-09-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-climate-change-and-our-future-energy-system
2015-04-16-ecn-tno-biomassalobby-biomass-conversion-technologies
2015-04-21-rivm-luchtkwaliteit-en-gezondheidsrisicos
2015-05-15-ncbi-inter-plant-communication-through-mycorrhizal-mediates-complex-adaptive-behaviour-in-plant-communities
2015-05-21-deloitte-energy-market-reform-in-europe-energy-and-climate-policies-achievements-and-challenges-to-2020-and-beyond
2015-06-01-swecogroup-press-release-sweco-and-grontmij-to-create-europes-leading-engineering-consultancy
2015-06-18-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-should-we-pave-the-way-for-co2-recycling
2015-06-20-bvor-houtpellets-als-brandstof
2015-06-23-face-forests-absorbing-carbondioxide-emissions-face-for-futures-bv-uitspraak-rechtbank-ongerechtvaardigde-verrijking-staat
2015-06-24-pfpi-biomass-carbon-neutrality-rider-in-congressional-appropriations-bill-will-increase-co2-emissions-threaten-forests
2015-06-29-edu-nl-wur-alterra-ecologie-van-bosbodems
2015-07-15-gov-nl-minez-convenant-staatsbosbeheer-een-maatschappelijke-onderneming-2014-addendum
2015-07-29-eneco-informatiebrief-biomassacentrale-lage-weide-utrecht-atoomweg
2015-08-06-ciep-clingendael-eu-lobbyfacts-database-information-2014
2015-08-14-duic-eneco-wil-biomassacentrale-met-50-vrachtwagens-met-biomassa-per-dag-bevoorraden
2015-09-04-staatsbosbeheer-ondernemingsplan-2015-2020
2015-09-06-biofuelwatch-why-bioenergy-should-not-be-included-in-the-next-eu-renewable-energy-directive
2015-09-22-avih-bosbouw-artikel-rudi-van-hedel-grontmij-sweco-vagroen-van-werven-staatsbosbeheer-biomassalobby
2015-09-25-sweegersfinance-hoe-de-oprichters-van-greenchoice-het-bedrijf-bijna-te-gronde-richtten
2015-10-00-vanlanschotkempen-investment-banking-corporate-finance-transactions-2015-grontmij-sweco-october
2015-10-05-avih-bbe-vbne-fpg-bvor-pbe-biomassalobby-boekje-goed-nieuws-over-nederlandse-biomassa
2015-10-14-avih-uitnodiging-bevorderen-biomassa-keten-samenwerking-bij-van-den-broek-biomassa-bv
2015-10-20-climatecentral-burning-trees-as-fuel-in-power-plants-is-heating-the-atmosphere-more-quickly-than-coal
2015-10-22-sweco-investor-relations-archive-the-offer-for-grontmij
2015-10-29-wim-turkenburg-climate-change-and-our-future-energy-system-carbon-budget-and-carbon-capture-and-storage-ccs
2015-11-00-nrdc-in-the-us-southeast-natural-forests-are-being-felled-to-send-fuel-overseas
2015-11-00-fern-how-biomass-burning-wrecks-europes-forests
2015-11-00-ce-delft-betaalde-pro-biomassalobby-in-opdracht-van-commissie-corbey-honoreren-kwaliteit-biomassa
2015-11-12-gov-nl-minez-voortgangsrapportage-energie-uit-hernieuwbare-bronnen-in-nederland-2013-2014
2015-11-16-bio-enerco-biomassa-bv-staatsbosbeheer-levert-al-ruim-15-jaar-biomassa-aan-biomassacentrale-vattenfall-nuon-lelystad
2015-11-20-fsc-nederland-herziening-self-approval-is-nu-toegestaan-controle-door-certificeerder-achteraf
2015-11-24-edu-nl-wur-vnbl-negen-vragen-over-ecologie-van-bosbodems
2015-11-30-downtoearthmagazine-milieuclubs-gaan-in-zaken
2015-12-00-minez-strategische-visie-voor-de-inzet-van-biomassa-op-weg-naar-2030
2015-12-00-nen-nta-8080-1-duurzaamheidseisen-duurzaam-geproduceerde-biomassa-voor-bio-energie-en-biobased-producten-deel-1
2015-12-01-gov-nl-biomassa-2030-strategische-visie-voor-de-inzet-van-biomassa-op-weg-naar-2030
2015-12-04-volkskrant-minister-jacqueline-cramer-ik-heb-geen-kolencentrales-gebouwd
2015-12-04-eu-environmental-implications-of-increased-reliance-of-the-eu-on-biomass-from-the-south-east-us
2015-12-10-buitenfonds-stichting-staatsbosbeheer-anbi-en-kvk-gegevens
2015-12-15-changeinc-grootste-biomassagestookte-energiecentrale-van-nederland-terug-in-bedrijf
2015-12-16-gov-nl-wet-natuurbescherming
2016-00-00-vbne-staatsbosbeheer-praktijkadvies-oogsten-van-houtige-biomassa
2016-06-00-springassociates-sluiting-van-de-nederlandse-kolencentrales-maatschappelijke-en-economische-effecten
2016-01-14-bosgroep-biomassalobby-impact-gemechaniseerde-houtoogst-op-bosbodem-en-effecten-van-werken-met-dunningspaden
2016-03-11-pbl-ecn-tno-biomassalobby-symposium-presentatie-hoogste-tijd-voor-de-lange-termijn
2016-01-04-ftm-de-inefficiente-verbranding-van-miljarden-belastinggeld
2016-01-16-fern-european-commissions-biodiversity-offset-report-shows-it-is-deaf-to-the-concerns-of-eu-citizens
2016-01-18-downtoearth-het-probleem-van-biomassa-uit-nederlandse-bossen
2016-01-27-gov-nl-kamerbrief-over-strategische-visie-inzet-biomassa

2016-01-31-rotterdam-bioport-biomass-in-a-biobased-economy
2016-02-01-gov-nl-minez-beantwoording-vragen-over-bij-en-meestook-van-duurzame-biomassa-in-kolencentrales
2016-02-02-tweede-kamer-der-staten-generaal-duurzame-ontwikkeling-en-beleid-motie-beeindiging-meestook-biomassa-in-kolencentrales
2016-02-04-edu-nl-rug-co2-emissions-trading-in-the-eu-models-and-policy-applications-ets-ccs-supervisor-jepma-catrinus
2016-02-15-staatsbosbeheer-rapport-groeiende-toekomst-de-bosvisie-van-staatsbosbeheer
2016-02-24-edu-nl-wur-vnbl-permanente-dunningspaden-oplossing-beperken-bodemverdichting
2016-03-00-edu-nl-uu-wur-paid-biomasslobby-macroeconomic-outlook-of-sustainable-energy-and-biorenewables-innovations
2016-03-01-hier-klimaatbureau-en-rwe-essent-herzien-samenwerking
2016-03-04-tki-bbe-biomasslobby-the-future-of-the-dutch-bio-based-economy
2016-03-06-biomasslobby-bv-nl-macro-economic-outlook-of-sustainable-energy-and-biorenewables
2016-03-09-nvdb-commissie-corbey-advies-duurzaamheidscriteria-biomassa-post-2020
2016-03-15-nrdc-comments-on-the-impact-of-bioenergy-and-the-rggi-modeling-sensitivities-to-assumptions-about-biomass-carbon-pollution
2016-03-15-edu-nl-uu-copernicus-instituut-betaalde-pro-biomassa-lobby-de-klimaatdoelstelling-van-parijs
2016-03-23-buitenfonds-stichting-staatsbosbeheer-jaarverslag-2015
2016-03-31-rwe-securing-the-future-our-responsibility-report-2015
2016-04-00-rva-dutch-accreditation-council-publieksverslag-2015-werken-aan-vertrouwen-met-ed-nijpels-biomassalobby
2016-04-04-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobbyorganisatie-website-doel-van-de-bus
2016-04-04-bus-biomassa-upstream-stuurgroep-probos-biomassalobbyorganisatie-deelnemers-stuurgroep
2016-04-06-pfpi-carbon-and-forest-impacts-of-biomass-energy
2016-04-14-mob-beter-een-afvaloven-in-je-achtertuin-dan-een-biomassacentrale-van-eneco
2016-05-04-emis-vito-ecn-zorgt-voor-europese-certificering-van-bio-based-producten
2016-05-06-edu-nl-uu-copernicus-institute-paid-biomasslobby-challenges-and-opportunities-for-international-trade-in-forest-biomass
2016-05-10-birdlife-ngo-s-urge-the-european-commission-to-change-unsustainable-bioenergy-policy
2016-05-10-nationaleco2markt-we-zijn-begonnen-oa-essent-natuurmonumenten-natuurenmilieu-climate-neutral-group-mijnbouwbv-etc
2016-05-12-wwf-the-afterlife-of-a-tree
2016-05-12-eu-bioenergy-biofuels-a-story-without-a-happy-end
2016-05-25-probos-accountantsverklaring-jaarverslag-2015
2016-06-03-fern-up-in-flames-how-biomass-burning-wrecks-europes-forests
2016-06-14-ers-health-impacts-of-anthropogenic-biomass-burning-in-the-developed-world
2016-06-15-ftm-verbranding-miljardensubsidies-in-kolencentrales-gaat-toch-van-start
2016-06-16-ovam-duurzaamheidscriteria-en-een-afwegingskader-voor-de-inzet-van-houtige-stromen
2016-06-28-ftm-eu-biobrandstofbeleid-blijkt-een-farce
2019-06-29-bio-enerco-over-bio-enerco-bv
2016-07-00-fern-a-comparison-of-national-sustainability-schemes-for-solid-biomass-in-the-eu
2016-07-01-edu-nl-wur-probos-platform-hout-in-nederland-phn-opgeheven-ivm-lobby-biobased-economy-mission-accomplished
2016-07-12-ciep-clingendael-eu-lobbyfacts-database-information-2015
2016-07-19-european-commission-environmental-implications-of-increased-reliance-of-the-eu-on-biomass-from-the-south-east-us
2016-07-21-veolia-ipkw-arnhem-biomassa-centrale-toelichting-ketel-14
2016-07-22-european-commission-environmental-implications-of-increased-reliance-of-the-eu-on-biomass-from-the-south-east-us
2016-08-02-pbl-biomassalobby-column-pieter-boot-kolencentrales-ja-of-nee
2016-09-09-mob-pleit-notitie-mbt-biomassacentrale-eneco-utrecht
2016-09-12-edu-nl-wur-probos-nederlands-bosbeheer-en-bos-en-houtsector-in-de-bio-economie-scenarios-tot-2030
2016-09-13-lung-health-organizations-letter-burning-biomass-creates-proven-harm-to-human-health
2016-09-13-rwe-essent-future-biomass-power-generation-in-the-netherlands
2016-09-14-nrdc-health-groups-to-congress-burning-biomass-is-bad-for-health
2016-09-14-avih-persbericht-grontmij-sweco-biomassalobby-video-nederlandse-bossen-leveren-biomassa-voor-duurzame-energie
2016-09-30-rwe-essent-bio-energie-in-cuijk
2016-10-05-fsc-nl-landentafel-schrijft-geschiedenis-en-toekomst-herziening-fsc-nl-standaard-door-patrick-jansen-biomassalobby-probos
2016-10-06-ftm-de-schizofrenie-van-de-bijstooksubsidies-in-kolencentrales
2016-10-17-facethefuturebv-origins
2016-10-19-biomassalobby-bv-biobased-economy-nederland-actieplan-bos-en-hout
2016-10-24-trouw-massale-wouden-voor-het-klimaat
2016-10-24-vbne-voorheen-bosschap-werkplan-2017
2016-10-24-boerenbusiness-boeren-verbijsterd-om-nieuw-plan-bosaanplant
2016-10-24-duurzaamondernemen-henk-mirck-nieuwe-bestuursvoorzitter-stichting-trees-for-all-biomassalobby
2016-10-26-biomassalobby-bv-nl-actieplan-bos-en-hout-klimaattop-houtproductie-voor-bio-economie-energiehout
2016-11-00-birdlife-international-the-black-book-of-bioenergy-good-intentions-gone-bad
2016-11-00-energienieuws-essent-rwe-mede-initiatiefnemer-greendeal-nationale-koolstofmarkt
2016-11-01-nrdc-air-pollution-everything-you-need-to-know

2016-11-02-ad-vraagtekens-rond-duurzaam-karakter-groen-gas
2016-11-02-probos-biomassalobby-platformhout-in-nederland-phn-per-1-juli-2016-opgeheven-gaat-over-in-vbne
2016-11-09-nvde-biomassalobby-nationaal-groenfonds-financiert-biomassacentrale-in-ede
2016-11-16-ecn-tno-biomassalobby-rwe-essent-tatasteel-engie-uniper-nuon-vattenfall-staatsbosbeheer-tki-bbe
2016-11-17-universiteit-utrecht-martin-junginger-probiomassalobby-raadsvoorstel-houtenenergiestation
2016-11-23-gov-nl-energiedialoog
2016-11-25-fluxenergie-balende-reacties-op-bosplan-staatsbosbeheer-100000-hectare-nieuw-bos-voor-co2-reductie-en-biomassa
2016-12-00-edu-nl-uu-copernicus-institute-challenges-and-opportunities-for-international-trade-in-forest-biomass
2016-12-02-cobra-boswet-versus-wet-natuurbescherming-wie-is-bevoegd
2016-12-05-nu-kolencentrale-geertruidenberg-voor-groot-deel-over-op-biomassa
2016-12-14-pfpi-calling-out-bioenergy-myths-facing-realities-biomass-energy-as-a-carbon-con
2016-12-14-chathamhouse-biomass-energy-and-forests-finding-the-missing-emissions
2016-12-31-mobilisation-for-the-environment-verstoken-van-biomassa-een-doodlopende-weg-stop-de-perverse-subsidies-voor-houtstook
2017-00-00-sbp-sustainable-biomass-program-annual-report
2017-01-24-avih-provinciale-loket-wet-natuurbescherming-kapmelding-ontheffing-aanvragen-soort-en-gebiedsbescherming
2017-02-07-birdlife-the-burning-issue-when-bioenergy-goes-bad
2017-02-20-sbp-control-union-certifications-bv-evaluation-of-pinewells-sa-compliance-public-summary-report
2017-02-25-ftm-de-methode-jorritsma-als-zij-belt-wordt-er-opgenomen
2017-03-08-boomfeestdag-staatsbosbeheer-nieuwsbrief-stichting-nationale-boomfeestdag-2017
2017-03-13-ecofys-rapport-minez-rvo-beschikbaarheid-houtige-biomassa-voor-energie-in-nederland
2017-03-21-biofuelwatch-open-ngo-letter-on-international-day-for-forests-fao-celebrates-cutting-them-down-for-energy
2017-03-22-ftm-bos-als-brandstof-voor-onze-kolencentrales
2017-03-24-scientists-statement-increase-in-harvesting-of-wood-will-decrease-the-biodiversity-of-nature-and-accelerate-climate-change
2017-03-30-rwe-essent-pro-biomassa-lobby-future-amercentrale-presentatie
2017-04-05-wise-rwe-essent-innogy-wat-is-er-veranderd
2017-04-13-edu-nl-uu-copernicus-instituut-biomassalobby-the-biomass-transition-project-in-the-netherlands
2017-05-22-groenfonds-biomassacentrale-becc-winst-natuur-en-milieu
2017-05-24-provincie-gelderland-motie-groenlinks-d66-pvda-sp-cda-vvd-verbranding-van-biomassa
2017-04-25-fluxenergie-warmtenetten-grote-veranderingen-voor-een-nederland-dat-straks-gasloos-is
2017-05-08-ukrant-edu-nl-rug-onderzoek-naar-belangenverstrengeling-rien-herber-en-catrinus-jepma-rug-rwe-gasterra-en-shell
2017-05-08-dag-edu-nl-rug-integrity-investigation-rien-herber-and-catrinus-jepma-rwe-gasterra-shell-gazprom-exxonmobil-part-2
2017-05-11-green-deal-pilot-nationale-koolstofmarkt-dealtekst-en-alle-betrokkenen
2017-05-25-fluxenergie-eteck-neemt-16-warmtenetten-eneco-over
2017-05-26-gov-nl-staatscourant-intentieovereenkomst-actieplan-bos-en-hout
2017-05-26-gov-nl-minienm-biomassalobby-convenant-intentieovereenkomst-actieplan-bos-en-hout
2017-05-30-ciep-clingendael-eu-lobbyfacts-database-information-2015
2017-05-30-platformbioenergie-platform-bio-energiecluster-en-samenwerkingspartners
2017-06-00-nrdc-dogwoodallicance-the-sustainable-biomass-program-smokescreen-for-forest-destruction-and-corporate-non-accountability
2017-06-00-adb-adviescommissiedbe-samenstelling-van-de-commissie
2017-06-08-rwe-ieabioenergy-global-wood-chip-trade-for-energy
2017-06-12-dekra-nta8080-betterbiomass-certification-bio-energy-certification-presentation
2017-06-25-bij12-natuursubsidies-subsidiestelsel-natuur-en-landschap-snl-natuurbeheerplan
2017-06-27-gov-nl-minez-brief-minister-kamp-aan-tweede-kamer-stand-van-zaken-ccs-project-road
2017-06-30-gov-nl-minez-rvo-btg-innovatieve-technologie-in-beheer-en-oogst-van-houtige-biomassa
2017-07-06-probos-biomassalobby-nieuwe-machines-apps-en-andere-innovaties
2017-07-05-rwe-innogy-renewables-biomass
2017-08-00-radboud-universiteit-nederlands-energiebeleid-op-hete-kolen
2017-08-00-staatsbosbeheer-energiehout-biomassabv-btgbiomassbv-heatplusbv-hout-voor-warmte-biobased-economy-bbe
2017-08-00-staatsbosbeheer-energiehout-biomassabv-btgbiomassbv-heatplusbv-hout-voor-warmte-biobased-economy-eindrapport
2017-09-05-sbp-control-union-certifications-bv-valuation-of-rwe-generation-nl-bv-essent-compliance-with-the-sbp-framework-summary
2017-09-08-edu-nl-uu-copernicus-institute-biomassalobby-junginger-naar-een-biobased-economy-tussen-panacee-en-pandemonium
2017-09-15-houtwereld-greenpeace-en-overige-milieuorganisaties-starten-kort-geding-tegen-rwe-essent-ivm-ongecertificeerde-biomassa
2017-09-20-edu-nl-wur-het-nederlandse-bos-als-bron-van-co2
2017-09-26-wim-turkenburg-energy-and-environmental-consultancy-noodzaak-status-en-potentie-van-ccus
2017-09-28-ecn-tno-biomassalobby-duurzame-energie-chemie-en-materialen-uit-biomassa-via-thermochemische-conversie
2017-10-03-agrochemie-cees-veerman-nieuwe-voorzitter-raad-van-toezicht-tki-bbe-bio-based-economy
2017-10-06-wwf-bioenergy-laid-bare-fuelling-climate-change-fuelling-hunger
2017-10-06-boomfeestdag-staatsbosbeheer-intentieverklaring-bomenverdrag-ieder-kind-een-boom-2018
2017-10-12-gov-nl-minienm-handreiking-onbehandeld-hout
2017-10-27-tki-bbe-biomassa-het-nieuwe-goud-brief-cees-veerman-namens-bio-based-economy-lobby-aan-minezk-min-wiebes

2017-10-31-orstedbioenergy-and-thermal-power-fsc-c130685-nc-coc-009619-nc-cw-009619-fuel-wood-wood-chips-wood-pellets
2017-11-02-beon-biomassalobby-bio-energiepartijen-oost-nederland-presenteren-belangrijke-mijlpalen-better-biomass-nta8080
2017-11-12-easac-multi-functionality-and-sustainability-in-the-european-union-forests
2017-11-22-groene-bij-bio-denkt-iedereen-meteen-dat-het-goed-zit
2017-11-22-investico-trouw-waarom-biomassa-een-grotere-klimaatkiller-is-dan-steenkool
2017-11-23-edu-nl-wur-de-ene-boom-is-de-andere-niet
2017-11-25-gld-streep-door-plannen-voor-biomassacentrale-nijmegen
2017-11-30-cedelft-mini-mkba-100000-hectare-extra-bos-in-nederland
2017-12-07-rtvnoord-leg-sluiting-kolencentrales-vast
2017-12-08-fern-a-dangerous-delusion-debunking-the-myths-around-sustainable-forests-and-the-european-bioenergy-policy
2017-12-13-greendeals-pilot-nationale-koolstofmarkt-factsheet
2018-00-00-sbp-sustainable-biomass-program-annual-report
2018-01-08-easac-letter-to-president-of-the-european-commission-critical-analyses-of-burning-woody-biomass
2018-01-09-wwf-eu-bioenergy-proposals-threat-to-climate-and-sustainable-development
2018-01-09-30-ngos-letter-on-bioenergy-a-serious-threat-to-climate-and-sustainable-development-goals
2018-01-14-800-scientists-letter-to-the-eu-parliament-regarding-forest-biomass
2018-01-24-vnbl-staatsbosbeheer-produceert-jaarlijks-zo-n-300-000-m3-rondhout-bijna-de-helft-van-de-totale-660-000-m3-oogst-in-nederland
2018-01-30-rtvnoord-groningen-relatief-1-na-meest-vervuilende-provincie-uitstoot-flink-toegenomen
2018-02-02-fern-covered-in-smoke-why-burning-biomass-threatens-european-health-report
2018-02-09-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-pilot-nationaleco2markt-nl-greendeal-factsheet
2018-02-20-eu-update-of-the-2012-bioeconomy-strategy
2018-02-21-gov-nl-minez-rvo-kansen-bio-energie-voor-de-industrie-agrarische-sector-en-itiliteit
2018-03-09-nrdc-bioenergy-threatens-the-heart-of-north-american-wetland-forests
2018-03-09-nrdc-forests-not-fuel-burning-trees-for-energy-increases-carbon-pollution-and-destroys-our-forests
2018-03-13-investico-hout-verstoken-kolencentrales-leidt-juist-tot-meer-broeikasgas
2018-03-14-rwe-tki-bbe-biomassa-nederlands-nieuwe-goud-presentatie-cees-veerman
2018-03-14-rwe-essent-pro-biomassa-lobby-conferentie
2018-03-26-greenpeace-verandering-in-het-greenpeace-lidmaatschap-van-de-forest-stewardship-council-fsc
2018-03-28-greenpeace-statement-no-longer-a-member-of-any-timber-certification-scheme-greenpeace-says-goodbye-to-fsc-pefc
2018-04-00-world-health-organization-report-91-percent-of-the-world-population-lives-in-places-where-air-quality-exceeds-guideline-limits
2018-04-13-rwe-our-responsibility-report-2017
2018-04-18-dnv-gl-rwe-eemshavencentrale-aanvraag-revisievergunning-wabo-verhogen-aandeel-biomassabijstook-van-800-naar-1600-kton-pj
2018-04-26-gov-nl-pbl-tweedekamer-kabinetaanpak-klimaatbeleid-brief-van-de-minister-van-economische-zaken-en-klimaat
2018-04-26-eip-dirty-deception-how-the-wood-biomass-industry-skirts-the-clean-air-act
2018-05-00-world-health-organization-report-burden-of-disease-from-ambient-air-pollution-for-2016
2018-05-03-biofpr-paid-biomass-lobby-emerging-bioeconomy-sectors-in-energy-systems-modeling
2018-05-03-biofpr-paid-biomass-lobby-emerging-bioeconomy-sectors-in-energy-systems-modeling-full-report
2018-05-09-ciep-clingendael-eu-lobbyfacts-database-information-2016
2018-05-14-trouw-rwe-essent-van-debron-wanneer-is-groene-energie-echt-groen
2018-05-24-pbl-biomassalobby-tno-ecn-probos-staatsbosbeheer-vbne-avih-natuurenmilieu-abde-pbe-tkibbe-dnvgl-ecofys-hiernu-degemeynt
2018-05-29-nationaal-groenfonds-investeren-in-bioenergie
2018-05-30-globalforestcoalition-biomyths-the-costly-carbon-scam-of-bioenergy-executive-summary
2018-06-04-scientists-letter-to-eu-parliament-final-negotiations-on-renewable-energy-directive-emissions-biomass-harvesting-and-burning
2018-06-07-ciep-pbl-rwe-paid-biomasslobby-bio-energy-for-power-and-heat-in-the-netherlands-in-2030
2018-06-07-ciep-pbl-rwe-paid-biomasslobby-presentation-biomass-an-important-pillar-for-the-energy-transition-bbe
2018-06-07-ciep-pbl-rwe-paid-biomasslobby-presentation-negative-emissions-in-the-context-of-the-energy-transition-in-the-netherlands
2018-06-15-easac-commentary-on-forest-bioenergy-and-carbon-neutrality
2018-06-20-probos-biomassalobby-beschikbaarheid-van-nederlandse-verse-houtige-biomassa-in-2030-en-2050
2018-06-25-trees-for-all-jaarverslag-2017
2018-06-26-bvor-organisatie-profiel-bvor
2019-06-26-utrecht-university-copernicus-institute-ccus-developments-in-the-north-sea-region
2018-07-04-gov-nl-tweede-kamer-wijziging-omgevingswet-ivm-overgang-van-de-wet-natuurbescherming-naar-de-omgevingswet
2018-07-10-minez-aanbiedingsbrief-voorstel-hoofdlijnen-klimaatakkoord
2018-07-10-minez-minister-wiebes-aanbiedingsbrief-aan-eerste-kamer-voorstel-hoofdlijnen-klimaatakkoord
2018-07-12-probos-biomassalobby-adviesraad-zitten-ook-in-de-staatsbosbeheer-bosbeheer-adviescommissie
2018-07-13-mkatan-hoeveel-bos-is-er-nodig-om-electriciteitscentrales-te-stoken-op-hout
2018-07-13-rwe-research-for-power-plants-and-chemical-use-of-coal-in-the-rhenish-lignite-mining-area
2018-07-16-epv-staatsbosbeheer-directeur-zwier-van-olst-we-moeten-zagerijen-zekerheid-bieden
2017-08-03-volkskrant-kolencentrales-stoken-niet-duurzaam-zaagsel-en-omzeilen-zo-afspraken-energieakkoord
2018-08-10-cedelft-betaalde-biomassalobby-beleidsdoorlichting-artikel-19-klimaat

2018-08-16-rwe-company-presentation
2018-08-16-sbp-control-union-certifications-bv-valuation-of-rwe-generation-nl-bv-essent-compliance-with-the-sbp-framework
2018-08-16-sbp-control-union-certifications-bv-valuation-of-rwe-generation-nl-bv-essent-compliance-with-the-sbp-framework-second-report
2018-08-18-thefab-co2-emissie-vergelijking-biomassa-en-aardgas-gestookte-centrale-14-9-mwth
2018-08-27-theguardian-air-pollution-causes-huge-reduction-in-intelligence-study-reveals
2018-08-31-knaw-nederlandse-gedragscode-wetenschappelijke-integriteit
2018-09-00-fern-six-problems-with-beccs
2018-09-00-provincie-gelderland-natuurbeheerplan-2019
2018-09-06-gov-nl-tweede-kamer-beantwoording-vragen-over-rapport-beschikbaarheid-van-nederlandse-verse-houtige-biomassa-van-probos
2018-09-08-ftm-dubbele-petten-senatoren
2018-09-00-sbp-certification-systems-for-solid-and-liquid-biomass
2018-09-08-ieabioenergy-uu-paid-biomasslobby-overview-of-solid-and-liquid-biomass-trade-globally-presentation-martin-junginger
2018-11-07-ieabioenergy-uu-paid-biomasslobby-martin-junginger-past-present-and-future-of-global-bioenergy-trade
2018-09-12-volkskrant-het-klimaatakkoord-wordt-gesaboteerd-zegt-oud-kroonlid-van-de-ser-stop-met-polderen
2018-09-28-gov-nl-pbl-analyse-van-het-voorstel-voor-hoofdlijnen-van-het-klimaatakkoord
2018-09-28-gov-nl-pbl-analyse-van-het-voorstel-voor-hoofdlijnen-van-het-klimaatakkoord-samenvatting
2018-10-15-uu-astma-of-adhd-door-vieze-lucht
2018-11-09-ecorys-evaluatie-staatsbosbeheer
2018-11-09-ftm-de-zin-en-onzin-van-warmtenetten
2018-11-15-groenfonds-biomassacentrale-primco-lelystad-warmte-voor-vattenfall-nuon-ennatuurlijk-veolia
2018-11-27-rwe-powering-the-business-of-our-customers
2018-11-30-probos-biomassalobby-borgman-beheer-advies-biomassa-bv-houtige-biomassa-in-de-provincie-utrecht
2018-12-00-european-environment-agency-report-air-quality-in-europe
2018-12-00-royal-haskoningdhv-witboek-biomassa-2018
2018-12-00-ufp-study-long-term-exposure-to-ultrafine-particles-and-incidence-of-cardiovascular-and-cerebrovascular-disease
2018-12-13-tauw-oplegnotitie-mer-sallandse-heuvelrug-pas-regeling
2018-12-21-edu-nl-uu-copernicus-institute-tu-delft-biomasslobby-second-opinion-lange-termijn-warmtestrategie-nuon-vattenfall
2019-01-01-rvo-duurzaamheidseisen-vaste-biomassa-sde-plus
2019-01-29-ggd-luchtkwaliteit-en-gezondheid
2019-01-31-nieuwsblad-de-kaap-zware-kritiek-van-oud-directeur-staatsbosbeheer-op-houtkap-deel-1
2019-01-31-nieuwsblad-de-kaap-zware-kritiek-van-oud-directeur-staatsbosbeheer-op-houtkap-deel-2
2019-02-10-easac-forest-bioenergy-carbon-capture-and-storage-and-carbon-dioxide-removal
2019-02-10-volkskrant-staatsbosbeheer-vernielt-onze-bossen-vindt-een-oud-directeur-ze-maken-mooie-bossen-lelijk
2019-02-12-petitie-stop-grootschalige-bomenkap-een-ander-en-duurzamer-natuurbeleid
2019-02-14-european-commission-bio-energy-action-line
2019-02-04-bomenstichting-achterhoek-zware-kritiek-van-oud-directeur-staatsbosbeheer-gedeeld-door-bomen-en-natuurorganisaties
2019-02-18-easac-forest-bioenergy-carbon-capture-and-storage-and-carbon-dioxide-removal
2019-02-19-easac-forest-bioenergy-carbon-capture-and-storage-and-carbon-dioxide-removal-an-update
2019-02-22-greco-preventing-corruption-and-promoting-integrity-in-central-governments-and-law-enforcement-agencies-in-the-netherlands
2019-02-26-rvo-sde-verificatieprotocol-duurzaamheid-vaste-biomassa-voor-energietoepassingen
2019-02-27-kro-ncrv-pointer-bos-dat-vervangen-wordt-door-andere-natuur-hoeft-niet-teruggeplant-te-worden
2019-03-02-kro-ncrv-pointer-onze-omgeving-wordt-kaal-gekapt-zonder-dat-we-weten-of-er-iets-voor-terugkomt
2019-03-03-rbi-redd-plus-business-and-fsc-nederland-lobby-delegation-executive-vice-president-eu-commission-frans-timmermans
2019-03-04-eubiomasscase-eu-biomass-legal-case
2019-03-04-euractiv-eu-dragged-to-court-for-backing-forest-biomass-as-renewable-energy
2019-03-04-ftf-facethefuturebv-the-contribution-of-forests-to-climate-change-mitigation
2019-03-05-facethefuturebv-rbi-redd-plus-business-initiative-and-greenchoice-technical-report-assignment
2019-03-08-ftm-maak-de-energietransitie-publiek-en-rechtvaardig
2019-03-08-drax-uk-1000-tonnes-of-deadly-particulate-pollution-a-year-a-400-increase-since-they-switched-from-coal-to-biomass
2019-03-08-eubiomasscase-how-use-of-forest-biomass-in-the-eu-is-burning-up-the-carbon-sink-in-four-rhyming-graphs
2019-03-11-rwe-essent-powering-into-the-future-annual-report-2018
2019-03-13-vbne-biomassalobby-nieuwe-nederlandse-fsc-standaard-gepubliceerd-geen-normen-en-standaard-geen-controle
2019-03-13-gov-nl-staatsbosbeheer-bp-greenwashing-actie-instructie-kinderklimaattafel-nationale-viering-boomfeestdag-haarlemmermeer
2019-03-15-mo-hout-verbranden-voor-energie-een-inbreuk-op-het-eu-verdrag
2019-03-20-pfpi-aps-technologies-are-more-polluting-than-fossil-fuels-per-unit-of-energy-produced-and-should-not-be-subsidized
2019-03-25-omgevingsweb-beantwoording-kamervragen-over-het-bericht-zware-kritiek-van-oud-directeur-staatsbosbeheer-op-houtkap
2019-03-25-wetenschappelijkbureaugroenlinks-maak-een-einde-aan-de-co2-neutraliteit-van-houtstook
2019-03-25-wetenschappelijk-bureau-groenlinks-gebruik-biomassa-om-koolstof-uit-de-lucht-te-halen
2019-03-26-mob-onderzoek-resultaat-opgeleverd-gemeenteraad-nadelige-invloed-biomassacentrale-emissienormen

2019-03-26-gov-nl-tweede-kamer-beantwoording-vragen-zware-kritiek-van-oud-directeur-staatsbosbeheer-op-houtkap-300-000-m3-rondhout
2019-03-29-hei-ihme-report-global-exposure-to-air-pollution-and-its-disease-burden
2019-04-00-rva-dutch-accreditation-council-publieksverslag-2018-de-waarde-van-vertrouwen-voorzitter-ed-nijpels-biomassalobby
2019-04-00-environmentalpaper-the-reputational-and-financial-risks-of-investing-in-forest-biomass-energy
2019-04-03-eu-renewable-energy-policy-devastates-forests-and-accelerates-climate-change
2019-04-03-iea-bioenergy-introduction-and-funding-annual-report-2018
2019-04-11-epa-gov-integrated-science-assessment-for-particulate-matter
2019-04-12-nos-tientallen-natuurorganisaties-bundelen-krachten-tegen-bomenkap
2019-04-12-trouw-meer-dan-zestig-milieuclubs-eisen-dat-staatsbosbeheer-nu-echt-stopt-met-bomen-kappen
2019-04-12-rtlnieuws-shell-extra-bomen-co2-uitstoot-aflaat-niet-planten-maar-niet
2019-04-13-staatsbosbeheer-biomassa-dossier-reactie-op-uitlatingen-van-marjan-minnesma-van-urgenda-over-bosbeheer
2019-04-19-studio-energie-martin-junginger-universiteit-utrecht-over-feiten-en-fabels-in-het-biomassa-debat
2019-04-24-gov-nl-tweedekamer-de-round-table-for-sustainable-palm-oil-de-rondetafel-voor-duurzame-palmolie
2019-04-24-gov-nl-tweedekamer-national-initiatives-for-sustainable-climate-smart-oil-palm-smallholders
2019-04-24-rtvnoord-greenpeace-dreigt-met-kort-geding-tegen-kolencentrale-eemshaven
2019-04-28-nos-steeds-meer-biomassacentrales-goed-of-slecht-voor-het-klimaat
2019-04-29-nos-zorgen-over-luchtkwaliteit-terecht-gezondheidseffect-biomassa-onderzoeken
2019-05-02-mer-milieueffectrapportage-rotterdam-ccus-project-porthos
2019-05-07-trouw-reusachtige-houtkachels-leveren-duurzame-energie-maar-zijn-ook-een-bron-van-zorgen
2019-05-08-rwe-generation-nl-essent-circulair-congres-parallelsessie-tki-biologiknl-potentieel-bagasse
2019-05-15-rtvnoord-rwe-essent-noemt-vervroegde-sluiting-kolencentrale-eemshaven-niet-realistisch
2019-05-17-guardian-air-pollution-may-be-damaging-every-organ-and-cell-in-the-body-finds-global-review
2019-05-20-trouw-greenpeace-sleept-energiebedrijven-voor-de-rechter-om-stook-van-biomassa
2019-05-21-gov-nl-wiebes-antwoorden-op-kamervragen-over-bijstook-biomassa
2019-05-22-gelderlander-provincie-onderzoekt-nut-massale-bomenkap-door-staatsbosbeheer-in-gelderland
2018-05-22-ecf-european-climate-foundation-cib-report-carbon-impacts-of-biomass-consumed-in-the-eu
2019-05-24-edu-nl-ru-milieunetwerk-groenLinks-wetenschappelijk-bureau-groenLinks-heleen-de-coninck-biomassalobby-presentatie
2019-05-25-wwf-how-to-account-for-biogenic-carbon-of-forest-biomass
2019-05-26-staatsbosbeheer-dossier-biomassa-zakendoen-samen-met-shell-voor-nederlands-bos
2018-05-28-wwf-eu-biomass-rules-could-increase-emissions-say-advisors-to-european-commission
2019-05-08-presentatie-circulair-event-blackwood-technology
2019-05-31-gelderlander-protest-tegen-centrale-voor-biomassa-in-arnhem-zwelt-aan
2019-05-20-pvdd-vragen-en-antwoorden-over-massale-bomenkap-in-nederland
2019-05-26-staatsbosbeheer-biomassa-dossier-zakendoen-inspirerende-voorbeelden-avantium
2019-06-01-edu-nl-wur-minlnv-programmeringsstudie-biogrondstoffen
2019-06-01-staatsbosbeheer-en-shell-zeggen-dat-ze-5-miljoen-bomen-gaan-aanplanten-voor-de-bio-based-economy
2019-06-01-fsc-std-nld-02-2018-the-fsc-national-forest-stewardship-standard-of-the-kingdom-of-the-netherlands
2019-06-03-tweede-kamer-hoorzitting-bomen-kappen-voor-klimaat-en-natuur-roofbouw-of-noodzakelijk-kwaad
2019-06-04-gov-nl-wiebes-antwoorden-op-kamervragen-pvdd-over-de-bij-stook-van-biomassa-in-centrales
2019-06-04-arnhemspeil-bezwaarschrift-tegen-omgevingsvergunning-biomassacentrale-veolia-kleefse-waard-arnhem
2019-06-05-groenlinks-wetenschappelijk-bureau-biomassa-voedsel-grondstof-of-brandstof-conferentieverslag
2019-06-07-gov-nl-minez-minister-wiebes-beantwoording-vragen-milieuschade-houtstook-is-vele-malen-hoger-dan-door-aardgas-of-stookolie
2019-06-08-arnhemspeil-actualisatieverzoek-omgevings-en-natuurvergunning-veolia-biomassacentrale-ipkw-arnhem
2019-06-11-frontiers-research-proforestation-mitigates-climate-change-and-serves-the-greatest-good
2019-06-12-fao-restoring-forest-landscapes-through-assisted-natural-regeneration-anr-a-practical-manual
2019-06-13-gov-nl-minez-aankondiging-adviesaanvraag-duurzaamheidskaderbiomassa
2019-06-14-adbe-protocol-voor-de-toetsing-van-certificatieschema-s-aan-de-nederlandse-duurzaamheidseisen-voor-vaste-biomassa
2019-06-14-southernenvironment-burning-trees-for-power-the-truth-about-woody-biomass-energy-and-wildlife
2019-06-16-arnhemspeil-analyse-artikel-stentor-hoogleraar-bomenkap-is-niet-oorzaak-van-het-verdwijnen-van-bos-maar-de-natuurwet
2019-06-17-mob-verzoek-tot-intrekken-natuurvergunning-en-actualisatieverzoek-omgevingsvergunning-veolia-biomassacentrale
2019-06-17-nrdc-dogwoodalliance-southern-environmental-law-center-global-markets-for-biomass-energy-are-devastating-us-forests
2019-06-18-gov-nl-minlnv-innovatiecontract-biobased-economy-2012-2016
2019-06-18-ciep-clingendael-eu-lobbyfacts-database-information-2018
2019-06-19-gemeente-arnhem-politieke-avond-betoog-marloes-spaander-arnhems-peil-tegen-de-biomassacentrale-veolia
2019-06-19-gemeente-arnhem-politieke-avond-motie-stop-de-biomassacentrale-van-veolia-kleefse-waard-ipkw
2019-06-19-iea-bioenergy-task-40-deployment-of-biobased-value-chains-ronald-zwart-minvrom-rbcn-rwe-pbe-goodfuels-ckade-sweco-etip
2019-06-27-minlnv-beantwoording-schriftelijke-vragen-over-het-bericht-staatsbosbeheer-wil-duidelijker-bosbeleid-van-minister
2019-06-28-gov-nl-tweede-kamer-beantwoording-vragen-staatsbosbeheer-wil-duidelijker-bosbeleid-houtkap-300-000-m3-rondhout-per-jaar
2019-06-28-gov-nl-aanbieding-klimaatakkoord-ed-nijpels-voorzitter-klimaatberaad

2019-06-28-gov-nl-klimaatakkoord
2019-06-29-bio-enerco-over-bio-enerco-bv
2019-07-00-european-union-biomass-voluntary-schemes-overview
2019-07-00-edu-nl-uu-en-de-betaalde-biomassa-lobby-rapport-efficiente-biomassa-logistieke-ketens-voor-nederland
2019-07-02-gov-nl-hoofdlijnenbrief-schone-lucht-akkoord
2019-07-02-gov-nl-ser-biomassa-snelste-groeier
2019-07-02-gov-nl-ser-ontwikkeling-duurzaamheidskader-biomassa-van-start
2019-07-03-provincie-gelderland-betoog-marloes-spaander-arnhems-peil-tegen-de-biomassacentrale-veolia
2019-07-04-gov-nl-pbl-start-onderzoek-naar-beschikbaarheid-en-toepassingsmogelijkheden-van-biomassa
2019-07-04-natuur-en-milieu-inititiatiefnemer-biomassa-warmtepact-met-vattenfall-eneco-ennatuurlijk-eteck-en-veolia
2019-07-04-platformbioenergie-gebruik-van-houtige-biomassa-voor-energieopwekking-jaarraportage-2018-voorzitter-henk-wanningen
2019-07-08-epn-report-threat-map-are-forests-the-new-coal
2019-07-10-leffert-oldenkamp-reactie-op-eentweetje-tussen-betaalde-pro-biomassalobbyist-martin-junginger-en-pbl
2019-07-13-gelderlander-ja-het-is-omstreden-hout-stoken-om-het-klimaat-te-redden
2019-07-18-eneco-warmtebedrijven-en-milieuorganisaties-sluiten-biomassa-warmtepact
2019-07-22-ennatuurlijk-ondertekent-biomassa-warmtepact-met-vattenfall-eneco-eteck-veolia-en-natuur-en-milieu
2019-07-22-vattenfall-ondertekend-biomassalobby-warmtepact-van-natuurenmilieu-samen-met-eneco-essent-eteck-ennatuurlijk-veolia
2019-07-23-ec-communication-eu-action-protect-restore-forests
2019-07-24-rwe-pro-biomassa-lobby-h1-2019-pre-release-of-power-generation-data
2019-07-25-edu-nl-wur-probos-soil-compaction-and-deformation-in-forest-exploitation
2019-07-29-brg-zienswijze-mbt-mer-en-aanvraag-vergunning-biomassacentrale-rwe-eemshaven-geertruidenberg
2019-08-00-eu-biomass-legal-case-environmental-objectives
2019-08-00-eu-biomass-legal-case-main-arguments
2019-08-08-ipcc-summary-report-for-policymakers-on-climate-change-and-land
2019-08-09-easac-serious-mismatches-continue-between-science-and-policy-in-forest-bioenergy
2019-08-12-virginia-commonwealth-university-structurally-complex-forests-better-at-carbon-sequestration
2019-08-13-npr-air-pollution-may-be-as-harmful-to-your-lungs-as-smoking-cigarettes-study-finds
2019-08-19-nvde-biomassalobby-brochure-warmtebronnen-res
2019-08-22-bioenergy-serious-mismatches-continue-between-science-and-policy-in-forest-bioenergy
2019-08-23-gov-nl-minezk-zienswijze-deelnemers-green-deal-pilot-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-certificaten
2019-08-27-rwe-essent-geschiedenis
2019-09-00-asnbank-steeds-meer-milieuorganisaties-en-onderzoekers-negatief-over-de-duurzaamheid-van-biomassa
2019-09-03-mob-persbericht-rutte-milieuorganisaties-voorzien-nieuwe-juridische-stikstofprocedures-waarschuwing-voor-quick-fix
2019-09-09-dogwoodalliance-synthesis-of-best-available-science-and-implications-for-forest-carbon-policy
2019-09-09-rwe-acquires-eon-innogy-renewables-assets-in-september
2019-09-10-gov-nl-minez-adviesaanvraag-duurzaamheidskader-biomassa
2019-08-16-arnhemspeil-meerdere-vragen-tav-de-vergunningen-van-de-biomassacentrale-van-veolia-op-het-ipkw-arnhem
2019-09-10-arnhemspeil-aansprakelijkheidstelling-gs-voor-schade-aan-gezondheid-milieu-en-klimaat-ivm-de-biomassacentrale
2019-09-10-gld-actiegroep-dreigt-provincie-voor-internationaal-strafhof-te-dagen
2019-09-11-easac-environmental-experts-call-for-international-action-to-restrict-climate-damaging-forest-bioenergy-schemes
2019-09-12-nih-gov-study-suggests-higher-air-pollution-exposure-during-second-pregnancy-may-increase-preterm-birth-risk
2019-09-16-dnvgl-emissies-naar-de-lucht-bij-inzet-van-biomassa-voor-electriciteit-en-warmte-producties
2019-09-16-ad-nergens-in-europa-zo-veel-kinderen-met-astma-door-uitstoot-als-in-nederland
2019-09-18-veolia-reactie-op-bezwaarschriften-omgevingsvergunning-bijgebouw-en-overige-benodigdheden-biomassacentrale-ipkw-arnhem
2019-09-20-gov-nl-gs-gelderland-reactie-arnhems-peil-aankondiging-acties-en-aangifte-internationaal-strafhof
2019-09-23-gov-nl-ser-adviesaanvraag-voor-duurzaamheidskader-biomassa
2019-09-25-gov-nl-rapport-commissie-remkes-eerste-advies-adviescollege-stikstofproblematiek-niet-alles-kan
2019-09-26-energeia-commissie-remkes-heroverweeg-subsidies-voor-biomassabijstook
2019-09-26-mob-verstoken-van-biomassa-een-doodlopende-weg-stop-de-perverse-subsidies-voor-houtstook-doe-mee-aan-de-boycot-actie
2019-09-27-betterbiomass-nta8080-certificaathouders
2019-09-29-rwe-twitter-multiple-false-claims-burning-biomass-reduces-co2-emissions
2019-09-30-arnhemspeil-reactie-op-dreigbrief-veolia-aan-150-plus-arnhemmers-die-bezwaar-aantekenden-tegen-de-vergunning
2019-09-30-rwe-false-carbon-neutral-by-2040-claim-one-of-the-worldleading-renewable-energy-companies
2019-10-00-rivm-verkenning-risicos-van-de-energietransitie-voor-de-nationale-veiligheid
2019-10-03-leffert-oldenkamp-reactie-op-betaalde-pro-biomassalobby-berichtgeving-in-het-nieuws-door-junginger-en-nabuurs
2019-10-07-arnhemspeil-vragen-over-conclusies-easac-rapport-verbranding-houtige-biomassa-en-presentatie
2019-10-08-gelderlander-naam-nuon-verdwijnt-na-25-jaar-en-maakt-plaats-voor-vattenfall
2019-10-08-david-borgman-directeur-at-borgman-beheer-advies-forestry-consultants-linkedin-profiel
2019-10-09-pbe-platformbioenergie-betaalde-pro-biomassalobbyorganisatie

2019-10-09-jeroen-oorschot-borgman-beheer-advies-forestry-consultants-linkedin-profiel
2019-10-09-silvan-de-boer-senior-business-developer-bij-eneco-new-energy-linkedin-profiel
2019-10-09-peter-paul-schouwenberg-vice-president-biomass-trading-essent-vice-voorziter-rwe-generation-linkedin-profiel
2019-10-10-gov-nl-tweedekamer-initiatiefnota-over-het-nationaal-bomenplan
2019-10-12-sbp-sustainable-biomass-program-board-members
2019-10-12-sbp-sustainable-biomass-program-lobbyfacts-database-information
2019-10-12-sbp-sustainable-biomass-program-financial-information
2019-10-12-sbp-sustainable-biomass-program-standards-committee
2019-10-12-henk-wanningen-staatsbosbeheer-energiehoutbv-directeur-bioenercobv-pbe-fsc-ggl-betterbiomass-linkedin-profiel
2019-10-14-arnhemspeil-reactie-op-brief-van-de-provincie-gelderland-mbt-vragen-over-de-biomassacentrale-van-veolia-in-arnhem
2019-10-16-probos-biomassalobby-leden-adviesraad
2019-10-16-zwier-van-olst-staatsbosbeheer-directeur-at-energiehoutbv-biogrondstoffenbv-buitenlevenvakantiesbv-fsc-linkedin-profiel
2019-10-16-certiq-de-deelnemersraad-behartigt-de-belangen-van-de-deelnemers-aan-het-certificatensysteem
2019-10-16-certiq-de-deelnemersraad-certificatensysteem-certiq-avr-eneco-engie-essent-platform-bio-energie
2019-10-17-probos-pro-biomassa-lobby-betrokken-partijen
2019-10-18-eneco-bio-golden-raand-de-grootste-biomassacentrale-van-nederland
2019-10-20-buitenfonds-initiatief-van-staatsbosbeheer-zakelijke-investeerders-shell-greenchoice-microsoft
2019-10-22-eenvandaag-steeds-meer-zorgen-om-effecten-biomassacentrales-brandende-ogen-keelpijn-en-niet-kunnen-slapen-van-de-stank
2019-10-23-pbe-platformbioenergie-nieuwe-directeur-ronald-zwart-rwe-en-voorzitter-henk-wanningen-directeur-staatsbosbeheer
2019-10-26-dogwoodalliance-uncovering-the-truth-investigating-the-destruction-of-precious-forests
2019-10-26-rwe-twitter-biomassalobby-propaganda-poging-om-dogwood-alliance-natuurorganisatie-in-diskrediet-te-brengen
2019-10-29-gov-nl-tweede-kamer-der-staten-generaal-motie-verzoek-subsidies-voor-houtgestookte-biomassacentrales-stop-te-zetten
2019-10-29-gov-nl-eerste-kamer-der-staten-generaal-motie-verzoek-subsidies-voor-houtgestookte-biomassacentrales-stop-te-zetten
2019-10-30-utrecht-university-copernicus-instituut-martin-junginger
2019-10-30-nos-onderzoek-biomassacentrales-stoten-meer-co2-uit-dan-steenkoolcentrales
2019-10-31-agro-chemie-biomassacentrales-veroorzaken-20-procent-meer-uitstoot-dan-kolencentrales
2019-10-31-rwe-ag-lobby-facts-database-information
2019-11-01-beon-probos-btg-borgman-beheer-advies-biomassalobby-actieplan-biomassa-en-landschapsonderhoud-in-overijssel
2019-11-02-gov-nl-tweedekamer-vragen-en-antwoorden-over-het-gebruik-van-biomassa-als-energiebron
2019-11-03-gov-nl-pbl-klimaat-en-energieverkenning-2019
2019-11-03-rwe-annual-report-2018
2019-11-04-lobbyfacts-organizations-registered-as-paid-pro-biomass-lobby-in-european-institutions
2019-11-04-greendeal-bio-energie-centrale-bec-essent
2019-11-04-lobbyfacts-organizations-registered-as-paid-pro-biomass-lobby-in-european-institutions
2019-11-05-sciencemag-degradation-and-forgone-removals-increase-the-carbon-impact-of-intact-forest-loss-by-626-percent
2019-11-08-thefab-biofuelwatch-dogwoodalliance-environmentalpapernetwork-letter-to-rwe-financiers-on-the-risks-of-investing-in-biomass
2019-11-08-thefab-brief-aan-de-financiers-van-rwe-over-de-investeringsrisicos-van-biomassa
2019-11-12-nrdc-burnout-eu-clean-energy-policies-lead-forest-destruction
2019-11-12-gov-nl-eerste-kamer-motie-subsidies-voor-hout-bijstook-in-kolencentrales-op-zo-kort-mogelijke-termijn-stop-zetten
2019-11-13-probos-biomassalobby-stand-van-zaken-bos-in-nederland
2019-11-13-forisk-north-american-wood-pellet-exports-q4-2019-update
2019-11-13-theguardian-air-pollution-particles-linked-to-brain-cancer-in-new-research
2019-11-13-bnnvara-onderzoekers-verband-tussen-fijnstof-en-hersentumoren
2019-11-14-gov-nl-tweedekamer-schriftelijke vragen-gebruik-van-biomassa-als-energiebron
2019-11-14-thefab-onderzoeksrapport-biomassavrije-energieleveranciers
2019-11-14-omroepgelderland-actiegroepen-starten-campagne-voor-biomassavrije-energieleveranciers
2019-11-15-arnhemspeil-handleiding-wat-kunt-u-doen-tegen-de-biomassacentrale-van-veolia-in-arnhem
2019-11-17-rbcn-rwe-essent-meet-the-board
2019-11-19-rwe-essent-cato-consortium
2019-11-19-gov-nl-tweede-kamer-beantwoording-vragen-over-inzet-van-biomassa-als-energiebron
2019-11-19-gov-nl-eerste-kamer-motie-per-direct-nieuwe-subsidieverlening-voor-biomassacentrales-stop-zetten
2019-11-20-gov-nl-tweede-kamer-motie-herzien-van-het-biomassabeleid
2019-11-20-gov-nl-tweede-kamer-motie-milieuvergunning-voor-alle-biomassacentrales
2019-11-20-gov-nl-tweede-kamer-motie-geen-nieuwe-beschikkingen-voor-biomassacentrales
2019-11-20-gov-nl-tweede-kamer-motie-normen-voor-stikstof-en-fijnstof-voor-installaties-en-onderhoud-van-biomassacentrales
2019-11-20-gov-nl-tweede-kamer-motie-kosten-en-baten-sde-plus-voor-biomassa-energiebesparende-maatregelen-inzichtelijk-maken
2019-11-22-gov-nl-minez-voorstel-voor-het-klimaatplan
2019-11-22-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-wetenschappers-martin-junginger
2019-11-22-edsp-eco-pro-biomass-lobbyfacts-research-part-3-scientists-martin-junginger

2019-11-22-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-wetenschappers-martin-junginger-nl
2019-11-22-commissie-corbey-biomassalobby-deelnemer-rwe-essent-directeur-peter-paul-schouwenberg
2019-11-24-arnhemspeil-verzoek-onafhankelijke-meting-uitstoot-biomassacentrale-veolia-en-ondersteuning-luchtdataproject
2019-11-25-dwa-ngos-to-dutch-government-biomass-is-not-a-lifeline-for-coal
2019-11-25-ngos-letter-to-dutch-government-end-subsidies-for-burning-biomass-in-coal-fired-power-stations-and-dedicated-biomass-plants
2019-11-26-gov-nl-prov-gelderland-biomassalobby-informatie-document-biomassa-voor-ronde-tafel-biomassa
2019-11-26-greenpeace-bio-energie-oppassen-geblazen
2019-11-27-trouw-met-biomassa-subsidieer-je-klimaatverandering
2019-11-28-ser-overdracht-van-energieakkoord-naar-klimaatakkoord
2019-11-29-nrc-bomen-stoken-in-centrales-waanzin
2019-11-29-tropism-reactie-op-staatsbosbeheer-biomassale-kaalkap-film
2019-12-03-wikipedia-enexis-en-moederbedrijf-essent
2019-12-03-gov-nl-eerste-kamer-motie-geen-nieuwe-beschikkingen-voor-biomassacentrales
2019-12-03-gov-nl-eerste-kamer-motie-resterende-nederlandse-kolencentrales-ombouwen-tot-biomassacentrales-is-onwenselijk
2019-12-03-gov-nl-eerste-kamer-motie-vervangen-kolen-voor-alternatieve-brandstof-mag-niet-leiden-tot-hogere-uitstoot
2019-12-03-gov-nl-eerste-kamer-motie-verbod-op-houtstook-voor-de-opwekking-van-energie
2019-12-05-arnhemspeil-reactie-op-het-odra-veolia-fijnstofonderzoek-van-20-november-2019
2019-12-06-houtkrant-de-bosbouw-vakkrant-voor-de-bosbouw-en-houtindustrie
2019-12-09-edsp-eco-reactie-jacqueline-cramer-op-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoeksrapport-rwe-essent-en-copernicus-instituut
2019-12-10-rwe-twitter-betaalde-pro-biomassa-propaganda
2019-12-11-eu-commission-the-european-green-deal
2019-12-11-gov-nl-provincie-noord-brabant-verslag-rwe-ontwerpbesluit-biomassa-stook-amercentrale-geertruidenberg
2019-12-12-rwe-essent-pro-biomassa-lobby-presentatie-amer-centrale-waar-komt-de-warmte-voor-tilburg-eo-vandaan
2019-12-13-nrc-feiten-zoeken-zonder-werkelijkheid-pbl-onderzoek-naar-duurzame-biomassa-tbv-input-normen-sociaal-economische-raad
2019-12-17-rwe-twitter-reactie-ieabioenergy-luc-pelkmans-op-easac-biomassa-rapport
2019-12-19-arnhemspeil-reactie-op-brief-omgevingsdienst-tav-twijfel-over-de-betrouwbaarheid-en-onafhankelijkheid-van-de-odra
2019-12-19-theguardian-deforestation-world-losing-area-forest-size-of-uk-each-year-report-finds
2019-12-27-pinnacle-biomass-producer-from-roundwood-for-rwe-netherlands-woodpellets-for-bioenergy-annual-information-filings
2019-12-27-mob-ingebrekestelling-provincie-gelderland-actualisatie-omgevingsvergunning-intrekking-van-natuurvergunning-veolia
2019-12-19-gov-nl-tweedekamer-vragen-en-antwoorden-over-bomen-stoken-in-energiecentrales-waanzin
2020-00-00-bezinningsgroepenergie-geschiedenis-organisatie-bestuur
2020-01-03-edsp-eco-een-bespreking-van-de-problemen-rondom-houtkap-in-nederland
2020-01-03-gelderlander-chef-klimaat-van-de-provincie-worstelt-met-weerstand-het-is-alarmfase-nummer-1
2020-01-03-gelderlander-provincie-gelderland-geeft-tegenstanders-energiecentrales-op-biomassa-gelijk-met-forse-beperkingen
2020-01-10-gov-nl-minienw-adviesaanvraag-gezondheidsrisicos-ultrafijn-stof
2020-01-10-arnhemspeil-melding-onbetrouwbaar-bestuur-provincie-gelderland-mbt-communicatie-over-de-biomassacentrale-van-veolia
2020-01-10-gov-nl-minez-rvo-evaluatie-programma-groene-groei
2020-01-13-gov-nl-schone-lucht-akkoord-inclusief-bijlagen
2020-01-20-leffert-oldenkamp-input-rondetafelgesprekken-over-biomassa-heikele-discussiepunten
2020-01-20-leffert-oldenkamp-input-rondetafelgesprekken-over-biomassa-bondige-weergave-problematiek
2020-01-21-dogwoodalliance-joint-letter-to-the-gov-nl-pbl-on-joint-fact-finding-availability-and-application-sustainable-biomass
2020-01-25-mob-beroep-uitbreiding-wijziging-wnb-vergunning-rwe-geertruidenberg-centrale-ivm-overstap-kolen-naar-houtige-biomassa
2020-01-26-mob- gevolgen-klimaat-en-biodiversiteit-ivm-extra-uitstoot-biomassacentrale-rwe-essent-door-verbranding-houtige-biomassa
2020-01-27-mob-biofuelwatch-beroep-wet-natuurbescherming-uitbreiding-wijziging-wnb-vergunning-rwe-generation
2020-01-29-dogwoodalliance-scientific-studies-and-reports-on-the-impacts-of-industrial-scale-biomass
2020-01-30-milieudefensie-onvoldoende-hout-voor-meer-biomassacentrales
2020-02-00-cedelft-royalhaskoningdhv-biomassalobby-inbreng-pbl-rapport-toepassingen-en-beschikbaarheid-van-duurzame-biomassa
2020-02-04-rwe-cr-report-2019
2020-02-04-rwe-overall-report-2019
2020-02-05-gov-nl-tweede-kamer-brief-en-verslag-schriftelijk-overleg-kabinetsaanpak-klimaat-en-biomassabeleid-minez
2020-02-07-gov-nl-tweede-kamer-vragen-over-ontbreken-vergunningen-wet-natuurbescherming-subsidie-aanvragen-biomassa-projecten
2020-02-10-edu-nl-wur-probos-borgman-beheer-advies-bv-biomassalobby-face-the-future-bv-klimaatbos-co2-compensatie-concept
2020-02-14-arnhemspeil-reactie-op-uitnodiging-rondetafelgesprekken-en-invloed-van-de-betaalde-pro-biomassa-lobby-op-provincie-gelderland
2020-02-25-edu-wur-nl-vnbl-van-bosbeleidsplan-1994-naar-een-bossenstrategie-2020
2020-02-14-arnhemspeil-reactie-op-uitnodiging-rondetafelgesprekken-en-invloed-van-de-betaalde-pro-biomassa-lobby-op-de-provincie-gld
2020-02-20-ggd-gezondheidseffecten-van-luchtverontreiniging
2020-02-28-mob-toename-van-stikstofemissie-en-of-depositie-als-gevolg-van-massaal-stoken-op-hout-biomassa-ongewenst-en-onnodig

2020-03-01-thefab-het-maatschappelijk-debat-over-biomassa-voor-en-tegen-argumenten
2020-03-01-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-kvk-76727734-oprichter-joris-hogenboom-van-natuur-en-milieu
2020-03-03-nrc-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-zegt-we-moeten-leren-omgaan-met-die-heftige-confrontaties
2020-03-06-nrc-frits-van-beusekom-voormalig-directeur-staatsbosbeheer-hou-op-met-zinloos-rooien-van-ons-bos
2020-03-09-staatsbosbeheer-ondernemingsplan-2020-2025
2020-03-09-biofuelwatch-is-wood-based-bioenergy-climate-friendly-if-it-comes-from-residues
2020-03-10-binnenlandsbestuur-gelderse-restrictie-biomassa-krijgt-navolging
2020-03-12-rwe-our-energy-for-a-sustainable-life-annual-report-2019
2020-03-13-staatsbosbeheer-ondernemingsplan-2020-2025-gemiddeld-300-000-m3-houtoogst-per-jaar
2020-03-14-leffert-oldenkamp-bondige-weergave-biomassa-problematiek
2020-03-14-thefab-overzicht-belangenverstrengeling-staatsbosbeheer-bomenkap-voor-houtige-biomassa-productie
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomass-lobbyfacts-research-part-1-the-energy-companies
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-1-de-energiemaatschappijen
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomass-lobbyfacts-research-part-3-rwe-essent-and-the-scientists-of-the-copernicus-institute
2020-03-16-edsp-eco-pro-biomassa-lobbyfeiten-onderzoek-deel-3-rwe-essent-en-de-wetenschappers-van-het-copernicus-instituut
2020-03-16-edsp-eco-input-for-the-gov-nl-pbl-research-on-the-availability-of-sustainable-biomass-and-usage-in-the-netherlands
2020-03-16-edsp-eco-inbreng-pbl-onderzoek-tav-de-beschikbaarheid-van-duurzame-biomassa-en-de-toepassingsmogelijkheden-in-nederland
2020-03-16-edsp-eco-lijst-top-400-betrokkenen-bij-de-betaalde-pro-biomassalobby-in-nederland-inbreng-pbl-onderzoek-tbv-advies-ser
2020-03-16-cedelft-betaalde-pro-biomassa-lobby-archief-van-honderden-betaalde-pro-biomassa-rapporten-gepubliceerd-door-cedelft
2020-03-16-thefab-ook-het-biomassavirus-is-levensgevaarlijk-reactie-op-het-biomassalobby-rapport-van-royalhaskoningdhv-io-van-de-nvde
2020-03-16-thefab-reactie-met-onderbouwing-op-betaalde-pro-biomassa-lobby-rapport-van-royal-haskoningdhv-in-opdracht-van-de-nvde
2020-03-17-royalhaskoningdhv-reactie-op-commentaar-thefab-op-rapport-biomassa-vs-aardgas-rhdhv-in-opdracht-van-de-nvde
2020-03-19-gov-nl-tweedekamer-vragen-aan-minister-minez-en-klimaat-over-biomassa
2020-03-23-mo-bossen-zijn-krachtige-co2-stofzuigers-laat-ze-dus-groeien
2020-03-26-royalhaskoningdhv-rapport-warmte-uit-aardgas-of-uit-biomassa-in-opdracht-van-nvde-betaalde-pro-biomassalobby
2020-03-27-pbe-platform-bioenergie-biomassalobby-workshop-co2-prestatie-bio-energie
2020-03-30-standearth-investigation-canada-s-growing-wood-pellet-export-industry-threatens-forests-wildlife-and-our-climate
2020-03-31-edsp-eco-dringend-advies-aan-gov-nl-pbl-projectleider-onderzoek-duurzaamheid-en-inzet-biomassa-om-inbreng-mee-te-nemen
2020-03-31-gov-nl-pbl-rwe-essent-copernicus-instituut-uu-betaalde-palm-olie-biomassalobby-betrokkenheid-voorbeeld
2020-03-31-edsp-eco-research-on-the-gov-nl-pbl-rwe-essent-copernicus-institute-uu-involvement-in-the-paid-palm-oil-biomasslobby
2020-03-23-mo-bossen-zijn-krachtige-co2-stofzuigers-laat-ze-dus-groeien
2020-04-02-rwe-non-financial-report-2019
2020-04-05-rwe-biomass-50-mw-co-firing-chp-plant
2020-04-05-rwe-biomass-co-firing-expertise
2020-04-05-rwe-biomass-co-firing-project-support
2020-04-05-rwe-de-brandstof-voor-de-energietransitie
2020-04-05-rwe-eemshavencentrale
2020-04-05-rwe-grond-en-brandstoffen
2020-04-05-rwe-innogy-claim-replacing-hard-coal-with-biomass-results-in-significant-co2-savings
2020-04-05-rwe-innogy-eon-we-will-turn-rwe-into-one-of-europes-leading-power-producers
2020-04-05-rwe-owners-engineer-chp-plant-modernization
2020-04-05-rwe-turning-biomass-into-electricity
2020-04-22-staatsbosbeheer-dossier-biomassa-veelgestelde-vragen-organisaties-bio-enerco-energiehout-bv
2020-04-27-jin-stichting-nationale-koolstofmarkt-snk-eindrapportage-project-green-deal-nationale-koolstofmarkt-0-4a-co2-certificering
2020-05-04-nvde-betaalde-biomassalobby-groen-gas-informatie-document
2020-05-06-thefab-rectificatieverzoek-biomassa-vs-import-gas-rapport-royalhaskoningdhv-in-opdracht-van-nvde-betaalde-pro-biomassa-lobby
2020-05-06-nature-deforestation-and-world-population-sustainability-a-quantitative-analysis
2020-05-06-thefab-rectificatieverzoek-nos-publicatie-biomassa-vs-import-gas-rapport-royalhaskoningdhv-io-van-nvde-biomassa-lobby
2020-05-07-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-jaarverslag-2019-opgesteld-door-gert-jan-nabuurs-van-edu-nl-wur
2020-05-08-gov-nl-pbl-studie-opmaat-naar-duurzaamheidskader-biomassa
2020-05-08-gov-nl-pbl-beschikbaarheid-en-toepassingsmogelijkheden-van-duurzame-biomassa-zoektocht-naar-gedeelde-feiten-opvattingen
2020-05-08-mob-kritische-reactie-johan-vollenbroek-op-pbl-rapport-beschikbaarheid-en-toepassingsmogelijkheden-van-duurzame-biomassa
2020-05-08-thefab-reactie-op-pbl-rapport-beschikbaarheid-en-toepassingsmogelijkheden-van-duurzame-biomassa
2020-05-09-gov-nl-minez-rvo-subsidie-en-financieringswijzer-stimulering-duurzame-energieproductie-sde-biomassa-duurzaamheidseisen
2020-05-13-easac-iea-bioenergy-critique-of-easac-publications-on-forest-bioenergy
2020-05-14-20-ngos-letter-to-vice-president-eu-commission-timmermans-reviewing-the-eu-s-bioenergy-policies
2020-05-15-60-ngos-letter-to-vice-president-eu-commission-timmermans-bioenergy-policy-impacts-on-climate-environment-and-biodiversity
2020-05-15-50-scientists-letter-to-european-parliament-request-to-recognise-relation-forests-climate-change-and-mitigate-proforestation
2020-05-22-pbe-platform-bio-energie-betaalde-pro-biomassalobbyorganisatie

2020-05-22-edsp-eco-reactie-op-antwoorden-minister-wiebes-op-tweede-kamer-vragen-over-biomassa
2020-05-26-usda-report-dutch-wood-pellet-imports-surge-to-a-new-record
2020-05-29-staatsbosbeheer-over-staatsbosbeheer-dossiers-biobased-economy
2020-05-30-thefab-brandbrief-aan-ser-met-oproep-om-de-sde-subsidie-voor-biomassaverbranding-stop-te-zetten
2020-06-02-trouw-natuurstichting-roept-kamer-op-sta-niet-toe-dat-boseigenaren-een-halve-hectare-bos-mogen-kappen
2020-06-04-kalavastra-urgenda-onderzoeksrapport-een-co2-neutraal-energiesysteem-met-en-zonder-biomassa
2020-06-04-greendeals-koolstofmarkt-krijgt-handen-en-voeten
2020-06-05-bnnvara-mob-biomassacentrale-diemen-stoot-giftige-stoffen-uit
2020-06-06-edsp-eco-inbreng-res-reactie-op-voorstel-warmtenetten-verwarmt-doormiddel-van-het-verbranden-van-biomassa
2020-06-07-int-scientists-comment-on-strengers-and-elzenga-gov-nl-pbl-report-on-the-availability-and-applications-of-sustainable-biomass
2020-06-09-edsp-eco-verzoek-aan-ser-om-een-eerlijk-biomassa-advies-aan-het-kabinet-te-leveren
2020-06-15-eu-commission-aanbevelingen-rechtskader-voor-beeindiging-en-ommekeer-eu-bevorderde-ontbossing-op-wereldniveau
2020-06-22-stichting-nationale-koolstofmarkt-snk-informatieblad
2020-06-23-bio-energy-eu-lobby-forest-based-sector-stakeholders-seeking-member-states-decisions-on-forests-and-nature
2020-06-23-biogeosciences-understanding-the-uncertainty-in-global-forest-carbon-turnover
2020-06-25-fern-eu-biodiversity-restoration-briefing-how-european-forests-can-help-tackle-the-climate-crisis
2020-06-25-stuurgroepnationalebiomassa-brief-aan-minister-van-lnv-schouten-oprichting-stuurgroep-klimaatakkoord-biomassa
2020-06-26-gov-nl-minez-rvo-routekaart-nationale-biogrondstoffen-naar-een-groter-aanbod-en-betere-benutting
2020-06-26-natuur-en-milieu-biomassalobby-de-rol-van-biomassa-in-een-duurzame-economie-biomassavisie-2020
2020-06-26-cedelft-betaalde-probiomassalobby-convenant-duurzaamheid-biomassa-jaarrapportage-2019-en-mid-term-evaluatie
2020-06-29-klimaatakkoord-nederland-kan-10-miljoen-ton-extra-biogrondstoffen-produceren
2020-07-01-nature-abrupt-increase-in-harvested-forest-area-over-europe-after-2015
2020-07-01-theguardian-europe-losing-forest-to-harvesting-at-alarming-rate-data-suggests
2020-07-02-eoswetenschap-europese-bossen-wordt-meer-gekapt
2020-07-03-mo-ontbossing-europa-gaat-steeds-sneller
2020-07-04-wyniasweek-europa-maakt-de-kachel-aan-met-zijn-bossen
2020-07-06-edu-scientists-comments-on-gov-nl-pbl-biomass-report-on-the-availability-and-applications-of-sustainable-biomass
2020-07-06-pfpi-paper-tiger-report-why-the-eu-s-red2-biomass-sustainability-criteria-fail-forests-and-climate
2020-07-07-gov-nl-minez-rvo-biomassalobby-de-korte-en-de-lange-koolstofkringloop
2020-07-09-tno-emissiereductie-en-mogelijke-normering-voor-verbranding-vaste-biomassa-in-biomassaketels
2020-07-10-ser-biomassa-in-balans-een-duurzaamheidskader-voor-hoogwaardige-inzet-van-biogrondstoffen
2020-07-16-beon-door-biomassalobby-betaalde-wetenschappers-reageren-op-het-ser-advies-biomassa-in-balans
2020-07-27-thefab-rectificatieverzoek-ftm-publicatie-de-zin-en-onzin-van-biomassa
2020-07-30-thefab-rectificatieverzoek-ftm-publicatie-de-zin-en-onzin-van-biomassa-volledige-discussie
2020-07-30-oko-the-climate-impact-of-forest-and-land-management-in-the-eu-and-the-role-of-current-reporting-and-accounting-rules
2020-07-31-fsc-nl-national-risk-assessment-for-the-netherlands
2020-08-06-ciep-clingendael-eu-lobbyfacts-database-information-2019
2020-08-06-greenpeace-milieudefensie-wnf-natuur-en-milieu-oproep-om-biomassa-bijstook-in-kolencentrales-per-direct-te-stoppen
2020-08-12-rwe-investor-presentation
2020-08-16-rwe-our-energy-for-a-sustainable-life
2020-08-23-biomassalobby-bv-nl-brief-aan-ministeries-als-reactie-op-ser-advies-biomassa-in-balans
2020-08-25-mob-bezwaarschrift-arnhemspeil-awn-bba-tegen-weigering-van-verzoek-tot-handhaving-van-de-natuurvergunning-2019
2020-08-26-easac-call-on-eu-to-correct-biomass-carbon-accounting-rules
2020-08-26-easac-call-on-eu-to-correct-biomass-carbon-accounting-rules-stop-perverse-climate-impact-of-biomass
2020-08-26-groene-staatsbosbeheer-dit-is-landbouw-met-bomen-kaalkap-platgereden-bosgrond
2020-08-27-gov-nl-minez-beantwoording-kamervragen-over-het-onmiddellijk-stopzetten-van-biomassa
2019-08-28-arnhemspeil-reactie-provincie-gelderland-vergunningen-veolia-biomassacentrale-ipkw-arnhem
2020-09-00-climateneutralgroup-team-and-the-international-carbon-reduction-and-offset-alliance-icroa
2020-09-01-nvde-paid-biomasslobby-a-study-into-a-100-percent-renewable-energy-system-in-the-netherlands-in-2050
2020-09-02-fsc-richard-donovan-sbp-paid-biomass-lobby-green-paper-conversion-66-percent-biomass-certified-by-sbp
2020-09-07-rwe-grond-en-brandstoffen-biomassa-biogas
2020-09-08-bbc-eu-says-one-in-eight-deaths-is-linked-to-pollution
2020-09-08-eea-tackling-pollution-and-climate-change-in-europe-will-improve-health-and-well-being-especially-for-the-most-vulnerable
2020-09-08-pbe-biomassalobby-bv-gebruik-van-houtige-biomassa-voor-energieopwekking-jaarrapportage-2019
2020-09-14-eu-commission-greenhouse-gas-emissions-from-land-use-forestry-co2-offsets-submission-fern
2020-09-25-gov-nl-minim-verslag-stakeholdersbijeenkomst-voornemen-wijzing-emissiegrenswaarden-biomassa
2020-09-25-gov-nl-minim-presentatie-stakeholdersbijeenkomst-voornemen-wijzing-emissiegrenswaarden-verbranding-biomassa
2020-09-26-staatsbosbeheer-dossiers-biomassa-reactie-op-video-biomassa

2020-10-01-geschillencommissie-biomassa-bevindingen
2020-10-06-guardian-air-pollution-particles-in-young-brains-linked-to-alzheimers-damage
2020-10-10-volkskrant-hout-als-energiebron-is-schadelijk-voor-het-klimaat-10-redenen-om-geen-biomassa-te-verbranden
2020-10-13-pfpi-five-questions-for-gov-nl-minez-about-the-purpose-of-burning-woody-biomass-in-the-netherlands
2020-10-13-leffert-oldenkamp-aanvullende-argumentatie-tegen-het-gebruik-van-biomassa
2020-10-13-eu-eea-state-of-nature-in-the-eu-results-from-reporting-under-the-nature-directives-2013-2018
2020-10-13-edu-nl-uu-copernicus-bio-based-economy-door-rwe-essent-betaalde-biomassalobby-wetenschapper-martin-junginger-factcheck
2020-10-14-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-notitie-voor-rondetafel-biomassa-minez
2020-10-14-gov-nl-tweede-kamer-commissie-voor-economische-zaken-en-klimaat-rondetafelgesprek-biomassa
2020-10-14-volkskrant-bij-economische-zaken-zit-vooral-de-pro-biomassalobby-aan-tafel
2020-10-14-nioo-knaw-wur-rol-van-biomassa-in-de-energietransitie-position-paper-voor-rondetafelgesprek-biomassa
2020-10-15-nature-scientific-report-large-trees-are-disproportionately-important-concerning-carbon-storage-and-wider-impact-on-ecosystem
2020-10-16-gov-nl-minez-kamerbrief-over-duurzaamheidskader-biogrondstoffen
2020-10-21-rwe-essent-green-gold-label-international-certification-programme-for-sustainable-biomass-website
2020-10-21-rwe-essent-green-gold-label-ggl-peter-paul-schouwenberg-andre-faaij-kees-boon-jeroen-oorschot-alessia-capurso-paul-bins
2020-10-23-nrc-een-boze-professor
2020-10-27-mob-desastreuze-consequenties-vergunningverlening-verdubbeling-bijstook-kolencentrale-eemshaven-rwe
2020-10-27-thefab-verzoek-aan-nienke-homan-af-te-zien-van-een-positief-besluit-over-de-vergunning-voor-biomassa-bijstook-rwe-eemshaven
2020-10-28-dvhn-verdubbeling-bijstook-kolencentrale-nog-niet-rond
2020-11-02-thefab-brandbrief-aan-ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat-tav-sde-subsidies-biomassa
2020-11-17-gov-nl-minlnv-uitwerking-ambities-en-doelen-landelijke-bossenstrategie-en-beleidsagenda-2030
2020-11-18-staatsbosbeheer-ministerie-van-lnv-presenteert-nieuwe-bossenstrategie
2020-11-18-trouw-minister-schouten-wil-bomen-planten-collega-van-nieuwenhuizen-wil-ze-kappen
2020-11-22-mob-zienswijze-namens-arnhems-peil-mbt-ontwerpbeschikking-omgevingsvergunning-biomassacentrale-van-veolia-ipkw-arnhem
2020-11-24-denkhausbremen-joint-statement-no-overexploitation-of-forests-for-a-wrong-energy-turnaround
2020-11-26-gov-nl-minez-verslag-van-notaoverleg-klimaat-en-energie
2020-11-26-gov-nl-minez-rvo-vbne-biomassalobby-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer
2020-11-27-lob-elf-intensive-logging-impacts-in-estonian-and-latvian-forests-biomass-report
2020-11-30-arnhemspeil-biomassacentrale-van-veolia-arnhem-mag-4x-meer-emissie-uitstoten-per-mwth-vergeleken-met-de-gascentrale
2020-12-01-elf-de-duistere-kant-van-een-houtpellet-verregaande-effecten-van-houtkap-in-de-baltische-staten
2020-12-02-natuuralert-ecologische-effecten-van-vlaktekap-op-de-kwaliteit-van-bosecosystemen
2020-12-02-telegraaf-vraag-naar-biomassa-funest-voor-bossen
2020-12-02-ggd-handreiking-verbranding-van-biomassa-en-gezondheid
2020-12-03-betaalde-pro-biomassa-lobby-brief-aan-college-en-gemeenteraad-van-zaanstad-mbt-motie-onderzoek-biomassastook
2020-12-03-greenpeace-report-the-future-of-forests-in-the-european-union
2020-12-04-gov-nl-minez-rvo-eindrapportage-convenant-schone-en-zuinige-agrosectoren
2020-12-06-bnnvara-bossen-van-de-baltische-staten-worden-verstookt-in-nederlandse-biomassa-centrales
2020-12-07-edu-nl-wur-pro-biomassa-lobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland
2020-12-09-investico-hoe-estse-bomen-worden-opgestookt-in-onze-centrales
2020-12-14-urgenda-duidelijkheid-over-kaalkap-onderzoek-sluit-aan-bij-maatregel-7-54-puntenplan-urgenda
2020-12-18-probos-biomassalobby-rapport-twee-jaar-ervaring-met-klimaatslim-bos-en-natuurbeheer-in-nederland
2020-12-18-agro-chemie-betaalde-pro-biomassalobby-zonder-biomassa-is-energieakkoord-onhaalbaar
2020-12-24-thefab-brief-aan-college-en-gemeenteraad-zaandam-als-reactie-op-motie-onderzoek-biomassastook
2020-12-31-thefab-eindejaarsafsluiting-en-plannen-voor-2021
2021-01-01-bosenklimaat-hout-van-lage-kwaliteit-kun-je-stoken-of-storten-hoe-on-verstandig-is-houtstook
2021-01-02-arnhemspeil-verzoek-aan-tinka-chabot-mbt-de-communicatie-over-het-bomenbeleid-van-arnhem
2021-01-02-natuuralert-amendement-op-de-bossenstrategie
2021-01-04-mob-dringende-oproep-aan-banken-om-financiering-van-houtstook-te-stoppen
2021-01-13-gov-nl-minez-uitstel-beantwoording-kamervragen-over-duurzaamheid-houtige-biomassa
2021-01-13-mob-brief-aan-zijne-majesteit-de-koning-j-accuse-ik-beschuldig-het-kabinet-rutte-loopt-ten-einde
2021-01-14-guardian-carbon-neutrality-is-a-fairy-tale-how-the-race-for-renewables-is-burning-europes-forests
2021-01-15-eu-jrc-the-use-of-woody-biomass-for-energy-production-in-the-eu
2021-01-20-guardian-limiting-air-pollution-could-prevent-50000-deaths-in-europe
2021-01-25-eu-commission-jrc-the-use-of-woody-biomass-for-energy-production-in-the-eu
2021-01-26-guardian-air-pollution-linked-to-higher-risk-of-irreversible-sight-loss
2021-01-07-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-paul-koutstaal-van-pbl-vervangt-jacqueline-cramer-als-voorzitter
2021-01-27-mob-nieuws-over-aangifte-van-fraude-door-vattenfall-inzake-vergunningprocedure-nieuw-te-bouwen-biomassacentrale-te-diemen
2021-01-28-trouw-nieuwkomers-joris-thijssen-pvda-en-henri-bontenbal-cda-twisten-over-de-klimaataanpak
2021-01-29-mo-europees-rapport-hout-slechter-dan-fossiele-brandstoffen-voor-energie

2021-02-05-mob-overstapcampagne-stap-over-naar-een-biomassavrije-energieleverancier
2021-02-11-epa-gov-us-wood-smoke-and-your-health
2021-02-14-nature-today-dood-hout-leeft
2021-02-18-staatsbosbeheer-dossiers-biomassa-feiten-en-cijfers-over-biomassa
2021-02-24-eea-state-of-nature-in-the-eu-results-from-reporting-under-the-nature-directives-2013-2018
2021-02-24-staatsbosbeheer-biomassalobby-campagne-nederland-plant-bomen
2021-03-01-edsp-eco-onderzoeksrapport-echt-groen-energieadvies-2021
2021-03-10-greenpeace-certification-schemes-such-as-fsc-are-greenwashing-forest-destruction
2021-03-15-greenpeace-report-certification-not-a-solution-to-deforestation-forest-degradation-and-ecosystem-conversion
2021-03-18-trouw-het-is-kiezen-tussen-dennen-of-stuivende-duinen
2021-03-23-gemeente-arnhem-beantwoording-vragen-boekjes-simon-klingen-lobbybrief-kees-hin-gemeenteraad-tav-destructief-bomenbeleid
2021-03-30-natuurenmilieu-biomassalobby-factsheet-biogrondstoffen-voor-nederlandse-kolencentrales
2021-04-04-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-jaarverslag-2020-opgesteld-door-gert-jan-nabuurs-van-edu-nl-wur
2021-04-09-biomassalobby-bv-nl-brief-informateur-en-fractievoorzitters-over-bio-economie
2021-04-21-thefab-open-letter-to-eu-president-forests-must-be-protected-not-burned-for-energy
2021-04-23-thefab-brandbrief-tweede-kamer-verzoek-stopzetting-subsidie-biomassaverbranding
2021-05-12-fsc-nl-jaarverslag-2020-in-gesprek-met-frans-timmermans-redd-plus-business-initiative-rbi-en-oa-greenchoice-en-essent
2021-05-20-staatsbosbeheer-jaarverslag-2020
2021-05-19-groningen-gemeenteraad-regionale-energiestrategie-res-toespraak-boomwachters
2021-06-03-greenpeace-ontbossing-in-baltische-staten-door-nederlandse-biomassaverbranding
2021-06-03-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-biomassalobby-klimaatslim-beheer-van-bestaande-bossen
2021-06-03-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-facethefuturebv-probos-methode-vaststelling-emissiereductie-co2-eq-nieuw-bos
2021-06-03-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-facethefuturebv-probos-methode-vaststelling-emissiereductie-co2-eq-klimaatslim-bosbeheer
2021-06-14-facethefuturebv-carbon-certificates-from-national-carbon-market-foundationsnk-bosgroepen-and-probos-initiative
2021-06-24-staatsbosbeheer-presentatie-business-developer-jan-pieter-peijs-verdienmodellen-tbv-nationale-bossenstrategie-co2-certificaten
2021-06-25-gov-nl-ienw-beantwoording-vragen-staatssecretaris-inzake-appreciatie-ser-advies-over-een-duurzaamheidskader-voor-biomassa
2021-07-05-somo-how-dutch-government-subsidies-for-estonian-biomass-aggravate-the-biodiversity-and-climate-crisis
2021-07-07-greenpeace-nl-natuurschade-in-estland-voor-biomassa-nederland-milieuorganisaties-stappen-uit-convenant
2021-07-07-greenpeace-nederland-de-biomassa-leugen-exit-convenant-duurzaamheid-biomassa
2021-07-14-bomenbond-arnhem-verslag-van-gesprek-met-de-gemeente-mbt-beleid-gemeentelijke-bossen-en-landgoederen-rondom-arnhem
2021-07-16-eu-nieuwe-eu-bosstrategie-voor-2030
2021-07-16-eu-nieuwe-eu-bosstrategie-voor-2030-bijlage
2021-07-16-eu-the-3-billion-tree-planting-pledge-for-2030-new-eu-forest-strategy-for-2030
2021-07-16-eu-the-3-billion-tree-planting-pledge-for-2030-new-eu-forest-strategy-for-2030-summary
2021-07-23-rabobank-stichting-nationale-koolstofmarkt-how-to-unlock-the-green-potential-of-the-agricultural-sector-voluntary-carbon-credits
2021-07-28-platformco2neutraal-over-onze-certificaten
2021-07-31-platformco2neutraal-over-ons
2021-09-17-gov-nl-minlnv-mededeling-eu-bossenstrategie
2021-09-27-pbe-platformbioeconomie-betaalde-biomassalobby-gebruik-biomassa-in-nederland-77-procent-gecertificeerd-duurzaam
2021-09-30-gov-nl-minez-brief-tweede-kamer-antwoord-stimulering-duurzame-energieproductie-sde-verzoek-uitsluiten-houtige-biomassa
2021-10-01-natuuralert-notitie-bossenstrategie-tbv-de-vaste-commissie-lnv
2021-10-04-guardian-biomass-is-promoted-as-a-carbon-neutral-fuel-but-is-burning-wood-a-step-in-the-wrong-direction
2021-10-22-eu-enerdata-study-on-energy-subsidies-and-other-government-interventions
2021-10-22-nos-wat-doen-politici-na-de-politiek-er-zou-een-afkoelperiode-moeten-zijn
2021-10-27-biomassalobby-bv-nl-ccs-warmtenet-pleidooi-shell-vattenfall-eneco-tennet-stedin-nvde-gasunie-ennatuurlijk-veolia-enexis-etc
2021-10-28-fern-drawbacks-of-intensive-forestry-and-the-solutions-offered-by-close-to-nature-practices
2021-11-10-mongabay-cop26-eu-is-committed-to-forest-biomass-burning-to-cut-fossil-fuel-use
2021-11-18-econultancy-rapport-quickscan-wet-natuurbescherming-voedselbos-hilkensberg
2021-11-22-voedselbos-hilkensberg-word-bosbeschermer-informatie
2021-11-23-gov-nl-tweede-kamer-vaststelling-van-de-begrotingsstaten-van-het-minlnv-en-diergezondheidsfonds
2021-11-23-stentor-steenwijkerland-geen-parijs-of-tokyo-maar-steenwijkerwold-6-vragen-en-5-antwoorden-over-het-co2-bos
2021-11-25-econsultancy-quickscan-wet-natuurbescherming-voedselbos-hilkenberg
2021-11-30-edu-nl-wur-weer-minder-bos-bosoppervlakte-in-nederland-is-in-de-afgelopen-vier-jaar-met-1925-hectare-afgenomen
2021-12-01-arnhemspeil-inspraak-marloes-spaander-tav-het-warmtenet-van-vattenfall-gestookt-op-import-afval-en-biomassa
2021-12-06-cedelft-biomassalobby-rapport-duurzaamheidsranking-nederlandse-elektriciteitsleveranciers-overzicht-greenchoice-2021
2021-12-08-rtvoost-in-steenwijkerwold-bedrijven-compenseren-via-staatsbosbeheer-co2-uitstoot-in-een-klimaatbestendig-bos
2021-12-13-wise-onderzoek-duurzaamheid-nederlandse-stroom-leveranciers-2021
2021-12-14-eneco-blijft-duurzaamste-stroomleverancier-van-de-grote-energiebedrijven-dankzij-betaalde-lobby-natuur-en-milieu
2021-12-14-vnbl-staatsbosbeheer-levert-certificering-van-koolstofvastlegging-door-nieuw-bos-green-deal-snk-nationale-koolstofmarkt

2021-12-22-gov-nl-prov-gelderland-handhaving-ivm-emissie-van-ammoniak-biomassacentrale-arnhem-veolia-ipkw
2022-01-02-nos-petitie-tegen-uitreiking-eredoctoraat-frans-timmermans-ruim-23574-keer-ondertekend
2022-01-04-ftm-eurocommissaris-timmermans-plant-bossen-aan-op-drijfzand
2022-01-14-eu-three-billion-additional-trees-by-2030-declaration-of-honour
2022-01-14-natuuralert-haal-kaalkap-uit-de-nationale-bossenstrategie
2022-01-19-bnnvara-opletten-jetten-trap-niet-in-biomassaplannen-timmermans
2022-01-25-gelderlander-biomassacentrale-veolia-krijgt-hoge-uitstoot-ammoniak-niet-onder-controle-vier-keer-de-overschrijding-is-absurd
2022-01-27-hallohorstaandemaas-jeroen-en-marloes-beginnen-helemaal-opnieuw-en-gaan-een-voedselbos-in-broekhuizen-realiseren
2022-02-04-ad-milieugroepen-dagen-brussel-opstoken-van-bossen-is-geen-klimaatbijdrage
2022-02-08-ad-greenpeace-komt-in-actie-bij-staatsbosbeheer-in-amersfoort-schaamteloze-samenwerking-met-shell
2022-02-09-beon-biomassalobby-informatiesessie-bio-energie-provinciale-staten
2022-02-17-staatsbosbeheer-wob-besluit-natuur-beheerplannen-en-schouwrapporten
2022-02-17-staatsbosbeheer-wob-besluit-natuur-beheerplannen-en-schouwrapporten-fsc-verplichting-non-compliant
2022-02-28-easac-forest-bioenergy-update-beccs-and-its-role-in-integrated-assessment-models
2022-03-07-gov-nl-minvws-rivm-tno-ggd-uu-samentvatting-samenwerking-houtrookonderzoek
2022-03-08-fern-six-problems-with-beccs
2022-04-05-fda-future-on-fire-how-the-eu-burns-trees-in-the-name-of-renewable-energy
2022-04-15-stichting-nationale-koolstofmarkt-snk-proces-uitgifte-certificaten-van-plan-tot-certificaat
2022-04-22-gov-nl-minezk-minienw-brief-stimulering-duurzame-energieproductie-biobrandstoffen
2022-04-26-tinus-pulles-opinion-piece-co2-emissions-from-biomass-combustion-accounting-of-co2-emissions-from-biomass-under-the-unfccc
2022-04-29-groningenseaports-vergadering-van-aandeelhouders-verkoop-terrein-aan-wood-trading-and-technologies-zagerij-staatsbosbeheer
2022-05-07-edu-nl-wur-biomassalobby-natuur-en-milieu-minlnv-en-pbl-zevende-nederlandse-bosinventarisatie
2022-05-16-gov-nl-minezk-beantwoording-tweede-kamer-vragen-over-complete-boomverbrandingen-voor-biomassa
2022-06-04-voedselbos-hilkensberg-onderzoek-vleermuizen-nioo-knaw
2022-06-17-gov-nl-rivm-inventarisatie-van-benodigde-maatregelen-om-who-advieswaarden-voor-luchtkwaliteit-in-2030-te-realiseren
2022-06-22-gov-nl-prov-gelderland-voornemen-opleggen-dwangsom-veolia-ivm-overschreiding-uitstoot-biomassacentrale-ipkw-arnhem
2022-06-22-vbne-biomassalobby-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap-presentatie
2022-07-08-kin-klimaatonderzoek-initiatief-nederland-wetenschappelijke-klimaatraad-wkr-biomassa-ccs-koolstofmarktlobby-advies
2022-07-19-eu-three-billion-additional-trees-by-2030-visual-guidelines
2022-07-18-gelderlander-24-miljoen-subsidie-voor-vattenfall-om-om-heel-arnhem-malburgen-oost-versneld-aan-te-sluiten-op-warmtenet
2022-07-27-guardian-air-pollution-is-likely-to-raise-dementia-risk-find-uk-government-experts
2022-07-29-wosten-juridisch-advies-wie-is-cees-veerman-oud-minister-of-wolf-in-schaapskleren
2022-08-00-dagblad070-staatsbosbeheer-niet-eerlijk-over-bomenkap-haage-bos
2022-08-16-snl-subsidiestelsel-natuur-en-landschapsbeheer-programma-van-eisen-certificering-voor-natuurbeheerders
2022-08-26-vbne-biomassalobby-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap
2022-08-31-avih-position-paper-marktverstoring-door-staatsbosbeheer
2022-08-31-vbne-biomassalobby-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap-artikel
2022-09-06-vbne-biomassalobby-gedragscode-soorten-bosbeheer-2022-ontheffing-voor-kaalkap-en-verstoren-beschermde-soorten
2022-09-12-vogelbescherming-eu-subsidie-voor-biomassa-bedreigt-europese-bossen
2022-09-28-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-dag-geen-social-media-omdat-xr-einde-eist-aan-greenwashing-praktijken-shell
2022-10-02-eu-retaining-deadwood-disturbed-forests-reduces-changes-soil-fungal-communities-and-promotes-regeneration
2022-10-04-gelderlander-milieuactivisten-marloes-en-jeroen-spaander-zeggen-arnhem-vaarwel-maar-ze-zijn-nog-niet-van-ons-af
2022-10-17-chathamhouse-why-burning-biomass-is-not-zero-carbon
2022-10-24-staatsbosbeheer-aanplant-nieuw-bos-verloopt-nog-niet-snel-genoeg
2022-10-24-klimaatcoalitie-reactie-op-het-advies-van-de-taskforce-klimaatonderzoek-tav-het-klimaatonderzoek-initiatief-nederland
2022-10-29-bosgroepen-fsc-group-certificate-c011833cu-fm-coc-02-2022-products-roundwood-fuel-wood
2022-11-03-nrdc-government-subsidies-for-electricity-generation-and-combined-heat-and-power-chp-from-solid-biomass
2022-11-08-control-union-certifications-fsc-certification-unie-van-bosgroepen-incl-lijst-van-alle-organisaties-cy-fm-co-011833
2022-11-10-nrdc-countries-increase-biomass-subsidies-despite-cop27-pledge
2022-11-10-comiteschonelucht-nederland-in-top3-op-internationale-lijst-van-grootste-biomassasubsidieverstrekker
2022-11-11-edu-nl-ru-de-lulucf-verordening-en-koolstofcertificaten-van-twee-walletjes-eten
2022-12-02-ad-vijf-miljoen-bomen-dankzij-shell-liever-niet-zegt-utrechtse-politiek
2022-12-02-gov-nl-algemene-rekenkamer-bosbeheer-in-beeld-staatsbosbeheer-en-de-bossenstrategie
2022-12-06-gov-nl-algemene-rekenkamer-brief-aan-tweede-kamer-bosbeheer-in-beeld-staatsbosbeheer-en-de-bossenstrategie
2022-12-06-trouw-bosbeleid-is-chaos-10-procent-extra-bos-aanplanten-gaat-niet-lukken-zegt-algemene-rekenkamer
2022-12-13-euractiv-biomass-drives-wedge-in-eu-parliament-over-renewables-permitting-rules
2022-12-15-change-nieuwe-eu-wet-voor-ontbossingsvrije-producten-is-een-feit-nalatigheid-wordt-beboet
2022-12-16-frdo-briefing-european-green-deal
2023-01-18-guardian-revealed-more-than-90-percent-of-rainforest-carbon-offsets-by-biggest-certifier-are-worthless-analysis-shows

2023-01-26-biomassalobby-bv-platformbioeconomie-25-jaar-platform-bio-economie
2023-02-08-bnnvara-certificeren-op-papier-zonder-naar-het-bos-te-kijken
2023-02-08-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-nationaleco2markt-nl-over-snk-wie-zijn-onze-deelnemers
2023-02-13-gov-nl-cop-oppervlakte-bos-in-nederland-1970-2021
2023-02-15-bnnvara-de-green-deal-is-brandhout-ergste-vorm-van-greenwashing-is-biomassa
2023-02-16-gov-nl-minlnv-cie-convocatie-technische-briefing-onderzoek-algemene-rekenkamer-rapport-staatsbosbeheer-en-bossenstrategie
2023-02-22-gov-nl-minez-rvo-verificatieprotocol-duurzaamheid-biomassa-aantonen-van-red2-duurzaamheid-voor-sde-en-eu-ets
2023-03-05-snl-stichting-certificering-certificering-en-audits-soorten-certificaten
2023-03-08-klimaatcoalitie-brandbrief-kamermeerderheid-voor-ondermijning-rechtsstaat
2023-03-08-rbi-redd-plus-business-meerjarenplan-2023-2026
2023-03-12-wwf-living-planet-report-nl-2023-kiezen-voor-natuurherstel
2023-03-17-hier-klimaatbureau-samenvatting-van-de-jaarrekening-en-bestuursverslag-2022
2023-03-21-longfonds-factsheet-gezonde-lucht
2023-03-22-klimaatcoalitie-ngo-s-call-for-the-eu-to-reject-carbon-offsets
2023-03-27-sciencebasedtargets-biomass-lobby-to-strengthen-technical-decision-making-chaired-by-kornelis-blok-co2-credits-market
2023-03-28-gov-nl-minienw-pbl-klimaat-en-energieverkenning-2022
2023-03-28-gov-nl-prov-gelderland-beslissing-bezwaarschrift-biomassacentrale-veolia-arnhem-info-en-dwangsom-overtreding
2023-03-09-gov-nl-minezk-beantwoording-vragen-miljoenen-overheidsgeld-op-het-spel-biomassacentrale-gelderland
2023-03-24-gov-nl-minezk-benoeming-nieuwe-leden-wetenschappelijke-klimaatraad-wkr-biomassalobby-beccs-lobby
2023-03-30-wwf-zonder-grootschalig-natuurherstel-verdwijnt-belangrijke-natuur-in-nederland
2023-04-11-ecorys-evaluatie-staatsbosbeheer
2023-04-12-climateneutralgroup-presentatie-jos-cozijnsen-lunchen-met-nieuwe-energie-de-werking-van-de-co2-markt
2023-04-14-verbiedfossielereclame-jongeren-staatsbosbeheer-tegen-samenwerking-met-shell-dit-is-greenwashing
2023-04-19-energeia-lege-gasvelden-als-troef-in-het-klimaatbeleid-bio-ccs-lobby-rwe-essent
2023-05-09-cbs-minste-vertrouwen-in-de-tweede-kamer-in-10-jaar-tijd
2023-05-12-epn-biomass-carbon-accounting-is-no-longer-fit-for-purpose
2023-05-15-guardian-adverts-claiming-products-are-carbon-neutral-by-using-offsetting-face-ban
2023-05-16-gov-nl-tweede-kamer-vragen-minlnv-over-het-rapport-bosbeheer-in-beeld-over-staatsbosbeheer-en-bossenstrategie
2023-05-30-biofuelwatch-sustainable-biomass-program-sbp-certificering-op-papier-zonder-naar-het-bos-te-kijken
2023-05-31-biofuelwatch-sustainable-biomass-program-certifying-paperwork-without-looking-at-the-forest
2023-06-09-natuur-en-milieu-biomassalobby-position-paper-rondetafel-biomassa
2023-06-13-bnnvara-de-bedenkelijke-rol-van-biomassa-in-de-energietransitie
2023-06-14-somo-schadelijke-houtpellets-uit-de-baltische-staten
2023-06-15-gov-nl-tweede-kamer-rondetafelgesprek-biomassa
2023-06-15-nrdc-biofuelwatch-dwa-sef-brandbrief-cie-ezk-ronde-tafel-biomassa-tekortkomingen-sbp-cert-en-rol-martin-junginger
2023-06-15-comiteschonelucht-biomassa-en-energietransitie-een-bedenkelijke-rol-position-paper-rondetafel-biomassa-cie-ezk
2023-06-18-bomenbond-arnhem-inbreng-omgevingsvisie-teveel-uitstoot-biomassacentrale-veolia-ipkw-volgens-provincie
2023-06-20-gov-nl-tweede-kamer-het-aanvullende-klimaatpakket
2023-06-22-gov-nl-minlnv-kamerbrief-evaluatie-staatsbosbeheer-conclusie-transparantie-financien-en-beter-inzicht-doelmatigheid-benodigd
2023-06-29-bnnvara-klimaatcrisis-valt-niet-te-begrijpen-zonder-kennis-van-de-ecologische-crisis
2023-07-04-gov-nl-pbl-lessen-uit-10-jaar-natuurpact
2023-07-09-greco-navelingsrapport-nederland-vijfde-evaluatieronde-en-aanbevelingen-voorkoming-corruptie-en-bevordering-van-integriteit
2023-07-28-comiteschonelucht-biomassasubsidies-brandbrief-internationale-coalitie-milieuorganisaties-tweede-kamer
2023-08-12-parool-scherpe-kritiek-op-verbranden-klimaatneutrale-biomassa-doorgaan-is-echt-dramatisch
2023-08-22-gov-nl-clo-realisatie-natuurnetwerk-verwerving-en-inrichting-1990-2021
2023-09-00-probos-biomassalobby-debossenmakelaar-stichting-nationale-koolstofmarkt-snk
2023-09-07-fbn-biomassalobby-biomaterialen-een-blinde-vlek-in-de-transitie-naar-een-fossielvrije-economie
2023-09-21-fd-groendfonds-fors-verlies-op-overheidsleningen-aan-biomassacentrale-duiven
2023-09-25-rtlnieuws-bergen-aan-zee-strijd-om-kap-13000-bomen-we-moeten-nu-echt-ingrijpen
2023-09-27-agrochemie-de-biobased-economy-heeft-behoefte-aan-nieuw-leiderschap
2023-10-03-klimaatcoalitie-brandbrief-bezorgde-ambtenaren-zorgen-over-aanpak-klimaat-en-ecologische-crisis
2023-10-03-jin-bio-based-economy-and-bioenergy-biomassalobby-adviesbureau-van-catrinus-jepma-edu-nl-rug
2023-10-03-ftm-greenchoice-blijft-achter-de-keuze-voor-fictieve-co2-certificaten-staan
2023-10-10-csl-definitieve-eu-richtlijn-hernieuwbare-energie-aangenomen-aanjagen-boskap-voor-biomassa-blijft-van-kracht
2023-10-17-gov-nl-minbzk-brief-tweedekamer-tweede-nalevingsverslag-greco-vijfde-evaluatieronde-en-evaluatie-uncac
2023-10-18-trouw-porthos-start-definitief-met-co2-opslagproject-in-nederland
2023-10-18-portofrotterdam-biomassalobby-porthos-first-co2-storage-project-in-the-netherlands-is-launched
2023-10-20-kin-wkr-biomassalobby-klimaatonderzoek-initiatief-nederland-wetenschappelijke-klimaatraad-advies-kabinet
2023-10-20-transparency-greco-navelingsrapport-nederland-vijfde-evaluatieronde-contact-met-lobbyisten-moet-aan-banden-gelegd

2023-10-23-wwf-policy-consistency-for-climate-the-eu-case-report-summary
2023-10-24-eu-enerdata-study-on-energy-subsidies-and-other-government-interventions
2023-10-27-gov-nl-minezk-brief-aan-tweede-kamer-contouren-klimaatplan-2024
2023-10-27-gov-nl-minez-reageren-op-contouren-klimaatplan-2024-en-inek
2023-10-27-vwdr-adviescommissie-eindrapport-koester-de-democratie
2023-11-01-sinkit-biomassa-beccs-daccs-nationale-koolstofmarkt-lobby-bv-nl-carbon-removal-werkconferentie-rapport
2023-11-08-eu-nieuwe-bossenstrategie-2030-verbetering-van-de-kwantiteit-en-kwaliteit-van-de-bossen-in-de-eu
2023-11-11-klimaatcoalitie-reactie-motie-en-statenvragen-brandbrief-bezorgde-ambtenaren
2023-11-21-gov-nl-prv-gelderland-gelderse-gemeenten-ondersteund-bij-verstelling-warmtetransitie-met-meer-publieke-warmtenetten
2023-11-22-eu-proposal-for-a-regulation-of-the-european-parliament-and-of-the-council-on-nature-restoration
2023-11-29-gov-nl-minlnv-bij12-ipo-natuur-in-nederland-stand-van-zaken-eind-2022
2023-11-30-gdaf-coalition-letter-calling-on-countries-to-establish-a-declaration-to-protect-climate-critical-forests
2023-12-05-gelderlander-staatsbosbeheer-en-natuurmonumenten-grootschaldige-kap-van-55-hectare-bos-natura2000
2023-12-12-lancet-discovery-science-ambient-air-pollution-and-the-dynamic-transitions-of-stroke-and-dementia
2023-12-13-volkskrant-europese-rekenkamer-zeer-kritisch-over-brussels-beleid-rond-biobrandstoffen
2023-12-13-csl-rwe-start-controversieel-vergunningenproces-voor-biomassa-met-beccs-amercentrale
2024-01-01-nationaleco2markt-tarieven-stichting-nationale-koolstofmarkt
2024-01-01-leefmilieu-onzalig-plan-ombouw-rwe-kolencentrales-naar-biomassa-met-co2-afvang-en-opslag
2024-01-07-rwe-essent-executive-board-roger-miesen-functies
2024-01-08-vanwervenbv-over-ons-geschiedenis-90s-staatsbosbeheer-biomassa-als-biobrandstof
2024-01-09-kvk-fsc-nederland-stichting-goed-hout-en-papier-uittreksel-handelsregister-30158761
2024-01-11-wemove-petition-the-eu-must-protect-forests-not-burn-them-for-energy-petition-nl-243566-signatures-since-2020-09-00
2024-01-11-bosgroepen-unie-bosbeheer-fsc-groepscertificering-skal-cu-fm-coc-011833
2024-01-11-betterbiomass-over-ons-organisatie
2024-01-12-gov-nl-duurzame-energie-bio-energie-subsidies-voor-warmte-en-elektra-maar-niet-alleen-voor-elektra
2024-01-12-gov-nl-duurzame-energie-bio-energie-overheid-stimuleert-nuttige-biomassa-toepassingen-voor-restwarmte-en-warmtenetten
2024-01-16-bomenbond-steun-rechtszaak-gedragscode-bosbeheer-om-grootschalige-kap-te-voorkomen
2024-01-18-iea-trees-for-burning-the-biomass-controversy
2024-01-20-rbi-redd-plus-business-initiative-members
2024-01-20-rbi-redd-plus-business-about-us
2024-01-20-eneco-rbi-redd-plus-business-jan-willem-beukers-linkedin-profiel
2024-01-21-facethefuturebv-services-projectdevelopment-clients-probos-biomasslobby
2024-01-21-biomassalobbybv-nl-hollandseweg-7-wageningen-probos-sbh-vhn-avih-ewpmg-pefc-kbnl-vnbl-knb-face-ftf-fff-borgman-treeinvest
2024-01-22-joris-hogenboom-oprichter-bestuurslid-snk-nationale-koolstofmarkt-directeur-natuur-en-milieu-utrecht-docent-wur
2024-01-22-janpieter-peijs-oprichter-snk-nationale-koolstofmarkt-staatsbosbeheer-bv-duurzame-energie-adviseur
2024-01-22-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-kvk-76727734-oprichter-joris-hogenboom-van-natuur-en-milieu
2024-01-23-jin-adviesbureau-catrinus-jepma-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-green-deal-koolstofcertificaten-klimaat-eu-ets-co2
2024-01-23-hans-warmenhoven-gov-nl-minez-senternovem-advisor-ebn-bv-de-gemeynt-boardmember-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt
2024-01-23-sjaak-de-ligt-minlnv-biomassa-expert-en-projectuitvoerder-sep-stichting-face-en-face-the-future-bv-directeur-trees-for-all
2024-01-23-frank-van-hedel-minlnv-staatsbosbeheer-senior-project-developer-marketing-of-biomass-in-biobased-economy-buitenfonds
2024-01-23-debbie-kamphuis-staatsbosbeheer-bestuurslid-buitenfonds-natuurwijs-nationale-boomfeestdag-en-directeur-partnerships
2024-01-25-gov-nl-minezk-antwoorden-op-vragen-tweedekamer-over-mondiale-beleidsinzet-biogrondstoffen-en-beccs
2024-01-31-gld-boosheid-over-grootschalige-bomenkap-in-gelderland
2024-01-31-rtvutrecht-na-de-valwind-lieten-boswachters-duizenden-dode-bomen-liggen-dat-blijkt-een-gouden-zet
2024-01-31-nu-nederland-heeft-steeds-meer-moeite-met-voorkomen-van-corruptie
2024-02-01-energeia-meer-scheepvaart-naar-eemshaven-door-toekomstige-biomassacentrale-rwe
2024-02-05-bioenergyinternational-biomasslobby-sweco-to-support-gasunies-energy-infrastructure-transition
2024-02-19-edesevos-bonje-met-biomassa-10-000-m2-bos-illegaal-gekapt-en-versnipperd
2024-02-20-wytze-van-der-gaast-professor-hanze-directeur-stichting-nationale-koolstofmarkt-onderzoeker-adviesbureau-jin
2024-02-20-snk-stichting-nationale-koolstofmarkt-nationaleco2markt-nl-over-snk-organisatie-bestuur
2024-02-22-easac-to-protect-the-climate-we-need-trees-to-grow-not-to-burn
2024-02-22-easac-letter-to-wri-and-wbcsd-proper-accounting-for-wood-harvest-and-use-in-the-ghg-protocol
2024-02-27-eu-milieucriminaliteit-ep-keurt-nieuwe-lijst-van-strafbare-feiten-en-sancties-goed
2024-02-28-trouw-omgebouwde-kolencentrale-levert-niet-opeens-groene-energie-integendeel
2024-02-29-gov-nl-tweede-kamer-jaarverslag-onafhankelijk-adviseur-integriteit-2023
2024-03-00-edu-nl-wur-alumniverhaal-miriam-nienhuis-van-doremaele-directeur-vbne
2024-03-06-ennatuurlijk-oude-businessunit-rwe-essent-10-jaar-biomassa-en-warmtenetten
2024-03-11-nos-kabinet-volgt-met-tegenzin-wens-kamer-en-zal-in-eu-tegen-natuurherstelwet-stemmen
2024-03-13-edu-nl-tudelft-in-naam-van-klimaatverandering-wordt-ontbossing-juist-versneld

2024-03-14-houtwereld-staatsbosbeheer-wil-grote-zagerij-in-nederland
2024-03-26-nos-nieuwsuur-onderzoek-nevenfunctieregister-tweedekamerleden-een-derde-opgaaf-niet-in-orde
2024-04-10-gov-nl-eerste-kamer-verslag-reactie-minister-op-vragen-over-evaluatie-staatsbosbeheer
2024-04-11-xr-en-scientist-rebellion-verstoren-lobby-evenement-ondergrondse-co2-opslag-van-energiebeheer-nederland-ebn
2024-04-18-gov-nl-tweede-kamer-sterk-ontmoedigen-en-geen-subsidie-meer-voor-import-houtige-biomassa-uit-buitenland
2024-04-19-csl-implementatie-eu-richtlijn-hernieuwbare-energie-red3-nationale-wetgeving-biomassa-klimaat-en-energiebeleid
2024-04-20-ftm-de-rabobank-belooft-een-betere-wereld-met-dubieuze-co2-compensatie
2024-04-23-gov-nl-minez-beslisnota-advies-wetenschappelijke-klimaatraad-wkr-biomassa-ccs-koolstofmarktlobby
2024-04-23-gov-nl-minezk-brief-minister-aan-tweede-kamer-wetenschappelijke-klimaatraad-wkr-biomassa-ccs-koolstofmarktlobby
2024-04-24-gov-nl-tweede-kamer-verslag-schriftelijk-overleg-openstelling-sde-plus-plus-2024
2024-04-24-nu-pbl-marko-hekkert-sinkit-biomassa-beccs-daccs-nationalekoolstofmarkt-lobby-nederland-klimaatneutraal
2024-04-24-gov-nl-pbl-biomassa-biogas-beccs-lobby-ook-controversiele-opties-nodig-voor-klimaatneutraal-nederland-in-2050
2024-04-24-gov-nl-pbl-biomassa-biogas-beccs-lobby-trajectverkenning-klimaatneutraal-2050
2024-04-28-edesevos-edese-regelovertreder-biomassbv-vlucht-weg-uit-hall
2024-04-30-gov-us-eia-co2-emissions-biomass-or-biofuels-combustion-are-not-included-in-national-greenhouse-gas-emissions-inventories
2024-04-30-nu-jetten-overweegt-subsidie-voor-omstreden-biomassacentrales-ondanks-kritiek
2024-05-13-fern-clientearth-cls-rapport-verstandiger-met-hout-handleiding-implementatie-eu-red3-in-nl-wetgeving
2024-05-22-gov-nl-pbl-biomassa-biogas-beccs-lobby-2024-trajectverkenning-klimaatneutraal-2050
2024-05-24-trouw-staatsbosbeheer-bestaat-125-jaar-maar-er-is-weinig-reden-voor-een-feestje-we-zijn-miljoenen-kwijt
2024-05-30-probos-biomassalobby-rapport-houtproductie-en-gebruik-in-nederland-in-2022
2024-05-30-probos-biomassalobby-rapport-2023-functievervulling-en-ontwikkelingen-van-bossen-in-nederland
2024-06-06-csl-eu-jaarlijkse-stimuleringsubsidies-en-vrijstellingen-voor-biomassa-28-miljard-euro
2024-06-09-ftm-invloedrijk-klimaatkeurmerk-zet-de-deur-voor-afkopen-van-uitstoot-wagenwijd-open
2024-06-11-gov-nl-tweede-kamer-eu-verband-inzetten-internationale-klimaatafspraken-houtige-biomassa-is-niet-duurzaam
2024-06-12-telegraaf-verbazing-over-biomassa-draai-van-timmermans-absurd-en-ongeloofwaardig
2024-06-12-staatsbosbeheer-directeur-sylvo-thijsen-draagt-stokje-over
2024-06-14-wri-four-growing-threats-to-europe-s-forests-logging-bioenergy-wildfires-and-pests
2024-06-14-ten-executive-network-profiel-directeur-staatsbosbeheer
2024-06-16-ciep-centre-for-international-energy-policy-about-us
2024-06-17-gov-nl-minezk-staza-minister-jetten-tweede-kamer-mbt-openstelling-sde-pluplus-20240-en-resultaten-2023
2024-06-17-nu-jetten-trekt-toch-geen-subsidie-uit-voor-omgebouwde-kolencentrales-op-biomassa-maar-wel-voor-beccs-dus-alsnog-wel
2024-06-17-nos-wisselende-reacties-op-natuurwet-van-schoffering-tot-cruciale-overwinning
2024-06-18-gov-us-eia-co2-emissions-biomass-or-biofuels-combustion-not-included-in-national-greenhouse-gas-emissions-inventories-note
2024-06-18-wri-4-growing-threats-to-europe-s-forests-logging-bioenergy-wildfires-and-pests
2024-06-18-naturetoday-meer-oud-hout-en-biodiversiteit-door-stoppen-met-houtkap-en-bosbeheer
2024-06-22-marketscreener-sylvo-thijsen-active-and-non-active-positions
2024-06-23-trouw-het-aantal-grote-oude-bomen-neemt-af-in-europa-dat-is-slecht-nieuws-voor-het-klimaat-oude-bomen-nemen-meer-co2-op
2024-06-26-trouw-overheid-heeft-milieuzaken-deels-aan-zichzelf-te-wijten-stelt-adviesraad
2024-07-02-betterbiomass-nta8080-over-ons-commissie-van-deskundigen
2024-07-03-odra-voornemen-last-onder-dwangsom-overtreding-uitstoot-fijnstof-en-ammoniak-biomassacentrale-veolia-arnhem-ipkw
2024-07-05-ad-shell-drukt-op-pauzeknop-bouw-grootste-biobrandstoffenfabriek-van-europa-stilgelegd
2024-07-06-probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-downloads-internet-archief
2024-07-10-wkr-wetenschappelijke-klimaatraad-biomassa-beccs-lobby-over-de-wkr-raadsleden
2024-07-10-telegraaf-houtige-biomassa-verder-in-verdrukking-maar-onze-energiecentrales-kunnen-nu-niet-zonder
2024-07-10-nos-advies-wkr-wetenschappelijke-klimaatraad-biomasalobby-nederland-moet-co2-verwijderen-met-biomassa-en-ccs
2024-07-17-nationaleco2markt-register-co2-compensatie-certificaten-face-the-future-borgman-beheer-advies-bv-en-probos
2024-07-21-sylvo-thijsen-directeur-staatsbosbeheer-overzicht-functies-en-nevenfunctie
2024-07-21-klimaatcoalitie-reactie-wetenschappelijke-klimaatraad-en-klimaatonderzoek-initiatief-nederland-biomassa-en-beccs-lobbyadvies
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-bronnen
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-wederhoor
2024-07-21-edsp-eco-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-belangenverstrengeling-politiek-en-directeuren-staatsbosbeheer-samenvatting
2024-08-28-ftm-vooral-big-oil-profiteert-van-miljardensubsidies-voor-co2-opslag-rotterdam-porthos
2024-09-10-gelderlander-biomassacentrale-in-arnhem-stoot-weer-te-veel-giftig-gas-uit-centrale-krijgt-uitstoot-niet-onder-controle
2024-09-17-odra-last-onder-dwangsom-overtreding-uitstoot-fijnstof-en-ammoniak-biomassacentrale-veolia-arnhem-ipkw
2024-09-18-bomenbond-arnhem-oproep-benw-en-gemeenteraad-arnhem-stop-rijkssubsidie-biomassacentrale-veolia-ipkw-ivm-giftige-uitstoot
2024-09-21-bomenbond-arnhem-oproep-provincie-gelderland-stop-rijkssubsidie-biomassacentrale-veolia-ipkw-arnhem-ivm-giftige-uitstoot
2024-09-22-gemeente-arnhem-onvolledig-overzicht-raadsdossier-biomassacentrale-arnhem-veolia-ipkw
2024-09-23-gelderlander-petitie-arnhemse-bomenbond-om-subsidie-voor-arnhemse-biomassacentrale-te-stoppen

2024-09-24-bomenbond-arnhem-feitelijke-informatie-toevoeging-collegebrief-tav-giftige-uitstoot-biomassacentrale-veolia-arnhem
2024-09-25-trouw-natuurorganisaties-voeren-rechtszaak-tegen-toestaan-kaalkap-bos
2024-09-25-gemeente-arnhem-alternatieve-energiebronnen-biomassacentrale-veolia-interpellatieverzoek-weer-teveel-giftig-gas
2024-09-25-gemeenteraad-arnhem-motie-van-afkeuring-weer-te-veel-giftig-gas-bij-biomassacentrale-veolia
2024-09-25-gemeente-arnhem-motie-gemeenteraad-heeft-recht-op-kwartaalrapportage-biomassacentrale-veolia-ipkw
2024-09-25-gemeente-arnhem-ggd-onderzoek-luchtkwaliteit-risicos-biomassacentrale-veolia-ipkw
2024-09-25-bomenkapmeldpunt-natuuractiegroepen-dagen-ministerie-lvvn-voor-de-rechter
2024-09-26-bomenbond-nieuwsbericht-behandeling-beroep-gedragscode-bosbeheer-minlnv-vbne-rechtbank-arnhem
2024-09-26-gelderlander-felle-kritiek-op-biomassacentrale-vanwege-uitstoot-giftige-stoffen-gemeente-arnhem-eist-sluiting
2024-09-26-gld-arnhem-niet-geinformeerd-over-giftige-smeerpijp-wethouder-onder-vuur
2024-09-29-wikipedia-profiel-prof-dr-jacqueline-cramer
2024-09-29-ciep-centre-for-international-energy-policy-about-us-staff
2024-09-29-ciep-centre-for-international-energy-policy-partner-institutions
2024-09-29-ciep-pieter-boot-ciep-pbl-ecn-tno-gov-nl-minez
2024-10-02-nu-europese-wet-die-ontbossing-moet-tegengaan-met-jaar-uitgesteld
2024-10-02-nrc-jaarlijks-verdwijnt-wereldwijd-10-miljoen-hectare-bos-de-europese-commissie-wil-ontbossingswet-jaar-uitstellen
2024-10-04-bomenbond-arnhem-verzoek-aan-ps-gelderland-om-de-sde-subsidie-voor-de-biomassacentrale-van-veolia-te-laten-beeindigen
2024-10-06-gelderlander-hoge-uitstoot-ammoniak-geen-reden-om-bioamassacentrale-arnhem-te-sluiten
2024-10-06-enviva-usipa-paid-biomasslobby-wood-pellets-for-power-generation-challenges-and-opportunities
2024-10-09-nos-6-3-miljoen-hectare-bos-vernietigd-doelstelling-2030-raakt-uit-zicht
2024-10-09-fsc-unie-van-bosgroepen-fsc-c006314-cu-fm-coc-011833-group-certificate-details
2024-10-09-fsc-groeps-certificaat-unie-van-bosgroepen-lijst-organisaties-interne-en-externe-audits-2011-tot-2024
2024-10-09-fsc-unie-van-bosgroepen-fsc-c006314-cu-fm-coc-011833-group-certificate-members
2024-10-09-scientias-klimaatwetenschappers-slaan-alarm-we-stevenen-af-op-catastrofe
2024-10-10-trouw-het-aantal-wilde-dieren-neemt-sterk-af-en-dat-kan-ook-voor-mensen-rampzalig-zijn
2024-10-10-marcel-van-dun-woordvoerder-staatsbosbeheer-en-eneco-biomassa-en-ccs-lobby-linkedin-profiel
2024-10-10-globalbiopact-eu-paid-biomasslobby-consortium-edu-nl-uu-copernicus-institute-btg-biomass-technology-bv-nl-rsb-wip-etc
2024-10-10-2bcm-platform-groen-gas-leden
2024-10-15-cso-statement-hands-off-the-eu-deforestation-regulation-eudr
2024-10-15-trouw-het-kabinet-laat-de-vn-hangen-nog-geen-actieplan-voor-herstel-biodiversiteit-en-afwezig-bij-top
2024-10-16-parool-biomassacentrale-van-vattenfall-bij-diemen-definitief-van-de-baan-einde-aan-zes-jaar-slepende-discussie
2024-10-18-klimaatcoalitie-email-reactie-wederhoor-sbb-onderzoeksrapport-dossier-biomassalobby-en-bomenkap-staatsbosbeheer
2024-10-21-csl-brief-aan-minister-hermans-verzoek-zuivere-implementatie-red3-en-beeindiging-subsidies-biomassa-en-beccs
2024-10-30-ftm-co2-compensatie-van-shell-en-andere-bedrijven-zeer-waarschijnlijk-waardeloos
2024-11-05-klimaatcoalitie-bomenbond-reactie-consultatie-aanwijzing-gedragscodes-soortenbescherming-en-houtopstanden
2024-11-05-gov-nl-internetconsultatie-overzicht-reacties-aanwijzing-gedragscodes-soortenbescherming-en-houtopstanden
2024-11-11-airclim-bioenergy-ccs-too-little-too-expensive-and-not-net-negative
2024-11-12-bomenbond-arnhem-reactie-gedragscode-bosbeheer-wijziging-omgevingswet
2024-11-18-klimaatcoalitie-brandbrief-klimaatcrisis-bezorgde-ambtenaren
2024-11-18-klimaatcoalitie-persbericht-brandbrief-klimaatcrisis-bezorgde-ambtenaren
2024-11-18-klimaatcoalitie-brandbrief-klimaatcrisis-bezorgde-ambtenaren-inclusief-bijlage
2024-11-29-epn-burning-up-the-biosphere-a-global-threat-map-of-biomass-energy-development-2024-update
2024-11-30-volkskrant-van-timmermans-3-miljard-beloofde-bomen-is-nog-geen-procent-geplant
2024-12-02-ifab-coalition-letter-on-ira-and-forest-bioenergy
2024-12-04-ad-zwalkend-staatsbosbeheer-moet-onder-scherp-toezicht-komen
2024-12-04-indepen-hoe-staatsbosbeheer-nederland-ontbost-en-de-schatkist-plundert
2024-12-19-rechtbank-gelderland-uitspraak-beroep-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer-2022
2024-12-19-bomenbond-uitspraak-rechtszaak-gedragscode-bosbeheer
2024-12-20-vbne-biomassalobby-per-direct-geen-vrijstelling-meer-voor-uitvoeren-bosbeheer-onder-gedragscode
2024-12-20-csl-natuuractiegroepen-winnen-proces-tegen-ministerie-lvvn-vbne-geen-kaalkap-als-bosbeheermaatregel
2025-01-04-de-limburger-nieuwsartikel-red-het-bos-actie-in-broekhuizen
2025-01-09-nd-limburgs-stel-wil-bos-redden
2025-01-09-nuhorstaandemaas-marloes-en-jeroen-uit-broekhuizen-starten-inzamelingsactie-om-bos-te-kopen
2025-01-13-staatsbosbeheer-woo-verzoek-deelbesluit-inzake-sweco-voorheen-grontmij-waar-sylvo-thijsen-ook-de-directeur-van-was
2025-01-20-gov-nl-sbb-grondlimburg-q-en-a-openbare-verkoop-boskavel-op-de-hilkensberg
2025-01-23-houtwereld-geen-vrijstelling-meer-voor-bosbeheer-onder-gedragscode
2025-02-25-vbne-biomassalobby-update-tav-uitspraak-rechter-tegen-gedragscode-soortenbescherming-bosbeheer
2025-03-01-cls-vijf-grote-missers-in-nederlands-klimaatplan
2025-03-01-klimaatcoalitie-en-bomenbond-eisen-vertrek-vbne-bestuur-en-ontslag-van-directeur-miriam-nienhuis-van-doremaele

2025-03-02-staatsbosbeheer-overzicht-woo-besluiten
2025-03-02-edsp-tv-woo-verzoek-staatsbosbeheer-tav-biomassalobby-rapport-en-de-red-het-bos-op-de-hilkensberg-actie
2025-03-02-edsp-tv-email-aan-sbb-vragen-en-woo-verzoek-inz-communicatie-mbt-staatsbosbeheer-biomassalobby-rapport-en-red-het-bos-actie
2025-03-23-edsp-tv-woo-verzoek-staatsbosbeheer-tav-biomassalobby-rapport-en-de-red-het-bos-op-de-hilkensberg-actie
2025-03-26-edspeco-informatie-en-verzoek-mbt-bosperceel-op-de-hilkensberg
2025-03-29-csl-netherlands-largest-forest-biomass-plant-canceled-forest-advocates-elated
2025-04-16-ad-wat-doet-biomassacentrale-met-gezondheid-van-arnhemmers-partijen-pleiten-voor-onderzoek
2025-04-28-trouw-om-klimaatdoelen-te-halen-leunt-hermans-op-omstreden-houtverbranding
2025-05-11-edsp-tv-ingebrekestelling-staatsbosbeheer-ivm-woo-verzoek-biomassalobbyrapport-en-red-het-bos-actie
2025-06-02-edsp-tv-laatste-aanmaning-voor-beroep-niet-tijdig-beslissen-woo-verzoek-staatsbosbeheer-biomassalobbyrapport-red-het-bos-actie
2025-06-20-edsp-tv-woo-verzoek-staatbosbeheer-red-het-bos-actie-en-biomassalobby-rapport-beroepschrift-niet-tijdig-beslissen-oc-2501
2025-07-11-greco-en-eu-commissie-beoordelen-transparantie-lobby-als-onvoldoende
2025-07-27-edspeco-spaander-handhavingsverzoek-spoedmelding-voornemen-tot-illegale-kap-in-natuurnetwerk-nederland-f529-broekhuizen
2025-09-15-ftm-ministerie-hield-kritisch-rapport-over-corruptie-onder-de-pet
2025-09-22-edspeco-klacht-staatsbosbeheer-nav-woo-verzoek-red-het-bos-en-stop-de-biomassalobby
arnhemspeil.nl/acties/stop-de-biomassacentrale
arnhemspeil.nl/acties/stop-parenco
bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/natura-2000-beheerplannen
biomassmurder.org
biomassalobby.klimaatcoalitie.org
bomenbond.org/red-het-bos
fsc-watch.com
ftm.nl/dossier/groene-beloften-gouden-business
ftm.nl/dossier/wetenschap-op-bestelling
ftm.nl/tag/south-pole
iea-bioenergy-task-40.zip
klimaatcoalitie.org/rwe-stop-ermee
klimaatcoalitie.org/kappen-met-kappen
probos-biomassa-upstream-stuurgroep-bus-biomassalobby-alle-downloads-internet-archief
the-fab.org
web.archive.org/web/*/http://www.skalint.com/homepage/publications*